Nyia Tésta mentum a Norrænu.

Matth. 17.

Þeſſe er minn Elſkulegur Sonur / j huørium mier vel þocknaſt / Hønum ſkulu þier hlyda.

M DC XLiiij.

ÞESSE ER MINN ELSKLEGI SONVR IHVERIVM MIER VEL

Bækur hins Nyia Testamentesins.

Formaale yfer hid
Nyia Testamentum.

Jns lijka sem þad Gamla Testamented er ein Book / j huørre Guds Logmaal z Bodord eru skrifud/þar med z eirnenn Giørningar/bæde þra sem þau hafa hallded/z ecke hallded. So er og þ Nya Testamented ein Book/ j huørre Evangelium og Guds Fyrerheit eru vppskrifud / jafn framt Giørningum/bæde þra sem þeim hafa truad/z hinna sem þm ha fa ecke truad. Þuiad Evangelium er eitt Griskt Ord/ z merker a Nor rænu Gledelegast Bodskap/god Nymæle/Liufleg Tijdende/eitt æskelegt Siguroop/vm huørt Menn syngia/seigia z fagna. Lijka so sem þa skiede þa ed David vann hinn mykla Goliath / þa kom eitt æskelegt Siguroop/z ny Huggunar tijd ende/a medal Juda Folks/ af þui ad þra hinn ogurlege Fiandmann vard j hel sleigenn/enn þr til Frelsis z Fagnadar leyster z skickader/af huørtu þr sungu/dønsudu z nasta fegner vr du. Lijka so er nu þta Guds Evangelium z Nya Testamentum/einn Fagnadar Bodskapr z Tijd ende/ huør ed þ Postulanna framburd hlioda vm allann Heim/vm þann Riettferduga David/ Sa ed vid Synd/Dauda/z Diøfulenn batdest/z yferuann/Sa sem ad þar med hefr alla þa sem j Syndum voru hertekner/ mz Daudanum plaagader/ z af Diøflenum yferbugader ann þeirra Verdleiks Endurleyst/ Riettlætt/Lijfgad/z Farsællega giørt/ So z til Fridar skickad/og Gude aptur heimfært/huar þ þeir syngia/z Gude þacker giøra/fagna/z ad eilijfu hann lofa/ ef þr trua annars ørugglega/z stadfaster blijfa j Trunne.

HVilijkt Siguroop z Huggunar Bodskapr/eda Evangelisk z gudleg ny Tijdende/kallast z eitt nytt Testamentum/af þui/ad lijka so sem eitt Testamentum er þ/nær ad Banuænn Madr skipar Gotze sijnu/þ sem epter hans Dauda sk af nefndum Arfum wtskiptast/lijka so hefr Christr þ sitt Lijflat/befalad z boded slijkt Evangelium epter sinn Dauda/vt ad bera vm allann Heim/z þar medr øllum þm er trua/ til eignar giefed allt sitt Gotz/Þad er/sitt Lijf/mz huør iu hann Daudann vppsuelgde/sitt Riettlæte/ huar med hann Syndernar afmaade/z sitt Hialpræ de/þar hann eilijfa Fyrerdæming med yferuann. Nu fær sa hinn volade Madr/sem j Syndum/Da uda z Heluijte er reyrdur/ eckert liufflegar heyrt/enn slijkann Dyrdlegann Huggunar bodskap af Christo/þui ma hans Hiarta af jnnstu Root fagna z vidglediast/ef hann truer annars/ad þad sie Sannende.

NV hefr Gud slijkre Tru til styrktar/þta sitt Evangelium z nya Testamentum marg falldlega fyrheited/j hinu Gamla Testamentenu/ þ Munn sinna Spaamanna/ epter þui sem Paall Postule seiger. Rom. 1. C. Eg em wtvalenn til ad predika Guds Evangelium/ huøriu hann hefur adur fyrerheited/ fyrer sijna Spaamenn j heilagre Skript/af sijnum Syne/ sem fæddur er af Davids Sæde/z ct. Og þ vier wiskyrum nockrar þær Greiner/ þa var þta þ fyrsta Fyrerheit/þ sem hann sagde til Høggormsins. Gen. 3 Eg mun Fiandskap setia mille þijn z Kuinnunar/ z j mille þijns Sædis z hennar Sædis/þ sama skal þitt Høfud j sundr me ria/z þu munt bijta hann j Hælenn. Christur er þad Sæded þessarar Konu. Sa er Diøf ulsins Høfud / þ er Syndena/Daudann/Heluijte/z allann hans Krapt hefur sundr mared/þt ann þessa Sædis fær eingenn Manna/Syndena/Daudann/nie Heluijte fordast. Jtem. Gen. 22. sagde hann til Abrahams. J þijnu Sæde skulu allar Kynkuijsler a Jordu blessadar verda/ Christur er þ Abrahams Sæde/seiger Paall Postule/Gal. 3. Huør ed blessad hefur allann Heim fyrer Evangelium/ þui huar sem Christur er eige/ þar er enn su Bøluan sem fiell yf er Adam/ z Børn hanns/þa er hann hafde syndgast/ so ad aller hliota sijdann/Syndum/Dau da z Heluijte eigenleger z seker ad vera. Enn j giegn þessare Bøluan/ blessar nu þetta Evangelium alla Verolld / med þui ad þ openberlega kallar/ Huør hann truer a þetta Abra hams Sæde/sa skal blessadur vera/þad er/af Syndum/Dauda z Heluijte kuittadr/blijfan de so eilijflega Riettlaatur/Sæll z lifande/so sem sialfur Christur seiger/Joh. 11 Huør hann truer a mig sa mun alldrei deyia.

Jtem/so sagde hann þ David til 2 Sam. 7. þa hann sagde/Eg mun vppuekia þitt Sæde epter þig/ hann sk vppbyggia mijnu Nafne eitt Hws/z eg mun ad eilijfu Stol hans Kongsrijkis stadfesta/ eg vil hans Fader vera/ enn hann skal minn Sonur vera. z ct. Þad er nu Rijked Christi/ sem þta Evangelium afseiger/huørt ad er eitt eilijft Rijke/ eitt Lijfsins Rijke/Saaluhialparennar/Ri

Gamla Testamentid.

Nyia Testamentid.

Evangelium.

Evangelium og Nytt Testamentum er eitt.

Evangelium fyrerheited fyrer Spaamennena.

Christr er Kuinnunar Sæde.

Høggormsins Høfud.

Allur Heimur fyrer Christum blessadur.

Rijked Christi er Rijki Lijfsins.

 ettlætesins

ettlæteſtns Rijke Þangad koma/ vr Nertekningu Syndareñar ⁊ Daudans/ aller þeir er trua / Þuilijk Fyrerheit Euangelij/ſiñaſt eñ vijdar hia ødrū Spamoñ um/ſo ſem Miche. 5. C.. Og þu Bethlehem Ephrata ſ̄ ert lijtil j blād Þuſunda Juda. Vt aꝥ þ er ſkal mier koma ſa ſ̄ vera ſkal Nerra j Iſrael. Item/ Noſeæ. 13. Eg vil þa leyſa wt aꝥ Neluijte ⁊ fra Daudanum vil eg þa frelſa. Daude eg ſkal vera þier Eitur/ Neluijte eg ſkal vera þier ein Plaaga.

Euangelium.

EYr' þui er Euangeliū eige añad/eñ ein Predikū af Chriſto/Guds ⁊ Dauids Syne/ ſem er ſañur Gud ⁊ Mañ/ſa er fyrer oſſ hefur med ſijnum Dauda ⁊ Vppriſu / allra Maña Synder/Dauda ⁊ Neluijte yferſtijged/þrra ſem a hñ trua. Nu þo ad Euangelium kuñe ad vera ſtutt eda laung Ordræda/eda kuñe eirn ad ſkrifa ſmordt/eñ añar Langordt/Sa ſkrifar Langordt ſm̄ Ord Chriſti ⁊ margar giorder wtſkrifar/ ſo ſ̄ ad giøra fiorer Gudſpiallameñ/ Eñ ſa ſkrifar þ ſtutt ⁊ ſmordt/ſ̄ ecke talar vm Verkeñ eda Giorder Chriſts/helldur ſtuttlega tilteikn' /huorneñ hñ heꝥur fyrer ſiñ Dauda ⁊ Vppriſu/Synder/Dauda ⁊ Neluijte yꝥeruñed/ ꝥ þa ſ̄ a hñ trua. So ſ̄ þr Sancte Petur ⁊ Paall giøra.

Meñ ſkulu ei giøra aꝥ Chriſto Moyſen.

Af þui athuga þad vandlega/ad þu giorer ei Chriſt ad Moyſen/nie af Euangelio eina Løgmaals edur Setninga Book/ſem hingad til ſkied hefur/⁊ eñ heyreſt j nøckrum Formaalum hins Neilaga Nieronimi/ þuiad Euangeliū kreꝥur eigenlega eige vorra Verka/ þ vier verdum þar ꝥ fromer ⁊ farſæler/ helldur ꝥordæmer þ ſlijk Verk/eñ krefur riettrar Truar a Chriſtum/ ad hann haꝥe ꝥyrer oſſ/ Synder/Dauda ⁊ Neluijte yferuñed/⁊ heꝥr ſo/eige ꝥyrir vorra Verka ſaker/helldur fyrer ſijnar ſialfs Giørder/ Dauda ⁊ Pijnu giørt oſſ fro ma liꝥande ⁊ Farſæla/ ſo ad vier meigū oſſ tilreikna hñs Dauda ⁊ Siguruiñing/lijka ſem ad þ være vor eigeñ tilverknadur.

Euangelium heimter ei vor Verk helldur Trwna

Løgmaal ⁊ Bodord j Euangelio

ENn þo ad Chriſtr j Euangelio/lijka eirneñ þr S.Petur ⁊ Paall giefe mørg Bodord ⁊ Kieñingar/wtleggiande ſo Løgmaaled/þa ſkulū vær þ þo ad jøfnu reikna/øllū ødrū Verkū ⁊ Velgiørdū Chriſti/ ⁊ lijka ſ̄ þad ad vita Chriſti Verk ⁊ giorder/ er eñ eige ad vita þ rietta Euangeliū/ þt þar m̄ veiſtu eñ eige ad hañ haꝥe Synd/Dauda/⁊ Diøful eñ yferuñed/So er ⁊ eñ eige riettelega ſkiled þ Euangeliū/ þott þu viter þuilijk Bodord/⁊ Kieñingar/ helldr þa ſu Røddiñ kiemr/ſu er ſo ſeiger/ad Chriſtur ſie þiñ eigeñ/medur ſijnu Lijꝥerne/ Lærdome/Verkū/Lijflaate / Vppriſu/⁊ allt þ hñ er/hefur/giorer ⁊ megnar.

Ad vita Euangelium.

Chriſtr lockar vingiarnlega til ſijn.

So ſiaum vier nu ad eige þreynger hñ/helldur hyrlega til ſijn ladar/ þar hann ſeiger/ Sæler eru þeir Voludu/ ⁊ ct. Og Poſtularner tijdka ⁊ þeſſe Ord/ Eg aamiñe/ eg bid ⁊ beide ydur / ſo Meñ ſia allſtadar / ad Euangelium er eingeñ Løgmaals Book/Nelldur ein eigenleg Predikun af Chriſts Velgiorningum/ ſu oſſ kuñgiøreſt ⁊ til Eignar er giefeñ/ef vier trwū/Eñ Moyſes j ſijnū Bokū/þimer/þreynger/ ſkielfer/ſlær og ſtraffar ogurlega/ þuiad hann er Løgmaals ſkrifare ⁊ Framm fylgiare. Þadañ kiemur ⁊ þ/ad Trwudū er eckert Løgmaal ſett/ ꝥ'hūt hñ Riettlatr øde ꝥ Gude/epter þui ſ̄ Paall Poſtule ſeiger/1. Timoth. 1. af þui ad hñ er ꝥ Truna Riettlættur/Lijfgadr/⁊ farſæll giørdur / Og þarf eige añars vid/eñ ad auglyſa ſlijka Tru med Verkunum. Nu/huar ed Truenn er/þa fær hun ſig eige folged. Nelldur auglyſer hun ſig/ vtſprettande med goodum Verkum/Jatar ⁊ vidurkieñer þetta Euangelium ꝥ Alþydu/hættande ſijnu Lijfe þar wt ꝥ/ ⁊ allt huad hñ ſtundar edr giorer/þa ſueiger hañ allt til ſijns Naunga Nytſemdar/ hm̄ til hialpar/eige einaſta j þui/ad koma hm̄ til þuilijkrar Naadar/helldur jafnuel ſtyrkiande hñ medur Gotz/Lijf ⁊ Æru/lijka ſem ad hñ ſier ad Chriſtur hefur vidur ſig giørt/epterfylgiande ſo Dæmum Chriſti. Þad var ⁊ Chriſti Meining/þañ tijd hañ gaꝥ oſſ j ſkilnad eckert añad Bodord/eñ Kiærleikañ/huar aꝥ ad vier ſkylldū þeckia/huorier hñs Læreſueinar ⁊ Riettruader være/ þuiad þar ſem Verkeñ ⁊ Kiærleikureñ wtfliota eige/þa er þar eingeñ riett Trwa/þar høndlar ⁊ Niartad ecke enn nu Euangelium / þar er ⁊ Chriſtur eñ eige riettelega þeckur/ Þui ſia nu til/ad þu hager þier ſo j þeſſū Nyia Teſtamentis Bokum / ad þu kunner þær ad leſa a þennann hatt.

Truañ er ecke jdiulaus.

I

DEsse er su Book vm Fæding JESV Chr
isti/Sonar a Dauids/Sonar Abrahams. Luc. 3/31

a Arahams z Dauids er getid einkum ap þui ad Chriſtur var þeim pyrerheiten z lopadr

2 ABraham gat Isaac.
Isaac gat Jacob.
Jacob gat Juda z Brædur hns.
3 Juda gat Pharez z Saram ap Thamar.
Pharez gat Hezron.
Hezron gat Ram/
4 Ram gat Aminadab/
Aminadab gat Nahaſſon.
Nahaſſon gat Salma/
5 Salma gat Boas/ap Rahab/ Ruth. 4/18.
Boas gat Obed/af Ruth/
Obed gat Jeſſe.
6 Jeſſe gat Kongen David/

S. Mattheus hleipur ypeir nockra Lide/z hn reiknar Christi Ætt pra Salamon/epter Logmalenu. En S. Lucas reiknar hana natturlega/ pra Nathan Salomons Brod: þt Logmalid kallar þa z eirnin Børn sem koma ap Brodur hins Dauda/ z pædast ap hans eptirlipande Kuinnu / Deut. 25/6. 2 Sam: 12

DAuid Kongur gat Salomon/ af þeirre ſem var Huspru Brie.
7 Salomon gat Roboam/
Roboam gat Abia.
Abia gat Aſſa.
8 Aſſa gat Joſaphat/
Joſaphat gat Joram/
Joram gat Oſia.
9 Oſia gat Jotham/
Jotham gat Achas/
Achas gat Ezechia.
10 Ezechia gat Manaſſe/
Manaſſe gat Amon/
Amon gat Joſia.
11 Joſia gat Jechonia z Brædur hns/ vm Babiloneſkan Herleidingar tijma. 1 Par. 3/17. 19
12 OG epter Babiloneſka Herleiding/gat Jechonia Sealthiel/
Sealthiel gat Zorobabel. Esd. 3/2.
13 Zorobabel gat Abiud/
Abiud gat Eliachim/
Eliachim gat Aſor.
14 Aſor gat Zadoch/
Zadoch gat Achin/
Achin gat Eliud.
15 Eliud gat Eleaſar/
Eleaſar gat Mathan/
Mathan gat Jacob.
16 Jacob gat Joſeph/ Mann Mariu/ap huorre ed pæddur er Jeſus ſa er kallaſt Christr
17 Aller Ættlider fra Abraham allt ad David/eru fiortan Lider. Og pra David allt til
Babiloneſkrar Herleidingar eru fiortan Lider. Og fra Babiloneſkre Herleidingu allt til Chri
ſtum eru fiortan Lider.
18 MEn Jeſu Christi Fæding gieck til a þennan hatt. Nær ed Maria hns Moder var
trulopud Joſeph/ adur en þaug komu ſaman/fanſt hun olett af Heilogum Anda.
19 En Joſeph Madur hennar var riettuiſs / z villde þui ei opræegia hana/ en þeink
te ſier þo leynelega ad ſkilia vid hana. 20 En ſem hn hugade þetta/ Sia. þa vitradest honum

b (Opræegia) þ er hn villde ei giøra hennar minkun þ Folkenu/ſo ſem hun hepde matt epter Logmalenu. Og hrosar S. Mattheus Frommleika Joſephs/ ad hn vppgap ſinn Riett þ Kiærleikans ſaker.

c (Þar til) ꝥta a ei so ad skilia ſkad Joseph hafi kient Mariam þar epter/helldur er ꝥtta Skriptarēn Ord tak/so sem Gen. 8 Hrafnen̄ kom ecke aptur þartil so rden̄ var þur/þar meinar ecke Skriptēn/ ad Hrafnen̄ hafe sydan̄ aptur komid/so fylger ꝥ ⁊ ecke epter hier/ ad Joseph hafe kient Mariam þar epter

Eingell DROTTens j Draume/⁊ sagde/Joseph sonur Dauids/þu skallt eige ottast ad tak
a Mariam þijna Kuinu til þijn/ꝥt huad med hen̄e fædt er/ꝥ er aþ Heilogum Anda.21 Og
hun mun Son fæda/⁊ hn̄s Nafn skalltu Jesus kalla/ Þuiad hn̄ mun frelsa sitt folk af þra
Syndum. 22 En̄ allt ꝥtta skiede/so ad vppfylltist huad sagt er aþ DROTTne fyrer Spa
man̄en̄/er seiger. 23 Siaed ein Mey mun þūgud verda ⁊ Son fæda/⁊ hn̄s Nafn skal kall
ast Emanuel/huad er þydest/Gud med oss. 24 En̄ þa Joseph vaknade af Suefne/giorde
hn̄ so sem Eingell DROTTens hafde hm̄ bodid/⁊ tok sijna Ecktakonu til sijn og kiende
hen̄ar eige c þar til hun fædde Son sin̄ frumgetin̄/og kallade hn̄s Nafn Jesus.

II

a (Vitringar) ꝥr sm̄ S. Mattheus kallar Magos/edur Vitringa/voru natturleiger Meistarar og Prestar

b (Onguan eigen̄) Bethlehem var litel ad sia/ aþ þui kallar Micheas hana litla/En̄ Euan̄gelistin̄ leggur þar vid (Onguan̄ eigen̄) aþ þui ad hū var nu vpphafen̄/þa Jesus Christur var fæddur

Ær Jesus var fæddur j Bethlehem a Gydingalande/j tijd Herodis Kongs
Sia. Þa komu Vitringar aþ Austurlande til Jerusalem/og sogdu. 2 Huar
er sa nijfædde Konūgur Gydinga? Vier hofum sied hn̄s Stiornu j Austur
lande/⁊ erum komner ad tilbidia hn̄.
3 En̄ er Herodes Kongur heyrde ꝥ/skielfdest hn̄/⁊ oll Jerusalem med hm̄.
4 Og liet saman̄safna ollum Kien̄eman̄a Hofdingium ⁊ Skriftlærdū Lyd
sins / ⁊ spurdest ꝥ af þm̄ huar Christur skyllde fædast. 5 En̄ ꝥr sogdu hm̄/Til Bethlehem
j Judea. Þuiad so er skrifad ꝥ Spaman̄en̄. 6 Og þu Bethlehem a Judalande/ert b onguā
neigen̄ hin minsta a medal Hofdingia Juda/ꝥt aþ þier mun koma Hertuge / sa er Herra
skal vera yfer mitt Folk Jsrael. 7 Þa kallade Herodes Vitringana til sijn heimuglega/ ⁊ jn̄
elega adspurde þa / a huorium tijma ad Stiarnan̄ hefde læted sia sig. 8 Og vijsade þm̄
til Bethlehem/⁊ sagde/Fared þier ⁊ spiried jn̄elega ad Barnenu/⁊ nær þier finn̄id ꝥ/þa kun̄
giorid mier ꝥ aptur/so eg kome einnen̄ ad tilbidia ꝥ.
9 Sem þeir hofdu nu Kongenum heyrt/ foru þeir af stad ⁊ Sia/ ad Stiarnan̄ sm̄ ꝥr hofdu
sied j Austurlande/gieck fram̄e fyrer þm̄/allt þar til hū kom/⁊ stod þar vppyfer/ huar Bar
nid var. 10 En̄ er þeir sau Stiornuna/glodduſt þeir harla miog. 11 Og geingu j husid jn̄/⁊
fundu þar Barnid med Mariu Moder sin̄e/fiellu fram̄/ ⁊ tilbædu þad/⁊ ad opnudū sijnum
Fiarsioodum / gafu þeir þui/Gull/Reykelsi/⁊ Mirru. 12 Og Gud skipade þm̄ j Draumi
ad þeir fære ei aptur til Herodem/⁊ foru so an̄an̄ Veg aptur j sitt Land.
13 En þa þeir voru j burt farner/Sia/ad Eingell DROTTens vitradest Joseph j
Draume ⁊ sagde/Statt vpp ⁊ tak Barnid ⁊ Modur þess til þijn/⁊ fly j Egypta
land/⁊ ver þar allt þangad til eg seige þier/Þuiad ꝥ er epterkomande ad Herodes
mun leita Barnsins ad fyrerfara þui. 14 Og hn̄ stod vpp/tok Barnid ⁊ Modur þess til sijn
Osee 11/1 vm Nott/⁊ for j Egyptaland. 15 Og var þar allt til Dauda Herodis/ So ꝥ vppfylltest hu
ad sagt er af DROTtne ꝥ Spaman̄en̄/er seiger/ Aþ Egyptalande kallade eg Son min̄/
16 Þa Herodes sa nu ad hn̄ var gabbadur af Vitringunum/vard hn̄ æfareidur/og sende vt
⁊ liet drepa oll Born til Bethlehem/⁊ j ollum hen̄ar Endemorkum/tuæuetur og þadan af
Jere. 31/15 yngre/eptir þeim tijma sem hn̄ hafde vtspurt aþ Vitringunū. 17 Þa vppfylltist huad sagt er
ꝥ Jeremiam Spaman̄/ s̄ seiger. 18 J Rama hefur heyrst kall mikellrar Kueinunar/Ops/⁊
Ylfranar/Rachel æpte Born sijn/⁊ villde ei huggast læta/ ꝥt ꝥ var vtgiort vm þaug.
19 En þa Herodes var daudr/Sia/ad Eingell DROttins byrtist Joseph j Draumi/
a Egyptalande/⁊ sagde. 20 Stattu vpp ⁊ tak Barnid ⁊ Moder þess til þijn/⁊ far
til Jsraels jardar/ꝥt þeir eru Dauder sm̄ leitudu epter lijfe Barnsins. 21 Hn̄ stod
vpp tok Barnid ⁊ Moder þess til sijn/⁊ kom j Jsraels land. 22 En̄ þa hn̄ heyrde / ꝥ Arche
laus rijkte j Judea/j staden̄ Fodur sijns Herodis/ottadest hn̄ þangad ad fara/Og j Draume
fieck hn̄ Bifalning af Gude/ ⁊ for j Alfur Galilea Lands. 23 Og kom ⁊ bygde j ꝥre Borg
s̄ hiet Nazareth/So þad vppfylltest huad sagt er fyrer Spamen̄ena ad hn̄ skyllde Nazare
us kallast.

c (Vtgiort vm þaug) þessa malsgrein sette Mattheus fierdeilislega jn̄/so hn̄ þar med auglysade huornin̄ vm Christ(e)ndomen̄ tilstæde/þui ꝥ synest so alltijd ꝥ Verolldun̄e/so sm̄ vt være giort vm Christendomen̄/sampt verdur hn̄ furdanlega biuaradur/aþ Gude/a mote allre Heluitis Magt/⁊ men̄ sia hier a þessum Bornum/huornen̄ Riettchristen̄a man̄a Epte standa j Krosse ⁊ Motgange.

III

En̄

A þeim tijma kom Johañes skijrare/ z predikade j Eydemorku Gydingalãds z
sagde. 2 Giored ydran/ Himnarijke er nalægt. 3 Þui hn̄ er sa aþ hm̄ ad sagt
er ꝥ Esaiam Spamañ/ sm̄ seiger/ Þar er ein Predikara Rodd j a Eydemo
rku/ reidid til Veg DROTTins/ z giored hn̄s Stigu riettа.
4 Eñ Johañes haþde klædnad af Ulfballs hærum/ z Olarbellte vm̄ sijnar
Lendar/ hn̄s Matur voru Eingespretter/ z Skogarhunang.
5 ÞA gieck z vt til hn̄s Stadureñ Jerusalem / z allt Gydingaland / z oll Lond hia Jo
rdan. 6 Og lietu sig skijra af hm̄ j Jordan/ jatande sijnar Synder.
7 Eñ þa hn̄ sa nu marga Phariseos z Saduceos koma til siñar Skijrn[ar]/ sagde hn̄
til þeirra/ Þier Nodrukyn/ Huor kiende ydur ad flya ꝥ tilkomande Reide? 8 Aþ þui giored
verdugañ Auoxt Jdranar. 9 Og þeinked ecke ad þier villdud seigia med sialþum ydur/ ad A
braham hofum vær ꝥ Fodur/ eg seige ydur/ megtugur er Gud vpp ad vekia Abraham Born
aþ Steinum þessum. 10 Af þui nu er Oxeñ allareidu sett til Rotar Triaña/ Þui mun huo
rt þ Trie s̄ ecke giorer godañ Auoxt/ vpphogguast/ z j Elld kastast.
11 Eg skijre ydur j Vatne til Ydranar/ eñ sa epter mig kiemur er mier sterkare/ huors Sko
ad eg er eige verdugur ad bera/ hañ mun skijra ydur med Heilogum Anda z Ellde. 12 Huors
Varpskupla er j hn̄s hende/ z hn̄ mun hreinsa siñ Lafa/ z Hueitenu saþna j sijna Kornhl
odu/ eñ Agnernar breña j oslockuañlegum Ellde.
13 J Þañ tijma kom Jesus aþ Galilea ad Jordan til Johañem/ ad hn̄ skijrdist aþ hm̄. 14
Eñ Johañes varnade hm̄ þess z sagde/ Mier er þorf ad eg skijrest af þier/ og þu
kiemr til mijn? 15 Jesus sagde til hn̄s/ Lat nu so vera/ þt so hæfer oss allt [b] Riettlæte vpp ad
filla/ Og þa liet hn̄ þ epter hm̄. 16 Eñ er Jesus var skijrdur/ stie hn̄ jaþnskiott vpp vr Vat
nenu. Og sia/ ad Himnarner lukust vpp yfer hm̄/ z Johañes sa Guds Anda ofañstijga sm̄
Dufu z yfer hn̄ koma. 17 Og sia/ ad Roddeñ nidur af Himne sagde/ Þesse er Sonur minn
Elskulegur/ ad huorium mier vel þocknast.

a (Eydemorku) þetta mætte ad vera Gydingum eitt vyst teikn/ ad Messias kiæme þegar ad Meñ heyrdu eitt predikara/ ecki j Jerusalē j Musterenu/ edur Skolanum/ helldur j Eydemorku sm̄ so predikade. DROTTiñ kiemur/ so sm̄ Johañes giorde.

Infr. 7/23.33. Luc. 3/7. Marc. 1/7 Luc. 3/16 Joh. 1/26. Marc. 1/14. Luc. 3/21. Marc. 1/18. Luc. 3/9. Infra. 17. Esa. 42.

b (Riettlæte) allt Riettlæte fullkomnast/ þa vier aþleggiū allt vort Riettlæte/ z Verdugleika/ so ad Gud verde alleina halldeñ Riettlætur/ z sa sem giorer þa Riettlæta sem trua/ þetta giorer Johañes j þui ad hn̄ aþ leggur allt sitt Riettlæte/ z vill so sem eirn Syndugur Madur skyrast z Riettlætur giorast aþ Christo. Þetta giorer z Christur j þui hn̄ reiknar sier ecke siñ Verdugleika til. Helldur lætur sig skyra/ z deyda so sem añ añ Syndugañ Mañ.

IIII

ÞA var Jesus leiddur af Anda a Eydemork/ vppa þ hn̄ freystadur yrde aþ
Dioflenum. 2 Og þa hn̄ hafde faastad fiorutijger Daga z fiorutijger Næt
ta/ hungrade hn̄ vm sijder. 3 Og Freistareñ gieck til hn̄s z sagde/ Ef ad
þu ert Sonur Guds/ seig ad Steinar þesser verde ad Braudum. 4 Eñ hañ
suarade z sagde/ skriþad stendur/ Madureñ lifer eige af einusamañ Braudi
helldur aþ sierhuoriu Orde sem fram geingur aþ Guds Muñe.
5 Þa tok Dioþulleñ hn̄ mz sier j Borgena Helgu/ z sette hn̄ vppa Bust Mustetesins. 6 Og
sagde til hn̄s. Ef þu ert Guds Sonur fleyg þier hier ofan/ þt skrifad er/ Hn̄ mun bioda sij
num Einglū vm þig/ ad a Hondū bere þeir þig/ so ad þu steytir ei Foot þiñ vid nockrum Ste
ine. 7 Þa sagde Jesus til hn̄s/ eñ aptur stendur skriþad/ eige skalltu freista DROTTens
Guds þijns. 8 Og eñ aptur flutte Dioflleñ hn̄ med sier vppa ofurhætt Fiall/ z synde hm̄ oll
Rijke Veralldar / z þra Dyrd. 9 Og sagde til hn̄s/ Allt þetta vil eg giefa þier eþ þu fellur
fram z tilbidur mig. 10 Þa sagde Jesus til hn̄s/ Far fra mier þu Sathan/ þuiad skrifad er
DROTTeñ Gud þiñ skalltu tilbidia z hm̄ einum þiona. 11 Þa forliet Dioflleñ hn̄/ z Sia
ad Einglar komu til hn̄s z þionudu honum.
12 ENn er Jesus heyrde þ Johañes var gripiñ/ for hañ til Galilea Lands. 13 Og for
liet Borgena Nazareth / kom z bioo j Capernaum/ huor ed liggur vid Siafar
sijdu j Endemorkū Zabulon z Nephtalim. 14 So ad þ vppfylltest/ huad sagt er ꝥ
Esaiam Spamañ s̄ seiger. 15 Landid Zabulon/ z Landid Nephtalim vid Siaþargotu hinu
megiñ Jordanar z Galilea hin heidna. 16 Lydur sa er sat j myrkrunū hn̄ sa Lios mikid/ z
þr s̄ satu j Daudās stad z skugga/ þm̄ er eitt Lios vpprunnid. 17 Þadañ j fra tok Jesus ad
Predika og seigia/ Giorid Jdran/ þuiad Himnarijke er nalægt.
18 ENn er Jesus gieck mz Sionū j Galilæa/ leit hn̄ tuo Brædr/ Simon sa er kallast Pe
trus/ z Andreā Brodr hañs/ huorier ed voru ad varpa Nete j Sioeñ / þt þeir voru

Marc. 1/12. Luc. 4/1. Deut. 8/3. Sap. 16/1. Psalm. 91/11. Deut. 6/16 Deut. 6/1 Marc. 1/14 Luc. 4/14 Joh. 4/43 Esa. 9/1. Petri/ Andree Jacobi/ z Johañis Kallan.

Marc. 1/16
Luc. 5/11.

Fiskemeñ. 19 Og hñ sagde til þra/ fylgid mier epter / z vil eg giora ydur ad Fiskurum Ma
ña. 20 Þeir forlietu jafnsnart sijn Net z fylgdu hm̃ epter.
21 Og er hñ gieck fram̃ leingra burt þadañ/ sa hñ adra tuo Brædur/ Jacob Son Zebedei z
Johañem Brodur hñs/ vera j Skipe mz Fød sijnum Zebedeo/ Net sijn ad bæta/ Og hñ kall
ade þa. 22 Og þr forlietu strax Skipid z Fødur siñ/ z fylgdu honum epter.
23 OG Jesus for j kring vm allt Galilealand/ kieñande j þra samkunduhusũ/ z predikade
Euangeliũ Rijkesins / z læknade øll Sottarfelle/ z øll Krankdæme mz Folkenu. 24
Og hñs Rikte barst vt vm allt Syrland/ Og þr færdu hm̃ alla þa sm̃ kranker voru
af marguijslegũ Sottarferlum z Þyslũ/ z þa er Dioful høfdu/ Tũglamein/ eda Icktsiuker
voru/ z hñ læknade þa alla. 25 Og margt folk fylgde hm̃ epter vr Galilea/ vr þeim tiu Bor
gum/ fra Jerusalem vr Judea/ z vr þm̃ Hierodum er voru hinumegeñ Jordanar.

V

I þessũ Capitula talar Christr ecke vm Embætte Veralldlegs Yferualldz edr Valldstiornena/ helldr kieñer hñ sijnũ Christnũ eitt Riett Lyferne þ Gudi j Andanum.
Esai. 61/3.
Psal. 37/11.
a (Erfa) Verølldiñ ætlar ad erfa Jordena/ z ad vera sitt/ þegar hũ girer Ofbellde/ Eñ Christur kieñer ad meñ skule erfa Jordena med Høguærd.

EN er hñ sa folkid/ giek hñ vppa eitt Fiall/ z sette sig nidur/ z hñs Læresu
Veinar geingu til hñs. 2 Og hñ lauk siñ muñ vpp/ kiende þeim z sagde. 3 Sæ
ler eru þr sem andlega eru Volader/ þt þra er Himnarijke. 4 Sæler eru þe
ir s harma/ þt þr munu huggader verda. 5 Sæler eru Hogværer/ þt þr mu
nu Jardrijke [a] erfa. 6 Sæler eru þr s hũgra z þysta epter Riettlætenu/ þui
ad þr skulu sadder verda. 7 Sæler eru Myskunsamer/ þt þr munu Myskun
hliota. 8 Sæler eru hreinhiartader/ þt þr munu Gud sia. 9 Sæler eru þr s [b] frideñ giora/ þt
þr munu Gudz Børn kallader verda. 10 Sæler eru þr s þ Riettlætisins saker ofsokter verda/
þt þra er Himnarijke. 11 Sæler erud þier/ nær Meñerner forsma ydur/ z ofsokn veita þ mijñ
nar saker/ z tala j giegn ydur alla Vondsku/ ef þr þ liuga. 12 Fagned þier z verid glader þ
skal vel bitalast ydur a Himnum/ þt so hafa þr ofsokt Spameñena þa ed þ ydur voru.
13 HJer erud [c] Sallt Jardar/ Nu ef Salltid deifist/ j huoriu verdur þa salltad? Þa du
ger þ til einskis meir/ nema ad þ verdur vtsnarad/ z verdr fottroded af Møñum. 14
Þier erud Lios Veralldar/ Su Borg s a Fiallenu liggur fær ei folgist. 15 Og eige
kendra Meñ Liosid z setia þ vnder Mæleast/ helldur yfer Liosahalldeñ/ so ad þ lysi øllũ þm̃
s j husinu eru. 16 Latid so yduart Lios lysa þ Møñunũ/ so ad þeir siae ydar Goduerk/ z dyr
ke Fødur ydar a Himnum.

b Frideñ giora/ framfylgia z hallda frideñ a medal añara/ so sem Christur giørde oss frid hia Gude.
Luc. 16/17
c (Sallt) Þegar Lærefedurner liña a þui ad kieña Guds Ord/ þa verda þr yferfallner af Mañа Løgum/ og verda burt þreyngder.

17 Þier skulud ei meina ad eg sie komeñ Løgmalid edur Spameñena vpp ad leysa/ Eg em ei
komiñ ad leysa/ helldur vpp ad fylla. 18 Þuiad eg seige ydur þ sañ/ þangad til Himen z Jo
rd forgeingur/ mun eige hiñ minste Bokstafur edur Titill af Løgmalenu forganga/ þar til
ad allt þad skiedur.
19 Huor sem nu [d] vppleyser eitt af þessum minstu Bodordum/ z kieñer þad lydnum so/ sa mũ
[e] kallast minstr j Himnarijke/ eñ huor þ giorer z kieñer/ hñ mũ [f] mikell kallast j Himerijke.
20 Þ Viad eg seige ydur/ nema so sie ad ydart Riettlæte sie betra eñ hiña Skriftlærdu/ z
[g] Phariseara/ þa munud þier eige koma j Himnarijke.
21 Þier hafid heyrt ad sagt er til hiña Gømlu/ Þu skallt eige mañ vega/ eñ huor
ed mañ vegur/ hñ verdur Doms sekur. 22 Eñ eg seige ydur/ huor hñ er reidur Brodur sijn
um/ hñ verdur Doms sekur. Eñ huor sem til Brodur sijns seiger/ Racha/ hañ verdur Rads
sekur/ eñ huor ed seiger/ Þu Afglape/ hñ verdur sekur Helvijtis Ellds.
23 Fyrer þui nær þu offrar þijna Gafu a Alltared/ z þier kiemur þar til hugar þ Broder
þiñ hafe nockud a mote þier. 24 Þa lattu þar þijna Gafu þ Alltarenu/ z gack adr ad sæt
ta þig vid Brodur þiñ/ z kom þa ad offra þijna Gafu.
25 Vertu snarlega samþyckur þijnum Motstodumañe/ a medañ þu ert eñ a Veige mz hønũ
so ad ei selie þig þiñ Motstødumadur Domaranũ/ z Domareñ selie þig Þienaranũ/ z verd
er þu j Dyflyzu kastadr. 26 Ad soñu seige eg þier/ ad þu munt ei þadañ vtfara þar til þu
borgar hinn sijdasta Pening.
27 HJer hafed heyrt ad sagt er til hiña Gømlu/ Þu skallt ei Hoordom drijga. 28 Eñ eg
seige ydur/ ad huor hann lijtur Konu til ad girnast hennar/ sa hefur þegar drygt
Hoor med henne j sijnu Hiarta.
29 Eñ ef þitt hægra Auga hneyxlar þig/ þa kipp þui vt z kasta þui fra þier/ þuiad betra
er þier ad eiñ þiña Lima farist / z ecke kastist allur þinn Lijkame j Heluijte. 30 Og ef
þijn Hægre Hond hneyxl[r] þig/ þa snyd hana af z kasta fra þier/ þuiad betra er þier ad eiñ

d (Vppleyser) So giorer Pafpista Selskapur/ Þeir seigia ad þesse Christi Bodord/ sie ecke Bodord/ helldr Radlegging.
e (Ad kallast hiñ minste) þad er einskis ad aktast/ burtkastast z vtskufast
f Þad er ad vera mikell og Ypparlegur
g Phariseaña Riettlæte er folgid ad eins j Vtuortis Giørningum/ z Ao synd/ Eñ Christur vtkrefr Riettlæte Hiartans

þiña Li

þiña Lima ꝼareſt/eñ ad allur Lijkame þiñ kaſteſt j Heluijte. 31 Sö er ⁊ ſagt/ad huør ed
ſkilur ſig vid ſijna. Eigeñkonu/ſa ſkule giefa heñe ſkilnadarſkra. 32 Eñ eg ſeige ydr/ Nů
hñ ſkilr ſig vid ſijna Eigenkonu(ad vndantekeñe Hoorunarſok)ſa gioter þad/ad hun verdr
Hoordoms kona/Og huør ed ꝼaſtnar þa ſem ꝼra Mañe er ſkileñ/ſa dryger Hoor.
33 HJer hafed eñ framar heyrt/ad þ er ſagt til hiña Gomlu/ad eige ſkuler þu rangt ſu
eria/Og þu ſkallt Gude þitt Sœre luka. 34 Eñ eg ſeige ydr/ad þier ſkulud olldūgis
ecke m ſueria/hůke vid Himeneñ/þt hñ er Guds Sœte. 35 Eige helldur vid Jord
ena/þt hun er Skor hñs Fota/Eige vid Jeruſalem/þt hū er Borg hins mykla Konūgs.
36 Þu ſkallt ⁊ eige ſueria vid Høfud þitt/þuiad þu kañt ei ad giora eitt Hær huſtt edr Su
art. 37 Eñ ydar Rœda ſie Ja/Ja/Nei/Nei/Eñ huad fram yꝼer þ er/þ er af hinu vonda.
38 HJer haꝼed heyrt ad þar er ſagt/ Auga ꝼ Auga/ Toñ ꝼ Toñ. 39 Eñ eg ſeige ydr/
ad þier ſkulud ei n briotaſt j giegn jllu/ helldr ef nockr ſlœr þig a þijna hœgre Kiñ/
þa biod hm̄ hina adra. 40 Og vilie nockr vid þig Løg þreyta/ ⁊ þiñ Kyrtel aꝼ þier
hafa/þa lœt hm̄ ⁊ þiñ Møttul lauſañ. 41 Og ef nockr neidr þig vm Milu eina/þa gack
med hønum tuœr. 42 Gief þeim er þig bidur/ ⁊ vert ei afundeñ þm̄ er af þier vill Lan taka.
43 HJer haꝼed heyrt ad ſagt er/Elſka ſkalltu Naūga þiñ/og Ouin þiñ ad hatre hafa.
44 Eñ eg ſeige ydur/Elſke þier Ouine ydar/Bleſſed þa er ydur bolua/ gierid þm̄
gott er ydr hata/ ⁊ bidied ꝼ þm̄ er ydur giora ſkada/ ⁊ oꝼſokn veita. 45 So ad þier
ſieud Born Fodurs ydar þeſſ a Himnum er/þui hñ lætur ſijna Sol vppganga yfer vonda ⁊
yꝼer goda/ ⁊ læturr igna yꝼer Riettlœta ⁊ yfer Ranglœta. 46 Þui eꝼ þier elſked þa er ydr
elſka/Huort Verdkaup hafe þier fyrr þad? Giora eige þ ſama o Tollheimtumeñ? 47 Og
þo þier lœted kiært ad eins vid Brœdur ydar/Huad giore þier ad ſierlegra? Giora og eige
Tollheimtumeñ hid ſama? 48 Fyrer þui verid algiorder/ ſo ſem ydar Fader a Himnū er al
giordur.

m (Sueria) hier eru aller Eydar ⁊ Suardagar fyrerbodner ſem meñ giora ſialꝼkraꝼa/ eñ þa oſſ verdur þ biꝼalad/edur Naūdſyn ⁊ Gagn Naungās edur Guds Æra þ vtkreꝼr/þa er þ godgiord.

n (Briotaſt j mote) þad er eingeñ ſkal heꝼna ſyn ſialfur/ helldr Yꝼer vallded ſem fyrer Suerdenu rædur/ Rom. 13.

o (Tollheimtumenn) kallaſt a latinu Publicani/og þad voru þeir ſm̄ keiptu aꝼ Romuerꝼum Renta og tolla/og voru giarnañ ogudleiger Heidingiar/ſetter þar til aꝼ Romuerium.

VI

HJætid ad ydar Olmoſum/ad eige giefe þier þær ꝼ Møñunū / ſo ad þier ſia
eſt aꝼ þeim/ añars hafe þier eckert Verdkaup hia ydrū Fodur ſm̄ a Himnū
er. 2 Nær þu gieꝼur Olmoſu/þa ſkalltu eige Ludur þeyta lœta ꝼ þier/ ſo ſ
Hræſnarar giora j Skolum ⁊ a Strœtum/ ſo ad þeir Heidreſt aꝼ møñunū
Sañlega ſeige eg ydur/ad þr hafa ſijn laun vttekid. 3 Eñ nær þu giefr Ol
moſu/þa lœt þijna vinſtre Hønd eige vita huad hin Hœgre giorer. 4 So ad
þijn Olmuſa ſie j leyne/ ⁊ Fader þiñ ſa j leynum ſier/mun gialldа þier opinberlega aptur.
5 OG nær þu bidr/ſkalltu eige vera ſo ſ Hræſnarar/huorīn giarnt er ad ſtanda ⁊ bidiaſt
fyrer j Soolum/ ⁊ a Gatnahornum/ ſo ad þeir ſiaeſt af Møñum/ Sañlega ſeige
eg ydur/ad þr hafa ſijn Laun vttekid. 6 Eñ nær þu bidſt ꝼ/þa gack jñ j þitt Suefn
hus/ ⁊ lyk Dyrunū aptur/ ⁊ bid þu Fodur þiñ j leynum/ ⁊ Fader þiñ ſa j leynum ſier/ mun
þier þ obenberlega apturgiallda. 7 Og nær þier bidied/ſkulud þier eige margmœluger vera ſo
ſem Heidingiar giora/Þuiad þeir meina/ad af ſiñe margmœlge munu þeir heyrder verda. 8
Fyrer þui ſkulud þier eige þm̄ lijkiaſt/ Þuiad Fader ydar veit huors þier hafed þorꝼ/adr eñ
þier bidied hñ. 9 Af þui ſkulud þier ſo bidia.
FAder vor þu ſm̄ ert a Himnum. Helgeſt þitt Nafn. 10 Tilkome þitt Rijke. Verde þi
nn Vilie ſo a Jordu ſem a Himne. 11 Gieꝼ þu oſſ j dag vort daglegt Braud. 12 Og ꝼ
gief oſſ vorar Skullder/ ſo ſ vier ꝼyrergiefum vorum Skulldunautū. 13 Og jñleid oſſ
ecke j Freiſtne. Helldr frelſa þu oſſ ꝼra jlla. Þuiad þitt er Rijked/ ⁊ Mattr ⁊ Dyrd vm Alld
er Allda Amen. 14 Þuiad ef þier fyrerlœted Møñunum ſiñ breſt/ þa mun ydar Himneſkur
Fadr ⁊ ſo ꝼgieꝼa ydur. 15 Eñ ef þier ꝼyrerlœted eige Møñunū ſiñ breſt/þa mun ydar Fad
er ⁊ eige ꝼyrergiefa ydur ydar Brot.
16 NÆr þier ꝼaſtid/þa ſkulud þier ei vera kamleiter ſo ſ Hræſnarar/þt þr afmynda ſij
na Aſionu/ſo ad þr ſijneſt ꝼ Møñunū ad þr ꝼaſte. Sañlega ſeigi eg ydr/ad þeir
hafa vttekid ſijn Laun. 17 Eñ nær þu ꝼaſtar/þa ſmyr þu hoꝼud þitt/og þuo þitt
Andlit. 18 So ad eige ſkyne ꝼ Møñunū þ þu faſter/helldur ꝼ Fodur þijnū ſm̄ er j leyne/Og
Fader þiñ ſa er j leyne ſier/hñ mun þier þ opiñberlega apturgiallda.
19 EIge ſkulu þier ydur Fiarſiodū ſaꝼna a Jordu/ huar Møluꝛ ⁊ Rid etur þa/og hu
ar Þioꝼar meiga epter graꝼa ⁊ ſtela. 20 Helldur ſaꝼnid ydr Fieſiodū a Himne/huar
ed huorke

Aꝼ Aulmuſu giꝼ rdum.

Rom. 12/8.

Luc. 14/14.

Hrœſnenſ Madur ſkal bidiaſt fyrer

Acto. 10/9.

Luc. 11./2

Mar. 11/25.

Vm Føſtuꝛ

Luc. 12/33.

Vm Fiarſiood ad ſafna

ed huorke ma Mølur nie Ryd granda/ z huar Þiofar fa ei stoled nie epter grafed. 21 Þui
Luc. 12/34. ad huar ed ydar Siodur er/ þar er ydart Hiarta.
Luc. 11/34. 22 Augad er Lios Lijkamans / Ef Auga þitt er einfallt / þa er allur Lijkame þiñ ski
ær. 23 Eñ ef Auga þitt er Skalkur/ þa er allur Lijkame þiñ Myrkur/ Þui ef þad Ljos sem
ad er j þier/ er Myrkur/ hue mijkel munu þa Myrkreñ sialf?
Luc. 16/13. 24 EJngeñ kañ tueimur Herrū ad þiona/ Añad huort þa afrækir hñ þañ eina/ z elskar
hiñ añañ/ Ellegar hñ þydest þañ eina/ z fyrerlytur hiñ añañ/ Þier gie.ed ei Gudi
Luc. 12/28. þionad z Mammon. 25 Fyrer þui seige eg ydur/ Vered ei Hugsiuker fyrer ydru
Lijfe / huad þier skulud eta z drecka/ z ei fyrer ydrū Lijkama/ huøriu þier skulud klædast.
Er ei Lijfed meir eñ Fædañ? z Lijkameñ meir eñ Klædeñ? 26 Siaed Fuglana vnder Himne
num/ þeir ed huørke sæa nie vppskiera/ z eige safna þr j Kornhlødur/ z ydar Himneskur Fad
er hñ fæder þa þo/ Erud þier ei myklu framar eñ þeir? 27 Eda huør ydar getur auked mz
siñe Ahyggiu Alen eina ad Leingd siñe? 28 Og huar ꝥ erud þier hugsiuker ꝥ Klædnadenū?
Hygged ad Akursins Liliugrøsū/ huorneñ þau vaxa/ þau viña huorke nie spiña. 29 Eg set
ge ydr/ ꝥ Salomon j allre siñe Dyrd var ei so skryddr s̄ eitt af þm̄. 30 Nu ef Gud skryd' so
Psalm. 55/23. Grased a Akre/ ꝥ j Dag stendr/ z a Morgū verdr j Ofn kastad/ Skyllde hñ ei myklu frā
Philip. 4/6. ꝥ vid ydur giora? O þier Lijteltruader. 31 Fyrer þui skulud þier ecke hugsiuker vera z seigia.
1. Tim. 6/8. Huad munum vier eta/ eda huad munum vier drecka/ eda huøriu munū vier klædast? 32 (Ep
1. Pet. 5/7. ter þessu øllu sækier Heideñ Þiod) þuiad ydar Himneskur Fader veit þier þurfed alls þessa
a (Þianing) ꝥ er daglegt erfide/ hñ vill vier skulū læta oss nægia ꝥ vi er eruidū daglega z vera ecke fram ar hugsiuker.
vid. 33 Leited fyrst Guds Rijkis/ z hans Riettlætis/ z mun ydur allt þetta tilleggiast. 34
Og ꝥ þui skulud þier ei Ofn ala añars Morguns / af þui ad Morgundagur mun kuijda ꝥ
sialfum sier bera/ Huørium Deige næger sijn a Þianing.

VII

EJge skulud þier a dæma/ so ad þier verded ei dæmder. 2 Þuiad mz huøriū Do
me þier dæmed/ munud þier dæmder verda/ Og mz huørre Mælingu þier mæ
a Þad er Guds ad dæma/ Þar fyrer/ hafør sem dæmer a Guds skipunar/ hñ tekr hefduren fra Gude z þa er Bialkeñ. Mar. 4/24.
led/ mun ydur endurmælt verda. 3 Eñ huad sier þu Ogn j Auga Brodr þijs
ns/ z ad þm̄ Bialka s̄ er j sialfs þijns Auga/ gæer þu ecke? 4 Eda Huorn
eñ dyrfest þu ad seigia Brodr þijnū? Broder/ Leyf ad eg drage wt Ognena
af Auga þijnu/ z sia/ ad Bialke er j sialfs þijns Auga. 5 Þu Hræsnare/
b Hundar eru þeir sem Orded afsækia.
Drag fyrst wt Bialkañ af þijnu Auga/ z gief þa giætur ad/ ad þu fæer wtdreiged Ogne
na af þijns Brodurs Auga.
c Helgedomureñ er Guds Ord/ af huøriu aller Hluter helgast.
6 EJge skulud þier giefa b Hundū c Helgedomeñ/ z varped ei helldr Perlū ydar ꝥ d Su
d Suijn eru þr sem drecker eru j Lijkamlegre Vellyst/ og Orded einskis acta.
ijn/ so ad eige trode þau þær mz Fotū sier/ z ad snuest þau/ z ydur j sundur slijte.
7 BJdied/ z mun ydr giefast/ leited z munud þier fiña/ knyed a/ z mun ꝥ ydr vpp loked.
8 Þuiad huør ed bidur/ hñ ødlast/ Huør ed leitar hñ fiñur/ z fyrer þm̄ ed aknyr mū
vpp loked. 9 Huør er sa Madr a medal ydar/ ef Sonureñ bidr hñ vm Braud/ ad hñ
biode hm̄ Stein? 10 Ellegar ef hñ bidur vm Fisk/ ad hñ biode hm̄ þa Hoggorm? 11 Nu ef
þier sem þo erud Vonder/ kuñed ad giefa godar Giafer Børnū ydar/ Huad myklu meir mū
ydar Fader sa a Himnum er/ giefa þeim gott er hñ bidia?
Luc. 6/31. 12 Allt huad þier vilied Meñerner giøre ydur/ þad skulud þier z þm̄ giøra/ þad er Log
mæled z Spæmeñerner.
Luc. 13/24. 13 GAnged jñ vm hid þraungua Port/ Þuiad þad Port er vijdt/ z sa Vegur er breidur
s̄ leider nidur til Fortøfunar/ z þr eru marger s̄ a hm̄ reika. 14 Og ꝥ Port er þr
aungt/ z sa Vegur er mior/ sem til Lijfsins leider/ z þr eru fæer er hñ rata.
15 VAkted ydr ꝥ Fals spæmoñum/ s̄ til ydar kōa j Klædū Saudaña/ eñ jñañ til eru þr
Luc. 6/44. glepsande Vlfar. 16 Af Avøxtū þra meige þier þa kieña/ Verda nøckud Vijnber
saman leseñ af Þyrnū? elleg' Fijkir af Þystlū? 17 So mū hút gott Trie giøra go
dan Avøgst/ eñ hút vondt Trie vondañ Avøxt. 18 Gott Trie gietr ei fært vondañ Avøxt/
z ei helldr gietur vont Trie fært godañ Avøxt. 19 Huort ꝥ Trie s̄ ei fæter godañ Avøxt/
Sup. 3/10. mun af hogged verda z j Elld kastast. 20 Fyrer þui meige þier af þra Avøxtū þeckia þa.
21 Þeir munu ei aller s̄ til mijn seigia. Herra/ Herra/ jñ ganga j Guds Rijke/ helldr þr sm̄
Act. 19/13. giora vilia mijns Fødurs j Himnenū. 22 Marger mūu til mijn seigia a þm̄ Deige. Herra/
Psalm. 6/9. Herra/ Hofū vier ei spæd j þijnu Nafne/ Hofū vier eige j þijnu Nafne Diøfla vtreked/ hø
Luc. 13/27. fum vier ecke j þijnu Nafne mørg Kraptaverk giort? 23 Og eg mū þa jæta ꝥ þm̄/ ad alld
Luc. 6/47. rei þeckta eg ydr/ Fared fra mier aller Illgiørdameñ.
Fyrer

24 HYrer þui/ huor hann heyrer þesse mijn Ord ⁊ ᶜ giører þau/ þeim lijke eg vid eirn Vit
ran Mann/ s̄ bygde vpp sitt Hws yf^r Hellustein. 25 Og er Steypedogg giørde/ ⁊ Va
tzfloded kom/ ⁊ Vindar bliesu/ ⁊ dūdu a Hwsenu/ þa fiell Hwsed ei ad helldr/ Þuiad
þ var Grunduallad yfer Helluna. 26 Og huør hn̄ heyrer þsse mijn Ord/ ⁊ giører þau eige/
hn̄ er lijkur þm̄ Fauijsum Manne/ sm̄ vppbygde sitt Hws a Sande. 27 Þa nu steype Døgg
giørde/ ⁊ Vatzfloded kom/ ⁊ Vindar bliesu/ ⁊ dundu ad þui Hwse/ þa fiell þad/ ⁊ þess fall va
rd miked. 28 Og þad skiede þa Jesus hafde lycktad þessa sijna Rædu/ ad Folked furdade ha
ns Kienning. 29 Þuiad hn̄ Predikade Vollduglega/ ⁊ eige lijka sem hiner Skriptlærdu.

ᶜ (Giører þau) Hier vtkrefur Christur eirnen Truna/ þt huar Truan er ecke/ þar halldа Menn og ecke helldr Bodorded/ Rom. 3/31. Og øll Goduerk sem skie j vtvortis æ lite/ æn Truarenn ar/ eru Synd.

VIII

ENn er hn̄ gieck ofan af Fiallenu/ fylgde hm̄ margt Folk epter. 2 Og sia/ ad
Lijkþrar Madr kom/ tilbad hn̄ ⁊ sagde/ Herra/ ᵃ Ef þu villt/ þa kanntu vel
ad hreinsa mig. 3 Og Jesus vtriette sijna Hend/ snart hn̄/ ⁊ sagde/ Eg vil/
vert þu hreinn/ Og jafnsnart vard hn̄ af sinne Lijkþrå hreinn. 4 Og Jesus sag
de til hn̄s/ Sia til/ seig þ ei neinum/ Helldur far þu/ ⁊ syn þig Kiennemannen
um/ ⁊ offra þa Gafu/ er Moses baud/ til Vitnisburdar yfer þeim.
5 ENn þa Jesus gieck jnn j Capernaum/ kom til hn̄s eirn Hofuds Madur/ bidiande hn̄.
6 Og sagde/ Herra/ Þion minn ligg heima ⁊ er Icktsiukur/ ⁊ kuelst þūglega. 7 Jesus
sagde til hn̄s/ Eg vil koma ⁊ lækna hn̄. 8 Hofudsmadurenn suarade ⁊ sagde/ Herra/
Eg em ei verdugur ad þu ganger vnder mitt Þak/ helldur seig þu eitt Ord/ ⁊ mū minn Þion
Heilbrygdur verda. 9 Þui eg em ⁊ Madur/ Yferualldenu vndergiefen/ hafande vnder mier
Strijds Menn/ Og ᵇ nær eg seige þessum/ far/ þa fer hn̄/ Og odrū kom þu/ þa kiemr hn̄/ Og
Þræle mijnum/ gior þta/ ⁊ hn̄ giører þ. 10 Þa Jesus heyrde þ/ vndradest hn̄/ ⁊ sagde til þra
er honū epter fylgdu/ Sannlega seige eg ydur/ slijka Tru hefe eg eige funded j Jsrael. 11 Enn
eg seige ydur/ þad marger munu koma af ᶜ Austre ⁊ Vestre/ ⁊ sitia til Bords med Abraham
Jsaac ⁊ Jacob j Himnarijke. 12 Enn Rijkesins Born munu verda vtreken j hin ytre Myrk
ur/ þar vera mun Oop ⁊ Tannagnystran. 13 Og Jesus sagde til Hofudsmannsins/ Gack hied
an/ verde þier epter þui sem þu truer. Og hans Þion vard heill a þeirre somu Stundu.
14 OG Jesus kom j Hws Peturs/ ⁊ leit/ ad Moder Konu hn̄s lå/ ⁊ hafde Koldu. 15 Þa
tok hn̄ vm Hond hennar/ Og Kaldan forliet hana. Og hū stod vpp ⁊ þionade þm̄.
16 ENn vm Kuollded/ færdu þr marga Diofulooda til hn̄s/ Og hn̄ rak Andana wt med
Ordenu/ ⁊ læknade þa alla er kranker voru. 17 So ad vppfylltest huad sagt er þ Esa
jam Spamann/ s̄ seiger/ Hn̄ tok vora Veikleika vppa sig/ ⁊ vora Siukdoma bar hn̄.
18 OG er Jesus leit margt Folk kringum sig/ baud hn̄ þeim/ ad þr fære yfer vm/ hinu
meigen Sioarins. 19 Og eirn Skriptlærdur gieck ad/ ⁊ sagde til hans/ Meistare/
eg vil fylgia þier ᵈ hūt þu fer. 20 Jesus sagde til hans/ Refar hafa Holur/ ⁊ Fug
lar Loptsins Hreidr/ Enn Mannsins son hefr eige/ huar hn̄ sitt Hofud ad hneygie. 21 Og eirn
annar af hn̄s Læresueinū sagde til hans/ Lauardr/ lofa mier fyrst ad fara ⁊ greptra Fodur
minn. 22 Jesus sagde til hans/ Fylg þu mier epter/ ⁊ lat þa Daudu/ greptra ᵉ sijna Daudu.
23 OG hn̄ stie a Skip/ ⁊ hn̄s Læresueinar fylgdu hm̄. 24 Og sia/ ad mikell Stormur gi
ordest j Sionū/ so ad Skiped huldest eirnen Bylgium/ enn hn̄ suaf. 25 Og Læresuein
arner geingu ad hm̄/ ⁊ vocktu hn̄ vpp/ ⁊ sogdu/ Herra/ hialpa þu oss/ vær forgøng
um. 26 Þa sagde hn̄ til þra/ Huad hrædest þier so/ þier Lijteltruader? Hann reis þa vpp/ og
hastade a Vinden ⁊ Sioen/ Þa vard Logn mijked. 27 Enn Mennerner vndrudust/ ⁊ sogdu/
Huilijkur Madur er þesse/ ad Vindur ⁊ Sior eru honum hlydug.
28 OG hn̄ kom yfer vm Sioenn/ j Bygder Gergeseners Manna/ þ^r hlupu tueir Diofulod^r
j mote hm̄/ kōande vr Grofū Frammlidenna/ þr ed miog voru olmer/ so ad eingenn matte
vm þann veg fara. 29 Og sia/ ad þr kolludu ⁊ sogdu/ Huad hofū vær med þig/ O
Jesu Guds sonr? Komstu hingad ad kuelia oss ædur enn tijme er til? 30 Enn þ^r v^r langt j burt
fra þm̄/ mykel Hiord Suina j Haganū. 31 Þa badu Dioflarner hn̄ ⁊ sogdu/ Ef þu rekr oss
vt/ þa leyf oss ad fara j Suinahiordena. 32 Og hann sagde/ Fared burt. Enn þeir fooru vt/
⁊ hlupu j Suijnahiordena. 32 Og sia/ ad oll Suijnahiorden fleygde sier med Ys mykelle j
Sioen/ ⁊ þau drecktust j Vatnenu. 33 Enn Hirdararner flydu/ ⁊ komu j Borgena/ kunngiordu
allt þetta/ ⁊ huørnen til hefde geinged med þm̄ Diofulodu. 34 Og sia/ þa gieck oll Borgen
vt j mote Jesu. Og er þeir sau hn̄/ badu þr hn̄ burt fara af þeirra Landamerkium.

Mar. 1/40.
Luc. 5/12.
ᵃ (Ef þu villt) Truen veit eckert helldur forlætur hun sig vppa Guds Nad.

Luce. 7/1.
Johann. 4/46.

ᵇ (Nær) þad er Sieu mijn Ord so Kroptug / Huad myklu kroptugre eru þa þyn Ord.

ᶜ (Austre) þ er/ Heidingiar munu jnntakast/ þui þeir munu trua/ Enn Gydingar ⁊ Verkhelger munu j burt rekast.

Mar. 1/32.
Luc. 4/40
Esa. 53/4.
1 Pet. 2/24.

Luc. 9/57.
ᵈ (Huørt sem þu fer) Sumer vilia ecke fylgia Christo/ nema þeir vite ædr/ huørt þr eige ad fylgia hm̄ Þess vegna fraudkur Christur þessum/ so sem þeim er ecke truer/ helldur vill ædur fyrer fram fullvisser vera.

Mar. 5/1.
Luc. 8/26
ᵉ (Sijna Daudu) sumer bera fyrer sig goda Giørninga/ ad þeir ei villia fylgia Christo edur trua / Enn Christur vtmælar þa Giørninga ad vera Dauda ⁊ Onytsamlega.

IX

a (Syſna Borg) þad er Kapernaũ

b (Ecke þa Riettlætu) þad er alla Meñ/ þui þar er einzen Riettlætr Rom. 3/10. Phariſei hielldu ſig ꝥ Riettlæta/ ꝥ þeir eru þo ecki. Og S. Pæll ſeiger/ 1 Tim. 1/15. Ad Chriſtur ſie komen j Heimen/ Synduga Sæluholpna ad giora.

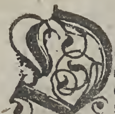
c (Syrgia) Þar er tueggia Handa Sorg/ ſu eina/ er Meñ ſialþer vtvelia ſier/ ꝫ taka ſier til/ ſo ſem Mwkar ſyñar Reglur Og ſo ſem Baals Preſtar ſtũgu ſig ſialþer. Þeſſa Sorg helldur allur Heimuren/ ꝫ Phariſei og Johañis Læreſueinar hiellldu eirnen hana mikla ad vera/ eñ Gud acktar hana ecke. Hin oñr Sorg er ſu / ſem oſſ verdur tilskyckud aþ Gude/ an vorra Kiøra. Lydũ vier hana viliuglega/ þa er ꝥ riett ꝫ Gude þægelegt.

d (Eingen ſetur Boot.) ꝥ er/ Meñ kuña ecke ad hønd la þeña nya Lærdom/ med Gømlum Holldlegum Hiørtum/ Og hu ar Mann Predikar hañ þyrer Holldlegu Folke/ þar verdur ecke annad aþ enn Verra. Þad er ecke nema til Verrancigiñs/ ſo ſem Menn nu ſia/ ad þa kienne verdur vm ꝥ añdlega Frelſed / þa vrleggur Hollded þad vm ſitt Frelſe til. Þuerwdare.

NU ſtie hañ a Skip/ ꝫ for yfer vm aptr/ ꝫ kom j a ſyna Borg. 2 Og ſia/ þa fæ
rdu ꝥr til hañs eiñ Icktſiukan/ ſa er j Sæng lꝏ. Eñ ꝫ Jeſus ſa ꝥra Tru/
ſagde hñ til hins Icktſiuka/ Vertu hughrauſtur Sonur/ þyñar Synder eru
þier fyrergieþnar. 3 Og ſia/ ad nockrer aþ Skriptlærdum ſøgdu med ſialfum
ſier/ Þeſſe Gudlaſtar. 4 Og ſem Jeſus ſa ꝥra Hugrancr/ ſagde hañ/ Huar ꝥ
hugſe þier ſo Vont j ydrũ Hiørtum? 5 Huørt er auduelldara ad ſeigia? Þi
er eru þyñar Synder þyrergiefnar/ eda ad ſeigia/ Statt vpp ꝫ gack? 6 Eñ ſo ad þier vited/ ꝥ
Mañſins Son heþur Magt a Jørdu Synder ad ꝥgiefa/ þa ſagde hañ til hins Icktſiuka/
Statt vpp/ tak Sæng þyna/ ꝫ gack heim. 7 Og hñ ſtod vpp/ ꝫ gieck heim. 8 Þa Folked ſꝏ
ꝥtta/ vndradeſt þad/ ꝫ pryſade Gud/ ſa ed þuilyka Magt hafde Møñunum gieþed.
9 OG er Jeſus gieck þadan/ ſa hñ eirn Mañ ſitia j Tollbwdeñe/ Mattheũ ad Naþne/
ꝫ ſade til hans/ Fylg þu mier/ Og hañ ſtood vpp/ ꝫ fylgde hønum. 10 Og þad ſkie
de er hañ ſat til Bords j Hwſenu/ Sia/ þa komu marger Tollheimtumeñ/ ꝫ Berſy
nduger/ ꝫ ſꝏtu til Bords med Jeſu ꝫ hñs Læreſueinum. 11 Þa Phariſei ſau þad/ ſøgdu þeir
til hñs Læreſueina/ Þui etur ydar Meiſtare med Tollheimturum/ ꝫ Syndurum? 12 Þa Je
ſus heyrde þad/ Sagde hñ til ꝥra/ Heilbrygder haþa ei Læknarans þørþ/ helldur ꝥr ꝫ kran
ker eru. 13 Eñ fare þier burt/ ꝫ nemed huad þad er (a Myſkun hefe eg þocknan ꝫ ei a Off
re) Eg er komeñ til ad kalla Synduga til Idranar/ ꝫ b ecke þa Riettlætu.
14 ÞA komu Johañis Læreſueinar til hans/ ꝫ ſøgdu/ Huar þyrer føſtũ vier/ ꝫ Phariſei
ſo miøg/ eñ þyñer Læreſueinar faſta ei? 15 Jeſus ſagde til ꝥra / Huørnen ma Br
wdkaups Folked c ſyrgia/ ſo leinge ſem Brwdgumen er med þm? Eñ ſa tyme mun
koma/ ad Brwdgumen mun fra þeim takaſt/ þa munu þeir faſta. 16 d Eingen ſetur Boot af
nyiu Klæde a gamallt Fat/ Þuiad Boten glidnar þra Fatenu aptur/ ꝫ verda ſo ſliten verre.
17 Og eige lꝏta Meñ nytt Vyn j fornar Floſkur/ añars ſpreingiaſt Floſkurnar/ ꝫ Vyned
ſpilleſt/ ꝫ Gløſkurnar fordiarþaſt. Helldur lꝏta Meñ nytt Vyn j nyiar Floſkur/ ꝫ verdur ſo
huørtueggia foruarad.
18 SEm hñ var ꝥta ad tala vid þa/ Sia/ þa kom eirn aþ Høþdingiunũ/ ꝫ fiell ꝥ hm̃ ni
dur/ ꝫ ſagde/ Herra/ Dotter myn er ny ſꝏlud/ Eñ kom og legg þyna Hønd yfer ha
na/ ſo verdur hun lifande. 19 Jeſus ſtod vpp/ ꝫ fylgde hm̃ epter/ ꝫ hñs Læreſueinar.
20 OG ſia/ ein Kuiña hũ ed Blodfall hapde haft j tolf ꝏr/ gieck a bak til vid hñ/ ꝫ ſner
te falld hñs Klæda. 21 Þuiad hũ ſagde med ſialþre ſier/ Eþ eg mꝏtte ad eins ſnerta
hñs Klædnad/ munda eg heilbrygd verda. 22 Þa ſnereſt Jeſus vid/ leit a hana/ ꝫ ſa
gde. Vertu hughrauſt myn Dotter/ þyn Trua hefur hialpad þier. Og Konan vard heil a
ꝥre ſømu Stundu. 23 Og er Jeſus kom j Foringians Hwſ/ ꝫ ſa e Þypublꝏſarana/ ꝫ yſ Fo
lkſins. 24 Sagde hañ til ꝥra/ Fared þra/ ꝥt Stulkan er ecke daud/ helldur ſeþur hun. Og
ꝥr dꝏrudu hñ. 25 Eñ er Folked var vt drifed/ gieck hñ jñ/ ꝫ took vm Hønd heñar. Þa ſtod
Stulkan vpp. 26 Og þetta Ryckte barſt vt vm allt þad Land.
27 OG er Jeſus gieck burt þadan framleingra/ fylgdu hm̃ epter tueir Meñ Blinder/ ꝥr
ed kolludu ꝫ ſøgdu/ Æ þu Sonr Dauids myſkuna ockr. 28 Og er hñ kom jñ j Hwſed
geingu hiner Blindu til hñs. Og Jeſus ſagde til ꝥra/ True þid ad eg kuñe ad gi
ra yckur þetta? Þa ſøgdu ꝥr til hñs/ ja Herra. 29 Þa ſnart hñ ꝥra Augu/ ꝫ ſagde/ Verde
yckur epter Tru yckar. 30 Og þeirra Augu lukuſt vpp. Og Jeſus hotade þm̃ ꝫ ſagde Siaed
til/ ad ꝥ fae ei nockur ad vita. 31 Eñ ꝥr geingu vt/ ꝫ vtdreyfdu hñs Rycke vm allt ꝥ Land.
32 ÞA þeſſer voru nu vtgeingner/ Sia/ þa høfdu þeir til hñs ꝥñ Mañ/ ſem Dumbe var
ꝫ Dioþuloodur. 33 Og ad vtreknum Dioflenum/ talade hiñ Mꝏllauſe/ og Folked
vndradeſt þad/ og ſagde/ Alldrei hefur ſlykt ſied vered j Iſrael. 34 Eñ Phariſei ſø
gdu/ Hañ rekur Diøfla vt fyrer Diøflahøfdingian.
35 OG Jeſus gieck vm kring j øllum Borgum ꝫ Kauptunum/ kieñde j þeirra Samkun
du hwſum/ ꝫ Predikade Evangelium Rykeſins/ ꝫ læknade allshꝏttadar Sotter/
ꝫ allſkyns Krankdæme hia Folkenu. 36 Og er hañ leit Folked/ ſa hñ aumur a þui
ꝥt þeir voru vanmegna ordner/ ꝫ tuiſtrader/ ſem ꝥr Sauder er ønguan Hirder hafa. 37 Þa
ſagde hñ til ſiña Læreſueina/ Kornſkieran er mikel/ eñ Verkmeñerner fꝏer/ fyrer þui bidied
Herran Kornſkieruñar/ ad hañ ſende Verkmeñ j ſyna Kornſkieru.

e (Þypublꝏſara) Þeir voru hapder vid Lyke Framlideña/ ſo ſem nu hia oſſ eru Hringingar/ ꝫ Saunguar/ yþer þeim Daudu/ og merker þad/ ad Meñ þeckia ꝫ þornema Daudan þyrer Løgmꝏled.

X

G hñ kallade tolþ sẏna Læresueina til sẏn/ & gaf þm̃ Magt yfer oh̃reina An Marc. 3/13.
da ad þr ræke þa vt/ & ad lækna allskyns Sotter & allra handa Meinlæte.2 Luc. 6/13.
Eñ þra Tolþ Postula Nofn eru þsse/ Sa fyrste Simon/ sa er kallast Petr/ Luc. 9/1.
& Andreas Broder hñs/ Jacob Son Zebedei & Johañes Broder hñs. 3 Phil Act. 1/13.
ippus/ & Bartholomeus/ Thomas/ & Mattheus Tollheimtare/ Jacob Alphei Son/ a Lebbæ
us ad vidurnefne Taddæus. 4 Simon af Cana/ & Judas Ischarioth/ sa ed þorried hñ.

5 ÞEssa tolþ vtsende Jesus / biodande þm̃/ & sagde/ Farid ei a Gotu Heideñar Þiodar/
& ganged eige jñ j Borger Sãuerskra Mañа. 6 Helldr gangid til þra Fortapadra
Sauda aþ Husi Israels. 7 Farid vt/ predikid/ & seigid þ Himnarẏke er nalægt. 8 Læk
ned Siuka/ hreins͂ d Lykþra/ vppueckied Dauda/ vtreked Diofla. Fyr͛ eckert hafed þr͛ þ þeim
gid/ gießid þ & vt þ eckert. 9 Þier skulud eige b haþa Gull/ ei Silþur/ nie Kopar j Lindũ ydar
1 Og ei helldr Tosku til vegþerdar/ ei tuo Kyrtla/ eige Skoo/ onguañ Staf/ þt verdr er Ve
rkamadurinñ siñar Fædu. 11 Þa þier jñgangid j nockra Borg/ edur Kauptun/ þa spyried ad
hũt þar sie nockr j heñe s͂ þss sie verdr/ & þar hia þm̃ sama blẏssid/ þar til þier farid burt þañ.
12 Nær þier jñganged j nockurt hus/ þa heilsid þui. 13 Og ef þ sama hus er þss verdugt/ mũ
ydar Fridur koma yþer þ/ Eñ ef þ er eige verdugt/ þa mũ ydar Fridr til ydar aptur huerfa.
14 Og huor hñ medtekur ydr eige/ & eige heyrer yduare Rædu/ gangid vtaþ þui husi eda Bo
rg/ & c hristid Duptid aþ ydrũ Fotum. 15 Sañlega seige eg ydur/ Ad bærelegra mũ verda La
ndenu Sodome & Gomorre a Doms deige/ helldur eñ þeirre somu Borg.

a (Lebbeus) þ er sa gode Judas
b (haþa) þ kallast þ er ad haþa so sm̃ Agiarner haþa Mamon/ & þeßa þar vid starta st tt/ & haþa Butso rg/ huad ad ydur ar Predikunarem bætid/ helldur til Naudþurþtar og Naudnar. So haþde Christr sia lþr Peninga/ Pug & Braudkarner.
c (Hristed) So øll tungis eck... skul u þier m...eata a þeim/ ad þier skulud Eirneigest hrista þra dupt af skom ydar/ so ad þr meige vita/ ad þier haþ.d ecke leitad j dr abata edr nyts...yr helldur þra Saluhialp͛.

16 SJaed. Eg sende ydur so s͂ Saude a millum Varga/ Fyrer þuí verid þorsialer so sm̃
Hoggormar/ & einþallder s͂ Dufr. 17 Eñ vaktid ydr þ Moñũ/ þt þr mũu eþurselia
ydur þ sẏn Rædhus/ & j sẏnum Samkunduhusum munu þeir ydur strẏkia. 18 Og
þier munud leidder verda þ Landz Hoþdingia & Konga/ miña vegna/ til Vitnisburdar yfer
þa & yþer Heideñ Lyd.
19 Eñ nær þr þramselia ydr nu/ þa verid ei hugsiuker/ hũnig eda huad þier skud tala/ Þui
ad þ mun ydur a þre stundu gießid vera/ huad þier eiged ad tala. 20 Þuiad þier erud eige þr s͂
tala/ helldur er þ Ande yduars Fodurs/ sa er talar þ ydur.
21 Sa eine Broder mun selia añañ j Dauda/ & Fader Soneñ/ & Bidiarner munu vpprẏsa a Luc. 21/16
mote Forelldrunũ/ & þm̃ Fiorræde veita. 22 Og þier verdid ad hatre hafder af ollum Moñũ Infr. 24/13
þ mẏns Nafns saker. Eñ huor hñ er stadfastur allt til Enda/ sa mun holpeñ verda.
23 Eñ nær þr ofsækia ydur j eiñe Borg/ þa flyed j adra/ Sañlega seige eg ydur/ ad þier mun
ud eige d fullkomnad gieta Borgernar j Israel/ þar til ad Mansins Sonr kiemur. 24 Eige
er Læresueinneñ yþer sẏnum Meystara/ & ecke Þioneñ yfer Herranum. 25 Nægest Læresuei
nenum ad hñ sie so sem hñs Meistare/ & Þionenn sm̃ hañs Herra. Eþ þeir hafa Husþod
ureñ Beelzebub kallad/ Huad myklu meir munu þeir þa hñs Heimameñ so kalla? 26 Af þui
ottist þa ecke/ Þui eckert er so hulid/ ad eige verde augliost/ & eckert er so leynt ad ecke faest ad
vita. 27 Huad eg seige ydur j Myrkre/ þ talid j liose/ & huad þier heyred j Eyra/ þ prediked
a Ræfrum.

d (Fullkomnad) sem hñ villde seigia/ Eg veit vel ad þeir munu ofsækia ydur/ þui Folk þetta mun oþsækia Evangelium/ & ecke snuast aur til Hrin.sins En a.

28 OG hrædest eige þa s͂ Lẏkamañ aflẏfa/ & Sælena gieta ei lẏflatid/ helldr hrædist Luc. 12/4
þñ framar sem Sælu & Lẏfe gietur tortẏnt j Heluiti. 29 Kaupast eige tueir Titlin Ac.o. 27/34
gar þ eiñ Pening? Þo fellur eige eirn af þm̃ a Jord/ an ydars Fodurs (vilia) 30
So eru & eirneñ oll ydar Hofudhaar taleñ. 31 Fyrer þui ottest eige/ þier erud morgum Tit
lingum betre.
32 Fyrer þui huor hañ medkieñer mig fyrer Moñunum / þañ vil eg medkieña fyrer mẏnum Marc. 8/38.
Himneska Fodur. 33 Eñ huor hañ aþneytar mier fyrer moñunum/ þm̃ vil eg afneyta þ mẏ Luc. 9/26
num Himneska Fodur.
34 ÞIer skulud eige þeinkia/ ad eg sie komeñ Frid ad senda a Jordena/ Eige kom eg Fr Luc 12/51
id ad senda helldur Suerd. 35 Þuiad eg er komeñ til ad ysa Mañeñ a mote Fodur
sẏnum & Dotturena j giegn Modur siñe/ & Sonarkonuna j giegn Modur Mans sẏ Mich 6/7
ns. 36 Og Mansins Hiu mũu vera hñs Ouiner. 37 Huor hñ elskar Fodur & Modur meir
eñ mig/ sa er mẏn eige verdugur. Og huor hñ elskar Son edur Dottur yfer mig/ sa er mẏn ei Luc. 14/25
verdugur. 38 Og hũ hñ tekur eige siñ Kross a sig & fylger mier epter/ sa er mẏn ei verdugur. Marc. 8/14. Luc. 9/24
39 Huor ed fiñur sitt Lẏf/ sa mun tẏna þui/ & huor sẏnu Lẏþe tẏner miña vegna/ hñ mun þ & 17/33.
fiña. Joh. 12/25.
40 HVor hñ medtekr ydr sa medtekr mig/ & huor mig medtekr/ hñ medtekur þañ sm̃ mig

sende

sende. 41 Huor hn̄ medtekur Spámān j Spámans Nafne/ sa fær Spámans laun/ Huor
hn̄ medtekr Riettlátan̄ j Riettláts Nafne / sa fær Riettláts laun. 42 Og hu hn̄ giefur ei
Marc. 9/41. num af þessū Vesalingum eirn Bikar af kølldu Vatne ad drecka j Lærisueins Nafne/ Sa
n̄lega seige eg ydur/ad þad mun eige hønum olaunad vera.

XI

OG þ skiede er Jesus hafde lycktad þessar Bodaner/til sin̄a tolf Lærisueina/gi
eck hn̄ leingra fram̄ ad kien̄a ⁊ Predika j þra Borgum.
Luc. 7/18 2 EN þa Johan̄es heyrde j Bondunum Verken̄ Christi/sende hn̄ tuo
af sijnum Lærisueinum ⁊ liet seigia hm̄. 3 Ertu sa sem koma skal
Eda eigum vier ad vænta nockurs an̄ars? 4 Jesus suarade ⁊ sagde
til þra/Fared þid ⁊ kun̄giorid Johan̄i aptur huad þid siaed ⁊ heyred. 5 Bli
nder fa Syn/Halltér ganga/Lijkþraer hreinsast/ ⁊ Dauser heyra/ Dauder vpprijsa/ ⁊ Fa
Esa. 35/5 ⁊ 61/1 tækum verdr Euangelium bodad. 6 Og Sæll er sa sm̄ ecke hneykslar sig a mier.
Luc. 7/24 7 En̄ ad þm̄ burt geingnū/hof Jesus ad seigia til folksins af Johan̄e/ Huad forud þier a
Eydemørku ad sia? Villdud þi' sia Reyr s̄ Vindurēn blæs til ⁊ fra? 8 Eda huad forud þi
er vt ad sia? Villdud þier sia Man̄ Miuk klæddan̄? Siaed/þeir ed miukan̄ Klædnad hafa
eru j Kōgan̄a Husū. 9 Eda huad forud þier vt ad sia? Villdu þier sia Spáman̄? Eg seige
ydur/hn̄ er meire en̄ eirn Spáman̄. 10 Þuiad hn̄ er sa af huorium skrifad er/Sia/Eg sen
Mala. 3/1. Luc. 7/27. de min̄ Eingel f. þier/sa er þin̄ Veg skal tilreida fijrer þier.
11 San̄lega seige eg ydr/a medal allra þra s̄ af Konu eru fædder/er eige an̄ar vppkōen̄ sa me
ire sie en̄ Johan̄es Skijrare/En̄ hn̄ s̄ a min̄e er j Himerijke/er hm̄ meire. 12 En̄ j þra Do
a (min̄e) þ er Christur/ gum Johan̄is Skijrara ⁊ allt til þess nu er komid/þoler Himnarijke b Ofurefle/ ⁊ þr s̄ Ofur
Mar. 9/11 efled giora hrem̄a þ til sijn. 13 Þuiad aller Spámen̄ ⁊ Logmálid spádu til Johan̄em. 14
Mala. 4/5 Og ef þier vilied þ medtaka þa er hn̄ Elias/sa er koma skal. 15 Huor Eyru hefur ad heyr
Infra. 17/11. a/hn̄ heyre.
16 EN vid huad skal eg þessare Kynslod jafna? Lijk er hun þm̄ Børnum s̄ sitia a Tor
b (Ofurefle) þa Man̄sins Samuiska vornemur Euangelium/þa þrei nger hun sier þr am̄ so ad eingin̄ kan̄ hen̄e ad aptra. ge/huor ed kølludu til sin̄a Stallbrædra. 17 Og søgdu/Vier høfū f. ydur j Pijpur
blasid/ ⁊ þier villdud eige dansa/Vær þuldum ydur vorar Rauner/ ⁊ þier villdud ei
ge grata. 18 Johan̄es er komen̄/át ei ⁊ Drack ei/ ⁊ þeir seigia / hn̄ hafe Diofu. 19 Man̄
sins Son er komen̄/Etur ⁊ Dreckr/ ⁊ þr seigia/sia huilijkur Ofátsmadr/ ⁊ Vijnsuelgiare/
Vinur Tollheimtuman̄a ⁊ Syndugra / Og Speken̄ hlytur ad Riettlætast láta af sijnum
Børnum.
Luc. 10/13 20 ÞA tok hn̄ ad aulijta þær Borger j huorium giord voru flest hn̄s Kraptauerk / þ þær
høfdu ei betrad sig. 21 Vei þier Chorazin/Vei þier Bethsaida/Þuiad ef j Tyro ⁊
Sidon hefde giorst soddan Kraptauerk/s̄ hia ydur hafa giorst/hefdu þr fyrer lau
ngu j Seck og Osku jdran giort. 22 En̄ þo seige eg ydur/ad Tyro ⁊ Sidon mun bærelegra
vera a Deige Domsins/helldur en̄ ydur. 23 Og þu Capernaum sem allt til Himens ert vpp
hafin̄/munt nidurþryckiast allt til Heluijtis. Þuiad ef j Sodoma hefdu þau Kraptauerk gio
rst/s̄ hia þier hafa giord verid/þa stæde hū en̄ j Dag. 24 En̄ þo seige eg ydr þ ad bærelegra
mun vera Lande Sadoma a Domadeyge/en̄ þier.
Luc. 10/21. 25 A Þm̄ sama tijma andsuarade Jesus ⁊ sagde/ Eg prijsa þig Fader/ ⁊ Herra Himens
c (Þetta) þ er Euangelium ⁊ Truna. ⁊ Jardar/ad þu c dulder þta f. Spekingum ⁊ Foruitringum/ ⁊ opin̄berader þ Vng
bornum. 26 Ad søn̄u Fader/þt so var þ þeckt f. þier. 27 Aller hluter eru mier j Va
Joh. 1/18 lld giefner/af mijnū Fødur/ ⁊ eingen̄ kien̄er Sonen̄ nema Faderen̄/ ⁊ eingen̄ kien̄er Føduren̄
et 7/28 nema Sonuren̄/ ⁊ huorium ad Sonuren̄ vill þ opinbera.
et 8/19 28 Komed til mijn aller þier s̄ eruidid/ ⁊ þunga erud hladner/ eg vil endurnæra ydur. 29 Ta
et 10/15 ked a ydur mitt Ok/ ⁊ læred af mier/þui eg em Hoguær ⁊ af Hiarta Lijtelatur/ ⁊ mun̄d þier
d (Ok) Krossen̄ er þm̄ harla liett Byrde/sm̄ smacka Euangelium/ ⁊ til þess fin̄a Hun̄ld fin̄a Sálum ydrum. 30 Þuiad mitt Ok er sætt/ ⁊ mijn Byrde er liett.

XII

A þeim tijma gieck Jesus vm Kornsæde a Sabbathsdeige/ ⁊ hn̄s Lærisueinar
voru hungrader/ ⁊ toku ad tijna Axen̄ af/ ⁊ ad eta. 2 En̄ er Pharisei sau þ/
Marc. 2/23. Lucæ. 6/1. søgdu þeir til hn̄s/sia/þijner Lærisueinar giora huad eige somer/ a Sabba
1 Sam. 21/6. thsdøgum ad giora. 3 En̄ hn̄ sagde til þra/Hafe þier ei lesid huad David
giorde/nær han̄/ ⁊ þa er m̄z hm̄ voru hūgrade? 4 Huornen̄ ed hn̄ gieck jn̄ j
Gudz Hus/ ⁊ át þar Skodunarbrauden/hu hm̄ leyfdest ei ad eta/nie helldur
þeim

sem med hm̄ voru/ nema einumsaman Prestonum. 5 Eda haþed þier eige lesid j Logmæ Leui. 24/8
lenu huorsu ad Prestarner a Sabbathsdøgū j Musterenu briota Sabbathsdagen̄/ ⁊ eru Num. 28/9
þo æn sakar? 6 En̄ eg seige ydur ad sa er hier sem Musterenu er meire. 7 En̄ eþ þier viss Ose. 6/6
ud huad ꝥ være (a Myskun hefe eg þocknan ⁊ eige a Offre) heþdud þier ecke Saklausa for a Sabbaths Dag
dæmt. 8 Þui Mansins Son er Herra / einnen̄ [a] Sabbathsdagsins. sins) huor hn̄ eru
9 OG hn̄ gieck burt þadan̄ leingra fram̄/ ⁊ kom j þra Samkūduhus. 10 Og sia/ ad ein̄ er a Christum/ hn̄
Madr v[r] þar/ sa hafde visnada Hond. Og þeir spurdu hn̄ ad ⁊ sogdu/ Er ꝥ nockud er yþer øllum Lo
riett ad lækna a Sabbathsdogum? so ad þeir giæte aklagad han̄. 11 En̄ hn̄ sagde gū/ ⁊ skal ecke asa
til þra/ Huor er sa af ydur s̄ hefur eirn Saud/ ⁊ ef han̄ þellur a Sabbathsdøgum j Gryfiu kast aþ Løgmæle
sem ecke grīpe han̄ ⁊ vppdræge? 12 Huad myklu er Madurenn̄ Saudnum betre? Fyrer þui nu.
leyfist a Sabbathsdøgum gott ad giora. 13 Þa sagde hn̄ til Mansins / Riettu vt Hønd þi Deut. 22/4.
na / ⁊ han̄ riette hana vt/ ⁊ hun vard heil/ sem hin øn̄ur.
14 ÞA geingu Pharisei vt/ ⁊ hielldu Ræd yfer hm̄/ huornen̄ ꝥr mætte hm̄ fyrerþara. Marc. 3/6
15 En̄ er Jesus fornam ꝥ/ veik han̄ þadan̄/ hm̄ fylgde og margt Folk epter ⁊ þa
alla læknade hn̄. 16 Og ban̄ade þm̄ ad ꝥr giorde hn̄ openskaran̄. 17 So ꝥ vppfyll
test huad sagt er ꝥ Esaiam Spæman̄/ er so seiger. 18 Siaed ꝥ er min̄ Þion/ hūn eg vtualde/ Esa. 42/1
⁊ min̄ Elskulegur/ a huorīū Sæla mīn hefur þocknan/ Yfer hn̄ mun eg Anda min̄ leggia/
⁊ sa skal Heidnum Domen̄ kun̄giora. 19 Eige mun han̄ kīfa nie kalla/ og eige mun nockur
heyra hn̄s kall a Strætū. 20 Maren̄ Reyr mun han̄ eige sundurmylia/ ⁊ riukanda Hør eige
vtslockua/ þar til hn̄ vtþærer Domen̄ til Sigurs. 21 Og Heidner munu a hn̄s Nafn vona.
22 ÞA var til hn̄s hafdur Diofulodur Madur/ sa er Blindur var ⁊ Mællaus/ ⁊ hn̄ læk Luc. 11/14
nade hn̄/ so ad hin̄ blinde ⁊ Dumbe talade ⁊ sa. 23 Og allt Folkid ottadest ⁊ sagde/ Mar. 3/22
Er ꝥsse ei Sonr Dauids? 24 En̄ er Pharisei heyrdu ꝥ søgdu ꝥr. Eige rekur ꝥsse
Diofla odruvīs vt/ nema ꝥ Beelzebub Dioflahøfdingia.
25 En̄ Jesus fornam þra Huganer/ ⁊ sagde til þra/ Hūt Rīke j sialþu sier sundrþyckt/ mū Luc. 11/17
eydast/ ⁊ huør su Borg eda Hus s̄ j sialfu sier er sundurþyck/ fær ei stadeđ. 26 Og eþ eirn b (Huorke) ꝥ sem
Sathan rekur an̄an̄ vt / þa er han̄ sundurþyckur a mote sialþum sier / Huornen̄ fær hn̄s Mattheus seiger
Ryke þa stadid? 27 Og eþ eg vtrek Diofla ꝥ Beelzebub/ Fyrer huorn verda ꝥr þa af ydrū hier. (huorke j þe
Bornū vtrekner? Af þui verda ꝥr ⁊ ydrer Domendur. 28 En̄ ef eg vtrek Diofla mz Guds ssare nie hin̄e Ver
Anda/ þa er Guds Rīke til ydar komid. ølldu) þad seiger
29 Eda hūnen̄ fær nockr jn̄geingid j hins Øfluga Hus/ ⁊ hn̄s Bwshlutū j burt rænt/ vtan Marcus so. Hn̄ er
so sie hn̄ binde adr hin̄ Øfluga/ ⁊ ræne sīdan̄ hn̄s Hws? 30 Huor hn̄ er eige med mier/ sa er vm eilyþa Skuld
a mote mier/ Og huor eige mz mier saþn[r]/ sa sundurdreifer. 31 Fyrer þui seige eg ydr/ All[r] skylldugr/ ellegar
Synder ⁊ Lastaner verda fyrergieþnar Mønnunū/ En̄ Løstun j mote Andanū mun ei ꝥgieþ til þess eilyþa Do
ast. 32 Og huor hn̄ tal[r] nockud j mote Mansins Syne/ hm̄ mun þyrergiefast/ en̄ huor ed ta ms. Mar. 3/29
lar nockud a mote Heiløgum Anda/ hm̄ mun huorke [b] þyrergiefast j þessum Heime nie odrū. Marc. 3/28.
33 Ann̄adhuort setied gott Trie/ ⁊ mun Auøxturen̄ godur/ ellegar setied vondt Trie ⁊ mun Lucæ. 12/10.
Auøxturen̄ vondur/ ꝥt af Auextenū þeckiest Tried. 34 Þier Nødrukyn/ huornen̄ meige þier
gott mæla/ a medan þier erud Vonder? ꝥ sm̄ Hiartad er þullt af/ ꝥ flytr vt af Mun̄enum. Luc. 6/45
35 Godur Madur framflytur gott af godū Siod sīns Hiarta/ en̄ vondr madur af vondū Si
od sīns Hiarta framflytur Vondt. 36 En̄ eg seige ydur / aþ huoriu þui Fafeingu Orde/ s̄ Luc. 6/43
Men̄erner tala munu ꝥr Reikningskap giora a ysta Dome. 37 Aþ þīnū Ordum muntu Ri
ettlætast/ ⁊ af þīnū Ordū muntu þordæmast. Inf. 16/4
38 ÞA suorudu nockrer vtaf Skriþtlærdum ⁊ Phariseis ⁊ sogdu/ Meistare vier villdū Mar. 8/11
Teikn af þier sia. 39 Hn̄ suarade ⁊ sagde til þra/ Þetta vonda ⁊ Horunsama Sle Luc. 11/29
ckte leitar Teikns/ ⁊ þui mun ei Teikn giefast/ nema Teikn Jonæ Spæmans. 40
Þuiad so sem Jonas var j Kuide Hualsins þria Daga ⁊ þriar Nætur/ so mun Mansins so Jon. 2/2
ńa mitt j Jordu/ þria Daga ⁊ þriar Nætur. 41 Men̄ Niniue Borgar munu vpprīsa a eþsta Jon. 1/3
Dome med þessare Kinslod/ ⁊ munu hana fordæma/ ꝥt ꝥr giordu Idrā epter Predikun Jonæ
Og sia/ hier er meire en̄ Jonas. 42 Drottningen̄ aþ sudre mun vpprīsa a eþsta Dome mz þe 3 Reg. 10/1
ssare Kinslod/ ⁊ mun hana þordæma/ Þuiad hun kom af Endemørkū Jardar ad heyra Spe 2 Par. 6/1
ke Salomonis/ Og sia hier er meire en̄ Salomon. 43 Nær Ohrein̄ Ande er faren̄ vt af
Man̄enum/ reikar hn̄ vm þurra stade/ leitande Hūīldar ⁊ fin̄ur eige. 44 Þa seiger hn̄/ Apt
ur vil eg snua j mitt Hws/ þadan̄ eg vtfor/ Og nær hn̄ kiemur fin̄ur hn̄ ꝥ tomt/ Sopad ⁊ fa
gad. 45 Þa þer hn̄ burt ⁊ tekur sio adra Anda mz sier/ ꝥr ed verre eru en̄ sialfur hn̄/ ⁊ nær
ꝥr eru jn̄kōner/ byggia ꝥr þar/ Og verdr þa ꝥss Mans sīdara verra þui hinu fyrra/ So mū Luc. 11/24
⁊ skie ꝥssa vōda Kynslod. 2 Pet. 2/20

Mar. 3/31 46 SEm hñ var eñ þetta ad tala til Folksins/ Sia/ Þa stod Moder hñs & Brædr þar
Luc. 8/20 þ vtan/ & villdu tala vid hñ. 47 Þa sagde eirn til hñs / sia/ ad Moder þijn & Bræ
dur þijner standa vte/ & vilia tala vid þig. 48 Hñ suarade & sagde/ til þess s hm̃ þt
ta kungiorde/ Huor er mijn Moder/ & huer eru mijner Brædur? 49 Og hañ riette vt sijna
Hond yfer sijna Læresueina & sagde/ Staeð þᵘ er mijn Moder & mijner Brædr. 50 Þuiad hu
hñ giører vilia mijns Fødurs þess sm̃ a Himnũ er/ sa er miñ Broder Syster & Moder.

XIII

Mar. 4/1 J þm̃ sama Deige/ gieck Jesus vtaf husinu/ & sette sig nidur vid Sioeñ. 2 Og
Luc. 8/4 margt Folk safnadest ad hm̃/ so hñ stie a Skip/ & sat/ & allt folkid stod j Fi
a (hefur) þar sm̃ ruñe. 3 Og hñ taladi margt til þra j Epterlijkingũ & sagde. Sia/ Sa er
meñ skilia Guds sæde gieck vt ad sa. 4 Og þa hñ sæde fiell sũt vid Veigeñ/ & Fuglᵉ komu &
Ord/ þar Avaxt atu þ. 5 Eñ sumt fiell j grytta Jord/ huar þ hafde ei mykla Jord/ & rañ fli
ar þad sig. eñ þar otlega vpp þt þ hafde eige Jardar dypt. 6 Eñ s Soleñ rañ vpp skrældest þ/
sm̃ meñ þ ecke skil & af þui ad þ hafde eige Rot þa visnade þ. 7 Eñ sumt fiell a millũ Þyrna/ & Þyrnarnᵉ sp
ia/ þar fer møñũ ruttu vpp & kræfdu þ. 8 Eñ sumt fiell j goda Jord/ & færde Auoxt/ sumt hundradfalldañ/
aptur/ og Menn sumt sextugfalldañ/ sumt þritugfalldañ. 9 Huor Eyru hefur ad heyra/ sa heyre
hneixlast a þui.
Marc. 4/11.
Lucæ. 8/18.
Matth. 25/29. 10 OG Læresueinarner geingu til hñs & søgdu/ Fyrer þui talar þu til þra j Epterlijkin
gũ? 11 Hñ suarade & sagde/ ydr er giefid ad vnderstanda Leynda dõa Himnarijkis/
eñ þm̃ er þ eige giefid. 12 Þui huor hñ hefur/ hm̃ mun giefast so hñ gnog hafe/
Eñ sa sm̃ ei hefur/ af hm̃ mun & takast þ hñ hefur. 13 Fyrer þui þa tala eg til þra j Ept
erlijkingum/ þt med siaande Augũ/ sia þr eige/ & med heyrande Eyrũ þa heyra þr eige/ þt
þr skilia þ ei. 14 Og a þm̃ mun vppfyllast Spadom̃ Esaiæ/ er seiger/ Med Eyrunũ mũ
Esa. 6/9 ud þier heyra/ & mũud þier þ ei skilia/ & mz siaande Augũ mũud þier sia/ & ei skynia. 15 Þui
Joh. 12/40 ad þessa Folks Hiarta er forhardnad/ & þra Eyru eru þũgheyrd/ & þra Augu saman lyktast
so ad þr eige einusiñe med Augunum siae/ & med Eyrunum heyre/ nie mz Hiartanu skilie/ til
ad leidrietta sig so ad eg hialpe þeim.
Luc. 10/23 16 EN sæl eru ydar Augu/ þ þaug sia/ & ydar Eyru/ þ þau heyra. 17 Sañlega seige eg
ydur ad marger Spameñ & Riettlæter fystust ad sia/ huad þier siaed/ & hafa þ ecke
sied/ & ad heyra huad þier heyred/ & hafa þad eige heyrt.
Mar. 4/14 18 Af þui heyred Epterlijkingena vm Sædmañeñ. 19 Þa er nockur heyrer Orded Rij
Luc. 8/11 kesins/ & vnderstendur þ ei/ kiemur hiñ vonde/ & hrifsar burt huad sæd er j hñs Hi
arta/ Þad er sa vid Veigeñ er sædr. 20 Eñ þ s j grijtta Jord fiell/ er sa/ þegᵃ nockr
heyrer Orded/ & fliotlega mz fagnade mztekr þ. 21 Eñ hñ hafde eige rot j sier/ helldr er hñ
vid vm stundarsaker / nær ed Hrellingar & Ofsokner hefiast þ Ordsins saker/ hneyxlast hñ
jafnskiott. 22 Eñ þ s a millum Þyrna er sæd/ er sa þegar nockur heyrer Ordid/ & Ahyggia
þssarar Veraltdar & Suikseme rijkedæmesins kiefur Ordid/ & færer ecke Auoxt. 23 Eñ þ s
j goda Jord er sæd/ er sa nær nockur heyrer ordid & vnderstendur þ/ & færer Auoxt/ og sumt
ber Hundradfalldañ/ sumt sextugfalldañ/ sumt þriatijgerfalldañ.
24 AD(ra) Epterlijking lagde hñ þm̃ þ & sagde/ Himnarijke er lijkt þm̃ Mañe/ sa er sædi
godu Sæde j Akur siñ. 25 Eñ þa meñ suafu/ kom hñs Ouinur & sæde Illgresi j
Mar. 4/26 bland Hueitesins/ & for j burt. 26 Eñ er Sæded spratt vpp & bar Auoxt / þa auglystest og
Sap. 2/24 Illgresid. 27 Þa geingu Þienararnᵉ til Husfødursins & søgdu/ Herra/ Sæder þu ei godu sæ
de j Akur þiñ/ huadañ kiemur hm̃ þa Illgresid? 28 Hñ sagde til þra/ þ hefur Fiandmadur
eñ giort. Þa søgdu Þienarañer/ Villtu ad vær førũ & vtlesũ þ? 29 Hñ sagde/ nei/ so ad þier
vpprætid ecke Hueitid vndereins/ nær þier vtlesid Illgresid. 30 Lætid hũtueggia vaxa asampt
allt til Kornskurdar/ & a Kornskieru Tijma/ skal eg seigia til Kornskurdarmañaña/ Lesid fyrst
Illgresid sãan/ & bindid þ j bindini til brẽslu/ eñ Hueitenu sããnsafnid j mijna Kornhlødu.
Marc. 4/30. 31 AD(ra) Epterlijking lagde hñ fram þ þa & sagde/ Himnarijke er lijkt einu ᵇMustards
b (Mustardskorn) Korne/ þ eiñ madur tok & sæde j Akr siñ. 32 Huad ad minst er allra Sæda/ eñ nær þ
þar er eckert aud spretur vpp/ er þ stærst allra Kalgrasa/ & verdr eitt Trie/ so ad Fuglar Himensins
virdelegra Ord eñ koma & byggia vnder þess Kuistum.
Euangeliũ/ & er þo
eckert kroptugra / 33 ANna adra Epterlijking talade hñ til þra. Lijkt er Himnarijke Sýrdeige/ þ ein Ko
þui þ giører Riett na tok & blandade vid þria Mælera Miøls/ þar til þ syrdest allt j giegn. 34 Þet
lata þa sm̃ trua a ta allt talade Jesus j Epterlijkingũ til Folksins/ & þ vtañ Epterlijkingar talade
þ. Logmalid og hñ ecke til þra. 35 So ad vppfylltest huad sagt er þ Spamañeñ þañ er seiger/ miñ Muñ
Verkeñ giora þad vil eg vppluka j Epterlijkingũ/ & heimuglega hlute mũ eg vtmæla fra vpphafi Verølldar.
ecke.

36 Þ

36 Þa liet Jesus Folkid fra sier fara/ z kom heim/ z hñs Lærisueinar geingu til hñs/ z
sogdu/ vtþyd þu oss þa Epterlijking vm Illgresed a Akrenum. 37 Hñ suarade og
sagde til þra / Hñ ẽ sæer godu Sæde er Mansins Sonur. 38 Eñ Akurin er Heim
urenn/ goda Sædid eru Rijkesins Born/ eñ Illgresid eru Born þess Vonda. 39 Ouuinurin Apoc. 14/13
sa þm̃ sæde er Diofullenn/ eñ Kornskierutijmeñ er Ending Veralldar/ Kornskurdarmeñerner
eru Einglarner. 40 Þui lijka ẽ nu verdur Illgresid vtlesid/ z j Ellde brendt/ so mun z skie j
enda þssarar Veralldar. 41 Mansins Son mun vtsenda sijna Eingla/ z þeir munu samann
safna vr hñs Rijke ollū Hneykslunū/ z þm̃ er Ranginde giora. 42 Og þr mūu kasta þm̃ j Elld
sins Ofn/ þar mū vera Grætur z Tañagnistran. 43 Eñ þa mūu Riettlater lioma ẽ Sol
j Rijke Fodurs þra. Huor Eyru hefur ad heyra sa heyre. Dan. 12/3 Sap. 3/7

44 Enn aptr þa er Himnarijke lijkt einū c folgnū Fiesiod a Akre/ huorn ed Madr fañ
z falde hñ/ z af þeim fagnade ẽ hñ hafde yfer hm̃/ gieck hñ burt/ z sellde allt huad
hñ hafde/ z keipte þañ sama Akur.

c (Fiesiod) sa folgne Fiarsiodr er Euangeliū/ sim oss giefr Nad z Riettlæte an verka Forskulldunar/ þar þ gledur hñ mañ/ þa hñ verdur fundeñ þ er/ giefur goda Samuisku/ huoria Meñ kuña ecke ad þa med nockrū til verknade/ þetta Euangelium er z so su perla.

45 Og eñ aptr er Himnarijke lijkt þm̃ Kaupmañe/ er ad godū Perlū leitade. 46 Og þa
hañ fañ eina forkostulega Perlu/ for hñ z sellde allt huad hañ hafde/ og keipte
þa somu.
47 Og eñ aptur er Himnarijke lijkt Nete þui/ ẽ j Sio var kastad/ med huoriu af ollu Fi
skakyni dreigid verdr. 48 Eñ nær þ er fullt/ draga þr þ j fiorūa/ sitia sijdañ z saañle
sa hina godu j Kierolld/ eñ vondū kasta þr vt. 49 So mū z skie j enda Veralldr/ ad
Einglar munu vtfara/ z hina vondu fra Riettlætum skilia. 50 Og þm̃ munu þr kasta j Ell
dsins Ofn/ huar vera mū Op z Tañagnistran. 51 Og Jesus sagde til þra/ Hafid þier allt þt
ta vnderstadid? þr sogdu/ ja Herra. Þa sagde hñ. 52 Fyrer þui hū sa Skriftlærdur ẽ til Him
narijkis b mentadr er/ hñ lijkist þm̃ Husfodr ẽ fram̃ bar af sijnū Fiarsiod c Nytt z Gamallt.
53 Og þ skiede þa Jesus hafde endad þssar Epterlijkingar/ ad hñ gieck þadañ. 54 Og
kom til siñar Fosturiardar/ z kieñde þm̃ j þra Samkunduhusū/ so ad þm̃ hnykte vid
z sogdu/ Huadañ kiemr þssū slijk Speke z Kraptar? 55 Er þsse ei Timbursmid
sins Son? Heiter hñs Moder ecke Maria? z Brædr hñs Jacob z Joses/ Simon z Judas.
56 Og hñs Systur eru þær ei allar hier hia oss? Huadā kiemr þssū þa allt þta? 57 Og þr
hneyxludust a hm̃. Eñ Jesus sagde til þra/ eiñ Spamadr er hūge j miñe Virdingu eñ j sijnu
Fodr Lande/ z j sijnu eigeñ husi. 58 Og ei giorde hñ þar morg Teikn þ saker Vantrur þra.

b (mentadr til himnarijkis) Er ad hialpa himnarijke til fram kuæmdar ad kieña ødrum og koma þeim til himnarijkis.
c (Nytt) er Euangeliū/ þ gamla er Løgmalid.

XIIII

Þeim tijma heyrde Herodes a Fiordungs Høfdinge Ryktid af Jesu. 2 Og Marc. 6/14
hñ sagde til siña Þienara/ þesse er Johañes Skijrare/ hñ er fra daudum Lucæ. 3/19
vpprisiñ/ z þui giorast þesse Kraptaverk af hm̃. 3 Þuiad Herodes hafde fā
gad Johañem/ bundid hañ z j fangelsi sett þ saker Herodias Husfru Phil
ippi Brodur hñs. 4 Þuiad Johañes hafde til hñs sagt/ þ er ecke riett ad þu
hafer hana. 5 Og hñ hefde giarnañ aflijfad hñ/ eñ hañ ottadest Folked/
þt þad hiellt hñ þ eirn Spamañ.

a (Fiordungs Høfdinge) Gydinga lande med þui sim þar til la/ var skipt j 4. Hørdingia doma/ þar þ kollu du meñ þa Hørdingia/ Tetrarchas/ er fiordungs Høfdingia.

6 Enn er Herodes hiellt siñ Fædingar dag/ danzadi Dotter Herodias mitt fram̃i þ þm̃/ z
þ lijkadi Herodes vel. 7 Af þui lofade hñ heñi mz Eyde ad giefa heñi huors hun
æskti. 8 Og epter þui hū var adr tileggiud af Modr siñi/ sagde hū/ Giefþ mier a Diske
Hofud Johañis Skijrara. 9 Og Kongurin vard hryggr/ Eñ þo þ Eidsins sakar z þra er mz
hm̃ til Bordsins sætu. 10 Baud hñ ad þ giæfist heñi/ z hñ sendi vt z afhøfdadi Johañem j
Myrkuastofu. 11 Og var høfud hñs borid a Diske z giefid Stulkuñi/ z hun færdi Modur sin
ne. 12 Þa komu Lærisueinar hñs z toku hñs Lijkama z grofu/ komu z kuñgiordu þad Jesu.
13 Eg Jesus heyrde þ/ for hñ þadañ a einu Skipe alleina til Eydemerkr/ z þa folk Mar. 6/32
id heyrde þ/ fylgde þ hm̃ a Fæti vr Stodunū. 14 Og Jesus gieck fram z leit þañ Luc. 9/10
mykla Mug/ z sa aumr a þm̃/ z læknade þa af þm̃ sim Kranker voru. Joh. 6/2
15 Og Kuollde geingu hñs Lærisueinar til hñs z sogdu/ þetta er ein Eydemork/ z No
tteñ fellur a/ Lat folkid fra þier/ ad þ gangi j Kauptuñeñ/ z kaupe sier Fædu. 16 Eñ
Jesus sagde til þra/ Þeir hafa þss ei þorf/ ad þeir gangi burt/ giefid þier þm̃ ad et
a. 17 Þeir sogdu/ Vier høfū ecke hier nema fim̃ Braud/ z tuo Fiska. 18 Hñ sagde/ Færid mier Luc. 9/13
þaug hingad. 19 Og hñ baud Folkinu ad setiast nidr a grasid/ z tok þau fim̃ Braud z tuo Fi
ska/ leit til Himens/ þackade/ z braut þaug/ z fieck sijnū Lærisueinum Braudeñ/ eñ Lærisuein

arner gaafu þaug Folkenu. 20 Og þeir snæddu aller z vrdu sadder/z þr toku vpp þær leifar
er afgeingu/tolf Karfer fullar. 21 En̄ þr s̄ etid høfdu voru nær fim̄ þusund Man̄a/vndan̄
teknum Konū z Børnū.

Mar. 6/45

22 OG jafnsnart neydde Jesus sijna Læresueina til ad þr geinge a Skip/z fare f hm̄
yferum/ þar til han̄ liete Folkid fra sier. 23 Og er han̄ hafde Folkid fra sier lætid

Joh. 6/17

gieck hn̄ eirnsamall vppa Fiallid ad bidiast fyrer. Og vm kuolldid var hn̄ eirn þar.
24 En̄ Skipid var þa midt a Sionum/ z hraktest j Bylgiunū/ ꝥt Vinduren̄ var þuert j mo
te. 25 En̄ vm fiordu b Vakt Næturin̄ar/kō Jesus til þra gāgandi a Sionū. 26 En̄ er Læresu

b (Vakt) fordum tijd var Nottuñe skipt j fiorar Vakter/ og voru þrijr tijmar j huorre vakt.

einarn̄ sau hn̄ a Sionū gāga/hrædduzt þr/z søgdu/ ꝥ være Skrimsl/ z kolludu vpp af hræd
slu. 27 En̄ Jesus taladi strax til þra z sagdi/Verid hughrauster/eg em hn̄/ottist ei.
28 En̄ Petur suarade hm̄ z sagde/Ef þu ert ꝥ Herra/þa biod mier ad kōa til þijn a Vat
nēu. 29 Og hn̄ sagdi/kō hingad. Og Petr stie af Skipinu z gieck a Vatninu ad hn̄
kiæmi til Jesu. 30 En̄ er hn̄ leit megnan̄ Vind/ognadi hm̄ z tok ad sockua/kalladi
z sagde/Herra hialpa þu mier. 31 En̄ Jesus riette jafnsnart Hōdina z greip hn̄/z sagdi til

Inf. 16
Joh. 6

hn̄s/Þu Lijtiltruadr/þui efadest þu? 32 Og þr stigu jn̄ j Skipid/z Vindin̄ stillte. 33 En̄
þr ſ a Skipenu voru/komu z fiellu fram̄ f hm̄/z søgdu/San̄lega ertu Gudz Sonur.

Mar. 6/53

34 OG þr foru yfer vm/ z komu til Landsins Genesareth. 35 Og er Folkid j þm̄ sama
Stad vard vart vid hn̄/sendu þr vt vm allt ꝥ Land allt j kring/z færdu til hn̄s alla
Vanfæra men̄. 36 Og bædu hn̄ vm/ad þr mættu ad eins snerta Falld hn̄s Fata.
Og aller sm̄ hn̄ snertu vrdu heilbrygder.

XV

Mar. 7/1

ÞA komu til hn̄s Skriftlærder z Pharisei af Jerusalem/z søgdu. 2 Þui ofur
troda þijner Læresueinar Olldungan̄a Vppsetninga/mz þui þr þuo eige sijn
ar Hendr er þr Braud eta? 3 Hn̄ suarade z sagde til þra/Fyrer þui ofurtro
ded þier þa Guds Bodord f yduarn Vppsetning? 4 Þui Gud hefur skipad/
heidra skalltu Fodur þin̄ z Modr/z huor hn̄ bøluar Fødr eda Modr sa skal

Exo. 20/12
Deut. 5/16

Dauda deyia. 5 En̄ þier kien̄id/ad huor hn̄ seiger til Fødr eda Modr/Þad er
ein a Gaafa/huor ef ad hū er af mier þa kātu holpen̄ verda. 6 Af þui skier ꝥ ad eingen̄ hei
drar Fødr sin̄ nie Modr framarmeir/ z hafid so onytt giort Guds Bodord f ydar vppsetnings

a (Gaafa) Ordin̄ eru miøg oskilin̄/ en̄ su riettra mein ing er ad Pharisei kiendu oriettilega ad Gudi være þec kara ad Offrad være/en̄ ad men̄ hialpudu Forelldrum sijnum j þeirra fatækt/so ad ef Børnen̄ offrudu f Forelldrana/z giordu þeim an̄ars ecke til goda/þa hefdi þaug noglega giørt/huad þeim bære Forelldrūnum ad giera.

saker. 7 Þier Hræsnarar/Vel hefr Esaias spaad af ydr/z sagt. 8 Þesse Lydr nalægest mig
med sijnū Mun̄i/z heidrar mig mz Vørū sijnū. 9 En̄ þra Hiørtu eru langt fra mier/ad onyt
tu þiona þr mier/a medan̄ þr kien̄a þær Kien̄ingar sm̄ ecke eru an̄ad en̄ Bodord Man̄a.
10 OG hn̄ kallade folkid til sijn/z sagde til þra/Heyrid þier z vnderstanded ꝥ. 11 Huad er
jn̄geingr j Mun̄en̄/ꝥ saurgar ei Man̄en̄/helldr huad er fram̄ af Mun̄enū geingr
ꝥ saurgar Man̄en̄. 12 Þa geingu hn̄s Læresueinar ad hm̄ z søgdu / Veistu ad þa
ed þr Pharisei heyrdu ꝥ Ord/hneyxlduzt þr? 13 En̄ hn̄ suarade og sagde/Oll b Plantan

Mar. 7/11

huoria min̄ himneskr Fader plantar eige/mun vpprætast. 14 Lætid þa fara/þr eru blinder z
blindra Leidtogarar/Ef Blindur leider an̄an̄ Blindan̄/þa falla þeir bader j Grøfena.

b (Plantan) allr lærdomr og Verk sm̄ Gud verkar ecke j man̄enum eru Synd/og hier sta Men̄ huorsu sialf rædis Vil ien̄ orkar einskis.

15 ÞA suarade Petur z sagde til hn̄s/Þyd oss þessa Eptirlijking. 16 Jesus sagde til þra
Erud þier en̄ so skilningslauser. 17 Skynied þier eige en̄ nu/ad allt huad j Mun̄en̄ jn̄ge
ingr/ꝥ hūfr j Magan̄/z ødur f edlelega vtās vtskufad. 18 En̄ huad af Mun̄enū fr
am̄geingur/ꝥ kiemur af Hiartanu/z ꝥ saurgar Man̄en̄. 19 Þuiad vtaf Hiartanu kōa vōdar
Hugrāer/Man̄drap/Hordōur/Frillulijfe/Þiofnadr/Liuguitnā/ Lastāer. 20 Þetta eru þr hl
uter s̄ Man̄en̄ saurga/En̄ med othuegnū Hondum ad eta saurgar ecke Man̄en̄.
21 ENn Jesus gieck j burt þan̄/z for j Lādsalfr Tyri z Sidonis. 22 Og sia ad Canue
rsk Kona gieck vtaf þm̄ sømu Takmørkum/kalladi epter hm̄ z sagde/O herra Sōr
Dauids/myskuna þu mier/mijn Dotter kuelst jlla af Dioflinū. 23 Og hn̄ suarade he
n̄e eige Orde/Hn̄s Læresueinar geingu til hn̄s bædu hn̄ z søgdu/Giør hen̄e vrlausn af þui
hun kallar epter oss. 24 En̄ hn̄ suarade z sagde/Eg em ei sendur nema til fortapadra Sa
uda af Husi Israels. 25 En̄ hun kom z fiell nidur fyrer hm̄ z sagde/Hialpa mier Herra. 26
En̄ hn̄ suarade z sagde/Þad er eige tierlegt/ ad taka Braudid fra Børnunū/z kasta þui f
Hundana. 27 En̄ hun sagde/ja Herra/en̄ þo eta Hundar af Molū þm̄ s̄ detta af Bordum
Drottna þra. 28 Þa suarade Jesus z sagde til hen̄ar/O þu Kōa/mikel er þijn trua/verde þi
er so s̄ þu villt/Og a þre sømu Stundu vard hen̄ar Dotter heilbrygd.

29 OG Jesus gieck þan̄ leingra aþram̄/ ꝛ kom til Siafarins j Galilea/ ꝛ gieck vppa eitt
Fiall ꝛ sette sig þar. 30 Og margt folk dreif til hn̄s/ haþande mꝫ sier Hallta/ Blin
da/ Mꝏllausa/ Vanada/ ꝛ marga adra/ ꝛ snorudu þm̄ fram̄ ꝥ Fꝏtur Jesu/ ꝛ hn̄ lꝏ
knade þa. 31 So ad Folkid vndradest er þ sꝏ Mꝏllausa mꝏla/ ꝛ Vanada heila/ Hallta gā
ga/ Blinda siaande/ ꝛ vegsømudu Gud Jsraels.

Marc. 7/12
Esai. 35/5.

32 OG Jesus kallade sijna Lꝏresueina til sijn/ ꝛ sagde/ Mig aumkar yþer Folkid/ þt þr
hafa nu þria Daga hia mier verid ꝛ haþa ecke til Matar/ ꝛ fastāde vil eg þa ecke
þra mier þara lꝏta / so ad eige verde þeir hungurmorda a Veigenn̄. 33 Þa søgdu
Lꝏresueinarner til hn̄s/ Huadan̄ tokū vær so mørg Braud j Eydemørku/ ad vier sedium̄ med
jaþnmargt Folk? 34 Jesus sagde til þra/ Huorsu mørg Braud haþed þier? þeir søgdu/ siø/
ꝛ þa Fiskakorn. 35 Og hn̄ baud Folkenu ad þ settest nidur a Jordena. 36 Og tok þaug siø
Braud ꝛ Fiskana/ ꝛ er hn̄ hafde þackad/ braut hn̄ þaug/ ꝛ gaf Lꝏresueinunū/ ꝛ hn̄s Lꝏresu
einar gꝏfu þaug Folkenu. 37 Og þr ꝏtu aller ꝛ vrdu sadder/ ꝛ toku vpp þ sem yfer var af
Leyfunum / siø Karfer þullar. 38 En þr ē etid høfdu voru fiorar Þusunder Manna fyrer vt
an Konꝛ ꝛ Børn. 39 Og er hn̄ hafde Folkid þra sier lꝏtid/ stie hn̄ a eitt Skip/ ꝛ kom j En
demerkur Magdalalandz.

Mar. 8/8

XVI

ÞA geingu Pharisei ꝛ Saducci til hn̄s/ freistādi hn̄s/ ꝛ bꝏdu hn̄ ad syna sier
Teikn aþ himne. 2 En hn̄ suarade þm̄ ꝛ sagde/ A Kuollden̄ seiged þier/ þ
verdꝛ godꝛ Dagꝛ/ þt Himenrode er. 3 Og a Morna seiged þier/ J Dag ve
rdur Hreggvidre/ þt Himenen̄ er raudur ꝛ dim̄ur. Þier Hrꝏsnarar/ Himen
sins Asian kun̄e þiʳ ad dꝏma/ Kun̄ed þier þa ecke ꝛ ad dꝏma [a] Teikn þssara
tijma? 4 Þesse vonda ꝛ Hor̄uarsama Kynslod ꝏsker Teikns/ ꝛ hen̄e skal ec
kert Teikn giefid verda/ nema Teikn Jonꝏ Spꝏmans. Og hn̄ forliet þa/ ꝛ gieck j burt.

Mar. 8/12
Luc. 12/54
a (Teikn) Christr meinar hier þaug Teikn sm̄ eru hn̄s Jarteikn og Fur duverk / sm̄ þyrr var sagt ad skie skyllde j tyd Christi. Esai. 35/5.

5 OG er hn̄s Lꝏresueinʳ voru yfer vm þarner/ høþdu þr gleymt Braud mꝫ sier ad taka. 6
En Jesus sagde til þra/ Siaed til/ ꝛ vakted ydꝛ ꝥ Swrdeige þra Phariseara ꝛ Sa
duceara. 7 Þa þeinktu þr mꝫ sier ꝛ søgdu/ Þad mū vera þ vær høfū ei Braud mꝫ oss
tekid. 8 En er Jesus fornam þ/ sagde hn̄ til þra/ Þier lijtiltrwader/ Huar ꝥ huxe þier vm þ
þo ad þier hafid ei Braud mꝫ ydꝛ haþt? 9 Skilied þier en̄ ecke? Min̄est þier ecke a þau fi
m̄ Braud a medal fim̄ Þusunda/ eda huorsu margar Karþer ad þier tokud þa vpp? 10 Og ei
ge a þaug siø Braud a medal fiogra Þusūda/ ꝛ huorsu margʳ Karfʳ ad þiʳ tokud þa vpp?
11 Huar ꝥ skilied þier þa eige/ ad eg sagde ydur ei af Braudenu/ þo eg segde/ Vaktid ydur ꝥ
Swrdeigi þra Phariseis ꝛ Saduceis. 12 Þa vnderstodu þr ad hn̄ hafde eige sagt þm̄ þ þr
skylldu vara sig vid Swrdeige Braudsins/ helldur vid Lꝏrdome Pharisean̄a ꝛ Saducean̄a.

Mar. 8/15
Luc. 12/1
Joh. 6/9

13 ÞA kom Jesus j Landsꝏlþur Borgaren̄ar Cesarea Philippi/ ꝛ spurde sijna Lꝏresuei
na ad ꝛ sagde/ Huad seigia Men̄ til/ huor Mansins Son sie? 14 Þeir søgdu/ Sū
er seigia þu siert Johan̄es skijrare/ En̄ adrer/ þu siert Elias/ sumer ad þu siert Jere
mias/ edꝛ eirn af Spꝏmøn̄onū. 15 Hn̄ sagde til þra/ Hún seiged þier mig þa ad vá? 16 Þa
suarade Simon Petrus/ ꝛ sagde/ Þu ert Christur Sonꝛ Gudꝫ liþanda. 17 En̄ Jesus suara
de ꝛ sagde til hn̄s/ Sꝏll ertu Simon Jonas son/ Þuiad Holld ꝛ Blod byrte þier þ eige/ hell
dur min̄ Himneske Fader. 18 Og eg seige þier/ Þu ert [b] Petrus/ ꝛ yfer þen̄an̄ Hellustein mun
eg vppbyggia mijna Christne/ ꝛ [c] Port Helujtan̄a skulu eige megn hafa j giegn hen̄e. 19
Og þier mun eg giefa Lyckla Himnarijkis/ ꝛ allt huad þu bindur a Jordu/ skal a Himnum
bundid vera/ ꝛ allt huad þu leysir a Jordu/ skal a Himnū leyst vera. 20 Þa fyrerbaud hn̄ sij
nū Lꝏresueinū ad þr segde þ nockrū/ ad hn̄ vꝏre Jesus sa Christus. 21 Þadan̄ j þra tok Jes
us til ad auglysa ꝥ sijnū Lꝏresueinū/ hún̄en̄ hm̄ byriade ad gāga til Jerusalē/ ꝛ margt ad lijd
a aþ Ølldungunū/ þm̄ yppustu Prestū/ Skriftlꝏrdū/ ꝛ Lijflꝏten̄ vóda/ ꝛ a þridia Deige vpp
ad rijsa. 22 En̄ Petꝛ tok hn̄ til sijn/ atalde hn̄ ꝛ sagde/ Herra þyrm sialfū þiʳ/ þ hēde þig on
guan̄eigin̄. 23 En̄ hn̄ snerest vid ꝛ sagdi til Peturs/ Far fra miʳ Satan/ þu ert miʳ hneyxl
anlegꝛ/ þt þu skilꝫ eige huad Guds er/ helldur huad Man̄an̄a er.

b (Cepha a Syr lensku) Petur a Grysku/ a Jslensku Hellubiarg.
Joh. 1/42
ꝛ aller Christner men̄ eru Petri ve gna þeirrar Jatn ingar sm̄ Petꝛ gio rer hier/ þui hun er þ Hellubiargid vppa huad ad Pet ur ꝛ aller Petrar eru bygder/ Jatni ngen̄ er almen̄eleg so er ꝛ Naþnid.
c Port Heluitis er oll Makt a mo te Christnen̄e/ so sem er Dauden̄/ he luyte/ Veralldleg Vijsdomꝛ ꝛ Makt

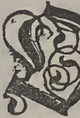
24 JEsus sagdi þa til sin̄a Lꝏrisueina/ eþ nockꝛ vill miʳ eptirfylgia/ þa afneite hn̄ sialf
ū siʳ/ ꝛ taki sin̄ Kross vppa sig ꝛ þylge miʳ eptʳ. 25 Þuiad hú hn̄ vill sitt Lijþ þorua
ra/ sa mū þui tyna/ en̄ hú sijnu Lijfe tynʳ ꝥ mijnʳ sakʳ/ sa mū þ fin̄a. 26 Þui huad stodʳ þ
Man̄en̄ þo hn̄ vin̄e allan̄ Heimen̄/ en̄ feinge tion a sin̄e Sꝏlu? Edur huad mun Maduren̄
fa gieþed/ þʳ hn̄ Sꝏlu sijna med endurleyse? 27 Þuiad þ mun skie/ ad Mansins Son mun

Mar. 8/34
Luc. 9/23
Joh. 12/25
Psal. 62/13

b Christur meinar til þeirrar þorklaringar sem skiede a Fiallenu Tabor a huoria minnst verdr j epterfylgiande Capitula.

koma j Dyrd sijns Fodurs/med sijnū Einglum/z þa mun hn̄ gialla huøriū sm̄ einū epter sijnum Verkum.28 Sannlega seige eg ydur/ad nockrer standa þeir hier/s̄ b Daudan̄ munu eigi
smacka/þar til ad þeir sia Mansins Son komande j sijnu Rijke.

XVII

O G sex Døgū þar epter/tok Jesus med sier Petrum z Jacobum/og Johannem
Brodr hn̄s/z hafde þa affsijdis vppa eitt hætt Fiall.2 Og auglystest þ þm̄/z
hans Asiana skeyn s̄ Sol/en̄ hn̄s Klæde vrdu so biørt s̄ Lios.3 Og sia ad hø
Mar. 9/2 nū birtust þeir Moyses z Elias/z toludu vid hn̄.4 En̄ Petur ansade z sag
Luc. 9/28 de til Jesu/Herra/hier er gott ad vera. Ef þu villt/ þa vilium vier giora þri
ar Tialldbwder/þier eina/Moyse eina/z Elie eina. 5 Og þa er hn̄ var þet
Sup. 3/17 ta ad tala. Sia ad biart Sky vmskygde þa/z sia/ad ein Rodd vr Skyēu sagde/Þesse er So
2 Pet. 1/17 nur min̄ elskulegr/ad huoriū mier vel þocknast/hm̄ skulud þier heyra. 6 Og er Læresueinar
ner heyrdu þad/ fiellu þeir fram̄ a sijnar Asianer z vrdu miog hrædder.7 En̄ Jesus gieck
til þeirra/tok a þm̄ z sagde/ Standed vpp z verid eige hrædder.8 En̄ er þeir litu vpp sijnū
Augum/sau þeir ønguan̄/nema Jesum alleina.9 Og er þr geingu ofan̄ af Fiallenu / baud
Jesus þm̄ z sagde/Þier skulud ønguum þessa Sion seigia/þar til ad Mansins Son er vpp
10 risin̄ af Dauda.
Mar. 9/11 O G hn̄s Læresueinar spurdu hn̄ ad z søgdu/Huad seigia hiner Skriftlærdu þa/þ El
Mal. 4/5 ias hlioti ædur ad koma? 11 Jesus suarade z sagde til þra/Elias a ad sønnu ædr ad
kōa/z alla Hlute ad lagfæra.12 En̄ eg seige ydur þ/Elias er alla reidu komen̄/z þr þecktu
hn̄ eige/helldur giordu þr vid han̄ huad hellst þeir villdu. So mū z Mansins Son verda af
þm̄ ad lijda. 13 Þa vnderstodu Læresueinarnar/þ hn̄ hafde sagt af Johanne Skijrara.
14 O G er þr komu til Folksins/gieck eirn Madr til hn̄s z fiell til Fota hm̄.15 Og sagde
Herra myskuna þu Syne mijnum/þt han̄ er Tunglsiukur / z er herfelega þijndur/
Mar. 9/17 opt fellur hn̄ a Elld z þrattsinnis j Vatn. 16 Eg hafde hn̄ z til þinna Læresuein
Luc. 9/38 a/z þr gatu hm̄ ecke hialpad.17 En̄ Jesus suarade z sagde/O þu vantruud z Rangsnuin
Kynslod/Huorsu leinge skal eg hia ydur vera? Huorsu leinge a eg ydur ad lijda? Hafid han̄
hingad til mijn.18 Og Jesus hastade a hn̄/z Diofullin̄ for vtaf hm̄/z Sueirnen̄ vard Heil
brygdur a samre Stundu. 19 Þa geingu Læresueinarn' heimuglega til Jesu/z søgdu/Fyr'

a (Fri) þo ad Christr være frij/ þa gaf hn̄ samt Skatt / Naunganum til þocknū'/So er ein̄ Christin̄ vppa sijn eigen̄ byte j allastade frij/z giefur sig þo veluiliuglega til ad þiena Naunganum.

b (Stater) er eitt Lod/Peg' þad er Silfur/þa er þad so mikid sem hallft Gilline

þui gatum vær eige rekid hn̄ vt? 20 Jesus suarade z sagde til þra/Fyrer yd' Vantruar sa
ker/Þui eg seige ydur þ sann/Ef þier hefdud Tru so sm̄ Mustards Korn/mættud þier seigia
Fialle þessu/Far þu hiedan z þangad/Og munde þ fara/z eckert munde ydur omogulegt ve
ra. 21 En̄ þetta Kyn rekst eige vt nema med Bæn z Føstu.
22 EN̄ s̄ þr sysludu vm j Galilea/sagde Jesus til þra/Epterkomande er/þad Mansi
ns Sonur mun ofurselldur verda j Manna Hendur.23 Og þeir munu Lijflata hn̄/z
a þridia deige mun hn̄ vpprijsa/Og þeir vrdu næsta hrygguer. 24 Og er þr komu til Cap
ernaum/ geingu þr ad Petre s̄ Skattgiallded vppbaru/z søgdu/Ydar Meistare/plagar hn̄
eige ad gialla Skatt?25 Hn̄ sagde/ja.Og er hn̄ kom heim/kom Jesus fyrr ad hm̄ z sagde
Huad lyst þier Simon/af huorium taka Jardleiger Kongar Toll edr Skattpening? af sij
nū Børnū/edur af annarlegū?26 Petur sagde til hn̄s/af annarlegum/Jesus sagde þa til ha
n̄s/þa eru Børnen̄ a frij.27 En̄ so ad vier sien̄ þeim ei ad Hneyxlan/þa far til Siafar / z
kasta vt Aunglenū/ z þan̄ Fisk s̄ fyrstur kiemur vpp tak hn̄/z er þu opnar hn̄s Gin/muntu
finna b Stater/þa sømu tak þu z gief hønū fyrer mig z þig.

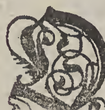
XVIII

Mar. 9/34 A Þeirre sømu Stundu/geingu Læresueinarner til Jesu/z søgdu/Huor er mest
Luc. 9/46 j Himerijke? 2 Jesus kallade eitt Barn til sijn z sette þ mitt a millum þra. 3
Inf. 19/40 Og sagde. Sannlega seige eg ydur/nema þier snuest z verdid so s̄ Smabørn
1 Cor. 14/20 munud þier eige koma j Himnarijke. 4 Huor sialfur sig lækar so sm̄ Barn
þetta/sa er mestur j Himnarijki. 5 Og huor sm̄ medtekur eitt þuilijkt Barn
Mar. 9/42 j mijnu Nafne/sa medtekur mig. 6 En̄ huor han̄ hneyxlar eirn af þessum
enu Smæu/ sem a mig trua / þarfara være hm̄ ad Mylnusteirn heingest vm Hals hm̄ / z
være j Sioo søktur þar hn̄ er diupastur.
Luc. 17/1 7 Vei sie Heimenū þ Hneyxlaner. Þar hliota þo Hneyxlaner ad koma/en̄ þo sie Vei þeim
Sup. 5/30 Manne þ huorn ed Hneyxlanen̄ kiemur. 8 En̄ ef þijn Hønd eda þin̄ Fotur hneyxlar þig/ þa
Mar. 9/43
snijd

ſnyd hñ af ⁊ ſnara hm̃ fra þier/ Betra er þier jñ ad ganga til Lijffſins Halltꝛ ⁊ handaruãe
eñ ꝥ þu hafer tuær Hendur edꝛ tuær Fætꝛ/ ⁊ verder j eilijfꝼañ Elld kaſtadur. 9 Og eꝼ Auga Supr. 3/30.
þitt hneykslar þig/ þa ſlijt ꝥ vt ⁊ ſnara þui fra þier/ betra er þier Eineigdum jñ ad ganga Marc. 9/43.
til Lijffſins/ eñ þad þu hafer tuo Augu ⁊ verder j heluijſkañ Elld kaſtadur.
10 Siaed til ad þier forſmæd eige eirn af þeſſum Smælingiũ/ Þuiad eg ſeige ydur/ ad þeirra Pſal. 34/8
Einglar a Himnũ ſia alltijd mijns Fødurs Auglit a Himnũ. 11 Þuiad Manſins Son er kõ
eñ/ ad giøra holpid huad fortapad var. 12 Huad virdeſt ydur? Eꝼ einhũ Madꝛ/ heꝼꝛ hũdrad Luc: 15/4
Sauda/ ⁊ villiſt eirn af þm̃? Skilſt hñ eige vid þa niu ⁊ Hijutiger à Fiøllũ vppe/ ⁊ fer ad
leita ad þm̃ ẽ villtiſt? 13 Og ef ſo ſkier/ ad hñ fiñur hñ/ Sañlega ſeige eg ydꝛ/ ad hñ fagn[ar]
meir yꝼer hm̃/ eñ yꝼer hinũ niu ⁊ Hiutijger ẽ eige villtuſt. 14 So er eige vilie Fødurs ydar
ſm̃ a Himnũ er ad eirn af þeſſũ Smææu tapeſt.
15 EN ef Brod[er] þiñ brytur vid þig/ far þu/ ⁊ ſtraffa hñ a millũ þijn ⁊ hñs eins ſãans/ Leu. 19/17
Eꝼ hñ heyrer þig/ þa hefꝛ þu þiñ Brodur vñed. 16 Eñ ef hñ heyrer þig ei/ þa tak Syra. 19/13
eirn edur tuo til þijn/ ſo ad j muñe tueggia edur þriggia Votta ſtande øll Mælefne. Luc. 17/3
17 Nu ef hñ heyrer eige þm̃/ þa ſeig ꝥ Samkunduñe. Eñ ef hñ heyrer ei Samkunduñe/ þa Gal. 6/1
hallt hñ ẽ ſem añañ Heidingia/ ⁊ Tollheimtumañ. 18 Sañlega ſeige eg ydur/ Huad hellſt þier Deu. 19/15
bindid a Jordu/ ſkal ⁊ a Himnũ bundid vera/ ⁊ huad hellſt þier leyſed a Jordu/ ſkal leyſt vera Joh. 8/17
a Himne. 19 Framueigis ſeige eg ydꝛ ꝥ/ ef tueir aꝼ ydur ſamtaka a Jordu vm huorn hlut ẽ 2 Cor. 13/1
ꝥ er/ ad þr vilia bidia/ ſkal þeim veitt vera af mijnũ Fødur ſm̃ a Himnũ er. 20 Þuiad hu Hebr. 10/28
HUar tueir eda þrijr ſamanſafnader eru j mijnu [a] Nafne/ þar em eg mitt a millũ þra. 21 Joh. 20/23
ÞA gieck Petur til hñs ⁊ ſagde/ Herra/ Huorſu opt ſk eg mijnũ Brodꝛ/ þm̃ ẽ vid mig br
ytꝛ ꝼgieꝼa? er ꝥ nog ſiøſiñũ? 22 Jeſus ſagde til hñs/ Eg ſeige þier/ eige ſiøſiñum/ hell
dur ſiøtijgeſiñum ſiøſiñum. 23 Fyrer þui er Himnarijke lijkt þm̃ Konunge ẽ reikna villde vid
Þiona ſijna. 24 Og er hñ tok til ad reikna/ kom eirn ꝼ hñ/ ſa er hm̃ var ſkylldugur vm tiju
Þuſund Punda/ 25 Eñ þa hñ haꝼde eige til huad hñ ſkyllde gialllda/ baud Herrañ ad ſelia
hñ ⁊ hñs Hwsfru ⁊ hñs Børn/ ⁊ allt huad hañ atte/ ⁊ borga med. 26 Þa fiell ſa Þion fr
am̃ tilbad hñ ⁊ ſagde/ Herra/ haf Poliñmæde vid mig/ allt ſkal eg þier gialllda. 27 Þa ſa
Herrañ aumur a þm Þion/ ⁊ liet hñ lauſañ ⁊ gaf hm̃ eirneñ vpp ſkulldena.
28 Þa gieck ſa ſame Þion vt/ ⁊ fañ eirn af ſijnum ſamlags Þionũ/ ſa var hm̃ hundrad Pe
inga ſkylldugꝛ/ ⁊ hñ greip hañ ⁊ tok fyrer Kuerkar hañs ⁊ ſagde/ giallt mier huad þu ert mi
er ſkylldugur. 29 Þa fiell hñs ſamlags Þion fram̃/ bad hñ ⁊ ſagde/ haf Polinmæde vid mig
þui allt ſkal eg þier gialllda. 30 Eñ hñ villde eige/ helldur for hñ til ⁊ liet hñ j Dyflitzu/ þ[ar]
til hñ haꝼde borgad ꝥ hñ var ſkylldugur. 31 Eñ er hñs ſamþionar ſau huad ſkiede/ vrdu þr
miøg hrygguer vid/ komu ⁊ vnderuijſudu ſijnum Herra allt huad giorſt hafde. 32 Þa kalladi
hñs Herra hñ ꝼ ſig/ ⁊ ſagde til hñs/ Þu hiñ vonde Þion/ alla þeſſa Skulld gaꝼ eg þier til/
mꝫ þui þu badſt mig. 33 Skyllder þu þa eige myſkunſamur vera vid þiñ ſamlags Þion/ lijk
a ſm̃ eg var þier myſkunſamur. 34 Og hñs Herra vard reidur/ ⁊ ofurſellde hñ Kuølurunũ/
þangad til ad hñ borgade allt huad hñ var ſkylldugur. 35 So mun ⁊ miñ Himneſkꝛ Fader Sup. 6/12
giøra vid ydur/ ef þier ꝼgiefid eige aꝼ ydrũ Hiortũ hũ eirn ſijnũ Brodꝛ hñs Misgiorder. Mar. 11/25

XIX

OG ꝥ ſkiede ſm̃ Jeſus hafde lyktad þeſſar Rædur/ ad hñ for aꝼ Galilea ⁊ kom Mar. 10/1
j Endemerkur Gydinga lands odrumeigiñ Jordanar. 2 Og margt Folk fylg
de hm̃ epter/ ⁊ þar læknade hñ þa.
3 ÞA geingu Phariſeꝛ til hñs/ freiſtudu hñs ⁊ ſøgdu til hñs/ er ꝥ nockud Mar. 10/2
Riett ad Madurin ſkilie ſig vid ſijna Eigeñkonu ꝼ hũa ẽ eina Søk? 4
Eñ hñ ſuarade ⁊ ſagde til þra/ Hafed þier ei leſid/ ad ſa er j vpphaꝼe Gen. 1/27
ſkapade Mañeñ/ hñ giorde ꝥ ad vera ſkyllde eirn Madur ⁊ Kona. 5 Og ſagde/ Fyrer þui mũ
Madureñ forlæta Fødꝛ ⁊ Modur/ ⁊ vera hia Eigeñkonu ſiñe/ ⁊ þaug tuo munu eitt holld
vera. 6 So eru þaug nu eige tuø/ helldur eitt Holld/ Þar ꝼ huad Gud hefur ſameñteingat/ ꝥ
ſkal Madurin eige j ſundurſkilia. 7 Þa ſøgdu þr/ Fyrer þui baud Moyſes þa/ ad giefaſt ſky
llde Skilnadarſkra/ ⁊ ſkilia ſig vid hana? 8 Hñ ſagde til þra/ Moyſes hefꝛ ꝼ [a] Hardwd yda
rs Hiarta leyft ydur ad forlæta Hwsfreyur ydar/ eñ af Vpphafe var ꝥ ecke ſo. 9 Eñ eg ſe
ige ydur ꝥ/ Huor ſijna Eigenkonu ꝼorlætur (nema ꝥ ſie ꝼ Horuñar ſok) ⁊ giptiſt añare/ ſa
dryger Hor. Og huor fraſkiliñe gifteſt/ ſa dryger ⁊ ſo Hor.
10 Þa ſøgdu Læreſueinarner til hñs/ Eꝼ ſo er hættad manſins Mælefnũ vid Eigenkõuna

þa er

[a] (Nafne) epter mińe ſkipan ⁊ mier til Vegſemdar þa geingur ꝥ allt ſamañ vel til Luc. 17/4

[a] (hardwd) Sum Log kieña/ ſm̃ ꝼor bioda/ þaug fyrre kieña ꝥ beſta/ þau ſeinne forbioda ꝥ vonda/ ſo þar ſkule ecke verda verra/ þar ꝼ leyꝼa þaug margt aꝼ þui ſm̃ illt er/ ſo ſem ꝥ verallдlega Stiettd giorer.

þa er eige gott ad gyptast. 11 Enn hn̄ sagde til þra/ Þetta Ord fa ei aller høndlad/ helldur þr
huoriū ꝥ er giefid. 12 Þuiad þar eru nockrer Gelldingar/ s̄ so verda af Moduꝛkuide fædder/
ꝛ þr Gelldingar eru nockrer huorier af Mønū eru gellter/ ꝛ þar eru ꝛ lijka þr Gelldingar s̄
sig ᵇ sialfa hafa gellt ꝼ Himnarijkis saker. Sa gripid getur hn̄ gripe þad. 13
HA voru smaborn til hn̄s høfd/ so ad hn̄ legde Hendꝛ yfer þau/ ꝛ bædest ꝼ/ Enn Læresue
inarn̄ auntudu þa. 14 Enn Jesus sagde til þra/ Latid Bornen̄ kyrr/ ꝛ forbioded þm̄ ei
til mijn ad kōa/ þt slijkra er Himnarijke. 15 Og er hn̄ hafdi Hendꝛ yf' þau lagt/ gieck hn̄ þā.
16 OG sia/ ad eirn gieck ad hm̄ ꝛ sagde/ Gode Meistare/ Huad skal eg þss gott giora ad
eg eignest eilijft Lijf? 17 Enn hn̄ sagde til hn̄s/ Huad kallar þu mig ᶜ Godan̄/ ein
gen̄ er godur vtan alleina Gud. Enn ef þu villt til Lijfsins ȷn̄gāga/ so hallt þu Bod
orden. 18 Hn̄ sagde þa til hn̄s/ Huor helldst? Jesus sagde/ Ei skalltu Man̄ vega/ Ei skalltu
horast/ Ei skalltu stela/ Eige skalltu Liugvitne mæla. 19 Heidra skalltu Fodur þin̄ ꝛ Modꝛ/
ꝛ elska skalltu Naunga þin̄ so sem sialfan̄ þig. 20 Þa sagde vnge Madꝛ til hn̄s/ Þetta allt
hef eg halldid j fra Barnæsku min̄e/ Huad brestꝛ mig þa? 21 Jesus sagde til hn̄s/ Ef þu vi
llt ᵈ algiordur vera/ far burt ꝛ sel allt huad þu hefꝛ/ ꝛ gief Fatækū/ ꝛ mūtu þa Siod hafa
a Himne/ ꝛ kom ꝛ fylg mier epter. 22 Og er hin̄ vnge Madur heyrde ꝥ Ord/ gieck hn̄ hryg
gur fra hm̄/ þt hn̄ hafdi myklar Eigur.
23 Enn Jesus sagde til sin̄a Læresueina/ San̄lega seige eg ydur/ ad eirn Rijkur Madꝛ kiemꝛ
torvelldelega j Himnarijke. 24 Og en̄ seige eg ydur/ ꝥ auduelldara er Vlfballdanū ad smiu
ga j giegnū Nalar auga/ en̄ Rijkū Man̄e ad koma j Gudsrijke. 25 Og er hans Læresuein
ar heyrdu ꝥ/ vrdu þr miøg ottaslegner/ ꝛ søgdu/ Huor være þa hialpast? 26 Enn Jesus leit
vid þm̄/ ꝛ sagde til þra/ Hia Mon̄ū er ꝥ omøgulegt/ en̄ hia Gude er allt møgulegt.
27 Þa suarade Petur ꝛ sagde til hn̄s/ Siadu/ vier forlietū allt/ ꝛ fylgdū þier epter/ Huad
skulū vier hafa j staden̄? 28 Enn Jesus sagde til þra/ San̄lega seige eg ydur/ ad þier huorier
mier hafid epterfylgt/ þi' skulud j Endurfædingun̄e/ þa er Mansins Son situr a Stole sin̄ar
Tignar/ sitia eirnen̄ a tolf Stolū/ dæmande tolf Kynkuisler Jsraels. 29 Og hu̇ hn̄ forlætur
Hws eda Brædꝛ/ Systꝛ/ Fodꝛ eda Modꝛ/ eda Eigin̄konu eda Born/ eda Akra ꝼ mijns Na
fns saker/ sa mun hundradfallt j stadin̄ taka/ ꝛ erfa eilijft Lijf. 30 Enn marger þeir s̄ eru fy
rster/ verda sijdaster/ Og þr s̄ sydaster eru verda hiner fyrstu.

XX

HImnarijke er lijkt þeim Husfødur s̄ vtgieck vm Morgunen̄/ Verkamen̄ ad
leigia j Vijngard sin̄. 2 Enn ad giordū Samninge vid Verkamen̄ena vm eirn̄
Pening til Daglauna/ sende hn̄ þa j sin̄ Vijngard. 3 Og nær þridiu Stund
gieck hn̄ vt/ ꝛ leit adra ydiulausa stāda a Torgeu. 4 Og sagde til þra/ Fared
þier ꝛ so j Vijngarden̄/ ꝛ huad riett er mun eg giefa ydur. 5 Þeir geingū ꝛ þā
gad. Og en̄ gieck hn̄ vt aptur/ vm siottu ꝛ nijundu Stund/ ꝛ giorde so lijka.
6 Enn vm elleftu Stund gieck hn̄ vt/ ꝛ fan̄ en̄ adra stāda ydiulausa/ ꝛ sagde til þra/ Huar fy
rer stande þier hier allan̄ Dag ydiulauser? 7 Þeir søgdu til hn̄s/ Þuiad eingen̄ hefur leigt
oss. Hn̄ sagde til þeirra/ Fare þier ꝛ j Vijngarden̄/ ꝛ huad riett er skulud þier fa.
8 Enn þa Kuolld var komid/ sagde Herran̄ Vijngardsins til sijns Radsman̄s/ Kalladu Ver
kamen̄ena ꝛ gialld þeim Verdkaupid. Og tak til a enum Seinasta ꝛ allt til hins Fyrsta. 9
Þa komu þr s̄ vm elleftu Stund leigder voru/ ꝛ huor fieck sin̄ Pening. 10 Enn er hiner fyrst
u komu/ meintu þr ꝥ þr mundu fa meira/ ꝛ huor þra fieck sin̄ Pening. 11 Og þa er þr hof
du hn̄ medtekid/ møgludu þeir a mote Husfødurnum. 12 Og søgdu/ Þesser seinustu hafa ei
na Stund Erfidad/ ꝛ þu giorder þa oss jafna/ vier s̄ borid hofū Byrde ꝛ Hita Dagsins.
13 Enn hn̄ suarade ꝛ sagde til eins þeirra/ Vinur/ eige giore eg þier oriett. Ertu ei asattur
orden̄ vid mig vm ein̄ Pening? 14 Tak huad þitt er/ ꝛ far burt. Enn þessū seinasta vil eg gi
fa so s̄ þier? 15 Eda hef eg ecke Makt til ad giora af mijnu huad eg vil? Ertu þar ꝼ Ra
ngeygdur þo ad eg sie godgiarn? 16 So munu sijdaster verda hiner fyrstu/ ꝛ fyrster hiner sij
dustu. Þuiad marger eru kallader/ en̄ faer vtualder.
17 OG hn̄ ferdadist vpp til Jerusalē/ ꝛ tok þa tolf Læresueina sierilage til sijn a Veigenū
ꝛ sagde til þra. 18 Siaid/ Vier reisū nu vpp til Jerusalē/ ꝛ mānsins Son mū ofurselt
ast Prestahofdingiū ꝛ Skriftlærdū/ ꝛ þr mūu hn̄ fordæma til dauda. 19 Og ofur
selia hn̄ Heidingiū til ad spottast ꝛ Hudstrykiast/ ꝛ Krossfestast/ Og a þridea deige mū hn̄ vpp
aptur

b (Sialfa) su þrie diaslags Gellding hlytur ad vera andleg/ sem er eitt sialfuiliugt Skyrlijfe. Annars være þesse eitt ꝛ hid sama sem hiner skiedur lijkamlega.

c (godan̄) þad er ad skilia. Med þui þu helldur mig ꝼ einungis Man̄/ þa mattu vita/ ad ef eg være madur ad eins/ ꝛ ecke þar ja fnfram sann Gud/ þa mætte eg ecki riettelega godur kallast/ þui aller Men̄ eru Vonder/ ꝛ afballner.
Luc. 11/13
Rom. 3/12

d Allgiorleg eike er ad hallda Guds Bodord riettelega/ þv af er ꝥ augliost/ ad þsse vnge Madur hafde ecke j Raun halldid Bodordin̄/ so sem hn̄ meinte/ ꝛ ꝥ lætꝛ Christꝛ han̄ þar vtaf vita/ ad hn̄ setꝛ fram ꝼ hn̄ þaug Bodordan̄a riettu verk/ ꝛ dæmer ad eingen̄ Rijkur/ sa ed meir elskar Rijkdō sin̄/ en̄ Gud/ verde saluholpen̄/ a medal huorra ad þessi vnge Madꝛ var ei/ nu verda þr þo saluholpner sem hallda Bodorden̄

20 ÞA gieck Moder Zebedei Barna til hñs/med Sonu sijna/fallande ꝥ hñ fram/⁊ bad Marc: 10/35.
nockurs af hm̃. 21 Og hñ sagde til heñar/Huad villtu? Hun sagde til hñs/lꝏt þssa a (Kaleik) þad er Sorg ⁊ mæding
mijna tuo Sonu sitia j Rijke þijnu/eiñ til þiñar hægre Hand'/ ⁊ añañ til þiñar vi en Holldid vill ei
nstre Handar. 22 Eñ Jesus suarade ⁊ sagde / Þier vited eige huors þier bidied / Giete þid þyc vera dyrdlegt
þañ a Kaleik druckid huorn eg mun drecka / og þre Skijrn skijrst huorre eg mun Skijrast? ædur en þ krossfe
Þeir sogdu til hñs/ja vel. 23 Og hñ sagde til þra/Miñ Kaleik mũud þid ad soñu drecka/⁊ stest/og vpphafed
þre Skijrn huorre eg skijrest mũud þid skijrast. Eñ þ ad sitia til miñar hægre ⁊ vinstre Han ædur en þad nidr
dar/er eige mijn ydr ad giefa/helldr þm̃/huoriũ þ er ꝥbuid af mijnum Fodur. lægest.

24 Og er þr tiju heyrdu þ/þycktust þr þm̃ tueimur Brædrũ. 25 Eñ Jesus kallade þa til sijn Marc. 10/41.
⁊ sagde/Þier vitid ad Veralldleger Hofdingiar drottna / ⁊ þr ed Vollduger eru hafa Ma Luc. 22/25.
kt. 26 So skal ei vera ydar a mille/Helldr huor hñ vill ydar a mille Volldugur vera/sie sa
ydar þienare. 27 Og huor ydar ē þremstur vill vera/vere hñ ydar þion. 28 Lijka so ē Man Phil. 2/7.
sins Son kom eige ad hñ liete sier þiona/helldr vppa þ hñ þionade/⁊ giafi sitt Lijf til End
urlausnar fyrer marga.

29 OG þa er þr geingu vtaf Jericho/fylgde hm̃ margt folk epter. 30 Og sia ad tueir bl
inder sætu vid Veigeñ/⁊ þa þr heyrdu þ ad Jesus gieck þar fram hia/kolludu þr Mar. 10/46
⁊ sogdu/O Herra sonr Dauids myskuna þu ockur. 31 Eñ Folkid hastade a þa/ad Luc. 18/35.
þr þegde/Eñ þr kolludu þui meir ⁊ sogdu/O Herra sonr Dauids myskuna þu ockr. 32 Og
Jesus stadnæmdest kallade a þa ⁊ sagde/Huad vilied þid ad eg skule giora yckr? 33 Þeir sog
du til hñs/Herra/þ/ad ockar Augu vpplukest. 34 Eñ Jesus sa þar aumur a/snart Augu
þra/ Og jafnskiott vrdu þra Augu siaande aptur/⁊ fylgdu hm̃ epter.

XXI

NA er þr nu kõu nærre Jerusalem/⁊ voru kõner til Bethphage vid fialled O
liueti/sende Jesus vt tuo sijna Lærefuema. 2 Og sagde til þra/ Fare þid j Mar. 11/1.
þ Kauptun ē fyrer yckur er/Og strax mũud þid fiña Asnu bũdna/⁊ Fola Luc. 19/29
hia heñe/ leysid þau ⁊ leidid til mijn. 3 Og ef einhuor seiger nockud til yck'
þa seigid/ad Herrañ hafe þra þorf/⁊ jafnsnart mun hñ lꝏta þaug laus. a (Hosianna) þyd
4 Eñ allt þtta skiede so ad vppfylltest huad sagt er ꝥ Spamañeñ er seig' ist a Norrænu/ æ
5 Seiged Dotturiñe Zion/Sia/Þiñ Kongur kiemur til þijn Hoguær/sitiande a Asnu ⁊ a hialpa þu/edur æ
Fola klifbærrar Asnu. 6 Eñ Læresueinarner geingu burt ⁊ giordu so ē Jesus hafdi bodid gief þu Luckw ⁊ Velferd.
þeim. 7 Og soktu Asnũa ⁊ Folañ/⁊ logdu yfer þaug sijn Klæde/⁊ settu hñ þar vppa. 8 Psal. 118/26
Eñ margt af Folkenu breidde sijn Klæde a Veigeñ/⁊ adrer hiuggu Kuistu af Trianũ/⁊ dr Mar. 11/8/
eyfdu þm̃ a Veigeñ. 9 Eñ þ Folkid ē ꝥ gieck ⁊ epter fylgde/kallade ⁊ sagde/a Hosiaña Sy Luc. 19/83
ne Dauids/Lofadur sie sa ē kiemr j Nafne DROTtins/ Hosiaña j Hæstum Hædum.

10 OG er hñ for jñ j Jerusalem/var oll Borgeñ vppuægd/⁊ sagde/Huor er þesse? 11
Eñ folkid sagde/ Þetta er Jesus Spamadur af Nazareth vr Galilea. 12 Og Je
sus gieck jñ j Guds Mustere/⁊ rak vt alla Seliendur ⁊ Kaupendur j Musterenu/ Mar. 11/11
⁊ Bordum Vesluñarmaña ⁊ Stolũ þra er Dufur selldu hratt hñ vm. 13 Og sagde til þra Joh. 2/14
skrifad er /Mitt Hus skal Bænahus kallast/eñ þier hafid giort þ ad Spilluirkia bæle. 14 Esai. 56/7
Og til hñs geingu Blinder ⁊ Hallter j Musterid/⁊ hñ læknade þa.

15 Eñ er Kiėnemaña Hofdingiar ⁊ Skriftlærder sau þa dasamlega Giorninga sm̃ hñ gio Mar 11/18
rde/⁊ þ Borneñ kolludu j Musterenu ⁊ sogdu/Hosiaña þm̃ Syne Dauids/reiddust þr. 16 Luc 19/47
Og sogdu til hñs/heyrer þu nockud huad þsser seigia? Jesus sagde til þra/hafi þier alldrei Psal 8/3
lesid þ/Af Muñe Vngbarna ⁊ Briostmylkinga hefur þu Lofid tilreidt. 17 Og hñ forliet
þa ⁊ gieck vtaf Borgeñe til Bethanien ⁊ dualde þar.

18 ENn ad Morgne er hñ gieck aptr til Borgareñ'/Hungrade hñ. 19 Og hñ sa eitt Fi
kiutrie vid Veigeñ/ ⁊ gieck þangad ad/ ⁊ fañ eckert a þui/nema einasta Blod Mar 11/13
eñ/ Og sagde til þess/ Hedan j fra vaxe alldrei nockur Auoxtur af þier / Og
þ Fikiutrie visnade vpp j afnsnart. 20 Og er Læresueinarner sau þ/vndrudust þr og sogdu/
Huneñ er Fikiutried so snart visnad? 21 Eñ Jesus suarade ⁊ sagde til þra/Sañlega seige
eg ydur/ef þier hafid Truna ⁊ efid eige/þa munud þier eige einasta giora slijkt vid Fikiutr Sup 17/20
ied/helldr/ ef þier segdud þssu Fialle/Tak þig vpp ⁊ fleing þr' j Sioeñ/ þa mũde þ skie.
22 Og allt huad þier bidied j Bæneñe/ef þier trued þui/þa munud þier þ odlast. Mar. 11/24
23 OG ē hañ kom j Musterid/ geingu til hñs/ē hñ var ad kieña/Prestahofdingiar og Mar 11/28
Alldungar Luc 20/2

Hỏfdungar Lydsins z sǫgdu/ Vt aþ huada Makt giorer þu þta / z huor gaþ þier þssa Ma
kt? 24 Eñ Jesus suarade z sagde til þra/ Eg vil z so spyria ydr ad einu Orde/ Ef þi' seiged
mier þ/ vil eg seigia ydur vt af huada makt eg giore þetta. 25 Skijrn Johañis huadañ var
hun/ huort af Himne edur aþ Mǫñum? Eñ þeir huxudu med sier/ z sǫgdu/ eþ vier seigim hū
sie af Himne/ þa seiger hñ til vor/ þui trudud þier hm̄ þa eige? 26 Eñ ef vier seigium hū ha
fe verid aþ Mǫñum/ Þa meigum vær ottast Folkid/ Þuiad aller hielldu Johañem þ Spa
mañ. 27 Og þeir suorudu Jesu z sǫgdu/ Vier vitum ei/ Hñ sagde þa til þra/ So seige eg yd
ur ei helldur aþ huorre makt eg giore þta.

Sup. 14/6
Marc. 6/20

28 EN huad lijst ydur? Madur nockur hafde tuo Sonu/ z gieck til hins fyrsta z sagdi
Son miñ/ Far þu j Dag ad viña j Vijngarde mijnū. 29 Eñ hñ suarade z sagde/
Ei vil eg þ giora/ Eptera ydráde hñ þessa z gieck j burt. 30 Og hañ gieck til hi
ns añars/ z sagde slijkt hid sama/ Eñ hñ suarade z sagde/ Ja Herra/ Og for ecke. 31 Huor
aþ þm̄ tueimur giorde Fǫdursins Vilia? Þeir sǫgdu til hñs/ hiñ þyrste/ Jesus sagde til þra
Sañlega seige eg ydr/ ad Tollheimtarar z Putr meiga [b] fyrre kōast j Himna Rijke eñ þier.
32 Johañes kom til ydar z kiende ydur þañ rietta Veg/ z eige trudud þier hm̄/ Eñ Tollhei
mtu meñ z Putur trudu hm̄. Og þo ad þier sæud þta vel/ giordu þier ongua Yþerbot / so ad
eptira hefdud þier hm̄ truad.

b (þyrre komast) Þ er myklu mǫgulegra / ad Stiæsur z Skalkar verde Saluholpner eñ draumbsamer helge Verkameñ/ þe hiner miu iu vm sig der þinna til siña Synda/ Eñ þessir devia j synū eigeñ Heilagleika/ verde þm̄ ei þurdālega a Rietta leid snuid

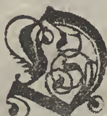
33 HEired eñ adra Epterlijking. Husfader nockur var þar/ sa ed plantade Vijngard/ z
girte j kringum hñ/ z groþ j hm̄ Vijnpressu/ z vppbygde Turn/ z leigde hñ sijdañ
Vijngards Mǫñum/ z þerdadest Vtañlands. 34 Eñ þegar Auaxtartijmeñ kom
sende hñ sijna Þiona til Vijngards mañaña/ ad þeir medtæke hñs Auoxtu. 35 Þa toku Vij
ngardsmeñerner hñs Þiona/ þañ eina strijktu þeir/ añañ aflijfudu þeir/ hiñ þridia grijttu þe
ir. 36 J añad siñ sende hñ adra Þiona vt/ s̄ fleyre voru hinū fyrre/ Og þm̄ giordu þr slijkt
hid sama. 37 Þar epter sende hñ Son siñ til þra z sagde/ þeir mūu þeyla sier þ Syne mijnū.
38 Eñ er Vijngardsmeñerner sau Soneñ/ sǫgdu þeir huor til añars/ Þesse er Erfingeñ/ ko
me þier/ z aflijfum vær hñ/ z leggium vier vnder oss hñs Arfleyfd. 39 Og þr gripu hañ/ z
ræku hñ vt aþ Vijngardenū/ z aflijfudu hñ. 40 Eñ nær Herrañ Vijngardsins kiemur/ Hu
ad mun hñ giora vid þessa Vijngardsmeñ? 41 Þeir sǫgdu til hñs/ þm̄ vondū mun hñ vondz
lega fyrerfara/ z siñ Vijngard byggia ǫdrum Vijngardsmǫñū/ þr ed hm̄ Auoxt gialldā j
riettañ tijma. 42 Jesus sagde til þra/ hafed þier alldrei lesid j Ritningunñe/ Þañ Stein s̄ By
ggendur hǫfdu vtkastad/ hñ er ordeñ ad Hyrningar Steine. Af DROTTne er þ giort/ z
er vndarlegt þ vorum augū. 43 Fyrer þui seige eg ydur/ ad Guds rijke mun fra ydur takast/
z Heidingiū giefid verda/ þr s̄ þar af Auoxt þæra. 44 Eñ huor yþer þeñañ Stein [c] fellr/ hñ
mun sundur myliast/ eñ yfer huorn hñ fellur/ þañ mun hñ sundur meria. 45 Og þa þr Ypp
ustu Prestar z Pharisei heyrdu hñs Epterlijkingar/ þormerktu þr þ hñ talade vm þa. 46
Og leitudu vid ad grypa hñ/ Eñ ottudust þo Folkid/ Þuiad þ hiellt hñ þ Spamañ.

Jnfr. 27/2

Psal. 118/22
Mar. 12/10
Luc. 20/17.
Act. 4/11.
Rom. 9/33
1 Pet. 2/7

c (Fellur) Aller munu steyta sig z Christo/ sumer til yþerbotar Eñ sumer til Hneyxlunar.

XXII

OG Jesus suarade z talade j añad siñ j Epterlijkingum til þra/ z sagde. 2 Hi
mnarijke er lijkt þm̄ Konge s̄ Brudkaup giorde Syne sijnum. 3 Og sende vt
sijna Þiona ad kalla Bodsmeñena til Brudkaupsins/ z þr villdu eige koma.
4 J añad siñ sende hñ adra Þiona vt/ z sagde/ Seiged Bodsmǫñunum/ Sia
ed mijna Maltyd heþe eg tilbuid/ mijner Vxar z Alidñe eru slætrader/ z allt
er til reidubuid/ Komid til Brudkaupsins. 5 Eñ þr forsmædu þ/ z geingu j bu
rt/ eirn a siñ Akr/ eñ añar til siñar Sijsluñar. 6 Eñ nockrer gripu hñs Þiona dærudu þa z
dræpu. 7 Eñ þa Kongureñ heyrde þ/ vard hñ reidur/ z sende vt siñ Her/ og þyrerfor þessum
Mordingium z brende Borg þeirra.

Luc. 14/16.
Apo. 19/9.

8 Þa sagde hann til sinna Þiona/ Brudkaupid er ad sǫñu reidubuid/ enn Giesterner þeir
voru þess eige verduger. 9 Fyrer þui farid vt a Strætiñ/ z bioded til Brudkaupsins huoriū
s̄ þier fiñed. 10 Og Þionarner geingu vt a Stræteñ z samañsǫfnudu ollum þm̄ þeir fundu/
Vondum z Godū/ z Bordeñ vrdu alskipud. 11 Þa gieck Konguriñ jñ ad sia Gestena/ z hañ
sa þar Mañ/ eige kláddañ [a] Brudkaups Klædū. 12 Og sagde til hñs/ Vinur/ Huorneñ gie
ckstu jñ hingad hafande ecke Brudkaups Klæde? 13 Eñ hñ þagde/ Konguriñ sagde þa til
siña Þienara/ Bindid hñs Hendur z Fætur/ z varpid hm̄ j ystu Myrkur/ þar mun vera Op
z Tañagnistran. 14 Þuiad marger eru kallader/ eñ faer vtualder.

a (Brudkaupsklæde) [illegible] Evangeliū [illegible] Verk Heilagum z mekzekur þa sem trua.

15 ÞA geingu Pharisei burt/ z hielldu ræd huorneñ þr skylldu veida hñ j Ordū. 16 Og
sendu

Sup. 13/42.
Jnf. 25/30.

hs sijna Læresueina mz Herodis Þienurū/ z sogdu/ Meistare/ vier vitū ad þu ert sañsogull
z kieñer Guds Veg riettelega/ z skepter eige nockrū/ þt þu ser ei ad Mañuirdingū. 17 Fyrer
þui seig oss huad þier lyst/ er ꝥ riett ad giefa Keisaranū Skatt/ edr ei? 18 Eñ þa Jesus for
merkte þra flatskap/ sagde hñ/ huad freiste þier min Hræsnarar? 19 Synid mier Myntina
Skattsins/ z þeir feingu hm̄ eirn Pening. 20 Og hñ sagde til þra/ Huors er þsse mynd z yfer
skrift? 21 Þeir sogdu hm̄/ Keisarās/ þa sagde hñ til þra/ Giefid þa Keisarāu huad Keisarās Rom. 13/7
er/ z ꝥ Gudi ō Gudz er. 22 Og er þr heyrdu ꝥ/ vndrudust þr/ forlietu hñ z geingu j burt.
23 A þm̄ sāa Deige geingu Saducei til hñs/ hûier ed hallda Vpprisūa ei vera/ z spurdu Mar. 12/19.
hñ ad. 24 Og sogdu/ Meistare/ Moyses hefur sagt/ þa nockur andadest/ z hefde ei Luc. 20/27
ge Barn epter/ þa skyllde hñs Broder eiga hñs Eigeñkonu/ z vppuekia sijnū Br Act. 23/8
odur Sæde. 25 Eñ hia oss voru siø Brædur/ hiñ fyrste fastnade sier Konu/ z hñ andadest/ og Deu. 25/3
af þui hñ hafde eckert Sæd/ liet hñ Brodur sijnū epter sijna Eigeñkonu. 26 Lijka sa añr
z hiñ þridie/ allt til siøunda. 27 Eñ sijdast epter alla þa andadest z Kōañ. 28 Huors þra siø
ódur hun nu Eignarkona j Vpprisuñe? þt aller þr hafa hāa haft. 29 Eñ Jesus suarade
z sagde til þra/ Þier villest/ z vited ecke Ritningarnar/ nie helldur Guds Kraft. 30 Þuiad j
Vpprisuñe mūu þr huorki kuōgast nie sig kuōga læta/ helldr eru þr ō Einglr Gudz a Him
ne. 31 Eñ hafe þier ei lesid af Vpprisu framlideña/ huad af Gude er ydr sagt/ er hñ seigr. Exo. 3/9
32 Eg er Gud Abrahams/ z Gud Jsaacs/ z Gud Jacobs/ Eñ Gud er ei Gud Daudra/ he
lldr lifāde maña. 33 Og er Folkid heyrde þetta/ vndradest ꝥ hñs kieñing.
34 MEn þegar Pharisei heyrdu ꝥ/ hñ hafde þaggad Saduceos/ sofnudust þr samañ. Mar. 12/28
35 Og eirn Loguitringr mzal þra/ freistade hñs z sagde. 36 Meistare/ Hût er hid
ædsta Bodord j Logmalenu? Eñ Jesus sagde til hñs. 37 Elska skalltu DROT
TEN Gud þiñ / af ollu Hiarta / af allre Sælu/ z af ollu Hugskote. 38 Þetta er hid Deut. 6/5.
hellsta z mesta Bodord. 39 Eñ añad er þessu lijkt/ Elska skalltu Naunga þiñ sem sialfañ Leuit. 19/18.
þig. 40 j þessum tueimr Bodordū heynger allt Logmæl z Spæmeñerner.
41 Eñ þegar Pharisei voru nu til samans / spurde Jesus þa ad. 42 Og sagde/ Huad vir Marc. 12/35.
dest ydur vm Christum/ huors Son ed hañ sie? Þeir sogdu Dauids. 43 Hñ sagde til þra/
Huorniñ kallar Dauid hñ þa j Anda eirn DROtteñ? er hñ seiger. 44 DROtteñ sagde mi
nū DROTTne/ Sit þu til miñar hægre Handr/ þar til eg legg Ouine þijna til Skarar þi Psalm. 110/1
ña fota. 45 Nu ef Dauid kallar hñ DROTteñ/ Huorneñ er hñ þa hñs Sonur? 46 Og
eingeñ gat hm̄ einu Orde suarad/ og eige dyrfdest nockur vppfra þm̄ Deige/ hañ framar ad
spyria.

XXIII

DA talade Jesus til Folksins/ z til siña Læresueina. 2 Og sagde/ A Mosis St
ole sitia Skriftlærder z Pharisei. 3 Allt huad þr seigia ydur þier skulud ha
llda/ ꝥ halldid z giorid/ Eñ epter þra Verkū skulud þier eige giøra. Þuiad
þeir seigia ꝥ/ z giøra ei. 4 Þeir samañbinda þungar Byrder z obærelegar/
z leggia þær Mońum a Herdar/ eñ sialfer vilia þeir ei ahræra þær fingre
sijnū. 5 Þuiad øll sijn Verk giora þr / ad þr siaest af Mońū. Sijn a Miñi
ngarblod breidka þr/ z falld siña Klæda stæcka þr. 6 Þeir sitia giarnañ Efst til Bords/ z
j Samkunduhusū. 7 Og vilia giarnañ Kuediur a Torgū/ z af Mońum Rabbi kallader ve
rda. 8 Eñ þier skulud ei læta kalla ydr Rabbi/ þt eirn er ydr Meistare Christr/ eñ þier allr
erud Brædur. 9 Og onguañ skulud þier Fødur kalla a Jordu/ Þuiad eirn er ydar Fader sa ō
a Himnū er. 10 Og þir skulud ei læta ydr Meistara kalla/ þui eirn er ydr Meistare Christr.
11 Sa ō ad mestur er ydar/ sie hñ ydar Þienare. 12 Þui huor sialfañ sig vpphefr / sa mū nid
urlægast/ z hû sialfañ sig nidurlæger/ hñ mun vpphafeñ verda.
13 VEi ydr Skrifftlærdū z Phariseis/ þier Hræsnarar/ huorier b apturlokid Himnarij
ke ꝥ Mońū/ ei gange þier þar jñ/ z þm̄ er þar jñ vilia gāga/ þa lofid þir ei þar jñ.
14 VEi ydur Skriftlærdū z Phariseis/ þier Hræsnarar/ Huorier Eckna Hws vppeted
med yferhilmingu langra Bæna/ Fyrer þad munud þier þess meire Fordæming od
last.
15 VEi ydur Skriftlærdū z Phariseis/ þier Hræsnarr/ hûier vm kringū farid Sio z Lo
nd/ so ad þier giored eirn ad Gydinge/ z nær hñ er ꝥ ordeñ/ giore þier hñ ad Barne
Heluijtis/ tuofallt meir eñ þier erud.
16 VEi ydur Blindū Leidtogurū/ þier ō seiged/ hû hñ suer vid Musterid/ ꝥ er eckert/ eñ
huor hñ

a (Miñingarblød) DRotteñ hefr bodid Gydingum Num. 15/38.39 ad þr skylldu giøra Breimingar/ framañ a sijnū Klædū/ og leggia þær med blaum Sylke Snwrū/ z sūu Breimingar skylldu þiena þar til/ Ad so opt sem þr litu þær. Mal. 1/6 þa skylldu þr miñast Bodorda DROTTins/ z giøra þaug. Nu so ad Phariseatner mætu synast sem jdu glegast miñuger Bodorda DROttins. Þa stæcku þr miøg þssar Breimingar.
b (Apturlokid) Pharisei apturlokudu Himnarijke ꝥ ødrū j þm̄ mæta/ ad þr setu sig vp j mote søñū Lærdome sm̄ Gudhaf

hafde opinberad j sinu Orde/ z bra in serru eirn annan vppditradan Lær dom þ huorn ecke opnadest Himnarijke/helldur Helugte Mönnunum.

hũ hñ suer vid Gullid Mustere sins/sa er sekur. 17 Þier Heimsker z Blinder/Huørt er meira
Gullid eda Musterid hũt ed helg^r Gullid? 18 Og hũ ed suer vid Alltarid/þ er ecker/ Eñ hũ
hñ suer vid þ Offr sē a þui er/sa er sekur. 19 Þier Heimsker z blinder/ hũt er meira Offrid
edr Alltarid/ þ s Offred helgar? 20 Fyrer þui/Huer hñ suer vid Alltared/sa suer vid þ sa
ma z vid allt huad þar er vppa. 21 Og hũ hñ suer vid Musterid/sa suer vid þ z vid þañ s þar
bygger jñe. 22 Og huor hñ suer vid Himmeneñ/sa suer vid Gudz Sæte/ z vid þañ sē þar vp
pa situr.

c (Syed) þad er/ þier giörid þrøngua Sāmisku Møsum j þui sē lītel s vert er/ z aktid einskis þ mest er vert/

23 Wei ydur Skriftlærdū z Phariseis/þier Hræsnarar/hũer tiundid Myntu/Aneth
z Kumen/z yfergiefid þ huad þyngst er j Logmalenu/einkū Domen/Myskūsemd/
z Truna/þetta byriade ad giora z hitt eige epter ad skilia. 24 Þier Blynder Le
idtogarar/s ᶜ siled Myfluguna/en suelged Vlfballdañ.

d (Ohofseme) meiningen er ad þeir hefde til syn hripsad alla hlute/z lifad j Ofdryckiu z ohofe/ecke aktande vm Gud nie salena/ þeirra þøt z Bikarar eru vel føgur/en Maturen z Drickuren þ j er ran z ofneytsla.

25 Wei ydur Skriftlærdum z Phariseis/þier Hræsnar^r/ s hreinū hallded hid ytra By
kurū z Diskū/eñ jñañ eru þeir fuller Rans z ᵈ Ohofseme. 26 Þu blindr Phari
seare/hreinsa fyrst hid jñra a Bikørū z Diskū/so ad hid ytra verde z hreint.
27 Wei ydur Skriftlærdū z Phariseis/þier Hræsnarar/huorier lijker erud forþægudū
Leidum Frammlidiña/ huor ed vtañ synast føgur/eñ jñañ eru þaug full af Da
udra mañà Beinū/z allre ofeckt. 28 So erud z þier/hid ytra synest þier ad vera
goder fyrer Mõñunum/ eñ hid jñra erud þier fuller Hræsne z Odigda.
29 Wei ydur Skriftlærdū z Phariseis/þier Hræsnarar/huorier vppbyggid Spamañ
a Leideñ/z prijded Grafer Riettlatra mañà. 30 Og seiged/Ef vier hefdum verid a
Døgum Fedra vorra/skylldum vær eige verid hafa Hluttakande med þeim j Blo
de Spamañañā? 31 So bered þier sialfer ydur vitne/ad þier erud þeirra Børn sem Spa
meñena aflijfudu/Nu vel. 32 Vppfyllid mæling Fedra yduara. 33 Þier Eiturormar / þier
Nødrukyn/ huorneñ vilie þier vndflyia Heluijska Fyrerdæming?

e (Barachias) þesse Barachias hafde tuø Nøfn/ þuiad z Para 42 heiter hñ Jojada so sē tydkanlegt er almeñelega j Reningunne z annarstadar med tuø Nøfn.

34 Fyrer þui siaed/Eg sende til ydar Spameñ/Spekinga/z Skriftlærda meñ/z nock
ra af þm munu þier aflijfa z Krossfesta/z suma munu þier hydstrykia j Samkū
duhusum ydar/z af añare Borg j adra munu þier þa ofsækia. 35 So ad yfer ydr
kome allt Riettlatt Blod/s a Jordena vt er hellt/j fra Blode Abels Riettlata/allt til Blo
ds Zachariæ Son^r ᵉ Barachia/huorn þier drapud a mille Musterisins z Alltarisins. 36 Sañ
lega seige eg ydur/ad allt þetta mun koma yfer þessa Kynslod. 37 Jerusalem Jerusalem/þu
s aflijfar Spameñena/ z gryter þa s til þijn eru sender. Huorsu opt hef eg viliad samañ saf
na Børnū þijnum lijka s ad Hænañ safnar Vngum sijnum vnder Vængi sier/z þier hafid
eige viliad? 38 Siaed/Yduart Hws skal ydur j eyde latid verda. 39 Þuiad eg seige ydur/þi
er munud eige sia mig vpp fra þessu/þar til þi^r seigid/Lofadr sie sa s kiemr j Nafni DRO
TTins.

Lucæ, 13/34.

XXIIII

Mar. 13/1
Luc. 21/5

OG Jesus gieck vtaf Musterinu/z hñs Lærisueinar geingu til hñs/ad þr syn
de hm Bygging Musterisins. 2 Eñ Jesus sagde til þra siaed þier/ ecke allt
þetta? Sañlega seige eg ydur/ ad hier mun eige vera Steirn yfer Steine/
sa er eige mun nidurbrotiñ verda.
3 Eñ s hñ sat a Fiallenu Oliueti/geingu hñs Lærisueinar til hñs einslega/
z sögdu/Seig oss huonær þetta mun skie/z huort Teikn er þiñar Tilkomu/
z Veralldareñar Enda? 4 Eñ Jesus suarade z sagde til þeirra/siaed til ad eingeñ ville yd
ur. 5 Þuiad marger munu koma vnder mijnu Nafne/z seigia/Eg em Christur/z þeir munu
marga villa.

Ephe. 5/6
Col. 2/18

6 Þier munud heyra Bardaga z Bardaga tijdende/ siaed til/ad þier skielfest ecke/þt allt þe
tta hlytur fyrst ad skie/Þo er þa ei Endereñ komeñ. 7 Þuiad þar mū ein Þiod hefia sig vpp j
mote añare/z eitt Kongsrijke j mote ødru z þar mun vera/Drepsotter z Dyrtijd/ z Jardsk
ialftar ollumeigeñ. 8 Þa munu hid fyrsta Harmkuælingarnar byriast.
9 Þa munu þeir ofurselia ydur j Hardkulæle/z ydur munu þeir Lijfe firra/z þier verded ha
tader af øllum Þiodum þ mijns Nafns saker. 10 Og þa munu marger Hneyxlast/ z jnn
byrdis huor añañ suikia/z hũ añañ jñbyrdis hata. 11 Og marger Fals spameñ mūu sig þa
vpphefia/z marga afvega leida. 12 Og af þui ad Ranglæted mun yfergnæfa/mū Kiærleik
ur margra kolna. 13 Eñ huor ed stadfastur blijfur allt til Enda/sa mun holpeñ vera. 14
Og Euangeliū Rijkesins mun predikad verda vm allañ Heim/til Vitnisburdar yfer allar Þi
oder/z þa mun Endereñ koma.

Sup. 10/17
Joh. 15/20
Luc. 21/12

15 NÆr þiʳ siaed nu ᵃ Suiuirding eydeleggingarenʳ/ af hůre sagt er ß Spamanē Da
nielad hn̄ stēdꝛ j þm̄ Heilaga Stad/ Hn̄ ꝥ les hn̄ hygge þʳ ad. 16 Hn̄ þa er a Gyd
ingalāde/ flye sa vppa fioll. 17 Og hū hn̄ er a Rafre/ fare sa ei ofan̄/ nockud ad ta
ka vr sinu Hwsi. 18 Og sa s̄ a Akre er/ snue hn̄ ei aptꝛ ad sækia Klæde sin. 19 Vei þūgudū
⁊ þm̄ s̄ hafa Børn a brwste a þm̄ tima. 20 Bidied ad ydʳ flotti skie ei a ᵇ Vetꝛ/ edꝛ a Sabb
aths deige. 21 Þuiad þa mū v̄da so stor Hørmūg/ huilik ad eige vʳ j fra Vpphafi Veralldʳ
allt til þessa/ ⁊ eige helldꝛ v̄da mun. 22 Og nema ꝥ ad þesser Dagar sieu stitter/ verdur eing
en̄ Madur holpen̄/ En̄ ß Vtualdra saker þa skulu þr Dagar stittast.
23 En̄ eß nockur seiger þa til ydar/ ᶜ Siaed/ Her er Christur þʳ edꝛ þar/ þa skulud þier ei
þui trua. 24 Þuiad vpp munu risa Falschristar/ ⁊ Falzspamen̄/ ⁊ þr munu giora stor Tæken
⁊ Vndꝛ/ so ad j Villu munu leidast (eß skie mætte) eirnen̄ Vtualder. 25 Siaed/ Eg seige yd
ur ꝥ ß. 26 Þar ß nær þr seigia til ydar/ Siaed/ Hn̄ er a Eydemørku/ þa ganged ei vt/ Sia
ed han̄ er j Herberge/ þa trued eige. 27 Þuiad so s̄ Elding vtgeingur af Austre/ ⁊ skin al
lt til Vesturs/ lika so mun vera Tilkoma Mansins Sonar. 28 Þuiad huar hellst ad ᵈ Hræ
ed er/ þangad safnast Ernerner.
29 ENn strax epter Hørmung þessara tima/ mun Sol/ s̄ Tungl missa sitt skin/ ⁊ Stior
nur munu af Himnum hrapa/ ⁊ Kraptar Himnan̄a munu hræra sig. 30 Og þa mū
Teikn Man̄sins Sonar birtast a Himne. Og munu þa græta allar Kynkuisl
er Jardar/ ⁊ þr munu sia Man̄sins Son komande j Skyū Himens/ med Kraptie mykilū/ og
Dyrd. 31 Og sina Eingla mun hn̄ wt senda/ med Vason ⁊ storre Raust/ ⁊ hn̄s Vtvoldum
munu þr saman safna aß fiorum Vindum/ fra einē Endingu Himens til an̄arar. 32 Aß
Fikiutrienu læred eina Epterliking. Nær ed þess Kuister giorast frioer/ ⁊ Laufen̄ wt spret
ta/ þa vite þier ꝥ Sumared er j nand. 33 Lika so/ nær ed þier siaed allt þta/ þa vited/ ad ꝥ er
nærre ß Dyrū. 34 San̄lega seige eg ydur/ ad þsse Kynslood mun eige forganga/ þar til ad
allt þta ᵉ skier. 35 Himen ⁊ Jord mūu forganga/ en̄ min Ord munu ei forganga.
36 ENn af þm̄ Deige ⁊ Stundu veit eingen̄/ ⁊ ecke Einglar a Himnū/ nema min̄ Fader
eirn saman. 37 En̄ lika s̄ var vm Daga Noe/ so mun ⁊ verda Tilkoma Man̄sins
Sonar. 38 Þui so sem þr voru a þm̄ Døgum ß Flooded/ ad þr ætu/ þr drucku/ þeir giptust
⁊ lietu gipta sig/ allt til þess dags/ a hūim̄ Noe gieck j Orkena. 39 Og þr sættu þui ei þar til
ad Floded kō ⁊ tok þa alla a burt. So mun ⁊ vera j tilkōu Mansins Sonʳ. 40 Þa mūu tueir
a Akre vera/ ⁊ mū eirn vpptekin̄/ en̄ an̄ar forlæten̄ verda. 41 Tuær mūu j einu Kuernhwse
malande vera/ ⁊ mun ein vpptekin̄/ ⁊ on̄ur forlæten̄ verda. 42 Fyrer þui vaked/ Þuiad þier
vited eige/ a huorre Stundu ydar Herra mūe koma. 43 En̄ ꝥ skulud þier vita ad eß Hwsfad
eren̄ visse a huorre stundu ed Þiofurin̄ kiæme/ munde hn̄ vaka/ ⁊ læta ei sitt Hws j sundur
grafa. 44 Fyrer þui vered þier ⁊ reidubuner/ þt Mansins Son mun koma/ a þeirre Stundu
þier meined ecke.
45 ENn huor hn̄ er trur Þion ⁊ forsiall/ s̄ Herran̄ hefur sett yfer sitt Hiu/ ad hn̄ giefe
þm̄ Fædu j riettan̄ tima. 46 Sæll er sa Þion nær hn̄s Herra kiemur/ ⁊ fin̄ur han̄
so giøranda. 47 San̄lega seige eg ydꝛ/ ad hn̄ mun setia hn̄ yfer oll sin Audæfe. 48
En̄ ef eirn af þm̄ vondu Þionū seiger j sinu Hiarta/ min̄ Herra duelur en̄ nu leinge ad kōa.
49 Og tekur ad sla sina Samlagsþiona/ etur ⁊ dreckur mz Dryckiurwtum̄. 50 Þa kiemur
Herra þess Þions/ a þm̄ Deige s̄ hn̄ vonar eige/ ⁊ a þre Stundu er hn̄ meinar ei. 51 Og mun̄
j sundurparta hn̄/ ⁊ mū giefa hm̄ Laun mz Hræsnurū/ þar mun̄ vera Op ⁊ Tan̄agnystran.

XXV

NA mun Himnarike likt vera tiu Meyū/ huerjar ad toku sina ᵃ Lampa/ ⁊
geingu vt j mote Brudgumanum. 2 En̄ fim̄ aß þm̄ voru fauisar/ ⁊ fim̄ for
sialar. 3 Þær s̄ Fauisar voru/ toku sina Lampa/ en̄ toku þo ecke Vidsmior
mz sier. 4 En̄ hinar Forsialu toku j sinū Kierū Vidsmior/ mz Lompunum.
5 Og er Brudgumen̄ giorde duol a ad koma/ sifiade þær allar/ ⁊ sofnudu. 6
En̄ vm midnætre kom Kall/ Siaed/ Brudgumen̄ kiemur/ ganged þier vt j
mote hm̄. 7 Þa stodu vpp allar þessar Meyar/ ⁊ pryddu sina Lampa. 8 En̄ þær Fauisu sog
du til hin̄a Forsialu/ Giefid oss af Vidsmiore ydru/ þt vorer Lampar slockna vt. 9 Hinar
Forsialu suorudu ⁊ sogdu/ ecke/ so ma vera ad ei sie nog ß oss ⁊ so ydꝛ/ Fared heldꝛ til

a (Suiuirding) þesse Suiuirding hlytur ad hafa ß Gude fagra yfuortis Helgedoms asynd ß Veralldiske/ med huerre sa[...]tte Helgekomur afmaist/ so sm̄ Pauans yferdrotnan ⁊ Gydinga ⁊ Heidingia Afgudadyrkun vʳ fordūtydis

b (Vetur) þad er Ordtæke/ merkiande so mikid/ Siaed til ad þier flyed a tiltækelegū tyma/ þui ꝥ er ecke gott a Vetrartyma ad ferdast/ ⁊ a Sabbathsdøgū var þad Gydingū forbodid.

c (Siaed hier) þetta eru þeir Flockar ⁊ Reglumen̄/ sm̄ leitast vid ad lifa vel vtuortis ⁊ j synelegū Verkū. sierdeilislega eru nu Herberge ed a Suifi hus oll andleg Klaustꝛ. en̄ Eydemørken̄ er pilagryms Ferder/ Heilager Stader ⁊ þaug Klaustꝛ sem standa lengt fra Bygdum.

d (Hræd) þetta er Ordtæke sm̄ hefur slyka Meining/ vid vilium finnast huar eg er þar skulud þier og so vera. Kins ⁊ Hræid ⁊ Aurnen̄ hirnast vel og þm̄ þarf ecke ad rysa til samans.

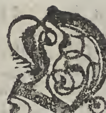
e (skier) ꝥ er/ allt þetta skal taka til ad skie/ a þessū tymum a medan þier lifid.

a (Lampa) Lampar sm̄ ecke er Oleum j/ eru Goduerk an truar/ þeir hliota aller ad slockna/ Þesse Oleukrus er truin̄ j sauiskun̄e til Guds Nadʳ. hū giorer þau Goduerk sm̄ duganleg eru/ En̄ so sem einaen̄ gietur hier an̄are an̄ sinu Oleo/ So a ⁊ huor ad trua fyrer sig.

Solumañā ⁊ kaupid ydur sialfar. 10 Eñ er þær geingu ad kaupa/kom Brwdgumeñ/ ⁊ þær
s̄ reidubuinar voru geingu med hm̄ jñ til Brudkaupsins/ Og Hurdeñe var apturlukid. 11 Ad
sydustu komu ⁊ hinar adrar Meyar/ ⁊ sogdu/ Herra/ Herra/ lwk þu vpp ꝼ oss. 12 Eñ hñ sua
rade ⁊ sagde/ Sañlega seige eg ydur/ ad eg þecke ydur eige. 13 Fyrer þui vakid/ þt þier vitid
Luce. 13/27. eige þañ Dag nie Stund/ a huorre Mansins Son mun koma.
Mar. 13/33. 14 Lyka sm̄ sa Madr er ferdadest vtanlands/ kallade syna Þiona/ ⁊ fieck þm̄ sitt Gotz.
Luce. 19/12 15 Og einū fieck hñ fim̄ b Pund/ eñ odrum tuo/ hinū þridia eitt/ huoriñ einū epter
synum Mætte/ ⁊ ferdadest strax af stad. 16 Þa gieck sa til s̄ fim̄ Pund hafde mz
tekid/ ⁊ kaupslagade med þm̄ somu/ ⁊ vañ þar med oñur fim̄ Pund. 17 Lyka eirneñ sa s̄ tuo
Pund hafde medteked/ vañ ⁊ a tuo oñur. 18 Eñ sa er eitt Pund hafde medtekid/ for burt/
grof j Jordu/ ⁊ falde þar syns Herra Fie. 19 Eñ epter langañ tyma lidiñ/ kom Herrañ þess
ara Þiona/ ⁊ hiellt Reikningskap vid þa. 20 Þa gieck sa til s̄ fim̄ Pund hafde medtekid/ og
lagde oñr fim̄ Pund þ^r til/ ⁊ sagde/ Herra fim̄ Pund fieckstu mier/ Sia/ oñur fim̄ hef eg a vñ
ed. 21 Hñs Herra sagde hm̄/ Ey þu gode ⁊ trulynde Þion/ þu hefur verid Trwr yfer litlu/
Eg vil setia þig yfer mikid/ Gack jñ j þyns Herra Fognud. 22 Þa gieck ⁊ sa ad s̄ tuo Pūd
hafde medtekid/ ⁊ sagde/ Herra/ tuo Pund fieckstu mier/ Sia oñur tuo Pund hef eg mz þm̄
a vñid. 23 Hñs Herra sagde til hñs/ Ey þu hiñ gode Þion/ ⁊ Trwlynde / þu varst trur yf
er litlu/ eg vil setia þig yfer mikid/ Gack jñ j þyns Herra Fognud.
24 Þa gieck sa ad sm̄ eitt Pund hafde mzteked/ ⁊ sagde/ Herra/ eg veit ad þu ert hardr Ma
nn/ þu vppskier huar þu sæder eige/ ⁊ samañsafnar huar þu dreifder eige. 25 Og Ottasleig
eñ for eg burt ⁊ falde Pund þitt j Jordu. Sia þar hefur þu þ huad þitt er. 26 Eñ hañs
Herra suarade ⁊ sagde til hñs/ Þu vondur Þion/ ⁊ latur/ Visser þu ad eg skier vpp huar eg
sæde ei/ ⁊ samañsafna huar eg dreifde eige? 27 Þui byriade þier ad fa miñ Pening Veslun
armoñum/ ⁊ nær eg kiæme/ hefde eg huad mitt er til myn teked mz okre. 28 Fyr' þui takid af
hm̄ þ Pund/ ⁊ giefid hm̄ sm̄ tyu Pund hefur. 29 Þuiad huor hñ hefur/ hm̄ mun giefid verd
a/ ⁊ mun hñ nægd hafa/ Eñ huor ed eige hefur/ fra þm̄ mun teked verda ⁊ þ hñ hefur. 30
Og þm̄ onyta Þion kaste þier j hin ystu Myrkr/ þar mun vera Op ⁊ Tañagnistran.
31 Enn þa Mansins Son mun koma j siñe Dyrd/ ⁊ aller Helger Einglar med hm̄. Hñ
mun þa sitia j Sæte siñar Dyrdar. 32 Og allar Þioder munu samansafnast ꝼ hm̄
⁊ hñ mū þa sundurskilia huia fra odrū/ so s̄ Hirder sundurgreiner Saude fra Kidū.
33 Og Saudunū mun hñ skipa til siñar Hægre Handar/ eñ Kidunū til Vinstre. 34 Þa mū
Esai. 58/7 Konguriñ seigia til þra s̄ a Hægre Hond eru/ Kōed hi' þier Blessader Fodr myns/ ⁊ eignist
Ezech. 18/7 þ Ryke sm̄ ydur var tilbuid fra Upphafe Veralldar. 35 Þuiad Hungradr var eg/ ⁊ þier gæ
Tob. 1/20 fud mier ad eta/ Þyrstur var eg/ ⁊ þier gæfud mier ad drecka. Giestur var eg/ ⁊ þier hystud
mig. 36 Nakeñ var eg/ ⁊ þier klæddud mig. Siukur var eg/ ⁊ þier vitiudud myn. J Myrkua
stofu var eg/ ⁊ þier komud til myn.
37 Þa munu hiner Riettlætu suara ⁊ seigia/ Herra/ huonar saum vær þig hungradañ/ og
mettudū þig? eda þyrstañ ⁊ gæfū þier ad drecka? 38 Eda huonar sañ vær þig Giestkomeñ
⁊ hystum þig? Eda Nakeñ ⁊ klæddum þig? 39 Eda huonar saum vær þig Siukañ /eda j
Myrkuastofu/ ⁊ komum til þyn? 40 Og Kongureñ mun suara ⁊ seigia til þra. Sañlega se
ige eg ydur/ Huad þier giordud einum af þessū mynum minstu Brædrū/ þ giordud þier mier.
41 Þa mun hñ ⁊ seigia til þra s̄ til Vinstre Handar eru/ Farid burt fra mier þier Bol
Psal. 6/9 uader j eilyfañ Elld/ þañ s̄ fyrerbuiñ er Fiandanum ⁊ hñs Arum. 42 Hungradur
Supr. 7/23 var eg ⁊ þier gæfud mi' eige ad eta/ Þyrstur var eg/ ⁊ þier gæfud mier eige ad drec
Luce. 13/27. ka. 43 Giestur var eg ⁊ þier hystud mig eige. Nakeñ var eg ⁊ þier klæddud mig eige. Siukr
⁊ j Myrkuastofu var eg/ ⁊ þier vitiudud myn eige.
44 Þa munu þeir suara hm̄ ⁊ seigia/ Herra/ huonar saum vær þig Hungradañ/ þyrstañ eda
Giest edur Nakeñ/ Siukañ edur j Myrkuastofu/ ⁊ hofum þier ecke þionad? 45 Þa mun hñ
Dani. 12/2. suara þm̄ ⁊ seigia/ Sañlega seigi eg ydur / Huad þier giordud eige einum af þessum enum
Joha. 5/25. minstu/ þad giordud þier mier eige. Og munu þeir ganga j eilyfar Pyslet/ eñ Riettlæter j ei
lyft Lyf.

b (Pund) pund er Guds Ord sm̄ oss er tiltruad/ huor þui vel frammfylgt er/ hñ abatast mio(g) þar af/ ⁊ keñer mørgum ødrū/ eñ hiñ sm̄ lætur þad nidre liggia/ hann þar lytiñ Agoda þar af/ þui þ er j sialfu sterad eins Ord/ eñ þ frāmku ‹?›mer mætr þ su ma eñ suma/ þar þ kallast þ stundum fim̄ pund/ stundū tuo pund.
Supr. 13/12.
Marci. 4/25
Luce. 8/19
Supr. 8/12

XXVI

G þ skiede/þa Jesus hafde lycktad alla þessa Rædu/sagde hn̄ til sin̄a Lære Mar. 14/1
sueina. 2 Þier vitid/ ad epter tuo Daga eru Paskar/ Og Mansins Son mū Luce. 22/1.
ofurseliast/ad hn̄ Krossfestur verde.
3 ÞA søfnuduſt saman̄ þr ædstu Prestar/ ꝛ Skriftlærder/ ꝛ Olldungar a (Gott verk) þʳ
Lydsins j Høll Kien̄eman̄a høfdingians/þess er Caiphas hiet. 4 Og ma sia ad Trú al
hielldu Ræd huortn̄ þr giæte mz slægd gripid Jesū/ ꝛ Lyflatid hn̄. leina giorer Verk
5 En̄ þr søgdu/ Eige a Nættijdardeigenum/so ad eige verde Upphlaup med Folkenu. ed gott/Þutad hu
6 EN̄ þa Jesus vʳ nu j Bethania/j Hwsi Simonis hins spitelska. 7 Gieck ein Kona ad ers mans Skynse
hm̄/ hafande eitt Glas dyrdligs Smyrslavatz/ ꝛ hun hellti þui yfʳ Høfud hm̄/þʳ hn̄ me h.fde fordæmt
sat vid Bordid. 8 En̄ er þ sau hn̄s Lærefueinʳ/ hycktuſt þr vid ꝛ søgdu/ Til huors er þetta Verk/so sm̄
þsse Spilling? 9 Þetta Vatn hefde mætt seliast f myktd/ ꝛ giefast Fatækū. 10 En̄ þa Je Pęstularner sialf
sus fornam þ/sagde hn̄ til þra/Huad eru þier ysner vid þssa Konu? þui a gott Verk giørde er giørdu/þui þa
hun a mier. 11 Fatæka hafed þier jafnan̄ hia ydur/en̄ mig hafed þier ei alla tijma. 12 Þad ug eru verken̄ best
hn̄ hellti sijnu Smyrslavatne yfer min̄ Lijkama/þ giørde hn̄ ad eg yrde b Greftradr. 13 San̄ sm̄ Madr veit ei
lega seige eg ydur/huar þetta Euangeliū prediкad verdur j øllū Heime/ mun sagt verda/ j huad god ad eru.
hennar Min̄ing /huad hun hefur giørt. b (Greftradur) Lætid þ so skie/ þetta er þ seinast a sin̄ hun giefr mi er/þui eg mū deia
14 ÞA gieck burt eirn af þm̄ tolf/ sa er Judas Jscarioth hiet/ til Kien̄eman̄a høfdin Mar. 14/10.
gian̄a. 15 Og sagde/Huad vilied þier giefa mier/eg vil selia ydur hn̄? En̄ þr budu Luce. 22/4.
hm̄ þriatijge Silfurpeninga. 16 Þadan̄ j fra leitade hn̄ lags ad suikia hn̄.
17 EN̄ a fyrsta Sætabrauds Deige geingu Lærefueinarner til Jesū/ ꝛ søgdu til han̄s/ Mar. 14/12.
Huar villtu ad vier tilreidū þier Paskalambid ad eta? 18 Hn̄ sagde/Fare þier j Bor
gena til nockurs/ ꝛ seiged hm̄ / Meistaren̄ lætr seigia þrʳ/ Min̄ tijme er j nænd/hia Þad gāla Pa
þier vil eg Paska hallda/mz Lærefueinū mijnū. 19 Og Lærefueinarner giørdu so s̄ Jesus ha skalamb.
fde þm̄ bodid/ ꝛ reiddu til Paskalambid.
20 En̄ ad Kuollde komnu sette hn̄ sig til Bordz mz þm̄ tolf. 21 Og er þr ætu/sagde hn̄/San̄ Marc. 14/17.
lega seige eg ydur/ad eirn ydar mun suikia mig. 22 Og þeir hrygduſt miog vid/ ꝛ huør eirn c (Drecka) þ er
þra sagde til hn̄s/Er eg þ nockud Herra? 23 En̄ hn̄ suarade ꝛ sagde/Sa er Hendeñe dre vier munum hier
pr j Fatid mz mier/sa mun mig forrmda. 24 Mansins Son mun ad sønu fara so s̄ skrifad er epter øngua lu.ꝛ
af honum/ En̄ þo vei þm̄ Man̄e fyrer huorn Man̄sins Son verdr suiken̄/betra være þm̄ lega Umgeingne
sama Manne han̄ hefde alldrei fæddr verid. 25 Þa suarade Judas/sa er forried hafa til samans/
hn̄ ꝛ sagde/Er eg þ nockud Rabbi? Hn̄ sagde til hn̄s/þu sagder þad. ꝛ þetta skal vera vort valete.
26 OG þa þr neyttu/tok Jesus Braudid/giørde þackʳ ꝛ braut þ/gaf þ Lærefueinunū ꝛ Drottenleg
sagde/taked ꝛ etid þ er min̄ Lijkāe. 27 Og hn̄ tok Kaleiké/giørde þackʳ/gaf þm̄ hn̄ ꝛ sagde/ Kuolltmaltijd
Dreckid aller þar af. 28 Þad er mitt Blod/þss nya Testamentis/huert ed vthelliſt f marga til Mar. 14/22
Syndan̄a fyrergiefningar. 29 En̄ eg seige ydur ad eg mū eige hiedan̄ j fra c drecka af þssū Luce. 22/19
Vijnuidar Auexte/allt til þess Dags/er eg mun drecka þ nytt mz ydr j mijns Fodurs Rijke. 1 Cor. 11/24
30 OG ad Løfsaungnū sungnū/geingu þr vt til Fiallsins Oliueti. 31 Þa sagde Jesus til Olifiall
þra/A þessare Nottu mūnd þier aller hneyxlast a mier/þt skrifad er/Hirderen̄ mū Mar. 14/27
eg sla/ ꝛ Sauder Hiardaren̄ʳ munu j sundurtuſtrast. 32 En̄ epter þ ad eg er upp Joh. 16/32
risen̄/mū eg ganga f ydur j Galilea. 33 Petur suarade ꝛ sagde til hn̄s. Og þo aller hneyxl Marc. 14/28
est a þier/þa skal eg þo alldrei hneyxlast. 34 Jesus sagde til hn̄s/ San̄lega seige eg þi
er/ad a þssare Nottu ædr en̄ Han̄en̄ galar/muntu afneyta mier þrisuar. 35 Petur sagde til Joh. 13/38
hn̄s/ Eirnen̄ þo mier byriade med þier ad deyia/skyllde eg eige neyta þier/Slijkt hid sama
søgdu ꝛ aller Lærefueinarner.
36 JEsus kō þa med þm̄/j þ Gerdistun/s̄ kalladest Gethsemane/ ꝛ sagde til sin̄a Lære Mar. 14/32
sueina/Sitied hier a medan̄ eg fer þangad ꝛ bidst f. 37 Og hn̄ tok med sier Petrū Luce. 22/39
ꝛ þa tuo Sonu Zebedei/og tok þa til ad hryggiast/ ꝛ titra. 38 Jesus sagde til þra/ Christi endleg
Hrygg er Sæla mijn allt til Dauda/blijfid hier ꝛ vakid med mier. 39 Og hn̄ gieck litlu ei þina j Grasgard
nu framleingra/fiell fram a sijna Asionu/bidiande ꝛ sagde. Fadʳ min̄/ef mogulegt er/þa lij enum.
de af mier Kaleikr þssi/þo ei so s̄ eg vil/helldr so s̄ þu villt. 40 Og hn̄ kom til sin̄a Lærefue
ina/ ꝛ fan̄ þa sofāde/ ꝛ sagde til Peturs/Huort gatud þier ecke eina Stūd vakad mz mʳ? 41
Vaked þier ꝛ bidied/so ad þier falled ei j Freistne/ Anden̄ er fws/en̄ Holldid er breyskt.
42 J an̄ad sin̄ gieck hn̄ aptr burt/bad ꝛ sagde/Fader min̄/sie þ ecke mogulegt ad þssi Kaleikr
lijde fra mier/vtan̄ eg drecke hn̄/þa verde þin̄ Vilie. 43 Og hn̄ kom ꝛ fan̄ þa aptur sofande
þui þra Augu voru full af Suefne. 44 Og hn̄ liet þa kyrra/ ꝛ gieck j burt aptr/ ꝛ bad j þrid
ia sin̄/ ꝛ talade þau sømu Ord. 45 Þa kō hn̄ til sin̄a Lærefueina/ ꝛ sagdi til þra. Æ vilied þiʳ

nu soƀa ꝛ huglast/Siaed/Su Stund tekur ad nalgast/ad Mansins Son mun ofurseliast j
Syndugra Hendur. 46 Standed vpp/ꝛ forum vær. Siaed/þar er sa er mig forrædur.

Mar. 14/43.
Luce. 22/47.
Joh. 18/3/

47 DEg ē hn̄ var nu eñ ad tala. Sia. Pa kom Judas eirn af þm̄ tolf/ꝛ m̄ hm̄ Flockur
mykell med Suerdū ꝛ Stongū/vtsender af Kieñemaña Hofdingium/ꝛ Olldūgū
Lydsins. 48 Eñ sa er hn̄ ƀorried gaƀ þm̄ Teikn ꝛ sagde/ Hún helst ē eg kysse sa
er þ/ grypid hn̄. 49 Og jafnsnart gieck hn̄ ad Jesu ꝛ sagde/ Heill stertu Rabbi/ꝛ kyste hn̄.
50 Eñ Jesus sagde til hn̄s/ Vinur huar til komstu hingad? Pa geingu þr þangad/ ꝛ leg

Christi lijkam leg pijna j Jurta Gardenum

du Hendur a Jesum ꝛ gripu hn̄.
51 OG sia/ Ad eirn vtaf þm̄ ē mz Jesu voru/riette vt Hondena/rycktte sijnu Suerde/ꝛ slo
þion Kieñemaña Hofdingiās/ꝛ hio af hn̄s Eyra. 52 Pa sagde Jesus til hn̄s/ sty
cktu þijnu Suerde aptr j sin̄ Stad. Þuiad huor ē Suerded tekur/ hn̄ mun ꝥ v Suer

v (Suerdid) þeir taka Suerdid sem bruka þ ꝥ vtan va lldstiornar Embætte ꝛ Biƀalning.

de e farast. 53 Edur meinar þu ad eg kuñe ecke ad bidia min̄ Fodur/ad hn̄ stickade mier meir
eñ tolf Legion Eingla? 54 Eda huorneñ vppfyllast þa Ritningarnar? So byriar ad allt
skule skie. 55 A þm̄ tijma sagde Jesus til Flocksins/ Þið erud vtgeingnir/ lijka ē til añars Ræ
ningia mz Suerdū ꝛ Stongū ad hondla mig/ Daglega heƀ eg þo hia ydur setid/ ꝛ kient j

Marc. 14/50.
Lucæ. 22/52.

Musterenu/ꝛ þier hafid mig eige gripid. 56 Eñ allt þtta er skied so ad vppfylldust Ritning
ar Spamañaña. Pa forlietu hn̄ aller Læresueinarner ꝛ flydu.

til Caiphas Hws

57 EN þeir ē Jesum hofdu gripid/leiddu hn̄ til Caiphas þss ypparsta Prests/ huar
ed Skriftlærder ꝛ Olldungar voru samañkomner. 58 Eñ Petur ƀylgde hm̄ epter
a leingdar/allt j Saleñ Kieñemañahofdingians/ꝛ gieck jn̄/sette sig hia Þienurun

e (ƀarast) þ er hn̄ er ƀalleñ vnder Suerdsins Dom/ þo ad þr sin̄ Vald haƀa yƀer Suerde nu þrātt ƀylge skudu ei þm̄ Domi/añad huort vegna bota edur añars/ so st adƀester Christur Suerdid.

um/so ad hn̄ sæe huor Ender þar a yrde. 59 Eñ þr ædstu Prestar/ꝛ Olldūgar ꝛ allt Ræd
ed/leitudu Linguitna j giegn Jesu/so ad þr giæte Deydt hann. 60 Og fundu eingeñ. Og þo
ad morg Falsuitne geinge ƀram̄ ad/þa ƀundu þr eckert. Eñ ad sijdustu geingu tueir Fals
Vottar ƀram̄. 61 Og sogdu/ Hn̄ heƀur sagt/Eg giet nidurbrotid Mustere Guds/og epter
þria Daga þ vpp aptur bygdt.
62 OG A ædste Prestr stod þa vpp ꝛ sagde til hn̄s/ Suarar þu aunguu til þssa/ē þsser vit
na j mote þier? 63 Eñ Jesus þagde / sa Ædste Prestur ansade ꝛ sagde til hañs
Eg sære þig ꝥ liƀanda Gud/ad þu seiger oss/ Eƀ þu ert Christur Sonr Guds. 64

Supr. 16/27
Rom. 14/10

Jesus sagde/Þu seiger þ/ Þo seige eg ydur/ Hier epter mun þ skie/ad þier munud sia Mansi
ns Son sitia til hægre Handar Kraptarins/ꝛ komanda j Skyum Himens.
65 Pa reif Kieñemañahofdingeñ sijn Klæde/ ꝛ sagde/ Hn̄ Gudlastade/ Huad þurfum vær
Vitnaña vid? Sia/Þier heyrdud nu sialfer hn̄s Gudlastan. 66 Huad Virdist ydur? Þeir

Psal. 50/6.
Mar. 14/63.

suorudu ꝛ sogdu/ Hn̄ er Daudās sekr. 67 Pa spyttu þr j hn̄s Asiā/ꝛ bordu hn̄ mz Kneƀū/
Eñ adrer sloou hann j hn̄s Andlit. 68 Og sogdu/ Spæ þu oss Christe/hú er sa er þig slo?

Mar. 14/63
Luce. 22/55.
Joh. 18/25.

69 EN Petur sat þar vtañ ꝥ j Salnum/ Og Ambatt ein gieck ad hm̄ og sagde/Og
þu varst med Jesu aƀ Galilea. 70 Eñ hn̄ neytade ꝥ ollū/ꝛ sagde/ Eg veit eige
huad þu seiger. 71 Eñ ē hn̄ gieck vt vm Dyrnar/leit hn̄ ein aðra/ꝛ sagde til þra ē

Petur affuer Christum

þar voru/Þesse var ꝛ mz Jesu af Nazareth. 72 Og j añad sin̄ neytade hn̄ aptr mz Eyde/ꝛ
sagde/Ei þecke eg þn̄ Mañ. 73 Og jtlan skams geingu þr ad ē þar stodu/ꝛ sogdu til Pet
urs/ Ad soñu ertu ein̄ af þm̄/þt þitt Mæl openberar þig. 74 Pa tok hn̄ til ad formæla sier ꝛ
súia/eg þecke ei þn̄ Mañ. Og jaƀnsnart gol Haneñ. 75 Pa mintist Petr orda Jesu/er hn̄ sag
di til hn̄s/ædr eñ Haneñ galar/mūtu afneyta mier þrisuar/Og hn̄ gieck vt ꝛ griet beisklega.

XXVII

til Christur leidd ur ꝥ Pilatum.
Mar. 15/16.
Luce. 23/1
Joh. 18/28

EN ad Morgne hielldu aller ædstu Prestar ꝛ Olldūgar Lydsins Ræd mote
Jesu/ so ad þr giætu hn̄ lijflatid. 2 Og þr bundu hn̄ ꝛ leiddu j burt/ꝛ afhen
tu hn̄ Landshofdingianū Pontio Pilato.
3 ÞA er Judas sa er hn̄ haƀde forraded/ sæ þ/ad hn̄ var til Dauda dæ
mdur/Jdradest hn̄ þss/ ꝛ ƀærde aptur þm̄ ædstu Prestum ꝛ Olldung
un þa Þriatijger Silƀurpeninga. 4 Og sagde / Jlla giordi eg ad
eg ƀorried saklaust Blod. Eñ þr sogdu/ Huad kiemr þ vid oss? Sia þu þar ꝥ. 5 Og hn̄ sna
rade þm̄ Silfurpeningū j Musterid/skūd ade þañ/gieck j burt/ꝛ heingde sialfañ sig.

Acto. 1/18

6 Eñ þr ædstu Prestar toku Silfurpeningana ꝛ sogdu/ Eige haƀer ad vier lætū þa j Gu
ds Kistūa/ Þt þ er Blods Peningur. 7 Eñ þr hielldu eitt Ræd/ꝛ keyptu mz þm̄ eirn Leirsm
ids Akur/Vegfarendū til greftrūar. 8 Fyrer þ er sa Akur kalladr Blodsakr allt til þssa da

Acto. 1/19.
Zacha. 11/13.

gs. 9 Pa er vppfyllt huad sagt er ꝥ Jeremiā Spamañ/seigiāde/Þeir toku þa þriatijgu Si
lƀurpeninga

skurpeninga/er hiñ Sellde var med bitaladur/huorn þr keiptu af Israels Børnum. 10 Og
haþa giefid þa þ Leirkierasmidsakur/epter þui sē̄ DROTteñ hafde mier bodid.
11 EN Jesus stod frame þ Landsdomaranū/Og Landsdomareñ spurde hn̄ ad/z sagde/
Ertu Kongr Gydinga? Eñ Jesus sagde til hn̄s/Þu seiger þ. 12 Og ē hn̄ æklagad
est af þm̄ Ædstu Prestum z Ølldungum/ suarade hn̄ ongus. 13 Þa sagde Pilatus
til hn̄s/Heyrer þu ecke huorsu hardlega þr æsaka þig? 14 Og eige suarade hn̄ hm̄ til nock
urs Ords/so ad Landsdomareñ vndradest þ næsta.
15 EN a Hatijdardeigenū vr Landsdomareñ vanr/Folkenu lausañ ad læta eirn Band
ingia/huorn hellst þr villdu. 16 Eñ þa hafde hn̄ eirn a Frabæran Bandingia/fra
mar ødrū/sa er Barrabas hiet. 17 Sem þr voru til samans komner/sagde Pilatus
til þra/Huorn vilied þier ad eg giefe ydr lausañ/Barrabā eda Jesū vm huorn ad sagt er ad
hn̄ sie Christur? 18 Þuiad hn̄ vissi vel/ad þeir hofdu þ Haturs saker ofurselt hn̄.
19 OG ē hn̄ sat a Domstolnū/sende hn̄s Hwsfru til hn̄s/z liet seigia hm̄/ Haþ þu eck
ert ad giora mz þeñañ Riettlata/þt margt heþ eg lided j Dag j Draume þ hn̄. 20
Eñ þr ædstu Prestar z Ølldungar riedu Folkenu/ad þ skyllde bidia vm Barrabā/
eñ Jesum skylldu þr deyda. 21 Landsdomareñ suarade þa z sagde til þra/Huorn af þessū tue
imur vilied þier ad eg læte ydur lausañ? þr søgdu/ Barrabā. 22 Pilatus sagde til þra/Hu
ad skal eg þa giora vid Jesū/af huorīū sagt er ad hn̄ sie bChristr? Þeir søgdu hm̄ aller/læt
hn̄ krossfestast. 23 Eñ Landsdomareñ sagde/Huad hefur hn̄ þa illt giørt? Eñ þr kolludu
þui meir seigiande/læt krossfesta hn̄.
24 ÞA er Pilatus sa þ hn̄ gat ecke adgiort/ helldur þ ad þar yrde eñ meira Vpphlaup
af/tok hn̄ Vatn/z þuode Hendurnar þ Folkenu/Og sagde/Saklaus em eg af Bl
ode þess hins Riettlæta/siae þier til. 25 Þa suarade allur Lydur z sagde/Hn̄s Bl
od kome yþer oss z yfer Børn vor. 26 Þa gaþ hn̄ þm̄ Barrabam lausañ/ eñ Jesū liet hañ
hwdstrykia z afhendte þm̄ hn̄/ad hn̄ Krossfestest.
27 ÞA toku Strijdsmeñ Lādsdōarans Jesū mz sier jñ j Þijnghwsid/z þr soþnudu samā
ad hm̄ allt Lidid. 28 Og afklæddu hn̄/z løgdu yfer hn̄ eina Purpurakæpu. 29 Og
flettudu Korōu aþ Þyrnū/z settu hana vppa hn̄s Hofud/z Reyr j hn̄s Hægre Hø
nd/z beygdu Knie þ hm̄/spiodu hn̄ z søgdu/Heill siertu Konūgr Gydinga. 30 Og hræktu a
hn̄/toku Reyreñ z børdu vm Hoþud hm̄.
31 OG epter þ þr hoþdu spottad hañ/ færdu þr hañ vr Kæpuñe/z þærdu hañ j siñ Kl
ædnad/z leiddu hañ vt/ad krossfesta hañ. 32 Eñ j þui þr geingu vt/fūdu þr Mañ
af Cyrene/Simonem ad Naþne/hm̄ þreyngdu þr til/ad hn̄ bære hn̄s Kross. 33 Og er þeir
komu j þn̄ Stad ē kallast Golgatha/. huad er þydest c Hausaskelia stadur. 34 Gæfu þr ho
nū Edik ad drecka Galle blandad/ Og er hn̄ smackade þ/vilide hn̄ eige drecka.
35 EN ē þr høfdu krossfest hn̄/skiptu þr Klædū hn̄s/kastande þar vm Hlutkestc/so ad
vppfylldest huad sagt er þ Spæmañeñ/Þeir skiptu med sier Klædū mijnū/z yfer mitt
Fat køskudu þr hlutkeste? 36 Og þar sætu þr z varduei̇ttu hn̄. 37 Og vppyfer hn̄s
Høfdi festu þr hn̄s Dandasøk skrifada a þeñañ hætt/Þesse er Jesus Kongur Gydinga. 38
Þar voru z krossfester mz hm̄ tueir Ræningiar/eirn til hægri Hādar z eirn til hiñar Vinstre.
39 EN þr ē þar geingu hia/hæddu hn̄ skakāde Hoþud sijn. 40 Og søgdu/Þu ē nidur
brytur Guds Mustere/z vppbygger þ aptur a þrem̄ Døgū/hialpa þu sialfū þier/
Ef þu ert Guds Sonur þa styg ofañ hingad aþ Krossenū. 41 Lijka so spottudu hn̄
þr ædstu Prestar mz Skriftlærdū z Ølldungū z søgdu. 42 Ødrū hefur hn̄ hialpad/sier sial
þū getr hn̄ ei hialpad/Eþ hn̄ er Kongr Israels stijge hn̄ nu ofañ aþ Krossenū/þa vilīū vier
trua hm̄. 43 Hn̄ treyste Gude/hn̄ þrelse hn̄ nu ef hn̄ hefur lyst til hn̄s/Þuiad hn̄ sagde/Eg
em Guds Son. 44 Lijka eirneñ hæddu hn̄ Ræningiarner þr med hm̄ voru Krossfester.
45 OG j fra siøttu Stūd giordist Myrkr yþer allt Lādid til nijūdu Stūdar. 46 Og nærre
nijūdu Stūd kallade Jesus hærre røddu z sagdi/Eli/Eli/Lama sabachthani/þ er
Gud miñ/Gud miñ/Huar þ þorliestu mig? 47 Eñ nockrer af þm̄ ē stodu þar/þa þr he
yrdu þ/søgdu þr/hn̄ kallar a Eliā. 48 Og jafnsnart hliop eiñ af þm̄ til/z tok Niardarusvtt/z
fyllti aþ Ediki z setti hn̄ oþāa Reyrlegg/z gaf hm̄ ad drecka. 49 Eñ adrer søgdu/bydid/læ
tid sia til hut Elias kēur ad hialpa hm̄. 50 Jesus kalladi vp hatt j añad siñ/z gaf vp Andā.
51 OG sia/ ad Tialldid Musteresins sundurriþnade j tuo Parta þra oþanuerdu allt nid
ur j gieg nū/Og Jordeñ skalþ/z Biorgeñ kloþnudu. 52 Og Grafernar lokust vpp/z
marger Lijkamer Heilagra risu vpp / þeir ed Suæþu. 53 Og geingu epter hanns

Vpprisu

a (Frabæran) Mattheus meinar so/ ad Pilatus villde þramsetia þn̄ argasta Mordingia/so Gydingar skylldu ecke kuña þ hn̄ ad bidia/eñ þeir heþde helldr sialþañ Dijsþuleñ geþid lausañ/eñ þeir heþde bedid þ Guds Son/so geingur þ til j Dag/z alltijd
b (Christur) Pilatus talar vppa spie/ til Gydinga/ Þier seiged þesse er Christur þad er Kongur/ sē̄ þier kalled hn̄ eñ mier lyst hañ ein aum saklaus Mannskiepna. So talar z Marcus/hn̄ er Christr Johañes vtleggr þessi Ord so/skal eg krossþesta ydur eñ Kong.

Christi Þijna a Krossenum
Mar. 15/21
Lucc. 23/26
c (Hausaskelia stadur) kallast þar sem aþlyfader vere da Saka Meñ/so sem aþtøkustadur þui þar plaga ad liggia margar Høþudskeliar.
Lucæ. 23/38.

Joh. 2/19

Psal. 22/9
Sapi. 2/18

Psal. 22/1.

hier skipter vm og geingur allt til a adra leid/ juxta illud/Et erit requies ejus Gloria.

Vpprisu vr Grofunum/ ꝛ komu j hina heilogu Borg/ ꝛ auglystust þar morgum. 54
EN Hofudsmadurenn ꝛ Þr ſ ȷ med hm̃ voru/ ad vardueita Jesū/ þa Þr sau Jardskialft
ann ꝛ ꝥ huad þar skiede/ vrdu Þr miog ottaslegner/ ꝛ sogdu/ Sannlega var þsse Guds
Mar. 15/40. Son. 55 Þar voru ꝛ margar Konur/ sem sau þar vppa a leingdar huort Je
su hofdu epter fylgt af Galilea/ ꝛ hm̃ hofdu þionad. 56 Medal huorra var Maria Ma
gdalena/ ꝛ Maria Moder Jacobi ꝛ Joses/ ꝛ Moder Þra Zebedei Sona.
57 AD Kuollde kom nockur Madr ríkr af Arimathia/ Joseph ad Nafne/ huor ed ꝛ so
vj var eirn af Læresueinū Jesu. 58 Hn̄ gieck til Pilatū/ ꝛ bad hn̄ vm Lijkamann Jesu.
Christi Grep- þa skipade Pilatus ad hm̃ skyllde fast hann. 59 Og Joseph tok vid Lijkamanum/
tan sueipade hann j hreinu Lierepte. 60 Og lagde j sijna eigenn nyia Grof/ huia hn̄ hafde vt
hoggua latid j Steine/ ꝛ vellte ad Dyrunū Grafarennar storū Steine/ ꝛ gieck j burt. 61 Enn
Mar. 15/42 þar var Maria Magdalena ꝛ onnur Maria/ sitiande giegnt yfer fra Grofenne.
Luce 23/50
Joh. 19/38. 62 OG annann Dag þn̄ ſ epter Affangadagenn er/ sofnudust samann Þr yppustu Prest^r/ ꝛ
Pharisei asamt til Pilatū. 63 Og sogdu Herra/ Vær minnust a ꝥ ad þsse Suikare
sagde þa er hn̄ lifde/ Ept' þria Daga mū eg vpprijsa. 64 Af þui skipa þu ad for
Supr. 16/21. uara Grofena allt til hins þridia Dags/ so ad eige kome hanns Læresueinar a Nyttu ꝛ stele
Mar. 9/9 hm̃ j burt/ ꝛ seige Folkenu ad hn̄ sie vpprisinn fra Dauda/ ꝛ verde hin seirne Suikenn argare
Luce. 18/32. þm̃ fyrre. 65 Pilatus sagdi til Þra/ Þar hafe þier Vardmennena/ farid ꝛ foruarid ſ þier ku
nnid. 66 Enn Þr geingu j burt ꝛ foruorudu Grofena mz Vardmonnunū/ ꝛ innsigludu Steinenn.

XXVIII

A D a Kuollde Sabbathsdagsins/ sa er hefst hinn fyrste Heilagr Dagr j Sab
Mar. 16/ bathsdogunū ad Morne/ kō Maria Magdalena/ ꝛ hin onnur Maria ad sia
Luc 24 Grofena. 2 Og sia þar vard Jardskialfte mikell. Þuiad Eingell DROTti
Joh. 20 ns kom nidr af Himne/ gieck þar ad ꝛ vellte Steinenū fra Dyrunū/ ꝛ sette sig
þ^r vppa. 3 Og hn̄s Asiana var ſ Ellding/ ꝛ hn̄s Klæde huijt ſ Snior. 4 Enn
Vardhalldsmennerner skielfdust af otta/ ꝛ vrdu lijka sm̃ være þeir Dauder.

a Ritningenn byriar Dagenn a fyrerfarandа kuollde/ ꝛ ender þess sama kuollds er Morgunenn þar epter/ so sei
ger Mattheus hier/ ad Christur hafe vpprisid vm morgunenn/ sm̃ var þeg^r kuolldid hafde enda/ ꝛ sa fyrste Hel
ge Dagur byriadest/ þt Þr toldu þa sex Daga alla helga/ epter þann mykla Paska Dag/ ꝛ vppbyriudu næst ept
er þa stærstu Paska Hatijd.

5 Enn Eingell DROTtens suarade ꝛ sagde til Kuennanna/ Eige skulu þier ottast/ þt eg veit
ad þier leited ad Jesu ſ Krossfestr var. 6 Ei er hn̄ hier/ þui hn̄ er vpprisinn/ so ſ hann sagde/
komed hier/ ꝛ siaed þann Stad huar Herrann la. 7 Gangid skyndelega ꝛ seiged þad hanns
Læresueinū/ ad hn̄ sie vpprisinn af Dauda/ Og siaed ad hn̄ mū ganga f ydr j Galileam/ þar
munud þier sia hn̄/ Siaed/ Eg sagde ydr ꝥ.
8 OG þær geingu skyndilega vt af Grofinne mz Otta ꝛ Fagnade myklum / ꝛ hlupu so ad
þær vnderuijsudu ꝥ hn̄s Læresueinū/ Og þa þær geingu ad kunngiora ꝥ hn̄s Læresuei
nū. 9 Sia þu/ þa mætte þm̃ Jesus ꝛ sagde/ Heilar sieud þier/ Og þær geingu til hn̄s
ꝛ hielldu vm hn̄s Fætr/ ꝛ tilbadu hn̄. 10 Þa sagde Jesus til Þra/ Eige skulud þi^r ottast/ Fa
rid ꝛ kunngiorid mijnū Brædrū/ ad þeir gange j Galileam/ ꝛ þar skulu Þt mig sia.
11 EN mzann þær geingu burt/ sia/ þa komu nockrer af Vardhalldsmonnunū j Borge
na/ ꝛ vnderuijsudu þm̃ ædstu Prestū allt huad til hafde borid. 12 Og Þr sofnudust
saman mz Olldungunū halldande Radstefnu/ ꝛ gafu Stridsmonnunū ærna Pening
a. 13 Og sogdu/ seiged/ Hn̄s Læresueinar komu vm Nott ꝛ stalu hm̃ a medan vær suafū. 14
Og ef ꝥ kann ad heyrast f Lands Domaranū/ skulū vier stilla hn̄/ ꝛ giora ad þier sieud træ
uster. 15 Og Þr toku Peningana/ ꝛ giordu so ſ þm̃ var kient. Og þsse Ordromr er vijdfræ
gur ordenn medal Gydinga allt til þessa Dags.
16 EN Þr ellefu Læresueinar geingu j Galileam a eitt Fiall / ꝥ er Jesus hafde þm̃ f
skipad. 17 Og er Þr sau hn̄/ tilbadu Þr hn̄/ enn nockrer efudu ꝥ. 18 Og Jesus giecк til
Joh. 17/2 Þra/ talade vid þa ꝛ sagde/ Allt Valld er mier giefid a Himnū ꝛ a Jordu. 19 Fyrer
Ebre: 2/8
Mar. 16/15. þui gange þier vt/ ꝛ Læred allar Þioder/ ꝛ skijrid þær j Nafne Fodur/ Sonar/ ꝛ Hei
lags Anda. 20 Og kiennid þm̃ ad hallda allt huad eg baud ydur. Og Siaed/ Eg
Joh. 14/23 em med ydur alla Daga/ allt til Enda Veralldar.

Ender S. Matthei Gudspialla

I

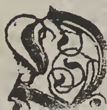
Etka er Vpphaf Euangelij vm Jesum
Christum Guds Son/ so s skrifad er j hia Spamønnu Mala. 3/1.
num. 2 Sia eg sende min̄ Eingel fyr' þier/ sa ed tilreide
þin̄ Veg f þier. 3 Þ" er ein Predikara Rødd j Eydemo Esaie. 40/3.
rku/ greide þier Veg DROTtins/ z giorid hn̄s Stigu Matth. 3/1.
rietta. Joh. 1//3.
4 Johan̄es var j Eydemørku/ Skijrde z Predikade vm
Jdranar Skijrnena/ til Syndan̄a fyrergiefning". 5 Og Luc. 3/4.
þ" gieck vt til hn̄s allt Judea Land/ z þr af Jerusalem/
z þr lietu all' skijra sig af hønum j Jordan/ jatande sijn
ar Synder.
6 MEn Johan̄es var klæddur mz Vlfallds Hærum
z eitt Olarbellte vm hn̄s Lendar/ Og hn̄ at Et
ngespretture z Skogarhunang. 7 Og Predikadi Luc. 3/16.
z sagde/ Þar kiemr ein̄ epter mig/ s er sterkare en̄ eg/ hu̇s Joh. 1/27.
ad eg em eige verdugur/ framfallande vpp ad leysa Þu
einge hn̄s Skofata. 8 Eg skijre ydur mz Vatne/ en̄ hn̄mun skijra ydur med Heiløgum
Anda.
9 OG þ skiede a þm̄ Døgum/ ad Jesus kom af Galilea fra Nazareth/ z skijrdist af Jo Matth. 3/14.
han̄e j Jordan. 10 Og strax stie hn̄ vpp vr Vatnenu/ z sa Himenen̄ opnast/ z And Luce. 3/22.
an̄ j Dwfu lijke ofan̄ komande yfer hn̄? 11 Þa vard z Rødd af Himnū/ Þu ert So Joh. 1/32.
nur min̄ Elskulegur / ad huorium mier vel þocknast.
12 Og þa strax dreif Anden̄ hn̄ a Eydemork. 13 Þar var hn̄ j fiorutijgu Daga j Eydemo
rkun̄i/ z freistadest af Satan / Og han̄ var þar med Villudyrū/ Og Einglar þiondu hm̄. Matth. 4/1.
14 MEn epter þ er Johan̄es var gripen̄/ kom Jesus j Galileam/ z predikade Euangeli Luce. 4/1.
um af Guds Rijke. 15 So seigiande/ Sa tijme er nu vppfylldur/ z Guds Rijke nalæ Matt. 4/17.
gest/ Ydrest þier og truid Euangelio. Luce 4/14.
16 En̄ er hn̄ gieck mz Sionum j Galilea/ sa hn̄ Simonem/ z Andream Brodur hn̄s/ kastan
de sijn Net j Sioen̄/ þt þr voru Fiskar". 17 Jesus sagde til þra/ Fylged mier epter/ z eg mun̄ Matth. 4/18.
giora þ / ad þier verded Fiskarar Man̄a. 18 Strax forlietu þr sijn Net/ z fylgdu hm̄ epter. Luce. 5/2.
19 Og þa hn̄ var skam̄t burt þadan̄ geingen̄/ sa hn̄ Jacob son Zebedei z Johan̄em Brodur
hn̄s/ z þr voru a Skipe/ ad bæta ad Nete. 20 Og strax þa kallade hn̄ a þa. Og þr forlietu
sin̄ Fødur Zebedeum j Skipenu hia Leiguliðunum/ z fylgdu hm̄ epter.
21 ÞEir geingu þa j Capernaū/ z strax vm Sabbathsdagen̄/ gieck hn̄ jn̄ j Samkūdu Matth. 7/28.
Hwsid/ z kiende. 22 Og þm̄ ægde hn̄s Kienning/ þt hn̄ kiende þm̄ s af [a] Vallde/ En̄ Luce. 4/32.
eige sem hiner Skriftlærdu.

a (Vallde) þad er hn̄ predikade af alufru/ z þad hn̄ sagde þad hafde myndugleika/ og var lifande so sem þad
hefde bæde Hendur z Fætur/ ecke so sem þeir slæmu predikarar/ sem stalper ecke vita huad þeir seigia.

23 OG eirn Madur var þar j þra Samkundu Hwsi/ halldinn af Ohreinū Anda/ sa kalla
de. 24 Og sagde. Hei/ Huad høfū vær med þig ad giora Jesus af Nazareth? Kom
stu ad glata oss? Eg veit huor þu ert hin̄ Heilage Guds. 25 Jesus straffade hn̄ z
sagde/ Þeige þu z far vtaf hm̄. 26 Og sa Ohreine Ande hreif hn̄/ z kallade vpp harre Rod
du z for vt fra hm̄. 27 Og þr hræddust aller/ so ad þeir spurdu ad sijn a millum/ z sogdu/ Hu
ad er þetta? Eda huor er þesse hin nya Kien̄ing? Þuiad af Vallde skipar hn̄ Ohreinū On
dum/ z þr hlyda hm̄. 28 Og hn̄s Rykte gieck strax vt vm Galileæ Hierud.
29 ÞA geingu þr strax vt af Samkunduhusi sinu/ z komu til Husa Simon" z Andree mz Matth. 8/14.
Jacobo z Johan̄e. 30 En̄ Mod' Hwsfreiu Simon" la þar krønk j Koldu/ z strax Luc. 4/42.
þa søgdu þr hm̄ til hen̄ar. 31 Hn̄ gieck þa til hen̄ar reisti hana vpp z hiellt j Hønd hen̄ar/
z strax

og ſtrax þa miſte hun Kølduñar/og þionade þeim.
32 ENn vm Kuølldeð/ þa Sol ſett var / fluttu þr alls kyns ſiuka Menn og Dioꝼul
coda til hans. 33 Og allur Stadureñ ſaꝼnadeſt ꝼyrer Dyrunū. 34 Og hn̄ hialpa
Luce. 4/42. de mørgū Siukū ſem þiæder voru/af ymſum Sottum/ Hn̄ rak ⁊ wt marga Diof
la/Og eige leyfde hn̄ Dioꝼlunum ad mæla/þuiad þeir þecktu hañ.
35 OG ad Morne ꝼ Døgun/ſtod hn̄ vpp/gieck wt/⁊ før burt j eirn Eydeſtad/ ⁊ badſt
þar fyrer. 36 Eñ Simon ⁊ þr ed med hm̄ voru/ſkundudu epter hm̄. 37 Og þa þeir
Luce. 4/43. fundu hn̄/ſøgdu þr hm̄/ Huør Madur leitar ad þier. 38 Og hn̄ ſagde til þra/Gon
gum vær j þeſſar næſtu Borger/ſo ad eg predike ⁊ þar/ Þui til þſſ kom eg. 39 Hn̄ predikade
⁊ j þeirra Samkunduhwſum/ vm alla Galileam/ ⁊ rak wt Dioꝼla.
Matth. 8/2. 40 OG eirn Lÿkþrær Madur kom til hn̄s/ bidiande hn̄ med hueygdū Kniā/⁊ ſagde til
Luce. 5/10. hn̄s/Eꝼ þu villt þa ꝼær þu mig vel hreinſad. 41 Eñ Jeſus ſa aumur a hm̄/riette
wt ſÿna Hond/æhrærde hn̄/ ⁊ ſagde til hn̄s/Eg vil vertu hreiñ. 42 Og þa hn̄ ſa
gde ſo/huarꝼ ſtrax Lÿkþraeñ aꝼ hm̄/⁊ hn̄ vard hreiñ. 43 Jeſus haſtade a hn̄/⁊ rak hn̄ ſtr
ax ꝼra ſier. 44 Og ſagde hm̄/Sia þu/ad þu ſeiger þ ønguū/Helldur ꝼar þu ⁊ ſyn þig Pre
Leuit. 14/5. ſtunum/ ⁊ forna ꝼ þÿna Hreinſū/þui ē Meyſes baud/til Vitnisburdar yꝼer þa. 45 Eñ þa
Luce. 4/42. hn̄ kom wt/hoꝼ hn̄ vpp/⁊ kuñgiorde margt þar wtaꝼ/⁊ vÿdꝼrægde þekañ Giørning/ſo ad
hn̄ mætte eige ſÿdan openberlega jñ ganga j Borgena/Helldr var hn̄ þar ꝼ vtañ j Eydeſtø
dū/⁊ þeir komu til hn̄s wr øllū Endemørkū.

II

OG nøckrum Døgū þar epter / gieck hn̄ aptur til Capernañ / ⁊ þ vard augli
oſt ad hn̄ var j Huſinu. 2 Strax ſøfnuduſt marger ſamañ/ſo ad þr høfdu
ecke Rum/⁊ eirneñ ꝼ vtañ Dyrnar/⁊ hn̄ talade Orded ꝼ þm̄.
Matth. 9/1. 3 OG þar komu nockrer til hn̄s/ færande eirn Iktſiukañ/ huor ed boreñ
Luce. 5/18. var aꝼ fiorum. 4 Og þa er þr gatu ei komeſt til hn̄s/ꝼ Folkenu/opn
udu þr Þekiuna vppyꝼer hm̄/⁊ groꝼu þar j giegn/ ⁊ lietu ſo Sænge
na nidr ſÿga ē hiñ Iktſiuke la j. 5 Eñ er Jeſus ſa þra Tru/ſagdi hn̄ til hins Iktſiuka/Sō
miñ/þÿnar Synder eru þier fyrergiefnar.
6 Eñ þar voru nockrer Skriftlærder/ſatu þar/⁊ huxudu j ſÿnū Hiortum. 7 Þui talar þeſſe
Eſai. 43/25. ſlÿka Gudlaſtan? Hu ma Syndernar fyrergieꝼa nema Gud eirn? 8 Og Jeſus ꝼañ ſtrax j
ſÿnum Anda/ad þr þeynecktu ſo mz ſier/⁊ ſagde til þra/Þui þeinke þier þetta j ydrum Hio
rtum. 9 Huørt er audueldara ad ſeigia til hins Iktſiuka/Þier eru þÿnar Synder fyrerlæt
nar? Eda ad ſeigia/Stattu vpp ⁊ tak Sæng þÿna/⁊ gack hiedañ? 10 Eñ ad þier vitid ad
Manſins Son: hefur Valld til a Jordu/ad fyrergieꝼa Syndernar/ þa ſagde hn̄ til hins Ikt
ſiuka. 11 Eg ſeige þier/ſtatt vpp/tak Sæng þÿna/⁊ gack heim. 12 Og ſtrax þa ſtod hn̄ vpp
tok Sæng ſÿna ⁊ gieck wt þadañ j allra Augſyn/So ad aller ottuduſt/⁊ heidrudu Gud/ſeig
iande/ Alldrei hoꝼū vær ſlÿkt ſied.
13 OG hn̄ gieck eñ vt aptur ad Sionū/⁊ allt Folk kō til hn̄s/⁊ hn̄ kiende þui. 14 Eñ þa
Matth. 9/9. er Jeſus gieck fram hia/leit hn̄ Leui Son Alphei/ſitiande hia Tollbwdeñe / ⁊ ſag
Luce. 5/27 de til hn̄s/Fylg þu mier epter/ Hn̄ ſtod vpp ⁊ fylgde hm̄ epter. 15 Þad giordeſt/ þa
hn̄ ſat til Bords j hn̄s Hwſi/ad marger Tollheimtumeñ/ ⁊ Berſynduger/ ſettu ſig til Bor
ds mz Jeſu ⁊ hn̄s Læreſueinū/þui þr voru marger ē hm̄ fylgdu epter. 16 Og er hiner Skri
ftlærdu ⁊ Phariſei ſau þ/ ad hn̄ æt mz Tollurū ⁊ Berſyndugū/ſøgdu þr til hn̄s Læreſueina.
Þui etur ⁊ dreckur hn̄ mz Tollheimtumøñum ⁊ Syndugū? 17 Þa er Jeſus heyrde þ/ſagde
1 Tim. 1/15. hn̄ til þra/Þeir ē Heilbrygder eru þurꝼa eige Læknarans/helldur þr ſem Siuker eru/ Eg
Mar. 9/13 er komen ad kalla Synduga/eñ ecke Riettlæta til Ydranar.
18 OG Johañis ⁊ Phariſeaña Læreſueinar ꝼøſtudu miøg. Og þar komu nockrer ⁊ ſog
du til hn̄s/ Þui faſta Johañis ⁊ Phariſeaña Læreſueinar/eñ þÿner Læreſueinar fa
ſta ecke? 19 Jeſus ſagde til þra/Huorneñ kañ Brullaups Folkid ad faſta/ a medā
Matth. 9/15 Brudgumeñ er hia þeim ? So leinge meiga þr ei faſta/ē þr hafa Brudgumañ hia ſier. 20
Luce. 5/32. Eñ ſa Tÿme mun koma/ ad Brudgumeñ verdur fra þm̄ tekeñ/ ⁊ þa mūu þr ꝼaſta.
21 Eingeñ Saumar nÿa Klædisboot a gamallt Fat/ Þui hin nya Booteñ glidnar ꝼra hinu
Forna/⁊ verda Sliturñ þa verre. 22 Og eingeñ lætur nytt Vÿn j førna Ledurbelge/añars
ſpreinger Vÿned Belgena/ſo ad Vÿnid ſpilleſt/eñ Belgerner ſkiemaſt/helldur ſk nytt Vÿn
lætaſt j nya Belge. Enn

23 Nu̅ ꝥ skiede ad Jesus ~~gieck vm~~ Sabbaths dag yfer Korn Akꝛ/ ⁊ hn̅s Læresueinar to
ku til/ j þui þr geingu ad tyna Axen̅. 24 Og Pharisei sogdu til hn̅s/ sia huad þin̅
er Læresueinar giora a Sabbathsdeige/ ꝥ er eige hæfer? 25 Han̅ sagde þa til þra/ Hafe þi
er eige lesid huad David giorde /þa hn̅ þurfte vid/ ⁊ hn̅ hungrade ⁊ þa er med hm̅ voru?
26 Hu̅nen̅ hn̅ geck jn̅ j Guds Hus/ j tijd ^a Abiathars Ypparsta Prests/ ⁊ at þaug ^b Skodu̅
arbrauden̅/ s̅ onguu̅ leyfdest ad eta nema Prestunu̅/ ⁊ hn̅ gaf þau þeim s̅ med hm̅ voru. 27
Og hn̅ sagde til þra / Sabbathsdaguren̅ er f Mansins saker giordur/ en̅ eige Maduren̅ f
Sabbathsdagsins saker. 28 So er Mansins Sonꝛ eirn Herra/ ⁊ eirnen̅ Sabbathsdagsins.

b (Skodunarbraud) heita epter Ebreskun̅e /Panis facierum ꝥ er ꝥ Braud sm̅ alltyd skyllde vera f Augunu̅/ eins ⁊ Guds Ord a æ ad vera f voru̅ Hiørtu̅ Dag ⁊ Nott/Psa. 23 Parasti in conspectu meo Mensam.

a (Abiathar) er Abimelechs Son þar f seiger Ritn ingen̅ ad ꝥ hafe sk ied j Abimelechs tyd/ þui þr voru Prester samtydis Exo. 29/32. Luc. 8/31.

III

Hn̅ gieck ⁊ jn̅ j Samkundu husid aptur. Og þar var eirn sa Madur s̅ haf
de visnada Hønd. 2 Og þr gædu ad huort hn̅ læknade hn̅ a Sabbathsdeige
so ad þr mættu aklaga hn̅. 3 Og hn̅ sagde til Mansins/ þess s̅ visna hafde
Hondena/ Gack fram̅ hingad. 4 Og hn̅ sagde til þra. Huort skulu Men̅ a
Sabbathsdøgu̅ giora gott edꝛ jllt? Lijfenu ad vid hallda/ edꝛ deida? En̅ þr
þøgdu. 5 Hn̅ leit þa til þra mꝫ Reidesuip/ ⁊ angradest vid þra Forhertu Hi
ortu/ ⁊ sagde so til Mansins/ Riettu vt þijna Hønd. Og hn̅ riette hana vt/ ⁊ hn̅s Hønd va
rd heil/ lijka sem hin on̅ur.

Matt. 12/9. Luc. 6/6.

6 En Pharisei geingu vt/ ⁊ hielldu strax sijn Rad mꝫ Herodis Þienurum/ j mote hm̅/
huornen̅ helldst ad þr feinge tortynt hm̅. 7 En̅ Jesus veik þadan̅ til Siafar/ mꝫ sijn
na Læresueina/ Og margt Folk af Galilea/ ⁊ vr Judea/ þa fylgde hm̅ epter. 8 Og
þr s̅ voru af Jerusalem/ ⁊ Idumea/ ⁊ þr hinumeigen̅ Jordanar/ ⁊ þr s̅ bygdu j kringum
Tyru̅/ ⁊ Sidonem/ mykell Man̅fiølde/ s̅ heyrdu huad hn̅ giørde/ ⁊ komu til hn̅s. 9 Og hn̅ sa
gde til sijna Læresueina/ ad þr skylldu lata hm̅ Skip til reidu f Folksins saker/ vppa ꝥ þr þre
yngde hm̅ eige. 10 Þuiad hn̅ læknade margan̅ af þm̅. En̅ þr trædust ad hm̅ aller þr er plaa
gader voru/ ad þr mættu þa ad snerta hn̅. 11 Og nær ed Ohreiner Andar sau hn̅/ fiellu þr nid
ur fyrer hm̅/ ⁊ kølludu vpp/ ⁊ søgdu/ Þu ert Guds Sonur. 12 En̅ hn̅ straffade þa hardleg
a ad eige openberudu þeir hn̅.

Matt. 12/14

13 Og hn̅ gieck vppa eitt Fiall/ ⁊ kallade til sijn þa hn̅ villde/ ⁊ þr komu til hn̅s. 14 Og
hn̅ skickade Tolf ad þr være hia hm̅/ ⁊ ad hn̅ sende þa vt ad Predika. 15 Og ad þr
hefde valld til Sott^e ad lækna/ ⁊ Diøfla vt ad reka. 16 Og Simone gaf hn̅ Peturs
Nafn. 17 Og Jacobo Syne Zebedei ⁊ Johan̅i Brodur Jacobs/ þm̅ gaf hn̅ Nafned ^a Boa
nerges/ huad vtþydest Reidarþrumu Børn. 18 Og Andream/ ⁊ Philippu̅/ ⁊ Bartholomeu̅
⁊ Mattheu̅/ ⁊ Thomam/ ⁊ Jacobum Son Alphei/ ⁊ Taddeum/ ⁊ Simon af Cana/ ⁊ Jud
as Jscarioth/ sa er sueik hn̅.

Matth. 10/1. Luc. 6/13. ⁊ 9/1.

a (Boanerges) Reidarþrumun̅ar Børn/ ⁊ merker ad Johan̅es munde einkan̅lega skrifa ꝥ rietta Euangeliu̅/ huort ad er ein merkeleg Predikun sm̅ hræder/ sunburknosar/ ⁊ Ombreyter øllu/ ⁊ giører Jordena friosama.

20 Og þa er þr komu til Herbergis/ kom Folkid en̅ saman̅ aptur/ so ad þr gætu eige mat
ast f þui. 21 Og þa er þr heyrdu ꝥ/ sm̅ mꝫ hm̅ voru/ geingu þr vt ⁊ villdu hamla ho
nu̅/ þt þr søgdu ad hn̅ munde ganga af ^b Vitenu. 22 En̅ hiner Skriftlærdu s̅ ofa̅
fra Jerusalem voru farner/ søgdu. Hn̅ hefur ^c Beelzebub/ ⁊ f Diøfla Hofdingia þa rekꝛ hn̅
Diøfla vt. 23 Og ad þm̅ saman̅kølludum/ sagde hn̅ j Epterlijkingum til þra.
Huornen̅ fær eirn Satan an̅an̅ vtrekid? 24 Þui ef eitt Rijki tuiskrast j sialfu sier/ þa fær ꝥ
ei staded. 25 Og ef eitt Hus osamþyckest j sialfu sier/ þa fær ꝥ Hus ei staded. 26 Og ef Sa
tan rijs vpp j mote sialfum sier ⁊ er vid sig sialfan̅ osamþyckur/ fær hn̅ ei stadid/ helldꝛ er þa
vt giort vm han̅. 27 Eingen̅ fær ⁊ jn̅brotest j Hws hins Øfluga/ ⁊ burt grypid han̅s Hws
bunad/ nema ad hn̅ binde adur hin̅ Øfluga/ ⁊ ræni sijdan̅ hn̅s Hws.
28 San̅lega seige eg ydꝛ/ allar Synder fyrergiefast Man̅an̅a Børnu̅/ ⁊ eirnen̅ Gudlastan^r
þar þr lasta Gud med. 29 En̅ sa er lastar Heilagan̅ Anda/ hn̅ hefꝛ ongua fyrergefning/ ad
Eilijfu/ helldꝛ verdur hn̅ sekur eilijfs Doms. 30 Þuiad þr søgdu/ hn̅ hefꝛ ohreinan̅ Anda.

b (Vitenu) þr ott udust hn̅ munde ta ka vppa sig ormy kla þianing so sm̅ Men̅ plaga ad seg gia/ þu verdur af sin̅a.

c (Beelzebub) er so mikid sem ein Fluga/ edur Flugn a Kongur/ þt so latur Diøfullen̅ forakta sig/ ofsijnum eigen̅/ sm̅ eru þeir storheiløgu.

Mat. 12/31. Luce. 12/10

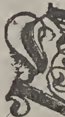
31 Og þa kom Mod^r hn̅s ⁊ Brædꝛ/ ⁊ stodu vti f/ sendu til hn̅s kallandi a hn̅ (⁊ Folkid sat
kringu̅ hn̅) 32 Og þr sogdu til hn̅s/ sia/ Moder þin ⁊ Brædꝛ þijner þar vte/ spyria
ad þier. 33 Hn̅ suarade þm̅ ⁊ sagdi/ Huør er mijn Mod^r ⁊ mijner Brædꝛ? 34 Þa leit

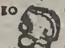
Mat. 12/46 Luce. 8/19.

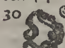
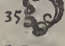
han̅ og

hn̄ z vm ſig til Lærerſueināna er ſætu j kringū hn̄. 35 Og ſagde ſiaed/Þad er mīn Moder/
z mīner Brædur. 36 Þuiad huor ed giorer Guds Vilia/ſa er miñ Broder/ mīn Syſter z
mīn Moder.

IIII

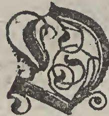
Math. 13/1
Luc. 8/4
G hn̄ tok eñ aptur ad kieña þm̄ vid Sioeñ/þar ſafnadeſt ſamañ margt Folk
til hn̄s/ſo ad hn̄ vard ad ſtīga a Skip/z ſat a Sionū/ z allt Folkid ſtod þar
a lande/vid Sioeñ. 2 Og hn̄ predikade leinge ꝥ þm̄ j Epterlīkingū. Og j ſi
ñe Predikā/þa ſagde hn̄ til þra. 3 Heyred til. Sia/Eirn Sædmadur gieck
vt ad ſæ. 4 Og ꝥ vard j þui hn̄ ſæde/ad ſumt fiell vtañ hia Veigenū/z þa
komu Fuglar vnder Himnenū/ z ætu ꝥ vpp. 5 Eñ ſumt fiell j grytt Akurlen
de/þar ꝥ hafde ecke mykla Jord/z rañ fliotlega vpp/þt ꝥ hafde ongua Jardardypt. 6 Og
þa er Soleñ gieck vpp/ſkrældeſt ꝥ/z af þui ꝥ hafde ongua Root/þa þornade ꝥ. 7 Og ſumt
fiell j bland Þyrna/z Þyrnerner voxu vpp z kiæfdu ꝥ/ z ꝥ bærde onguañ Auoxt. 8 Og ſumt
fiell j goda Jord/z færde Auoxt/huort ed vppuox z friofgadeſt/Og ſumt færde þritugfalldā
z añad Sextugfalldañ/z ſumt Hūdradfalldañ Auoxt. 9 Og hn̄ ſagde til þra/Huor hn̄ hef
ur Eyru til ad heyra/ſa heyre.

10
G þa hn̄ var eirnſamañ/ſpurdu þr ē hia hm̄ voru mz þm̄ tolf hn̄ ad þeſſare Epter
līkingu. 11 Og hn̄ ſagdi til þra/Ydur er ꝥ giefid ad vita Leyndardoma Guds Rīk
is/eñ til þra ē þar eru ꝥ vtañ/þa ſkier ꝥ allt j Epterlīkingū. 12 Ad þr mz ſiaande
Eſa. 6/9. Math. 13/14 Luc. 8/10
Augū ſiae ꝥ/z ſkynie þo eige/Og mz heyrande Eyrū heyre/z vnderſtande þo eige/ So þr
ſnueſt ecke/ꝥ þra Synder eitt ſiñ mættu fyrergiefaſt. 13 Og hn̄ ſagde til þra/Kuñe þier ecke
ad ſkilia þeſſa Epterlīking? Huorneñ munud þier þa kuña ad ſkilia hinar allar?
14 Sædmadureñ ſæer Ordenu. 15 Eñ þeſſer eru þr ē vtañ hia Veigenū eru/huar Ord
ed verdur ſæd/z þa þr hafa heyrt ꝥ/kiemur Andſkoteñ ſkiott/z nemur burt Ordid þad ſæd
var j þeirra Hiortu. 16 Līka ſo eru þeir eirneñ ē ſæduſt j grytta Jord/þui nær þr hafa hey
rt Ordid/þa medtaka þr ꝥ ſtrax med fagnade. 17 Og hafa ongua Root j ſier/helldur hallda
þr vid vm nockurn tīma/eñ nær ſier hreif' Motgangr z Ofſokn ꝥ Ordſins ſaker/þa hneyxl
aſt þr ſtrax. 18 Og þſſer eru þeir ē j bland Þyrnaña ſæduſt/þr ē heyra Orded. 19 Og þa er.
1 Tim. 6/17
þſſar' Verallð' Ahyggia z ſuikſamlegr Rīkdomr /z adrar fleire Girnder ganga jñ z kieſia
Ordid/ſo ꝥ blīfr añ Auaxtar. 20 Og þeſſer eru þr ē j goda Jord eru ſæder/er heyra Ordid
z mztaka ꝥ/z færa Auoxt/ſūer þritugfalldañ/ſūer Sextugfalldañ/z ſūer Hundradfalldañ.

Matth. 5/15 Luc. 8/16
21
G hn̄ ſagde til þra/Kueikeſt nockud Lioſid til þſſ ad ꝥ ſetieſt vnd' Mæleaſt edr Bo
rd? Ongvañeigeñ/helldur ad ꝥ ſetieſt vppa eirn Kiertahialm. 22 Þuiad þar er eck
ert hulid/ ad ꝥ opeñbereſt ei/Og þar er eckert leyntt/ad þad kuñgioreſt eige. 23 Hū
Luc. 8.
hn̄ hefur Eyru ad heyra ſa heyre. 24 Og hn̄ ſagde til þeirra/Giætid ad/huad þier heyred/
Matth. 7/2.
Mz þm̄ Maler er þier mælid vt/þa mæleſt ydr jñ/z ydur ē þta heyred ſk vidaukaſt. 25 Þui
Luc. 6/36.
ad hū hn̄ hefr/þm̄ ſkal giefaſt/z hū hn̄ hefr eige/fra hm̄ mun takaſt z eirneñ ꝥ hn̄ hefr.
Matth. 13/2 Luc. 8/18
26
G hn̄ ſagde/Guds Rīke er ſo vared ē þa Madur kaſtar Fræ j Jordena. 27 Og
ſofnar/z hn̄ ſtendur vpp Nott z Dag. 28 Eñ Fræed grær z vex vpp/ſo ad hn̄ veit
eige (þt Jordeñ færer af ſier ſialfre/j fyrſtu Graſid/ þar næſt Axed / og ſo þar
næſt fullt Hueite j Axinu) 29 Og er ꝥ hefr framleitt Auoxteñ/þa ſender hn̄ ſtrax Kornſig
Matth. 13/31
dena/ þuiad Kornſkurdartīmeñ er þa.
Luc. 13/19
30
G hn̄ ſagde/Huoriu ſkulū vier jafna Guds Rīke? Eda vid huortar Epterlīking'
viliū vier þui ſamañlīkia? 31 So ē ad eitt Muſtardzkorn/þa þui verdr j Jord ſæd/
er þad øllu Sæde miña/ a Jordūñe. 32 Og þa þui er ſæd / vex ꝥ vpp z verdr
øllū Kalgrøſū meira/z fær mykla Kuiſtu/ſo ad Fuglar Himens kuña ad byggia vnder þſſ
Skugga. 33 Og j ſlīkū morgū Epterlykingum þa kiende hn̄ þm̄/epter þui ē þr þad heyrt
gætu. 34 Og an Epterlīkinga þa talade hn̄ ei til þra. Eñ ſierdeilis þa lagde hn̄ ꝥ allt vt
ꝥ ſīnū Læreſueinū.
Matth: 8/23
35 G ſama Dags ad Kuollde/þa ſagde hn̄ til þrra/Forū vær hier yfirū. 36 Og þr
Luc. 8/22.
forlietu Folkid/eñ toku hn̄ til ſīn/ē hn̄ var a Skip kōeñ/voru þar z fleiri Skip hia
hm̄. 37 Og þar giordeſt mykell Huiruilvindur ſo Bylgiurnar fiellu yf' Skipid/z ꝥ fyllteſt
vpp. 38 Eñ hn̄ ſialfr var j Skutnū z ſuaf a einū Kodda/ Þeir voktu hn̄ þa vpp z ſogdu til
hn̄s/Meiſtare/Hirder þu ecke vm þad ad vier tortynunſt? 39 Og hn̄ reis vpp z haſtade

den ⁊ sagde til Siafarens/þagna þu/⁊ vert hliodur. Og Vinden̄ lægde/⁊ þar vard Logn
mykid. 40 Og hn̄ sagde til þra/Þui erud þier so hrædder? Eda huorin giegner ꝥ þier hafid
ongua Tru? 41 Og þr Ottuduſt næſta miog/⁊ sogdu huor vid an̄an̄/Huor er þesse? þuiad
Vindur ⁊ Sior hlyda hm̄.

V

G þeir komu hinumegen̄ Siafarens/ j Bygder Gadarenorum. 2 Og er hn̄
stie af Skipenu/þa hliop strax j mote hm̄/vr Grofū Framlidin̄a man̄a/eirn Matth/ 8/28. Luc. 8/26.
besetin̄ Madr af ohreinū Anda. 3 Sa er hafde sitt Nisbyle j Grofū Daudra
Man̄a/⁊ eingen̄ fieck hn̄ bunded/⁊ ei mz Vidiū. 4 Þuiad hn̄ hafde opt būd
en̄ vered mz Fiotrum ⁊ Vidium/ ⁊ hn̄ hafde Vidiurnar af sier slitid/⁊ Fiot
uren̄ j sundr broted/⁊ eingen̄ fieck hn̄ tamed. 5 Og alltiafnt Nætur ⁊ Daga
var hn̄ a Fiollum/ og j Daudra Man̄a Grofum/kallande ⁊ lemiande sig med Griote. 6
En̄ þa er han̄ sa langt til Jesum/hliep han̄ þangad/⁊ fiell fram̄ ꝥ hm̄. 7 Kallade hm̄ Matth. 8/30. Lucæ. 8/32.
rre Roddu ⁊ sagde/Huad hef eg med þig ad giora O Jesu Sonur Guds hins hæsta? Eg Actor. 16/18.
sære þig ꝥ Gud/ad þu kuelier mig ecke. 8 En̄ hn̄ sagde til hn̄s/Far vt þu Ohreirn Ande af
þessum Man̄e. 9 Og hn̄ spurde hn̄ ad/Huad er þitt Heite? Hn̄ suarade og sagde/ Legio er
mitt Heite/ꝥt vær erū marger. 10 Og han̄ bad han̄ mykelega ad han̄ ræke þa ei burt vr þri
Bygd. 11 Og þar var j þm̄ Stad hia Fiollunū mykel Suinahiord a beit. 12 Og Diof
larner bædu hn̄ aller/⁊ sogdu/lofa oss ꝥ/ad vær forū j Suinen. 13 Og Jesus leifde þm̄ ꝥ
strax. Þa foru þr Ohreinu Andar vt/⁊ hlupu j Suinen̄. Og Suinahiorden steigde sier mz
myklū þys j Sioen̄/nær tueimur Þusundū/⁊ drucknudu þar j Sionū. 14 Og Suinahirdar
arner flydu/⁊ kun̄giordu þad j Stadnum ⁊ j Landenu. Og þr geingu vt/ad sia huad þar
hafde giorst. 15 Og komu til Jesu/⁊ sau þn̄ s̄ af Dioflunū hafde seten̄ verid/sitiande klædd
an̄ ⁊ heiluita/Og þr hrædduſt. 16 En̄ þr s̄m þad hofdu sied/sogdu þm̄ huornen̄ giort hafde
vered vid hn̄ s̄m af Dioflunū hafde seten̄ vered/⁊ so fra Suinunū. 17 Og þeir hoofu vpp
ad bidia hn̄/ ad hn̄ fære j burt vr þeirra Landsælfum.
18 Og er hn̄ stie a Skip/tok sa til ad bidia hn̄ s̄m af Dioflunū hafde seten̄ vered/ad hn̄ mæ
tte vera hia hm̄. 19 En̄ Jesus lofade hm̄ ꝥ eige/helldr sagde hn̄ til hn̄s/ Far þu j þitt Hus
⁊ til þin̄a/ ⁊ kun̄giør þm̄ huad mikin̄ Velgiørning DROtten̄ hefur giort þier/⁊ verid þier
Lıknsamur. 20 Hn̄ for þadan ⁊ tok til vt ad hropa vm þær tiju Borger/huad miken̄ Velgi
orning ed Jesus hafde hm̄ giort/ Og huor Madur vndradest þad.
21 O G þa ed Jesus for hingad yf⁹ aptur a Skipenu/kom saman̄ margt Folk til hn̄s/⁊ Matth. 9/18. Luce. 8/41.
hn̄ var vid Sioen̄. 22 Og sia/þar kom ⁊ eirn af Foringiū Samkunduhussins/Ja
irus ad Nafne/Og þa er hn̄ sa hn̄/fiell hn̄ nidr ꝥ Fætr hn̄s. 23 Og bad hn̄ mykel
ega ⁊ sagde/Mijn Dotter er komen̄ adfram̄/kom ⁊ legg þijna Hond yfer hana/so hun verdi
heil/⁊ life. 24 Og hn̄ for med hm̄. Margt Folk fylgde ⁊ hm̄ epter/og ꝥ þreyngde ad hm̄.
25 O G þar var ein su Kona/er haft hafde Blodfall j tolf ær/hun hafde ⁊ miked þol
ad af morgū Læknurū. 26 Og hun hafde ⁊ kostad þar til ollu sijnu/⁊ ꝥ stodade he Matth. 9/2. Luce. 8/43.
n̄e þo eckert/helldur vesnade hen̄e miklu meir. 27 Þa hun heyrde af Jesu/kom hn̄
med Folkenu a bak til ⁊ snart hn̄s Klæde/ꝥt hun sagde/Ef eg fæ ad eins ad snerta hn̄s Kl
æde/þa mun eg heilbrigd verda. 28 Og jafnsnart þa vppþurkadest hen̄ar Blodbrun̄r/⁊ hun
fan̄ a sijnū Lijkama/ ad hun var heil orden̄ af sinne Plagu.
29 Og Jesus fann strax a sialfum sier þan̄ Kraft er vtaf hm̄ gieck/⁊ snere sier vid til Fol
ksins ⁊ sagde/ Huor snart mijn klæde? 30 Hn̄s Lærefueinar sogdu til hn̄s/ Þu sier ad Folkid
þreynger ad þier/ þo seiger þu/ Huor snart mig? 31 Og hn̄ skygndest j kring epter hen̄e er
ꝥ hafde giort. 32 En̄ Konan̄ var hrædd ⁊ skialfande(ꝥt hun visse huad hana hafde skied)
⁊ kom ⁊ fiell ꝥ hm̄ nidur/⁊ sagde hm̄ allan̄ San̄leik. 33 En̄ hn̄ sagde til hen̄ar/Mijn Dot
ter/þijn trua giorde þig heila/ gack j fride ⁊ vert heil af þin̄e Plagu.
34 H A hn̄ var en̄ þetta ad tala/komu nockrer af Þienurū Samkundufioringians ⁊ sog
du/þijn Dotter er ondud/Þui omakar þu Meistaran̄ leingur? 35 Og Jesus heyrde Luce. 8/49.
strax huad þᵘ sagdest/⁊ hn̄ sagde til Samkundufioringians/Ottast þu eige/tru þu
ad eins. 36 Og hn̄ liet onguan̄ fylgia sier/neina Petrum ⁊ Jacobū ⁊ Johanem Brodur Ja
cobs. 37 Og hn̄ kom j Samkunduhofdingians Hws/⁊ leit þar Bulldran/⁊ þa er þar grietu
miog ⁊ æptu. 38 Og hn̄ gieck þangad jn̄ar/ ⁊ sagde til þra/Huad bulldre þier ⁊ grætid? Bar
nid er eigi daudt/helldr sefr ꝥ. 39 Og þr dærudu hn̄/En̄ hn̄ rak þa alla vt/⁊ tok mz sier Fod
ur ⁊ Modur Barnsins/⁊ þa er med hm̄ voru/ ⁊ gieck þangad jn̄ s̄ Barnid lꝫ. 40 Og hn̄ Matth. 9/24.
D
tok j hond

tok j Hønd Barnsins/ ⁊ sagde til heñar/ Talitha kumi/ þ vtlegst/ Stulka eg seige þier/ rijs
vpp. 41 Og þa strax reis stulkañ vpp ⁊ gieck/ Eñ hun var tolf ꝍra gømul. Og þr vrdu
ofmꝍtanlega Felmsfuller. 42 Og hñ fyrerbaud þm̃ hardlega/ ad þ skyllde eingeñ vita/ ⁊ sag
de ad þr skylldu gieþa heñe ad eta.

VI

Matthe. 13/54.
Luc. 4/16.

G Hañ gieck þadañ/ ⁊ kom j sitt Fosturland/ ⁊ hñs Lꝍresueinar fylgdu hm̃
epter. 2 Og er Sabbathsdaguriñ kom/ þa tok hñ til ad kieña j þra Samkun
du huse. Og marger aþ þm̃ s̃ þ heyrdu vndrudust hñs kieñing ⁊ søgdu/ Hua
dañ kiemur hm̃ slijkt? Eda huor er su Speke s̃ hm̃ er gieþeñ? ⁊ slijk Krap
taverk er giorast ꝥ hñs Hendur. 3 Er þetta ecke eirn Triesmidr/ Son Ma
Johañ. 6/42
riu/ ⁊ Broder Jacobs/ Joses/ Jude/ ⁊ Simonar? Eru ⁊ hañs Systur eige
Luc. 4/24:
hier mz oss? Og þr hneyxludust a hm̃. 4 Eñ Jesus sagde til þra/ ad Spamadr vꝍre hũge
Johañ. 4/44.
j miña gillde eñ a sijnu Fosturlande/ ⁊ hia sijnũ Ættmoñũ ⁊ heima. 5 Hñ fieck þᵘ ⁊ ecke neitt
Kraptauerk giort/ nema yþer faeina siuka þa lagde hñ Hendur/ ⁊ lꝍknade þa. 6 Og hñ vnd
radest þra Vantru/ Hñ gieck ⁊ allstadᵘ j kring j Kauptunũũ er þar stodu j þyrping ⁊ kiende.
Matt. 10/1.
7 OG hñ kallade a þa tolf/ ⁊ tok ad senda þa tuo ⁊ tuo/ gaf þm̃ ⁊ Valld yfer Ohreinũ
Luc. 13/22.
Ondũ. 8 Og baud þm̃ ad bera eckert a Veg med sier/ nema eirn staf/ eige Pung/ eigi
Luc. 9/3.
Braud/ eige Pening a Linda. 9 Helldur klꝍdder skofotum/ ⁊ þ þr klꝍddust eige tuei
mr Kyrtlũ. 10 Og sagde til þra/ J huort þ Hws þier ganged jñ/ þa vered þar jñe til þess ad
Actor. 13/51.
þier fared þadañ. 11 Og huorier ad eige medtaka ydur/ eda heyra ydr eige/ þa ganged vt þa
Matth. 10/14.
dañ/ ⁊ hristed Dupt af Fotum ydar/ til Vitnisburdar yfer þa. Eg seige ydur ꝥ sañ/ ad lijd
anlegra mun verda a effsta Dome/ Sodoma ⁊ Gomorra/ eñ þeim Stad.
12 Og þr geingu vt ⁊ predikudu/ þ Meñ skylldu giora Jdran. 13 Og þr rꝍku vt marga Di
ofla/ smurdu ⁊ marga Siuka med * Vidsmiore/ ⁊ lꝍknudu þa.

a (Vidsmiore) þt ta Vidsmior giorde þa Siuku heilbrygda/ huar aþ sij dañ vppdicktadest eitt Sacrament ꝥ þa hina dauduona/ eñ þ matte helldr kallast smyrsla Vatn Magdalenu/ med huoriu hñ smurde Christum til slñar greptrungr.

14 EN þ kom fyrer Kong Herodes (þt hñs Nafn var nu kuñugt) ⁊ hñ sagde/ Johañ
es Skijrare er vpp risiñ af Dauda/ ⁊ þui giorast slijk Kraptaverk af honum. 15
Eñ nockrer søgdu þ hñ vꝍre Elias/ eñ nockrer ad hñ vꝍre Spꝍmadur/ ellegar ei
rn aþ þm̃ Spꝍmoñum. 16 Og er Herodes heyrde þetta sagde hñ/ þ er Johañes s̃ eg hefe
halshøggued/ hñ er nu vppriseñ fra Dauda.
17 Þuiad Herodes haþde sendt vt ad grijpa Johañem/ ⁊ luckt hñ j Myrkuastoþu/ ꝥ saker
Herodias Kõu Philippi/ brodurs hñs/ þt hñ hafde gipst heñe. 18 Eñ Johañes sagde til He
Matth. 26.
rodem/ Ei er þ riett ad þu hafᵉ Brodurkõu þijna. 19 Þui veitte Herodias hm̃ vinsꝍt ⁊ villde
lꝍta aflijfa hñ/ eñ gat þo eige. 20 Þui Herodes ottadest Johañem/ þui hñ visse hñ vera god
añ og Helgañ Mañ/ ⁊ vardueitte hñ ⁊ hlydde hm̃ j morgũ Greinum/ ⁊ heyrde hm̃ giarnañ.
21 Og þar kom eirn hentugur Dagr/ ad Herodes giorde a siñe Artijd eina Kuolldmaltijd
Høfdingium ⁊ Høfudsmoñum/ ⁊ hinum fremstu Moñum j Galilea. 22 Þa gieck Dotter
Herodias þar jñ/ ⁊ dansade/ ⁊ þ þocknadest Herodi vel/ ⁊ þm̃ er sꝍtu til Bordsins/ Þa sag
de Kongureñ til Stulkuñar/ Bid aþ mier huors þu villt/ eg vil veita þier þ. 23 Og hñ sor he
Esth. 5/6.
ñe eirn Eid/ ad huors þu beidest af mier/ þa skal eg gieþa þier/ allt jñtil helmings af mijnu
Kongs Rijke. 24 Hun gieck vt ⁊ sagde til Modr siñar/ Huors skal eg bidia? Eñ hun sagdi/
vm Høfud Johañis Skijrara. 25 Hun gieck þa strax med skunda til Kongsins/ bad hñ ⁊ sa
gde/ Eg vil ad þu giefer mier nu strax Høfud Johañis Skijrara a einum Diske. 26 Kon
guriñ hryggdest nꝍsta miøg vid/ ⁊ þo ꝥ Eidsins saker/ ⁊ þra s̃ til Bordsins sꝍtu/ þa villdi
hñ ecke synia heñe þss. 27 Og strax sende Kõgureñ Boduleñ vt/ ⁊ baud ad sꝍkia hñs Høfud
hñ gieck aþ stad/ ⁊ aþhoþdade hñ j fangelsinu. 28 Og bar hñs Høþud þrañ a Diske/ ⁊ fi
eck þ Stulkuñe/ eñ Stulkañ fieck þ Modur siñe. 29 Og er þ heyrdu hñs Lꝍresueinar/ komu
þr/ og toku hñs Lijkama/ ⁊ løgdu hñ j eina Grøf.
Matth. 14/11.
30 OG Postularner komu tilsamans aptur til Jesu/ ⁊ kuñgiordu hm̃ allt þta/ ⁊ huad þe
Lucæ. 9/10.
ir høfdu giørt/ ⁊ kieñt. 31 Og hñ sagde til þra/ lꝍtũ oss ganga afsijdis j Eydemo
rku/ ⁊ huijlast þar litla stund/ þt marger voru þr s̃ geingu fra ⁊ til/ so þr høfdu ei
toom til ad eta. 32 Hñ stie þar a Skip ⁊ þor afsijda j Eydemørk. 33 Og er folkid sa þa j
burt þara/ þecktu hñ marger/ ⁊ hlupu þangad huor med ødrum a Fꝍte vr øllũ Stødunũ/ ⁊
Matth. 9/36.
kõu fyrr eñ þr/ ⁊ komu til hñs. 34 Eñ Jesus gieck vt ⁊ sa þ mykla Folk/ ⁊ hñ aumkade sig
yfer þ

yꝑer ꝥ/ꝥt þr voru ſē adrer Sauder/er onguañ Hirdʳ hafa/Og hñ biriade eina lāga Predikū·
35 HA er Dagureñ var nu ſo ſē lideñ/ geingu hñs Læreſueinar til hañs ⁊ ſøgdu/ Hier er
Obygd/⁊ Dagureñ er vmlideñ. 36 Læt þa fra þier ad þr ꝑare burt vm kringū ligg
iāde Þorp/⁊ kaupe ſier þʳ Braud/þui þr haꝑa eckert ad eta. 37 Eñ Jeſus ſuarade ⁊
ſagde til þra. Giefed þier þm̄ ad eta/Og þr ſøgdu til hñs/Skulū vier þa ꝑara vt ⁊ kaupa
ꝑ tuohundrud Peninga Braud/⁊ gieꝑa þm̄ ad eta? 38 Eñ hñ ſagde til þra/ Huorſu mørg
Braud hafed þier? Ganged til ⁊ ſkoded / Og þa ed þr høꝑdu ꝥ ranſakad/ſøgdu þr/ Fim̄/⁊
tuo Fiſka. 39 Og hñ baud þm̄ ad þr ſettu ſig aller nidr til ad eta/ j adgreindū Hopū/a Grænt
Gras. 40 Og þr ſettuſt ⁊ ſkipuduſt nidur/ Hundrad ⁊ hundrad ſaman/Fim̄tijger ⁊ fim̄tijg
er ſamañ. 41 Og hñ tok þaug fim̄ Braud ⁊ tuo Fiſka/leit vpp til Himens/giørde þacker/og
braut Braudeñ/fieck ſijnū Læreſueinū þaug ad þr legde ꝑ þa/Og þm̄ tueimr Fiſkū ſkipte hñ
⁊ ſo mz þm̄ ollū. 42 Og aller þr ætu ⁊ vrdu ſadder. 43 Og þr toku vpp Molana/tolf Karꝑ
er fullar/ ⁊ aꝑ Fiſkunū. 44 Eñ þr voru ſē etid hofdu fim̄ Puſhunder Mañа.

Matth. 14/15
Luc. 9/12
Johañ. 6/9
Tiju Borda langt ⁊ ꝑim̄ Bord a breidt.

45 OG jaꝑnſnart þa neidde hñ ſijna Læreſueina til/ad þr fære a Skip/⁊ færu ꝑ hm̄ yf
er vm til Bethſaida/þar til hañ ſkilde Folked vid ſig. 46 Og þa er hañ hafde
ſkilid ꝥ vid ſig/for hñ vppa eitt Fiall ad bidiaſt ꝑyrʳ. 47 Og vm Kuollded/var Ski
ped a midium Sionum/ eñ hñ eirn a lande. 48 Og hñ ſa ad þr voru neydſtadder/j þui þr
reru/ꝥt Vindureñ var j mote þm̄/Og nær vm fiordu Vakt Næturiñar/þa kom hañ til þra
gangande a Sionū/⁊ hñ villde ganga fram̄ hia þm̄. 49 Og er þr ſau hñ gangande a Sio
num /ætludu þr Voꝑa vera munde/⁊ kolludu vpp. 50 Þuiad þr ſau hñ aller/⁊ vrdu ottaſle
gner. Eñ ſtrax þa talade hñ vid þa/⁊ ſagde til þra/verid ohræddet/eg em ꝥ / otteſt ecke.
51 Og hñ ſtie a Skipid til þra/ ⁊ Vindeñ lygnde. Og þr ottuduſt/⁊ forundruduſt vr ma
ta. 52 Þuiad þm̄ a ſkildeſt eñ eige aꝑ Braudunum/⁊ þra Hiørtu voru ꝑorblindud.

Matth. 14/22
Johañ. 6/16
a (Skildeſt eige) ꝥ er/þr heꝑdu ætt aꝑ þeſſu Epterdæme ad vera ſtirk uare j Truñe/So ad þeir heꝑdu ecke ætt ad ottaſt eiñs Voꝑu.

53 OG er þr voru yꝑer vm farner/komu þr j landid Geneſareth/⁊ lendtu þar. 54 Enn
er þr ſtigu af Skipenu/þeckttu þr hñ ſtrax. 55 Og hlupu vt j oll vmliggiande Lond
toku til ⁊ fluttu ſaman þar vm kring Siuka Menn a Sængum. huar helſt þr he
yrdu hñ vera. 56 Og huar ed hñ gieck jñ j Kauptun/ Stade ⁊ Þorp/þa logdu þr ſiuka Meñ
a Torgid/⁊ bædu hñ/ad þr mattu ſnerta ad eins Falld hñs Fata/ og aller þr ed hñ ſnertu/
þa vrdu heilbrigder.

VII

HAr komu ⁊ til hñs Phariſei/⁊ nockrer aꝑ hinum Skriftlærdu/ſē komner vo
ru fra Jeruſalem. 2 Og þa þr ſau nockra af hñs Læreſueinum/med a Alme
ñilegum Høndū/ꝥ er med oþuegnum høndū eta Braud/auſtudu þr þad. 3
Þuiad Phariſei ⁊ aller Gydingar eta eige nema þr þuoe optſiñis ſijnar hen
dur/halldande ſo Olldungaña Setninga. 4 Og þa þr koma af Torgū/þa
eta þr eige nema þeir þuoe ſig/ Og marger adrer hluter eru þr/ſem þr hø
fdu vndergeingeſt ad hallda/ſē var þuottur Dryckiar Kiera/ Krwſa/ Kopar kiera ⁊ Borda.
5 Þa ſpurdu Phariſei ⁊ hiner Skriftlærdu hñ ad/ Þui ganga þijner Læreſueinar ei epter
Setningū Olldungaña/ helldur eta þeir Braud mz oþuegnū Høndū? 6 Hañ ſuarade og
ſagde til þra/Riett vel þa ſpæde Eſaias af ydur Hræſnurū/ſē ſkrifad er/ Folk þetta heidrar
mig med Vørunū/eñ þra Hiarta er langt ꝑra mier. 7 Eñ til onytis þiena þr mier/med þui
þr kieña ſoddañ Lærdom/ſē ecke er vtañ Mañaña Bodord. 8 Þier yꝑergiefed Guds Bodord
⁊ hallded Mañaña Vppſetninga/ſem er Krwser ⁊ Dryckiar kier ad þuo / ⁊ margt ſoddañ/
þa giore þiʳ. 9 Og hñ ſagde til þra/fijnlega þa hafed þier aflagt Guds Bodord/ad þiʳ mæt
tud ſo geyma ydvarn Vppaſetning. 10 Þuiad Moyſes ſagde/Heidra ſkalltu Fødr þiñ ⁊ Mo
dur/eñ huor hñ boluar Fødr eda Modur/ ſa ſkal Dauda deyia. 11 Eñ þier kieñed/þegar no
ckur ſeiger Fødur eda Modr b(Corban ꝥ er/ef eg offra þui/ þa kiemr þier ꝥ meir til gagns)
hñ giorer vel. 12 Og eige þa lætid þier hñ framar nockud giora Fødur ſijnū nie Modr ſiñi.
13 Onyt giorande Guds Ord ꝑ ydar Setninga/þa þier hafed ſialfʳ vppaſett/⁊ margt añad
þuilijkt þa giored þier.

Matth. 15/1
a (Almeñileg.) Logmæl ed kallar ꝥ Heilagt ſm̄ vtualed var til Guds Þienuſtu giordar/⁊ þar þu ert a mote/ ꝥ allt almeñelegt ſm̄ var ohreint/⁊ ovigan legt til Gudsþio nuſtugiordar.
b (Corban) kall aſt eitt Forn ⁊ er ſtuttlega ſo mikid ſagt/ Kiære Fader giarnan vil eg gi eꝑa þier þad/ enn ꝥ er Corban/ꝥ er betur kallid eg gi eꝑe ꝥ Gude eñ þi er/⁊ ꝥ kiemur þi er meir til gagns

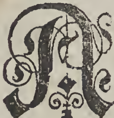
14 OG hañ kallade allt Folked til ſijn ⁊ ſagde til þra/Heyrid mig aller ⁊ vnderſtanded.
15 Þar er eckert ꝑ vtañ Maññ jñ farande j hñ/ꝥ hñ ꝑae ſaurgad/helldr ꝥ ſē vt af
hønum geingur/ꝥ er ꝥ ſē Mañeñ ſaurgar. 16 Hafe nockur Eyru ad heyra ſo he
yre. 17 Og er hñ gieck jñ j Huſid burt fra Folkenu/ ſpurdu hñs Læreſueinar hñ ad þeſſare
Epterlijkingu. 18 Eñ hñ ſagde til þra/Erud þier þa ⁊ ſo c Skilningslauſer? Og ſkilie

c (Skilningslauſer) ꝥ er heimſker ⁊ ꝑuger vid ydar Naunga / ad þier ꝑorakted adra bær lega ⁊ Dramſam lega.

þier

þier eñ eige/ad allt þ sem fyrer vtan er/z jñ fer j Mañeñ þ fær eige saurgad hñ? 19 Þuiad
þ fer ei jñ j hñs Hiarta/ Helldr fer þ j Magañ/ z geingr so vt epter edlilegre ras/ huor ed
vt hreinsᵘ allañ Mat. 20 Og hñ sagde/ Huad ed vtfer af Mañenū/ þ saurgᵘ Mañeñ. 21 Þui
ad jnañ ad/ vr Hiartanu Mansins þa framganga vondar Hugreñingar/ Hordomar/ Frill
Gen. 6/5. ulijfe/ Mañdrap. 22 Þiofnadr/ Agirne/ Hrekkier/ Vnderhyggia/ Otuckt/ Illt Tillit/ Gud
Gen. 8/21. lastaner/ Drambseme/ Heimska. 23 Allt þta vondt þa geingr vt jnañ ad/z saurgᵘ Mañeñ.
Matth. 15/21. 24 HAñ stod vpp/z for þadā j Landsæalfur Tyri z Sidonis/z gieck jñ j eitt Hus/z villde
þad onguañ vita lata/ eñ fieck þo eige dulist. 25 Þuiad ein Kona hafde heyrt af hø
num/ huorrar lijtel Dotter hafde ohreinañ Anda/z hun kom z fiell nidur þ hñs Fot
um. 26 (Eñ þ var ein Grisk Kona/ af Syrophenice) z hū bad hñ ad reka vt Diofuleñ fra
Dottur siñe. 27 Eñ Jesus sagde til hñar/ Leyf þu ad Borneñ mettest adur/ þt þ er ei tilhe
yrelegt ad taka Brauded Barnañá z kasta þui þ Hundana. 28 Eñ hun suarade z sagde til
hñs/ Ja Herra/ þui Smahūdarner eta vndᵘ Bordenu/ af Molū Barnañá. 29 Og hñ sagde
til heñar/ þ saker þss Ords/ þa far hiedañ/ Dioffulleñ er vtfareñ fra þiñe Dottur. 30 Og hū
gieck þadañ j sitt hus/z fñad Dioffulleñ vᵘ vtfareñ/ z Dotturena a eitnre Sæng liggiande.
31 OG þa hñ gieck burt aptr vr Bygdarlæge Tyri z Sidonis/ kō hñ til Stafarins j Ga
Matth. 9/32. lilea/ midt a medal fra tiu Stadañá. 32 Og þr leiddu til hañs Daufañ mañ/ þañ er
Luc. 11/14. var næsta Stamr/z badu hñ ad hñ villde leggia Hond yfer hñ. 33 Og hñ tok hñ af
sijdis fra Folkenu/ z stack sijnum Fingrū j hñs Eyru/ hrækte vt z snart hñs Tungu. 34 Leit
vpp til Himens/ anduarpade z sagde til hñs/ Ephatha/ þ er opna þig. 35 Og strax þa op
nudust hñs Eyru/ þa vppleistest z eirneñ hñs Tungu haft/ z hñ talade riett. 36 Og hñ þ
baud ad seigia þ neinū/ Eñ þui meir er hñ fyrerbaud þad / þess meir þa vijdfrægdu þeir þ.
Gen. 1/31. 37 Og þeir vndrudust þad næsta miøg z søgdu/ Allt hefur hñ vel giort/ Þui Daufa lætur
Syr. 39/21. hñ heyra/ z Mallausa mæla.

VIII

Matth. 15/32. A Þeim Tijma þa þar var margt Folk / z hafde eckert til Matar/ kallade
Jesus sijna Læresueina til sijn/z sagde til þeirra. 2 Mig aumkar yfer Folk
id/ þt þr hafa nu þria Daga hia mᵉ dualed/z hafa eckert til Matᵘ. 3 Og
ef eg læt þa fastande fra mier heim fara/verda þeir hungurmorda a leiden
ne/ þuiad sumer voru langt ad komner. 4 Hñs Læresueinᵘ suorudu hm/ Huad
añ tokū vier Braud hiᵉ a Ørædfū ad vier sedīū þa m:z? 5 Og hñ spurde þa
ad/ Huorsu mørg Braud þa hafed þier? Þeir søgdu/ sio. 6 Og þa baud hñ Folkenu ad set
ta sig nidur a Jordena. Og hñ tok þaug sio Braudeñ/ þackade/z braut þaug/og fieck þaug
sijnū Læresueinū ad þeir legde þaug fram/ Og þr løgdu þaug fram þ Folked. 7 Og þr høf
du faeina Smafiska/z hñ giorde þacker z baud þa fram ad leggia. 8 Eñ þeir neyttu z vrdu
metter. Þeir toku z vpp þad yfer var/ sio Karfer med afgangsleyfar. 9 Og þeir s eid høf
du voru nær fiorum Þusundū / Og hñ liet þa j burt fara fra sier.
Matth. 15/39. 10 OG strax þa stie hñ a eitt Skip med sijnū Læresueinū/ z kom j þær Landzælfr er hei
ta Dalmanutha. 11 Og Pharisei geingu vt/z toku ad hafa spurningar vid hñ/ freis
Matth. 16/1. tudu hñs z gyrntust af hønum eitt Teikn af Himne. 12 Eñ hñ var þrungeñ j sij
Luc. 11/29. num Anda/z sagde/ Til huors saker þesse Kynslod epter Teikne? Sañlega þa seige eg ydr
ad þssare Kynslod giefst eckert Teikn. 13 Og hñ forliet þa z stie aptr a Skip/z for yferum.
Matth. 16/5. 14 ÞEir høfdu z gleimt ad taka Braud mz sier/z høfdu ei nema eitt Braud mz sier j Ski
penu. Eñ hñ baud þm. 15 Og sagde/ Siaed til/z varid ydur vid Surdeige þeirra
Phariseorū/ z vid Surdeige Herodis. 16 Eñ þr huxudu allt añad/og søgdu huør
vid añañ/ þad er þad/ad vier høfum eingiñ Braud. 17 Og er Jesus fornam þad/sagde hañ
til þrra/ Huad huxed þier vm þad/ þo þier hafed ecke Braudeñ? Skynied þier eñ nu eckert/
nie vnderstādid? Hafed þier eñ forhert Hiortu j ydr? 18 Hafid þier Augu eñ siaed ei/z ha
fed Eyru z heyrid eige. Þier huxid z eige þar epter. 19 Ad eg braut fiñ Braud j millū fiñ
Joh. 6/11. Þusunda/ huorsu margar Karfer fullar med afgangs leyfar toku þier þa vpp? Þeir søgdu/
Tolf. 20 Eñ þa eg braut þaug sio a millū fiogra Þusunda/ Huorsu margar Karfer fullᵘ
mz leyfᵘ toku þiᵉ þa vpp? Þr søgdu/ sio. 21 Og hñ sagde til þra/ Hūnig skilied þier þ þa ecke
22 HAñ kom til Bethsaida/z þr leiddu þa eirn blindañ Mañ til hñs/z badu hñ ad hñ
snerte hñ. 23 Eñ hñ tok j hønd hins Blinda z leidde hñ vtaf þ vtañ Kauptunid/
spytte j hñs Augu/z lagde sijnar Hendr yfer hñ/z spurde hñ ad hūt hñ sæe nockud.
Eñ

24 Eñ hn̄ leit vpp ꝛ ſagde. Eg ſie Meñena ganga lÿka ſ̄ eg ſæ ᵃ Trie. 25 Þa ſagde hn̄
eñ aptur Hendur yþer hn̄s Augu/ ꝛ baud hm̄ eñ vpp ad ᵇ lyta/ Og honum batnade ſo apt
ur/ad hn̄ ſa allt klærlega. 26 Og hn̄ ſende hn̄ til ſÿns Heimilis ꝛ ſagde/gack eige jn̄ aptur
j Kauptuned/ſeig ꝥ ꝛ ecke neinū þar jn̄e.
27 IEſus giecꝁ vt ꝛ hn̄s Læreſueinar/ til þra Kauptuna hia Stadnū Ceſarea Philip
pi/ ꝛ a leidiñe þa ſpurde hañ ſÿna Lærefueina ad ꝛ ſagde til þra/Huorn ſeigia Meñ
mig vera? 28 Þeir ſuſudu / þr ſeigia þu ſiert Johañes Skÿrare/ eñ adrer ſeigia
þu ſiert Elias/eñ ſumer ad þu ſiert eirn af Spamoñum. 29 Þa ſagde hn̄ til þeirra/Eñ þi
er/Huorn ſeiged þier mig vera? Þa ſuarade Petr ꝛ ſagde til hn̄s/Þu ert Chriſtur. 30 Og
hn̄ þaggade þa/ad þeir ſegde þad ei neinum vm hn̄.
31 Og hn̄ tok til ad kieña þm̄/ꝥ Mañſins Sonr ſkyllde margt þola/ꝛ hrakeñ vera af Olld
ungum/ Hoþudpreſtū ꝛ Skriþtlærdum/ꝛ lÿflateñ vera/ꝛ a hinū þridia Deige vpp rÿſa. 32
Hn̄ talade ꝛ þta Ord berlega vt/ꝛ Petr tok hn̄ til ſÿn ꝛ tok ad afelia hn̄. 33 Eñ hn̄ ſnere ſi
vid/ꝛ leit til ſiña Læreſueina/haſtade a Petrū ꝛ ſagde/Vÿk þra mier Satan/þt þu ſkilur ei
þad Gudlegt er / helldr þad ſem Mañlegt er.
34 OG ad samañkolludu Folkenu/aſamt hn̄s Læreſueinū/ſagde hn̄ til þra/Hu hn̄ vill fy
lgia mier epter/aþneyte hn̄ ſialþū ſier/ꝛ take ſiñ Kroſſ a ſig/ꝛ þylge mier epter. 35
Þuiad hu hn̄ vill behallda ſÿnu Lÿþe/ſa mū þui tortyna/Og hu hn̄ lætur ſitt lÿf þ
mÿnar ſaker ꝛ Euangelÿ/ſa mū behallda þui. 36 Huad ſtodar ꝥ Mañeñ þott hn̄ jñe alla
añ Heimen/ꝛ lÿde ſkada a ſiñe Sælu? 37 Eda huad ma Madureñ ꝥ gieþa ad hn̄ lepſe ſÿ
na Sæl mz. 38 Eñ huor hn̄ ſkamaſt mÿn edr miña Orda/hia þſſare Horunarſamre ꝛ Sy
ndugre Kynſlod/vid þn̄ mun Manſins Sonur/ſkamaſt þa hn̄ kiemr med Heilogū Einglum/
j Dyrd ſÿns Fodurs. 39 Hn̄ ſagde ꝛ til þeirra/Sañlega ſeige eg ydur/ad hier ſtanda nockrer
aþ þm̄/ huorier eige ſmacka Daudañ/ þar til þeir ſia Guds Rÿke/med Krafte komande.

ᵃ (Trie) Hann ſa eñ nu nockud ogløgt/ eins og þa Mønnum ſyneſt Madr vera Trie/ mæleingdar/ So er ꝛ Vpphaþed a Chriſti þeckingu veykt/ eñ ꝥ verdr alltiaþnt ſterkara ꝛ ſtadþaſtara.

ᵇ (Baud hm̄ eñ) Þad er/ hañ ſagde/ Huørneñ ſier þu nu?

Matth. 16/ 21.

Matth. 10/38.
Luc. 9/23.
Joh. 12/25
Matth. 10/33
Luc. 9/26
ꝛ 12/ 9.

Matt 16/ 28
Luc. 9/27

IX

G ſex Dogū þar epter/tok Jeſus med ſier Petrū/Jacobū ꝛ Johañem/ꝛ veik
þm̄ einumſomū vppa eitt hatt Fiall ſierdeilis/ꝛ þorklaradeſt þ þeim. 2 Og
Hn̄s Klæde vrdu ſkÿnande/ꝛ næſta huit ſ̄ Snior/ſo ad eingeñ Litunarmadur
a Jordu/kañ ſo huitt ad giora. 3 Þeim byrteſt ꝛ Elias mz Moyſe/ꝛ hielldu
eitt Samtal vid Jeſum. 4 Petur ſuarade ꝛ ſagde til Jeſu/Rabbi/gott er hi
ad vera/Og giorum hier þriar Tialldbuder/þier eina/ꝛ Moyſe eina/ꝛ Elie
eina. 5 Eñ hn̄ viſſe eige huad hn̄ ſagde/af þui þr voru Ottaſlegner. 6 Þa kom eitt Sky
ſem þa yferſkygde/Og ein Rodd kom vr Skyenu/ſeigiande/Þeſſe er miñ Elſkulegur Sonr/
heyred þier hm̄. 7 Og ſtrax þar epter litu þr j kringum ſig/ꝛ ſau onguañ/nema alleina Jeſū
hia ſier. 8 Og er þr geingu ofan af Fiallenu/þbaud Jeſus þm̄/ad þr ſegdu þad onguum/hu
ad þr hofdu ſied/þangad til ad Manſins Sonur være vppriſeñ aþ Dauda. 9 Þeir hielldu ꝛ
þui Orde hia ſier/ſpiriande ſÿn a mille/ huad þad være ad vpprÿſa af Dauda. 10 Og þeir
ſpurdu hañ ad/ ꝛ ſogdu/ Huad er ꝥ þa ſem hiner Skriftlærdu ſeigia/ ad Elias ſkule þyrre
koma? 11 Eñ hn̄ ſuarade ꝛ ſagde til þra/Elias ſkal ad vÿſu ædr koma/ꝛ allt til lags færa/
Þar ad auk mun Manſins Son margt lÿda ꝛ þorſmadr verda/ſo ſ̄ þar ſkrifad ſtendr. 12 Eñ
eg ſeigi ydr/ꝥ Elias er kom̄iñ/ꝛ þr hafa giort hm̄ huad hellſt þr villdu ſo ſ̄ ſkrifad er af hm̄.
13 OG hn̄ kom til ſiña Læreſueina/ꝛ ſa þar margt Folk kringū þa/ ꝛ hina Skriftlærdu
er ſpurduſt a vid þa. 14 Og ſtrax er allt Folked leit hn̄/þelmtrade þui/ hlupu ad og
heilſudu hm̄. 15 Og hn̄ ſpurde þa hina Skriftlærdu/ad huoriu ſpyrieſt þier vm vid
þa? 16 Eñ eirn aþ Folkenu ſuarade ꝛ ſagde/Meiſtare/eg flutte Son miñ hingad til þÿn/
hañ heþur Mællauſañ Anda. 17 Og þegar hann nær honum/þa ſlytur hañ hañ/ꝛ hañ
þroduteller/ꝛ gnyſter Toñum/ꝛ þornar vpp/Og eg talade til þiña Læreſueina ad þr ræke
hn̄ vt/ꝛ þr gatu ꝥ eige. 18 Eñ hn̄ ſuarade hm̄ ꝛ ſagde/O þu vantruada Kynſlod/huorſu le
inge þa ſkal eg hia ydur vera/eda huorſu leinge a eg ad vmlÿda ydur? Færed hañ hingad til
mÿn. 19 Og þr færdu hn̄ þāgad til hn̄s. Og ſtrax er Andeñ leit hn̄/ſleit hn̄ hn̄/ꝛ fiell a jord
ꝛ vellteſt vm ꝛ froduþellde. 20 Hañ ſpurde ꝛ hn̄s Fodur ad/huorſu langr tÿme er þra þui hn̄
hreþte þetta? Eñ hn̄ ſagde/fra Barnæſku. 21 Og optlega heſr hn̄ fleygt hm̄ j Elld ꝛ Va
tn/ad hn̄ þfære hm̄. Enn eþ þu orkar nockru/ þa ſia aumur a ockur ꝛ hialpa ockr. 22 Eñ
Jeſus ſagde til hn̄s/Eþ þu giętur truad/Truudū er allt mogulegt. 23 Og ſtrax þa kallade
Fader Barnſins vpp med Tarum/ꝛ ſagde/eg true Herra/ hialpa þu miñe Vantru

Matth. 17/1
Luc. 9/28

Matth. 17/9

Malach. 4 /5

Eſa. 53/4
Pſalm. 22/18
Mal. 4/ 5
Matth. 17/12
Matth. 17/14
Luc. 9/37

24 Og er Jesus sa ad Folkid hliop ad/ hastade hñ a hiñ ohreina Anda/ ⁊ sagde til hñs/ Þu
Mallause ⁊ Daufe Ande/ eg byd þier ad þu farer vtaf hm̄/ ⁊ farer ei framar j hañ. 25
Þa kallade hñ vpp/ ⁊ sleit hñ miøg/ ⁊ for vtaf hm̄. Og hñ vard s̄ være hñ Daudur/ so ad
marger eirneñ søgdu/ hñ er Daudr. 26 Eñ Jesus took j hñs Hond/ ⁊ reiste hñ vpp/ hañ re
is þa vpp. 27 Og þa hañ kom heim/ spurdu hñs Lærésueinar hñ sierdeilislega ad/ Þui gatū
vær ei drifed hñ vt? 28 Eñ hñ sagde/ Þetta Kyn fæst mz ønguu ødru mote vtreked/ nema
ꝥ Bæner ⁊ Føstu.

29 Og þr geingu þadañ/ ⁊ ferduduſt vm Galileam/ Hañ villde ⁊ eige ad þad skyllde nø
ckur vita. 30 Hñ kiende sínum Læresueinum/ ⁊ sagde þm̄ ꝥ Mansins Sonur skylldi
seliast j mañа Hendur/ ⁊ þr munde aflífa hñ/ ⁊ þa hñ være aflífadur/ munde hñ a þridia De
ige vpp aptur rísa. 31 Eñ þeir vnderstodu eige þad Ord/ þordu þo eige ad spyria hñ ad.

Matth. 18/ ⁊ Luc. 9/45.

32 Og hañ kom til Capernaum / ⁊ s̄ hañ var Heima/ spurde hañ þa ad/ Huad hand
tierudud þier ydar a mille a Veigenū? 33 Eñ þr þogdu/ þt þr høfdu handtierad vm
a Veigenū/ huor þra mestur være. 34 Og hñ sette sig/ ⁊ kallade þa tolf ⁊ sagde til
þra/ Ef nockur vill fyrstur vera/ sa skal ollū síþdastr vera ⁊ allra Þion. 35 Og hñ tok eitt Ba
rnkorn/ ⁊ sette ꝥ mitt a millū þra/ ⁊ hñ fadmade ꝥ/ ⁊ sagde til þra. 36 Huor sa s̄m medte
kur eitt þuilíkt Barnkorn j mínu Nafne/ hñ medtekur mig/ ⁊ huor hellst hñ medtekr mig/ sa
mztekur ei mig/ helldur hñ/ s̄ mig sende

a (Salltast) J Gamla Testamentenu var allt Offur salltad/ og af ollu Offre vᵉ þar nøckud j Ellde vppbrent. Þad færer Christur hier jñ/ ⁊ wtleggur ꝥ andlega/ a þañ hatt/ Ad sa Gamle Madureñ verdur Krossfestur/ Fortærdur og vel salltadur med Euangelio / so sem med Ellde ⁊ Sallte. Þui Lykameñ vor er þad rietta Offur/ Rom. 12 Eñ ef Sallted misser siñ Krapt og Euangelium vor diarfast fyrer Mannlega Lærdoma/ þa salltast hiñ Gamle Madureñ ei/ so vaxa þᵉ þa Madkar/ Eñ Sallted er beiskt/ Þar fyrer er þørf ad hafa Þoleñmæde og Frid j Salltenu.

37 Og Johañes suarade hm̄ ⁊ sagde/ Meistare/ Vier sañ eirn þañ s̄ rak vt Diofla j þí
nu Nafne/ huor ed ei fylger oss epter/ ⁊ vær fyrerbudū hm̄ ꝥ/ af þui hñ fylgde oss ei
epter. 38 Eñ Jesus sagde/ Eige skulud þier fyrbioda hm̄ ꝥ/ Þuiad eingeñ er sa/ Ef
hñ giorer Kraptaverk j mínu Nafne/ ad hñ kuñe þa strax jlla ad tala vm mig. 39 Huor hñ
er eige a mote oss/ hñ er mz oss. 40 Þui huor s̄ ydr giefr ad drecka eirn Bikar Vatz j mínu
Nafne/ af þui þier erud Christi/ Sañlega þa seige eg ydr/ ad ꝥ sk hm̄ ecke olaunad vda. 41
Og huor hñ hneyxlar eirn af þm̄ hinū litlu s̄ a mig trua/ hm̄ være betra ad Kuarnarsteirn
bindest vid Hals hm̄/ ⁊ være so j Sio kastadur.

42 Og ef þín Hond hneyxlar þig. Þa hogg hana af/ betra er þier Handaruana jñ ad
ganga til Lífsins/ eñ hafande tuær Hendur ⁊ fara til Heluitis/ j þañ eilífa Elld.
43 Huar ed þra Madkur deyr eige/ ⁊ þar þra Elldur sloknar ecke. 44 Og ef þig
hneyxlᵉ Fotr þiñ/ þa høgg hñ af/ betra er þier holltū jñ ad ganga til Lífsins/ eñ ꝥ þu haf
er tuo Fætr ⁊ kastest j Heluíte j þñ eilífa Elld. 45 Huar ed þra Ormr deyr eige/ ⁊ þra Ell
dur slocknar eige. 46 Hneyxle þig þitt Auga/ þa kasta þui fra þier/ betra er þier Eineigdū
jñ ad gāga j Guds Ryke/ eñ ad þu hafer tuø Augu ⁊ kastest j heluítis Elld. 47 Huar ed
þra Ormur deyr eige/ ⁊ þar þra Elldur sloknar eige.
48 Allt hlytr mz Ellde ad a salltast/ ⁊ huort Offur skal mz Sallte Salltast. 49 Salltid er
gott/ Eñ ef Salltid dofnar/ mz huoriu skulud þier þa sallta ꝥ? hafid þier Salltid
mz ydur/ ⁊ hafid þier Frid huor vid aññ.

X

Og hñ biost burt ⁊ kom þar fra til Landamerkia Judalands hinumeigeñ Jord
anar/ þar kom ⁊ eñ aptr Flockū saman Folkid til hñs/ ⁊ s̄ hñ plagade þa tok
hñ eñ aptur ad kieña þeim. 2 Pharisei geingu til hñs/ spurdu hñ ad ef Mañ
enū leyfest ad forlata sína Hwsfru? Freistande hñs so. 3 Eñ hñ suarade ⁊
sagde/ huad hefur Moyses bodid ydur? 4 Þeir søgdu/ Moyses leyfde
Skilnadarbrief ad skrifa/ ⁊ vid ad skilia. 5 Jesus suarade ⁊ sagde til þra / veg
na hardleika yduars Hiarta þa skrifade hñ ydr þta Bodord. 6 Eñ af Vpphafe Skiepnuñᵉ

Gene. 1/ 27. Gene. 2/24. 1 Cor. 6/16. Ephe. 5/ 31.

skapade Gud eirn Kallmañ ⁊ Konu. 7 Þar ꝥ skal Madureñ forlata Fodur ⁊ Modur/ ⁊ skal
vera samañ vid sína Konu. 8 Og þau tuø skulu vera eitt Holldaf þui eru þau nu eige tuø
helldur eitt Holld. 9 Huad Gud hefur þa samteingt/ ꝥ skal Madureñ eige sundurskilia.

Matth. 5/33. ⁊ 19/7.

10 Og Heima spurdu hañs Læresueinar aptur ad vm hid sama. 11 Og hñ sagde þm̄/ Huor
sem skilst vid sína Eigeñkonu/ ⁊ giptest añare/ sa dryger Hor mz heñe. 12 Og ef Konañ for
lætur siñ eigeñ Mañ/ ⁊ gyptest ødrum/ hū horast.

Matth. 19/13. Luc. 18/15.

13 Og þr færdu Vngbørn til hñs/ ad hñ ahrærde þau. Eñ Læresueinarner atøldu þa
s̄ þaug bāru. 14 Og er Jesus sa ꝥ/ reiddest hñ/ ⁊ sagde til þra/ Leyfid Børnunum
til mín ad koma/ ⁊ bañed þm̄ ꝥ eige/ þt þuilíkra er Himna Ríke. 15 Sañlega seige
eg ydr

eg ydur/ Huor hñ medtekur eige Guds Rÿke s̄ añad Vngbarn/ sa mun eige jñganga j þ. 16
Og hñ tok þaug j Fang/ & lagde Hendur yfer þaug & Blessade þaug.
17 OG þa hñ v^r vtgeingeñ vppa Veigeñ/ hliop þar eirn fram̄/ & fiella Knie ḟ hm̄/ & sp
urde hñ ad/ Gode Meistare/ Huad skal eg giora so eg erfe Eilÿft Lÿf. 18 Eñ Jes
us sagde til hñs/ Þui kallar þu mig Godañ/? Eingeñ er godur nema Gud eirn. 19
Bodordeñ muntu kuña? Þu skallt eige Hordom drygia/ Eige Mañ vega/ Eige stela/ Eige
sktu Ljuguitne mæla/ Þu skt onguañ suÿkia/ Heidra þiñ Fodr & Modur. 20 Eñ hñ suarade
& sagde til hñs/ Meistare/ Allt þetta hef eg vardueitt j fra Barnæsku miñe. 21 Enn Jesus
horfde a hñ/ & elskade hñ & sagde til hñs/ [a] Eitt þa brestr þig/ far/ Sel allt huad þu hefur/ &
gief Fatækum/ & þa muntu hafa eirn Fiesiod a Himnū/ & kom/ & fylg þu mier epter/ & tak
Krossiñ vppa þig. 22 Eñ hñ vard hryggr vid þsse Ord/ & gieck þadañ syrgiande/ þt hñ haf
de myklar Eigner.

> a (Eitt) þad er/ þig brestur þ allt saman / þui þu ville heita godur/og þo øngum sleppa af þinu Goßse miña vegna/ eda lyda nøckut med mier/ Þar fyrer er visselega Mamon þiñ Gud og þu elskar hañ meir eñ mig.

23 JEsus leit kringum sig/ & sagde til siña Læresueina/ Huorsu toruellt er þm̄ Rÿku jñ
ad ganga j Guds Rÿke. 24 Eñ Læresueinarner hræddust hañs Ord. Eñ Jes
us ansade eñ aptur & sagde til þra/ Kiæru Børn/ Huorsu toruelldt er þm̄ s̄ treysta
a Rÿkdomeñ jñ ad ganga j Guds Rÿke. 25 Auduelldara er Vlvalldanum ad ganga j gieg
num nalar Augad/ eñ Rÿkum jñ ad ganga j Guds Rÿke. 26 Þeir ottudust þa eñ meir & so
gdu sijn a millū/ Huor kñ þa holpeñ ad verda? 27 Eñ Jesus leit til þra/ & sagde/ Hia Møñ
um er þ omogulegt/ eñ eige hia Gude / Þuiad hia Gude er allt mogulegt.
28 ÞA sagde Petur til hñs/ Sia þu/ Vier forlietum allt & hofum þier epterfylgt. 29
Jesus suarade & sagde/ Sañlega seige eg ydur/ ad eingeñ er sa/ huor ad fyrerlætur
Hws edur Brædur eda Systur/ eda Fodur eda Modur/ eda Eigeñkonu eda Børn/
eda Akra ḟ miñar saker/ & Euañgelij. 30 Sa ed ei fær hundradfallt aptur nu a þssare tijd
Hws/ Brædur/ & Systur & Modur/ & Børn & Akra med [b] Offsoknum/ & j epterkomande He
ime eilijft Lÿf. og marger muu verda seinaster s̄ eru fyrster. 31 Og þr fyrster s̄ seinaster eru.
32 En þeir voru a Veigenum & fooru vpp til Jerusalem/ & Jesus gieck ḟ þm̄/ & þa set
tè hlioda vid / fylgiande hm̄ þo eptir/ & ottudust. Og Jesus tok þa tolf aptur til sijn/
& sagde þm̄/ huad yfer hñ munde koma. 33 Sia/ Vier førum nu vpp til Jerusalem
& Mansins Sonur mun seliast Kieñemañahøfdingiū & Skriftlærdū/ og þr munu fordæma
hñ j Dauda/ & selia Heidingium. 34 Þeir munu & spotta hñ/ & fleingia/ spyta a hñ/ & lifla
ta/ & a þridia Deigie mun hñ vppaptur rÿsa.

> b (Med Offsoknum) huør hañ truer/ hann mun lyda Offsokn / og setia allt j Hættu þar fyrer/ Samt hefur hañ gnog/ þui huørt hañ kiemur/ finur hañ Fodur og Modr/ Brædur og Gotß meir eñ þad var/ er hañ kuñe nøckurn tyma vid ad skiliast.

35 ÞA geingu þr Jacobus & Johañes Syner Zebedei til hñs & søgdu/ Meistare/ vid vi Matth. 20/20.
lium ad þu giorer ḟ ockur þ s̄ vid bidium þig. 36 Hñ sagde til þra/ Huad vilie þid ad
eg skule giora yckur? 37 Þeir søgdu til hñs/ Gief ockur ad vid sitium j þiñe Dyrd
eirn til hægre Hlidar þier/ & añar til hiñar Vinstre. 38 Eñ Jesus sagde til þra/ þid vitid ei
huors þid bidied / Kuñe þid ad drecka þañ Kaleik/ huñ eg mun drecka/ & skÿrast þre Skÿrn
huorre eg mun skÿrast? 39 Þeir søgdu hm̄/ þ gietum vid/ Jesus sagde þa til þra/ Ad sønnu
munud þid drecka þañ Kaleik huorn eg dreck / & medur þre Skÿrn skÿrder verda/ huorre
eg mun skÿrast. 40 Eñ ad sitia til miñar hægre & Vinstre Hlidar/ er eige mijn ad giefa yckr/
helldur þm̄ s̄ þ er fyrerbuid.
41 Og þa er þr tiu heyrdu þ/ misþocknadest þeim vid Jacobū & Johañem. 42 Þa kallade Matth. 20/24.
Jesus þa & sagde til þra/ Þier vitid þ ad Veralldleig^s Hofdingi^r stiorna/ & Volldug^s a mzal Luc. 22/25.
þra hafa Valld. 43 Eñ þad skal ei so vera ydar a mille/ Helldur huor hann vill vera
mikell ydar a mille/ sa skal ydar Þienare vera. 44 Og huor hñ vill ydar a mille Edstur va/
sa skal allra ydar Þion vera. 45 Þuiad Mansins Sonur er eige komeñ til þss ad lata þiona
sier/ helldur þ ad hñ þionade/ & giæfe sitt Lÿf vt/ til Endurlausnar Bitalings ḟ marga.
46 ÞEir komu & til Jericho/ & ad hm̄ burtfarande vr Jericho/ & hñs Læresueinum/ og Matth. 20/29.
myklū Folksfiolda/ sat eiñ Blindur Bartimeus Son Timei vid Veigeñ/ og bad Ol Luc. 18/35.
musu. 47 Og er hñ heyrde ad þ var Jesus af Nazareth/ tok hñ til ad kalla og seig
ia/ Jesus Sonur Dauids Myskuna þu mier. 48 Og marger høstudu a hañ/ ad hañ skyllde
þegia. Eñ hñ kallade þess myklu meir/ Sonur Dauids Myskuna þu mier. 49 Og Jesus st
od vid/ og liet kalla a hañ. Og þeir kolludu a hinn Blinda/ seigiande til hanne/ Vertu med
godu Giede/ Statt vpp/ hann kallar a þig. 50 Og hñ kastade sijnū Klædū af sier/ stod vpp &
kom til Jesu. 51 Jesus suarade og sagde til hanns/ Huad villtu ad eg skule giora þier? Enn
hinn Blinde sagde hønū/ Rabboni/ þad eg yrde sieande. 52 Jesus sagde til hanns/ Gack

hiedañ/ þīn Trua giorde þig holpeñ/ Og ſtrax þa ſa hañ/ ꝛ fylgde hm̄ epter a Veigeñ.

XI

Matth. 21/1. G þa þr komu nær Jeruſalem til Bethphage ꝛ Bethania vid Fialled Vid
Luc. 19/29. ſmiorsvidaña/ſende hñ tuo af ſynū Læreſueinū vt. 2 Og ſagde til þra/gangid
j þ Kauptun ſ̄ giegnt ydr er/ ꝛ ſtrax er þid komid þar jñ/munud þid fiña Fol
a bundiñ/a huorium eingeñ Madur hefur eñ ſetid/leyſid hñ ꝛ leidid hingad.
3 Og ef nockur ſeiger til ydar/þui giored þier þ/þa ſeiged/ ad Herrañ hefr þo
rf þ hñ/ꝛ ſtrax mun hñ ſenda hñ hingad. 4 Þeir geingu burt þadañ/og fun
du Folañ bundeñ hia Dyrunum vte a Gatna motenu/ꝛ leyſtu hañ. 5 Og nockrir af þeim
er þar ſtodu ſøgdu til þra/Huad giored þid/leyſande Folañ? 6 Eñ þr ſøgdu til þra ſo ſ̄ Je
ſus hafde þm̄ bodid/ꝛ þr leyfdu þm̄ þ. 7 Og þr færdu Folañ til Jeſu/ løgdu þar a ſyn Klæ
Joh. 12/14. de/ꝛ hñ ſetteſt þar vppa. 8 Eñ marger breiddu ſyn Føt a Veigeñ/eñ nockrer hiuggu Kuiſte
af Trianum/ꝛ dreifdu a Veigeñ/ꝛ þr er þ geingu ꝛ hiner ſ̄ epter fylgdu kølludu og ſøgdu/
Hoſaña. 9 Lofadur ſie ſa ſ̄ kiemur j Nafne DROTtens. 10 Og løfad ſie Ryke Fødurs vo
Psalm. 118/26. Matth. 21/9. rs Dauids/þ ed kiemur j Nafne DROTtens/Hoſañaj Vpphædum.

11 Og Jeſus gieck jñ j Jeruſalem ꝛ jñ j Muſterid / ꝛ vmſkygnde alla hlute/ Og þa Ku
olld var nu komid / gieck hñ vt med þm̄ tolf til Bethania.

12 O G añars Dags þa hñ gieck vt af Bethania/hungrade hñ. 13 Og hñ ſa ꝍleingdr
Matth. 21/19. eitt Fikiutrie/þ er Laufblod hafde þa gieck hñ ad vita hút hañ fiñde nockud a þui.
Og þa hñ kom þangad ad/ fañ hñ eckert nema Laufblodiñ alleina/þt þa var eige
Fyknaña tymeñ komeñ. 14 Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þſſ/ hier epter ete eingeñ af þier auoxt
ad eilyfu. Og hñs Læreſueinar heyrdu a þad.

15 H Eir komu ꝛ til Jeruſalem/ꝛ Jeſus gieck jñ j Muſterid/tok til vt ad reka þa ſm̄ ſello
u ꝛ keyptu j Muſterenu/Bordū þra er reidepeningū ſkiptu/ꝛ Stolū þra er Dufr ſe
Matth. 21/12. lldu/hratt hñ vm. 16 Og ei lofade hñ ad nockrbære nockud Kier vm Muſtered. 17
Luc. 19/45. Og hñ kiende ꝛ ſagde til þra/Stendur þ eige ſkrifad/ad mitt Hus ſkule kallaſt Bænahus af
Joh. 2/14. Esa. 56/7. ollum Þiodū? Eñ þier hafid giort þ ad Spilluirkia Bæle.
Jer. 7/11 18 Og þta kom þ þa Skriftlærdu ꝛ Keñemañahøfdingia/ꝛ þr þeynktu vm huorneñ þr mæ
ttu fyrerkoma hm̄/eñ þr ottuduſt hñ/ af þui ad allur Lydur dadeſt ad hñs Kieñingu. 19 Og
vm Kuolldid gieck hñ vt af Borgeñe.

20 O G ad Morne þa geingu þr þr fram̄ hia ꝛ ſau Fikiutried þurt orded ad Rotū. 21 Og
Matth. 17/20 Petur mintiſt þr a ꝛ ſagde vid hñ/Rabbi/ſiadu Fikiutried/hůiu þu formællter er vp
Luc. 17/6. uiſnad. 22 Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þra/Hafid Tru til Guds. 23 Sañlega ſeige eg
ydur/huor hellſt hñ ſegde til þeſſa Fialls/lypt þu þier vpp / ꝛ fleyg þier j Siocñ/ꝛ efade ei
ge j ſynu Hiarta/ helldur tryde ad þad munde ſo ſkie/ huad hñ ſeiger/ þa mun þad ꝛ ſkie hañ/
Matth. 7/7. huad hñ ſeiger. 24 Fyrer þui ſeige eg ydur / allt huad hellſt þier bidied j yduare Bæn/ Truid
ad þier ødleſt þad/þa mun þad henda ydur. 25 Og nær þier ſtanded ꝛ bidieſt þ/ þa fyrer
Matth. 6/14. giefid ef þier hafid nockurs konar ødrum j giegn/ſo ad ydar Fader ſem er a Himnū/ fyrergi
Matth. 18/25. efe ydur ydar brot. 26 Þuiad ef þier fyrergiefid eige/þa fyrergiefur ꝛ eige ydar Fader ydur
ſm̄ er a Himnum ydar Brot.

27 H Eir kōu ꝛ aptr til Jeruſalem/ꝛ þa er hñ gieck j Muſterenu/komu til hñs Høfud
preſtr/Skriftlærder ꝛ Olldungar. 28 Og ſøgdu til hñs/Vtaf huoriu Vallde gior
Matth. 21/23 er þu þetta? Og huor hefur giefid þier Valld til ad þu giorder þetta? 29 Eñ
Luc. 20/1 Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þeirra/Eg vil ſpyria ydur ad einu Orde/ſuared mier/þa mun eg
ſeigia ydur af huoriu Vallde eg giore þetta. 30 Skyrn Johañis/var hun af Himnū eda af
moñū? ſuared mier. 31 Þeir hugſudu med ſier ꝛ ſogdu/ Ef vær ſeigiū ad hun være af Himne
þa ſeiger hñ/Þui trudud þier hm̄ þa eige? 32 Eñ ef vær ſeigiū ad hun være af Moñū/hræ
dūſt vær Folkid/ þuiad aller hiellldu ad Johañes være ſañur Spamadur. 33 Og þeir ſuoru
du ꝛ ſogdu til Jeſu/vær vitū eige/Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þeirra/þa ſeige eg ꝛ ydr eige af
hůiu Vallde ad eg giore þetta.

XII

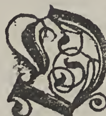
Esa. 5/1. Jer. 2/21 Añ tok ꝛ til ad tala vid þa j Epterlykingū. Madr plantade Vyngard ꝛ gio
Matth. 21/33. rde gard vm/ꝛ grof þar Vynpreſſu/ꝛ bygde þar vpp Turn ꝛ leigdi hñ Vy
Lucæ. 20/9. ngardzm̄ū/ꝛ ferdadeſt langt j burt. 2 Og er tymne var kōeñ/ſēde hñ Þion ſt
ñ til Vyngardzmañaña/ad hñ tæke af Vyngardzm̄unū vtaf Vyngardſins
Auexte. 3 Eñ þeir handtoku hñ/ ꝛ ſtryktu /ꝛ lietu tomhentañ j burt fara.

Og eñ aptur

4 Og en̄ aptur sende hn̄ an̄an̄ Þion til þra/ ꝛ hn̄ Høfud lestu þr Griote/ ꝛ sleptu spottudū j
burt. 5 Og þa en̄ aptur sende hn̄ an̄an̄/ ꝛ þan̄ aflẏfdu þr/ ꝛ fleire adra/ suma Hwdstryktu
þeir/ en̄ suma drꝍpu þeir.
6 Þa hafde han̄ en̄ epter eirn einka Son/ sm̄ han̄ hafde kiæran̄/ ꝛ þan̄ sende hn̄ seinastan̄
til þra/ ꝛ sagde/ Þeir munu feila sier ꝥ Syne mẏnum. 7 En̄ þr hinu somu Vẏngardsmen̄
søgdu sẏn a mille/ Þesse er Erfingen̄/ komed þier/ Vegum han̄ / so verdur Arfurin̄ vor. 8
Og þeir høndludu hn̄ ꝛ aflẏfdu/ ꝛ kostudu hm̄ vt ꝥ Vẏngarden̄. 9 Huad mun nu Herran̄
Vẏngardsins giøra til? Hn̄ mū koma ꝛ tortẏna Vẏngardsmøn̄unum/ ꝛ giefa Vẏngardin̄
ødrum. 10 Hafed þier ꝛ eige lesid þessa skrift ? þn̄ Stein er Byggendur burt kostudu/ hn̄ er Psalm. 118/22. Esai. 28/16.
orden̄ Hyrningar Steirn. 11 Af DROTtne er ꝥ giort/ ꝛ er vndarlegt ꝥ vorum Augum. 12 Act. 4/11.
Og þr leitudu vid ad handtaka hn̄/ en̄ þr ottudust Lẏden̄/ þt þr skildu vel ꝥ hn̄ sagde þessa Rom. 9/33.
Epterlẏking vppa þa/ ꝛ þr forlietu hn̄ ꝛ geingu j burt. 1 pet. 2/6.
13 OG þr sendu til han̄s nockra af Phariseis/ ꝛ Herodis Þienurum/ ad þr veidde han̄ Matth. 22/15.
j Ordū. 14 Og þr komu ꝛ søgdu til hn̄s/ Meistare/ Vier vitū ad þu ert San̄søgull Luc. 20/20.
ꝛ skeyter eige neinū. Þuiad þu fer ecke epter Man̄uirdingu/ helldur kien̄er þu Gudz
Veg riettelega/ Er ꝥ riett ad Men̄ skulu giefa Keisaranū Skatt edur eige? Skulum vier
hn̄ giefa edur ecke giefa? 15 En̄ hn̄ fornam þra Vnderhyggiu/ ꝛ sagde til þra/ Þui freisted
þier mẏn? Færed mier eirn Pening/ ad eg siae hn̄. 16 Og þr færdu hm̄ hn̄/ Þa sagde hn̄/ Hu
ørs er þsse Mynd ꝛ yfirskrift? Þeir søgdu hm̄/ Keisarans. 17 Þa suarade Jesus ꝛ sagde til Rom. 13/7.
þra/ Giefid þa Keisaranū huad Keisarans er/ ꝛ ꝥ Gude s̄ Guds er. Og þa furdade a hm̄.
18 ÞA geingu Saducei til hn̄s/ þr ed hallda/ ad þar sie eingen̄ Vpprisa/ spurdu hn̄ ad ꝛ Matth. 22/23.
søgdu. 19 Meistare/ Moses skrifade oss/ ad ef nockurs man̄s Broder lietest/ og hefde Luc. 20/27.
Eigen̄konu epter/ ꝛ liete eingen̄ Børn epter sig/ þa a Broder hn̄s ad medtaka þa so Act. 3/8.
mu hn̄s Eigenkonu/ ꝛ vppvekia sẏnū Brodur Sæde. 20 Nu voru þar sio Brædur ꝛ hin̄ fyr Deut. 25/5.
ste tok sier Eigenkonu/ han̄ andadest/ latande ecke neitt Sæde epter. 21 Og sa an̄ar tok hana
ꝛ andadest/ liet ꝛ eige Sæde epter. 21 Og lẏka hin̄ þridie/ Og eirnen̄ þr sio toku hana aller/
ꝛ lietu eige Sæde epter/ Seinast epter þa alla andadest ꝛ Konan̄. 23 En̄ j Vpprisun̄e þa er
þr rẏsa vpp/ Huors þra Eigen̄kona þa verdr hun/ þt þr sio høfdu hana til Eigen̄konu? 24
Þa suarade Jesus ꝛ sagde til þra/ Er ei so ad þiᵉ villest/ þᵛ ꝥ ad þier vitid ei Ritningarnar/ ꝛ
eige helldur Guds Krapt. 25 Þuiad þa þr rẏsa vpp af Dauda/ Kuongast þr eige/ nie gypt
ast/ helldur eru þr s̄ Einglar a Himnū. 26 En̄ vm þa Daudu/ ad þr skulu vpprẏsa/ hafed þi
er ecke lesid j Moysis Bok/ Huornen̄ sagde Gud til hn̄s hia Skogarrun̄enum ꝛ sagde? Eg Exod. 3/6.
em Gud Abrahams/ Gud Jsaacs ꝛ Gud Jacobs. 27 Eige er hn̄ Gud Daudra/ helldur Gud Acto. 7/32.
Lifendra / af þui villest þier miøg. Heb. 11/16.
28 OG eirn af Skriftlærdum giecк til hn̄s sa er heyrt hafde þa spyriast a/ ꝛ sa ꝥ ad hn̄ Matth. 22/32.
hafde suarad þm̄ vel/ ꝛ spurde hn̄ ad/ Huort er ꝥ ædsta Bodord af øllum? 29 En̄
Jesus suarade hm̄/ ꝥ er ꝥ ædsta Bodord af øllū. Heyr þu Jsrael/ DROTten̄ Gud
vor er eirn Gud. 30 Og elska skalltu DROTTen̄ Gud þin̄ af øllu Hiarta þẏnu/ ꝛ af all Luc. 10/27.
re Sælu þiñe/ ꝛ af øllu þẏnu Hugskote/ ꝛ af øllum Kroptū þẏnum/ Þetta er hid ædsta Bodo Deut. 6/7.
rd. 31 En̄ an̄ad er ꝛ þessu lẏkt/ Elska skalltu Naunga þin̄ s̄ sialfan̄ þig/ Eige eru þar øn̄ur Leuit. 19/18.
Bodord þssū meire. 32 Og hin̄ skriftlærdi sagde til hn̄s/ Meistare/ j san̄leika sagdᵉ þu vel/ þt Rom. 13/9.
eirn er Gud/ ꝛ eingen̄ er þar an̄ar en̄ hn̄. 33 Og ad elska hn̄ af øllu Hiarta/ ꝛ af øllu Hugsko Gala. 5/14.
te/ af allre Sælu ꝛ øllū Kroptū/ Og ad Elska Naunga sin̄ s̄ sialfan̄ sig/ ꝥ er øllū Bren̄efor Jacob. 2/8.
num meira ꝛ øllu Offre. 34 En̄ er Jesus sa ad hn̄ suarade vẏslega/ sagde hn̄ til hn̄s/ Eige
ertu langt fra Gudz Rẏke. Og eingen̄ þorde þa ad spyria hn̄ framarmeir.
35 JEsus suarade ꝛ sagde/ er hn̄ kien̄de j Musterenu/ Huornen seigia Skriftlærder Ch Matth. 22/42.
ristū vera Dauids Son? 36 En̄ Dauid seiger sialfur ꝥ Heilagan̄ Anda/ DROT Luc. 20/40.
ten̄ sagde mẏnū DROTtne/ Sit þu til min̄ar hægre Handar/ þar til eg legg þẏ Psalm. 110/1.
na Ouine til Skarar þin̄a Fota. 37 Þar nefner Dauid hn̄ sin̄ DROTtin̄/ Huornen̄ er hn̄
þa Sonur hn̄s? Og margt Folk heyrde hm̄ giarnan̄.
38 OG hn̄ kien̄de þm̄ ꝛ sagde til þra/ Vared ydur vid Skriftlærdū þm̄ s̄ gāga j sẏdū Kl Matth. 23/6.
ædū/ ꝛ lata giarnan̄ heilsa sier a Torgum. 39 Og sitia giarnan̄ efst j Samkundu
husum ꝛ til Bords j Giestabodum. 40 Þeir vppeta Eckna hus/ vnder hylmingu Luc. 11/43.
langrar Bænar/ þr munu ꝛ ødlast þess stærre fordæming.
41 OG Jesus settest þuert yfer fra Guds Kistun̄e/ ꝛ sa huornen̄ Folkid varpadi Penin
gū j Gudzkistūa / ꝛ marger Rẏker logdu þar mikid j. 42 En̄ þa kō ein Eckia fa Luc. 21/1.
tæk/ liet tuo skarfa jn̄/ þad er eirn̄ Pening. 43 Han̄ kall ade sẏna Lærisueina til sẏn
ꝛ sagde

z sagdi þm̃/ Sañlega seige eg ydur/ ad þesse fatæka Ecckia liet meir j Guds Kistuna/ eñ all
er þeir s̃ lietu þar j. 44 Þuiad aller lietu af þui er þm̃ var afgangs/ Eñ þesse liet af Vol
æde sijnu allt huad hun hafde/ sijna Biorg alla.

XIII

Matth. 24/1. Luc. 21/5 G þa hñ gieck vt af Musterenu/ sagde eirn af hñs Lærsueinñ vid hñ/ Mei
stare / Sia huilyker Steinar/ z huilijk Bygging þetta er. 2 Jesus suarade z
Luc. 19/44 sagde til hñs/ Sier þu allar þessar stooru Byggingar/ Hier mun eige epterlæt
ast Steirn yfer Steine/ sa er eige verde sundurbroteñ.
3 Og þa hñ sat a Fiallenu Oliueti gegnt Musterenu/ spurdu hñ ad sierjlage/
Peturs/ z Jacobus z Johañes z Andreas. 4 Seig þu oss nær allt þetta skal
Ephe. 5/6. skie z huat teikn skal verda / þa þtta skal allt fullkomnast ? 5 Jesus suarade þm̃ z tok til ad
seigia/ Siaid til ad eige fae nockur villt ydur. 6 Þuiad marger munu koma j mijnu Nafne z
seigia/ Eg em Christur/ z munu marga villa.
7 Eñ þa þier heyred af Bardøgum z hernadar tijdendum/ otteft eige/ þt þessu byriar ad
skie/ Eñ Endeñ er þa þo eñ ei. 8 Ein Þiod mũ reisa sig vpp j mote añare/ z eitt Ko
ngsrijke a mote ødru/ z Landskialftar munu vera hier z þar/ Hungur og Hrellingar
munu z verda/ þetta er Vpphaf Eymdañа.
Matth. 10/17. og 24/9. 9 Eñ siaed þier ydur fyrer/ þt þr munu framselia ydur j Rædstefnr z Samkunduhus/ z þier
munud strycktер verda/ z f Konga z Hofdingia munud þier leidd verda/ miña vegna/ til Vi
tnisburdar yfer þa. 10 Og Gudspiollũ byriar ædr ad predikast a medal allra þioda.
Matth. 10/19 Luc. 12/11 11 Þa þeir nu leida ydur z framselia/ sorged eige f huad þier skulud tala/ verid ecke helldur
þar vm forþeynkter ædur/ helldur huad ydur giefst a þre somu Stundu þad taled. Þuiad ei
erud þier s̃ tala/ helldr Heilagur Ande. 12 Eirn Broder mun selia añañ j Daudañ/ z Fader
Soneñ/ Børneñ munu setia sig j mote Forelldrunũ/ z stirkia til ad deyda þa. 13 Og þier mun
ud øllum verda ad hatre f mijns Nafns saker/ Eñ huor hñ er stadfastur allt til Enda/
hñ skal holpeñ verda.
Matth. 24/15 Luc. 21/20 Dan. 9/27 14 Eñ þa þier siaed Suiuirding Foreydslunar af hure Daniel Spamadur seiger/ ad hũ
stendur huar eige byriade (Huor ed þ les/ hñ vnderstande þad) Huor þa er a Gydi
nga lande/ flye hañ a Fioll. 15 Og huor hñ er vppa Ræfrenu/ hañ fare eige nidur j
Husid/ z kome ecke þar jñ ad sækia nockud j sitt Hws. 16 Og sa s̃ er a Akre/ hñ snuest eige
a bak sier aptur ad sækia Føt sijn. 17 Eñ vei þungudũ Konũ z Brioſtmylkingũ a þm̃ tijm
um. 18 Enn Bidied ad flotte ydar verde eige vm Vetur. 19 Þuiad a þessũ Døgum verda
slijkar Hormungar/ sem eige hafa verid hier til fra Vpphafe Skepnuñar / þa sm̃ Gud
skapade/ z allt til þessa/ z eige helldur mun verda. 20 Og ef DROTTEñ stytte ecke þessa Da
ga/ yrde eingeñ madr holpeñ/ eñ f Vtualdra sak' huia hñ vtualde/ hefr hñ stytt þssa Daga.
21 Og ef nockur seiger þa til ydar/ Sia/ hier er Christur/ eda sia/ þar er hñ/ þa trued þui ei.
Matth. 24/26 Luc. 21/7 22 Þuiad vpp munu rijsa margir Falschristar/ z falsker Spameñ/ z munu giora Teikn og
Stormerke/ til ad villa/ ef verda mætte/ eirneñ Vtualda. 23 Þui siaed ydr fyrer/ sie/ Eg sa
gde ydur allt þetta fyrer.
Esai. 13/10 Joel. 3/15 Matth. 24/29 Luc. 21/25 24 ENn a þm̃ tijma epter þssa Hormung/ mun Soleñ z Tunglid missa sitt Skin. 25 Og
Stiornr munu hrapa af Himne/ z Kraptar Himnañа munu hræra sig. 26 Og þa
munu þeir sia Mañsins Son komande j Skyu med storum Krapte z Dyrd. 27 Og
þa mun hñ vtsenda sijna Eingla ad samansafna sijnũ Vtuoldũ af fiorũ Vindũ/ allt af en
da Jardar/ z til Himens enda.
28 Af Fikiutrienu þa læred eina Epterlijking/ Þui þa ed þess Kuistur gioreſt frior / z fær
Lauf/ þa vited þier ad Sumared er j nand. So z nær þier siaed þetta skie. 29 Vited ad
þ sie þa nalægt f Dyrũ. 30 Sañlega seige eg ydur/ þsse Kynslod forgeingr eige/ þar til allt
þta skier. 31 Himen z Jord mũu forganga/ eñ mijn Ord munu eige forganga. 32 Eñ af þm̃
Deige z Stũdu veit eingeñ/ eige Einglar a Himnũ/ z eige Sonuriñ/ helldur Fadereñ eirn.
Matth. 24/42 33 Siaed til/ Vakid z bidied/ þt þier vited eige nær tijd er. 34 So s̃ sa Madur er ferdad
est langt burt/ forliet sitt Hus/ z gaf sijnum Þionũ Yfervalld/ sierhuoriũ sitt Verk
z baud Dyrauerdeñ ad hñ vekte. 35 Þui vaked nu/ þt þi' vited ei nær Herran hus
sins kiemur/ huort hñ kiemur ad Kuollde/ eda vm midnætte/ edur þa Haneñ ge lur/ ellegar ad
Morne. 36 So ad ei kome hñ skindelega/ z fiñe ydur sofande. 37 Eñ huad eg seige ydur/ þ
seige eg øllum/ Vaked þier.

XIIII

Eñ

Nn epter tuo Daga þa voru Paskar/ z Sætabraudsdagar/ Og Hofudprestar Matth. 26/1.
z Skriftlærder leitudu epter huornenn þr gætu hondlad hn̄ med vielum/ z lÿfla Luc. 22/1.
ted. 2 En̄ þr sogdu/ Eige þo vm Hatÿdena/ so ei verde Vpphlaup mz folkenu.
3 Ēn̄ þa hn̄ var j Bethania/ j Husi Simonar þss Spitelska/ z sat vid Bo Johan. 12/2.
rd/ kom ein Kona hafande Alabastrū/ mz omeingad z kostulegt Nard Matth. 26/6.
us Salue. Hun braut Glasid/ z hellte þui yfer Hofud hm̄. 4 En̄ þar a (Peninga) ein
voru nockrer/ s̄ stugguduzt vid/ z sogdu/ Til huors skal þsse spoun? 5 Þuiad þetta Salue af þessum pening
mætte seliast meir en̄ ꝧ þriuhundrud a Peninga/ z giefast Fatækū/ Og þr deilldu a hana. n̄ kostade nær þui
6 En̄ Jesus sagde/ Lated hana j fride/ Til huors stigge þier hana? Gott Verk giorde hun ad reikna hia oss/
vid mig. 7 Fatæka hafe þier jafnan hia ydur/ z nær þier vilied meiged þier giora þm̄ gott/ þimm Skyllinga
en̄ mig þa hafe þier eige jafnan̄. 8 Hun giorde ꝧ hun kun̄e/ Hun kom fyrerfram̄ ad smyria Danska
min̄ Lÿkama til min̄ar Greftrunar. 9 San̄lega seige eg ydur/ huar hellst j Heime oll̄u er þe
tta Gudspiall verdur predikad/ þa mun seigiast j hen̄ar Min̄ing/ huad hun nu giorde.
10 En̄ Judas Iscarioth eirn af þeim tolf/ gieck burt til Hofudprestan̄a/ ad hn̄ forriede Matth. 26/14.
hn̄. 11 Og er þr heyrdu ꝧ/ gloddust þr/ z þr lofudu ad giefa hm̄ Peninga. Og hn̄ le Luc. 22/4.
itadest vid/ huornen̄ hn̄ gæte forraded hn̄ sem hægast.
12 OG a hinū fyrsta Sætabraudsdeige/ þa Paskalambed offradest/ seigia hn̄s Læresue
inar til hn̄s/ Hūt villtu vier forū z reidū til ad þu neyter Paskalābsins? 13 Og hn̄ se þad gamla Paska
nde tuo af sÿnū Læresueinū z sagde til þra/Ganged jn̄ j Staden̄/ z Madur mū mæta lamb.
ydur/ berande Vatzkrws/ fylged hm̄ epter. 14 Og huar hellst hn̄ geingr jn̄/ þa seiged Hushe Exo. 12/3.
rranū/ Meistaren̄ lætr seigia þier/ Hūer ꝧ Herberge/ er eg kn̄ ad neyta Paskalambsins/ medr
mÿnū Læresueinū? 15 Og hn̄ mū sÿna ydr eirn storan̄ Sal/ Steinlagdā/ z tilbuen̄/ reide þier þar
til ꝧ oss. 16 Og Læresueinarner geingu vt/ z komu jn̄ j Staden̄/ z fundu so s̄ hn̄ hafde sagt Matth. 26/20.
þm̄/ z biuggu til Paskalābid. 17 Og vm kuolldid/ kō hn̄ mz þa tolf. 18 Og er þr sætu til Bor Luc. 22/14.
ds / og atu / Sagde Jesus/ Sannlega seige eg ydur/ ad eirn af ydur sa er etur med mier/ Johan̄. 13/21.
forrædur mig. 19 En̄ þr vrdu hrygguer vid/ z sogdu huor epter an̄an̄ til han̄s. 20 Er eg ꝧ
nockud/ z hin̄ an̄ar/ Er eg ꝧ nockud? En̄ hn̄ suarade z sagde til þra/ Eirn af þm̄ tolf/ sa er Psal. 41/10
dÿfer j Fatid med mier. 21 Ad son̄u fer Mansins Sonur hiedan̄/ so s̄ skrifad er af hm̄/ En̄ Actor. 1/16
vei þm̄ man̄e/ af huorium Mansins Sonur verdur forraden̄/ betra være þm̄ Man̄e adalldrei
hefde hn̄ fæddur verid.
22 OG j þui er þr neyttu/ tok Jesus Braudid/ giorde þacker z braut ꝧ/ z gaf þm̄ ꝧ og Kuolldmaaltyd
sagde/ Taked þier/ eted/ Þetta er mitt Holld. 23 Og hn̄ tok Kaleiken̄/ z giorde þack Drottins
er/ z gaf þm̄ hn̄ z þr druncku aller af hm̄. 24 Og hn̄ sagde til þra/ þta er mitt Blod 1 Cor. 11/24.
sem er þess nÿa Testamentesins/ s̄ ꝧ marga vthellest. 25 San̄lega seige eg ydr/ ad eg mun ei
hiedan j fra drecka af þui sem vex a Vÿntrienu/ allt til þss Dags/ þa ed eg dreck ꝧ nÿtt j Gu
ds Rÿke.
26 OG ad sūgnū Lofsaungnū/ geingu þr vt til Fiallsins Oliueti. 27 Jesus sagde til þra
Aller munu þier hneyxlast a mier a þssare Nott/ Þuiad skrifad stendur/ Eg mun Fiallid Oliueti
sla Hirderen̄/ z Sauderner skulu tuistrast. 28 En̄ epter ꝧ eg rÿs vpp/ vil eg ganga Matth. 26/30
ꝧ ydur j Galilea. 29 En̄ Petr sagde til hn̄s/ Og þo aller hneyxlest þr/ þa vil eg þo ei hneyx Luce. 22/39
last. 30 Og Jesus sagde til hn̄s/ San̄lega seige eg þier/ ad j Dag/ a þessare Nott/ adur en̄ Johan̄. 18/1
Hanen̄ galar tuisuar/ muntu afneyta mier þrisuar. 31 En̄ hn̄ talade en̄ framar/ Þo ad mier Zachar. 13/7
byriade ad deya med þier/ skyllde eg þo ei neita þier. Og slÿkt hid sama sogdu þr aller.
32 OG þr komu j ꝧ Gierdis Tun er hiet Gethsemane/ og hn̄ sagdi til sin̄a Læresueina/ Matth. 26/36
Setiest þier hier a medan eg geing burt z bidst ꝧ. 33 Og hn̄ tok mz sier Petrū/ Ja Luce. 22/39
cobum z Johan̄em/ z tok til ad skialfa/ z titra. 34 Og sagde til þra/ Sala mÿn
er næsta hrygg allt til Dauda/ blÿfed hier z vaked. 35 Og þa gieck hn̄ lÿtt leingra fram̄/ fiell Christi andleg
a Jord/ og bad ef þad være mogulegt/ ad su Stund lide hia. 36 Og sagdi/ Abba Fader Pyna j Grasgard
min̄/ allt er þier mogulegt/ tak burt þn̄an̄ Kaleik fra mier/ þo ei s̄ eg vil/ helldr s̄ þu villt. 37 enum
Og hn̄ kom z fan̄ þa sofande/ z sagde til Petrum/ Simon sefur þu? kun̄er þu ei ad vaka ein
a Stund? 38 Vaked z bidied so þier fallid ecke j freistne/ Anden̄ er reidubuen̄/ enn Holldid
er veykt. 39 Hn̄ gieck z en̄ burt aptur z bad/ z talade hin somu Ord. 40 Hr kom aptur z
fan̄ þa aptur sofande/ þt þra Augu voru full af Suefne/ z eige vissu þr huoriu þr suorudu
hm̄. 41 Og hn̄ kom j þridia sin̄ z sagde til þra/ Æ/ Vilied þier nu sofa z huÿlast/ þad er
nog/ Stunden̄ er komen̄/ sia Mansins Sonur mun seliast j Syndugra hendur. 42 Stand
ed vpp/ latum oss ganga/ Siaed/ sa er mig forrædur hn̄ er j nand. Og

Matth. 26/47.
Lucæ. 22/47.
Johañ. 18/3.
Christi lykamleg pyna j Grasgardenum.

43 OG strax sem hn̄ var enn ad tala / kom Judas eirn aþ þm̄ Tolþ / ꝛ med hm̄ mikel
Sueit / medur Suerdum ꝛ Staungum/fra Hoþudprestunū/Skriptlærdū/ꝛ Olld
ungū. 44 Eñ Suikareñ hafde giefed þeim eitt Teikn/ꝛ sagt/Huorn hellst eg ky
sse/ sa er þ/gryped hn̄ ꝛ leided vareygdarlega. 45 Og þa hn̄ kom/gieck hn̄ strax til hn̄s ꝛ
sagde til hn̄s/Rabbi/Rabbi/ꝛ kyste hn̄. 46 Þa løgdu þeir sijn^r Hendr a hn̄/ꝛ gripu hn̄. 47
Eñ eiñ aþ þm̄ s þ^r hia stod/dro wt sitt Suerd/ꝛ slo Høfudprestsins Þion/ꝛ sneyd af hm̄ eitt
Eyra. 48 Jesus suarade ꝛ sagde til þra/Þi^r erud wt geingner/ so s til añars Ræningia/mz
Suerdū ꝛ Staungū ad grijpa mig. 49 Huorsdaglega v^r eg j Mustercnu hia ydr/ꝛ kende/
ꝛ ei gripud þier mig/ Helldr þ Ritningeñ vppfyllest. 50 Og Lærefueinarn^r forlietu hn̄ all^r
ꝛ flydu. 51 Og þar v^r eiñ vngr Madr s fylgde hm̄ epter/hn̄ v^r klæddr Lijnklæde yþ^r bert Hor
ūd. Og hn̄ gripu oñr Vngmeñe. 52 Eñ hn̄ slepte Lijnklædenu/ꝛ flyde nakeñ j burt þra þm̄.

iij Caiphas

53 OG þeir leiddu Jesū til Hofudprestsins/ Þar ed saman voru komner aller þr Yppurs
tu Prestar/Olldungar ꝛ Skriptlærder. 54 Eñ Petur fylgde hm̄ æleingdar epter
jñ j Høfudprestsins Sal/ꝛ hn̄ varþ^r ꝛ sat hia Þienurunū/ꝛ vermde sig vid Liosed.

Matth. 26/57.
Luce. 22/54.
Johañ. 18/24
Matth. 26/58.

55 EN Hoþudprestarner ꝛ allt Rædet/ leitudu Vitna j giegn Jesu /so ad þeir giætu
sellt hn̄ til Dauda/ꝛ fundu eingeñ. 56 Marger bæru falsvitne j mote hm̄/ eñ þra
Vitnesburder voru eige samlætande. 57 Og þ^r stodu nockrer vpp/ ꝛ bæru Falsvit
ne j mote honum/ꝛ søgdu. 58 Vier høþū heyrt hn̄ seigia/Eg vil þetta Mustere nidur br

Johañ. 2/19.

iota/sm̄ mz Hondum er giørt/ꝛ jñañ þriggia Daga vpp byggia eitt añad/ þ ei er med Hon
dum giørt. 59 Eñ þeirra Vitnisburder komu eñ þa eige saman.
60 Og Høfudpresturent stod vpp a mzal þra/spurde Jesū ad ꝛ sagde/Suarar þu ønguø til
þess sem ad þesser vitna j mote þier? 61 Eñ Jesus þagde ꝛ suarade onguo. Þa spurde Hø

Lucæ. 22/69.

þudpresturen̄ hn̄ eñ aptur ad/ꝛ sagde til hn̄s/Ertu Christur Sonur hins Blessada? 62 Je
sus sagde hm̄/Eg em/Og þier munud sia Mañsins Son sitia a hægre Hond Kraptarins/
ꝛ komanda med Skyum Himens. 63 Eñ Høfudpresturen̄ reiþ þa siñ Kyrtel /ꝛ sagde/Hu
ad þurfū vier meir Vitnisburda vid? 64 Þier heyrdud Gudløstunena/Huad synest ydur?
Eñ þr fordæmdu hn̄ all^r ad hn̄ være Dauda sekr. 65 Þa toku nøckrer ad spyta a hn̄/ꝛ byr
gia hn̄s Asionu/ꝛ ad slæ hn̄ med Kneþū/ꝛ seigia til hans/Spæ þu oss/Og Þionarner slou
hn̄ Þustra j Andlitid.

Matth. 26/69.
Luce. 22/55.
Johañ. 18/17.

66 OG Petur var þar nidr j Salnū/Þa kom ein aþ Ambættū Hoþudprestsins. 67 Og
þa hū leit Petrū verma sig/horfde hun a hn̄ ꝛ sagde/ Og þu varst ꝛ med Jesu af
Nazareth. 68 Eñ hn̄ neitade ꝛ sagde/eg þecke hn̄ eige/ꝛ eige veit eg huad þu se
igir. Og hn̄ gieck wt j Forgardeñ/og Haneñ gool. 69 Og Ambætteñ sæ hn̄/ꝛ tok aptr ad
seigia þeim er þar hia stodu /Þesse er eiñ aþ þm̄. 70 Eñ hn̄ neitade eñ aptur. Og litlum

Luce. 22/58.
Johañ. 18/25.

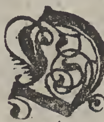
tijma þar epter/søgdu þr aptr er hia stodu til Peturs/ Sañlega ertu eirn af þm̄ / þt þu ert
eiñ Galileare/ꝛ þitt Mæl hliodar so. 71 Eñ hn̄ tok ad þormæla sier/ꝛ sueria/Eige þecke
eg þn̄ Mañ vm huørn þier taled. 72 Og Haneñ gool j añad siñ. Þa miñtest Petur þss Or

Matth. 26/75.
Johañ. 13/38.

ds/ sem Jesus hafde sagt til hans/ædr Haneñ galar tuisuar/muntu affsueria mig þrisuar/
Og hn̄ tok ad græta.

XV

Psalm. 2/2.
iiij
Christur sendest Pilato.
Matth. 27/1.
Luce. 23/1.
a (Rong) pilatus tai^r vppa spie/ eins ꝛ hn̄ villde seigia. Klæge þier þ^r vppa ad þsse auma Mañeskia sie Kongr/ba meiged þier vera opgalder Menn.
Sup. Matth. 23. qui dicitur Christus 1. Cor. 3/14.
Matth. 27/22.

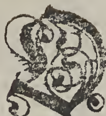

G strax vm Morguñ hielldu Hoþudprestarner Radsteþnu med Olldūgunū/
ꝛ Skriptlærdū/ꝛ þ^r ad auk øllu Rædenu/ꝛ būdu Jesū/leiddu hn̄ burtꝛ fram
selldu Pilato. 2 Og Pilatus spurde hn̄ ad/ Ertu Kongr Gydinga? Eñ hn̄
suarade ꝛ sagde til hn̄s/Þu seiger þ. 3 Og Hofudprestarner æklogudu hañ
hardlega. 4 Pilatus spurde hn̄ aptur ad ꝛ sagde / Suarar þu ønguø ? Sia
huørsu hardlega þr æklaga þig. 5 Eñ Jesus suarade ønguø framar. So
ad Pilatus vndradest.
6 EN hn̄ v^r vanr ad giefa þm̄ lausañ vm Paskahatydena eiñ Bandingia/ epter hūm̄
hellst þr beiddust. 7 Eñ þ^r v^r eiñ sa ed hiet Barrabas/mz Vpphlaupsmoñū būdeñ/
hū j Vpphlaupenu hafdi Vijg vñed. 8 Og Folked gieck vpp/Og bad ad hañ villde
giora s hn̄ var vanr. 9 Eñ Pilatus suarade þm̄/ vilied þier ad eg giefe ydr Gydinga Kong
eñ lausañ? 10 Þuiad hann visse ad Hofudprestarnir høfdu aþ Ofund afhent hañ. 11
Eñ Hoþudprestarner eggiudu Lydeñ/ ad hn̄ giæfe þm̄ myklu helldur Barrabam lausañ.
12 Þa suarade aptr Pilatus ꝛ sagde til þrra/Huad vilied þier þa ad eg skule giora hønum/

Huør

huorn þier aklaged/ad hn̄ ſie Kongur Gydinga? 13 En̄ þr kolludu þa aptur/Krossfestu hn̄
14 Pilatus ſagde til þra/Huad illt hefr hn̄ giort? En̄ þr kolludu þui meir/Krossfestu hn̄ Matth. 27/27.
15 En̄ Pilatus þeinkte Folkenu fullnægiu ad giora/gaf þeim lauſan̄ Barrabam/og framſe Joh. 19/2.
lde þm̄ Jeſum/Hwdſtryktan̄/ad hn̄ Krossfestur yrde.
16 EN Stridz þienararner leiddu han̄ inn i Þinghuſed/⁊ kolludu ſaman̄ allan̄ Hoo
pen̄. 17 Og færdu hn̄ i Purpuraklade/⁊ flettudu eina Þyrnekoronu/⁊ ſettu a hn̄.
18 Og toku ad heilſa hm̄/Heill ſiertu Konungur Gydinga. 19 Og ſlou hn̄s Hofud
med Reyrnum/⁊ hræktu a hn̄/fiellu a Knie ⁊ tilbædu hn̄.
20 EN þa þr hofdu ſpottad hn̄/færdu þr hn̄ vr Purpuranū/⁊ færdu hn̄ i ſijn eigen̄ Kl Christi Kuol a
æde/⁊ leiddu hn̄ vt ad þeir Krossfestu hn̄. 21 Þeir þreyngdu ⁊ einū ſ framhia gieck Krossenum.
Simone af Cirene/er komen̄ var af Akurlande (Fodur þra Alexandri og Ruffi) Matth. 17/32.
ad hn̄ bære hn̄s Kross. 22 Og þr leiddu hn̄ i þan̄ Stad Golgatha/þ þydest Hauſaſkieliaſta Luc. 23/26.
dur. 23 Og þr gafu hm̄ i Vijne Myrrham ad drecka/⁊ hn̄ tok þ eige til ſijn.
24 OG þa þr hofdu krossfest hn̄/ſkiptu þr Klædū hn̄s/⁊ koſtudu hlutū/huad hu ſkyllde Matth. 27/35.
hafa. 25 En̄ þ var nær vm þridiu Stund/er þr krossfestu hn̄. 26 Og þar var Luc. 23/34.
vpp yfer hm̄ ſkrifad/huor Sok hm̄ var giefin̄/ſ var/Kongur Gydinga. 27 Og m Psalm. 22/19.
hm̄ krossfestu þr tuo Reyfara/eirn til hægre Handar/en̄ anan̄ til Vinſtre. 28 Þa vard Su
Ritning vppfyllt ſ ſeigir/Medur Illuirkium er hn̄ reiknadur. Esa. 53/12.
29 OG þr ſ geingu þar fram̄ hia/hæddu hn̄/ſkoku Hofud ſijn/⁊ ſogdu/Suei/ Hūnen̄ Joh. 2/19.
nidr brytr þu Muſterid/⁊ bygger þ vpp a þremr Dogū? 30 Hialpa þu nu ſialfū þi
er/⁊ ſtyg hier nidur af Krossenū. 31 Slijka eirnen̄ hæddu hn̄ Hofudpreſtarner/ſijn a
mal/med Skriftlærdū/⁊ ſogdu/Adrū hialpadi hn̄/ſialfū ſier getur hn̄ eige hialpad. 32 Sie
hn̄ Christur ⁊ Kongur Iſraels/þa ſtyge hn̄ nidr af Krossenū/ad vier ſian̄/⁊ meigū ſo trua.
Og þr ed med hm̄ voru Krossfester/forſmædu hn̄ eirnen̄.
33 OG ad lidene ſiettu Stundu/vrdu Myrkr vm allt Landid/allt nær til nijundu Stūd
ar. 34 Og vm nijundu Stundu kallade Jeſus vpp hatt/og ſagde/Eli Eli Lama Psalm. 22/1
Aſabthani? Huad ed vtleggſt/ Gud min̄/ Gud min̄/þui forlieſtu mig? 35 Og noc Matth. 27/46.
krer af þm̄ er þarſtodu hia/þa þr heyrdu þ/ſogdu þr/Sia/hn̄ kallar a Eliam. 36 En̄ eirn Psalm. 69/22.
hliop ad/⁊ fyllte vpp Hiardarvott med Edik/ latande vppa eirn Reyrlegg/gaf hm̄ ad dr
ecka/⁊ ſagde/Lat vera/Siaum huort Elias kiemur ad taka hn̄ ofan̄. 37 En̄ Jeſus kalladi
vpp hatt Roddu/⁊ vppgaf ſin̄ Anda.
38 OG Tialldid Muſtereſins rifnade ſundur i tuent/fra ofanuerdu allt nidr i giegnū. Matth. 27/
39 En̄ er Hofudsmaduren̄ ſa þ/huor þar ſtod giegnt/ad hn̄ kallade ſo/þa ed hn̄ li Luc. 23.
eſt/ſagde hn̄/San̄lega hefur þeſſe Madur verid Guds Sonur.
40 OG þar voru ⁊ ſo Kuinnur ſm̄ langt fra horfdu a þad/a medal huorra ad var Maria Matth. 27/55.
Magdalena/⁊ Maria hins litla Jacobs/⁊ Joſes Moder/⁊ Salome. 41 Þær hm̄ Luc. 8/2.
hofdu epterfylgt þa hn̄ var i Galilea/⁊ þionad hm̄/⁊ margar adrar/huoriar med
hm̄ hofdu vppfarid til Jeruſalem.
42 OG þa ed Kuolld var kōid (af þui þ var Affanga dagr/ hu ad er fr Sabbathsdagen̄) Joh. 19/38
43 Kom Joſeph af Arimathia eirn Erlegr Radherra/ ſa er ⁊ vonade epter Guds
Rijke/ han̄ dyrfdeſt ad ganga in̄ til Pilatum/⁊ bad vm Lijkamā Jeſu. 44 En̄ Pilatus vndr
adeſt ad han̄ være þegar latēn̄. 45 Og kallade Hofudzmanen̄/⁊ ſpurde han̄ ad ef han̄ væ
re fr laungu andadur? Og er hn̄ var þeſſ viſs orden̄ af Hofudzmanenum/gaf hn̄ Joſeph Li vi.
kaman̄. 46 Og hn̄ keypte ein̄ Lijnduk/tok hn̄ ofan̄ ⁊ ſueipade han̄ i Lijndwknū ⁊ lagde han̄ i Christi Grept
eina Grof/huor ed kloppud var i ein̄ Stein/⁊ vellte Steine ad Grafar Dyrunum. 47 Enn ran.
Maria Magdalena ⁊ Maria Joſes ſau til huar hn̄ var lagdur.

b (Þridiu Stund) Gydingar ſkiptu ſijnum Deige i fiora Parta/ af huorium anar Parturen̄ var fra þrid
iu til ſiottu Stundar/Þad er hia oſſ fra niundu/til tolftu/og er Middags tyme/Og þo ad Marcus ſeige
ad Christus hafe vered Krossfestur a þridiu Klucku Stundu/Og Johanes ſeigier (Cap. 19/13) ad Christur
hafe vered Krossfestur vm ſiottu Kluckuſtund/ þa eru þeir ecke huor a mote odrum/Þuiad Marcus meiner/ad þeir hafe teked til ad radſlaga vm Christi Krossfestingu/ nær þridiu Stūdu/ſem er hia oſſ ſu nijūda
Stund hins fyrra hlutar Middeigis. En̄ Johanes ſtingur vppa ſialfan̄ tijman̄/a huorium Christur var ne
gldur a Krossen̄/ ſem var ſiotta Kluckuſtund/þad er Middeigis tyme.

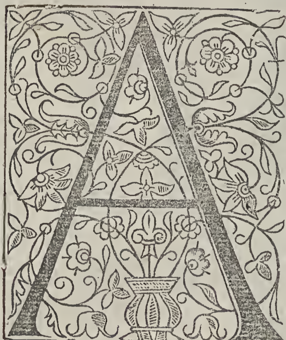

Matth. 28/1. Luc. 24/1. Joh. 20/1. G er Sabbathsdagureñ var lideñ/keyptu þær Maria Magdalena & Maria
Jacobi & Salome dyrleg Smyrsl / ad þær kiæme & smyrde hñ. 2 Og miøg
snemma / a fyrsta Dag Vikuñar / komu þær til Grafareñar/ vm Solar
vpprunna. 3 Og huor sagde til añarar/Huor mun vellta ꝥ off Steinenum
ap Grafarmuñanū ? 4 Og þær litu þangad/ & vrdu varar vid/ ad Steineñ
var apuelltur þt hñ var næsta mykell. 5 Og þær poru jñ j Grøfena/& sau eitt
Matth. 28/5 Luc 24/4. Joh. 20/12. Vngmeñe sitia til hægre Handar/skryddañ sydu Klæde huitu/ & þær vrdu hræddar
6 Eñ hañ sagde til þra/Eige skulud þier hrædast/Þier leitid ad hinū Krossfesta Jesu af
Nazareth/hñ er vppriseñ & er eige hier/Siaed þñ Stad huar þr løgdu hñ. 7 Ganged hell
Matth. 28/8. dur burt & seiged hñs Lærefueinum & Petre/ þad hñ mun ganga pyrer ydur j Galileam/þar
munud þier sia hñ/epter þui sm̃ hñ sagde ydur. 8 Eñ þær geingu vt skyndelega/og flydu fra
Grøfiñe/þt komeñ var yper þær Skialpte & Hrædsla/Og þær søgdu onguñ neitt/þuiad þær
voru hræddar.
Joh. 20/16 Luc. 8/2 9 EN er Jesus hafde snemma Morguns vpprisid a fyrsta Deige Vikuñar/þa birti hañ
sig fyrst Mariu Magdalenu/ pra huorre hañ hapde vtrekid sio Diofla. 10 Hun por
& kuñgiørde þm̃ s medr hm̃ høfdu verid/s hormudu & grietu. 11 Og er þr heyrdu ad
Luc. 24/13. hñ lifde/& hñ være opeñberadur ꝥ heñe/þa trudu þr ei. 12 Epter ꝥ þa er tueir af þeim ferdu
dust/opiñberade hañ sig þeim j añare Lykingu/Þa er þeir geingu vm Þorpagrundernar. 13
Og þr sømu geingu burt/& kuñgiordu hinum ødrum/ þeim trudu þeir & eige.
14 EN seinast er þeir Ellefu sætu til Bordz/birte hñ sig/& auñtade þeirra Vantru/og
Hiartans Hardwd/ þad þeir høfdu eige truad þeim/ sem hñ hopdu sied vppriseñ.
Matth. 28/19. 15 Og hñ sagde til þra/Fared vt vm allañ Heimeñ/& Prediked Euangeliū allre Sk
iepnu. 16 Huor hñ truer & verdur skirdur/sa skal holpeñ verda/Eñ huor eige truer hañ skal
fordæmast. 17 Eñ Teikneñ er þeim munu fylgia sm̃ trua/ eru þesse/J mynu Nafne munu
þeir Diøfla vtreka/nyiar Tungur tala. 18 Høggorma vtreka/& ef þeir drecka nockud
banuænlegt/skal þad þeim eige granda/yfer Siuka munu þeir sinar Hendr leg
Luc. 24/ 15. gia/& þa mun þeim batna. 19 Og epter þad DROTteñ hafde þetta ta
lad vid þa/var hñ vppnumeñ til Himens/& situr til Guds hægre
Handar. 20 Eñ þr geingu vt & predikudu allstad/& DRO
TTEN var samuerkande med þeim/ og stadfes
te Orded ꝥ medpylgiande Teikn.

Ender Gudspialla hins
Heilaga Marci.

I

Fþui ad marger haþa sier þyrer Hen
dr tekid/ad frammsetia z fra ad seigia þm̄ Hlutū/er
a mzal vor hafa tilborid. 2 So s̄ þr haþa oss j He
ndur feingid/s̄ fra vpphafe hafa þ sialfer sied/z
Þienarar Ordsins hafa verid. 3 Þa heþr mier sy
nst gott/epter þui eg hefe vppspurt þ alltsaman fra
Vpphafe/ad skrifa þ allt skickanlega þier til miñ
gode Theophile/ med kostgiæfne. 4 So ad þu ku
ñer ad hafa vissara Gruñdvøll a þeim Lærdomi/
j huorium þu ert vnderuīsadur. 5
V Tijd Herodis Juda Kongs / var eirn
Prestur er Zacharias hiet/af Skipte 1 Para. 24/10.
Abia/z hn̄s Hwsfrw vr af dætrū Aa
rons/su er hiet Elizabeth. 6 Eñ þa
ug voru bæde Riettlat ꝥ Gude/z geingu j ollū Bo
dordū z Setningū DROTtins ostraffanlega. 7
Þau attu eckert Barn/þt Elizabeth vr Obyria/
og bæde þaug voru vel Olldrud.
8 Eñ so bar til þa hn̄ flutte Prestlegt Embætte ꝥ Gude/a Tijma hañs Skiftis. 9 Epter
sidvenīu Kieñemañsskaparins. Og er hm̄ hlotnadest ad hn̄ skyllde veyfa Reykelsinu/ gieck
hn̄ jn̄ j Mustere DROTtins. 10 Og allur Folksfiolden̄ var ꝥ vtañ/z badst ꝥ/vm Reyk Exod. 30/7 Leuit. 16/17.
elsis veyfunartijmañ.
11 EN hm̄ birtest Eingell DROTtins/standande a hægra Veg Reykelsis alltaresi
ns. 12 Og Zacharias vard hrædur er hn̄ sa hn̄/z Otte kom yfer hn̄. 13 Eñ Ein
gelleñ sagde til hn̄s/Ottast þu eige Zacharia/þt þijn Bæn er heyrd/ Og Eliza
beth Eigeñkona þijn mun þier Son fæda/z hn̄ skalltu Johañes ad Naþne kalla. 14 Og
þu munt af hm̄ Fognud z Glede hafa/z marger munu fagna aþ hn̄s Fædingu. 15 Þuiad Judi. 13/7.
hn̄ mū verda mykell ꝥ DROttne. Vijn z afeingañ Dryck mū hn̄ ei drecka/z þegar j Mod
ur Kuide mun hn̄ vppfylltur verda aþ Heilogū Anda. 16 Og morgū Israels Bornū mun
hn̄ snua til Guds DROTTINS þra. 17 Og hn̄ mū ꝥ hm̄ framganga j Anda z Krapte Malac. 4/6.
Eliæ/so ad hn̄ snue Hiortū Fedrañā til Barnañā/z Vantruudū til Kiænsku Riettlætra/ad Matth. 11/14.
tilbua so DROTtne reidubuid Folk.
18 Og Zacharias sagde til Eingelsins/Af huoriu skal eg þ vita? þt eg er Gamall/z Hwsfru Gen. 18/12.
mijn er komeñ til æra siña? 19 Eingelleñ suaradi z sagde til hn̄s/Eg em Gabriel/Sa er fr
am̄e ꝥ Gude stendur/z eg em sendur ad tala vid þig/ad eg bode þier þetta. 20 Og sia/ Ad þu
munt mællaus verda/z ei talad gieta/allt til þess Dags/ þa þta mun fram̄koma/ fyrer þui
ad þu truder eige mijnum Ordum/þaug er vpp skulu fyllast a sijnum tijma.
21 Og Folkid beid epter Zacharia/z vndradest þad hañ dualde so leinge j Musterenu. 22
Eñ er hn̄ gieck vt/gat hn̄ eige talad vid þa. Og þr þormerktu/ad hn̄ munde Syn sied hafa
j Musterenu. Og hn̄ bente þm̄ z var Mællaus. 23 Þad skiede z/þa er lidner voru Dagr ha
ñs Embættis/ad hn̄ gieck heim j sitt Hws. 24 Eñ epter þa Daga vard hn̄s Hwsfru Eliza a (Nadarþulla) Epter Griskre
beth þungud/z leynde sier fim̄ Manude/z sagde. 25 Þañeñ giorde DROTTeñ vid mig/a Mælisku hlyder
þm̄ døgū hn̄aleit mig/þa ed hn̄ villde burt taka mitt Hneyxle þ eg bar a millū Mañā. þad so/Þu sm̄ he
26 EN a hinū siette Manude var Gabriel Eingell sendr aþ Gude/ j eina Borg j Gali þur þunded Nad
lea/s̄ heiter Nazareth. 27 Til eirnrar Meyar/er trwlofud var einū Mañe er Jo Matth. 1/18.
seph hiet aþ Hwsi Dauids/z Heite Meyareñar var Maria. 28 Og Eingelleñ kō b (Blessud) þ er a Norrænu/þu
jñ til heñar z sagde/Heil siert þu a Nadarþulla/DROTteñ er med þier/b Blessud ert þu hætt loþud.
a medal Kueña. 29 Eñ þa hun sa hañ/ vard hun hrædd af hn̄s Ordum/z þeinkte / hui c (Fanstu) Þad
lijk Kuediaser þetta? 30 Og Eingelleñ sagde til heñar/Ottast þu eige Maria/ þuiad þu er/Þu heþur Nad
c Fanst Nad hia Gude. 31 Sia/þu munt Getnad fa j Kuide þijnum/z munt Son þæda/og ugañ Gud. Esa. 7/14.
hn̄s Naþn skallt þu Jesus kalla. 32 Hn̄ mun mykell verda/og kallast Sonur hins Hæsta. Infra. 2/21.

Psalm. 132/11.
ar. 7/ 14.
Mich. 4/7.

Og Gud DROTten̄ mun giefa hm̄ Stol sijns Fødurs Dauids. 33 Og hn̄ mun vera Kon
gur yfer Hwsi Jacobs ad eilijfu/ hn̄s Kongs Rijkis mun z eingen̄ Ender verda.
34 Pa sagde Maria til Eingelsins/ Húnen̄ skal ꝥ ganga til/ mz þui eg veit aþ onguñ Mn̄e?
35 Eingellen̄ suarade z sagde til hen̄ar/ Heilagr Ande mū kōa yfer þig/ z Kraptr hins Hæ
sta mun yþerskyggia þig/ af þui/ ad ꝥ hid Helga sm̄ af þier mun fædast/ skal nefnast Sonur
Guds. 36 Og siadu/ Ad Elizabeth Frændkona þijn/ geingr þungud ad einum Syne j hen̄ʳ
Elle/ z þesse er hen̄ar siette Manudur/ s̄ hallden̄ var Obyria. 37 Þuiad hia Gude er eingen̄
hlutr omættugur. 38 En̄ Maria sagde/ Sia/ Eg em Ambaatt DROTtens/ verde mier so
sm̄ þu heþur sagt/ Og Eingellen̄ skilde vid hana.
39 Mn a þm̄ Døgū stod Maria vpp z gieck med flyter vppa Fiallbygdʳ til Juda Borg
ar. 40 Og kom j Hws Zacharie z heilsade Elizabeth. 41 Og ꝥ skiede so/ þa ed

d (Blessud) A Norrænu/ Loþud ertu.

Elizabeth heyrde Heilsun Mariu/ ad Barnid spratt vpp j hen̄ar Kuide. Og Eli
zabeth vard full af Heilogum Anda. 42 Kallade vpp hærre Roddu z sagde. d Blessud ertu a
medal Kuen̄a/ z Blessadur er Auoxtur Kuidar þijns. 43 Og huadan̄ kiemur mier þetta/ ad
Moder DROTtins mijns kiemur til mijn? 44 Siadu/ Þa ed Rodd þin̄ar Kuediu kom mi
er til Eyrna/ spratt Barnid vpp med fagnade j mijnū Kuide. 45 Og Sæl ert þu sem trud
er/ þt ꝥ mun fullkomnast huad þier var sagt af DROTtne. Og Maria sagde.
46 Sal mijn vpphefur DROTten̄. 47 Og Ande min̄ gledst j Gude Frelsara mijnū.
48 Þuiad hn̄ leit a sijna aumu Ambaatt/ Sia/ Hiedan̄ af munu mig Sæla þr
ijsa allar Ætter. 49 Þuiad hn̄ giorde mykla Hlute vid mig/ sa er Vollduga er/ z ha
n̄s Nafn er Heilagt. 50 Og hn̄s Myskunsemd varer ǣ af æts/ æ z alla tijma hia þm̄ s̄ hn̄

Esa. 51/9/
Psalm. 33/10.
Syr. 10/
1 Sam. 2/5.
Psalm. 34/11.
Esa. 41/ 8.
Jerem. 31/3.

ottst. 51 Hn̄ þremur Mackt med sijnum Armlegg/ z sūdr dreifer Dramblætum j þaunkū þra
Hiarta. 52 Volldugū hrinder hn̄ aþ Stole/ z vpphefr Lijtilæta. 53 Hungrada fyller hn̄ Giæ
dum/ z Rijka lætr hn̄ fafeinga. 54 Hn̄ min̄est Myskunar/ z hialpar a þætur sijnum Þion Js
rael. 55 So s̄ hn̄ talade til Fedra vorra/ Abrahams z hn̄s Sædis ad eilijfu. 56 Og Maria
var hia hen̄e so nær s̄ þria Manude/ z for þar epter aptur til sijns Heimkyn̄is.
57 Og Elizabethar Tijd kom ad hun skyllde fæda/ z hun fædde ein̄ Son. 58 Og er

Gen. 17/9.

Gran̄ar hen̄ar z Næþrændr heyrdu/ ad DROTten̄ hafde giort mykla Myskun a
hen̄e/ samgloddust þeir med hen̄e.
59 Og ꝥ skiede a ættunda Deige þa þeir komu ad vmskiera Barnid/ z nefndu hn̄ epter sijnū
Fodur Zachariam. 60 En̄ Moder hn̄s suarade z sagde/ Onguan̄eigen̄/ helldur sk hn̄ Joh
an̄es heita. 61 Þeir søgdu til hen̄ar/ Þar er þo eingen̄ j þin̄e Ætt s̄ so heiter. 62 En̄ þr ben
tu Fodur hn̄s/ huad hn̄ villde ad hn̄ hiete. 63 Og hn̄ beiddest Hneþaspiallds/ skriþadi z sag
de/ Hn̄ heiter Johan̄es. Og þr vndrudust aller. 64 Og jaþnskiott laukst vpp hn̄s Mun̄r og
Tunga/ z hn̄ talade/ Loþande Gud. 65 Og Otte kom yfer alla hn̄s Nagran̄a/ z allt þetta
s̄ skied var/ vijdfrægdest vm allar Fiallbygder j Judea. 66 Og aller þr er ꝥ heyrdu/ løgdu ꝥ
vppa Hiartad/ z søgdu/ Huor grunar þig ad þta Barn verde? þt Hønd DROTTJns var
med hm̄. 67 Og Zacharias Fader hn̄s fylltest af Heilogū Anda/ spaade z sagde.
68 Loþadr sie Gud DROTten̄ Jsraels/ þr hn̄ vitiade z frelsan giorde sijnu Folke. 69

Matth. 1/21.
Psalm. 132/17.
Psalm. [illegible]4/12.
Jerem. 23/6.

Og hn̄ vppreiste oss Sæluhialpar Horn/ j Hwsi sijns Þions Dauids. 70 So s̄ hn̄
talade fordū/ þ Mun̄ sin̄a heilogu Spaaman̄a. 71 Ad hn̄ frelsade oss j fra vorū O
uinūr aþ Hende allra þra s̄ oss hata. 72 Og giorde Myskunsemd vid Fedr vora/ z mintest a
sin̄ heilagan̄ Sattmaala. 73 Og a ꝥ Sære er hn̄ sor Fodur vorū Abraham/ ad hn̄ giæfi oss

Ebre. 6/13.
Gen. 22/16.
1 Pet. 1/15.
Mala. 4/5.
Matth. 11/10.
Zacha. 3/9.
Mala. 4/2.

ꝥ. 74 Ad vier leyster aþ Hende vorra Ouina/ þionudū hm̄ ǣn Otta/ Alla vora Lijfdaga. 75
J heilagleika z Riettlæte/ s̄ hm̄ þocknast. 76 Og þu Barnkorn mūt kalladur vera Spaama
dur hins Hæsta/ þt þu munt þ ren̄a Auglite DROTtens/ ad tilbua hn̄s Vegu. 77 Og ad
giefa hn̄s Folke e Skilning Sæluhialparen̄ʳ/ s̄ er j Fyrergieþningu Synda þra. 78 Fyrer
þa Hiartgrona Myskun Guds vors/ j huorre hn̄ vitiade vor/ þ Vppruñen̄ af Hædū. 79 Ad
lysa þm̄ j Myrkrū z j Daudans skugga sitia/ til ad greida Fætur vorar a Veg Fridarens.

e (Skilning Sæluhialparen̄ar) So ad þeir skulu vita/ a huørn hatt ad þeir verda Sæluholpner/ ecke pyr
er Løgmalsins Verk/ helldur þyrer Syndan̄a Fyrergieþning.
þ (Vppruñen̄) Her med skilst Christus Riettlætesins Sool/ þyrer huørs Tilkomu/ Hiørtun skulu vpplyst ve
rda/ til ad skilia Guds Rijkis Leyndardoma. Mala. 4/2. Esa. 50/1.2.

80 En̄ Barned vox vpp/ z styrktest j Anda/ z var a Eydemorkū/ allt til þess er han̄ skyllde
ganga þram̄ þyrer Jsraels Folk.

Enn ꝥ

II

ENn ꝥ bar til j þañ Tijma/ad ꝥ Bod gieck vt fra Keisaranū Augusto/ꝥ Hei
murēn allur skyllde a Skattskrifast. 2 Og þesse Skattskrift var hin allra fy
rsta/z skiede j þañ tyma þa Cyrenius var Landsstiornare j Syria. 3 Og all[s]
foru ad læta skrifa sig nidur til Skattz/ huer til siñar Borgar. 4 Þa for z
Joseph af Galilea vr Borgeñe Nazareth vpp i Judeam/til Dauids Borg[u]
su er kallast Bethlehem/af þui ad hñ var af Hwsi z Kyne Dauids. 5 Ad hñ
liete skattskrifa sig/ med Mariu siñe Trwlofadre Kuiñu/sem var oliett.

a (Skattskrifast) er hier þad/ ad huør ætte ad giefa Ort Gulls fyrer huørt Høfud. Mich. 5/2. Matth. 2/6.

6 Og er þaug voru þar/þa kom tijmeñ ad hun skyllde fæda. 7 Og hun fædde siñ frumgetiñ
Son/z vafde hñ j Reifum/z lagde hñ nidur j Jotuna/ꝥt þaug hofdu eckert Rwm j Gies
ta herbergenu.
8 Og Fiarhirdarar voru þar j sama Bygdarlage/vm Grandana vakande/s̄ voktudu Hiord
sijna vm Nottena. 9 Og sia/ Ad Eingell DROTtens gieck til þra/ z Drottins Birte lio
made j kringū þa/z þr vrdu næsta miog Otta slegner. 10 Og Eingelleñ sagde til þra/Hr
ædest ecke/ Siaed/Eg boda ydur mykeñ Fognud/þañ er skie sk ollu Folke. 11 Þuiad j Dag
er ydur Frelsareñ fæddur/ sa ad er Christur DROTTeñ j Borg Dauidz. 12 Og Hafid
ꝥ til merkis/Þier munud fiña Barnid Reifum vafed/z lagt vera j Jotuna. 13 Og jafnski
ott þa var þar hia Einglenum margfiolde Himneskra Hersueita/sm̄ lofudu Gud z sogdu/
14 Dyrd sie Gude j Vpphædū/Og Fridr a Jordu/Og Moñum b goddur Vilie.
15 OG þa er Einglarner foru fra þm̄ til Himens/toludu Hirdararner huor vid añañ/
Gongum vær til Bethlehem/z siaum ꝥ Verk er þar er skied/ s̄ DROTTeñ hefur
opeñberad oss. 16 Og þr k õu mz skunda/z fūdu bæde Mariam z Joseph/z þ[r] ad auk Barned
liggia j Jotuñe. 17 Eñ þa þr hofdu ꝥ sied/vijdfrægdu þrꝥ Ord vt/s̄ til þra var sagt af þssu
Barne. 18 Og aller þr er ꝥ heyrdu/vndrudust af þm̄ Ordum s̄ þm̄ var sagt af Hirdurunum/
19 Eñ Maria vardueitte oll þesse Ord z yfervo þaug j sijnu Hiarta. 20 Og Fiarhirdararn
er sneru aptur/dyrkandi z lofande Gud/fyrer allt ꝥ huad þr hofdu heyrt/ z sied/ epter þui
sm̄ ꝥ var sagt til þeirra.

b (Godur Vilie) Ad Mieñeiner skulu hafa lyst og Elsku þar af/bæde ꝥ Gude/ z innbyrdis huør mz ødrum/z medtaka þra med Þacklæte/z þessvegna giøra/z læta ogiørt/z lijda allt med Glede.

21 OG þa ætta Dagar voru lidner/ad Barned skyllde vmskerast/var hñs Nafn kallad
Jesus/huad er kallad var af Einglenum/ædur eñ hñ var gieteñ j Moodur kuide.
22 OG þa Dagar heñar Hreinsunar kõu/epter Moysis Logū/hofdu þau hñ til Jerusal
em/vppa ꝥ þau liete hñ koma ꝼ DROtteñ. 23 So s̄ skrifad stendr j Logmæle DR
OTtins/ Ad allt Kallkyns/ ꝥ er fyrst opnade siñar Moodurkuid/þa skyllde kallast
DROTtne helgad. 24 Og ad þaug giæfi Offrid epter þui sm̄ seigest j Logmæle DROT
tens/tuær Turtil Dwfur/eda tuær vngar Dwfur.
25 Og sia/ad eiñ Madr var j Jerusalem/sa er Simeon hiet/z þesse same Madur var Riett
lætur/z Gudhræddur/væntande epter Huggū Jsraels/z Heilagur Ande var mz hm̄. 26 Og
hann hafdi Andsuar feingid af Heilogum Anda/ad hñ skyllde eige Daudañ siæ /nema hñ
sæe ædur fyrre Christ DROTtins. 27 Og hñ kom af Andans tilladan j Musterid.
Og þa er Forelldrarner hofdu Barned Jesum j Musterid/ad þaug giordu ꝼ hm̄ epter sidue
niu Logmælsins. 28 Þa tok hñ hñ vppa sijna Armlegge/lofade Gud z sagde.

Sup. 1/31. Gen. 17/12. Leuit. 12/3. Matth. 1/21. Leuit. 12/6. Exod. 13/2. Num. 8/7. Leuit. 12/8.

29 NV lættu DROTteñ Þion þiñ epter Ordum þijnum j c Fride fara. 30 Þuiad mijn
Augu hafa sied þitt Hialpræd. 31 Þad þu tilreidder/ꝼ oññm Þiodum. 32 Lios til
vppbirtingar Heidnum Þiodū/z til Dyrdar þijns Folks Jsraels.

c (J Fride fara) Nu vil eg gladur Deyia.

33 OG Joseph z hñs Moder vndrudust ꝥ huad af hm̄ sagdest. 34 Og Simeon blessadi
þau/z sagde til Mariu hñs Modr/Sia! Þesse mū setiast til Falls z Vpprisu marg
ra j Js.ael/z til merkis hūnū j mote mū mælast. 35 Og eitt Suerd mū þreyngia sier
j giegnum þijna Sæl/so ad auglioser verde Hugskotz þankar margra. 36 Og þar var Aña
Spækona Dotter Phanuels/af Kyni Asser/ Hun varkomeñ til siña æra/z hafde lifad j sio
ær med sijnū Eignarmañe/ epter siñ Meydom. 37 Og hun var nu ein Eckia/hafande fiora
Vetur vm attrædt/ huor ed eige gieck vr Musterenu/þionande Gude Nott z Dag/med fost
um z Bænahallde. 38 Þesse gieck z samstundis þ[r] ad/z prijsade DROTTeñ/z sagde af ho
num til allra þra / sm̄ Lausnareñar vonudu til Jerusalem.
39 Og er þau hofdu allt fullkomnad/epter Logmæle DROttins/sneru þaug aptr i Galileā

Esa. 8/14. Rom. 9/32. 1 Pet. 2/8.

til Borgar sinar Nazareth. 40 Enn Barnid vóx vpp/ ꝛ styrktest j Anda/ fullur Vijsdoms
ꝛ Guds Nꝍd var med hm̄.

Exod. 34/17.
Deut. 16/1.

41 OG hn̄s Foelldrar geingu ꝍrlega aars til Jerusalem a Pꝍskahatijdenñe. 42 Og þa hn̄
var tolf Aara gamall/ foru þau vpp til Jerusalem/ epter sidvenu Hatijdarennar. 43
Og er þr Dagar voru lidner / ꝛ þaug foru heimleidis aptur/ bleif Barnid Jesus j Jerusal
em/ Og Joseph ꝛ hn̄s Moder vissu þ eige. 44 Og meintu þ hn̄ være hia Selskapnū. Og þa
ug voru komen̄ eina Dagferd/ ꝛ leitudu hn̄s a medal Frænda ꝛ Kun̄ingia. 45 Og þa er
þaug fundu hn̄ ei / geingu þaug aptur til Jerusalem/ ꝛ leitudu ad hm̄. 46 Og þ skiede so ept
er þria Daga/ ad þaug fundu hn̄ j Musterenu/ sitiande midt a nidlum Lærefedranna/ heyran
de þm̄/ ꝛ adspyriande þa. 47 Enn aller þr er hn̄ heyrdu/ vndrudust yfer hn̄s Skilninge ꝛ and

Matth. 7/28.
Matth. 1/22

suorum. 48 Og er þaug sau hn̄/ bra þm̄ vid. Og hn̄s Moder talade til hn̄s/ Son min̄/ Þui
breitter þu so vid ockur? Sia þu/ Fader þin̄ ꝛ eg leitudum harmþrungen̄ ad þier. 49 Og hn̄
sagde til þra/ Huad er þ/ ad þid leitid ad mier? Vitid þid eige ad mier byriar ad vera j þui s̄
mijns Fodurs er? 50 Og þaug vnderstodu eige þad Ord/ s̄ hn̄ mællte til þra. 51 Og hn̄ for
med þm̄ ofan̄/ ꝛ kō til Nazareth/ ꝛ var þm̄ vndergiefen̄. Og hn̄s Moder geimde oll þsse Ord
j sijnu Hiarta. 52 Og Jesu jókst Alldur ꝛ Viska/ ꝛ Nꝍd hia Gude ꝛ Monnum.

III

Act. 2/6.
Matth. 3/1
Mar. 1/4.
Esa. 40/3
Joh. 1/23.

A Fimtanda ꝍre Keisaradoms Tiberij Keisara/ þa ed Pontius Pilatus var Lād
stiornare j Judea/ en̄ Herodes fiordungs Hofdinge j Galilea/ ꝛ Broder hn̄s
Philippus Fiordungshofdinge j Iturea/ ꝛ vm Trachonitidis Hierod / ꝛ Li
sanias Fiordungshofdinge til Abilene. 2 Þa þr Annas ꝛ Caiphas voru
Hofudprestar skiede Guds Befalning til Johan̄em Son Zacharie j Eyde
morku. 3 Og hn̄ kom j allt bygdarlag hia Jordan/ ꝛ predikade Ydran̄arskijrn/
til Syndan̄a fyrergiefningar/ so s̄ skrifad stendr j Malabok Esaie Spamans/ s̄ seiger/ Þetta er eins
Predikara Rodd j Eydemorku/ Tilbuid þier Veg DROTtens/ ꝛ giorid hn̄s Stigu rietta.
5 Aller Daler munu fyllast/ ꝛ oll Fioll ꝛ Hꝍlsar munu lægiast/ ꝛ þ boged er mun riettast/ ꝛ
huad osliett er/ mun snuast j slietta Vegu. 6 Og allt Holld mun sia Guds Hialpræd.

Mat th. 4/3.

7 ÞA Nu hn̄ sagde til Folksins/ þess er vtgieck ad skijrast af hm̄/ Þier Nodru kyn/ Hu̅ kie
nde ydr ad flyia vndā tilkomande Reide? 8 Fyrer þui giorid Auextu s̄ Jdranen̄ vidre
ser/ ꝛ takid eige ad seigia/ Vær hofū Abrahā fyrer Fodur / þt eg seige ydur ad Gud giet
ur vpp vaked Abrahams Born af Steinum þessū. 9 Oxen̄ er allareidu logd vid Root Trie

Matth. 3/9. 10.

sigs. Huort þ Trie s̄ eige fæter godan̄ Auoxt/ mun vpphogguast ꝛ j Elld kastast.
10 OG Folkid spurde hn̄ ad ꝛ sagde/ huad skulum vær þa giora? Enn hn̄ suarade. 11 Og
sagde til þra/ Huor sem hefur tuo Kyrtla/ han̄ giefe þm̄ er onguan̄ hefur / Og sa
er Vister hefur/ giore hn̄ slijkt hid sama. 12 Tollheimtumen̄ komu ꝛ til hn̄s ad lata
skijra sig/ ꝛ sogdu til hn̄s/ Meistare/ Huad skulū vær þa giora? 13 Enn hn̄ sagde til þra/ Kref
ed ei meira en̄ ydr er fyrer sett. 14 Þa spurdu hn̄ Stridzmen̄ ad ꝛ sogdu/ Huad skulū vær þa gior
a? hn̄ sagde til þra/ (a Kugied onguan̄ nie giorid oriett/ ꝛ latid ydr nægia ydart Kaupgialld.

Jacob. 2/15.
a (Kuged) Kug
un er opinber Ol
riettur/ Enn Oriett
ur er þ/ þegar nø
kur med Slægdū
modur þryckier an
ars Riettindū/ og
ymhuerfer an̄ars
Gotz.
Matth. 3/11.
Mar. 1/8
Joh. 1/26

15 EN þa Folked grunade/ ꝛ aller þeinkiu j sijnū Hiortū/ ef verda mætte þad ad Johan̄
es være Christur. 16 Suarade Johan̄es ꝛ sagde til allra/ Eg skijre ydur med Vatne
en̄ sa kiemur sem styrkuare er en̄ eg/ huors eg em eige verdugur vpp ad leysa hn̄s
Skoo Þueinge / han̄ mun skijra ydur med Heilogum Anda ꝛ Ellde. 17 Huors Vindskupla
ad er j hn̄s Hende/ Og hn̄ mū hreinsa sin̄ Lafa/ ꝛ saman̄safna Hueitenu j Kornhlodu/ enn
Agnernar bren̄a j eilijfum Ellde. 18 Og margt an̄ad meira vnderuijsade hn̄ ꝛ bodade folkenu

Matth. 14/3
Mar. 6/17.

19 EN er Herodes fiordungshofdinge straffadest af hm̄ fyrer Herodiadem Broдur konu
sijna/ ꝛ fyrer allt an̄ad jllt er Herodes giorde. 20 Þa lagde hn̄ ofana þta allt/ Johan̄
em j Fangelse.

Joh. 1/32
Matt. 17/5
Esa. 42/1.

21 OG þ skiede þa ed allt Folk liet sig skijra/ ꝛ er Jesus var ꝛ so skijrdur ꝛ badst fyrer/ ad Hi
menen̄ opnadest. 22 Og Heilagur Ande stie ofan̄ j lijkamlegre Mynd yfer hn̄/ sem
Dufa/ ꝛ ein Rodd kom af Himne er sagde/ Þu ert Sonur min̄ elskulegur/ j þier þocknast mier.

Matth. 1/1

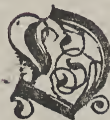
23 Og Jesus hof vpp ad vera nær þriatijger ꝍra/ ꝛ var halldenn Sonur Josephs
Sa ed var Sonur Eli.

Sa

24 Sa ed var sonur Mathath
Sa ed var sonur Leui
Sa ed var sonur Melchi
Sa ed var sonur Jana
Sa ed var sonur Josephs
25 Sa ed var sonur Mathathias
Sa ed var sonur Amos
Sa ed var sonur Nahum
Sa ed var sonur Esli
Sa ed var sonur Nagge
26 Sa ed var sonur Maathz
Sa ed var sonur Mathathias
Sa ed var sonur Semei
Sa ed var sonur Joseph
Sa ed var sonur Juda
27 Sa ed var sonur Johanna
Sa ed var sonur Resa
Sa ed var sonur Zorobabel
Sa ed var sonur Salathiel
Sa ed var sonur Neri
28 Sa ed var sonur Melchi
Sa ed var sonur Addi
Sa ed var sonur Kosam
Sa ed var sonur Elmadam
Sa ed var sonur Her
29 Sa ed var sonur Jese
Sa ed var sonur Eliezer
Sa ed var sonur Jorem
Sa ed var sonur Maittha
Sa ed var sonur Leui
30 Sa ed var sonur Simeon
† Sa ed var sonur Juda
Sa ed var sonur Josephs
Sa ed var sonur Jonam
Sa ed var sonur Eliachim
31 Sa ed var sonur Melea
Sa ed var sonur Menam
Sa ed var sonur Mathathan
Sa ed var sonur Nathan
Sa ed var sonur Dauids
32 Sa ed var sonur Jesse
Sa ed var sonur Obed
Sa ed var sonur Boos
Sa ed var sonur Salmon
Sa ed var sonur Nahasson
33 Sa ed var sonur Aminadab
Sa ed var sonur Aram
Sa ed var sonur Esrom
Sa ed var sonur Phares
Sa ed var sonur Juda
34 Sa ed var sonur Jacobs
Sa ed var sonur Isaachs
Sa ed var sonur Abrahams
Sa ed var sonur Thara
Sa ed var sonur Nachor
35 Sa ed var sonur Saruch
Sa ed var sonur Ragahu
Sa ed var sonur Phaleg
Sa ed var sonur Eber
Sa ed var sonur Sala
36 Sa ed var sonur Cainan
Sa ed var sonur Arphaxad
Sa ed var sonur Sem
Sa ed var sonur Noe
Sa ed var sonur Lamech
37 Sa ed var sonur Mathusalah
Sa ed var sonur Enoch
Sa ed var sonur Jared
Sa ed var sonur Maleleel
Sa ed var sonur Cainan
38 Sa ed var sonur Enos
Sa ed var sonur Seth
Sa ed var sonur Adams
Sa ed var Guds

† Um þessa skrifar Zophils & Josephus/ að hvörium Mattheus hleypr yfer nockra.

IIII

OG Jesus fullur af Heilögum Anda/ kom aptur fra Jordan/ & fardest af An Matth. 4/1. Mar. 1/12.
da a Eydemörk. 2 Og freistadest af Diöflenum j fiörutiger Daga/ Og hn̄
neytte einkis a þm̄ dögū/ Og ad þm̄ lidnū/ hūgrade hn̄ sijdā. 3 Diöfullen̄ sag
de þa til hn̄s/ Ef þu ert Guds Sonur/ Seig Steine þessum ad han̄ verde ad
Braude. 4 Jesus suarade & sagde til hn̄s/ Skrifad stēdr/ ꝥ Maduren̄ lifer ei Deute. 8/3.
af Braude einu/ helldr af sierhuöriu Guds Orde. 5 Og Diöfullen̄ flutte hn̄ vp Matth. 4/4.
a eitt hatt Fiall/ & synde hm̄ a augabragde oll Rijke Veralldaren̄ar. 6 Og sagde til hn̄s/
Allt þetta Vallde & þra Dyrd mun eg giefa þier/ þt þaug eru mier j Hendur feingen̄/ & hu
oriū eg vil hm̄ gief eg þaug. 7 Ef þu villt tilbidia mig/ skulu þaug oll þijn vera. 8 Jesus Deut. 6/ 13.
suarade hm̄ & sagde/ Far burt fra mier þu Satan/ Skrifad er/ DROTten̄ Gud þin̄ skalltu
tilbidia/ & hm̄ einum þiona.
9 Og hn̄ færde hn̄ þa til Jerusalem/ & sette hn̄ ofan a Bust Musteresins/ & sagde til han̄s/
Ef þu ert Guds Sonur/ fleyg þier hier ofan af. 10 Þuiad skrifad stendr/ Sijnū Einglum Psalm. 91/11.
mun han̄ byfala vm þig. 11 Ad þr vardueite þig/ & ad a Hondū bere þr þig/ so ad þu dreper
ei þijnū fæte vid nockrū Steine. 12 Jesus suarade & sagde til hn̄s/ sagt er/ eige skalltu freista Deut. 6/16.
DROTtins Guds þijns. 13 Og er Diöfullen̄ hafde lycktad allar þessar Freistingar/ veik
hn̄ fra hm̄ vm stundarsaker.

14 Og Jesus kom aptur j Andakrapte til Galileam/ Og Riktid vm hn̄ gieck vt j alla kringū
liggiande Stade. 15 Og hn̄ kiende j þra Samkunduhusū/ ꝛ aþ hǔiū Mn̄e vard hn̄ prysadur.
16 OG hn̄ kom til Nazareth/ þar hn̄ var vppalen̄/ ꝛ gieck jn̄ epter vana syn̄ā a Sabba
thsdeige j Samkunduhusid/ stod vpp ꝛ villde lesa. 17 Þa var hm̄ þeingen̄ Bok Esa
ie Spamans/ Og er hn̄ flette vm Bokēne/ fan̄ hn̄ þan̄ stad huar skriþad var. 18
Ande DROttins er hia mier/ ꝛ af þui smurde hn̄ mig/ ꝛ sende mig ad boda Euangeliū Vo
ludū/ ꝛ ad græda þau sunderknosudu Hiortu. 19 Ad predika þm̄ Hertecknu/ ad þr skulu ꝍda lau
ser/ ꝛ þm̄ Blindu syn/ ꝛ þm̄ Fongudu ad þr sku ꝍa fry ꝛ laus/ ꝛ ad predika þacknæmelegt ar
a (Sonur Josephs) Huørnen̄ kiemur þad til/ ad Sonur Josephs kan̄ so ad kien̄a/ ꝛ tala/ sa Fatæke Triesmydis Lærare.
DROttins. 20 Og þa hn̄ liet saman̄ Bokēa/ fieck hn̄ hana Þienaranū/ ꝛ sette sig/ ꝛ aller
þr s̄ j Sākunduhusinu voru horfdu a hn̄. 21 En̄ hn̄ hoþ ad seigia til þra/ J dag er þesse Rit
ning vppfylld þ̄ ydrum Eyrū. 22 Og aller gafu Vitnisburd af hm̄/ ꝛ vndrudust þaug nad
arsamlegu Ord/ s̄ geingu þram̄ af hn̄s Mun̄e/ ꝛ sogdu/ Er þesse eige a Sonur Josephs? 23
Hn̄ sagde til þra/ þier munud fullkomlega til myn̄ seigia þenan̄ Ordskuid/ Lækner biarga sí
alfum þier/ Þui huad mykid hoþum vier heyrtt/ ad giort var til Capernaū/ gior þu ꝛ eins
Joh. 4/44. hier a þin̄e Fosturjordu. 24 En̄ hn̄ sagde/ san̄lega seige eg ydur ad eingen̄ Spamadr er þa
cknæmur a sin̄e Fosturjordu
1 Reg. 17/9 25 En̄ j San̄leik seige eg ydur/ Margar Eckiur voru j Tyd Elie/ j Jsrael/ þa Himenen̄
var lucktur j þriu ar/ ꝛ sex Manude/ þa ed giordest mykel Dyrtyd vm allt Landid. 26 Og til
ongra þra var Elias sendr/ nema j Sareptha þra Sidona til ein̄rar Eckiu. 27 Og marger
Lykþraer voru j Jsrael j Tyd Elisei Spamans/ ꝛ eingen̄ þra vard hreinsadur nema allei
2 Reg. 5/14. na Naaman af Syria
28 Og aller þylltust þr Reide s̄ j Samkūduhusinu voru/ er þr heyrdu þ. 29 Stodu vpp ꝛ hn
Matth. 4/13. eptu hn̄ vtaf Borgen̄e/ ꝛ leiddu hn̄ allt vppa fiallzgnipuna/ þar ed þra Borg var yferbygd
ad þr hrynde hm̄ þar affram̄. 30 En̄ hn̄ gieck burt mitt a millum þra. 31 Og hn̄ kom til Cap
Matth. 7/2. ernaum Borgar j Galilea/ ꝛ kiende þm̄ þar a Sabbathsdogum. 32 Og þr vndrudust hn̄s
Kien̄ing/ þui hn̄s Ræda var af miklum Myndugleika.
33 J Sākūduhusinu var Madr setin̄ aþ ohreinū Diofle/ ꝛ kallade vpp hærre Roddu. 34
Mar. 2/23. Og sagde/ Hei/ Huad hofū vær mz þig ad giora/ Jesu af Nazareth? ertu kōen̄ ad þ̄
fara oss? Eg veit huor þu ert/ s̄ er hin̄ Heilage Guds. 35 Og Jesus straffade hn̄ ꝛ
sagde/ Þeige þu/ ꝛ þar ytaþ hm̄. Og Diofullen̄ fleygde hm̄ mitt fram̄ j millū þra/ ꝛ for vtaf
hm̄/ ꝛ grandade hm̄ ad onguu. 36 Og Otta slo yfer þa alla. 37 Og toludust vid syn a mille
ꝛ sogdu/ Huada Hlutur er þetta ad hn̄ bydur Ohreinū Ondum af Vallde ꝛ Krapte/ ꝛ þr fa
ra vt? Og hn̄s Rykte barst allstadar vt j þui vmliggiande Lande.
Matth. 8/14 Mar. 1/29. 38 OG hn̄ stod vpp af Samkundun̄e/ ꝛ kom j Hws Simonar/ ꝛ Modr Kona Simonar/
var hallden̄ aþ mykille Koldu/ Og þr badu hn̄ þ̄ hen̄e. 39 Hn̄ gieck til hen̄ar/ ꝛ hn̄
baud Koldusotten̄e/ ꝛ hun forliet hana/ ꝛ jafnskiott reis hun vpp ꝛ þionade þm̄.
40 EN þa Solen̄ var vndergeingen̄/ fluttu aller þeir s̄ hoþdu Siuka af allskins Siuk
Mar. 1/34. doome þa til hn̄s. En̄ hn̄ lagde Hendur yfer sierhuorn þra/ ꝛ læknade þa. 41 Dio
flar foru ꝛ vtaf morgum kallande vpp ꝛ sogdu/ Þu ert Christus Sonr Guds. Og
hn̄ hastade a þa/ ꝛ liet þa ecke mæla/ þt þr vissu þ hn̄ var Christur
42 EN þa Dagur var/ þor hn̄ ꝛ gieck vt a eitt Eydeplatz/ ꝛ Folkid leitade ad hm̄/ ꝛ kō
Mar. 1/35. til hn̄s/ ꝛ þr hielldu hm̄/ ad hn̄ þære ei fra þm̄. 43 Huoriū hn̄ sagde/ Mier biriar ꝛ j
odrum Borgum ad boda Euangelium/ vtaþ Guds Ryke/ þt til þess er eg sendr. 44
Og hn̄ predikade j Samkunduhusum j Galilea.

V

EN þ skiede þa Folkid þreingdest fram̄ til hn̄s/ ad heyra Guds ord/ ꝛ hn̄ stod
Matth. 4/18. vid Sioen̄ Genezareth. 2 Og hn̄ sa tuo Skip stāda vid Sioen̄/ en̄ Fiskemen̄
erner voru stigner af Skipe/ ꝛ þuodu Net syn. 3 Þa stie hn̄ a eitt Skiped/ s̄
Simonar var/ ꝛ bad hn̄ ad leggia lytid þra Lande/ ꝛ hn̄ settest nidr/ ꝛ kiende
Folkenu aþ Skipenu. 4 Og s̄ hn̄ gaf vpp ad tala/ sagde hn̄ til Simonar/ far
þu vt a Diuped/ ꝛ kastid Nete ydar vt/ so ad þier draged eirn Dratt. 5 Simon suarade ꝛ sag
de til hn̄s/ Meistare/ J alla Nott hofum vær erþuidad/ ꝛ feingum eckert/ en̄ vppa þitt Ord
vil eg Netenu vtkasta. 6 Og þa er þr hoþdu þ giert/ jn̄elucktu þr mykla mergd Fiska/ ꝛ þra
Net rifnade. 7 Og þr bentu syn̄ū Fielogū/ s̄ voru a odru Skipe/ þ þr kiæme ꝛ hialpudu þm̄
ad draga/ Og þr komu ꝛ hlodu bæde Skipen̄ full/ so þaug sucku ad mestu.

Þa

8 Þa Simon Petrus sa þ/fiell hñ til Kniaña Jesu/ ⁊ sagde/Gack fra mier Herra/þui eg
em Madr Syndugr. 9 Af þui ad felmtr var yfer hñ kemeñ/ ⁊ yfer þa alla s̃ mz hm̃ voru/af
þm̃ Fiskedrætte/er þier feingu til samans. 10 Lijka yfer Jacobũ ⁊ Johañem sonu Zebedei/
Lagsmeñ Simonar/Og Jesus sagde til Simonar/Ottast þu eige/þt hiedan af skalltu Meñ
veida. 11 Og þr drou sijn Skip ad Lande/ ⁊ yfergafu alla hlute/ ⁊ fylgdu hm̃ epter.
12 ÞAd skiede/þa hñ var j eiñe Borg/sia/Ad þar var Madur fullur af Spitelsku.Og Matth. 8/2.
þa hñ sa Jesum/fiell hñ fram̃ a sijna Asionu/bad hñ ⁊ sagde/DROTteñ/ef þu Mar. 1/40.
villt/þa kantu ad hreinsa mig. 13 Og hñ riette vt sijna Hønd/ ⁊ tok a hm̃/ ⁊ sagde/
Eg vil/vertu hreiñ. Og jafnskiott huarf Spitelskañ af hm̃. 14 Og hñ baud hm̃ ad seigia
þ onguñ/helldur gack ⁊ syn þig Prestenũ/ ⁊ forna ꝼ þiñe Hreinsan/s̃ Moyses baud/til Vit Leuit. 14/4
nisburdar yfʳ þm̃. 15 Og vmrædã vm hñ/kom æ leingra vt/ ⁊ þar kõ margt Folk samañ hm̃
ad heyra/ ⁊ ad læknast ꝼ hñ af sijnũ sottũ. 16 Eñ hñ veik sier j burt j Eydemørk/ ⁊ badst ꝼ.
17 OG þ bar til a einum Deige er hñ kiende/ ⁊ þar sætu Pharisei ⁊ Skriptlærder/sem
komner voru af øllũ Kauptunum vr Galilea ⁊ Judea ⁊ fra Jerusalem/Og Krapt
ur DROTtins gieck vt fra hm̃ ad lækna þa. 18 Og sia/Ad nockrer Meñ bæru Matth. 9/2
eirn Mñ a Sæng er jktsiukr var/ ⁊ sokttu til ad koma hm̃ jñ ⁊ leggia hñ fram̃ ꝼ hñ. 19 Og Mar. 2/3
er þr gætu ei funded ꝼ folkenu huar þr skylldu flytia hñ jñ/foru þr vppa Þakid/ ⁊ vndu hañ
nidr j giegnũ Þakid mz Sængeñe midt a millum þra/fram̃ ꝼ Jesum. 20 Og er hñ leit þeirra
Tru/sagde hñ til hñs/Madr/þijnar Syndʳ eru þier fyrergiefnar. 21 Skriftlærder ⁊ Pha
risei toku til ad huxa med sier/ ⁊ søgdu/Huor er þesse/sm̃ mæler Gudlastan? Huor ma Syn
der fyrergiefa nema Gud eirn?
22 Eñ er Jesus fornam þra Huxan/suarade hñ ⁊ sagde til þra/Huad huxe þier j ydrũ Hi
ørtũ? 23 Huort er audvelldara ad seigia/þier eru þijnar Synder fyrergiefnar/eda ad seigia.
Statt vpp ⁊ gack. 24 Eñ so ad þier vitid þ Mansins Sonur hefur Makt til a Jordu ad ꝼ
giefa Syndernar/sagde hañ til hins jcktsiuka/ Þier seige eg/Stattu vpp ⁊ tak Sæng þijna
⁊ gack heim. 25 Og jafnskiott stod hñ vpp þm̃ asiaande/ ⁊ tok Sængena vpp þa er hñ hafde
áleiged/ ⁊ gieck heim lofãde Gud. 26 Og þeir ottuduſt aller/ ⁊ lofudu Gud/ ⁊ fylltust af otta
⁊ sogdu/J dag høfum vier sied vndarlega hlute.
27 EPter þ gieck hañ vt / ⁊ sa eirn Tollheimtumañ er Leui var ad Nafne/ sitiande hia Matth. 9/9
Tollbwdeñe/ ⁊ sagde til hñs/fylg þu miʳ epter. 28 Og hñ forliet allt/stod vpp ⁊ fylg Mar. 2/14
de hm̃ eptʳ. 29 Og Leui til bio hm̃ mykid Giestabod j sijnu Husi/ ⁊ margʳ Tollheimtu
meñ ⁊ adrer sætu mz þm̃ til Bords. 30 Og Skriftlærder ⁊ Pharisei mogludu vid hñs Læresu Matth. 9/11
eina/ ⁊ sogdu/þui etid þiʳ ⁊ dreckid mz Tollheimtumoñum ⁊ bersyndugũ? 31 Og Jesus suara
de ⁊ sagde til þra/Þeir þurfa eige Læknarans vid s̃ heilbrigder eru/ helldur þr s̃ siuker eru.
32 Eg er komeñ ad kalla Syndugа til ydrunar/ eñ ecke Riettlæta. 1 Tim. 1/15
33 ÞA søgdu þr til hñs/þui fasta Læresueinʳ Johañis so opt ⁊ bidiast ꝼ so mieg/ ⁊ lijka Matth. 9/14
Phariseaña Læresueinar/eñ þijner Læresueinʳ eta ⁊ drecka? 34 Hñ sagde þa til þra Marc. 2/18
Þier meiged ecke neida Brwdkaupsfolkid til ad fasta/a medañ Brwdgumeñ er hia
þm̃. 35 Eñ þr tijmar munu kõa ad Brwdgumanũ mũ fra þm̃ kipt vda/ ⁊ þa mũu þr fasta
36 Og hñ sagde eina Epterlijking til þra/Eingeñ setur Boot af nyju Klæde a gamallt fat
añars rijfr þ nyja j sũdr/ ⁊ Booteñ af þui hinu nyja fellr ei vid hid gamla. 37 Og eingeñ læ Matth. 9/17.
tur nytt Vijn j forna Belge/añars spreinger hid nyja Vijnid Belgena/ ⁊ þ spillest/eñ Vijn Mar. 2/22.
belgerner tortijnast. 38 Helldur sk nytt Vijn lætast j nyja Belge/ ⁊ mũ þa huortueggia for
uarast. 39 So er ⁊ eingeñ s̃ dreckur af hinu gamla ⁊ vilie strax hid nyja/þt hñ seiger/Hid ga
mla er heilnæmara.

VI

NN þad bar til a einum ᵃ Epter Sabbaths Deige / ad hann gieck j gieg
num Kornid/ ⁊ hñs Læresueinar tijndu Axeñ/ ⁊ ætu/nuande þaug mz Hønd
um sier. 2 Eñ nockrer af Phariseis søgdu til þra/Fyrʳ þui giored þier þ s̃
ei somer ad giøra a Sabbathsdøgũ? 3 Jesus suarade ⁊ sagde til þra/Hafid
þier ei lesid huad Dauid giorde / nær hann hungrade ⁊ þa sem med hønum
voru? 4 Huorneñ ad hñ gieck jñ j Guds Hws/ ⁊ tok Skodunarbraudeñ ⁊ æt/
gaf ⁊ þeim sem med hønum voru/þau er Vnguum bar ad eta /nema Prestunum alleinasta.
Og

ᵃ (Epter Sabbathsdeige) Eins ⁊ vier kuñum ad kalla Þridiudagenn epter Mañudagenn/ So kolludu Gydingar þañ añañ Dag epter þ stora Sabbath/Epter Sabbath/ so sem lesa ma. Matth. 28/1

5 Og hñ sagde til þra/ Mansins Sonur er Herra eirneñ Sabbathsdagsins.
6 OG þ skiede a ødrū Sabbathsdeige/ad hñ gieck jñ j Sākūduhusid z kiende. Og þʳ vʳ
Matth/12/10. sa Madr ß hin Hægre Hond var a visnud. 7 Eñ Skriptlærdʳ z Pharisei hugdu ad/
Mar. 3/1. húr hñ lægnade a Sabbathsdeige/so ad þr findu eina søk/huʳ þ þr mættu hñ akiæra
8 Þa formerkte hñ þra Huxan/z sagde til Mansins þss ß Hondena hafde visnada/Rijs þu
vpp/z gack fram hingad. Hñ reis vpp z gieck fram. 9 Eñ Jesus sagde til þra/ Eg spyr
ydur ad/Huort hæfer a Sabbathsdøgū ad giora gott edur illt? Lijfenu vid ad hallda edr for
tijna? 10 Og hñ leit vm kring vppa þa alla/z sagde til Mansins/Riett þu vt þijna Hønd/z
hñ giørde þ/þa vard hñs Hond heil aptur/z heilbrigd/ß hin øñr. 11 Eñ þr vrdu alsendis gal
der/ z tolulu til huor vid añañ/huad þr villdu giøra til vid Jesū.
12 VM þ giordest a þm Tijma/ad hñ gieck a eitt Fiall ad bidiast þ/z hñ var vm þa No
Matth.10/1. tt a Bænum til Guds. 13 Og þa ed Dagur var/kallade hñ sijna Læresueina/z kio
Mar. 3/13. re tolf af þm/ huoria ad hñ nefnde Postula. 14 Simon hún hñ kallade Petrum/
Act. 1/13. z Andream Brodur hñs/Jacobū z Johañem/Philippum z Bartholomæū. 15 Mattheum
z Thomam/Jacobū Son Alphei/z Simon ß kalladest Zelotes. 16 Judam Jacobs Son/z
Judam Ischarioth þañ Suikara.
17 Og hñ for ofañ mz þm/z gieck a eirn sletton flot j Morkeñe/z flockr hñs Læresueina/z
mykell fiølde Folks af øllu Judalāde z Jerusalem/ z vr Tyro z Sidon/liggiāde vid Hafid.
18 Huorier komner voru hm ad heyra/z ad þr læknudust af sijnum Sottum/z þr sm hrakter
voru af Ohreinū Andū z þeir vrdu heilbrigder. 19 Og allt Folked girntest ad snerta hñ/ þt
Matth. 5/3 Kraptr gieck vt fra hm/z hñ læknade þa alla.
20 OG hañ hoof vpp sijn Augu yfer Læresueina sijna z sagde. Sæler erud þier Vol
Joh.16/20. Jacob. 4/9. ader/þt ydart er Gudz Rijke. 21 Sæler erud þier ß hier hungrʳ/þt þier skulud sadd
Esa. 61/3. er verda/Sæler erud þier ß hier grætid/þt þier munud hlæia. 22 Sæler erud þier ef
i Pet.4/14 Meñ hata ydr/z fraskilia ydur/z hallmæla/z burt skufa ydaʳ Nafne so ß añars Illuirkia/
vegna Mansins Sonar. 23 Gledied ydur þa z dansed/ Þui sia/yduart Verdkaup er mykid a
Himne/Þuiad þañeñ giørdu þra Fedur vid Spameñena.
Amos 6/1. 24 Eñ þar j mot/Ve ydur Audugū/þui þier hafid ydra Huggun j burtu. 25 Ve ydr sm nu
Esa. 65/14. erud sadder/þt ydr mun hungra. Ve ydur sm hlæed hier / þt þier munud æpa z yla. 26 Ve
ydur nær ed huor Madur lofar ydur/þt so giordu z þra Fedr vid hina folsku Spamen̄.
Matth. 5/44. 27 EN eg seige ydur sm aheyrid/Elske þier Ouine ydra/giorid þm gott sm ydur hata.
28 Blezed þa er ydur bølua/z bidied þ þm ß ydr eru þuerbrotnʳ. 29 Og huor hñ slær
Mat. 5/39. þig a eirn Kiñvangañ/ biod hm z añañ þar til/Og huor hñ tekur af þier þiñ Mø
ttul/þa ver hm eige þiñ Kyrtil. 30 Og huor þig bidur/þm gief/z huor hñ tekur burt huad
Matth. 7/12. þitt er/þ heimt eige aptr. 31 Og so ß þier viled ad Meñ giøre vid ydur/giorid so lijka vid þa.
Tob. 4/16. 32 Og ef þier elskid þa sm ydur elska/Huoria hafid þier þar þ Þock? þt Synduger elska og
Matth. 7/12. so þa ß þa elska. 33 Og þo þiʳ giorid þm gott er ydr giora vel til/huada þock hafed þiʳ þʳ þ?
Deut. 15/8. þt þta sāa giora eirneñ hiner Syndugu. 34 Og þo þier lænid þm af hūm þier væntid Laña
Matth. 5/42. Huor verdr þa ydʳ Þock? þt Syndugir læna z so Syndugū/so þr take lijkt vid lijku. 35 Eñ
þo sm ædur/elske þier ydar ᵃ Ouine/Giørid gott z læned/einskis þar þ væntande/ þa mū yd
Matth. 5/44: ar Verdkaup mykid verda/z þier munud verda Børn hins Hæsta/þt hñ er godfus vidur O
a (Ovine) Hu ør sem lanar O- þacklata z Vonda.
vin synum/edr gi ører hm til goda/ 36 VAr fyrer verid z Myskunsamer/ lijka sm ydar Fader er Myskunsamur. 37 Dæmed
hañ kieñer sialfū sier/ad hañ þarf eige/ so ad þier dæmest eigi. Fordæmed eige/so ad þier fordæmest eige. Fyrergiefid/
einskis ad vōa edr vænta sier þʳ þ/ þa mun ydur z fyrergiefast. 38 Giefid z skal ydur giefast/Fulla z samþrikta/skiek
eñ þ giører eingeñ vtañ eiñ Christeñ na z yferfliotañlega Mæling muu Meñ giefa j yduart Skaut. Þuiad riett med þre sømu mæ
Madur. lingu/huorre þier mæled vt/mun ydur aptur mælast.
39 Og hñ sagde þm eina Epterlijking/Fær Blindur vijsad Veg einum Blindū? falla þeir
ei bader j Grøfena? 40 Eige er Læresueirneñ yfer sijnū Meistara. Þui nær ᵇ Læresu
b(Læresueirneñ) eirneñ er so sm hñs Meistare/þa er hñ algiørdur. 41 Eñ huad sier þu Agn j þijns Brodu
þ er/ þegar Lære rs Auga/eñ ad þm Bialka ß j þijnu auga er gæer þu ei. 42 Eda hūniñ mattu seigia Brodr
sueinenum geing þijnum/Broder/leyf ad eg dræge Agnena vr Auga þijnu/er þu sier eige sialfur Bialkañ j
ur eins z Meista þijnu Auga. Þu Hræsnare/drag þu fyrst vt Bialkañ vr þijnu Auga/z sia þa til ad þu dr
rañū/ þa geingur riett til. æger vt Agnena vr þijns Broders Auga.
43 Þui eckert gott Trie þa ber fuiñ Auoxt/z eckert fuid Trie ber godañ Auoxt. 44 Hút
Matth. 12/33. Trie þeckiest af sijnum eigeñ Auexte/Þuiad ei lesa Mēnn samann Fijkiur af Þyrnum/Og
ei helldur

ei helldr Wſnder af Þyſlū. 45 Godr Madr af godū Siod ſıns Hiarta frāber gott/ ꝛ Illur
Madr af vondū Siod ſıns Hiarta framb' illt/ þt þ ſ Hiartad er fullt af/ þ ſlo' vtaf Muñū.
46 TIl huors kalle þier mig Herra/ Herra/ ꝛ giorid eige þ eg ſeige? 47 Huor hñ kiemr
til mȳn/ ꝛ heyrer mȳn Ord ꝛ giorer þau/ hañ mun eg ſyna ydur huoriū hñ er lȳkr.
48 Hñ er lȳkur þm̄ Mañe er bygde vpp Hws/ ꝛ groof diupt/ ꝛ ſette þſſ Grūduoll Matth. 7/21.
a Hellubiarge/ Eñ er Vatzgangur kom/ dunde Straumureñ a Hwſenu/ ꝛ mætte þ eige hr Jacob 1/22.
æra vr ſtad/ þt þ var grunduallad a Hellubiarge. 49 Eñ huor hñ heyrer ꝛ giorer eige/ hñ er
lȳkur þm̄ Mañe er bygde eitt Hws a Jordu/ an Grundvallar/ ad huoriu Straumuriñ dundi
ꝛ þ ſiell iafnſnart/ ꝛ Hrapan þeſſ Hwſſ var mykel.

VII

EN þa hñ hafde lycktad ſȳna Rædu ꝼ Folkenu/ gieck hañ til Capernaum. 2 Matth. 8/5.
Eñ Þion eins Hūdrads hofdingia/ la daudſiukr/ huor ed hm̄ var miog gied
felldur. 3 Og er hñ heyrde af Jeſu/ ſende hñ þa eliſtu af Gydingū til hñs
ꝛ bad hñ ad koma ꝛ giora ſiñ Þion heilbrigdañ. 4 Eñ er þr komu til Jeſu/
bædu þr hñ koſtgiæfelega/ ꝛ ſogdu/ Verdur er hñ þeſſ ad þu veiter hm̄ þ. 5
Þuiad hñ elſkar vora Þiod / ꝛ hefr vppbygt ꝼ oſſ vor Samkundu Hws/ þa Matth. 8/8.
gieck Jeſus mz þm̄ þan. 6 Og þa er þr voru nu ei langt fra Huſinu/ ſende Hofudsmadureñ
V.ne til hñs ꝛ liet ſeigia hm̄/ O Herra þia þig ei/ þt eg em eige verdur ad þu ganger vnder
mitt Þak. 7 Þar ꝼ hefe eg ꝛ eige reiknad ſialfañ mig verdugañ til þȳn ad koma/ helldr mæl
þu eitt Ord/ ꝛ þa verdur miñ Þion heill. 8 Þuiad eg em Madr Valldenu vndergiefiñ/ ha
fande vnder mier Strȳdsmeñ/ ꝛ ef eg ſeige þeſſū/ Far/ þa fer hañ/ ꝛ odrum Kom/ þa kiemr
hñ/ ꝛ Þion mȳnum/ gior þetta/ ꝛ þa giorer hñ þ. 9 Eñ er Jeſus heyrde þ furdade hañ a
hm̄/ ꝛ ſnereſt vid/ ꝛ ſagde til Folkſins ſm̄ hm̄ fylgde epter/ eg ſeige ydur/ ad eg hefe eige fun
ded þuilȳka Tru j Jſrael. 10 Og er þr ſm̄ vt voru ſender komu aptur til Huſſins/ fundu þr
þañ Þion er ſiukur hafde verid/ heilbrygdañ.
11 OG þ ſkiede epter þad/ ad hann gieck j eina Borg ſm̄ hiet Nain/ ꝛ marger hañs
Læreſueinar fylgdu hm̄ ꝛ fiolde Folks. 12 Eñ er hñ nalgadeſt Borgar hlidid/ Sia/
þa var framlideñ Madur boreñ vt/ einka Sonur ſiñar Modur/ ꝛ hun var Eckia.
Og mykell Borgarmwgur gieck vt mz heñe. 13 Og er DROTteñ leit hana/ hrærdeſt hñ
Myſkunar þar yfer/ ꝛ ſagde til heñar/ æptu ei. 14 Og hñ gieck þar ad/ ꝛ ahrærde Borur
nar/ eñ þr ed bæru ſtodu vid/ ꝛ hñ ſagde/ Vngmeñe/ eg ſeige þier rȳs vpp. 15 Og ſa reiſti ſig
vpp/ er framliden var/ ꝛ tok ad mæla/ ꝛ hñ gaf hañ hñs Modr. 16 Eñ yf' alla þa kom ot
te/ lofadu Gud ꝛ ſogdu/ Spamadur mykell er a medal vor vppriſeñ/ ꝛ Gud hefur vitiad ſȳ Luc. 24/19.
ns Lyds. 17 Og þeſſe ſaga barſt vtaf hm̄ vm allt Judalād/ ꝛ vm oll kringūliggiande Lond. Joh. 4/19.
18 OG allt þetta kuñgiordu Johañi hañs Læreſueinar/ ꝛ hann kallade tuo af ſȳnum
Læreſueinum til ſȳn. 19 Og ſende þa til Jeſum/ ꝛ liet ſeigia hm̄/ Ertu ſa ed koma Matth. 11/2.
mun/ eda eigum vær añars ad bȳda? 20 Eñ er þr Meñ komu til hñs/ ſogdu þr/
Johañes ſkȳrare ſende ockr til þȳn/ ꝛ liet ſeigia þier/ Ertu ſa er kōa mū/ eda eigū vær añars
ad bȳda? 21 Eñ a þre ſou ſtūdu læknade hñ marga af ſottū ſȳnū ꝛ Meinū/ ꝛ af illū Ondū/
ꝛ morgū Blindū gaf hñ ſyn. 22 Og Jeſus ſuarade ꝛ ſagde til þra/ Gangid burt ꝛ kuñgior Eſa. 29/18.
id Johañi huad þi' hafid ſied ꝛ heyrt/ þ Blind' ſia/ Hallt' gāga/ Lȳkþra' hreinſaſt/ Dauf' fa ꝛ 35//5.
Heyrn/ Dauder rȳſa vpp/ Fatækū bodaſt Euangeliū. 23 Og ſæll er ſa ſ ei hneyxlaſt a mier. Matth. 15/30
24 EN er Sendebodar Johañis voru burt geingner/ hof Jeſus ad ſeigia Folkenu/ af Matth. 11/7.
Johañe/ Huad forud þier vt j Eydemork ad ſia? Eda villdud þier ſia Reyr
af Vinde ſkiekeñ? 25 Eda huad erud þier wtgeingner ad ſia? Villdud þier ſia
Mann j mȳukum Klædum? Siaed/ Ad þr ſem j Dȳrmætū Klædum og j Vellyſtingum/ lifa
eru j Konga Gordum. 26 Eda huad erud þier vtfarner ad ſia? Villdud þier ſia eiñ Spa
mañ? Eñ eg ſeige ydur þañ ſ meire er eñ Spamañ. 27 Þeſſe er ſa af huorium ſkrifad er/ Mala. 3/1.
ſia/ Eg ſende miñ Eingel ꝼ þȳnu Auglite/ ſa er tilreida ſkal þiñ Veg ꝼ þier. 28 Þuiad eg ſe
ige ydr/ ad a medal þra ſ af Kuiñū eru fædder/ er eingeñ Spamadur meire eñ Johañes ſkȳ Matth. 11/10.
rare/ Eñ ſa miñe er j Guds Rȳke/ er hm̄ meire. 29 Og allt þ Folk er til heyrde/ ꝛ lȳka Toll Mar. 1/2.
heimtumeñ riettlætu Gud/ ꝛ lietu ſkȳra ſig mz Skȳrn Johañis. 30 Eñ Phariſei ꝛ Logſpe
kingar forſmadu Guds Rad j mote ſialfum ſier/ ſ lietu eige ſkȳraſt af hm̄.
31 EN DROTteñ ſagde/ Vid huad ſkal eg iafna Moñū þeſſarar Kynſlodar? huor Matth. 11/16
iu eru þeir lȳker? 32 Bornum þm̄ eru þeir lȳker/ ſ ſitie a Torge ꝛ kreſar huor til
añara/ ꝛ ſeigia/ Vær Þȳpudum fyrer ydur/ og þier dantſudud eige/ Vær Eingum
fyrer

þ ydur vor Harmakuæde/ z þier æptud eige. 33 Þuiad Johañes Skijrare kom/ æt eige Braud
Mar. 1/6. nie drack Vijn/ þo seige þier/ hñ hefr Diøful. 34 Mansins Son er komeñ etr z dreckr/ z þier
seiged/ Siaid/ Sa Madur er eirn Etare/ z Vijndrÿckiumadur/ Vinur Tollheimtumaña og
Bersyndugra. 35 Og Spekeñ hlytur so ad riettlætast af ollū sijnū Bornum.
36 EN eirn af Phariseum bad hañ ad hñ æte med hm̄/ Og hñ gieck jñ j Pharisearãs
Matth. 26/7. Mar. 14/3. hws/ z settist til Bords. 37 Og sia/ ad Kona var su j Borgeñe/ ad Bersyndug var
a (Salue) Þad er med Dyrmætt Ilmande Vatn. Og er hun visse ad Jesus sat til Bordz j Phariseãrans husi/ hafde hun þangad A
labastur med a Salue. 38 Og stod a bake til Foota hñs/ z griet/ z tok ad væta hñs Fætr mz
Tarum/ z ad þurka þa med sijnu Hofudhære/ z kyste a hñs Fætur/ z smurde þær mz Salue.
39 Eñ þa sa Phariseus sa þ ẽ hm̄ baud jñ/ mællte hñ mz sier z sagde/ ef ad þsse være Spæ
madur/ þa visse hñ huor z huilijk være su Kona er a hm̄ tekur/ þt hun er ein Bersyndug Ko
na. 40 Jesus suarade z sagde til hñs/ Simon/ eg hefe nockud ad seiga þier/ Eñ hñ sagde/
Seig þu Meistare. 41 Tueir Skulldameñ voru nockur Okurs kalls/ eirn var hm̄ skylldug
ur fim̄ hundrud Peninga/ eñ añar fimtijger. 42 Og er þr høfdu ei ad giallda/ gaf hñ þm̄ þ
vpp bædū/ seig nu huor þra mun elska hñ meir? 43 Simon suarade z sagde/ Eg meina ad
sa ẽ hñ gaf meira vpp/ Eñ hñ sagde til hñs/ Þad vtskurdader þu riett.
44 Og hñ snere sier til Kuiñuñar/ z sagde til Simonar/ Sier þu þssa Konu? Eg gieck jñ
j þitt hws/ z þu gafst mier eige Vatn handa mijnū Fotum/ Eñ þesse vætte mijnar Fætr mz
Tarum/ z þurkade med sijnu Hofudhære. 45 Koss gafstu mier onguañ/ eñ þesse sijdañ hū
gieck hier jñ/ hefur hun eige lint ad kyssa mijnar Fætur. 46 Mitt Hofud smurder þu eige
Vidsmiøre/ eñ þsse smurde mijnar Fætur mz Salue. 47 Fyrer þ seige eg þier/ ad heñe fgief
ast margar Synder/ þt hun elskade miked/ Eñ þm̄ sm̄ miña fyrergiefst/ hañ elskar midur.
Matth. 9/2. 48 Og hñ sagde til heñar/ Þier eru þijnar Synder fyrergiefnar. 49 Þa toku þr til/ sem vid
Borded sætu hia hm̄ z søgdu med sialfum sier/ Huor er þesse sa er fyrergiefur Syndernar?
Mar. 5/34. 50 Eñ hñ sagde til Konuñar/ Þijn Tru giorde þig holpna/ far j Fride.

VIII

OG þ skiede epter þ/ ad hñ ferdadest j giegnū Borger z Kauptun/ predikande z
bodande Euangelium af Guds Rijke/ z þr tolf med hm̄. 2 Og nockrar þær
Konur ẽ hñ hafde grædt af Ohreinū Ondū/ z Sottarfelū/ Sem var Ma
Marc. 16/9. ria su er hiet Magdalena/ fra huorre ad sio Dioflar høfdu vt fared. 3 Og
Johaña Hwsfru Chusa/ Forsionarmans Herodis/ z Susaña/ z margar ad
rar þær hm̄ veittu af sijnū Eignum.
Matt. 13/3. Mar. 4/2. 4 Eñ þa er margt Folk var nu samañ kõid/ z þr skūdudu til hñs vr Stødunū/ sagde hñ
j eiñe Epterlijkingu. 5 Þar gieck vt eirn Sædmadr/ ad Sæ sijnu Sæde/ Og þa hñ
sæde/ fiell sumt hia Veigenū/ z vard fottroded/ z Fuglar Himens ætu þ. 6 Og sumt
fiell a Hellu/ Og þa er þ spratt vpp/ visnade þ/ af þui þ hafde eige Vøkuan. 7 Og sumt fi
ell a mzal Þyrna/ z Þyrneñ spruttu vpp med z kiæfdu þ. 8 Sumt fiell j goda Jord/ z þ voox
vpp/ z bar hundradfalldañ Auoxt. Þa er hñ sagde þetta/ kallade hñ/ Huor Eyru hefr ad
heyra/ hñ heyre.
9 EN hñs Lærisueinar spurdu hñ ad/ z søgdu/ Huada Epterlijking a þetta ad vera? 10
Matth. 13/10. Marc. 4/10. Hñ sagde. Ydr er giefid ad vita Leynda Doma Guds Rijkis/ eñ ødrum j Epterlijkin
Esa. 6/9. gum/ so ad siaande þa siae þeir eige/ z aheyrande skilie þeir þad eige.
Matth. 13/14. 11 Eñ þesse er Epterlijkingeñ/ Sæded er Guds Ord? 12 Eñ hiner vid Veigeñ/ eru þr ẽ hey
Marc. 4/12. Joh. 12/40. ra/ eñ eptera kiemur Diøfulleñ/ z tekur Ordid vr þra Hiørtum/ so ad þr true eige z ode hol
Actor. 28/26. pner. 13 Eñ hiner a Helluñe/ eru þr/ ẽ medtaka Ordid mz Fagnade/ þa þr heyra þ/ z hafa
Rom. 11/8. eige Root/ Vm stundarsaker trua þr/ z a Freistingar tijma falla þr fra. 14 Eñ þ sm̄ fiell j
millum Þyrna/ eru þr sm̄ þ heyra/ z velkiast j Sørgum/ Audæfum z Vellystingū þessara
Lijfdaga/ z kiæfast/ z færa onguañ Auoxt. 15 Eñ þ sm̄ j goda Jord fiell/ eru þr sem Ordid
heyra/ z hallda þui j godu z Sidsømu Hiarta/ z færa Auoxt j Þoliñmæde.
16 Eñ eingeñ kueiker a Liosenu/ z byrger þ mz kiere/ eda setur þ vnder Beck/ helldr setr hñ
Matth. 5/15. Marc. 4/21. þ j Kiertahalldeñ/ so ad þr sem þar jñ ganga siae Liosid. 17 Þuiad eckert er so hulid/ ad ei
Matth. 10/26. Marc. 4/22. ge verde opeñbert/ og eckert so leynt/ ad eige kuñgiorest og kome j lioos. 18 Fyrer þui gætid
ad huor

ad/huornen̄ þier heyred. Þuiad þm̄ ed hefur/hm̄ mun giefast/Og huor hellst eckert hefur/
fra hm̄ mun burt takast/einnen̄ þ hñ meinar sig hafa.
19 EN Moder hñs z Brædur geingu fram̄ ad/z kuñu ecke ad komast til hñs f Folke Matth.12/46.
nu. 20 Og hm̄ var þ vnderuñsad/Moder þijn z Brædur standa þar vte/ z vilia sia Mar. 3/31.
þig. 21 Eñ hñ suarade z sagde til þra/mijn Moder z mijner Brædur eru þsser/sem
Guds Ord heyra z giora.
22 OG þad bar til a einū Deige/ ad hañ stie a Skip mz sijnū Læresueinū/z hñ sagde til Matth.8/23
þra/Forū vær yfer ū Sioen̄/z þr yttu fra Lande. 23 Eñ er þr foru yfer vm/sofnade Mar. 4/36.
hñ. Og þar kom Huirfeluindur a Sioen̄/z Bylgiurnar fiellu yfer þa/z þr voru sta
dder j storū Voda. 24 Þa geingu þr ad hm̄ z voktu hñ vpp z sogdu/Meistare/Meistare/
vær forgongū. Eñ hñ stod vpp z hastade a Vinden̄ z a Vatsbylgiurn̄/Og þær sefudust/
z giorde Logn. 25 Hñ sagde til þra/Huar er ydar Tru? Eñ þr ottudust/z vndrudust seigan Matth.8/29.
de sijn a mille/Huor er þesse? þt hñ bydur Vinde z Vatne/z þaug hlijda hm̄. 26 Og þeir Mar. 5/1.
sigldu þa til Bygd̄ Gadarenorum/huor ed liggur iafngiegnt Galilea.
27 OG þa hñ stie a Land/mætte hm̄ Madur nockur vr Borgeñe/s hafþt hafde Diofla
vm langañ tijma/z klæddest eige fotū/var z eige j Husum/helldur j Daudramaña Matth.8/28.
Grofum. 28 Eñ er hñ leit Jesū/hropade hñ z fiell nidur f hm̄/kallade vpp hærri Mar. 5/1.
Roddu z sagde/Huad hef eg med þig ad giora Jesus Sonur Guds hins Hæsta? Eg beide
þig ad eige kuelier þu mig. 29 Þui hñ baud þm̄ Ohreina Anda ad hñ fære vt af Mañenū
þt hañ hafde vm langañ tijma hñ kualid/hñ var z bunden̄ mz Vidium/z j Fiotrū varduett
tz/eñ adslitnū Bondunū / var hñ reken̄ af Dioflenū j Eydemork
30 Jesus spurde hañ ad z sagde/Huort er Nafn þitt? Hñ sagde/Legion/ þuiad marger
Dioflar voru j hñ farner. 31 Og þr bædu hñ ad eige skipade hñ þm̄ ad fara j Vnderdiuped. Matth. 8/30.
32 Eñ þar var mikel Suinahiord a bite vm Fialled/z þr bædu hñ ad leyfa sier ad fara j þau
z hñ lofade þm̄ þ. 33 Þa foru Dioflarn̄ vt af Mañenū/z foru j Suinen̄/z Hiorden̄ stey
pte sier hraparlega j Sioen̄ z druckte st. 34 Eñ er þr sau þ s Hiordena geymdu/huad skiede
flydu þr z geingu burt/ z kuñgiordu þ j Borgena z vppa Landid.
35 Þa geingu þr vt ad sia huad skied hafde/z komu til Jesu/z fundu Mañen̄ af huorīū ad
Dioflarn̄ hofdu vtfared/sitiande Klæddañ z heiluita/til Fota Jesu/z þr vrdu hrædder. 36
Eñ þr s þ hofdu sied/kyntu þm̄ huornen̄ sa Diofulode var orden̄ heilbrygdur. 37 Og allur
Mugur Gadarenorū vmliggiande Landa bædu hñ/ad hñ vike burt fra þm̄/ þt þr voru af
myklū Otta halldner. Hñ stie þa a Skip/z snere aptur. 38 Eñ sa Madr s Dioflarner vo
ru vt af farner bad hñ ad hñ mætte vera hia hm̄/ Enn Jesus liet hñ fra sier/og sagde. 39
Far heim aptur/z seig huad mikid Gud veitte þier. Og hñ for z predikade vm alla Borgena
huad myked Jesus hafde hm̄ giort.
40 ÞAd skiede z er Jesus kom aptr/ad Folkid medtok hñ/ þt aller bidu hñs. 41 Og sia/
Madur kom þar sa er Jairus var ad Nafne/z sa var Samkūdu husins Hofdin Matth. 9/18
ge/Hñ fiell til Fota Jesu z bad hñ/ad hñ kiæme j hñs Hws. 42 Þuiad hñ atte si Mar. 5/22.
er einka Dottur nær tolf ara gamla/ z hun var ad Dauda komen̄. Og er hañ gieck burt/
þa þreyngde Folked ad hm̄.
43 EIn Kona hafde haft Blodfall j Tolf Aar/huor ed vt hafde giefid Læknurum
sijna alla Aleigu/ z vard þo af onguum grædd. 44 Hun gieck a baktil/z snart
Falld hñs Klæda/z jafnsnart stemdest heñar Blodlat. 45 Jesus sagde/Huor er sa
er mig snerte? Eñ er þr aller neitudu/sagde Petr z þr ed mz hm̄ voru/Meistare/Folkid þrey
nger z þiakar ad þier/z þu seiger/Huor snart mig? 46 Jesus sagde/ Einhuor hefur snort
id mig/Þuiad eg keñe Kraft vt af mier geñgen̄. 47 Eñ er Konan̄ sa/ad þ var eige hulid/kō
hun skialfande/z fiell fram̄ f hm̄/z kuñgiorde f ollu Folke/f hueria Sok er hun hafde hñ
snortid/z huorsu hun hafde jafnsnart heil ordid. 48 Þa sagde hñ til heñ̄/Vertu glod mijn
Dotter/þijn Tru hialpade þier/far j Friде.
49 Og er hñ talade eñ þetta/kom einn af Samkunduhofdingians þienurum/seigiande ho
num/ Þijn Dotter er Andud / omaka Meistarañ eige. 50 Eñ er Jesus heyrde þad
suarade hñ hm̄ z sagde/hrædstu eige/tru ad eins/þa verdur hun heilbrigd. 51 Og er hñ kō
j hwsid/lofade hñ ei neinū jñ ad ganga/nema Petro Jacobo z Johañe/z Fodur z Modur
Barnsins. 52 Eñ þr grietu aller/z syrgdu hana/Hñ sagde þa/grætid eige/þt hun er eige
daud/helldr sefr hun. 53 Og þr dærudu hñ/þt þr vissu ad hun var laten̄. 54 Eñ hñ rak þa
alla vt/z tok j hond heñar/kallade z sagde/Stulka stattu vpp. 55 Og heñ̄ Ande kom ap
tur/z hun stod jafnsnart vpp. Hñ skipade z ad giefa heñe ad eta. 56 Og heñar Forelldrū
felmtrade vid/eñ hñ baud þm̄ ad seigia onguum fra huad giorst hafde.

IX

Og hn̄ kallade saman̄ þa tolf sijna Læresueina/ z gaf þm̄ Valld z Mackt yf
Matth. 10/1. Marc. 6/7 er ollū Dioflū/ z þ þr læknudu Sotter. 2 Og hn̄ sende þa vt ad Predika Gu
Matth. 10/9 ds Rijke/ z ad græda Siuka. 3 Og sagde til þra/ þi' skud eckert taka mz ydr a
Mar. 6/8 Veigen̄/ huorke Staf nie Tosku/ eige Braud nie Peninga/ z eingen̄ sk haþa
tuo Kyrtla. 4 Og j hūt þ Hws s̄ þier jn̄gangid/ þa blijfed þar þangad til þi'
Act. 13/51 þarid j burt þadan̄. 5 Og sa huor ed medtekur ydur eige/ þa' gangid vt vr þm
Stad/ z hristed eirnen̄ Duptid af Footū ydar/ til Vitnisburdar yfer þa. 6 Og þr geingu vt
z ferdudust i giegnū Kauptun/ predikudu Euangelium / z læknudu allstadar. 7 En̄ allt
þ er skiede þ hn̄/ kom þ Fiordungs Hoþdingiann Herodem/ og hn̄ vard hræddur/ Aþ þui ad
af sumum sagdest þ Johan̄es være af Dauda risin̄. 8 En̄ af sumum/ þ Elias være auglystr
Mar. 6/14. en̄ af sumū þ eirn aþ gomlu Spamōnum være vpp aptur risin̄. 9 Herodes sagde/ Johan̄em
hef eg Hælshogguid/ En̄ huor er þesse/ af huorjū eg heyre þetta? Og hn̄ fystest ad sia hn̄
10 Postularner komu aptr z skyrdu hm̄ fra huad mykla hlute ad þr hofdu giort/ Og hn̄ tok
þa til sijn/ z veik burt afsijdis j Eydemork/ hia Borgen̄e s̄ hiet Bethsaida. 11 Og er Folked
vard þss vart/ ferdadest þ ept' hm̄/ Og hn̄ liet þa kōa til sijn/ z sagde þm̄ aþ Guds Rijke/ læk
Matth. 14/13 nade z þa s̄ þess þurftu. 12 En̄ er Deigenū tok ad halla/ geingu þr tolf til hn̄s/ z sogdu hm̄/
Mar/ 6/36. Lat Folkid j fra þier/ ad þ gange j þaug Þorp z Kauptun er hier eru j kring/ ad þr kyn̄e ad
Joh. 6/9. sin̄a Herberge z Fædu/ þt vier erū hier a Eydemorku. 13 En̄ han̄ sagde til þra/ Giefi þier
þm̄ ad eta/ þr sogdu/ vær hofū ei nema fim̄ braud/ z tuo Fiska/ nema so sie ad vær forū z ka
upū Fædu so morgu Folke. 14 Þui þar v' nær fim̄ Þusund man̄s/ Hn̄ sagde þa til sin̄a Lære
sueina/ lated þa setiast j lag/ fim̄tig' z fim̄tig' saman̄. 15 Þeir giordu so/ z settu sig nidur all'
16 Þa took hann þaug fim̄ Braud z tuo Fiska/ leit til Himens/ giorde þacker þar yfer/ og
braut sundur/ z fieck sijnū Læresueinū/ ad þr legde þ Folkid. 17 Þeir neyttu z vrdu all' sadder/
Þar var z vpptekid er þm̄ hafde aþgeingid af Leyfum/ tolf Karfer.
18 Og þ giordest þa hn̄ var eirn z badst þ/ z hn̄s Læresueinar hia hm̄/ ad hn̄ spurde þa
Matth. 16/13. ad z sagde/ Huorn seiger Folkid mig vera? 19 Þeir suorudu z sogdu/ þr seigia þu si
Mar. 8 / 27. ert Johan̄es Skijrare/ en̄ adrer þu siert Elias/ en̄ sumer seigia/ þ eirn af hinū Go
mlu Spamōnunū sie vpprisin̄. 20 Hn̄ sagde til þra/ Huorn seiged þi' þa mig vera? Petrus
suarade þa z sagde / Þu ert Christur Guds. 21 Enn han̄ hastade a þa/ z baud þm̄ ad þr
segde þ eige neinū. 22 Og sagde/ þui Mansins son mun en̄ margt lijda/ z þorsmædur verda
Matth. 17/23 Mar. 8/31. af Olldungū z Skriftlærdū/ z Hoþudprestū/ z lijflaten̄ verda/ z a þridia Deige vpp ad rijsa.
23 Hn̄ sagde þa til þra allra/ Huor hn̄ vill mier epter fylgia/ hn̄ aþneyte sialþū sier/ z take a
sig sin̄ Kross huorsdaglega/ z fylge mier epter. 24 Þui huor ed sijnu Lijfi vill bihallda/ hn̄ mū
tyna þui/ en̄ huor sijnu Lijfi tyner min̄a vegna/ hn̄ skal bihallda þui. 25 Þui huad gagnar þ
Man̄enū þo hn̄ hreppe allan̄ Heimen̄/ en̄ glate sialþn̄ sier/ eda skade sialþan̄ sig? 26 En̄ hū
Matth. 10/33. hn̄ feilar sier mijn z min̄a Orda/ þess mun Mansins Sonur feila sier/ þa hn̄ kiemr j Dyrd
Mar. 8/38 Inf. 12/9. sin̄e z sijns Fodurs/ z Heilagra Eingla. 27 Og eg seige ydur san̄lega/ ad nockrer eru af þm̄
Matth. 16/28. hier standa/ s̄ ecke skulu smacka Daudan̄/ fyrre en̄ þr sia Guds Rijke.
28 Og þ skiede epter þessa Rædu nær atta Dogū/ ad hn̄ tok med sier Petrum/ Johan̄em/
Mar. 9/1 Matth. 17/1 z Jacobum/ z gieck vppa eitt Fiall ad bidiast þ. 29 Og þa er hn̄ badst þ/ vard han̄s
Mar. 9/2 Andlitz mynd odruvijs/ z hn̄s Klæde huijt z skynande. 30 Og sia/ Ad tueir Men̄ tol
udu vid hn̄/ huorier ed voru Moyses z Elias. 31 Þeir open̄beruðust j byrtun̄e/ og toludu vm
a (Vtgeir) Þaþ er / huør Afdrif hann munde fæ. hn̄s a Vtfor/ huoria hn̄ munde fullkomna til Jerusalem. 32 En̄ Petur z þr ed voru med
hm̄ voru fuller aþ Suefne. Og er þr voknudu / sau þr hn̄s Dyrd/ z þa tuo Men̄ hia hm̄
standa. 33 Þad vard z þa þr skildu vid hn̄/ ad Petur sagde til Jesu/ Meistare/ Gott er hr
er ad vera/ z giorū hier vpp þriar Tialldbuder/ Þier eina/ Moysi/ eina z Elie eina/ Og hn̄
visse ei huad hn̄ sagde. 34 En̄ þa hn̄ talade þta/ kom eitt Sky z skygde yfer þa. Og þr ott
Matth. 3/17. udust er Skyed leid yfer þa. 35 Og Roddkom vr Skyenu er sagde/ Þesse er sonur min̄ elsku
legur hm̄ skulud þier heyra. 36 Og j þui ad soddan̄ Rodd vard/ fundu þr Jesum einsaman̄.
Og þr þogdu z sogdu onguum neitt fra þui/ a þm̄ Dogum huad þr hofdu sied.
37 Og þ skiede an̄ars Dags er þr foru ofanaþ Fiallenu/ ad margt folk ran̄ j moti hm̄.
38 z sia/ eitt Madr a medal folksins/ kalladi vpp z sagdi/ Meistari eg bid þig/ sia til so"
Matth. 17/14 Mar. 9/17. mijns/ þt hn̄ er min̄ einka Son. 39 Sia/ ad Andin̄ grypr hn̄/ þa emiar hn̄ jafnsna
rt/ z hn̄ hrijfr hn̄ so hn̄ froduþeller/ z varla skilst hn̄ vid hn̄/ þa hn̄ hefr hrifed hn̄. 40 Og eg
bad þijna

þijna Lærefueina ad þr' ræke hñ vt/ ⁊ þr gatu ei. 41 Þa ſuarade Jeſus ⁊ ſagde/ O þu hin Vã
truada ⁊ ꝼrahuerꝼa Kynſlod/ Huorſu leinge þa ſkal eg hia ydr vꝫa ⁊ lijda ydr? fær þu hingad
Son þiñ. 42 Og þa hñ kom til hñs/ hreiꝼ Diofulleñ hñ ⁊ ſleit miøg/ eñ Jeſus ſtraffade hiñ
ohreina Anda/ ⁊ læknade Pilltiñ ⁊ ſieck hñ aptr Fodr ſijnũ/ eñ þm̃ ognade ollũ Guds Dyrd.
43 EN er aller þr vndruduſt ꝥ allt huad hñ giorde. 44 Sagde hñ til ſiña Læreſueina/
taked þeſſa rædu j ydar Eyru/ þt Manſins Son mun ſeliaſt j Maña Hendur. 45
Eñ ꝥ Ord vnderſtodu þr eige/ ⁊ ꝥ var hulid ꝼ þm̃/ ſo ad þr ſkildu ꝥ eige/ Og þeir
ottuduſt ad ſpyria hñ ad þui ſama Orde. Inf. 18/
46 EN ſa þanke kom þra a mille/ huor þra munde Meſtur vera. 47 Og þa er Jeſus Matth. 18/1
ſa þra Hiartans þanka/ tok hñ eitt Barn ⁊ ſette ꝥ hia ſier. 48 Og hñ ſagde til Mar. 9/34.
þeirra/ Huor helſt er medtekur þetta Barn j mijnu Nafne/ ſa medtekr mig/ ⁊ hũ
hñ medtekr mig/ ſa mtekr hañ er mig ſende. Eñ ſa ydr ſ minſtur er allra/ hñ mũ mykell vꝫa.
49 JOhañes ſuarade þa ⁊ ſagde/ Meiſtare Vær ſañ eirn er rak Diofla vt j þijnu Naf
ne/ ⁊ vær vornudũ hm̃ þſſ/ þt hñ ꝼylger þier ecke med oſſ. 50 Jeſus ſagde til hñs/ fyr
ermuned hm̃ ꝥ eige/ þt huor hñ er ei mote oſſ/ ſa er med oſſ.
51 EN þad ſkiede þa tijmeñ fullkomnadeſt/ er hñ ſkyldi takaſt burt hiedañ/ ſnere Hier tekur S.
hñ ſinne Aſiaan til ad ganga ſtrax til Jeruſalẽ/ Og hñ liet Sendeboda ꝼara ꝼ Lucas til ad ſkrifa vm Christi ꝼør
ſiñe Augſyn. 52 Þeir foru ⁊ komu jñ j Samuerſkt Kauptũ/ ad vtuega hm̃ Her til Jeruſalem.
berge. 53 Eñ þr toku eige vid hm̃/ af þui hñ haꝼde ſnued ſiñe Aſian / ad rey
ſa vpp til Jeruſalem. 54 Eñ er hñs Læreſueinar Jacobus ⁊ Johañes ſau ꝥ/ ſøgdu þr/ Her 2 Reg. 1/10.
ra Villtu/ þa vilium vier ſeigia/ ad Elldur falle af Himne/ ⁊ ꝼortære þm̃ lijka ſm̃ ad Elias
giorde? 55 Eñ Jeſus ſnere ſier vid/ haſtade a þa ⁊ ſagde/ Vited þier eige huors Anda Syn Joh. 3/17.
er þir erud? 56 Mãſins Sõr er ei kõeñ til þſſ ad ꝼfara Salũ Maña/ helldr þær ad frelſa?
57 OG þr geingu j añad Kauptũ/ Og ꝥ ſkiede er þr voru a veigenũ/ ad eirn ſagde til hñs Matth. 8/19.
Eg vil fylgia þir eptr/ hũt hellſt þu fer. 58 Jeſus ſagde til hñs/ Refr hafa Holr/ ⁊
Fuglr Himẽs Hreidr/ eñ Manſins ſon heꝼr eige hur hñ meige ſijnu hofdi ad halla.
59 HAñ ſagde þa til eiñs añars/ Fylg þu mier epter/ Eñ ſa ſagde/ Herra lofa mier fyrſt
ad ganga ⁊ graꝼa Fodur miñ. 60 Jeſus ſagde til hñs/ Lat þa Daudu grafa ſijna
Daudu/ eñ þu gack ⁊ boda Guds Rijke.
61 OG añar ſagde / Herra / eg vil þier epterfylgia/ eñ loꝼa mier fyrſt ad ſeigia þeim
mijna burtfør/ ſ eru j mijnu Hwſi. 62 Jeſus ſagde til hñs/ Huor ſ leggur ſijna Ho
nd a Plogieñ/ ⁊ lijtur a bak ſier aptur/ er ei hæfelegur til Gudsrijkis.

X

NAr epter vtualde DROTTeñ ⁊ adra ſiøtijgu/ ⁊ ſende þa vt Tuo ⁊ Tuo ꝼ
ſier/ j allar þær Borger ⁊ Alfur er hñ villde koma. 2 Og ſagde til þra/ Ad
ſøñu er Kornſkierañ mykel/ eñ Verkameñerner ꝼæer/ þui bidied Herrann
Kornſkieruñar/ ad hañ ſende Verkmeñ j ſijna Kornſkieru. 3 Fared wt/ ſiaed
Eg ſende ydur ſo ſ Lømb a medal Varga. 4 Berid eige Pung/ nie Tøſku Matth. 10/16.
⁊ eige Sko/ heilſid ⁊ onguum a Veige. 5 Huar þier komid j eitt Hwſ/ þa ſe 2 Reg. 4/29.
iged fyrſt/ Fridur ſie j þeſſu Hwſi. 6 Og ef þar er Barn Fridarens/ þa ſkal ydar fridur hu Matth. 10/11.
ijlaſt yꝼer hm̃/ eñ ef ei er/ þa mũ ydr Fridr ſnuaſt til ydr aptr. 7 Blijfid j þui ſama Hwſi/ etid Mar. 6/10.
⁊ dreckid huad þeir hafa/ þt verdur er Verkmadureñ ſiña launa. Eige ſkulud þier raꝼa hus Deut. 24/14.
af Hwſi. 8 Og j huoria Borg ſ þier jñgangid/ ⁊ þr mtaka ydur/ þa etid ꝥ ſ ꝼ ydur verdr fr
amſett. 9 Og læknid Siuka þa ſ þar eru/ ⁊ ſeiged þm̃/ Gudsrijke er nalægt komid ydur. 10 1 Tim 5/26.
Eñ ef þier gangid j nockra Borg þar þr medtaka ydr ei/ gangid vte a heñar Stræte/ ⁊ ſeig
ed. 11 Eirneñ ꝥ Dupt ſ loddi a oſſ vr yduari Borg/ hriſtũ vær af a ydr/ Þo ſkud þier vita/ ad
Gudz rijki vr nalægt ydr. 12 Eg ſeigi ydr ꝥ Sodõa mũ bærilegra vꝫa a þm̃ deige/ eñ þri Borg. Matth. 10/14
13 WEi þier Corazin/ Vei þier Bethſaida/ þt ef ſkied hefde j Tyro ⁊ Sidon ſoddã Gu Acto. 13/51
rdu Verk/ ſm̃ hia ydur hafa ſkied/ hefde þr fordũ ſetid j Seck og Oſku/ ⁊ giort ſo Matth. 11/21
Jdran. 14 Þo mun Tyro ⁊ Sidone bærelegra vera a Domenum/ eñ ydr. 15 Og
þu Capernaum ſm̃ vpphaꝼeñ ert til Himens/ munt nidurþryckiaſt allt til Heluijtis. 16 Huor Matth. 10/40.
ydur heyrer/ hñ heyrer mier/ Og huor ydur forſmær/ hñ ꝼorſmær mig/ Eñ hũ mig ꝼorſm
mær/ hñ forſmær þañ ſm̃ mig ſende.

17 EN þr siotiger komu aptur med fagnade/ ꝛ sögdu/ Herra/ þar eru eirnenn Dioflar
oss vndergiefner j þijnu Nafne. 18 Hn̄ sagde til þra/ Eg sa Satan so s̄ Elldng
Matth.16/17. hrapa af Himne/ Siaed. 19 Eg heffe giefed ydr Vallð til ad stijga vppa Hoggorma
ꝛ Scorpiona/ ꝛ yffer allan̄ Krapt Óuinarens/ ꝛ ydr mun eckert granda meiga. 20 En̄ þo sku
lud þier eige glediast af þessu/ þ Andarner eru ydur vndergiefner/ helldur gledied ydur af þui
þ ydar Nøfn eru skrifud a Himnum.
Matth. 11/25. 21 OG samstundis gladdest Jesus j Anda/ ꝛ sagde/ Eg prijsa þig Fader ꝛ DROTtinn̄
Himens ꝛ Jardar/ ad þu hulder þetta fyrer Spekingum ꝛ Vitringū/ ꝛ openberad
er þetta Smælingium/ Ad sonnu Fader/ þt so þocknadest þad ꝑ þier. 22 Aller Hlut
Matth.11/27. Joh. 1/18. er eru mier j Hendur giefner af mijnum Fødur/ ꝛ einginn̄ veit huor ed Sonurenn̄ er nema Fad
erenn̄/ eda huor ed Faderenn̄ sie nema Sonurenn̄/ ꝛ hūiū ed Sonurenn̄ vill þ openbera.
Matth. 13/16. 23 OG hn̄ snerest til sinna Lærisueina/ ꝛ sagde sierdeilislega. Sæl eru þaug Augu s̄ sia
huad þier siaed. 24 Þuiad eg seige ydur/ þ marger Spamenn̄ ꝛ Kongar villdu ha
fa sied huad þier siaed/ ꝛ sau þ eige/ ꝛ heyra huad þier heyrid ꝛ heyrdu þ eige.
25 Og sia ad nockur Løgvitringur stod vpp freistade hns ꝛ sagde/ Meistare/ huad skal eg gi
Matth.22/35. Mar. 12/28. Deut. 6/5. ora so ad eg erfe eilijft Lijf? 26 Hn̄ sagde til hns/ Huornenn̄ stendur skrifad j Løgmalenu?
Huornenn̄ les þu? 27 Hn̄ suarade ꝛ sagde/ Elska skalltu DROTTenn̄ Gud þinn̄ af øllu Hi
arta/ ꝛ af allre Ønd/ ꝛ af ollum mætte ꝛ af ollu Hugskote/ Og Naunga þinn̄ sem sialfann̄
þig. 28 Hn̄ sagde þa til hanns/ riett suarader þu/ gior þ ꝛ muntu lifa. 29 En̄ hann̄ villde riett
læta sialfann̄ sig/ ꝛ sagde til Jesu/ Huor er þa minn̄ Naunge?
30 En̄ Jesus suarade ꝛ sagde/ Madur nockur for fra Jerusalem offan̄ til Jericho/ ꝛ hraf
ade bland Ræningia/ huorier ed flettu hann Klædum/ og slogu hann/ geingu burt og
lietu hn̄ þar epter halfdaudann̄ liggia. 31 En̄ so bar til ouart ad eirn Prestur for ofann̄ sama
Veg/ ꝛ er hn̄ leit hn̄ gieck hn̄ framm̄ hia hm̄. 32 Lijka ꝛ Leuitenn̄/ þa hn̄ kom nær þm̄ stad/ ꝛ
er hn̄ sa hn̄/ gieck hn̄ ꝛ framm̄ hia. 33 En̄ einn̄ Samuerskur Madr ferdadest ꝛ kom þangad/ ꝛ
a (Naunge) Naunge er ecke ad eins sa sem Velgiørningenn̄ giører/ helldur og so sa sem Þørf hefur fyrer Velgiørningenn̄/ þui vier erū aller huør annars Naunge. er hn̄ leit hn̄/ sa hn̄ aumr a hm̄. 34 Gieck ad hm̄ ꝛ batt vm Sar hns/ hellande j þau Vidsm
iore ꝛ Vijne/ ꝛ lagde hn̄ a sinn̄ Eyk/ ꝛ flutte til Herbergis/ gaf ꝛ giætur ad hm̄. 35 En̄ annā
rs dags ferdadest hn̄ burt/ ꝛ tok vpp tuo Peninga/ ꝛ fieck Hwsbuandanum/ ꝛ sagdi/ Haf gæt
a hm̄/ ꝛ huad hellst þu leggur meira vt/ þa skal eg borga þier nær eg kiem aptur. 36 Huor
þra þriggia synest þier vera þess a Naunge/ s̄ hrasadr var j bland Ræningiann̄a? En̄ hn̄ sag
de/ sa er Myskunsemdena giorde a hm̄. 37 Þa sagdi Jesus til hns/ far þu þa ꝛ gior slijkt hid sama.
38 EN þ skiede þa þr ferdudust/ ad hn̄ gieck jnn̄ j eitt Kauptun̄. Þar var ein Kuinna er Mar
tha hiet/ hū medtok hn̄ j sitt Hws. 39 Og hun atte þa Systr er Maria hiet/ hū ed
sette sig ꝑ Fætur Jesu/ ꝛ heyrde hns Ord. 40 En̄ Martha braust miøg ꝑ ad þiona
hm̄. Hū gieck ad ꝛ sagdi/ Herra/ Hirder þu ei vm þ ad Syster mijn lætr mig einsama þiona?
seig henne ad hun take Hende til mz. 41 En̄ Jesus suarade ꝛ sagde til hennar/ Martha/ Mar
tha/ þu ert so ahyggiufull ꝛ mædest j mørgu 42 Eitt er naudsynlegt/ Maria hefur kiorid st
er þad gooda Hlutskipte/ huad eige skal fra henne takast.

XI

OG þ skiede/ ad hn̄ var j nockrū stad/ ad bidiast ꝑ/ Og er hn̄ gaf vpp/ þa sagde
eirn af hns Lærisueinum til hns/ Herra kienn̄ þu oss ad bidia/ lijka s̄ Johann̄
es kiende sijnū Lærisueinū. 2 Hn̄ sagde þa til þra/ Nær þier biddied/ seigid/ Fad
Matth. 6/9. er vor/ a Himnum/ Helgest þitt Nafn/ Tilkome þitt Rijke. Verde þinn̄
Vilie so a Jordu s̄ a Himnū. 3 Gief oss huorn Dag vort daglegt Braud. 4
Og fyrergief oss vorar Synder/ þui vær fyrergiefū ꝛ so ollum þm̄ sm̄ oss eru
skylldugir. Og leid oss ecke j Freistne/ Helldur frelsa oss fra þui jlla.
5 OG hn̄ sagde til þra/ Hu er ydr s̄ hefr eirn Vin/ ꝛ fer til hns vm midnætte/ ꝛ seiger hm̄
goode Vinr/ Lana mier þriu Braud. 6 Þuiad Vinr minn̄ er komenn̄ af leid til mijn/ ꝛ eg
heffe ei þ eg meige framm̄ ꝑ hann̄ setia. 7 Og hinn̄ s̄ ꝑ jnnan̄ er/ suarar ꝛ seiger/ gior mier
ei Onæd/ þui Dyr eru nu lucktar/ ꝛ Børn mijn eru j Suefnhwsi hia mier/ ꝛ eige giet eg vpp
staded/ ad fa þier þaug. 8 Eg seige ydur/ ef hn̄ stendur eige vpp ꝛ fær hm̄ þaug/ ꝑ þ ad hn̄
er hns Vinr/ Þa mū hn̄ þo ꝑ saker hns leidenlegrar breckunar vppstanda/ ꝛ fa hm̄ so mykid
Matth. 7/7. Joh. 16/24. Mar. 11/24. Joh. 14/13. s̄ hn̄ þarf. 9 Og eg seige ydur eirnenn̄/ biddied/ ꝛ mū ydur giefast/ ꝛ leited ad/ ꝛ munud þier finna
Knyed a ꝛ mun ꝑ ydur vpploked vera. 10 Þuiad hū ed bidur/ hn̄ mun ødlast/ hū ed leitar hn̄
finnur/ ꝛ huor ed aknyr/ ꝑ hm̄ lykst vpp. 11 En̄ huar bidr ydar a mzal einn̄ Sonr Fodurenn̄ vm
Braud/ ad hn̄ biodi hm̄ Stein þar ꝑ? Eda bidie hn̄ vm Fisk/ ad hn̄ biode hm̄ einn̄ Hoggorm

fyrer

ꝥ Fisk? 12 Eda ef hn̄ bidr vm Egg/ad han̄ bioode hm̄ Scorpion þar ꝥ? 13 Nu mz þui ad
þier sm̄ vonder erud/kun̄id godar Gafer ad giefa Børnū ydar/myklu meir þa mun Fader
enn a Himnū giefa þm̄ Heilagan̄ Anda er han̄ bidia.
14 OG hn̄ rak vt Diofvl þn̄ er Mællaus var/Og ꝥ skiede er Diofullen̄ var vt faren̄/ad Matth. 9/32
hin̄ Mællause talade/⁊ folked vndradest ꝥ. 15 En̄ nockrer af þm̄ søgdu/Fyrer Be
lzebub Diofla Høfdingia/þa rek þur hn̄ Diofla vt. 16 Adrer freistudu hn̄s/⁊ girn
tust af hm̄ Teikne/af Himne. 17 En̄ hn̄ formerkte þa þra Hugren̄ingar/og sagde til þra Matth. 12/22 Marc. 3/22.
Huort rÿke s̄ j sialfu sier er sundurþyckt/ꝥ mun eydast/⁊ huort Hws mun yfer an̄ad hrapa.
18 Og ef Andskoten̄ er j sialfū sier sundurþyckur/huornen̄ ma hn̄s Rÿke þa standast? fyr
st þier seigied mig ꝥ Belzebub/vtreka Diofla. 19 Og ef eg æ ꝥ Belzebub Diofla vt ad reka/
Fyrer huorn vt reka þa ydar Børn þa? Fyrer þui sku þr verda ⁊ ydar Domendur. 20 En̄
ef eg rek vt Diofla ꝥ Guds Fingur/ad sonu kiemur þa Guds Rÿke til ydar. 21 Nær ed sterkr
Hervopnadr varduciter sÿna Holl/þa er allt mz mak huad hn̄ æ. 22 En̄ þa er an̄ar hm̄ yfer
sterkare kiemur/⁊ yferuin̄ur hn̄/þa tekur hn̄ hn̄s Harneskiu a huoria hn̄ treyste/⁊ sundurski
pter Herfangenu. 23 Huor han̄ er ei med mier sa er j mote mier/Og huor hn̄ dregur eige sā
an̄ med meir/sa sundurdreifer. 24 Nær Ohrein̄ Ande fer af Man̄enū vt/rænfar hn̄ vm þur
ra stade/leitar ad Hu̅ïld ⁊ fin̄ur ecke/Þa seiger hn̄/Eg vil huerfa aptur j hws mitt /huad
an eg for vt. 25 Og er han̄ kiemur/fin̄ur han̄ ꝥ med Vende sopad ⁊ prytt. 26 Þa fer hn̄ og
tekur med sier sio adra Anda sier verre/⁊ er þr eru þar jn̄ komner/byggia þr þar/⁊ verdur so
sÿdan̄ þess Mans hid sÿdara verra hinu fyrra.
27 EN ꝥ skiede er hn̄ so talade/hof nockur Kona a medal Folksins vpp sÿna Rødd og
sagde til hn̄s/Sæll er sa Kuidur er þig bar/⁊ þaug Briost er þu milkter. 28 En̄ hn̄
sagde/ja/Sæler eru þr/s̄ heyra Guds Ord ⁊ vardueita þad.
29 EN er Folkid þreyngdest þar fram̄ ad/tok hn̄ ad seigia/Þetta er ein vond Kynslod
hun girnest Teikn/⁊ hen̄e skal eckert Teikn giefast/nema Teikn Ionæ Spamans. Matth. 12/39. Mar. 8/
30 Þuiad lÿka s̄ Ionas var Teikn Niniue Borgar mon̄ū/so mū Mansins son vda Ion. 2/2.
Kynslod þessare. 31 Drottningen̄ af Sudre mun ganga vpp ꝥ Domen̄/med Mon̄um þessar ⁊ 3/5.
Kynslodar/⁊ fordæma þa/Þuiad hun kom af ystū Ende mørkū Verralldar/ad heyra Spe 1 Reg. 10/1.
ke Salomonis. Og siaed/Hier er meir en̄ Salomon. 32 Men̄ Niniue Borgar munu vppga 2 Par. 9/1.
nga ꝥ Domen̄ med þessare Kynslod/ ⁊ munu hana fordæma/Þuiad þr giordu Idran epter Matth. 12/42.
Predikan Ionæ/⁊ siaid/Hier er meir en̄ Ionas. 33 Engen̄ tendrar Liosid/⁊ setur ꝥ j leyne/ Ion. 3/5.
eda vnder mæleask/helldur a Liosastiakan̄/so ad hu̅ sm̄ jn̄geingr siae Liosid. 34 Augad er li Matth. 5/15.
os Lÿkamans/ þui ef þitt Auga er einfallt/so er þin̄ Lÿkame allur skiær / En̄ ef Auga þi Mar. 4/21.
tt er strakur/ þa er eirnen̄ þin̄ Lÿkame Myrkur. 35 Þui sia so til/ad Lios ꝥ sm̄ j þier er/ sie Sup. 8/16 Matth. 6/22.
ei Myrkur. 36 Þegar Lÿkame þin̄ er allur skiær/so hn̄ hefr ei nockurn part af Myrkrenu/
so blÿfur hn̄ allur skiær/⁊ mun vpplysa þig so s̄ ein skiær Leyptran.
37 OG er hn̄ var slÿkt ad mæla/þa bad hn̄ nockur Phariseus/ad hn̄ æte Middagsuerd
hia sier/Hn̄ gieck jn̄ ⁊ sette sig til Bordsins. 38 En̄ er Phariseaeren̄ sa ꝥ/vndradest
hn̄/ad hn̄ þuode sier eige ꝥ Mæltÿdena. 39 En̄ DROTTen̄ sagde til hn̄s/ Þier
Pharisei halldid hid ytra hreinum Bikurum ⁊ Føtum / en̄ yduart hid jn̄ra er fullt mz ræn
⁊ illsku. 40 Þier Heimsker/Sa ed giorde þad sem er hid ytra/ giorde hn̄ ecke þad hid jn̄ra?
41 Giefid þo Olmosu af þui sem þar er/og sia þa er ydur þad allt hreint.
42 Vei ydur Phariseis sm̄ tÿunded Myntu/ ⁊ Ruthu/⁊ allt Kalgresi/⁊ sneided hia Do Matth. 23.
me ⁊ Guds Kiærleika / Þetta byriar ad giora / en̄ hitt eige epter ad skilia. 43 Vei ydur Matth. 12.
Phariseis/s̄ giarnast sitied efst j Samkunduhusū/⁊ vilied fæ Kuediur a Torgū. 44 Vei sie Inf. 20.
ydr Skriftlærdū/Phariseis/Þier Hræsnarar/þui þier erud sm̄ huldar Grafer Fram̄lideña/
yfer huoriū ad Men̄ ganga/⁊ þeckia þær eige.
45 ÞA suarade nockur Skrifftlærdur/ ⁊ sagde til han̄s/ Meistare/ med þssu Orde sm
þænar þu og so oss. 46 En̄ hn̄ sagde/Og ydr Skrifftlærdū sie eirnen̄ Vei/þui þier
þiæed Menn med Byrdū/er þr giela ei bored/ ⁊ þier snerted þær eige med einum
Fingre. 47 Vei ydr/þt þier vppbygged Spamañа grafernar/en̄ Fedur ydar lÿflietu þa. 48
Ad sonu þa vitned þier ꝥ/⁊ samsin̄ed/so Verkū yduara Fedra/þt þeir aflÿfudu þa/ en̄ þier
vppbygged Leide þra.

49 FYrer þui seiger Speken̄ Guds/Eg vil senda til þra Spamen̄ ⁊ Postula/og suma
Haf þm̄ munu þr deyda ⁊ offsækia. 50 So ad krefiest af þessare Kynslod Blod allra
Spamana þui vthellt hefr verid fra Grunduallā Verallď. 51 Allt fra Blode Abels/⁊ til
Gen. 4.
2 Par. 24.
Matth. 23
Blods Zacharie/s̄ deiddr var j mille Altaris ⁊ Mustercsins/Ja eg seige ydr/ ad ꝥ mun kref
iast af þessare Kynslod. 52 Ve sie ydur Skriftlærdū/þui þier berid Lykel Viskunar/en̄ komid
þo eige sialfer þar jn̄/⁊ hamled þm̄ er þar vilia jn̄ganga.
53 EN þa hn̄ hafde þuilijkt til þra talad/toku Skriftlærder til ⁊ Pharisei þunglega
ad þreyngia ad hm̄/⁊ vielsamlega hn̄ ad morgu ad spyria. 54 Veitande hm̄ Vmsa
tur/⁊ leitudu vid ad jaga ꝥ nockud af hn̄s Munne/er þr mættu hn̄ vm kilia.

XII

Matth. 16/6
Marc. 8/15.
Matth. 10/26.
ÞA þuste Folked ad/⁊ þar komu margar Þusunder til samans/so ad huor tr
ad vnder annan̄/þa hof hn̄ vpp ⁊ sagde til sinna Læresueina/Vakted ydur fyr
er Surdeige Phariseorū/huad ad er Hræsne. 2 Þuiad eckert er so hulid/s̄ ei
ge skule verda auglioft/nie nockud so leynt/ad Men̄ skule eige þat ad vita. 3
Fyrer þui huad þier seiged j Myrkrum/ꝥ mun j Liosi heyrast/⁊ huad þier j
Suefnhusū huisled j Eyra/mun a Ræfrum vppe predikad.
Matth. 10/26.
4 EN eg seige ydur Vinū mijnū/Hrædest eige þa s̄ Lijkaman̄ aflijfa/⁊ epter ꝥ fa þr ei
meira adgiort. 5 En̄ eg vil syna ydur huorn þier skulud hrædast/Hrædest han̄/s̄ eptᵉ
ꝥ er hn̄ hefur lijflated/þa hefur han̄ Makt til ad kasta j Heluijte/ Ja seige eg yd
ur/þa hrædest hn̄. 6 Seliast eige fim̄ Skogarþrester fyrer tuo Peninga/ ⁊ samt er eirn af
þm̄ ecke gleymdur ꝧ Gude. 7 So eru ⁊ oll Hofudhaar ydᵛ talen̄/Fyrer þui skulud þier eige ot
tast/þt þier erud dyrre en̄ marger Skogarþrester. 8 En̄ eg seige ydur/ Huor hellst hn̄ vidur
Matth. 10/32.
Mar. 8/38.
2 Tim. 2/12.
Matth. 12/31.
Marc. 3/28.
kienner mig ꝧ Monnunum/þan̄ mun Mansins Son vidurkienna ꝧ Englū Guds. 9 En̄ huor
han̄ afneytar mier fyrer Monnunū/hm̄ mun afneytad verda ꝧ Gudz Englū. 10 Og huor ed
talar Ord j giegn Mansins Syne/þa mun hm̄ ꝥ fyrergiefast/En̄ huor hn̄ hæder ad Heila
gū Anda/ hm̄ skal ꝥ eige fyrergiefast.
Matth. 10/19.
Mar. 13/11.
11 EN nær þr leida ydur jn̄ i Samkunduhus/ ⁊ ꝧ Valldid ⁊ þa Megtugu/ þa ved eige
hugsiuker vm/ huñen̄ eda huiu þier skulud suara/eda huad þier skulud seigia. 12 Þui
ad Heilagur Ande mun fræda ydur a somu Stundu/huad ydur byriar ad seigia.
13 ÞA sagde eirn af Folkenu til hn̄s/Meistare/Seig Brodr mijnū ad hn̄ skipte vid mig
Arfenū. 14 En̄ hn̄ sagde hm̄/Þu Madr/Huor sette mig ꝧ Domara/eda Arfskiptis
man̄ yfer ydur? 15 Og hn̄ sagde til þra/Siaed til/⁊ vared ydur vid Agirne/þt eing
en̄ lifᵉʳ þar af/ꝥ hn̄ hafe nykel Audæfe.
Syr. 11/19.
16 OG hn̄ talade þa eina Epterlijking til þra/⁊ sagde. Audugur Madur nockr var sa/
huors Akur ed fært hafde Auoxt. 17 Hn̄ huxade med sier ⁊ sagde/Huad skal eg til
giora? Eg hefe eige þad huar eg meige mijnum Auexte j safna. 18 Og sagde/ꝥ
vil eg giora/ Eg vil nidur rijfa mijna Hlodu/⁊ giora vpp adra meire/⁊ safna þangad ol
lu þui er mier hefur groed/⁊ mijnū Audæfū. 19 Og þa mun eg seigia til Sælu minnar/ Sæ
la mijn/Þu hefur myken̄ Forda j morg ær/huijl þig nu/et ⁊ dreck/⁊ vert glod. 20 En̄ Gud
sagde til hn̄s/Þu Dære/a þessare Nott munu þr þijna Sæl af þier kreffia/Huors vͦdr ꝥ þa
er þu hefur tilreidt? 21 So geingr til ꝧ þm̄ er sier draga Siod saman̄/⁊ eru ei j Gude Rijker.
Psalm. 55/23.
Matth. 6/25.
1 Petr. 5/7.
22 ÞA sagde hn̄ til sinna Lærisueina/Fyrer þui seige eg ydur/ Syrgred eige ꝧ ydar Lijfe/
huad þier skulud eta/Og eige ꝧ Lijkama ydᵛ/ huoriu hn̄ skule klædast. 23 Lijfid er me
ira en̄ Fædan̄/⁊ Lijkamen̄ meire en̄ Foten̄. 24 Hygged ad Hrofnunū/þr sa huorke/
nie vppskiera/eige hafa þr Hlodu nie Kiallara/⁊ samt fæder Gud þa. Myklū mū betre erud
þier þo Fuglunū. 25 En̄ huor ydar fær med sinne Hugsyke aukid Stærd sijna vm eina ælnar
leingd? 26 Nu ef þier orkid eige hins minsta/Huar ꝧ syrgre þier þa ꝧ hinu odru? 27 Hugle
ided Liliurnar a Morkenne huornen̄ þær vaxa/þær vinna eige nie spinna/En̄ eg seige ydur ꝥ
Salomon j allre sinne Dyrd var ei so skriddur/sm̄ ein af þm̄. 28 Nu fyrst Gud skryder so ꝥ Gr
as s̄ j Dag er a Akre/ ⁊ a morgun verdur j Ofnen̄ læted/myklu meir mun hn̄ þa klæda ydr/
O þier lijteltruader? 29 Þar ꝧ ⁊ so þiᵉ/hirded þar ecke vm huad þier etid eda dreckid/⁊ hefied
ydr ei hætt. 30 Þuiad epter þssu ollu sækia Heidingiar j Verolldunne/En̄ Fader ydar veit vel
ad þier þurfid þessa vid. 31 Þui leited fyrst ad Guds Rijke/⁊ mun ydur þa þetta allt tilfalla.

hrædst

32 Hrædst eige þu litla Hiord/ þt ꝥ þocknast Fodur ydar ad giefa ydur Rijked. 33 [a] Selied
huad þier hafid/ ⁊ giefid Olmosu/ giored ydur ⁊ þa Secke/ er eige elldast/ ⁊ þañ siod er eigi
minkar a Himnum/ ad huorium Þiofar fa ei komest/ nie Melur eted. 34 Þui huar ydar fie
siodur er/ þar mun ⁊ yduart Hiarta vera.
35 LAted ydar Lendar vmgyrtar vera/ ⁊ yduart Lios loga. 36 Og vered lijker þm̄ mo
nnum er bijda epter sijnum Lanardrottne/ huonær hñ mune aptur koma af Brull
aupũ/ so ad þa hñ kiemur ⁊ ber/ sie strax ꝼ hm̄ vpploked. 37 Sæler eru þr Þionar/
huoria ed Herrañ fiñur vakande/ þa hñ kiemur. Sañlega seige eg ydur ꝥ hñ mune vpp skyt
ta sig/ ⁊ setia þa til Bordz ⁊ ganga ꝼ þm̄ ⁊ þiona þm̄.
38 Og ef hñ kiemur a añare Vakt/ eda a hiñe þridiu Vakt/ ⁊ fiñr ꝥ lijka so/ Sæler eru þr
Þionar. 39 Eñ ꝥ skulud þier vita/ ad ef Hwsbondeñ visse a huorre stundu ad Þiofureñ kiæ
me/ þa vekte hñ ⁊ liete eige grafast j sitt Hws. 40 Fyrer þui vered þier ⁊ reidubuner/ þt Ma
nsins Sonur mun a þre stundu koma/ er þier ætled eige. 41 Þa sagde Petur til hñs/ Herra/
Seiger þu þessa Epterlijking til vor/ eda til allra? 42 Eñ DROTTeñ sagde/ Huad mykle
ls er vert vm truañ ⁊ forsialañ Hwsstiornarmañ/ huorn ed hñs Herra setur yfer sitt Heimky
lle/ ad hñ giefi þm̄ j riettañ tijma ꝥ s̄ þm̄ ber? 43 Sæll er sa Þion/ s̄ hñs Herra fiñur so gi
orande/ þa ed hñ kiemur. 44 Sañlega seige eg ydur/ ꝥ hñ mun setia hñ yfer allt sitt Gotz/
45 Eñ ef sa same Þion seiger j Hiarta sijnu/ Herra miñ giører duol a ad koma/ Og tekr ad
beria Viñumeñ ⁊ Ambætter/ ⁊ ad eta ⁊ dreeka/ ⁊ sig druckeñ ad giøra. 46 Þa mun He
rrañ þess Þions koma a þm̄ Deige er hñ þeinker eige / ⁊ a þre stundu er hañ veit eige/ og
hñ mun høggua hñ j sundur/ ⁊ leggia hm̄ sijn laun med Otruum 47 Eñ huør sa Þion er
veit sijns Herra Vilia/ ⁊ bio sig eige til/ giørde ⁊ eige epter hñs Vilia/ hañ mun lijda morg
Høgg. 48 Eñ sa hñ veit eigi/ ⁊ giører ꝥ Hegning[v] er vert/ hñ mũ miñe Hirting fa/ Þuiad
þm̄ s̄ mykid er veitt/ af hm̄ æskist mykid/ ⁊ huiũ mikid b̄z j Hēdr sellt/ af hm̄ heimtist mykid.
49 EG er komeñ ad kueikia vpp ꝼ Ello a Jordu/ huad villde eg helldur eñ hñ bryñe nu
þegar? 50 Eñ eg hlyt ædur med Skijrn ad skijrast/ Og huorsu eg þreyngiunst þa
ngad til hũ fullkomnast. 51 Meine þier ad eg kiæme ad senda Frid a Jordu? Eg
seige / Nei/ helldur sundurþyckiu. 52 Þuiad hiedan j fra munu fim̄ verda j einu Hwsi sundr
þycker/ þrijr j mote tueimur/ ⁊ tueir j mote þremur. 53 Fadereñ mun verda j mote Syneñũ/ ⁊
Sonureñ j moote Fødurnũ/ ⁊ Moodureñ j moote Dottureñe/ ⁊ Dottureñ j mote Modureñe/
Og Moder Mañsins j møte Sonarkonuñe/ ⁊ Sonarkonan j mote Modur Mansins.
54 Eñ hñ sagde til Folksins/ Huonær þier siaed Sky vppganga j Vestre/ þa seiged þier ja
fnskiott ad Regn kome/ ⁊ ꝥ skier so. 55 Og nær þier siaed Suñañvind blasa/ þa seiged þir Hi
ta verda/ ⁊ ꝥ skier. 56 Þier Hræsnarar/ Asynd Himens ⁊ Jardar kuñed þier ad profa. 57
Eñ þui profed þier ei þeñañ tijma? Eda ꝼ þui dæmed þir ei a sialfũ ydr/ huad riettuijst er?
58 EN nær þu geingur mz þijnũ Søkudolg ꝼ Høfdingiañ/ þa kosta kaps a Veigenũ
ad þu losir þig fra hm̄/ ad eige dræge hñ þig ꝼ Domarañ/ ⁊ Domareñ selie þig re
ffarañũ/ ⁊ Reffareñ kaste þier so j Dyblitzu. 59 Eg seige þier/ ꝥ eige muntu kom
ast vt þañ/ þar til þu borgar/ eirneñ hiñ sijdasta Skarf.

[a] (Selied) Af ergiefed/ afseiged Hated/ Eiged ecke Safned ecke Fiest odum/ Hafed þad ecke/ ⁊ ct. Er allt sagt j þeirre meiningu/ ad Menn skulu ecke elska/ eda leita þess fra mar eñ Guds og hans Ords/ Helldur so sem Paulus seiger/ eins ⁊ vier hefdum ꝥ ecke.
1 Cor. 7.
[b] (Elld) Hann talar epter þui Maalteke/ Eg vil kueikia Elld/ þad er/ Eg vil koma af stad Ofride fyrer Evangelium/ ⁊ ct. ⁊ eg villde ꝥ være alla reidu skied/ Enn eg hlyt þo ædur ad losta mijnu Lyfe þar til/ ⁊ mig langar þar epter.

[c] Þier kuñed ad sia hueirneñ til geingur vm Skiepnurnar / Þui siaæ þier ecke lijka huradd stalfa ydur vantar?

XIII

EN j þañ sama tijma voru þar nockrer vid er kuñgiordu hm̄ fra þm̄ j Gali
lea/ huorra Blode Pilatus hafde blandad vid þra Forner. 2 Jesus suarade
⁊ sagde til þra/ Meine þier ad þsser Galilei være ꝼ øllũ Galileis Synduger
þott þr þyldu þtta? Eg seige. 3 Nei/ Helldr ef þier giored eige jdran/ þa
[a] Fyrerfarest þier lijka aller eins. 4 Eda meined þier ad þr ætian a huoria
Turneñ j Silo hrapade ⁊ drap/ hañ sakader vered framar øllum Moñum
er byggia til Jerusalem? 5 Eg seige ydur/ Nei/ Helldur ef þier giøred eige Jdran/ munud
þier eirneñ aller so fyrerfarast.
6 OG hañ sagde þeim þessa Epterlijking / Þar hafde eirn eitt Fijkiutrie plantad j
sijnum Vijngarde/ Hañ kom ⁊ leitade Auaxtar a þui ⁊ fañ eige. 7 Þa sagde hañ
til Vijngardzmañsins/ Sia/ Nu j þriu ær hef eg ærlega komid og leitad Auaxtar
af þessu Fijkiutrie/ ⁊ funded eige/ høgg ꝥ þui af/ Huar til hindrar ꝥ Gardlended? 8 Eñ hñ
suarade ⁊ sagde til hñs/ Herra lofa þui ad standa þetta æred/ þar til eg gref vm ꝥ/ ⁊ læt ad
myke. 9 Ef ꝥ villde so Auoxt færa/ eñ ef eige/ þa høgg ꝥ eptera af.

[a] (Fyrerfarest) Gydingar meintu ad þegar nøckrũ giekk vel j þessu stundlega Lyfe/ þa være sa hiñ same Gude þacknæmelegur/ Og þar huert a moote/ þegar nøckrum geinge jlla/ þa være sa eirn Syndare.

10 OG hn̄ kiende j einu af Samkundu Hwsunū a Sabbathsdeige. 11 Og siaed/ Ad þar
var ein Kona er hafde Krankleiks Anda j ætian ær/ ꝛ hun var biug/ ꝛ Olldungis
ecke gat hun vpplited. 12 Enn er Jesus leit hana/ kallade hann hana til sijn ꝛ
sagde til hennar/ Þu Kona vert laus af Krankdæme þijnu. 13 Og lagde Hendur yfer hana.
Og jafnskiott reiste hun sig vpp ꝛ dyrkade Gud. 14 Þa suarade Yfermadurenn Samkundu
Hussins/ ꝛ þycktest vid/ ꝥ Jesus læknade a Sabbathsdeige/ ꝛ sagde til Lydsins/ Sex Dagar
eru þr a huorium hæfer ad viña/ Komed þier a þm̄ ad læta lækna ydur/ eñ eige a Sa
bbathsdeige. 15 DROTTenn suarade hm̄ ꝛ sagde/ Þu Hræsnare/ Leyser eige huor ydar eirn
a Sabbathsdeige Naut sitt ꝛ Asna fra Stallenū/ ꝛ leider til Vatz? 16 Eñ skyllde þsse eige
leysast a Sabbathsdeige ſ þo er Abrahams Dotter / af þui bande er Andskotenn hefr ha
na fiatrad J ætian ær? 17 Og er hn̄ sagde þetta/ skømmudust sijn aller hn̄s Motmælendur/ og
allt Folked gladdest/ yfer þm̄ øllum Dyrdarverkum er af hm̄ giordust.

Matth. 13/31. Mar. 4/30.

18 OG hn̄ sagde/ Huoriu er Guds Rijke lijkt/ ꝛ huoriu skal eg þui samiafna? 19 Lijkt er
ꝥ Mustards Korne/ huort Madur tok ꝛ varpade j Grasgard sinn/ ꝥ spratt vpp ꝛ va
rd miked Trie/ ꝛ Fuglar Himens biuggu vnder þess Kuistū. 20 Og eñ sagde hn̄/ Hu
iu skal eg samlijkia Guds Rijke? 21 Lijkt er ꝥ Sürdeige þui er Kona tok ꝛ falde ꝥ medal þri
ggia Mælera Miols/ þar til ad ꝥ syrdest allt. 22 Og hn̄ giecK j giegnū Borger ꝛ Kauptun /
ꝛ kiende ꝛ giorde sijna reisu til Jerusalem.

Matth. 7/13.

23 EN þar sagde nockur til hn̄s/ Herra meinar þu eige ad þr sieu fæer ſ hialpast? eñ
hn̄ sagde til þra. 24 Keppest epter jñ ad ganga vm hid þraungua Hlided/ þt marg[a]
(ꝥ seige eg ydur) mūu [b] sækia til þar jñ ad ganga/ ꝛ fa ei gietad. 25 Fra þui er Hus
bondenn er vppstadenn/ ꝛ hefr Dyrn[ar] apturlucktar/ þa mūu þi[er] taka til þar f. vtañ ad stāda/ ꝛ
a Dyrnar ad hnyia/ so seigiande/ Herra/ Herra luktu vpp fyrer oss/ Hn̄ mun suara ꝛ seigia/
til ydar/ Eige þecke eg ydr/ huadañ þier erud. 26 Þa munud þier hefia vpp ad seigia/ Vær
hofum etid hia þier ꝛ druckid/ ꝛ a Strætum vorum kiender þu. 27 Eñ hn̄ mun seigia/ eg sei
ge ydr/ ꝥ ei þecke eg ydr/ huadañ þier erud/ Fared fra mier aller/ þier jllgiordamenn. 28 Þar
mun vera Op ꝛ Tañagnystran. Nær þier siaed Abraham Jsaac ꝛ Jacob ꝛ alla Spámenn j
Gudz Rijke/ ad þier erud vtrekner. 29 Og þeir vr Austre ꝛ Vestre Nordre ꝛ Sudre/ mūu ko
ma/ ꝛ til Bordz sitia j Guds Rijke. 30 Og siaed/ Þar eru þr siijdaster ſ/ verda munu fyrster/
ꝛ þr ed eru fyrster/ munu verda siijdaster.

b (Sækia) Þad eru þeir sem æn Truarennar/ kapp kosta med Verkun um ad komast j Himenenn.
Matth. 7. 23.
Psalm. 6/9.

Matth. 19/30.
Mar. 10/31.
c (Þo) Eg flyt ecke vegna Herodis/ helldur flyt eg ad fara wt og framfylgia mijnu Embætte.

31 A Þeim sama Deige geingu nockrer af Phariseis jñ/ ꝛ sogdu hm̄/ Vijk þu burt ꝛ ga
ck hiedañ/ þt Herodes vill aflijfa þig. 32 Hn̄ sagde til þra/ Fared þier ꝛ seiged þeim
Ref/ Siaed/ Ad eg rek vt Diofla ꝛ Lækna j Dag ꝛ a morgun/ eñ a þridia Deige
mun eg taka enda. 33 Þo mū eg ganga j Dag ꝛ a morgun/ ꝛ Dagenn þar epter/ Þuiad þad
fær eige skied/ ad nockr Spámadur farest vtañ j Jerusalem.

Matth. 23/37
Inf. 19/38.

34 Jerusalem/ Jerusalem/ þu ſ aflyfar Spámenena/ ꝛ gryter þa Steinum er til þijn verda
sender/ Huorsu opt hef eg viliad samansafna Bornū þijnū? lijka ſ Hæna sijnū Vngū vnd
er Vænge sier/ ꝛ þier hafid eige viliad? 35 Siaed/ Ydvart Hws skal ydur þui eydelagted ver
da/ þui eg seige ydur/ ꝥ eige mūud þier mig sia þar til ꝥ kiemur er þier munud seigia/ Lofad
ur sie sa sm̄ kiemur j Nafne DROTTins.

XIIII

OG ꝥ skiede ad hann kom a Sabbathsdeige jñ j Hws nockurs þss ſ v[ar] Yfirbo
dare Phriseorū/ Brauds ad neyta/ ꝛ þr hofdu vord a hm̄. 2 Og sia ad madr
nockur sa Vatzsott hafde var þ[ar] frame f. hm̄. 3 Og Jesus anzade ꝛ sagde til
Løgspekinga/ ꝛ Phriseaña/ so seigande/ Er ꝥ nockud riett ad lækna a Sab

Matth. 12/10
Mar. 3/1.
Sup. 6/6

bathsdøgum? Eñ þr þøgdu vid. 4 Hn̄ tok þa a hm̄/ ꝛ læknade hn̄/ ꝛ liet bu
rt fara. 5 Suarade ꝛ sagde til þra/ huor er a mzal ydar/ huors Vxe edr Asne ſ fellr j Bruñ/
ad hn̄ ei jafnsnart drage hn̄ vpp a Sabbathsdeige? 6 Og þr gátu hm̄ onguu þar til suarad.

Matth. 2/
Mar. 12/39

7 EN eina Epterlijking sagde hn̄ til Bodsmañaña/ þa hn̄ formerkte huornenn þr wt
vøldu efst ad sitia/ ꝛ hann sagde til þeirra. 8 Nær þu verdur bodenn af nockrum til
Brudkaups/ þa set þig eige efst/ kañ skie ad einn Heidarlegre eñ þu sie bodenn af hm̄.

Pro. 25/7.

9 Og kome sa ſ þier baud ꝛ hm̄/ ꝛ seige til þijn/ Gief þessū Rwm/ ꝛ hlioter þu þa mz Kinro
da ad hallda hinn ysta Sess. 10 Helldur nær þu verdur bodenn/ þa far og set þig Nedst/
so ad nær Sa kiemur er þier baud/ seige hann til þijn/ Vinur/ Þoka þier vpp betur/

Og so

Og so mun þier veitast Heidur ꝥ þ[illegible] um Sessunautū. 11 Þuiad huor sig sialfur vpphefur/ Inf. 18/14. Matth. 23/12.
hn̄ mun nidurlægiast/ ⁊ huor sig sialfur nidur læckar/ hn̄ skal vpphefiast. Iacob. 4/10.
12 Hn̄ sagde til hans / er hm̄ hafde bodid. Nær þu helldur Middags verd eda Kuolldmal
tyd/ þa skalltu eige bioda Vinū þynū nie Brædrū/ eige Frændū þynū nie Nagrōnum þm̄ sm̄
Ryker eru/ ad eige biode þr þier heim til syn aptur einhūn tyma/ ⁊ sie þier þa endurgolldet. 13
Helldr nær þu giorer Heimbod/ þa biod Fatækū Volucū/ Holltū ⁊ Blindū. 14 Þa ertu sæll/ Tob. 4/7.
ꝥ þr hafa ei til þr' aptr ad luka/ eñ ꝥ mū þier endurgollid vda j Vpprisu Riettlatra.
15 ENn er þetta heyrde eirn af þm̄ er til Bordsins sat/ sagde hann til hans / Sæll er
sa Madur sem etur Braud j Gudsryke. 16 Eñ hañ sagde til hn̄s/ Nockur Ma Matth. 22/2.
dur var sa er giorde mykla Kuolldmaltyd/ ⁊ baud mørgum til hennar. 17 Og sende vt Apoca. 19/9.
sin̄ Þion vm Kuolldmalstymañ/ ad hn̄ segde Bodsmonnunum/ Komid/ ꝥ allt er nu reidubu
ed. 18 Eñ þr toku þa aller til huor epter añañ ad afsaka sig. Hin̄ fyrste sagde til hn̄s/ Akur
keypte eg ⁊ mū eg fara vt ad sia hn̄/ eg bid þig afsaka mig. 19 Og añar sagde/ fim̄ Þor Ak
neyta keypte eg/ ⁊ fer eg nu vt ad skoda þau/ eg bid þig afsaka mig. 20 Hin̄ þridie sagde/ Konu
hefe eg mier fest/ ꝥ þui kañ eg eige koma. 21 Og Þionustumadureñ kom/ ⁊ vndervyssade ꝥ
synum Herra aptur. Þa vard Husbondeñ reidur/ ⁊ sagde til syns Þions/ Far snarlega vt
a Stræte ⁊ Gøtur Borgareñar/ ⁊ leid Volada/ Vanada/ Hallta ⁊ Blinda hingad jñ. 22 Og
Þioneñ sagde/ Herra / ꝥ er giort huad þu skipader / ⁊ þo er eñ nu Rwm. 23 Og Herrañ
sagde til Þionsins/ far þu vt a Þiodbrauter/ ⁊ vm Tungarda/ ⁊ naudga þm̄ hier jñ ad koma
so mitt Hws verde fullt. 24 Eñ eg seige ydur ꝥ/ ad eingeñ þra Mañа sm̄ bodner voru/ munu
smacka myna Kuolldmaltyd.
25 ENn margt Folk gieck med hm̄/ ⁊ hn̄ snere sier vid ⁊ sagde til þra. 26 Ef nockur ki Matth. 10/37.
emur til myn ⁊ hatar eige Fodur sin̄ ⁊ Modur/ Konu ⁊ Børn/ Brædur ⁊ Systr/ ⁊
þar til sitt eiged Lyf/ hn̄ fær eige min̄ Læresueirn verid. 27 Og huor hn̄ eige ber sin̄ Matth. 10/38
Kross ⁊ fylger mier epter/ sa gietur eige min̄ Læresueirn verid. Mar. 8/34.
28 Þui huor er sa a mz al ydar sem Turn vill vppbyggia / og Situr eige adur ⁊ samañrei
knar Kostnadeñ? Huort hañ hefur ad fullkomna þad med. 29 So ad ef hañ leggur Gru
nduolleñ / ⁊ gietur ei fullkomnad/ þa skulu ecke aller þr sm̄ ꝥ sia taka ad dara hn̄. 30 Og se a (Afseiger)
igia/ þsse Madur tok ad byggia/ ⁊ gietur eige vidlokid. 31 Eda huor Kongur geingr vt ad ha Fyrer Guds Do-
llda Orustu giegn ødrū Konunge/ Situr hn̄ eige adur ⁊ hugar vm med sier huort hn̄ gietr mz me kañ eingeñ ad
tiu Þusunder mætt hm̄/ er mz tuttugu Þusunder kiemur mote hm̄? 32 Eñ ef ei þa sender hn̄ standast/ vtan hn̄
bodskap vt/ þa þeg ar hiñ er þo fiarlægur/ ⁊ bidur Fridar. 33 So ⁊ lyka sierhuor ydar s̄ eige mistreyste øllu sy
a afseiger øllu þui hn̄ a/ fær eige min̄ Læresueirn verid. nu Megne/ ⁊ lei-
34 SAlltid er gott/ Eñ ef Salltid dofnar/ mz huoriu krydded þier þa? 35 Þuiad ꝥ er þa te Nadar/ ⁊ bid-
huorke a Tuniord nie tadhauga þarflegt/ helldur verdur þui vtuarpad. Huor Ey ie vm Hialp j Ch
ru hefur ad heyra/ hn̄ heyre. risto. Matth. 5/13. Mar. 9/50.

XV

ENn aller Tollheimtumeñ ⁊ Bersynduger nalægdust hn̄/ ad heyra hm̄. 2 Og Matth. 9/10.
Pharisei ⁊ Skriftlærder mogludu/ ⁊ sogdu/ Þesse medtekur Synduga/ ⁊ etr Mar. 2/15.
mz þm̄. 3 Eñ hn̄ sagde þessa epterlyking til þra/ ⁊ sagde. 4 Huor er sa mz al
ydar/ s̄ hefr hūdrad Saude/ ⁊ ef hn̄ tyner einū af þm̄/ ad hn̄ late ei ept' þa
nyu ⁊ nyetigu j Eydemorku/ ⁊ fer ept' þm̄ er tyndest/ þāgad til hn̄ finur hn̄? Matth. 18/12.
5 Og nær hn̄ hefr hn̄ funded/ leggur hn̄ hn̄ vpp mz fagnade sier a Herdar.
6 Og er hn̄ kiemur heim/ kallar hañ samañ syna Vine ⁊ Nagrañа/ ⁊ seiger til þeirra/ Gl
ediest med mier/ ꝥ eg hefe min̄ Saud aptur fundid/ s̄ tapadur var. 7 Eg seige ydur ad lyka
so mun Fognudur vera a Himnū yfer einum Syndugū þm̄ er ydran giorer/ meir eñ yfer þm̄
niu ⁊ nyetiu Riettlatū/ er eige þurfa yferbotar vid. 8 Eda huor er su Kona sm̄ hefr tyu Pen
ing a/ ⁊ ef hun tyner einū þra/ Kueiker hun eige Lios/ ⁊ sopar Hwsid ⁊ leitar vandlega/ þar
til hun finur hn̄? 9 Og nær hun hefur funded hn̄/ samankallar hun Vinkonr synar ⁊ Grañ
konur ⁊ seiger/ Samglediest med mier/ ꝥ eg hefe min̄ Pening aptur funded/ hūiū eg hafde ty
nt. 10 Lyka so seigi eg ydr ad fognudr mū vа ꝥ Einglū Gudz/ yf' einū syndugū s̄ ydrā gior'.
11 OG hn̄ sagde/ Nockur Madur hafde tuo Syne. 12 Og hiñ yngre af þm̄ sagde til Fod
ursins/ Gief mier Fader þa deilld af Gotzenu s̄ mier ber/ Og hn̄ skipte mz þm̄ Go
tzenu. 13 Og skommu þar epter/ þa dro hinn yngre Sonureñ allt til samans

ꝛ reiste langt burt vr Landenu/ ꝛ fortærdi þar synu Gotze j eydslulegū Lifnade. 14 Og þa hn̄
hafde nu ollu sooad þui hn̄ átte/ giordest mykel Dyrtijd j ollu þui sama Lande. So hañ tok
ad skorta. 15 Hn̄ for ꝛ hiellt til hia einum Borgara þar j Landenu/ Hañ sende hañ vt a siñ
Akur/ ad hañ giætte Svijna. 16 Og hn̄ girntest ad sedia siñ Maga af Drafe þui Svijnen̄
átu/ ꝛ eingen̄ gaf hm̄ ꝥ. 17 Þa þeinkte hn̄ mz si'/ ꝛ sagde/ Huad marga Daglaunamen̄ hef
ur miñ Fader? þr ed hafa nægd a Braude/ en̄ eg ferst j Hungre. 18 Þui skal eg vppstanda
ꝛ fara til Fodurs mijns ꝛ seigia til hn̄s/ Fader/ Eg syndgade j Himenen̄ ꝛ ꝓ þier. 19 Þui er
eg ei fra̋armeir verdugꝛ ad kallast þiñ Sonꝛ/ gior mig þui s̄ eirn af þijnū Daglaunamonū.
20 Hn̄ reis vpp/ ꝛ kom til Fodur sijns. Og er hn̄ var en̄ langt j burt þadā/ leit hn̄ Fader hn̄s
ꝛ sa aum̄ꝛ a hm̄/ hliop ad/ ꝛ fiell vm Hals hm̄/ ꝛ kyste hn̄. 21 En̄ Sonurin̄ sagde til hn̄s/
Fader/ Eg syndgade j Himenen̄/ ꝛ ꝓ þier/ ꝛ þui em eg nu ei verdugur ad kallast þiñ Sonꝛ.
22 En̄ Faderen̄ sagde til Þiona sinna/ Berid hingad hiñ besta Klædnad/ ꝛ færid hann j/
ꝛ giefid Hring a hn̄s Hond/ ꝛ Skoo a hn̄s Fætur. 23 Sækid alen̄ Kalf ꝛ slátred/ ꝛ neytū
ꝛ verum káter. 24 Þuiad þesse miñ Sonur var daudur/ ꝛ er endurlifnadur/ hn̄ tyndest/ ꝛ er
nu funden̄. Og þr toku ad glediast.

25 EN hiñ elldre Sonur hn̄s var a Akre/ ꝛ er hn̄ kom ꝛ nalægdest Hwsid/ heyrde hn̄
Kuedskap/ ꝛ Danslæte. 26 Og kallade eirn af Þionustumonnunū til sijn/ ꝛ spurde hu
ad þetta være. 27 Sa sagde/ Broder þiñ er komen̄/ ꝛ slátrade Fader þiñ oldum Kal
fe/ ꝥ hn̄ fieck hn̄ heilan̄ aptur. 28 En̄ hn̄ reiddest vid/ ꝛ villde eige jñganga/ Þa gieck Fad'
hn̄s vt ꝛ baud hm̄. 29 En̄ hn̄ suarade ꝛ sagde til Fodꝛ sijns/ Sia/ So morg Aar þiona eg
þier? Og hefe alldrei en̄ yfertroded þijn Bodord/ ꝛ þu gafst mi' en̄ alldrei Kid/ so ad eg mæt
ti med mijnū Vinū gladur vera. 30 En̄ nu þesse þiñ Sonur er komen̄/ hū ed hafde suælt sij
nu Gotze/ medur Hoorum/ þa slátrader þu hm̄ alen̄ Kalf. 31 En̄ hn̄ sagde hm̄/ Son miñ
þu ert jafnan̄ hia mier/ ꝛ allt huad mitt er/ þa er þitt. 32 Þui ætter þu nu ad vera kátur/ ꝛ
fagna/ þui þsse þiñ Broder var daudur ꝛ endurlifnade/ hn̄ tyndest ꝛ er aptur funden̄.

XVI

EN hn̄ sagde til siña Lærisueina/ Audugur Madur nockur var sa/ s̄ sier haf
de Rádzman̄/ ꝛ sa vard rægdur vid hn̄/ ad hn̄ hefde fargad hn̄s Gotze. 2
Og hn̄ kallade hn̄ til sijn/ ꝛ sagde til hn̄s/ Þui heyre eg þta vm þig? Gior
Reikningsskap þiñar Rádzmensku/ þt þu mátt eige hiedanaf Rádzmensku
hafa. 3 En̄ Rádzmaduren̄ sagde mz sialfū si'/ Huad skl̄ eg tilgiora/ mz þui
miñ Herra suipter mig Embættenu? Eg giet ei grafid/ en̄ eg skamast mijn
ad bidia. 4 Eg veit vel huad eg skal giora/ nær eg verd Embættenu afsettur/ so ꝥ þr medta
ke mig j sijn hws. 5 Og hn̄ kallade til sijn alla Skulldamen̄ sijns Herra/ ꝛ sagde til hins fyr
sta/ Huorsu mykid ertu skylldugur mijnū Herra? 6 Hn̄ sagde/ Hundrad Tuñur Vidsmiors.
Hn̄ sagde þa til hn̄s/ Tak þitt Brief/ set þig ꝛ skrifa strax fimtijger. 7 Epter ꝥ sagde hn̄ til
hins añars/ En̄ ertu mykid skylldugꝛ? Sa sagde/ Hūdrad Mælera Hueitis. Þa sagde hn̄ til
hn̄s/ tak þitt Brief ꝛ skrifa áttatijge. 8 Og Herran̄ lofade þan̄ Ranglata Rádzman̄/ ꝥ hn̄
hafde so forsialega giort/ þt Born þessar' Verälldar eru kiænare Bornū Liossins j siñe Kyn
slod. 9 Og eg seige ydur giorid ydur Vine af hinum Rangtála [a] Mamon/ so nær þier
vidþurfid/ ad þr medtake ydur j eilijfar Tialldbwder. 10 Huor trwr er j minstu/ sa er trwr j
myklu/ Og huor Rangsnuen̄ er j þui minsta/ hn̄ er rangsnuen̄ j myklu. 11 Þuiad ef þier er
ud eige trwer j hinū Rangferdugꝛ Mamon/ Huor vill trua ydur þa til þess s̄ sañarlegt er?
12 Og ef þier erud ei trwer j añarlegu/ Huor mun giefa ydur þa huad ydart er? 13 Eingen̄
Heimelis Þion gietꝛ tueimꝛ Herrū sen̄ þionad/ vtan hn̄ añadhuort hate þan̄ eina ꝛ elske hiñ
añan̄/ eda þydest þan̄ eina ꝛ forsmáe hiñ añan̄/ Þier getid eige Gude þionad ꝛ Mammon.
14 EN þr Pharisei heyrdu allt þetta/ s̄ Agiarner voru/ ꝛ dárudu hn̄. 15 Þa sagde hañ
til þra/ Þier erud þr s̄ ydur Riettlæted sialfer ꝓ Monnunum/ en̄ Gud þecker Hiør
tu yd'/ þt huad hátt er hia Monnunū/ ꝥ er svivirdelegt ꝓ Gude. 16 Logmáled ꝛ Pro
phetarner spádu allt til Johañem/ en̄ vppfra þm̄ tijma predikast Guds rijke ꝓ Euangeliū/
ꝛ sierhuor Madꝛ þrenger sier þar jñ med Magt. 17 En̄ liettfelldara er ad Himen ꝛ Jo
rd forgange/ en̄ eirn Titill af Logmálenu falle. 18 Huor sijna eigen̄konu forlætur/ ꝛ gyptest
añare/ sa dryger Hoor/ Og huor ed gyptest þre er fra Mañe er skilen̄/ hn̄ dryger ꝛ so hoor.

nockur

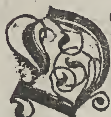
[a] Mamon er Hebreska/ og er so mykit ed sem Rijkedæme (Ranglata) Hañ kallar Mammon Ranglatann/ af þui ranglega verdur med hañ farid. Hañ er ꝛ añarlegur/ þui hn̄ stad næmest eckꝛ hia oss so sem þad andlega Gotssed. Þad er varanlegt/ ꝛ Eign vor ad eilijfu. Ad vera Trwr j Mamon/ er ad fara med hañ epter Guds Vilia/ vorū Naunga til Gagns ꝛ Nytsemdar. Huør þad eckꝛ giører/ hañ er myklu sydur trwr j þui Andlega/ Ja/ hañ skal huørugt hafa af þeim.

Matth. 11/13.
Matth. 5/18.
Matth. 19/9.
Mar. 10/11

19 NOckur Mañ Rijkur var þar/ sa ed klæddest med Purpura/ ⁊ kostulegū Lijnklædū/
⁊ lifde huorndag kostulega ⁊ j Glede. 20 Eñ þar v^r eirn Fatæk^r madr/ s̄ Lazarus
var ad Nafne/ huor ed vte lä ꝥ hn̄s Dyrum fullur Kauna. 21 Og hañ girntist ad sedia sig aꝥ
þm̄ Molum s̄ fiellu af Bordū hins Rijka. Þar komu ⁊ Hund^r ⁊ sleiktu hn̄s Sär. 22 Eñ
so vard ad hiñ Volade doo/ ⁊ var boreñ af Einglum j Skaut Abrahams/ Hiñ Rijke doo
lijka/ ⁊ vard jardadur.
23 Og s̄ hn̄ v^r nu j Heluijte ⁊ Kuolunū/ þa hof hn̄ vpp sijn Augu ⁊ leit Abraham langt bu
rt/ ⁊ Lazarum j hn̄s Skaute. 24 Þa hropade hn̄ ⁊ sagde/ Fader Abraham/ Myskuna mier
⁊ send Lazarum/ ad hn̄ drepe hinu fremsta sijns Fingurs j Vatn/ ⁊ kiæle Tungu mijna/ þt
eg kuelst þunglega j þessum Loga. 25 Eñ Abraham sagde/ Hugleid þu Sonur ad þu m^ttor
kst þiñ goda j Lijfstijd þiñe/ ⁊ Lazarus þ^r j mot medtok hid Vonda. Eñ nu verdur hn̄ hugg
adur/ eñ þu pijndur. 26 Og framyfer allt þetta/ er j mille vor ⁊ ydar myked Diwp stadfest/
so ad þr s̄ vilia hiedañ fara nidur til ydar/ gieta ꝥ ei/ ⁊ þr eige hañ fra ydur vpp hingad til
vor fared. 27 Þa sagde hn̄/ þa bid eg þig Fader/ ad þu send^r hn̄ j mijns Fodurs hws. 28 Þui
ad eg hefe fim̄ Brædur/ ad hn̄ kuñe ad vitna ꝥ þm̄/ so ad eige kome þr ⁊ so j þeñañ Kualast
ad. 29 Abraham sagde til hn̄s/ [b] þeir hafa Moysen ⁊ Spameñena/ heyre þr þm̄. 30 Eñ hn̄
sagde/ Nei/ Abraham Fader/ helldur ef eirn Framlideña fære til þra/ þa munde þr betra
sig. 31 Hn̄ sagde hm̄/ Ef þr heyra ei Moysi ⁊ Spamoñunū/ þa munu þr ⁊ eige helld^r trua
þo nockur af Dauda vpp rijsi.

b (Hafa) Hier er fyrerboded ad trua þeim Framlidnu/ ⁊ ødru þui lijku s̄m openberast

XVII

OG hañ sagde til siña Læresueina/ Omogulegt er ad þar skyllde eige koma Hne
yxlaner. Eñ Vei þm̄ ꝥ hün þær kōa. 2 Þarfara være hm̄ ad Kuarnarsteirn
heyngdest vm Hals hm̄/ ⁊ være hm̄ j Sio kastad/ eñ ꝥ hn̄ hneyxle eiñ af þssū
Smælingiū. 3 Vakted ydur/ Ef Brodur þiñ brytur vid þig/ þa ætel hn̄/ ⁊ ef
hn̄ ydrast/ þa fyrergief hm̄ ꝥ. 4 Og þo hn̄ briote siosiñū a deige vid þig/ og
kiæme siosiñū aptur a Deige til þijn/ ⁊ segde/ Þad jdrar mig/ þa skalltu fyrer
giefa hm̄ ꝥ. 5 Og Postularner sogdu til DROTtins/ Auk þu oss Truna. 6 Eñ DROT
teñ sagde/ Ef þier hefdud Tru sem añad Mustards Korn/ og segdud þessu Morberia Trie/
Vpprætt þig ⁊ rootset þig j Sionum/ þa skyllde ꝥ ydur hlyda.

Matth. 18/7 Marc. 9/24.
Leuit. 19/17. Syr. 19/13. Matth. 18/15 Matth. 17/20 Mar. 11/23

7 HVor er a medal ydar s̄ hefur eirn Þion/ er plæger/ ed^r Fienad hirder/ nær ed hn̄ kiem^r
heim af Akre/ ad hn̄ seige hm̄ þa/ far strax ⁊ set þig til Bordz? Er ꝥ eige so? 8 Ad
hn̄ seige til hn̄s? Bw til ꝥ eg skal neyta j Kuolld/ ⁊ skytt þig vpp ⁊ þiona mier/ þar
til ad eg hefe etid ⁊ druckid/ ⁊ eptera þa skalltu eta ⁊ drecka. 9 Þackar hn̄ nockud þm̄ Þion/
þo [a] hn̄ giore huad hm̄ var bodid? Eg meina Nei. 10 So ⁊ þier lijka/ nær þier hafid allt ꝥ
giort/ huad ydur var boded/ þa seiged/ Onyter Þionar erum vier þui huad vær ætiū med skyll
du ad giora þad giordum vier.

a (Hañ giørde) Christur talar hr er hid allra eiñ falldlegasta/ vm þau ytre Verkeñ epter Mañlegum plagsid/ þui añ ars ad seigia/ þa kañ eingeñ ad giø ra so myked sem hn̄ er skyllduguꝛ fyrer Gude/ huar ad Verkeñ lætu ꝛ sier ecke nægia.

11 HAd skiede ⁊ þa hañ for til Jerusalē/ ad hn̄ ferdadest midt j giegnū Samariam ⁊ Gali
leam. 12 Og er hn̄ kom j nockurt Kauptun/ mættu hm̄ tiju Lijkþraer meñ/ huerier ed
stodu langt fra. 13 Hoofu vpp sijna Raust ⁊ sogdu/ Jesu kiære Meistare myskuna
þu oss. 14 Og er hn̄ sa þa/ sagde hn̄ til þra/ Fared þier ⁊ syned ydur Prestunū/ ⁊ ꝥ skiede þa
er þr geingu þadañ/ ad þr vrdu hreiner. 15 Eñ eirn af þm̄/ nær hn̄ sa ꝥ hn̄ var heilbrigdur
ordeñ/ snere hn̄ aptur/ ⁊ lofade Gud med hærre Raust. 16 Fiell fram a sijna Asionu ꝥ Fæt^r
hm̄ ⁊ þackade hm̄/ ⁊ þsse v^r Samuersk^r. 17 Eñ Jesus suarade ⁊ sagde/ Eru þierei tiju hrein
sad^r? Eñ hu^r eru þr niju? 18 Fūdust onguer adr^r þr apt^r sneru/ ⁊ gæfe Gude dyrdena/ nema
þssi Vtlēding^r? 19 Og hn̄ sagdi til hn̄s/ statt vpp ⁊ far hiedā/ þin Tru giordi þig holpiñ.

Leuit. 14/2.

20 EN er hn̄ var adspurdur af Phariseis/ huonær ad Guds Ryke kiæme/ suarade hañ þm̄
⁊ sagde/ Guds Rijke kiem^r ei med [b] ytre Hegdan s̄ Meñ kuña ad taka Vakt vppa/
21 Þar mū ⁊ eige seigiast/ sia/ hier eda þar er þad/ Þui siaed/ Ad Guds Rijke er
hid jñra j ydur. 22 Þa sagde hañ til Læresueinanna/ Þær Stunder koma ꝥ þier munud gir
nast ad sia eirn Dag Mansins Sonar/ ⁊ munud hn̄ eige sia. 23 Og þeir munu seigia til yd^r
Sia hier/ sia þar/ ganged ei þangad/ og eige helldur fylged. 24 Þuiad so s̄m Elldingin
af Himne ofan leyptrar/ ⁊ lyser yfer allt ꝥ s̄ er vnder Himnenū/ Lijka so mū Mansins Son^r
vera a sijnū Deige. 25 Eñ hm̄ byriar fyrst margt ad þola/ ⁊ vtskwfad^r verda/ af þessare Kyn
slod. 26 Og so s̄ ꝥ skiede j tijd Noa/ lijka so mū skie a Døgū Mansins Sonar. 27 Þeir ætu
⁊ druckū/ þr Kuongudust ⁊ lietu sig gipta/ allt til þess dags er Noe gieck j Orkena/ ⁊ Flodid
kom/ ⁊ fortynde þm̄ ollū. 28 Eirneñlijka so s̄ ꝥ skiede j tijd Lothz/ Þeir ætu ⁊ druckū/ þr keyptu
⁊ selldu

b (Ytre) þad er Guds Rijke er ecke komed j ytra Prydale edur Pract/ so sem þesse Jard nesk Rijke/ helldur j Truñe ⁊ Kiærleikanum.

Gen. 7/10. Matth. 24/28. Gen. 19/24

selldu/þr pløntudu z vppbygdu. 29 En̄ a þm̄ Døgū er Loth for vt af Sodoma/ rygnde of
an̄ Ellde z Brenesteine af Himne/ z ꝼyrerfor þm̄ ollū. 30 Epter slyku hætte mun ꝥ tilgan
ga a þm̄ Døgum/ er Mansins Sonur mun openberast.

Matth. 24/40

31 Huor hn̄ verdur a þm̄ sama Deige a Ræfre staddur z sie hn̄s Bwsgagn j Hwsinu/ þa
stige hn̄ eige oꝼan ꝥ ad sækia. So z eirnen̄/ sa hn̄ er a Akre/ þa snue hn̄ ei aptur/ epter þui s̄

Gen. 19/24.
Matth. 10/39
Mar. 18/35.

a bake hm̄ er. 32 Minnest þier a Konu Lothz. 33 Huor hellst s̄ sæker epter syna Ønd ad for
uara/ sa misser hana/ Og huor hellst hn̄ misser hana/ sa hialpar hen̄e til Lyꝼsins. 34 Eg se
ige ydur/ A þre Nott munu tueir liggia a eirnre Sæng/ mun eirn medtekenn̄/ z an̄ar forlatin̄
35 Og tuær munu mala til saman̄s/ mun ein medteken̄ z øn̄ur ꝼorlaten̄. 36 Þeir suørudu

Matth. 24/41.

z søgdu til hn̄s/ Huar þa Herra? 37 En̄ hn̄ sagde til þra/ Huar hellst ad Hræed er/ þangad
safnast z Ernerner.

XVIII

1 Tess/5/17.

Nn hn̄ sagde eina Epterlyking til þra þr vppa/ ad Men̄ skylldu jaꝼnan̄ bi
dia z ei aflata. 2 Og sagde/ sa Domare vr j nockre Borg/ s̄ eige ottadest Gud
z eige skeitte vm neirn Man̄. 3 En̄ Eckia nockur var þar j somu Borg/ og
hun kom til hn̄s z sagde/ Hialpa mier ꝼra myn̄ū Motstodumanne. 4 Og
leinge villde hn̄ ei. En̄ eptera þeinkte han̄ med sialfū sier/ Þo eg ottest ei
Gud/ nie skepte vm onguan̄ Man̄. 5 Þo ꝥ þad ad þesse Eckia giorer mier O
næd so mykla/ þa vil eg hialpa hen̄e/ so ad hun kome ei ad sydustu/ z a Naude a mier.

a (Nauda) ꝥ er ad hun skule ecke plaga og þuinga mig/ so sem Men̄ plaga ad seigia vm þan̄ sem er þrabænen̄z bidur jarganlega / Su Man̄eskia plagar mig riettelega.

6 Þa sagde DROtten̄/ Heyred hier huad sa Ranglate Domare seiger. 7 Skylldi Gud ei
giora Frelsan sin̄a Vtualdra/ þra s̄ Nott z Dag til hn̄s kalla? En̄ þo hn̄ hafe Þolinmædi
þar yꝼer? 8 En̄ eg seige ydur/ ꝥ hn̄ mun bradlega giora þra Frelsan. En̄ þo/ nær Mansi
ns Sonur mun koma/ meinar þu ad hn̄ mune Tru fin̄a a Jordu?
9 ENn hn̄ sagde til nockra þra s̄ treystu vppa sialfa sig/ ad þr være Riettlater/ z forsm
adu adra/ soddan̄ Epterlyking. 10 Tueir Men̄ geingu vpp j Mustered ad bidiast
ꝼ/ eirn var Phariseus/ en̄ an̄ar Tollheimtumadur. 11 Phariscaren̄ stod z badst þan̄en̄
ꝼ mz sialꝼum sier/ Gud/ Eg þacka þier/ ad eg em eige so s̄ adrer Men̄/ Raningiar/ Oriettfe
rduger/ Hordomsmen̄/ eda so s̄ þesse Tollheimtumadur. 12 Eg ꝼasta tuisuar j Viku/ z gieꝼ
Tyunder af ollu þui eg a. 13 Og Tollheimtumaduren̄ stod langt j ꝼra/ z villde eige vpphe
fia syn Augu til Himenz/ helldur barde hn̄ a sitt Briost/ z sagde/ Gud vertu mier Syndugū
Lyknsamur. 14 Eg seige ydur/ ad þesse for Riettlatur ꝼramar hinum ødrum nidur j sitt
hws. Þui huor sig sialꝼan̄ vpphef̄ur/ hn̄ mun nidurþryckiast/ z huor sialꝼū sier nidurþrye
ker/ hn̄ mun vpphafen̄ verda.

b (Framar hin um) ꝥ er/ Sa ann ar gieck ecke Riett latur heim/ helld ur Fordæmdur. Eins Maltæke er/ Psal. 118. Þad er gott ad tr eysta vppa DRO TTin̄/ hia þui ad treysta vppa Høꝼ dingiana. Eins lyka/ Matth. 21. Hoorur z Skalkar munu ko ma j Himnaryke/ ꝼyrre en̄ þier / ꝥ er/ en̄ þier ecke.

15 ÞEir færdu z til hn̄s Vngbørn/ ad hn̄ snerte þaug/ En̄ er ꝥ sau hn̄s Læresueinar/
atuꝼtudu þr þa. 16 En̄ Jesus kallade þau til syn z sagde/ Leyfid Børnunū til myn
ad koma/ z ban̄ed þm̄ ꝥ eige/ þt þuilyka er Guds Ryke. 17 San̄lega þa seige eg
ydur/ Huor hn̄ eige medtekur Guds Ryke s̄ Vngbarn/ hn̄ mū eige jn̄ ganga j ꝥ.
18 OG eirn af Høꝼdingiunū spurde hn̄ ad z sagde/ Gode Meistare/ Huad sk eg giora ad
eg meige erꝼa eilyꝼt Lyf? 19 En̄ Jesus sagde til hn̄s/ Huad kallar þu mig Godan̄?
Eingen̄ er Godur nema Gud alleina. 20 Bodorden̄ veistu? Eige skalltu Hordom dr

Exod. 20/13.

ygia/ eige Man̄ vega/ Eige stela/ Eige Liuguitne bera/ Heidra skalltu þin̄ Fodur og þyna
Modur. 21 En̄ hn̄ sagde/ Allt þetta hef eg halldid fra Vngdome myn̄ū. 22 Þa Jesus heyr

c (Eitt) Þad er alltsaman. ut Supra/ Matth. 19.

de ꝥ/ sagde hn̄ til hn̄s/ c Eitt brestur þig en̄/ Sel allt huad þu heꝼr/ z gief Fatækū/ z mūtu
þa hafa Siod a Himne/ z kom z ꝼylg mier epter. 23 Þa hn̄ heyrde ꝥ/ vard hn̄ miog hryggr
aꝼ þui hn̄ var miog audugur.
24 En̄ er Jesus sa hn̄ hrygguan̄ orden̄/ sagde hn̄/ Huorsu toruellt er þm̄ jn̄ ad ganga j Gu

Matth. 19/22.
Mar. 10/23.
Luc. 1/37.

ds Ryke/ s̄ Rykdom hafa. 25 Hægra er Vlballdanū ad ganga j giegnū Nalaraugad/ En̄
Rykū Man̄e ad komast j Guds Ryke. 26 Þa søgdu þr s̄ til heyrdu/ Huor ꝼær þa hialpast?
27 En̄ hn̄ sagde/ Huad omøgulegt er ꝥ Mon̄um/ ꝥ er møgulegt ꝥ Gude.
28 Þa sagde Petr/ Siadu/ Vær forlieten̄ allt z fylgdū þier epter. 29 En̄ hn̄ sagde til þra/ San̄
lega seige eg ydur/ eingen̄ er sa huor sitt Hws/ edur Forelldra/ eda Brædur/ Konu eda Bø
rn ꝼorlætur/ vegna Guds Rykis. 30 Ad hn̄ medtake ꝥ eige margfallt aptur a þssū tyma/ z
j ødrū Heime eilyꝼt Lyf.

Matth. 20/17
Mar. 10/31.

31 ENn hn̄ tok þa tolꝼ til syn z sagde til þra/ Siaed/ ad vier ꝼorū nu vpp til Jerusalē/ z
ꝥ mū allt ꝼullkōnad verda huad skriꝼad er ꝥ Spamen̄ena/ af Mansins Syne. 32 Þui
ad hn̄ mū framselldr verda Heidingiū/ z hn̄ mū hleigen̄/ smadur/ z spyttr verda. 33 Og
þeir

þr munu hn̄ hudstrykia ⁊ aflijþa/Og a hinū þridia Deige mun hn̄ vppaptur rijsa. 34 En̄
þr vnderstodu eckert þar af/⁊ su Ræda var hulen̄ ꝼ þm̄/⁊ eige vissu þr huad ed sagt var.
35 MEn ꝥ skiede þa hn̄ tok ad nalgast Jericho/ad nockur man̄ Blindr sat vid Veigen̄ ⁊ Matth. 20/29.
bad Olmosu. 36 En̄ þa er hn̄ heyrde Folked ſ þʳ framhia gieck/spurde hn̄ ad hu Mar. 10/46.
ad ꝥ være. 37 Þeir sogdu hm̄ ad Jesus af Nazareth geinge þar hia. 38 Þa kalla
de hn̄ ⁊ sagde/ Jesu Sonur Dauidz myskuna þu mier. 39 En̄ þr ſ vndan̄ geingu/ hostudu
a hn̄/ad hn̄ þegde. Hn̄ kalladi þui meir/Sonr Dauidz myskuna þu mier 40 Þa stod Jesus.
kyrr/⁊ baud ad leida hn̄ til sijn/ Og er hn̄ var komen̄ hart nær hm̄/spurde hann han̄ ad. 41
Og sagde/ Huad villtu eg giore þier? hn̄ sagde/ Herra ꝥ eg mætte sia. 42 Jesus sagde til ha
ns/Vert Skygn/þijn Tru giorde þig holpen̄. 43 Og jafnsnart fieck hn̄ Synena og fylgde
honū ⁊ epter/vegsamande Gud/Og allt ꝥ Folk er þetta sa lofade Gud.

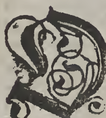
XIX

OG hn̄ for burt ⁊ gieck j giegnū Jericho. 2 Og sia/ad Madur sa er Zacheus
var ad Nafne /huor ed var Foringe Tollheimtuman̄a/og var audugur. 3
Hn̄ girntest ad sia Jesū huor han̄ være/⁊ gat eige ꝼ Folkenu/þt hn̄ var litell
vexte. 4 Hn̄ hliop þa fram̄ vndan̄ ⁊ klifrade vpp j nockurt Morberiatre / so
ad hn̄ giæte sied hn̄/þui þar atte hn̄ fram̄ vm ad fara. 5 Og ſ Jesus kom ad
þm̄ sama stad/leit hn̄ vpp/⁊ vard hn̄s var/og sagde til hn̄s/ Zachee stig þu
med skynde ofan/þt j Dag skal eg koma j þitt Hws. 6 Og hn̄ stie skyndelegā ofan̄/⁊ tok vid
hm̄ fagnande. 7 Og er þr sau ꝥ/mogludu þr aller/ꝥ hn̄ skyllde herbergia sig hia Bersyn
dugū Man̄e. 8 En̄ Zacheus gieck fram̄/⁊ sagde til DROTtens/Sia þu Herra/Helftena
min̄a Eigna gief eg Fatækū/⁊ ef eg hef nockurn tælt/þa gief eg ferfallt aptur. 9 Jesus
sagde þa til hn̄s/j Dag þa veitest þssu Hwse Sæluhialp/mz þui ad hn̄ er Abrahās Sonr.
10 Þuiad Mansins Sonur er komen̄ epter ad leita/⁊ Sæluholped ad giora ꝥ sem tapad er. Matth. 8/11.
11 EN er þr nu til heyrdu/sagde hn̄ þm̄ framueigis eina Epterlijking/af þui ad hn̄ vʳ hart
nærre Jerusalem/⁊ ꝥ/þr ætludu ad Guds Rijke munde þa strax open̄bert verda. 12
Og sagde/Nockur Edalboren̄ madr ferdadest j fiarlægt Land/ad hn̄ aflade sier Rij Matth. 25/13
kis/⁊ kiæme so aptr. 13 Þesse kallade a tiu sijna Þiona/⁊ fieck þm̄ tiu Pund/ ⁊ sagde til þra
sysled. þʳ mz til þess eg kiem aptr. 14 En̄ hn̄s Borgarmen̄ hotudu hn̄/ ⁊ sendu bod epter hm̄
⁊ lietu seigia hm̄/Vær viliū ei þen̄an̄ rijkia læta yfer oss. 15 Þad skiede ⁊ þa hn̄ kom aptur/
ſ hn̄ hafde Rijked vnder sig teked/skipade hn̄ ad kalla a þa somu Þiona/huorīū hn̄ hafde
Fied feinged/so ad hn̄ visse huad myked huor hafde syslad. 16 Hin̄ fyrste kom ⁊ sagde/Her
ra/þitt Pund hefur afrekad tiu Pund. 17 Hn̄ sagde til hn̄s/ Eia þu gode Þion/af þui þu
varst trur j minstu/skalltu Valld hafa yfᵉ tiu Borgū. 18 Hin̄ an̄ʳ kom eirnen̄/⁊ sagde/ Herra
þitt Pund hefur saman̄dreiged fim̄ Pund. 19 Til hn̄s sagde hn̄ eirnen̄/Og þu skallt vera yf
er fim̄ Borgū. 20 Og hin̄ þridie kom ⁊ sagde/Herra sia hier/þar er þitt Pūd huort eg hefe j
Sueitaduke folged. 21 Eg hræddunst þig/þui þu ert eirn hardur Madur/tekur ꝥ vpp huad
þu hefur eige nidurlagt/ ⁊ vppsker ꝥ huad þu sader eige. 22 Hn̄ sagde til hn̄s/ af þijnum
Mun̄e þa dæme eg þig/ þu Skalkur/ Visser þu þad/ ad eg er hardur Madur / takande Matth. 25/24.
þad huad eg lagde eige nidur/⁊ vppskierande þad huad eg sade eige. 23 Huai ꝼ gafstu eige
min̄ Pening a Mangarans Bord? Ad nær eg kiæme hefde eg þess med Okre krafid. 24 Og
hn̄ sagde til þra ſ þʳ hia stodu/Taked ꝥ Pund fra hm̄ ⁊ faed þm̄ ſ tiu Pūd hefr. 25 Þeir
sogdu hm̄/Herra/ tiu Pund hefr hn̄. 26 En̄ eg seige ydr ꝥ/ad hu ed hefur/hm̄ mun giefid ve Matth. 13/12.
rda/en̄ fra þm̄ ſ eckert hefur mun ꝥ burtnumed verda/huad hn̄ hefur. 27 Þo þa mijna O Mar. 4/25.
uine ſ eige villdu mig rijkia læta yfer sier/leided hingad/⁊ deyded þa hier frame ꝼ mier. 28 Sup. 8/18.
Og ſ hn̄ sagde nu þetta/for hn̄ afram̄/ ⁊ ferdadest vpp til Jerusalem.
29 OG ꝥ skiede/þa hn̄ tok ad nalgast Bethphage ⁊ Bethaniam/⁊ kom til Fiallsins Oli
ueti/ad hn̄ sende wt tuo af sijnū Lærésueinū. 30 Og sagde/Farid þid j ꝥ Kauptun Matth. 21/1.
huort giegnt ydur er / ⁊ þa þier komid þar jn̄/munud þid fin̄a eirn Fola bunden̄/a Mar. 11/1.
huorīū alldrei hefur en̄nu nockur Madur setid/leisid hn̄ ⁊ leidid hingad. 31 Og ef nockur spyr Joh. 12/14.
ydr/þui leysid þier hn̄? þa seiged hm̄ so/Herran̄ þarf hn̄s vid.

32 Enn þr foru burt ſem ſender voru/ ⁊ fundu ſem hn̄ hafde ſagt þm̄. 33 Og er þr leyſtu Folann/
ſøgdu hans Drottnar til þra/ Fyrer huad leyſid þier Folann? 34 Þeir ſøgdu/ Herrann þarf
hn̄s vid. 35 Og þr høfdu hn̄ til Jeſu/ ⁊ køſtudu ſijnū Klædū a Folann ⁊ ſettu Jeſu þar vpp
a. 36 Enn er hn̄ for af ſtad/ breiddu þr ſijn Klæde a Veigenn. 37 Og þa hn̄ tok ad nælgaſt/
⁊ for ofann af Fiallenu/ Hoof vpp allur flockur hn̄s Læreſueina af fagnade/ Gud ad lofa m⁊
hærre roddu/ yfer ollū þm̄ Furduverkū ſem þr høfdu ſied. 38 Og ſogdu/ Lofadur ſie ſa ſem kiem
ur enn Kongr j Nafne DROTtins/ Fridur ſie a Himne/ ⁊ Dyrd a vpphædū. 39 Og nockrer
af Phariſeis þr ed voru m⁊ Folkenu/ ſøgdu til hn̄s/ Meiſtare/ ſtraffa þijna Læreſueina. 40
hn̄ ſuarade ⁊ ſagde til þeirra/ Eg ſeige ydur ꝥ/ ef þeſſer þegdu/ þa mūdu Steinarner hlioda.
41 OG ſem hn̄ tok meir ad nælgaſt/ ſa hann a Borgena/ ⁊ griet yfer henne/ ⁊ ſagde. 42 Ef þu
viſſer ꝥ/ munder þu a þeſſū tijma hugleida huad til þijns Fridar þienade/ enn nu er ꝥ
Matth. 24/2. Marc. 13/2. dulid fyrer þijnū Augū. 43 Þuiad ſa tijme mun yfer þig koma/ ꝥ þijner Ouiner mūu vm
þig Skialldborg ſetia/ ⁊ þier vmſaat veita/ ⁊ a alla Vegu ad þier þreyngia. 44 Og þr mūu
þig eydeleggia/ ⁊ þijn Born m⁊ þier/ ⁊ ei mūu þr læta einn Stein yfer odrū ſtāda/ Af þui ad
þu þeckter eige þinn Vitiunartijma. 45 Og hn̄ gieck jnn j Muſtered/ ⁊ tok vt ad reka þa ſm̄
Eſa. 56/7. Jer. 7/11 Matth. 24/1 Mar. 11/17. ſelldu ⁊ keyptu þar jnne. 46 Og ſagde til þra/ ſkrifad ſtēdr/ Mitt Hws er Bæna hws/ enn þier
giordud ꝥ ad Spilluirkia Bæle. 47 Og huors daglega kiende hn̄ j Muſterenu/ Enn Kienne
mannahøfdingiar ⁊ Skriftlærder/ ⁊ Villdarmenn Lydſins ſoktu epter ad fyrerkoma hm̄. 48
Og fundu et huad þr ſkylldu hm̄ giøra/ þt allt folked var hm̄ ahangande/ ⁊ heyrde hm̄.

XX

Matth. 21/23. Mar. 11/27. OG ꝥ ſkiede a einū þeſſara daga/ þa hn̄ var ad kienna Folkenu j Muſterenu/ ⁊
ad predika Euangeliū. Þa gengu til hn̄s Preſtahøfdingiar ⁊ Skriftlærder m⁊
Olldungū. 2 Og toludu til hn̄s ⁊ ſogdu/ Seig oſſ af huorre Magt þu giorer
þetta? Eda huor er ſa ſem þier gaf þa Magt? 3 Þa ſuarade hann ⁊ ſagde til
þra/ Eg vil ſpyrta ydur ⁊ ad einu Orde/ ſeiged mier ꝥ. 4 Skijrn Johannis var
hun af Himne/ eda af Mønnum? 5 Enn þr hugſudu med ſialfū ſier/ ⁊ ſogdu/
Ef vier ſeigiū af Himne/ ſo ſeiger hn̄/ Fyrer þui trudud þier henne eige? 6 Enn ef vier ſeigiū
af Mønnum/ þa mun allr Lydr lemia oſſ Griote/ þuiad þeir ſtanda a þui ad Johannes er
Spamadur. 7 Og þr ſuørudu ad þr viſſu ei huadann hun være. 8 Og Jeſus ſagde til þra/
þa ſeige eg ydur eige helldur af huorri makt eg giore þetta.
Matth. 21/33. Mar. 12/1 Eſa. 5/1. Jerem. 2/21 9 ENn hn̄ tok þa ad ſeigia til folkſins þeſſa Epterlijking/ Nockr mann plantade Vijn
gard/ ⁊ bygde hann Vijngardzmonnum/ ⁊ for Vtanlands langann tijma. 10 Og er
tijme var til/ ſende hn̄ einn Þion til Vijngardzmannanna/ ad þeir giæfi hm̄ Auoxt af
Vijngardenū/ enn Vijngardzmennerner ſlou hn̄ ⁊ lietu tomhentann fra ſier fara. 11 Og vm ꝥ
fram ſende hn̄ vt annan Þion/ Enn þr ſtryktu hn̄ ⁊ dæriudu/ ⁊ lietu erindislauſann j burt fra ſi
er fara. 12 Og enn yfer ꝥ fram ſende hn̄ vt hinn þridia/ huorn þr lemſtrudu Sarū ⁊ ræku burt
ſijdann. 13 Þa ſagde Herrann Vijngardſins/ Huad ſkal eg til giøra? Eg vil ſenda Son minn
elſkulegann/ ma vera ad þa þr ſia hn̄ þa feile þr ſier. 14 Enn þa Vijngardzmennerner ſau Son
enn/ þeinktu þr m⁊ ſialfū ſier ⁊ ſogdu/ Þeſſe er Erfingenn/ komed aflijfū hn̄/ ſo ad vor ꝟde Arflei
fdenn. 15 Og þr hneptu hn̄ vt af Vijngardenū/ ⁊ lijflietu hn̄/ Huad mun nu Herrann Vijnga
rdſinz giøra til vid þa? 16 Hn̄ mū koma ⁊ fortyna þeſſū Vijngardsmønnum/ ⁊ byggia ſinn vij
ngard odrū/ Þa þr heyrdu ꝥ/ ſogdu þr/ fiærre ſie þui. 17 Enn hn̄ horfde a þa ⁊ ſagde/ Huad
Pſalm. 118/22. Matth. 21/42 Eſa. 28/16 er þa ꝥ/ ſem ſtendur ſkrifad/ þann Stein hún Vppbyggiendr burtkøſtudu/ ſa er ordenn ad hir
ningarſteine. 18 Hú hn̄ fellr a þennann Stein/ ſa mū ſūdurmeliaſt/ Enn a hún hn̄ fellr/ þann
mū hn̄ kremia. 19 Og Kiennemannahøfdingiar ⁊ Skriftlærder høfdu j aſetninge huørnenn þr
feinge Hendr a hn̄ lagt j ꝥ ſinn/ ⁊ ottuduſt Folkid/ þt þr formerktu ad hn̄ hafde ſagt j moti
þeim þeſſa Epterlijking.
Matth. 22/15. Marc. 12/13. 20 ÞEir høfdu ⁊ vardhalld a hm̄/ ⁊ ſendu vt tælsmenn/ huier ſier ættu ad breyta/ ſem være
þr Aldygguer/ ſo ad þr giæte veitt hann j Ordū/ huar med þr kynne ad afhenda hann
Valldenu ⁊ Makt Landſtiornarans. 21 Og þr ſpurdu hn̄ ad/ ⁊ ſogdu/ Meiſtare/ vær
vitū þu ſeiger ⁊ kiener riett/ ⁊ ælijtr eige nockurs Mans ælit/ Helldur kiener þu Gudz Veg
riettelega. 22 Er ꝥ riett ad vier giefū Keiſaranū Skatt eda eige? 23 Enn hn̄ merkte þra flat
ſkap

ſkap/ꝛ ſagde til þra/Huad freiſte þier mīn? 24 Syned mier Peningeñ/huors Mynd ꝛ yf
erſkrift hefur hñ? Þeir ſuorudu ꝛ ſøgdu/Keiſarans. 25 Hñ ſagde þa til þra/So gefid Keiſ
aranū huad Keiſarãs er/ꝛ Gude huad Guds er. 26 Og þr gátu eige ſtraffad hñs Ord ꝑ ſo
lkenu/vndrande hñs Andſuar ꝛ þøgnudu.

27 ÞA geingu nockrer af Saduceis til hañs (huorier hallda ad eingeñ Vppriſa ſie) ꝛ
ſpurdu hann ad. 28 Og ſøgdu/ Meiſtare Moyſes hefur oſſ ſo fyrer ſkrifad/
Ef ad einhuors Broder andadeſt/ſa er Eigeñkonu ætte/ ꝛ dœe Barnlaus/þa ſkal
hañs Broder taka hñs Konu/ꝛ vppuekia ſo ſīnū Brodur Sæde. 29 Nu voru ſiø Brædur ꝛ
hiñ fyrſte fieck ſier Eigenkonu/ꝛ andadeſt Barnlaus. 30 Og ſa añar fieck heñr ꝛ andadeſt
Barnlaus. 31 Og hiñ þridie atte hana/Lijka ꝛ eirneñ aller þr ſiø/og lietu ei Børn epter og
onduduſt. 32 Eñ ſeinaſt allra andadeſt ꝛ Konan. 33 Huors þra Eigenkona verdur hun nu j
Vppriſuñe? þt aller þr ſiø hafa hana hafft til Eignarkonu. 34 Og Jeſus ſuarade ꝛ ſagdi
til þra/Børn þeſſarar Veralldar giptaſt ꝛ láta gipta ſig. 35 Eñ þr ē verduger verda ad od
laſt hiñ añañ Heim/ꝛ Vppriſuna af Daudum/ þr munu huorke giptaſt nie ſig gipta láta
36 Þui þr geta ei ſīdañ dæed/þui þr eru Einglū lijker/ꝛ eru Gudz Børn/med þui þr eru
Vppriſuñar Børn. 37 Eñ ꝥ ad hinꝰ Framlidnu munu vpprīſa/hefur Moyſes audſynt vid
Runneñ/þa hñ kallade/DROTTeñ/Gud Abrahams/ꝛ Gud Jſaacs/ꝛ Gud Jacobs. 38
Eñ Gud er eige Daudra/helldur Lifendra mañа Gud/þt þr lifa hm̄ aller. 39 Þa ſuørudu
nockrer af hinū Skriftlærdu ꝛ ſøgdu/Meiſtare/þu hefur riett ſagt. 40 Og þr dirfduſt eigi
framar ad ſpyria hñ nockurs.

41 EN hñ ſagde til þra/Huorneñ ſeigia þr Chriſt vera Dauidz Son? 42 Og ſialfr
Dauid ſeiger j Pſalmabokeñe/DROTteñ ſagde til mīns DROTtens/ Sett
þu til miñar hægre Handar. 43 Þar til eg legg þīna Uuine til ſkarar þiña Fota.
44 Dauid kallar hñ DROTteñ/huorneñ er hñ þa hñs Sonur?.

45 EN øllu folkenu aheyrande þa ſagde hñ til ſiña Læreſueina. 46 Vakted ydr ꝑ hi
nū Skriftlærdu/hůier ganga vilia j ſīdū Klædū/ꝛ kærar hafa Kuediur a Torgū
ꝛ hin fremſtu Sæte j Samkunduhuſum/ ꝛ vid Bord/þeir vppſuelgia Ecknanna
Hws/mz Yferuarpi langs Bænahallds/þr munu ødlaſt þeſſ þyngre fyrerdæming.

XXI

EN hñ leit vpp/ꝛ ſa þa hinu Rīku/ huorneñ þr lietu ſitt Offur j Guds Ki
ſtūa. 2 Þa ſa hñ ꝛ ſo eina Eckiu fatæka ſem liet þar jñ tuo Skarfa. 3 Og
hñ ſagde/Sañlega ſeige eg ydr/ꝥ þeſſe fatæka Eckia hefr meira lagt þr jñ
eñ hiner aller. 4 Þui þr hafa aller af ſiñe yferfliotanlegre Eign jñlagt/til
Gudz offurs/eñ þſſe hefr af ſiñe fatækt alla ſīna næring þr jñlagt ē hū hafdi
5 OG er nockrer ſøgdu vm Muſtered/ ad ꝥ være fægad mz fagra Stei
na ꝛ Clenodiur/ſagde hñ. 6 Sa tīme mū koma/a huoriū ad allt þe
tta huad þier ſiaed/ mun eingeñ Steirn yfer ødrū láteñ/ad eige mun
nidr broteñ. 7 Eñ þr ſpurdu hñ ad ꝛ ſøgdu/Meiſtare/Nær ſk ꝥ vda/ꝛ huad merke er til/þa
þetta mun ſkie? 8 Eñ hñ ſagde/Staed til/ad þier verded ei villter/þt marger munu koma j
mīnu Nafne/ꝛ ſeigia ad eg ſie ꝥ/ꝛ ſa tīme tekur ad nálgaſt/fylged þm̄ eige epter. 9 Enn
nær þier heyred af Bardøgū ꝛ Vpphlaupum/þa hrædeſt eige/ þt þeſſu byriar ádur ad ſkie
eñ Endeñ er þo eige þa ſtrax. 10 Þa ſagde hñ til þra/Ein Þiod mun hefiaſt vpp j mote añ
are/ꝛ eitt Rīke j mote ødru. 11 Og mykler Jardſkialftar munu þar verda allſtadar/Hungur
ꝛ Drepſott ꝛ Skielfingar/ꝛ ſtor Teikn munu þar ſkie af Himne. 12 Eñ ꝑ allt þetta mūu þr
Hendur a ydur leggia/ꝛ offokn veita/ꝛ ydr mūu þr framſelia/j ſīn Samkunduhus ꝛ Myr
kuaſtofur/dragande ydur ꝑ Konga ꝛ Landzhofdingia/ꝑ mīns Nafns ſaker. 13 Eñ þetta
mū ydr henda til eins Vitnisburdar. 14 Þui ſetied ydr j Hiarta/ ꝥ þier hugſid eige ꝑ/hůneñ
þier ſkulud forſuara ydr. 15 Þuiad eg mun giefa ydur Muñ / ꝛ Vitſku/huoriū ad eige ſkulu
j giegn ſtãda / nie mote mæla/aller ydar Motſtøduneñ. 16 Eñ þier munud og framſellder
vda af Foreldrū ꝛ Brædrū/Frændū ꝛ Vinū/ꝛ nockra af ydr munu þeir līfe ſuipta. 17 Og
þier munud vda hatader af huoriū Mañe/ꝑ mīns Nafns ſaker. 18 Og eckert Hár af ydar
Høfde ſk þo faraſt. 19 [a] Eigneſt mz Þoleñmæde Sæler ydar.

20 EN nær þier ſiaed Jeruſalem vmkringda af Her/þa ſkulud þier vita ad nálgaſt
tekur heñar Eydelegging. 21 So ad huor þa er j Judea / ſa flyie vppa Fiøll/
ꝛ huor þa er midt jñe/fare hñ vt þadañ/ꝛ huor a Londunū vppe er/hñ keme eige

Rom. 13/7
Deut. 25/5. Matth. 22/23. Mar. 12/18.
Exod. 3/6.
Pſalm. 110/1. Matth. 22/42. Mar. 12/35.
Matth. 23/6 Mar. 12/38. Sup. 11.43.
Mar. 12/41.
Matth. 24/1. Mar. 13/1.
a (Eigneſt) þad er/ Lated ydar Sæler ecke verda Oþolenmodar.
Matth. 24/15. Mar. 13/14. Dan. 9/27.

þᵛ jn̄. 22 Þuiad ꝥ er hefndar Dagꝛ/ so ad vppfyllt ꝺde allt huad skrifad er. 23 En̄ vei Olt
ettū ⁊ Brioſtmylkingū a þm̄ døgū/ ꝥt mykel Hallæfuæle mūu verda a Jordu/ ⁊ Reide yfᵛ þe
tta Folk. 24 Og ꝥ Suerdseggiū munu þr falla/ ⁊ herleidder verda mꝫal allra Þioda/ ⁊ Je
rusalem mū vndertrodast af Heidingiū/ þar til ad vppfyllast ᵇ tijmar Heidingia.

b (Tijmar) Jeru salem mun verda vnder Vallde Hei dingia/ þar til He idingiarner snw ast til Trwarenn ar Þad er til Verall darenn ar enda/ þui Musterid skal ec ke vpp aptur kom ast. Hagg. 1

25 OG þar munu skie Teikn a Solu ⁊ Tungle ⁊ Stiornū/ ⁊ a Jordu mun folkid kuijdan
de verda/ ⁊ þr munu ørviinlaſt/ Sior ⁊ Bylgiur munu þiota. 26 Og Men̄ munu þy
rer hrædslu vanmegnaſt / ⁊ af epterbijdingu þra Hluta / huorier ed koma skulu a
ᵏJordena. Þuiad Kraptar Himensins mūu hræra sig. 27 Og þa mūu þr sia Mansins Son
omande j Skyunū/ mꝫ storum Krapte ⁊ Dyrd. 28 En̄ nær þetta tekur ad skie/ þa lijtid vpp ⁊
ᵛpphefied ydar høfud/ aꝥ þui ad ydar Endurlausn tekur ad nálgaſt. 29 Og hn̄ sagdi þm̄ ei
na Epterlijking/ Skoded Fijkiutried ⁊ oll Trie. 30 Nær þra Allden tekur vt ad springa/ þa
siaed þier a þm̄/ ⁊ merked ꝥ Suared er nu j nánd. 31 So ⁊ lijka nær þier siaed allt þtta byri
aſt/ þa vited þᵃad Guds Rijke er nálægt. 32 Sannlega seige eg ydur/ ꝥ þesse Kynslod mun eige
ꝥ faraſt ædꝛ allt þta skier. 33 Himen ⁊ Jord forganga en̄ mijn Ord forganga eige. 34 En̄

Rom. 13/13

vared ydur/ ad ydar Hiørtu þyngeſt ecke aꝥ ofáte ⁊ ofdrykkiu/ ⁊ mꝫ Sorgū þessarar næring
ar. 35 Ad eige kome þesse Dagur haſtarlega yfer ydur/ ꝥt lijka s̄ Snaran̄ mun han̄ koma yf
er alla þa sem a Jordu byggia. 36 So verid nu vakande alla tijma / og bidied / so ad
þier mættud verduger vera/ ad vmflyia allt þetta/ huad epterkomāde er/ ⁊ ad standa so framme
ꝥ Mansins Syne. 37 Og vm daga kiende hn̄ j Musterenu/ en̄ vm Nætꝛ gieck hn̄ vt/ ⁊ dualld
eſt vm Nætur a Oliu Fiallēu. 38 Og allt folk tok sig snemma vpp til hn̄s j Musterid/ hm̄ ad
heyra.

XXII

Matth. 26/2. Marc. 14/1.

ENn þa var nálæg Hatijd hins sæta Braudz/ huor ed kalladeſt Páskar.
2 Og þeir ædſtu Preſtar ⁊ Skriftlærder/ høfdu j Sinne huorne nn þr gi
æte hn̄ lijflated/ ⁊ þr ottuduſt Lyden̄. 3 En̄ Andskoten̄ var hlau pen̄ j Ju

Joh. 13/2.

das/ þn̄ kalladur var Jscharioth/ og var eirn af tølu þra tolf. 4 Og han̄
for burt/ ⁊ talade vid þa ædſtu Preſta ⁊ Høfudsmennena huornen̄ hn̄ villde
selia hn̄ þm̄. 5 Þeir gladduſt vid/ ⁊ hietu ad giefa hm̄ Peninga. 6 Og han̄
lofade þm̄ þui/ ⁊ leitade lags ad hn̄ fienge selldt þm̄ hn̄ án vpphlaups.

j Þad Gamla Paskalamb. Matth. 26/17. Mar. 14/12

7 NV kom Dagur hins sæta Brauds/ a huorū offra skyllde Páskalambenu. 8 Og hn̄
ᶦ siende vt Petrū ⁊ Johan̄em ⁊ sagde/ Fared þid/ bued oſſ til Páskalambid/ so ad vier ne
ytti þſſ. 9 En̄ þr søgdu til hn̄s/ Huar villtu ad vier bwū ꝥ til? 10 Hn̄ sagde til þra/
sieed/ Nær þier komed jn̄ j Borgena/ mun Madur mæta ydur berāde Vatskrws/ fylged hø
nū epter j ꝥ hus/ sem hn̄ geingur jn̄. 11 Og seiged Hwsbondanū/ Meiſtaren̄ lætur seigia þi
er/ Huar er ꝥ Herberge/ þar eg meige Páskalambed j eta mꝫ mijnum Lærisueinū? 12 Og hn̄

a (Optar) han̄ lætur alltyd vita huørnen̄ han̄ vm gieckſt vid Daud an̄.

mun vijsa ydur storan̄ Sal/ steinlagdan̄/ bwed ꝥ þar til. 13 Þeir geingu burt ⁊ fundu so s̄ hn̄
hafde til sagt þm̄/ ⁊ reiddu til Páskalambed. 14 Og þa er stunden̄ kom/ sette hn̄ sig nidꝛ/ ⁊ þr
tolf Poſtular med hm̄. 15 Og hn̄ sagde til þra/ mig hefur hiartanlega epterlangad ad eta þe
tta Páskalamb med ydur/ ædur en̄ eg lijd. 16 Þuiad eg seige ydꝛ/ ad hier epter/ mun eg eiᵃ op
tar af þui neyta/ þᵛ til ad ꝥ fullkomnaſt j Guds rijke. 17 Og hn̄ tok Koleiken̄/ giorde þacker ⁊
sagde/ Medtaked hn̄/ ⁊ skipted hm̄ a millū ydar. 18 Þuiad eg seige ydur/ Eg mun eige drecka
af Vijnuidar Auexte/ fyrr en̄ Guds Rijke kiemur.

DROTtins Kuølldmaltyd. Matth. 26/20. Marc. 14/17. 1 Cor. 11/24.

19 OG hn̄ tok Brauded giordi þacker/ ⁊ braut ꝥ/ ⁊ gaf þm̄ ꝥ/ ⁊ sagde/ Þetta er mitt Ho
lld ꝥ ꝥ ydur giefid verdur/ giored þta j mijna minning. 20 Lijka eirnen̄ ⁊ Koleiken̄/ ept
er Kuølldmaltijdena/ ⁊ sagde/ Þesse er Kaleikꝛ hins nyia Teſtamentis j mijnu Bl
ode/ huort ꝥ ydur verdur vthellt. 21 En̄ þo siaed/ Ad Hond þess er mig suijkur er a Borde
mꝫ mier. 22 Og ad sonnu fer Mansins Son epter þui s̄ alyktad er/ Þo vei þm̄ Man̄e/ ꝥ huo
rn hn̄ ꝺꝛ suiken̄. 23 Og þr toku sijn a mille ad spyria/ Hu af þm̄ være sa er þta mūdi giora?

Matth. 18/1 Matth. 20/25 Marc. 10/4

24 ENn þar hofst vpp þræta þra a mille/ huor þra munde meſtꝛ hallden̄ vera. 25 En̄ hn̄
sagde til þra/ Veralldleger Kongar Drottna/ ⁊ huorier Yfermaktena hafa/ þa kal
la Men̄ Náduga Herra. 26 En̄ þier eige so/ helldur sa sem meſtur er ydar a mille
vere hⁿ so s̄ hin̄ yngſte/ ⁊ hin̄ ædſte/ s̄ anᵛ Þienare. 27 Þui huor er meire sa s̄ til Bordsins
sitꝛ/ edꝛ sa s̄ þionar? Er eige so/ ad hn̄ s̄ vid Borded sitꝛ? En̄ eg em a millum ydar/ sem eirn
Þion. 28 En̄ þier erud þr/ huorier hia mier hafa stadnæmſt j mijnum Freiſtingū. 29 Og eg
vil

vil ſkycka ydur Rijkid/ſo ſē miñ Fader heꝼur mier ſkyckad. 30 So ad þier ſkulud eta ꝛ drecka Matth. 19/28.
yfer minu Borde/j minu Rijke/ꝛ ſitia a Stolum dæmande tolꝼ Kynkuꝼſler Jſraels.
31 Mn DROTTeñ ſagde/Simon/Simon/Sia þu/Ad Andſkotteñ hefur gyrnſt ydar/
ad hñ mætte ſællda ydur ſē Hueite. 32 Eñ eg bad ꝼ þier ad þijn trua ſkyllde ei liña/ Matth. 26/34.
ꝛ þegar þu ſnyſt einuſiñe/þa ſtyrk þu Brædur þijnar. 33 Eñ hñ ſagde til hñs/Her Mar. 14/30
ra/Reidubueñ em eg med þier j fiotur ꝛ Dauda ad ganga. 34 Þa ſagde hñ/Petur/eg ſeige Joh. 13/37.
þier/ad j dag mū ei Haneñ gala ꝼyrr eñ þu heꝼr þriſuar aꝼneitad þui/ ad þu þeckter mig.
35 OG hñ ſagde til þra/Þa eg ſende ydur wt an Pungs an Toſku ꝛ an Skoo/huort
ſkraſt ydur þa nockud? eñ þr ſogdu/Eckert. 36 Þa ſagde hñ til þra/Eñ nu huor ed
Pung hefur/ſa take hñ/lijka ꝛ eirneñ Toſkuna/ꝛ ſa er eige hefur/ſelie hñ Kyrtel
ſiñ/ꝛ kaupe Suerd. 37 Þuiad eg ſeige ydur/ad ꝥ hlytur a mier ad ꝼullkomnaſt huad ſkrifad Eſai. 53/12.
er/Þad hñ er med Jlluirkiū reiknadur. Þui huad af mier ſkrifad er/heꝼr eirn enda. 38 Eñ
þr ſogdu/Herra/Sia/Tuo Suerd eru hier/Hñ ſagde til þra/Þad er b Nog.

b (Nog) Þad tiaer ecke ad ſtryda med lykamlegu Suerde/helldur liggur Mackt a/hier epter ad lijda vegna Evangelij/ og ad bera Kroſſeñ/þui eige kuña Meñ ad ſtryda med Jarne mote Dioꝼlenum/Þar ꝼyrer/er na udſyn a/ad leggia alla Koſtgæꝼne þar a/ad taka alleinaſta til Suerds Andans/ huort ad er Guds Ord.

39 OG hñ gieck epter vana ſijnū/ vt til Fiallſins Oliueti/ ꝛ hñs Læreſuein fylgdu hm̄ Matth. 26/36
epter. 40 Og þa hñ kom þangad/ſagde hñ til þra/Bidied ſo ad ei falle þier j Freiſt Mar. 14/32
ne. 41 Og hñ ſleit ſig ꝼra þm̄ nær einu ſteinſnare/fiell a Kne/ꝛ tok ad bidia. Joh. 18/1
ij
42 Og ſagde / Fader/ Ef þu villt/þa tak þeñañ Kaleik aꝼ mier. Eñ þo verde eige miñ/ Christi And
helldur þiñ Vilie. 43 Eñ hm̄ byrteſt Eingell af Himne/ſtyrkiande hñ. 44 Og þar kom ad lꝛg þina j Gras
hñ ſtrydde vid Daudañ/ꝛ tok akafar ad bidia. Eñ hñs Sueite vard ſo ſē Bloddropar/þr fie gardenum.
llu a Jordena. 45 Og hñ ſtod vpp af Bæneñe/ꝛ kom til ſiña Læreſueina/ ꝛ fañ þa ſoꝼandi
aꝼ hryggd. 46 Og ſagde til þra/Huad ſoꝼe þier? ſtanded vpp/ꝛ bidied/ſo ad þier falled eige
j Freiſtne.
47 ÞA hñ var þetta ad ſeigia/Sia/Þad flockureñ/ ꝛ eirn aꝼ þm̄ tolꝼ/ſa Judas hiet/ Matth. 26/47
gieck ꝼ þm̄/ꝛ nalgadeſt Jeſū/ad hñ kyſte hñ. 48 Eñ Jeſus ſagde til hñs/ Juda/ Mar. 14/43
ſuiꝼkur þu Manſins Son med Koſſe? 49 Eñ er þr er hia hm̄ voru/ſau huad verda Joh. 18/2
villde/ſogdu þr til hñs/Herra/Skulum vær ſla med Suerde? 50 Eñ eirn aꝼ þm̄ ſloo Þi
on Preſtahoꝼdingians/ꝛ hio af hm̄ hñs hid hægra Eyra. 51 Jeſus ſuarade ꝛ ſagde/ Leiñd
þm̄ ad giora allt hid c frekaſta. Og hñ ſnart hñs Eyra ꝛ læknade hñ.
52 EN Jeſus ſagde til þra ædſtu Preſta/ꝛ Hoꝼudsmaña Muſtereſins/ꝛ Olldungaña
huorier til hñs voru komner/So ſē til añars Ræningia geingud þier vt mꝫ Suerdū
ꝛ Stongū. 53 Eg var daglega j Muſterenu hia ydur/ꝛ logdud þier eige Hendr a
mig/Enn þetta er ydar tijme ꝛ Makt Myrkraña.

c (Frekaſta) Lat id þa hrwla ſija Jllgyrne/ſo lenge ſem þeim lyꝼt er/ Alt hefur ſiñ Domara/ So vier þurꝼum ecke ſialꝼer þeſſ ad heꝼna.

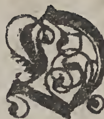
iij
Jeſus verdur leiddur j Caiphas Hws.

54 EN þa gripu þr hañ ꝛ leiddu hñ j þſſ yppaſta Preſts Hws/eñ Petur fylgde epter
aleingdar. 55 Þeir kueiktu þa vpp Elld j midre Holleñe/ꝛ ſettuſt til ſamans/ Og
Petur ſette ſig a mille þra. 56 Þa ſa hañ Ambatt nockur ſitia vid Logañ/ ſtardi
a hñ ꝛ ſagde til hñs/Þeſſe var ꝛ mꝫ hm̄. 57 Eñ hñ aꝼneytade ꝛ ſagde/Kona/Ei þecke eg
hñ. 58 Og litlu einu þar epter/ſa hñ eiñ añar Madr ꝛ ſagde/Þu ert ꝛ eiñ af þm̄/ Eñ Petr
ſuarade/Madr/ei em eg. 59 Og þar epter nær eirnre ſtundu ſtyrkte nockur añar ꝥ ꝛ ſagde/
Ad ſoñu var ꝛ þeſſe med hm̄/þui hñ er Galileare. 60 Eñ Petur ſagde/Madr/eige veit eg
huad þu ſeiger/ꝛ jafnſnart/ad hm̄ nu þetta eñ talande/gol Haneñ. 61 Og DROTTeñ ſn
ereſt vid ꝛ leit til Peturs / ꝛ Petur minteſt Orda DROTTENs ſem hñ haꝼde ſagt/ ꝼyrr
eñ Haneñ gelur/muntu aꝼneyta mier þriſuar. 62 Og Petur gieck wt ꝛ griet beiſklega. 63 Eñ
þr Meñ ſē hielldu Jeſu/ dárudu hñ ꝛ ſlou. 64 Byrgdu hñ ꝛ ſlou j hñs Andlit/ſpurdu hñ ꝛ
ſogdu/Spadu/hu ſa er/er þig ſlo? 65 Og margt añad hæduglegt ſogdu þr vid hñ. 66 Og Matth. 27/1.
er Dagur var/ ſoꝼnuduſt ſamañ Olldungar Lyd ſins/ꝛ hiner ædſtu Preſtar/ꝛ hiner Skriꝼt Mar. 15/1
lærdu/ꝛ leiddu hñ vpp ꝼyrer ſitt Rad. 67 Og ſogdu/Eꝼ þu ert Chriſtur/ſeig oſſ ꝥ/ Og hñ
ſagde til þra/Ef eg ſeigie ydur ꝥ þa trued þier þui eige. 68 Eñ eꝼ eg ſpyr ydr/þa ſuored þier
mier ei/ꝛ latid mig þo ei lauſañ. 69 Hu hiedañ j ꝼra mun Manſins Son ſitia til hægre Han
dar Guds Kraptar/ 70 Eñ þr ſogdu aller/Ertu þa Guds Sonur? Hñ ſagde til þra/þier ſei
ged ꝥ/ꝥt eg em. 71 Þa ſogdu þr/Huad þurꝼū vier nu Vitnisburd eñ leingur?/vier ſialꝼer he
yrdum ꝥ af hñs Muñe.

d (Hoꝼudsmanna) Þad eru þeir ſem ſkickader voru aꝼ Ollduingum j kringū Muſtered/ ad þ hellde vppe Frid ꝼyrer Alþydu ꝼolkenu.

XXIII

iv
Jesus leidest fyrer Pilatum
Matth. 27/2
Mar. 15/1.
Matth. 22/21.
Mar. 12/17

OG allur sa hopur stod vpp/ ⁊ leidde hñ ꝥ Pilatũ. 2 Toku ad æklaga hñ ⁊ sog
du/ Þeñañ fiñum vier ad hñ frasnyr folkenu/ ⁊ fyrerbydr Skatt ad giefa Kei
saranũ/ ⁊ seiger sig ad vera Kongeñ Christũ. 3 Eñ Pilatus spurde hñ ad og
sagde/ Ertu Kongr Gydinga? Hñ suarade hm̃ ⁊ sagde/ Þu seiger ꝥ. 4 Pila
tus sagde til þra yppustu Presta ⁊ til Lydsins/ ongua Sok fiñ eg mz þessũ ma
ñe. 5 Eñ þr voru þess ækafare ⁊ sogdu/ Hñ hefur vppæst folkid/ mz þui hañ
hefur kient a ollu Gydingalande/ ⁊ hefur tiltekid j Galilea allt hingad.

Sup. 9/7.

6 ENn er Pilatus heyrde Galileam nefnda/ Spurde hñ ad huort hñ være eirn Galilea
re. 7 Og er hñ fornam ad hñ var vnd' Herodis Wallde/ sende hañ hañ burt til He
rodem/ s eirneñ var a þm̃ somu dogũ j Jerusalẽ. 8 Eñ er Herodes sa Jesũ/ vard hñ
næsta gladr/ þt hñ hafde ꝥ laungu girnst ad sia hñ/ af þui ad hñ hafde margt heyrt af hm̃/
⁊ hñ vænte ad hñ mũde sia eitt Teikn af hm̃. 9 Og adspurde hñ a marga vega/ eñ hñ suar
a de hm̃ onguu. 10 Eñ Kieñemañahofdingiar ⁊ Skriftlærder stodu ⁊ æsokudu hñ hardle
ga. 11 Eñ Herodes med sijnũ Strijdzmoñum forsmade hñ ⁊ spottade/ færde hñ j huitt Fat/
⁊ sende hñ aptur til Pilatũ. 12 Og a þm̃ deige vrdu þr Pilatus ⁊ Herodes Viner aptur/ þt
ædur voru þr Ouiner sijn a mille.

13 ENn Pilatus samañkalladi Prestahofdingia/ ⁊ Hofudzmeñ ⁊ Lydeñ. 14 Og sagdi til
þra/ Þier hafed þeñañ Mañ til mijn haft/ so s þñ er frasnyr folkenu/ ⁊ siaed/ Eg
hefe yfer heyrt hñ hier ꝥ ydr/ ⁊ a þssũ Mañe fiñ eg ongua af þm̃ Sokũ þar vm
þier klaged hñ. 15 Og ei helldur Herodes/ þt eg sende ydr til hñs/ ⁊ siaed/ ad eckert er af hm̃
giort/ ꝥ Dauda sie vdugt. 16 Fyrer þui vil eg giefa hm̃ Rædning/ ⁊ læta lausañ. 17 Þui

Joh. 18/39.

ad hñ hlaut þm̃ eirn epter venu Hatijdardagsins lausañ ad giefa. 18 Þa kallade vpp allr
hopureñ ⁊ sagde/ burt mz þeñañ/ ⁊ gief oss Barrabam lausañ. 19 Huor ed vr ꝥ eitt Vpphla

Matth. 27/23.
Mar. 15/14.

up/ ⁊ Mañslag er skied vr j Borgeñe jnsettr j Fãgelsi. 20 Pilatus kallade þa eñ aptr til þra
⁊ villde Jesũ lausañ læta. 21 Eñ þr kolludu vpp ⁊ sogdu/ Krossfestu/ Krossfestu hñ. 22 Þa
sagde hñ eñ j þridia siñ til þra/ Huad jllt hefur þa þesse giort? Ongua Daudasok fiñ eg mz
hm̃ ꝥ þui vil eg hegna hm̃ ⁊ læta hñ lausañ. 23 Enn þr stodu þui fastara þar a med myklũ
Hliooum/ æskiande ꝥ ad hñ yrde Krossfestur/ Og þra Hliod ⁊ Hofudprestaña toku yfer.
24 Og Pilatus dæmde ad skie skyllde þra beidne. 25 Og hñ gaf þm̃ lausañ þñ er jñ var settr
ꝥ Vpphlaup ⁊ Mañdrap j Myrkuastofu/ vm huorn þr bædu/ eñ hñ framsellde Jesum/ ept
er þra vilia.

Matth. 27/32.
Marc. 15/21.

26 OG þa er þr leiddu hñ vt/ hondludu þr eiñ/ Simon af Cyrene/ huor ed komeñ var af
Akre/ ⁊ logdu Krosseñ vppa hañ/ ad hñ bære hñ epter Jesu.
27 ENn hm̃ fylgde ept' mykell fiolde Folks ⁊ Kueña/ huoriar ed grietu hñ ⁊ aumkudu.
28 Eñ Jesus sneredst til þra ⁊ sagde/ Þier Dætur af Jerusalem/ grætid eige yfer mi'
helldur grætid yfer ydur sialfũ ⁊ yfer Bornũ ydar. 29 Þui siaed/ Sa tijme mũ kõa

Esa. 54/1.
Sup. 21/23.
Gal. 4/27.
Esa. 2/19.

a huoriũ seigiast mun/ Sælar eru Obyrtur/ ⁊ þr Kuider er eige hafa fædt/ ⁊ þaug Briost hũ
eige voru mylkt. 30 Þa munu þær taka ad seigia Fiollunũ/ hrynied yfer oss/ ⁊ Hælsunũ/ hyl
ied oss. 31 Þui ef Meñ giora þta vid hid bloingada Tried/ Huad mũ þa skie vid hid þurra.

v
Christi Pijna a Krossenum.
Matth. 27/33
Marc. 15/27.
Joha. 19/18.

32 ENn tueir Spilluirkiar adrer leiddust ⁊ vt/ ad þr være aftekner mz hm̃. 33 Og sm̃ þe
ir komu j þañ stad/ huor ed kalladest Hausaskicliastadur. Þa krossfestu þr hñ þar/ ⁊
Spilluirkiana med hm̃/ eirn til hægre sijdu/ ⁊ añañ til Vinstre. 34 Eñ Jesus sag
de/ Fader fyrergief þm̃/ þt þr vita eige huad þt giora/ Og þr skiptu hañs Klædũ/ ⁊ vorpu
du þar vm hlutkeste. 35 Og Folkid stod ⁊ sæ til. Og Hofdingiarner spottudu hñ mz þm̃ ⁊ so
gdu/ Odrum hefur hñ hialpad/ hialpe hñ nu sialfum sier/ ef hñ er Christur hinn wtualde
Guds. 36 Ad hm̃ hæddu ⁊ Strijdzmeñern'/ geingu til hñs ⁊ færdu hm̃ Edik. 37 Og sogdu/
Ef þu ert Kongr Gydinga/ þa hialpa þier sialfũ. 38 Eñ yfer skrifteñ var ritud yfer hm̃ mz
Griskum/ Latinskum ⁊ Ebreskum Bokstofum/ Þesse er Konungur Gydinga.
39 ENn eirn af þm̃ Spilluirkiũ/ s heingder voru/ lastade hñ ⁊ sagde/ Ef þu ert Christr
frelsa sialfañ þig ⁊ ockur. 40 Þa suarade hiñ añar/ straffade hñ ⁊ sagde/ ⁊ þu Hræ
dest ei helldur Gud/ s ert þo j eins Fordæmingu? 41 Og ad soñu skier ockur þetta ri
ettelega/ þt vid mztokũ huad ockar Giorder voru verdar/ eñ þsse hefr eckert oskyckãlegt giort.
42 Og hñ sagde til Jesu/ DROTteñ/ Minstu mijn þa þu kiemur j Rijke þitt. 43 Og Jes
us sagde til hñs/ Sañlega seige eg þier/ j Dag skalltu vera med mier j Paradis.

Og þad

44 OG þ var nær vm hina ſiöttu ſtűd/ ⁊ Myrkr giordeſt yfer allt Lãded/ allt til nĩundu Matth. 27/45
ſtundar. 45 Og Solẽ miſte ſitt ſkin/ Og Tialldeð Muſtereſins rifnade mitt j tu Mar. 15/33
ent. 46 Og Jeſus kallade hærre röddu ⁊ ſagde/ Fader j þĩnar Hendur fel eg mĩn Psalm/ 31/6.
Anda. Og er hñ hafde þta ſagt/ gaf hñ vpp ſiñ Anda.
47 NU er Höfudsmadurẽ ſa þ huad þar ſkiede/ prĩſade hñ Gud ⁊ ſagde/ Ad vĩſſu hef vi.
ur þetta eirn Riettlatur Madur verid. 48 Og allt Folk er þar var hia ⁊ horfde a Christi Greft
ꝺ þr ſau huad þar ſkiede/ barde þ ſier a Brioſt/ ⁊ ſnere j burt aptur. 49 Eñ all' hñs ran.
Kuñingi' ſtodu lãgt fra/ ⁊ þær Konr ꝺ hm̃ höfðu ept' fylgt wr Galilea/ ⁊ horfdu a allt þta. Matth. 27/57.
50 OG ſia/ Eiñ Madur er hiet Joſeph/ eiñ Radherra/ godur Mañ ⁊ Riettuĩſs. 51 Hñ Marc. 15/42.
hafde ei ſamþyckt þra Rade ⁊ giörningum/ Og hñ var af Borg Gydinga Arim Joha. 19. /38.
athia/ huor ed ⁊ beid epter Guds Rĩke. 52 Þeſſe gieck til Pilatũ/ ⁊ bad vm Lĩkam
añ Jeſu. 53 Og tok hñ ofañ ⁊ ſueipade hñ j lierepte/ ⁊ lagde hñ j wthöggna Gröf/ j huorre
alldrei hafde nockr Madr lagdr vered. 54 Og þ var Affangadagr/ ⁊ Sabbathsdagurẽ tok
til. 55 Eñ þær Konur ꝺ komnar voru med hm̃ af Galilea/ fylgdu epter ⁊ ſkodudu Gröfena/
⁊ huornẽ hñs Lĩkame var lagdur. 56 Eñ þær ſneru aptur/ reidande til dyrmætar Jurter/ ⁊
Salue/ eñ vm Sabbathsdagẽ voru þær kyrrar epter Lögmalenu.

XXIIII

EN a fyrſta deige Vikuñar miog ſnemma/ komu þær til Grafareñar/ ⁊ bæru
dyrmætt Salue er þær höfðu tilbued/ ⁊ nock' mz þm̃. 2 Og þær fundu ad St Matth. 28/1.
einenũ hafde vellt vered af Gröfeñe. 3 Og ſtigu þar jñ/ ⁊ fundu ecke Lĩkam Marc. 16/2
añ Herrans Jeſu. 4 Og ꝺ þær efudu hier vm/ Sia/ Þa ſtodu tueir meñ hia Joh. 20/1
þm̃/ j Skynande Klædũ. 5 Eñ þær vrdu hræddar/ ⁊ ſlogu ſiñe Aſionu nidr til
Jardar/ Þa ſögdu þr til þra/ huad leite þier hins Lifanda hia Daudũ? 6
Hñ er eige hier/ hñ er vpprisẽ/ Hugleided huad hñ talade ꝩ ydur þa hañ var j Galilea. 7 Matth. 16/21.
Og ſagde/ þ Mansins Syne byriade ad ſeliaſt j ſyndugra Hendur/ ⁊ Kroſſfeſtur verda/ ⁊ a þr Mar. 9/31.
tdia Deige vpp ad rĩſa. 8 Og þær mintuſt a hñs Ord.
9 OG þær geingu burt fra Gröfeñe aptur/ ⁊ kuñgiordu allt þtta þm̃ ellefu/ ⁊ ſo öllũ od
rũ. 10 Eñ þtta var Maria Magdalena/ ⁊ Johaña/ og Maria Jacobi/ og þær ad
rar mz þm̃ ſem þetta ſögdu Poſtulunum. 11 Og þra Ord virteſt þm̃ ꝺ være þad Sk
ial/ ⁊ trudu þm̃ eige. 12 Eñ Petur ſtod vpp/ ⁊ hliop til Grafareñar / ⁊ laut þar jñ/ ⁊ ſa Lĩn
klædeñ einſömul liggia/ gieck burt ⁊ vndrade/ huorneñ þ være ſkied.
13 OG ſia/ ad tueir af þm̃ geingu þñ ſama dag til nockurs Kauptũs/ þ ed var fra Jeru
ſalem/ ſextigu Akra leingd/ huort ed a Emaus var ad nafne. 14 Og þr töludu ſĩn a Marc. 16/12.
mille vm alla þa hlute/ ꝺ vid höfdu bored. 15 Og þ ſkiede þa þr ſo töludu ⁊ ſpurduſt a Ma vera þ ſie
a ſĩn j millũ/ kom Jeſus til þra/ ⁊ gieck mz þm̃. 16 Eñ þra Augu voru ſo hallde ad þr þecktu Ebreſka Hemaos
hñ eige. 17 Eñ hñ ſagde til þra/ Huad er þ ꝩ Rædu/ ꝺ þid höndled reikande a Veigenũ ye Slot/ Feſting
kar a mille/ ⁊ erud hrygguer wt af? 18 Þa ſuarade eirn er Cleophas var ad nafne/ ⁊ ſagde
til hñs / Ertu alleina eiñ af þm̃ okiendu j Jeruſalem/ ad þu veiſt eige huad a þeſſũ dögum
þar jñe giörſt hefur? 19 Og hñ ſagde til þra/ Huad er þ? Eñ þr ſögdu til hñs/ Þad af Je
ſu af Nazareth/ huor ed var eiñ Spamadur/ mektugur j Ordũ ⁊ Verkũ fyrer Gude ⁊ ollu
Folke. 20 Huorſu ad vorer Höfudpreſtar ⁊ Höfdingiar ſelldu hñ j Fordæming Daudans/ og
kroſſfeſtu hñ. 21 Eñ vier vonudũ ad hñ munde endurleyſa Jſrael/ Og yfer allt þetta er hinn
þridie Dagur j Dag er þetta ſkiede. 22 So hafa ⁊ ſkielft oſſ nockrar Konur af oſſ til/ þær ed
ſnemma höfdu hia Gröfeñe vered. 23 Og ecke fundid hñs Lĩkama/ komu ⁊ ſögdu ſig ſied ha
fa Einglaña Sioner/ þr ed ſogdu hñ lifa. 24 Og nockrer wtaf oſſ geingu til Grafareñ' / ⁊
fundu eins lĩka ꝺ Konurnar höfdu ſagt/ eñ hñ fundu þeir ecke. 25 Og hñ ſagde til þra/ O
þier Heimſker/ ⁊ treiger j Hiarta ad trua þui öllu huad Spameñerner hafa talad? 26 Atti
Christus ei þta ad lĩda ⁊ jñganga j ſĩna Dyrd? 27 Og hñ tok til fra Moyſe ⁊ öllũ Spa
möñũ ⁊ lagdi wt ꝩ þm̃ allar Ritningar þær af hm̃ voru. 28 Og þr toku' ad nalgaſt Kauptu
nid þ þr geingu til/ Og hñ liet þa ꝺ villde hñ leingra ganga. 29 Þeir neyddu hñ ⁊ ſögdu/ Ve
rt hia oſſ/ þt kuollda tekur ⁊ a Dageñ lĩdur/ ⁊ hñ gieck jñ ad vera hia þeim.

30 Og ꝥ skiede þa hñ sat med þm̄ til Bords/ad hñ tok Braudid/giorde þacker/⁊ braut ꝥ/og
riette ad þm̄. 31 Þa opnudust þra Augu so þr þeektu hñ/Og hñ vard osynelegur ꝼ þm̄. 32
Og þr sogdu sijn a mille/Brañ eige ockart Hiarta j ockur/þa hñ talade vid ockur a veigenū
⁊ opnade ꝼ ockur Ritningarnar? 33 Og þr stodu vpp a somu stundu/⁊ sneru aptur til Ierusa
lem/⁊ fundu þa ellefu samañsafnada/⁊ þa sm̄ mz þm̄ voru. 34 Huorier ed sogdu/DROttiñ
er sañarlega vpprisiñ/⁊ hefur byrst Simone. 35 Og þr tiadu þm̄ huad giorst hafde a Veig
enum/ ⁊ huorneñ hñ vard þeektur af þeim j þui hñ braut Brauded.

Mat. 16/14
Joh. 20/19.

36 EN er þr voru ad tala þta/stie Jesus sial/⁊ midt j millū þra/⁊ sagde til þra/Fridr sie
mz ydr. 37 Eñ þr skielfdust/⁊ vrdu hrædder/⁊ meintu ad þr sæe Anda nockuřn/Og
hñ sagde til þra. 38 Þui erud þier so hrædder/⁊ þui koma slijker þankar j ydar hior
tu? 39 Siaed mijnar Hendr ⁊ mijnᵘ Fætr/ad eg em ꝥ sialfr/Þreife þier a miʳ ⁊ skoded/þt An
de hefr huorke Holld nie Bein so s̄ þier siaed mig hafa. 40 Og þa hñ sagde ꝥ/synde hñ þm̄
Hendur ⁊ Fætur. 41 Og er þr trudu eñ eige ꝼ Fagnadᵘ saker/⁊ vndrade ꝥ/sagde hñ til þra
Hafe þier hier nockud ad eta? 42 Og þr logdu ꝼ hañ sticke af steiktum Fiske/ ⁊ hunangs
Koku. 43 Og hñ tok ꝥ ⁊ at ꝼ þeim.

44 OG hñ sagde til þra/Þetta eru þaug ord/huor eg talade til ydᵘ/þa eg var eñnu hia
ydur/þt ꝥ hlytur allt ad fullkomnast huad af mier var skrifad/j Moysis Logma
le/ Spamañabokū ⁊ Psalmū. 45 Þa opnade hañ þra skilning/so ad þr skildu
Ritningarnar. 46 Og sagde til þra/So er ꝥ skrifad/og so byriade Christo ad lijda/⁊ vppad
rijsa a þridia deige af Dauda. 47 Og predika læta j sijnu Nafne Idran ⁊ Syndaña ꝼgief
ning/a medal allra Þioda/ og vpphefia til Jerusalem. 48 Eñ þier erud Vottar allra þess
Joh. 15/26
ara Hluta. 49 Og siaed/Ad eg vil senda yfer ydur Fyrerheit mijns Fodurs/ Eñ þier skulud
Esa. 44/3
vera kyrrer j Borgeñe Jerusalem/ þangad til ad þier jklædest Krafte af Hædum.
Joel. 2/28
Acto. 1/4
50 Eñ hñ hafde þa vt allt til Bethaniā/⁊ hof vpp sijnᵘ Hendr ⁊ blessade
Mat 16/19
þa. 51 Og ꝥ giordest þa hñ blezade yfᵉ þa/ad hñ skilde vid þa ⁊ for
Acto. 1/9
vpp j Himeneñ. 52 Eñ þr tilbædu hñ/⁊ sneru aptur til Jerusalē
mz myklum Fagnade. 53 Og voru alltijd j Musterenu
Vegsamande og lofande GVD.

Ender S. Lucæ Eud spialls

S. Johannis Euangelium

I

Vpphafe var Ord/og þad Ord var
hia Gude/⁊ Orded var Gud. 2 Þad sama var
j Vpphafe hia Gude. 3 Aller Luter eru ꝑ ꝥ
giorder/⁊ an þess er eckert giort huad giort er.
4 J hm̄ var Lijfid/⁊ Lijfed var Lios Mañaña
5 Og liosid skeyn j Myrkrunum/⁊ Myrkrenn Inf. 3/19.
haþa þad eige hondlad.
6 HAr var eirn Madur aþ Gude sendr/sa Mar. 1/2
hiet Johañes. 7 Hñ kom til Vitnisbu Luc. 3/3. Inf. 3/19.
rdᵃ/ad hñ bære Vitnisburd af Liosinu
ad aller skylldu ꝑ hñ trua. 8 Eige var hñ lios
ed helldr ad hñ bære Vitnisburd aþ Liosenu.
9 Þad var þad sañа Lios/huort ed vpplyser
ᵃ alla Meñ/s̄ koma j þeñañ Heim. 10 Þad vᵃ
j Heimenū/⁊ Heimureñ var ꝑ ꝥ giordur/⁊ Hei
mureñ þeckte ꝥ eige. 11 Hñ kom til siñar Eig
nar/⁊ hñs Eigeñ medtoku hñ eige. 12 Eñ so
marger s̄ hñ medtoku/þa gaf hñ þm̄ makt Gudsbørnū ad verda/þm̄ er a hñs Naþn trua. Matth. 1/16
13 Þm̄ sem ecke af Blodenu/ nie aþ Holldsins Villd/ nie Mansins Vilia/ Helldur þm̄ sem Luc. 2/7.
af Gude eru borner. 14 Og Orded vard Holld/⁊ bygde med oss/Og vier sañ hñs Dyrd/Dy
rd so sm̄ eingetins Sonar aþ Fodurnū/þullañ Nædar ⁊ sañleika
15 JOhañes vitnade af hm̄/kallade ⁊ sagde/Þsse vᵃ sa/vm huorn eg sagde/ad eptᵉ mig 1 Tim. 6/17. Jer. 31/31
skyllde koma/sa sm̄ ꝑ mig var/þt hñ var fyrr eñ eg. 16 Og aþ hñs Fyllingu hoþū
vær aller teked ᵇ Nād ꝑ nād. 17 Þuiad Logmalid er ꝑ Moysen vtgiefed/eñ Nād Tim 6/16
⁊ Sañleikur er ꝑ Jesū Christū orden. 18 Eingeñ hefur nockurn tijma Gud sienañ/sa Ei Joh. 4/12.
ngietne Sonureñ sm̄ j Fodursins Skaute er/ hñ heþur oss þetta kuñgiort.
19 OG þetta er Vitnisburdur Johañis/Þa þr Judar sendu af Jerusalem Presta ⁊ Le Inf. 3/28.
uita/ad þeir skylldu spyria hñ/Huor ert þu? Og hñ kiendest ⁊ neitade eige. 20 Og
hann kiendest/ Eige em eg Christur. 21 Þeir spurdu hann ad/ Huad þa? Ertu
Elias? Hñ sagde/Eige em eg/Ertu Spamadr? Eñ hñ ansade/Nei. 22 Þa sogdu þr vid
hñ/Huad ertu þa? So ad vrer meigū Andsuar giefa þm̄ er oss vtsendu/Huad seiger þu aþ Esa. 40/3
sialfum þier? 23 Hñ sagde/Eg em eins Predikara Rødd j Eydemørku/ greided þier Vegu Matth. 3/3
DROTtens/so sm̄ sagde Esaias Spamadur. 24 Og þr sm̄ vtsendust voru af Phariseis. Marc. 1/3
25 Þeir adspurdu hñ ⁊ søgdu hm̄/Þui skijrer þu þa/ef þu ert eige Christur/ei Elias/ ⁊ ei
ge Spamadur? 26 Johañes suarade þm̄ ⁊ sagde/Eg skijre med Vatne/Eñ hñ er geingen
midt a medal ydar/huorn þier þecked eige. 27 Hñ er sa sm̄ epter mig mun koma/sa ed ꝑ mig Mar. 1 7.
hefr verid/ huors eg em ei verdur ad vppleysa Skoþueinge. 28 Þetta skiede j Bethabara hi Luc. 3/22
nu meigeñ Jordanar/ þar Johañes skijrde.
29 ANn añars dags þar epter sier Johañes Jesū komande til sijn/⁊ mællte/siaed/Þar
er ꝥ Lambid Gudz huort ed ber Heimsins Synder. 30 Sa er af huoriū eg sagde ydr
Epter mig kiemur Madur/sa þyrer mig var/þt hñ var fyrr eñ eg. 31 Og eg þeckte
hñ eige/Helldur ad hñ yrde opeñber j Israel/ꝑ þui kom eg ad skijra med Vatne. 32 Og Jo
hañes vitnade/⁊ sagde/Eg sa Andañ ofañ stijga af Himnū j Dwfu Lijke/ ⁊ hñ stadnæmd Matth. 3/16
ist yfer hm̄. 33 Og eg þeckte hñ ei/Eñ sa mig sende ad skijra med Vatne/hñ sagde mier/Yf Mar. 1/10.
er huorn þu sier Andañ nidurstijga ⁊ yfer hm̄ vera/Hñ er sa s̄ skijrer mz Heilogū Anda. 34
Og eg sa ꝥ/ Og vitnade/ad sa er Guds Sonur.

a (Alla Meñ) þad er/Christur er Lios Veralldareñar/sem þyrer Evangelium vpplyser alla Meñ/þuiad þad verdur predikad þyrer allre Skiepnu/⁊ verdur þrambored þyrer alla þa Meñ sem eru og verda munu.
b (Nād) Vor Nād er oss giefeñ þyrer Christi Nād/ sim hm̄ er giefeñ/so ad vier vppfyllum Løgmaaled/⁊ þeckium Fødurenn þyrer hañ/so ad Hræsne apleggest/⁊ vier kyñum ad verda Riettsiñader Meñ.

Enn

35 ANn añars dags/stod Johañes aptur eñ/ ⁊ tueir af hn̄s Læresueinū. 36 Og ē hn̄ le
it Jesū ganga/ seiger hn̄/ Siaed/ þad er Lamb Guds. 37 Og þr tueir Læresuein̄ he
yrdu hn̄ tala/ ⁊ fylgdu Jesu epter. 38 Eñ Jesus snere aptur/ ⁊ leit þa sier fylgiãde
⁊ sagde þm̄/ Ad huoriū leited þier? Þeir sogdu hm̄/ Rabbi/ (huad ad þydest Meistare) Hu
ar ættu Heima? 39 Hn̄ sagde þm̄/ Komid ⁊ siaed/ Þeir kemu ⁊ sau þ/ ⁊ voru hiá honū þañ
dag/ eñ þ var nær tiūdu stundu. 40 Einn af þessū tueimur/ ē heyrde af Johañe/ ⁊ Jesu ept
erfylgde/ var Andreas Broder Simonar Petri. 41 Hn̄ fañ þa ædr sin̄ Broder Simon/ ⁊ sag
de til hn̄s/ Vier hofū funded c Messiam (huad vtlegst/ Smurdur) 42 Og fylgde hm̄ til Jesu
Þa Jesus leit hn̄/ mællte hã/ Þu ert Simon Sonur Jonas/ Þu skalt kallast Cephas/ þ vt
legst Hellusteirn.

c Messias a Ebresku Christi/a Grisku/ Smurdur a Norrænu er allt hid sama.

43 ANnars Dags þar epter/ villde Jesus ferdast til Galileam/ ⁊ fiñur Philippū ⁊ sag
de til hn̄s/ Fylg þu mier epter. 44 Eñ Philippus var af Bethsaida/ vr þre Borg
Andresar ⁊ Peturs. 45 Philippus fañ Nathanael/ ⁊ sagde hm̄/ Vier hofum þn̄
fūded/ vm huorn Moyses j Logmalenu ⁊ Spameñerner hafa skrifad/ Jesū Josephs Son
af Nazareth. 46 Nathanael sagde til hn̄s/ Huad ma af Nazareth gott koma? Philippus
sagde hm̄/ kom ⁊ sia þ. 47 Jesus sa Nathanael kōa til syn/ ⁊ sagde af hm̄/ siaed/ eiñ sañañ
Jsraelita/ j huoriū eingeñ Suik eru. 48 Nathanael sagde vid hn̄/ Huar af þecker þu mig?
Jesus suarade ⁊ sagde til hn̄s/ ædr eñ Philippus kallade a þig/ þa þu varst vnder Fykiutrie
nu/ sa eg þig. 49 Nathanael suarade ⁊ sagde til hn̄s/ Rabbi/ Þu ert Guds Sonur. Þu ert
Kongur Jsraels. 50 Jesus suarade ⁊ sagde vid hn̄/ Þu truder/ af þui eg sagde þier/ ad eg he
foe sied þig vnder Fykiutrienu/ sia muntu eñ þessu meira. 51 Og hn̄ sagde hm̄/ Sañlega sañ
lega seige eg ydur/ vppfra þessu munud þier sia Himeneñ opeñ/ ⁊ Eingla Guds stiga vpp og
o fañ yfer Mansins Son.

Gen. 49/10. Deut. 18/18 Esa. 40/10 Ezech. 34/23 Jere. 23/5 Dan. 9/24

II

OG a þridia Deige/ vard Bruilkaup til Cana j Galilea/ ⁊ þar var Moder Je
su. 2 Eñ Jesus var bodeñ ⁊ hn̄s Læresueinar til Brudkaupsins. 3 Og er þa
þraut Vynid/ sagde Moder Jesu til hn̄s/ Þeir hafa eige Vyn. 4 Jesus sag
de til heñar/ Þu Kona Huad hef eg med þig ad giora? Myn Stund er ei eñ
komeñ. 5 Mooder hañs sagde til Þienarañа/ huad hellst hann seiger ydur/
þad giored. 6 Eñ þar voru sex Vatzker af Steine/ sett epter veniu Gyd
ingaña Hreinsunar/ ⁊ huort þra tok tuo eda þria a Mælera. 7 Jesus talade til þra/ Fylled
vpp Vatzkereñ af Vatne/ ⁊ þr fylltu þau allt a Barma. 8 Og hn̄ sagde þm̄/ ausid nu vpp
⁊ færed Kræmeistaranum/ ⁊ þr færdu hm̄. 9 Eñ þa Kræmeistareñ smackade Vyned/ þ va
tn hafde verid/ ⁊ visse ecke huadañ þ kom/ eñ Þionustumeñerner ē Vatnid iusu vissu þ/ Þa
kall̄ Kræmeistareñ a Brudgūmañ. 10 Og seiger hm̄/ Aller Meñ giefa j fyrstu þ goda vynid
⁊ nær þr giorast oluad̄/ þa þ hid lettara. Eñ þu hefr geymt hid goda Vyned allt til þssa.
11 Þetta er hid fyrsta Jardteikn þ Jesus giorde ē skede j Cana j Galilea/ ⁊ hn̄ opiñberade
syna Dyrd/ ⁊ hn̄s Lærisueinar trudu a hn̄.

a Metreta j Grisku/ tuær Metre ter eru hier oss nø ckud meira eñ ein Ama Vyns.

Joh. 4/46.

12 ÞAr epter for hn̄ ofā til Capernaū/ hn̄ ⁊ Moder hn̄s/ Brædur hn̄s/ ⁊ Lærisueinar/ ⁊
voru þar eige leinge. 13 Þa voru nalæger Paskar Gydinga. Og Jesus for vpp
til Jerusalem. 14 Og fañ j Musterenu sitiande þa ē hofdu til kaups/ Naut/ Saude
Dufur/ ⁊ þa ē vmskipte giordu a Peningū. 15 Þa giorde hn̄ sier Suipu af streingiū/ ⁊ rak
þa alla vt af Musterenu/ mz Nautū ⁊ Saudū/ ⁊ hratt nidur Peningū ⁊ Bordū þra er vm
skipteñ giordu. 16 Og sagde vid þa ē Dufurnar selldu/ bere þier þtta burt hiedañ/ ⁊ gior
ed eige myns Fodurs Hws ad soluhusi. 17 Hn̄s Lærisueinar hugsudu þa vm/ huad skrifad er
Vandlæting Hwss þyns æt mig. 18 Þa ensudu Judar ⁊ sogdu hm̄/ Huf Teikn syner þu oss
ad þu meiger þetta giora? 19 Jesus suarade ⁊ sagde þm̄/ Brioted þetta Musterc/ Eñ eg vil
a þridia deige þ vppreisa. 20 Þa sogdu Gydingar/ þetta Mustere er vppbygdt j sex ⁊ fioru
tyge ar/ eñ þu villt vppreisa þ a þrem dogū? 21 Eñ hn̄ talade vm Mustere syns Lykama. 22
Og þa hn̄ var af Dauda vpprisiñ/ hugleiddu hn̄s Lærisueinar/ ad hn̄ hafde þetta mællt/ ⁊ tr
udu Ritninguñe/ ⁊ þm̄ Ordū er Jesus hafde talad.

Matth. 21/12. Mar. 11/15. Luc. 19/45

Psalm. 68/10.

Matth. 26/61

Psalm. 3/6. Psalm. 56/9

23 ANn ē hn̄ var j Jerusalem a Paskahatiideñe/ þa trudu marger a hn̄s Nafn/ þa þr
sau þaug Teikn er hn̄ giorde. 24 Eñ Jesus trude þm̄ eige til syn/ af þui hn̄ þee
kte þa alla. 25 Og þurfte ei vid ad nockur bære af Mañenū Vitne/ þt hn̄ sialfr vi
sse huad mz Mañenū var.

Þar

III

N Ar var eirn Mañ a mʒal Phariſeaña/ Nicodemus ad Nafne/ hñ var eiñ af Inf. 7/50.
Hofdingiū Gydinga. 2 Hñ kom til Jeſu vm Nott/ ⁊ ſagde til hñs/ Meiſtare a Vor Skilnin
vier vituñ ad þu ert eirn Lærefader aꝼ Gude komeñ/ þuiad eingeñ gietur giort gur/ Nattura og
þaug Tákn ſ̄ þu giorer/ nema Gud ſie mʒ hm̄. 3 Jeſus ſuarade ⁊ ſagde til Frjalſe/ ⁊ ct. Ve
hñs/ Sañlega ſañlega ſeige eg þier/ Nema ſo ſie ad nockur verde ad nyu it eckert aꝼ Guds
fæddur/ hñ kañ eige ad ſia Gudzrijke. 4 Pa ſagde Nicodemus til hñs/ a Hu Nad ⁊ Verkum/
orneñ kan Madurenn ad ꝼædaſt þa hañ er gamall? eda ꝼær hañ ſtiged aptur j ſiñar Modur ja/ hun ꝼælest þau
kuid ⁊ fædſt ſo? 5 Jeſus ſuarade/ Sañlega ſañlega ſeige eg þier/ Nema ſo ſie ad nockur vóde ⁊ helldur þau ꝼyr
fæddr aꝼ Vatne ⁊ aꝼ Anda/ þa gietur hñ ei jñgeingid j Gudz rijke. 6 Huad aꝼ Holldenu er er Andſtygd/ So
fædt þ er Holld/ ⁊ huad aꝼ Andanū er fædt þ er Ande. 7 Vndraſt þu ei/ þo eg ſeige þier/ ad langt er þad ꝼra
ydr byriade ad nyiu ad ꝼædaſt. 8 Vindureñ [b] blæs huar hñ vill/ ⁊ þu heyrer hñs þyt/ eñ ei vei ad hun ſkyllde ẏy
ſtu huadañ hñ kiemr eda huort hñ fer/ ſo er huor ſa ſ̄ aꝼ Andanū er fæddr. 9 Nicodemus ſu rnaſt þau/ ſo ſem
arade ⁊ ſagde til hñs/ Hūneñ ma ſlijkt ſkie? 10 Jeſus ſuarade ⁊ ſagde til hñs/ Ertu Meiſt þeſſe Texte klaar
are j Jſrael ⁊ veiſt eige þetta? 11 Sañlega ſañlega ſeig e eg þier/ ad vier ſeigū þ vier vitum lega beuyſar.
⁊ vitnū þ vier ſied hofū/ ⁊ vort Vitne medtake þier eige. 12 Og ef þier trued eige þa eg ſeigi
ydr aꝼ jardneſkū hlutū/ Hūneñ mūud þier trua meiga/ ef eg ſeige ydur af Himneſkū Hlutū?
13 Og eingeñ mū fara til Himna/ nema ſa ſ̄ ofañ aꝼ Himne hingad er komeñ/ ſ̄ er Manſi
ns Sonur/ ſa ſ̄ er a Himne. 14 Og ſo ſm̄ Moyſes vpphaꝼde Hoggormeñ j Eydemorku/ Num. 21/9.
lijka byriar Manſins Syne ad vpphefiaſt. 15 Ad aller þr er a hñ trua fortapeſt eige/ helldr
ad þr hafe eilijft Lyf.
16 S O elſkade Gud Heimeñ ad hñ gaf vt ſiñ eingeteñ Son til þeſſ/ ad aller þr ſ̄ a hñ
trua/ fyrerfareſt eige/ helldur ad þr hafe eilijꝼt lijꝼ. 17 Þui eige ſende Gud ſiñ Son 2 Joh. 4/9.
j heimeñ ad hñ dæmde Heimeñ/ helldur ad Heimureñ frelſiſt ꝼ hñ. 18 Huor a hañ
truer/ dæmeſt eige/ Eñ huor hñ truer eige hñ er nu þegar dæmdur/ þt hñ trude eige a Nafn
eingetins Guds Sonar. 19 Eñ þeſſe er Domureñ/ Ljoſid kō j Heimeñ/ ⁊ Meñerner elſkudu Sup. 1/9
meir Myrkred eñ Ljoſſid/ þui þra Verk voru vond. 20 Huor jlla giorer ſa hatar Ljoſid/ hñ ki
emur ⁊ eige til Ljoſins/ ad eige ſtraffeſt hñs Verk. 21 Eñ huor Sañleikeñ giorer/ hñ kiemr
til Ljoſſins/ ſo ad hñs Giorder verde Augljoſar/ þt þær eru j Gude giordar.
22 E pter þta kō Jeſus ⁊ hñs Læreſuein[r] til Gydingalands/ ⁊ hafde ſitt adſetr þ[r] hia þm̄ Inf. 4/1.
⁊ ſkijrde. 23 Eñ Johañes ſkijrde ⁊ ſo vid Enon nærre Salim/ þt þar voru Votn mo
rg/ þr komu þāgad/ ⁊ lietu ſkijra ſig. 24 Þuiad Johañes var eige þa jñ lateñ j My
rkuaſtofu. 25 Eñ þa hoopſt ein ſpurning af Læreſueinū Johañis vid Gydinga/ vm hreinſu
nena. 26 Og þr komu til Johañem/ ⁊ ſogdu hm̄/ Meiſtare/ ſa ſ̄ hia þi[r] v[r] hinumeigeñ Jorda
nar/ af huoriū þu barſt Vitne/ ſie/ Hñ ſkijrer/ ⁊ huor Madur kiemur til hñs.
27 J Ohañes ſuarade ⁊ ſagde/ Madur fær ei medtekid nockud/ nema hm̄ verde þ aꝼ Hi Sup. 1/20
mnū giefid. 28 Þier erud ſialfer mijn Vitne/ þ eg ſagde/ ad eg være ei Chriſtur/ He
lldur þ eg være ꝼ hm̄ ſendur. 29 Huor ed Brudena heꝼur/ ſa er Brudgumeñ/ eñ Vin
ur Brudgumans er ſa ſ̄ ſtendur ⁊ hlyder hm̄/ ⁊ gledur ſig yꝼer Brudgumans Rodd/ Sa ſa
me miñ fognudur er nu vppfylldur. 30 Hm̄ ber ad vaxa eñ mier ad minka. 31 Sa ſm̄ ad of
an kiemr/ hñ er yfer ollū/ Hú hñ er aꝼ Jordu/ hñ er af Jordu/ ⁊ vm Jordena talar hñ/ Eñ
ſa ſ̄ kiemur aꝼ himne/ hñ er yfer ollū. 32 Og huad hñ ſa ⁊ heyrde/ þ vitnar hñ/ ⁊ eingeñ te
kur hñs Vitnisburd. 33 Eñ huor hñ medtekur ſa [c] Jñſiglar þ ad Gud ſie ſañr. 34 Þui þñ ſ̄ Rom. 3/4.
Gud ſen der/ ſa talar Guds Ord/ þt eige giefur Gud Anda aꝼ [d] ſkamte. 35 Fadereñ elſkar Infra. 8/26.
Sonen ⁊ allt gaꝼ hñ j hñs Hendur. 36 Hú hñ truer a Soneñ/ ſa hefur eilijft lijf/ Eñ huor 1 Joh. 5/10.
hañ truer ecke a Soneñ/ hñ mun eige ſia Lijfid/ helldur blijꝼur Guds Reide yꝼer hm̄.

b (Blæs) Eins ⁊ Vedred heyreſt/ þa þad blæs ⁊ þytur/ ⁊ eingeñ veit þo huadañ þad kiemur/ edur huort þ ꝼer. So ꝼiñur ⁊ huor eiñ Endurꝼærdur/ Guds Anda krapt j ſier/ þo ad eige kuñe hañ ad ꝼiña huorneñ ad Eñ durꝼædingareñar Verk j ſier ꝼramkuæmeſt.

c Jnſizlar) Pad er/ hañ ꝼiñur til þeſſ (ſo ſem eitt Jnſigle þryckt j ſitt Hiarta/ ſem er Trueñ/ Ad Gud er Sañordur/ Og hañ vidurkieñer ⁊ vottar þ eirneñ vtuortis/ ſo ſem hañ ſeiger j ſiøunda Cap. Eꝼ nockur vill giora mans Fodurs Vilia/ hañ mun kornerkia/ huort þeſſe Lærdomur er aꝼ Gude.

d (Skamte) Aller adrer Meñ ꝼa Guds Anda Gaꝼur/ aꝼ viſſum aſettum ſkamte/ Eñ Guds Sonur heꝼur ꝼiṅlaſt Heilags Anda Gaꝼur aan enda ⁊ mæra. Heb. 1/9. Coloſſ. 2/9. Cap.

IIII

Sup. 3/22.

EN þa DROTteñ fornam nu/ ad Pharisei høfdu heyrt ꝥ Jesus giørde flei
re Lærisueina eñ Johañes/ ⁊ skijrde. 2 (Þott Jesus skijrde ei sialfur/ helldur
hñs Lærisueinar) 3 Þa forliet hñ Gydingaland/ ⁊ for aptur til Galileam.
4 Eñ hñ ætte ad reisa vm Samariam,

Gen. 33/19. Gen. 48/22. Jos. 24/32.

5 ÞA kom hñ j eina Samuerska Borg/ þa Sichar heiter/ nærre þui Ak
urlende/ er Jacob gaf Syne sijnū Joseph. 6 Og þar var Bruñr Ja
cobs. Sem Jesus var nu ordeñ vegmodr/ þa sat hñ a Bruñenū/ ꝥ var nærre vm siøttu Stūd
7 Þa kom ein Kona vt af Samaria Vatn ad ausa. Jesus sagde til heñar/ Gief þu mier ad
drecka. 8 Þui hñs Lærisueinar voru geingner jñ j Borgena Fædslu ad kaupa. 9 Þa seiger
su Samuerska Konañ til hñs/ Huorneñ beyder þu mig Dryckiar/ þar þu ert eirn Jude/ eñ eg
em ein Samuersk Kona? Þuiad ecke hafa Judar neina vmgeingne m⁊ Samuerskū Møñ
um. 10 Jesus suarade ⁊ sagde til heñar/ Ef þu þeckter Guds Giøf/ ⁊ huor hñ være/ sa þier
seiger/ Gief mier ad drecka/ þa beidder þu hñ/ ⁊ hñ gæfe þier lifanda Vatn. 11 Þa sagde
Konañ til hñs/ Herra/ þu hefur eige ꝥ s̄ þu getur ausid med/ eñ hætt er ofañ j Bruñeñ/ eda
huadañ hefur þu ꝥ lifanda Vatn? 12 Edur ertu meire Fodur vorū Jacob/ sa ed gaf oss þeñ
añ Bruñ? hñ drack af hm̄ ⁊ Børn hñs/ ⁊ hñs Fienadur. 13 Jesus suarade og sagde heñe/

Inf. 6/35.

Huor s̄ dreckur af þessu Vatne/ hñ þyrster aptr. 14 Eñ huor hñ dreckur af þui Vatne s̄ eg
mū giefa hm̄/ hñ sk ei þyrsta eilijflega/ Helldr ꝥ Vatn s̄ eg gief hm̄/ mū verda j hm̄ Vatz br
uñr s̄ flytr til eilijfs Lijfs. 15 Konañ sagde til hñs/ Herra/ gief mier ꝥta Vatn/ so mig þyrste ei
⁊ ad eg skule ei kōa hingad til Vatzaustrar. 16 Jesus sagde til heñar/ Far þu ⁊ kalla a Mñ
þiñ ⁊ kom hingad. 17 Konañ suarade ⁊ sagde/ eige hef eg Mañ/ Jesus sagde til heñar/
Þu seiger riett/ eige hef eg Mañ. 18 Þuiad þu hefur fim̄ meñ haft/ ⁊ þañ þu hefur nu er ei
ge þiñ madur/ ꝥta sagder þu satt. 19 Konañ sagde til hñs/ Herra eg sie ad þu ert eirn Spa

1. Reg. 12/28. Deut. 12/6.

madur. 20 Fedur vorer hafa a þessu Fialle tilbeded/ eñ þier seiged/ til Jerusalem sie sa stad
ur þar Meñ eige ad tilbidia. 21 Jesus sagde heñe/ Kona tru mier/ Su stund kemr/ ad huorke

2 Reg. 17/28. Esa. 2.

a þessu Fialle/ nie til Jerusalem munu þr tilbidia Fødureñ. 22 Þier tilbidied ꝥ þier vited ei
eñ vier vitū huad vier tilbidiū/ ꝥt Heilleñ er af Judum. 23 Eñ sa tijme kiemur/ ⁊ er nu þe
gar/ ad sañer tilbidiendur munu tilbidia Fødureñ j Anda ⁊ sañleika/ af þui ad Fadereñ vill

2 Cor. 3

hafa þa/ er hñ so tilbidia. 24 Gud er Ande/ ⁊ huorier hñ tilbidia/ þr skulu tilbidia hñ j An

a (Vid hana) sem er ein Samuersk og Heideñ Kona.

da ⁊ sañleika. 25 Konañ sagde til hañs/ Eg veit ad Messias kiemur/ sa sem Christur
kallast/ ⁊ nær hañ kiemur/ þa mun hoñ vnderuijsa oss allt. 26 Jesus sagde heñe/ Eg em
hñ sa s̄ vid þig talar. 27 Og j þui bile komu hñs Lærisueinar ad/ ⁊ vndrudust þui hñ talade
vid eina Kuiñu. Þo sagde eingeñ/ ad huoriu spyr þu/ edur huad mæler þu a vid hana. 28 Eñn

b (Fædu) Hans Fæda er ad giøra Vilia Fødur sins/ eñ Fødur sins Vilie er/ ad Euangelium skule epter hans Pijnu predikad verda j øllum Heimenum/ ꝥ var nu nalægt/ eins ⁊ Kornskieru tym eñ var j þañ tyd nalægur.

Konañ skildest þar vid sijna Krws/ ⁊ gieck jñ j Staden/ ⁊ sagde til folksins. 29 Komed og sia
ed eirn mañ er mier sagde allt ꝥ eg hefe giort/ huort ad hñ er eige Christur. 30 Þa geingu
þr wt af Stadnū/ ⁊ komu til hñs.
31 EN þess a mille mintu hñs Lærisueinar hñ a ⁊ søgdu/ Rabbi/ neyt þu. 32 Eñ hñ sa
gde til þra/ Eg hefe þa b Fædu til ad neyta/ af huorre þier vited eige. 33 Þa søgd
u Lærisueinarner sijn a mille/ Eda hefur nockur fært hm̄ ad eta? 34 Jesus sagde
til þra/ miñ Matur er sa/ ad eg giøre hañs Vilia þess er mig hefur sendt/ og fullkomne ha
ñs Verk. 35 Seiged þier eige sialfer/ ad ꝥ eru eñ fiorer Manuder/ þa kiemur Kornskieruty

Matth. 9/37. Lucæ. 10/2.

meñ/ sie/ Eg seige ydur/ lyfted vpp Augū ydar/ ⁊ siaid Akurlønden ꝥ þau eru nu þegar huijt
til Kornskurdarens. 36 Og huor s̄ vpputiñur/ sa tekur laun/ ⁊ safnar Auexte til eilijfs Lijfs.
So ad þar gledie sig huor med ødrum sa s̄ sáer ⁊ sa er vpputiñur. 37 Þui sañast hier ꝥ Ord

c (Adrer) Spameñerner hafa nidur sáad. 1 Pet. 1. C. Þeir giørdu þad eige fyrer sialfa sig/ helldur fyrer oss.

tak/ ad añar sie sa s̄ sáer eñ añar sa s̄ vpputiñur. 38 Eg sende ydur vpp ad viña ꝥ þier erfui
dudud ecke/ c Adrer hafa eruidad/ ⁊ þier erud komner jñ j þra Erfuide.
39 MArger Samuerskar meñ af þm̄ sama stad trudu a hñ/ f Konuñar Ord er so vitna
de/ hñ sagde mier allt huad eg giort hafde. 40 Eñ þa hiner Samuersku voru til
hñs komner/ bædu þr hñ ad hñ være hia þm̄/ ⁊ hñ var þar tuo Daga. 41 Og my
klu fleire trudu f hñs Ord. 42 Og søgdu til Konuñar/ Ei truū vier nu framar f þijn Ord/ ꝥt
vier sialfer heyrdū/ ⁊ vitū ad þesse er sañarlega Christur/ Lausnare Heimsins.

Matth. 13/57. Mar. 6/4. Luc. 4/24.

43 EN tueimr døgū þar epter før hñ þan/ ⁊ reyste til Galileam. 44 Þuiad Jesus vitnadi
ꝥ sialfur/ ad eirn Spamadr er j ønguu gillde a sijnu eigeñ Fodurlāde. 45 Þa hñ kō
j Galileā/ m⁊toku hñ Galeisker Meñ/ s̄ sied høfdu allt ꝥ hñ giorde til Jerusalem a
Hatijdiñe

Nætꝛdenē/þui þr høfdu ⁊ komed til Hatijdardagsins. 46 Og Jesus kom aptur til Cana j Sup. 4/9.
Galilea/þar hn̄ hafde giort Vatn ad Vijne.

OG þar var eirn Konūglegꝛ Madꝛ/huors Sonꝛ ad lꝏ siukur til Capernaum. 47 Þessi
heyrde/ ad Jesus var komen̄ af Gydingalande j Galileam/og for til hn̄s/⁊ bad hn̄ ad
hn̄ þære ofan̄ ⁊ hialpade Syne hn̄s/þt hn̄ være daudsiukꝛ. 48 Og Jesus sagde til ha
n̄s/Þegar þier siaed ecke Teikn ⁊ Stormerke þa trued þier ei. 49 Þa sagde sa Konungleige ma
dur til hn̄s/Herra þar ofan̄ ædur en̄ mitt Barn andast. 50 Jesus sagde hm̄/Far þu/Sonur
þin̄ lifer/Og Maduren̄ trude þui Orde er Jesus sagde hm̄/⁊ gieck þan̄. 51 En̄ j þui hn̄ for
ofanepter/ mættu hn̄s Þienarar hm̄/⁊ kun̄giordu hm̄ seigiande/Þitt Barn lifer. 52 Þa
spurde hn̄ vpp þan̄ tijma af þm̄/a huoriū hm̄ hefde batnad. Og þr sǫgdu hm̄/j giær vmsio
undu stund yfergaf Kaldan hn̄. 53 Þa formerkte Faderen̄ ad þ var vm þan̄ tijma a huorium
Jesus sagde hm̄/Sonur þin̄ lifer. Og hn̄ trude ⁊ allt hn̄s Hws. 54 Þetta er nu þad an̄ad
Jarteikn er Jesus giorde þa hn̄ kom af Gydingalande til Galileam.

V

EPter þ v^r ein Hætijd Gydinga/ Og Jesus for vpp til Jerusalē. 2 En̄ j Jeru
salem hia Fiarhusunū er eitt Vatzdijke/s̄ kallast a Ebresku [a] Bethesda/haf
ande fim̄ Forbyrge. 3 J þm̄ lꝏ mykell fiølde Siukra man̄a/ Blindra/Hallt
ra/Visnadra/bijdande epter Vatzsin̄s hræring. 4 Þuiad Eingell stie ofan̄
j tilsettan̄ tijma j Dijked/⁊ hrærde vpp Vatnid/Hu s̄ nu fyrstr stie þar i fan
j epter Vatzins hræring / sa vard heill / af huorre sott s̄ hn̄ var hallden̄. 5
HAr v^r eirn sa Madꝛ/s̄ þriatijg^r ⁊ ætta ar hafde siukr leiged. 6 Þa Jesus leit þn̄an lig
giande/⁊ fornam ad hn̄ hafde so leinge leiged/seiger hn̄ til hn̄s/Villtu heilbrygdꝛ v
da? 7 Hin̄ siuke suarade hm̄/Herra/eg hefe ei neirn Mann/ þa Vatnid hræreft/ ad
læte mig j Dijked/þui nær eg kiem ad/þa stijgur an̄ar fyrre jn̄ en̄ eg. 8 Jesus sagde til hn̄s
Rijs vpp/tak Sæng þijna/⁊ gack burt. 9 Og strax vard sa Madur Heilbrygdur/⁊ tok sijna
Sæng ⁊ gieck þadan̄/En̄ sa same Dagur var Sabbathsdagur. 10 Þa sǫgdu Gyding^r hon
um sm̄ heilbrigdur var orden̄/Þad er j Dag Sabbathsdagur/eige hæfir þier ad bera Sængt
na. 11 Hn̄ suarade þm̄/Sa/mig heilan̄ giørde/ hn̄ sagde mier/Tak Sæng þijna ⁊ gack burt
12 Þa spurdu þr hn̄ ad/Hu er sa Madur/er þier sagde/Tak Sæng þijna ⁊ gack? 13 En̄
sa s̄ heilbrigdur var orden̄ visse eige huor hn̄ var/þt Jesus hafde viked j burt fra Folkenu s̄
þar var j þm̄ stad. 14 Epter þ hitte Jesus hn̄ j Musterenu/⁊ sagde til hn̄s/ Sie/nu ertu he
ill orden̄/syndga nu eiframarmeir/ so ad þig hende eige eitthuad verra. 15 Sa Madur for ⁊
vndervijsade Gydingū ad þad være Jesus sm̄ han̄ hefde giort heilan̄. 16 Þar fyrer ofsoktu
Gydingar Jesum / ⁊ leitudust vid ad deyda han̄/af þui ad han̄ giorde þetta æ Sabbathsde
ige. 17 Jesus suarade þm̄/Fader min̄ [b] verkar allt hingad til/Eg verka ⁊. 18 En̄ f þtta so
ktu Gydingar meir til ad deyda han̄/þt hn̄ braut eige einasta Sabbathed / helldur sagde og
so/ad Gud være sin̄ Fader / giorande sig sialfan̄ Gude jafnan̄.
19 JEsus suarade ⁊ sagde til þra/San̄lega san̄lega seige eg ydur/Sonuren̄ fær eckert
af sialfū sier giort/ nema þ hn̄ sier Fødurenn̄ giora/þt huad hellst hn̄ giorer/þ gio
rer ⁊ eins lijka Sonuren̄. 20 Þui Faderen̄ elsk^r Sonen̄/⁊ syner hm̄ allt þ hn̄ gior^r/
⁊ en̄ mun hn̄ syna hønum øn̄ur Verk meire/so þier munud vndrast. 21 Þuiad so s̄ Faderin̄
vppueckꝛ Dauda/ ⁊ lijfgar/so lijfgar ⁊ Sonuren̄ þa s̄ hn̄ vill. 22 Þui eige dæm^r Faderen̄ no
ckurn/helldur gaf hn̄ Synenū allan̄ Dom. 23 Ad aller heidre Sonen̄/so s̄ þr heidra Fødur
en̄/Huor han̄ heidrar ei Sonen̄/sa heidrar ei Fødurenn̄/s̄ hn̄ sende. 24 San̄lega san̄lega seigi
eg ydꝛ/ hu mijn Ord heyrer ⁊ truer þm̄ s̄ mig sende/sa hefꝛ eilijft Lijf/⁊ ei kiemꝛ hn̄ j Dom/
helldꝛ hefꝛ han̄ fregngst j giegnū fra Daudanū til Lijfsins. 25 San̄lega san̄lega seige eg ydꝛ
Ad su stūd kiemꝛ/⁊ er nu allareidu/þ Dauder munu heyra Rødd Guds Sonar/ ⁊ þr s̄ hana
heyra munu lifa. 26 Þuiad lijka s̄ Faderen̄ hefur Lijfid j sialfū sier/so gaf hn̄ Synenū ad
hafa Lijf j sier sialfum. 27 Hn̄ gaf hm̄ ⁊ Valld til ad hallda Dom/af þui ad hn̄ er Man̄
sins Sonur. 28 Eige skulud þier vndrast þetta/Þuiad su Stund mun koma/æ huorre/ þad
aller þeir sm̄ j Grøfunum eru/skulu heyra hans Rødd. 29 Og þeir munu þa framganga/sm̄ Dan. 12/2.
gott giordu/til Lijfsins Vpprisu/En̄ þr s̄ jlla giordu/til Doms Vpprisu. Matth. 25/46.

c (Man̄sins Sonur) Domuren̄ skal openberlega f øllum Møn̄um hallden̄ vera/ Þar f skal Domeren og so vera Madur/sem sien kan̄ ad verda/⁊ þo eirnen̄ san̄ur Gud/ med þui han̄ skal eignast Guds Domstol.

Leuit. 23/9. Deut. 16/1.

a (Bethesda) merker eitt Hospital j huøriu Fatæku Folke er giørt til goda/⁊ kiemur af þui Orde Hesed/ þ er Ølmusa edur Miskun/⁊ v^r þetta Fatækra Man̄a Hws/ hia þui Dyke sm̄ þeir Sauder voru Geymder sem offrast skylldu/og þeir eru Siuku væntu sier þessa Velgiørninga j Dykinu.

b (Verkar) þ er Min̄ Fader helldur ecke Sabbathsdagen̄ / þui helld eg hn̄ ecke helldur helldur eruida eg jafnlega/ eins og min̄ Fader.

30 Eige kañ eg af mier sialꝼũ ad giøra nockud/ eins ⁊ eg heyrde/ so dæme eg/ ⁊ miñ Dom⁊ er
riettur/ ꝥt eg leita eige mı̃ns Vilia/ helldur Fødursins Vilia/ þess er mig sende. 31 Eꝼ eg ber
Matth. 3/17 mier sialꝼum Vitne/ þa er mitt Vitne ecke satt. 32 Þar er añar s̃ af mier ber Vitne/ ⁊ eg
veit ad hñs Vitne er satt/ ꝥ hñ ber af mier.
33 ÞJer sendud til Johañem/ ⁊ hñ bar aꝼ Sañleikanũ Vitne. 34 Eñ eg tek eige Vitne
aꝼ Møñum/ Helldur seige eg ꝥta/ vppa þad þier hialpest. 35 Hñ var eitt logande ⁊
skı̃nande Lios/ eñ þier villdud skama stund glediast af hñs Liose. 36 Eg hefe eñ me
ira Vitne eñ Johañis Vitne/ Þuiad þau Verk sem Faderen gaf mier/ ad eg fullkomne
Matth. 3/17 ⁊ 17/5. þau somu Verkeñ s̃ eg giore/ bera mier vitne/ ꝥ Faderen haꝼe mig sent. 37 Og Faderen sa s̃
Deut. 4/12 mig sende/ hñ sialfur bar mier Vitne/ Eige haꝼe þier nockurn tı̃ma heyrt hñs Rødd/ nie sied
hñs Mynd. 38 Og hñs Ord haꝼed þier ei j ydur bwande/ ꝥt þeim hñ sende/ trued þier eige.
39 Ransaked Ritningena/ ꝥt þier meinid ydur j heñe ad hafa eilı̃ft Lı̃ꝼ/ Og hun er su/ hüor
aꝼ mier ber Vitne. 40 Og ei vilied þier kõa til mı̃n/ so ad þier hafid Lı̃ꝼ ed. 41 Eg tek ong
ua Dyrd aꝼ Møñum. 42 Eñ eg þecke ydur/ ad þier hafid eige Guds Elsku j ydur. 43
Eg kom j mı̃ns Fødurs nafne/ ⁊ þier medtaked mig eige/ Ef añar kiemur j sı̃nu eigen Naf
ne/ þañ medtaked þier. 44 Huorneñ meiged þier trua/ þar s̃ þier takid jñbyrdis Dyrd hũ aꝼ
ødrum? Og þa Dyrd sm̃ af sialfũ Gude er/ heñar leitid þier eige. 45 Eige skulud þier ꝥ me
ina/ ad eg mune klaga ydur ꝼ̃ Fødurnũ/ Þar er eiñ sm̃ ydur klagar/ Moyses a hvorn þier vo
Deut. 18/15 ned. 46 Ef þier trydud Moysi/ so trydud þier ⁊ mier/ ꝥt af mier skrifade hñ/ Eñ ef þier tru
ed eige hñs skrife/ Huorneñ meiged þier þa mı̃nũ Ordum trua?

VI

EPter ꝥ ꝼor Jesus burt/ yꝼer vm Sioen hia Stadnũ Tyberias j Galilæa. 2
Og mykell Mañfiolde ꝼylgde hm̃ epter/ af þui ꝥr sau þaug Teikn er hñ gi
Exod. 12/15. orde a Siukum. 3 Jesus gieck þa vppa eitt Fiall/ ⁊ settest þar mz sı̃nũ Lære
Deut. 16/2 sueinũ. 4 Og þa var ⁊ Paaskahatı̃d Gydinga nalæg.
5 JEsus hoof þa vpp sı̃n Augu/ ⁊ sa ad margt Folk dreif ad hm̃/ þa sag
de hñ vid Philippũ/ Huar kaupũ vier Braud/ ꝥ þesser neyte? 6 Enn
ꝥta sagde hñ aꝼ þui ad hñ villde reyna hñ/ ꝥt hñ visse vel huad hñ villde giora. 7 Philip
pus suarade hm̃/ Braud ꝼ̃ Tuohundrud peninga/ nægest þm̃ ei/ so ad huor eirn fæe nockud
lı̃tid. 8 Þa sagde hm̃ eirn af hñs Læresueinũ/ Andreas Broder Simonar Petri. 9 Hier er ei
Matth. 14/17 rn lı̃tell Pilltur/ sa heꝼur fim̃ Byggbraud ⁊ tuo Fiska. 10 Eñ huad er ꝥ a mz al so margra?
Mar. 6/38 – Þa sagde Jesus/ skycked Folkẽu j Sæteñ/ Þar vʳ j þm̃ stad myked Gras/ Þa settust nidr nær
Luc. 9/13. fim̃ Þusunder mans. 11 Jesus tok Braudeñ ⁊ giørde þacker/ ⁊ fieck sı̃nũ Læresueinũ/ Eñ Læ
resueinarner feingu þm̃ s̃ nidur hofdu sest. Lı̃ka eirneñ af Fiskunũ so mykid sm̃ hñ villde. 12
Eñ þa ꝥr voru metter/ sagde hñ til siña Læresueina/ Safned samañ þær Leyꝼʳ sm̃ afganga
so eckert spillest. 13 Eñ ꝥr soꝼnudu saañ ⁊ fylltu vpp tolꝼ Karfer/ mz þessar Leyfar aꝼ fim̃
Byggbraudũ/ sm̃ ꝥr leifdu er Mat hofdu ꝼeinged. 14 Þa Meñ sau ꝥ/ ad Jesus giørde þe
tta Teikn/ søgdu ꝥr/ Þesse er sañarlega sa Spaamadur sm̃ j Heimeñ skal koma. 15 Enn þa
Marc. 14/23. Jesus ꝼormerkte/ ad ꝥr mundu koma ad grı̃pa hñ/ ⁊ giora hñ ad Konge/ flyde hñ eirn vpp ap
tur a Fialled.
16 AD Kuollde geingu hñs Læresueinar oꝼan til Siafar. 17 Og stigu a Skip/ ⁊ komu
Marc. 6/45. yꝼer vm Sioen til Capernaum/ ⁊ þa var þegar myrkt ordid. Jesus var þa eige kõ
eñ til ꝥra. 18 Eñ Sioreñ tok ad æsast vpp af myklu Vedre. 19 Þeir høfdu þa roed
fim̃ ⁊ tuttugu edur þriatı̃ger Akraleingder/ þa sau ꝥr Jesum ganganda a Sionũ/ ⁊ komeñ
nær Skipenu/ ꝥr ottudust þa. 20 Eñ hñ sagde til ꝥra/ Eg em ꝥ/ ottest þier eige. 21 Þa villdu
ꝥr haꝼa teked hñ jñ a Skiped/ ⁊ jafnsnart var Skiped komed ad þui Lãde sm̃ ꝥr foru til.
22 AN nañ Dag epter/ sa Folked s̃ hiñueigeñ Siafares stod/ ad eige vʳ þar añad Skip
til/ nema ꝥ eina s̃ hñs Læresueinʳ hofdu astı̃gid/ ⁊ Jesus haꝼde ei sialfur stı̃gid a ꝥ
Skip mz sı̃nũ Læresueinũ/ helldr voru hñs Læresueinar einʳ af stad farnʳ. 23 Þar
komu ⁊ yꝼer vm oñur Skip fra Tyberias/ hart nær þm̃ stad s̃ ꝥr hoꝼdu Braudeñ eted/ fyr
er Herrans Þackargiørd. 24 Og þa Folkid sa nu ad Jesus var eige þar/ ⁊ eige helldur hñs
Læresueinʳ

Lærisueinar/ſtie þ a Skipeñ/kom til Capernaū/ ⁊ leitade ad Jeſu. 25 Og þa þr hofdu fund,
ed hn̄ hinumeigeñ Siaꝼarins/ſøgdu þr til hn̄s/Rabbi/Nær komſtu hingad? 26 Jeſus ſu
arade þm̄ ⁊ ſagde/Sañlega ſañlega ſeige eg ydur/Þier leitid mi̋n eige af þui/ad þier ſaud
Teikneñ/helldꝛ af þui ad þier neyttud af Braudunū/⁊ vrdud ſadder. 27 a Verkid Fædu þeir
rar s̄ ei forgeingꝛ/helldꝛ þrar s̄ ſtodug bli̋fꝛ til eili̋fs Li̋fs/huoria ad Manſins Sonur mū
gieꝼa ydur/þt Gud Fader hefur hn̄ b jn̄ſiglad. 28 Þa ſøgdu þr til hn̄s/Nuad ſkulū vier þa
giora ſo vier giorū Gudz Verk? 29 Jeſus ſuarade ⁊ ſagde þm̄/ Þad eru Guds verk/ad þier
trued a hn̄/þañ hn̄ ſende. 30 Þa ſøgdu þr til hn̄s/ Nuad giorer þu ꝧ Teikn/ſo ad vier ſiaū/
⁊ truū þier? Nuad giorer þu? 31 Fedur vorer ætu Mañа j Eydemørku/s̄ ſkrifad ſtendꝛ/ Nn̄
gaf þm̄ ad eta Braud af Nimne. 32 Þa ſagde Jeſus til þra/Sañlega ſañlega ſeige eg ydur
ad ei gaf Moyſes ydur Braud aꝼ Nimne / helldur giefur Fader miñ ydur þad rietta Br
aud af Nimne. 33 Þui þ er Guds Braud s̄ kiemꝛ af Nimne ⁊ Neimenū giefꝛ Li̋f. 34 Þeir
ſøgdu þa vid hn̄/Nerra/ gieꝼ þu oſſ jafnañ þta Braud. 35 Eñ Jeſus ſagde til þra /eg em
Li̋fſins Braud/Nuor hañ kiemur til mi̋n/þn̄ mū ei hungra/Og ſa hn̄ truer a mig/hn̄ mū
alldrei þyrſta. 36 Eñ eg heꝼe ſagt ydur/þ þier hafid mig ſienañ/⁊ trued þo eige. 37 Allt hu
ad miñ Fader giefur mier/þ kiemur til mi̋n/⁊ huorn þn̄ s̄ til mi̋n kiemur/hn̄ mun eg eige vt
reka. 38 Þui ad eg er komeñ af Nimne/ei vppa þ ad eg giøre miñ Vilia/helldꝛ hn̄s s̄ mig ſe
nde. 39 Þetta er Fødurſins Vilie/ þeſſ er mig ſende/ad eg glate ønguu/aꝼ ollu þui s̄ hn̄ gaf
mier/helldur ſk eg vppuekia þ a efſta Deige. 40 Eñ þ er Vilie þeſſ er mig ſende/ ad huor
ſa ſm̄ Soneñ ſier/⁊ truer a hn̄/hafe eili̋ft Li̋f. Og eg mun vppuekia hn̄ a efſta Deige.
41 NA møgludu Judar yfer þui/þ hn̄ ſagde/ Eg em þ Braud huort ed ofañ kō af Ni
mne. 42 Og þr ſøgdu/ Er eige Jeſus þſſe Sonur Joſephs/hùs ad vier þeckiū bæde
Fødꝛ ⁊ Modur? Nuorneñ ſeiger hn̄ þa/þ eg em kōeñ aꝼ Nimne? 43 Jeſus ſuarade
⁊ ſagde til þra/Møgled ei jn̄byrdis. 44 Eingeñ fær til mi̋n kōed/ nema ſo ſie ad Fadereñ s̄
mig ſende/drage hn̄/Og eg mū vppuekia hn̄ a efſta Deige. 45 So er ſkrifad j Spamañа bo
kū. Ad þr mūu aller óda af Gude lærder. Nuor hellſt nu heyrer af Fødurnū/⁊ lærer þ/ſa ki
emur til mi̋n. 46 Eige þ/ad nockur hafe Fødureñ ſienañ/nema ſa ſm̄ er af Gude/ hn̄ hefꝛ
ſied Fødureñ. 47 Sañlega ſañlega ſeige eg ydꝛ/Nuor s̄ a mig truer/hn̄ hefur eili̋ft Li̋f. 48
Eg em Li̋ꝼſins Braud. 49 Fedur ydar ætu Mañа j Eydemørku/⁊ eru Dauder. 50 Þet
ta er þ Braud s̄ kiemꝛ aꝼ Nimne/ſo ad huor ſm̄ etur af þui/hn̄ deyr ei. 51 Eg em þ Lifanda
Braud/ſm̄ af Nimne kom/huor ſm̄ etur aꝼ þeſſu Braude/ſa lifer eili̋flega/Og þ Braud s̄
eg mun giefa er mitt Nolld/ huort eg mun gieꝼa/ꝧ Li̋f Veralldareñar. 52 Judar þrætudu
þa ſi̋n a mille/ſo ſeigiande/Nuorneñ fær þeſſe giefid oſſ ſitt Nolld ad eta? 53 Jeſus ſagde til
þra/Sañlega ſañlega ſeige eg ydur/Nema ef þier etid Nolld Manſins Sonar/⁊ drecked ha
ns Blod/þa hafid þier ei Li̋fid j ydꝛ. 54 Nù hn̄ etur mitt Nolld/⁊ dreckur mitt Blod/ſa hefꝛ
eili̋ꝼt Li̋ꝼ/Og eg mun vppuekia hn̄ a efſta Deige. 55 Þui mitt Nolld er ſøñ Fæda/og mitt
Blod er ſañur Dryckur. 56 Nuor hn̄ etur mitt Nolld ⁊ dreckur mitt Blod/ſa bli̋fur j mier/
⁊ eg j hm̄. 57 Li̋ka s̄ ad mig ſende ſa lifande Fader/⁊ eg liꝼe ſaker Fødurſins/ſo ⁊ hū hn̄ et
ur mig/ſa mū ⁊ lifa ꝧ mi̋nar ſakᵉ. 58 Þetta er þ Braud s̄ aꝼ Nimne komid er/ Eige ſo ſem
þ ydar Fedur ætu Mañа/og eru Dauder/Nuor hn̄ etur þetta Braud/ſa liꝼer ad Eili̋fu.
59 ÞEtta ſagde hn̄ j Samkunduhuſenu þa hn̄ kieñde til Capernaū. 60 Eñ margᵉ aꝼ
hn̄s Læriſueinū þa þr nu þta heyrdu/ſøgdu/Nørd er þſſe Ræda/Nù kn̄ heñe ad he
yra? 61 Eñ er Jeſus viſſe mꝫ ſialꝼū ſier/ad hn̄s Læriſueinᵉ møgludu af þſſu/þa ſag
de hn̄ til þra/Nneyxlar ydꝛ þta? 62 c Nuad mun þa/þegᵉ þier ſiaed Manſins Son/vppſti̋
ga þangad s̄ hn̄ var fyrr? 63 Andeñ er ſa er li̋fgᵉ/Nollded er til einſkis neytt/ Þau Ord er
eg tala / þau eru Ande ⁊ þau eru li̋ꝼ. 64 Eñ nockrer eru þr af ydꝛ hùier ei trua. Þuiad Je
ſus viſſe af Vpphaꝼe/ huorier eige voru truader/ ⁊ huor ſa var er hn̄ munde ſuiki̋a. 65 Og
hn̄ ſagde/ꝧ þui ſagde eg ydur/þ eingeñ fær til mi̋n komid/nema ad hm̄ ſie þ giefid aꝼ mi̋nū
Fødur. 66 Epter þ geingu marger aꝼ hn̄s Læriſueinū aptur til baka/og geingu eige leingꝛ
hañ aꝼ mꝫ hm̄. 67 Þa ſagde Jeſus til þra tolf/Vilied þier ⁊ fraganga? 68 Eñ hm̄ ſuara
de Simon Petrus/Nerra til huors ſkulū vær fara? Þu hefur Ord eili̋fs Li̋fs. 69 Og vier
trudū ⁊ ſkildum þ þu ert Chriſtur/Sonur Guds liꝼanda. 70 Jeſus ſuarade þm̄/ Neꝼ eg eige
vtualed ydur tolf? Og eirn aꝼ ydur er Diøfull. 71 Eñ hn̄ ſagde af Juda Simonis Jſchari
oth/ Þui hn̄ ſueik hn̄ ſi̋dañ/⁊ var eirn af tolꝼ.

a (Verked) Vm gangiſt med ſod an Fædu.

b (Jnſiglad) hn̄ bi̋gaꝼade hn̄ ⁊ wt biod med Heiløgum Anda / ſo ad hn̄ alleina er gieꝼeñ/⁊ ſettur øllum til Meiſtara/ og Hialpara/ epter huørium aller ei ga ad haga ⁊ heg da ſier.

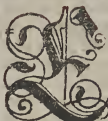
Eſa. 54/13
Jer. 31/33

Þeſſe Capituli talᵉ eckert vm Sacramentum Braudꝫ og Vi̋ns/helldur vm þa andlegu Neytſlu/ſm̄ er ad trua/ad Chriſtus Gud og Madur/ heꝼe wthellt ſi̋nu Blode þyrer oſſ.

1. Cor. 11/ 27.

c (Huad) Nn elſkle þad ydur ſm̄ eg nu tala a Jørdu ñe/ Huad vill þa verda / þeg ar eg mun ſtiorna a Himnum/og þrañþylgia ⁊ þullkomna þad/ſo ſm̄ eg heꝼe talad.
Sup. 3/ 13.
Matth. 16/16.
Marc. 8/29.
Luc. 9/20.

VII

Leuit. 23/34

Pter þþerdadeſt Jeſus vm kring j Galilea/ꝥt hn̄ villde ei ƀerdaſt vmkrīng j
Judea/aƀ þui ad Gyding[v] villdu j hel ſla hn̄. 2 Þa v[r] ⁊ nałæg Hatīd Gydīn
ga/ſ̄ var Lauƀſkalan̄a tilbunadur. 3 Brædur hn̄s ſøgdu þa til han̄s/ Tak
þig vpp ⁊ gack til Judalandz/ſo ad þīner Læreſueinar ſiae eirnen̄ þau Verk
er þu giører. 4 Þuiad ſan̄lega giorer eingen̄ ſa nockud leynelega/ſ̄ ſialfur hn̄
ept[s] leitar kun̄z ad verda. Eƀ þu giorer ꝥ/þa opinbera þu þig fyrer Heime
nū. 5 Þui hn̄s Brædur trudu ei helldur a hn̄. 6 Jeſus ſagde þa til ꝥra/Min̄ tīme er en̄ eige
komen̄/ en̄ ydar tīme er jafnan. 7 Heimuren̄ ƀær ydr ei hatad/en̄ mig hatar hn̄/ꝥt eg ber
Vitnisburd aƀ hm̄/ꝥ hn̄s Verk eru vond. 8 Fared þier vpp til þeſſar[r] Hatīdar/eg vil en̄ ei
fara vpp til þeſſarar Hatīdar/ꝥt min̄ tīme er en̄ eige vppfylldur. 9 En̄ þa hn̄ hafde ſagt
þm̄ þetta/vard hn̄ ept[s] j Galilea. 10 Nu ſ̄ hn̄s Brædur voru vppfarner/þa for hn̄ ⁊ ſialfr
vpp til Hatīdaren̄ar/eige opin̄berlega/helldur ſo ſem a laun. 11 Judar leitudu þa ad hm̄ vm
Hatīdena/ ⁊ ſøgdu/Huar er hn̄? 12 Og mykell Krytur var j Lydnū vm hn̄. Sumer ſøgdu
Godr er hn̄/en̄ adrer ſøgdu/Nei/helldr leider hn̄ Lyden̄ afuega. 13 En̄ eingen̄ talade þo bert
vm hn̄/ƀ hrædſlu ſaker vid Gydinga. 14

En ad halfnadre Hatīdene/ſtie Jeſus vpp j Muſterid/⁊ kiende. 15 Judar vndruduſt/
ſo ſeigiande/Huornen̄ kn̄ þſſe Ritningarn[r] mz þui ad hn̄ lærde þær ei? 16 Jeſus ſuarade
þm̄ ⁊ ſagde/Min̄ Lærdōr er ei min̄/helldr hn̄s er mig ſende. 17 Ef ſa er nockr ſ̄ giøra vill hn̄s
Vilia/ hn̄ reyner huort þeſſe Lærdomur er af Gude/eda huort eg tala af ſialfū mier. 18 Nu
ſ̄ af ſialƀū ſier talar/ſa leitar ſin̄ar eigen̄ Dyrdar/en̄ hu hn̄ leitar þſſ Dyrd[r] ſ̄ hn̄ ſende/hn̄
er ſan̄ordr/⁊ eckert Ranglæte er mz hm̄. 19 Gaf Moyſes ydr ei Løg/⁊ eingen̄ ydar a helldur

Exod. 20/20 et 24/3.
a (Helldur) Full komnar/Rom. 8 þad ſem Løgmaalenu var omøgulegt/⁊c. Sup. 5/18
b (Sabbaths Deige) Ad hallda Sabbathed er Moſis Løgmaal/ Ad vmſkiera er Fedran̄a Løgmaal/ Nu er hier huørt a mote ødru/ þeg ar nøckur lætr ſig vmſkiera/ a Sabbaths Deige/ ⁊ ꝥ eina hlytur ſo ad vīkia ƀyrer ødru/ Þar ƀyrer er ecke Løgmaalſins ƀullkomen̄ vnder Bokſtafnum/ helldur j Andanū

Løgen̄? Edur þui ſæked þier epter ad līflata mig? 20 Lyduren̄ ſuarade ⁊ ſagde/ Dioƀulen̄
hefur þu/ Huor ſæker ad līflata þig? 21 Jeſus ſuarade ⁊ ſagde/Eitt Verk giørda eg/og ꝥ
vndreſt þier aller. 22 Moyſes gaƀ ydur þui Vmſkurnena/eige ꝥ hun være af Moyſe kom̄en
helldur af Forfedrunū/Og þo vmſkiered þier Man̄en̄ a b Sabbathsdeige. 23 Nu ef Madr
en̄mztekur Vmſkurnena a Sabbathsdeige/ſo ad eige brioteſt Moyſis Løgmaal/en̄ þier reid
eſt þo vid mig/ ꝥ eg giorde allan̄ Man̄en̄ heilan̄ a Sabbathsdeige. 24 Þier ſkulud eige dæ
ma epter aſynd/ helldur dæmed riettan̄ Dom.

25 Þa ſøgdu nockrer af Jeruſalem/Er ꝥ ecke ſa ſm̄ ꝥr ſoktu til ad līflata? 26 Siaed/
Nu talar hn̄ open̄berlega/ ⁊ ꝥr ſeigia eckert til hn̄s/Eda vita vorer Høfdingiar ꝥ
vīſt/ad þſſe er ſan̄r Chriſtur? 27 En̄ vier vitū þo huadan̄ hn̄ er/En̄ þa Chriſtr kie
mur/veit eingen̄ huadan̄ hn̄ er. 28 Þa kallade Jeſus j Muſterenu kien̄ãde/⁊ ſeigiande/Þier
þeckid mig ⁊ vited huadan̄ eg em/Og eg kom eige af ſialfum mier/helldur er hn̄ ſan̄ordur/ſa
mig ſende/huorn þier þecked ei. 29 En̄ eg þecke hn̄/ꝥt eg em aƀ hm̄/⁊ hn̄ hefr vt ſentt mig
30 Þa ſoktu ꝥr ept[r] ad grypa hn̄/en̄ eingen̄ lagde þo Hendur a hn̄/ꝥt eige var hn̄s tīme en̄
komen̄. 31 En̄ margt aƀ Folkenu trude a hn̄/⁊ ſøgdu/Þa Chriſtur kiemr/mun hn̄ giøra no
ckud fleire Teikn en̄ þeſſe giorer?

Infr. 13/35

32 Og ꝥ kom ƀ Phariſeana ad Folked krytte ꝥta vm hn̄/þa ſendu Preſtahøfdingiar ⁊
Phariſei Þienara vt/ad ꝥr handtæke hn̄. 33 Jeſus ſagde til ꝥra/litla ſtund em eg en̄
hia ydur/⁊ þa ƀer eg til hn̄s ſ̄ mig ſende. 34 Þier munud leita mīn/⁊ fin̄a mig ei/
⁊ þar ſm̄ eg er/þangad faed þier eige ad koma. 35 Þa ſøgdu Gydingar ſīn a mille/Huort vill
hn̄ fara ſo vier finnum hn̄ ecke? Eda vill hn̄ ganga mzal Gryckia/ſem hingad ⁊ þangad ſun
dur dreyfder liggia/⁊ kien̄a Gryckiū? 36 Huad ƀ Ræda er ꝥ ſm̄ hn̄ ſagde? Þier leited mīn
⁊ fin̄id ecke/⁊ þar ſm̄ eg er/þangad ƀae þier eige ad koma.

Leuit. 23/27

37 En a ſīdaſta Deige Hatīdaren̄ar/ ſm̄ var veglegaſtur/ gieck Jeſus vpp/⁊ kalla
de / ſo ſeigiande/ Ef nockurn þyrſter kome hn̄ til mīn/⁊ drecke. 38 Huor hn̄ truer a
mig/ſo ſm̄ Ritningen̄ ſeiger/af han̄s Kuide ſkulu ƀramfliota Straumar lifanda Va
tz. 39 En̄ þetta ſagde hn̄ vm þan̄ Anda/huorn ꝥr ſkylldu medtaka/ſm̄ a hn̄ trydu/þui Hei
lagur Ande var þar ei en̄/ þui ad Jeſus var en̄ eige auglyſtur. 40 Og marger af Lydnum
ſm̄ heyrdu þeſſa hn̄s Rædu/ſøgdu/Þeſſe er ſan̄ur Spamadur. 41 Adrer ſøgdu/Hn̄ er Chri
ſtur/En̄ ſumer ſøgdu/Skal Chriſtur nockud koma aƀ Galilea? 42 Seiger eige Ritningin̄
ad Chriſtur kome aƀ Dauidz Sæde/⁊ wr Stadnū Bethlehem þar ſ̄ Dauid var? 43 So va
rd ein Tuidrægne med Folkenu vm han̄. 44 En̄ nockrer af þm̄ villdu hafa gripid hn̄/en̄
eingen̄ lagde þo Hendur a hn̄.

Esa. 55/1
Deut. 18/15
Joel. 2/28
Act. 2/17
Deut. 8/15
Mich. 5/2
Matth. 2/6

Þienar

45 Þ Jenararner komu aptur til þeirra yppurstu Presta ⁊ Phariseanna / ⁊ þr sogdu til
þra/ þui hoꝼdud þier hñ eige hingad? 46 Þienararner suorudu/ Þa r heꝼur alld
rei nockur Madur so talad sm̄ þsse Madur. 47 Þa suorudu Pharisei þm̄/ Huort
erud þier ⁊ villter? 48 Truer nockur Hoꝼdingiañа edur aꝼ Phariseis a hñ? 49 Helldur þ
Folk s̄ eckert veit af Logmælenu/ er boluad. 50 Nicodemus sagde til þra / sa sem kom til Sup. 3/2
hñs vm Nott/ huor ed var eirn af þm̄. 51 Dæmer vort Logmæl nockud Mañeñ nema hñ sie
fyrre rãsakadr / huad hañ giorer? 52 Þeir suorudu ⁊ sogdu til hañs. Ertu ⁊ so eiñ af Ga Deut. 17/8
lileis? Rannsaka þu ⁊ skoda/ þ af Galilea riis ecke Spamadr vpp. 53 Og hũ gieck soheim.

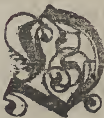
VIII

O G Jesus gieck þa til Oliufiallsins. 2 Og snemma ad Morgne kom hñ aptur
j Musterid/ ⁊ allt Folked kom til hñs/ ⁊ hñ sette sig ⁊ kiende þm̄.
3 E ñ hiner Skriptlærdu ⁊ Pharisearar leiddu ꝼram̄ þ hñ þa Kõu/ s̄ j Ho
rdome var gripeñ/ ⁊ settu hana þar j midid. 4 Og sogdu til hñs/ Mei
stare þsse Kona er nu gripeñ ad feskũ giørninge j Hordõe. 5 Eñ Mo Leuit. 20/10
yses bydur oss j Logmælenu / ad beria þess hættar meñ Griote/ eda huad seiger þu til? 6 Eñ
þta sogdu þr/ ad þr freistudu hñs/ ad þr mættu so hafa akiæru til hñs/ eñ Jesus laut nidur ⁊
ritade mz Fingrenũ a Jordena. 7 Og s̄ þr lietu ei aꝼ ad spyria hñ/ þa riette hñ sig vpp/ ⁊ sag
de til þra/ Huor ydar s̄ er an Syndar/ kaste sa ꝼyrsta steine a hana. 8 Þa laut hñ nidr ap Deut. 17/7
tur/ ⁊ ritade a Jordena. 9 Þa þr heyrdu þetta/ geingu þr wt/ eiñ epter odrum/ Fyrst Olldũg
arner. Jesus var þa eirn epter/ ⁊ Konañ þar standãde. 10 Eñ Jesus riette sig vpp/ ⁊ er hañ
sa þar onguañ nema Konuna/ sagde hñ til heñar/ Kona/ Huar eru þr s̄ þig aklaga? heꝼur
eingeñ ꝼordæmt þig? 11 Eñ hun sagde/ Herra/ Eingeñ. Jesus sagde/ So fordæme eg þig
⁊ ecke helldur/ gack hiedañ/ ⁊ syndga nu ei optar hiedanaꝼ.
12 J Esus talade eñ aptur til þra/ ⁊ sagde/ Eg em Lios Heimsins/ huor hañ fylger mi 1 Joh. 1/5
er epter/ sa mũ ei ganga j Myrkrunũ/ helldur sk hñ haꝼa Lios Lijfsins. 13 Þa sogdu
Pharisei til hñs/ Þu ber Vitne af sialfũ þier/ þiñ Vitnisburdur er eige sañur. 14
Jesus suarade ⁊ sagde til þra/ Ef eg ber aꝼ sialꝼum mier Vitne/ þa er miñ Vitnisburdur Sup. 5.
sañur/ Þui eg veit huadañ eg kom/ ⁊ huort ad eg fer. Eñ þier vitid eige huadan eg kom/ eda
huort eg fer. 15 Þier dæmed epter Holldenu/ Eg dæme onguañ. 16 Enn ef eg dæme/ þa er
miñ Dõur riettur/ þt eg er ei eiñsamall/ helldur eg ⁊ Fadereñ/ er mig sende. 17 So er ⁊ skriꝼ
ad j Logũ ydar/ ad tueggia mañа Vitnisburdur sie sañur. 18 Eg em sa s̄ af sialꝼũ mier ber Deut. 17/6. Matth. 18/16
Vitne/ ⁊ Fadereñ sa mig sende/ hñ ber ⁊ af mier Vitne. 19 Þa sogdu þr til hñs/ Huar er þi 2 Cor. 13/1
nn Fader? Jesus suarade/ Eige þecked þier mig nie miñ Fodur. Ef þier þecktud mig/ þa þe
ecktud þier lijka miñ Fodur. 20 Þesse Ord talade Jesus vid Gudz Kistuna/ þa hñ kende j
Musterenu / Og eingeñ tok hñ/ þui hñs stund var eñ eige komeñ.
21 Þ A sagde Jesus aptr til þra/ eg fer burt/ ⁊ þier mũud leita mijn/ ⁊ j Syndũ ydar deya/ a (Fyrst sa) þ
Huort eg fer/ þangad kuñed þier ei ad koma. 22 Þa sogdu Gydingar/ Mũ hñ þa vil er/ Eg er ydr Pre
ia drepa sialfañ sig/ þ hñ seiger/ Huort ad eg fer þangad kuñed þier ei ad koma? 23 dikare/ þa þier ꝼy
Þa sagde hñ þm̄/ Þier erud hier nedan ad/ Eg em ad oꝼañ/ Þier erud af þessũ Heime/ Eg rst trued þui/
em ei af þessũ Heime. 24 Þui sagde eg ydur/ ad þier mũdud deyia j ydrũ Syndũ/ Þui ef þir þa skulud þier vel
trued ei ad eg sie hñ/ þa mũud þier deyia j ydrũ Syndũ. 25 Þa sogdu þr til hñs/ Huor ert þu ꝼornema huør eg
þa? Jesus sagde til þra. a Fyrst sa / eg sem tala vid ydur. 26 Margt hef eg ad tala/ ⁊ dæma er/ eñ añars ecke.
vm ydur/ eñ sa mig sende/ hñ er sañordur/ ⁊ huad eg heyrde af hm̄/ þ tala eg þ Heimenũ. 27 Rom. 3/4. Inf. 14
Eñ þr skildu eige ad hñ sagde þm̄ aꝼ Fodurnũ. 28 Þa sagde Jesus til þra/ Þær þier vpphef Sup. 3/14
ied Mansins son/ þa skud þir skilia ad eg sie hñ/ og aꝼ mir sialꝼũ giore eg eckert/ helldr eins ⁊ Inf. 12/32
mier kiende miñ Fader/ so tala eg. 29 Og sa er mig sende/ hañ er med mier/ Fadereñ liet mig Sup. 5/19
ei einsãañ/ þt eg giore iafnañ/ þ hm̄ er þægt. 30 Þa hñ taladi þetta/ trudu margera hñ.
31 Þ A sagde Jesus til þra Gydinga sm̄ a hñ trudu/ Eꝼ þier bliꝼid vid mijna Rædu/ þa
erud þier mijner sañer Læresueinar. 32 Og þa þecke þier Sañleikeñ/ ⁊ Sañleikur
eñ mun frelsa ydur. 33 Þa suorudu þr hm̄/ Vier erũ Abrahams Sæde/ ⁊ alldrei heꝼ
um vier nockurs Mans Þrælar verid / Huorneñ seiger þu þa/ Þier skulud frialser verda?

 Jesus

Rom. 6/16 34 Jesus suarade þm̃/⁊ sagde/San̄lega san̄lega seige eg ydr/Nú hellst s̄ Syndena giorer/
2 Pet. 2/19 sa er Syndaren̄ar þræll. 35 Þrællen̄ blijfur ei eilijflega j Nwsinu/en̄ Sóuren̄ blijfr þᵛ eilijfle
ga. 36 Nu ef Sóuren̄ frelsᵛ ydr/þa erud þier riettelega frelsader. 37 Eg veit vel ad þier erud
Abrahams Sæde/en̄ þier sæked til ad deyda mig/þt mijn Ræda hefur ecke rwm j ydr. 38 Eg
tala þ s̄ eg sied heþe/af mijnū Fødr/⁊ huad þier saud hia ydrū Fødr/þ giored þier. 39 Þeir
suorudu ⁊ sogdu til hn̄s/Abraham er vor Fader/Þa sagde Jesus þm̃/Ef þier værud Abra
hams Børn/þa giordud þier Abrahams Verk. 40 En̄ nu leited þrᵉ eptᵉ ad lijflata mig/þn̄
Man̄ þo/s̄ San̄leikan̄ seiger ydur/þan̄ eg heyrde af Gude/Þetta giorde eige Abraham. 41
Þier giored ydᵛ Fødurs Verk/ Þa suorudu þr/Eige erū vier þ̄ vtan̄ Ecktaskap fæddᵉ/Eirn
Gud hoþū vier þ̄ Fødr. 42 Jesus sagde þa til þra/Ef Gud være ydar Fader/þa elskudud þrᵉ
mig/þui eg em aþ Gude komen̄/⁊ þramgeingen̄/þui eige kom eg aþ sialfū mier/helldur sen
de hn̄ mig. 43 Fyrer þui þecke þier þa ecke mitt Mæl/aþ þui þier geted ei heyrt mijn Ord.
1 Joh. 3/8 44 Þier erud af fødurnū Fianda/⁊ epter Girndum ydars Fødurs þa vilied þier giora/ han̄
var eirn Mordinge þegar ad vpphafe/⁊ eige stod hn̄ j San̄leikanū/þt San̄leikuren̄ er eige
j hm̃/ Þa han̄ talar Lyge/talar hn̄ aþ sijnu eigen̄/þui hn̄ er eirn Lugare/⁊ hen̄ar Fader.
45 En̄ mier/aþ þui eg seige San̄leikan̄/þa vilied þier eige trua.
46 HVor ydar kan̄ ad bevijsa vppa mig nockra Synd/nu eþ eg seige San̄leiken̄/Þui tr
ued þier mier þa eige? 47 Nú hn̄ er af Gude/sa heyrer Guds Ord/Af þui heyred
1 Joh. 4/6. þier eige/ad þier erud eige af Gude. 48 Þa suorudu Judar ⁊ sogdu hm̃/Seigiū vi
er ecke riett/ad þu ert Samuerskur/⁊ hefur Diofulen̄? 49 Jesus suarade/ Eg hefe onguan̄
b (Mijn Ord) Þad er talad vm Ord Truaren̄ar/ edur Evangeliū. Dioful/helldur vegsama eg Fødur min̄/⁊ þier vanheidred mig. 50 Eg leita ei ad min̄i Dy
rd/sa er s̄ ad hen̄e leitar ⁊ dæmer. 51 San̄lega san̄lega seige eg ydur/Eþ nockur er sa sm̃ he
lldr b mijn Ord/hn̄ mū ei sia Daudan̄ ad eilijfu. 52 Þa sogdu Judar vid hn̄/Nu þeckiū viᵉ ad
þu hefur Diofulen̄/Abraham er daudur ⁊ Spamen̄erner/⁊ þu seiger/Ef nockur er sa s̄ ge
c (Abraham) Aller Heilager þra Veralldaren̄ᵛ Vpphaþe/haþa þa þt þa sømu Tru til Christum sem vier høþum/⁊ eru riett Christner ymer mijn Ord/hn̄ mun eige Daudan̄ smacka ad eilijfu. 53 Edur ertu meire Fødur vorū A
braham/huor framliden̄ er/⁊ Spamen̄erner eru ⁊ framlidner/hún giorer þu sialfan̄ þig?
54 Jesus suarade/Eþ eg vegsama mig sialþur/þa er mijn Dyrd eingen̄/þar er min̄ Fader/
sa mig vegsamar/huorn þier seiged ydvarn Gud vera. 55 Og þecked hn̄ þo ei/En̄ eg þecke
hn̄/⁊ ef eg segde þ eg þeckte hn̄ eige/þa være eg eirn Lugare lijkur ydur/helldur þecke eg hn̄
⁊ helld hn̄s Ord. 56 c Abraham Fader ydar gladdest/ad hn̄ skyllde sia min̄ Dag/⁊ hn̄ sæ
hn̄/⁊ vard gladr vid. 57 Þa sogdu Judar til hn̄s/Þu ert en̄ eige fimtugr/þo sæstu Abrahā.
58 Jesus sagde til þra/San̄lega san̄lega seige eg ydur/ædur en̄ Abrahā var/em eg. 59 Þa
toku þr vpp Steina/ad þr køstudu a han̄/ En̄ Jesus fordade sier/⁊ gieck wr Musterinu/⁊
gieck midt wt j millū þra ⁊ komst so vndan̄.

IX

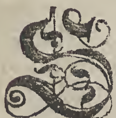

G þa Jesus gieck fram̄ hia/sa hn̄ þan̄ eirn Man̄/s̄ blindur var foren̄. 2 Ja
n̄s Læresueinar spurdu han̄ þa ad ⁊ sogdu/Meistare/Huor braut? han̄ edur
hn̄s Forelldrar/ ad hn̄ fæddest Blindur? 3 Jesus suarade/huorke hn̄ nie ha
ns Forelldrar/helldur ad Guds Verk auglysist a hm̃. 4 Mier byriar ad ver
ka hn̄s Verk/þss̄ mig sende/a medan Daguren̄ er/Notten̄ kiemur nær eingen̄
fær verkad. 5 So leinge s̄ eg er j Verolldin̄e/þa em eg Lios Veralldᵛ. 6 Þa
hn̄ hafde þta sagt/spytte hn̄ a jordena/⁊ giorde af Hrækanū Saur/ ⁊ smurde Saurnum a
Augu hins blinda. 7 Og sagde hm̃/Far þu til Dykesins Syloa (huad ad þydest sendr) og
þuo þier/Þa gieck hn̄ ⁊ þuode siᵉ/⁊ kom siaande. 8 Þa sogdu Nagranar hn̄s/⁊ þr sem hn̄
høfdu ædur sied/ ad han̄ var Blindur/ Er þ eige sa sm̃ sat ⁊ beidde? Sumer sogdu/Hn̄ er
þ. 9 En̄ adrer sogdu/Lijkur er hn̄ hm̃/Hn̄ sialfur sagde/eg em sa. 10 Þeir sogdu þa vid hn̄
Huornen̄ eru þijn Augu vpploken̄? 11 Hn̄ suarade og sagde/Sa Madur sm̃ neþnest Jesus
giorde sier Saur/⁊ reid a mijn Augu/⁊ hn̄ sagde mier/Far þu til Dykesins Syloa/og þuo
þier/eg gieck burt ⁊ þuode mier/⁊ fieck Synēa. 12 Þeir sogdu til hn̄s/Huᵛ er hn̄? Hn̄ sagde/
Eg veit eige. 13 Þa leiddu þr hn̄ þ̄ Phariseos/sm̃ leingi hafde blindur vered. 14 En̄ þa var
Sabbathsdagur er Jesus giorde þan̄ Sauren̄/⁊ opnade hn̄s Augu. 15 Þa spurdu Pharisei
hn̄ en̄ ad/huornen̄ hn̄ heþde ordid siaāde? En̄ hn̄ sagde þm̃/Saur lagde hn̄ a mijn Augu
⁊ eg þuode mier/⁊ nu sie eg. 16 Þa sogdu sūer af Phariseis/Eige er þesse Madr af Gude

þuiad

ꝥ hn̄ helldur eige Sabbathsdagen̄/ En̄ adrer sogdu/ Huornen̄ mæ Syndugur Madur gio
ra þuilijk Teikn? Og þar vard sundurþyckia þra a mille. 17 Þa sogdu þr aptur til hins
Blinda/ Huad seiger þu af hm̄/ ꝥ hn̄ opnade þijn Augu? En̄ hn̄ sagde/ Spamadur er hn̄.
18 Gydingar trudu eige vm hn̄/ad hn̄ hefde Blindur verid/⁊ være nu skygn orden̄/þang
ad til þr kolludu a hn̄s Forelldra / sem Synena hafde feinged. 19 Og spurde þa
ad so seigiande/ Er hn̄ yckar Son/huorn þier seiged blindan̄ boren̄ vera/eda huor
nen̄ sier hn̄ nu? 20 Hn̄s Forelldrar suorudu þm̄ ⁊ sogdu/Vid vitū ad þesse er ockar Sonur/
⁊ ꝥ hn̄ var Blindr boren̄. 21 En̄ mz huorīu hætte hn̄ sier nu/ ꝥ vitū vid ei/eda huor hn̄s Au
gu opnade/ ꝥ vitū vid ei/ Hn̄ hefr sialfr Alldr til/spyried hn̄ ad ⁊ lated hn̄ sialfan tala ꝧ sig.
22 Þetta sogdu hn̄s Fedgin/af þui ad þau ottudust Gydinga/ ꝥ Gydingar hofdu þa þegar
sambūdid mz sier/ ꝥ ef nockur medkende hn̄ ꝧ Christū/ad sa skyllde vtrekast af þra Samkun
dum. 23 Fyrer þui sogdu hn̄s Fedgin/ Hn̄ er nogu gamall/spyried hn̄ ad. 24 Þa kolludu þr
aptur j odru sin̄e a þan̄ Man̄ s̄ blindur hafde verid/⁊ sogdu hm̄/Gief Gude Heidur en̄/vier
vitū ad þesse madur er syndugur. 25 Hn̄ suarade ⁊ sagde/Er hn̄ Syndugr/ ꝥ veit eg ecke/ Ei
tt veit eg/ad eg var Blindur/⁊ nu sie eg. 26 Þeir sogdu þa til hn̄s/ Huad giorde hn̄ þier/edr
huornen̄ lauk hn̄ vpp þijnū Augum? 27 Hn̄ suarade þm̄/Eg sagde ydur nu ꝥ/ hafid þier ec
ke heyrt ꝥ? Til huors vilied þier heyra ꝥ aptur? Eda vilied þier verda hn̄s Læresueinar?
28 Þa boluudu þr hm̄/⁊ sogdu/ Þu ert hn̄s Læresueinn/ En̄ vær erū Moysis Læresueinar.
29 Vier vitū ad Gud talade vid Moysen/ en̄ vier vitum eige huadan̄ þesse er. 30 Sa Madr
suarade ⁊ sagde þm̄/ ꝥ er vndarlegr hlutur/ad þier vited eige huadan̄ hn̄ er/og þo lauk han̄
vpp mijnum Augū? 31 En̄ vier vitum ad Gud heyrer eige Synduga / helldur ꝥ ef nockr er
Gudz Dyrkare/⁊ giorer epter hn̄s Vilia/þan̄ heyrer hn̄. 32 Fra Veralldar Vpphafi hefur
ꝥ eige heyrt verid/ad nockur hafe vpploked þess Man̄s Augū/s̄ Blindr var boren̄. 33 Væ
re þesse eige af Gude / þa mætte han̄ eckert giora. 34 Þa suorudu þr ⁊ sogdu til han̄s
Allur ertu j Synd alen̄/⁊ þu kien̄er oss/Og þa ræku þr hn̄ wt. 35 Þa Jesus heyrde ꝥ/ad þr
hofdu hn̄ vtreked/Og er hn̄ fan̄ hn̄/þa sagde hn̄ til hn̄s/ Truer þu a Guds Son? 36 Han̄
suarade ⁊ sagde til hn̄s/ Herra/Huør er hn̄/so eg true a hn̄? 37 Jesus sagde til hn̄s/þu sæst
hn̄/⁊ hn̄ s̄ talar vid þig/sa er hn̄. 38 Hin̄ suarade/ Herra eg true/⁊ hn̄ tilbad hn̄. 39 Jesus sa
gde/Til Doms kom eg j þen̄an̄ Heim/ad þr s̄ ecke sia skylldu verda siāde/⁊ ad þr verde Bli
nder s̄ sia. 40 Og nockrer af Phariseis heyrdu þta/s̄ hia hm̄ voru/⁊ sogdu til hn̄s/ Huort er
um vier þa Blinder? 41 Jesus sagdi þm̄/Ef þier værud blinder/þa hefdud þier ongua Sy
nd/Nu fyrst þier seiged/Vier siaum/þa blijfur ydar Synd

X

An̄lega san̄lega seige eg ydur/huor hn̄ geingur eige jn̄ vm Dyrnar/j Sauda
hwsid/helldur stijgur hn̄ jn̄ an̄arstadar/sa er Þiofur ⁊ Mordingi. 2 En̄ sa s̄
geingur jn̄ vm Dyrnar/hn̄ er Hyrder Saudan̄a. 3 Fyrer hm̄ lykur Dyrauør
duren̄ vpp / ⁊ Sauderner heyra hn̄s Rodd/⁊ hn̄ kallar sijna Saude/mz Nafn
ne/⁊ leider þa wt. 4 Og þa hn̄ hefr sijna Saude wtlætid/geingur hn̄ fram̄
ꝧ þm̄/ Sauderner fylgia ⁊ hm̄ epter/ ꝥ þr þeckia hn̄s Rødd. 5 En̄ odrū an̄
arlegū fylgia þr ei epter/helldur flyia þr fra hm̄/ ꝥ þr þeckia eige okun̄ugra Rødd. 6 Þess
an̄ Ordskuid talade Jesus til þra/ en̄ þr skildu eigi huad ꝥ var er hn̄ sagde þm̄. 7 Þa sa
gde Jesus en̄ aptur til þra/San̄lega san̄lega seige eg ydur/Eg em Dyr Saudan̄a. 8 Aller
huorier hellst ꝧ mier eru komner/þr voru Þiofar ⁊ Mordingiar/⁊ Sauderner hlyddu þm̄ ei
ge. 9 Eg em Dyrnar/ef nockur geingur jn̄ ꝧ mig/sa mun frelsast/hn̄ mun ⁊ ganga wt og
jn̄/⁊ fin̄a sitt Foodur. 10 Þiofuren̄ kiemur ei til an̄ars en̄ han̄ stele/Drepe ⁊ fordiarfe/ Eg
em komen̄ til þess ad þr skylldu hafa Lijf ⁊ fulla Nægd.
11 EG em godur Hirder/ Godur Hirder giefr sitt Lijf vt ꝧ Saudena. 12 En̄ Leigumadur Psalm. 23/ 1
en̄/sa ei er Hirder/ ⁊ hũs Sauderner eru ei eigen̄leger/hn̄ sier Vlfen̄ koma/⁊ yfer Esa. 40/ 11
giefr Saudena ⁊ flyr/en̄ Vlfuren̄ grypur þa ⁊ sūdurdreifer Saudunū. 13 En̄ Lei Ezech. 34 23
gumaduren̄ flyr/af þui ad hn̄ er Leigumadr/⁊ hirder eckert vm Saudēa. 14 Eg em godr Hirder 1 Pet. 5 /4

⁊ eg

z eg þecke mÿna Saude/z eg þeckeſt af mÿnū. 15 So ſ ad miñ Fader þecker mig/z eg þecke
Fødurin/z mitt lÿf legg eg vt ꝥ Saudena. 16 Eg hefe z eñ adra Saude/ſ ei eru af þſſu ſa
udahwſi/þa byriar mier z hingad ad leida/z þr munu heyra mÿna Rødd/ Og þar mun ver
da eitt Saudahws z eiñ Hirder. 17 Fyrer þui elſkar mig miñ Fader/ad eg legg wt mitt Lÿf
vppa þ eg take þ z aptur. 18 Eingeñ tekur þ af mier/ helldur legg eg þ af mier ſialfur.
Eg hefe Valld til þ aþ ad leggia/eg hefe z valld til þ aptur ad taka/Þetta Bodord fieck eg
af mÿnū Fødr. 19 Þa vard eñ ſundurþyckia j millū Gydinga ꝥ ſaker þeſſara Orda. 20 Eñ
marger aþ þm̄ ſøgdu/Diøfulcñ heþur hñ/z er Aþſiña/til huors heyred þier hm̄? 21 Adrer
ſøgdu/þſſe Ord eru einſkis Odzmañs/Fær Diøfullcñ nockud Blindsmans Augū vpplokcd?
22 D S þr giordeſt Muſteris Vÿgſla j Jeruſalem/þ var vm Vetr. 23 Og Jeſus gieck j
1 Macc. 4/56 — Muſterinu j Forbyrge Salomonis. 24 Þa vmkrÿngdu hñ Judar/z ſøgdu til hñs.
a (Huørſu leinge) Þetta tala þr — a Huorſu leinge þa helldur þu vorre Sælu vppe? Ef þu ert Chriſtus/þa ſeig oſſ þ
aþ Vnderhyggiu/ — berlega. 25 Jeſus ſuarade þm̄/ Eg ſagda ydur þ/eñ þier trued eige/Þaug Verk er eg giore
ſo ad þr kyñe ad — j mÿns Fødurs Nafne/bera Vitne af mier. 26 Eñ þier trued eige/þt þier erud eige mÿner
aklaga hñ z þyrer — Sauder/ſo ſem eg ſagde ydur. 27 Mÿner Sauder heyra mÿna Rødd/Eg þecke þa/z þeir
koma hm̄/eþ hañ — fylgta mier epter. 28 Og eg gief þm̄ eilÿfft Lÿþ/z alldrei ſkulu þr fyrerþaraſt/ eingeñ ſk þa
heþde medkient — z ſlÿta vr miñe Hende. 29 Fadr miñ ſ gaþ mier þa/er øllū hlutū meire/z eingeñ kañ ad ſlÿta
ſig ad vera Chriſtum a mote Forbodenu. — þa af mÿns Fødurs Hende. 30 Eg z Fadereñ erum eitt. 31 Þa toku Gydingar eñ ſteina
vpp/ad gryta hñ. 32 Jeſus ſuarade þm̄/mørg God Verk ſynde eg ydur aþ mÿnum Fødur/ꝥ
huors þra Verka ſaker/grytid þier mig? 33 Gydingar ſuørudu hm̄ z ſøgdu/Fyrer gott verk
grÿtū vær þig eige/helldur þyrer Gudlaſtan/ad þu ſem ert Madur/ giører þig ſialfañ ad
Psalm. 82/6 — Gude. 34 Jeſus ſuarade þm̄/ ſtendur þ eige ſkrifad j ydru Løgmæle? Eg ſagde/þ þier erud
Guder. 35 Nu ef þier kalled þa Gude/til huerra Gudz Ord eru ſkied/z Ritningeñ mæ eige
riuþaſt. 36 Eñ vid þañ ſ Fadereñ helgade / z j Heimeñ ſende/ þa ſeiged þier/Þu Gudlaſtar
af þui eg ſagde/Eg em Sonur Gudz. 37 Ef eg giøre ecke mÿns Fødurs Verk/þa trued mier
ecke. 38 Nu þyrſt eg giøre þaug/þa trued Verkunū/þo þier viled mier ecke trua/ſo ad þier
þecked z trued/þ Fadereñ ſie j mier/z eg j hm̄. 39 Þeir ſoktu þa eñ til ad grypa hñ/Eñ hañ
gieck wt fra þra Høndū. 40 Og for aptur j þañ ſtad/hinumeigeñ Jordanar/þar ſ Johañes
hafde adur ſkÿrt/z var þar. 41 Marger komu til hñs/z ſøgdu/Johañes giørde eckert Tei
kn/Eñ allt huad Johañes ſagde af þeſſū/þa er ſatt. 42 Og marger trudu þar a hñ.

XI

N Ar lá eirn ſiukur madur/Lazarus ad Nafne/af Bethania/j Hykylū Mart
a/z heñar Syſtur Marthæ. 2 Eñ Maria var ſu ſ Herrañ hafdi ſmurt mz
Matth. 26/7 — Salue/z þurkad hñs Fætur mz ſÿnū Hærlokū/huorrar Broder var ſa Laz
Marc. 14/3 — arus ſ ſiukur lá. 3 Syſtur hñs ſendu þa til Jeſu/ſo ſeigiande/Herra/ſia nu
Luc. 7/37 — ſa þu elſkar/hñ liggur ſiukur. 4 Þa Jeſus heyrde þ/ſagde hñ/þeſſe Sott er
eige til Dauda/helldur til Guds Dyrdar/ſo ad Guds Sonur øde þar aþ prÿſ
ſadur. 5 Eñ Jeſus elſkade Marthā z Syſtur heñar/z ſo Lazarū. 6 Þa hñ hafde þ heyrt
ad hñ var ſiukur/bleif hñ ſamt tuo Daga j þm̄ ſtad ſ hñ var.
7 Epter þ talar hñ til ſiña Læreſueina/Gaungū vier aptur j Judeam. 8 Þa ſøgdu hñs Læ
reſueinar til hñs/Meiſtare/Næſt þa villdu Judar gryta þig / z þo villtu fara þangad apt
ur? 9 Jeſus ſuarade/Eru eige tolþ ſtunder j Deige? Huor hñ geingur vm dageñ/ſa ſteyter
ſig eige/þt hñ ſier þeſſa Heims Lios. 10 Eñ huor hñ geingr vm Nætr/ſa ſteyter ſig/þui þar
er eckert Lios j hm̄. 11 Þetta mællte hñ/z epter þ ſagde hñ til þra/Lazarus Vinur vor hañ
ſefur/eñ eg fer ad vekia hñ. 12 Þa ſøgdu hñs Læreſueinar/Herra/ef hñ ſeþr þa batnar hm̄.
13 Eñ Jeſus talade vm hñs Dauda/eñ þr otludu ad hñ mūde ſeigia vm lÿkamlegañ ſueþn.
14 Þa ſagde Jeſus þm̄ openberlega/Lazarus er lateñ. 15 Og eg þagna ꝥ ydar ſaker/þ eg var
ei þar/ſo ad þier trued/eñ latum oſſ nu ferdaſt til hñs. 16 Þa ſagde Thomas ſm̄ kalladeſt
Tuiburetil Læreſueinaña/Gøngū vær med/ ſo ad vier deyum med hønum. 17 Jeſus
kom þa/ og fañ ad hñ hafde þegar fiora Daga j Grøfeñe leiged. 18 Eñ Bethania lá
hart nærre Jeruſalē/ſo ſ fimtan Akraleingd. 19 Marger Gydingar voru þar komer til Ma
rtham z Mariu/ad þr huggudu þær epter ſiñ Brodur 20 Sem Martha heyrer ad Jeſus
kiemur/renur hun j mote hm̄/eñ Maria ſat heima.

Þa ſagde

21 Þa sagde Martha vid Jesū/ Herra/ Ef þu hefder verid hier/ þa være Broder miñ ei lat
eñ. 22 Eñ eg veit eñ nu/ ad hůs þu beidest af Gude/ ꝥ giefr Gud þier. 23 Jesus sagde til heñ
ar/ Brodᵉ þiñ skal vpprijsa. 24 Martha sagde til hn̄s/ eg veit vel ad hn̄ mun rijsa vpp j Vpp Luc. 14/13
risuñe a efsta Deige. 25 Jesus sagde vid hana/ Eg em Vpprisañ ⁊ Lijfid/ huor hn̄ truer a
mig/ sa mun lifa þott hn̄ deye. 26 Og huor hn̄ lifer ⁊ truer a mig/ sa skal alldrei deyia/ Truᵉ
þu þessu? 27 Hun sagde til hn̄s/ Ja Herra/ eg true ad þu ert sa Christur Sonur Gudz/ sem
j Heimeñ er komeñ.

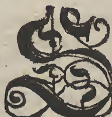
28 DA hn̄ hafde ꝥta sagt/ for hn̄ ⁊ kallade heimuglega a Systr sijna Mariu/ so seigian
de/ Meistareñ er þar ⁊ kallar a þig. 29 Þa hun heyrde ꝥ/ stod hn̄ skyndelega vpp ⁊
kom til hn̄s. 30 Þuiad Jesus var eñ ei komeñ j Þorpid/ helldr vᵉ hn̄ eñ j þeim stad s̄ Martha
hafde j mote hm̄ komid. 31 Eñ ꝥr Judar s̄ j Husinu voru hia heñe/ ⁊ hāa huggudu/ þa ꝥr sau
Mariam/ þad hun stod so fliott vpp/ ⁊ gieck wt/ fylgdu ꝥr heñe epter/ ⁊ sogdu/ hn̄ fer til Gr
afareñar ad grata þar. 32 Þa Maria kom nu þangad sm̄ Jesus var/ ⁊ hun leit hn̄/ fiell hn̄
til Fota hañs/ ⁊ sagde hm̄/ Herra/ ef þu hefder hier verid/ þa være Brodᵉ miñ eige latiñ.
33 Sem Jesus sa hana grata/ ⁊ þa Gydinga lijka gratāde/ er mz heñe komu/ bystest hn̄ vid
j Andanum/ ⁊ angradest þunglega. 34 Og sagde/ Huar hafid þier lagt hn̄? Þeir sogdu
hm̄/ Herra/ kom ⁊ skoda. 35 Þa Tarfellde Jesus/ Þa sogdu Gydingar. 36 Sia/ Huorsu ki
arañ hn̄ hefur haft hn̄. 37 Eñ adrer af þm̄ sogdu/ Matti hn̄ s̄ opnade Blinds mañs Au Sup. 9/6
gu/ eige giora vid þui ad þesse hefde ecke daed? 38 Jesus bystest þa eñ med sialfum sier / og
kom til Grafareñar/ Eñ ꝥ var ein Gryfia/ ⁊ eiñ Steirn var þar ⁊ yferlagdur.

39 JEsus sagde/ Taked af Steineñ/ Þa sagde Martha/ Syster hins Dauda til hn̄s/
Herra/ hn̄ lyktar nu jlla/ ꝥt hn̄ hefur leiged fiora Daga. 40 Jesus sagde til heñar/
Sagde eg þier ecke ad ef þu tryder/ þa mūder þu sia Guds Dyrd. 41 Þa toku ꝥr
Steineñ af/ þᵉ sem hn̄ daude la. Eñ Jesus hof þa sijn Augu vpp ⁊ sagdi/ Fader Eg þacka
þier ad þu bænheyrder mig. 42 Eñ eg veit þo ad þu heyrer mig jafnañ/ helldr ꝑ Folksins sa
kᵉ s̄ hier stendr j kring/ þa seigie eg ꝥ/ so ad ꝥ true þui ad þu sender mig. 43 Þa hn̄ hafde þe
tta sagt/ kallade hn̄ harre Roddu/ Lazare kom þu vt hingad. 44 Og sa Daude kom vt/ reyr
dur mz Lijkbondum/ ad Hondū ⁊ Fotum/ ⁊ vm hn̄s Asian var sueipad mz Sueitaduke/ Jesus
sagde til ꝥra/ leysid hn̄ ⁊ latid hn̄ ganga. 45 Marger af Gydingum s̄ komid hofdu til Mari
am/ ⁊ sau huad Jesus giorde/ trudu a hn̄. 46 Eñ sumer af þm̄ geingu burt til Pharisear
na/ ⁊ sogdu þm̄ huad Jesus hafde giort.

47 ÞA sofnudu Kieñemaña hofdingiar ⁊ Pharisei einu Rade/ ⁊ sogdu/ Huad skulū
vær tilgiora? þui þesse Madur giorer morg Teikn. 48 Og ef vier sleppum hm̄ so/
þa trua aller a hn̄/ ⁊ þa koma Romueriar ⁊ taka fra oss Lond ⁊ Lyde. 49 Eñ eirn
af þm̄ Caiphas/ sa s̄ ꝥ sama ar var ypparste Prestr/ sagde til ꝥra. 50 Þier vitid eckert og
hugleided ecke/ ad betra er ꝑ oss/ ad eiñ Madur deye ꝑ Folkid/ eñ ad allur Lydur tapest. 51 Eñ
ꝥta sagde hn̄ ei af sialfum sier/ helldur af þui ad hn̄ var ꝥss ars ædste Prestur/ þa spade hn̄
ad Jesus skyllde deyia ꝑ Folked. 52 Ei einasta ꝑ ꝥ Folk/ helldur ꝥ ad hn̄ safnade j eitt þeim
Gudz Bornū/ er sundur voru dreyfd. 53 Og vpp fra þm̄ deige samtoku ꝥr mz sier/ huorneñ
ꝥr giæte lijflated hn̄.

54 JEsus gieck þa ei þan af berlega hia Gydingū/ helldur for hn̄ burt j eitt Bygdar
lag/ nærre Eydemorku j eina Borg s̄ kallast Ephraim/ ⁊ þar dualdest hn̄ mz sijnū
Læresueinū. 55 Eñ þa voru Paskar Gydinga nalæger/ Og marger vr ꝥre Sueit geingu
vpp til Jerusalem ꝑ Paskana ad hreinsa sig. 56 Þeir spurdu þa epter Jesu/ ⁊ toludu sijn a mi
lle j Musterenu/ Huad syncst ydur ꝥ hn̄ kiemur ei til Hatijdareñar. 57 Eñ Hofudprestarner
⁊ Pharisei hofdu lated ꝥ Bod wtganga/ Ef nockur visse huar hn̄ være/ þa skyllde vnderuijsa
þm̄/ so ad ꝥr mættu hondla hn̄.

XII

Ex Dogū ꝑ Paska/ kom Jesus j Bethaniam/ þar sm̄ Lazarus hn̄ framlidne
var/ huorn ed Jesus vppuakte af Dauda. 2 Eñ ꝥr biuggu hm̄ þar eina Ku
olldmaltijd/ ⁊ Martha þionade/ Lazarus var eirn af þm̄ sm̄ til Bordsins sat
med honum. 3 Þa tok Maria eitt Pund Salue/ af Omeingudu og Dyr Matth. 26/6
mætu Nardus / Og smurde med Faturnar Jesu / og þurkade so hanns Mar. 14/3
Fatur

Fatur m̄ ſÿnu Nære. Nwſid fÿllteſt ⁊ vpp af Ilm Smÿrſlan̄a. 4 Þa ſagde eirn af hn̄s
Lærεſuein̄u/ Judas Simonis Son Iſcharioth/ ſa er hn̄ ſueik þar epter. 5 Fÿrer þui er ꝥtta
Salue ei ſellt ꝼ þriuhn̄drud ᵃPeninga ⁊ gieſid Fatæk̄u? 6 Þetta ſagde hn̄ eige af þui ad hn̄
hÿrte vm Fatæka/ helldur var han̄ Þiofur/ ⁊ hafde Fiepingiuna/ ⁊ bar ꝥ ſ̄ gieſid var. 7
Þa ſagde Jeſus/ læt hana j Fride/ þetta geÿmde hn̄ til mÿns Greftrunardags. 8 Þui Vol
ada hafid þier jafnan̄ hia ÿdr/ en̄ mig hafed þier ei ad jafnade. 9 En̄ er fiølde mikell af Gÿd
ingum fornam ad han̄ var þar / komu ꝥr ei einaſta þangad fÿrer Jeſu ſaker/ helldur ad ꝥr
ſæe Lazarum þan̄ ſ̄ hn̄ hafde af Dauda reiſt. 10 En̄ Preſtahofdingiar aſettu ſier ad ſlæ j
hel Lazaru̅. 11 Þuiad ꝼ hn̄s ſak̄ geingu marḡ vt af Gÿdingu̅ þāgad/ ⁊ trudu a Jeſu̅.

ᵃ (Peninga) ein̄ Peningur var j þan̄ tÿma ſo mÿk ed ſem ꝥrim̄ Skilldingar Danſker.

Matth. 21/5. Mar. 11/7 Luc. 19/35 Pſalm. 118/25

12 AṈnan̄ Dag epter/ þa ed ꝥ mÿkla Folk heÿrde/ ſ̄ til Hatÿdardagſins var komed/ ad
Jeſus kom til Jeruſalem. 13 Þa toku ꝥr ſier Kuiſte af Pælmuide/ ⁊ geingu vt j mo
te hm̄/ ⁊ hropudu/ Hoſian̄a/ Lofadur ſie ſa ſ̄ kem̄r j Nafne DRottens/ Kong̃ Iſra
els. 14 En̄ Jeſus fieck eina Øſnu ⁊ reid þar a/ So ſ̄ ad ſkrifad er. 15 Ottaſt eige þu Dotter

Eſa. 62/11. Zach. 9/9.

Zions/ Sia/ Þin̄ Kongur kiemur rÿdande a einum Øſnu Fola. 16 En̄ þetta ſkilldu eige ha
n̄s Lærεſueinar j fÿrſtu/ helldur þa ed Jeſus var auglÿſtur/ þa hugleiddu ꝥr ad þetta var af
hm̄ ſkrifad/ ⁊ ꝥr hofdu hm̄ ꝥta giort. 17 En̄ ꝥ Folk hroſade hn̄s Giorninge/ ſ̄ hia hm̄ var
þa hn̄ kallade Lazaru̅ wr Grøfen̄e/ ⁊ af Dauda vppuakte. 18 Af þui gieck ⁊ Folked vt j mo
te hm̄/ ad ꝥ heÿrde ad hn̄ hafde giørt ſoddan̄ Teikn. 19 En̄ Phariſei ſøgdu ſÿn a mille/ Þi
er ſiaed nu ad þier orked onguu/ Sie/ Allur Heimur hleipur epter honum.

20 HAr voru ⁊ nockrer Griſker/ medr þm̄/ ſ̄ vpp hofdu farid ad tilbidia vm Hatÿdena.
21 Þeir geingu til Philippu̅/ huor ed v̇ vr Bethſaida af Galilea/ bædu hn̄ ⁊ ſøgdu.
Herra/ Vier villdu̅ fa ad ſia Jeſu̅. 22 Philippus kom ⁊ ſagde ꝥ Andreas/ En̄ Phi
lippus ⁊ Andreas ſøgdu ꝥ Jeſu. 23 En̄ Jeſus anſade þm̄ ⁊ ſagde/ Sa tÿme er nu komen̄ ad
Manſins Sonur auglÿſeſt. 24 San̄lega ſan̄lega ſeige eg ÿdur/ nema ꝥ ad Hueitekorned fa
lle j Jordena ⁊ deÿe/ þa blÿfur ꝥ einſamallt/ En̄ ef ꝥ deÿr þa fæer ꝥ mÿken̄ Auøxt. 25
Huor hn̄ elſkar ſitt Lÿf/ hn̄ glatar þui/ En̄ huor hn̄ hatar ſitt Lÿf j þeſſu̅ heime/ ſa vardvei

Matth. 10/39. Mar. 8/35 Luc. 9/24. ⁊ 17/33

ter ꝥ til eilÿfs Lÿfs. 26 Ef nock̃ vill mier þiona/ þa fÿlge hn̄ mier epter/ ⁊ huar eg em/ þ̇
ſkal ⁊ min̄ Þienare vera. Ef nockur þionar mier/ þa mun min̄ Fader hn̄ heidra. 27 Mÿn
Sala er nu hrÿgg/ Og huad ſkal eg ſeigia? Fader hialpa mier af þeſſum tÿma/ en̄ ꝼ þui
kom eg þo j þen̄an̄ tÿma. 28 Fader/ bÿrtu Nafn þitt/ Þa kom Rødd af Himne / Eg hefe
þad vppbÿrt/ ⁊ eg ſk̄ ꝥ en̄ aptur vppbirta. 29 Þa ſagde Folkid ſm̄ hia ſtod/ ⁊ aheÿrde/ Þar
vrdu Reÿdarþrumur/ Adrer ſøgdu/ Eingellen̄ talade vid hn̄. 30 Jeſus ſuarade ⁊ ſagde/ Ei
ge kom ꝥſſe Rødd ꝼ mÿn̄ ſaker/ helldur ꝼ ÿdar ſaker. 31 Nu byriaſt Dom̃ ÿfer ꝥſſu̅ Heime.
Nu mun ⁊ þeſſa Heims Høfdinge vtrekaſt. 32 Og þegar eg verd vpphafen̄ fra Jordu/ þa

Num. 9/21 Sup. 3/14 Pſalm. 110/4 Pſalm. 116/2 Eſa. 40/8.

mun eg draga alla til mÿn. 33 En̄ þetta ſagde hn̄/ teiknande m̄ huoriu̅ Dauda er hn̄ ſkÿlldi
deÿia. 34 Þa ſuarade Folked hm̄/ Vier høfu̅ heÿrt j Logmælenu/ ad Chriſt̃ blife ad eilÿfu.
Huornen̄ ſeiger þu þa ad Manſins Sÿne biriar vpp ad hefiaſt? Huor er ſa Manſins Sõr?
35 Þa ſagde Jeſus til ꝥra/ Lioſid er en̄ litla ſtund hia ÿdur/ Ganged þui a medan þier hafid
Lioſid/ ſo ad Mÿrkren̄ ÿferfalle ÿdur ecke/ Sa er geingur j Mÿrkrunu̅/ hn̄ veit eige huort hn̄
fer. 36 A medan̄ þier hafid Lioſid/ þa trued a þad/ vppa þad þier ſieud Lioſſins Børn.

ÞEtta talade Jeſus ⁊ gieck burt ⁊ fordade ſier ꝼ þm̄. 37 Og þo hn̄ giørde ſlÿk Teikn
ꝼ þm̄/ þa trudu ꝥr þo eige a hn̄. 38 So ad vppfÿlleſt Ordſaga Eſaie Spamans/ þa

Eſa. 53/1 Rom. 10/16 Eſa. 6/9 Matt. 13/14 Mar. 4/12 Luc. 8/10. Act. 28/27

hn̄ ſagde/ Herra/ Huor truer vorre Predikun/ ⁊ huoriu̅ er Armlegg̃ DROTtins opin̄
beradur? 39 Fÿrer þui kun̄u þeir eige ad trua/ ꝥt Eſaias ſeiger en̄ aptur. 40 Han̄ blindade
Augu ꝥra ⁊ forherte Hiørtu ꝥra/ ſo ad ꝥr ſæe eige med Augunu̅/ nie ſkilde med Hiartanu/ ad
ꝥr vmſnueſt ⁊ eg hialpe þm̄. 41 Þetta ſagde Eſaias/ þa hn̄ leit hn̄s Dÿrd/ ⁊ talade vm hn̄.
42 Marger af Høfdingiu̅/ trudu þo a han̄/ en̄ ꝼ ſaker Phariſeara þa medkiendu ꝥr ꝥ eige/
ſo ad ꝥr være eige forbodad̄. 43 Þuiad ꝥr villdu helld̃ hafa Vegſemd hia Mønnu̅/ en̄ Veg
ſemd hia Gude.

44 JEſus kallade þa ⁊ ſagde/ Huor ſ̄ truer a mig/ hn̄ truer ei a mig/ helld̃ a þn̄ ſ̄ mig
ſende. 45 Og huor hn̄ ſ'mig/ han̄ ſier þn̄ ſem mig ſende. 46 Eg er eitt Lios j Hei

Inf. 14/9

men komen̄/ ſo ad huor ſem a mig truer ſie eige j Mÿrkrunum. 47 Og huor ſem
heÿrer mÿn Ord ⁊ truer ecke/ han̄ mun eg ei Dæma/ ꝥt eg kom eige til ad dæma Heimen̄/ he

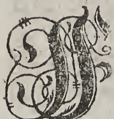
Sup. 3/17 Mar. 16/19

lldur ad frelſa Heimen̄. 48 Huor hn̄ fÿrlÿtur mig/ ⁊ medtekur eige mÿn Ord/ hn̄ hef̃ nu þeġ þn̄
hn̄ dæmer/ Þad Ord ſ̄ eg talade/ ꝥ mū dæma hn̄ a efſta deige. 49 Þuiad eg talade ei af ſialf
um mier

helldur faderen̄ ſem

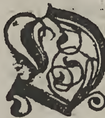
mig sende/ hn̄ gaf mier eitt Bodord / huad eg skyllde giora z mæla. 50 Og eg veit ad hañs
Bodord er ꝥ eilijfa Lijf. Þar fyrer/ þad eg tala/ ꝥ tala eg so s̄ Faderen̄ sagde mier.

XIII

Yr' Paaska hatijdena/ þa Jesus visse ad hn̄s tijme var kom̄en/ ad hn̄ geinge wr
þessū Heime til Fodursins/ lijka s̄ hn̄ elskade sijna/ þa er hier voru j Heime/
so elskade hn̄ þa allt til enda. 2 Og epter Kuölldmaltijdena/ þeg' Diofullin̄
hafde allareidu sendt j Hiarta Judæ Simonis Ischarioth ad hn̄ suike hn̄. 3 — Matth. 26/2
Þa visse Jesus ꝥ Faderen̄ hafde alla giefid sier j Hendur/ z ꝥ ad hn̄ var af — Mar. 14/1
Gude kom̄en̄/ z til Guds þa fære hn̄. 4 Þa stod hn̄ vpp fra Kuölldmaltijdenne/ — Luc. 22/1 — Acto. 1.
lagde af sier Klæden̄/ z tok eitt Lijnklæde/ z gyrte vm sig. 5 Epter ꝥ hellte hn̄ vatne j eina Mūn
laug/ z tok til ad þuo fæturnar a Læresueinunum/ z þurkade med þui Lijnklæde er hn̄ var mz
gyrtur. 6 Þa kom hn̄ til Simonar Petrū/ z hn̄ sagde til hn̄s/ Herra/ Skyllder þu þuo mijnar
Fætr? 7 Jesus suarade z sagde hm̄/ Huad eg giore ꝥ veist þu nu ei/ en̄ seirna skalltu skilia ꝥ.
8 Þa sagde Petr til hn̄s/ Alldrei skallt þu mijnar Fætur þuo. Jesus suarade hm̄/ Þuoe eg þig
ecke/ þa hefur þu ei hlutdeilld medur mier. 9 Simon Petrus sagde þa til hañs/ Herra/ ecke
einasta Fæturnar/ helldur einnen̄ Fætur z Hofud. 10 Jesus sagde til hn̄s/ Sa þueigin̄ er/ hn̄
þarf eige ad þuo nema Fæturnar/ þui hn̄ er olldungis hrein̄/ Þier erud z hreiner/ en̄ eige all
er. 11 Þui hn̄ visse af sijnū Suikara vel/ þui sagde hañ/ þier erud ecke aller hreiner.
12 Nu s̄ ꝥ hn̄ hafde þueiged Fætur þra/ tok hn̄ sijn Klæde/ setteſt nidur aptur/ z sagde
þa en̄ til þra/ Vited þier huad eg giorde ydr? 13 Þier kalled mig Meistara z Herra
þier seiged ꝥ z rett/ ꝥt eg er hn̄ og. 14 Nu ef eg ydar Herra z Meistare þuæ ydar
Fætur/ þa skulud þier z jnbyrdis þuo huor añars Fætur. 15 Þetta gaf eg ydur til Epterdæ
mis/ so þier giored lijka sm̄ eg giorde vid ydur. 16 Sañlega sañlega seige eg ydur/ ad Þionin̄ — Matth. 10/24
er eige meire sijnū Herra/ nie a Postulen̄ þm̄ er hn̄ vtsende. 17 Ef þier vitid þtta/ þa erud þi' — Luc. 6/40
sæler ef þier giored þad. 18 Eigi seige eg vm ydur alla/ eg veit huoria eg hefe wtualid/ — Inf. 15/20.
Helldur ꝥ ad vppfyllest Ritningen̄ / Sa sem ad etur Braud mitt/ hn̄ tredur mig vnder fætur. — a (Postule) kallast ein̄ Sendebode.
19 Nu seige eg ydur ꝥ/ ædr en̄ ꝥ skier/ so ad þier trued/ þa ꝥ er skied/ ad eg em hn̄. 20 Sañle — Psalm. 41/10
ga sañlega seige eg ydur/ Huor hn̄ medtekur ef eg sende nockurn/ sa medtekur mig/ En̄ huor — Matth. 10/40
hn̄ medtekur mig/ hn̄ medtekur þan̄ er mig sende. — Luc. 10/16
21 Þa Jesus hafde þetta sagt/ hrygdest hn̄ j Anda/ vottade z sagde/ Sañlega sañlega se — Matt. 26/18.
ige eg ydur/ Einn af ydur mun forræda mig. 22 Þa leit huor Læresueinana til añ — Mar 14/18
ars/ vgganded af huoriū hañ segdi. 23 En̄ þar var ein̄ af hn̄s Læresueinū/ s̄ sat til — Luc. 22/21
Bordsins/ hia Brioste Jesu/ huorn ad Jesus elskade. 24 Hm̄ bende Simon Petrus/ ad hn̄ sp — Inf. 21/20
yrde hn̄/ huor sa være er hn̄ hefde vmtalad? 25 Af þui hn̄ lá þa a brioste Jesu/ z hn̄ sagde
til hn̄s/ Herra/ Huor er sa? 26 Jesus suarade/ Sa er hañ hin̄ sameer eg dyfe þeñan̄ Bita z
gief/ z dijfde j Bitanū/ og gaf hn̄ Judæ Simonis Ischarioth. 27 Og epter þn̄ Bita for Sa
tan j hn̄. Þa sagde Jesus til hn̄s/ Huad þu giorer þa gior ꝥ fliott. 28 En̄ eingen̄ af þm̄ s̄ til
Bordsins sætu visse til huors hn̄ sagde hm̄ ꝥ. 29 Sum' ætludu ꝥ af þui ad Judas hafde fie
pi[n]giuna/ ad Jesus munde seigia hm̄/ Kaup ꝥ oss giorest þorf til Hatydardagsins/ eda ad hn̄
giæfe nockud fatækum. 30 Og þa hn̄ hafde Bitan̄ teked/ gieck hn̄ strax vt/ z þa var Nott. 31
En̄ þa hn̄ var wtgeingen̄/ sagde Jesus/ Nu er Mansins Sonur auglystur/ z Gud er augly
stur j hm̄. 32 Fyrst Gud er auglystur j hm̄/ þa mun Gud auglysa hn̄ j sialfum sier/ z snarle — b (Nytt Bodord) Eg vil ecke
ga mun hn̄ auglysa hn̄. — þreyta ydur med margfølldu Løg
33 Kiæru Born/ eg em en̄ litla stund hia ydr/ þier munud leita min/ z lijka sm̄ eg sagde/ — mæle/ so sem Mo
vid Gydinga/ huort eg fer þangad kunned þier ecke ad koma/ z nu seige eg ydur. 34 — ses j Gamla Tes
Eitt b nytt Bodord þa gief eg ydur/ ad þier elsked huor añan̄/ lijka s̄ eg elskade ydr/ — tamentenu/ Helld
so skulud þier z elskast jnbyrdis. 35 Og af þui mūu aller þeckia ad þier erud mijner Læresuein — ur skal þad vera
ar/ ef þier hafid Kiærleikan̄ ydar a mille. 36 Simon Petrus sagde til hn̄s/ Herra/ Huort fer — allt Løgmaal j ny
þu? Jesus suarade hm̄/ þangad s̄ eg fer mattu nu ad sinne eige fylgia mier/ en̄ seirna meir þa — ta Testamentenu ad þier elsked hu
muntu fylgia mier. 37 Petur sagde til hn̄s/ Herra/ þui ma eg nu ei ad sinne fylgia þier? Eg — ør añan̄/ þar fyr
vil setia mitt Lijf wt fyrer þig. 38 Jesus suarade hm̄/ skyllder þu setia þitt Lijf wt fyrer mig? Sañ — er er ꝥ nytt z þss
lega sañlega seige eg þier/ ad Hanen̄ gelur ei ædur en̄ þu hefur afneytad mier þrysuar. — nya Testamentis Bodord/ fraskiled øllum Gømlum.

XIIII

S hn̄ sagde til sinna Lærsueina/ ydar Hiortu hrædest ecke/ true þier a Gud/ þa
true þier z so a mig. 2 J mijns Fodurs hwsi eru margar Verur. En̄ ef ei so
være/ þa villde eg seigia/ ad eg fære ad tilbua ydr stad. 3 Og þa eg fer hiedan̄ ad
tilbua ydur Stad/ þa vil eg aptur koma/ z taka ydur til mijn/ so þier sieud þar
s eg er. 4 Og hùt eg fer/ þ vite þier/ z Veigen̄ vited þier eirnen̄. 5 Thomas
sagde til hn̄s/ Herra Vier vitū eige huort þu fer/ Eda hùnen̄ meigū vier þa
veigen̄ vita? 6 Jesus sagde til hn̄s/ Eg em Vegurен̄ z Sannleikuren̄ z Lijfed. Eingen̄ kiem
Sup. 10/9 ur til Fodursins/ nema ꝥ mig. 7 Ef þier þecked mig/ þa þecked þier z min̄ Fodr/ Og nu hie
dan̄ jfra/ þa þecked þier hn̄/ z hafid sied han̄. 8 Philippus sagde til han̄s/ Herra/ Syn oss
Sup. 12/45. Fodurin̄ þa næger oss. 9 Jesus sagde þa til hn̄s/ So leinge er eg hia ydur/ z þu þecker mig
eige? Philippe/ Huor mig sier/ sa sier Foduren̄/ z huornen̄ seiger þu þa? Syn oss Foduren̄.
Sup. 8/18. 10 Truer þu eige/ ad eg em j Fodurnū/ z Faderen̄ j mier? Þaug Ord eg tala til ydar/ þaug
tala eg ecke afsialfum mier/ Faderen̄ sm̄ er j mier/ hn̄ giører þaug Verk. 11 Trud mier ad
Sup. 5/36 eg er j Fødurnum/ og Faderen̄ j mier/ vilied þier þ eige/ þa trued mier þo ꝥ Verkanna saker.
Matth. 7/7 12 Sannlega sannlega seige eg ydur/ Huor hn̄ truer a mig / sa mun eirnen̄ giøra þaug Verk s
eg giøre/ hn̄ mun z giøra þessū meire/ þt eg fer til Fodursins. 13 Og hùs þier bidied j mijnu
Mar. 11/24 Nafne/ þ vil eg giøra/ so ad Faderen̄ dyrkest j Synenum. 14 Huors þier bidied j mijnu Naf
Inf. 16/23. ne/ þ vil eg giøra.

15 Ef þier elsked mig þa hallded mijn Bodord. 16 Og eg mun bidia Foduren̄/ og hann
mū giefa ydr annan̄ a Huggara/ so ad hn̄ sie hia ydr eilijflega. 17 Þan̄ Sannleiks An
da/ huorn Heimuren̄ fær eige medteked/ þui hn̄ sier hn̄ eige/ z þecker hn̄ eige/ Enn
þier þecked han̄/ þt han̄ blijfur hia ydur/ z mun vera j ydur. 18 Eige vil eg ydur Fodurlausa
epter læta/ eg kiem til ydar. 19 Þad er en̄ nu lijtell tijme/ þa mun Heimuren̄ ei sia mig meir/
b (Huad) Hu en̄ þier skulud sia mig/ þt eg lifi/ z þier munud lifa eirnen̄. 20 A þm̄ Deige mūud þier skilia/
ørnen̄ geingur þ ad eg er j mijnū Fodr/ z þier j mier/ z eg j ydr. 21 Hù hn̄ hefur mijn Bodord/ z helldr þau/ hn̄
til / huad a þad er sa sem mig elskar/ en̄ sa mig elskar/ sa elskast af mijnum Fødur/ z eg mun elska han̄/ z eg
ed vara. openbera mig fyrer hønum. 22 Þa sagde Judas eige Jscharioth til hn̄s/ Herra/ b Huad er
þad/ ad þu villt open̄bera þig oss / en̄ eige Heimenū? 23 Jesus suarade z sagde til hn̄s/ Hù
Inf. 15/10. hn̄ elskar mig/ sa helldur mijn Ord/ Og min̄ Fader mun elska han̄/ z vid munum koma til ha
ns/ z giøra j hia hm̄ Vistaueru. 24 En̄ huor han̄ elskar eige mig/ sa helldur eige mijn Ord
Og þ ord er þier heyred er eige mitt/ helldur Fodursins þess er mig sende. 25 Þetta sagde eg
ydur/ a medan̄ eg var hia ydur. 26 En̄ Huggaren̄ hin̄ Heilage Ande/ þn̄ er min̄ Fader mun
senda j mijnu Nafne/ han̄ sialfur mun kienna ydur þad allt/ z aminna ydr a allt huad eg sagde
ydur. 27 Frid læt eg ydur epter/ min̄ Frid gief eg ydur/ Ei giefr eg ydr so s Heimuren̄ giefur/
Yduart Hiarta hrædest eige nie skielfest. 28 Þier heyrdud þad eg sagde ydr / Eg fer burt/
eg kiem til ydar aptur/ Ef þier elskudud mig/ þa gleddust þier vid þ/ ad eg sagde/ Eg fer til
Fodursins/ þt Faderen̄ er mier meire. 29 Og nu sagde eg ydur þ fyrr en̄ þ skier/ so ad þier tru
Philipp. 2/7 ed þa þ er skied. 30 Hier epter mun eg ei tala margt framm vid ydur/ Þui Hofdinge þessa Hei
ms kiemur z med mig hefur hn̄ eckert. 31 Helldur þ ad Heimuren̄ þecke/ þ eg elska Foduren̄/
z eg c giøre so sm̄ Faderen̄ hefur mier boded. Standed vpp z lætū oss ganga burt.

a (Huggara) Paracletus kallest ein̄ Suars madur/ edur sa Mal ver annars vegna/ fyrer Dome/ Sa sem hug
gar/ styrker og hialpar þeim sem Søkene verdur boren̄/ So giører og Heilagur Ande/ j vorre Samuisku fyr
er Guds Dome/ a mote æklogun Syndarennar og Diøfulsins.
c (Giører so) Heimuren̄ skal læra/ ad Christur alleina giører Fødursins Villa fyrer oss. Rom. 5

XV

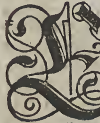
Eg em sannur Vijnuidur/ z min̄ Fader er Vijngardzmaduren̄. 2 Huorn kuist a mier / er eige færer Auoxt/ mun hn̄ aftaka/ z huorn þan̄ sm̄ Auoxt fæ
Cap. 13 rer/ mun hn̄ hreinsa/ so ad hn̄ fære meira Auoxt. 3 Þier erud nu hreiner fyr
er saker þess Ordz s eg talade til ydar. 4 Blijfid j mier/ z eg j ydr/ Lijka sm̄
Vijnkuisturen̄ fær eigeført Auoxt af sialfū sier/ nema han̄ sie a Vijn Tr
enu/ So z eige helldur þier/ nema þier blijfid j mier. 5 Eg em Vijn Tri
ed/ en̄ þier erud Kuisterner/ Huor hann blijfur j mier / og eg j hønum/ sa færer myken̄ A
uoxt/ Þuiad an mijn fæed þier eckert giørt. 6 Huor sa er ei blyfur j mier/ hn̄ mū wtkastadr
sda s annar Kuistur/ z vppþorna/ z þeir samannlesa þa/ z kasta a Elld ad brenna. 7 Nu ef
þier blijfed j mier/ z mijn Ord blijfa j ydur/ Bidied þa huors þier vilied/ Og þ skal ydr skie

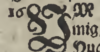
Þat

8 Þar mz verdur miñ Fader dyrkadur/ad þier bæred mikeñ Auoxt/⁊ oded mÿn' Læresuein".
9 SO s̄ miñ Fader elskade mig/lÿka so elska eg ydur/blÿfid j miñe Astsemd. 10 Ef þi
er vardueited mÿn Bodord/þa blÿfid þier j miñe Astsemd/lÿka s̄ eg vardueitte mÿns
Fodurs Bodord/⁊ eg blÿf j hñs Astsemd. 11 Þetta tala eg þui til ydar/ad miñ Fog
nudur blÿfe hia ydur/⁊ ydar Fognudur vppfyllest. 12 Þad er mitt Bodord/ad huor ydar els
ke añañ/so s̄ eg elskade ydur. 13 Eingeñ hefur meire Astsemd eñ þessa/ad hñ lætur sitt Lÿf
vt ꝥ sÿna Vine. 14 Þier erud mÿner Viner/ef þier giored ꝥ eg byd ydur. 15 Og hiedan af sei
ge eg ei leingr ad þi' sieud Þienar"/ ꝥt Þioneñ veit ei af huad hñs Herra giorer/eñ ydr hefe
eg sagt/ad þi' erud Vin'/þui allt huad eg heyrde af mÿnu Fodr/ꝥ kuñgiorde eg ydr. 16 Ei
vtuolldu þier mig/helldr hefi eg vtualed ydr/⁊ eg skickade ydr til/ad þi' geingud burt ⁊ færdud
Auoxt ⁊ ydar Auoxtur blÿfe/til ꝥss/ef þier bidied Fodureñ j mÿnu Nafne/ꝥ giefe hñ ydur.
17 ÞAd byd eg ydur/ad þier elsked huor añañ. 18 Ef Heimureñ hatar ydur/ þa vitid/ad
hñ hefr hatad mig fyrr eñ ydr. 19 Ef þier værud af Heimenu/þa elskade Heimureñ
ꝥ hñs være/Eñ mz þui þi' erud ei af þessu heime/helldur vtualde eg ydur af Heime
nu/ꝥ ꝥ hatar ydr Heimureñ. 20 Miñest a mÿn Ord/er eg sagde ydr/Þienareñ er ei meiri sÿ
nu Herra. Ef þr hafa offsokt mig/þa munu þr ⁊ offsækia ydr/Hafa þr geymt mÿn Ord/þa
munu þr ⁊ geyma ydar Ord. 21 Eñ allt þetta munu þr giora ydur/ꝥ mÿns Nafns saker
ꝥt þr þeckia eige hñ/þañ er mig sende. 22 Ef eg være eige komeñ/og hefde sagt þm ꝥ/þa
hefdu þr b ongua Synd/Nu hafa þr eckert/ꝥ þr afsake sÿna Synd mz. 23 Huor s̄ mig ha
tar/sa hatar ⁊ miñ Fodur. 34 Ef eg hefde eige giort þaug Verk a medal þra/s̄ eingenn
hefur añar giort/þa hefdu þr ongua Synd/Eñ nu hafa þr sied þau/⁊ hata þo bæde mig
⁊ miñ Fodur. 25 Helldur ꝥ ad þad Ord/s̄ skrifad er j þra Logmæle/vppfyllest/Aan sak
ar hofdu þr mig ad hatre.
26 Eñ þa sa Huggareñ kiemur/huorn eg mun senda ydur af Fodurnu/sem er Sañleiksins
Ande/huor af Fodurnu framgeingur/hñ mun bera Vitne af mier. 27 Þier munud og bera
Vitne af mier/ꝥt þier hafid j fra Vpphafe hia mier verid.

Sup. 14/15
Sup. 13/34
Ephes. 5/2
1 Tess. 4/9
a (Astsemd) So ad þier kuñed ad treysta a/huad ki æra eg hefe ydur/ þad skiedur ef þier erud j mier/ og hallded myn Ord/huørsu jlla sem añars til geingur.
Matth. 10/24.
Luc. 6/40
Sup. 13/16
b (Ongua Synd) Þess klarara sem Christur hefr opinberad Gydingu Guds Vilia/⁊ þss stærre Dasemdar verk sem hañ hafde giørt hia þeim til styrkingar Lærdomenu/ þess stærre var þeirra Synd.
Matth. 11/20

XVI

Nn ꝥtta hefe eg talad til ydar/so ad þier hneyxlest eige. 2 Þui þr muñu forbo
da ydur/Og sa tÿme kiemur/ad hu ydur lÿflætur/hñ meinar sig giora þægt
Verk Gude þar med. 3 Og þetta munu þr giora ydur af þui/ ad þr þeckia
huorke Fodureñ nie mig. 4 Eñ þetta tala eg þui til ydar/ad nær su stund
kiemur/þa skulud þier miñast þar a/ad eg sagda ydur ꝥ/Eñ þetta sagde eg
ydur ei j vpphafe/þui eg var hia ydur.

5 EG nu fer eg til hñs s̄ mig sende/Og eingeñ ydar spyr mig ad/Huort fer þu? 6 Hell
dur af þui eg talade þetta til ydar/þa vppfyllest yduart Hiarta af hrygd. 7 Eñ eg
seige ydur Sañleikeñ/ꝥ batar ydur ad eg fare hiedañ/Þui ef eg fer eige hiedañ/þa
kiemur eige Huggareñ til ydar/Eñ ef eg fer hiedañ/þa mun eg senda hñ til ydar. 8 Og þa
hñ kiemur/straffar hñ Heimeñ ꝥ a Synd/⁊ ꝥ Riettlæte/⁊ ꝥ Dom. 9 Fyrer Syndena/þui þe
ir trua ei a mig. 10 Eñ ꝥ Riettlæted/ꝥt eg fer til Fodursins/⁊ þadan af siaed þier mig ei. 11
Eñ ꝥ Domeñ/ꝥt ꝥssa Heims Hofdinge er dæmdur. 12 Eñ hefe eg margt ad seigia ydur/eñ
þier fæed ei allt bored ad siñe. 13 Eñ nær ad kiemr sa Sañleiksins Ande/þa mun hñ leida
ydr j allañ Sañleik/ Þuiad ei talar hñ af sialfu sier/helldur huad hñ heyrde/þad talar hñ/
⁊ huad epterkomande er/ ꝥ kuñgiorer hñ ydur. 14 Hñ saime mun ⁊ anglysa mig/ ꝥt af mÿnu
mun hñ ꝥ taka ⁊ kuñgiora ydur. 15 Allt huad miñ Fader hefur/ꝥ er mitt/ Fyrer þui sagde
eg ad af mÿnu mun hñ ꝥ taka ⁊ kuñgiora ydur.

16 VM lÿteñ tÿma munud þier ecke sia mig/ ⁊ eñ aptur vm lÿteñ tÿma munud þier sia
mig/ꝥt eg fer til Fodursins. 17 Þa sogdu nockrer af hñs Læresueinum sÿn a mille/
Huad er þad ad hañ seiger oss/Vm lÿteñ tÿma þa muud þier ei sia mig/Og eñ apt
ur vm lÿtiñ tÿma þa munud þier sia mig/⁊ eg fer til Fodursins? 18 Þa sogdu þr/Huad er ꝥ
hñ seiger/Vm lÿteñ tÿma? Vier vitu eige huad hñ seiger. 19 Þa fornam Jesus ad þr vill
du spyria hñ ad/⁊ sagde til þra/Þier spyried ad þui ydar a mille/ ad eg sagde/Vm lÿteñ tÿ
ma þa munud þier ei sia mig/⁊ þa aptur vm lÿteñ tÿma þa munud þier sia mig. 20 Sañlega
sañlega seige eg ydur/Þier muud græta ⁊ syrgia/eñ Heimureñ mun fagna. Þier verded hr
ygguer/eñ ydar hrygd sk snuast j Fognud.

Matth. 10/18
Mar. 13/9
Luc. 12/11
a (Synd) Ver olldeñ/Natturañ Skynsemeñ ⁊ er Vita ecke ad Vantrueñ er Synd/ ⁊ ad Trueñ er Riettlæte/ og ad Guds Domur fyrerdæmer allt þad sem ad þeir og Diøfulleñ dæma a mote þeim Christnu vnder Guds þionustu/⁊ Guds Nafns æsynd/ Þar fyrer straffar hiñ Heilage Ande j Euangelio/allt ꝥ fyrer Synd / sem ecke er Trueñ

21 Konan̄ nær hū̄ fæder/þa hefr hū̄ hrygd/ꝥt hen̄ar stund er komen̄/En̄ þa hū̄ hefr Barn
ed fædt/min̄est hun ei framar þess Narmkuælis ꝼ̇ þssi fagnadar saker/ad Madur er j Heimen̄
boren̄. 22 Þier hafid nu eirnen̄ hrygd/en̄ eg skal sia ydur aptur/⁊ ydart Hiarta skal fagna/⁊
ydu arn Fognud skal eingen̄ af ydur taka.23 Og a þeim̄ Deige munu̅d þier mig ⁊ einskis spyria.
SAn̄lega san̄lega seige eg ydur/Ef þier bidied Foduren̄ nockurs j mīnu Nafne/ þa mū̄
hā̄ gefa ydur þad. 24 Hingad til hafid þier ecke bedid j mīnu Nafne/ Bidied/ þa mū̄
ud þier fa / so ad ydar Fognudur fullkomnest.
25 Þetta hef eg talad j Ordskuidū̄ til ydar. Sa tīme kiemr ad eg tala ei leingr Ordzkuide til
ydar/helldur kun̄giore eg ydur berlega af mynū̄ Fodur. 26 A þeim Deige munud þier ⁊ bid
ia j mīnu Nafne/Og eige seige eg ydur/ad eg mune bidia Fodren̄ ꝼ̇ ydur. 27 Þuiad sialfr
Faderen̄ elskar ydur/af þui þier elsked mig/⁊ trued ꝥ eg sie af Gude vtgeingen̄. 28 Eg er
af Fodurnū̄ vtgeingen̄/⁊ komen̄ j þen̄an̄ Heim/ Eg fyrerlæt ⁊ aptur þen̄an̄ Heim/ og fer til
Fodursins. 29 Hans Lærersueinar seigia þa til hans/sie/Nu talar þu berlega/og mæler ongua
Ordzkuide. 30 Nu vitū̄ vier ad þu veist alla hlute/⁊ þu þarft eige ad b nockur spyrie þig/Fy
rer ꝥ truū̄ vier ad þu siert af Gude vtgeingen̄. 31 Jesus suarade þeim̄/Nu trued þier. 32 Sia
ed/Su stund kiemur/⁊ er nu þegar komen̄/ ad þier munud tuistrast huor til sīn/⁊ skilia mig
epter einsaman̄/En̄ eg er þo ei einsaman̄/ꝥt Faderen̄ er mz mier. 33 Þetta talade eg til yd
ar/so ad þier hefdud Frid j mier/J Heimenū̄ hafid þier þreyngïng/en̄ verid þo hughrauster/
Þui eg yfervan̄ Heimen̄.

XVII

HEtta talade Jesus/⁊ hof vpp sīn Augu til Himins/⁊ sagde/Fader/Stund
en̄ er komen̄/ad þu auglyser Son þin̄/so ad þin̄ Sonr auglyse ⁊ þig. 2 So sē
þu gafst hōm yferualld alls Holldz / ad hā̄ giefi þeim̄ ollū̄ er þu gafst hōm ei
lījft Lijf. 3 En̄ ꝥ er eilījft Lījf/ad þr þecke þig alleina ein̄ san̄an̄ Gud/⁊ þan̄
þu sender Jesum Christū̄. 4 Eg auglyste þig a Jordu/⁊ fullkomnade ꝥ Ve
rk/er þu fieckst mier ad giora. 5 Og nu auglys mig Fader hia sialfum þier/
mz þre Dyrd er eg hafde hia þier/adur en̄ Heimuren̄ var. 6 Eg hefe opinberad Nafn þitt
ꝼ̇ Monnum/þeim̄ er þu gafst mier af Heimenū̄/Þeir voru þīner/⁊ þu gafst mier þa/⁊ þr gey
mdu þīn Ord. 7 Nu vita þeir ad allt huad þu gafst mier/er af þier. 8 Þui þaug Ord er þu
gafst mier/þa gaf eg þeim̄/⁊ þr hafa þaug medteked/⁊ þeckia san̄lega/ ꝥ eg em af þier vt
geingin̄/⁊ trua þui ad þu sender mig. 9 Eg bid ꝼ̇ þeim̄/a Eige bid eg ꝼ̇ Heimenū̄/helldur fyr
er þeim̄/huoria þu gafst mier/þui þr eru þīner. 10 Allt huad mitt er/ꝥ er þitt/Og huad þitt
er/ꝥ er mitt/Og j þeim̄ er eg auglystur. 11 Og eige em eg nu meir j Heimenū̄/en̄ þr eru j Hei
menū̄/⁊ eg kiem til þīn. Heilagur Fader/geym þa j þīnu Nafne/huoria þu gafst mier/ad
þr sieu eitt/ sē vid. 12 A medan̄ eg var hia þeim̄ j Heimenū̄/þa geymde eg þa j þīnu Nafne/
huoria þu gafst mier/þa varduieitte eg/ ⁊ eingen̄ af þeim̄ er glatadur / Nema þad glotunar
Barn/so ad Ritningen̄ vppfyllest. 13 En̄ eg kiem nu til þīn/Og þetta tala eg j Heimenū̄/so
ad þr hafe min̄ fullan̄ Fognud/mz sialfū̄ sier. 14 Eg gaf þeim̄ þīn Ord/⁊ Heimuren̄ hatar
þa/ꝥt þr eru eige af Heimenū̄/lījka sē ꝥ ad eg er ei af Heimenū̄. 15 Eg bid eige/ad þu tak'
þa af Heimenū̄/helldur ad þu geymer þa fra jllu. 16 Þeir eru eige af Heimenū̄/so sē ad eg
er eige af Heimenū̄. 17 Helga þu þa j þīnū̄ San̄leik/Þīn Ord eru San̄leikur. 18 Lījka sem̄
þu sender mig j Heimen̄/so sende eg þa j Heimen̄. 19 Fyrer þa helga eg sialfan̄ mig/so ad þr
sieu og Helgader j San̄leikanum.
20 EG bid ei einasta ꝼ̇ þeim̄/helldur ⁊ jafnuel ꝼ̇ þeim̄ sē trua mīnu a mig/ꝼ̇ þra Ord. 21 So
ad þr sieu aller eitt/so sē þu Fader ert j mier/⁊ eg j þier/ad þr sieu ⁊ eitt j ockr/So ad
Heimuren̄ true/ꝥ þu sender mig. 22 Og þa Dyrd/sē þu gafst mier/ þa gaf eg þeim
Ad þr sieu ⁊ eitt/so sē ad vid erū̄ eitt. 23 Eg j þeim̄/⁊ þu j mier/so ad þr sieu fullkomner j eitt ⁊
ꝥ ad Heimuren̄ kun̄e ad þeckia/ad þu sender mig/⁊ ꝥ þu elsk' þa/so sē þu elskar mig. 24 Fad'
huoria er þu gafst mier/ vil eg/ad huar sem̄ eg er/þa sieu þr mz mier/so þr siae mīna Dyrd/
þa þu gafst mier/ ꝥt þu elskader mig/fyrr en̄ Heimuren̄ var grundualladur. 25 Riettuīsse
Fad'/Heimuren̄ þecker þig eige/en̄ eg þecke þig/⁊ þesser þeckia ad þu sender mig. 26 Og
þitt Nafn giorde eg þeim̄ kun̄ugt/⁊ eg vil giora þeim̄ ꝥ kun̄ugt/so ad þīn Astsemd mz huor re
þu elskader mig/sie j þeim/⁊ eg j þeim.

Matt. 7/7. Mar. 11/24 Luc. 11/9. Jacob. 1/5

b (Nockur) þad er/Men̄ þurfa ecki ad spyria þig/þui þu kiemr fyrer mz Andsuared þuiad þu sier Hiartad/⁊ allt þad sem leynt er.

Zach. 13/7 Matth. 26/31 Mar. 14/27

Matth. 28/18

a (Eige fyrer Heimenum) ꝥ er Eg bid ecke ad þu lætter Heimsins/og þeirra Ogudlegu æslætt ⁊ Hiørdser/vera þier þocknanlegar/Eins ⁊ Moyses bad. Num. 16. Ad Gud villde ecke medtaka Offur Chorah. Og David 59. psalm. Vertu ønguū̄ þra Myskunsamur/sem eru so þuer brotner Illgiørda Men̄/ An̄ars eiga Men̄ ad bidia fyrer Heimenum ad han̄ meige snuast. Psalm. 41/10 109/8

Þa

XVIII

NA Jesus hafde nu þetta talad / gieck hann vt mz sijna Læresueina / yfer vm
Lækenn Kedron/ þar var einn Jurtagardur / Og Jesus gieck þar jnn med sij
na Læresueina. 2 Enn Judas sa er hn sueik/ visse ⁊ þennan stad/ þt opt safn
adest Jesus þangad mz sijna Læresueina. 3 Þa Judas hafde nu til sijn tek
ed flock Manna/ ⁊ eirnenn af Kiennemannahofdingianna ⁊ Phariseanna Þienur
um/ kom hn þangad mz Blysum/ Lompum/ ⁊ Vopnum.
4 NV sem Jesus visse allt huad yfer hn ætte ad koma/ þa gieck hn vt/ ⁊ sagde til þeirra
Ad huorium leited þier? 5 Þeir suorudu hm/ Ad Jesu af Nazareth / Þa sagde Jes
us til þra/ Eg em hn. Enn Judas sa er hn forried/ stod þr eirnenn hia þm. 6 Og þa
er Jesus sagde til þra/ Eg em hn/ horfudu þr a bak aptur/ ⁊ duttu til Jardar. 7 Hn spurdi
þa enn aptur ad/ Ad huorium leited þier? Enn þr sogdu/ Ad Jesu af Nazareth. 8 Jesus su
arade/ Eg sagde ydur þ/ Eg em hn. Og ef þier leited ad mier/ þa læted þessa burtu ganga/
9 So ad vppfylldest þ Ord er hn sagde/ Onguum glatade eg af þm s þu gafst mier.
10 ÞA hafde Simon Petur eitt Suerd/ ⁊ dro þ vt/ ⁊ slo til eins Kiennemannahofdingians
þienara/ ⁊ hio af hm hns hægra Eyra/ enn Þienarenn hiet Malchus. 11 Þa sagde Je
sus til Peturs/ Stingtu þijnu Suerde j slijdrer/ Skal eg þa ei drecka þann Kaleik/ sem
mier gaf minn Fader?
12 EN flockurenn ⁊ hinn ypparste Hofudsmadr/ ⁊ Gydinga Þienarar hondludu Jesum/ ⁊
bundu hn. 13 Og leiddu hn fyrst burt til Nannas (sa var Mæg Caiphæ) Sa er þa
var þess Aars ædste Prestur. 14 Enn Caiphas var sa er Gydingum gaf þ rad/ ad bet
ur fære þ eirn Madur være lijflatenn f Lydenn.
15 SImon Petrus fylgde Jesu epter/ ⁊ einn annar Læresueinn/ Sa sãe Læresueinn var kunn
ugur Kiennemannahofdingianum/ ⁊ gieck jnn med Jesu j Kiennemannahofdingia Salinn.
16 Enn Petur stod f Dyrunum vte. Þa gieck vt hinn annar Læresueirn/ s Kiennemanna
hofdingianum var kunnugur/ ⁊ talade vid hana sem Dyrnar geymde ⁊ leidde Petrum jnn. 17 Þa
sagde Ambatten s Dyrnar geymde til Peturs/ Ertu eige eirn af þess mans Læresueinum?
Hnn sagde/ Eige er eg. 18 Enn Þienarar ⁊ Vndermenn stodu/ ⁊ hofdu giort eirn Kolaelld/ ⁊
vermdu sig/ þt Kulde var. Petur stod þar hia þm/ ⁊ vermde sig.
19 EN Kiennemannahofdingenn spurde Jesum þa ad/ vm hns Læresueina/ ⁊ vm hns Kienning.
20 Jesus suarade hm/ Eg hefe opinberlega talad f Heimenum/ Eg kiende ⁊ jafnann
j Samkunduhusum ⁊ j Musterenu/ þar s aller Gydingar komu samann/ ⁊ a laun hefe
eg eckert talad. 21 Þui spyr þu mig þar ad? Spyr þu þa þar ad/ s heyrt hafa huad eg hefe
talad til þra/ Sia/ Þeir vita huad eg hefe sagt. 22 Enn s hn sagde þta/ þa gaf eirn þra Þie
nara sm þr hia stod/ Jesu Pustur/ ⁊ sagde/ Skalltu so suara Kiennemannahofdingianum?
23 Jesus suarade/ Ef eg talade jlla/ þa vitna þu þ vont vera/ enn ef eg talade riett/ Þui slær
þu mig þa? 24 Og Nannas sende hann bundenn til Caipham / Kiennemannahofdingia. 25
Og er Simon Petrus stod þar ⁊ vermde sig/ þa toludu þr til hns/ Ertu eige eirn af hns Lær
esueinum? Hnn neitade ⁊ sagde/ Eige er eg. 26 Þa sagde eirn af Kiennemannahofdingians
Þienurum/ frænde þess sm Petur hio af Eyrad/ Sa eg þig eige j Grasgardenum hia hm? 27
Þa neitade Petur þui enn aptur/ Og strax gol Hanenn.
28 ÞA leiddu þr Jesum fra Caiphas ⁊ j Þinghusid/ Enn þ var snemma. Og þr geingu ei
sialfer jnn j Þinghusid/ ad þr saurgudust ecke/ helldr so þr mættu neita Paskanna. 29
Pilatus gieck þa vt til þra ⁊ sagde/ Huoria aklæru fæted þier j giegn [a] þessum Man
ne? 30 Þeir suorudu ⁊ sogdu til hns/ Ef þsse være ei Illrædismadur/ þa hefdum vier eige j hẽ
dur feinged þier hn. 31 Þa sagde Pilatus til þra/ Taked þier hn þa ⁊ dæmed epter ydrum Lo
gum/ Gydingar sogdu þa til hns/ Ei þorum vier ad lijflata nockurn. 32 So ad þad Ord Jesu vpp
fylldest/ er hn sagde/ teiknande til mz huium Dauda hn ætte ad deyia. 33 Pilatus gieck þa jnn
aptur j Þinghusid/ kallade Jesum/ ⁊ sagde til hns/ Ertu Gydinga Konungr? 34 Jesus sua
rade/ Talar þu þ af sialfum þier/ Eda hafa adrer sagt þier þad vm mig? 35 Þa suarade
Pilatus/ Er eg nockud Gydingur? þijn Þiod ⁊ Kiennemannahofdingiar selldu þig mier/ Hu
ad hefr þu giort? 36 Jesus suarade/ Mitt Rijke er eige af þessum Heime/ Ef ad mitt Rijke væ
re af þssum Heime/ þa mundu mijner Þienarar strijda þar f/ so ad eg selldest ei Gydingum/ enn
nu er mitt Rijke eige þadan. 37 Þa sagdi Pilatus til hns/ Þa ertu þo Konungr? Jesus suar

f.
Grasgardurenn
2 Sam. 15/23
Matt. 26/36
Mar. 14/32
Luc. 22/39

Matth. 26/47
Mar. 14/43
Luc. 22/47

Sup. 17/12

Matt. 26/51
Mar. 14/47
Luc. 22/50

g.
Jesus leiddur
til Annas.
Luc. 3/2.
Supr. 11/49.

Matth. 26/58
Mar. 14/54
Luc. 22/54

Matth. 26/57
Marc. 14/53
Luc. 22/56.

ij.
Jesus leiddur
fyrer Domhused
Matth. 27/2
Marc. 15/1
Luc. 23/1
a (Þessum) Þad
er þurfa ad þier
skulut hafa mik
ed ad klaga vppa
þennann. so godann
og Mannþiegann
Mann.

ade/ þu

b (Sañleikureñ) Ironia eſt/vilter þu tala vm Sannleika/ þa er þad þared þyrer þier.
Matt.27/15
Mar. 15/6
Luc. 23/17

rade/Þu ſeiger þad/ Eg em og Konungur/ Til þeſſ er eg fæddur/ og j Heimiñ komeñ/
ad eg bere Vitne Sañleikanũ. Og huor hñ er af Sañleikanum/ ſa heyrer mijna Rodd. 38
Pilatus ſagde til hñs/ Huad er b Sañleikureñ? Og þa hañ hafde þta ſagt/gieck hañ vt ap
tur til Gydinga/ ꝛ ſagde til þra/ Eg fiñ ongua Søk med hm̃. 39 Eñ ꝥ er ydar ſiduenia/ ad
eg giefe ydur eirn lauſañ a Paſkum/ Vilied þier ad eg gieþe ydur nu lauſañ Gydinga Kong
eñ? 40 Þa kølludu aller aptur j mote/ſeigiande/ Eige þeñañ/helldur Barrabam/ Eñ Bar
rabas var eiñ Mañdrapare.

XIX

Matth.27/27.
Mar. 15/17

ÞA tok Pilatus Jeſũ/ ꝛ hwdſtrykte hñ. 2 Og ſtrijdsmeñerner flettudu eina Kó
ronu aþ Þyrnũ/ ꝛ ſettu hana a hñs Høfud/ ꝛ løgdu yfer hñ Purpuraklæde. 3
Og ſøgdu/ Heill ſiertu kiære Kõgr Gydinga/ Og gæfu hm̃ pwſtra. 4 Þa gieck
Pilatus vt aptr ꝛ ſagde til þra/ Siaed/ Eg leide hñ nu vt hingad til ydar/ ſo
ad þier vited ꝥ eg fiñ ongua ſøk mz hm̃. 5 So gieck Jeſus vt/ berande Þyrne
Koronu/ ꝛ Purpuraklæded/ Og hañ ſagde til þra/ Siaed/ Huilijk Mañeſkia.
6 Þa er Kieñemañahøfdingiarner ꝛ Þienararner ſau hñ/ kølludu þr ꝛ ſøgdu/ Kroſſfeſtu/
Kroſſþeſtu. Pilatus ſagde til þra/ Taked þier hañ ꝛ kroſſþeſted / þi eg fiñ ongua ſøk med

Leuit. 24/16
Sup. 5/18.

hm̃. 7 Þa ſuorudu hm̃ Gydingar/ Vier høþũ Log/ ꝛ epter þm̃ Logum ſkal hñ deyia/ þi hañ
giorde ſig ſialfañ ad Gudz Syne.
8 ÞA Pilatus heyrde ꝥ Ord/ ottadeſt hñ eñ meir. 9 Og gieck jñ aptur j þinghuſid/ ꝛ ſag
de til Jeſu/ Huadã ertu? Eñ Jeſus gaf hm̃ eckert ſuar. 10 Þa ſagde Pilatus til hñs
Talar þu eige vid mig? Veiſtu eige/ ad eg heþe Valld til ad kroſſþeſta þig/ ꝛ eg he
fe Valld til ad giefa þig lauſañ? 11 Jeſus ſuarade/ Eige hefder þu nockud valld yþer mier
nema þier være ꝥ giefid hier oþañ ad/ Fyrer þui hefur ſa meire Synd/ er mig ſellde þier. 12
Og epter ꝥ leitade Pilatus vid/ huorneñ hñ giæte læted hñ lauſañ/ Eñ Gydingar hropudu
ꝛ ſøgdu/ Ef þu lætur þeñañ lauſañ/ þa ertu ecke Keiſarans Vinr/ Þuiad huor ẽ ſig gior'
ad Konunge/ hñ er a mote Keiſarañũ. 13 Þa Pilatus heyrde þad Ord/ leidde hñ Jeſum vt/ ꝛ
ſette ſig a Domſtoleñ j þm̃ ſtad ẽ kallaſt hiñ ſteinlagde/ eñ a Ebreſku/ Gabbatha. 14 Eñ ꝥ
var Affangadagr Paſka/ nærre ſiøttu ſtund. Þa ſeiger hñ ꝛ til Gydinga/ ſiaed/ ꝥ er yd' Kõ
gur. 15 Eñ þr kølludu/ burt/ burt med hñ/ Kroſſfeſtu hñ. Pilatus ſagdi til þra/ ſk eg kroſſfeſta
ydu arn Konung? Kieñemañahøfdingiarner ſuorudu/ Onguañ Konung høfũ vær nema Kei
ſarañ. 16 Þa þramſellde hñ þm̃ hñ/ ad hñ kroſſfeſteſt.

iv
Jeſus Kroſſþe ſtur.
Matth.27/33.
Marc. 15/22.
Luc. 23/33.

OG þa toku þr Jeſũ ꝛ leiddu hñ j burt. 17 Og hñ bar ſiñ Kroſſ. Og gieck vt j þñ Stad/
ẽ kalladeſt Høfudſkieliaſtadur/ eñ a Ebreſku Golgatha. 18 Þar kroſſfeſtu þr hñ/ og
tuo adra med hm̃/ a bædar Sijdur/ eñ Jeſum j mided. 19
PIlatus ſkrifade þa eina yþerſkrift/ ꝛ ſette hana vpp yþer Kroſſeñ/ ꝛ þar var ſkrifad/
Jeſus af Nazareth/ Konungr Gydinga. 20 Þeſſa Yferſkrift læſu marger af Gyding
um/ þi ſa ſtadur/ var nærre Borgeñe/ þar Jeſus var kroſſþeſtur/ Eñ ꝥ var ſkrifad
a Ebreſkt/ Griſkt/ ꝛ Latinſkt Twngu mæl. 21 Þa ſøgdu þr ædſtu Preſtar Gydingañа vid
Pilatum/ Skrifa þu eige Konungur Gydinga/ Helldr ꝥ hñ haþe ſagt/ Eg em Konungur Gy
dinga. 22 Pilatus ſuarade/ Huad eg ſkriþade/ ꝥ heþ eg ſkriþad.

Matth.27/35
Marc. 15/24.
Luc. 23/34
Pſalm.22/19

23 ÞA Strijdzmeñerñ hoþdu kroſſfeſt Jeſũ/ toku þr hñs Klædnad/ ꝛ giordu a fiøgra hlut
a ſkipte/ ſierhuoriũ Strijdzmañe/ eiñ hlut/ ꝛ þar med Kyrteleñ/ Eñ Kyrtilleñ var ei
ge ſaumadur/ helldur þra oþan verdu allur prionadur. 24 Þa tøludu þr ſijn a mille/
Skiptũ vær hm̃ ei j ſundur/ hlutunſt helldur vm/ huors hñ ſkal vera/ ſo ad Ritningeñ vppfy
lldeſt er ſeiger/ Þeir ſkiptu med ſier Klædũ mijnum/ ꝛ a miñ Kyrtel þa løgdu þr hlutkeſte/ og
þta giordu Strijdzmeñerner.
25 EN þar ſtodu vid Kroſſeñ Jeſu/ Moder hñs/ ꝛ Modurſyſter hñs/ Maria Hwsfrw
Cleophæ/ ꝛ Maria Magdalena. 26 Þa Jeſus ſa nu ſijna Modr/ ꝛ þañ Læreſuein.
þar nærſtandande/ er hñ elſkade/ ſeiger hñ til ſiñar Modur/ Kona/ ſia þu/ þad er þiñ
Sonur. 27 Epter ꝥ ſeigir hñ til Læreſueinſins/ Sia/ ꝥ er þijn Moder/ Og vpp þra þre ſtũdu
tok Læreſueirneñ hana ad ſier.

Pſalm.69/22

28 EPter ꝥ/ þa Jeſus viſſe ad allt var nu fullkomnad/ ꝛ ad Skrifteñ yrde vppfylld/ þa
ſeiger hañ/ mig þyrſter. 29 Þar ſtod eitt Kier fullt aþ Edike/ Eñ þr fylltu eirn Nia
rdaruott/ mz Edik/ ꝛ løgdu hñ vm Yſop/ ꝛ hielldu þui þ Muñ hm̃. 30 Eñ þa Jeſus
hafdi Edikid til ſijn tekid/ ſagde hñ/ Þad er fullkõnad/ Og ad hneygdu Høfde/ þa vppgaf hñ
ſiñ Anda.
Enn

31 EN Gydingar/mz þui þ var Afþangadaguren so ad Lijkamarner være eige a Krosse
nū vm Sabbathsdagen (þt sa same Sabbathsdagr v^r mykell) þa bædu þr Pilatū
ad þra Bein brytust/ z oþan tækest. 32 Þa komu Striidsmenerner/ z brutu sundur
Bein hins fyrsta/ z so hins añars/ sm mz hm voru krossfester. 33 Eñ þa þr komu til Jesū/
z sau ad hñ var allareidu dauðeñ/ þa brutu þr eige hñs Bein. 34 Helldur opnade eirn af Str
iidsmoñunū hñs Siidu mz spiote/ z strax þa rañ þ^r vt Blod z Vatn. 35 Og sa er þ hefr sied
ber þar Vitne vm/ z hñs Vitnisburdur er sañur/ z hñ sae veit þ ad hñ seiger satt/ so ad þr
z so truid. 36 Þuiad þetta er skied/ so ad Ritningeñ vppfylldest / Eige skulud þier briota no
ckud hñs Bein. 37 Og eñ aptur seiger oñur Ritning/ Þeir munu sia hñ j huorn þr stungu. Exod. 12/46. Num. 9/12.
38 HAr epter bad Joseph af Arimathæa (huor ed var Lærisueirn Jesu/ þo heim
uglegur/ þ ottasaker vid Gydinga) Pilatū vm/ ad hñ mætte taka nidur Lijkāa Jesu/ Marc. 15/42 Luc. 23/50
z Pilatus leyfde þ/ þa kom hñ z took nidr Lijkamañ Jesu. 39 Þar kom z Nicodem v
us/ sa er fyrre kom vm Nott til Jesu/ færande samblandada Myrru vid Aloe/ nær hundrad Jesu Grepltrā
Punda. 40 Þa toku þr Lijkamañ Jesu z sueipudu j Lijne mz dyrmætu Salue/ so s Gydinga Joh. 3/2
sidr er til ad greftra. 41 Eñ þar j þm stad s hñ var krossfestur var Grasgardur. Og j Gras
gardenum var ny Grof/ j huoria ad eingeñ hafde eñ verid lagdur. 42 Þangad løgdu þr Je
sum/ þ saker Affangadagsins Gydinga/ þt su Grof var nærre.

XX

A þm fyrsta deige Vikuñar/ þa kiemur Maria Magdalena snema/ þa ad eñ
var myrkt/ til Grafareñar/ z sier ad Steirneñ er burt af Grofeñe. 2 Þa hl Matth. 28/1 Marc. 16/1 Luce 24/1.
eypur hun/ z kiemur til Simonar Peturs/ z til hins añars Lærisueins/ þañ
ed Jesus elskade/ z sagde til þra/ Þeir hafa teked burt Herrañ vr Grofiñe/
z vier vitum eige huar þr hafa lagt hñ. 3 Þa gieck Petr vt/ z hiñ añar Læ
risueirn/ z komu til Grafareñar. 4 Eñ þaug tuo hlupu æsamt/ þui hiñ añ
ar Lærisueirn hliop vakrara fram eñ Petr/ z kom fyrst til Grafareñar. 5 Og er hñ giægdist
þar jñ/ sa hñ Lijnklædeñ løgd þar/ eñ hñ gieck eige jñ. 6 Þa kiemr Simon Petrus epter ho
nū/ stijgur j Grøfena/ z sier ad Lijnlokeñ eru løgd þar. 7 Og þañ Sueitadwk er var vm Je
su Hofud/ ei lagdañ med Lijnklædunū helldur sierdeilis samañ vndeñ j einum stad. 8 Þa stie
z hiñ añar Lærisueirn jñ/ sa er fyrre kom til Grafareñar/ sa þ z a trude Þui. 9 Þui þr kun a (Trude þui) ad hañ være burt tek
nu þa eige eñ Ritningena/ þad hñ byriade vpp ad rijsa af Dauda. 10 Þa geingu Lærisuei eñ so sem Magdalena hafde sagt
narner aptur til samans. þeim.
11 MAria stod vid Grøfena/ z griet þar vte þ. z er hū griet/ þa giægdest hū j Grofena. Matth. 28/1
12 Og sa tuo Eingla Huijtklædda/ sitiande þar/ eiñ til Hofda eñ añañ til fota/ þ^r s Luc. 24/4
þr høfdu lagt Lijkamañ Jesu. 13 Og þr søgdu til heñar/ Kōa/ Þui grætur þu? Hū
sagde þm/ Þeir hafa teked burt Herrañ miñ/ z eg veit eige huar þr hafa lagt hñ. 14 Þa
hun hafde þetta sagt/ snerest hun vid/ z leit Jesum standa þar/ z veit þo ei ad þ er Jesus. b (Vppstigen)
15 Þa sagde Jesus til heñar/ Kona/ Huad grætur þu? Ad huoriū leitar þu? Eñ hun ætladi þad þyrst hun tru
Jurtagardsmañeñ vera/ z sagde til hñs/ Herra/ Ef þu barst hñ burt/ þa seig þu mier/ huar de ecke enn nu ad
lagder þu hñ? So vil eg sækia hañ. 16 Jesus sagde til heñar/ Maria/ Hun snerest vid/ hñ være Gud/ þa
z sagde til hñs/ Rabbuni/ Þad kallast Meistare. 17 Jesus sagde til heñar/ Snertu mig eige/ villde hñ ecke lat
Þuiad eg er eñ eige b Vppstigeñ til mijns Fodurs. Far til Brædra miña/ z seig þm. Eg fer a snerta sig/
vpp til mijns Fodurs/ z til ydars Fodurs/ Til mijns Guds z yduars Guds. 18 Maria Mag Þuiad snerta mer
dalena kom z kuñgiorde Lærisueinunū/ Eg hefe sied Herrañ/ Og þetta sagde hñ mier. ker Truna / Og
19 EN þañ sama dag er fyrstur var j Vikuñe/ ad Kuollde/ þa er Lærisueinarn^r voru sā S. Johañes athu
añ komner/ z Dyrnar voru aptur lucktar/ þ hrædslusaker vid Gydingana/ kō Jesus gar sierdeilislega
z gieck midt jñ/ z sagde til þra/ Fridur sie med ydur. 20 Og þa hñ sagde þetta/ synde framar ødrum
hñ þm Hendurnar z sijna Siidu. Þa vrdu Lærisueinarn^r glader/ ad þr sau DRottēñ. 21 Þa Gudspiallamøñum
sagde Jesus eñ aptur til þra/ Fridur sie mz ydur/ Lijka sm Faderen sende mig so sende eg yd um þa Andlegu
ur. 22 Og er hñ sagde þetta/ Blies hñ a þa/ z sagde til þra/ Medtaked þier Heilagañ An þyding/ þar Mat
da. 23 Huoriū þier fyrergiefid Synderna/ þa eru þær þm fyrergiefnar/ Og huoriū þier þær theus skrifar. 28.
aptur hallded/ þa eru þær þeim aptur halldnar. 24 Eñ Thomas eirn af þm tolf/ sa er ka ad hñ hafe latid
lladest Tuibure var eige med þm þa Jesus kom. 25 Þa søgdu adrer Lærisueinorner til hñs/ Kuiñurnar sner
Vier høfum sied Herrañ. Eñ hñ sagde til þra/ Nema eg siae Naglaforeñ j hñs Hondum/ ta sig.
z eg læte miñ Fingur j Naglaføreñ/ z eg legge mijna Hand j hñs Siidu/ vil eg ecke trwa. Matth. 18/18.

26 OG atta Døgum epter ꝥ/þa voru hñs Læresueinar þar aptur eñ jñe/⁊ Thomas mz
þm̄/Þa kom Jesus ad luckttum Dyrum/stod j midid ⁊ sagde/Fridur sie med ydur. 27
Þui næst seiger hñ til Thomam/Riettu þiñ Fingur hingad/⁊ skoda mynar Hendr/
riett vt þyna Hønd ⁊ legg j myna Sydu/⁊ vert ei vantruadur/helldur truadur. 28 Thom
as suarade ⁊ sagde til hñs/DRotteñ miñ ⁊ Gud miñ. 29 Jesus sagde til hñs/Þuiad þu sæst
mig Thoma/þa truder þu/ Sæler eru þr er ei sia ⁊ trua þo. 30 Og mørg øñr Teikn þa gi
Inf.21/25 ørde Jesus fyrer synum Læresueinum/ huor ed eige eru skrifud j þessare Book. 31 Eñ þesse
eru þui skrifud/ad þier trued/ꝥ Jesus sie Christur Guds Sonr/Og ad þier skulud hafa lif
fid ꝥ truna j hñs Nafne.

XXI

EPter ꝥ opiñberade sig Jesus eñ aptur vid Sioeñ Tyberias/eñ hñ opiñberade
sig so. 2 Þar voru til samans Simon Petrus/ ⁊ Thomas/sa er kalladest
Tuikure/ og Nathanael sa er var af Cana Galileæ/ ⁊ Syner Zebedei og
adrer tueir af hñs Læresueinum. 3 Simon Petrus sagde til þra/Eg vil fara
ad fiska/Þeir sogdu hm̄/þa viliū vier ⁊ koma mz þier. Þeir geingu þa wt/⁊
Luc. 5 stigu strax a Skip/Og a þre Nott feingu þr eckert.
4 ENn ad Morgne kōnū/þa stod Jesus j fioruñe/eñ Lærisueinarner vissu ei ad ꝥ var Je
sus. 5 Jesus sagde til þra/Børn/hafid þr eckert til Matar? Þeir suorudu hm̄/Nei.
6 Eñ hñ sagde til þra/ Kastid vt Netenu til hægrehandar vid skipid/⁊ þa munud þier
nockud fiña/Þa kostudu þr vt/⁊ gatu ei dreiged ꝥ fiølda saker Fiskaña. 7 Þa sagde sa Lær
esueirn til Peturs s̄ Jesus elskade/Herrañ er ꝥ/Eñ þa Simon Petrus heyrde ꝥ/ad Herrañ
være ꝥ/vafde hñ vm sig Skyrtuñe/þt hñ var Nakeñ/⁊ varpade sier vt a Sioeñ. 8 Eñ adrer
Læresueinarner komu a skipenu/þt þr voru ei lāgt fra Lande/helldr nær tuo hundrud alna/⁊
drogu Netid med fiskunū. 9 Og er þr stigu a land/sau þr Ellozglædur/⁊ fisk yferlagdañ/⁊
Braud. 10 Jesus seiger til þra/Færid hingad af þm̄ Fiskū er þr feingud nu. 11 Simon Pet
rus stie jnn/⁊ droo Netid a Land/fullt af storū Fiskum/hundrad/ þremr ⁊ fimtigu/ Og þo
þr være so marger/þa rifnade þo eige Netid. 12 Jesus seiger til þra/Kōid þier ⁊ snæded/Eñ
eingeñ Læresueinaña þorde ad spyria hñ ad/Huor ertu? þt þr vissu ad ꝥ var Herrañ. 13 Þa
kom Jesus ⁊ tok Brauded/gaf þm̄ ꝥ/⁊ lyka eirneñ Fiskeñ. 14 Þetta er nu hid þridia siñ/
er Jesus opiñberade sig synū Læresueinū/epter ꝥ hñ var vpprisiñ af Dauda.
15 ÞA þr høfdu nu snætt/seiger Jesus til Simonar Peturs /Simon Jona/ elskar þu
mig/meir eñ þesser? Hñ sagde hm̄/Ja Herra/þu veist ad eg elska þig/Hñ sagde þa
til hañs / Fæd þu Lomb myn. 16 Eñ seiger hñ j añad siñ aptur til hañs/Simon
Jona elskar þu mig? Hñ seiger hm̄/ja Herra/þu veist eg elska þig/Hñ seiger til hñs/Fæd þu
Saude myna. 17 Hañ seiger eñ aptur j þridia siñ til hñs/Simon Jona elskar þu mig? Þa
hryggdest Petr vid/þui hñ sagde j þridia siñ til hñs/Elskar þu mig? Og sagde til hñs/Herra/
þu veist alla hlute/þu veist ad eg elska þig/Jesus seiger til hñs/ Al þu Saude myna. 18 Sañ
2 Pet.1/14 lega/sañlega seige eg þier/ þa þu varst vngr/gyrter þu sialfr þig ⁊ gieckst hūt þu villder/eñ
þa þu elldest/muntu þynar hendur vtbreida/⁊ añar mun þa gyrda þig/⁊ þangad leida s̄ þu
villt eige. 19 Eñ þta sagdi hñ/teiknādi mz huoriū Dauda ad hñ skyllde Gud dyrka.
OG þa hñ hafde þetta sagt/seiger hñ til hñs/Fylg þu mier epter. 20 Þa snere Petur si
Sup.13/23 er vid/⁊ leit þañ Læresuein epterfylgianda s̄ Jesus elskade/sa er ⁊ vm Kuølldmaaltydē
na hafde a hñs Brioste leiged/⁊ sagt/Herra hūr er sa er þig mū forrada? 21 Þa Petr
leit þeñañ/seiger hñ til Jesu/Herra/Huad skal þa þesse? 22 Jesus seiger til hñs/Ef eg vil
ad hñ blyfe til þess ad eg kiem/ Huad kiemur ꝥ vid þig? Fylg þu mier epter. 23 Þa gieck su
Ordræda wt a medal Brædraña/Þesse Læresueirn deyr eige. Og Jesus sagde eige til hñs/hñ
deyr eige/Helldur ef eg vil ad hñ blyfe til þess ad eg kiem/Huad kiemur ꝥ vid þig?
24 Þesse er sa Læresueirn/er vm þessa Hlute ber Vitne/⁊ þetta skrifade/
Og vier vitum ad hñs Vitnisburdur er sañur. 25 Þar eru ⁊ mar
Sup.20/30 ger adrer hluter/sm̄ Jesus giorde/ hūier ef þr skylldu aller
skrifast eitt epter añad/þa helld eg ad Heimureñ mun
de eige yfergrypa þær Bæk ur sm̄ skrifast mættu.

Ender a S. Johañis
Euangelio

Formale yfer Poſtulanna Giørninga.

Eſſa Book ſkulu Meñ eige leſa ⁊ ælykta/ſo ſ vier høfum fyrr giørt/So ſm ad hafe S. Lucas hier jñe at eins Giørninga poſtulaña/ edur ſierhuors þeirra eigeñleg werk vppſkrifad/til epterdæmis godra verka ⁊ Gudlegs Lyfernis/So ſm S. Auguſtinus ⁊ marger adrer hafa þetta epterdæme halldeд ꝥ allra beſta j þeſſare Book/ Ad poſtularn er med þeim Chriſtnu høfdu allt ſitt gotz ſameigeñlegt etc. Huad þo ſkaña ſtund varde/⁊ hlaut vm ſyder aflagt ad verda.

Helldur ſkulu Meñ þetta merkia ⁊ athuga/ad S. Lucas vnderuyſar ⁊ kieñer øllū Chriſteñdomnū/j þſſare Bok/ allt til Veralldareñar enda/þa ſøñu Høfudgrein Chriſtelegs lærdoms/ſm er þeſſe/Huorneñ vier hliotum aller ad verda Riettlæter/alleinaſta fyrer Truna a Jeſum Chriſtū æn nockurs ſtudnings Løgmalſins/edur Tilhialpar vorra eigeñlegra Verka: Þetta hefur verid ſu hellſta meining/Søk ⁊ efne/þui hñ hafe þeſſa Bok ſkrifad. Þar ß þa framknyr hñ ⁊ aluarlega framſetur/ecke alleinaſta Poſtulaña Predikance/wt af Truñe a Jeſum Chriſtum/huorſu bæde Gydingar ⁊ hiner Heidnu/hafa ordeð ß hana Riettlæter ad verda/æn allra Verka ⁊ forþienuſtu/Helldur þa framſetur hñ eirneñ dæmeñ ⁊ Giørninga ſlyks Lærdoms/ huorſu bæde Heidingiarner/ſo vel ſm Gydingarner/ſieu alleinaſta fyrer Euangeliū/æn Logmalſins Riettlæter ordner. So ſm S. Petur vottar/j tyunda ⁊ j fimtanda Capitula/Ad Gud j þeſſu efne/hafe onguañ miſmun giørt a mille Gydinga ⁊ Heidingia/Helldr/ſo ſm ad hñ Heidingiū/ſm æn Løgmalſins lifdu/gaf ß Euangelÿ Predikan/þañ Heilaga Anda/So hefur hñ ⁊ þañ ſama Anda/ eirneñ giefed Gydingum ß Euangelium/eñ ecke ß Logmalед/nie helldur ß fra werka eda werdſkulldunar ſaker. Setiandi ſo til ſamans jafnframt huørt ødru/j þeſſare Book/bæde Lærdomeñ wt af Truñe/⁊ ſo eirneñ Epterdæmed Truareñar.

Huad S. Lucas ſierdeilis kieñer oſſ j Poſtulaña giørningum.

Gydingar ⁊ Heidingiar verda Riettlæter æn Løgmalſins.

Yrer þeſſar greiner ma þeſſa Bok vel kalla eina wtlegging yfer S. Pals piſtla/Þuiad huad S. Pall kieñer ⁊ framknyr/med ordū ⁊ greinū Heilagrar Ritningar/ꝥ ſyner S. Lucas hier/⁊ ſañar ꝥ hid ſama mz Epterdæmum ⁊ Fraſøgum/ ad ſo hafe ꝥ ſkied/ ⁊ þañeñ hliote ꝥ ad ſkie/ſo ſm S. Pall kieñer Ad eckert Logmal ⁊ eingeñ Goduerk giøre Mañeñ Riettlatañ/helldur alleinaſta Trueñ a Chriſtū.

Þeſſe Book er gloſieran yfer S. Pals Piſtla.

Og j þeſſare Book hefr þu eina ægiæta ſkugſio ⁊ Sionargler/huar jñe þu matt ſia/huorſu ſañarlega ſatt ꝥ er/SOLA Fides Juſtificat/Alleina trueñ giorer Mañeñ Riettlatañ/Þuiad til þeſſa ſama Lærdoms/eru øll þaug epterdæme/⁊ aller þeir giørningar ſm j þeſſare Book ſtanda/ofallualt ⁊ huggunarſamlegt witne/ſm ecke kañ ad bregdaſt/Þui ſia ad eins til/huorneñ S. Pall hefr ſialfr ſnweſt/Jtm huornenn ſa Heidne Cornelius vmſnereſt ß Ord S. Peturs / So ſm Eingelleñ ſegde hm ß/ad Petur ſkyllde predika ß hm ꝥ Ord/fyrer huort hñ ſkyllde verda Saluholpeñ/Jtem Landſtiornareñ Sergius/ſo og allar þær Borger/þar S. Pall og Barnabas predikudu/ Hugleid ꝥ fyrſta Conciliū og Þing Poſtulaña til Jeruſalem/Cap. fimtāda/ Hygg ad ollum Predikunum S. Peturs/ Pals/Stephani ⁊ Philippi/þa fiñur þu/huorſu þad allt kiemur j einum Stad nidur/ ſm er/ad vier ß Truna a Chriſtum alleina/ß vtañ Logmalid ⁊ Verkeñ/hliotū til Nadareñar ad komaſt/ og Riettlæter ad verda. Nær þu med ſoddañ hætte les/og vnderſtendur þeſſa Bok/þa er miøg audvelldt nidur ad þagga vora Motſtodumeñ/huorier oſſ til Logmalſins vyſa/og til vorra verka/latande ſo j lioſe ß ollum Heimenum ſyna fauiſku/⁊ ſkilningsleyſe/Þar ß ſeiger S. Lucas/ad ſlyk Epterdæme Truareñar hafe og ſo hm gudhræddu Gydingū / ſm truader voru ſtoora Furdu auked / Eñ hiner adrer vantrwudu Gydingar/hafe ſiñulauſer/og oolmer þar vt af orded/Huad ei var fурdanda/Af þui ad þeir voru vppfoſtrader j Løgmalenu/og høfdu vid ꝥ vaneſt allt j fra Abrahams Tyd/Og ꝥ hla ut þm ad miſlyka/ad Heidingiar / ſm huorke viſſu af Gude nie Logmalenu/ſkylldu lyka j Guds Nad þm jafner verda.

Sola fides juſtificat.

Paulus.

Cornelius.

Sergius

Fyrer Truna a Chriſtū æn Løgmalſins ⁊ Verkaña verdum vier Riettlæter.

NN þar vorer Meñ vier ſm aller erū Heidingiar)laſta ſo og ofſækia þeñañ Articulum/⁊ Lærdom/ꝥ er tyuſiñum ſlæmra/Þar vier þo ſiaum/⁊ kuñum þeſſ ei ad þræta / ad Guds Nad og Kinning Chriſti/ er komiñ til vorra Forfedra/æn Logmalſins ⁊ æn nockrar Verdſkulldunar og Forþienuſtu / Þa þeir voru j hrædelegre Skurgodadyrkan/og allſkyns glæpum .

Eñ med fra laſtyrdum/og ofſoknum/munu þr ecke meira auiña/eñ Gydingarner med ſra grimd ⁊ ædi hafa afrekad/Þuiad hñ ſa ſm fyrrnier hotade Gydingum mz ſlyku/og liet þeim fyrer Moyſen/þeſſa wyſu ſyngia

Eg vil giora ydr reida ß þa/ſ ei er miñ Lydr/⁊ yf° fauiſſu Folke vil eg vpperta ydr. Og Oſe 2. C. Eg vil kalla þa mitt Folk ſ ecki er mitt folk(ꝥ er þa ſ lifa æn Logmalſins ⁊ vkaña.)

hñ hefur þad ent og hallded. Þeſſe hinn ſame/hann hootar og ſo eirneñ vorum løſturum
(ſem hann hefur allareidu wppbyriad) hann mun þad efna/og hallda vid þa/
Enn þeſſu trua þeir ecke/fyrr enn þeir reyna þad
(ſo ſem Gydingarner)Amen.

Huørneñ vier Heidingiar erum komner til Guds Nadar ⁊ Þeckingar Chriſti.

Annar Partur S. Lucæ
Gudspialla vm Postulan na Giørninga.

I

Añ fyrra Bookmæla giorda eg ad sønu/
vm allt þ/þu kiære Theophile/ ꝰ Jesus hof vpp bæde ad
giøra ⁊ kieña. 2 Allt til þſſ dags/er hñ vard vppnüeñ/ep
ter þ hañ hafde Postulunü a Byfalning giefid (huoria
hñ hafde vtualid) ꝥ Heilagañ Anda. 3 Huerium hñ tiede
⁊ sialfañ sig lifanda epter Pijſl ſijna / j marghættudum
Beuysingum/ ⁊ liet þa sia sig a medal þra vm fiorutiger
Daga/talande ꝥ þm af Guds Rijke. 4 Og ſm hñ hafdi
Luc. 3/16 þm samañsafnad/baud hñ þm ad þr vike eige vt af Je
Marc. 1/8 rusalem/Helldur ad þr skylldu epterbijda Fyrerheite Fod
Luc. 24/49 ursins/ ꝰ þier (sagde hñ) hafid af mer heyrt. 5 Þuiad Jo
Joh. 14/26. hañes skijrde med Vatne/eñ þier skulud med Heilægum
Matth/3/11. Anda skyrder verda/ei langt epter þſſa Daga. 6 Eñ þr
Jnf. 11/16 ꝰ þar voru til samans kõner/spurdu hñ ad ⁊ søgdu/ Herr
a/Villtu nu a þessü tyma vpprietta aptr Jsraels Rijke?
7 Eñ hñ sagde til þra/ ydur ber ei ad vita tijma edur ſtü
Jnf. 2/3 der/huoriᵘ Faderen sette j sialfs sijns Vallde. 8 Helldur müud þier ødlast kraft Heilags An
b (Mijner) ecke Moysis Vottar/ helldur alleinasta Madarens j Christo. da/ þess er yfer ydur mun koma/Og þier skulud b mijner Vottar vera til Jerusalem/⁊ j allre
Judea ⁊ Samaria/⁊ allt til Jardarennar Enda.

a (Bifalning) þad er hñ hafdi skipad þeim huad hñ villde skipa/ sem er/ad þeir skylldu vera hans Postul ar/og predika fyrer øllum Heime.

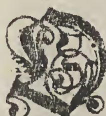
Christi Vpp stigning. Marc. 16/19 Luc. 24/51
9 OG er hñ sagde þetta/var hñ þm asiaondum vppnumeñ/⁊ eitt Sky tok hñ vpp j bu
rt ꝥ þra Augum. 10 Og er þr horfdu epter hm til Himens vppfaranda/ Sia/
Þa stodu tueir Meñ hia þm j huijtü Klædum. 11 Huorier ⁊ søgdu/Þier Meñ vt af
Galilea/Til huors standed þier ⁊ horfid vpp j Himeneñ? Þesse Jesus ſm oppnumeñ er fra
ydur til Himens/mun koma/lijka so ſm þier sæud hñ til Himens vppfara. 12 Þa sneru þr
aptur til Jerusalem/af Fiallenu þui ꝰ kalladest Vidsmiørs vidar Fiall/hüt ed er nærre Je
rusalem/⁊ liggur eina Sabbathsdags Leid þadañ. 13 Og er þr komu jñ/geingu þr vpp
Matth. 10/2 j Loptid/⁊ voru þar /Petur ⁊ Jacobus/Johañes ⁊ Andreas/Philippus/⁊ Thomas/Bar
Mar. 3/18 tholomeus ⁊ Mattheus/Jacobus Alphei Son ⁊ Simon Zelotes/⁊ Judas Jacobi. 14 Þess
Luc. 6/14 er voru aller mz einü huga stodugᵉ j Bæn ⁊ ákalle/mz Kuinunü ⁊ mz Mariu modur Jesu/⁊
hñs Brædrum.

15 OG a þm Døgum stod vpp Petur a mille Læresueinañna / ⁊ sagde (eñ Fleckureñ ad
Nafne / var nær Hundrad og Tuttugu til samans) 16 Þier Meñ og Br
Psalm. 41/9 ædur/Þre Ritningu byriade vpp ad fyllast/ huoria Heilagur Ande ædur fyrersag
de/ꝥ Muñ Dauids/vt af Juda/huor ed var þra Leidtogare/er Jesum høndludu. 17 Þui
hñ var taleñ med oss/⁊ hafde medteked þetta Embætte med oss. 18 Þesse hefur vtuegad Ak
Judas heingdi ureñ fyrer Orietferdug Verdlaun/og heingde sig/ og er j midiu sundur j tuo hlute brosteñ/
Matth. 27/7 ⁊ hñs Jñifle eru ⁊ øll vthlaupeñ. 19 Og þad er øllü kuñugt orded þm er j Jerusalem bygg
ia/so ad same Akur/er kalladur a þra Tungumæl/Hakeldama/þ er Blods Akur. 20 Þui
Psalm. 69/25 ad so er skrifad j Psalmabokeñe/Hñs Setur skal j eyde verda/⁊ eige sie sa nockur ꝰ þar jñe
Psalm. 109/8 bygger/Og hñs Biskupsdom medtake añar. 21 Fyrer þui skal nu eiñ af þm Møñum ꝰ all
a tijma hafa med oss verid/fra þui er DROTTeñ Jesus tok ad ganga vt ⁊ jñ vor a mille.
22 Fra Skijrn Johañis/allt til þess dags er hñ var vppumeñ j fra oss/vera eiñ Vottur hñs
Vpprisu medur oss.

Og þeir

23 Og þr settu til tuo/ Joseph þann er hiet Barsabas/ ad vidurnepne Just/ ⁊ Matthiam. 24 Matthias wt
Bædu ⁊ sogdu/ Þu DROTTenn ſ þecker oll Hiortu/ syn huorn þu hepur vtualid/ ap þessu ualenn til postula
tueimur. 25 So ad eirn medtake þessa Þionustu/ ⁊ Postula Embætte/ j pra huoriu Judas er
af pallenn/ ꝥ hann burt pære j sinn stad. 26 Og þr logdu hlute yfer þa/ ⁊ hlutuřenn fiell yper Ma
tthiam/ Og honum var skickad til þra ellefu Postula.

II

G þa er fullkomnadest Huitasunnudagurenn/ voru þr aller mz einu huga til sā Heilags Anda
ans. 2 Og þar vard skyndelega þytur af Himne/ ſ mykell Vindur/ og fyllde vtsending a Huitasunnu dag.
vpp allt husid þar þr sætu j. 3 Og þr sau sundurskildar Tungur/ so sem ad Matth. 3/11.
være þær gloande. Og hann sette sig yfer sierhuorn þra. 4 Og þr vrdu aller fu Marc. 1/8
ller af Heilogum Anda / ⁊ toku ad tala med annarlegum Tungum/ epter þui ſ Luc. 3/16
Heilagur Ande gaf þm vt ad tala.
5 EN þr voru Gyding bwande til Jerusalē/ þr voru Gud hrædder menn vt af allra handa
Þiod/ þre ſ vnder Himnenum er. 6 Og er þesse Rodd skiede/ kom Almwgenn til samans/
⁊ vard vndrande / þt huor ⁊ einn heyrde þa tala sijna Tungu. 7 So ꝥ ad aller toku
ad ottast ⁊ vndrast/ ⁊ sogdu huor vid annan/ sia/ Eru þsser eige aller ſ þar tala vt af Galilea?
8 Huornenn heyrum vier þa huor eirn sitt Tungumaal/ þar ed vier erum jnne fædder? 9 Parti og
Medi/ ⁊ Elamite/ ⁊ vier ſ bwum j Mesopotamia/ Judea/ Cappadocia/ Ponto ⁊ Asia. 10
Phrygia/ ⁊ Pamphilia/ a Egyptalande/ ⁊ j Endemørkum Lybie/ ſ eru nære Cirenia/ ⁊ vtlē
ender af Rom. 11 Judar/ ⁊ þr sem Judar hafa giorst/ Cretar ⁊ Arabiar/ Vier heyrum þa ta
mz vorum Tungum Gudz Furduverk. 12 Enn aller vrdu ottaslegner/ og vndrudust ꝥ/ seigiande
sijn a mille/ Huad mun þetta vilia verda? 13 Enn adrer hofdu ꝥ ad spotte/ ⁊ sogdu ad þr være
re fuller af sætu Vijne.
14 ÞA gieck Petur vpp mz þm ellefu/ hop vpp sijna raust/ ⁊ talade til þra/ Þier Gyding S. Peturs
ar goder Menn/ ⁊ þier aller ſ bwed til Jerusalem/ ꝥ sie ydr kunnugt/ ⁊ læted ydr mijn Predikun a
Ord j Eyrum loda. 15 Þuiad þesser eru eige druckner/ ſ þier meintud/ med þui þad er Huitasunu.
þridia stund dags. 16 Helldur er þta þad/ huad sagt var ꝥ Spamannenn Joel. 17 Þad skal Esa. 44/3
skie a sijdustu dogum/ seiger Gud/ ad eg vil vthella af mijnum Anda/ yfer allt a Holld/ ⁊ Syn Joel. 2/28
er ydrer ⁊ Dætur ydar skulu Spaa / ⁊ Vngmenne ydar skulu Sioner sia / ⁊ ydar Ølldunga a (Allt Holld)
sk Draumia dreyma. 18 Og eg vil vthella ap mijnum Anda/ a þm somu Dogum/ yper mijna Þio Bæde j Løgmaale
na/ ⁊ yper mijnar Ambatter/ ⁊ þr skulu spaa. 19 Og eg skal giora furdanlega hlute a Himnum nu ⁊ vtan Løg-
vppe/ ⁊ teikn a Jordu nidre/ Blod ⁊ Elld ⁊ Reykiarsuælu. 20 Solenn skal snuast j Myrkur/ maalsins/ Þuiad j
enn Tunglid j Blod/ ædur enn sa hinn mykle ⁊ alkunne Dagur DROTTins kiemur. 21 Og ꝥ sk Christo eru þeir
skie/ ad huor hann akallar Napn DROTTens/ sa skal holpenn verda. aller eins kallader til Nadarennar an allra verka ⁊ For þienustu.
22 ÞIer Israels menn heyred þesse Ord/ Jesum af Nazareth/ eirn mann af Gude mzal yd
ar auglystann/ mz Kraptauerkum/ Stormerkium ⁊ Taknum/ þaug er Gud giorde fyr
er hann a mzal ydar (so ſ þier ⁊ sialper vitid) 23 Þann sama (epter ꝥ hann var af forþein
ktu Rade Guds ⁊ fyrerhugan opurselldur) haped þier teked hann ꝥ Hendur Ranglatra/ ⁊ kr
ossfest hann ⁊ lijflatid. 24 Þennan hefur Gud vppreist/ ad vppleystum Daudans Kuolum/ Fy
rer þui ad ꝥ var omogulegt ad hann skyllde ap honum hallden verda. 25 Þuiad David seiger so af Psalm. 16/8
honum/ Eg hepe alla tijma DROTTenn ꝥ minne augsyn settann/ þui hann er mier til hægre Han
dar/ so ad eg Hrærest eige. 26 Fyrer ꝥ er mitt Hiarta gladuært/ ⁊ Tunga mijn gledst/ Og þar
ad auk mun mitt Holld huijlast j Vonenne. 27 Þuiad þu munt eige forlata mijna Ønd j Hel
uijte / ⁊ eige leyfa þad ad þinn Heilage skule Rotnan sia. 28 Kunna giorder þu mier lijfsins ve
gu/ Þu munt mig mz Glede fylla/ ꝥ þinu Auglite.
29 Þier Menn goder Brædur/ Leyped mier einardlega til ydar ad tala/ af Forfodurnum David 1 Reg. 2/10
Hann er framlidenn ⁊ greftradur/ ⁊ hans Grop er hia oss/ allt til þessa Dags. 30 Af þui ad hann
var nu Spamadur/ ⁊ visse ꝥ/ ad Gud hapde honum mz Eyde fyrerheited/ ad hann villde af Auex Psalm. 132/11.
te hans Lenda epter Hollldenu vppuekia Christum/ ſ skyllde a hans Stoole sitia. 31 Hefur hann ꝥ
ædur pyrer sied/ ⁊ talad/ af Christi Vpprisu/ ad hans Sæla sie ei j Heluijte epterskilenn/ ⁊ ei Psalm. 16/10.
ge hafe hans Holld rotnan sied. Inf. 13/25
32 Þennan Jesum vppuakte Gud / þar til erum vier aller Vottar. 33 Nu hann er ꝥ Guds hægre Sup. 1/8
Hønd vpphafenn. Og hefr medtekid Heilagz Anda Fyrerheit af Fodurnum/ vthellte hann þssu/ ꝥ Inf. 10/39

Psalm. 110/1

þier ſiaed z heyred. 34 Þuiad Dauid er eige vppſtigen̄ til Himna/ en̄ hn̄ ſeiger/ DROTT
en̄ ſagde mi̇nu DROttne/ ſit þu til min̄ar hægre Handar. 35 Þar til eg legg Ovine þi̇na/
til Skarar Fota þin̄a. 36 Þui vited þad nu ꝥ ſan̄ allt Iſraels Hws/ ad Gud giorde þen̄an̄
Jeſum/ huorn þier kroſſſeſtud/ ad einum DROTtne z Chriſte.

b (Yþerbot) Sia þeſſer verda þeilagir þyrer Orded an Verkan̄a/ z hlióta ad idraſt ſyns vmlidns Lifnadar.

37 Nn er þeir høþdu þetta heyrt/ gieck þad j giegnu̅ þeirra Hiarta/ z ſogdu til Peturs
z til an̄ara Poſtulan̄a/ Þier Men̄ z goder Brædur/ Huad ſkullu̅ vær giora? 38 Pet
ur ſagde til þrra/ Giored b Yþerboot/ z huor ydar eirn læte Ski̇ra ſig j Nafne Jeſu
Chriſti/ til fyrergieþningar Syndan̄a/ Þa mu̅ud þier mottaka Heilags Anda Giof. 39 Þui
ad ydr z ydar Børnu̅ er þta Fyrerheit lofad/ z ollu̅ þm̄ ſm̄ j fiarſka eru/ huoria hellſt ad Gud
DROtten̄ vor mu̅ hier tilkalla. 40 Og morgu̅ ødru̅ Ordu̅ vitnade hn̄ ꝥ þm̄/ ø minte þa z ſa
gde/ Læti d hialpa ydr j fra þeſſu vonda Folke. 41 Og þeir ſm̄ fuſir medtoku hn̄s Ord/ lietu
ſig ſki̇ra/ Og þar vrdu a þm̄ Deige vidauknar nær þriar Þuſunder Sælna.
42 OG þeir bliþu ſtoduger j Poſtulan̄a Kien̄ingu/ z j ſamneyte/ z Braudſins brotnin
gu/ z j Bænahallde. 43 Og allra Sæler vrdu ottaſlegnar/ Og þar giorduſt morg
Teikn z Stormerke ꝥ Poſtulana. 44 En̄ aller þr ſ̄ truader voru ordner/ voru til ſā
Inf. 4/32
ans/ z hofdu alla hlute ſameigen̄lega. 45 Eigner ſi̇nar z Gotz ſelldu þr/ z ſundurſkip
tu þui medal allra/ epter þui ſ̄ huoriu̅ var þorf a. 46 Og jaþnan̄ voru þr daglega med einu̅
huga/ huor hia ødru̅ j Muſterenu/ z brutu Brauden̄ j ymſu̅ Hwſu̅/ toku Fædſlu. 47 Og lof
udu Gud med Glede/ z einfølldu Hiarta/ z høþdu Nææd hia ollu Folke. En̄ DROTTen̄
lagde daglega til Safnadarens/ þa ſ̄ holpner vrdu.

III

NN þr Petur og Johan̄es geingu til ſamans/ vpp til Muſtereſins vm niundu
ſtund/ ſ̄ vanalegt var ad bidiaſt ꝥ. 2 Og þar var eirn Madur/ ſ̄ halltur var
fra Modurkuide/ Sa liet bera ſig/ z þr ſettu hn̄ daglega ꝥ Muſtereſins Dyr
þær ed kolluduſt hinar føgru/ ſo ad han̄ bæde Olmøſu/ aþ þm̄ er jn̄geingu j
Muſtered. 3 Þa hn̄ ſa nu Petur z Johan̄em/ ꝥ þr villdu jn̄ganga j Muſter
ed/ bad hn̄ ad hm̄ giæfeſt Olmøſa. 4 En̄ Petur horþde a hn̄ med Johan̄e/ z
ſagde/ Horþ þu a ockur. 5 En̄ hn̄ horfde a þa/ vonande ad hn̄ munde fa nockud aþ þm̄. 6
En̄ Petur ſagde/ Silfur z Gull hef eg ecke/ en̄ ꝥ eg hefe þad gieþ eg þier. J Nafne Jeſu

Sa hin̄ Hallte giøreſt Heilbrygd ur.

Chriſti af Nazareth/ ſtatt vpp z gack. 7 Og tok j hn̄s hægre Hond/ z reiſte hn̄ vpp. 8 Og
jafnſnart ſtodu hn̄s Legger z Hælar faſt/ ſpratt vpp/ gat geinged z ſkaded/ z gieck jn̄ mz þm̄
j Muſterid/ gieck/ ſtock vpp/ z lofade Gud. 9 Og allt Folk ſa hn̄ gāga/ z lofa Gud. 10 Þeir
þecktu hn̄/ z ꝥ hn̄ var ſa/ ſ̄ epter Olmuſu hafde ſetid/ ꝥ þøgru Dyrum Muſtereſins/ Og þr fy
llltuſt aþ vndran z hrædſlu/ yþer þui er hn̄ hofde ſkied. 11 En̄ ſ̄ þeſſe hin̄ Hallte er heilbrig
dur var orden̄/ hiellt ſig ad Petre/ z Johan̄e/ hliop allt Folked til þra/ j Forbyrge ſ̄ heiter Sa
lomonis/ vndrande þetta.

S. Peturs prediku̅n. Matth. 27/20. Mar. 25/11 Luc. 23/18 Joh. 18/40
a (Høþdingia) þan̄ ſm̄ er Høþud ed/ z ſa hin̄ þyrſte aþ þeim ſem aþ Dauda vpp vaktn a/ Fyrer huørn vier verdum aller liþande.
b (Fyrer hn̄) þui ad þyrer Chriſtu̅ truu̅ vier a Gud.
c (Endurlyꝥgunar tyme) ecke ſkielþingar edur Smanar Tyme.

12 NN er Petur ſa ꝥ/ andſuarade hn̄ Folkenu/ Þier Iſraels men̄/ Huad vndrar ydur þe
tta/ eda huar ꝥ ſprokſeticd þier ockr? So ſ̄ heþdu̅ vid giort þen̄an̄ gangande ꝥ ockar
eigen̄ Krapt/ z verdſkulldan. 13 Gud Abrahās/ Gud Iſaacs/ Gud Jacobs/ Gud Fe
dra vorra/ heþur auglyſt ſitt Barn Jeſu̅/ huorn þier ofurſelldud/ z neitudud ꝥ Pilato/ þa hn̄
dæmde/ ad hn̄ ſkyllde laus lætaſt. 14 En̄ þier afneitudud hinu̅ Heilaga z Riettlæta/ z beid
duſt ad Man̄draparen̄ ſkyllde ydr giefaſt. 15 En̄ Liþſins a Hofdingia aflijþudud þier/ þn̄ hef
ur Gud vppuakt fra Daudu̅/ þar eru̅ vier Vottar ad. 16 Og fyrer Truna a hn̄s Nafn
heþur hn̄s Nafn ſtyrkt þen̄an̄/ ſ̄ þier ſiaed z þecked. Og Truin̄ b fyrer hn̄/ gaf þeſſum ſodd
an̄ Heilbrigde þyrer ydrum Augum.
17 OG nu veit eg Brædr/ ad þier hafid giort ꝥ af Ouitſku/ ſo ſm̄ z ydrer Hofdingiar. 18
En̄ Gud ſm̄ ꝥ Mun̄ allra ſin̄a Spaman̄a/ hefur ædur kun̄giora læted/ huornenn
Chriſtur ætte ad li̇da/ hn̄ fullkomnade þad. 19 Fyrer þui giored Yþerbot/ z ſnueſt
ſo ad afmæeſt Synder ydar. 20 So ad endurli̇fgunar c tyme kome ꝥ Herrans augſyn/ nær hn̄
ſender þan̄ ſm̄ ydur verdur nu fyrerfrām bodadur/ Jeſum Chriſtum. 21 Huorium ad byr
iar Himenen̄ jn̄ ad taka/ allt til þrar ſtudnar/ þa aller hluter ſkulu endurſkickader verda.
Hueria hlute Gud hefur ædr talad þyrer Mun̄ allra ſin̄a Heilagra Spaman̄a/ j þra Ver
alldar Vpphaþe.

Þuiad

22 Þuiad Moyſes hefur ſagt til Fedraña/ Spamañ mun Gud DROTteñ ydar vppuekia
ydur aꝼ Bræðrum ydar/ mier lijkañ/ hm̄ ſkulud þier heyra/ j ollu þui er hn̄ mun ſeigia til yd
ar. 23 Og ꝥ mun ſkie/ ad huor ſu Sæl/ s̄ eige heyrer þm̄ ſama Spamañe/ ſk afmæd verda
fra Folkenu. 24 Og aller Spameñ j fra Samuel/ ⁊ þar epter ſo marger s̄ talad haꝼa/ ꝥr
haꝼa af þſſum Dogum kuñgiort. 25 Þier erud Spamañaña ⁊ d Sattmalans Born/ huorn
ed Gud giorde vid Fedur vora/ þa er hn̄ ſagde til Abrahams/ J þijnu Sæde ſkulu blezaſt all
ar Þioder Jardar. 26 Gud þa hn̄ vppuakte ſitt Barn Jeſū/ þa hefur hn̄ fyrſt ſent hn̄ til yd
ar ydur ad bleſſa/ ſo ad huor ydar eirn ſnereſt j ꝼra ſiñe e Jllſku.

d (Sattmalans) Hañ talar ecki vm Sattmala Moyſis edur Løgmal ſins/ helldr nefner hann Abrahams Sattmala/ huad ed var Nadareñar eñ ecke Verkanna Sattmale.

e (Jllſku) Hn̄ kallar allan Heilagleika an Truwreñar/ eintomes Jllſku/ þui hn̄ taler til allra Gydinga/ jllra ⁊ Godra.

IIII

ENn s̄ ꝥr toludu til Folkſins/ komu til þra Preſt[v] ⁊ Yferbodar[v] Muſtereſins
⁊ Saducei. ⁊ Þeim m ſlykade ꝥ/ ad ꝥr ſkylldu kieña Folkenu/ og ꝥ ꝥr bodu
du j Jeſu Vppriſu aꝼ Dauda. 3 Logdu Hendur a þa/ ⁊ ſettu þa j Vard
halld til hins næſta Morguns/ ꝥi Kuolld var komid. 4 Eñ marger af þm̄ er
Ordid heyrdu/ trudu/ ⁊ tala þra Maña vard nær fim̄ Þuſūder. 5 Eñ ad mor
ne komnū/ ſamañſofnuduſt Hofdingiar þra ⁊ Olldungar/ ⁊ Skriftlærder j
Jeruſalem. 6 Hañas Kieñemañahofdinge/ ⁊ Caiphas/ Johañes/ ⁊ Alexander/ ⁊ ſo marger
ſem ꝥr voru vt aꝼ Hofudpreſtaña Ætt. 7 Og Skickudu þa mitt fram̄ ꝼ̇ ſig/ ⁊ ſpurdu þa
af huorre Makt/ eda j huors Nafne giordud þier þetta?

Petr ⁊ Johañes ſetter j Myrkuaſtoꝼu.

Annas

8 PEtur ꝼullur af Heilogum Anda/ ſagde til þra/ Þier Hofdingiar Lydſins/ og
Olldungar j Jſrael. 9 Þoit vier verdū dæmder j Dag/ ꝼ̇ þañ Velgiorning/ er vier
giordum þeſſum ſiuka Mañe/ fyrer huorn hn̄ vard heilbrigdur. 10 Þa ſie ydur ꝥ
ollum ⁊ ollu Jſraels Folke kuñgiort/ ꝥ þeſſe ſtendur j Nafne Jeſu Chriſti af Nazareth/ þn̄
þier kroſſꝼeſtud/ huorn er Gud vppuakte af Dauda/ hier ꝼ̇ ydur heilbrigdur. 11 Hn̄ er ſa St
eirn s̄ viſkufadur er af ydur Vppbyggiurum/ huor ordeñ er ad Hirningar ſteine/ Og eige er j
nockrum odrum Saluhialp. 12 Þuiad þar er eckert a añad Nafn/ giefid Moñunū/ j huoriu
oſſ biriar Saluholpnū ad vda. 13 Eñ ꝥr ſau ſtodugleik Peturs ⁊ Johañis/ ⁊ vndruduſt þa/
þui ꝥr viſſu ꝼ̇ ſañ/ þad þeir voru olærder ⁊ leikmeñ/ ⁊ þecktu þa/ þad þeir hoꝼdu vid mz Je
ſu. 14 Eñ ꝥr ſau Mañeñ/ þañ s̄ heill var ordeñ ſtanda hia þm̄/ ⁊ kuñu þar eckert j mote ad
ſeigia. 15 Þa ſkipudu ꝥr þm̄ vt j burt fra Radenu/ ⁊ toku þa ad radgaſt vm ſijn j mille. 16
Og ſogdu/ Huad vilū vier giora þeſſū Moñū? Þuiad ꝥ Teikn s̄ af þm̄ er giort/ er opiñber
lega kuñugt ollū þm̄ s̄ j Jeruſalem byggia/ ⁊ vær getum þui ei neitad. 17 Eñ ſo ad ꝥ ſkule ei
ge viđara vtſpyriaſt medal ꝼolkſins/ þa ognum þm̄ aluarlega/ ad ꝥr ſeige ei neinū Mañe hi
edan j fra/ af þeſſu Nafne. 18 Og ꝥr lietu kalla a þa/ ⁊ budu þm̄ ad ꝥr toludu ei med nock
ru mote/ nie kiendu j Jeſu Naꝼne. 19 Eñ Petur ⁊ Johañes ſuorudu/ og ſogdu til þra/
Dæmed þier ſialfer/ huort þad er riett ꝼ̇ Gude/ ad vier ſkulū framar hlyda ydur eñ Gude? 20
Þuiad þad meigū vær eige/ ad vier ſkulū eige tala þad huad vier hofum heyrt ⁊ ſied. 21 Eñ
þeir ognudu þeim/ ⁊ lietu þa ꝼara/ ⁊ fundu eige huorneñ ꝥr giæte pijnt þa ꝼ̇ Folkſins ſaker
af þui ad aller lofudu Gud ꝼ̇ þad s̄ til hafde bored. 22 Þuiad ſa madur var meir eñ fiorutijs
er ara/ a huoriū ed ſkied var þetta Heilſu Teikn.

Forſuar S. Peturs ⁊ Jatning

Eſa. 28/16
Pſalm. 118/22
Matth. 21/42.
Rom. 9/33
1.Pet. 2/7

a (Añad Nafn) Þetta ma leſa ꝼullkomlega ⁊ øll dungis ad ꝼraſtwꝼa ⁊ burt teka Verkaña Riettlæte.

23 OG ſm̄ ꝥr voru lauſer lætner/ komu ꝥr til ſiña/ kuñgiordu þm̄ huad hellſt ad Preſta
hofdingiarner/ ⁊ Olldungarner hofdu til þra talad. 24 Þa ꝥr heyrdu ꝥ/ hofu ꝥr
vpp mz einū Huga ſijna Rodd til Guds/ ⁊ ſogdu/ DROTteñ þu ert ſa Gud ſem gi
order Himen ⁊ Jord/ Sioeñ/ ⁊ alla hlute/ huorier j þm̄ eru. 25 Þu ſm̄ ſagder ꝼ̇ Munn þijns
Þions Dauids/ ꝼ̇ þui æddu ſo hiner Heidnu/ ⁊ Folked aſette ꝥ huad hiegomlegt var. 26 Kō
ungar Jardareñar/ komu til ſamans/ ⁊ Hoꝼdingiar ſamañſofnuduſt j eitt/ j giegn DRO
TTne/ ⁊ j giegn hañs Chriſte. 27 Þui ſañlega komu ꝥr til ſamans/ j giegn þijnu Heilaga
Barne Jeſu/ ſem þu ſmurt hafder/ Herodes/ ⁊ Pontuerſkur Pilatus/ ſamt odrum Heiding
ium ⁊ Jſraels Folke. 28 Ad giora huad þijn Hond ⁊ þitt Rad hafde adur fyrre hugſad ad
ſkie ſkyllde. 29 Og nu DROTteñ/ lijt þu a þra heitingar/ ⁊ gief þijnū Þionū mz allre diorf
ung ad tala þitt Ord. 30 Og riett þu wt þijna Hond/ ſo ad þar ſkiee Teikn/ Heilſur maña/ og
Stormerke/ ꝼ̇ Nafn þijns Helaga Barns Jeſu. 31 Og s̄ ꝥr hoꝼdu bedeſt ꝼ̇/ hrærdeſt ſa ſta
dur j huorium ꝥr voru/ til ſamans ſafnader/ Og ꝥr urdu aller fuller af Heilogum Anda/ og
toludu Guds Ord med Diorfung.

Bæn Poſtulanna.
Pſalm. 2/ 1.

Eñ

32 EN j Søfnud þra er trudu var eitt Hiarta/ ⁊ ein Ond / Og eige sagde nockur þra/
ad ꝥ være sitt/ er hn̄ ætte/ hellđ voru þm̄ aller hluter sameigenleger. 33 Og af mik
lū b Kraƒte/ gæfu Postularner Vitnisburd af Vppriſu DROTTins vors Jesu
Christi. Og mykel Nad var med þm̄ ollum. 34 Þar var ⁊ eingen þra þurƒande/ þt so marg
er ē þr voru/ er Akra eda Hws ættu/ þeir selldu þad / ⁊ færdu Peningana ƒyrer þad sellda
Gotz. 35 Og logdu þa fram ƒ Fætur Postulanna/ Og sierhuorium skipteſt epter þui hann haƒ
di þorf til.

b (Kraƒte) þad er/ med mikellre Diørƒungu/ ⁊ storre Hugarhreyste.

Barnabas

36 EN Joses/ sa er auknefndur var af Postulunū Barnabas (huad er þydeſt Huggun
ar Sonur) Leuite ad ætt/ vt af Ciprien/ hn̄ haƒde Akr/ ⁊ sellde hn̄/ Bar Peningana
⁊ lagde ƒ Fætur Postulanna.

V

EN eiñ Madur/ ē Ananias vr ad Naƒne/ mz Hwsfru siñe Saphira/ sellde
Eigner siñar. 2 Og dulde nockru af Verdenu/ ad vitund siñar Hwsfreiu/ eñ
færde sumā hlut/ ⁊ lagde til Fota Postulanna. 3 Þa sagde Petr/ Anania/ þui
vppfyllde Andskotenn Hiarta þitt/ so ad þu villder liuga ad Heilogum Anda
⁊ dulder sumu aƒ Peningum Akursins? 4 Þu heƒder þo mætt vel byhallda
hm̄ þegar þu ætter hn̄/ Og þa hn̄ var selldur/ var ꝥ ⁊ so j þinu Vallde/ Þui
æsetter þu þier slikt j Hiarta? Eige hefur þu loged ad Moñum/ helldur ad Gude. 5 Eñ
þa Ananias heyrde þesse Ord/ datt hn̄ nidur/ ⁊ gaf vpp Ondena. Og stor hrædsla kom yfer
alla þa ē ꝥ heyrdu. 6 Eñ Vngmeñen̄ stodu vpp/ ē toku hn̄ j burt/ bæru hn̄ vt/ ⁊ groƒu hn̄.
7 OG ꝥ skiede jñan skams/ nærre þrem stundum/ ad hn̄s Hwsƒru kom þar jn̄/ ⁊ visse eige
huad þar haƒde giorſt. 8 Eñ Petur suarade heñe/ Seig þu mier / hút þid selldud A
kurenn so dyrt? Hn̄ sagde/ Ja/ so dyrt. 9 Þa sagde Petur til hennr/ Fyrr þui eru þid þa
samþyckt orden̄ ad freista Anda DROTtens? Siadu/ Fætur þra ē jordudu Mann þinn/ eru
ƒ dyrū vte/ ⁊ þr munu þig vtbera. 10 Og jafnsnart datt hun nidur ƒ Fætur hm̄/ og gaf vpp
Ondena. Eñ Vngmeñen̄ kōu jn̄/ ⁊ fūdu hāa dauda/ bæru hana vt/ ⁊ grofu hana hia Man
ne sinū. 11 Og myklū Otta slo yfer allann Sofnuden̄/ ⁊ yƒer alla þa er ꝥ heyrdu. 12 Eñ mo
rg Teikn ⁊ Stormerke giorduſt mz Lydnū/ ƒ Postulanna Hendur/ ⁊ aller voru þr asamt med
einū Huga / j Forbyrge Salomonis. 13 Og onguer adrer dirfduſt ad samlaga sig þm̄/ hell
dur myklade þa Lydurenn. 14 Þar jukuſt jafnann fleire vid/ mykell fiolde Karla ⁊ Kueñna/ ē æ
DROTTenn trudu. 15 So ad þr bæru vt vanfæra meñ a Strætenn/ ⁊ logdu þa a Sængur/
⁊ Børur/ so ad þa Petur kiæme/ ad hn̄s skugge skygde a nockra af þm̄. 16 Þr komu ⁊ marg
er til samans/ vt af þm̄ Borgū sm̄ læu j kringum Jerusalem/ ⁊ færdu med sier siuka meñ/ ⁊
þa ē af Ohreinū Ondū kualder voru/ huorier ed aller vrdu heilbrigder
17 ÞA stod vpp Kieñemannahoƒdingenn/ ⁊ þr aller ē med hm̄ voru (huorier ed voru vil
lusflockar Saduceorū) ⁊ vppfylltuſt aƒ Vandlæting. 18 Og logdu Hendur æ Postul
ana/ ⁊ settu þa jn̄ j Almeñelegt Fangelse. 19 Eñ Eingell DROTtens kom vm
Nottena/ ⁊ lauk vpp Dyrū Myrkuastoƒuñar/ leidde þa vt ⁊ sagde. 20 Fared/ stiged vpp/ ⁊
taled til Folksins j Musterenu oll þesse Lifsins Ord. 21 Þa þr hoƒdu ꝥ heyrt/ geingu þr sne
mā j Musterid/ ⁊ kiendu.
Eñ er Kieñemannahøfdingenn kom til/ ⁊ þr ē med hm̄ voru/ kølludu þr samann Raded ⁊ alla
Olldunga Israels Barna/ ⁊ sendu til Myrkuastofuñar/ þa ad sækia. 22 Eñ þa Þienarar
ner komu þar/ ⁊ fundu þa eige j Myrkuastofuñe / huurfu þr aptur/ og kungiordu þm̄ ꝥ/ ⁊
søgdu. 23 Myrkuastofuna fundum vær / luckta med allre athygle / ⁊ Vardmeñena stand
ande þar framā ƒ Dyrunū/ eñ þa vier lukū vpp/ ƒundum vier onguann þar jñe. 24 Eñ er sa
Yppaste Prestr ⁊ Hofudsmadr Musteresins/ ⁊ adrer fleire Kieñemannahøfdingiar heyrdu þsse
Ord/ toku þr ad verda efablandner vm þa/ huad ꝥ villde verda. 25 Þa kom þar nockr/ sa vn
deruñsade þm̄/ Siaed/ Þeir meñ ē þier settud j Myrkuastoƒuna/ eru j Musterenu/ standa og
kieña Folkenu.
26 ÞA ƒor Hofudsmadurenn mz Þienurunū/ ⁊ sokte þa ƒ vtann ofuruallđ/ þt þr ottuduſt
Folked/ ad þr yrde ecke med Griote grytter. 27 Og sem þr soktu þa/ skickudu þr þa
ƒ Raded. Kieñemannahøfdingenn spurde þa ad ⁊ sagde. 28 Hofum vær eige aluarle
ga boded ydur / ad þier skylldud eige kieña j þessu Naƒne? Og siaed/ Þier hafid vppfyllt
Jerusalem mz ydar Kieñing/ ⁊ þier vilied leida yfer oss þessa Mans Blod.

Ananias

Þetta Dæme hlyder vppa þa Fals andlegu/ sem aƒ Agyrnd siñe sitia j Kyrkiugotzum/ ⁊ giøra þar ecke(r)t ƒyrer.

Saphira Kona Ananie

Nota. Anias er eiñ Saduceare sem var þad Aar sa Ædste prestr Supra. 4.

Postulunum verd kastad j Myrkuastoƒu.

29 EN Petur suarade/ z sagde/ z þr Postularner/ framar ber ad hlyda Gude en Mo
nnunum. 30 Gud Fedra vorra vppuakte Jesum/ huorn þier lijfe suiptud z vpphengd
ud a Tre. 31 Þennan hefur Gud þ sijna hægre Hond vpphafid til eins Hofdingia
z Lausnara/ ad veita Jsrael Jdran/ z Syndanna fyrergiefning. 32 Og vier erum hans Vott-
til þessara Orda/ z Heilagur Ande/ huorn ed Gud gaf þm er honum hlyddu. 33 En þa þr
heyrdu þ gieck þ þeim j giegnum Hiartad/ z þeir hugsudu sier ad lijfláta þa.
34 ÞA stod einn Phariseare vpp j Radenu/ Gamaliel ad Nafne/ einn Skriftlærdur/ myk
els virtr af ollu Folkenu/ z Baud ad Postularner skylldu vijkia vt vm stundar saker.
35 Og sagde til þra/ Þier Menn af Jsrael/ taked ydr j vakt huad þier skulud giora/
vid þessa Menn. 36 Fyrer þssa daga reis vpp Theudas/ seigiande sig nockurn vera/ huorium ad
samsinte tal manna/ nær fiorum Hundrudum/ huor ad j hel er sleigenn/ z aller þr ed til hans fiellu
eru j sundur dreifder/ z ad ongvu ordner. 37 Epter hann stod vpp Judas af Galilea/ a Skottun
ardogum/ z frafnerte mykla folke mz sier/ Og hann fyrerforst einnen/ z aller so marger s hm sá
sinntu/ eru j sundur tuistrader. 38 Og nu seige eg ydr/ giefid vpp vid þssa Menn/ z lated þa va.
Þuiad ef þta Rad edur vk er af Monnum til/ þa verdr þ ad ongvu. 39 En ef þ er af Gude/
þa kunned þier þui ei ad kiefia/ so ad ei verded þr' fundner so s þr ed vilia strijda Gude j mote/
Þa samsinntu þr hm. 40 Og kolludu a Postulana/ z strykktu þa/ z budu þm ad þr toludu ei j
Nafne Jesu/ z lietu þa fara. 41 En þr geingu glader j burt fra Radsins asian þ þr hofdu
þss verduger vered/ ad lijda Hadung/ þ Jesu Nafns saker 42 Og huorn dag j Musterenu og
ollum Husum gaaf þr eige vpp ad kienna/ z ad predika Euangelium vt af Jesu Christo.

Radlegging Gamalielis.

Theudas.

Judas af Galilea.

VI

J Þeim Dogum/ s ad vox tala Lærisueinanna/ byriadest mogl medr þm Girsku/ j
giegn hinu Ebresku/ af þui ad Eckiur þra fyrerlitust j daglegre þionustu.
2 Þeir tolf kolludu þa til samans fioldann Lærisueinanna/ z sogdu/ Þad er ei
þienanlegt ad vier forlatum Gudz Ord/ z þionum þ Bordum. 3 Fyrer þui god
er Brædur/ skygnest vm ydar j mille epter þm sio Monnum/ s gott Mannord
hafa/ z fuller eru mz Visku z Heilagann Anda/ huoria vier meigum skicka yf
er þssa naudsyn. 4 En vier vilium j Bænenne z Ordsins Embætte afram hallda. 5 Og þsse ord
þocknudust vel ollum Almuganum. Og vtuoldu Stephanum/ einn Mann fullann truar/ og Heilags
Anda/ Philippum z Prochorum/ Nicanor og Timon/ Parmenam z Nicolaum/ s Gydingur ha
fde gieorst/ vt af Antiochia. 6 Þessa skickudu þr fram þ Postulanna Augsyn/ bædust þ z log
du sijnar Hendur yfer þa. 7 Og Gudz Ord tok ad vaxa/ z Lærisueinanna tala margfalladist
nasta til Jerusalem/ z marger Prestar giordust Trunne hlyduger.
8 EN Stephanus fullur af tru z styrkleika/ giorde Furdu Verk z Takn mykel a med
al folksins. 9 Þa stodu vpp nockrer af þre samkundu/ s kalladest Libertinorum/ Cyre
norum z Alexandrinorum/ z þra/ s voru vr Cilicia/ og Asia/ þreytande Spurningar
vid Stephanum. 10 Og þr gatu ei motstaded þre Specke/ nie þm Anda sem talade. 11 Þa
settu þr til nockra menn s sogdu Vier heyrdum hann mæla Hadungar ord a mote Moyse z moote
Gude. 12 Og æstu so vpp Lydenn z Ølldungana/ z hina Skriftlærdu/ geingu ad fram z gripu
hn/ burt leiddu þ Radeð. 13 Og settu til Liuguotta s segde/ Þesse Madur lætr ei af ad tala
Hadnyrde j giegn þssum Heilaga Stad/ z Logmalenu. 14 Þuiad vier heyrdum hn seigia/ Jesus
af Nazareth mun þennan Stad nidur briota/ z vmhuerfa þm setningum/ er Moyses hefur
oss giefid. 15 Og aller s j Radenu satu/ horfdu a hn/ z sau ad hans Asiana vard so s ollus
Eingils Asiana.

Stephanus mz nockrum odrum vtualenn.

VII

ÞA sagde Kiennemanna hofdinginn/ Er þssu so vared? z En hn sagde/ goder Br
ædr z Fedr/ heyred til. Gud Dyrdarennar birtest Fodr vorum Abraham/ þa hn
var j Mesopotamia / ædr enn hn bio j Haran. 3 Og sagde til hns/ Far þu
vt af þinu Lande/ z j fra ættfolke þinu/ z far til þess Landz er eg mun sijna
þier. 4 Þa gieck hn vt af Chaldea Lande/ z bygde til Haran. Og epter at þa
hns Fader var lateñ/ flutte hann hn hingad yfer j þta Land/ j hueriu þier byg
ged nu. 5 Og gaf hm onga Arftoku þar j kie/ z ecke þuerfotar breidd/ En hiet þo ad giefa
hm þ til eignar/ z hns Sæde epter hn/ þa hn hafde enn nu eckert Barn.

Forsuar z Predikun Stephani.

Gen. 12/ 1.

Gen. 15/13 6 En̄ so talade Gud/ Þitt Sæde skal vtlendt verda a an̄arlegre Jordu/ z ꝥ þr munu þia ꝥ
j þrældome/ z þuinga ꝥ jlla j fiogurhundrud Aara. 7 Og þa Þiod ſ þr mu̅u þiona/ vil eg dæ
Gen. 17/10 ma/ sagde Gud/ Og epter ꝥ munu þr ganga vt þan̄/ z þiona mier j þessu̅ stad. 8 Og hn̄ gaf
Gen. 25/24. hm̄ Sattmalan̄ Vmskurdarens/ Og hn̄ gat Jsaac/ z vmskar hn̄ a attunda deige/ En̄ Jsa
Joseph selldur ac Jacob/ En̄ Jacob þa tolf Forfedur. 9 Og Forfedurner høtudu Joseph/ z selldu hn̄ j E
Gen. 37/28 Gen. 41/37 gyptaland/ En̄ Gud var med hm̄. 10 Og frelsade hn̄ vr ollum hn̄s Hørmu̅gum/ Og gaf hm̄
Dyr tijd Raad z Vijsdom j auglite Pharaonis/ Konungsins af Egyptalande/ z hn̄ sette hn̄ Hofdin
Gen. 42/2 gia yfer Egyptaland/ z yfer allt sitt hus. 11 Og þar kom Hungur yfer allt Egyptaland/ z
Canaan/ z ein stor Hørmung/ Og vorer Fedur fu̅du ei fædslu. 12 En̄ Jacob heyrde ad Ko
rn var a Egyptalande/ og sende vt j fyrstu Fedur vora. 13 Og j an̄ad sin̄ vard Joseph þeckt
Gen. 45/3 ur af sijnu̅ Brædrum/ Og Pharaoni giordest kun̄ug Josephs Ætt. 14 En̄ Joseph sende
Gen. 45/9 vt z liet sækia Fødr sin̄/ Jacob z alla sijna Ættkun̄ijsl/ fim̄ z siotijger Salna. 15 Og Jacob for
Gen. 46/1 Gen. 49/30 ofan̄ til Egyptalands/ z er andadur/ hn̄ z Fedur vorer. 16 Og eru flutter yfer vm til Sychem
z lagdur j þa Grof er Abraham keypte mz Silfre af Bornum Hemor j Sychem.
Exod. 1/7 17 EN þa ed kom Fyrerheitesins tijme/ sa er Gud hafde suared Abraham/ Vox folkid
og margfalldadest j Egyptalande. 18 Allt þangad til ad an̄ar Kongur kom vpp/ sa
er eckert visse vt af Joseph. 19 Hn̄ høndlade suiksamlega vid vora ætt/ z høndlade
jlla vid Fedur vora/ z skyckade ad vt skylldi kasta þm̄ Vngubørnum/ so þau lifdu eige.
Moyses føddr 20 A þm̄ tijma føddest Moyses/ z var eitt dæelegt Barn ꝼ Gude/ z var þria Manude fo
Exod. 2/2 Ebre. 11/23 stradur j sijns fødurs husi. 21 En̄ er hn̄ var vt borcn̄/ tok Dotter Pharaonis han̄
vpp/ z ol sier vpp ꝼ Son. 22 Og Moyses vard mentadr j allre Speke Egyptiskra
Exod. 2/12 man̄a/ z vard volldugur j Verkum z ordu̅. 23 En̄ þa hn̄ var fiorutijger æra gamall/ flo hm̄
j Hiarta ad sin̄a Brædur sijnar/ Jsraels Born. 24 Og hn̄ leit þan̄ oriett þolde/ stod hia hm̄
z hefnde hn̄s oriettur ſ yfer fallin̄ var/ z vo þn̄ hin̄ Egyptiska Mn̄. 25 En̄ hn̄ meinte ad sijner
Exod. 2/13 Brædur skylldu vnderstanda/ ꝥ Gud gaf þm̄ heill ꝼ hn̄s Hønd/ en̄ þr vnderstodu ꝥ ei. 26 Og
an̄an̄ dag kom hn̄ til þra/ þar þr voru ad þrætta sijn a mille/ z tok ad semia frid mz þm̄/ z sa
gde/ Þier goder men̄ erud Brædr/ ꝼ þui gior er huor ydar ødru̅ oriett? 27 En̄ sa er sijnu̅ Nau
nga giorde oriett/ stiakade hm̄ fra sier z sagde/ Hu̅ sette þig Hofdingia edr Domara yfer oss?
28 Eda villtu drepa mig/ so ſ þu drapst j giær þan̄ Egypska Man̄? 29 En̄ Moyses flyde
ꝼ þre Rædu/ z vard vtlendur j Landenu Madian/ huar ed hn̄ ætte tuo Sonu.
Eingell DROTTins openberadest Moyse. 30 OG fiorutijger Aarum þar epter/ byrtest hønum j Eydemorku a Fiallenu Sinai/
Eingell DROTTens j Elldzloga j Run̄enum. 31 En̄ er Moyses sæ ꝥ/ vndradest
Exod. 3/2 hn̄ Synena. Og er hn̄ gieck til z villde hyggia ad / skiede Rødd DROTTINS
Matth. 22/32 til hn̄s. 32 Eg em Gud Fedra þin̄a / Gud Abrahams/ z Gud Jsaacs/ z Gud Jacobs
En̄ Moyses vard ottasleigen̄/ z þorde ei ad ad hyggia. 33 En̄ DROTTin sagde til han̄s/
Leis þu af þier skooklæde Fota þin̄a/ þt sa stadur þu stendur a/ er heilog Jord. 34 Eg hefi
vel sied huad Folk mitt lijdur sem ad er a Egyptalande / z þra Anduarpan hefi eg heyrt/
z eg em ofan̄komen̄ þa ad frelsa/ Far nu hingad/ Eg vil senda þig til Egyptalands. 35
Exod. 7/8 Þen̄an̄ Moysen/ huorin̄ þr afneitudu z sogdu/ Huor sette þig til Hofdingia z Domara? Þn̄
sama sende Gud þm̄ til Hofdingia z Frelsara/ fyrer Hønd Eingelsins/ þess er hm̄ birtest j
Exod. 14/22 Run̄enum. 36 Þesse leidde þa vt/ giorande Tækn z Stormerke a Egyptalande/ z j Hafenu
Rauda/ z so a Eydemorkun̄e j fiorutijger ær. 37 Þesse er sa Moyses/ sm̄ sagde til Jsraels
Deut. 18/15 Barna/ DROTTen̄ ydar Gud mu̅ ein̄ Spaman̄ vppuekia ydr af Brædru̅ ydar/ lijkan̄ mier
hm̄ skulud þier heyra. 38 Þesse er sa sem var a Eydemorku/ j Sa̅kundun̄e mz Einglenu̅/ huor
Exod. 19/3 ed talade vid hn̄ a fiallenu Sinai/ z vid fedr vora. Þsse mztok ꝥ lifanda ord so hn̄ gæfi oss ꝥ. 39
Huiu̅ ad ei villdu hlyda ydrer Fedr/ helldr skufudu þr hm̄ fra sier/ z snerust mz sijnu̅ Hiortu̅ til
Egyptalands. 40 Seigia̅de til Aarons/ Gior þu oss Gudi/ þa ꝼ oss skule ganga/ Þuiad vier
Exod. 32/1 vitu̅ ei huad af þm̄ Moyse er ordid/ ſ oss leidde vt af Egyptala̅de. 41 Og giørdu sier j þan̄
Tijma Kalf/ z offrudu þui Skurgode Offre/ z gløddust af sijnu̅ Handauerku̅. 42 Enn
Amos. 5/25 Gud snere sier / z gaf þa þangad sm̄ þr þientu Himensins Her / eptir þui sem skrifad sten
dur/ j Spamanna Bokcn̄e. Hafid þier af Jsraels Husе j þaug fiorutijger Aara/
Moloch. a Eydemorkun̄e/ offrad mier Offre edr Fienade. 43 Og þier mztokud Tialldbud Molochs
Remphan. og Stiornu Guds ydars Remphan/ þar Mynder sm̄ þier giordud ydur ad tilbidia þær. Og
eg mun

eg mun vtſkwfa ydur allt vt yfer Babilon.
44 VOrer Fedur hoꝼdu Vitnisburdarens Tialldbwd/a Eydemørkuñe/ ſo ſ͂ hañ haf Exod. 25/40.
de þm̄ ꝥ ſkipad/ þa hñ ſagde til Moyſen/ad hñ ſkyllde hana giora epter þre My Ebre. 8/5
nd ſm̄ hñ hafde ſied. 45 Huoria ed vorer Forꝼedur medtoku/z fluttu hana mz Jo Joſ. 3/14. Ebre. 8/5
ſua j þ Land er Heidingiar hielldu/ huoriū ad Gud vtſkwfade ꝥ augſyn Fedra vorra / Allt til Pſalm. 132/5.
daga Dauids. 46 Hann fañ Naad hia Gude/z bad ad hñ mætte Tialldbwd þiña Gude
Jacobs. 47 Eñ Salomon bygde hm̄ vpp Hws. 48 Eñ ſa hiñ Hæſte bygger ei j þm̄ Muſte 1 Reg. 6/1
rum er med hondū eru giord/ſo ſ͂ Spamadureñ ſeiger. 49 Himeneñ er miñ Stoll/ eñ Jørd Jnf. 27/25
eñ er ſkør miña Fota/ Huada huſe vilied þier þa vppbyggia mier? Seig' DROtteñ/ Edr hu̇ Eſa. 66/1
er ſtadur miñar huyldar? 50 Hefur eige miñ Hønd giørt allt þetta. 51 Þier hardſuñrader/z 1 Reg. 8/71
ov mſkorner j Hiortum z Eyrum/ þier ſtanded jaꝼnañ j mote Heilogum Anda/ſo ſ͂ Fedr ydʳ
lyka eirneñ þier. 52 Huorn Spamaña hafa ydar Fedur ei offſokt? Og þa j hel ſleiged/ſm̄
fyrerꝼram̄ bodudu Tilkomu hins Riettlata? Huors Suikarar z Mordingiar þier erud nu
ordner. 53 Þier hafed medteked Logmaled ꝥ Einglaña tilſkyckan/ z hallded þ eige.
54 SEm þr heyrdu þetta/giecK þm̄ þ j giegnū Hiortun/z nyſtu Tøñum yꝼer hm̄. 55
Eñ mz þui hñ var fullur aꝼ Heilogum Anda/ hof hñ vpp ſyn augu til Himens/z
ſa Guds dyrd/z Jeſum ſtanda til Hægre Handar Gude. 56 Og ſagde/ſiaed/Eg ſie
Himnana opna,'z Manſins Son ſtanda til Guds hægre Handar. 57 Eñ þr kølludu vpp
hætre roddu/ z ſamañluckttu ſyn Eyru/z giordu hm̄ aras/med einū ſamdrætte. 58 Hneptu Jnf. 22/20.
hñ vt aꝼ Borgeñe/z gryttu hñ. Eñ Vottarner løgdu ſyn Klæde til Fota eins Vngmeñis/ Stephanus bi
er Saul hiet. 59 Og lømdu Stephanum griote. Hñ kallade vpp z ſagde/DROTteñ Jeſu dur ꝼyrer ſynum
medtak þu miñ Anda. 60 Eñ hñ kraup nidur/z kallade hætre røddu/DROTteñ/til reikn Ovinū ſem hann
a þm̄ ei þeſſa Synd. Og ſ͂ hñ hafde þ ſagt/ſofnade hñ. gryta.

VIII

EN Saul hafde þocknaſt hñs Daude/z þa biriadeſt j þañ tyma mykel oꝼſo Saulus
kn mote Soꝼnudenum j Jeruſalem. Og þr tuiſtrudust aller burt vm Hierød
Judeæ z Samariæ/ vtan Poſtularner. 2 Eñ Gudhrædder meñ biuggu vm
Stephanū/z bæru trega mykeñ yꝼfer hm̄. 3 Eñ Saul eydde Soꝼnudenum Jnf. 9/1
gangande allſtadar j huſiñ/dragande vt Meñ z Kuiñur/z afhente þa j Fan
gelſe.
4 EN þr ſ͂ tuiſtrader voru/ foru vm kring z predikudu Orded. 5 Philippus kō z ofan til Philippus pre
nockrar Borgar/j Samaria/z predikade þm̄ vtaf Chriſto. 6 Og Folked tok mz ei dikar Chriſtum j
nu ſamhellde ad heyra/ z giætur ad þui ad giefa/ ſ͂ af Philippo ſagdeſt/ſiaande æ Samaria.
þaug Teikn er hñ giørde. 7 Þuiad Ohreiner Andar foru vt af mørgum/þeim er Oder voru/
med oope myklu. Og marger Icktſiuker z Halter vrdu heilbrigder. 8 Og þar vard mykell fø
gnudur j þre Borg.
9 EN þar var eiñ Madur/ſm̄ Simon hiet/ſm̄ ædur hafde ꝼared mz Galldra/j þre Bo Simon Galld
rg/ z tøfrad þa Samuerſku þiod/z hañ hiellt ſig vera nockurs hattar mykeñ. 10 A ra madur.
huorn þr litu aller/ꝼra hinū minſta til hins meſta/ſeigiande/ Þeſſe er Kraptur Guds
ſa er mykell er. 11 Eñ þr ælitu hñ af þui ad hñ hafde j langañ tyma ært þa mz ſiñe fiolkin
ge. 12 Og þa þr trudu nu Philippi Predikun af Guds Ryke / z af Nafne Jeſu Chriſti/
ſkyrduſt bæde Meñ z Konur. 13 Þa trude z Simon z liet ſig ſkyra/ hiellt ſig ad Philippo.
Eñ þa hñ ſa þaug Teikn z Kraptauerk ſm̄ ſkiedu/forundrade hñ.
14 ÞS. er Poſtularner j Jeruſalem heyrdu þ/ ad Samaria hefde medteked Guds Ord Petr z Johañ
ſendu þr til þra Petrum z Johañem. 15 Og þa þr ofañ komu / bædu þr ꝥ þm̄/ſo es ſender j Same
ad þr mztæke Heilagañ Anda. 16 Þuiad hñ var eñ eige komeñ yfer nockurn þra/ne riam.
ma þr voru ad eins ſkyrder j Nafne DROTteñs Jeſu. 17 Þeir løgdu þa Hendur yfer þa/ z
þeir medtooku Heilagañ Anda.
18 EN er Simon ſa þ/ad Heilagur Ande vard gieſiñ ꝥ Handa vppalegging Poſtula
ña/baud hñ þm̄ Peninga. 19 Og ſagde/Giefid þrʳ mier z þta Valld/ſo ad yfer hu̇n
eg legg Hendur/ad hñ mztake Heilagañ Anda. 20 Eñ Petur ſagde til hñs/ Vertu
fordæmdur med þynū Peningū/þui þu meinar Guds Gafu mz a Pening vtuegaſt. 21 Huor a (Meinar) J
ke Hlutſkipte nie Part hefur þu j þeſſu Orde/þt þitt Hiarta er eige riettferdugt ꝥ Gudi. 22 þauadomenū ſel
Fyrer þui gior Jdran/z ſnu þier ꝼra þeſſare þiñe Jllſku/z bid Gud vm/ef verda mætte/ ad ſt allt ꝥ peninga
þier ꝼgieſiſt þeſſe jll meining þyns Hiarta. 23 Þuiad eg ſie þig vera fullañ aꝼ beiſku Ga

 lle/og

lle/z j Fiotre Rangletesins. 24 Þa suarade Simon z sagde/ Bidied þi' þ mier til DRO
Ttins/ so ad ecke kome yfer mig/neitt af þui sm̄ þier søgdud vm. 25 Eñ er þeir hofdu vitn
ad/z talad Ord DROTtins/sneru þr aptur til Jerusalem/z predikudu Euangelium j mo
rgū Samuerskum Kauptunum.

Sa Morlend ske Drottsete.

26 Nn Eingell DROTtins talade til Philippū/z sagde/Statt vpp/z gack j sudr a
þañ veg/sm̄ liggur fra Jerusalem/ofañ til Gaza/þar sm̄ Eydemorkeñ er. 27 Nñ
stod vpp z gieck j burt/Og siadu/ Ad Morlendskur madr/Gelldingr z Villdarmeñe
Drottningariñar Candaces/ af Morlande/ huor ed yfer var settur allar heñar Fiarhirdsl
ur/ Var pareñ til Jerusalem/ad tilbidia. 28 Og por nu heim j veg/ z sat j sijnū Vagni/les
ande Esaiam Spamañ. 29 Eñ Andeñ sagde til Philippū/ gack þangad ad/z hallt þi' ad
þm̄ Vagne. 30 Þa skūdade Philippus þāgad ad/z heyrde ad hñ var ad lesa Esaiam Spa
mañ/z sagde/Skilr þu nockud huad þu les? 31 Eñ hñ suarade/Huorneñ ma eg kuña þ/ne
ma ad nockr leidriette mig? Þa bad hñ Philippū þ hñ stijge vpp/z sæte hia sier. 32 Eñ Rit
ningar jñehalld/þ hñ las var þtta. So s̄ Saudur er hñ til slatrunar leiddur/z þegiande s̄

Esa. 53/7

b (Leingd hans Lijpdaga) huad leinge hñ skal stiorna þ er ad eilijpu.

Philippus predikar Evangeliū pyrer Drottsetanum. Inf 10/47

Lamb/þ þm̄ er þ klypper/Lijka so hefur hñ z eige vpploked sijnū Muñe. 33 J hañs læckan
er hñs Domur vpp hafeñ/Eñ huor mū b Leingd hñs Lijpdaga/vt meiga seigia? Þuiad ha
ñs Lijf er af Jorduñe j burt teked. 34 Þa suarade Gelldingureñ Philippo/z sagdi
Eg beide þig/ Ap huorim̄ talar Spamadureñ þetta/sialfum sier/edur vm nockurn annañ?
35 Eñ Philippus lauk vpp sijnum Muñe/z tok til j fra þessare skrift/z bodade hm̄ Euan
gelium/af Jesu. 36 Og sm̄ þr foru vm veigeñ/komu þr ad Vatne nockru/Og Gelldingurinn
sagde/Siadu Vatnid/Huad haml' þui ad eg læte mig skijra? 37 Eñ Philippus sagde/ef
þu truer/af ollu Hiarta/þa hæfer þ. Hñ suarade z sagde/ Eg true ad Jesus Christus sie
Guds sonur. 38 Og hñ baud ad Vagneñ stadnæmdest. Og þeir stigu bader ofañ j Vatnid
Philippus z Gelldingureñ/z hñ skijrde hñ. 39 Eñ er þr voru vpp komner vr Vatnenu/gre
pp Ande DROttens Philippū j burt/z Gelldingureñ sa hñ ei framar meir/eñ hñ for gladr
sijna gotu. 40 Eñ Philippus panst j Asoto/gieck vm kring/z predikade Euangelium j ollū
stodum/þar til hñ kom til Cesaream.

IX

Inf. 22.

a (Blies) var Ogeyrdarsamur/stormade z ædde.

Gal. 1/13

Paall snerest aan nøckra vndan parande Goodra verka.

Inf. 22/6.

1 Cor. 15/8

Gal. 1/12

b Paalus er kalladr z vpplystr/sāt verdur hñ sendur til Ananiam/so hañ meige hapa Vitnisburd/z ct.

Ananias

Nn Saul a blies ognū z morde j giegn Læresueinū DRottins/z gieck til Kieñe
mañahopdingians. 2 Og beiddest ap hm̄ Briepa til Samkundaña j Damas
co/So ad ef hñ finde þar nockra a þm̄ veigi/ Karla edur Kuiñur/ad hñ pærde
þa bundna til Jerusalem. 3 Og s̄ hñ var a veigenum/ z komeñ hartnær Da
masco/Leiptrade j skindingu vm hñ Lios af Himne. 4 Og hñ fiell til Jard'/
z heyrde roddena er til hñs sagde/Saul/Saul/Þui opsæker þu mig? 5 Eñ hñ sagde/Herra
Huor ertu? DROTteñ sagde/Eg em Jesus huorn þu offsæk'/Hart er þier ad spirna a mot
e Broddenū. 6 Eñ hñ skialpande z felmsfullr sagde/DROtteñ/Huad villtu eg giore? DR
OTteñ sagde til hñs/Statt vpp/z b gack jñ j Borgena/z þar mun þier sagt verda/huad þi
er biriar ad giora. 7 Eñ þr Meñ s̄ j Selskap mz hm̄ voru/stodu felmspuller/þui þeir heyrdu
hñs Rødden sau þo onguañ. 8 Eñ Saul stod þa vpp fra Jorduñe/z mz vpploknū Augū/
sa hñ onguañ/þa toku þr j Hond hñs/z leiddu hñ jñ j Damascum. 9 Og so var hañ j þria
Daga ad hñ sa ei/z eige at hñ nie drack. 10 Eñ j Damasco var sa Læresueirn/s̄ Ananias
hiet/z j Syn þa sagde DROTTeñ til hñs/ Anania/Eñ hñ sagde/Hier em eg Herra. 11
DROTteñ sagde til hñs/Statt vpp z gack j þ Stræte/s̄ kallast hid rietta/z spyr ad j Hu
si Juda/epter þm̄ s̄ Saul er ad Napne/vtap Tarsen/þui sia / Ad hñ bidst þ. 12 Og j Si
on/sa hñ jñ til sijn koma eiñ Mañ/Ananiam ad Nafne/leggiande Hond yfer sig/so ad hñ
yrde staande aptur. 13 Ananias suarade/DROTTeñ/Vt ap morgū hef eg heyrt vm þeñ

e (Staande) ecke sendest þesse Ananias til ad kalla/helldur ad Lækna Paal.

añ Mañ/Huad myked jllt hñ hefr giort/þijnū Heilogū til Jerusalem. 14 Og hñ hefr vt ap
Kieñemañahopdingiunū Valld til ad binda/þa alla s̄ þitt Napn ækalla. 15 Eñ DROT
teñ sagde til hñs/Far þu/þt þsse er mier vtualed Verkfære/ ad hñ bere mitt Nafn þ Heideñ
Lyd/ z Konga/z þ Jsraels Born. 16 Eg vil syna hm̄ hûsu myked hñ sk lijda þ mijns Naf
ns saker. 17 Og Ananias por af stad/z gieck jñ j Husid/lagde yfer hañ Hendur og sagde.

Saul Broðᵉ/DROTten̄ sende mig hingað/huor þiᵉ birtest a Veigenū/þm̄ er þu komst hi
ngað/so að þu ꝼeinger syn aptur/ꝛ vppfylltest Heilogum Anda. 18 Og jafnskiott fiell aꝼ ha
n̄s Augum/so s̄ an̄að hreistur/ꝛ hn̄ fieck Syn aptur. Hn̄ stoð vpp ꝛ liet skijra sig. 19 Tok
sijðan̄ Fæðslu til sijn/ꝛ styrkte sig.

SAul var þa nockra daga hia þm̄ Lærisueinunum j Damasco. 20 Og jafnsnart
predikaðe han̄ Christum j Samkunduhwsunum / það hann same være Gudz Son
ur. 21 En̄ þm̄ bløskraðe ollum/er ꝥ heyrðu/ꝛ toku að seigia/ Er þesse eige sa sm̄ til
Jerusalem foreydde ollū þm̄ s̄ ꝥta Nafn akolluðu/ꝛ hingað kom til þess/ að leiða þa bu̅dna
ꝼ Kien̄eman̄ahøfdingiana? 22 En̄ Saul tok að styrkiast myklu ꝼramᵛ/ꝛ hnekte þm̄ Gyðin
gum/s̄ j Damasco bruggu/ꝛ beuijsaðe að ꝥsse være Christur.

Saulus predikar Christum strax epter það han̄ snerest.

23 AG morgū døgū þᵛ epter/hielldu Gyðingᵛ Raadstefnu sijn a mille/að ꝥr aflijꝼuðu hn̄.
24 En̄ ꝥra Vielræðe vrðu Saul vnderuijssuð. En̄ ꝥr varðueittu Nott ꝛ Dag Por
ten̄/so að ꝥr ꝼeinge hn̄ j helsleiged. 25 Þa toku hn̄ Lærisueinarner vm Nott/ꝛ lietu
hn̄ yfer Mwren̄/ꝛ lietu j Korꝼ oꝼan̄ sijga. 26 En̄ þa Saul kō til Jerusalem/freistaðe han̄
þess/að samlaga sig til Lærisueinan̄a/Og ꝥr ottuðust hn̄ aller/truande eige þui að han̄ være
Lærisueinn. 27 En̄ Barnabas tok hn̄ til sijn/ꝛ leidde til Postulan̄a/ꝛ sagðe þm̄ j fra/huorsu
hn̄ hafðe sied DROTten̄ a Veigenū/ꝛ ꝥ hn̄ hafðe talað við hn̄ /ꝛ huornen̄ hn̄ hefðe til
Damasco diarflega predikað/Nafn Jesu. 28 Og hn̄ var hia þm̄/gieck vt ꝛ jn̄ til Jerusalem
ꝛ predikaðe Nafn DROTtins vors Jesu diarꝼlega. 29 Þa tok hn̄ að tala/ꝛ heyia spurnin
gar við hina Grisku. En̄ ꝥr leituðu við að lijflaata hn̄. 30 Þa Bræðurner fornumu ꝥ/leiddu
ꝥr hn̄ vt til Cesaream/ꝛ sendu hn̄ til Tarsen. 31 Og so hafðe Søfnuðuren̄ frid vm alla
Judeam ꝛ Galileam/ꝛ Samariam/hrestu sig vpp/ꝛ geingu j otta DROTtens/ꝛ vppꝼyll
tust mz huggun Heilags Anda.

Judar brugga Saul Suikræðe.

2 Cor. 11/32

d Hann hlaut að haꝼa Vitnisburð vegna þeirra Følsku Bræðra.

32 ÞAð skieðe ꝛ/þa Petr ferðaðest allstaðᵛ vm kring/ ꝥ hn̄ kom einnen̄ til ꝥra Heilagra
s̄ biuggu j Lidda. 33 Þar fan̄ hn̄ þn̄ Man̄ er Eneas var að Nafne/huor að leiged
hafðe j Reckiu j aatta aar/hn̄ var Icktsiukur. 34 Petur sagðe til hn̄s/Enea/Jesus
Christur giore þig heilan̄/statt vpp/Reid vpp sialfꝛ vm þig. Og hn̄ stoð jafnsnart vpp. 35
Og aller saau han̄/ꝥr sm̄ biuggu j Lidda/ꝛ j Sarona/ꝛ ꝥr c snerust til DROTtins.

Petrus.

Eneas.

c Fyrer Orðeðan Løgmaalsins ꝛ Verkan̄a.

36 EN j Joppe var suᵘꝼ Lærdomsins Þionustukuin̄a / s̄ Tabitha var að nafne/huað
ed vtlegst Raa/ Hun var full goðra Verka / og mz Olmøsugiørder sm̄ hun gior
ðe. 37 En̄ a þm̄ Døgum bar so til /að hun tok sott ꝛ andaðest. Og sem ꝥr hoꝼ
ðu þueiged hana/settu ꝥr hana j loptið. 38 En̄ mz þui að Lidda liggur j grend við Joppen/ꝛ
þa Lærisueinarner heyrðu ꝥ/að Petur være þar/sendu ꝥr til hn̄s/ꝛ baaðu hn̄ vm/að hn̄ lieti
sier ecke þungt þikia til ꝥra að koma. 39 En̄ Petur stoð vpp/For mz þm̄. Og er hn̄ kom þᵛ
leiddu ꝥr hn̄ vpp j loptið. Og allar Eckiurnar flyktust vtan̄ vm kring hn̄/graatande/ꝛ syndu
hm̄ þa Kyrtla ꝛ Klæðnað/ sm̄ Raa hafðe giort a meðan̄ hun var hia þm̄. 40 Og er Pe
tur hafðe þa alla vtdriꝼed/fiell hn̄ a Knien/baðst ꝼ/ꝛ snerest að Lijkaman̄ū/ꝛ sagðe/ Tha
bitha/statt vpp. En̄ hun lauk vpp sijnū Augū/ꝛ er hun saa Petrū/ sette hun sig vpp aptur.
41 En̄ hn̄ riette að hen̄e Hønðēa/ꝛ reiste hāa vpp/ꝛ kallaðe a hina Heilagu/ꝛ a Eckiurnᵛ
ꝛ afhendte þm̄ hana liꝼande. 42 Og ꝥ kun̄giørðest vm alla Joppen/Og marger g truðu a
DROTten̄. 43 Það skieðe ꝛ so/að han̄ bleif langa tijma j Joppen/hia Simone þm̄ nockrū
s̄ var ein̄ Sutare.

Tabitha.

b Fyrst trwðe hn̄ ꝛ meðtok Lærdomen̄/sijðan̄ giørðe hun miked Gott.

g Fyrer Orðeðan Løgmaalsins ꝛ Verkan̄a.

X

EN sa Maður nockur var j Cesarea/s̄ Cornelius var að nafne/Høfuðsma
dur yꝼer þm̄ Selskap/er kolluðust Valer. 2 Guðlegur man̄ ꝛ Guðhræddur/
mz ollu sijnu husi/gieꝼande Folkenu myklar Olmøsur/ ꝛ var jafnan̄ a Bæn
til Gudz. 3 Hn̄ saa opin̄berlega j syn/nær nijunðu stu̅ðu dagz Eingel Gudz gāg
a jn̄ til sijn/er sagðe til hn̄s/Corneli. 4 En̄ hn̄ horfðe a hn̄ ottasleigen̄/ꝛ sag
ðe/Huað er ꝥ Herra? Hn̄ sagðe hm̄ þa / Bænᵉ þijnᵛ ꝛ Olmusugiørder eru
vppstignᵛ til min̄is ꝼ Guðe. 5 Og send nu vt Men̄ til Joppen/ꝛ laat sækia Simō/þn̄ kallaðꝛ
er Petrus. 6 Han̄ herbergiar hia Simone Sutara einū / huors Hus að liggꝛ við Sioen̄/hn̄
mun seigia þier huað þier byriar að giøra. 7 En̄ er Eingellen̄ sm̄ talaðe við Corneliū/var
j burt geingē/kallaðe hn̄ a tuo sijna Heimilis þiōa/ꝛ einn Guðhræddan̄ Strijðsman̄/vtaꝼ þm̄

a Siaa þsse Cornelius er ein̄ Heidinge ꝛ ovmskoren̄ ꝛ vtan̄ Løgmalsins ꝛ heꝼur samt Trwna a þan̄ Christū sem koma munde/hun kiener hønum að giøra Goðuerken̄/þo hn̄ være ein̄ Strijðs maðꝛ/ og verðꝛ til Trwaren̄ ar a þn̄ opin̄bera da Christum vpp lystur.

 er han̄

er hñs giættu. 8 Huoriū hñ sagde allt fra/ ꝛ sende þa til Joppen.

Petur verdur burt rycktur edur leiddur.

9 EN añan dag er þr voru a leideñe/ ꝛ toku ad nælgast Borgena/ stie Petur vppa Lopt
id/ ad hñ bædest ß/ nær siottu stund. 10 Og er hñ hungrade/ villde hñ Matar neyta.
Eñ a medan þr voru ad byia til/ vard hñ burtrycktur. 11 Og hñ sa Himeneñ opnadañ/
og ofan fara ad sier eitt Kier/ so sem Lyndwk myken j fiorum hyrningum vppbunded/ og
ꝥ vard ofālæted a Jordēa. 12 J hvoriu ad voru allrahāda ferfætt Dyr Jard″/ Villudyr ꝛ skr
idkuikende/ ꝛ Fuglar Himens. 13 Og þar skiede rodd til hñs/ Statt vpp Petur/ slatra og et.

Ezech. 4/14

14 Eñ Petr sagde/ O nei Herra/ ꝥt eg hefe eñ alldrei nockud almeñelegt eda ohreint etid. 15
Og roddeñ sagde/ eñ aptur j añad siñ til hñs/ Huad Gud hreinsade/ ꝥ gior þu eige almeñe
legt. 16 Þetta skiede þrisuarsiñū/ ꝛ Kiered vard vppnumed aptur til Himens.
17 OG er Petur var efablandeñ vm med sialfum sier/ huor þesse Syn munde vera/ s̄ hñ
hafde sied/ Siadu/ Ad þa spurdu þr Meñ er vt voru sender fra Cornelio/ epter hu
si Simonar. 18 Og stodu vte ß Dyrunū/ kolludu ꝛ leitudu/ huert Simon sem kallast
Petur hefde þar Herberge? 19 Eñ er Petr hugleidde vm Synena/ sagde Andeñ til hñs/ Sia
þeir meñ leita ad þier. 20 Eñ statt vpp/ far ofan/ ꝛ gack mz þm̄/ ꝛ efa eckert/ þt eg vtsende
þa. 21 Þa stie Petr ofañ til þra maña/ s̄ sender voru til hñs fra Cornelio/ ꝛ sagde/ sia eg er
hñ same þier spyried ad/ Huor efne eru til þss/ ad þier erud hier komner? 22 Þeir sogdu. Hof
udzmadureñ Cornelius Riettlatr madur ꝛ Gudhræddur/ hafande godañ ordstyr af ollu Gyd
inga Folke/ fieck byfalning af Heilogū Eingle/ ad hñ skyllde lata kalla þig j sitt Hus/ so ad
hñ heyrde Orded af þier. 23 Og þa kallade hñ þa jnn/ ꝛ liede þm̄ Herberge.

Petur verdur kalladur til Cornelium.

ANnañ dag epter ferdadest Petr med þm̄/ ꝛ nockrer Brædur af Joppen geingu med hō
nū. 24 Og añars dags þar epter komu þr til Cesaream/ Eñ Cornelius beid þra/ ꝛ sa
mankallade sÿna Frændr ꝛ virtar Vine. 25 Og er Petr villde gāga jñ/ gieck Cornelius
j mote hm̄/ ꝛ fiell til fota hñs/ ꝛ tilbad hñ. 26 Eñ Petur reyste hñ vpp/ ꝛ sagde/ Statt vpp
Eg em ꝛ Madur. 27 Og er hñ hafde haft samtal vid hñ/ gieck hñ jñ/ ꝛ fañ þa marga er
þar voru samañkomner. 28 Og sagde til þra/ Þier vitid ad þad er ecke veniulegur hlutur þe
im Mañe sm̄ Gydingur er/ ad fella sig vid/ eda ganga til vtlendra Maña/ Eñ Gud synde
mier/ ad eg segde onguañ Mañ almeñañ/ edur Ohreinañ. 29 Huar ß eg neitade ecke ad ko
ma/ þa eg var hingad kuaddur/ Þui spyr eg ydur nu ad/ hu″ til þier lietud kalla mig hingad?
30 Cornelius sagde/ J dag er fiorde Dagur fra þm̄/ eg var fastande allt til þessarar stund″
ꝛ vm niundu stund/ badst eg fyrer j mÿnu husi/ Og sia/ Þa gieck eiñ Madur fram fyrer mig/
j skÿnande Klæde. 31 Og sagde/ Corneli/ Þÿn Bæn er alheyrd/ ꝛ þÿnar Olmosur eru vmþe
inktar/ ß Gude. 32 Af þui send þu nu til Joppen/ ꝛ lat kalla hingad Simon þñ auknefndur
er Petrus/ hñ herbergiar j Husi Simonar Sutara vid Sioeñ/ þa hñ kiemur/ mun hñ tala
fyrer þier. 33 Þa sende eg jafnsnart til þÿn/ ꝛ þu giorder vel ad þu ert komeñ/ Nu erum
vier hier aller nalæger ß Gude/ til ad heyra þa alla hlute/ sm̄ þier eru af Gude bodner.

Petur Predikar fyrer Cornelio
Deut. 10/17
2 Par. 19/7
Rom. 2/11
Matth/4/18
Luc. 4/14
Esa. 61/1
Sup. 1/8

34 EÑ Petr lauk vpp siñ Muñ ꝛ sagde/ Nu reine eg j sañleika/ ad ꝥ er ecke Mañgrein
armūr hia Gude. 35 Helldr a mzal alls Folks/ huor sm̄ hñ ottast ꝛ giorer Riettuiß
e/ sa er hm̄ þeckr. 36 Þier vitid af þre Predikan/ s̄ Gud sende til Jsraels Barna/
bodande þm̄ Frid ß Jesū Christū (huor ad er DROTteñ yf″ ollū hlutū) 37 Huad ad skied
er allt Gydingaland j giegnū/ ꝛ fyrst hofst vpp j Galilea/ epter þa skÿrn s̄ Johañes predika
de/ Hūneñ Gud hefde smurt þañ sama. 38 Jesū af Nazareth mz Heilogū Anda ꝛ Krapte/
hū ed vm kring gieck/ giorde gott/ ꝛ grædde alla þa s̄ af Dioflenū voru vnderþrycter/ af þui
ad Gud var med honū. 39 Og vier erū Vottar alls þess hñ giorde a Gydingalande/ ꝛ j Jeru
salem/ þeñañ aflÿfudu þr/ ꝛ a Tried vppheingdu. 40 Þeñañ vppuakte Gud a þridia deige/ ꝛ

Sup. 2/32

liet opiñberañ verda. 41 Ei ollu Folke/ Helldur oss/ sem ædur vorū hñs vtualder Vottar af
Gude/ Vier sem ætū ꝛ druckum med honū/ epter þad hañ var vpprisiñ af Dauda. 42 Og
hñ baud oss ad predika Folkenu/ ꝛ Vitne vmbera/ ꝥ hñ være sa/ s̄ skickadur er af Gude/ Do

Jere. 31/32
Mich. 7/18
Inf. 15/11

mare Lifendra ꝛ Daudra. 43 Af þessum bera aller Spameñ Vitne/ ad ß hñs Nafn skulu
aller þr sem a hñ trua/ hafa Syndaña Fyrergiefning.

Inf. 15/8

44 ÞA Petur talade þessū Ordū/ fiell Heilagur Ande yfer þa alla er Orded heyrdu. 45
Og þr truader s̄ af vmskurneñe voru/ ꝛ mz Petre hofdu komid/ hræddust ꝥ/ ad Hei
lags Anda Giof være vthellt eirneñ yf″ Heidna Meñ. 46 Þui þr heyrdu þa Tū
gur tala ꝛ vegsama Gud/ Þa suarade Petur. 47 Kañ nockur ad fyrerbioda þeim Vatnid/ ad

þess

þſſer ſkijreſt eige/ ſm̃ medtekid hafa Heilagan̄ Anda/ lijka ſem vier? 48 Og hn̄ baud ad ſkij
ra þa j Nafne DROTtens. Þeir bædu hn̄ þa/ ad hn̄ være þar nockra Daga. Sup. 8/36

XI

Og er þ heyrdu Poſtularner z þr Brædr ſm̄ j Judea voru/ ad Heidingiar høf
du mztekid eirnen̄ Gudz Ord. 2 Og þa Petr kom vpp til Jeruſalem/ toku þr
ad þrætta j mote hm̄/ ſ voru aþ Vmſkurnen̄e. 3 Og ſøgdu/ Þu giecſt jn̄ til
þra man̄a ſm̄ yferhwd hafa/ z matadeſt mz þeim.
4 En Petur tok til z ſagde þm̄ þra eitt epter an̄ad/ z ſagde. 5 Eg var
j Borgen̄e Joppen/ a Bæn min̄e/ Og vard burt rycktur z eg ſa Sup. 10/9
eina Syn/ ſem var/ eitt Kier þor oþan̄ ſ eirn ſtor Lijndwkr/ medr fiorum Hyrningum/ oþanlæt
ed af Himnum/ z kom allt jn̄ til mijn. 6 Þar j ſæ eg/ z vard var vid/ z eg ſæ ferfætt Dyr
Jardar z Villudyr/ z Orma/ z Fugla Himins. 7 Eg heyrde eina Rodd ſ til mijn ſagde/ St
att vpp Petur/ ſlatra z neyt. 8 En̄ eg ſagde/ O Nei/ Herra/ Þuiad eckert alment edr ohreint
heþur en̄ nockurn tijma jn̄ j min̄ Mun̄ geingid. 9 En̄ Rodden̄ ſuarade mier j an̄ad ſin̄ af Him
ne/ Huad Gud hreinſade/ þ gior þu ei alment. 10 Og þta ſkiede þriſuar/ og þad vard allt vp
dreigid aptur til Himens. 11 Og ſia/ Ad jaþnſnart ſtodu þrir men̄ vte fyrer Huſinu/ þar eg vr
jn̄e/ ſender af Ceſarea/ til mijn. 12 En̄ Anden̄ ſagde mier/ ad eg ſkyllde ganga med þm̄/ z efa
eckert/ En̄ þar komu þſſer ſex Brædr med mier/ Og vær geingū jn̄ j þeſſ man̄s hus. 13 Han̄
kun̄giorde oſſ huornen̄ hn̄ haþde ſied Engel j ſijnu huſi ſtandande/ ſ ſagde til hn̄s/ Send þu
vt men̄ til Joppen/ z læt kalla til þijn Simon þan̄ kalladur er Petrus. 14 Hn̄ mun ſeigia þi
er þaug Ord/ af huorīu þu munt holpen̄ verda/ z allt þitt hws. 15 En̄ þa eg tok til ad tala
fiell Heilagr Ande yþer þa/ lijka ſem yfer oſſ j fyrſta vpphaþe. 16 Þa kom mier j hug/ þ Ord
DROTtens ſem hn̄ ſagde. Johan̄es ſkijrde j Vatne/ en̄ þier ſkulud mz Heilogū Anda ſkijrdr
verda. 17 Þui fyrſt Gud hefur giefid þm̄ eins lijkar giaþer ſ oſſ/ ſ truum a DROTten̄ Je
ſū Chriſtū/ Huor var eg þeſſ/ ad eg mætte þ Gude varna? 18 Þa þr heyrdu þ/ þøgnudu þeir
vtaf/ vegſømudu Gud z ſøgdu/ Þa heþur Gud eirnen̄ vnt Heidingium Jdrunar til Lijþſins.
19 En þr ſ ſundr høþdu dreiþſt/ aþ þre Hormungu/ er hyrteſt yþer Stephanum/ geingu
vm kring allt til Phenicen/ z Ciprian/ z Antiochiam/ talande Orded þ onguīm nema
Gydingū einū. 20 Þar voru z nockrer Men̄ mzal þra/ ſ voru af Cipria/ z Cirenia/
huier/ þa þr geingu jn̄ j Antiochiam/ toku ad tala til þra Grickia/ bodāde þm̄ Euangeliū vt
af DROTtne vorū Jeſu. 21 Og Hond DROTtens var med þm̄/ Og mykel tala tok vid
Trun̄e z snerust til DROTtens.
22 EN þeſſe Ræda vm þa/ kom til Eyrna Soþnadarens ſem var j Jeruſalem/
Og þr ſendu vt Barnabam/ þ hn̄ geinge til Antiochiam. 23 Og ſm̄ hn̄ kom þar/ z
ſa Gudz Nad/ vard hn̄ gladur/ z ried þm̄ ollum/ ad þr ſkylldu mz ſtadfoſtu Hiarta/
hia Gude ſtadnæmaſt. 24 Þui hn̄ var godur madur/ z fullur Heilags Anda og Truar/ Og
margt Folk jokſt þar DRottne. 25 En̄ Barnabas for til Tarſē/ ad hn̄ þriette vpp aptr Sa
ulū. 26 Og er hn̄ hafde funded hn̄/ fylgde hn̄ hm̄ j Antiochiam/ Og þ ſkiede ſo ad þr voru
til ſamans ærid allt/ hia þm̄ Soþnude/ kiendu þar z morgu Folke/ huar af Læreſueinarner
kølluduſt fyrſt j Antiochia Chriſtner. Chriſtner.
27 En a þm̄ Døgū komu Spæmen̄ af Jeruſalem til Antiochiam. 28 Og eirn aþ þm̄ Agabus.
ſtod vpp/ Agabus ad Nafne/ Hn̄ kun̄giorde þ Andan̄ ad koma ſkyllde myked Hungr Hallære j Tijd
yþr alla Jardarkringlūa/ huort ed ſkiede vnder Claudio Keiſara/ en̄ hhor ein̄ af Lære Claudij Keiſara
ſueinunum ælycktade ad ſenda Brædrunū/ ſ bygg ju j Judea/ nockra hialp/ huor epter þui ſ Lucas hefr ſkrifad
hn̄ þormatte. 30 Huad þeir giordu/ z ſendu þad til Olldungan̄a/ þ Hendur Barnabæ z Sa
uli.

> Sup. 8/36

> a (Lijka) þad er an̄ neins Greiu armuns / nøckrar Forþienuſtu/ z þy rer vtan̄ Løgmæ led.
>
> Matth. 3/11 Sup. 1/5 Mar. 1/8 Joh. 1/26
>
> b Aan Løgmæ lins komu þr ti Chriſtum.
>
> Lucas hefr lif ad epter Aþgang Pæls/ þram̄ yfer tyd Claudy/ þa hn̄ ſkriþade þetta.

XII

Um þeim tijma lagde Herodes Kongur/ Hendur a nockra af Saþnadenū/ ad þij
na þa. 2 Hn̄ liet þa drepa Jacob Brodr Johan̄is mz Suerde. 3 Og er hn̄ ſa
ad þ þocknadeſt Gydingū/ for hn̄ afram̄ z høndlade eirnen̄ Petrū. Og þ voru
Dagar þſſ ſæta Braudz. 4 Og ſ hn̄ hafdi hn̄ griped/ liet hn̄ ſetia hn̄ j My
rkuaſtofu/ z afhetr hn̄ a Sextā Stridzmannū/ ad varduei ta hn̄/ z hugde ept
er Paſkāa ad framſelia hn̄ folkēu. 5 Og Petr geimdiſt ad ſon̄u j Myrkuaſto
fu/ En̄ Soþnudurin̄ bad b æn aflatz fyrer honum til Gudz. 6 Og þa er Herodes vilde hn̄

> Herodes deyddi Jacobum z þang ar Petrum.
>
> a (Sextan) eirn Stridsflocki ſkip teſt j fiorar ſkipa ner/ z huør ſkipun ſkyllde vaka fiord a part Nætr/ ein epter adra.

Søßnudurenn bidur þyrer Petre

b Þeir ſtodu þa ſt a Bænēñe/lietu ecke aß/ſo a ein riett Bæn ad vera.

praſſleida læka/ſuaf Petur a þre Nott nædal tueggia Strÿdsmaña/bundeñ tueimr Jarnui
dium/eñ Vardmeñerner foruørudu vte/þ Dyrunū Myrkuaſtofuna.
7 OG ſia/ Ad Eingell DROTtens kom þangad/ z Lios ſkein j huſinu/ Hñ lauſt a Sy
du Peturs/vpp uakte hañ z ſagde/Statt vpp ſtrax/Og Hleckerner ſiellu af hñs Hø
ndū. 8 Eingelleñ ſagde þa til hñs/Gyrt þig/z tak ſkoo þÿna a þig/Og hñ giørdi ſo
Hñ ſagde til hñs/Legg þiñ Kyrtel yfer þig/z ßylg mier. 9 Og hñ gieck vt og fylgde hm̄.
Og eige viſſe hñ þ ſlÿkt ſkiede hañ viſſelega þ Eingeliñ/ Helldur meinte hñ ſig Syn ſia.
10 Og þeir geingu vm hid Fyrſta og annad Vardhalld / Og komu til Jarnhlidſins/
er laa til Borgarennar/Enn þad lauk ſier ſialft vpp. Og þeir ſtigu vt z geingu a burt
eina Strætisleingd/z ſtrax ſkildeſt Eingelleñ vid hann. 11 Og er Petur kom til ſialfs ſÿns/
ſagde hñ/Nu veit eg ßyrer vÿſt/ þ DROTTEN ſende Eingel ſiñ/z frelſade mig af hen
de Herodis/z aß allre epteruæntan Gydinga Lyds. 12 Og ſm̄ hñ giætte ſÿn/kō hañ til hwſa
Mariu/Modur Johañis/þeſſ ſm̄ kalladur var Marcus/huar ed marger voru til ſamās kō
ner/z bæduſt þ. 13 Eñ ſm̄ Petur lauſt a Dyrahurdena/ gieck ſtulka fram̄/ad heyra til/Su
Rode var ad Nafne. 14 Og er hun þeckte hliod Peturs/lauk hun eige vpp Hurduñe/þ feigeñ
leika/helldr hliop hū jñ z ſagde þm̄/ ad Petr ſtæde vte þ Hurduñe. 15 Eñ þr ſogdu til heñar
þu ert galeñ? Hun hiellt þui faſtara a ad þ være ſo/Þeir ſøgdu/þ er hñs c Eingell. 16 Eñ
Petr klappade fraſſueigis vppa. Og er þr luku vpp/ſau þr hñ z vndruduſt. 17 Eñ hñ ben
te þm̄ med Hendeñe/ad þr þegde/z ſagde fra huorneñ DROTteñ heßde leiddt hñ vr Myr
kuaſtofuñi/z ſagde/ Kuñgiored þtta Jacobo z Brædrunū/Hñ gieck vt þadañ/og for j eirn
añañ ſtad.

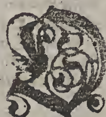
c Þeſſer trwdu þui/ad Einglarn er være Mañaña Þienarar.

18 ENn þa dagr kom/var eige litel Angurſeme a millū Strÿdzmañaña/ huad orded haß
de af Petre. 19 Eñ er Herodes leitade hñs z fañ ei/liet hñ Vardmeñena kōa þ dom
z ſkipade j burt leida þa. For ſÿdañ ßra Judea oßan til Ceſaream/ z þar dualdeſt
hñ. 20 Þuiad hñ þeinkte ad ſtrÿda vid þa j Tyro/ z Sidon/Eñ þr komu mz einu ſamhell
di til hñs z yfertøludu Blaſtum/huor ed var Konungſins Herbrgeisſueiñ/ z beidduſt fridar/
aß þui ad þra bygdarløg nærduſt af Konungſins Lande. 21 Eñ a tilſettū deige klæddeſt He
rodes Konglegū ſkrwda/ſetteſt a Domſtol/z giørde eina rædu til þra. 22 Eñ folked tok ad kal
la/ Gudz rødd er þta/eñ eige Mans. 23 Jaßnſkiott ſlo hñ Eingell DROTtins/af þui hñ
gaß eige Gude Heidureñ/og hñ vard etiñ af Mødkum/z gaf vpp Andañ.
24 ENn Ord DROTtiñs tok ad vaxa/z margßalldaſt. 25 Eñ Barnabas z Saulus
komu til Jeruſalem aptur/z aßhendtu Styrkeñ/z toku mz ſier Johañem/þañ er ad
vidurnefne hiet Marcus.

XIII

Inf. 14/25.

a (BarJehu) Norrænſt Guds Sonur / þuiad þ Ebreſka Tungu mæled kallr Gud Jehu / Þad er þ Nafn Tetragramaton/vm þu ørr Gydingar dyrcka margt ßurdi anlegt/ So heßur og þeſſe Galldramadur haßt vm Hønd þetta ſama Nafn/ſo ſm̄ Galldra meñ eñ nu hafa Kroſſa z øñur Heiløg Ord og Teikn

G j þm̄ Søfnude ſem var j Antiochia/ voru Spameñ z Lærefedur / ſem
vr Barnabas/z Simon er kalladeſt Niger/z Lucius hiñ Syrlendſke/z Ma
nahen/ſa ed var ſamfoſtre Herodis Fiordungshøfdingia/z Saulus. 2 Og þa
þr þionudu DROTtne/z foſtudu/ſagde Heilagr Ande/Vtuelied mier Bar
nabam/z Saulū/j þ Verk/ſ eg heſi þa tilkiøred. 3 Þeir føſtudu þa/z bæd
uſt þ/løgdu Hendur yfer þa/z lietu j burt fara. 4 Og ſm̄ þr voru vtſender af
Heiløgū Anda/kōu þr til Seleucia/z þan ſigldu þr til Cipria. 5 Og þa þr kōu til Salam
in Borgr/toku þr ad predika Gudz ord/j Sākūdū Gydinga/eñ þr hofdu Johañē til þiēuſtu.
6 OG ſ þr geingu yfer Eyūa/allt jñ til Paphos Borgar/þar fundu þr eiñ Fiølkyngis
mañ/z Falspropheta/þañ Gydingur var/huors Naßn ad var a BarJehu. 7 Sa
var hia Sergio Paulo/Landſtiornara/hygnū Mañe/ Hñ kallade fyrr ſig Barnabā
z Saulū/z hñ girnte ad heyra Gudz ord. 8 Þa ſtod þm̄ j mot ſa Galldramadr b Elymas(þt
ſo þýdr hñs Nafn vtlagt)z æſtette ſier ad ſnua Lādſtiornaranū fra Truñe. 9 Eñ Saulus ſa
er z hiet Paulus/fullr aß Heiløgū Anda/leit a hñ z ſagde. 10 O þu Dioßulz Sō fullr alls
Tæls/z Flærædis/z Ouinr allr Riettuÿſi/þu lætr ei af ad vmſnua Riettū Vegū DROt
tins. 11 Og ſia nu/ Ad Hønd DROTtins kiemr yßer þig/z þu ſkallt Blindr da/og ſia eige
Sol vm nockra tÿma/Og jafnſnart fiell a hañ Dymma og Myrkur/ gieck vm kring og lei

b (Elimas) þ hliodar vppa Ebreſku/ecke olÿkt/og hañ heßde kallad ſig Eli Meſsia/Þad er Guds Kong/eda Guds hinn Smurda/Þuiad Gydingar/og einkanlega þeſſhattar Folk pløgudu ad haßa Guddomleg Nøßn.

lade ad þm̄ er hn̄ villde leida. 12 Þa ᶜLandſtiornaren̄ ſaa huad gioerdſt/ trude hn̄ ꝛ vndradeſt
yfer kieñingu DROTtins.
13 ENn þa Pall ꝛ þr ſ mz hm̄ voru/ſigldu fra Papho/kōu þr til Pergen/j Pāphilialā
de/En̄ Johan̄es ſkilde vid þa/ ꝛ for aptr til Jeruſalē.14 En̄ þr foru þar þuert yꝼ
fra Pergen/ꝛ kōu til Antiochia/ j Piſidia lande/ꝛ geingu j þra Sākundu a Sabb
athsdeige/ ꝛ ſettuſt nidr.15 En̄ eptᵉ Logmalsleſturen̄/ ꝛ Spamanan̄a/ſēdu yꝼermen̄ Sākūd
un̄ᵃ til þra ꝛ lietu ſeigia/goodᵉ Brædr/vilied þiᵉ tala nockud ꝛ vnderuiſa folkēu/þa ſeigid til.
16 ÞA ſtood Pall vpp/og bende med Hendeñe/ og ſagde/ Þier Jſraelsmen̄/ og þier ſem
otteſt Gud/þa heyred. 17 Gud þſſa folks/vtualde Fedr vora/ꝛ hof vpp folk þetta
þa þegar þ varvtlendt a Egyptalande/ꝛ med hææfū Armlegg/vtleidde han̄ þ þad
an̄.18 Og nær j fiorutigu aar/vmleid han̄ þra Sidu j Eidemerku. 19 Og afmꝫde ſio Þiodir
a Canaānslande/ꝛ ſkipte med þm̄ epter hlutfalle þra Lande. 20 Epter þ gaf hn̄ þm̄ Domē
dur/j ᵈ þriu hundrud ꝛ fimtiger ara/Allt til Samuelis Spamans.21 Epter þ æſktu þr ſi
er Konungs/Og Gud gaf þm̄ Saul ſon Kis/Man̄ af Beniamins kyne/j fiorutiger ar. 22
Og er hn̄ took hn̄ j burt/vppuakte hn̄ Dauid til Kongs yfer þa/af hūm̄ hn̄ vitnade/Eg he
fe fūded Dauid/ſon Jeſſæ/Man̄ epter mīnu Hiarta/huer giora ſk allan̄ min̄ Vilia.23 Af
þeſſa Sæde vppuakte Gud Jeſum/ Jſrael til Lauſnara/ſo ſem hn̄ fyrerhiet. 24 Eins ꝛ Jo
han̄es predikade adur Jordanarſkīrn ollu Jſraels folke /adur han̄ vppbiriade. 25 En̄ ſm̄
Johan̄es hafde fullkōnad ſitt ſkeid/ſagde hn̄/Eg em eige hn̄/huorn þier hallded mig vera
helldur ſtaed ad ſa kiemur epter mig/ hūs ſkoþueinge a hn̄s Fotū/eg er eigē verdugr ad leyſa
26 ÞJer men̄/Goder Brædr/ þier Born Abrahams ſlecktis/ꝛ þr ſm̄ ydᵃ a mille ottaſt
Gud/ydr er þetta hialpræđis Ord ſendt.27 Þuiad þr ſem bwa j Jeruſalem/ꝛ þra
Hofdingiar/mz þui þr ᵉ þecktu hn̄ eige/nie Spaman̄a raddernᵃ(hūiar leſnar vida
alla Sabbathsdaga)hafa þr þær mz ſinu Dōmsadkuæde vppfyllt. 28 Og þo þr finde ongua
Daudaſok mz hm̄/beiddu þr af Pilato/ad hn̄ villde afliīfa hn̄. 29 En̄ ſ hn̄ hafde fullkōn
ad allt huad af hm̄ var ſkrifad/toku þr hn̄ ofan af Trienu/ꝛ logdu j eina Grof.30 En̄
Gud vppuakte hn̄ af Dauda. 31 Og hn̄ auglyſteſt marga Daga/þ þm̄/ſ mz hm̄ geingu af
Galilea/vpp til Jeruſalē/hūier ad eru Vottar til Folkſins. 32 Og vier bodū ydr þ Fyrerheit
ſ til Fedra vorra er ſkied. 33 Ad þ ſama hefur Gud vppfyllt oſſ þra Bornū/j þui hn̄ vpp
uakte Jeſum/So ſ j odrum Pſalme ſkrifad er/Þu ert min̄ Sonr/j dag ol eg þig.34 En̄ þ
ad hn̄ vppuakte hn̄ af Dauda/ad hn̄ kiæme ei framar til rotnunᵃ/þa ſagde hn̄ ſo/Trulega
ſkal eg hallda vid ydr þa Naad er Dauid var lofud. 35 Fyrer þui ſeiger hn̄ j odrū ſtad/ Þu
munt eige leyfa/ad þin̄ Heilage ſkule rotnan ſia. 36 Þui Dauid/ þa hann hafde a ſinū tī
ma þienad Gudz Vilia/ſofnade hn̄ burt/ꝛ er lagdr til Fedra ſin̄a/ꝛ hefur rotnan ſied. 37
En̄ ſa/huorn Gud vppuakte/hefr eige rotnan ſied. 38 Fyrer þui ſie ydur vitanlegt/goder Br
ædr/þ ydr bodaſt f þen̄an̄ Syndan̄a fyrergiefning/ꝛ af ollu þui/af huoriu þiᵉ gaatud ei riett
laater orded j Moyſis Logmaale. 39 En̄ huor hn̄ truer a þen̄an̄/ſa er riettlaatur. 40 Þui ſia
ed ſo til/ad eige kome þ yfer ydr/huad ſagt er f Spamen̄ena. 41 Siaed/þier Forſmaanarᵃ
vndred ydur/ꝛ verdid ad onguu/Þuiad eg giore eitt Verk/a ydrū tīmū/huoriu þier trued ei/
ꝛ þo nockur talade þar vm fyrer ydr.
42 ENn ad vtgeingnū Gydingū af Samkundun̄e/baadu þr hiner Heidnu/þ þr ſegde þe
im þſſe Ord/a mille Sabbathsdagan̄a. 43 Og er Samkūduhuſſins Sofnudr ſkild
eſt ad/fylgdu Paale ꝛ Barnaba marger Gydingar epter/ꝛ gudrækner men̄/ſm̄ Ju
dar hofdu giorſt/ Og þr ſogdu þm̄/ꝛ aamintu þa/ad þr ſkylldu blyfa j Guds Naad.
44 A Epterkomande Sabbathsdeige / kom til ſamans nær allur ſa Stadur / ad heyra
Guds Ord. 45 Og er Gydingar ſaau folked/fylltuſt þr af hatre/og toku ad mæla j
giegn þui ſ Paall ſagdi/motkaſtande þ/ꝛ haadungar ordū laſtande. 46 En̄ þr Paall
ꝛ Barnabas/ſogdu þa ſkoruglega/Þad byriade/ad ydr ſkyllde Guds Ord fyrſt ſeigiaſt/En̄
af þui þier reked þ fra ydr/ꝛ hallded ydr ſialfa eiliīfs Liīfs omaklega /Siaed/þa ſnuum vi
er oſſ til Heidin̄a Þioda. 47 Þuiad ſo hefur DROTten̄ boded oſſ/Eg ſette þig Heidnum
Þiodum til Lioſs/ſo ad þu ſiert Hialpraad/allt til Jardaren̄ar Enda.
48 Og þa hiner Heidnu heyrdu þad/gloddust þeir/ꝛ vegſomudu Ord DROTTJNS/ꝛ
ſo marger þra ᶠ vrdu Truader/ſem til Eiliīfs Liīfs voru ſkyckader. 49 Og Ord DROTT
JNS tok vt ad breidaſt/vm oll Hierod. 50 Enn Gydingar huottu þa vpp Merkelegar/
ꝛ hauerſk

ᶜ (Landſtiornaren̄) Han̄ vard eirn en̄ Chriſten̄ ꝛ Heilagur Madur aan Løgmaalſins og Forþienuſtun̄ar/ ſem var þo eirn Heidinge/ ꝛ Veralldlegur Herra.

Paalus predikar j Antiochia/ ꝛ j Piſidia.

ᵈ Sumar Bækur hafa fiogur Hundrud/en̄ Hiſtorian̄ og Aarataled lidur þat ecke/þad er Skrifarans yferſion/ ſem hefur ſkrifad fiora fyrer þria j huad ſit ſogglega kan̄ ad verda j Grijkunne.

Joha. 1/ 20.

Luc. 23/18
Sup. 3/14
Matth. 28/6
Luc. 24. 5.
Joh. 20. 1

ᵉ (Þecktu hn̄ ecke) Þar maattu ſiaa ad Men̄ kun̄a vel ad tala ꝛ ræda mikled vm Chriſtum og þo ſamt ad afneita hm̄ ꝛ deyda han̄.

1 Reg. 2/10
Sup. 2/29

Abacuc. 1/5

Eſa. 49/6

ᶠ Fyrer Orked aan Løgmaalſins ꝛ verkan̄a/ſnuaſt þeſſer eirnen̄.

Matth. 10/14 z hæverskar Kuinnur z hina Ædstu Meñ Borgareñar/ z vppvøktu so ofsokn j moti Pæle z
Marc. 6/12 Barnaba/ z ræku þa burt vr sijnū Landamerkiū. 51 Eñ þr hristu dupt Foota siña a þa og
Luc. 9/5 komu til Iconion. 52 Og Læresueinarner fylltust af fagnade z Heiløgum Anda.

XIIII.

OG þ skiede j Iconio/ad þr komu til samans/ z predikudu j Gydinga Samkū
du/ so ad mykell mañfiolde trude/ bæde af Judū z Grickium. 2 Eñ þr vantru
udu Gydingar/ vppuøktu z efasam'' giørdu j mot Brædrunū/ Saler Heidiña
Maña. 3 So duøldu þr þar vm langañ tijma / z kiendu diarflega j DR
OTTNE/ Huor ed sialfur Vitne bar Ordū sinnar Nadar/ og liet Takn
z Stormerke skie þ fra Hendr. 4 Eñ Borgarmæguriñ tuiskiptest j sundur/
so ad sumer hielldu mz Gydingum/ eñ sumer med Postulunum.
5 EN er giordest vpphlaup af Heidingium/ z Gydingum/ z þra Yferbodurum/ ad smæ
na þa z griote lemia. 6 Þa fornumu þr þ/ z flydu j þær Borg' sem liggia j Licaonia
Lande/ Lystra z Derben/ z j þra vmliggiande Landsælfur. 7 Og predikudu þar E
uangelum.
8 OG Madur nockur var j Lystra/ hñ hlaut ad sitia/ þui hñ var Fota hrumr/ z var hall
Sup. 3/2 tur fra siñar Modur kuide/ sa er alldrei hafde eñ geinged. 9 Hñ heyrde Pæl mæla/
Halltr læknast Og ē hñ leit a hañ/ z formerkte ad hñ trude/ þ hm̄ mætte hialpa/ sagde hñ med hærre Rød
du. 10 Statt vpp riettur/ a þijnar Fætr/ Og hñ spratt vpp z gieck. 11 Eñ er Lyduren leit hu
ad Pæll hafde giort/ hofu þr vpp hliod sijn/ a Lycaonisku/ z søgdu/ Godeñ eru Møñum lijk
ordeñ/ z til vor ofañ stigeñ. 12 Og Barnabam kølludu þr Jupiter/ eñ Pæl Mercuriū/ af þui
Predikan Pæ hñ frambar Ordid. 13 Eñ Jouis Prestur sa er þ Borg þra var/ flutte bæde Yxn z Kransa þ
ls og Barnabæ j Porteñ/ z villde fornfæra mz Folkenu. 14 Þa þr Postular Pæll z Barnabas heyrdu þ/ sun
Lystra. dur rifu þr sijn Klæde/ stucku vt til folksins/ kølludu z søgdu. 15 Þier Meñ þui giored þi' þt
Psalm. 146/6 ta? Vid erū z daudleiger meñ/ lijka sm̄ þier/ z predikū ydur Euangeliū/ ad þier snuest fra
Apoc. 14/7 þessum hiegomlegū hlutum/ til lifanda Guds/ sa er giorde Himeñ z Jord/ Sio z allt huad j
Psalm. 81/13 þm̄ er. 16 Huor er vm lidnar allder hefur alla Heidingia ganga lætid þrra sial fra vegu. 17
Og þo ad søñu hefr hñ ei forlæted sialfañ sig/ an Vitnisburdar/ þ'' hñ veitte oss myked gott
z gaf oss døgg af Himne/ z friosama tijma/ vppfyllande vor hiortu mz Fædslu z fagnade. 18
Og er þr søgdu þetta/ gatu þr þo valla stillt Lydeñ/ so ad þr fornudu þm̄ eige.
19 ÞA komu þar nockrer Gydingar/ fra Antiochia z Iconio/ huorier ad tøldu Lydeñ j/
2 Cor. 11/24 so ad þr gryttu Pæl/ z drou vt af Borgeñe/ meinande hñ daudañ vera. 20 Eñ þa
Pæll gryttur. Læresueinarner vmkringdu hñ/ stod hñ vpp/ z gieck jñ j Borgena/ Og deigenū ept''
for hñ vt mz Barnaba til Derben. 21 Og þeir predikudu Euangeliū j þre Borg/ z kiendu
mørgū z þr fooru aptr til Lystram/ Iconion z Antiochian. 22 Styrkiande Ander Læresu
Luc. 24/26. einaña/ z ámiñande þa/ ad þr være stadfaster j Truñe/ z þ/ ad oss byriar þ myklar hrelling''
Postulaña jñ ad ganga j Guds Rijke. 23 Og þr skyckudu þm̄ Alldungana j sierhuoria Samkundu/ bæ
Embætte. dust þ/ z føstudu/ z foolu þa sijdañ þm̄ DROTtne a hendur/ a huorn þr trudu.
24 OG þr ferdudust vm Pisidiam/ z komu j Pamphiliam. 25 Og toludu ordid i Pergen
z foru ofañ j Attaliam. 26 Þadañ sigldu þr til Antiochiam/ huadañ þeir voru fy
Sup. 13/2 rer Gudz Nad tilfeingner/ j þ Verk huort þr høfdu fullkomnad. 27 Og sm̄ þr vo
ru komner þangad/ samañsøfnudu þr Søfnudenum/ z toldu fram huad mykid Gud hafde
giort þm̄/ z huorneñ hñ hefde dyrū Truareñar vpploked þ Heidingiū. 28 Og þr duøldu þar
eige skamastund/ hia Læresueinunum.

XV

Galat. 5/2 OG nockrer komu nidur fra Judea/ z kiendu Brædrunum/ Nema ef þier læted
vmskiera ydur epter sidueniu Moses/ þa kuñed þier ei Saluholpner ad verda
2 Sem þar nu byriadest eitt Vpphlaup/ z Pæll z Barnabas høfdu ecke lij
tid þrætumæl/ vid þa/ Þa skyckudu þr þui so/ ad Pæll z Barnabas/ z nockr'
adrer af þm̄/ færu vpp til Postulaña/ z Alldūgaña j Jerusalem/ vm þssa Sp
urning. 3 Og þr voru af Safnadenū a leid leidder/ z geingu j giegnū Pheni
cen z Samariam/ seigiande Heidiña Þioda vmuendan/ z giordu øllū Brædrū myken Fognud
4 Eñ þa þr komu til Jerusalem/ medtokust þr vel/ af Søfnudenum/ z Postulunū/ og so af
Alldungunum/ og þeir kuñgiordu þeim fra/ Huorsu myked Gud hafde giort medur þeim.

Þa risu

5 Þa risu vpp nockrer vt af Phariseana Selskap/ þr vid tru høfdu teked/ seigiande þad bir
iar ad vmskiera þa/ ꝛ bioda þm̄ ad hallda Moysis Logmaal. 6 Eñ Postularner ꝛ Olldun
garner komu til samans/ ad þr lite a þetta Maal.

7 OG er mykel þrættan hafde vẽd/ stod Petur vpp ꝛ sagde til þra/ þi' Meñ ꝛ goder Br
ædur/ þier vitid/ þ Gud hefur vtualid vor a mille/ langt fyrer þeñañ tijma/ ad Heidn
er Meñ skylldu heyra og trua fyrer muñ Muñ Gudzspiallsins Orde. 8 Og Gud sa
Hiortun þecker/ bar Vitnisburd vm þa/ giefāde þm̄ Heilagañ Anda/ so s̄ oss. 9 Og giorde on
guañ a Greinarmun a mille vor ꝛ þra/ hreinsande med Truñe þra Hiortu. 10 Fyr' huad fr
eisted þier nu þa Guds/ ad leggia Ok yþer læresuemaña Hals/ huort ad ei gaatu borid/ huor
ke vær nie Fedur vorer? 11 Helldur truum vier ad verda Saluholpner/ þ Naad DROTtens
vors Jesu Christi/ med sama hætte ꝛ þr. 12 Þa þagde allur Mugureñ/ ꝛ hlyddu þm̄ Bar
naba ꝛ Paale/ er þr sogdu fra huad stor Teikn ꝛ dasemdar Verk ad Gud hafde giørt medal
b Heidiña þioda þ þa.

13 EPter þ þr þognudu/ suarade Jacob ꝛ sagde/ Þier meñ goder Brædur heyred mig. 14
Simon sagde fram̄ mz huorium hætte Gud hafde j fyrstu vitiad/ ꝛ medteked sier Fo
lk vt af Heidnum þiodū/ til sijns Nafns. 15 Og þessu samhlioda Spamaña ordeñ/
so s̄ ad skrifad er. 16 Epter þetta mun eg aptur kōa/ ꝛ vppbyggia Tialldbwd/ Davidz/ hū
ad falleñ er/ ꝛ eg skal þ s̄ a heñe er slited/ endurbyggia/ ꝛ hana vpprietta aptur. 17 So ad
þr Meñ s̄ epterblijfa skulu leita DROTtens/ ꝛ þar til allar Heidnar þioder/ yfer huoriar
mitt c Nafn er nefnt/ seiger DROTTeñ/ sa er þetta giorer allt. 18 Gude eru oll sijn verk
kuñug/ j fra Veralldareñar Vpphafe. 19 Fyrer þui vrskurda eg ad giora ecke þuingan þm̄ s̄
snuast fra Heidne til Guds. 20 Helldur skrifū þm̄ til/ ad þr hallde sig fra Ohreinleik Skwr
godadyrkunar/ Og fra Frillulifnade/ ꝛ fra kofnudu/ ꝛ fra Blode. 21 Þuiad Moyses hefur
j langañ tijma haft þa j ollū Borgū/ s̄ hn̄ predika/ ꝛ hn̄ verdur leseñ huorn Sabbathsdag j
Samkunduhusum.

22 PA leist þ Postulunū ꝛ Olldungunū/ mz ollū Sofnudenū/ ad þr vtueldu af þm̄ meñ/
ꝛ sendu til Antiochiam med Paale ꝛ Barnaba/ sem var Judam þañ kalladr vr Bar
sabas/ ꝛ Silam/ huorier ed voru Lærefedur a medal Brædraña. 23 Og þeir feingu
þeim þess hattar Rit j þra Hendur.
Vier Postular/ Olldungar ꝛ Brædur Oskū Velferd þm̄ Brædrū af Heidingiū/ s̄ eru j An
tiochia / Syria ꝛ Cilisia. 24 Med þui ad vier hofum heyrt/ ad nockrer af oss eru wt
geingner/ sem hafa fært ydur j Villu med lærdome/ ꝛ efasamar hafa giort ydar Saler/ bod
ande ydur ad vmskierast/ ꝛ Logmaalid ad hallda/ huorū vier hofum ecke slijkt boded. 25 Þui
hefur oss litest med eindrægne samañkomnū/ ad wtuelia Meñ ꝛ senda til ydar med vorum els
kulega Barnaba/ ꝛ Paale. 26 Huorier Meñ ad vthafa sett sijnar Saler þ Nafn DROT
tins vors Jesu Christi. 27 Fyrer þui sendū vier Judam ꝛ Silam/ huier ed eiga ad seigia ydr
med Ordum hid sama. 28 Þuiad þ þocknast Heilogum Anda ꝛ oss/ ad leggia ydur eingeñ
þyngsl meire vppa/ þ vtan þessa þarflega hlute. 29 Þad þier hallded ydur fra þui s̄ skwrgo
dum er fornad/ ꝛ Blode/ og fra kofnudu/ og fra Frillulijfe/ Fra huoriu ef þier hallded
ydur/ þa giored þier riett. Lifed sæler. 30 Þa þsser voru af stad sender/ komu þr til Antiochiā
ꝛ samansofnudu Safnadenū/ ꝛ feingu þm̄ Briefid. 31 Þa þr læsu þ/ vrdu þr af þre d Hug
gan glader. 32 Eñ Judas ꝛ Silas/ huorier ꝛ so Spameñ voru/ aamintu Brædurn' mz myk
lū fortolum/ ꝛ styrktu þa. 33 Og þa þr hofdu dualed þar vm stundarsaker/ vrdu þr sijdañ
mz fride af Brædrunū send' til Postulaña. 34 Eñ Sila leist ad va þar. 35 Og Paall ꝛ Bar
nabas duoldust j Antiochia/ kiendu ꝛ predikudu samt odrū mørgum fleirū Ord DROttens.

36 EN epter nockra daga/ sagde Paall til Barnaba/ Førum vid aptur/ ꝛ vitiū Brædra
vorra vm allar Borger j huoriū vid hofū bodad Ord DROTtens/ huorniñ ad þr
haga sier. 37 Eñ Barnabas gaf til raad/ ad þr tæke med sier Johañem/ sa er auk
nefndest Marcus. 38 Eñ Paale þotte tilheyrelegt/ ad þañ s̄ fra þm̄ hefde snued/ vr Pamphi
lia/ og gieck eige med þm̄ j Verk/ skylldu þeir ecke med sier taka. 39 Og so hart sundurþycke
vard þra a mille/ ad hū skilde vid añañ/ Og Barnabas tok Marcum til sijn / ꝛ siglde j Ci
prium. 40 Enn Paall kiore sier Silam/ ꝛ ferdadest j burt/ ꝛ var af Brædrunum Guds Naad
bifaladur. 41 Og hn̄ ferdadest j giegnum Syriam og Ciliciam styrkiande Sofnudena.

XVI

Petrus

Sup. 10.
a (Greinarmū) Þetta heiter ad verda Saluhelpeñ an Løgmaals ꝛ Forþienustu.
b (Heideña Þioda) Sem þo voru ovmskorner ꝛ vtan Løgmaals.

Jacobus.

Amos 9/11
c (Nafn) þad er Þeir sem kallast mijnu Nafne / so sem Guds Folk/ Christi Søfnudr Þienarar DROTTins.

Merk/ ad sa H. Ande vtsender ecke þa sem kienna Verkeñ ꝛ Løgmaaled/ helldur kallar hañ ad þeir ville ꝛ Efasama giøre Christna Meñ.

Sup. 15/20
Inf. 21/25
d (Huggun) ad þeir mættu vera frij fra Løgmaalenu.

a (Lærisueinn) Vtan Løgmaals / vmskorenn / riettr Heidinge / og þo Christenn.
Thimotheus verdur vmskorenn af Paale.
b (Setninga) vm Frelsun fra Løgmaalenu.

NA kom hn̄ til Derben ꝛ Lystran / ꝛ sia. Ad ein̄ a Lærisueinn v͛ þar / Timothe
us ad Nafne / Sonur einnar truadrar Gydinga Konu / en̄ ad Faderne Grisk̄.
2 Þessū bæru þr Brædurner gott Vitne / s̄ voru j Lystra ꝛ Jconia. 3 Þenan̄
villde Pall med sier fara læta / tok ad sier ꝛ vmskar hn̄ / ꝓ saker þra Gydinga
s̄ voru j þm̄ stødū / Þuiad þr vissu aller ꝥ hn̄s Fader var Griskur. 4 En̄ þar
þr foru vm Borger / budu þr j þm̄ ad varduetta þær b Setningar / s̄ alyckttad
ar høfdu verid af Postulunum / ꝛØlldungunum / j Jerusalem. 5 Og so styrktust Sofnud
erner j Trunē / ꝛ fiølgudust daglega ad tølu.
6 OG þa þr ferdudust j gegnū Phrygiam / ꝛ Landid Galatiam / v͛ þm̄ forbodid af Hei
løgū Anda / ad tala Orded j Asia. 7 En̄ s̄ þr komu til Mysian / freistudu þr ad fer
ast j gegnum Bythiniam / ꝛ Anden lofade þm̄ ꝥ eige. 8 En̄ er þeir geingu framhia

Ein Sion vitrast Paale.

Mysian / foru þr ofan til Troaden. 9 Og Paalo var ein Sion openberud vm Nottena / ꝥ v͛
Madur nockur af Macedonia / stod ꝛ bad hn̄ / ꝛ sagde / Far ofan̄ j Macedoniam / og hialpa
oss. 10 En̄ s̄ hn̄ hafde Sionena sied / Nuxudum vier strax ad reisa j Macedoniam / fullvisser
j þui ꝥ DROtten̄ kallade oss þāgad ad predika þm̄ Euangelium. 11 Þa reisitum vier fra Tr
oada / ꝛ komum a riettu skeide / til Samothracian / an̄ars dags til Neapolin. 12 Og þadan til

Philippis.

Philippis / hū ad er høfud Borg j Macedonia / bygd af Romuerium / Og vær duoldustū j sømu
Borg nockra daga. 13 Og a Sabbathsdeigenū / geingū vi͛ af Borgen̄e / ad þui Vatne hu͛ þr
plogudu ad bidiast ꝓ / settū oss / ꝛ toludū til þra Kuen̄a / er þ͛ kōu til samans. 14 Og Kona noc

Lydia

kur Gudrækenn / Lydia ad Nafne / huor ed Purpura sellde / verande vtaf Thiatiris Borg / heyr
de til / huorrar Hiarta DROTten̄ opnade / so ad hn̄ giætte ad þui huad af Paule sagdest. 15
En̄ s̄ hun ꝛ hen̄ar hus var skirt / beidde hun oss og sagde / Ef þier hallded mig truada vera /
a DROTten̄ / þa ganged jn̄ j mitt Hws / ꝛ blijfid þar / Og hun neydde oss þar til.

Ein Stulka med Spaadooms Anda.

16 EN þad skiede þa vier geingum til Bænar / ad stulka nockur / su er hafde Sann
sagnar Anda / hliop j mote oss / huor ed giorde sijnum Lanardrottnū myken̄ Aba
ta / mz sijnum Spaadome. 17 Þesse sama fylgde Paale ꝛ oss allstadar epter / kallade ꝛ
sagde / Þesser Men̄ eru Þionar Guds hins hæsta / þr ed boda ydur hialprædis gøtu. 18 Þet
ta giorde hun vm marga Daga / En̄ ꝥ gramdest Paale / þui snerest hn̄ vid ꝛ sagde til Andās.
Eg byd þier j Nafne Jesu Christi / ad þu farer vt fra hen̄e / Og hn̄ for vt a samre stundu.
19 EN̄ er Drottnar hen̄ar sau ꝥ / ad von sijns abata var vte / gryppu þr Paal ꝛ Silam / ꝛ
leiddu þa a Torg / til Hofdingian̄a. 20 Og færdu þa til Høfudsman̄an̄a / ꝛ søgdu /
Þess͛ Men̄ færa Stad vorn j villu / ꝛ eru Gydingar. 21 Og boda þa veniu er oss hæf

Paalus ꝛ Silas Hwdstrykter / ꝛ j Myrkuastofu kastader.

er ei ad mz taka / nie ad giora / mz þui vier erū Romuersker. 22 Og Folked æstest vpp j mote
þm̄ / ꝛ høfudzmen̄erner lietu þa af Føtum færa / ꝛ budu ad strykia þa. 23 Og er þr høfdu ve
itt þm̄ stora Hwdstroku / snørudu þr þm̄ j Myrkuastofu / ꝛ budu Myrkuastofuverdenum ad
geima þa granduarlega. 24 Og hn̄ tok slijkt bod ad sier / ꝛ kastade þm̄ j ꝥ jn̄sta vardhalld /
ꝛ sette þra fætr j Stock.
25 EN vm midnætte bædust þr ꝓ Paall ꝛ Silas / ꝛ lofudu Gud / Og þr sungudu heyr
du til þra. 26 En̄ skiotlega vard mykell jardskialfte / so ad hrærdest Grunduollur
Myrkuastofun̄ar / Og jafnsnart opnudust allar Dyr / Og allra þra fiøtrar vppleys

Þesse Madur verdur einn Riett lætur einnenn an Løgmaalsins og Verkan̄a / fyrer Truna.

tust. 27 En̄ sm̄ Myrkuastofuvørduren̄ vaknade / ꝛ sa Myrkuastofudyrnar opnar / dro hn̄ vt
Suerd / ꝛ villde fyrfara sialfū sier / meinād Bandingiana burt flyda. 28 En̄ Paall kallade ha
rre røddu ꝛ sagde / Giør þier ecker t vondt / þt vier erum hier aller. 29 En̄ hn̄ heimte Lios / gi
eck jn̄ / ꝛ af otta skelgen̄ / fiell hn̄ Paale ꝛ Sila til fota. 30 Leidande þa vt ꝛ sagde / Herr͛ mi
ner / Huad biriar mier ad giora / so eg verde Saluholpen̄? 31 En̄ þr søgdu / Tru þu a DR
OTten̄ Jesum Christum / so verdur þu holpen̄ ꝛ þitt hws. 32 Og þr søgdu hm̄ Ord DR
Ottens / ꝛ øllum þm̄ er j hn̄s husi voru. 33 Hn̄ tok þa ad sier þa sømu stund Nætur / ꝛ þerde
Beniar þra / Hn̄ liet þa ꝛ skijra jafnsnart sialfan̄ sig ꝛ allt sitt hus. 34 Og þa leidde hn̄ þa
j sitt hus / reiste vpp Bord ꝓ þm̄ / ꝛ hn̄ gladdest mz ollu sijnu husi / ꝥ hn̄ v͛ a Gud truadr orden̄.
35 OG er dagade / sendu Høfudzmen̄erner Þienara Stadarins þāgad / ꝛ søgdu / Lattu þe
ssa Men̄ lausa. 36 Enn Myrkuastofuvørduren̄ kun̄giorde Paule þssa Rædu /
Høfudzmen̄erner sendu hingad / ad þier skylldud lauser lætast / Þui ganged nu vt og
fared j Fride. 37 En̄ Paall sagde til þra / Þeir hafa opin̄berlega an Laga ꝛ Dōs lætid hwd
stetta oss Romuersk a men̄ / ꝛ j Myrkuastofu kastad / ꝛ skylldu þr nu reka oss vt heimuglegā?
eige

Ei skal so/ helldr læted þa sialfa koma z leida oss vt. 38 En þsse Ord kungiordu Stadarenz
Þienarar Hofudsmønunū/ Og er þr heyrdu þ ad þr voruRomuersker/ ottudust þr. 39 Komu
sydā/ beiddu þa z vtleiddu/ z bædu þa ad þr villdu fara burt vr Borgene. 40 Þeir geingu
þa af Myrkuastoþune/ z kōu til Lydia. Og er þr høsdu Brædurn̄ sied z hugsualad þm̄/ fo Lydia.
ru þr burt.

XVII

ENn þa þr foru vm Amphipolin z Appolloniam/ kōu þr til Thessalonicam/
huar ed vr eitt Gydinga Samkunduhws. 2 En Pæll gieck jn̄ epter veniu sin̄
e/ til þra/ z sagde þm̄ vmþria Sabbathsdaga vr Ritningunū. 3 Opnade þær
þ þm̄/ z lagde þ fram̄ þ þa/ ad Christus hefde ætt ad lyda/ z af Dauda vpp Luc. 24/26
ad ryssa/ z ad þesse Jesus huorn eg boda ydur (sagde han̄) er Christur. 4 Og
nockrer af þm̄ fiellu til hn̄s/ z samløgudu sig Pæle z Sila/ og mykell fiølde
Gudligra Grickia/ þar med hinar ædstu Kuinur eige allfær.
5 ENn þr Nardsunrudu Gydingar fylltust Vandlætingar/ z feingu mz sier nockra jllþyd
is Almwganien̄/ Og er þr høfdu dreiged flock saman̄/ giordu þr vpphlaup j Borgen̄i
z geingu þ hws Jasonis/ z soktu epter ad leida þa fram̄ þ Alþydufolked. 6 Enn er Jason.
þr fundu þa eige/ drou þr Jason z nockra Brædur fyrer Høfdingia Borgaren̄ar/ z kølludu/
Þeir ed vppreistan̄ giøra allan̄ Heimin̄ allt vm kring/ eru hier komner. 7 Huoria Jason hys Joh. 19/15.
er/ Og þesser aller giøra j mote Keisarans bode/ seigiande an̄an̄ Kong vera/ sm̄ er Jesus. 8
So vppæstu þr Lyden̄ z Høfdingia Borgaren̄ar/ þa þr slykt heyrdu. 9 Og er þr høfdu fullt
andsuar feinged af Jasone/ z þm̄ ødrū/ lietu þr þa lausa.
10 ENn Brædurner lietu Pæl z Silam burt fara vm Nott/ til Berhoen/ Og er þr ko Berheeca.
mu þar/ geingu þr jn̄ j Gydinga Samkūduhws. 11 Þui þr voru hiner Edalbornu
stu a mzal þra s voru j Thessalonica/ huier Orded mztoku miøg goduiliuglega/ rā
sakande daglegana Ritningarnar/ huort þ være so. 12 Og marger af þm̄ giordust truader/
z eirnen̄ erlegar Kuinr Griskar/ z eige allfaer Kallmen̄.
13 ENN er þad feingu ad vita þr Gydingar sem voru af Thessalonica/ ad Gudz Ord
voru bodud af Pæle/ j Berrhoen/ komu þr z æstu eirnen̄ þar Lyden̄. 14 En̄ jafn
snart sendu Brædurner Pæl j burt/ þ hn̄ geinge allt til Siafarins/ en̄ Silas z Silas.
Timotheus vrdu þr epter. 15 Og þr ed leiddu Pæl a Veg/ fylgdu hm̄ allt til Athenu/ Og Thimotheus.
sem þr feingu þa Bessalning af hm̄/ til Sila z Timotheo/ þ þr kiæme sm̄ snarast til hn̄s/
foru þr a burt. Athēu Borg.
16 ENn a medan̄ Pæll beid þra j Athenu/ gramdest hn̄s Ande med sialfum hm̄/ er hn̄
sa Borgena so miøg hneygda til Skwrgodadyrkunar. 17 Og hn̄ talade huorn dag
vid Gydinga z Gudrækna men̄ j Samkūduhusum/ z a Torge/ til þra man̄a s hiell a Spermologus/ j
du sig þangad. 18 En̄ nockrer Epicurei/ z Stoici/ verallðleger Spekingar þrættudu vid hn̄ Griskun̄e kløptugr
Og sumer søgdu/ Huad vill þsse a Ordsnapur tilseigia? En̄ adrer søgdu/ Þad synest sm̄ han̄ Lwsgangs madur
vilie nyrra Guda Bodare vera/ þ þui hn̄ hafde bodad þm̄ Euangeliū af Jesu/ z af Vpp Landhlaupare/
risun̄e. 19 Og þr tooku hann/ z leiddu a Domfløten̄/ seigiande/ Meigum vær ecke fa ad þessħattar Men̄
vita huor þsse nyia Kien̄ing er/ er þu kien̄er? 20 Þuiad nockud nytt flitr þu þ vor Eyru/ þ sem flacka hingad
þui villdū vier vita huad þ være. 21 En̄ aller Athenu Borgarmen̄/ z so Vtlendingar z Gies og þangad vm
ter/ stundudu eckert an̄ad/ nema ad seigia eda ad heyra nockud nytt. Landed/ og fæda sig a Kuismælū.
22 ÞA stood Pæll midt a Domfløtnum z sagde/ Þier Men̄ Atthenuborgar/ Eg sie þ
þier erud j øllum hlutū ofmiøg Vantruader. 23 Eg hefe geinged hier vm/ z sied yd
ra Gudsþionustu/ Eg fan̄ z Alltare/ a huoriu vpp var skrifad/ þm̄ okun̄a Gude. Fy
rer þui boda eg ydur þan̄ sama/ huørm̄ þeir ouitande Guds þionustu giøred. S. Pælls Pre
24 SA Gud s giørde Heimen̄/ z allt huad j hm̄ er/ þ þui ad hn̄ er DROTten̄ Himens dikun j Atheniu Borg.
z Jardar. 25 Þa byr hn̄ ecke j Musterū þm̄ sm̄ med Høndū eru smydud/ z eige. Sup. 7/48
verdur hm̄ þionad af Man̄an̄a Høndum. So sm̄ hn̄ hefde nockurs þørf/ mz þui
hn̄ giefur allstadar øllum Lyf z Anda. 26 Og hn̄ hefur þ giort/ ad allar Man̄an̄a Ættkuys Aratus
ler bua a Jordun̄e af einu Blode/ z hn̄ sette tyma z Takmørk/ s var ædur þ sied huad vyðt b (Ætt) þad er
z langt þr skyllde bua. 27 So ad þr skylldu leita DROTtens/ ef verda kyn̄e/ ad þr mætte a vier erum komner
hm̄ þreyfa/ z hn̄ fin̄a/ þo ad hn̄ sie ad søn̄u eigi langt fra einū sier huoriū vorra. 28 Þuiad vi af hm̄ so sem af
er lifū hrærunst/ z erū j hm̄/ So s nockr Skælld hia ydr hafa sagt/ Vier erū af hn̄s b Ætt. einum Fødur edr
29 Nu mz þui vier erū Gudz Ætt/ skulum vier ei meina Guddomen̄/ lykan̄ vera Myndum af Skapara/ Esa. 40

Gulle/Silfre/edr Steinū/ſ giørdar eru ꝥ man̄lega þanka. 30 Og ad ſøn̄u hefur Gud lided
t ӯma Ouitſkun̄ᵘ/ En̄ nu bydur hn̄ øllum Møn̄um j øllū Endemørkū/ ad giora Yferbot. 31

c (Truader) an Løgmaalſins og Verkanna/ þui þeir voru Heidingiar.

Fyrer þui hn̄ hefur dag til ſett/ a huoriū hn̄ vill dæma alla Jardarkringluna mꝫ Riettuӯſſe/
ꝥ ein̄ Man̄/ ꝥ hun hn̄ hefur ꝥ ꝛ ælyecktad/ tru ad veita øllū/ eptʳ ꝥ hn̄ vppuakti hn̄ af dauda.
32 EN er þr heyrdu aꝼ Vppriſu framlidin̄a/ hæddu ſumer ad þui/ En̄ ſumer ſøgdu/ Vi
er ſkulū heyra þig framᵘ vm þta. 33 So gieck Paall fra þm̄. 34 Og nockrᵉ Men̄ hi

Dionyſius. Damaris

elldu mꝫ hm̄ / ꝛ vrdu ᶜ truader/ mꝫal huerra vꝛ Dionyſius eirn af Rædenu/ ꝛ Kona
Damaris ad Nafne/ ꝛ adrer med þm̄.

XVIII

Corinthus Aquila Priſcilla Claudius Paalus Tialldvefare.

EN epter ꝥ ſkilde Paall vid Athene/ ꝛ kom til Corinthum. 2 Og fan̄ ein̄ Gydi
ng/ Aquilam ad nafne/ fæddan̄ j Ponto/ ſa er nylega var komen̄ aꝼ Vallan
de/ mꝫ ſin̄e Hwſfru Priſcilla/ aꝼ þui ad Keiſare Caudius hafde boded øllū
Gydingū ad ryma burt af Rom. 3 Til þeſſ hins ſama gieck hn̄ jn̄. Og med
þui ad þr voru eins Handuerks men̄/ var hn̄ hia þm̄/ ꝛ erfuidade/ En̄ þeirra
Handuerk var Tialldueꝼnadur. 4 Og alla Sabbathsdaga kiende hn̄ j Sā
kunduhuſinu/ ꝛ talade vm bæde ꝥ Gydingū/ ꝛ eirnen̄ lӯka fyrer Grickium.
5 EN er Silas ꝛ Timotheus komu aꝼ Macedonia/ þreyngde Anden̄ Paale til ad vitna
ꝥ Gydingum/ ꝥ Jeſus være Chriſtus. 6 En̄ ſ þr ſtoodu a mote þui/ ꝛ toludu Hædu
ngar Ord/ hriſte hn̄ ſӯn Føt/ ꝛ ſagde til þra/ Yduart Blod ſie yfer ydar Høfde/ eg er

Juſtus Criſpus

hrein̄/ ꝛ geing hier epter til Heidingia. 7 Og hn̄ veik þadan̄/ ꝛ gieck jn̄ j hus nockurs þſſ er
Juſtus var ad Nafne. Hn̄ var Gudhræddur/ hn̄s hus var ꝛ næſta Sākunduhwſinu. 8 Enn

a Þeir j Corinthu komu og ſo an Løgmaalſins ꝛ Verkan̄a.

Criſpus huor ed vᵘ Foringe Samkunduhuſſens/ trude a DROTTen̄ mꝫ ollu ſӯnu hwſi/ Og
marger a Corinthu men̄ þr ed til heyrdu vrdu truader/ ꝛ lietu ſkӯra ſig.
9 EN DROTTen̄ ſagde ꝥ Syn vm Nott til Paals/ Ottaſt eige/ Helldur tala þu ꝛ þe
ig ecke. 10 Þui eg em mꝫ þier/ ꝛ eingen̄ ſkal voga ad giora þier ſkada/ þt eg a myked
Folk j þeſſare Borg. 11 En̄ hn̄ ſat þar æred vm kring/ ꝛ ſex Manude/ ꝛ kiende þm̄
Gudz Ord.

Gallion

12 EN er Gallion vᵘ Landſtiornare j Achaia/ ſettu Gydingᵘ ſig mꝫ einu ſamhellde a mo
te Paale/ ꝛ leiddu hn̄ ꝥ Domſtolen̄. 13 Og ſøgdu/ Þeſſe rædr Møn̄ū ad dyrka Gud j
mote Løgmalenu. 14 En̄ þa Paall bio ſig til/ ad vppluka Mun̄en̄/ ſagde Gallion til
Gydinga/ Judar mӯner/ Ef ꝥ være vm nockur Ranginde eda Oknytte / þa bære mier ad he
yra ydur. 15 En̄ med þui ꝥ eru Spurningar/ vm Lærdom/ ꝛ Ord ꝛ/ Løgmaal ydar a millum/
meiged þier ſialfer til ſia/ þt eg hygſt eige Domare vera þar yfer. 16 Og rak þa fra Dom

Soſtenes.

ſtolnum. 17 Þa gripu aller Gricker Soſtenem/ Samkundun̄ar Høfdingia/ ꝛ ſlou hn̄ ꝥ Dom
ſtolnum/ en̄ Gallion gaf ſig þar ecke ad.
18 PAll dualdeſt þᵘ en̄ nu leinge/ þᵘ eptˢ giørde hn̄ ſkilnad vid Brædurnᵘ/ ꝛ villde ſigla j

Num. 6/18 Inf. 21/24.

Syriam/ ꝛ Priſcilla ꝛ Aquila mꝫ hm̄. Þa hn̄ hafde rakad Hofud ſitt j Kenchrea/
þt hn̄ hafde heit a Hende. 19 Og hn̄ kom til Epheſo/ ꝛ þar ſkilde hn̄ þau epter/ en̄
hn̄ gieck jn̄ j Samkunduna/ ꝛ talade vid Gydinga. 20 En̄ þr bædu hn̄/ ad hn̄ blife þar en̄
leingra tӯma hia ſier. 21 En̄ han̄ ſamſinte þui ecke/ helldur ſkildeſt hn̄ vid þa ꝛ ſagde/ Mier
byriar med ollu þeſſa Hatӯd ſ til ſtendur ad hallda til Jeruſalem/ ef Gud vill/ ſkal eg til ydᵘ
koma/ Og han̄ foor fra Epheſo. 22 Og kom til Ceſarea/ gieck vpp ꝛ heilſade Safnaden
um/ Og for ofan til Antiochia. 23 Og dualdeſt þar nockra ſtund/ For burt ſӯdan̄/ ꝛ gieck hu
ad epter an̄ad j giegnū alltþad Galatiſka land/ ꝛ Phrigiam/ ſtyrkiande alla Læreſueinana.
24 ÞA kom þar til Epheſo / Gydingur nockur/ Apollo ad nafne/ fæddur j Alexandria

Apollo

mælſkumadur/ ꝛ mattugr j Ritningunum. 25 Þeſſe var mentur j Veige DROT
tins/ ꝛ talade mꝫ gloande Anda/ og kiende alkappſamlega/ vm DROTTEN/
vitande einaſta af ſkӯrn Johan̄is. 26 Þeſſe tok diarflega ad predika j Samkundun̄e/

Aquila Priſcilla

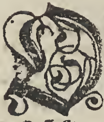
En̄ er Aquila ꝛ Priſcilla heyrdu hm̄/ toku þaug hn̄ ad ſier/ ꝛ løgdu en̄ jnelegar vt ꝥ hm̄ Gu
ds Veg. 27 Og þa hn̄ villde reyſa j Achaiam ᵇ ſkrifudu Brædurner ꝛ riedu Læreſueinunū/

b (ſkrifudu) ſo ad Men̄ ſkylldu ecke trua hm̄ ſem villde koma ſier jnn an Briefa.

ad þr medtæke hn̄/ Og ſ hn̄ var þar komen̄/ hialpade hn̄ mørgū/ þm̄ er truader voru ordner
ꝥ Nædena. 28 Þui hn̄ yferuan̄ Gydinga mektuglega/ beuӯſande opinberlega/ fyrer Ritnin
garnar/ Þad Jeſus være Chriſtus.

XIX

Og ꝥ

G þ skiede er Apollo var til Corintho/ad Paall gieck þa vm Vpplond/& kom Ephesus
til Ephesum/& fañ nockra Læresueina. 2 Og sagde til þra/Hafed þier nock
ud medteked Heilagañ Anda/þa þier vrdud truader? Eñ þr sogdu til hañs/
vær hofū eñ alldrei heyrt huort ad Heilagr Ande være til. 3 Hñ sagde til þra Matth/3/11
Vppa huad erud þier þa skijrder? Eñ þr sogdu/ Vppa skijrn Johañis. 4 Mar. 1/8 Luc. 3/16
Paall sagdi/Johañes skijrde ad ioñu med Idranarskijrn/og sagde þ Folkenu/ Sup. 1/5
ad þr skylldu trua a þañ/s epter hñ müde koma/þ er a Jesum Christū. 5 Sem þr heyrdu þ/
lietu þr skijra sig j Nafne DROTtins vors Jesu. 6 Og er Paall hafde haft Hendr yf' þm̃ Sup. 8/4
kom Heilagr Ande yfer þa/Og þr toludu Tūgr/& spadu. 7 Eñ þr meñ voru allz nær tolf
8 Añ gieck jñ j Samkūduhusid/& predikade diarflega/vm þria Manude/ kiende & vnd Paall predikar tuø ær j Ephesо
eruñsade af Guds Rijke. 9 Eñ þa þr voru nockrer/s forherdter voru/& ei trudu/ tal
ande jlla vm þañ veg þ Alþydune/veik hañ fra þm̃/& adskilde Læresueinana/dagleg
ana talāde j Skola þss mañs/er Tyrañus hiet. 10 Og þ varde tuø ær/so ad þr aller/s biug Tyrañus
gu j Asia/heyrdu Ord DROTtens vors Jesu/bæde Gydingar & Gricker. 11 Og Gud gior
de ei litil Verk þ Hendr Pals/So. 12 Ad þeir toku Suitaklæde & Kraga af hñs Horunde/
& hielldu þm̃ yfer siuka/þ Krankdæmeñ huurfu af þm̃/og Illsku Andar vtforu af þeim.
13 En nockrer freistudu vtaf vmhleipings Judū/Særingameñ/ad kalla a Nafn DR
OTtins Jesu/yfer þm̃ s Illskuanda høfdu med sier/& sogdu/Vier særū ydur þ Je
sū/þañ Paall predikar. 14 Eñ þesser voru siø/er þetta frømdu/Syner þess Gydin
gs/& Prestahøfdingia/er Skeva hiet. 15 Eñ Illskuandeñ suarade & sagde/Jesum þecke eg/
& Paal veit eg/eñ huorier erud þier? 16 Og sa Madr/j huoriū Illskuandeñ var/stock vppa
þa/& vard þm̃ oflugre/& varpade þm̃ vnder sig/so ad þr flydu nackter & Sarer vr þui sama
Husi. 17 Og þetta vard ollū kuñugt/s biuggu j Epheso/bæde Gydingū & Grickiū. Og yfer
þa alla sloottа/Og Nafn DROTtins vors Jesu/ var hæleitlega lofad.
18 Ar komu & marger/sm̃ truader voru ordner/vidurkiendu & kuñgiørdu/ huad þr hef a (Atvñed) Med
du a athuñid. 19 Og marger af þm̃ s Forneskiu Lister høfdu framed/bæru Bækurn' Predikuneñe/Lær
adfram/& brendu þær opiñberlega/& ad samañreiknudu þra vde/fundu þr þss Fi dome/& ødrum E
mr b fimtigeþusund Silfurpeninga. 20 So ofluglega ox Ord DROttēs & fieck framgāg. vangelij Avexte.
21 A þ s þetta var vtgiort/sette Paall sier j Anda/ad ferdast vm Macedoniā & Achai b (Fimtiger) þad
am/& ad ferdast til Jerusalem/ & sagde/ Epter þ er eg hefe verid þar/byriar mier er meir eñ half fi
ad sia Rom. 22 Og hñ sende tuo af þm̃ er hm̃ þionudu/Timotheū & Erastū/til ætta Þusund Gyl
Macedoniam/eñ hñ tafde sialfur vm stundarsaker j Asia lene/eiñ Penningur kostar þim̃ Dansk a Skilldinga.
23 En j þañ tijma hofst eige litill Vppblæstur vtaf þessum Veige. 24 Þuiad noc
kur Gullsmidur/sa ed Demetrius var ad nafni/huor ed giorde Dianæ Silfur Mu
stere/ & þ giorde þm̃ Embættismoñum eige lijteñ abata. 25 Hann samañ kallade
þa/ sm̃ þesshattar Verkmeñ voru/& sagde/Goder meñ/ þier vitid ad vier høfū mykeñ Gr
oda af þessu Verklæge. 26 Og þier siaed & heyred/ei alleinasta j Epheso/helldur & næsta
vm alla Asiam/þ þesse Paall vmhuerfer myklu Folke/teliande vm þ þui/& seiger ad þar si
eu onguer Guder/sm̃ med Hondū verda giorder. 27 Eñ þetta vill eige einasta giora vort Hād
ök oduganlegt/helldr mun Mustere hiñar myklu Gidiu Dianu einskis vda virdt/ þar til mū
heñar Tign ad onguu verda/huorre þo oll Asia & Heimskringlañ/veiter Gudlega Þionu
stu. 28 Sm̃ þr heyrdu þ/fylltust þr reide/æptu vpp & sogdu/Diana þra j Epheso er mykel.
29 Og oll Borgeñ fylltest af hareyste/& þr giordu med einu Hugarfare ahlaup til Torgsi Gaius.
ns/gripu þa Gajum & Aristarchum af Macedonia/Lagsmeñ Paals. 30 Paall villde gang Aristarchus
a þa jñ ad Folkenu/ Eñ Læresueinarner leyfdu hm̃ þad eige. 31 Og nockrer Yfermeñ vr A
sia/þr ed Paals goder Viner voru/sendu til hñs/& badu hñ ad hñ giæfe sig ei fram̃ a Torg
ed. 32 Sumer kolludu so/eñ adrer odruvijs/þuiad Alþydañ var vill ordeñ/& flester vissu ei af
huoriu efne þeir voru til samans komner. 33 Eñ sumer af Folkenu drogu fram̃ Alexādrum
þm̃ er Gydingar framyttu/eñ Alexander bente Hendeñe sier til hliods/ viliande forsuara sig
þ Folkenu. 34 Og er þeir formerktu/þad hñ var Gydingur/hofst vpp ein Rodd af ollū/& þr
hroopudu nær tuær stunder/ Diana þeirra j Epheso er mykel.
35 Ð G sm̃ Kantzelereñ fieck stoduad Folked/sagde hñ/Þier Meñ j Epheso/Huor er sa
mañа ed ei veit þ Borgeñ Ephesus veite forsorgan hiñe myklu Gydiu Dianu/ &
þui Himneska Bijlæte. 36 Nu med þui ad þta er omotmælañlegt/þa biriar ydr spo
kum ad vera/& eckert af bradræde ad giora. 37 Þier hafid nu þessa meñ hingad dregjed/sem

 huorke

huorke eru Ræninglar Kirkna/nie Hadsmen̄ ydar Gydiu. 38 En̄ hafe Demetrius og þeir
ſ j Embætti mz hm̄ eru/kiærumaal vid nockurn þa gioreſt þar Domz vm/⁊ þᵛ eru Landſkior
narar/læted þa aklaga hun̄ an̄an̄ j ſinbyrdis. 39 En̄ ef þier leitid nockud epter vm adra hlute/
þa læted þ framkuæmaſt a einū ſkyckanlegū Sampkūde. 40 Þui vier ſtondū j hæſka/ad viᵈ
meigū klagader verda ß þeſſa dags Vpphlaup/mz þui þo ad eingen̄ ſok er til ſlijks Vpphl
aups/ mz huorre vier kun̄um oſſ ad aßſaka. Og er hn̄ hafde þetta ſagt/ liet hn̄ Almwgan̄
burt fara.

XX

Nn epter þad er þeſſu Vpphlaupe linte/ kallade Pall Læreſueinana til ſijn/
⁊ bleſſade þa/ ⁊ gieck burt þadan̄/ ad hn̄ ferdadeſt j Macedoniam. 2 Enn
þa han̄ hafde ferdaſt j giegnū þad ſama Land/ ⁊ þm̄ æmin̄ing veitt mz mor
gū Ordum/kom hn̄ til Gricklandz. 3 Og taßde þar þria Manude. Enn þa
hm̄ voru vmſat giord af Gydingū/er hn̄ villde ßerdaſt j Syriam/vard hn̄ þſſ
ſin̄is/ad ſnua aptur vm Macedoniam. 4 Og þeſſer foru mz hm̄/allt til Aſiā
Sopater aß Berrohen/en̄ af Teſſalonica Ariſtarchus ⁊ Secundus/⁊ Gajus aß Derben/⁊
Timotheus/En̄ af Aſia Tychicus/og Trophimus. 5 Þeſſer geingu vndan̄/og biðu vor j
Troade. 6 En̄ vier ſigldum epter Paſkana fra Philippis/allt til hins fim̄ta dags/⁊ komū
til þeirra j Troade/ ⁊ duoldum þar j ſiø daga.

Sopater
Ariſtarchus.
Secundus
Gaius.
Timotheus.
Tychicus
Trophimus

7 Nn eitn ßyrſta dag Viku/þa Læreſueinarner voru til ſamans komner/Braud ad br
iota/predikade Pall ß þm̄/þui an̄ars dags villde hn̄ ßerdaſt/ ⁊ teygde ræduna allt til
midrar Nætur. 8 Og j þm̄ Loptſal voru mørg Lios/ſ þr voru ſaman̄ kōner. 9 Og noc
kurt Vngmen̄e Eutychus ad nafne/ſat j Vindauganu/⁊ fiell j diupan̄ ſueßn/þa Pall ræd
de ſo leinge/ ⁊ vard aß Suefne nidr dreigen̄/⁊ hrapade ofan vr hinū þridia Loptſal/⁊ var da
udur vpptekeñ. 10 En̄ er Pall gieck oßan̄/lagde hn̄ ſig fram̄ yfer hn̄/ ⁊ hiellt vm hn̄/⁊ ſag
de/ Giøred onguan̄ hævada/þt hn̄s Ond er mz hm̄.

1 Reg. 17/21
2 Reg. 4/36
Eutychus vpp
vaken̄ aß Dauda.

11 Han̄ gieck þa vpp /braut Braudid/⁊ bergde/⁊ talade margt vid þa/allt til þſſ Dagr rañ
⁊ ſo ßerdadeſt hn̄. 12 En̄ þr ſooktu Sueinen̄ lifande/ ⁊ þr hugſuoluduſt vid þ eige alliſtid
13 O vier foorū a ſkipe vndan̄/⁊ forū til Aſſon/þᵛ villdū vier hafa teked j hn̄ Pal/til vor
þui hn̄ hafde ſo æſett/þ hn̄ villde ſialfur fotgāgāde fara. 14 En̄ ſ hn̄ kom til Aſſon
tokum vær hn̄ til vor/⁊ komū til Mytilenen. 15 Þadan̄ sigldū vier/⁊ komum an̄ars
dags giegnt Chion/Og deigenū epter tokū vær Høfn vid Samon ⁊ duoldū j Trogilion/Og
næſta dagen̄ eptᵉ komū vær til Myleto. 16 Þuiad Pall hafde ælyck tad ad ſigla fram̄ hia E
pheſo/ſo ad hn̄ hefde ongua duøl j Aſia/aß þui hn̄ flijtte ſier/ad hn̄ villde vera j Jeruſalem a
Huytaſun̄u dag / eß hm̄ være þ mogulegt.

Pauli Aminn
ing til Aulldung
anna.

17 En fra Mileto ſende hn̄ til Epheſū/⁊ liet kalla a hina ellſtu af Safnadenū. 18 Og ſm̄
þr komu til hn̄s/ſagde hn̄ til þra/Þier vitid ad j fra þm̄ fyrſta deige er eg kom j A
ſiam/huorſu eg heße vm alla tijma hia ydur verid. 19 Og DROTTne þionad/mz
øllu Lijtelæte/⁊ mz myklu tárafalle ⁊ Freiſtingum/huoriar mier haßa hlotnaſt aß Gydingū
er ſtundudu epter minne Fordiorfun. 20 Og huornen̄ eg leinde þui onguu/ſem ydur var
nytſamlegt/ſo eg hafe þ eige kun̄giort ydur ⁊ kien̄t ydur opin̄berlega/⁊ einſlega. 21 Og hefe
vitnad bæde Gydingū ⁊ Grickiū/Jdran til Guds/⁊ Trūa a DROTTen̄ vorn Jeſum
22 Og nu ſtaed/Eg ſm̄ er bunden̄ j Anda/ad ferdaſt til Jeruſalem/veit eige huad þar mun
yfer mig koma. 23 Nema þ er Heilagur Ande vitnar vm allar Borger/ſeigiande/ Ad Fiotr
⁊ Harmkuæle munu mijn bijda þar. 24 En̄ eg gief þui onguu vakt/ Eg helld og eige ſialßr
mitt Lijß dyrmætt/ ſo ad eg fullkomne mitt hlaup med ßagnade/⁊ þ Embætte ſ eg hefe mz
teked af Herranū Jeſu / ad vitna Euangeliū vm Guds Nad. 25 Og nu ſtaed/ad nu veit eg
ad þiᵉ mūud ei ſia mitt Andlit ßramarmeir/aller/a mzal hura eg hefi ferdaſt/⁊ predikad Gu
ds Rijke. 26 Fyrer þui vitna eg ß ydr a þſſū deige/þ eg em hrein̄ af allra Blode. 27 Þuiad
eg hefe eckert dulid ß ydur/ þ eg haße eige kun̄giort ydur allt Guds ræd.
28 AF þui hafid gæt a ſialfum ydur/⁊ a allre Hiordeñe/medal huorra Heilagr Ande ſet
te ydur til Biſkupa/ad ßæda Søfnud Guds/ huorn hn̄ heßur vtuegad mz ſijnu eigen̄
Blode. 29 Þuiad þ veit eg/ad eptᵉ min̄ afgāg/mūu jn̄ gāga a mzal ydᵘ Olmer Var
gar/þr ed ei mūu þyrma Hiordeñi. 30 Og aß ydr ſialfū mūu Men̄ vpprijſa/er tala rangᵘ Ki
en̄ingᵘ/ad þr teige Læreſueināa eptᵉ ſier. 31 Fyrer þui vaked þier/⁊ min̄eſt a þ/ad eg hefe j
þriu ær/Nott ⁊ dag ei aflætid/ad æmin̄a eitn ⁊ ſierhuorn /med grætāde Tærum. 32 Og nu
kiærer Brædur bifala eg ydur Gude/⁊ Orde hn̄s Nadᵘ/huor mættugr er vpp ad byggia yd
ur/⁊

ydur Arftoku ad giefa a medal allra ꝥra s̃ Helgader verda. 33 Eige girntest eg nockurs yd
ar Silfur/Gull edur Klædnad. 34 Þuiad þier vited sialfer/ad þessar Hendur hafa mier vn̄id Sup. 18/3
til min̄ar Naudþurftar/ ⁊ ꝥra s̃ med mier voru. 35 Allt synda eg ydr/ad so byriade Mǫn̄um
ad erfuida/ ⁊ þa veiku ad an̄ast/ ⁊ min̄ast Orda DROTtens Jesu/þar hn̄ sagde/Sælla er Luc 6/38
ad giefa en̄ ad þiggia. 36 Og er hn̄ hafde ꝥta sagt/ fiell hn̄ a Knie/ ⁊ bad mſamt þm̃ ollū. Proverb. 19/17
37 Þa giordest Grætur mikell a medal ꝥra allra / ⁊ logdu Hendur vm Hals Pæle ⁊ kystu
hn̄. 38 Syrgiande mest af þui Orde er hn̄ sagde/ad ꝥr mūde ei sia hn̄s Andlit meir. Og ꝥr
fylgdu honum til Skips.

XXI

SEm ꝥ var skied/ad vier snerū oss fra þm̃/ ⁊ forum burt/komū vier beinleidis
til Co/ ⁊ an̄ars dags til Rodū/ ⁊ ꝥan til Patara. 2 Og þa vier fūdū eitt Skip
ꝥ fara ætte til Phenicen/stigū vi' þ'a ⁊ forū a burt. 3 En̄ s̃ vier feingū ad
sia Cyprum/lietū vier hana til vinstre Handar/ ⁊ sigldū j Syriam/ ⁊ komū ad
Tyro/þui þar ætte Skipid ad leggia vpp Farmen̄. 4 Og sm̄ vier fundū Lær Tyrus
Suein̄ana/vorum vær þar j sio daga/huorier Pæle sogdu ꝼ andagipt/ꝥ hn̄
skylde ei fara vpp til Jerusalem. 5 Og ꝥ skiede/s̃ ꝥr dagar voru lidner/foorum vær vt ⁊ fe
rdudūst. Og ꝥr aller med Hwsfreyū sin̄um ⁊ Bornum/fylgdu oss a veg/vt ꝼ Borgena/Og
vier fiellū a Knie j Fiorun̄e/ ⁊ bædunst ꝼ. 6 Og er vær hofdū kuatt huor an̄an̄/stigū vier a
Skip/en̄ hiner sneru aptur til sin̄a Heimkyn̄a. 7 Og vier fullkōnudū siglingina fra Tyro/
⁊ komū til Ptolemaida/ ⁊ heilsudū Brædrunū/ ⁊ vorū þar eirn dag hia þeim.
8 ENn an̄ars dags forū vær j burt/vier s̃ mz Pæle vorū/ ⁊ komū til Cesareā/ ⁊ geingū
jn̄ j hws Philippi Gudspiallara/huor ed var eirn af þm̃ sio/ ⁊ duoldū hia hm̄. 9 Hn̄ Philippus
ætte fiorar Dætur þær Meyiar voru/ ⁊ spædu. 10 Og sm̄ vier duoldustum þar fleyr Sup. 6/5
e daga/ ferdadest Spamadur sa af Judea/er Agabus var ad nafne. 11 Og kom til vor Agabus
hn̄ tok Linda Pæls/ ⁊ batt Hendur sin̄ar ⁊ Fætur/ ⁊ sagde/Þetta seiger Heilagur Ande/
Þan̄ Man̄/huors ed þesse Lynde er/munu Gydingar so binda j Jerusalem/ ⁊ selia hn̄ j he
idin̄a man̄a Hendur. 12 En̄ sm̄ vier heyrdum ꝥ/bædū vier hn̄/ ⁊ ꝥr adrer s̃ j þm̃ stad voru/
ꝥ hn̄ fære eige vpp til Jerusalem. 13 En̄ Pæll suarade /Huad giored þier/er þier gr
æted ⁊ hrelled mitt Hiarta? Þui eg em eige alleinasta reidubuen̄ ad læta mig binda/helldur
ad deyia j Jerusalem/ꝼ saker Nafns DROTtens Jesu. 14 Og mz þui vier gætū eige taled
vm ꝼ hm̄/þognudū vær ⁊ sogdum/Verde Vilie DROTTINS.
15 OG epter þa daga a logdum vær af vorn farangur/ ⁊ forū vpp til Jerusalem. 16 Þag a (Logdum af) Luckum vorn Fa
ad komu ⁊ nockrer Læresueinar med oss/af Cesarea/hafande þan̄ neckurn gamlan̄ rangur vera þær
Læresuein mz sier af Cypern/sm̄ hiet Mnason/hia huorīu vier Herbergia skyldum. epter/so vier kyn̄
17 Og þa vier nu komū til Jerusalem/ toku Brædurner feigen̄samlega vid oss. um ad vera þess
18 ENn an̄ars dags gieck Pæll jn̄ med oss til Jacobum/ og aller Olldungar komu þar. lietrare til ad gan
19 Og s̃ hn̄ hafde heilsad þm̄/skyrde hn̄ þm̃ fra/huad ept' an̄ad/ꝥ Gud hafde gi ga.
ort a mzal heidin̄a Þioda ꝼ hn̄s Embætte. 20 Þa ꝥr hofdu ꝥ heyrt/vegsomudu ꝥr
DRotten̄/ ⁊ sogdu til hn̄s/Broder/þu si' huad morg Þusūd Gydinga ad ꝥ eru s̃ truader ha
fa orded/en̄ ꝥr aller eru Vandlætingarmen̄ Logmalsins. 21 Og ꝥr hafa heyrt sagt ept'
þier/ad þu kiender þm̃ Gydingū ollū/s̃ medal Heidin̄a Þioda eru/ad snua fra Moyse/seig i
ande ꝥr skylldu eige vmskiera Sonu sin̄a/ ⁊ eige epter ꝥre sidueniu ganga. 22 Huad er nu þa?
Almwgen̄ hlytur olldungis til samans ad koma/ꝥt þeir munu fa ad heyra/ꝥ þu ert komen̄.
23 Þui gior nu ꝥ huad vær seigiū þier.
HJer hofum hier fiora Men̄ huorier heit hafa fest yfer sier. 24 Þa somu tak ad þier ⁊ Num. 6/18
hreinsa þig mz þm̃/ ⁊ voga kostnad vppa þa/ad ꝥr rake sitt Hofud/so ad all' vite ad ꝥ
huad ꝥr hafa heyrt vm þig/er eckert/helldr ꝥ þu gang' sialfr ⁊ vardueiter Logmaled.
25 Þui þm̃ sm̄ truader hofdu giorst af Heidingiū/skrifudum vier/ ⁊ vrskurdudū/ad ꝥr skylldu
eckert þesskonar hallda/nema ꝥ ꝥr vorudu sig vid Skurgoda Offre/ ⁊ Blode/ ⁊ fra kofnudu/ Sup. 15/20.
⁊ fra Frillulifnade. 26 Þa tok Pæll þa men̄ ad sier/ ⁊ liet an̄ars dags hreinsa sig medr þm̃/
⁊ gieck jn̄ j Musterid/ ⁊ tiade sig ad hallda vppfylling hreinsunar dagan̄a/ þar til Offrenu
var offrad fyrer huorn ꝥra.
27 ENn sm̄ ꝥr sio dagar voru lidner/sau ꝥr Gydingar vr Asia han̄ j Musterenu/ ⁊ æstu Inf. 24/18
vpp allan̄ Lyden̄/logdu Hendur a han̄. 38 Og kolludu/þier Israels Men̄/hialpid Hroop Gydin
ga yfer Pæle.

til. Þesse er sa madur/ s̄ allstadar kiẽner ollū Mōnum/ j giegn þessu folke z Logmale/ og so j
mote þessum Stad. Þar ofan a hefur hañ jñleidt Gricke j Musterid/ og saurgad so þeñañ
Heilaga stad. 29 Þuiad þr hofdu sied Trophimū af Epheso/ med hm̄ j Borgeñe/ þañ mei
ntu þr ad Pall hefde jñleidt j Musterid. 30 Og oll Borgeñ okyrdest/ og Adhlaup vard aþ
Folkēu. Og þr toku Pal hondū/ z drou vt af Musterēu/ z jafnsnart vrdu Dyrnʳ aptr læstar.
31 EN s̄ þr leitudu vid ad lijflata hñ/ kom su fregn vpp þ̄ þañ ædsta Hofudzmañ skarās
þ̄ oll Jerusalem være vppvægd. 32 Hñ tok strax Strijdzmeñ z Hundradshofdingia
til sijn/ z hliop a mille þra/ Eñ s̄m þr sau Hofudzmañeñ/ z Strijdsfolkid/ gafu
þr vpp ad beria a Pale. 33 Og þa Hofudsmadurinñ kom þar nærre/ þa tok hñ Palū/ z baud
ad binda hñ tueimur Vidium/ z spurde ad huor hñ være/ z huad hñ hefde giort. 34 Eñ sitt
kallade huor af Folkenu. Og med þui hñ fieck eckert vijst ad vita þ̄ Hæreystis saker/ baud hñ
ad leida hñ j Legureñ. 35 Og s̄ hñ vppkō ad troppunū/ hlutu Strijdsmeñernʳ ad bera hañ
þ̄ adswg folksins. 36 Þui ad mykill folks fiolde þylgde epter z kolludu/ Burt med þeñañ.
37 Og s̄ Pall var jñleiddur j Legureñ/ sagde hñ til Hofudsmansins/ Leyfist mier ecke ad ta
la vid þig? Eñ hñ sagde/ Kañtu Grisku? 38 Ertu eige sa hiñ Egyptske madr/ s̄ þ̄ þessū dog
um stiriolld vppuakter?/ z færder vt a Eydemork fiorar þusūder Mordingia? 39 Eñ Pall
sagde/ Eg er madur Gydinga kyns af Tarsen/ eirn Borgare vtaf naþnfrægre Borg/ j Cil
icia. Eg bid þig lofa mier ad tala til folksins. 40 Og er hñ lofade hm̄/ stie Pall vppa trop
purnar/ z bandade Hendeñe til hliods a medal folksins. z er mykel Þogn giordest/ talade hñ
til þra a Ebreska Tungu/ z sagde.

XXII

HJer meñ/ goder Brædur z Fedur/ heyred ad eg forsuara mig hia ydr. 2 Enn
s̄ þr heyrdu hñ tala Ebreska tungu til þra/ giordust þr eñ hliodare/ og hñ
Sup. 21/39 sagde. 3 Eg em madur Gydinga kyns/ fæddr j Tarsen j Cilicia/ eñ vppaleñ
j þssare Borg/ til þota Gamalielis/ z aþ allre kostgiæfne lærdr j voru Fodur
legu Logmale/ Og var Vandlætingarsamur vegna Guds/ lijka s̄ þier erud
Sup. 8/3 aller eñ j dag. 4 Eg hefe z þeñañ veg ofsokt allt til dauda. Eg batt z j vardhalld sellde/
1 Cor. 15/9 bæde meñ z Konur. 5 So s̄ kieñemañahofdingeñ z allur Hoopr Olldungaña ber mier vitne
Gal. 1/13 vm/ af huorīū eg medtok Brief til Brædraña / z þor til Damasco/ þ̄ eg dræge þa bundna
Sup. 9/2 til Jeru salem/ s̄m þar voru/ so ad þr mætte þijnder verda.
Act. 9/3 6 EN þ̄ skiede þa eg pāgad þor/ z tok ad nælgast Damascum/ nær midiū Deige/ ad leiptt
rade vm mig skyndelega Lios myked af Himne. 7 Og eg fiell til Jardʳ/ z heyrde eina
Rodd þa er til mijn sagde/ Saul Saul/ Huar til oþsæker þu mig? 8 Eñ eg suarade/
Herra Huor ertu? Og hñ sagde til mijn/ Eg em Jesus af Nazareth huorn þu ofsæker. 9
Enn þeir sem med mier voru sau Liosid/ z vrdu þelmsfuller/ eñ Roddena þess s̄m vid mig
talade heyrdu þr ei. 10 Eñ eg sagde/ Herra huad skal eg giora? DROTteñ sagde til mijn
Statt vpp z gack j Damascū/ þar mun þier sagt verda af ollu/ huad þier tilskickad er ad gio
ra. 11 Eñ s̄ eg gat ei sied þ̄ Liossins biartleik/ vard eg handleiddur af mijnum Forunautum
z kom til Damascū. 12 Eñ þar var Gudhræddur mañ epter Logmalenu/ Ananias/ s̄ godañ
Ananias. Ordstyr hafde af ollū Gydingū/ er þar biuggu. 13 Hñ kom til mijn/ stood hia mier og sagde/
Saul Broder lijtt vpp/ z eg leit til hñs a samre stundu. 14 Hañ sagde þa/ Gud Fedra vorra
heþur skickad þig til/ ad þu skyllder þeckia hañs Vilia / z ad sia þañ Riettlataʼ/ z heyra
rodd aþ hñs Munne. 15 Þuiad þu munt hñs Vottur verda til allra Maña/ þra hluta s̄m þu
heþur sied z heyrt. 16 Og huad teþur þig nu? Ris vpp z lat skijra þig/ z af þuo þijnar Sy
ndʳer/ z akalla þu Naþn DROTTENS.
17 ÞAd skiede z þa eg kom aptr til Jerusalem/ er eg vʳ a Bæn j Musterenu/ ad eg vard
numeñ þra mier/ z eg sa hñ. 18 Þa sagde hñ til mijn/ skunda þig/ z þar burt af Jeru
salem/ þt ei munu þr medtaka þiñ Vitnisburd vm mig. 19 Eñ eg sagde/ DROTt
eñ/ Þeir vita sialfer/ þad eg sette j Myrkuastofu/ z hwdstrykte þa allstadar j Samkundu
Sup. 7/58 hwsum/ s̄ a þig trudu. 20 Og þa er Blod Stephans Vottʳ þijns vthelltist/ stod eg þar hia
z hafde þocknan a hñs Dauda/ z eg geymde þra Fot s̄ hañ j helslogu. 21 Og hñ sagde til
mijn Far af stad/ þt eg vil senda þig langt j burt a medal Heidiña Þioda.
22 EN þr heyrdu hm̄ allt ad þui Orde / þa hoþdu þr vpp sijnar Radder z sogdu/ burt
med þeñañ aþ Jordu/ þt þ̄ er ei riett/ ad hñ skule lifa. 23 Eñ s̄m þr kolludu/ z vor

þudu

ꝥudu aꝼ sierslñu Klædum/⁊ fleygdu molldu j lopt vpp.24 Þa baud Hoꝼudsmadurẽ ad hñ sky
llde leidast jñ j Legurinñ/⁊ skipade þm̃ ad fo:heyra hñ/⁊ hwdstrykia/so hñ feinge ad vita/ꝥ
hüia søk ad þr kolludu so yꝼer hm̃.25 Og er hñ reyrde hñ ad mz streingiũ/sagde Pæll til Hũ
dradshøfdingians er stod nær hm̃/Er ꝥ riett hia ydur ad hwdstrykia Romuerskañ mañ ꝏn
Doms ⁊ Laga? 26 Og er Hundradshøꝼdingeñ heyrde ꝥ/gieck hñ til þess ædsta Hoꝼuds
mañs ⁊ vnderuĳsade hm̃ ꝥ / ⁊ sagde/Sia til huad þu giorer? Þesse madur er Romuerskur.
27 Þa kom Yferhøfudsmadureñ til hñs/⁊ sagde /Seig mier/ertu Romuersk: ? Eñ hñ sag
de/Ja.28 Yferhøfudsmadureñ suarade/Þeñañ Borgar riett hlaut eg ærnu Fie ad kaupa/
Pæll sagde/Eg em Romuerskur fæddur.29 Jafnskiott geingu þr ꝼra hm̃/s̃ hñ skylldu hafa
yꝼerheyrt/⁊ Yꝼerhøꝼuds madurñ ottadest er hñ fornam ꝥ hñ vr Romuersk:/ad hñ hafde
lætid binda hñ.30 Añañ Dageñ epter villde hñ greinelegar vita ꝥ huoria søk hñ klagadest
af Gydingũ/⁊ leyste hñ vr bøndũ / ⁊ baud Kieñemañahøfdingiũ/⁊ øllu þra Ræde ad kom
a/⁊ leidde sijdañ Pæl fram̃ ⁊ styckade hann ꝼram̃ fyrer þa.

XXIII

EN Pæll horfde a Ræded/⁊ sagde/þier meñ kiærer Brædur/Eg hefe af all
re godre samuisku geingid ꝥ Gude/allt til þessa dags.2 Eñ Ananias Kieñe — Ananias
mañahøfdinge skipade þm̃ er hia hm̃ stodu/ad liosta a hñs Muñ.3 Þa sag
de Pæll til hñs/Gud mun sla þig þu Kalckade Veggur/ Situr þu ⁊ dæmer
mig epter Logmalenu/⁊ byodur ad sla mig j mote logunum.4 Eñ þr s̃ hia sto
du søgdu/ Bøluar þu ædsta Kieñemañe Guds? 5 Pæll sagde/ Eg visse ei Br — Exod.22/28
ædur ad hñ var Kieñemañahoꝼdinge/ þt skrifad er/ Ad Høꝼdingia þĳns Lyds skalltu eige
Bølua.
6 SEm Pæll visse ad þar voru af eiñe ælꝼu Saducei/⁊ aꝼ añare Pharisei/ kallade hñ — Philip.3/5
vpp ꝥ Rædenu/ Þier meñ goder Brædur/Eg em eiñ Phariseus/⁊ Son: eins Pha — Inf.24/22
risear a/Eg verd ækiærd: ꝥ saker von^{r} þra daudu ⁊ Vpprisuñ^{r}.7 Og er hñ sagde þta/giord
est sundurþyckia j mille Phariscos ⁊ Saduceos/⁊ Mañfioldeñ skilde sig ad.8 Þuiad Sadu — Saducei.
cei seigia ad þar sie eingeñ Vpprisa Framlideña/ei Eingell nie Ande/Eñ Pharisei vidurkt — Matth.22
eña hüttueggia þta.9 Eñ þa giordest hæuade mykell/⁊ hiner Skriftlærdu aꝼ Phariseaña — Pharisei
lide/risu vpp ⁊ stodu j mote ⁊ søgdu/ Vier finnũ eckert vondslegt a þssũ mañe/þo ad Ande ed
ur Eingell haꝼe vid hñ talad/þa kuñum vier eige ad strĳda j mote Gude.10 Eñ sm̃ þar va
rd myked Vpphlaup/ vggade Yꝼerhøfudsmañeñ / ad þr mũdu sundurslĳta Pæl/⁊ skipade
Strĳdsꝼolkenu ofañ ad fara / ad slĳta hñ burt ꝼra þeim/⁊ leida j Leguriñ.
11 EN añars Dags vm Nottena/stod DROTTeñ hia honum/⁊ sagde/Pæll verku
Hughraustur/þt lĳka sm̃ þu heꝼur vitnad af mier j Jerusalem/so hlytur þu ⁊ so ad
vitna af mier j Rom.
12 EN er Dagur kom/samañtoku sig nockrer Gydingar/⁊ Heitstreingdu ad þr skylldu hũ
ke eta nie drecka/fyrr eñ þr heꝼde Pæle j hel komed.13 Eñ þr voru fleyre/ eñ fioru
tĳger maña sm̃ þetta samtak høfdu giort.14 Þeir geingu til Kieñemañahøꝼdin
giaña/⁊ Olldungaña ⁊ søgdu/Vier høꝼũ hardlega formællt oss/ad bergia einskis/þar til vi
er høfũ Pæl af lĳꝼe teked.15 Þui vnderuĳssa Yferhøfudsmañenũ/⁊ Rædenu/ꝥ hñ læte lei
da hñ wt a morgun til ydar/ lĳka sm̃ þier villdud framueigis yꝼerheyra hñ/Enn vier erũ re
idu bwner ad slæ hñ j hel ædur eñ hañ kiemur ꝼyrer ydur.
16 OG er Syst: son: Pæls heyrde ꝥ æform/kõ hñ þãgad ⁊ gieck jñ j Legurin/⁊ vnderuĳssa
de ꝥ Pæle. 17 Eñ Pæll kallade til sĳn eiñ aꝼ Hundradshøfdingiunũ/⁊ sagde/Leid
þu þeñañ vnga Pillt til Yferhøfudsmañsins/þt hñ heꝼ: nockud ad seigia hm̃.18 Og
hñ tok hñ ad sier/⁊ leidde hñ til Yferhøꝼdingians/seigiande/hiñ bundne Pæll kallade mig
til sĳn/⁊ bad mig ad hafa þeñañ vnga Pillt til þĳn/hñ heꝼde ad seigia þier nockud.19 Yꝼer
høꝼudsmaduriñ tok hñ þa j Hønd/⁊ veik hm̃ vtaf/spurde hñ ad/Huad er ꝥ þu heꝼur ad se
igia mier ? 20 Eñ hñ sagde/ Gydingar hafa samteked ad bidia þig/ꝥ þu haꝼer a Morgun
Pæl ꝥ Ræded/so s̃ þr vilie framarmeir yꝼerheyra hñ.21 Eñ tru þu þm̃ eige/þui meir enn
fiorutĳu maña veita hm̃ vmsæt/ þr ed heitstreingt haꝼa sier/ Huorke ad eta nie drecka/þar
til þeir giæte honum j Hel komed/ Og nu eru þeir reidubwner/bĳdande epter þĳnu Suare.
22 ÞA liet Yꝼerhøfdingeñ Vngmenned j burt fara fra sier/Og baud hm̃ ad hñ segde ꝥ
onguñ/ad hñ hefde opiñberad hm̃ þta.23 Og kallade tuo Vnderhøfudsmeñ til sĳn

 ⁊ sagde

z sagde/Bued til tuohundrud Stridzmeñ/ad þr fare til Cesaream/z Siøtiger Riddara/z
tuo hundrud skotmaña/vm þridiu stund Nætur. 24 Og reided til þañ Fararskiot / sem þeir
kuñe ad setia Pꝏl vppa/ z færa hñ oskaddadañ til Felicem Landsstiornara. 25 Og hñ skri
fadi Brief/ þad var so hliodandi.
Felix 26 CLaudius Lysias/Heilsar hinũ volduga Landstiornara Felix. 27 Þeñañ Mañ hoꝑ
du Gyding^r Høndũ teked/z villdu hñ j hel hafa sleiged/ Eñ eg kom þa ad mz Str
ydsꝑolkenu/z sleit hñ aꝑ þm̃/ Þa er eg formerkte ꝥ hñ v^r Romuerskur. 28 Eñ þa eg
villde vita ꝑ hũia søk þr ꝏkløgudu hñ/liet eg leida hñ fram j þra Rꝏd. 29 Eñ eg fañ þa
ad hñ ꝏklagadest vm Spurning^r j þra Løgmꝏle/eñ ongua ꝏkiꝏru haꝑde hñ/ þa dauda vꝏ
re verd eda Banda. 30 Og þa eg fieck ad vita ad nøckrer Gydingar toku vørd a hønũ/sende
eg hann strax til þĩn/biodande hñs ꝏkløgurum/ad huad þr heꝑde j mote hm̃/ꝥ mꝏttu þr
seigia ꝑ þier/far vel.
31 Eñ Stridsmeñerner epter þui sm̃ þm̃ var boded/toku Pꝏl ad sier/ z ꝑꝏrdu hñ j burt vm
Noott j Antipatriden. 32 Eñ añars dags lietu þr Riddaralided mz hm̃ fara/ z sneru aꝑtur
til Herbwdaña. 33 Eñ ꝺ þr komu til Cesareã/feingu þr Landstiornaranum Briefid/z stiek
udu eirneñ Pꝏl ꝑ hñ. 34 Eñ er Landstiornareñ las Briefid/ spurde hñ ad vtaꝑ hũiu Lande
hñ vꝏre? Og er hañ fornam ꝥ hñ var vr Cilicia/sagde hñ. 35 Eg skal forheyra þig/nꝏr
þĩner ꝏkiꝏrendur koma/z hañ baud ad varduetta hañ j Domhwsi Herodis.

XXIIII

EN epter fim̃ daga/ꝑor Ananias Kieñemañahøfdinge mz Olldungunũ ofã
z medr hm̃ Tertullus Mꝏlskumadur/ huorier sig tiadu ꝑ Landsdomaranum
j giegn Pꝏle. 2 Eñ ad Pꝏle fyrer kølludũ/ tok Tertullus til ad ꝏklaga hñ
z sagde. 3 Þad vier lifum j myklũ Fride/vnder þier/z margar sꝏmder veitast
þessu folke/ꝑ þĩna framsyne ꝏgiꝏtaste Felix/ꝥ medtokũ vier jafnan z j hũn
stad / med allre Þackargiord. 4 Enn ad eg drage þad eige langsam
Tertullus ꝏklagar Pꝏlum. lega ꝑ þier/bid eg þig/ꝑ þĩna Giꝏsku/ad þu heyrer oss stuttlega. 5 Þeñañ mañ høfum vier
funded skadlegañ/þañ sundurþycke vppꝏser mzal allra Gydinga vm ollañ Heim/z foringia
hins Naduerska Villudoms. 6 Hañ hefur z eirneñ vidleitad ad saurga Musterid/huorn vi
er gripum/z villdũ haꝑa dꝏmt hñ epter Løgũ vorum. 7 Eñ Lysias kom þar ꝑram/ z leydde
hñ mz myklu ofurefle vr vorũ Høndum. 8 Biodande hñs ꝏkløgurũ til þĩn ad koma/ Af huo
riũ þu matt / eꝑ sialfur villt epter grennslast/ꝑa alla þa hlute ad skilia vm huoria vier ꝏklø
gũ hñ. 9 Þa løgdu Gydingar til z søgdu ꝥ so vera.
Pꝏlus forsuarar sig. 10 EN Pꝏll /þa er Landstiornareñ bente hm̃ ad tala/suarade/Med þui ad eg veit þig
nu vm morg ꝏr Domara verid hafa þssarar Þiodar/vil eg diarflega forsuara mig.
11 Þuiad þu matt vita/ad ꝥ eru eige meir eñ tolf dagar/ꝥ eg kom vpp til Jerusalem
ad bidiast ꝑ. 12 Og eige hafa þr ꝑunded mig tala vid nockurn j Musterenu/ edur giora noc
urt Vpphlaup mz folkenu/ei helldur j Samkunduhusũ edur Stødũ. 13 Og eige gieta þr þe
tta sañad/vm huad þr ꝏkiꝏra mig. 14 Eñ ꝥ jata eg þier/ad eg þiona epter þm̃ veige/hũn
þr kalla Villudom Gude miña Fedra so / ad eg true ollu þui huad j Løgmꝏlẽu skriꝑad er/z
Spamøñunũ. 15 Hafande þa von til Gudz/huorrar þr sialfer vꝏnta/s̃ er/ad Vpprisa fram̃
lidiña mune a epter koma / bꝏde Riettlatra z Ranglatra. 16 Eñ j þessu sama/ jdka eg sia
lꝑañ mig jaꝑnan/ad hafa ollu meigeñ oskierta Samuisku/bꝏde vid Gud z Meñ. 17 Eñ mø
Sup. 21/26 rgũ ꝏrũ þ^r epter/ kom eg z fꝏrde mĩnu Folke Olmusu giaꝑer/z Offr. 18 Þar mz ꝑundu þr
mig ad eg liet mig hreinsa j Musterenu/eige mz hafada nie nockru Vpphlaupe. 19 Eñ þar
voru nockrer Gydingar vr Asia/ huorier hier ꝏttu ad vera ꝑ þier/ z ꝏklaga mig/eꝑ þr heꝑ
de nockud mier j mote. 20 Ellegar lꝏt þssa sialfa seigia/huort þr hafa nockud rangꝑerdugt
Sup. 23/6 a mier funded/a mzan eg stend hier ꝑ Rꝏdenu. 21 Nema alleinasta ꝑ þssa eins ords saker/þa
er eg stod þra a mille/z kallade/vm Vpprisu Framlidiña verd eg j dag aꝑ ydur ꝏklagadur.
22 OG er Felix heyrde þetta/teigde hñ ꝑ þm̃/þt hñ visse grant aꝑ þssũ Veige / z sagde/
Nꝏr Lysias Høfudsmadur kiemur ofan/ þa vil eg forheyra ydar mꝏlefne. 23 Eñ
hñ skipade Hũdradzhøfdingianũ/ad foruara Pꝏl/z lꝏta hñ hafa huylld/ z ꝑyrerbi
oda ei neinũ af hñs Kuñingium/ ad þiona hm̃/eda til hñs ad koma.

nockrũ

24 NOckrum Døgum þar epter/kom Felix medur Hwsfreyiu sinē Drusilla/hū ed vͬ Felix. Drusilla.
Gydingakyns/Þaug kølludu a Paal/⁊ heyrdu aþ hm̄ vm Truna a Christum. 25
Eñ þa Paall talade vm Riettlæte ⁊ Hreinlyf̄e/⁊ af epterkomanda Dome/skielf
dest Felix ⁊ ansade/Gack hiedañ ad sinē/ nær eg hef tomstūd til vil eg þig kalla læta. 26
Eñ hn̄ vænte jafnframt ꝥ hm̄ munde Peningar giefast aþ Paale/ so ad hn̄ liete hn̄ lauß
añ. Fyrer þui liet hn̄ optsinis kalla a hn̄/⁊ atte tal vid hn̄. 27 Eñ ad lidnum tueimur Arū
kom Portius Festus/j Felix stad/Felix villde þa syna Gydingū velsemd/ ⁊ liet Paal bundiñ
epter sig.

XXV

NA Festus var nu j Lād kōeñ/þor hn̄ þrem døgū þͬepter af Cesarea/vpp til
Jerusalem. 2 Þa mætte hm̄ sa ædste Prestr/⁊ þr Ypparlegustu medal Gydin
ga/ j mot Paale/bædu hn̄. 3 Og beiddu vm vinættu j mote hm̄/ad hn̄ liete ka
lla hn̄ til Jerusalem/⁊ toku vard a hm̄/ þad þr villdu slá hañ j hel a veige
num. 4 Þa suarade Festus/ad Paall yrde ad sǿkiu varduteittr j Cesarea/enn
hn̄ munde þo jñañ skams/þara þangad aptur. 5 Þeir sm̄ nu ydar a mille(sag
de hañ) kuña/læted þa þara lyka oþan ⁊ æklaga þañ Mañ/ef nockr Skulld finst med hm̄.
6 EN er hn̄ hafde hia þm̄ vered meir eñ tiu daga/þor hn̄ ofañ til Cesaream/Og añars
dags epter sette hn̄ sig a Domstoleñ/⁊ skipade Paalum fram̄ ad leida. 7 Og ē hn̄ kō/
geingu þr Gydingar kringum hañ / er komner voru oþañ fra Jerusalem/ berande
þram̄ margar ⁊ þungar sakargiptir j giegn Paale/huoriar þr gætu þo eige sañad. 8 Af þui
ad Paall suarade so ꝥ sig/ Eg hefe eckert broted/ huorke j mot Gydinga løgum nie Muste
renu/⁊ eige helldur vid Keisarañ. 9 Festus villde þa syna Gydingū Veluilld/suarade Paale
⁊ sagde/Villtu fara vpp til Jerusalem/⁊ dæmast þar af mier vm þetta? 10 Eñ Paall sag
de/Eg stend ꝥ Keisarans Dome/ þar skal eg læta mig dæma/Þui Gydingū hef eg engua
Vansemd giort/so sm̄ þu sialfur vel veist. 11 Eñ hafe eg nockrum Oriett giort/eda dauda
forþient / þa mæle eg eige j mote ad deyia. Eñ ef eckert finnst þra Hluta huar fyrer þr
ækiæra mig/þa ma eingeñ mig þm̄ j Hendur selia/Eg skyt mier ꝥ Keisarañ. 12 Festus rad
gadest þa vm vid Raaded/⁊ suarade/Fyrer Keisarañ hefur þu þier skotid/Fyrͤ Keisarañ skall
tu ⁊ fara.
13 EN nockrum døgum þar epter/komu þau Agrippas Kongr/⁊ Bernice/oþañ til Ce Agrippas
sarea/ad seigia Festū velkomeñ. 14 Og er þaug høfdu þar marga daga verid/sky
rde Festus Kongenum fra Mæleþnum Paals/ ⁊ sagde/Nockur Mañ er hier j Fi
strū af Felix epterlæteñ. 15 Huors vegna ad Prestahøþdingiar ⁊ Ølldungar Gydinga kōu
fyrer mig/þa eg var til Jerusalem/⁊ bædu/ad eg skyllde læta dæma hann. 16 Huorium eg
suarade/ ad ꝥ være eige hættur Romueria/ad nockur Madur være til dauda selldur/þyrr eñ
sa sm̄ klagadest/hefde syna æklagendur nalæga/⁊ fae þar med tom til ad forsuara sig ꝥ ækl
øguneñe. 17 Eñ þa þr komu hier til samans/dualde eg ecki leinge vid/⁊ hiellt Dom añars
dags/⁊ skipade þram̄ ad leida þañ Mañ. 18 A huorn þa æklagararner komu til/ bæru þr
ongua þa Søk sem eg ætlade. 19 Helldur høfdu þr nockrar spurningar j mote hm̄/ vm þra
Hiatru/⁊ af nockrū a Framlidnū Jesu/ huorn Paall vottar lifa. a Huad Spott
20 Eñ er eg vnderstod ei þſſ hættͬ Spurningar/sagde eg/Huort hn̄ villde fara vpp til Jeru lega og Dramb
salem/⁊ dæmast þar vm þetta. 21 Eñ þa Paall appellerade/ad hn̄ geymdest til Keisarās ran samlega talar sa
saks/baud eg ad varduetta hn̄/þar til eg sende hn̄ Keisaranū. 22 Þa sagde Agrippas til Fe Stollte Heidinge
stum/ Eg villde ⁊ þa ad heyra þeñañ Mañ/ Hn̄ sagde/A morgun skalltu hn̄ heyra. vm Christum og vora Tru.
23 EN añars dags/þa Agrippa ⁊ Bernice/komu med myklu Skraute/og geingu jnn j
Raadhwsed/mz Yþerhøfdingium/⁊ Ædstumsñum Borgareñar/Og er Festus skip
ade/var Paall soktur. 24 Festus sagde/ kiære Agrippa Kongur/⁊ þier aller meñ/sm̄
hier erud mz oss/Þar staed þier þañ Mañ/af huorīū allar Gydinga sueiter hafa til myn sa
gt/bæde til Jerusalem/⁊ so hier/⁊ hropa ꝥ hn̄ skule ei leingr lifa. 25 Eñ þa eg fornā
ꝥ hn̄ hafde eckert giort ꝥ dauda være verdt/mz þui ad hn̄ sialfur skaut sier vnder Keisarañ/
þa hefe eg einsett mier ad senda hann þangad. 26 Vm huorn eg hefe eckert sannarlegt
þad eg meige Herranum til skrifa/ Fyrer þui hefe eg læted og leida hann hier þram̄ þyr
er ydur/og eirna mest fyrer þig Agrippa Konungur/ So ad eg epter vmlidna Forheyrslu/
mætte ꝥ

mætte þ ka huad eg skrifa skyllde. 27 Þui þ synest mier oskickanlegt/ ad senda nockurn Band
ingia/ z ecke læta vita/ huoriar Saker til hñs eru kiærdar.

XXVI

EN Agrippas sagde til Pals/ Þier leyfest sialfum ad tala ꝼ þig/ Þa for
suaradi Pall sig/ og rietti vt Hondena. 2 Þad er mier næsta kiært/ Agr
ippa Kongr/ ad eg nu j dag/ ad forsuara mig ꝼ þier/ af þui ollu sm̃ eg akla
gast af Gydingũ. 3 Mest af þui þ þu veist allar veniur z Spurningar Gyd
inga/ ꝼ þui bid eg þig ad þu villder þoliñmodlega heyra mig.
4 AD sosku mitt lyferne j fra Barnæsku/ huortt verid hefr þegar j fra vpphafe hia þss
are Þiod j Jerusalem/ vita aller Gydingar/ þr mig þecktu fordum /ef þr villdu þar
vitne vmbera. 5 Þuiad eg hefe vered eirn Phariseare/ hũ ad er hin strangasta Secta
j vors Gudz þienustu. 6 Nu stend eg z verd aklagadr vm þa von Fyrerheitesins/ þss skied er
af Gude/ til Fedra vorra. 7 Til huors vorar tolf Kynkuisler vona sier ad kõa mz stodugre Gu
dz þionkan/ Natt sm̃ Dag/ Vegna þrar vonar Agrippa Kongur / þa aklagast eg af Gyd
ingũ. 8 Fyrer huad dæmest þ otruanlegt hia ydur/ ad Gud vppueke þa Framlidnu?
Sup. 22/4 9 EG meinte ad sosku/ med sialfum mier/ þ eg mætte myked j mote giora Nafne Jesu af
Nazareth. 10 Huad eg z giorde til Jerusalem/ þr eg luckte margañ Heilagañ j My
rkuastofu. Ad feingnu Vallde af Kieñemañahofdingium/ Og þa þr voru aftekner/
hialpade eg til ad seigia vpp Domeñ. 11 Og vm oll Samkunduhws/ kualde eg þa optlega/
z þuingade þa/ til Gudlastanar/ z eg var meir eñ hofe giegnde odur a mote þm̃/ z veitte þm̃
offokner j framande Borger. 12 Fyrer huorra hluta saker/ þañ tijd eg for til Damasco/ mz
Sup. 9/3 makt z Bodskap ꝼ Prestahofdingiunũ. 13 Þad a midiũ deige/ sa eg kiære Kõgr a veigenũ Li
os af Himne/ Solarskyne biartara/ þ vm mig Leiptrade/ z vm þa er mz mr ꝼoru. 14 Eñ þa
vier fiellum aller til Jardr/ heyrde eg rodd til mñn seigia/ Su er a Ebresku sagde/ Saul Sa
ul/ Huad offæker þu mig? Hart er þier ad spyrna j mot Broddenũ. 15 Eñ eg sagde/ Huor
ertu Herra? Hñ sagde/ Eg em Jesus hũn þu offæker. 16 Eñ ris vpp z statt a þynar Fætr
þt til þess birtest eg þier/ þ eg skyckade þig/ til Þienara/ z Vitnismans þra hluta/ hũrta þu
sæst/ z þra ꝫ eg skal þier eñ birta. 17 Og eg vil frelsa þig fra Folkenu / z fra Heidingiũ
a mal huorra er eg mun þig vtsenda. 18 þra Augũ vpp ad luka/ so ad þr snue sier fra Myr
krum til Liosins/ z fra Andskotans Vallde til Guds/ so ad þr medtake Syndaña Fyrergief
ning/ z Arftoku med þeim er Helgader verda/ ꝼ þa Tru sm̃ a mig er. 19 Fyrer þui b var eg
ecke Kongur Agrippa Himneskre Opiñberan ohlydeñ/ Helldr bodade eg. 20 Fyrst þm̃ j Da
masco z Jerusalem/ z vm Landamerke alls Gydingalands/ z fyrer Heidingiũ/ ad þr giorde
Yferbot/ z snere sier til Guds/ z giorde verdug Verk Idranareñar. 21 Og ꝼ þa sok gripu
Gydingar mig/ j Musterenu/ z villdu hafa lijflated mig. 22 Eñ ꝼ Guds fullting / heppnad
est mier/ þ eg stend allt til þssa dags/ vitnande bæde ꝼ smam z storũ/ z seigiande eckert añad/
eñ þ er Spameñerner z Moyses hafa fyrersagt/ ad skie skyllde. 23 Þad Christus skyllde lij
1 Cor. 15/20 da/ z fyrstr ꝺavt af Vppristu Framlidiña/ z sa ꝫ Liosid skylldi Lydnũ boda/ z so Heidnũ þiodũ
Festus 24 EN er hñ hafde so forsuarad sig/ sagde Festus hærre raust/ Galeñ ertu ordeñ Pall
su mykla Konst giorer þig galeñ. 25 Eñ hñ sagde/ Eige em eg galeñ/ Þu mektuge
Festus/ helldur tala eg Sonn z skynsamleg Ord. 26 Þui Kongureñ veit þtta
vel/ hia huorium eg tala diarflega/ þui eg meina ad eckert fa þssu mune ꝼ hm̃ folged va/ af
þui ad þta er ecke j Hyrningum skied. 27 Truer þu Agrippa Kongur Spamonnunum?
Eg veit ad þu truer. 28 Eñ Agrippa sagde til Pals/ Litlid vantar a ad tala vm ꝼ mier/ so
eg giorest Christeñ. 29 Eñ Pall sagde/ Þess æske eg af Gude/ þ brestur j myklu edur litlu/
eige alleinasta þu/ helldur z eirneñ aller þr ꝫ mig heyra j dag/ være þuilyker/ huñlikur ad eg
em/ vndanteknũ þssũ Bondum. 30 Og þa hñ hafde þetta talad/ stod Kongureñ vpp/ z Land
stiornareñ/ z Bernice/ z þr ed hia þm̃ sætu. 31 Eñ ꝫ þr viku sier afsijdis/ toludu þr sm̃ a mi
lle z sogdu/ Þesse Madur hefur eckert giort þ dauda sie edur Banda verdt/ Þa sagde Agrip
pas til Festum. 32 Þesse Madr hefde mætt laus vera læteñ/ ef hñ hefde ecke skotid sier fyrr
Keisarañ.

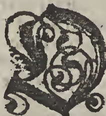
XXVII

Sem

Em þ nu vr ælyktad/ad vier skylldū sigla þañ j Vallād/feingu þr Pal z no
ckra adra Bandingia/þm̄ Hundradzhøfdingia vt af Keisarans Hird/s̄ Juli Julius
us var ad Nafne. 2 Og er vier stigū a eitt Adramitiskt Skip/z skylldum sigla Aristarchus
þ Asiam/þa lietū vr fra Lāde. z Aristarchus vr Macedonia/aþ Tessalonicen
var mz oss. 3 Og vr komū añars dags j Sydon/ z Julius birte sig bliðuañ vid
Pal z loþade hm̄ ad ganga til siña godra Vina/ad sÿsla siña Naudþurfta. 4
Þadañ forū vier z sigldū vnder Cipern/þ þui ad Vindarnr voru oss ønduerder. 5 Og vier sigl
dū yfer þ Haf/þraman þ Cilicia/z Pamphilia/z komū til Myra j Lysia. 6 Þar fañ Hū
dradshøfdingeñ eitt Skip vr Alexādria/þ sigla ætte j Valland/a þ sette hñ oss. 7 Eñ er seint
veitte ad sigla/so ad vier kōustū varla vm marga daga giegnt Gnidū(þui Vindureñ vr j mote
oss)sigldū vier fram̄ mz Creta/hia Borgareñe Salmōe. 8 Og gætū þo valla beitt fram̄hia/
Þa komū vr j nockud þ Plætz/s̄ kalladest Sælu høþn/þar læ z Borgeñ Lasæa/j grēd vid.
9 ENn er mykler tÿmar voru vmlidner/med þui ad nu var þo hættumeire Siglingeñ/ad
Fastañ var þa vmlideñ/Fyrer þ rædlagde Paull þm̄/z sagde til þra. 10 Goder Me
nn/Eg sie ad vor sigling mū verda bæde mædusøm z skada mykel/ei alleinasta þ Fa
rmeñ z Skiped/helldur z eirneñ vppa vort Lÿþ. 11 Eñ Hūdradshøfdingeñ trude meir Skip
herranū/z Stÿremañenū/eñ þui er Paull sagde. 12 Og mz þui Høfneñ vr ei hæfeleg til Vet
rarlegu/þotte flestū rædlegt ad fara burt þan/ef þr mættu kōast þā til Phœnica til ad liggia
Vetrarlegu/huad ad er ein Høfn hia Creta a mote Sudvestañ z Nordvestan vinde. 13 Eñ
þa suñañ Vindur tok ad gusta/z þr meintu ad þeir hielldi nu sÿnum Asetninge/þa lyptu þe
ir sier fra Asson z hiellū þ þraman Cretam.
14 Eñ eige langt þar epter/hoþst vpp a mote þra æsetninge eirn stormur/þñ Meñ kalla No
rdaustan. 15 Og er skiped læ vnder æfollū / z gat eige lypt sier vpp mote Vedrenu/lietū vier
draga þ Vind/z vønkudū so. 16 Eñ vier komum vid Ey nockra/þa Clauda hiet/þar gætū
vr valla eiñ Bæteñ vppdreiged. 17 Eñ vier lyptū hm̄ vpp/z hialpudūst ad/z būdū hñ vid a (Syrtes) eru
Skiped/þt vier ottudustū ad þ munde bera vppa a Syrtes/z lietū Kierid nidur z forū so. 18 Hyljer þar sm̄ mi
Og er vier høfdū sterkañ storm lided/ kostudu þr añars dags vt. 19 Og a þridia deige snør kell Sandur var
udū vier vt mz vorū Hondū ollū Reidskapnū þm̄ s̄ vr j Skipenu. 20 Og j marga daga skeyn þraman þyre Af
hūke Sol nie Stiornr/eñ stormuedrætta ei lÿtel var oss a mote/þa vr oss oll Lÿþsvon horfiñ. frica.
21 OG er Meñ høþdu leinge einskis neytt/þa gieck Paull j midid til þra/ og sagde/Goder
Meñ/þr skylldud hafa hlydt mier/ z leyst ei vt aþ Creta/so hefdū vier ei lided þessa
Kvøl z skada. 22 Og nu ræd eg ydr/ad þier steud mz gōdu Giede/þt einskismañs fiør
af oss mū tortynast/ad frateknu Skipenu. 23 Þui a þessare Nott/stod hia mr Eingell Gudz
þess er eg em/ z þm̄ eg þiona. 24 Og sagde/Ottast þu ei Paull/þier byriar þ Keisarañ ad ko
ma/z sia/Þad Gud hefur giefed þier þa alla er mz þier sigla. 25 Fyrer þui goder Meñ verid
Hughrauster/þt eg true Gude/ad þ mune so skie s̄ mier er sagt. 26 Eñ til Eyar nockrar hlio
tū vier ad koma. 27 Eñ er hin fiortanda Notteñ var yferkomiñ/sigldum vier vm Midnætte
j Adria/Skipmeñena grunade þa/ad þeir mundu kōa einhūestadr til Lands. 28 Og vørpu
du Grunsøcku/z þundu tuttugu þadma Diup/z skamt eitt þadañ/kostudu þr søckuñe j añad
siñ/z fundu fimtæn þadma. 29 Þa hræddust þr/ad þa munde meiga steyta a Skieriū/z fleyg
du vr Bakskutnū fiorum Atkierum/z æsktu ad dagr kiæme. 30 Eñ er Skipueriarnr leitudu
vid ad vmflyia Skiped/z lietu Bætana a Sioeñ sÿga/vnder þre hilmingu ad þr lietust vilia
vr fram̄skipenu føra vt Ackere. 31 Þa sagde Paull til Hundrads høþdingians/ z Strÿds
mañaña/ Nema ad þsser blÿþe kirr j Skipenu þa kuñed þier eige ad halldast vid Lÿfid. 32
Þa hiuggu Strÿdsmeñerner Bætfestarnar z lietu ofañ detta.
33 OG þa er byrta tok/ried Paull þm̄ øllū ad þeir tæke Fædslr til sÿn/z sagde/þ er j Dag
fiortænde dagr/ad þier hafid bidleikad vid/z fastande verid/z a onguu bergt. 34 Fy
rer þui ræd eg ydr/ad þier taked Fædslr/z næred ydr/þt ecke eitt Hær mū af nøckurs Matth. 10/30
ydar Høþde þalla. 35 Og er hañ hafde þta rædt/tok hñ Brauded/giorde Gude þackr j allra Luc. 12/7
þra augsyn/braut þ/ z tok ad eta. 36 Þa vrdu þr allr hughrauster/z toku sier z so Fædslur.
37 Eñ vier vorum alls j Skipenu/tuøhundrud sex z siotÿger Salna. 38 Og er þr voru met
ter/lietu þr af Skipenu/z kostudu Kornenu j Sioeñ.
39 ENn er dagur var/þecktu þr eige Landed/Eñ þr sæu eina Høfn/s̄ fioru haþde/þan
gad villd þr stÿra Skipenu/ ef þeir mættu þui vidkoma. 40 Og er þeir drogu vpp
Atkiereñ/slou þeir sier til Sios/og leystu vpp Styred/z settu Ræna eptr Vedrēū.
z leitudu

⁊ leitudu lags ad kōast til Lands. 41 Og er vier komū a eitt Plætz/er Sior gieck ad a bædar
sydr/steytte þar Skiped a/so ad framskipid stod grutt ohræranlega/eñ skuturen lestest sundr
af ofureffle Bylgnañа. 42 Eñ Strijdzmeñerner løgdu ꝥ rad til/ad Bandingiarn' være drep
ner/so ad eingeñ þra vmhlype/þott vt kyñe ad sueima. 43 Eñ Hūdradshofdingeñ villde Pæ
le eige granda læta/⁊ tælmade þra æsetninge/Og baud ad þr s̄ synt giætu / skyllde fyrster
fleyta sier vtan/⁊ komast vndañ ad Lande. 44 Eñ hiner adrer/sumer a Flemunū/eñ sumer
a Skipbrotunum/Og ꝥ skiede so ad þr komust aller holpner til Landz.

XXVIII

G er vier komūstm af/þa kōunst vier ad raun ad Eyeñ hiet Melite/eñ þr Lyd
ersyndu oss eige litla Vinættu. 2 Kueiktu Elld/⁊ medtoku oss alla/vegna Hr
egguidris/er yfer oss hafde drifid/⁊ ꝥ Kulda saker.
3 Og þa Pæll safnade eirnre hrægu af Hrijsse til sāans/⁊ lagde a Elld
eñ/þa skreid Nadra vr hitanum/ ⁊ hrecktist a Hond Pæle. 4 Eñ er
Folkid sæ /ad Kuikinded hieck a Hendez hañs/ søgdu þeir syn a mille/
Endelega mun þesse Madr Mañdrapare vera/huorium hefndeñ leyfer ecke ad lifa/þo hñ
sie vr Siafarhæskanum leystur. 5 Eñ hañ hriste Ormeñ j Elldeñ / ⁊ hm̄ vard eckert mein
ad. 6 Þa bidu þr epter ad hñ munde vppþrutna/edur daudur nidur detta. Og sem þr høfdu
leinge epter þui beded/⁊ sæu eckert vondt a hm̄ verda/feingu þeir Siñaskipte/⁊ søgdu hann
Gud vera.

7 En j þm̄ sømu Takmørkum hafde Foringe Eyarēñar/siñ Bægard/sa Publius hi
et/huor oss m̄ tok/⁊ veitte oss Herberge/ vm þria daga allvingiarnlega. 8 Eñ so b°
til/ꝥ Fader Publij̄ læ kualeñ j Køldu/⁊ Blodsoott/Til hñs gieck Pæll jñ/⁊ badst
ꝥ/⁊ lagde Hendur yfer hñ/⁊ giorde hñ heilbrygdañ. 9 Þa ꝥ var skied/komu ⁊ hiner adrer á
Eyuñe þangad/sm̄ Sotter høfdu/⁊ lietu sig lækna. 10 Og þr veittu oss myklar wirding°/⁊
er vier sigldū þadañ/løgdu þr til huad oss var þarfsamlegt.

11 Og epter þria Manude sigldum vier þañ/a þui Skipe er var vr Alexandria/Huort
ad j Eyuñe hafde leiged vm Vetureñ/þad hafde ꝥ Merke ªTuibura teikn. 12 Og
er vier komum til Syracusa/vorum vier þar j þria daga. 13 Og þa vi' sigldū vm
kring/komū vi° til Region/Og einū deige þar epter s̄ suñanvindr tok ad blæsa/komū vier añ
ars dags til Puteolen. 14 Huar vier fundū Brædurn°/⁊ vrdum af þm̄ bedner/ꝥ vier tefdū
þar vm sio daga/ Og so komū vær j Rom. 15 Og er Brædurner heyrdu þan af oss/geingu
þr vt j mote oss allt til Appij̄ torgs/⁊ Tretabern/Og þa er Pæll leit þa/giorde hñ Gude þa
cker/ ⁊ fieck Traust. 16 Eñ þa vier komum til Romam/afhendte Hofudzmadureñ Band
ingiana þm̄ ædsta Hofudzmañe/ Eñ Pæle var lofad ad vera huar hm̄ lijkade/med þm̄ ein
um Strijdzmañe sm̄ a hm̄ tok vakt.

a(Tuibura teikn) Þad er ein Stiarna a Himnenum/ Heidingiar hielldu þa fyrer Gude/ sem skyllde vera Siofarāde Mōñum nædugar/ og þeir kølludu þa Castor ⁊ Pollux

17 Þad skiede þrem Døgū/ þar epter /ad Pæll samankallade hina ædstu meñ af Gyd
ingū/Þa þr voru til samanskomner/sagde hñ til þra / Þier meñ goder Brædr/ eg
hefe eckert j giegn voru Folke giort/ nie j mote Fodurlegre sidueniu/ ⁊ em þo bund
eñ Romuerskum j Hendur feingeñ fra Jerusalem. 8 Huorier mig villdu hafa lausañ læt
ed/ þa þeir hofdu mig heyrt/m̄ þui þr fundu ongua daudasok m̄ mier. 19 Eñ þa Gyding
ar mælltu þui j mote/neyddest eg til ad skiota mier ꝥ Keisarañ / eige þess vegna/ ad eg hefde
vm nockud ad klaga mitt folk. 20 Eñ ꝥ ꝥ tilefne bad eg ydur ad eg mætte sia ydur ⁊ tala vid
ydur / Þui ꝥ saker vonar Jsraels em eg m̄ þssum Hleckium vmvafdur.

21 Þeir søgdu til hñs/Eingeñ Brief høfū vier feinged þiña vegna af Gydingalande/
⁊ eingeñ Broder er þan komeñ/sa af þier hafde nockud vondt kuñgiort/edur til þsn
talad. 22 Þo fyser oss ad heyra af þier huad þu helldur/þui af þm̄ Villudō er oss ꝥ
vitanlegt/ad hm̄ verde allstadar j mote mællt. 23 Og sm̄ þr einkudu hm̄ Dag til/þa komu mæ
rger til hanns j hñs Herberge/huoriū hñ vtlagde ⁊ vitnade Guds Rijke/⁊ talade vm ꝥ þm̄
vt af Jesu/vr Moysis Logmæle/⁊ Spæmoñunū/j fra Morne allt til Kuollds. 24 Og nock
rer vt af þm̄ fiellu j sid m̄ þui sm̄ hñ sagde/eñ sumer trudu þui eige. 25 Og er þr voru eige
samþycker/ syn a mille/geingu þr j burt/þa Pæll talade eitt ord/ Ad vel hefur Heilagr An
de talad ꝥ Esaiam Spæmañ/til Fedra vorra. 26 Og sagt/Far þu til þessa Folks/ og seig/
Med Eyrū munud þier ꝥ heyra ⁊ ei skilia/⁊ m̄ Augunū mūud þier ꝥ sia ⁊ ei formerkia. 27

Esa. 6/9
Matth. 13/14

Þui Hiarta Folks þessa er forhardnad/ ⁊ med Eyrunū heyra þr þunglega/ ⁊ sijn Augu ha
fa þr samaā lukt/ so ad þr siae ecke einusiñe med Augunum/ ⁊ heyre eige med Eyrunum/ ⁊ Mar. 4/12
skilie med hiartanu/ ⁊ snuest/ so eg hialpade þm̄. 28 Fyrer þui sie ydur kunugt/ þ Heidingiū Luc. 8/10.
er sendt þetta Guds Hialpræde/ ⁊ þr munu heyra þ. 29 Og er hñ talade þetta/ geingu Gyd Joh/ 12/40
ingar j burt/ ⁊ høfdu margar spurningar sialfꝛ sijn a millū. 30 Eñ Pall dualde vm tuo Ar Rom. 11/8
j sijnu Leiguhwsi/ ⁊ medtok þa alla er til hñs jñgeingu/ predikande Guds Rij
ke/ ⁊ kieñande vt af DROTTne Jesu/ med allre Diørf
ung/ ⁊ þad fyrerbaud hønū eingeñ.

Endet a Postulaña Giørningum

Formale yfer S. Pals Pistil til Romueria

Pistellen til Romueria/ er Høfudst yke þss nya Testamentis.

HEsse Pistill er hiñ Heilage Pall skrifꝛ til Romueria/ er riettꝛ Kiarne ⁊ Me
rgur hins nyia Testamentis/ ⁊ hid Skiærasta Euangelium/ sm̄ vel verdugt væri/ ad hu
or Christeñ Mañ kyñe eige alleinasta ord þ ord/ þ vtan/ helldur ad hñ vmgeinge hañ huors
dagleganā/ so sm̄ añad daglegt Brand Salareñar. Þuiad hñ kañ alldreige of opt edur of vel
lesiñ/ edur jhugadur ad verda/ Og þui meir sm̄ hñ verdur jdkadur/ þess kostulegre þiker
hñ/ ⁊ þær æ betra smeck. Fyrer þui vil eg mijna Þionustu þar til leggia/ ⁊ tilreida þ þeñañ
miñ Formæla/ eirn jñgang þar til/ þad fremsta sm̄ Gud hefur mier Nad a giefed/ so ad hñ
verde þess giør vnderstadeñ af øllum/ Þuiad hingad til hefur hañ med dimmre Gloser
an ⁊ margsluugiu hiale næsta jlla formyrkuadur verid/ sm̄ þo er j sialfū sier skiært lios/ med øllu fullþeingiñ
til vppbirtu allra Ritninga.

J fyrstu hliotū vier ad bær kyñing ⁊ rietta vnderstødu/ þra orda/ huad hiñ Heilage Pall meinꝛ mz þsse ord
Løgmal/ Synd/ Nad/ Tru/ Riettlæte/ Holld/ Ande/ ⁊ øñꝛ þuilijk ord/ ellegar er þar ei neitt gagn þeñañ Pistil
ad lesa.

Løgmæled

HEtta Ord Logmæl mættu hier ei vnderstanda epter mañlegū Hætte/ ad þ sie sa Lærdo
mur sm̄ einhuor Verk bodar ad giøra/ ellegar vid ad sporna/ Sm̄ hættur er til Veralldlegra Laga/ þa
vier med Verkum Logmælenu fullnægiu giørum/ þott Hiartans Godfyse sie vijst fiarlæg. Eñ Gud
dæmer epter hiartans gruñe/ af þui krefꝛ hñs Logmæl gruñ Hiartans/ ⁊ lætur sier ei ad vtuortis Verkenu fu
llnægia/ Helldur straffar hñ myklu framar/ þaug Verk/ so sm̄ hræsne ⁊ Lygar/ sm̄ skie an Hiartās gruñs. Hu
ar af aller verda Lygemeñ kallader (Psal 116) Fyrer þui/ ad eingeñ helldur nie halldid gietꝛ/ af Hiartans gr
uñe Guds Løgmæl/ Þuiad huor Madur fiñur med sialfū sier vidbiod til hiñs goda/ eñ lijsting til hins vonda
Huar Madur er nu eige viliugur til hins goda/ þar er ⁊ eige helldur hiartans gruñur til Guds Logmæls/ er
þar þui vissulega eckert añad eñ Synd/ ⁊ Meñ hafa reide Guds forþienad/ þo ad hid jtra skyne mørg god ve
rk/ ⁊ heidarlegt Lyfferne.

Guds Løgmæl krefur Hiartans gruns.

Huad hiñ Heilage Pall ælyktar hier j ødrum Capitula/ ad aller Gydingar sieu Syndabrotsmeñ/ og seiger/ Ad
einasta sa sm̄ Logmæled giører/ sie riettlætꝛ þ Gude. Huꝛ mz hñ vill/ ad eingeñ vppfylle Logmæled/ mz verku
nū/ helldꝛ seiger hñ myklu framar so til þra/ Þu kieñer ad meñ skule ei Hordom drygia/ Eñ sialfꝛ þa driger þu
hoor. Jtm̄ huar vti þu fordæmer eiñ añañ/ þꝛ j dæmer þu sialfañ þig/ mz þui þu giører hid sama/ þar þu vm
dæmer. Sem villde hñ seigia/ Þu lifer vtuortis vel/ j Verkū Logmælsins/ ⁊ dæmer adra er ei so lifa/ ⁊ huor
ium Mañe kantu ad kieña/ Augnena sier þu j añars Auga/ eñ Bialkans þijns Auga sialfs verdꝛ þu eige var.
Þuiad þott þu hallder Logmæled vtuortis med Verkunum/ af þui ad þu añad huort hrædest straffed/ edur vo
nar fier launa/ þa giører þu þa þ þo alltsaman/ an sialfuilingrar lijstingar ⁊ kiærleika til Logmalsins/ Hell
dꝛ neidest þu ⁊ þuingast þar til/ Villder feigeusamlega helldꝛ ødruvijse breyta/ ef Logmæled være eige. Huad
añ ad ælyktast/ þ þu hatar Logmæled af gruñe þijns Hiarta. Huad hefur þ þa ad þyda/ þ þu kieñer ødrū/ ad
þr stele eige/ med þui þu ert þo sialfur j Hiartanu Þiofur/ ⁊ auglioslega giarnañ værer ef þu þirder? Þo
opinber Verk verde eige leinge epter/ hia þuilijkū Hræsnurum. So kieñer þu ødrum/ eñ ecke sialfum þier/ Og
þu veist ecke sialfꝛ huad þu kieñer/ hefur eñ nu ⁊ alldrei Logmæled riettelega vnderstaded. Ja med slijku eykur
nu Logmalid Syndena/ so sm̄ hñ seiger hier j fimta Capitula/ þr madurīñ verdur ecke vtan þss gramare Lo
gmalenu/ ad þ krefur mykels þess sm̄ hñ eige orkar.

Eingeñ fullnæg er Løgmælenu med Verkunum

Art og edle þei ra Verkheiløgu.

Løgmæled eykur Syndena.

Fyrer þui seiger hñ j siøunda Capitula/ þ Logmalid sie andlegt/ Huad er þ? Ef Løgmaled være Lijkaml
egt/ þa yrde þui med Verkū fullnægt. Eñ fyrst þ er andlegt/ þa fullnæger þui eingeñ med neinum verkū/ vtā
þ wtgeingꝛ allt af Hiartās gruñe huad þu gott giører/ Eñ slijkt Hiarta fær eingeñ giefed/ nema alleinast a Gu
ds Heilagur Ande. Hñ giører Mañeñ Logmælenu lijkañ/ so ad hñ fær j Hiartanu lijsting til Logmalsins/ og
giører þadan j fra ecke neitt þ hrædslu ⁊ þuingan/ helldꝛ alla hlute vtaf sialfuiliugu Hiarta. So er Logmalid
andlegt/ huort ed vill med slijku andlegu Hiarta elskad ⁊ vppfyllt verda/ æskiande slijks Anda/ Huar hñ er ei
j Hiartanu/ þa blijfur þar Synd/ olijsting ⁊ Fiandskapur j mot Logmalenu/ huort þo er sialft gott/ Riettferd
ugt ⁊ heilagt j sier.

Løgmæled er andlegt

Þad er sitt huøre ad giøra verk Løgmælsins/ edur ad

FYrer þui ven þig a þesse Mæltæke/ Ad þ er eige eins ad giøra Logmalsins verk/ ⁊ þad ad vppfylla
Logmaled, Eñ þ eru allt Logmalsins verk sm̄ Madurīñ giører eda giørt gietꝛ/ epter Logmalsins ski

pan/ af

giøra Fullnægiu Løgmælenu. Rom. 3. Sophistar.

þan af sijnū frialsum vilia ⁊ eiginlegum kroptum. Eñ med þui ad þia/⁊ jafnframt slykum verkū/er vidbiods ⁊ Augun j Hiartanu/til Logmalsins / þa eru þuilijk verk oll oduganleg ⁊ onyt/ þad meinar S. Paull j hinum þridia Cap. þar hñ seiger/Ad þ Logmalsins verk verde eingeñ Mañ Riettlatur/þ Gude. Þar af sier þu nu/ad hiner snotru ⁊ slæguitru Sophistar/ draga Meñ a tælar/nær þr kieña þ madureñ meige m3 Verkū/ vnderbua sig til Nadareñar/Huorneñ ma sa vnderbua sig med godum verkum til Nadareñar/sm̃ eckert gott verk giører æn olystingar/⁊ jllulia j Hiartanu? Eda huorsu meiga þess mans giørder Gude þocknast/sm̃ skie af einu tregu og olostugu Hiarta?

Løgmæled ad vpfylla.

Eñ þ ad vppfylla Logmaled/þ er ad giøra þess verk giarnan ⁊ viliuglega/⁊ sialfuiliuglega/æn Logmæl sins þuingunar/vel ad lifa ⁊ gudlega/ Lijka sm̃ þar være eckert Logmal/nie nockurt Strapp/Eñ slijka fysa kiærleikans listing/giefur hiñ Heilage Andi j mansins Hiarta/sm̃ hann seiger j Fimmta Capitula/Enn An deñ verdi ecke giefeñ nema alleinasta j/m3/⁊ þ þa Truna sm̃ er a Jesū Christū/Sem sialfur hñ vtskyrer j sijnū Formala/Af þui veitist su Trua ei nema alleinasta þ Guds ord/⁊ Euangelium/sm̃ Christū predikar/ad hñ sie Guds Sonur ⁊ Madur/Daeñ/ ⁊ vpprisiñ þ vorar saker/ so sm̃ hñ seiger j hinū iij. iiij. ⁊ x. Cap.

Truañ kiemur fyrer Evangelium

Þadan af kiemur ⁊ þad/ ad Truan alleinasta Riettlæter oss/⁊ Løgmaled vppfyller/ Þuiad hun leider til vor Heilagañ Anda fyrer Jesu Christi verdskulldan / enn sa hinn Heilage Ande/ giefur oss eitt lostugt/og sialfuiliugt Hiarta/epter þui sm̃ sialft Logmalid æsker/Og so ganga þa goduerkeñ vtaf sialfre Truñe/Þad meinar hñ j hinum þridia Capitula. Sydan hñ hafde vtskufad Logmalsins verkū/ad þ syndest sem villde hñ Logmaled ad ønguu giøra/⁊ onyta þ Truna/Net(seiger hñ)helldur stadfestum vier Logmalid/þ Truna/þ er/ vier vppfyllum þ med Truñe.

Truen alleina giører oss riettlata. Løgmæled stadfest fyrer Truna.

Ad giøra.

Synd kallast j Skriftene ei einasta þaug ytre Verkeñ sm̃ af Lijkamanum skie/helldur allt þ natturlegt edle/er hreyfer sier/⁊ vppvekur oss til vtuortis verkaña/so sm̃ er sialfur hiartans gruñ uriñ/med ollum sijnū Krapte ⁊ megne/So ad þetta ord/ ad giora/þyder þ/nær madureñ hrasar ⁊ leid est olldungis j Syndena/þui þar skie ecke vtuortis Syndareñar verk/vtan madureñ giefe sig þar øll dungis til med Lijkama ⁊ Salu/ Med þui ad heiløg Ritning/sierdeilis lytur jñ til hiartans/⁊ til þrar Rotar ⁊ vppsprettu allra Synda/sm̃ er vantruan/er j Hiartans gruñe bygger/Lijka sm̃ Trueñ er alleinasta su sm̃ Riettlatañ giører Mañenn/ Heilagañ Anda og lysting veiter til vtuortis godra verka / Med sama mote Syndgar ei einasta Vantruañ / ⁊ teyger holldeð til Synda ⁊ vtuortis jllra verka/ so sm̃ ad þau Adam ⁊ Euu hente j Paradis/Gen.3 Cap.

Vantru er Vppspretta ⁊ Bruñr allra Synda.

Christur nefner alleinasta Vantruna Synd

Þadan kiemur og þ/ad Christur kallar Vantruna alleina Synd/so sm̃ hñ seiger Johañ. 16. Cap. Þad heilagur Ande skule strappa heimeñ þ Syndareñar skulld/af þui þr trua eige a mig/Þar þ flytur nu añadhuort ædur j Hiartanu ad vera Tru/eda Vantru/so sm̃ eiñ godur eda jllur Auøxtur/ædur eñ god edur vond verk skie/so sm̃ ein riett Root/vokue og vesse ⁊ meste kraptur allra Synda/huar fyrer hun kallast j heilagre Ritningu/Høggorms høfud/⁊ hid gamla Dracons Høfud/huørt ad kuiñuñar Sæde sem var Jesus Christus/hlaut j sundur ad meria/ epter þui sem Adam var heitid. Gen.3

Høggormsins Høfud.

Nad. Gafa. Illar Gyrnder ⁊ Synder eru epter j þeim Heiløgu.

Nadeñ ⁊ Giofiñ hafa þañ adskilnad/ ad Nadeñ kallast eigeñlega Guds Vinatta/⁊ Elska/huoria hñ hefur til vor med sialfū sier/ af huorre hñ hneigest til ad giefa oss Christum/ad vthella j oss heiløgum Anda/med sijnum ástgiøfum/ sm̃ klarlega birtest j hinum 5 Cap. Þar hñ seiger/Nad og Giof j Christo et cet. Eñ þott ad giøfeñ og sa Ande þroest og vaxe daglega/med oss/og vier erum eñ eige fullkomner/so ad Synder og vondar girnder/rru j oss/þær ed beriast j giegn Andanum/sm̃ hñ seiger Rom.7. Cap. Galat.5. Og so sm̃ Gen. 3 Cap. Bodad er þ ouinskapur skule vera a millum Kuiñuñar Sædis/og Høggormsins sædis/Nadeñ giører þo so myked ad/þ vier erum m3 ollu ⁊ fullkomlega Riettlater/þ Gude reiknader/Þui hñs Nad skilur sig ecke nie sundur partar/ so sem ad Gafurnar giora/helldur medtekur hñ oss algiorlega til Nadar þ Jesu Christi skulld/vors Medalgangara ⁊ Forsuars mañs/Og þ þa skulld ad Giafernar eru j oss vppbyriadar.

Þeir Christnu eru Riettlater/⁊ þo Synduger

So vnderstendr þu nu þañ 7 Cap. Þʳ hiñ heilage Paull auglijtar sig eñ þ eiñ syndugañ mañ/Og þo seiger hñ j hinum áttunda/ad þar sie eckert fordæmanlegt/a þeim sem ad eru j Christo Jesu / þess vegna/þott ad Gafañ sie og Andeñ j oss eñ ofullkomenn. Þui fyrer þess odeydda hollds saker/þa erum vier eñ Synduger/eñ med þui vier truum a Jesum Christum/og høfum Andarins Vpphaf/er Gud oss so vorkunlætur/og lijknsamur/þ hñ vill eige reikna nie dæma slijkar Synder/helldur breyter hñ vid oss epter truñe a Christum/þangad til ad Syndeñ verdur deydd

Truenn

TRueñ er eige Mannleg Meining / ⁊ Draumur/ sa sem sumer meina ad hun sie/og þa þr sia ad eingeñ betran lifnadarens nie god verk epterfylgia eñ kuña þo ad heyra/ ⁊ margt ad pl e'pra af Truñe falla þr j þañ Villudom/⁊ seigia þ Truñ nægest eige/þui hliorum vier ad giora verkeñ/skulum vier añars fromer ⁊ hialpleger verda/Eñ þssu velldr/ ad nær þr heyra Guds Euangeliū/ þa falla þr strax þʳ til ⁊ giora sier vpp vtaf eigeñlegū formætte/þñ þanka j Hiartanu/sm̃ seiger / Eg true/ hallda þ so þ eina riettra Tru/Eñ lijka so sm̃ þ er ein mañleg diktan ⁊ þanke/þañ er hiartans gruñ kañar alldrei/Þui orkar hñ ⁊ einskis/þar fylger ⁊ eingeñ bot nie betran epter.

Kraptur Truarennar og Idia

Eñ ein riett Trua er Gudlegt verk j oss/su er vmsnyr oss/og ad nyiu endurfæder af Gude(Johañis 1) og deyder þañ forna Adam/giørande oss algiorlegana ad ødrū Møñum vt af riettu Hiarta/Siñe og sidferde og ollum formætte/ færande med sier Heilagañ Anda. O / Huad fyrer eiñ lifande/Krøftugañ/Megtugañ/ Kostgiæfeñ/hlut/ad Trueñ er? so ad omøgulegt er ad sa sm̃ truna hefur/giore ecke oafláttanlega god uerkeñ/ hun fríetter eige ad/huor goduerk madureñ ætte ad giora/helldur hefur hū/ædur eñ vier tilfregnū giort þau/ og lætur alldrei af ad jdka sig/ Enn huor hann giorer ei þuilijk verk/ sa er ad sønnu Truarlaus/ huimar ⁊ falmar vmhuerfis sig/epter riettre tru/⁊ godū verkum/eñ veit ei huad þo ein riett Tru edur goduerk eru þuætter þo margt ⁊ masar/vm Truna ⁊ goduerkeñ.

Huad Trueñ er

Truañ er eitt lifande diarflegt Traust til Guds Nadar/ so ørugg ⁊ føst/ ad Mann munde eige hirda þo hñ ætte þusundsiñum þar þ ad deya/ Og þuilijkt traust ⁊ vitund/Gudlegrar Nadar/giører mañeñ gladuærañ Diarfañ/og lystugañ vid Gud/og allar skiepnur vt j fra/huad heilagur Ande verkar j Truñe/Huar af Mad uriñ verdur æn allrar þuingunar/viliugur ⁊ fus ollum gott ad giora/ollum ad þiona/allzhattad ad lyda/ Gude til lofs og villdar/huor hm̃ hefur þuilijka Nad audsynda. So ad þ er omøgulegt ad skilia goduerk fra riettre Tru/So sm̃ þ er omøgulegt ad skilia hitañ fra Elldenū/Fyrer þui giæt ad þier vandlega/ad eige tæle þig sialfs þijns falsklegr þanke/⁊ onytt ordaskualldr añara maña/sm̃ kloker lætast vera/dæma vm Truna og goduerkeñ/eñ eru þo hiner stæstu þussar j þessare grein/ Bid helldr Gud ad hñ vppueke j þier rietta Tru/elleg

Omøgulegt er ad skilia Verken fra Trunne

ar hlyfur

ar blyfur þu æfeñlega an sañrar Truar/ þu diktar og giører huad þu kant og villt.

HEn þuilik Tru er Riettlæte/ ꝛ kallast Guds Riettlæte/edr ꝥ sm̄ fyrer Gude gillder/af þui ad ꝥ sialft er Guds gæfa/ꝛ reiknast til Riettlætis ṗ Christum/vorn Medalgangara/ꝛ giører mañ iñ so auduelldañ/ad hñ giefur ꝛ giører huorium og einu huad hñ skylldugur er/Þuiad fyrer rietta Tru veitist Mañenum/ꝥ ad hañ er an Synda/og hrepper Lystīg til Guds Bodorda/huar med hañ giefur Gude sin lofstyr/og gielldur hm̄ þad hñ er hm̄ pliktugur/Eñ Maunganū þionar hñ viliuglegana/j huorin helldst hñ kañ/ ꝛ gielldur so huorium mañe þar mz. Eñ slyku Riettlæte kañ eige Matturañ/nie sialfrædis vilieñ/ꝛ ei vorer kraftar/af stad ad koma/Þui eins sm̄ eingiñ gietur sialfū sier rietta tru giefid/So fær og ei nockur vantruna j burt tekid/huorniñ vill hann þa eina hina minstu Synd j burt taka? Fyrer þui er ꝥ allt fals/hræsni ꝛ Synd/huad an riettrar truar skiedur/edur j vantru/ Rom. xiiij. huorsu gott sm̄ þad þiker eda synest. Guds Riettlæte.

HOlld ꝛ Anda mattu eige hier so skilia/ad ꝥ sie alleina Holld/ er Saurlifnad ahrærer / ꝛ ꝥ Ande huad jñra vidugtur j Hiartanu/helldur kallar hiñ heilagi Pall ꝥ allt holld/so sm̄ ꝛ sialfur Lausnariñ giørir/ Joh. 3. Cap. Huad af Hollde er fædt/so sm̄ ad er maduriñ allur mz Aund ꝛ Lykama/skinsemd/ꝛ ollum skilningaruitum/Þui allt þad stundar epter holldenu/So mattu nu vita þad ad kalla þañ Holldlegañ sm̄ an Madar dicktar / kieñer margt ꝛ talar vm diwpfundna andlega hlute/ Sm̄ þu matt vel skilia af Holldsins verkum/ Galat. v. Cap. Þad hñ kallar Villudom ꝛ Fiandskap holldsins verk/Og Rom. 8. Cap. seigir hñ / Ad ṗ holldsins saker verdi Logmalid veykt / huad ei er einasta talad vm Saurlyfe/helldur vm allar Synder/Eñ eirna mest vm Vantruna/ huor ad er hin allra andligasta Synd. Þar j mot mattu hñ andligañ kalla/sm̄ mz allra audsynlegustum verkum vmgeingur/so sm̄ ad sialfur Græd ariñ Jesus þuodi Fætur siña Lærisueina / ꝛ Petur þa er hñ styrde Skipinu ꝛ fiskadi/ so ad holldid er su mañ eskia sm̄ hid jñra ꝛ ytra lifir / ꝛ alla holldsins þarfliga hluti verkar til stundligs lyfs/ Eñ Andiñ er sa sm̄ lifer ꝛ verkar hid jñra ꝛ ytra til þss sm̄ Andanū þienar til epterkōanda Lyfsins/an slyks skilnings þssara orda muntu huorki þeñañ S. Pals pistil nie nockra adra Bok heilagrar Ritningar/rietteliga vndirstanda/ ṗ þui vara þig ṗ ollū þm̄ sm̄ ød̄rnvijs edr mz añarligri þydingu vtleggia þessi ord / þott þad sieu sialfir hofud Doctores ꝛ yfer Spekingar/ꝛ þo ꝥ være Hieronymus/Augustinus/Ambrosius/Origenes/ellegar eñ ædre. Holld. Ande. Holldleg: Madr Andlegur Madr.

Nu vilium vier vijkia til sialfs Pistilsins.

MEd þui ad einum Gudspiallegū Predikara byriar/j fyrstu ṗ Logmalsins ꝛ Syndarenñar Opinberan / þad allt ad straffa/ og ad Synd ad giøra/ sm̄ eigi erlifande af Andanum ꝛ truñi a Christum/so ad Meñerner kyñi ad læra ad þeckia sialfa sig og syna Eymd/eg Neyd/ꝛ kyñi ad audmykia sig/og girnast hialp. Embætte eins Gudspiallegs Þienara.

Lyka so giører hier hiñ Heilage Pall/ꝛ byriar j hinū fyrsta Cap. ad straffa þær Storsynder ꝛ Vantru / sm̄ augliosar voru / So sm̄ voru Heidiña maña Storglæper/ꝛ eñ eru fra sm̄ an Gudz Nadar lifa/ꝛ seiger ad Gudz Reidi verdi auglios af Himnū yfir alla meñ/ṗ Euangelium/ fyrer þeirra ogudligs lyfernis ꝛ Ranglætis sakir/Þui þott þr viti og dagligana skilie ad þar sie eirn Gud/Þa er þo Matturañ sialfri sier an Madariñar so vond/ꝥ hun huorki þackar hm̄/nie hñ vegsamar/helldur forblindar hun sialfa sig/og fellur so oaflatanlega j verra lyferni/ þar til hun ecki alleinasta drygir Afguda Dyrkun / ꝛ hinar skamligustu Synder/ mz ollum Lystum blygdunarlaust / helldur og so samþyckir þær/og latur þær verda ostraffadar hia ødrum. j

JOdrū Cap. þenur hñ slijka straffan vijdara vt/vppa þssonar meñ ṡ fromer synast j maña augliti edur heimugliga syndgast/so sm̄ þa voru Gydingar/og eñ nu eru allir hræsnarar/þeir sm̄ an godfysi og æstsm̄dar giøra Goduerk/eñ eru þo j hiartanu gramir/Gudz Logmali/huorier fusir dæma adra meñ/So sm̄ allra hræsnis maña Nattura er til/ad þr hallda sig sialfa hreina ꝛ heilaga vera. Eñ eru þo fullir mz Agirnd/Hatur/Dramb/ꝛ allañ ohreinleika/Matt. 23. Þeir eru ꝛ þr sm̄ Gudz Myskunsiñi forsma/og eptir siñi hiartans Hardwd/safna þr og yfer sig hlada Guds Reidi/ So latur nu hiñ heilage Pall/sm̄ eirn riettur Logmals vtskijrare/onguañ mañ an Syndar vera/helldur bodar hñ ollum Gudz Reidi/þm̄ sm̄ vel vilia lifa/af Natturugiptiñi/edur af sialfs sijns frialsligum vilia / Og þa latur hñ ongumum betri vera /eñ opinbera Storglæpameñ/Ja hñ seigir þa forherta/og oyfirbotarsama. ij Edle og Are Hræsnara. S. Pall latur onguan Syndlausan vera.

EN j hinum iij. varpar hñ þm̄ badum tueimr j eina køs/ꝛ seigir þañ eina eige betra eñ añañ/allirsaman sieu þr Syndugir ṗ Gudi/ad einasta þui vndanteknu/ꝥ Gyding høfdu Gudz ord þott margir hafi þar ecke atruad / Eñ þo er eigi mz þui Gudz tru og Sañleikur vte/ Og færir jn ꝥ maltæki vr hinum fimtugesta og fyrsta Psalmi/Ad Gud sie riettferdugur j sijnū Ordū/Eñ eptir ꝥ kiemur hñ aptur til hins sama/og sañar mz heilagri Ritningu/ad þr sieu allir Syndabrotsmeñ/og ꝥ ad ṗ Logmalsins verk verdi eingiñ riettlatur/helldur þad/ Logmalid sie til þss vtgiefid/ad þad kieñe Mønum ad þeckia Syndina/ Eptir ꝥ tekur hñ til ad kieña riettañ Veg/huorniñ vier skulū fromir og saluholpnir verda og seigir/ad þr sieu allir synduger meñ og an Gudz hroosunar/og hlioti allir an eiginligrar forþienunar riettlatir ad verda/ṗ þa Tru sm̄ er a Christum/sa er ṗ oss hefur ꝥ verdskulldad/ mz siñi blessadri Blodsvthellingu/og er ordiñ oss eiñ Nadarstoll / af Gudi / huor oss allar vmlidnar syndir forlatur / þar mz bijuijsar hñ/ ad oss hialpi alleinasta hñs Riettlæte/huort hñ giefr oss j Truñi/ sm̄ j þm̄ tyma ṗ Gudspiøllin opinberadist/ og adur til forna ṗ Logmalid og Spameñina erbeuijsad/So stadfestist Logmalid/ṗ Truna/þott ad Logmalsins verk mz siñi hrosan verdi vndir lok løgd þar med. iij Judar og Heidingiar aller Syndarar. Þui Løgmæled sie giefed. Huørneñ Madur verdur fyrer Gude Riettlatur og Saluholpeñ.

JHinū fiorda/sm̄ hñ hefur nu j þm̄ fyrstu fremur Capitulū/opinberad huad Syndiñ er og kient Truariñar veg/til Riettlætis/Þa hefur hñ sydañ vpp ad mæta nockrum giegnyrdū/ꝛ motmælum/Og tekur j fyrstu ꝥ ṗ sig(sem tytt er þm̄ ollum/ad jnfæra sm̄ af Truñi heyra ꝥ hun æn verkanna/giørir oss Riettlata/ og seigia/Skulu Meñ þa eingiñ goduerk giøra? Og hañ leider fram Eptirdæmi Abrahamz/ꝛ seigir/huorin hefur Abraham mz sijnū verkū af stad komid/eda koma þau oll til einskis? Voru hñs verk ongum nyt? Og lyktar ꝥ so/ad Abraham vard Riettlatr an allra verka/alleinasta ṗ Truna/ So algiørliga/ad hñ fyrr eñ verk hñs vmskurdar skiedi/alleinasta siñar truar vegna/prijsast hñ j Ritningunū ad hafa verid riettlatr/Gen. xv. Hafe nu verk vmskurdarins/onguo orkad/til hñs Riettlætis/ꝥ er sialfr Gud baud hm̄ þo/og eitt gott verk var Hlydniñar/sañliga mū þa eckert añad gott verk til Riettlætisins nockud sto iiij Abraham er Riettlatur orden/ all einasta fyrer Truna.

 da/hell

þa helldr so sm̄ ad Vmskurn Abrahams var eitt vtuortis Teikn / huar mz hñ audsyndi sitt Riettlæti j Truñe Lyka so eru oll añar Goduerk eckı vtan ytre Teikn / huor vtaf riettri Tru koma / & auglysa sm̄ godur Auøxtur/ þ madurin̄ sie nu hid fira Riettlætur f Gudi.

Þeir sem Truna hafa / eru Abrahams Børn & Erfingiar.

Þar mz stadfestir nu hin̄ heilagi Paall/ sm̄ mz einu oflugu Eptirdæmi vr heilagri Skript syna framsetta Reiking/ j hinū þridia Cap. vm Truna. Og leidir Dauid til vitnis j hinū 32 Psal. Þar hñ seigir/ ad madurin̄ verdi an verkaña Riettlatur/þo hñ sie ecki an verkaña/eptir þ hñ er Riettlatur ordiñ. Eptir þ teygir hñ wt fra Eptirdæmi j giegn ollū odrum Logmalsins verkum/& alickar þ/Ad Gydingar þai ei verid Abrahams Arfar/einasta f þ ad þr eru hñs ættspreingi/eñ myklu midur þo f Logmalsins verk/Helldr hliota þr ad erfa Abrahams Tru/ vilie þr añars Riettlatir verda. Med þui ad Abraham er bæde f Truna Riettlatur ordiñ/ Fyrr eñ Moysis & Vmskurnareñar Løgmaal var & kalladest Fader allra Riettruadra. Þar til vppuekur Logmalid myklu framar Reidi/eñ Naad/ mz þui ad eingiñ giørir þess verk af sañri godfysi & riettri ast sindi/f þui kiemur myklu meiri Onaad eñ Naad af Logmalsins verkum/Þar f m Truiñ alleina þa Naad ad ød last sm̄ Abraham var fheitiñ. Þuiad slyk Eptirdæmi eru vorra vegna skrifud/þ vier skulum & trua.

v
Auøxtur & Verk truareñar.

I hinū fimta Cap. kiemur hñ til Auaxtarins & truareñar verka/ō ad eru/ Fridr/ Føgnudur & æstsemd/ til Guds & huors maños/þar mz frruggleiki/Diarfleiki & stodugleiki/Hughreisti & Von/j Hørmungum & motkasti, Þuiad allir slykir hlutir eptirfylgia eirnri riettri Tru/& f þrar ovmrædanligrar & yfergnæfanligrar giæsku sakir / sm̄ Gud hefur oss synt j Christo Jesu / þad hann liet hñ Dauda lyda f vora skulld/ fyrr eñ vier kyñum hñ þar vm ad bidia/& þo þa þegar vier vorum hañs fiañdmeñ. Af þessu meigum vier skilia/þ Truan riettlætir/an allra verka/Eñ þo dregst þ eigi þar af/ad vier skulum f þañ skulld eingiñ goduerk giøra/ helldur ad þaug hin riettelegu verkiñ munu eigi leingi j hlie liggia/

Verkheilager vita eckert af þeim riettelegu Verkum sem Truñe fylgia

A huoriu hinir Verkheilogu hafa eckert skyn/huorier sier dickta helldur vpp sialfir eiginleg verk/Þar huorki er Fridur ñi nie føgnudur/frruggleiki nie kiærleiki/Von edur Diarfleiki/og ei nockud añad riett Christiligs verks/nie truariñar art og edli.

So sm̄ Adam arfleidde oss til Syndar/so arfleiddi Christus oss til Riettlætis.

Ar eptir vykur hñ fra þessari rædu/og telur fram̄ huadan ad kiemur bædi syndeñ og Riettlætid/Lyfid og Daudeñ. Og setur þa tuo allsæmelega huorn j moti ødrū/Adam & Christum. viliande so seigia/ Fyrer þa skulld ætte Christus ad koma/eiñ añar Adam/sa er oss skyllde giefa sitt Riettlæti ad erfdū f eina nyia andlega fæding j Truñe/eins sm̄ hiñ firre Adam leidde yfer oss Arftekiu syndariñar/f hina gømlu holldligu fæding. Eñ nu mz þessu verdur þ & stadfest & vitanlegt/ad eingiñ fær sier sialfr vr Syndiñi til Riettlætis framar mz verkunum hialpad/helldur eñ hñ fær vid þui spornad/þ hñ verdi lykamlega fæddur/

Eingeñ kañ sialfur fra Syndenne sier ad hialpa.
Løgmaaled eykur Syndena.

þad verdur & þar mz beuysad/ ad Gudligt Logmal sm̄ þo hellst ætte ad hialpa/ef nockud skylldi hialpa til riettlætis/er ei alleinasta an styrks & hialpar komid/helldur hefur þ Syndina aukid/f þ ad hin vonda Nattura verdur þui þess gramare/& vill syna lysting þess giarnar drygia/sm̄ Logmalid bañar heñi þ meir. Og mz sluku moti giører nu Logmalid Christum oss eñ myklu naudsynlegra/& vtkrefur af hm̄ meiri nædar/ad hialpa Natturuñi mz.

vi
Stryd Andans & Holldsins.
Trwen̄ berst jafnan j mote Syndenne.

Nn j hinū siotta tekur hñ sier f hendur þ sierlegasta Truariñar Verk/sm̄ er Barætta Andans vid Holldid/mz fullkomlegri deydingu yferblifiña Synda/& vondrar lystingar/ sm̄ epter Riettlætingena epter verda j hia oss/Og kieñer oss þ/ad vier sieum eige so frelsader f Truna fra Syndunum/þ vier skulum jdiulauser/later & vggalausir vera/so sm̄ ad þar væri nu eingiñ Synd leingur til/Ad søñu er eñ Synd epter blifeñ j vorum lidum/þo hun verdi ei til fordæmingar reiknud/f þrar Truar saker/sm̄ vid hana stryder/Fyrer þui høfum vier ærid nog ad starfa/vid sialfa oss vm vora lyfdaga/þ vier temium vorn lykama/deydum Syndsamlega fysn/& þuingum vora lime/so ad þr verde Andanū hlydner/eñ eigi þre vondu girnd. Vppa þ vier sieū lyker Christi Dauda & Vpprisu/og fullkomnū vora Skyrn/ huor ad merker Syndaña deyding/og nædareñar nytt lyferne/þangad til vier verdum mz ollu af Syndunum hreiner/ og lykamlega vpprysum mz Christo Jesu/og ad eilyfu lifum.

Skyrnareñar Merking.

Eñ þetta getum vier giørt(seiger hñ)mz þui vier erum vnder Nadeñe/eñ ei vnder Løgmalenu. Huad hañ sialfur vtleggur/þ an Logmals ad vera/sie eige vnder þa grein talad/þ vier skulum eckert Logmal hafa/og meiga þ giøra huad huorn eirn lyster/Helldur heiter þ vnder Logum ad vera/nær vier giorum Logmalsins verk (an Nadar)Og þa drottnar visselega Syndeñ f Logmalid/Fyrer þui eingiñ er Logmalenu hollur af Natturu(huad ad er ein stor Synd) Eñ Nadeñ giører oss Logmalenu þecka / So er þar eingiñ Synd meir f høndum/og Logmaled er þa ei meir j mote oss/helldur er þad samþyckilegt vid oss.

Ad vera vtan Løgmaalsins.
Ad vera vnder Løgmaalenu.

Eñ þetta sama er riettelegt frelse af Syndū og Logmalenu/wtaf huoriu hñ skrifar allt til enda / j þessū Cap. Ad þ sie eitt frelse/alleinasta mz lyst gott ad giøra/og ad fæup gott lyferne an Logmalsins þuingan. Af þui er þetta frelse/eitt andlegt frelse/þ sm̄ huorke j burt skwfar nie onyter Logmalid/helldur wtuegar þ oss huad er af Logmalenu krafed verdur/sm̄ er lysting og æstseme/huar med Logmalid stillist/og hefur ongua fianig nie krøfu meir.

Frelsan j fra Syndenne og Løgmaalenu.

Lyka sem eiñ Herra hefde lænad þier nockud/so þu værer hm̄ skylldugr/& kyñer ei ad borga/vid hñ kyñer þu med tueñumote kuittur ad verda/Med einu mote ad hñ villde eckert af þier hafa/og rife sitt Registur j sundur Eñ mz ødru mote so/Ad einhuor godur mañ borgade f þig/og giæfe þier so miked/ad þu giørder hñs Registre fullnægiu þar med/Med þessū hætte hefur Christur giørt oss frialsa fra Logmalenu/Af þui er þtta ecke eitt galid holldlegt frelse/sm̄ eckert skule giøra/helldur þ sm̄ giorer miked og mørgum gott/Og er af Logmalsins krøfu og skylldu kuitt & ækiærulaust.

vij
Epterlyking wt af Hiuskaparbandsins Lifnade.

I hinum siounda stadfester hñ slykt med eirnre Epterlykingu Hiuskapar lyfernis/lyka sm̄ þa Madurin̄ deyr/ er su Kuiña laus / og so er þa huort laust og vid añad skiled/Þo ei so/ad Kuiñañ meige eige nie skule añañ Mañ eiga/helldur hitt/þ hun sie þa allra fyrsta riettelega fry einū ødrū ad gyftast/huad hun maatte ei ædur giøra/fyrr eñ hun vard vid hiñ firra Mañ laus/Lyka so er vor Samuiska bundeñ og forplickud vnder Logmaled/ vnder þm̄ syndsamlega gamla mañe/Nær hñ deydest/f Andañ/þa er Samuiskan fry/& huort vid añad laust/Eige so/þ Samuiskañ skule eckert gott adhafast/Helldr nu hid allra fyrsta skule hun riettelega fydast Christum sin̄ añañ eignarmañ/og bera so lyfsins Auøxt.

Epter

HAr epter vtſkyrer hñ eñ framar/Syndareñar art/og Logmalſins/huorneñ Syndeñ fer ad yfa a ſier/& mattug ad verda/fyrer Logmalid/af þui ad hiñ gamle Madr verdur Logmalenu þeſſ grim̃are/af þui hañ gietur eige borgad þ er Logmalid krefur/ Þuiad þ er hañs Nattura ad ſyndga/og getr eige af ſialfū ſier añad/ af þui er Logmaled hñs daude/og oll hñs plaga/Eige ſo ad ſkilia/þad Logmalid ſie vondt/helldur ad ſu vonda Nattura kuñe eige ad lyda hid goda/ſo ad þ krefie nockurs gods af heñe/ Lyka ſm̃ eirn Sottlera madur/fær eige lidid/þ hlaup eda ſtedian ſie ad hm̃ heimt/og giora aññur heilbrygdra mañа verk. Fyrer þui alyktar S. Paall hier þad/ad huar Logmalid verdur riettelega þeckt og allra beſt vnderſtadid þar giøre þ ei añad/eñ miñer oſſ a vorar Synder/og deyder oſſ þar mz/giørande oſſ ſeka eilyfrar Guds reide So ſm̃ vier fañ ſynlega lært og kañad j vorre Samuitſku/þa hun verdur af Logmalenu riettelega ſnorteñ. So ad þa hliotū vier ad hafa eitthuad añad meira til eñ Logmalid eitt / ad giora mañeñ mz fromañ og hialplegañ. Eñ hiner ſm̃ Logmalid þeckia ei riettelega/eru blinder/ana fram̃ mz ſiñe holldlegre ofdirfd/og meina Logmalenu med verkunū fullnægia ad giøra/þt þr hafa eige vitſmune a/huorſu mykils ad Logmalid vt krefur/ Sem er/eins ſialfvilings leſtugs/ og gladuærs Hiarta. Fyrer þui lyta þr eige Moyſen riett vnder augun/ad Dwkureñ er þar eñ fyrer heingdur/ & vm hanns Aſionu wafdur.

Syndeñ hefur ſig j fram̃i þ Løgmaled & verdur Kroptug.
Løgmalſins Embætte/þegar madur þeker þ Riettelega.
Hræſnarar þeckia ecke Løgmalſins Krapt.

EPter þ wtuiſar hñ/huornenn Anden og Holldid ſtryda j mañenum huørt mot ødru/Og ſetur ſialfann ſig til eins Epterdæmis/ſo vier lærum þ verk (Syndeña ad deyda j ſialfum oſſ) riettelegana ad þeckia. Eñ hñ kallar þo bædi Andan og Holldid eitt Logmal/þt ſo ſm̃ Gudligs Logmals Nattura er/ad þia og krefia/Lyka ſo þiaer og krefur/og æſiſt Holldid j mot Andanum/viliandi ſyna liſting hafa/ Þar huert j mot þiar og krefur Andin j giegn Holldeñ/og vill ſyna lyſting hafa/Þeſſi Agreiningar varir j oſſ ſo leingi ſm̃ vier lifum til/J einum meir/eñ ødrum miña/eptir þui huort Andin edur Holldid øflugra verdur. Eñ madurin allur er þo ſialfur þ huortueggia/bædi Holld og Ande/huor vid ſialfañ ſig ſtryder/ Þar til hñ verdur mz øllu andligur.

Baratta Andans og Holldſins j þeim Heiløgu.
S. Paall kallar Andañ & Holldid Løgmal.

J hinum ættunda/hughreyſter hñ ſlyka ſtrydendur/ad þa fordæme eige þuilykt Holld/ Og wtuiſar framarmeir/ huor Holldſins og Andans art ſie/og þ Andin komi fyrir Chriſtum/ſa er oſſ hefur giefid ſiñ heilagan Anda/huor oſſ andliga giørir/ og Holldid mdur þrickir. Giørandi oſſ alløruggua þar vm/ad vier erum þo lyka vel Guds Børn/huorſu hart ſm̃ Syndiñ geyſar j oſſ/ſo leingi ſm̃ vier fylgium Andanum eptir/og Syndiñi j mot ſtøndum hana ad deyda. Eñ mz þui ad einginn hlutur er ſo godur til/Holldid ad temia eda ad kiefia/ſm̃ kroſſburdur og motlæti/þa hughreyſtir hñ oſſ j motgāginū/med andans/Kiærleikans og allra ſkiepna adſtod/ſo ad bædi Andiñ anduarpar j oſſ/og þ allar ſkiepnur hafa epterlāgā mz oſſ/þ vier mættū vid Holldid & Syndeña kuittir verda. ſo ſiañ vier nu þ/ad þeſſir þryr Capitular ſtætti/Siøundi ættundi/kuyia oſſ/alleina til þeſſ Trwarinnar Verks/Huad ed kallaſt/Hiñ forna Adam ad deyda/og Holldid ad þia.

viij.
Art og Edle Holldſins & Andans. Holldeð og Syndeñ temiſt med Kroſſenum

SA hiñ nyunde Tyunde & Ellefte Capitule kieñer vtaf eilyfre Gudz Forſia/ Huad þ vppſprettur eda vtflytur huor ad trua ſkal edur ei trua/& huor fra Syndinni ſkal leyſaſt & eigi leyſaſt/ſo þ ſie mz ollu oſſ vr greipum numid/og Gudi einum j Hendur feingid/þ vier Riettlater verdum. þ er oſſ og allra meſta naudſyn/Þuiad vier erum ſo veyker og oſtødugir/ſo ad ef þ væri vndir oſſ komid/yrde ſeñelega eingiñ mañ holpen/Þui Diøfulleñ mundi þa ad ſøñu alla yferbuga/Eñ fyrſt Gud er nu ſto duglindur/& ad hm̃ ma ei ſyn vtualning bregdaſt/ & eigi fær nockur hm̃ þ varid/ af þui høfū vær enn øruggua Von j mot Syndinne.

jx. x. xj
Lærdomur wt af eilyfre Guds Forſian.

MEN þm̃ Drambſømu Aundū / & Diupuitringū er hier eitt Takmark ſett/þr ed ſynum Vitſmunū vilia ſm̃ fyrſt hingad vykia/& hefia ofan ad ad ranſaka vndirdiup Guds fyrerhyggiu/huort þr eru af Gudi vtvalder/augrande ſig mz þeſſu til einſkis/þr ſømu ſteypa ſier ſialfū nidur j ørvinlan/edur druckna j ſynum Vyſdome. Eñ þu fylg þui ſm̃ þier kient verdr j þeſſum piſtli/& lat þier vera fyrſt hugad vm Jeſum Chriſtum / og hañs Evangelium/ſo ad þu mætter fa Þecking / þiña Synda & hñs Nadar/þar næſt ad þu mot Syndiñi ſtryder/epter þui ſm̃ þier hefur kient verid. J fyrſta j ødrū/þridia/fiorda/fimta/ ſietta/ſiøunda Capitula /Eñ eptir þ þu ert komiñ j hiñ ættunda vnder Kroſſ / & Motgang/þa mun þ kieña þier riettelega j hinū Nyunda/ Tiunda /ellefta Capitula/huorſu huggunarſamleg Vtualningiñ ſie/Þuiad añ pyntingar kroſſ & daudans neydar kuñum vær ecke fa gudliga forſia ad handtiera/añ tions & heimugligrar reide giegn Gudi/Af þui hlytur hiñ forni Adam vel ad deydaſt/ adur eñ Mañ kañ ad lyda ſlykt & drecka þ ſterka Vyn/Fyrir þui giæt vandliga þeſſ/ad þu dreckir ecki vyn/medan þu ert eirn Brioſtmylkingur/þt huor Lærdomur hefur ſiñ ſkamt/Tyma og Alldur.

Huorneñ madur a ad kieña vm wtualningena.

JHinum Tolfta kieñer hñ rietta Guds Þionuſtu/& giorer alla Chriſtna meñ ad Preſtum ad þeir ſkule offra huorki Peningū nie Kuikfie/ſo ſm̃ þr giørdu j Logmalenu/ helldr fra eiginligum Lykømū/ mz deydingu lykamlegra girnda. Eptir þad ſkrifr hñ vm ytra dagfar/Chriſtiña mañna j andligre ſtiornan/ huorſu þr eige ad predika/kieña/ſtiorna/þiona/veita/& lyda/elſka/lifa og giøra vidur Vine & Ouine/og huorn mañ añañ. Þetta eru þaug verkiñ/ſm̃ ſierhuor Chriſtiñ a ad giøra þt(ſo ſm̃ ſagt er/Truan er alldrei kyrr.

xij.
Fornfæring Chriſteña Mañа/& ad þeir ſieu aller Keñemeñ.

MEN j hinū þrettanda Cap. kieñer hñ/þ vier ſkulum j heidre hafa Verалldlegt Valld & þui hlydugir vera/huort þar fyrer er jnſett af Gude/ þott ei giøre þad oſſ Riettlata fyrer Gudi/ Þa giører þad þo ſo mykid ad goder meñ hafa vtuortis Frid/ Vernd og forſuar/og vonder meñ meiga ei añ hrædſlu nie mz fride & Ro ſm̃ þeir/giarnañ villdu framkuæma ſyna Vondſku/fyrer þui ber godum mañum þa ad virda/þott þeir þurfe eigi þra vid/ Eñ vid niturlagid lykur hñ þetta allt j Kiærleikanum/& endar þ mz Chriſts Epterdæme/ þad vier ſkulum hm̃ epterfylgia/& breyta lyka ſo ſm̃ hñ hefur vid oſſ breytt.

xiij.
Huer fyrer Verallдlegt Valld er jñ ſett.

J hinum

xiiij Hu ørnen̄ breyta skal vid þær veyku Samuiskur.

I hinū fiortanda/kienn̄er hn̄/þ vier skulum poliñmodlega lijda þa sm̄ veiker eru/j samuitskun̄e ꝛ Trun̄e/og pyrer þm̄ vægia/og sia kostgiæpelega til ad Christiña maña prelse/brukest ei til skada helldur þm̄ veiku ꝛ ostyrknu til betrunar/Þuiad huar þ gioreft eige/þa pylger þar sundurþycke og þy rerlitning Gudspiallaña epter/huar þo öll Naudsyn æliggur/ad slykt skule ecke skie/þar þ er þ.betra ad vyki a veikttruudum vm litiñ mun/þar til hn̄ styrknare verdur/helldur en̄ þad/ad Lærdom Gudspiallaña sky llde mz ollu j grun̄ ganga. Og þuilykt verk/er sierdeilis eitt kiærleiks verk/þ a þessū tymū er vel nytsamlegt huar mz Kiøtæte og ødru Christilegu prelse opbelldislega/an allra naudsynia/hin breiska Samuiska verdur skielþd og vmturnud/ædur en̄ hun skilur prelsid og þecker Sañleikañ.

xv. Þa Breysku skulu Men̄ lijda:

I Ninū fimtanda/Setur hn̄ Christum til Epterdæmis/þ vier skulum vid adra Breyska Men̄ lijdunarsamer vera/so sm̄ vid þa er hrasad hapa/j open̄berar Storsynder/edur otierlega breytne huoria vier meigū eige strax porleggia/helldur þa vmlijda/þar til þr betra sig/Þuiad so hepur Christr vid oss giort/ꝛ en̄ daglegana giører/þ hn̄ vmlijdur omætanlega margar odygder/ꝛ vonda breytne/japn pramt ollum ødrū opullkomenleika a oss/ꝛ oaplætanlega oss hialp veiter. Epter þ til eirnrar ælyktunar/bidr hn̄ þ þm̄/lopar þa/og Gude a hendur pelur/og audsyner þm̄ sitt embætte/ꝛ predikā/Og bidr þa næsta pagurlega vm hialp ꝛ studning vid patæka til Jerusalē/Og allt þ huad hn̄ vmtalr ꝛ þ hn̄ fer mz/er ei vtan kiærleiki.

xvi Viduørun vid Maña Lærdome Canones. Decretales.

H Jn̄ sijdaste/er eirn Kuediu Cap. En̄ þr vnder blandar hn̄ eine næsta ægiætre Viduaran/ad mañ vakte sig þ maña Lærdomū/þeir ed sier jn̄þreingia med Gudspiallegre kieñingu/ꝛ koma ap stad hneyxlum/eins ꝛ hn̄ hepde ad søñu þ þ sied/ad ap Rom ꝛ þ hina Romuersku skylldu koma þeir tælanleger ꝛ Hneyxlunarsømu Canones/ ꝛ decretales/ꝛ þ pordiarpaulega Eytur/sm̄ kiemur ap maña Setningū/ꝛ Bodordū/huorier vm þessa tijma drecka allre Verølld/hapa og þeñañ pistil ꝛ alla heilaga Ritning/lyka og eirneñ Andañ/og Truna apmæd/so ad ecker meira er epter ordid/en̄ sa pra Apgud/er Mage heiter/huors Pienara hiñ heilage Pall seiger þa hier vera/Gud prelse oss pra þm̄/Amen.

Huad einum Kristnum Manne er þørp ad vita/þad er j þessum pistle jn̄e buded ꝛ paled.

S O fiñū vier j þessū Pistle hid allra rijkuglegasta huad einū Christnū Mn̄e ber ad vita sm̄ er/huad Logmaled sie/ Euangeliū/Synd/Strappan/Næd/Tru/Riettlæte/Christur/Gud/Goduerk Kiærleike/Von/ꝛ Kross/og huorsu vier skulū hegda oss vid huorn mañ/huort helldur hn̄ er godur eda Syndugur/styrkur eda breyskur/Vin eda Ouin/ꝛ huorneñ vier skulum breyta j mot sialpum oss/ Þar til grunduallar hn̄/allt þetta allsæmelega/med skripteñe/ꝛ med sialps syns og Spamañaña epterdæmū vtunsar so ad hier er einskis meir æskiande/þ þui ma so virdast/sm̄ hape hiñ heilage Pall viliad j þessū pistle/einusiñi j stuttu mæle jn̄e lykia allañ Christelegañ og Gudspiallegañ Lærdom/og tilreida so iñgang j allt hid gamla Testamentū/Þuiad an epa/huør þeñañ pistil hepr sier vel j hiarta pest/sa hepur hins gamla Testamentis lios og krapt hia sier/Fyrer þui giøre huor Christiñ mañ hn̄ sier alkuñañ ꝛ læte japnā tijdkadañ vera/huar Gud vñe oss sijna Næd til/Am̄.

S. Pauls Pistill
til Romuerja
I

Vnderskript. Act. 13/2

PAll þien Jesu Christi/Kalladur til Postula
vtualeñ til ad predika Guds Euangelium. 2 Nuoriu hn̄ ha
Esa. 11/1 Acto. 13/23.
fde ædur fyrerheitid þ sijna Spameñ/j heilagre Ritningu. 3
Ap sijnum Syne/huor ad pæddur er ap Dauidz Sæde/eptr
Holldenu. 4 En̄ vollduglega auglystur Sonur Guds a epter
Andanum/Sa er helgar/sijdañ hn̄ er vppstadeñ fra Daudū
sem er Jesus Christur vor DROTteñ. 5 Fyrer huorn vier
hofum medteked Næd ꝛ Postulegt Embætte/a medal allra
Heidingia/Truareñar hlydne vpp ad rietta/vnder hn̄s Na
Yferskrift. Heilsan.
fne 6 Af huorium þier erud ꝛ eirneñ / sm̄ kallader erud
af Jesu Christo. 7 Ollum þm̄ Guds elskuleguin/ ꝛ kolludū
Heilogum sm̄ eru j Rom. Næd ꝛ Fridur af Gude vorum Fodur ꝛ DROTtne vorum Je
su Christo/þa sie med ydur.

a (Epter Andanum) Guds Ande var vtgiepeñ epter Christi Vppstigning til Himna/j pra þeim Tijma helgar hañ þa Christnu/og auglyser Christum j allre Verølldu/þad hañ sie Guds Sonur med allre Mackt/ j Orde/ Teiknum og Dasemdaruerkum.

8 FYrst giore eg þacker mijnũ Gude/ fyrer Jesum Christũ/ allra ydar vegna/ Þad/ ad yd
ar Tru berst vt vm allan̄ Heim. 9 Þuiad Gud er min̄ Vottur (huoriũ eg þiona i mi
nũ Anda/ j Euangelio hn̄s Sonar) þ ad eg oaflatan̄lega min̄est ydar. 10 Og jafnan̄ j
mijnum Bænum bid eg þess/ ef þ villde einusin̄e ske/ ad eg mætte koma til ydar fyrer Guds Vilia.
11 Þui mig langar ad sia ydur/ So ad eg bytte ydur nockre andlegre Giøf/ ydr til styrktar. 12
(þ er) ad eg mætte taka Huggan med ydur/ fyrer ydra Tru z mijna/ s vier hofum æsamt. 13 En̄
eg vil ei dylia fyrer ydur kiærer Brædr/ þ eg einsetta mier opt ad koma til ydar (en̄ eg hefe hin
gad til verid til hindrad) so ad eg hefde kun̄ad ad giora so nockurn Auøxt ydar a mille/ lijka s a mille
an̄ara Heidingia. 14 Eg em skulldunautr/ bæde Griskra z ei Griskra/ Spakra z Ospakra. 15
Af þui so myked s eg megna/ em eg reidubuen̄ til/ eirnen ydr s erud j Rom/ ad predika Euan
geliũ. 16 Þuiad eg skamast mijn ei/ fyrer Euangeliũ vt af Christo. Þui þ er kraptur Guds/ s
hialplega giorer alla þa s þar a trua/ Gydinga sierdeilis/ z Grickeeirnen̄. 17 Af þui ad þar
opin̄berast j þui þad Riettlæte / s fyrer Gude duger/ huort ad kiemur vt b af Trun̄e/ til Truaren̄
ar/ So s skrifad er/ Sa Riettlæte mun af sin̄e Tru lifa.

18 OVrad Guds Reide c opin̄berast af Himne yfer allt Ogudlegt Athæfe/ og Ranglæte
man̄a/ þr ed San̄leikan̄ vppe hallda j Ranglætenu. 19 Þui men̄ vita ad Gud er til/
þad er þm̄ opin̄bert/ þt Gud hefur þm̄ þ open̄berad. 20 Med þui ad Guds osyneleg
er hluter siast/ þ er hn̄s eilijfur Kraftur/ z Guddomur/ þegar Menn giæta þar ad / a Verk
un̄ũ/ s ad er a Veralldaren̄ar Skopun/ so ad þr hafa ongua afsakan. 21 Med þui þr vissu
þ/ ad þar er ein̄ Gud/ z hafa hn̄ þo ei prijsad so s ein̄ Gud/ nie hm̄ þacker giort/ Helldur eru
þr j þra d Hugren̄ingũ ad Hiegoma ordner / z þra fauijst Hiarta er formyrkuad. 22 Þa þr
hielldu sig vijsa vera/ eru þr ad Þussum ordner. 23 Þui þr hafa vmsnued Dyrd Oforgeinge
legs Guds/ j Lijkneskiu forgeingelegra man̄a/ Fugla z Ferfættra Dyra/ z Skridkuikinda. 24
Af þui hefur Gud z giefid þa vt j þra hiartans Girnder/ z ohreinleika/ ad þr skom̄udu sijna
eigen̄ Lijkame/ a sialfum sier. 25 Huorier e Guds San̄leika hafa vmsnued j lygar/ z hafa me
ir dyrkad z þionad Skepnun̄e en̄ Skaparanũ/ huor lofadur er ad eilijfu Amen. 26 Huar fyr
er Gud vtgaf þa j skam̄samlegar Girnder / Þuiad Konur þra hafa snued natturlegre adfe
rd j onatturlega. 27 Slijkt hid sama z men̄erner hafa yfergiefid edlelega adferd til Kuen̄ar/
z løgudu j sijnũ Girndum/ huor til an̄ars/ z hefur so Madur mz man̄e skøm̄ framid/ z mzte
ked so verdkaup sijns Villudoms (epter þui s verdugt var) a sialfũ sier. 28 Og lijka s þr hafa
ei giefid þui vakt ad þeckia Gud/ So hefur Gud yfergiefid þa/ j fraleidt Sin̄e / ad giora
þ/ huad eige hæfer. 29 Fuller vpp alls Ranglætis/ Frillulifnadar/ Illmensku/ Agirndar/ vo
ndsku/ Full[e] Haturs/ Man̄draps/ Þrætu/ Suika/ Oheilinda. 30 Kuissamer/ Bakmæluger/
f Guds Forsmæanarar/ Hædgiarner/ Drambsamer/ g Sialfhælner/ h Illt vppafin̄ande/ Forell
drun̄ũ Ohlijduger. 31 i Skilningslauser/ Ohallden̄order/ k Astlauser/ l Osættgiarner/ Omys
kunsamer. 32 Huorier Guds Riettlæte vita (ad þr sieu Dauda verduger s þuilijkt giora) z gi
ora þ þo ei ad eins/ helldur hafa þocknan a þm̄ sm̄ þ giora.

c (Openberast) Þad mun openberast af Himnum (þui an̄ars visse allur Heimuren̄ þar eckert af) ad eingen̄ Man̄eskia er fyrer Gude Riettlat helldur aller ogudleger/ Synduger/ Oriettlater/ þ er Reiden̄ar Børn/ ut Inf. 3. Og þo so sie þeir vite og heyre nøckud vm Gud / þa eru þeir samt so vonder/ ad þeir huørke þacka nie þiona høuum. Þar fyrer hliota þeir ad falla j allra handa Leste og Synder/ sialfum sier til Straffs.
d (Hugren̄ingum) Þar sem Truan̄ er ecke/ þar fellur Man̄sins skilningur j fra einu til an̄ars/ þar til hn̄ verd urølldungis blindadur j sinũ Þønkũ og vppafundingũ/ so sem þad geingur til fyrer þeim skarpuitru Høfdũ.
e (Guds Sannleika) Þad er af þeim rietta og sanna Gude/ hafa þeir giørt eirn Afgud.
f (Guds Forsmæuarar) eru þeir riettu Epicurei/ sem lifa so sem þar være eingen̄ Gud til.
g (Sialfhælner) sem hæla sier miøg/ og vilia læta af sier hallda/ so sm̄ þeir være ødrũ betre/ z eru þo eckert.
h (Vppafin̄ande) Þeir sem Nott og Dag fin̄a vppa þad/ huørnen̄ þeir giøre ødrum skada og Angur / þeir eru og slinger til ad finna vppa søddan Baga.
i (Skilningslauser) sem Men̄ kalla plumpa/ grofa Men̄/ sem eru þeir einsin̄udu/ sm̄ sijnu Høfde vilia freyn gia j giegnum alla hlute.

Habac. 2/4.
Gala. 3/11
Ebre/ 10/38
b (Af Trun̄e) aller Gudhrædder Men̄ fra Vpphafe Veralldar / til Veralldar enda/ verda Riettlater fyrer eina z sømu Tru/ þui Christur er j Giær og Dag og eilijflega (af Trun̄e) þad er fra vppbyriadre veyk re Tru/ til sterk rar Truar / þui Truen̄ stendur ecke kyrr.

k (Astlauser) Obroduerleger og grimer so sem Vlfar/ Hunds Nattu rader/ sem hafa huørke þocknan nie Kærleika/ til Kuin̄u / Barna/ Brædra/ Systra/ edur Forelldra.

l (Osættgiarner) sem ecke kun̄a ad fyrergiefa/ og ecke vilia læta sig vid adra sætta.

II

HVer þui kantu eige/ O Madur/ þig ad afsaka/ huor hellst þu ert sm̄ dæmer.
Þui huar þu dæmer vm an̄an̄/ þar fordæmer þu sialfan̄ þig/ mz þui þu gior
er þ sama huad þu dæmer. 2 Þui vier vitũ þ/ Guds Domur er riettur yfer þe
im sm̄ þuilijkt giora. 3 En̄ þeinker þu/ o madur/ sm̄ dæmer þa/ er þuilijkt gio
ra/ z þu giorer hid sama/ ad þu mun̄er vmflyia Guds Dom? 4 Eda forsmar
þu Rijkdom hn̄s Godgirndar/ Þolen̄mæde/ z a Langlundargied? Veistu ei
þad/

a (Langlundargied) a Latinu/ Tardus ira/ z þ er epter Ebreskun̄e Arichappaim/ og er med riettu ein

Dygd sem leingi er þyrer ad reidast og straþþa Drottin/ Eñ Þolenmæde er/þegar Madur lydur z vmber þad Illa/ a synu Bortze/Lykama edur Æru/ þo riettelega sie giort/ Grærska er sa Lykamligur Vel giorningur/ sem vier audsynum ødrum/og godmannleg Vmgeingne.

þ/ad Gudz godgirne leid^r þig til yþerbot^r? 5 Eñ þu ept^r þynu þorstockada z forherta Hiarta
saþnar þier sialfu Reide/vppa Reidiñar dag/ z opinberunar Guds Riettlætis doms. 6 Sa er
gialda mun einu z sierhuorium epter hñs Verkum. 7 Sem ad er/ Heidur z Vegsemd/ z O
fallvallta veru/ þm ē mz Þoliñmæde j godu Verku/stunda epter eilyfu Lyfe. 8 Eñ hinu sm
þrætugiarner eru/ z huorier eige hlyda Sañleikanu/ Eñ hlyda helldur Ranglætenu/ Bræ
de z Reide. 9 Hrellingar z Harmkuæle yþer allar Sæler þra mana/ sm Illsku drygia/ fyrst
Gydinga/ z einneñ Griskra. 10 Eñ Heidur Vegsemd z Fridur/ øllu þm sm gott giora/ fyrst
Gydingum z so Gryckium. 11 Þuiad eckert mañgreinar ælit er þ Gude. 12 Þui þr sm an Log
mælsins hafa syndgast/ þr munu z an Logmæls fyrerfarast/ Og þr sm j Logmalenu ha
þa syndgad/ munu þ Logmalid dæmder verda. 13 Med þui ad æheyrendur Logmalsins eru ei
Riettlæter þ Gude/ Helldr muu þr óda Riettlæt^rs Logmalid giora. 14 Þui ef þr Heidnu s
eige haþa Logmalid/ eñ giora þo af [b] Natturuñe Logmalsins Verk/ þeir sømu/ med þui þr
haþa ei logmaled/ eru þr sier sialfer Logmal. 15 J þui þr byuysa/ þ Logmalsins verk sieu skri
fud j þra Hiørtu/ med þui þra Samuiska sialþ ber þm vitne/ z þar med þr þankar sin sýn æ
mille munuæklaga sig edur afsaka jñbyrdis. 16 A þm Deige/ nær Gud dæmer leynda hlute
mañaña/ ept^r mynu Evangelio/ fyrer Jesum Christum.

c (Ræna) Þu ert Guds Þioþr/ þui ad Dyrdena sem Gude til heyrer/ taka allerVerkheilager þra hønum

b (Aþ Natturuñe) Natturuløgmæled er/ Huad þu villt ad añar giøri þier/edur giøri ecke/ þad skalltu giøra edur ecki giøra vid añan/Þar jñe er þaled allt Moysis Løgmæl/sem Christur seiger/Matt. 7 J huøriu Løgmæle heidingiarner hallda/ei vtan þau ytre Verken/eins og Gydingar j Moysis Løgmæli /su Akløgun og/aþsøkun er þad/ ad ein Synd er stærri enn ønnur j moti Løgmælinu.

d (Yþerhwdeñ) Hiñ Heilagi Paall kallar Heidna Meñ þui Yþerhwd ad þeir eru eige vmskorner.

17 En sia/Þu kallast Gydingr/ z forlætur þig vppa Logmaled/ z hrosar þier af Gude.
18 Og veist hñs vilia/ z med þui þu ert lærdr vt aþ Løgmælenu/ reyner þu huad ad best
sie/ad giora. 19 Og þu treyster þier til ad óa Blindra Leidtogara/ z Lios þra s j Myrkrunu
eru. 20 Fauñsra Tyftunarmañ/ z Læreþodur einþalldra/ haþande bæde Viskuñar þorm/ og
Sañleikans j Logmalenu. 21 Nu lærer þu añañ/ eñ sialþañ þig lærer þu eige/ Þu predik^r ad
eige skule stolid vera/ z þu stelur. 22 Þu seiger ad ei skule Hordom drygia/ z þu dryger Hor/
Þu hefr Andstygd a Skurgodu/ eñ ræn^r Gud synu. 23 Þu hrosar þier af Logmælenu/ z va
nuirder Gud þ yfertrodslu Logmalsins. 24 Þuiad þ ydar skulld/ verdur Gudz Nafn lastad/
medal Heidiña þioda/ so sm skriþad er.

e (J Andanu) Ande kallast allt huad Gud verkar j Mañenum yþer Natturuna/ Eñ Bokstaþur kallast allar giørder Natturuñar æn Andans.

25 Umskurneñ er nytsamleg ad sonu/ ef þu vardueiter Logmaled/ eñ ef þu ert Yferti
rodslumadr Logmalsins/ þa er þyn Umskurn nu þeg^r ordeñ ad [d] Yferhwd. 26 Nu ef þ
Yferhwdeñ helldr Riettlæted j Logmalenu/ meinar þu eige ad hñs Yferhwd verde
reiknud þ Umskurn? 27 Og þ s er af Natturuñe Yþerhwd/ z Logmaled fullkomn^r/ mu so dæ
ma þig/ sm ert vnder Bokstafnum/ z Umskurneñe/ z ert Yfertrodslumadur Logmalsins. 28
Þuiad sa sm vtuortis er Gydingur/ er ei Gydingur/ og su vtuortis Umskurn j Holldenu/ er ei
Umskurn. 29 Helldur er sa Gydingur/ sm jñuortis er huleñ/ z Umskurn Hiartans er su vm
skurn sm skier j [e] Andanu/ eñ ei j Bokstafnu/ huørrar loþstyr eige er af mønu/ helldr af Gude

III

a (Tiltruad) Heþde þeir ecke vered þa heþdu vier ecke haþt Heilaga Ritning.
Psalm. 116/11
Psalm. 51/6.
Joha. 3/33.

Huad hefr þa Gydingr til þss ad hñ sie fremre? Eda huor nytsemd er ad Um
skurneñe? 2 Sañlega næsta mykel/ Sierdeilis/ ad þm er [a] tiltruad til Gudz or
dz. 3 Eñ þ nockrer hafa ei truad a þ sáa/ Huad vm þ? Skyllde þra Vátrw
giora Guds Tru ad onguu? 4 Fiarre sie þui/ Helldur blyfe þ so/ Ad Gud/
sie sañsøgull/ eñ aller Meñ [b] Lygarar/ so sm skriþad stendur/ vppa þ ad þu ri
ettlætur stert j þynum Ordum/ z yferuiñer nær þu dæmest. 5 Eñ er þ so/ Ad
vort Ranglæte prysse Gudz Riettlæte/ Huad vilium vier seigia? Er Gud þa Ranglatr/ þott
hñ reidest þar þ? (Eg tala so epter Plagsid maña) 6 Fiarlægt sie þui/ Hunneñ kyñe Gud
ellegar Heimeñ ad dæma? 7 Þui ef Gudz Sañleikur verdr þ myna Lygd [c] Yþerfliotanlegri
til hñs Dyrdar/ Huar þ skyllde eg þa eñ nu sm añar Syndabrots madur dæmdur verda? 8
Og ei mykłu þramar/ so breyta (eins z vier verdum spottader/ z so sm sumer seigia/ þ vier sei
gium) Giørum jllt/ so ad gott epter kome? Huorra fyrerdæming er alldeilis riettelег.

b (Lygar^r) Gud helldr fast og vast sin Heit/ eñ huor sm þorlætr sig vppa Meñena/ hann verdur tældur.

c (Yþerþliotanlegre) Dauid seiger so/ J mote þier alleina heþe eg syndgad/og giørt jlla þyrer þier/ so ad þu Riettlætur verder j þynum Ordum/og yþeruiñer þa þu verdur dæmdur/ z ct. Þetta er eins ad heyra sm Madur skyllde giøra Synd/ so ad Gud kuñe ad vera Riettlætur/ so sem S. Paall hier eitneñ ærysar/ eñ þad er þo ecke so/ Helldur eigum vier ad medkieña Syndena/ sem Gud æsakar oss þyrer j Løgmælenu/ so ad hañ kuñe ad verda vidurkieñdur ad vera Sannordur z Riettlatur j synu Løgmæle. Eñ Verkheilager þrætta

vid Gud vm þessa Vidurkieñing/og vilia ecke láta sijn Verk reiknast Synd/⁊ so a Gud ad vera þeirra Liug
are og dæmast j sijnu Orde/ So vill nu Paulus ecke ad Syndeñ prijse Gud/ Þui þad være þa betra ad syndga
eñ giöra gott/ helldur prijsar Vidurkieñing þess Synduga/ Gud og hans Nad/so er Gud þa Sañordur/ og
aller Meñ Liugarar/sem ecke vilia slijkt vidurkieña/og þeirra Vantru giörer ecke Guds Tru ad önguu/Þui
hann vitnar samt ⁊ er Sañordur.

9 HVad skulum vier þa nu seigia? Höfum vier þa nockra Yferburde? Alls ongua/ Þui
þad vier hofū ádur bijnijsad bæde Gydinga ⁊ Griska alla/vnder Synd vera. 10 Epter Galat. 3/22.
þui sm̄ skrifad er/Þar er ei nockur sm̄ Riettuꝭs er/⁊ ecke eirn. 11 Þar er einockur sa ē Psalm. 14/2
Skynugr sie/⁊ eingeñ sa er ad Gude leite. 12 Aller eru þr fravikner ⁊ aller onyter ordner/⁊ ein Psalm. 33/3.
giñ er sa ē gott giörer/⁊ eige eirn. 13 Þeirra Barke er opeñ Gröf/⁊ med sijnū Tungū hād Psalm. 5/11
fiera þeir suiksamlega/Höggorma Eytur er vnder þra Vörū. 14 Og Muñr er þra fullr af Psalm. 140/4
Boluan/⁊ Beiskleika. 15 Fætur þra eru flioter til Blods vthellingar. 16 J þra vegū er ec Psalm. 10/7
ke añad eñ ogiæfa ⁊ hiarta sorg. 17 Og fridarins Veg þeckia þr eige. 18 Og þar er eingiñ Esa. 59/7
Guds Otte ꝧ þra Augū. 19 Eñ vier vitū ad huad Logmalid seiger/ꝥ seiger ꝥ þm̄ sm̄ vnder Psalm. 36/2
Logmalenu eru/ So ad allra Muñur verde til byrgdur/⁊ Heimuriñ allur vid Gud sakadur. Psalm. 51/6
20 Fyrer þui ad eckert Holld af Logmalsins verkum/getur ꝧ hm̄ riettlatt vordid/ þt ꝧ Log Gal. 2/16
malid kiemur vidurkieñing Syndareñar.

21 EN nu er án Logmalsins studnings ꝥ Riettlæte opiñberad / sem fyrer Gude duger
og vitnad fyrer Logmaled ⁊ Spameñena. 22 Eñ eg tala vm ꝥ Riettlæte
ꝧ Gude/ huort ad kiemur ꝧ Truna a Jesum Christum/til allra/ ⁊ yfer alla þa sem
trua/ Þui hier er eingeñ greinarmunr. 23 [b] Allersamañ eru þr synduger/⁊ þm̄ er skortur a þe
irre [c] Hrosan ē þr ættu a Gude ad hafa. 24 Og verda so vtaf hn̄s Nad/án verdskulldunar
Riettlater/ꝧ þa Endurlausn ē ordeñ er fyrer Jesum Christum. 25 Huorn Gud skickade til
eins Nadarstols/fyrer Truna j hn̄s Blode/ huar mz hñ frambydur ꝥ Riettlæte sem fyrer
hönum er fullt/ j þui hañ fyrergiefur Syndernar/sm̄ [ꝥ] hingadtil verid hafa vnder Gudleg
re þoliñmæde. 26 Þad hñ a þessum tijma frambydur ꝥ Riettlæte ē fyrer hm̄ duger/ vppa ꝥ
ad hñ sie alleina Riettlatur/ ⁊ giöre þañ Riettlatañ/sm̄ Truna hefr a Jesū. 27 Huar er nu
su Hroosan? Hun er vte/ Fyrer huort Logmal? Fyrer verkaña Logmal? Ecke so/Helldur
ꝧ Truareñar Logmal. 28 So holldū vier nu/ ꝥ madureñ verde Riettlatur án Logmalsins
verka/ꝧ Truna alleina. 29 Eda er Gud alleina Gud Gydinga? Er hñ ⁊ ei og so Gud Hei g (Vppreysū) Tr
diña maña? Ad vijsu er hñ ⁊ Gud Heidingia. 30 Nu þui ad hñ er eirn Gud/sa er Vmskur ueñ vppfyllir al
nena riettlater af Truñe / ⁊ Yferhwdena ꝧ Truna? 31 Giörū vier þa Logmaled ad onguu lt Lögmaled/ eñ
fyrer Truna? Fiærre sie þui/ helldur vppreysum vier Logmaled. Verkeñ vppfylla
ecke eiñ Titil af
Lögmalenu.
Matth. 5.

b (Allersaman) Athuga hier ad hañ seiger/ad þeir sieu aller Syndarar/ Þad er Höfudstycked og Midbiked
j þessum Pistle/og vppa alla Ritningena/sem er/ad þad alltsaman sie Synd/sem ecke er endurleyst fyrer Ch
risti Blod/og Riettlæte j Truñe. Þar fyrer giefr vel giætur ad þessum Texta/þui hier liggia nidur fleigenn
öll Verk/Forþienusta og Hrosun/sem hñ sialfur hier seigir/og verdur alleinasta Guds eintomis Nad og
Æra epter.

c (Hroosun) Þeir kuña ecke ad seigia med Sañleika/Þu ert miñ Gud/þo ad þeir kuñe med Munnenum nock
ud af hönum ad hroosa. Sup. 2/21. Gloriaris jn Deo.

ꝥ (Hingad til) Huörke kuñe Lögmaled nie nöckud gott Verk Syndena burt ad taka/helldur ætti Christus ⁊
Fyrirgiefningiñ þra ad giöra.

IIII

HVad seigiū vier þa af Födur vorum Abraham/ꝥ hñ hafe funded epter Holl
denu? Þad seigiū vier. 2 Ef ad Abraham er af verkunū Riettlatur/þa hefr
hñ lofstyr/ Eñ ei fyrer Gude. 3 Eñ huad seiger Ritningeñ? Abraham tru
de Gude / ⁊ ꝥ er hm̄ reiknad til Riettlætis. 4 Þui þeim sm̄ erfida/verda Gen. 15/6
Launeñ ecke af Nadeñe tilreiknud / helldur af Verdskulldan. 5 Eñ hm̄/ē Gal. 3/6.
eige erfidar/ eñ truer a þañ sm̄ Riettlæter Ranglatañ/þm̄ verdur sijn Trua Jac. 2/23
reiknud til Riettlætis. 6 Epter þui mote sm̄ [a] Dauid seiger/Þad Saluhialpeñ sie alleina Psalm. 32/1
þess mans/ huoriū Gud tilreiknar Riettlætid/án Verkaña/þar hñ seiger. 7 Sæler eru þr
huoriū sijnar Ranglætingar eru fyrergiefnar/⁊ huoriū sijnar Synder eru huldar. 8 Sæll er a Hier señer hñ
sa Madur huorium Gud tilreiknar ecke Syndina. 9 Nu þesse Farsælld/snerter hun einasta med tueimur Ept
Vmskurnena/eda Yferhwdena? Þui vier hliotū ad seigia/ꝥ Abraham sie sijn Trua til rie erdæmum/ad For
ttlætis reiknud. 10 Eñ huorniñ er hun hm̄ þa tilreiknud j Vmskurneñe/eda j Yferhwdeñe? þienustā sie ecke[r]t
An efa/ Eige j [b] Vmskurneñe/ helldur j Yferhwdeñe. 11 Eñ þad Teikn j Vmskurneñe/ helldur alleinasta
medtok Guds Nad.
b Abraham tr
ude ⁊ prijsast þui

Riettlætur adur enn hann var vm ſkoren/So er Naa denn jafnañ fyrr enn Verkenn.
Gen. 17/10.

medtok hñ til Jñſiglis þſſ Riettlætis ſē er j Truñe/hüia hñ hafdi ennu j Yferhwdiñe/ſo ad
hñ yrde ⁊ Fader allra þra ſē trua j Yferhwdiñe/ſo ad þm̃ yrde ⁊ ſlijkt reiknad til Riettlætis.
12 Og ꝥ ad hñ yrde eirniñ Fader Vmſkurnarinar/eige einaſta þra/ſē af Vmſkurninne eru/
helldur jafnuel þra ſē ganga j Fotſporum þrar Truar ſm̃ var j Yferhwd Fodur vors Abra
hams. 13 Þui ꝥ Fyrerheit/ꝥ hñ ſkyllde veralldarinar Erfinge verda/ſkiede ei til Abrahãs
edur hñs Sædis/ꝼ̇ Logmalid/helldur ꝼ̇ Truariñar Riettlæte. 14 Þui ef þr aꝼ Logmalenu
eru Erfingiar/þa er Truñ einſkis verd/⁊ Fyrerheitid er vte. 15 Af þui ad Logmalid afrekʳ
ei añad enn Reide/Þui huar Logmalid er ecke/þar ei ⁊ eingin Yfertrodſla. 16 Þar ꝼ̇ kiemur
Riettlætid ꝼ̇ Truna/ſo ad ꝥ ſie vtaf Nadiñe/⁊ ꝥ Fyrerheit bliſꝼur ſtodugt [c] ollu Sæde/eige
einaſta þui ſē vnder Logmalenu er/helldur þui ſē er af Abrahams Tru/huor ad er allra vor
Fader. 17 Epter þui ſē ſkrifad er/Þig hefe eg ſettañ til Fodurs margra Heidingia/ꝼ̇ Gudi
huorium þu truder/Sa er Dauda lijfgar/⁊ kallar ꝥ ſm̃ ecke er/ad þad ſkule vera. 18 Og hñ
trude vppa von/þar ſē einſkis vʳ ad vona/ So ad hñ yrde Fader margra Heidingia/epter þui
Gen. 15/5. ſm̃ til hñs er ſagt /So ſkal þitt Sæde vera. 19 Enn hñ vard eige veikur j Truñe/gaꝼ ⁊ ei
gaum ad ſijnũ eigen Likama/þm̃ dauñ var þa þegar/aꝼ þui ad hñ vʳ ad meſtu hũdrad ara/⁊
ei ad daudũ Lijkama Saru. 20 Þui hñ efade ei Guds Fyrerheit/vegna Vãtruariñar/hellð
vard hñ ſtyrkur j Truñe/gieꝼande Gude [d] Dyrdena. 21 Vitande ꝥ ꝼ̇ fullañ ſañ/ad huoriu ſē
Gud loꝼade/ꝥ var hñ mattugur ad giora. 22 Fyrer þui var hm̃ ꝥ reiknad til Riettlætis. 23
Enn ꝥ er ei einaſta ſkriꝼad ꝼ̇ hñs ſaker/ad ꝥ ſie hm̃ tilreiknad. 24 Helldur ꝼ̇ vorar ſakʳ/
þm̃ ꝥ ſkal tilreiknad verda/vier ſē truum a þñ ſē DROTtiñ vorn Jeſum vppuakte aꝼ
Dauda. 25 Sa er ꝼ̇ vorʳ Syndʳ var oꝼurſelldr/⁊ ꝼ̇ vors Riettlætis ſaker/ vppuaktur.

c (Ollu Sæde) Bæde Gydingum og Heidingiũ/þuiad Riettruader wt aꝼ Heidingium eru ſo vel Abrahams Sæde ſem Gydingar. Gen. 17/4.

d Huør hann truer Gude/hañ gieꝼur hønum hans Dyrd/ad hañ ſie Sañordur/Almattugur/Vijs og Godur/ So vppꝼyller Trueñ þau ꝼyrſtu þriu Bodordeñ/og giører Mañſkiepnuna Riettlata ꝼyrer Gude/ Þad er ſu rietta Guds dyrkan.

V

Ephe. 2/18.

MEd þui vier erum nu Riettlater ordner/ꝼ̇ Truna/þa hoꝼum vier frid vid
Gud/ꝼ̇ DROTtiñ vorn Jeſum Chriſtũ. 2 Fyrer huorn ad vier hoꝼũ og
tilgongu j Truñe til þſſarar Nadar/þar vier jñe ſtondum/ og hroſũ oſſ
af von þrar tilkomande Dyrdar/er Gud mun gieꝼa. 3 Enn eige einaſta þad
helldr hrooſum vier oſſ eirniñ lijka af Hormungunũ/af þui vier vitum þad
Hormung verkar þoliñmæde. 4 Enn þoliñmæde verkar Reinſlu/enn Reinſlã
verkar Von. 5 Enn Voneñ lætur eige til ſkamar verda/Þuiad Guds Kiærleike er vthelltur j
vor Hiortu/ꝼ̇ Heilagañ Anda/þañ oſſ er gieſiñ. 6 Þuiad þa vier vorum enn breyſkleiger epẗ
er tijmans hentugleika/hefur Chriſtur ꝼ̇ oſſ ranglata daid. 7 Enn nu deyr varla nockur ꝼ̇
ꝥ Riettlata/ꝼ̇ nockud gott/ ma ſkie nockur dæe. 8 Fyrer ꝥ prijſar Gud ſiñ Kiærleka vid oſſ
j þui ad Chriſtur hefur ꝼ̇ oſſ daid/þa þegar vier vorum enn Synduger. 9 Fyrer ꝥ verdũ vier
⁊ myklu meir geymder ꝼra Reidiñe/ꝼyrer ſialfañ hñ/af þui vier erum Riettlater ordner j
hanns Blode.

Jacob. 1/3.
a Reynſlan er þa ar eirn er vel ꝼorſoktur/og kañ ad tala þar vm /ſo ſem ſa ſem þar heꝼur vered hiaſtaddur
Ebre. 9/15.
1 Pet. 3/18.
b (Aꝼ Gude) ad Gud er vor/⁊ vier erum hans/ og hoꝼum alla goda Hlute ſameigenlega aꝼ hm̃ ⁊ med hon um/j ollu trauſte.

10 Þui eꝼ vier erum nu vid Gud forlijktir ꝼyrer hñs Sonar Dauda/þa vier vorum enn O
uiner/myklu meir verdum vier Saluholpner fyrer hñs lijꝼ/ſem nu erum Satter. 11 Enn eigi
alleinaſta þetta/Helldr þa hrooſum vier oſſ ⁊ af [b] Gude/fyrer DROTtiñ vorn Jeſũ Chri
ſtum/ꝼyrer huorn ad vier hoꝼum Forlijkunina medteked.

Syndenn.
Gen. 3/6.

12 FYrer þui lijka ſo ſem Syndiñ er fyrir eirn mañ komñ j Heimeñ/⁊ Daudenn fyrer
Syndina/⁊ ſo heꝼur Daudiñ til allra maña ſier jñþreyngt/aꝼ þui ad aller hafa
ſyndgad. 13 Þuiad Syndiñ var ad ſoñu j heimenum/allt til þeſſ Logmalid kom/enn
huar ecke er Logmalid/ þar verdur ⁊ ecke Syndiñ tilreiknud. 14 Enn Daudeñ drottnade fra
Adam allt til Moyſen/⁊ eirneñ yfer þeim/ſem ecke hofdu ſyndgaſt med þuilijkre yꝼertrod
ſlu ſem Adam/huor ad er ein [c] Fyrermijndan/þeſſ ſem koma atte.

Nad.

15 ÆNn ꝥ vʳ eige ſo falled med Gioꝼeñe ſem med Syndiñe/Þui ef marger deydu j eins
Mañs Synd/ Þa er myklu meir Guds Nad/⁊ Gaſa rijkuglega ſkied marga fyr
er Jeſum Chriſtum/ſem var ſa einaſte madur j Nadiñe.

c (Fyrermynd) So ſem Adam ꝼordiarꝼade oſſ med añarlegre Synd/an vorrar Skulldar/ſo giørde Chriſtur oſſ holpna med añarlegre Nad/an vorrar Forþienuſtu.

16 Og Gæfañ er ei ſo ſē ꝥ er kom fyrer þañ einaſta Syndara/Þuiad Domureñ er komeñ
aß eirnre Synd til fordæmingar/eñ Gæfañ hialpar ßra morgū Syndum til Riettlætis. 17
Þui ef Daudeñ [b] rÿkte vegna eirnrar ſyndar ß eiñ/Myklu meir munu þr ſē odlaſt Nadareñ
ar ꝛ Gæfuñar yfeꝛfliotanlega nægd til Riettlætesins/rÿkia j Lÿßenu ß þañ eina Jeſū Chri
ſtum. 18 c Lÿka ſm̄ nu ad Fordæmingeñ er komeñ ß eins mañs Synd/yfer alla meñ/ So er ꝛ
komid ß eins Riettlæte/Lÿfs Riettlæted/yfer alla meñ. 19 Þuiad lÿka ſm̄ ß eins mañs ohlyd
ne/eru marger ſynduger ordner/ So verda ꝛ ß eins hlydne marger Riettlæter/
20 EN Logmaled er þo þeſſ j milliū jñkomed/ſo ad Syndeñ ſkyllde meir yfergnæfa/ Enn
huar Syndeñ yfergnæfer/þar yfergnæfer Nadeñ eñ myklu framar. 21 Vppa ꝥ/ad
lÿka ſē Syndeñ rÿkte til Daudans/ſo ſkal ꝛ Nadeñ rÿkia ß Riettlætid/til eilÿfs Lÿ
fs/fyrer Jeſum Chriſtum vorn DROTteñ.

b Merk hier/ad hñ talar vm Arfſyndena/ ſem komen er aß Adams Ohlydne aß huørre allt ꝥ er ſyndugt ſem j oſſ er

c So ſem Adams Synd er orden oſſ eigeñleg / ſo er Chriſti Riettlæte orded vort eiged

VI

HVad vilium vier hier til ſeigia? Skulū vier þa j Syndeñe blÿfa ſo ad Nadiñ
meige þeſſ meir yfergnæfa? 2 Fiærre ſie þui/ Huorneñ ſkylldū vier ꝥ vilia/ ad
lifa j Syndeñe/ſm̄ dauder erum ßra heñe? 3 Vited þier eige/ad aller vier ſē
ſkÿrder erū j Jeſu Chriſto/ꝥ vier erū j a hñs Dauda ſkÿrder? 4 Þui erū vier
ꝛ eirneñ mz hm̄ greftrader/ß ſkÿrnena/j Daudañ/Vppa ꝥ/ad lÿka ſm̄ Chr
iſtur er vppuakeñ frā Daudū/ ß Dyrd Fodurſins/lÿka ſo ſkulū vier ganga j
einu nyu Lÿferne. 5 Þui fyrſt vier erum med hm̄ plantader / til lÿks Dauda/ þa munum
vier ꝛ Vpprisuñe lÿker verda. 6 Med þui vier vitum ꝥ ad vor gamle madur er mz hm̄ kroſſfe
ſtur / ſo ad ſa Synduge Lÿkame afliete/ad epter ꝥ þionudum vier ecke Syndiñe. 7 Þuiad hū
ſm̄ deyddur er/hñ er Riettlættur ßra Syndeñe. 8 Eñ fyrſt vier erum mz Chriſto dauder/ þa
truum vier/ꝥ vier munū ꝛ med hm̄ lifa. 9 Eñ vier vitū ꝥ Chriſtur ſm̄ er vppuakeñ af Dau
da/deyr ei ßramarmeir/Daudeñ mun ꝛ ei framarmeir drottna yfer hm̄. 10 Þui ꝥ hñ do/ꝥ er
hñ eitt ſiñ fyrer Syndena daæeñ/Eñ ꝥ hñ lifer/ꝥ lifer hñ Gude. 11 So ꝛ lÿka þier/ hallded
ydr þr ß/ad þr ſieud ꝛ deydd fra Syndiñe/eñ lifed Gude j DROttne vorū Jeſu Chriſto.
12 LAtet þui læted nu Syndena eige drottna j ydrū dauðlegū Lÿkama/ſo ad þier ſieud he
ñe hlyduger j heñar b Girndū. 13 Og liaid eige ydar Lime Syndeñe til Ranglætis
Verklæda/Helldur liaed ydur ſialfa Gude/lÿka ſem aß Dauda vppliſnada/ ꝛ ydra
Limu Gude til Riettlætis Veruopna. 14 Þuiad Syndeñ mun eige kuña ad drottna yfer ydr
mz c þui ad þier erud eige vnder Logmalenu/ helldur vnder Nadeñe.
15 HVorneñ nu? Skulum vier Synder drygia / med þui vier erum ei vnder Logmale
nu/helldur vnder Nadeñe? Fiærre ſie þui. 16 Vitid þier eige/ad huoriū ſm̄ þier gi
efid ydur til þionuſtumaña/j hlydne/ hañs þionar erud þier / huoriū þier hlyduger
erud/huort ꝥ er Syndeñe til Daudans/edur Hlydneñe til Riettlætis? 17 Eñ Gude ſie þac
ker/ꝥ þier vorud Syndareñar þionuſtumeñ/eñ nu hlyduger ordner af Hiarta/epter þui Lær
domsforme ꝛ mæta/ſm̄ þier erud til giefner. 18 Þui fyrſt þier erud frelſader af Syndiñe þa
erud þier ordner Riettlætesins Þionuſtmeñ. 19 Eg hlyt nu mañlega hier af ad ſeigia/ß yd
uars Holldz breiſkleika ſaker/lÿka ſm̄ þier hafid ydra limu lied til ad þiona ohreinleikanū/ꝛ
ßra odru Ranglæte til añars/ Lÿka ſo ſkud þier nu lia ydra limu/til ad þiða Riettlætenu/ſo
þier meiged verda Heilager. 20 Þui þa þier vorud þionuſtumeñ Syndareñar/vorud þier frÿ
ß Riettlætenu. 21 Huorn Auoxt hofdud þier þñ tÿma? þañ þier ſkameſt ydar nu ß/ þt endi
ng þeſſ er Daudeñ. 22 Eñ nu þier erud frelſader af Syndeñe/ꝛ ordner Guds þionuſtumeñ
haßed þier ydvarn Auoxt/ad þier verded heilager/ꝛ endingena ꝥ eilÿfa Lÿf. 23 Þuiad verd
laū Syndareñar er Daudeñ/Eñ Guds Giof er eilÿft Lÿf/j DROttne vorū Jeſu Chriſto.

Gal. 3/27

a (Hans Dauda) ſo ad vier ſkulum Deya lÿka ſo ſem hann / þuiad ecke deyū vier øll tungis ßra Syndunum/vtan Holl ded og ſo lykamlega deye

Ephe. 4/ 23.
Coloſ. 3/ 10.
Hebre. 9/ 14.

b (Merk) Þeir Heiløgu heßa eñ vondar Girnder j Holldenu/eñ þeir ßylgia þm ecke

c So leinge ſem Nadeñ ryker/ þa er Samuitſkañ ßri als/og þuingar Syndena j Holldenu/eñ þo Madr er eñ Nadareñar þa ryker Syndiñ/ og þa fordæmer Løgmaled Samuitſkuna

VII

VEitid þier ei kiærer Brædr (þui vid þa tala eg/ſē Logmaled vita) ꝥ ad Logma
led drottnar yfer mañenū/ ſo leinge hñ lißer. 2 Þuiad ein Kuiña/ſē Mañe er
vndergiefiñ/hun er ad Mañenū lißanda/bundin vid Logmaled/eñ ef Madur
iñ deyr/þa er hun laus af þui Logmale/ſē mañeñ ahrærer. 3 Nu ef hun er
hia odrū Mañe ad mañenū lifanda/verdur hū Horkona kollud/Eñ eß heñ
ar Madr deyr/þa er hū frelſud af Logmalenu/ſo ad hū er ei Horkona/þo hū
ſie hia odrū Mañe.

1 Cor 7/39

Lÿka

4 Lÿka so/erud þier Brædur mÿner/ deydder fra a Logmalenu/ ß Christs Lÿkama/so ad þier
sieud hia einū odrū s̄ er hia þm̃ / s̄ af Dauda er vppuaken̄/vppa ꝥ ad vi' bærū Gude Auoxt.
5 Þui þa vier vorū j Holldenu/voru Syndsamleg" Girnder j Holldenu(þær sier hreifdu vp
ß Logmaled)j vorū Limū kroftugar/Daudanū auoxt ad færa. 6 En̄ nu erum vier lauser af
Logmalenu/⁊ fra þui deydder/s̄ oss hiellt hertekna/So ad vier þionū j nyung Andans/en̄ ec
ke j fornre veru Bokstaffsins.

a Sa Gamle Madurenn̄ hefur Samuiskuna med Synd til eignar/so sem eirn Madur sÿna Eigenkonu/en̄ þa sa Gamle Madurenn̄ deyr fyrer Nadena/ þa verdur Samuiskan̄ fry fra Syndenne/ so ad Løgmaled kan̄ ecke framar meir ad reikna henne nøckra Synd til/edur giøra sier þan̄ Gamla Mann̄en̄ vndergiefen̄.

Exod. 20/17 Deut. 5/21

7 Hvad viliū vier þa seigia? Er Logmaled Synd? Fiærre sie þui. Helldur ꝥ/eg þeckte ei
Syndena nema ß Logmaled. Þui eg visse eckert af þeirre Girnd/hefde Logmaled ec
ke sagt/Eige skalltu girnast. 8 Þa tok Synden̄ tilefne af Bodordenu/⁊ ol vpp j mi
er allshattadar girnder. Þuiad an̄ Logmalsins v" Synden̄ daud. 9 En̄ eg lifda nockra stūd
an̄ Logmalsins/en̄ er Bodorded kom/endurlifnade Synden̄ aptr. 10 En̄ eg deyda. Og ꝥ vard
fūded ad ꝥ Bodord vard mier ad Dauda/s̄ mier v" þo til Lÿfsins giefid. 11 Þuiad Synden̄ tok
tilefne af Bodordēu/tælde mig ⁊ deydde ß ꝥ sama Bodord. 12 So er Logmaled heilagt. Bo
dorded er ⁊ heilagt/riett ⁊ gott. 13 Er þa ꝥ s̄ gott er mi' ad dauda orded? Fiærre sie þui. Hell
dr so/ad Synden̄ auglystest/hūnen̄ hun være Synd/þa giorde mi' hū dauda ß ꝥ goda/So ad
synden̄ yrde yfer mata syndug/ ß Bodorded. 14 Þui vier vitū/þad ad Logmaled er andlegt/en̄
eg em holldlegur/vnder Syndena selldur. 15 Af þui eg veit eige huad eg giøre/Þuiad eg giø
re ei huad eg vil/helldur ꝥ eg hata/ꝥ giore eg. 16 En̄ fyrst eg giøre ꝥ huad eg vil eige/ Þa
samþycke eg ꝥ/ad Logmaled sie gott. 17 So giore eg nu þa ei ꝥ sama/helldur su Synd s̄ mz
mier bygger. 18 Þui eg veit ad j mier/ꝥ er j mÿnu Hollde bygger eckert gott. Vilian̄ hef eg/
en̄ ad fullkomna ꝥ goda fin̄ eg ei. 19 Þuiad ꝥ goda s̄ eg vil/giore eg eige. 20 Helldr ꝥ vonda
huad eg vil eige/ꝥ giore eg/En̄ fyrst eg giore ꝥ huad eg vil eige/þa giore eg eige þad sama/
helldur su Synd sm̃ j mier bygger.
21 So fin̄ eg j mi' eitt Logmal ad þa eg vil giora hid goda/loder vid mig ꝥ vonda. 22 Þuiad
mig lyster til Guds Logmals/ epter hinū c Jn̄ra Man̄enū. 23 En̄ eg sie þo an̄ad Logmal j
mÿnū Limum/ꝥ er j motstrÿder mÿnu hugskots Logmale/⁊ fører mig herleiddan̄ j Syndaren̄
ar Logmal/huort ad er j mÿnū Limum. 24 Eg vesall madur/Huor mun frelsa mig af Lÿka
ma þessa d dauda? 25 Eg þacka Gude ß Jesū Christū DROTten̄ vorn/So þiona eg nu
med Hugskotenu Guds Logmale/en̄ mz Holldenu Syndaren̄ar Logmale.

b Ad giøra kallast hier ei ad full komna Verked/helldur ad fin̄a til ad Girnd og Fysting hræret sig/ en̄ ad framkuæma er ad lifa alldeilis hrein̄ an̄ Girnda/þad skiedur ei j þessu Lÿfe.

c (Jn̄ra) Jn̄re Madurenn̄ kallast hier Ande/ sm̃ fæddur er af Nadenn̄i/huør ad er j þeim Heiløgu/⁊ strÿder j mote þm̃ ytra Man̄enū/ ꝥ er a mote/ Skyn seminne / Skilningarvitunum / og øllu þui natturlegt er j Man̄enū.

d (Dauda) Dauda kallar han̄ hier þa Eymd ⁊ Mædu sem er j Strÿdenu a mote Syndenne/ so sem Pharao sagde/ Exod. 8. Tak þenan̄ Dauda fra mier/Þad voru Grashoppurnar.

VIII

So er nu eckert a fordæmanlegt j þm̃ s̄ j Jesu Christo eru/ þr sm̃ eige ganga
epter Holldenu/helldur epter Andanū. 2 Þuiad Logmaled þess Anda s̄ oss lÿf
gar j Christo Jesu/ hefur giort mig frialsan̄/af Logmale Syndaren̄ar og
daudans. 3 Þui huad Logmalenu var omøgulegt(med þui ꝥ veyktest ß ho
llded) ꝥ giorde Gud/⁊ sende sin̄ Son j mÿnd Syndugs Hollds/ ⁊ fordæmde
Syndena j Holldenu/ß Syndena. 4 So ad Riettlætingen̄ sm̃ Logmaled hei
mte/vppfylldest j oss/sm̃ eige gøngū epter Holldenu/helldur epter Andanum.
5 Þuiad þr sm̃ b holldleger eru/eru holldlega sin̄ader/en̄ hiner sm̃ andleger eru/ þr eru and
lega sin̄ader. 6 En̄ holldlega ad vera sin̄adur/er daude/En̄ ad vera andlega sin̄adr/er Lÿf
⁊ Fridur. 7 Þuiad Holldlega ad vera sin̄adur/er Fiandskapur j giegn Gude/af þui ad ꝥ er
ecke Guds Logmale vnderorpid/ꝥ fær þess ⁊ ei orkad. 8 So giefa eige þr sm̃ holldleger eru/
Gude þocknast. 9 En̄ þier erud ecke holldleger/helldur andleger/So frāarlega Guds An
de bygger j ydur/En̄ huor hn̄ hefur eige Christi Anda/sa er eige hn̄s. 10 En̄ ef Christur
er j ydur/ Þa er Lÿkamen̄ ad sønu daudur Syndaren̄ar vegna/ en̄ Anden̄ er lÿfed ß Riett
lætingar saker. 11 Þui ef hn̄s Ande sm̃ Jesum vppuakte af dauda bygger j ydur/þa mun og
sa same sm̃ Christum vppuakte af dauda/⁊ ydra daudlega Lÿkame lifande giora/ fyrer hn̄s
Anda sm̃ j ydur byr.

b (Ad vera holldlega sin̄adur/er ad skeyta ecke vm Gud/edur ad ackta hn̄ einskis/⁊ skilia eckert þar af.

12 Har. ß erū vier kiærer Brædur nu eige Holldsins skulldunautar/ ꝥ vier skylldum epter
holldenu lifa. 13 Þui ef þier lifed epter holldenu munud þier deyia/En̄ ef þier dey
ded ß Andan̄ Holldsins Giørder/mūud þier lifa. 14 Þui þr sm̃ Guds Ande leider/

a (Fordæmanlegt) Þo ad Girndin̄ vpæsest en̄ nu j Holldenu / þa fordæmer hun þo ei/af þui ad Anden̄ er Riettlætur ⁊ stendur a moote Syndenne. En̄ huar eige er Anden̄/ þar veykest Løgmaled og verdur yfertroded / af Holldenu so ad omøgulegt er ad Løgmaled stode Man̄enum/ nema til Syndar ⁊ Dauda. Þ" fyrer sende Gud Son sinn ⁊ lagde vorar Synder vppa hn̄ og hialpadr oss so ad vppfylla Løgmaled fyrer sin̄ Anda.

Þeir eru

þr eru Gudz Born. 15 Þui þier hafid eige medteked Þrældoms Anda / so þier þurfed ap 2 Tim. 7/1
tur ad vgga vm ydur/ Helldur hafed þier medtekid eiñ oskabarna Anda/ ꝼ huorn vier kollū/ Gal. 4/5
Abba elskulegur Fader. 16 Sa same Ande ber Vitnisburd med vorum Anda/ ꝥ vier erū Gu
ds Born. 17 Eñ fyrst vier erum Born/ so erum vier & Erfingiar/ ꝥ er Guds Erfingiar/ og
samarfar Christi/ Ef vier lijdum añars med hm̄/ vppa ꝥ ad vier verdum eirnen med hm̄ vp
hafder til Dyrdareñar. 18 Þuiad eg helld ꝥ so/ ad motlæting þessara tijma/ sie ecke verd þe 2 Cor. 4/17
irrar Dyrdar s̄ vid oss mun opinberud verda. 19 Þuiad æhyggiusamlegt epterbid Skiepnuñ 1 Pet. 1/4
ar/ bijdur epter opinberan Guds Barna. 20 Med þui þo ad Skiepnañ er Hiegomanū vnd
ergiefiñ/ an hēnar vilia/ Helldur ꝼ hn̄s saker s̄ hana hefur vnderlagt. 21 Vppa Vonina/
þt Skiepnañ mun og frelsud verda/ af þrælkan forgeingelegrar veru/ til dyrdarlegs frelsis
Guds Barna. 22 Þui vier vitum ꝥ allar Skiepnr hafa forleinging med oss/ & bera eñ iafn c. (Kuijda) so sm̄
añ kuijda. 23 Ei alleinasta þær helldr vier sialfer s̄ hofū Andans frūuoxt/ oss forleinger mz Kuiñur hafa j þæ
oss sialfū ept' Oskabarna riettenū/ & væntū ept' lausn vors Lijkama. 24 Þuiad vier erū Sa dingar Neyd.
luhialpleiger/ Eñ þo j Voniñe/ þui su von s̄ siest er eige Von/ Eda huorsu kuñum vier þess
ad vona sm̄ vier siaum? 25 Eñ ef vier vonum a ꝥ er vier siaum ecke/ þa bijdū vier ꝥss mz þol
iñmæde. 26 So hialpar & Andeñ lijka vorū Breiskleik/ Þuiad vier vitū ecke huad vier skul
um bidia/ s̄ ꝥ byriade/ Helldur bidur Anden ꝼ oss/ med ovmrædanlegre anduarpan. 27 Eñ
hn̄ s̄ Hiortun ransakar/ veit huad Andans meining er/ þt hn̄ bidur ꝼ Heilogum/ epter þui er
Gude hag'. 28 Eñ vier vitū/ ad þm̄/ s̄ Gud elska/ þiena all' Hlut' til hins besta/ þm̄ s̄ epter ꝼ
hyggiuñe kallader eru. 29 Þuiad huoria hn̄ hefur adur fyrerhugada/ þa hefur hn̄ & tilskiek
ad/ ꝥ þr skylldu verda samlijker hn̄s Sonar jmynd/ So ad hn̄ sialfur sie Frumgetningur/ a
medal margra Brædra. 30 Eñ huoria hn̄ hefur fyrerhugada/ þa hefur hn̄ & kallad/ eñ hu
oria hn̄ hefur kallad/ þa hefur hn̄ & riettlæta giort/ eñ huoria hn̄ hefur Riettlætta/ þa hef
ur hañ & dyrdarlega giort.
31 Huad vilium vier þa framar seigia? Er Gud mz oss/ Huor kañ þa væra a mote oss? 32
Huor ad ei þyrmde sijnum eigiñlegum Syne/ helldur gaf hn̄ vt ꝼ oss alla/ Huorneñ
skyllde hañ þa eige giefa oss alla hlute med hm̄? 33 Huor vill æsaka Guds Vtual
da? Gud er hier sm̄ Riettlæter. 34 Huor er hann sm̄ fordæmer? Christur er hier sm̄
daid hefur/ ja myklu helldr sa sm̄ vppaptur er vakeñ/ hu ad er til hægre Handar Gude/ & bidr
ꝼ oss. 35 Huor vill oss skilia vid Guds Elsku? Hormung edur Motlæte? Ofsokn edur Hung
ur? Klædleise edur haske? edur Sverd? 36 So sm̄ ad skrifad er/ Fyrer þig verdū vier deydder
allañ Dag/ & erum reiknader sm̄ Sauder til draps ætlader. 37 Eñ j ollu þessu berū vier la Psalm. 44/23.
ngt af / vegna hañs er oss elskade. 38 Þuiad eg em ꝥss full oruggur/ ad huorke Dau
de nie Lijf/ Huorke Eingell nie Hofdingiastietter/ eda Magt/ huorke hid nalæga nie hid O
komna. 39 Eige Hæd/ eda Dypt/ nie nockur oñr Skiepna/ fær oss skilid fra Guds Kiærleika
huor ad er j DROTtne vorum Jesu Christo.

IX

EG seige Sañleik j Christo/ & lyg eige/ þess mier ber vitne/ mijn Samuiska
j heilogū Anda. 2 Ad eg hefe æn aflats storañ harm/ & Hrygd j mijnu Hia
rta. 3 Eg hefe æskt mier/ ad vera boluadur fra Christo ꝼ mijna Brædur/
huorier ad eru mijner frændur epter Holldenu. 4 Sem eru af Israel/ huoriū
Oska Barna Rietturiñ tilheyrer/ & so Vegsemdeñ/ Sattmaleñ & Logmalid
Guds þionustañ & Fyrerheited. 5 Huorra Fedur eru & þr/ s̄ Christur er vtaf
komeñ epter Holldenu/ sa sm̄ ad er Gud yfer ollum hlutū/ Blessadur ad eilijfu/ Amen.
6 Eñ eg tala eige þetta til þess/ ad Guds Ord skylldu þar ꝼ vte vera. Þuiad ꝥ eru ecke allt
Israels Meñ/ sm̄ af Israel eru. 7 Og ecke aller þr Born s̄ af Abrahams Sæde eru/ helld Gen. 21/12
ur skal þier j Isaac ꝥ Sæde nefnt værda. 8 Þad er/ þr eru ecke aller Guds Born/ sm̄ epter Hol
ldenu eru Born/ Helldur verda þr sm̄ eru Fyrerheitesins Born/ ꝼ Sæd reiknader. 9 Þuiad Gal. 4/25
þta er Fyrerheitisordid/ þar hn̄ seiger/ A ꝥñañ tijma mū eg koma/ & þa skal Sara Son ha Gen. 18/10
fa. 10 Þessu er ecke alleinasta so hattad vm hana/ helldur & þa Rebecca var þungud/ af þe Gen. 25/21
im eina Fodur vorū Isaac. 11 Adur eñ Borneñ voru fædd/ & þaug hofdu giort huorke gott
nie vondt/ So ad Guds Fyrerhyggia stodug stæde epter vtualninguñe. 12 Eige vtaf verdsku
lldan Verkaña/ helldur vtaf Nad ꝥss er kallade/ Þa var sagt til heñar/ Hiñ meire skal þiona Gen. 25/23
þm̄ miña. 13 Epter þui sm̄ skrifad stendur/ Jacob elskade eg/ eñ Esau hafde eg ad hatre. Malach. 1/2.

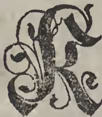
Exo. 33/19.
14 HVad vilium vier þa hier til seigia? Er Gud þa Ranglatur? Langt sie fra þui. 15 Þui
hn̄ seiger til Moysen/ Huorn eg næda þm̄ er eg nædugur/ z huorium eg myskuna
þm̄ em eg myskunsamur. 16 Þui er ꝥ ei komid vnder nockurs vilia edur tilhlaupe/ he
Exod. 9/16.
lldur vnder Guds Myskunsemd. 17 Þui Ritningen̄ seiger til Pharao/ Til þess vppuakte eg
þig/ ad eg synde mijna magt a þier/ so ad mitt Nafn kun̄giorist vm øll Lond. 18 So Myskū
ar hn̄ nu þm̄ hn̄ vill/ z forherder þan̄ hn̄ vill.
19 SO seiger þu til mijn/ Huoria skulld giefur hn̄ oss þa? Þui hu͛ þær hn̄s Vilia j mo
te staded? 20 Ja godur Madur/ Huor ertu þa / ad þu villt ganga j Laga Þrætu
Esa. 45/9.
Jere. 18/6.
Sap. 15/7
vid Gud? Seig͛ nockud Efnid so til Smidsins/ Huar ꝥ giord͛ þu mig so? 21 Eda
hefur ecke Leyrkierasmidurin̄ valld til/ wt af einū Mo ad giora an̄ad Kierid til Heidurs/ en̄
an̄ad til smænar? 22 Þui þa Gud villde audsyna Reidena/ z kungiora sijna Magt/ hefur
hn̄ mz mykille Þolinmæde vmlided Kierin̄ Reidin̄ar/ sm̄ buin̄ eru til Fordæming͛. 23 Vppa ꝥ
hn̄ synde Rijkdom sin̄ar Dyrdar a Kierū Myskunarin̄ar/ þaug hn̄ hefur tilbuid til Dyrdar
Osa. 2/23
1 Pet. 2/10
en̄ar. 24 Huoria hn̄ hefur z so kallad/ sm̄ er oss/ Ei einasta þa sm̄ wtaf Gydingū eru/ helldr
z eirnen̄ vt af Heidingiū. 25 So sē hn̄ seiger ꝥ Oseam/ Eg mun þad kalla mitt Folk/ sm̄ ecke
var mitt Folk/ Og þa mijna Vn̄ustu/ sm̄ ecke var mijn Vn̄usta. 26 Og ꝥ mū va/ ad j þeim
stad/ huar til þra var sagt/ Þier erud ecke mitt Folk/ þar skulu þeir kallader verda Born Lif
anda Guds. 27 En̄ Esaias kallar ꝥ Jsrael/ þott tala Jsraels Barna være sē Siafar Sand
ur / Þa mundu þo þeir sm̄ afgangs eru Holpner verda. 28 Þuiad þar mun skie ein fordio
rfun z Hialp/ til Riettlætis / og DROTTJN mun giora þa hialp a Jordu. 29 Og so
sm̄ Esaias sagde ædur fyrre/ Nema ef DROTtin̄ Zebaoth hefde oss Sæde epterlætid/ þa
værum vier ordner sm̄ Sodoma/ z lijka sm̄ Gomorra.

a (Hialp) En̄ þo meste parturenn falle fra/ z verde Vantruadur/ þa skal hn̄ þo ecke la ta alla fra falla/ helldr vernda þa sem epter verda/ og fyrer þa wtbr eida sitt Ord og Nad þess ryskug legar/ ꝥ huørt þr verda Riettlater z dyrdleger.

b (Asteytingar) Christr riettlæter æn Verkan̄a/ enn þm̄ trua þr ei/ mz þui reka þr sig a han̄ z hneyxla sig a hm̄.

30 HVad vilium vier nu hier til seigia? Þad vilium vier seigia/ Heidingiarner sm̄ ei hafa
Riettlætenu epterfylgt/ hafa Riettlæted hondlad/ En̄ eg seige af þui Riettlæte sē wt
af Trun̄e kiemur. 31 En̄ Jsrael hefur epter Logmalsins Riettlæte stundad/ z hefur
þo ecke komist ad Logmalsins Riettlæti. 32 Huar fyrer? Þuiad þr hafa eige leitad þess wt
af Trun̄e/ helldur so sm̄ vt af Logmalsins Verkum/ Þuiad þr hafa rekid sig a þan̄ b æstei
tingar Stein. 33 Epter þui sē skrifad er/ Siaed ad eg set j Zion ein̄ æsteytingar Stein/ z Hn
eyxlunar Hellu/ Og huor hn̄ truer a hn̄/ sa skal ecke ad hneyxlan verda.

X

KJærer Brædur / Þad er Oosk mijns Hiarta/ z grætleg Bæn til Guds fyr
er Jsrael/ ad þr hialpudust. 2 Þui eg ber þm̄ vitne/ ad þr vandlæta vm Gud/
en̄ ei mz skynsemd. 3 Þuiad þr þeckia ecke ꝥ Riettlæte sm̄ ꝥ Gude gillder/ Og
leita vid vpp ad rietta sijnar eigenlegar Riettlætingar/ Og eru so þui Riettlæ
te sm̄ ꝥ Gude duger/ ecke vndergiefner. 4 Þuiad endalok Logmalsins er Chris
tur/ huor sm̄ a hn̄ truer/ sa er riettlatur.

a (Lifer) ꝥ er/ Fyrer þau Vtuor tis verken̄ kiemst hn̄ vndan̄ vtuort is hegningu Løg mælsins/ enn þad er ecke nog fyrer Gude.
Deut. 30/14

5 Moyses skrifar ad son̄u vm þad Riettlæte sē kiemr vtaf Logmalenu/ Huor sa Man̄ sm̄ ꝥ
giører/ hn̄ a mū lifa þar j n̄e. 6 En̄ ꝥ Riettlæte sē vtaf Trun̄e kiemur/ seiger so/ Seig þu ei j
þijnu Hiarta/ Huor vill vppstijga j b Himinen̄? (ꝥ er eige an̄ad/ en̄ Christum nidur hingad
ad sækia) 7 Eda huor vill nidur stijga j vnderdiupid? (ꝥ er ei an̄ad en̄ Christū af Dauda ap
tur ad sækia) 8 En̄ huad seiger hun? Orded er þier nalægt/ sē er j þijnū Mun̄e z j þijnu Hi
arta. Þetta er Truarin̄ar ord/ huort vær predikū. 9 Þui ef þu vidurkien̄er Jesum mz þijnū
Mun̄e/ ꝥ hn̄ sie DROTten̄/ z truer j þijnu Hiarta/ ꝥ Gud hafe vppuaked hn̄ af Dauda/
þa muntu hialpast. 10 Þui ef Men̄ trua af Hiarta/ verda Men̄ Riettlæter/ z ef Men̄ vidr
Esa. 28/16
kien̄a mz Mun̄inū/ verda Men̄ hialpleiger. 11 Þui Ritningen̄ seiger/ Huor a hn̄ truer/ sa mū
eige verda til skam̄ar. 12 Hier er einginn greinarmunur / a millū Gydinga z Griekia/ þr hafa
Joel. 2/22
Act. 2/21
aller ein̄ DROTten̄/ sm̄ er rijkur yfer ollū/ þm̄ hn̄ ækalla. 13 Þui huor han̄ ækallar Nafn
DROTten̄s/ sa mun holpen̄ verda. 14 En̄ huornen̄ skulu þr kalla a þan̄/ a huorn þr trua
eige? Enn huornen̄ skulu þr trua a þan̄ af huorium þr hafa ei heyrt? En̄ huornin̄ skulu
þr heyra æn Predikaran̄a? 15 Eda huornen̄ skulu þr meiga predika nema þr sieu sender?

b (Himenin) Huør hn̄ ecke truer a d Christur sie daen̄ z vppriseñ/ til ad giøra oss Riettlæta af Synden̄e/ hn̄ seiger/ Huør er faren̄ vpp til Himna? Og huør er faren̄ nidur j Diwped? En̄ þetta giøra þeir sem med Verk unum/ en̄ ecke fyrer Truna vilia Riettlæter verda/ þo ad þeir tale so med Mun̄enum/ en̄ ecke med Hiartanu. Einkanlega er ad athuga þetta Ord/ j Hiarta.

So sem

So sm̄ skripad er/ Huorsu fryder eru Fætur þra/ sem Fridiñ boda/ þr ed boda hid goda. 16 Esa. 52/7
Eñ þr eru þo ei aller Gudspiallenu hlyduger/ Þui Esaias seiger/ DROTTiñ/ Huor truer vo Nahum 1/15
rre Predikan? 17 Fyrer þui kiemur Trueñ vtaf Predikuniñe/ eñ Predikuneñ ꝼ Guds ord. 18 Esa. 53/1
Eñ eg seige/ Hafa þr eige heyrt þ? Sañlega er þra Hliomur vm oll Lond vtgeingiñ/ ꝫ þra Johañ. 12/38
Ord vm alla Verolld. 19 Eñ eg seige/ Hefur Israel eige heyrt þ? J fyrstu seiger Moyses/ Psalm. 19/5
Eg mun æsa ydur vpp til vandlætingar yfer þm̄ s̄ ei er mitt Folk/ ꝫ yfer Skynlausre Þiod/ Deut. 32/21
mun eg erta ydur til Reide. 20 Eñ Esaias þorer vel so ad seigia / Eg em af þm̄ fundiñ Esa. 65/1
sm̄ ei hafa mÿn leitad/ ꝫ þm̄ auglystur sm̄ eige hafa ad mier spurt. 21 Eñ til Israels seiger
hñ/ Allañ Dag hef eg mÿnar Hendr vtbreidt/ til Folks þssa/ er ei vill mhlydast/ ꝫ motmæl9. Esa. 65/2

XI

SO seige eg nu/ Huort hefr Gud þa sitt Folk fra sier reked? Fiærre sie þui/ Þui a (Fyrerhugad)
ad eg em ꝫ Israels Madr/ vtaf Abrahā̃s Sæde/ af kyne BenJamin. 2 Gud þ eru ei aller Gu
hefur ecke sitt Folk fra sier reked/ þ hñ hefur ædur a Fyrerhugad. 3 Eda vite ds Meñ sem kall
þier ei huad Ritningeñ seig9 af Elia? Nu̇niñ hñ gieck fram̄ ꝼ Gud/ j giegn ast Guds Menn/
Israel ꝫ sagde/ DROtteñ/ Spameñ þÿna hafa þr j hel sleiged/ og þÿn Oll þar fyrer skulu
ture vppgrafed/ ꝫ eg em eirn epterblifeñ/ ꝫ þr vmsitia mitt Lÿf. 4 Eñ huad þeir ꝫ ecke aller j
seiger hm̄ Gudlegt Andsuar? Sio þusunder maña hef eg læted mier epterblÿfa/ þr sm̄ ei ha burtkastast / þo
fa beygt sÿn Knye ꝼ Baal. 5 So geingur þ nu ꝫ til a þessum tÿmū/ mꝫ þessū sm̄ epter eru ord ad stæste parturenn
ner epter Vtualningu Nædarññar. 6 Eñ fyrst þ er vtaf Nædiñe skied/ þa er þ ecke af Ver verde burtkastadr
kaña forþienustu/ añars være Nædeñ eingiñ Næd/ Eñ er þ vtaf Verkaña forþienustu/ b (Vtualningeñ)
þa er Nædeñ eckert/ Ellegar være Verdskulldaneñ eingiñ Verdskulldan. 7 Nu̇niñ þa? Þad þad eru þeir sem
Israel epterleitar þ hefur hñ eige audlast/ eñ b vtualingeñ odladest þ/ eñ þr adrer eru forhe eru vtvalder af
rter. 8 Epter þui sm̄ skrifad er/ Gud gaf þm̄ eirn þuerwdar Anda/ ꝫ Augu ad þr sia eige Guds Folke.
ꝫ Eyru ad þr heyra eige/ allt til þessa Dags. 9 Og Dauid seiger/ Þeirra Bord læt þm̄ ver Esa. 6/9
da ad Snoru/ ꝫ til fiotrunar ꝫ Hneyxla/ ꝫ þm̄ til endurgialldꝫ. 10 Forblinda ꝫ þra Augu/ so Act. 28/26
þr siae eige/ ꝫ beyg alltÿd þra Hrygg. Psalm. 69/23

11 SO seige eg nu/ Hafa þr þar ꝼ rekid sig a/ ad þr skylldu falla? Langt sie þar fra/ He
lldur er vtaf þra hrasan/ Heidingiū heilsugiof ordeñ / so ad þr skylldu va vandlæt
er epter þm̄. 12 Þui ef þra fall er Heimsins audlegd/ ꝫ þra skade Heidiña maña rÿk
domur/ Huorsu mykid meir være þad ef þra tala full yrde? 13 Vid ydur Heidingia tala eg/
med þui ad eg em Postule Heidiña Maña/ vil eg mitt Embætte heidra. 14 Ef eg giæti hu
att þa s̄ mitt Holld eru til vandlætingar/ ꝫ nockra af þm̄ hialplega giort. 15 Þui ef þeir
ra glatan er Heimsins forlÿkun/ Huad være þ añad eñ ad c taka Lÿfed fra þm̄ Daudu? 16
Þui ef sa fyrste grodiñ er Heilagur/ þa er ꝫ Deigid heilagt/ Og ef Rootiñ er heilog/ þa eru c Ad taka Lÿfed
ꝫ Kuisterner heilager. 17 Eñ þo nockrer af Kuistunū sieu afbrotner/ ꝫ þu sm̄ varst villr Vid af þeim Daudu
smiors vidur/ ert a millum þra jñplantadur/ ꝫ ert ordiñ hlut takare Oliutriesins Rotar/ ꝫ vo er eckert/ Huǿrneñ
kua. 18 Fyrer þui skalltu eige hrosa þier j giegn Kuistunū/ Eñ ef þu hrosar þier j giegn þe skyllde þa Heidin
im/ þa matt þu vita/ ad þu ber eige Rotena/ helldur Roteñ þig. 19 Þu seiger so/ Kuistern9 eru giaña Lÿf koma
þui afbrotner/ ad eg yrde jñplantadur. 20 Þad er vel sagt/ ꝼ siñar Vantruarsaker eru þeir þar af/ ad Gydin
afbrotner/ eñ þu stendur ꝼ Truna/ Vert þu eige metnugur/ helldr ottasleigeñ. 21 Þui ef Gud garner eru fra
hefur ecke þyrmt nætturlegum Kuistū/ verda ma ad hñ þyrme þier eige helldur. 22 Þar ꝼ sia faller og Daud
þu godgirne Guds ꝫ Aluoru/ Aluoru a þm̄ sem faller eru/ eñ godgirnena a þier/ ef þu sto er/ myklu helldur
dugur blÿfur j godgirneñe/ ellegar verdr þu ꝫ eirneñ afhoggueñ. 23 Og hiner adrer ef þr bl skylldu þeir Dau
ÿfa eige j Vantruñe/ þa vda þr jñplantad9/ þt Gud er mættugur til ad jñplanta þa aptur. du Gydingar vpp
24 Þuiad siertu hogguiñ af þui Oliutrie/ sem af Nætturuñe var ville vidur/ ꝫ j mot Nættu vekiast af Heidin
ruñe ert jñplantadur/ a hid goda Vidsmiors tried/ myklu framar munu þr þa sem epter næ giaña Dæmum.
tturuñe eru/ jñplantast sÿnum eigeñ Vidsmiors Vide. Supra. ut jllos
æmulentur. ꝫc.

25 EG vil eige dylia ꝼ ydur kiærer Brædr/ þeñañ leyndañ Dom/ so ad þier sieud eige mer
nadarfuller/ Forherding er skied eiñ part Israel/ þangad til ad tala Heidingia̋ña er
jñ komeñ. 26 Og allur Israel vde so holpeñ/ epter þui s̄ skrifad er. Vt af Zion mun
koma sa s̄ frelsar/ ꝫ vmsnyr ogudlegu athæfe af Jacob. 27 Og þta er mitt Testament vid þa
nær eg burt tek þra Synder. 28 Epter Euangelio eru þr Ouiner ꝼ ydar saker. Eñ epter Vt
ualninguñe elskader ꝼ Fedraña saker. 29 Guds giafer ꝫ kallan kuña ei ad jdra hñ. 30 Þuiad
lÿka so s̄ þier hafed eige fordū truad a Gud/ eñ nu hafed þier Myskun odlast yfer þra Van

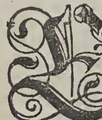
 tru.

keu. 31 So hafa nu hiner z eige viliad trua a Myskun þa ē þier hafed hloted/so ad þr mæ
Gala. 3/22. ttu z Myskunseme ødlast. 32 Þuiad Gud [e] alyktade alla vnder Vantruna/vppa þ ad hañ
myskunade ollum. 33 O huilijk dypt audæfana/ bæde Spekeñar z so Guds vidurkienningar/
Huorsu Obiñanleger eru hañs Domar/z oransakanleger eru hñs Veiger ? 34 Þui huor
Esa. 40/13 Sap. 9/13 1 Cor. 2/16. hefur þeckt Herrans sinne? Eda huor hefur hñs Rædgiafe vered? 35 Eda huor hefur hon
um nockud fyrre giefed/so ad hm̃ mætte þ verda endurgollded? 36 Þuiad af hm̃/z þ hñ og
j hm̃ eru aller hluter/hm̃ sie Dyrd ad eilijfu Amen.

d (Guds Giafer) Gud hefur giefed oss siñ Son / z kallad oss fyrer sitt Evangelium/huør hañ vill ecke hey ra/vid hañ mun hañ eckert sierlegt og einkanlegt giøra/so sem Pistelleñ til Ebreos 6/ z 10 auvysar.

e (Alycktade) Athuga þessa Høfudgrein/sem fordæmer øll Verk og Mañlegt Riettlæte/z vpphefur alleina sta Guds Myskunseme sem Meñ fa fyrer Truna.

XII

Philip. 4/18. S amiñe ydr kiærer Brædr/þ Myskun Guds/ad þier giefed ydra Lijkame til
þss offurs ē lifande er z heilagt/z Gude þacknæmt/ huort ad er ydar [a] skynsā
1 Pet. 2/5 leg þionusta. 2 Og hedged ydur eige epter þessum Heime/ Helldur giored ydur
Ephe. 5/17. vmskiptelega med endurnyungu yduars hugskots/so ad þier meiged reyna hu
1 Thess. 4/3. ad sie godur/þægur z algiørdur Guds Vilie. 3 Þuiad eg seige þ þa Næd sm̃
mier er giefeñ / huorium sem einum ydar a mille/ þad eingeñ hallde meir
vt af sier enn hønum ber af sier ad hallda / helldur hallde hann wt af sier Hoofleg a/
1 Cor. 12/11 epter þui sm̃ Gud hefur vtskipt huorium og einum mæling Truareñar. 4 Þuiad lijka
Ephe. 4/7 sm̃ vier hofum marga Limu a einū Lijkama/eñ aller Limerner hafa ei eins hegdan. 5 Lijka
so erum vier marger eiñ Lijkame j Christo/Eñ vor a millum erū vier huor añars Limur. 6
Og høfū marghættadar giafer/epter þre Næd sm̃ oss er giefeñ. Hafe nockur Spædom/þa
sie hñ [b] Truñe lijkur. 7 Hefur nockur Embætte/þa giæte hñ sijns Embættis/ [c] Kieñer nockr
þa vackte hañ Kieñingena. 8 Amiñer nockur/þa hygge hñ ad þre Amiñingu/Giefr noc
kur/þa giefe hñ einfalldlega/Stiornar nockur/þa stiorne hñ med ahyggiu/Fremur z nock
ur Myskunseme/ þa giøre hñ hana med godfyse.

9 Lijkañ sie flærdarlaus/Hatid hid vonda/Eñ loded a hinu goda. 10 Ydar Brodurlegur
Ephe. 4/3. Amos. 5/15. 1 Pet. 2/22. Kiærleike sie af Hiarta ydar a mille/Huor verde fyrre til virding ad veita ødrum. 11
Vered eige later/ j þui þier eiged ad viña/Verid gloande j Andanum/ Hegded ydur
epter tijdeñe. 12 Vered glader j Voneñe/Eñ þolenmoder j Hugleñe/Stadfaster j Bæneñe.
13 Añest Naudþurfter Heilagra/Kostgiæfed Giestriisne. 14 Blessed þa er ydr ofsækia/Bless
1 Pet. 4/9 Ebre. 13/2 Matth. 5/44 ed eñ Bolued eige. 15 Fagned mz Fagnendū/eñ Græted mz Grætendū. 16 Vered samhuga
Prov. 3/27 jñbyrdis/Stunded ei þad / huad hætt er/ helldur hallded ydur nidur til þra Lægu / Halldid
Esa. 5/21 ydr ei sialf vijsa. 17 Giallded onguū jllt a mote jllu/leggid kapp a Godmensku vid hūn Mñ.
Prov. 20/22 18 So myked sm̃ mogulegt er/þa hafid Frid vid alla Meñ. 19 Hefned ydar ecke sialfer(mijn
1 Pet. 3/9 er elskulegustu) helldr giefid rwm Reide(Guds) Þuiad skrifad er/Mijn er Hefndeñ/Eg vil
Ebre. 12/14 endurgiallda seiger DROTtiñ. 20 Nu ef Ouin þiñ hungrar/þa gief hm̃ Fædu/Þyrst hñ
þa gief hm̃ ad dreeka/Nær þu giører þtta/þa safnar þu [d] Glodū Ellds yfer Hofud hm̃. 21
Læt ei yferstijga þig hid vonda/helldur yferuiñ þu hid vonda med godu.

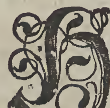
d (Gloodum) Ad leggia Elldsglod er vppa Høfuded er þad/ad vor Ovinur verdr sialfum sier reidur/vegna vorra Velgiørda/þad hañ hefr giørt so jlla vid oss.

a (Skynsamleg) S. Paall kallar hier øll Offur/Verk og Guds Þionustu/oskynsamlega/ þa þaug skie fyrer vtan Truna og Guds Kyñingu.

b (Truñe) Aller þeir Spædomar sem leida Meñ til Verkaña z ecke til Christum/so sem þess einka Trunad a rtraust sins/huørsu merkeleger sem þeir eru/þa eru þeir ecke Truñe lijker/so sem Openberingar Framlideña/ Messur/ Pilagrims reysur/Føstur/z H. Maña Þienustu ad leita.

c (Kieñer) Þier kieñum þeim sem ecke ædur vita edur skilia/Eñ Meñ aamiña þa sem ædur vita.

XIII

1 Pet. 2/13 Huor Madr sie Valldstiorniñe vndergiefiñ/sm̃ yfer hm̃ Makt hefr/Þui þar
Sap. 6/4 er eige nockur Valldstiorn/vtañ af Gude/Eñ huar Valldstiorneñ er/ þa er
Tit. 3/1 hun af Gude skyckud. 2 Huor nu motstendr Valldstiorneñe/sa stendur j mote
Guds skyckan/Eñ þr sm̃ j mote standa/munu yfer sig taka Doms æfelle. 3
Þuiad Valldid er ei godum verkū/helldur vondū til skielfingar/ Eñ villtu ei
ge ottast Valldstiornena/þa giør huad gott er/z muntu Lofstyr af heñe ha
fa. 4 Þuiad hun er Guds Þienare/ þier til goda/Enn ef þu giører huad Vondt er/ Þa
mattu ottast/þuiad hun ber eige Suerded forgiefins/Þuiad hun er Guds Þienare og eiñ He
gna

Hegnare til strøffunar s̄ jlla giora. 5 So vered nu aꝼ Naudsyn vndergiefner/eige alleinast
a Hirtingariñar vegna/ Helldur z lÿka eirneñ ꝼ a Samuiskuñar saker. 6 Þar ꝼ skulud þier
z Skatt giallda/ꝥt þeir eru Guds Þienarar/ s̄ slÿkar Verndaner skulu styrkia.
7 Þui gieꝼed ꝥ huoru̅ s̄ þier skylduger erud/ þm̄ b Skatt/s̄ skattur heyrer/ þm̄ Toll er
tollur heyrer/þm̄ Otta er otte heyrer/þm̄ Heidur sm̄ heidur heyrer. 8 Verid onguñ
vm neitt skylduger/ nema ꝥ þier elsked hu̇ añañ jnbyrdis/þui huor hñ elsk' añañ/sa
heꝼz Logmaled vppfyllt. 9 Þuiad þar seigest/Þu skallt ei Hor drygia/ Ei Mañ vega/ Ei
stela/Eige Liuguitne mæla/Þu skallt z eige girnast/Og eꝼ þar er noekud añad Bodord fra
m̄ueigis/þa felst ꝥ j þessum ordu̅/ Elska skalltu Naunga þiñ s̄ sialꝼañ þig. 10 Elskan gior
er ecke Naungañu̅ mein/ Þui er nu Elskan Logmælsins Vppfylling.
11 OG med þui ad vier vitu̅ slÿkt/s̄ er tÿmañ/ꝥ tÿme er vpp ad rÿsa af Suefneñu̅(af þui
ad vor Saluhialp er nu nær/helldz eñ þa v' itrudu̅) 12 Nottiñ er vmlideñ /eñ Dag
uriñ tekur ad nælgast/Leggiu̅ þui af Verkeñ Myrkrañа/z jskrydu̅st Herklædu̅ Lios
sins. 13 Latum oss ganga Erliga sm̄ a Deige/eige j Oꝼ ate eda Ofdryckiu/ eige j Legu
koꝼum/z Munadarlÿfe/eige j þrættan nie Ofundspke. 14 Helldur jklædest þier DROTT
ne Jesu Christo/Og c Ræked Holldid/ þo so ꝥ fremie ecke sÿnar girnder.

c (Ræked) Þad er/pÿned ecke Lÿkamañ meir eñ hañ þoler/med oværelegum Heilagleika/ Vøkum/ Føstum/ Jhugañ/so sem Hræsnarar giøra.

a (Samuiskuñ') Verralldlegt valld er vegna tÿmanlegs Fridar/ þar ꝼ er Samuiskañ skylldug vegna til bærlegs Kiærleika/ ad vera þui vndergieꝼeñ.

Exod. 10/14
Deut. 5/18
Leuit. 19/18
Matth. 22/39
Gal. 5/14

b (Skatt) Sia þu ad gott þad er ad gieꝼa Skatt z veita Hlydne / þui þar med hialped þier til ad vernda þa Godu/eñ straꝼꝼa þa Vondu/þ' ꝼyrer vned þar vel vid.

XIIII

Nn þñ s̄ Breyskz er j Truñe þa añist/ecke til a Efasälegra särædna. 2 Añ'
truer hñ meige alls neyta/ eñ hiñ sm̄ Breyskur er/ ete hñ Jurter. 3 Eñ huor
ed etur hñ ꝼorsmae ecke þañ sm̄ ecke etur/Og hñ sm̄ ecke etur/dæme eige þañ
s̄ etur/þui Gud hefz añast hñ. 4 Hůr ertu sm̄ añarlegañ Þion dæmer? Hañ
stendz eda fellz sÿnu̅ Lauarde/Eñ hñ fær vel vidriett aptz/ꝥt Gud er mættug
ur hñ vid ad rietta. 5 Añar helldur meir af ødrum Deige/eñ af odrum/Hiñ
añar helldur alla Daga jafna/ Huor eiñ vere b viss vppa sÿna Meining. 6 Hñ sm̄ af De
igenu̅ helldur/giorer ꝥ ꝼ DROTtne/Og hiñ sm̄ þar helldur ecke aꝼ/hñ giorer ꝥ z ꝼ DR
OTtne /Og huor ed etur/sa etur DROTtne/ꝥt hañ giører Gude þacker/Og hñ sm̄ ecke
etur/hñ etur eige DROTTne/z giorer Gude þacker. 7 Þuiad eingeñ vor lifer sialꝼum sier
z eingeñ deyr sier sialfu̅. Þui ef vier liꝼu̅/þa lifu̅ vier DROTtne/deyu̅ vi' þa deyu̅ vi' DR
ottne. 8 Þar ꝼ/huort vi' lifu̅ eda deyu̅/þa eru̅ vier DROTtins. 9 Þuiad þar ꝼ hefz Christ
us daid/z vpp aptur risid z endurliꝼnad/ꝥ hñ sie DROTTeñ yꝼer Liꝼendum z Daudum.

a (Efunarsamlega) Þar eru tueggia handa slags Christner/sumer sterker j Truñe/sumer veyker/ Þeir ꝼyrre ꝼyrerlyta þa Veyku oꝼ diarꝼlega/ Þeir adrer hneyxla sig oꝼ auduelldlega a þeim sterku. Nu ættu bader ad haga sier epter Kiærleikanum/so ad huøruger hrygdu nie dæmde adra/ helldur giørde z liete ogiørt/huad hu ørium vm sig var naudsynlegt.

Jacob. 4/13

b (Viss) ꝥ er/ sie ecke ostodugur og eꝼasamz j siñe Samuisku/ helldz vere øruggur þar vm/ad þad sie eingiñ Synd ꝼyrer Gude/huad helst sem hañ etur/ eda dreckur.

10 Eñ þu/Huad dæmer þu þiñ Brodur? Eda þu hiñ añar/ Huar ꝼ forsmær þu þiñ Brod
ur? Þui vier munu̅ aller skyckast ꝼ Christi Domstol. 11 Epter þui s̄ skrifad er/so sañarlega
s̄ eg life/seiger DROTtiñ/c Mier skulu oll Knye beygiast/z allar Tu̅gur skulu Gud vidur
kieña. 12 Þa mun z huor s̄ eirn ꝼ sialfañ sig giøra Gude reikningsskap. 13 Fyrer þui latum
oss nu eige ꝼramarmeir dæma huor vm añañ/ Helldur dæmed ꝥ myklu framar /ad eingeñ
setie nockra æsteyting edur hneyxle ꝼ siñ Brodur.
14 EG veit ꝥ/z em ꝥss fullujs j DROttne Jesu/ad þar er eckert almeñelegt j sialfu si'/
nema þm̄ s̄ ꝥ reiknar ꝼ almeñelegt/hm̄ er ꝥ d almeñeligt. 15 Nu eꝼ Broder þiñ stur
last ꝼ þiñar fædu saker / þa geingur þu þegar eige epter Kiærleikanum/Miñ kiære
ꝼordi arꝼa eige þañ mz þÿnum mat/ꝼ huorn Christur er daiñ. 16 Fyrer þui kostid kapps æ
ad e ydar Audur verde eige lastadur. 17 Þuiad Guds Rÿke er ecke Matur z Dryckur/helld
dur Riettlæte z Fridur/z Fognudur j heiløgum Anda. 18 Huor hñ þionar Christo þar mz
sa er Gude þeckur/z Moñum giedꝼelldur. 19 Fyrer þui latum oss stunda epter þui/sm̄ til fri
darens þienar/z ꝥ s̄ oss þienar til betrunar/vor a mzal. 20 Miñ kiære/fordiarfa þu ei Gudz
verk/ꝼ Matarins saker/aller hluter eru ad soñu hreiner/eñ ꝥ er hm̄ eige gott sm̄ ꝥ etur med
æsteytingu siñ' Sämuisku. 21 Myklu betra er/ad þu eter ecke Kiøt/z dreck' ei Vÿn/edz ꝥ noc
kud s̄ þiñ Brod' steit' sig a/eda argast af/edz veykist vid. 22 Hafir þu trüa/ þa haf hna a hia
sialfu̅ þier/ꝼ Gude. Sæll er sa s̄ ongua Samuisku giører sialfu̅ sier/j þui/hañ medtekur/

c (Mier) Þa hlytur Christur ad vera sañur Gud/ med þui slÿkt skal skie ꝼyrer hans Domstole.

d (Almeñelegt) ꝥ er so miked sm̄ saurugt eda Okl ært / so sem þad er eige er vygt nie helgad.

e Ydar Audur/ Evangelium er vor Audur / eñ ꝥ ad þui verdz last an til løgd/ valld a þeir sm̄ Christelegt Frelse Handtiera/herꝼelega z ovÿslega/ hinum Breyskeruudu til Hneyxlunar.

32 Eñ huor s̄ efaſt þar vm/ ⁊ etur þo/ ſa er fordæmdur/ þt ꝥ ſkier ecke af Truñe. Eñ huad
ei er vtaf Truñe/ ꝥ er Synd.

XV

En vier s̄ ſtyrkuer erū/ſkulum vmliþda Vanmætt þra s̄ a Breyſkuer eru/ ⁊ ha
fa eige giedþeckne a ſialfum oſſ. 2 Og huor s̄ einn vorra hegde ſier ſo/ ꝥ hann
þecknest ſynum Naunga j godu/ til betrunar. 3 Þuiad Christꝫ hafde ecke gied
þeckne a ſialfū ſier/ helldꝛ epter þui s̄ ſkrifad er/ Þeirra Smanner s̄ þig ſmæ
du/ fiellu yfer mig. 4 Eñ huad s̄ ædur ſkrifad er/ þa er ꝥ ſkrifad oſſ til Lærdōs
ſo ad vier f þolinmæde ⁊ Huggū Ritningariñar / hefdū Vonena. 5 Eñ Gud
þolinmædeñar ⁊ huggunariñar giefe ydur ꝥ/ ad þier ſieud eins Siñis ydar a nille/ epter Jesu
Christo. 6 So ad þier mættud mꝫ einu ſamhellde/ ⁊ einū Muñe dyrka Gud/ og Fodur vors
DROttins Jesu Christi. 7 Þar f añeſt hú añañ/ lyka s̄ Christur añadeſt ydur/ Gude til lo
fs. 8 b Eñ eg ſeige Jesū Christū vid hafa c Þionuſtumañ Vmſkurnariñar/ f Gudz Sañleika
ſaker/ til ſtadfeſtu Fyrerheitaña/ s̄ til Fedraña eru ſkied. 9 Og ad Heideñ Lydur lofade Gud
f Myſkunſemiñar ſaker/ epter þui s̄ ſkrifad er/ Fyrer ꝥ vil eg vegſama þig/ medal Heidiña
þioda/ ⁊ þynu Nafne ſyngia. 10 Og enn aftur ſeiger hñ/ Fagned þier Heidingiar medꝛ
hñs Folke. 11 Og eñ aftur/ Lofed þier DROTteñ aller Heidingiar/ ⁊ mykle hñ allur Lydur.
12 Og eñ aftur ſeiger Esaias/ Þad ſkal vera Root Jesse/ ⁊ hañ s̄m vpprysa mun/ til ad ſtior
na heidnū Þiodum/ a hñ munu heidner Meñ vona. 13 Eñ Gud Vonariñar/ fylle ydur med
ollum Fagnade ⁊ Fride j Truñe/ ſo ad þier hafid gnooglega Von f Krapt heilags Anda.

c (Þionuſtumañ) ꝥ er Poſtula/ Predikara/ Sendemañ/ s̄m ſendꝛ vr perſonulega til Gydinga/ eñ ei til Heidingia.

14 Mn eg em d fulluiſs vm ydꝛ Brædur myñer/ ad þier ſialfer erud fuller godgirne/ vp
fylldꝛ af ollū ſkilninge/ ſo ad þr gieted æminñt hú añañ. 15 Eñ eg dyrfdeſt ei ad ſydꝛ
ydur nockud til ad ſkrifa Brædur myñer / og ydur ad æminña / vegna þrar Nædar
s̄ mier er af Gude giefiñ. 16 Þad eg ſkule vera Chriſts Þienare/ mꝫal Heidiña Þioda/ til
ad offra Guds Euangelium/ ſo ad heidiñ Lydur yrde Gude þægelegt Offur/ helgad f heilag
añ Anda. 17 Þar f giet eg hroſad mier j Christo Jesu / ad eg e þiona Gude. 18 Þuiad eg
dyrfdeſt ei nockud ad tala/ þad Christur ei hefde giort fyrer mig/ ad koma Heidiñe Þiod til
Hlydneñar/ Fyrer Ord ⁊ Giorder. 19 Fyrer Krapt Teiknaña ⁊ Stormerkiaña/ ⁊ f Mætt
Guds Anda/ ſo ad eg hef j fra Jeruſalem/ allt vm kring / jnn til Illiricum/ vppfyllt allt
med Christi Euangelium. 20 Og ſierdeilis lagt Kapp a ad predika Euangelium þar/ huar
Nafn Chriſts var eige f kuñugt/ ſo ad eg bygde eige vppa añarlegañ Grunduoll. 21 Helldur
epter þui s̄ ſkrifad er/ Þeim s̄ eckert var af hm̄ bodad/ þr ſkulu ꝥ ſia / Og þeir er ꝥ hafa ei
ge heyrt/ þr ſkulu ꝥ ſkilia. 22 Þetta er tilefned/ huort mier hefur optſiñis tælmad til ydar ad
koma. 23 Og fyrſt eg hefe nu eige rwm meir j þeſſum Londū/ eñ eg hefe þo haft epterlangan
vm morg ær ad koma til ydar/ þa vil eg koma til ydar. 24 Þa eg reiſe til Spania. Þuiad eg
vænte ad eg mune reyſa þar vm ⁊ ſia ydur/ ⁊ af ydur þangad leiddur verda/ Þo ſo ad eg take
ædur hugſſd hia ydur/ vm ſtundar ſaker.

25 EN nu reiſi eg til Jeruſalem/ þm̄ Heilogu til þienuſtu. 26 Þui g þeir af
Macedonia ⁊ Achaia/ hafa h velviliuglega ſamañlagt nockurn almeñelegañ pening
aſtyrk/ þm̄ Fatæku Heilogū/ s̄ eru j Jeruſalem. 27 Þad hafa þr viliuglega giort/
þr eru ⁊ þra Skulldamen/ þui fyrſt hiner Heidnu eru hluttakarar ordner/ þra andlegra Aud
æfa/ þa er ſkaſſellegt ad þr ſynde þm̄ adſtod/ j lykamlegum Audæfū. 28 Eñ nær eg hefe þett
a framkuæmt/ ⁊ i Jñſiglad þm̄ þañ auoxt/ mun eg ferdaſt fram vm hia ydꝛ j Spaniam. 29
Eñ eg veit nær eg kiem til ydar/ ꝥ eg mun koma mꝫ fullre Bleſſan Chriſts Euangelij.

30 EN eg beide ydur Brædur myñer/ f vorn DROTtiñ Jeſum Chriſtū/ ⁊ f Kiærleik
a Andans/ ad þier hialped mier til ad ſtryda j ydrū Bænū f mier til Guds. 31 So
ad eg frelſiſt fra þm̄ Vantruudū s̄ a Gydingalande eru/ ⁊ ꝥ myñ Þionuſta s̄ eg gio
re til Jeruſalē/ verde þm̄ Heilogu þacknæm. 32 So ad eg mætte f Guds Vilia til ydar koma
mꝫ fagnade/ og endurnæra mig med ydꝛ. 33 Eñ Gud Fridarins ſie med ollum ydur/ Amen.

XVI

Vora

a (Breyſkleger) þeſſe Capitule tal ar vm þa s̄m hafa breſt j ſynu Framferde/ s̄m þr ed falla j opinberar ſynder/ edur Leſte/ ad meñ ſkule lyda ⁊ ecke vtſkufa þm̄ þar til þr ſtyrkna So s̄m hñ j fyrer farande Cap. kieñde/ ad breyta vid veykar Samuiſkꝛ.

b Suma Sumarū þſſa Piſtils/ er ad Gud vill ad aller bæde Gydingar ⁊ Heidingiar/ verde saluholpner.

d (Folluiſs) ꝥ er þo ad þier hafed ecke þorf æ mynu ſkrife/ þa þreng er mier þo mitt Embætte þar til/ huort eg hefi af guds nad/ ad eg kieñe ⁊ æmiñe ydur/ ⁊ huorn Mañ.

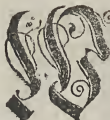
e (Þiona) ꝥ er eg er hñs Kieñemadꝛ

f (Ei kuñugt) mꝫ þui þier hofdud ædur lært/ þa flytte eg mier þſſ ſydur til ydr med þui eg hafde añarſtad ar plaſſ/ þar Chriſtur var eñ nu ecke predikadur.

g Athuga hier Poſtulega Art/ huad hofſālega/ ⁊ liuflega. S. Pall oſkr þeſſarar Hialpar af Romuerium.

h Veluiliuglega) ꝥ er giarnaun.

i Innſiglad) þad er trulega og vel geymt/ og afhendt þetta fra mier.

Ora Systur Pheben fel eg ydur a Hendr/huor ad er Þionustukuiña Safn
adarins j Kenchrea. 2 Þad þier medtakid hana j DROTtne/so sē Heilogū
hæfer / z giored henē hiastod j hūiu þui Verke/ ē hun kañ ydar vid ad þur
fa/ꝥt hun hefur morgū hiastod veitt/z mier sialfū. 3 Heilsid Priscam z A
quilam/mijnū Hialparmoñum j Christo Jesu. 4 Þau ed sijna Hælsa hafa
vtsett ꝥ mitt Lijf/huoriū ecke alleinasta eg giore þacker/ helldur allur Søfn
udur heidiña Þioda. 5 Og heilsid þm̄ Safnade ē j þra husi er/Heilsid Epænetū mijnū elsku
legū/sa ē ad frūuoxtur er þra j Achaia j Christo. 6 Heilsid Mariam/hū mykla mædu z Er
uide hefur hafft med oss. 7 Heilsid Andronico z Junian/mijnū Næfrændū z Sambandingi
um/huorier Nafnfræger Postular eru/ z ꝥ mig voru j Christo. 8 Heilsid Amplian mijnum
elskulegasta j DROTtne. 9 Heilsid Vrbano vorū Hialparmañe j Christo/z Stachyn mijn
um elskulegum. 10 Heilsid Apellen ē forsocktur er j Christo/Heilsid þm̄ sem eru af heimele
Aristobuli. 11 Heilsid z mijnū Frænda Herodionem. Heilsid z þm̄ af heimkyñe Narcissi/ē eru
j DROTtne. 12 Heilsid Triphena/z Tryphosa/þær ed erfidudu j DROttne. Heilsid Per
sida elskulegre / huor ad myked hefur erfidad j DROTtne. 13 Heilsid Ruffo hinū Vtual
da j DROTtne/z hn̄s Modur z miñe. 14 Heilsid Asyncritum z Phlegontem/Herman/Pa
troban/Hermen/z þm̄ Brædrū ē hia þm̄ eru. 15 Heilsid Philologū z Julian/Nercū z Sys
tur hn̄s/z Olympan/z ollū Heilogū ē hia þm̄ eru. 16 Heilsid huor odrū ydar a mille/mz hei
logum Kosse/Ydur heilsar Christs Søfnudur.

17 Eñ eg miñe ydur a goder Brædur/ad þier hafid gæt a þm̄ ē Rugl z hindraner vppbyria
j giegn þm̄ Lærdome ē þier hafed lært/z snued fra þm̄ somu. 18 Þuiad þesshattar Meñ þi
ona eige DROTtne Jesu Christo/helldur sijnū Maga/z ꝥ sætleg Ord/z fagurlegt Mæl
tæke tæla þr Hiortu Meinlausra. 19 Þuiad ydar hlydne er a medal huors Mañs vtkomeñ/
Fyrer ꝥ fagna eg ydar vegna/Eñ eg vil ad þier sieud vitrer vppa hid goda/z einfalld[r] vppa
hid Vonda. 20 Eñ Gud Fridarens mun jñañ skams nidurtroda Satan vnder ydar Fætur/
Nad DROTtins vors Jesu Christi sie med ydur.

Þetta er talad vm allañ mañlegann Lærdom.

21 Ydur heilsar Timotheus miñ Hialparmañ/z Lucius z Jason/z Sosipater/mijner Næfr
ændur. 22 Eg Tertius heilsa ydur ē þetta Brief skrifade/j DROTtne. 23 Ydur heilsar
Gaius miñ/z alls Safnadarins Husbonde/Ydur heilsar Erastus/ Borgareñar Fiarrentu
Vordr/z Quartus vor Brod[r]. 24 Nad DROttins vors Jesu Christi sie mz ydur ollū Am̄.
25 Eñ hm̄/ē mættugur er ydur ad styrkia epter hliodan mijns Euangelij/z predikanar/ wt
af Jesu Christo/ꝥ huoria sa Leyndur domur er opiñberadur/ē j fra Verallðar Vppha
fe hefur yfer vered þagad. 26 Eñ nu opiñberadur z auglystur ꝥ Ritning[r] Spa
mañana/epter bode eilijfs Guds/ Truariñar Hlydne/til Vppreisingar/
medal allra Heidiña Þioda. 27 Þeim sama Gude/sem alleina er
vitur/sie Dyrd fyrer Jesum Christum ad eilijfu/ Amen.

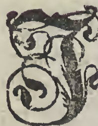
Timotheus. Actor. 16/1. Philippen. 2/19.

Ephe. 3/20

Actor. 18/2.

Til Romueria
Sendur af Corintho/ꝥ Pheben/ē Þionustu
kuiña var Safnadarins til Kenchrea.

Formale hiñs fyrra
Pistils til Corinthios

þessum Pistle æmiñer hiñ heilage Pæll þa j Corintho Borg/ꝥ þr skule sam
helldner vera j Truñe/z j Lærdomeñum/hafande vakt a þui/ad þr lærdu vel þssa høfud gr
ein/ sem er (ꝥ Christur sie vor Saluhialp)a huoria grein allar mañlegar skynsemder og Vijs
domar hafa sig a reked.
Þui lijka sē nu vpphefia sig a vorum Døgum/j fra þui ad Euangelium kom j auglios/mar
gar fawijser sialfbirgingar (þa vier køllum Partiska anda/Villumeñ/og Riettara) huorier
allt ofsneña eru kloker z lærder ordner/z eige fa ꝥ myklum Meistaradom z Vijsdome halldid
sig lyka nockrum/eda samlinda. Sa Eine vill hingad/ hiñ Añar þangad/so sē ad være þad
stor

Høfudgrein Christelegs Lærdoms.

Art og Edle Villumanna.

ſtor Smaan/ ef huør hefde ei ſyna eigen̄ meining/⁊ framſette ecke ſin̄ eigen̄ Vyſdom/huoriũ eingin̄ fær ſnued
aptur til ſyns Viſkuleyſis/ en̄ þo vita þr j þele nidre/ allz eckert/nie vnderſtanda/ af hinum rietta høfud
Grunduelle/þott þr gialfre margt vm þetta/med Muñenum. Lyka ſo ſkiede a Døgum hin̄s hei
laga Paals/ þa er hann hafde kient ſynum j Corintho/ þa Chriſtelegu Tru/ ⁊ Frelſed af Logmalenu/ Þa
Huad S. Paal hefur hent. hoofu ſig ⁊ vpp hiner fauuſu Sialfbirgingar/ ⁊ otyduger Sialfuitringar/ſm̄ jñleiddu Oſamþycke j þan̄ ſam
þyckelega Lærdom/giørande ſo ſundurþyckan̄ flockadraatt/medal truadra mañа/Þan̄ eine villde Vera Paals/hi
nn añar Apollos/þan̄ eine Petri/en̄ añar Chriſti/Eirn villde vmſkieraſt lаta/en̄ añar ecke/Þan̄ eine villde gyp
Hneyxlaner ⁊ Flockadraattur fra j Corintho. taſt / hin̄ añar ecke/ Þan̄ eine villde eta Skurgoda forner/en̄ añar ecke/Sumer villdu vera lykamlega frialſer/
Og nockrar Konur villdu med vtſlegnu Haare ganga/⁊ ſlykt añad þeſſu lykt/Þar til þr komu ſo fiærre/Þad
eirn drygde ſuyuirduglegan̄ miſuerknad a mote Frelſenu/takande ſyna Stiupmodur til eigen̄ ords/Og ſumer
hielldu alls eckert vtaf Vppriſuñe daudra Mañа/ En̄ adrer næſta lytid af Sacramentenu.
Suøgt ad ſeigia/Þad gieck mieg jlla ⁊ naſta oſkickanlega til/ſo ad huor eirn villde Meiſtare vera ⁊ kieña
⁊ þ eina giøra med Gudſpiøllen/Sacramenten/Truna/huad hm̄ gott þotte/Og lietu a medan þeſſa høfudgre
in fara/⁊ vnder fotum liggia þ Chriſtur ſie vor Saluhialp Riettlæte ⁊ Endurlauſn lyka ſo ſm̄ hefdu þeir ꝥ
laungu kuñad þta vtan ad/ Af þui ad ſoddan ſtycke fær ecke vid magt ad blyfa / huar Men̄ ſialfer vpphefia
Kloker ⁊ vitrer ad þikiaſt.

Allu deile lyka/ eins og þ geingur nu til med oſſ / ſydan̄ vier opinberudum j þyduerſkuñe(ſeiger meiſ
taren̄)Þetta Euangelium vtaf Gudlegre Naad/ þa vill huer ⁊ eirn hin̄ ædſte Meiſtare vera/ ⁊ hafa hi
nn heilaga Anda alleina/ Lyka ſm̄ Euangeliũ være ꝥ þn̄ ſkulld predikad/ad vier ſkylldum leita vorr[r]
fordilldar/audſynande vorn klokleika/⁊ ſkynſemd þar jñe/So ad þeſſer Corinthiu Borgarmen̄ meiga vel vera
eitt Epterdæme ⁊ Speigell/vors Folks a þſſum tymũ/huort ed þørf hefde eins þuilyks piſtils / En̄ þ hlyter
ſo ad vera/ ⁊ ſo a þ Euãgelio ad gãga/ þ hiner heimſku ſialfbirging[r] ⁊ otyduger Vitring[r]/eiga vpp ad byr
ia flockadraatt ⁊ hindraner/ſo ad þr ſm̄ reynder eru(epter þui ſm̄ hier ſeiger hin̄ heilage Paall)opinberer verde.

Suma ⁊ jñe halld hin̄s fyrſtu Fiøgra Capitula. Fyrer þui ſtraffar ⁊ fordæmer hin̄ heilage Paall ſlykan̄ ſkadſamlegan̄ Vyſdom/næſta
aluarlega/Og giører þuilyka heilaga nefuitringa aptr ad vitleiſingum/ ⁊ ſeiger bert vt/ad þr vite ec
kert af Chriſto/nie af hañs Anda ⁊ Aſtgiøfum/þær oſſ eru j Chriſto Jeſu veittar/⁊ þr ſkulu en̄ nu
taka til ad læra/ þr hliota andleiger ad vera ſm̄ þ ſkulu vnderſtanda / En̄ ad vilia vitrer vera/⁊ klokleik ſin̄ j
Euangelio ad ſyna/þ er ein riett hindran/og hamlan/Gud og Chriſtum ad vidurkieña/En̄ flockadraatt ⁊ ſun
durþycke vpp ad byria/þar er klokleg ſkynſemd/⁊ Vyſdomur vel tilhæfelegur/ſo ad þr verde ad eins Heimſker
Ad vilia vera vitur j Euangelio ſialfuitringar/og Chriſtner villingar/En̄ DROTten̄ vorn Jeſum Chriſtum fa þr alldrei riettelega vidurki
eñt/nema þeir ſnuiſt aptur j þid forna Viſkuleyſe/⁊ læte ſig ſo lytelatlegana/færa og læra/ꝥ þad einfalldlega
Guds Ord/Slykt giører hn̄/og vm hønd hefur j hinum fyrſtu fiorum Capitulum.

v J hinum fimta ſtraffar hn̄ þa myklu Oſkickun/þeſſ hin̄s ſama ẽ ſyna Stiupmodur hafde
til Ecktа teked/ og vill bañfæra hn̄ og Diøflenũ giefa/Giefande þar med eirn Riettan̄ Form huørnen̄ Bañed
ætte ad handtieraſt/ad þeim ſm̄ ſekur er ſkule ſeigiaſt hn̄s opinberer Leſter/ med ſamþycke Chriſtelegs ſafnad
ar/ ſo ſm̄ ad Chriſtur kieñer og ſialfur/Matth. 18.

vj J ſiøtta ſtraffar hn̄ Agg ⁊ Þrætumal fyrer Domſtolum/ſierdeilis ꝥ Heidnũ monnum/⁊ van
truudum/Og kieñer ad þr ſkule jñbyrdis ſakernar forlyka/ellegar Rangindiñ lyda.

vij J hinũ Siøunda vnderuiſſar hn̄ af Hreinlyffenu/ ⁊ Hiuſkaparbandenu/lofar Hreinlyfed/⁊
Jungfrurdomen̄/ ad þeir ſem lifa þar j giete þeſſ betur Gudſpiallaña giætt / ſo ſm̄ ad ſialfur Chriſtur kie
ñer Matth.19 / 18 af þm̄ Hreinlyfismoñum ſm̄ vegna Gudſpiallaña edur Himnarykis eru hreinlyfer /En̄
Paall vill onaudugan̄ og ofuingadan̄ Jungfrurdom hallden̄ hafa/vtan alls haſka meire Synda/ añars ſie hiu
ſkaparbanded betra/en̄ hreinlyfis bindindid/þ jduglega veykeſt j bruna.

viij J hinũ ættunda allt til hins Tolfta/høndlar hn̄ marguiſſlega/huornen̄ ad vier ſkulum ly
da og handtiera vid breyſkuar Samuiſkur/j vtuortis efnum/ſo ſm̄ ad er j Matarnautn/Dryckiu og klædabur
de/ og j tydkan Sacramentaña/ Fyrerbiodande j øllum ſtødum/ þad hiner ſtyrkuu ſkule forſma þa Veyku
ix Af þui ad hn̄ ſialfur/þott hn̄ være ein̄ Poſtule/þa hafe hn̄ ſm̄ ædur halld:d ſig j fra mørgum þm̄ hlutum þ[r]
x hn̄ hafde þo godan̄ riett til/Þar til ad þeir ſtyrkuu meige vera ottaſlegner vm ſig/af þui ad fordũ daga/eru
xj ſo marger af Jſraels folke forgeingner/ ſm̄ þo voru ædur aller ſaman̄ vtleidder ꝥ Daſemdaruerken̄ af Egip
talande/En̄ jafnframt þeſſu framſetur hn̄ nockrar hialplegar kieñingar.

xij J hinum Tolfta og Þrettanda/ høndlar hann / huorſu marghættadar ad Aſtgiafer
Guds eru/a medal huorra þ Kiærleikuren̄ ſie þo hiu beſta/ſo ad þr drambe ſig ecke/helldur jñbyrdis ſamþyckt
xiij lega þione huor ødrum/med þui ad þar er eirn Gud/eirn DROTTen̄ / ein̄ Ande/og alltſaman̄ eitt/ huorſu
marghættad ſm̄ þad er.

xiiij J þm̄ Fiortãda/kien[r] hn̄ Predikurũ/Spamoñũ ⁊ Søngmoñũ/ þ þr ſkulu ſkickanlega jdka
ſynar Gaafur / alleinaſta til betrũar/framſetia ſynar Predikaner Kunſt ⁊ Greineſeme/ en̄ ei til eiginlegrar
Lofdyrdar.

xv J fimtaanda ſtraffar hn̄ þa ſømu ẽ ranglega hafa lært ⁊ truad vm Holldſins Vppriſu.

xvj J hinum ſydaſta miñer han̄ þa a/vm brodurlega hialp/d þeir ſkuluveita ſtyrk þm̄ þurftug
u Tymanlegrar Næringar.

Hin̄

Til Corinthios

I

PAulus sem er ein̄ kalladur Postule Jesu Chri Vnderskriften
sti/ fyrer Vilia Guds/ z sa Broder Sosthenes. Sosthenes
2 Gudz Soꝼnude j Corintho / þm̄ helgader eru j Christo Je Yfirskriften
su/þm̄ kolludū Heilogū/Sāt ollū þm̄ s akalla Nafn DRO Kuedian
ttins vors Jesu Christi/ j ollū fra Stodū z vorū. 3 Nad z fr
idr/af Gudi vorū Fodr/ z DRottni Jesu Christo sie mz ydr.
4 Hack̄ giøre eg Gude min̄ū jafnā ydr vegna/ ꝧ þa Gudz
Nad s ydur er giefin̄ j Christo Jesu. 5 Pad þier erud
ꝧ hn̄ j ollum Portū audgader/j ollū Lærdome z j oll
um skilninge. 6 Epter þui s su Predikan aꝼ Christo/er krop
tug orden̄ j ydr. 7 So ad þier haꝼed onguan̄ brest j nockre Gi
oꝼ/Epterbidande auglysingu vors DROttens Jesu Christi. 8 Sa er ydur mun stadfest
um hallda/allt ad lokum/ So ad þier sieud ostraffanleger a Deige DROttens vors Jesu
Christi. 9 Þui Gud er trur/ꝧ huorn þier kallader erud til [a] Sālags Sonar hn̄s Jesu Chri 1 Thess. 5/24
sti vors DROTTENS. a(Samlags) ꝥ er Þier erud Samarpar og sameigendur allra godra Hluta mz Christo
10 EN eg amīke ydr kiærer Brædr/ꝧ Nafn DROttins vors Jesu Christi/ꝥ þier hafid
allersaman̄ eina Rædu/ z læted eige nockra tuīstran vera ydr a mille/ Helldur [b] halldid
fastlega til samans j einu Sinne/z eirnre Meiningu. 11 Þui mier er so sagt/vm ydur b So ad þier lated ecke giøra ydr osamþycka.
kiærer Brædur/aꝼ þm̄ sm̄ af Cloes Heimkynne eru/ad Þrætan sie ydar a mille. 12 En̄ eg se
ige þar af/ꝥ sa eine seiger ydar a mzal/ Eg em Pals/ sa an̄ar/ Eg em Apollos/hin̄ þridie Act. 18/24
Eg em Cephe/hin̄ fiorde/ Eg em Christi/Hūnen̄? 13 Er Christur þa j sundurskiptur? Er
nockud Pall ꝧ ydur kroſſfestur? Eda erud þier skīrder j Pals Nafne? 14 Eg þacka Gu Act. 18/8
de/ꝥ eg hefe onguan̄ ydar skīrt/vtan̄ Crispū z Gaium. 15 So ad eingen̄ kun̄e ꝥ ad seigia/ad
eg hafi skīrt j mīnu Nafne. 16 Eg skīrdi z Heimamen̄ Stephane/Framar veit eg ecke/ huort
eg hefe adra skīrt. 17 Þuiad Christur sende mig eige til ad skīra/helldur ad predika E
uangelium/eige med Ordsnilld/so ad eige yrde Kroſſ Christi ad onguu. 18 Þuiad þetta Ord af
Kroſſenum er heimska þm̄ sm̄ fortapader verda/ En̄ oſſ sm̄ hialpast/er ꝥ Guds Kraptur. 19 Esa. 29/14
Þuiad stendr skrifad/Eg vil ad onguu giora Vīsdom Hra Vīsu/z Skilning skynsamra vil
eg burt varpa/Huar eru þr Hygnu? 20 Huar eru þr Skriftlærdu? Huar eru Verалldar Vit Esa. 33/18
ringar? Hefur Gud ecke giort Speke Heims þeſſa ad Heimsku?
21 Med þui Heimurin̄ ꝧ Guds Vīsdom/þeckte ecke Gud j hans Vīsdome/þocknadest Gude
ꝥ vel/ꝧ fauīslega predikan hialplega ad giora/þa sm̄ þar a trua. 22 Med þui ad Gydingar
oska Teikns/z Grikker spyria ad Speke. 23 En̄ vier predikum Christ hin̄ Kroſſfesta / sm̄ er
Gydingū ad soꝼnu hneyxlan/en̄ Grickiū Heimska. 24 En̄ þm̄ sm̄ kallader eru/bæde Gydingū
z Grickiū predikum vier Christum/Guds Krapt z Guds Speke. 25 Þuiad Guds Fauiska er
Møn̄um hygnare/z Guds [b] Veykleike er Møn̄um styrkuare.
26 Alīted goder Brædur ydar Kallan/ꝥ eige eru marger Spekingar epter Holldenu/ei mar
ger Vollduger/eige marger Edalborner kallader. 27 Helldur ꝥ huad heimskligt er ꝧ Heim
enū/ꝥ hefur Gud vtualed/vppa ꝥ ad hn̄ giore Vitringana ad Hneyxlan. 28 Og ꝥ s Veyk
legt var ꝧ Heimenum/ꝥ vtualde Gud/so ad hn̄ giørde ad Hneyxlan ꝥ huad Øflugt er/ Og
ꝥ sm̄ vedla var ꝧ Heimenum/z forsmad/ꝥ hefur Gud vtualed/Og ꝥ s eckert er/so hn̄ giør
de þad ad onguu sem nockud er. 29 So ad eckert Hold skyllde hrosa sier ꝧ hm̄. 30 Vtaf huo
rium þier erud z komner j Christo Jesu/ Huor oſſ er af Gude giørdur til Vīsdoms/z Riettlæ Jerem. 23/5
tis/z til Helgunar/z til Endurlausnar. 31 So ad huor (epter þui sm̄ skrifad er) sm̄ sier hros Jerem. 9/24 2 Cor. 10/17
ar/sa hrose sier j DROTTne.

II

Og eg

Act. 18/1
a (Føst standa) Þar yfer kann Manna Lærdomur ecke ad vera Grunduøllr Samvi[illegible]unnar edꝛ Truarennar.

G eg goder Brædur/þa eg kom til ydar/kom eg ecke med Ordahæd/eda hæꝛ
re Visku til ydar/ad boda ydꝛ Gudliga Predikan. 2 Þui eg hiellt mig eckert vi
ta ydᵘ a mille/vtã alleina Jesũ Christũ þñ hiñ Krossfesta. 3 Og eg vᵃ hia ydꝛ
m ꝫ veykleika/ꝛ med Ugg ꝛ Otta myklũ. 4 Mijn Ord ꝛ mijn Predikan var
ei j snilldarordũ mañlegrar Visku/helldꝛ j audsyning Andans ꝛ Kraptarens.
5 So ad ydar tru skyllde føst a standa/ei a mañlegre Visku/helldꝛ a Guds Kr
apte. 6 Eñ þar vier rædũ vm þ er þo Speke a medal þra sm̃ algiorder eru/ecke þessa Heims
Speke/ꝛ ei þssa heims Høfdingia/huier ed forganga. 7 Helldꝛ seigiũ vier af þre heimugleg
re b hulinne Guds Speke/huoria Gud hefur skickad ꝼ Veralldareñar Upphaf til vorꝛ Dy
rdar. 8 Huoria eingeñ af þessa Heims Høfdingium hefur þeckt/Þui ef þeir hefdu þeckt ha
na/þa hefdu þr eige krossfest DROTteñ Dyrdareñar. 9 Helldur epter þui s̃ skrifad er/Þad
ei hafe Auga sied/ꝛ eige Eyra heyrt/ ꝛ ecke j neckurs Mañs hiarta komid/huad Gud hef
ur fyrerbuid þm̃ er hñ elska. 10 Eñ oss hefur Gud þ opiñberad ꝼ siñ Anda/ Þui Andeñ ran
sakar alla hlute/eirneñ diupleika Guddomsins. 11 Huor mañ er sa ad vite huad j Mañen
um er/vtan Mañsins Ande sem j honum er? So lijka veit ꝛ eingiñ huad j Gude er / nema
Guds Ande. 12 Eñ vier høfũ ei medteked þessa heims Anda/helldur þañ Anda s̃ af Gude
er/so ad vier vitum huad oss er af Gude giefed. 13 Huar vier ꝛ afseigiũ/eige med þeim ordũ
s̃ mañleg Viska kañ ad kieña/helldur mz þm̃ ordũ sm̃ heilagꝛ Ande kieñer/dæmande so and
leg efne andlegana. 14 Eñ c Natturlegur Madur skyniᵘ eckert af Guds Anda/af þui ad
þ er hm̃ heimska/ꝛ hñ fær þ ecke þekt/þui þ hlytur andlegana ad dæmast. 15 Eñ sa andle
gur er/hñ d dæmer alla hlute/ꝛ dæmest af onguũ. 16 Þuiad huor hefur þeckt Hugskot DRO
ttins? Eda huor vill kieña hm̃? Eñ vier høfũ Christi Hugskot.

Huad Natturan megnar ecke/veit og ecke huad Trueñ edur Evangelium er.

b (Huleñe) Þui hun liggur huleñ vnder Heimsku ꝛ Krossenum/ skyn ecke j Vegsemd og Rykedæme.
c (Natturlegur) Hiñ Natturlege Madureñ er þess hattar/sem hann er an Nadareñar/med allre Skynsemd/Kunnattu siñe ꝛ øllu Megne/ eñ þo hñ se allra best skickadur.
d (Dæmer) hañ skilur/þreyfar a/þiñr/er vijs/ꝛ cet.

III

Hier fordæmer S. Paull bæde Þa uadomeñ ꝛ allar Villur.

G eg goder Brædur / kuñe ei tala vid ydur/so s̃ vid andlega/helldur so s̃ vid
holldlega/ lijka s̃ vid ofñꝛ Ungbørn j Christo. 2 Miolk hef eg ydꝛ til Dryc
kiar giefid/eñ eige Mat/þt þier formattud þ ecke þa/so formeiged þier þad
eñ nu eige helldur/mz þui þier erud eñ Holldleger. 3 Þuiad a medan ad Hat
ur/Kyf/ꝛ Tuiñdrægne er ydar a mille/Erud þier þa ei Holldleiger/ꝛ ganged
epter mañlegre Vijsu? 4 Þuiad ef sa eine seiger/Eg em Pꜹls ꝛ hiñ añar/
Eg em Apollo / Eru þeir þa eige Holldleiger? 5 Huor er Pꜹll? Huor er Apollo? Þio
nustumeñ eru þr/ꝼ huoria þier erud truader ordner/ꝛ þ sama/epter þui s̃ DROttiñ hefꝛ hũ
iñ einũ veitt. 6 Eg plantade/Apollo vøkuade/eñ Gud hefur friofguñena giefid. 7 So er nu
huorke sa nockud sem plantar/nie hiñ sm̃ vokuar helldur Gud sa sem Friofguñena giefur. 8
Eñ sa sem Plantar/ og hinn sa sem vøkuar þr eru eitt. Eñ huor eiñ mun sitt Verk ka
up odlast/epter sijnu Eruide. 9 Þui vier erũ Guds Samerfidismeñ/þier erud Guds Akurui
ña/ꝛ Guds Uppbygging. 10 Eg hefe vt af þre Guds Nad s̃ mier er giefiñ/Gruñduolleñ
lagt/so sm̃ eirn hyggiñ Hwsasmidur/eñ eiñ añar bygger þar yfer/Eñ huor eiñ hafe gaat a
huorneñ hñ bygger þar yfer. 11 Þuiad eingiñ fær añañ Grunduoll lagt/helldur eñ þñ s̃ lag
dur er / huor ad er Christus Jesus. 12 Eñ ef nockur bygger vppa þeñañ Grunduoll/Gull /
Silfur/Gimsteina/Trie/Hey/Stra. 13 Þa mun huors eins Verk opiñbert verda/D a
gureñ mun þad augliost giora/þt þad mun mz Ellde opiñberad verda/ ꝛ huñlijkt ad huors
eins Verk sie / þa mun Ellduriñ reynslu a giora. 14 Ef nockurs Verk blijfꝛ/sem hañ
hefur þar yfer bygt/þa mun hñ laun odlast. 15 Eñ huors verk sm̃ vppbreñur/þa mun hñ
skadseme lijda/eñ hñ sialfur mun holpeñ verda/þo so lijka sm̃ þ sie ꝼ Elldeñ. 16 Vite þier ei
þ þier erud Guds Mustere ꝛ þ Guds Ande byggᵉ j ydꝛ? 17 Eñ hñ s̃ fordiarfar Guds Mu
stere/þañ mun Gud fordiarfa/þt Guds Mustere er heilagt/huort þier erud. 18 Tæle eing
eñ sialfañ sig/nær nockur ydar a mille þikest vitur vera/verde hann ad þssa Heims Dara/
so ad hñ mætte vitur verda. 19 Þuiad þessa heims Speke/er Heimska hia Gude/þt so er skr
ifad/Hann høndlar þa Vijsu j Vijsdome þra. 20 Og eñ aptur/ DROTTEN veit
hugsaner Spekingaña/ ad þær eru Hiegomlegar. 21 Fyrer þui mete sig eingeñ af nockrũ
Mañe. Allt er þad yduart. 22 Sie þad Pꜹll/Eda sie þad Apollo/eda sie þad Cephas/eda

Psalm. 62/13
Gal. 6/5

[illegible] 6/19
2 Cor. 6/16

Job. 5/13

Psalm. 94/11

Heimur

Heimurinn/sie ꝥ Lijfed eda Daudenn/sie þad hid nalæga eda okomna/allt a er ꝥ yduart. 23
Enn þier erud Christs/Enn Christur er Guds.

a (Er ydart) Þui hefur eingenn Madur Makt til ad giøra nøckurLøg yfer Christnum/ad binda þar med þeirra Samuiskur.

IIII

HVor Madur hallde oss ꝼ Christi Þienara/ꝫ Verkstiornara yfer Guds a leyndadoma. 2 Nu heimta Menn eige meir ad Verkstiornurunum/enn ꝥ þr finnest tru er. 3 Enn mier er ꝥ ꝼ litlum koste/ad eg skule af ydur dæmast/edur af einum mannlegum Deige/eg dæme mig ꝫ ei sialfur. 4 Eg veit mig ei j nockru sekann/enn þar med em eg þo ecke Riettlatur/enn DROTTenn er sa s dæmer mig. 5 Fyrer þui dæmid ecke ꝼ tijmann/fyrr enn DROttenn kiemr/sa er auglysa mun eirnenn ꝥ j Myrkrunum er huled/ꝫ opinber giøra rædenn Hiartanna/ꝫ mun þa huorium sem einum Lofstyr skie af Gude.

6 MEnn þetta goder Brædur/hefe eg þydtt vppa sialfann mig ꝫ Apollo ydar vegna/so ad
þier lærdud af ockur/ꝥ einginn hallde meir af sier/enn so sm skrifad er/vppa ꝥ ad eing
enn hroke sig vpp mot ødrum/ꝼ nockurs manns saker. 7 Þui huør dæmer vm þig? Og huad hefur þu ꝥ ad þu hafer eige medteked? Enn fyrst þu hefur ꝥ medteked/Huad hrosar þu þier þa s sa ꝥ hefde ei mzt ekid? 8 Þier erud nu þeger sadder/þier erud nu þeger b audugier ordner/þier rijked æn vor/Giæfe ꝥ ꝫ Gud/ad þier rijktud//so ad vier mættum ꝫ rijkia med ydur.
9 EN eg helld ad Gud hafe giort oss Postula/ad hinum allra audvirdilegustu/so s Dau
danum yfergiefna/þt vier erum vndurfurda ordner Heimenum/ꝫ so Einglum ꝫ Mønnum.
10 Vier erum Dærar ꝼ Christs saker/enn þier hygner j Christo/Vier veyker/enn þier styrker/Þier dyrleiger/enn vier forsmænarleiger. 11 Þuiad allt til þessarar stundar/þolum vier Sueingd ꝫ Þorsta/ꝫ erum klædfaer/ꝫ verdum barder/ꝫ høfum ønguann vissann Samastad. 12 Erfuidum ꝫ þionum mz vorum eiginn Høndum/og nær oss er illa tiltalad/þa blessum vier/Erum vier offsoekter/þa lijdum vier ꝥ. 13 Erum vier lastader/þa Grætbænum vier/ꝫ jafnann erum vier so sm c Bøluan þessarar Veralldar/ꝫ hreinsunar Offur allra manna.
14 Þetta skrifa eg eige vppa ꝥ eg hneyxle ydur/ Helldur æminne eg ydur so sm mijn Kiærustu Børn. 15 Þui þo þier hefdud tiu Þusund Læremeistara j Christo/þa hafed þier þo ei Fedur nu marga/þt j Christo Jesu ꝼ Euangelium þa hefe eg alid ydur. 16 Fyrer þui æminne eg ydur / Vered mijner epterfylgiarar. 17 Þar ꝼ sende eg Timotheum til ydar/huor ad er minn kiær ꝫ trur Sonur j DROTTne/ad hann vnderuijse ydur mijna Vegu/þa s ad eru j Christo/ lijka so sm eg j øllum Samkundum ꝫ allstadar kienne.
18 ÞAr hroka sier nu nockrer vpp/lijka s eg munde ei koma til ydar. 19 Enn eg mun miog
snarlega koma til ydar/ef DROTTinn vill/og reyna/eige ord þra sm vpphrokad
er eru/helldur Krapt. 20 Þuiad Gudz Rijke er eige fołged j ordum/helldur j Krapte.
21 Huad vilied þier? Skal eg med Vendi til ydar koma/eda mz Kiærleik ꝫ hoguærum Anda?

c (Bøluan) a Grisku Katharma/a Latinu piaculum/so kallast sa Madur/sem hefr giørt slykann Ogiørning ad Menn meina ad Gud mune eydeleggia og bølua Løndum ꝫ Lydum þar fyrer/Þar fyrer þegar þeir riedu þa af Døgum/meintu þeir ad þeir hefdu Bøluanena j burt teked/ꝫ giørt Landhreinsun/ Soddan Bøluan var Jonas j Siæfar Hafed wtkastadur.

V

ÞAd er almennelegt ryckte er/ad þar sieu Horaner ydar a mille/ꝫ þo slijk Horan/sem ei er gietid a medal Heidinna Þioda/ꝥ ad nockur skal hafa sijns Fødurs Eiginkonu. 2 Og þo erud þier vpphrokader/ꝫ hafed ecke myklu framar onn vm aled/so ad sa s ꝥ Verk hefur drygt/yrde burt teken fra ydur. 3 Ad sønnu eg fraverande mz Lijkama/þo nalægr j Anda/hefe allareidu so s nærverande dæmt yfer hann s slijkt hefur giort. 4 Ad j Nafne DROTTins vors Jesu Christi. 5
Ad ydur samann komnum mz mijnum Anda/ꝫ med Krapte DRottins vors Jesu Christi/hann ofur ad selia Andskotanum/til Holldsins fordiorfunar/so ad Andinn sie hialplegr a Deige DRottin vors Jesu. 6 Ydar hroosan er ei god/Vitid þier ei ad lijtid Swrdeig syrer allt Deiged?
7 Fyrer þui hreinsid burt hid gamla Swrdeiged/ So ad þier sieud a nytt Deig/so sem þier erud osyrder/ Þui vier høfum ꝫ eirninn eitt Paaskalamb/ sm er Christur ꝼ oss offradr. 8
Fyrer þui holldum Paaska/eige j gømlu Swrdeige/ꝫ eige j Swrdeige Illskunnar ꝫ Prettuijsinnar/helldur j Satu Deige/Skirleiksins ꝫ Sannleikans.

2 Cor. 6/4

a (Leyndadoma) Þad er Evangelium/j huøriu Gud domleger gooder Hluter eru folgner/ꝫ framberast ꝼ oss.

b (Auduger) Ironia est/hann kallsar þa/ og meinar hid er þuert a mote.

Act. 20/34. 1 Tessa. 2/9. 2 Tessa. 3/8.

Timotheus

Gen. 35/22 Leuit. 18/8.

Colo. 2/5

a (Nytt Deig) Þar er enn nu epter Synd hia þeim Heilegu/sem a vt ad hreinsast/ þess vegna seiger hann þier erud osyrder ꝥ er/ Heilager/enn kiemed þui so til leidar/ ad þier vered hreinsed ꝥ allt saman/ꝫ verded øll dungis nytt Deyg

…rma) Huør … vera a … allra Man … hann hyltur ad … ilyta alla Ver …dena/ þar fyr/ er vill hann vier skulum fordast þa Christnu sem vo noer eru.

9 EG skrifade ydr til j Briefenu/ ad þier skylldud eckert hafa ad giora mz Hortunarmenn. 10
Onguanneigenn meina eg þessa heims Hortunarmenn/ eda ągirndarmenn/ Ræningia nie blo
tsmenn Skwrgoda/ annars hlytud þier b Verollde(n)na ad ryma. 11 Enn nu skrifa eg ydr þ
þier skulud ei hafa giora mz þa/ s er/ Ef sa er nockur sem sig lætur Brodur kalla/ z er frillu
lijfisma dur/ eda ągirndarmadur/ Afgudadyrkare/ eda Bryxlunarmadur/ Ofdryckiumadr eda
Ræninge/ med þesskonar monnum skulud þier ecke Matar neyta. 12 Þui huad koma þeir vid
mig/ sem þar ꝥ vtann eru/ þ eg skyllde þa dæma? Er eige so/ ad þier dæmid þa sem ꝥ jnnann eru?
Enn Gud mun dæma þa sem ꝥ vtann eru/ taked sialfer j burtu fra ydur þann sem Vondur er.

VI

Sap. 3/8.

Deut. 25/1

a (Forsmader) Þad eru Heidingiar/ huørium ecke er leyft med þeim Christnu til Andlegra Hluta / so sem til Sacramentisins/ z cet.

Matth. 5/39.

Luc. 6/29

HVornenn dirfist nockur af ydur/ sem hefur eitthuad kiærumal j mot odrum/
ad þrætta þar vm ꝥ Ranglatum/ z ei helldur fyrer Heilogum? 2 Vited þier
ecke þ Heilager munu Heimenn dæma? Og fyrst Heimurenn skal dæmast af ydr
Erud þier þa eige nogu vel fallner/ til ad dæma vm lijtils hattar saker? 3
Vited þier ei/ þ vier munum yfer Einglunum dæma? Huorsu myklu meir þa
yfer stundlegum Audæfum? 4 Enn þier/ nær þier hafed nockur Mælaferle/
vm stundlegann Aud/ þa taked þier þa sem hia Søfnudenum a Forsmader eru/ z setied þa til
Yferdomara. 5 Eg hlyt ad seigia ydur þetta til bligdunar/ Er þar þa mz ollu einginn so vitr
ydar a mille/ eda z ei einn/ s dæma kynne a millum Brodurs z Brodurs? 6 Helldr deiler einn Brod
er vid annann/ þar ofan a ꝥ Vantruudum. 7 Þar er alla reidu brestur a millum ydar/ þ þier ha
fid Lagadeilur ydar a mille. 8 Huar ꝥ lijded þier ei myklu helldur orietti? Eda þui lated þier
ecke ąseylast ydur helldur? Enn þier giored rangt/ z Ofsnud/ z þo þ vid ydar Brædur.
9 Vited þier ei þ/ Ranglater munu ei eignast Guds Rijke? Lated eigi villa ydur/ huorke Fri
llulijfismenn/ nie Blotmenn Skwrgoda/ eige Hordomsmenn nie Sælgiætingar/ eige helldur þeir
s skomm drygia med Karlmonnum. 10 Eige Þiofar nie Agirndarmenn/ eige Ofdryckiumenn/ ei
ge Hneyxlarar nie Ræningiar munu Guds Rijke erfa. 11 Og þuilijker hafa nockrer vt af
ydur verid/ Enn þier erud nu afþuegner/ þier erud helgader/ þier erud Riettlater / ꝥ Nafnid
DROTtins Jesu/ z ꝥ Anda Guds vors.

Syra. 37/31.

Inf. 10/22

12 ALlt leyfest mier/ enn ei er þ allt nytsamlegt. Allt leyfest mier/ enn þ skal ei taka mig til
fanga. 13 Fædslann Magaanum/ z Mæginn Fædslunne/ Enn Gud mun þetta z hitt afmæ.
Lijkamenn ad sonnu eige Frillulifnadenum/ helldur DROTtne/ z DROTtinn Lijkam
anum. 14 Enn Gud hefur vppuaked DROTtenn/ z so mun hann oss vppuekia ꝥ sinn Kraft. 15 Eda
vitid þier ecke/ þ ydrer Lijkamer eru Christs Limer? skyllde eg nu taka Christs Lime/ z giora
þar af Skiækiunnar Lime? þ sie fiærre. 16 Eda vitid þier ecke/ ad huer hann samlagar sig Ski
ækiunne/ ad sa er einn Lijkame med henne? þui þau munu (seiger hann) tuo j einu Holldi vera. 17
Enn huor hann samteinger sig DROTtne/ sa er einn b Ande med honum. 18 Flyed Frillulifnadinn
Þ allar Synder/ huoriar Madurinn dryger/ eru vtan hans Lijkama/ Enn huor ed Frillulifnad
enn dryger/ sa syndgar vid sinn eiginn Lijkama. 19 Eda vited þier ecke ad ydrer Limer eru Must
ere Heilags Anda/ s j ydr er/ þann þier hafed af Gude? Þier erud z eige ydrer sialfs. 20 Þui
ad þier erud dyru Verde keypter. Þar ꝥ vegsamid Gud j ydrum Lijkama/ z j ydrum anda s Gudz eru.

Gen. 2/24

Matth. 19/5

Ephe. 5/31

b (Ande) so sem hiner adrer Tueir eru eitt Holld.

Sup. 3/17.

2 Cor. 6/16

Inf. 7/23.

1 Pet. 1/18

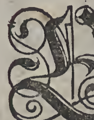
VII

1 Pet. 3/7.

UM þ þier skrifudud mier til/ andsuara eg/ þ Mannenum er gott ad hann snerte
ei neina Konu. 2 Enn ꝥ Frillulifnadar saker/ þa hafe huor einn sijna Eigenn
konu/ z huor einn hafe sinn eigenn Mann. 3 Madurinn giore Kuinnunne sijna skyll
duga goduilld/ slijkt hid sama Kuinnann Mannenum. 4 Konann hefur eige valld
sijns Lijkama/ helldur Madurinn/ lijka z eirnenn Madurinn hefr eige Valld si
ns Lijkama/ helldur Konann. 5 Hallde huorugt sig fra odru/ nema þad sie af
beggia samþycke/ vm stundarsaker/ so ad þier steud þess lidugre til fostu z Bænahallds/ z ko
mid sijdann aptur til samans/ so ad Andskotenn freiste ydar ecke/ ꝥ ydar Oskyrlijfis saker.
6 ÞEtta seige eg af vorkunseme/ z eige epter skipan. 7 Enn eg villde helldr ad aller menn
være so sem eg em/ Enn huor eirn hefur sijna eiginlega giof af Gude/ einn ad sonnu so/
enn annar so. 8 Enn þ seige eg þeim ogiptu z Ekkium/ ad þeim er gott/ ef þeir blijfa so
s eg

ef ꝥr ßa sier eige hallded/giptest ꝥr þa/ꝥt betra er ad giptast eñ ad breña.
10 ENn þm̄ s̄ gipter eru byd eg eige/helldur DROTtiñ/ꝥ Kōañ skilie sig ecke vid Ma
ñeñ. 11 Eñ eß hun adskilst/þa blÿfe hun vtañ Hiuskapar/eda a ßorlÿke sig vid sinn
Mañ/z Maduriñ forlegge ecke sÿna Eigiñkōu. 12 Hinū ødrū seige eg/eñ ecke DR
OTtiñ/Ad ef einhú Broder hefr Vātruada Konu/z heñi hagar ad bwa vid hñ/ þa skilie
hñ ei vid hana. 13 Og eß su Kona er s̄ Vantruadañ Mañ hefur/z ꝥ hagar hm̄ hia heñi ad
bwa/ þa skilie hun ei vid hñ. 14 Þuiad Vantruadur Madr er helgadr ꝥ Konūa/z Vantru
ud Kona er b helgud ꝥ Mañeñ/añars være Børn ydar saurug/eñ nu eru þau heiløg. 15 Eñ
ef hiñ Vantruade ßraskilr sig/ þa lætid hñ ßraskilia sig/Þui Brødr eda Syster eru ei forbū
diñ j þañ mæta/ þui Gud hefur oss j Frid kallad. 16 Eda huad veistu ꝥ Kōa/nema þu kuñ
er ad giøra Mañeñ holpeñ? Eda þu Madr/Huad veistu nema þu giet giort Kōuna hialp
lega? þo epter þui s̄ Gud hefur hūim̄ einū vtdeyllt. 17 Nú z eiñ/epter þui s̄ DROTtiñ hef
ur hñ kallad/þa gāge hñ/z so skÿcka eg ꝥ til j øllū Søfnudū. 18 Er nockur Vmskoriñ kall
adur/sa æske ei c Yferhwdar/Er z nockur kalladur j Yferhwdeñe/læte sa ei vmskiera sig.
19 Vmskurneñ er eckert/Yferhudiñ er z eckert/helldur vardueiting Guds Bodorda. 20 Nú
eirn blÿfe nu j siñe Kallā/s̄ hñ er jnc kalladur. 21 Ef þu ert eiñ Þræll kalladr/þa haf þar ei
æhyggiu ꝥ/eñ giet þu frials vid/þa neyttu ꝥss miklu helldr. 22 Þuiad hú hñ er þræll kalladr
j DROTtne/sa er frelsinge DROTtins/Likā z eirneñ hú hñ er frelsinge kalladur/sa er
Þræll Christi. 23 Þier erud dyru verde keypter/verid ei Þrælar Mañaña. 24 Nú z eiñ godr
Brædur/j hūre stiett s̄ hñ er kalladur/þar blÿfe hñ jñi hia Gudi.
25 ENn af Meyunū heß eg eckert Bodord DROTtins/þo seige eg mÿna meining/ s̄ sa
ed heßr Myskūsemd ødlast af Gude/til ad va trur. 26 Þui meina eg nu ꝥ gott va/ ꝥ
nalægr Naudþurftr saker/ꝥ Mañenū sie ꝥ gott so ad vera. 27 Ertu vid Konūa būd
iñ/þa sæk ei eptr laus ad va/eñ ertu Konulaus/þa leita ei Kōßangs. 28 Eñ þo þu giptest/sy
ndgar þu ecke/z þo ad ein Mey giptest/syndgar hū ei/þo mūu ꝥsskonar holldsins harmkuæ
le hafa/Eñ eg þyrme ydr giarnañ. 29 Þad seige eg ydr goder Brædr/ad tÿmiñ er naumur/
Framar er þad meiningiñ/ ad ꝥr s̄ eigiñkuæntr eru/ꝥ ꝥr sie so s̄ ad ꝥr hefdu ei neinar. 30
Og ꝥr er harma/ so s̄ ad hørmudu ꝥr ei/z ꝥr s̄ fagna/s̄ ad ßøgnudu ꝥr eige/z ꝥr s̄ kaupa/
so sem eignudust ꝥr eige. 31 Og ꝥr sm̄ tÿdka þeñañ heim/ ad ꝥr vanbruke hñ eige/þui ꝥssa
heims ßrÿdleike forgeingr. 32 Eñ eg villde ꝥ þier værud vtā æhyggiu/hú okuæntr er/ sa ber
æhyggiu vm ꝥ s̄ DROTtins er/hūniñ hñ meige DROTtni þocknast. 33 Eñ hú eigiñkuæ
ntur er/sa ber æhyggiu vm ꝥ huad Heimsins er/z hūniñ hñ meige Hwsßreyuñe þocknast.
34 Adskiliañleg grein er a millū Meyar z mans Konu/Hin Ogipta ber æhyggiu vm ꝥ huad
DROttins er/so ad hū sie heiløg j Likāa z Anda/Eñ su s̄ gipt er/su ber æhyggiu vm ꝥ hu
ad Heimsins er/z hūniñ hū meige Mañenū þocknast. 35 Eñ ꝥtta tala eg til ydar gagnsm̄i
ei vppa þad ad eg leggie d snøru ꝥ ydur/Helldur þess vegna/ad ꝥ er sÿnt/so ad þier mættud jaf
nañ oforhindrader DROTtne þiona. 36 Eñ ef nockur þikist sia ꝥ sier mūe toruelldlega ve
gna mz sÿna Jūgßru/mz þui ad giafordsins tÿme er kōiñ/z ꝥ vill ei odruuÿs va/þa giøri hñ
ꝥ hm̄ lykar/hñ syndgr ei/hñ late þau giptast. 37 Eñ eß nockr ßastlega æsetr sier mz þui hñ
er oþuingadur/hafande valld sÿns e Eigiñlegs vilia/z stadfestr j sÿnu Hiarta/ad vardueita
sÿna Jungßru/hñ giørir vel. 38 Og hú ed gipter/sa giører z vel. Eñ hñ s̄ ecke gipter/sa gi
ører ß betur. 39 Kuiñañ er Logmalēu vnderbūdiñ/so leīgi sm̄ heñr Madr lißer/eñ nær heñr
Madr er latiñ/so er hū ßrials sig ad gipta hūiū hū vill/vtā ꝥ sk̄ skie j DRottne. 40 Eñ þo
er hū sælli ef hū blÿfr so epter miñe meiningu/Eñ eg helld ꝥ/ad eg mūi z hafa Gudz Anda.

VIII

ENn vm ꝥ s̄ Skwrgodū offrast/vitū vier/þui vier aller hoßū þa skynsm̄e/skyn
sm̄iñ hū blæs vpp/eñ Kiærleikureñ bæter vm. 2 Nu ef einhú lætr sier þikia ꝥ/
hñ viti nockud/hñ veit eñ eckert/ so s̄ hm̄ ber ad vita. 3 Eñ ef sa er einhú sm̄
elskr Gud/hñ er aß hm̄ þecktur. 4 So vitū vier nu af ꝥre fædslu s̄ Skwrgod
um offrast/ꝥ Skwrgodid sie ecke par j Heimenū/z ad þar sie eingiñ Gud/ne
ma sa eine. 5 Og þo ad þar sieu nockrer sm̄ Guder kallast/hūt ꝥ er a Himne/
eda a Jørdu(mz þui ad marger eru Guder/z marger Drottnar) 6 Þa hoßū vier þo ecke vtan
eirn Gud/Fodureñ af hūiū ad aller hluter eru/z vier j hm̄/z eirn DROttiñ Jesū Christū/ꝥ
hūn aller hluter eru/ z vier ꝥ hñ. 7 Eñ ꝥssa Skynsm̄e hafa ei allr/ꝥt nockr hafa giørt sier

a (Forlyke) Eingeñ Ordsøk adskilur Mañ og Kuiñu/vtan Hoordomur/Matth. 19. Þar ßyrer skulu þaug j ødrum Osam þyckis eßnum añadhuørt sættast eda vera ogypt/ eß þau skilia þar ßyrer huørt vid añad.

b (Helgud) So sem þeim enu hreinu eru aller hluter hreiner/Tit. 1 so er og ein Ochristeñ Ecktapersona hrein þm̄ Christna/ad hñ ma syndlaust hia henni vera/z þm̄ Børnum ma ecke j burt skwßa/so sem Ohreinum/ sem ecke skyllde edur mætti lydast/Þui Ecktaskapur og ßorsorgun Barna/er ei oriett/huørke hia Heidnum nie Christnum.

c (Yßerhwdar) ꝥ er/eingeñ halldi ßast þar a/ ꝥ Yßerhwden edur Vmskurneñ sie naudsynleg/helldur læte huørtueggia standa ßry ßyrer huørium Mañe/ og oþuingad.

d (Snøru) Þæll vill ecke ßyrerbioda nøckrum Ecktaskap/so sm̄ nu skiedur epter Løgū og Heitū hia Prestum/Munkum og Nuñum.

e (Eigeñlegs vilia)ꝥ er/ ad hū sā þycke ꝥ/Hñ er sialßradr/þui Guds bod þuingar hañ þar ecke til.

ß Betr) Ecke ad hañ verde ꝥss yppar legre ßyrer Gude/ßrā huørium ad Trueñ alleina vpphe ßur Mañ/helldur sem hañ ædur sagde/ad hñ kū betur ad huxa vm Gud j þessu Lißerne.

Samuiſku eñ nu vm Skwrgodeñ/z eta þad ꝼyrer Skwrgoda ꝼorner/þar mz ſaurgaſt þra-
Samuiſka/mz þui hun er ſo veyk. 8 Eñ Fædañ batar oſſ ecke ꝼ Gude/etũ vier/ þa erũ vier ei
betre ꝼ ꝥ/Etũ vier z ecke/ þa verdũ vier ei verre ꝼ ꝥ. 9 Eñ ſiaid ſo til ad þta yduart frelſi v
de ei til Aſteyting^v hinũ Veyku. 10 Þui eꝼ nockur ſæi þig(þu ſ Skynſeina heꝼr)ſitia til Bo
rdz j Godahuſi/verdr þa eige hñs Samuiſka(mz þui hñ er breyſkur)vpphuott ad eta Skwr
goda forner? 11 Og ſo ꝼ ꝼerſt þiñ breyſkue Broder vegna þiñar ſkynſemi/ꝼ huñ ad Chriſtr
er þo lijfletiñ. 12 Og nær þier ſyndgeſt ſo vid yduarn Brodur/z ſlaid þra Breyſkua Sãuiſ
ku/þa ſyndgeſt þier vid Chriſtũ. 13 Huar ꝼ ef ad fædañ hneyxlar Brodur miñ/ſkyllde eg hell
dur alldrei kiøt eta/ſo ad eg giørde eckert Hneyxle mijnum Brodur.

IX

ER eg ecke Poſtule? Em eg eige frials? Heꝼ eg ecke ſied DROTtiñ vorn Jeſ
um Chriſtũ? Erud þier ecke mitt Verk j DROTtne? 2 Og þo eg ſie ei aña
ra Poſtule/þa em eg þo ydar Poſtule/þui Jnſigle mijns Poſtulegs Embætt
is/erud þier j DROTtne. 3 Eñ andſuar mitt/vid þa ſ mig adſpyria/er þta.
4 Høꝼũ vier ei valld til ad eta z drecka? 5 Høfũ vier eige valld til einhuøria
Syſtur/ad Eignarkonu mz oſſ ad flytia lijka ſ adr^s Poſtul^v z Brædur DR
OTtins z Cephas? 6 Eda heꝼur alleinaſta eg z Barnabas ecke makt til ad Eruida ei? 7
Hũ ꝼer nockurn tijma j ſtrijd vppa ſitt eigid kaup? Hũ plantar Vijngardeñ z etur ei af hñs
auexte? Eda huor fodrar Hiordina z neyter eige aꝼ Miolk Hiardariñar? 8 Tala eg þetta
epter mañlegre ſiduenIu? ſeiger z ecke Logmalid þetta? 9 Þuiad þar ſtendur ſkriꝼad j Moyſis
Logmale/Ei ſkalltu mwlbinda Naut ꝥ ſ preſkier/Huort ber Gud ^a ahyggiu ꝼ Nautunũ? 10
Eda ſeiger hñ ecke þetta j alla ſtade vorra vegna? Þuiad ꝼ vorar ſaker er þta ritad/Aꝼ þui
hñ ſ plæger ſkal plægia j voniñe/z ſa ſ preſker/hñ ſkal preſkia j voniñe/ſo ad hñ ødi hlut
takare ſiñar vonar. 11 Fyrſt vier ſaũ ydur hid andlega/Er ꝥ mykils vert þo vier vppſkerium
yduart hid lijkamlega? 12 Og ef hiner adrer eru hluttakande þſſarar maktar hia ydr/Huar
fyrer ſkylldũ vier eige myklu framar? Eñ vier høfũ ei ^b tijdkad þſſa makt/helldr vmlidũ vi^s
allrahanda/ſo ad vier giørdũ Chriſts Euangelio ongua hindran. 13 Vitid þier ecke ꝥ/þr ſ
fornern^v færa/eta af þui ſ ꝼornfært er? z þr ſ Alltarenu þiona/hafa not af Alltarenu? 14
Lijka ſo heꝼr z DROttiñ tilſkyckad/ad þr ſm̃ Euangeliũ kuñgiora ſkulu af Euangelio nær
ing hafa. 15 Eñ eckert þſſara heꝼ eg tijdkad. Eñ eg ſkriꝼa ei helldr þta þ^v ꝼ/ad ſo ſkule vid
mig vera giørt/þui betra være mier helldur daudũ ad øa/ eñ ꝥ ad nockur. ſkyllde mijna hroosũ
ad ongu giora. 16 Þui ꝥ eg predika Guds Euangeliũ/ þa ma eg ei hroſa mier vm ꝥ/þt eg
a ꝥ ad giøra/Og vei ſie mier þa ef eg predika ecke Euangeliũ. 17 Giøre eg ꝥ viliugur/þa fæ
eg laun/eñ ef eg giøre ꝥ naudugur/þa er mier þo ꝥ Embætte a hendr falid. 18 Huad eru nu
þa mijn ^c laun? j þui/ad eg predika Euangeliũ Chriſti/z giøre ꝥ ſama viliugur/onguũ til ko
ſtnadar/ ſo ad eg misbrwke ei mitt ꝼrelſi j Euangelio. 19 Þui þo eg ſie ꝼrials ꝼ ølluũ/þa hef
eg þo giørt ſialfañ mig ad huørs mañs Þion/ſo ad eg viñe marga af þm̃. 20 Þuiad Gydin
gũ er eg ordiñ ſo ſm̃ Gydingur/vppa ꝥ eg viñe Gydinga/Og þm̃ ſm̃ vnder Logmalenu eru/
er eg ordiñ ſo ſm̃ vnder Logmale/ſo ad eg viñe þa ſm̃ vnder Logmalenu eru. 21 Og þm̃ ſm̃ an
Logmals eru/em eg ordeñ ſo ſm̃ an Logmals(ſm̃ eg em þo ei an Logmalz ꝼ Gude/helldur er
eg j Chriſti Logmale) ſo ad eg viñe þa ſomu ſm̃ an Logmals eru. 22 Þm̃ ſm̃ breyſkuer eru
er eg ordeñ ſm̃ være eg breyſkur/ſo ad eg viñe hina breyſku/Øllũ er eg ordiñ allshattar/ So
ad eg giøre allſtadar einhuoria hialplega. 23 Eñ þta giøre eg vegna Euangelij/ſo ad eg ødi
þeſſ hluttakare.
24 VIta vitid þier ecki/ ad þr ſ a ſkeidplaſſenu hlauꝼa/ꝥ þr aller hlauꝼa/eñ eiñ er ſa ſ
Hnoſſid tekur? Hlauped nu z ſo ad þier høndlid ꝥ. 25 Eñ hũ ſa ſm̃ ſlæſt hñ vatar
ſig vid ollu/þr ad ſoñu vppa ꝥ þr ødleſt forgeingelega Koronu. 26 Eñ vier oforgei
ngelega/ Eñ eg hleip/eige ſo ſm̃ vppa hid ^d ouijſa/eg ſlæſt/ eigi ſo ſm̃ ſa er j Vindeñ ſlær.
27 Helldur tem eg miñ Lijkãa z þiae hñ/ſo ad eg predike ꝥ ei ødrũ/z verde ſialfur rækur.

d (Ovyſa) ſo ſem ſa er hleypur vediunar hlaup/hlaupe hñ vtaꝼ Veigenum/þa ramar hñ ecke Takmarkid/z ſa
er ſkilmaſt/ræme hañ ecke/þa ſlær hañ j Vedred ꝼorgieꝼins/ſo geingur þad øllum þeim ſem giøra mørg god
verk an Truareñar/þui þeir eru ovijſer vm huørneñ þr munu Gude þocknaſt/þar ꝼyrer er ꝥ ecke vtan ſkar
hlaup/Slags miſſer og ꝼorgieꝼins verk.

X

Eñ eg

Rom. 14/15

Rom 14/21

a (Ahyggiu) Gud ber Ahyggiu ꝼyrer øllum hlutũ eñ ecke ſo/ad þtta ſkule ſkriꝼaſt vegna Nautaña þui þau kuña ecke ad leſa.

Rom. 15/27

b (Tijdkad) Sia Poſtuleñ væger z lydur ſo miøg añara Veykleika/ ſo hañ helldr ſig ꝼra øllu þui ſem hañ heꝼde þo riett til ſo ſem eirn Poſtule/z lijka ꝼra þui ſem hañ haꝼde añara Poſtula Epterdæme til.

c (Laun) Paall vill ei hroſa ſinne Predikun/þui hñ er ſkylldugur þar vm/enn þad henn predikar an Bitalings/þad reiknar hañ ꝼyrer ſierleg laun z hrooſun.

Nn eg vil ei dilia ꝥ ydur kiærer Brædur þ vorer Fedur voru aller vnder ſkyenu | Exod. 13/21
⁊ aller geingu þr yꝼerū Nafid. 2 Aller erù þr ⁊ ſkijrder vndʳ Móſe mz ſkyenu/
⁊ mz Sionū. 3 Og aller hafa þr neytt einſlags andlegrar Fædu/⁊ aller hafa | Exod. 17/6
þr einſlags andlegañ Dryck druckid. 4 Þui þr drucku aꝼ þre andlegre Nellu/ | Num. 20/10
ſ̄ þm̄ eptʳ fylgde/eñ Neliā var Christur. 5 Eñ a þm̄ vel fleſtū hafde Gud ong | Num. 26/64
ua þocknan/þui eru þeir nidurſlegner a Eydemorku. 6 Eñ þta er ſkied oſſ | Pſalm. 106/14
til ꝼyrermyndar/ſo ad vier ſkulū ei Liſting hafa til þſſ jlla/ſo ſ̄ ad þr hoꝼdu liſting. 7 Giorest | Exod. 32/6
⁊ eige Blotmeñ Skurgoda/lijka ſo ſm̄ nockrer af þm̄ vrdu/epter þui ſm̄ ſkrifad er/Folkid ſet | Num. 25/1
teſt nid r ad eta ⁊ drecka/⁊ ſtod vpp ad leika. 8 Drygiū ⁊ eige Noraner/ſo ſm̄ nockrer af þm̄
drygduᵘ Noraner/⁊ fiellu a einū dcige þriar þuſunder ⁊ tuttugu. 9 Freiſtū ⁊ eige Christs/ſo | Num. 21/6 Deut. 6/16
ſm̄ nockrer vtaꝼ þm̄ freiſtudu hn̄s/⁊ ꝼyrerforuſt aꝼ Noggormum. 10 Moglid ⁊ ecke/lijka ſm̄ | Num. 14/37
nockrer vtaf þm̄ mogludu/⁊ ꝼyrerꝼoruſt af Fordiarfaranū. 11 Þetta allt ſkiede þa til fyrermy
ndar/eñ þ er ſkriꝼad oſſ til Viduorunar/yꝼer huoria ad Neimſins Ende er komiñ. 12 Fyrer
þui huor hn̄ lætur ſier þikia þ hn̄ ſtande/giefe ſa vel gaum ad/ad hn̄ [a] falle eige. 13 Fyrer ydr
hefur eñ nu eingiñ freiſtne vppa falled/vtan mañleg/Eñ Gud er trur/ſa ei vmlijdr þ ydʳ ſie
freiſtad framar eñ þier ꝼormeiged/helldur giører hn̄ þa ending a freiſtinguñe/ad þier gieted
þ þolad. 14 Þar ꝥ mijner elſkulegustu/flyed ꝼra Skurgodadyrkan.

a Þar ꝥ ꝼorſmae eingeñ añañ/huør ſu ſtyrkur edur veykur huør er/hu ør veit huørſu lei inge hn̄ ſtendur ſi alꝼur.

15 SO ſm̄ vid Vitringa tala eg/dæme þier huad eg ſeige. 16 Sa bleſſade Kaleikr huorn
vier bleſſū/er hn̄ ecke hlutteckning Christi Blods? Og Braudid huort vier briotū
er þ eige hlutteckning Christi lijkama? 17 Þuiad þ er eitt Braud/ſo erū vier margʳ
eirn Lijkame/med þui ad vier verdū aller eins Brauds hluttakarar. 18 Nyggid ad Jſrael ept
er Holldenu/ þ þr ſm̄ fornernar eta/eru þr ecke Alltareſins hluttakarar? 19 Huad ſkal eg nu
þa ſeigia? Eda ſkal eg ſeigia þ Skurgodid ſie nockud? Eda þ Skurgoda ꝼornʳ ſieu nockud?
20 Eñ eg ſeige/ad þ huad hiner Neidnu offra/ þ offra þr Dioflenū/⁊ ei Gudi/Nu vil eg ei
ad þier verded hluttakarar med Dioflunū. 21 Ei faed þier j ſeñ druckid Kaleik DROTtins
⁊ Dioflaña Kaleik/þier gietid ⁊ ecke j ſeñ hluttakarar orded Matbords DROttins ⁊ Mat
bords Diofulſins. 22 Eda viliū vier treiſſa vid DROTtiñ? Huort erū vier hm̄ ſterkare?
23 Mier leyꝼaſt ſañlega allʳ hluter/eñ þr bata ei aller/mier leyfeſt allt/eñ þ er ei allt til vpp | Syrach. 37/31
byggingᵘ. 24 Eingē leite þſſ huad hn̄s er/helldr hù ad þui huad añars er. 25 Allt huad a Ki | Sup. 6/13 Inf. 13/5
otmangara torginu er til ſolu þ etid/epterſpyriande ad onguu/vppa þ þiʳ væged Sāuiſkuñe.
26 Þuiad Jordeñ er [b] DROTtins/⁊ allt þ ſ̄ þar er jñe. 27 Eñ ef einhuor af Vantruudū | Pſalm. 24/1
bydur ydr til ſnædings/⁊ þier vilied þangad ganga/Þa etid af ollu þui ſ̄ ꝥ ydur verdur ſett/⁊ | Pſalm. 50/12
ſpyried einſkis/vppa þ þier vægid Samuiſkuñe. 28 Eñ ef nockur ſeiger til ydar/ þta er ſkur
goda offur/þa etid ecke ꝥ þſſ ſaker ſ̄ þ ſeiger ydur/vppa þ þier vægid Samuiſkuñe(þt Jordeñ
er DROTtens/⁊ huad þar er jñe.) 29 Eñ eg ſeige/ ecke vm þijna eigiñ Samuiſku/helldr
hins añars. Þuiad huar ꝥ ſkyllde eg mitt Frelſi dæmaſt lata af añarlegre Sāuiſku? 30 Þui
ef eg neyte þſſ mz þacklæte/Nuar ꝥ ſk eg þa laſtadr verda vm þ/ſ̄ eg giore DROttne þackʳ
ꝥ? 31 Nuort þier nu etid eda drecked/eda huad þier giorid/þa giored þ allt til Guds Dyrdar.
32 Giored ongua hneyxlan huorke Gydingū nie Grickiū/nie Guds Saꝼnade. 33 Lijka ſo ſm̄
eg giore mig huoriū mañe giedꝼelldañ j ollu/Eige adleitande huad mier/helldr huad morgū
er gagnlegt/ſo ad þr hialpleger verde. 1 Verid mijner epterfylgiarar/ſo ſ̄ eg er Christi. | Sup. 4/16 Philip. 3/17

b (DROTtins) Christur er eirn Herra og Frumad ur/eins eru ⁊ all er Christner j øllū hlutum.

XI

G lofa ydur goder Brædr/þ þier miñiſt mijn j ollū portū/⁊ halldid þn̄ ſiduana
eins ⁊ eg ſette ydr. 3 Eñ þ vil eg ad þier vitid/ ad Christur er huors Mañs | Ephe. 5/23
Noꝼud/eñ Konuñar Nofud er Maduriñ/eñ Nofud Christi/er Gud. 4 Og
huor ſa madur ſm̄ bidur eda ſpaar/⁊ hefur nockud a Nofde/hn̄ ovirder ſitt No
fud. 5 Og huor ſu Kona ſm̄ bidur eda ſpaar/mz beru Noꝼde/hn̄ ovirdʳ ſitt ho
fud/Þui þad er eins/⁊ være heñar hoꝼudhaar j burtu rakad. 6 Vilie hn̄ ei hi
lia ſig/þa rakeſt aꝼ heñar hoꝼudhaar. Eñ fyrſt þad er liott ꝥ Konūa ad hafa aꝼrakad haar
eda klipt/þa hylie hun ſig. 7 Eñ Kallmaduriñ ſkal ecke hylia Nofuded/mz þui hn̄ er Gu
ds mynd ⁊ Some. Eñ Konañ er Manſins ſome. 8 Þuiad Maduriñ er eige af Konuñe/hell
dur Konañ af Mañenū. 9 Maduriñ er ei ſkapadur vegna Konuñʳ/helldur Konañ vegna ma
ñſins. 10 Þar ꝥ ſkal Konañ haꝼa [a] Vellde a ſijnu Noꝼde ꝥ Einglaña ſaker. 11 Og þo er
huorki Maduriñ an Konuñar/nie Konañ an Manſins j DROTtne. 12 Þuiad lijka ſo ſ̄
Konañ er aꝼ Mañenū/ſo kiemur ⁊ Maduriñ ꝥ Konuna/ eñ aller hlutir af Gude.

a (Vellde) Þad meinar hañ Høꝼ urbunad edur ſky lu/ Huar med ad merkiaſt ſkal/þad hn̄ ſie vnder Kall manſins Vallde/ Gen. 3

13 Dæmed þier sialfir ydar a mille/ huñ þ hæfer Konuñe ad bidia þ Gude berhofdud? 14 Kie
ner ydr ecke Naturañ sialf/ad þ sie lyte þ Kallmañeñ ad læta sier vaxa langt Hær. 15 Eñ
Konuñi some þ hun hafe sijdt Hær? Af þui hærid er heñe til skylingar giefid.
16 Eñ ef sa er einhuor ydar a mille/ s þrætuñarsamur vill vera/ hñ vite þ ad vier hofum ei
slijkañ Siduana z eige helldur Guds Soþnudur.
17 ENn þetta hlyt eg ad bioda/z kañ ecke ad loþa þad ad þier komid ei til samans med
betre vijssu/helldur med vorre vijssu. 18 J fyrstu þa þier komid til samans j Samkūdu
nū/heyre eg ad þar er sundurlynde ydar a mille/z eg true þui og nockurn part.
19 Þuiad þar hliota flockadrætter ad vera ydar a mille/so ad þr s rietsiñader eru/opiñberer
verde ydar a mille. 20 Þa þier komid nu til samans/þa verdur þar ei halldiñ DROTTins
Kuølldmaltijd. 21 Þui nær þar skal Kuølldmaltijden halldast/þa tekur huor sijna eigiñ fædu
ædur/z sa eine er hungradur/hiñ añar er druckiñ. 22 Huñ haþed þier eingeñ hus/þar þir ku
ñed ad eta z drecka jñe? Eda forsmæed þier Guds Søfnud/z skamid þa sm ecke haþa? Hu
ad skal eg seigia ydr.? Skal eg lofa ydur? J þssu loþa eg ydur ecke.

Matth. 26/25.
Mar. 14/22.
Luc. 22/19.
b (Proþe) þad er Sierhuør skal sia til huørnen hañ true j þessare Kuølldmaltijd/huad z huørneñ hañ mz take þad.
1 Cor. 13/5
c (Greinarmun) Sa sem handtier ar Christi Lykama/z hans neyter acktande hañ eige meir eñ añan mat

23 EG medtok þ af DROTTne/ sem eg hefe ydur gieþid/ Aþ þui ad DROTtiñ vor
Jesus/ a þre Nott er hñ var suikiñ/ Tok hñ Braudid. 24 Giørde þacker/braut þ z
sagde/ Takid/ Etid/ þ er miñ Lijkame/s þ ydr verdr brotiñ/giørid þ j mijna miñing.
25 Lijka eirniñ Kaleikeñ/epter Kuølldmaltijdina/z sagde/ Þesse Kaleikr er nytt Testamentū
j mijnu Blode/giørid þetta/so opt sm þier drecked/j mijna miñing. 26 Þuiad so opt sm þier
berged af þessu Braude/z drecked af þessū Kaleik/skulud þier kuñgiøra Dauda DROTtes
þangad til hñ kiemur. 27 Huñ hñ etur nu af þssu Braude/z dreckur aþ þessū Kaleik DROtt
ins óvdugr/sa er sekr vid Holld z Blod DROTtins. 28 Eñ huñ Madur [b] profe sig sialfur/
z ete so aþ þessu Braude/z drecke so af þessū Kaleik. 29 Þuiad huñ hñ etur z dreckr overdug
ur/sa etur z dreckr sialfū sier Dom/mz þui hñ giørde ecke [c] greinarmū a DROTtins Lijkāa.
30 Fyrer þ eru so marger siuker z veyker ydar a mille/z þr marger s soþnader eru. 31 Þui ef
vier dæmū oss sialfer/ þa verdum vier eige dæmder. 32 Eñ nær vier dæmunst/þa verdū vier aþ
DROTtne tyftader/vppa þ vier fyrerdæmunst eige med Heimenū. 33 Fyrer þui Brædr mi
ner/nær þier komid til samans ad neyta/þa bijde huñ añars. 34 Eñ ef einhuorn hungrar/þa
ete sa heima/so ad þier kōid ei samañ til Dōsæfellis/Eñ hitt añad vil eg skycka þa eg kiem

XII

þeim andlegum Giøfum/ vil eg eige dylia þ ydur goder Brædur. 2 Þier vit
ed þ þier vorud [a] Heidner/z geingud burt til mællausra Skurgoda/ so sm þi
er vrdud tilleidder. 3 Fyrer þui kuñgiøre eg ydur/þ eingiñ sa sm þ Guds An
da talar/formæler Jesu. Og eingeñ fær Jesū DROTTEN kallad/ vtan
þyrer heilagañ Anda. 4 Þar eru [b] marguijsleg[r] giafer/eñ þar er eiñ Ande.
5 Þar eru marghættud Embætte/eñ eiñ DROTtiñ. 6 Þar eru marghætt
ader Kraptar/eñ eiñ Gud/s verkar alla hlute j ollum. 7 Eñ j sierhuoriū einum audsijna sig
Giafer Andans/til almeñelegrar nytsemdar. 8 Einū verdr giefid þ Andañ ad mæla aþ Vijs
dome/eñ ødrū verdr giefid ad tala aþ Skynseme/ept[r] hinū sama Anda. 9 Ødrū Truan j so
mū Anda/eñ hinū giaf[r] Lækningaña j somū Anda. 10 Ødrū Kraptaverk ad giøra/ødrū Spæ
domur/ødrū ad giøra adskiltanlega grein Andaña/Hinū ødrū marghættud Tungumal/eñ
ødrū vtlegging Tungumalaña. 11 Eñ allt þtta verkar eirn z same Ande/skiptande sierhuor
iū sitt epter þui s hñ vill. 12 Þuiad lijka so sm eirn Lijkame er/z hefur þo marga Lime/Eñ
aller Limer eins Lijkama/þo þr sieu marger/þa eru þr þo eiñ Lijkame/Lijka so er Christur.
13 Þuiad vier erū þ eiñ Anda/aller j eiñ Lijkama skijrder/huort vier erū Gydingar eda Griek
er/Þrælar eda Frelsingi[r]/z erū so aller til eins Anda [c] dryckiader. 14 Þuiad Lijkameñ er eigi
eiñ Limur/helldur marger. 15 Og eþ Foturiñ segde/Eingiñ hønd er eg/þar þ er eg eige Lim
ur Lijkamans/skyllde hñ nu þ[r] þ ecke vera Lijkamans Limur? 16 Og eþ Eyrad segde/Eg er
eige Augad/þar þ er eg ecke Limr Lijkamans/skyllde þ saker þss ecke vera Lijkamans Limur?
17 Þui ef allur Lijkameñ være Augad/huar være þa heyrneñ? ef allur Lijkameñ være heyrn
eñ/Huar være þa jlmingeñ? 18 Eñ nu hefur Gud sett Limena/z huñ eiñ þra sierdeilislega/
a Lijkamañ/so sm hñ heþur viliad. 19 Eñ ef aller Limerner være eiñ Limur/Huar være þa
Lijkameñ? 20 So eru nu Limerner marger/eñ Lijkameñ eiñ. 21 Þuiad Augad ma eigi seigia
hendeñe/Eg þarþ þijn ei vid/eda þar j mot Høþudid til Fotaña/Eg þarf eige ydar vid. 22

a (Heidner) þa þier vorud Heidingiar/vissud þier eckert huørke aþ Christo nie H. Anda eñ nu ættud þier ad þeckia gaþur Andans/æn huørra eingeñ þecker Christū/helldr mi klu þramar bølu[r] þ m.
b (Marguijsleg[r]) Þar er j øllum Christnum eiñ Ande/ Vijsdomur/ Tru/ Kraptr/z ct. Eñ ad hādtiera z aud syna stykt ødrū/er ei huørs Mañs. eñ þr tala vm Vijsdō sm kieña ad þeckia Gud/vm skynsmd tala þr sem kieña vm vtuortis hegdan og Christeleg Frijheit. þr audsyna Truna sem op inberliga vidurki eña hana med Ordū z verkū/ so sm Pijslarvottarner. Adgreining Andaña giøra þr sem Spadōana z Lærdōana ransaka.

c (Dryckiader) Vier dreckum eitt Sacramente/so ad vier medtøkum eirn Anda/so sem vier medtøkum eina Skijrn so ad vier verdum eirn Lijkame.

Mijkly

22 Myklu helldur/þeir Limer Lykamans s̄ oss synast breiskuaster vera/þr eru naudsynlegas
ter. 23 Og þa vier reiknū otterugasta/þm̄ somu leggium vier mestañ soma til/og þa ed oss eru
lyte ad/prijdū vier mest. 24 Þuiad þr s̄ oss prijda/þurfa þess ei vid/ Eñ Gud hefur Lykamā
nū so samañblandad/⁊ giefid þm̄ Þurftugu Limū hiñ mesta soma. 25 So ad eingiñ ægrein
ingr sie a Lykāanū/helldr þ hu Limuriñ bere jafnt æhyggiu f odrū. 26 Og ef eiñ Limr lijdr
þa lijda all' Limern' mz/ ⁊ ef einū Limnū ỏdur some veittr/þa sāfagna hm̄ aller Limerner.
27 En þier erud Christi Lykame/⁊ Limer/huor epter siñe deillid. 28 Og Gud hefur sett
j Sofnudiñ/ j fyrstu Postula/þa Spameñ/j þridia mata Læreſedur/epter þ þa sm̄
Kraptauerkeñ giora/ þar næst þa sm̄ Læknings giafernar hafa/ Vidhialpara/
Stiornarana/ marghættud Tungumæl. 29 Eru þr aller Postular? Eru þr aller Spæ
meñ? Eru þr aller Læreſedur? Eru þr aller þr Meñ s̄ Kraptauerkeñ giora? 30 Hafa þr
aller Lækniugs giofena? Tala þr aller marghættud Tungumal? Kuña þr aller vt ad leg
gia? 31 Eñ epterstundid þm̄ hinū bestu giofunū/Og eg vil vijsa ydur eñ ædra Veg.

XIII

Þo ad eg talade Tungū Mañaña ⁊ Einglaña/⁊ hefde ecke Kiærleikañ/þa
være eg eiñ hliomande Malmr/eda huellande Bialla. 2 Og þo ad eg hefde
Spadō/⁊ visse alla leynda hlute ⁊ allañ Vijsdō/⁊ hefde alla a Tru/so ad eg
fiolleñ vr stad hrærde/eñ hefde ei Kiærleikañ/þa væri eg eckert. 3 Og þo ad
eg giæfe allar mijnar eigur Fatækum/⁊ eg liete breña miñ Lijkama/⁊ hefda
ecke Kiærleikañ/þa være mier þ eingiñ nytsemd. 4 Kiærleikuriñ er þolinmo
dur/⁊ vingiarnlegr/Kiærleikuriñ vandlæter eige/Kiærleikuriñ giører eckert jllmañlega/eige
blæs hñ sig vpp. 5 Hñ er ecke ofstopasamur/eige leitar hñ þess huad hñs er/hñ lætur ei gio
ra sig reidañ/hñ leitar ecke epter skada. 6 Eige fagnar hñ yf' Ranglætēu/eñ fagnar Sañ
leikanū. 7 Hñ vmber alla hlute/hñ truer ollu/hñ vonar allt/hñ vmlijdr alla hlute. 8 Kiærlei
kuriñ hñ þreytest ei/Spadōunū mū liña/⁊ Tūgumalunū mū liña/⁊ Skynseminē mū liña. 9
Þuiad vorer Vitzmuner eru b Halfuerk/⁊ vorar Spasægner eru halfuerk. 10 Eñ nær þ ki
emur s̄ algiort er / þa liñer þ s̄ halfuerked er. 11 Þa eg var Barn/talade eg sm̄ Barn/og eg
var forsiall sm̄ Barn/⁊ eg hugsade sm̄ Barn/Eñ þa eg giordest madur/lagde eg af huad
bernsklegt var. 12 Nu siañ vier j giegnū Speigil/ j einu Myrkuu orde/eñ þa auglite til aug
litis/ Nu þecke eg ad nockrum parte/eñ þa mun eg þeckia so sm̄ eg em þecktur. 13 Nu blijfa
þesse þriu Trueñ/Voneñ/Kiærleikuriñ/eñ Kiærleikuriñ er mestur af þessū.

Rom. 12/5. Ephe. 4/11

a (Alla Tru) þo ad Trueñ alleina giøre oss Riettlata/so sm̄ S. Pæll allstadar ævysar þa være þe Truē vissfelega oriett/ þo ad hun giørde Furduverk/an mz fylgiande Kiærleika.

b (Halfverk) Eñ þo vier høfum ⁊ skilium j Trune/ allt huad Gud er/⁊ huad hañ oss giefur/ þa er þo slyk þecking eñ so sem Halfverk/og ofullkomeñ ad rekna j hia þeirre epterkomandi Dyrd.

XIIII

Stunded ept' Kiærleikanum/ ⁊ kostgiæfid andlegar Gæfur/eñ þo mest ad þi
er mættud spæ. 2 Þuiad hñ s̄ Tungurnar talar/hñ tal' eige Moñum/hell
dur Gude/ þt hm̄ heyrer eingeñ/eñ j Andanū talar hñ leynda Doma. 3 Eñ
hñ s̄ spæer/sa tal' Moñum til vppbygging'/⁊ til æminingar/⁊ til Huggū'.
4 Sa Tungurnar talar/hñ forbetrar sialfañ sig/eñ sa s̄ spæer/hñ forbetr'
Guds Sofnud. 5 Eg villde ad þier kyñud aller Tūgr ad tala / eñ þo myklu
helldr ad þier kyñud ad spæ. þt sa s̄ spæer/hñ er þm̄ meire s̄ Tūgurnar talar/vtan ad so sie/
hñ legge þ eiñin vt/so ad Sofnuduriñ fae þar af forbetran. 6 Eñ nu goder Brædr/þo eg ki
æme til ydar/⁊ talade Tungur/Huad være eg ydur gagnlegur? Nema ad eg talade til yd' añ
adhuort f opiñberan/eda f skynseme/eda f Spæsagner/eda f Lærdom. 7 Þm̄ hlutū er so hæ
ttad er hlioda/eñ lifa eige? Huort þ er nu Pijpa eda Harpa/fyrst þ giefur onguañ greinele
gañ hliom af sier/Huorneñ ma þa vitast huad Pijpad er/eda huad vppa Horpūa er spilad?
8 Og ef Luduriñ giefur oskilmerkelegt hliod/ Huor mun þa vilia bwast til Bardagans?
9 Lijka eins erud þier/nær þier talid Tūgr/vtan þi' giefid fram skilmerkelega rædu/huorneñ
ma þa vitast huad talad er? þt þier taled j Vind.
10 Sañlega er margt raddar kyn j Heimenū/⁊ þo er eckert þra s̄ ecke hefr sitt Hliod. 11 Og
fyrst eg veit ecke þyding raddareñar/þa verd eg þm̄ s̄ talar oskilianlegur/⁊ hñ s̄ talar verdr
mier oskilianlegur. 12 So ⁊ lijka þier/fyrst þier erud æstundande þær Andlegu Giafer / þa
leitid epter þui ad forbetra Sofnudeñ/vppa þ þier kuñed ad hafa alla hlute rijkuglega. 13
Hu' f/sa s̄ Tūgu talar/hñ bidie so/ad hñ vtlegge þ eirniñ. 14 Þui fyrst eg bid mz Tūguñe/
þa bidr ⁊ miñ Ande/Eñ mijn meining gior' onguū Mañe Auoxt. 15 Huniñ skal þ þa vera?
Þad skal so vera/eg vil bidia med mijnum Anda/⁊ eg vil bidia mz mijnu hugskote/Psalmāa

a (Tungur ad tala) Þad er Psalma edur Spædoma j Samkundum ad lesa eda syngia/ j einu Tungumæle sem Søfnuduren ecke skilur/ Enn ad spæ/er ad taka skilning af Gude og giefa ødrum/ Eñ wt ad leggia/ er ad færa ødrum rietta meining/so meinar hiñ Heilage Pæll þad Tungur ad tala betre ecke Søfnudeñ/eñ ad Spæ/og vt ad leggia/þad betrar Søfnudeñ.

b (Med Hugskotinu) Þad er so miked sem vt ad leggia meiningena/ enn j Andanum ad tala/ Þad er Ritningena ad skilia/ og ecke vt ad leggia.

vil eg syngia j Andanū/ ⁊ eg vil Psalmana syngia b med Hugskotenu. 16 Enn þa þu blezar j
Andanū/ huornin̄ skal þa sa sem j Leikmansins stad stendur/ Amen seigia til þin̄ar Þackargi
ordar/ mz þui hn̄ veit eige huad þu seiger? 17 San̄lega giører þu godar þacker/ enn hin̄ an̄ar
betrast þar ecke af. 18 Eg þacka Gude minū/ ꝥ eg tala meir Tungur/ enn aller þier. 19 Enn
helldur vil eg tala fim̄ Ord j Safnadenū med c minu sin̄e/ so ad eg kien̄e odrū/ helldur enn an̄
ars tiju þusunder orda med Tungun̄e.

c (Sin̄e) Þad er Meiningina med prediikunen̄e vt ad leggia.
d (Til Teikns) Fyrer ymisleg Tūgumaal snuast þeir Vantruudu/ til Truaren̄ar/ so sem fyrer an̄ad teikn ⁊ Furduverk/ Enn fyrer Spaadomin forbetrast og styrkiast þr Truudu/ so sem ꝥ eitt Teikn/ a huøriu þeir profa og reyna sijna Tru ad hun sie riett.

20 Bræder Bræædur/ verid eige Børn j skilningenū/ Helldur verid Børn j Illskun̄e/ enn ver
id algiørder j skilningenum. 21 J Logmalenu er so ritad/ Eg mun mz an̄arlegū Tū
gū ⁊ an̄arlegū Vørū tala til Lyds þessa/ ⁊ ei mūu þr mig þo enn so heyra/ seiger DR
OTTenn. 22 Þar fyrer eru Tungurnar d til Teikns/ eige þeim sem trua/ helldur Vantruudū/ Enn spa
domurin̄ er ei Vantruudum/ helldur Truudum. 23 Þott nu allur Søfnudurin̄ kiæme til sā
ans j eitt stad/ ⁊ tøludu aller Tungur/ Enn þar geinge jnn Leikmadur/ eda Vantruadur/ mun
du þr ecke seigia ad þier værud galder? 24 Enn ef þeir aller Spadu/ ⁊ þar geinge jnn ein
huor Vantruadur/ eda Leikmadur/ sa yrde þegar af ollū þeim straffadur/ ⁊ af ollū dæmdur. 25 Og
ꝥ j hans Hiarta er hulid yrde þa so opin̄berad/ ⁊ so være hn̄ framfallande a sitt Andlit/ Gud ad
tilbidia/ ꝥ vidurkiennande/ ad Gud sie san̄arlega med ydur.

26 Huornenn er ꝥ þa goder Bræædur? Þegar þier komid til samans/ þa heꝼur hūn ydar/
eitt Loꝼpsalm/ eda haꝼe hn̄ Lærdoma/ haꝼe hn̄ Tūgumal/ eda hafi hn̄ opin̄beraner
eda hafe hn̄ vtlegging/ Þa lated ꝥ allt skie til betrūar. 27 Og ef einhūr talar Tun
gur/ þa verde þad an̄adhuort af Tueimur eda mest af Þremur/ einn epter Annan̄/ enn
eitt leggie ꝥ vt. 28 Enn ef hn̄ er eingin̄ vtleggiare/ þa þeige hn̄ j Samkundun̄e/ ⁊ tale sier sial
fum ⁊ Gude. 29 Enn Spamen̄ tale tueir eda þrijr/ ⁊ hiner dæme þar vm. 30 Enn ef einhuor
fær opin̄beran sem þar hia situr/ þa þeige hin̄ fyrre. 31 Þuiad aller meiged þier spa/ einn epter
an̄an̄/ so ad aller lære/ ⁊ aller verde aminter. 32 Og Andar Spaman̄an̄a eru Spamøn̄unum
e vnderorpner. 33 Þuiad Gud er ei Gud oskyekunar/ helldur Fridarins/ so sem j ollū Søfnudum
Heilagra.

34 Lated ydar Kuin̄ur þeigia j Søfnudenū/ þuiat þeim ma ei leyꝼast ad tala/ helldur vndergieꝼnar
ad vera/ epter þui sem Logmalid vottar. 35 Enn eꝼ þær vilia nockud læra/ þa spyrie þær
Men̄ sijna ad þui heima. Þuiad Kuin̄un̄e er ꝥ lyte/ ad tala j Søfnudenū. 36 Eda
er Guds Ord aꝼ ydur vtkomid? Eda er ꝥ til ydar alleina komed? 37 Ef nockrum þiker ꝥ
hn̄ sie Spaamadur eda andlegur/ þa gaum giæfe hn̄ huad eg skrifa ydur/ þuiat ꝥ eru Bodord
DROTTins. 38 Enn ef nockur er skynlaus/ þa sie hn̄ skynlaus. 39 Fyrer þui goder Bræædur
verid kostgiæꝼner til Spadoman̄a/ ⁊ fyrerbioded ecke Tūgurnar ad tala. 40 Lated allt sidsā
lega ⁊ epter skyckantil ganga.

e (Vnderorpner) Nockrer meina so ad med þui þeir haꝼa skilning og Gaꝼur Andans/ þa eige þeir fyrer ønguum ad vykia edur þagna/ þadan koma Villur ⁊ Tuidrægne. Enn Paulus seiger hier ad þeir skule ⁊ megi vel vykia/ þui ad Gaꝼur Andans eru j þeirra vallde/ ⁊ brwka þær ecke a mote Samlyndenu/ so ad þeir þurꝼe ecke ad seigia ad Anden̄ knye þa nie neyde þar til.

XV

Gala. 1/ 11.

Nu eg min̄e ydur/ goder Bræædur/ a ꝥ Euangelium sem eg kun̄giørde ydur/ huert þier
er ⁊ medtokud/ j huoriu þier ⁊ standed. 2 Fyrer huert þier ⁊ verded hialpleger/ mz
þeim hætte sem eg kun̄giørde ꝥ ydur eꝼ þier hafed þui hallded/ vtan ad so sie þier
er hafid þui til onytis truad. 3 Þuiad eg gaf ydur j fyrstu/ huad eg medtok/
ꝥ ad Christur sie lijflaten̄ fyrer vorar Synder/ epter a Ritningunū/ ⁊ ꝥ hn̄ sie gr
afin̄. 4 Og vppaptur risin̄ a þridia deige/ epter Ritningunū. 5 Og ꝥ hn̄ sie
siedur af Cephas/ ⁊ epter ꝥ af hinū tolf. 6 Og eptera var hn̄ siedur meir enn af fim̄ hundrud
Bræædrū j sen̄/ af huorium̄ marger enn liꝼa til/ enn nockrer eru burtsoꝼnader. 7 Og epter ꝥ er hn̄
siedur af Jacobo/ ⁊ sijdan̄ af ollū Postulonū. 8 Enn sijdast allra þra so sem af odrum otijmabær
um burde/ er hn̄ siedur aꝼ mier. 9 Þuiad eg em sijdstur Postulan̄a/ ⁊ em eige verdugur þad eg
skule Postule heita/ fyrer ꝥ eg ofsokn veitte Guds Søfnude. 10 Enn af Naad Guds em eg/ ꝥ eg er
⁊ hans Naad j mier hefur ei forgieꝼins verid/ Helldur hef eg myklu meir erfidad enn aller þr
adrer. Þo ecke eg/ helldur su Guds Naad/ sem mz mier er. 11 Þad sie nu eg/ edur þr/ þa predikum vier
er so/ ⁊ so hafid þier truad.

1 Pet. 2/24.
Esa. 53/5.
a (Ritningum) Þui fyrer vorum Skilningе/ fyrer vtan Skriptena/ er þetta alltsaman Heimskulegt ad heyra.
Ephe. 3/8.
Acto. 9/4.
Gala. 1/13.

12 EN fyrst ad Christur verdur predikadur/ þad hn̄ sie vppristin̄ af dauda/ huornen̄ seig
ia þa nockrer af ydꝛ/ ꝥ vpprisa Framlidin̄a sie eckert? 13 Og ef Vpprisa Framlidin̄
na er ecke/ þa er Christur & ecke vpprisin̄. 14 En̄ ef ad Christꝛ er ei vppaptur risin̄ /
so er vor Predikan onyt/ þa er & ydʳ Tru onyt. 15 En̄ vier fyndūst þa eirnen̄ Liugvottʳ Gudz
mz þui vier høfū vitnad j giegn Gude/ ꝥ hn̄ hefde Christū vppuaked/ huorn han̄ hefde ecke
vppuaked. 16 Fyrst hiner Framlidnu skulu ecke vpprijsa/ Þui ef Framlidnʳ skulu ecke vpprij
sa/ þa er & Christur ecke vpprisin̄. 17 En̄ ef Christur er ei vppaptur risin̄/ þa er ydar Tru o
nyt/ so erud þier þa en̄ j ydrū Syndum. 18 Þa eru & hiner sm̄ sofnader eru j Christo/ fortap
ader. 19 Ef vier vonum alleinasta j þessu lijfi a Christū / þa erum vier hiner Vesølustu allra
Manna.

20 En̄ nu er Christur vppaptur risin̄ af Dauda/ & Frumburdur orden̄ þra sm̄ sofnader eru. Colos. 1/18
21 Af þui ad þ eirn̄ man̄ kom Dauden̄/ & þ eirn̄ man̄ kom Vpprisa Framlidin̄a. 22 Þuiad lijka Apoc. 1/5
so s þr dou aller j Adam/ So øda þr & aller lijfgader j Christo. 23 Þo huor eirn j sin̄e skick
an/ sa fyrste Auoxtꝛ er Christus/ & þar næst þr s Christi eru j hn̄s tilkomu. 24 Þʳ næst end 1 Thess. 4/15
ingin/ þa hn̄ mun ofurgiefa Rijked Gude & Fødur/ þa hn̄ mun afmæ allan̄ Hofdingsskap/
Herrastietter/ & Vald. 25 En̄ hønum byriar ad rijkia þar til hann leggꝛ alla sijna Ouine Ebre. 1/13
vnder sijnar Fætꝛ. 26 En̄ sa sijdaste Ouinur/ sm̄ afmædur verdꝛ/ er Dauden̄. 27 Þuiad hm̄ Ebre. 2/8
hefur hn̄ alla hlute vnder han̄s Fætꝛ lagt/ Og þa hn̄ seiger ꝥ/ ad allt sie vnderlagt/ þa er ꝥ Psalm. 8/7.
opinbert/ ad sa er vndan̄teken̄/ sm̄ hm̄ hefur alla hlute vnderlagt. 28 En̄ nær hm̄ eru aller hl
uter vndergiefner/ þa mun sialfur Sonurin̄ vndergiefast þm̄ sm̄ hm̄ vndergaf alla hlute/ so ad
Gud sie allt j øllum.

29 HVad giora þr ellegar/ s skijrast lata vpp yfer b Framlidnū? Ef ad hiner Framlid
nu skulu ei vppaptur rijsa/ Huar þ skijrast þr þa vppyfer þm̄ Daudu? 30 Og huar
þ erum vier þa allar stunder j Haskasemd? 31 Daglega dey eg þ vora Hrosan/ sm̄ eg
hefe j DROTTne vorum Jesu Christo. 32 Strijdde eg epter Man̄legre meiningu/ vid
Villudyren̄ j Epheso/ Huor nytsemd er mier ꝥ þa/ ef ad hiner Framlidnu skulu ei vppaptur
rijsa? 33 Etū vær & dreckū/ þt a morgun erū vier dauder/ Lætid ecke tæla ydur/ þui vondt c Sā
tal spiller godum sidū. 34 Vaknid riettelega & syndgest ecke/ þt sumer vita eckert af Gude/ en̄
þta seige eg ydꝛ til blygdunar. 35 Nu mætte einhuor seigia/ Huornen̄ munu hiner Framlidnu
vpprijsa? Og med huijlijkū Lijkama munu þr koma? 36 Þu Drusse/ ꝥ er þu sæer lifnʳ ec
ke/ vtan ꝥ deyie ædur. 37 Og ꝥ þu sæer er ecke sa Lijkame sm̄ verda skal/ helldur bert korn
an̄ad huort Hueitis eda einhuors an̄ars. 38 En̄ Gud giefꝛ þui Lijkama/ epter þui s hn̄ vill
& sierhuorū einum af Fræenu eigin̄legan̄ Lijkama.

b Þeir Christnu lietu skyra sig vp yfer Grøfum Framlidena / til ad stadfesta þar med Vpprisuna/ og ad merkia þar med/ ad þeir ætu vpp ad rysa.

c (Samtal) ꝥ er Illꝛ Stallbrædra skapur / hia huør tum opt til falla møg hneyxlunar samleg Ord a mote Trunne sem fordiarfa Samuitskuna.

39 Allt Holld er ei lijka hættad holld/ helldur er an̄ad holld man̄an̄a/ an̄ad Dyran̄a/ an̄ad
Fiskan̄a/ en̄ an̄ad Fuglan̄a. 40 Þar eru & Himnesker Lijkamar/ & Jardnesker Lijkamar/ En̄
adra Dyrd hafa hiner Himnesku/ en̄ adra hiner Jardnesku. 41 An̄an̄ biartleik hefur Solen̄
en̄ an̄an̄ Tunglid/ an̄an̄ biartleik hafa & Stiornurnar/ þt ønnur Stiarnan̄ yferuin̄ur adra/ j
biartleika. 42 So & Vpprisa framlidin̄a/ ꝥ verdur sæd forgeingelegt/ en̄ mun vppaptur rijsa
oforgeingelegt. 43 Þad verdur sæd j vansemd/ en̄ mun vppaptur rijsa j Vegsemd. 44 Þad
verdur sæd j breyskleika/ en̄ mun vppaptur rijsa j Krapte. Þad verdur sæd natturlegur Lijka
me/ en̄ mun vppaptur rijsa andlegur Lijkame. Þar er eirn̄ d natturlegꝛ Lijkame/ og þar er eirn̄
Andlegur Lijkame. 45 So sem ad skrifad er/ Hin̄ fyrste Madur Adam/ er ordin̄ ad lifande
Sælu/ & hin̄ sijdare Adam ad lijfgāde Anda. 46 En̄ hin̄ andlege er ecke sa fyrste/ helldꝛ sa
natturlege/ & epter ꝥ er hin̄ andlege. 47 Hin̄ fyrste Madꝛ af Jordun̄e er Jardlegur/ en̄ hin̄
an̄ar Madur er DROTTin̄ af Himnū. 48 Huijlijkur hin̄ Jardneske er/ so eru & hiner Jard
nesku/ & huijlijkur hin̄ Himneske er/ so eru & hiner Himnesku. 49 Og lijka so sm̄ vier høfum
borid lijking hin̄s Jardneska/ so munū vier og bera Lijking hins Himneska. 50 En̄ þar seige
eg af/ Goder Brædur/ ad Holld & Blod gietur eige eignast Guds Rijke/ Og hid forgeingele
ga / skal eige erfa hid oforgeingelega.

d (Natturlegur Lijkame er þad sem etur & drekur/ sefur/ mædest/ vex og minkar/ æplar Barna. & et. Andlegur Lijkame er þad/ sem einskis þuilyks hefur þorf/ og er þo samt sannarlegur Lijkame/ Lifande af Andanum/ so sem skilia ma af 2. Cap Gen.

51 SJaed/ Ad eg seige ydur leyndañ Dom/ Þuiad vier munū eige aller sofna/ Eñ þo mūn
um vier aller vmskipteleger verda. 52 Og ꝥ næsta skyndelega/ a einu Augabragde/ vid
hiñ sijdasta Lwdurþyt. Þuiad Lwdurin mun giella/ ꝛ hiner Framlidnu munu vpp
rijsa oforgeingeleger / Og vier munū vmskipteleger verda.
53 Þuiad ꝥta hid forgeingelega hlytur ad klædast Oforgeingelegleikanum/ ꝛ ꝥta hid daud
lega hlytur ad skrijdast Odaudlegleikanū. 54 Eñ þa ꝥta hid forgeingelega skrydest oforgei
ngelegleikanū/ ꝛ ꝥta hid daudlega klædest hinu odaudlega/ vppfyllest ꝥ ord ed skrifad stendr/
Daudeñ er c vppsuelgdr j Sigur. 55 Daude/ huar er þiñ Broddur? Heluijte Huar er þiñ Sig
ur? 56 Eñ Daudans Broddur er Syndeñ/ eñ Kraptur Syndareñar er Logmalid. 57 Eñ
Gude sie þacker/ sa oss hefur Siguriñ giefed/ ꝥ DROTtiñ vorn Jesū Christū. 58 Fyrer þui
miñ kiær born/ verid stadfaster ꝛ ohræranleger/ ꝛ aukest ætijd j verke DROttins/ mz þui þier
er vited ad ydvart Erfide er ei onytt j DROttne.

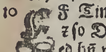
c (Vppsuelgdr) ꝥ er/ Dauden liggr sleigeñ/ ꝛ hefr øngua Magt fram ar meir / helldur hefur Lijfed Sigureñ/ ꝛ seiger/ Eg hefe Sigureñ vuñed/ Huar ertu nu Daude.

XVI

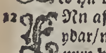
ENn vm þañ styrk sem skie skal vid hina Heilogu/ so sem ad eg hefe bodid Søfnud
inū j Galatia/ þa giøred þier ꝛ lijka. 2 Legge huor ydar hia sialfū sier/ a fyrsta
Dag Vikuñar/ ꝛ samañsafne huad hañ kañ af stad ad koma/ so ad eige þurfe
þa ed fyrsta er eg kiem til/ ꝥssare Hialp samañ ad safna. 3 Eñ þa er eg kiem
þar/ huim hellst þier þa truid til Briefaña/ þa vil eg senda/ so ad þeir flytie yd
var goduilld til Jerusalem. 4 Og ef þess giørest þorf/ ad eg eirniñ ferdest þan
gad/ þa skulu þeir mz mier fara. 5 Eñ eg vil koma til ydar/ þa eg fer vm Macedoniam/ þuiat
vm Macedoniam mun eg ferdast. 6 Eñ ma vera ad eg blijfe hia ydur/ eda duelie þar eirniñ
vm Veturiñ/ so ad þier giøred mijna vtfør/ huert sem eg kañ ad ferdast. 7 Nu vil eg ei sia ydur
j ꝥssare vmferd/ þuiat eg vona ꝥ eg mune vm nockurn tijma tefia hia ydur/ ef DROttiñ lofar.
8 Eñ j Epheso mun eg dueliast til Huijtasunu. 9 Þuiad mier eru þar a mycklar og kroptug
ar Dyr opnadar ꝛ þar eru kostgiæfner/ eñ marger eru þar motmælendur.

a (Miklar Dyr) Hier med meinar hañ ad þar sieu marger Tilheyrendr eins ꝛ Evangelium geinge mz Magt jñ vm Portdyrnar/ ꝛ þeir hielldi sig kostgiæfelega til Evangelium/ huørt ed naumlega komst jnn vm Glugga edur Smugr j Jerusalem.

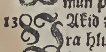
10 EF Timotheus kiemur til ydar/ siaed so til ad hañ sie vtan otta hia ydur/ þui hañ rekur
ꝛ so DROTTins Erinde / so sem eg. 11 Fyrer þui forsmaaid hañ eige/ helldr leid
ed hañ vt j Fride/ so ad hañ kome til miñ/ þuiat eg bijd hañs mz Brædrunum.

Timotheus.

12 EN af Apollo Brodur (þa vitid) ꝥ eg hefe aaminnt hañ næsta miog/ ad hañ kiæme til
ydar/ mz Brædrunum/ eñ ꝥ var mz ongūu mote hañs vilie/ ꝥ hañ kiæme nu. Eñ hañ
mun þo koma þa hañ fær tom til.

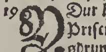
Apollo.

13 VAkid ꝛ standid j Trunne/ Berid ydur Kallmañlega ad/ ꝛ vered styrkuer. 14 Alla yd
ra hlute lætid skie j Kiærleika. 15 Eñ eg aaminne ydur goder Brædur/ Þier þecked
Heimkyñe Stephanæ / ꝥ þeir eru frumburder fra j Achaia/ ꝛ sialfer hafa þeir sky
ckad sig til þionustu vid heilaga. 16 Vppa ꝥ þier sieud ꝛ þuilijkum vndergiefner/ ꝛ ollū þeim
sem styrkia til ꝛ erfida? 17 Eñ eg fagna af Stephanæ ꝛ Fortunati/ ꝛ Achaici tilkomu/ þui hu
ad mig vantade hia ydur/ ꝥ vppfylldu þeir. 18 Þuiad þeir nærdu miñ Anda/ ꝛ ydvarn/ fyrer þui
þeckid þa sem þess hattar eru.

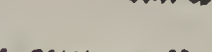
Stephana.

Fortunatus.
Achaicus.

19 YDur heilsar Søfnudurinn j Asia/ Ydur heilsar mykelega j DROTTne Aquila/ ꝛ
Priscilla/ mz þeim Søfnude j þra Husi. 20 Ydur heilsa aller Brædur/ Heilsid huor
ødrum mz heilogū Kosse. 21 Eg Paall heilsa ydur med miñe Hende. 22 Og ef sa er
nockr/ hañ elske ecke DROTtiñ vorn Jesū Christū/ þa sie hañ b Anathema/ Ma
ran Matha. 23 Naad DROTtens vors Jesu Christi sie med ydur. 24
Miñ Kiærleike sie mz ydur ollum j Jesu Christo/ AMEN.

Aquila.
Priscilla.

b A Norænu Bañ/ Anathema vppa Grisku/ Maran vppa Ebresku /er hid sama/ eñ Matha/ þad kallast Da
ude/ Nu vill S. Paall seigia/ Huør hann elskar ecke Christum/ sa er Bøluadur til Dauda.

Hiñ fyrre Pistill til þeirra j Corintho Borg
sendur vtaf Philippis/ ꝥ Stephanam/ ꝛ Fortunatū/
og Achaicum/ og Timotheum.

Formaale yfer annan S. Pauls Pistil Til Corinthios

J þm̃ fyrra Pistle/ hefur hiñ heilage Paull hardlega straffad þa j Corintho/ j
mørgũ greinũ/hellande snørpu Ryne j Beniarnar/ꝛ hrædde þa/Eñ epter þui eirnum postula
ber ad vera huggunar predikara/ til ad vidrietta hinar hræddu ꝛ skielfdu Samuiskur/ fram
ar eñ hrella þær/Fyrer þui prysar hañ nu þa aptur j þessũ Pistle/hellande so Vidsmiøre j Sar
reñ/tiaande sig þm̃ næsta vingiarnlegañ/ꝛ biodande þm̃ ad medtaka hiñ Synduga aptur med
Kiærleika. J hinum fyrsta og ødrum Cap. auglyser hañ siñ Kiærleika vid þa/huorsu ad hañ j. ij.
hefur alla hlute sagt/giørt/ꝛ lidid þm̃ til nytsemdar / ꝛ heilsugiafar/So ad þeir mætti þui
helldur alls hins besta til hañs vænta. Epter ꝥ j hinũ þrid
ia/fiorda/ꝛ fimta Cap. prysar hañ ꝥ Euangeliska predikunar Embætte/huort ad sie hid allra hæsta ꝛ huggun iij. iiij. v.
arsamlegasta verk/Samuiskuñe til nytsemdar ꝛ hialprædis/ꝛ auusar ad ꝥ sama sie ollu ædra eñ Logmalsins
Embætte. Og ad ꝥ verde ꝛ ofsokt / eñ avaxtest þo/ ꝛ framkuæmest hia þm̃ Christnu / og afle ꝥ Krossburdeñ
von eilyfrar Dyrdar/Eñ jafnframt þessu ollu/kiemur hañ vid þa falspostula/þr ed Logmalid hardlega knu
du fram j giegn Guds Euangelio/huorier ecke vtan vtuortis heilagleik (þad er þræsne)bodudu/og lietu hin
ar jfre skañer Vantruateñar kyrrar vera.
J hinum siøtta ꝛ siøunda aminer hañ þa/ꝥ þr epterfylge slykre predikan med Verkunum/ꝛ j lydinguñe/ ꝛ lyck vj. vij.
tar ꝥ med þra lofe/Vppa ꝥ ad hañ huette þa so til afram leingra ad fara/
J Attunda ꝛ Niunda/aminer hañ þa ad þr veitte j þre dyrre tyd/Hialp ꝛ studning þm̃ Heiløgu sm̃ til viij. ix.
Jerusalem høfdu j vpphafe oll sin audæfe ofurgiefid. Acto. 4 Cap.
J hinum Tiunda/Ellefta/ og Tolfta/ hefur hann ad giøra vidur þa fals postula. x. xj. xij.
J hinũ þrettanda/heiter hañ þm̃ hardindũ/sm̃ syndgad hofdu ꝛ ei betrudu sig xiij.

Annar S. Pauls Pist
ill Til Corinthios.
I

PAulus Postule Jesu Christi fyrer Guds vilia Timotheus.
ꝛ Broder Timotheus. Þeim Guds Sofnude j Corintho/
samt ollum Heilogum j allre Achaia. 2 Sie Nad ꝛ fridr mz Gal. 1/3
ydur/af Gude vorum Fødur/ꝛ DROTtne Jesu Christo. Ephe. 1/3
3 BLessadur sie Gud ꝛ Fader DROttins vors Jesu Chr
isti/huor ad er Fader Myskunsemdaña/ꝛ Gud allrar 1 Petr. 1/3.
huggunar/sa oss huggar j allre vorre Hrygd. 4 So
ad vier giețũ ꝛ huggad þa/s̃ eru j allshattudũ Hrygdũ/medr
þre huggan/þar vier verdũ med af Gude huggader. 5 Þuiad
lyka so sm̃ vier hofũ myked af Christi Pynu/so verdũ vier ꝛ
lyka rykuglega huggader ꝥ Christum. 6 Eñ huort ad vier
hofũ Hrygd eda Huggan/þa skier ꝥ ydur til goda/Er ꝥ Hrygging/þa skier ꝥ ydur til hug
gunar/ꝛ heilsugiafar(huor heilsugiøf ad audsyner sig/ef þier a þeñañ mata mz Þolinmæ
de lyded/lyka sm̃ ꝥ vier lydũ) er ꝥ Huggan/so skier ꝥ ydur til Hugganar ꝛ hialprædis. 7 Og
vor Von er stadfost ꝥ ydur/af þui ad vier vitũ ꝥ/ad lyka sm̃ þier erud Hluttakarar vordner
Hrygdaña/so munud þier ꝛ verda hluttakarar Huggunariñar.
8 HViad vier viliũ eige dylia ꝥ ydur goder Brædur/vora Hrygd/huor oss skiede j Asia/ꝥt
vier vorũ odæmelega forþyngder/yfer vort megn/so ad vier oruæntũ eirneñ Lyfe ad
hallda/vrskurdande ꝥ med sialfũ oss ad vier ættũ ad deyia. 9 Eñ ꝥ skiede þar ꝥ/ad vi
er settũ ecke vorn trunad a sialfa oss/helldur a þañ Gud sm̃ Dauda vppuekur. 10 Nu oss hef
ur frelsad af þuilykũ Dauda/ꝛ nu daglega frelsar. 11 Og vier vonũ ꝥ hañ mune oss frelsa hi
er epter/ꝥ tilstyrk ydar Fyrerbonar ꝥ oss/so ad ꝥ þa Gafu sm̃ oss er giefeñ/ꝥ margar personur
yfer oss/ skiee mykil þackargiord.
12 Þuiad vor hrosã er ꝥ/s̃ er vitnã vorrar Samuisku/ꝥ vier hofũ fram farid j Verollldeñ j ein
falldleik og Gudz granduarlegleika / ei j holldlegre Visku/helldr j Gudz Nad /eñ eiña mest
hia ydur.

13 Þui vier ſkrifū ydr eckert añad til eñ ꝥ þier leſid ⁊ reynid/ eñ eg vona ꝥ þier mūud reyna oſſ
ſo allt til endeloka. 14 So ſ̄ þier hafid ⁊ reynt oſſ af nockure ælfu/ ad vier erū ydar hroſan/ lyka
ſo ſē ad þier erud ⁊ vor hroſan/ a deige DROttins vors Jeſu. 15 Og vppa þuilykt Trauſt
þeinkte eg einuſiñe til ydar ad koma/ vppa ꝥ þier mættkiud aptr ad nyiu eitt Velgiorning. 16
Og eg ꝼerdadeſt þ̇ ydr j Macedoniam/ ⁊ kiæme vr Macedonia aptr til ydar/ ⁊ vde ſo af ydr a
veg leiddur j Judeam. 17 Eñ haꝼe eg oſtoduglynde framid/ þa er eg hugleidde ſlykt/ Eda er
miñ æſetningur holldlegur? Eige ſo/ helldr hia mier er Ja/ Ja/ ⁊ Nei Nei. 18 Eñ trulyndr
er Gud/ ad vor Ord voru ei til ydar/ Ja ⁊ Nei. 19 Þuiad Sonur Guds Jeſus Chriſtr/ ſa ad
þ̇ oſſ er a medal ydar predikadur/ þ̇ mig ⁊ Siluanū/ ⁊ Timotheū/ hañ var eige Ja ⁊ Nei/ hell

Siluanus.
Timotheus.

dur var ꝥ Ja j hōm. 20 Þuiad oll Guds Fyrerheit eru ja j hōm/ ⁊ eru a Amen j hōm/ Gude til
Dyrdar þ̇ oſſ. 21 Eñ Gud er ſa ſ̄ oſſ ſtadꝼeſter ſamt ydur j Chriſto/ ⁊ oſſ hefur ſmurt. 22 Og
jñſiglad/ ⁊ gieꝼed Andañ til Pantz j vor Hiortu.

a (Amen) Pad er viſſulegt ⁊ ſañarlegt.

II

OG eg ækalla Gud til Vitnis/ vppa myna Sal/ ꝥ eg þyrmde ydr j þui/ ad eg
kom ei aptur j Corintho. 2 Ecke ꝥ vier ſieum Drottnar yfer ydvare Tru/
helldr erū vier til hialpendr ydvars fagnadar/ ꝥt þier ſtanded j Truñe. 3 Eg
þeinkte ⁊ mz ſialfū mier ꝥ/ ad koma ei aptur til ydar mz hrygd. 4 Þui eꝼ ſo er
ad eg hrygde ydur/ Huor er hann þa/ ſa er mig gledur/ vtan ſa ſem af mier
verdur hryggur giordur? 5 Og ꝥ hid ſama ſkrifade eg ydur/ ſo ad eg þyrꝼte

a (Mig) þad er/ hañ heꝼur ecke angrad mig vm ydur helldur ydur. Þui ꝥ eg var angradr ꝥ var ydar vegna eñ ecke myn.

eige hryggur ad vera/ þa ed eg kiæme/ aꝼ huoriu eg ætte med riettu þo gladur ad vera/ Mz
þui ad eg treyſte þeſſ til ydar allra/ ꝥ ad miñ ꝼognudr ſie allra ydar fognudur. 6 Þuiad eg
ſkriꝼade ydur til j mykille hrygd/ ⁊ trega myns hiarta/ mz morgū Tararolū/ Ei ꝥ þier ſky
lldud hrygguer verda/ helldur ꝥ þier ſkylldud þeckia/ þañ kiærleika ſ̄ eg hefe yferflotanlega til
ydar. 7 Eñ ef einhuor heꝼr Hrygd af ſtad kōed/ ſa hefur ei a mig hrygt/ vtan einaſta j noc

1 Cor. 5/1

kurn mata/ vppa ꝥ ad eg þyngde ydur eige ollum. 8 Eñ ꝥ b ænæger ad ſa ſame er af morgū
ſo ſtraffadur. 9 Vppa ꝥ þier fyrergiefid hōm nu hiedan af þui ꝼramar/ ⁊ huggan veited/ ſo
ad hañ ſockueſt ecke j ofmykla hrygd. 10 Huar ꝼyrer ad eg beide ydur/ ꝥ þier audſynid a hōm
Kiærleik. 11 Þui þ̇ ꝥ ſkriꝼade eg ydur til/ ꝥ eg kiende ydar raun/ huort ad þier værid hlydugir
j ollū greinū. 12 Eñ huium ſ̄ þier fyrergiefed nockud/ þōm fyrergief eg og. Þui eg eirniñ/ eꝼ eg
fyrergief nockrū eitthuad/ ꝥ fyrergief eg ydar vegna j Chriſti ſtad. 13 So ad vier verdū ei tæ
lder af Andſkotanū/ ꝥt oſſ er eige ouitanlegt huad hañ hefur j ſkape. 14 Eñ þa er eg kom til
Troada ad predika Chriſti Euangeliū/ ⁊ mier voru Dyr vpploknar j DROTTne. 15 Haf
de eg eige huild j mynū Anda/ er eg fañ ecke Titū miñ Brodur/ helldr giorde eg miñ ſkilnad
vid þa/ ⁊ for burt j Macedoniam. 16 Eñ Gude ſie þacker/ ſa alla tyma giefur oſſ Siguriñ j
Chriſto/ ⁊ þ̇ oſſ opinberar jlming ſiñar kyñingar j ollū ſtodū. 17 Þuiad vier erū þ̇ Gude god jl
ming j Chriſto/ bæde a medal þra ſē hialpaſt/ ⁊ medal þra ſē fortapader verda. 18 Þeſſū
jlmur Daudans til Dauda/ eñ hinū jlmur Lyꝼſins til lyfs. Og hu er hæfilegur til þeſſa? 19
Þuiad vier erū ecke ſo ſ̄ marger adrer/ þr ed Guds Ord c ꝼalſa/ Helldr ſo ſ̄ af ſkiærleika/ ⁊ ſo
ſ̄ aꝼ Gude/ tolū vier/ þ̇ Guds auglyte j Chriſto.

b (Næger) Hann talar vm þañ hañ ſtraꝼꝼade j fyrſta Piſtle 5 Cap. Og villde haꝼe ꝼrꝛ ſellt hañ Dioflenum/ eñ nu biꝼalar hañ ad Meñ ſkuli taka hañ aptur ꝥ fyrſt hañ heꝼde ſtraꝼꝼadur vered.

c (Falſa) Vegna Magans ⁊ Agyrndareñar/ ſo ſem þa eiñ Vyntappare ꝼalſar Vyn.

III

TOkū vier eñ aptur til ad hæla ſialfū oſſ? Eda þurꝼū vier lyka ſo ſ̄ ad nockrer
Hols briefaña vid til ydar/ edur Hols Briefiñ af ydur? 2 Þier erud vort Brief
ſkriꝼad/ j vorū hiortū/ ſē audkient ⁊ leſid verdur aꝼ ollū Moñum. 3 Þier ſē
auglyſter erud ordner/ ꝥ þier erud Brief Chriſti/ tilreidder þ̇ Predikuñar Em
bætte/ ⁊ af oſſ ſkrifader/ eige med Bleke/ helldur med Anda Guds lifanda/ ei
a Steinſpiolldū/ helldur a holldlegū ſpiolldū hiartans. 4 Eñ ſlykt a Trauſt
hofū vier þ̇ Chriſtū til Guds. 5 Eige ſo ꝥ vier ſieū af oſſ ſialfū nepter nockud ad hugleida/
ſo ſē af ſialfū oſſ til/ helldur þad vier erum nepter/ þa er þad aꝼ Gudi. 6 Sa er oſſ giorde
nepta/ ꝼram ad flytia Embætte hins nyia Teſtamentis/ eige b Bokſtaꝼſins/ helldr c Andans
Þuiad Bokſtafuriñ deyder/ eñ Andeñ lyꝼgar. 7 Eñ fyrſt þad Embætte ſem fyrer Bok
ſtaꝼena deyder/ og a Steinum er grafed/ hafde ſoddañ Biartleik/ ſo ad Jſraels Born gat
tu eige lited j Aſionu Moyſis/ ꝼyrer Biartleika ſaker hanns Andlitis/ ſem þo tekur Enda.

a (Trauſt) ad vier hofum til bued ydur til eins Brieꝼs

c (Andans) Ad kieña Andañ/ er ad kienna vmtala dena aꝼ Logmaalſins og Forþienuſtu þr mz verdr Mañſkiepnañ lifande ⁊ holpeñ.

b (Bokſtaꝼſins) Ad kieña Bokſtaꝼeñ/ er ad kieña eintomis Logmaaled ⁊ Verkeñ/ aꝼ Nadariñar Kyñingar Þar mz fordæmeſt allt ⁊ þeckiſt ad vera Dauda verdugt/ huad hellſt ad Mañeſkiañ er edur giorer/ Þui aꝼ Gu ds Nadar/ kañ hun eckert gott ad giora.

8 Þui ſkyllde þa ei myklu meir þad Embætte ſm̄ Andañ giefur biartleik hafa? 9 Þuiad ef
ꝥ Embætte ō Fyrerdæmingina predikᵛ heꝼꝛ birte/myklu framar hefꝛ þa ꝥ Embætte/ ō Rie
ttlætid bodar, yfergnæfañlegañ biartleik. 10 Þui hiñ añᵛ Parturen̄ ō byrte hafde/er ꝥ ongua
birte halldande j giegn þſſare yfergnæꝼanlegre birte. 11 Þui þyrſt ꝥ hafde birte ō enda tekur
myklu ꝼramar mū ꝥ hafa birte ō ſtodugt blyfur. 12 Af þui vier hoꝼū nu ſlijka von/þa hoꝼū
vier ſtora diorfūg. 13 Og giorū ei ſo/ō Moyſes giorde/hū ed heingde ᵈhuldu ꝥ ſiīna Aſian/ſo
ad Jſraels Born ꝼeingu ei lited ending þſſ er enda tok. 14 Nelldur eru, þra hugſkot ꝼorhert.
15 Þuiad allt til þſſa Dags/ er ſu ſama Nulda ecke burt teken̄/ yfer þui Gamla Teſtame
ntinu/þa þr leſa ꝥ/huort ad j Chriſto tekꝛ enda/eñ ſu Nulda hanger allt til þſſa dags/ꝥ þra
Niortū þa Moſes verdꝛ leſin̄. 16 Eñ eꝼ ᶜ ꝥ ſnere ſier til DROTtins/ſo yrde ſu hulda j bu
rt teken̄. 17 Þui DROttiñ er Ande/Eñ huar Ande DROttins er/þar er Frelſi. 18 Eñ nu
ſkodū vier aller birte DROttins/ſo ō j ᵝ ſpeigle mꝫ ohuldre Aſian/ꝛ vier verdū vmbreytter til
þeirrar ſomu Myndar/ ꝼra einre birte til añarar/ſo ō af DROTtins Anda.

ᵝ (Speigle) So ſem einn Speigell tekur vid Myndeñe j ſig/ſo tekur vort Hiarta vid Chriſti Kyñingu.

ᵈ (Huldu) Su Moyſis hulda er ad ſkilia ecke Bokſtafen̄ nie hans Lærdō. Openbert Andlit DROttins er klaar ſkilningur Andans og Nadareñar/ ſm̄ giorer oſſ ꝼrij ꝼra Logmalenu/ Bokſtaꝼnum ꝛ þeirra verkū/ ſo ad þeirra Byrte og Verk ſkule liña.

ᶜ (Þad) Hiartad

IIII

Var ꝥ a medañ vier hoꝼū nu ſoddañ Embætte/ſo ſm̄ ad vier hoꝼū Myſkūſēi
til odlaſt/þa þreytūſt vier ecke. 2 Nelldur vmflyum vier ᵃ leynelegar ſkamer/
ꝛ ꝼorū ei mꝫ flatſkap/ꝼolſū ꝛ ecke Guds Ord/helldur mꝫ Sañleikans opinber
ingu/ꝛ audſynū oſſ vel vid allar Samuiſkꝛ mañа ꝥ Gude. 3 Er nu vort Euā
gelīū hulid/ þa er ꝥ hulid þm̄ ſm̄ ꝼortapader verda. 4 J huorīū ad ᵇ Gud
þeſſarar Veralldar/hefur forblindad Nugſkot vantruadra/ſo þr ſiae eige þad
klara Euangeliſ Lios Chriſti Lioma / huor ad er Guds rietta Jmynd. 5 Þuiad vier predikū
ecke ſialfa oſſ/helldur Jeſū Chriſtū/ꝥ hn̄ ſie DROttiñ/eñ vier ydrer þionar Jeſu vegna. 6
Þuiad ſa Gud ō Lioſinu baud vr Myrkrenu ad ſkyna/hñ gaꝼ eitt klart Skin j vor Niortu/
ſo ad ꝥ oſſ ᶜ framkiæme vpplyſingin vtaꝼ þeckingu Gudꝫ biartleika/j ᵈ Andlite Chriſti Jeſu.
7 Eñ þeñañ Fieſiod hoꝼū vier j Leyrkierū/ſo ad ſa yfergnæfanlegᵉ Kraptur ſie Guds/ꝛ ei
ge aꝼ oſſ/ Alla vega lijdū vier harma/eñ vier hryggiunſt þo eige. 8 Oſſ veiter toruellt/ Enn
vier oruilnunſt eige/ Vier lijdū Offokn/eñ vier verdū þo eige fyrerlatner. 9 Vier verdū nidur
þryckter/eñ vier ꝼyrerꝼorūſt ei. 10 Og ætijd berū vier mꝫ oſſ Dauda DROTtins Jeſu a vo
rū Lijkama/So ad ꝛ eirniñ Lijf DROTTins Jeſu opinbert verde a vorū Lijkama. 11 Þui
ad vier ō liꝼū/verdū jafnañ j Daudañ ſellder Jeſu vegna/So ad eirneñ Lijꝼ Jeſu opiñbert/
yde a voru Daudlegu Nollde. 12 Fyrer þui er nu Daudeñ mektugꝛ j oſſ/eñ Lijfid j ydꝛ. 13 Eñ
mꝫ þui vier hoꝼū þn̄ ſama Truareñᵛ Anda/epter þui ō ſkrifad er/eg trude/ꝛ ꝥ ꝥ tala eg/Og
vier truū/ꝥ þui tolū vier ꝛ eirneñ. 14 Og vitū ꝥ ad ſa ō DROTtiñ Jeſū hefꝛ vppuakid/ad
hñ mū oſſ ꝛ vppuekia ꝥ Jeſū/ ꝛ mun ſkycka oſſ med ydur. 15 Þuiad allt þetta ſkier ydar ve
gna/ſo ad ſu yꝼergnæfañlega Nad/ꝥ margra þackargiord/vegſame Gud rijkuglegana. 16
Fyrer þui þreytūſt vier ecke/ helldꝛ þo ꝥ vor ytre madur fordiarſiſt/þa mū þo ſa hiñ jñre dag
fra deige endurnyiaſt. 17 Þuiad vor hrygd/ō ſtundleg ꝛ liett er/giorer oſſ eina eilijꝼa og yfer
allañ mata mykla Dyrd. 18 Oſſ ō ei alijtū hid ſynelega/helldur hid oſynelega/þt huad ſyne
legt er/ꝥ er ſtundlegt/eñ huad oſynelegt er/ꝥ er eilijft.

ᶜ (Framkuæme) þad er/Vier ſkulum lyſa ꝛ predika huørneñ Guds Nad ſkal þeckiaſt/ſem oſſ er tied j Chriſto Jeſu/adrer meiga ſkyna og predika aꝼ Verkunum.

ᵈ (Andlite) ꝥ er Chriſti kyñing/ei Moſis Andlit/huørt ad er Logmalſins Kyñing/ þt ꝥ Chriſtū þeckiū vier Gud. Joh. 6

ᵃ (Leynelegar ſkamer) Añ ſtingur þa ꝼolſku Poſtula/ huørier vt uortis ſyndiſt ko ſtuleger / eñ voru jñra fuller Ohreinleika. Matth. 23

ᵇ (Gud) þeſſarᵛ Veralldar Gud ꝛ Hoꝼdinge er Dieꝼullen̄ / þui ad hiñ þionar honum og ervnder honum.

Pſalm. 116

Rom. 8/24
1 Pet. 1/4

V

Vi vier vitū/þo þta Jardneſka hus vorrar Tialldbudᵛ verde nidurbrotid/ꝥ ad
vier hoꝼū Bygging af Gude vppbygda/ Nws/eige mꝫ hondū giort/ ꝥ æfiñle
gt er a Nimnū. 2 Og þᵛ epter anduorpū vier eirneñ/eptᵛ vorre jbygging ō er a
Nimnū/girnandiſt heñe ad yferklædaſt. 3 Þo ſo ad vier ſieū klædder/ꝛ ei nak Apoc. 16/13
ter ꝼundner. 4 Þuiad mꝫañ vier erū j Tialldbwdiñe/þa ꝼorleinger oſſ/ꝛ erū
þyngder / af þui vier villdū fegner eige aꝼklædder/helldur yferklædder verda/
vppa þad hid daudlega burt ſuelgeſt/ af Lijꝼenu. 5 Eñ hn̄ ō oſſ bio til þeſſ hins ſama/er ſa
Gud/ſem oſſ gieꝼed heꝼur Andan j Pant.
6 Eñ jaꝼnañ þa erū vier mꝫ godu giede/ꝛ vitū ꝥ/ad med þui vier byggiū j þeſſū Lijkama/þa
erum vier j fiarlægd ꝼra DROTtne. 7 Þui vier gongum j Truñe ꝛ ecke j Skoduniñe.

Enn

a (j Hægd) ꝥ er vier høndlum ecke vijkingslega/edur þuingum Folked med Bañe/edr añare strangre stiorn an/þui vier ott umst Gud/hellдur kieñum vær þeim hoguærlega/so vier ønguañ styggiũ

b (Høstuger) ꝥ er Þo vier høllдum ad Folkenu/þa þienum vær þo Gude þar mz/eñ høndlum vær hooguærlega z lijnkunar/samlega vid þa/þa giørũ vier Folkeñ ꝥ til goda/so ad ꝥ er a allar sijdur riett z vel giørt.

8 Eñ vier erũ mz godre hughreyste/z høfũ myklu meire lyst til ad vera fiarlæger aꝼ Lijkam
añũ/z heima hia DROTtne. 9 Fyrer þui kostgiæfũ vier z eirneñ/huort vier erum heima
eda fiarlæger/ꝥ vær kynũ ad vera hm̃ þocknanleger. 10 Þui vier hliotũ aller ad opiñberast/
ß Domstole Christi/Uppa ꝥ ad huor eirn odlest epter þui hñ heꝼur ad hafst j Lijkamans
Lijfe/sie ꝥ jllt eda gott.
11 MEd þui ad vier vitũ ad DROttiñ ber ad ottast/þa førũ vier j [a]Hægd ad vid Lydeñ/eñ
Gude erum vier opiñberer/Eg vona z eirneñ ꝥ vier sieũ z j ydrũ Samuiskũ opiñbe
rer. 12 Þui vier lofũ oss eige sialꝼa ad nyiu/Helldr ꝥ vier giefum tilefni ad hrosa af
oss/ uppa þad þier hafid nockru ad hrosa j mote þm̃/ sem hrosa sier epter ásynd /z ecke ept
er hiartãu. 13 Þui erũ vier [b]Nøstuger/so erũ vier ꝥ Gude/erũ vier hoglater/þa erũ vier ydr
hoglæter. 14 Þuiad Christs Kiærleike þuingr oss/af þui vier holldũ ꝥ þar ß/ꝼyrst ad eiñ he
ꝼur ß alla daed/þa sieu þr aller dauder. 15 Og þui heꝼur hñ ß alla daed/so ad þr s lifa/lifi
ei sialfũ sier hier epter/helldur hm̃ sm̃ ß þa hefur daid/z uppaftur risid. 16 Þar ß þeckiũ vier
nu hier epter/onguañ [c]epter Holldenu. Þott ad vier høfũ eirnẽ þeckt Christum/ epter Holl
denu/þa þeckiũ vier hñ þo nu so eige leingur. 17 Þar ß sie nockur j Christo/þa er hñ ny skie
pna. Hid gamla er umlidid/siaed Aller hluter eru nyer orдner. 18 Eñ allt ꝥ aꝼ Gude/hũ oss
forlijkte vid sialfañ sig ꝼyrer Jesũ Christũ/z gaf oss þta Embætte sm̃ predikar Sættina. 19
Þui Gud var j Christo z ꝼorlijkade Heimeñ vid sialfã sig/tilreiknande þm̃ eige sijnar Synder/
z hefur uppreist vor a medal Ordid af Forlijkuniñe. 20 So erũ vier nu Sendebodar j Chri
sti stad/þt Gud áminer ß oss/þar ß bidiũ vier ydur j Christi stad/Lætid forlijka ydr vid Gud.
21 Þui hñ hefur þañ s af ongre synd vissi/ß oss ad Synd giort / uppa ꝥ/vier ydum j hm̃ ꝥ
Riettlæti/s ß Gude gilldir.

c (Epter Holldenu) Ad þeckia ecke Christum epter Holldenu/er ad leita einskis þess hia hm̃ sem holldlegt er/ so sm̃ hñs Lærisueinar giørdu ß hñs Pijnu z Dauda/helldur ad læta sier nægia med hñs Ord/j huøriu þeir þa þa einungis eilijꝼt Lijf/og andlegt Gotz.

VI

Esa. 49/8

a Þeir j Corintho voru hrædder vegna þess ꝼyrra Pistels/z angrudu sig/ꝥ þeir høꝼdu stygt Postulan/nu huggar hñ þa og seiger/ad sitt Hiarta og Munnur gledie sig z utbreide/þar ß skylldu þeir ecke angra sialꝼa sig/so sem være hann reidur uppa þa. Eñ ꝥ þeir villdu angra sig sialꝼa/þar til høꝼdu þeir ønga ordsøk aꝼ hm̃ helldur angrudu þeir sig so sm̃ god Børn aꝼ godu Hiarta/huørs þo ecke giørdest þørꝼ.

AMn vier áminũm ydur/s Medhialpara/ꝥ þier medtaked ecke Guds Nad til
onytis. 2 Þui hñ seiger/J þægañ tijma heyrde eg þig/z a Deige Hialpr ædess
ns/hialpade eg þier/Siaed nu er sa þægelege tijme/ nu er Dagur Hialpræ
desins. 3 Lætum oss þui ecke nockurstadar giefa nockrũ hindran/uppa ꝥ vort
Embætte verde ecke lastad. 4 Helldur audsynũ oss sialfa j ollũ hlutũ/so s Gu
ds Þienara. J mykille Þolinmæde/j Harmkuælũ/j Hæskasemdũ/j Þyngslũ.
5 J Hødstrokũ/j Fiotrũ/j Upphlaupũ/j Erfuide/j vokũ j Føstu. 6 J Hreinlijfe/j Vitzmu
nũ/j Bidlundargiede/j Hoguære/j Helgũ anda/j Falslausũ Kiærleika. 7 J Sañleiksins orde/j
Guds Krapte/ß Herklæde Riettlætesins/til hægre z vinstre Handar. 8 Fyrer Vegsemd z van
semd/ß Vãryekte z gott Ryckte/So s Falsarar/ z þo Sañarleiger. 9 So s Okuñugir/z þo
kuñuger/ lijka so s þr ed deyia/z siaed ꝥ vier lifũ/So s hegnder/z þo ei lijflátner. 10 So s
Syrgiendur/þo jafnañ glader/so sm̃ Volader/eñ þo þr ed marga audga/ lijka sm̃ þr ed eck
ert hafa/z þo hafa alla hlute.
11 O þier j Corintho/vor Muñr heꝼur sig opnad til ydar/vort hiarta er gladt/ verra veg
na þurꝼed þier ecke [a]Tuister vera/Eñ ꝥ þier erud tuister/ꝥ giored þier aꝼ hiartans
meiningu. 13 Eg tala vid ydur/ so sm̃ vid Børn mijn/ad þier hegded ydr z eirneñ vid
mig/z sieud lyka hughrauster. 14 Togied ecke añarlegt Ok/med Vantruudum/Þuiad huø
ria hluttoku hefur Riettlætid med Ranglætenu? Eda huort samlag heꝼur Liosid vid Myrk
uriñ? 15 Huorneñ kañ Christo ad koma samañ vid Belial? Eda huort hlutskipte hefr Tru
adur med Vantruudum? 16 Huoria samsiking heꝼur Guds Mustere vid Skurgoden?
Eñ þier erud Mustere Guds lifanda/epter þui sm̃ Gud seiger/Eg mun bua j þm̃/ z gan
ga j þeim/ Eg mun z vera þra Gud/z þr skulu miñ Lydur vera. 17 Þar ß ganged ut
fra þm̃/z fraskilied ydur/seiger DROTteñ/z snerted ecke ꝥ Oklært er/ þa mun eg mztaka
ydur. 18 Og vera ydar Fader/z þier skulud vera mijner Syner z Dætur/seiger DROTteñ
Almættugur.

Levit. 26/12
Esa. 52/11

Jer. 31/ 1

VII

a (Andans) ꝥ er Lærdomsins og Truarbragdañа Saurgun/ so sem þr Falspostular kiendu.

MEd þui vier høꝼũ þuijlikt Fyrerheit mijner kiærustu/ þa latũ oss hreinsa oss aꝼ
allre saurgan/Holldsins z [a]Andans/z áfram førũ med Helgũiñe j Guds otta/
2 Medtaked oss/onguñ giørũ vier mein/onguñ giørũ vier skada/ onguañ drogũ
vier a tálar. 3 Þetta seige eg ydr ecke til ad fordæma ydur/Þuiad eg heꝼe ádur
sagt/

ſagt/ ꝥ þier erud j voru hiarta/til ad deyia med/ z ad lifa til ſamãs. 4 J ſtorre diorfung tala
eg vid ydur/morgu hroſa eg af ydur/vppfylltur em eg huggũar/yfergnæfanlegur er eg j fæg
nude j allre vorre hrygd.
5 ÞVi þa vier komũ j Macedoniam/hafde vort Holld ongua roo/helldur j ollu lidũ vier
hrygd/hid ytra barættu/hid jñra Otta. 6 Eñ Gud ſa ſ̃ hugg^r þa fyrerlitlegu/hann
huggade oſſ ꝥ tilkomu Titi. 7 Eñ eige alleinaſta ꝥ hñs tilkomu/helldur eirneñ ꝥ þa Titus.
huggan/þar hñ var af ydur mz huggadur/kuñgiørande oſſ ydar forleinging/ydar Tаr/yd
ar Vandlæting vm mig/ſo ad eg gled mig eñ meir. 8 Þui þ^o eg hrygde ydr mz Briefinu/jdrar
mig ecke/Þo mig angrade þad/ eñ fyrſt eg ſie ad þad Brief hefur ad eins vm ſtundarſaker
hrygt ydur. 9 So gled eg mig nu þo/ eige af þui ꝥ þier erud hrygguer/ helldur ꝥ þier vrdud
hrygguer til jdranar/ꝥt þier erud gudlega hrygguer ordn^r/ſo ad þier feingud ongua ſkada
af oſſ / j nockurn ſtad. 10 Þuiad ſu hrygd ſ̃ er af Gude/verkar jdran til hialprædis/huors
ongua jdrar/eñ þeſſa Heims hrygd verkar Dauda. 11 Siaid þad / ad þier erud gudlega
hrygguer ordner/huoria Koſtgiæfne ꝥ hefur med ydur verkad/ þar ad auk forſuar/Reide/ot
ta/Forleinging/Vandlæting/hefnd^r/ z j ollũ hlutũ þa hafid þier audſynt ydr ad þier erud ſkñ
rer j Verkenu. 12 Fyrer þui þo ad eg ſkrifade ydur til/þa er ꝥ ecke hñs vegna ſkied/ ſ̃ Rangi
nde framde/ z ecke hñs vegna/ſ̃ orietttiñ leid/helldur ꝥſſ vegna/ ꝥ ydar koſtgiæfne vid oſſ opin
ber yrde hia ydur/ ꝥ Gude. 13 Af þui þa erũ vier huggader/ꝥ þier erud huggader/Enn þo
hofũ vier yfer allt frañ gladt oſſ meir yfer fognude Titi/ꝥt hñs Ande er ad nyiu endurnær Titus.
dur/af ollũ ydur. 14 Þui huad eg hefe hroſad af ydur ꝥ hm̃/þar ꝥ þarf eg ecke ad ſkamaſt b Eg kañ ecke ad
mĩn/Helldur lĩka ſo ſem allt ꝥ er ſañleike ſm̃ eg hefe vid ydur talad/ſo er z eirneñ vor hroſã ſpilla fyrer mier
hia Tito/ſañleikur ordeñ. 15 Og hm̃ er af Hiarta olldungis vel til ydar/þa er hñ hugleid^r hia ydur.
hlydne allra ydar/huorneñ þier hafed med hrædſlu z otta hñ med tekid. 16 Eg gled mig z/ꝥ
eg ma b alls til ydar treyſta.

VIII

OG kuñgiøre ydur kiærer Brædur/þa Guds Nаd/ſ̃ giefeñ er þm̃ Søfnude j
Macedonia. 2 Þuiad þra fognudur var þa yfergnæfanlegur/þañ tĩd þeir
vrdu ꝥ morg harmkuæle reynder / Og þo ad þeir være næſta fatæker/þa ha
fa þr þo rĩkuglega giefid j ollũ einfalldleika. 3 Þuiad epter ollu megne(ꝥ vit
na eg) z yfer megn fram voru þr ſialfuiltuger. 4 Og beiddu oſſ med morgũ
æmiñingum / ꝥ vier medtækium þa godgiørd z ſamlag Styrkſins ſem Hel
ogum þar veiteſt. 5 Og eige ſ̃ vier vonudum/helldur gæfu þr j fyrſtu ſialfa ſig DROT
tne/ z oſſ epter þad fyrer Guds vilia. 6 Þad vier hlutũ ad æmiña Titũ/epter þui hañ hafde Titus.
ædur vpphafed/ſo ſkyllde hñ z fullenda ſlĩka Velgiørd ydar a mille. 7 Eñ lĩka ſ̃ þier erud
rĩker j ollũ hlutũ/j Truñe/j Ordenu/j Skilningenũ/ z j allre Koſtgiæfne/ z j ydrũ Kiærlei
ka til vor/ſo afreked eirneñ/ ꝥ þier ſieud z eirneñ rĩker/j ꝥſſare Velgiord. 8 Eg ſeige ecke/ſ̃
biode eg nockud/helldr mz þui ad hin^r adrer eru ſo koſtgiæfner/þa reyne eg yduarn Kiærleika/
hũt hañ er af riettre art. 9 Þui þier vited Nаd DROTtins vors Jeſu Chriſti/ad þo hñ ſie
rĩkur vard hñ þo fatækur ydar vegna/vppa ꝥ/þier yrdud ꝥ hñs fatækt auduger.
10 Og mitt Rаd gef eg j þeſſu/ꝥt þetta er ydur nytſamlegt/þier ſ̃ vpp hafed a byriad fyrer a (Vppbyrfad)
tolf Manudũ/eigi einaſta giørningeñ/helldur jafnuel Vilian. 11 Þui fullkomnid nu z eir Þier erud þr fyr
neñ giørningeñ/vppa ꝥ lĩka ſ̃ ꝥ ad þar er tilhneigiañlegt ſiñe til ad vilia/ſo ſie þar z eirneñ ſtu ſem þad bæde
tilhneigianlegt ſiñe til Giørningſins af þui ſ̃ þier hafed til. 12 Þui fyrſt eiñ er goduiliadur villdud z giørdud
þa er hñ þacknæmur/epter þui ſ̃ hñ hefur til/eñ eige epter þui ſ̃ hñ hefur ecke.
13 Eige ſkier ꝥ j þa meining/ꝥ adrer hafe hugſld/eñ þier hrelling/helldur ad ꝥ ſie jafnt. 14
So þione ydar gnægd þra þurft/j þeſſare(hallæris)tĩd/vppa ꝥ ad þra gnægd eptera þione
yduare þurft/ z ꝥ ſ̃ jofnudr er mætte ſkie. 15 Sm̃ ad ſkrifad er/ſa er mykla ſafnade/hñ hafdi Exodi. 16/18.
eckert afgangs/ z ſa er litlu ſafnade/hañ hafde onguañ breſt. 16 Eñ Gude ſie þacker/ſ̃ ſlĩ
ka fyrirhyggiu hefr giefed j hiarta Titi til ydar. 17 Þuiad hñ mztok ad ſoñu þa æmiñing. Titus.
Eñ med þui hñ var ſo miøg koſtgiæfeñ/er hñ af ſĩnum ſialfs eigeñ vilia til ydar farenn.
18 Eñ vier ſendum med hm̃ eiñ Brodur / þañ er lof hefur j Euangelio af allre Samkund
uñe. 18 Og eige alleinaſta ꝥ/helldr er hñ eirneñ ſkyckadur vtaf Samkunduñe/ oſſ til Foru

nauts/til þeſſarar velgiørdar/ſm̃ ß oſſ verdur ſamañſøfnud/DROTtne til Sæmdar/⁊ ydar
godñ vilia(til afhallds) 20 Og ad giæta þeſſ/ad eingiñ mætte epter oſſ ſeigia nockud vondt/
ſlijkrar audugrar hialpar vegna/ſm̃ fyrer oſſ verdur ſamañ dregeñ. 21 Og ſia til ad þad fære
Rom. 12/17 ſæmelega/ Eige alleina fyrer DROTtne/ helldur eirneñ lijka fyrer Moñum. 22 So hefum
vier ⁊ ſentt mz hm̃ Brodur vorn/þañ vier høfũ opt reynt j morgum greinũ/ þ hñ ſie koſtgiæ
fen/eñ nu myklu koſtgiæfnare. Og vier hofũ myked trauſt a ydur. 23 Sie þ Titi vegna(ſm̃
er minn Lagsmañ ⁊ hialparmañ ydar a mille) eda vegna vorra Brædra(huorier ad eru Poſt
ular Samkundaña/⁊ Dyrdar Christi) 24 Fyrer þui giefed beuijſadañ Kiærleika ⁊ vora hro
ſan pra ydur/aa þeſſa/eirneñ j auglite Safnadarins.

IX

ÞViad vm þeſſa Hialp / ſm̃ þm̃ Heiløgu ſkier/er mier ecki þorf ad ſkrifa ydur
til. 2 Þuiad eg veit ydvarn godañ vilia/ huar af eg hroſa/ hia þm̃ vr Ma
cedonia(⁊ ſeige) Þad Achaia er ß tolp Manudũ reidubueñ/⁊ ydvart epterdæ
me hefur marga tilknued. 3 Eñ eg hefe ap þui þeſſa Brædur ſent/ſo þad vor
hroſan vtap ydur yrde ei ad engun/j þre grein/ Og þier ſieud reidubuner/lijka
ſo ſm̃ ad eg hefe ſagt vtaf ydur. 4 So ad/ef þr vr Macedonia kiæme med
mier/⁊ ſinde ydur ouidurbuna/ad vier(eg vil eige ſeigia þier)verdũ til ſkamar/med ſlijkre hro
ſan. 5 Eñ eg hefe ælitid þ ß gagnlegt/ad æmiña Brædurna/þ þr fære pyrſt til ydar/ad reid
ubua þeſſa ædurlofada Bleſſan/þ hun ſie til reidu/ſo þ ſie ein Bleſſan/eñ eingiñ a Agirne.
a (Agirne) þad er Naumleike/ og ad giepa lijted. 6 Þui eg meina þ/huor hñ ſæer ſparlega/ſa mũ ſparlega vppſkiera/⁊ huor hñ ſæer j bleſſ
Syræ. 35. 11 ancñe/ſa mun ⁊ eirneñ j bleſſan vppſkiera. 7 huor eiñ epter ſijnum efnum/eige mz ovilia edur
kwgan. Þuiad hyrañ Giafara hefur Gud ſier kiærañ.
8 Þui Gud er mattugur ad giøra þ/allshattud Nꝏd ſie gnogleg mzal ydar/ſo ad þier haf
Pſalm. 112/9. ed alls gnægd j ollũ hlutũ/⁊ ſieud rijker til allra godra verka. 9 So ſm̃ ad ſkrifad er/Hñ vidr
eiſde ⁊ gaf Fatækũ/hñs Riettlæte blijpur vm allder allda. 10 Eñ ſa er Sæded giefur Kornſæ
b(Einpalldleika) ad Velgiørningar ſkie ecke vegna Nyrſeme ⁊ gagns edur Launa/ ecke helldur Virdinga vegna/helldur ap prialſum Kiærleika og loſtugliga. daranũ/ſa mun ⁊ giefa Braudeд til Fædſlunar/hñ mũ ⁊ margfallda ydart Sæde/ ⁊ aukaſt
lata friofgañ ydvars Riettlætis. 11 Þad þier ſieud auduger j ollum hlutum/med allañ b Ein
palldleik/ſm̃ ad giør Gude þacker ß oſſ. 12 Þuiad ſu vtgypt þeſſarar hialpar/ vppfyller ei
einaſta fatækt Heilagra/helldur yfergnæper hun eirneñ j þui/þ marger þacka Gude. 13 Fy
rer þeſſa vora trua þionuſtu/⁊ prijſa Gud/yfer ydvare hlydugre vidurkieñingu Christi Gud
ſpialla/⁊ yfer ydvare einfalldre hialparſtod til þra/⁊ til allra. 14 Og yper þra Bænum fyr
er ydur/huoria ad forleinger epter ydur/ß ſaker þrar yfergnæfanlegrar Guds Nꝏdar/ ſem j
ydur er. 15 Eñ Gude ſie þacker fyrer ſijna vvmrædelega Gꝏfu.

X

En eg Pꝏll beide ydur pyrer Hoguære ⁊ Polinmæde Christi/eg ſm̃ j nꝏlægd
er lijtils virdtur/ydar a mille/eñ j fiarſka em eg diarpur vid ydur. 2 Eñ eg bid
ydur/þ mier ſie ecke þorf nꝏlægũ/diarflega ad hondla/⁊ þa diorfung frañe
hapa/ſm̃ mier verdur tillogd vid ſuma/þr oſſ akta/ ſm̃ geingũ vier epter Holl
dſins plagſid. 3 Þui þo vier geingum j Holldenu/þa ſtrijdum vier þo eige j
holldlegũ plagſid. 4 Þuiad Heruopn vor eru eige holldleg/ helldur mattug fyr
er Gude/til nidurbrots Heruirkiaña/huar med vier nidurbriotũ þñ æſetning. 5 Og alla hæd
ſm̃ ad ſig vpphefur j giegn Guds Vijſdome/⁊ ad Herpange tokum alla ſkynſed/vnder Chri
ſti hlydne. 6 Og erum reidubuner ad hefna allrar ohlydne/þa er ydar hlydne er vppfylld. 7
Dæme þier epter ælite. Treyſter nockur þar vppa/þ hñ ſie Christi/þa þeinkie ſa þar æ mo
te/eirneñ þetta/hia ſialfũ ſier/þ lijka ſm̃ hñ heyre Christo til/ſo heyrũ vier eirneñ Christo
til. 8 Og þo ad eg hroſade mier/nockud framar vt af vorre makt/ ſm̃ DROTTiñ hepur
oſſ giefed/ydur til betrunar/⁊ ecke til fordiorfunar/þa munde eg þo ecke til ſkamar verda. 9
Eñ þetta ſeige eg/ vppa þ þier latid ydur ei þikia/ ſem hefde eg viliad ſkielfa ydur mz Brie
pum. 10 Þuiad þaug Briefeñ(ſeigia þr)eru þũg ⁊ ſterk/eñ nalægd lijkamans er veyk/⁊ mꝏ
lid er

lid er forsmænarlegt. 11 Huør þſſ konar er hñ þeinke/ ꝥ lÿka ſo ſem vier erum med Ordum j
Brieꝼunū j ꝼraueruñe/ So dirꝼunſt vier eirneñ ad vera med Giørningenum j Nalægdeñe.
12 Þuiad vier dirꝼunſt ecke ad rekna oſſ edur telia medal þra/ ē ſig ſialꝼa loꝼa. Eñ mz þui
þr meta ſig hia ſialꝼum ſier / ⁊ hallda ſo einaſta wt aꝼ ſier ſialꝼum/ þa vnderſtanda þr eck
ert. 13 Eñ vier hrooſum oſſ ecke yꝼer Mæl ꝼram / helldur alleinaſta epter Mælingu þrar
Reglu/ þar ed Gud heꝼr oſſ þñ ſkamt med aꝼ meted/ ad gieta næd eirneñ allt til ydar. 14 Þui
vier [a] ꝼorū ecke oꝼlangt j ꝼra/ ſo ē ad heꝼdū vier ei næd gietad allt til ydar/ Þui vier erū komn
er allt til ydᵛ mz Chriſts Euangeliū. 15 Og hroſū oſſ ei ꝼram yꝼer Mælingena j añarlegu er
vide. Og vonū/ ad nær ydᵛ Tru vex nu j ydur/ ꝥ vier viliū vÿdara komaſt/ epter vorre Reglu.
16 Og predika eirneñ Evangelium þm̄/ ſem hinumegeñ ydar bwa/ ⁊ hrooſa oſſ ecke aꝼ þui
ē med añarlegre Reglu er tilbwed.

a (Førum ecke) ꝥ er/ vier vilium ecke hroſa oſſ oꝼ miøg. Værū vær ecke komner til ydar/ ſo ſem hiner adrer giøra/ þeir er ſier hrooſa aꝼ añarligu eruide/ huørt ad vort er

XI

Ᵽn huør ſier hroſar/ ſa hroſe ſier j DROTTne. 2 Þui ꝫ ꝥ er eingeñ dugan
legur/ ꝥ hñ loꝼar ſig ſialꝼur/ Helldur ꝥ DROTTiñ loꝼar hñ. 3 Giæꝼe Gud
þier hielldud mier lÿted eina Fautſku til goda / þo þier hallded hana vel til
goda. 4 Þui eg vanda vm vid ydur med Gudlegu vandlæte. Þui eg heꝼe ꝼaſt
nad ydr einū Mañe/ ſo ad eg j hendr ſellde Chriſto eina ſkÿra Mey. 5 Eñ ꝥ
ottunſt eg/ ad lÿka ſem Hoggormureñ tælde Evu med ſÿnu Flærœde/ ſo lÿka
meige ⁊ burt ſlÿtaſt ydar Hugſkot/ j ꝼra þm̄ Einꝼalldleik ſem er j Chriſto. 6 Þui eꝼ ſa ſame
ſem til ydar kiemur/ predikade eirn añañ Jeſum/ þañ vier hoꝼū ei predikad/ eda eꝼ þier mzta
kid añan Anda/ þañ þier hoꝼdud ecke medteked/ Ellegar añad Evangeliū/ ꝥ þier hoꝼdud
ecke medteked/ þa vmlidud þier þad riettelega. 7 Þui eg helld/ þad eg ſie eige miñe/ helldur eñ
þr hiner Ædre Poſtular eru. 8 Og þott eg ſie ꝼaꝼrodur j Mælenu/ þa em eg þo eckeſm ꝼrodr
j Skilningenum. Þui eg em hia ydur ølldungis vel kiendur.
9 HEꝼe eg ſyndgad j þui / ꝥ eg minkade mig/ ſo ad þier vppheꝼduſt? Þuiad eg he
ꝼe kūgiørt ydur Evangelium ꝫ eckert. 10 Og eg heꝼe rænt adrar Samkundur ⁊
Verdlauneñ ꝼra þm̄ teked/ ꝥ eg predikade ydur. 11 Og þañ tÿd eg var hia ydr nalæ
gur / ⁊ mig ſkorte/ var eg onguum þungur/ Þui mÿna Naudþurꝼt vppꝼÿlldu þeir Brædr/
ē komu aꝼ Macedonia/ Og j øllum hlutum giætta eg mÿn/ ad vera vtan þyngſla vid ydur/
⁊ vil eg eñ nu hallda mig ſo hiedan j ꝼra. 12 Þui ſo ſañarlega ſem Chriſts Sañleikur er j
mier/ þa ſkal mier þſſe hroſan j Lande Achaiæ/ ecke [a] tilſtylꝼd verda. 13 Huar ꝼ? Ad eg ſkyll
de ei elſka ydr? Gud veit ꝥ. 14 Eñ huad eg giøre ⁊ vil giøra/ ꝥ giøre eg ꝼyrer ꝥ/ ad eg aꝼſn
yde þm̄ ꝥ tileꝼne/ ſm̄ tileꝼnis ꝼara a leit/ ꝥ þeir mættu hroſa ſier/ ad þr ſieu ſo ē vier. 15 Þui
ad þeſſ hættar Falspoſtular/ ⁊ ſuikſamleger Eruidismeñ/ giøra ſig ad Chriſti Poſtulū. 16
Og þad eru eige vndur/ Þui ſialꝼur Andſkoteñ vmſnyr ſier til Lioſſens Eingels. 17 Fyrer ꝥ
er þad ei miked / þott hans Þienarar vmvende ſier eirneñ / ſo ſem være þr Riettlætesins
Þienarar/ huørra Endalok munu verda epter þeirra Verkum.
18 EG ſeige nu eñ aptr/ ꝥ eingeñ meine ad eg ſie ꝼaviſs/ Eñ eꝼ ei er ſo/ þa mztaked mig
ē añan Faviſañ/ ſo ꝥ eg hroſe mier eirneñ nockud lÿted. 19 Huad eg tala nu/ ꝥ tala
eg/ ei ſo ē j DROTTñe/ helldur ſo ē j Faviſku/ med þui vier erū j þſſa hroſan kom
ner. 20 Aꝼ þui marger hroſa ſier epter Holldenu/ vil eg eirnen hroſa mier. 21 Þuiad þier vm
lÿded giarnan Faꝼroda/ med þui þier erud ſialꝼer vitrer. 22 Þier vmlÿded/ þott nockur hnep
pe ydur j Þrælkan/ þott nockur ſieflette ydur/ þott nockur take ꝼra ydur/ þott nockur hrokeſt
vpp yꝼer ydur/ þott nockur ſlæe j ydra Aſionu. 23 Þetta ſeige eg epter [b] Ovirdingu/ ſo ſm̄ ad
værū vier Breyſkuer vordner. J huøriu hellſt ſm̄ ꝥ nockur er nu diarꝼur (eg tala j heimſku)
þa em eg eirnen diarꝼur. 24 Þeir eru Ebreſker/ Eg eirnen. Þeir eru Jſraelitᵛ/ Eg eirneñ.
Þeir eru Abrahams Sæde/ eg eirnen. 25 Þeir eru Chriſts Þienarar/ Eg tala heimſkuleg
a/ eg em ꝼramar. Eg heꝼe meir eruidad/ Eg heꝼe meire Høgg lided/ Eg em optar ꝼangen
vered/ Opt j Daudans Hættu. 26 Aꝼ Gydingū heꝼe eg ꝼimſiñū ꝼeinged ꝼiorutÿgu ſløg/ ei
nu ꝼærra. 27 Þriſuarſiñum em eg Hwdſtryktur/ einu ſiñe grÿttur/ Þryſuar heꝼe eg Skipbrot
lided/ Dag ⁊ Nott var eg j Siaꝼar diwpe. 28 Opt þa heꝼe eg j ꝼerdū vered. Eg heꝼe vered
j Hæſkaſemdū til Vatz/ j Haſkaſemdū medal Ræningia/ j Hæſkaſemdum millū Gydinga/ j
Hæſkaſemdū mzal Heidingia/ j Hæſkaſemdū j Borgū/ j Hæſkaſemdū a Eydemørku/ j Hæſ

Jer. 9 / 23
1 Cor. 1/31.
Gen. 3 / 4.

a (Tilſtylꝼd) ſem reñande Vatn/ ſo ſk mÿn hroſun ꝼrammgeng haꝼa / og æꝼram hallda ohindrud

b (Ovirding) ꝥ er) Vier vilium giøra oſſ ſo ſem breyſkua/ huøria þier ſkulud vmlÿda/ huad oſſ er þo vanuirda/ mz þui vier verdum ad vmlÿda ydur.

Deut. 25/3.
Acto. 16/22.
Acto. 14/18.

c (Veykur) Hañ giørde margt/ꝛ li ec margt epter þm Trugrueyku/ sem hañ hafde vel ha ꝼt vallo til ødru uys med ad høndla/so sem hñ seig er/1 Cor. 9. ꝛ 12

(Stikna) ꝥ er ꝥ angrade hñ stor lega/þa þeir vey ku voru hneyxlader.

kasemdum a Sio/j Hæskasemdū medal ꝼalskra Brædra. 29 J Mædu/ꝛ Erfide/J myklū
Vøkū/J Hungre ꝛ Þorsta/J myklum Føstum/J kulda ꝛ Klædleyse.
30 Fyrer utan ꝥ s̄ añars tilfellur/s̄ er/ꝥ eg verd daglega onædadur/ berande Ahyggiu ꝼ øllū
Søfnudū/. 31 Huor er veykur/ so ad eg verde ecke c veykur? Huor verdur so hneyxladur/ ad
eg stikne ei? 32 Ef eg skal þo hroosa mier/þa vil eg hroosa mier aꝼ mīnū Breyskleika. 33
Gud ꝛ Fader vors DROTtins Jesu Christi/hṽ Blessadr sie til eilifdar/veit ꝥ eg lyg ei.
34 J Damasco/liet Landstiornaren Kongsins Areta/geyma Borgena Damascum/ ꝛ villde
grypa mig. 35 Og eg vard vnden̄ nidur j Kørf vt vm Vindaugad/j gtegnum Mwren̄/ꝛ flyde
af hans Hondum.

XII

Acto. 9/3.
Acto. 22/17.

HRoosīen er mier ad søñu ecke nytsamleg/Þo vil eg nu koma vid Sionernar ꝛ
Openberingar DROTTins. 2 Eg þecke Mañ j Christo/ꝼ fiortan Aarū/
Var hñ j Lijkamanū/ꝥ veit eg eige/ Eda var hñ vtan Lijkama/veit eg eige/
Gud veit ꝥ/ Sa same vard rycktur allt vpp j hiñ þridia Himen. 3 Og eg
þecke þañ Mañ/ Huort hñ var j Lijkama edur vtan Lijkama/ veit eg og ei/
Gud veit ꝥ. 4 Hñ vard vpp rycktur j Paradijs/ ꝛ heyrde ovmrædeleg Ord/
þaug sem eingeñ Madur fær wt talad. 5 Af þijsu vil eg mier hrosa/ Eñ aꝼ sialfum mier til
vil eg ecke hrosa mier/ nema aꝼ mijnum Breyskleika. 6 Og þott ad eg villde mier hrosa/gi

a (Fleiñ) kallast hier ei Freisting Holldsins/til Lostasemeñar/ helldur stor plaaga og skielfing aꝼ Diøflenum/ þui ad þad er Fleinn sem Meñ verda a pynder/ heingder eda stegldcr.

ørda eg ecke ꝼ ꝥ heimskulega/þuiad eg vil segia Sañleikeñ. Eñ eg sporna vid þui/ Þar ꝼ/
ꝥ eingeñ hallde mig ædra/eñ so sem hñ a mier sier/eda aꝼ mier heyrer.
7 Og so ad eg stære mig ei/af þessū hau Openberingū/er mier gieꝼeñ eiñ a Fleiñ j Hollded/
s̄ er Satans Eingell/ s̄ mig skule med Knefum sla/ vppa ꝥ eg stære mig ecke. 8 Vm huad
eg hefe DROTTiñ þrisuar beded/ꝥ hñ vike j burt fra mier. 9 Og hñ sagde til mijn/Lat
þier nægia mijna Naad/Þuiad b miñ Kraptur er j Breyskuum mattugur. Fyrer ꝥ vil eg
s̄ ꝼegnastr hrosa mier af mijnū Breyskleika/ so ad Kraptur Christs byggie mz mier. 10 Fy
rer þui em eg med godu trauste/j Breyskleikū/j Vanuirdingū/j Naudū/j Offsoknum/j Þrep
ngingum/Christi vegna/ Þui nær eg em breyskur/þa em eg øflugur.
11 LEm Fifl orden̄ af þre hrosan/til huørrar þier þuingudud mig/ Þui eg ætte ad lof
ast af ydur/Af þui ad eg em onguum mun miñe/eñ hiner ædstu Postular / þo ad eg
sie eckert. 12 Af þui ad þar eru Postula teikn giørd ydar a mille/ j allre Þolenmæde
ꝛ Taknū/j Stormerkium/ꝛ Kraptauerkū. 13 Huad er þad j huøriu þier erud minnehattar

b (Miñ Kraptr) Med þessu Orde huggar Christus alla þa sem veyker eru edr Motgang lyda/þui hañ kañ ecke ad syna sinn Krapt j oss/ vtañ vier sieum veyker ꝛ plaagader.

eñ adrar Samkundur? Nema alleinasta j þui / þad eg veitta ydur ei sialfur neinn þunga/ꝼ
læted mier þañ Glæp. 14 Siaed/eg em reidubweñ j þridia siñ ad koma til ydar/ og eg vil ei
vera ydur þungur. Af þui eg spyr ei epter ydar/helldur ad ydur/þui Børneñ eiga onguañ
Aud Forelldrunum saman ad draga/helldur Forelldrarner Børnunum.
15 Eñ eg vil sem fegnastur giefa mig wt/ꝛ vtgieꝼeñ verda ꝼyrer ydar Sæler/ huørsu s̄ eg
elska ydur miog/ꝛ verd þo lijtt elskadur. 16 Eñ læted ꝥ so vera/eg hafe ei giort ydur þyn
gsl/Helldur med þui eg var slægur/veidda eg ydur med slægdū. 17 Eñ heꝼe eg neckurn a tæ
lar dreiged/ꝼ einhuørn þra/sem eg sende til ydar? 18 Eg æminte Titum/ꝛ sende mz hm̄ eiñ
Brodur/Hefur Titus neckud tælt ydur? Hofū vier ei j einū Anda framꝼarid/ ꝛ j einū Fot

Titus.

sporū geinged? 19 Læted ydr aptr þikia/ꝥ vier forsuørum oss? Vier tølū j Christo ꝼ Gude.
Eñ allt þetta skier ydur(mijner Kiærustu)til betrunar. 20 Þui eg ottunst/þa ad eg kiem/

Gal. 5/20

ad eg fiñe ydur ecke/so sem eg vil/Og þier fiñed mig ecke/eirneñ sem þier vilied / Ad þar sie
Hatur/Agg/Reide/Þræta/Bakmælge/Kuis/Hrokaskapur/ꝛ Orooe. 21 So ad þa er eg ki
em/ꝥ miñ Gud nidurlæge mig eñ ad nyu hia ydur/ꝛ eg hliote Ecka ad lijda yꝼer mørgum/
þm̄ er ædur hofdu syndgast/ꝛ ongua yꝼerbot giørdu/ꝼ þañ Ohreinleik/Hooraner ꝛ Blygd
unarleijsse/sem þeir haꝼa framed.

XIII

Deut. 19/15.
Matth. 17/16.
Joh. 8/17
Ebre. 10/28

KOme eg j þridia siñ til ydar/so skal j tueggia edur þriggia þra Muñe stan
da øll Mælaꝼerle. 2 Eg sagda ydur ꝥ ædur ꝼ/ꝛ eg seige ydur ꝥ ꝼfram̄/so
s̄ nalægur/j añad siñ/ꝛ skrifa ydur ꝥ nu fiarlægur/þm̄ s̄ ædr til forna høfdu
syndgast/ꝛ hinū ødrū/Eꝼ eg kiem aptur j añad siñ/vil eg eige spara. 3 Af
þui þier leited epter/ꝥ þier einhuørn tijma verded varer þss/ sem j mier talar/
s̄ er Christur/sem ecke er breyskur ydar a mille/helldur mattugur er mz al yd
ar. 4 Og

ar. 4 Og þott hn̄ sie Krossfestur j Breyskleika/ Þa lifer hn̄ þo j Guds Krapte. Og þott ad
vier sieum eirneñ Breyskuer j hm̄/ Þa a lifum vier þo med hm̄ j Guds Krapte/ mzal ydar.
5 Reyned ydur sialfer/ huort þier erud j Trunē. Reyned ydur sialfer/ Eda þecke þier ecke
sialfa ydur/ þad Jesus Christus er j ydur? Nema þad sie/ ad þier sieud oduganleger. 6 Eñ
eg vona ad þier þecked/ ꝥ vier erum ei oduganleger. 7 Eñ eg bid þss Gud/ ad þier hafest eck
ert Vondt ad/ Eige vppa ꝥ/ ad vier synunst nytsamleger/ Helldur vppa ꝥ ad þier giøred hid
goda/ ⁊ vier sieum so sem þeir hiner onytsamlegu. 8 Þuiad vier megum ei / nockud j giegn
Sannleikanum/ helldur fyrer Sannleikann. 9 Eñ vier gledium oss/ þa vier erū breyskuer/ eñ þi
er erud mattuger/ ⁊ ꝥ sama æskiū vier eirneñ/ sem er ydar algiorue. 10 Huar ꝥ eg skrifa ydr
slijkt fraverande/ So ad eg þurfe ecke/ þa eg em nalægur/ hardinde fram̄ ad hafa/ epter þre
Magt/ sem DROTTin hefur mier til betrunar/ eñ ecke til Fordiørfunar giefed.
11 Eñ ad syduslu/ goder Brædur/ Gledied ydur/ vered fullkomner/ Hugged ydur/ Vered samly
nder/ Vered Fridsamer/ Þa mun Gud astsemeñar ⁊ Fridarens vera med ydur. 12 Heilsed
huer ødrum jnnbyrdis med Heiløgum Kosse/ ydur heilsa aller Heilager. 13 Nad vors
DROTTins Jesu Christi/ ⁊ Guds Kiærleike / ⁊ samteinging Heilags
Anda/ sie med ydur øllum / AMEN.

a (Lifum) þad er/ ef eg kiem/ þa vil eg gudsyna ad eg life j Christo/ þo ad sumer af ydur hallde mig fyrer eckert.

Sa añar Pistell til þeirra j Corintho sendur fra Philippen j Macedonia/ ꝥ Titum og Lucam.

Formale yfer S. Pauls Pistil til Galatas.

Þeir j Galatia voru af hinū Heilaga Paale snuner til riettrar Christelegrar Truar/ ⁊ til Gudspiallañs/ j fra Løgmaalenu. Eñ epter hans burtfør/ komu Fals postular huørier þo voru Læresueinar Riettferdugra postula/ ⁊ sneru þeim Galatis vm aptur/ so ꝥ þeir trudu/ ad þeir hlyte fyrer Løgmaal sins Verk hialpleger ad verda/ ⁊ þeir syndgudu ef þeir hielldu ecke Løgmaals Verkeñ/ so sm̄ Act. 15 til Jerusalem eirneñ nøckrer ærleger Meñ meintu ꝥ sama.

J mote þessum hefur hiñ heilage Paall sitt Embætte hatt vpp/ ⁊ vill sig eigi minne stiettar Mañ hallden hafa/ eñ huørn añan postula / Og hroosar alleinasta ad vera af Gude / siun Lærdom ⁊ Embætte/ so ad hañ/ þessa hroosan hiña følsku postula/ sem sig med fra riettu postula verkum ⁊ Nafne/ studdu/ nidur kiefde/ ⁊ seiger/ þad sie ecke riett/ þo ad eirneñ eiñ Engell ødruvys predikade/ eda hañ sialfur/ hu ad myklu sydur/ ef postulañs Læresueinar eda þeir sialfer ødruuys lærdu. Þetta giører hañ j fyrsta ⁊ øðru Cap. Og alycktar ꝥ/ Ad huør eiñ hliote alleinasta fyrer Christum/ an verdskulldunar/ an Verka/ ⁊ an Løg maalsins Riettlætur ad verda.

J Hinum þridia og fiorda/ sañprofar hañ þad allt med Skrifteñe/ Epterdæmum ⁊ Lykingum/ Og beuis ser þad/ ad Løgmaaled fære med sier/ myklu meir/ Synd ⁊ Bøluan/ helldur eñ Riettlæte / huørt all einasta er lofad ⁊ til sagt/ vt af Nadeñe af Gude/ ⁊ er ꝥ Christū an Løgmaals/ vppfyllt ⁊ oss giefid.

J fimta ⁊ sietta kieñer hn̄ þau Kiærleiksins Verk/ sem Trunē skulu fylgia.

Sancte Pauls Pistill til Galatas

I

Paall eirn Postule/ ei af Mønum/ nie helldur ꝥ Meñ/ Hell
dr ꝥ Jesū Christū/ ⁊ Gud Fodur/ sa hañ vppvakte fra þm̄
Daudu. 2 Og aller þr Brædur s̄ med mier eru.
Søfnude Guds j Galatia.
3 Nad sie med ydur/ ⁊ Fridur af Gude Fodur/ ⁊ vorū DR
OTTne Jesu Christo. 4 Sm̄ sialfañ sig hefur vtgiefed ꝥ
vorar Synder/ ꝥ hn̄ frelsade oss j fra þessare nalægre vond
re Verolld/ Epter Guds vilia/ ⁊ vors Fodurs. 5 Huørium
ad sie Dyrd fra Eilijfd til Eilijfdar/ Amen.

Sia huørneñ hañ skyckar øllū synum Ordum a moote eigenlegu Riettlæte Manna.

6 MIg vndrar þ/ad þier læted so snart snua ydur j fra þm̄/sem ydur kalladi j Nædena
Christi/til eins añars Evangeliū. 7 Sem þar er þo eckert añad. Vtan þ/ad þar
eru nockrer/sem ydur villa/z vmsnua villia Christi Evangelio. 8 Eñ þo ad eirneñ
vier/eda Eingell af Himne/predikade ydur Evangeliū odruuijs eñ vier hofum predikad yd
ur/sa sie Boluadur. 9 So s̄ vier sogdū nu j stad/ so seigium vier aptur ad nyu/þ/ ef nockur
predikar fyrer ydur odruuijs Evangeliū, eñ þ þier hafed medteked/sie sa boluadur. 10 Predi
ka eg nu þad Mońum eda Gude til Þionustu? Eda þeinke eg Mońum þeckur ad vera?
Þui ef eg hefde hingad til Mońum þeckur vered/þa være eg ecke Christi Þienare.
1 Cor. 15/1 — 11 EN eg kuñgiore ydur/Kiærer Brædur/ad þ Evangeliū/s̄ af mier er predikad/ er ei
Ephe. 3/3 — af Mońum. 12 Þuiad eg hefe þ af onguñ Mańe medteked nie lært/ Helldur þ Op
Acto. 9/1 — enberan Jesu Christi. 13 Þuiad þier hafed vel heyrt mitt athæfe fordū Daga j Ju
1 Cor. 15/9 — dadomenū/ huſu eg offsokte yfermæta Guds Sofnud/ z fordiarfade hñ. 14 Og eg vox j Ju
1 Tim. 1/13 — dadomenū/fram̄ yfer marga mijna jafningia/ j mijnu Kyne/ z var vandlætande yfer mæta/
fyrer Fedrañа Logmal. 15 Eñ þa þ þocknadest Gude/sa mig hefur fraskiled j fra miñar
Modur kuide/ z kallad þ sijna Næd. 16 Ad hñ openberade j mier siñ Son/so ad eg skyllde
kuñgiora hñ þ Evangeliū mzal Heidiña þioda/Þa gaf eg mig þar strax til/z radgadest ei
þar vmvid Holld z Blod. 17 Og ei kom eg j Jerusalem/til þra s̄ þ firir mig voru Postular/Hell
dur foor eg j burt j Arabiam/z kom so aptur j Damascū. 18 Epter þ ad þremur arū lidnū/
kom eg til Jerusalem/ ad sia Petrū/z eg dualdest hia hm̄ vm fimtan Daga. 19 Eñ añañ af
Postulunū/sa eg onguañ/nema Jacobum Brodur DROttins. 20 Og þ eg skrifa ydr/Sia
ed/Gud veit þ eg lyg ecke. 21 Epter þ kom eg j Landsalfur Syrie z Cilicie. 22 Eñ eg var
okiendur ad yferlite/ Christi Sofnudū j Judea. 23 Eñ þr hofdu alleinasta heyrt/þ sa oss
adr til forna offsokte/hñ predikar nu Truna/huoria hñ adur nidur braut. 24 Og þr vegso
mudu Gud a mier.

II

SIdan epter fiortan Aar/for eg vpp aptur til Jerusalem/medur Barnaba/z
tok eirneñ Titū mz mier. 2 Eñ eg for vpp þangad/epter openberan/z haf
de tal vid þa/vm þ Evangelium/er eg predikade medal Heidiña Þioda/Eñ
sierlega þo vid þa/ s̄ aliteд hefdu/So ad eg hlype ecke forgiefens/ edur hl
auped hefde. 3 Og Titus/sa med mier var/þreyngdest ei helldur til ad læta
vmskiera sig/þott hñ være Griskur. 4 Þuiad þa ed nockrer Falsker Brædur
hofdu sier med oss jñþreyngt/z þar med klokliga jñ lædst/til ad skoda vort Frelse/huort vier
hofū j Christo Jesu, so þ þr veiddu oss. 5 Þa vikū vier þm̄ ecke/a eina stund/ vndergiefner
ad vera/Vppa þ ad Sañleikureñ Evangelij stadfestest hia ydur.
6 Eñ af þm̄ sm̄ aliteд hofdu/b huórnen þeir voru fyrr meir/vardar mig onguu. Þuiad Gud
skeyter ecke alite Mańsins. Eñ mier hafa þeir s̄ alit hofdu/ eckert añad kient. 7 Helldur
þar j mot/þañ tijd þr sau/þ mier var tiltruad þ Evangelium til c Yferhwdareñar/Lijka so
s̄ Petre þ Evangeliū til Vmskurnareñar. 8 (Þuiad sa mz Petre er ordeñ kroptugur til Po
stula embættis medal Vmskurnareñar/sa same er med mier eirneñ kroptugr ordeñ medal Hei
deña Þioda. 9 Og þr Jacobus/ Cephas z Johañes vidurkiendu þa Næd/s̄ mier var gief
eñ/s̄ þ Stolpana voru alitner/gafu mier z Barnaba sijna Hægre Hond/z saman toku med
oss / Þad vid predikudum a medal Heideña Þioda/eñ þr a medal Vmskurdarens. 10 Vtañ
einasta/þ vier miñunst Voladra/huad eg lagda allt kapp a ad giora.
11 EN þa Petur kom til Antiochiam/j motstod eg hm̄ vnder Augun/Þuiad klogū v°
yfer hñ komeñ. 12 Af þui adr til forna/eñ þ nockrer komu j fra Jacobo/þa at hñ
med Heidingium. Eñ þa þr komu/ fordade hñ sier/z fraskilde sig þm̄/Af þui hañ
ottadest þa af Vmskurneñe. 13 Og þeir adrer Gydingar hræsnudu med hm̄/so þ Barnabas
vard z so afuega leiddur/til ad hræsna med þm̄. 14 Eñ þa eg sa/ þ þr geingu ei riett/epter
Sañleik Evangelij/ sagda eg til Peturs/ þ ollū openberlega/Fyrst þu/sa sem ert Gydin
gur/lifer s̄ Heydingiar/z eige s̄ Gydingar/Huar þ þuingar þu þa/þa enu Heidnu til ad lifa
sem Gydingar? 15 Þott ad vier sieñ af Natturu Gydingar/ z ecke Syndarar vt af Heidnū
Þiodum. 16 Þo med þui vier vitum þ Madureñ verdur ecke Riettlatur þ Logmalsins verk/
Helldr þ Truna a Jesum Christū. So truum vier z eirneñ a Christū Jesum/Vppa þ vier
verdū Riettlater þ Truna a Christum/z ecke þ Verkeñ Logmalsins. Þui þ Verkiñ Log
malsins

Barnabas
Titus
a (Eina stund) þ syndest j þañ tijm a ad vera ordsok til ad vykia byrer þeim Hardsuyru du/so þeir hneyx ludust ecke.
b (Huórneñ) Þeir Falspostular settu fram̄ / ad þeir tolf postular hofdu vmgeingest med Christo sialfum/Þar fyrer være þeir meir acktande helldur eñ Paalus/ Þar suarar Paall til/ z seiger/ad þar sie eckert vnder komed/ huórsu vpparleg er edr vegsamleger þeir sieu/ þuiad eiñ predikare j Evangelio sie so godur sem annar.
c (Yferhwd) Hñ kallar Heidingia Yferhwd/ þuiad þeir voru ei vmskorner.
1 Pet. 1/17.

mælsins verdur eckert Holld riettꝼerdugt.
17 Eñ ſkylldum vier/ huorier epterleitū ꝼ Christū Riettlæter ad verda/enn nu ſialfer Synd
uger fundner verda/Þa være Christur eiñ ᵇ Synda Þienare. Þar ſie fiærre. 18 Eñ ef eg
bygge ꝥ vpp aptur/huad eg heꝼe nidr broted/Þa giore eg mig ſialfañ ad Yꝼertrodslumañe.
19 Þuiad eg em ꝼ Løgmæled/ᶜLøgmælenu dæeñ / ſo ad eg liꝼe Gude/Eg em med Christo
Kroſſfestur. 20 Eñ eg liꝼe/þo nu ecke eg / helldur lifer Christur j mier. Þui ꝥ eg life nu j
Holldenu/ꝥ life eg j Truñe Guds Sonar/ſa mig heꝼur elſkad/⁊ ſialfañ ſig wtgiefed ꝼ mig.
21 Eige ſnara eg Guds Nꝛad a burt. Þui ef fyrer Løgmæled kiemr Riettlæted/Þa er Ch
ristur forgiefens dæeñ.

c (Løgmælenu) Fyrer Truna ſem er eitt andlegt Løgmæl / ⁊ liꝼande erum vier Daud er Løgmæle Bokstaꝼſins/ſo vier erū þui eckert ſkyll duger/Rom.7/4

d (Synda þienare) Huør ſem vill Riettlatur verda ꝼyrer Verkeñ/ hñ ſyner a ſier ſo ſem Christur giørde oſſ/ med ſiñe þienuſtu/Embætte/Prediꝼun ⁊ Pynu/nu ed ꝼyrſta ad Syndurum/ſem Riettlæter ſkylldu verda ꝼyr er Løgmæled/ꝥ er ad neita/kroſſꝼeſta ⁊ ſpotta Christū/⁊ vpp byggia Syndena aptr/ſem ædur er nidr broteñ ꝼyrer Prediꝼun Trwarennar.

III

Þier ſkynſemdarlauſer Galatæ/ Huør heꝼur tøfrad ydur/ꝥ þier hlyddud ecke
Sañleikanū? Huortū þo Jeſus Christur var ꝼ Augū mæladur/ ⁊ nu a med
al ydar Kroſſfestur er? 2 Þad alleinaſta vil eg nema aꝼ ydr/ Huort þier haꝼ
ed medteked Andañ/ꝼ Verkeñ Løgmælſins/ Eda fyrer Prediꝼunena af Tr
uñe? 3 Erud þier ſo ſkynlauſer? Þier haꝼed vppbyriad j Andanū/Vilie þier
þa nu j Holldenu fullkomna ꝥ? 4 Haꝼe þi' þa lided ſo margt ꝼ eckert? Ef ꝥ
er añars ꝼyrer ecke. 5 Sa ſem ydur giefur Andañ/⁊ giører ſlyka giørninga a medal ydar/gi
ører hñ ꝥ þa fyrer Verkeñ Løgmælſins/eda fyrer Prediꝼunena aꝼ Truñe? 6 Lyka ſo ſ͞ A Gen. 15/6
braham trude Gude/ ⁊ ꝥ er hm̄ reiknad til Riettlætis. 7 So vite þier nu þa/þad þr ſem Tr Rom. 4/3
uareñar eru/ad þr eru Abrahams Børn.
8 Eñ Ritningeñ hefur þetta ædur til forna ꝼ ſied/Þad Gud Riettlæta giører hina heidnu Gen. 12/3
fyrer Truna. Af þui kuñgiorde hun þad Abraham/J þier ſkulu aller Heidingiar bleſſader Syr. 44/20
verda. 9 Lyka ſo munu þeir ſem Truareñar eru / bleſſaſt med hinū Truada Abraham. 10
Þuiad þeir ſem eru af Løgmælſins verkum/þr eru vnder Bøluaneñe. Þui ſkrifad er/ Bøl
uadur ſie hū ſa Madur/ſ͞ ei blyfr j øllu þui ſ͞ ſkrifad er j Løgmæls Bokeñe/ſo hñ giøre ꝥ. Deut. 27/26
11 Eñ ꝥ ad ꝼ Løgmælid verde eingeñ Riettlætur ꝼ Gude/þa er openbert/ þt Riettlætur mū Hab. 2/4
liꝼa af Tru ſiñe. 12 Eñ Løgmæled er ei af Truñe/Helldur ſa Madur ſ͞ ꝥ giører/mū lifa Rom/1/17
þar ꝼ. 13 Og Christus hefur leyſt oſſ fra Bøluan Løgmælſins/þañ tyd hñ vard Bøluan ꝼ Rom. 10/5.
oſſ(þuiad ſkrifad er/Bøluadur ſie ſa/huør ſ͞ a Tre Hanger) 14 So ad Bleſſan Abrahams Leuit. 18/5
kome medal heideña Þioda/j Christo Jeſu/ ⁊ ad vier medtækiū ſo ꝼheiteñ Anda ꝼ Truna. Deut. 21/23
15 KJærer Brædur/ Eg vil tala epter Mañlegū plagſid. Eingiñ foracktar Mañſins Ebre. 9/17
Teſtamt(nær ꝥ er ſtadfeſt)nie eykur þar vid. 16 Nu eru þo Fyrerheiteñ Abraham Gen. 22/18
⁊ hans Sæde til ſogd. Eige ſeiger hñ ꝼ Sædiñ/ſo ſ͞ ꝼ morg/helldur ſo ſem ꝼ eitt.
Fyrer þitt Sæd/huort ad er Christur. 17 Eñ eg ſeige þar af/ Ad ꝥ Teſtament ſem ædur
til ꝼorna er ſtadfeſt af Gude/vppa Christū/verdur ei onytt giort/ſo ad Fyrerheited ſkyllde ꝼ
Løgmæled aꝼtakaſt/huort ad gieꝼed er fyrer ꝼiorum Hundrudū ⁊ þriatyge Aarum þar ep
ter. 18 Þui ef Arfleyfdeñ yrde fyrer Løgmæled afrekud/Þa yrde hun ecke fyrer Fyrerheited
gieſeñ/Eñ Gud heꝼur ꝼyrer Fyrerheited / giefed hana frȳ Abraham.
19 HVar ᵃ til ſkal þa Løgmæled? Þad er komed vegna Syndariñar/þangad til þad Sæ
de kiæme/hūiu Fyrerheited var ſkied/Og er tilſett aꝼ Einglunū / ꝼ hønd ᵇ Medal
gøngu mañſins. 20 Nu er Medalgøngumadureñ ecke eins einaſta Medalgøngu
madur/eñ ᶜ Gud er einn.

a (Huar til) Gud hiet Abraham Arꝼe/þad er Riettlætenu ⁊ eilyꝼu Lyꝼe aꝼ Nadeñe/ Huad ſkal þa Løgmæ led/Andſuar/Løgmæled openberar ⁊ eykur Syndena/Þar ꝥ kreꝼur mykels/huørs vier ecke megnum/⁊ þar ꝼy rer openberar þad Syndena/ſo ad vier kuñum ad vidurkieña/ad Gud giører oſſ Riettlata aꝼ Nadeñe/Eñ eꝼ Løgmæled alleina ænægde til ad giøra oſſ Riettlata/Huad heꝼdum vier þa þørꝼ ꝼyrer þa ꝼyrerheitnu Nad.
b (Medalgøngumañſins) ꝥ er Moſis/ſm̄ var Medalgøngumadr mille Guds ⁊ Folkſiñs. Nu heꝼde þar einſkis Medalgangara vered þørꝼ/heꝼde Folked kuñad ad heyra Løgmæled. Exod 20 Deut. 5. Eñ kuñu þeir ecke Løgmæled ad heyra/Huørñeñ kuñe ꝥ þa ad giøra þa Riettlata.
c (Gud er eiñ) Þad er / Hañ heꝼur ønguañ ſiñ Lyka/Þar ꝼyrer kuña Meñ ecke vid hñ ad høndla æn Medal gøngu mañſins/ So ſem Job eirnen ſeiger.

21 Huørneñ þa? Er Løgmæled j giegn Guds Fyrerheite? Þad ſie fiærre/ Enn ef þar
være nockud ꝥ Løgmæl wtgieꝼed ſ͞ lyꝼgad giæte/Sañarlega þa kiæme Riettlæted vt aꝼ Løg
mælenu. 22 Enn Ritningeñ heꝼur allt jnnelucht vnder Syndeñe / So ad þad Fyrerheit

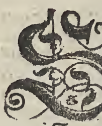
kiæme fyrer Truna a Jesum Christum/ꝛ giæfest Truudum. 23 Eñ ædur eñ Trueñ kom/
varduerttunst vier vnder Logmælenu/ꝛ jñeluckter/vppa þa Tru/sem openber skyllde verda.
24 So hefur Logmæled vered vor Typtunar madur til Christum/ so ad vier Riettlættunst
fyrer Truna. 25 Eñ nu ad Trueñ er komeñ/þa erum vier eige leingur vnder þm̃ Typtun
armaste. 26 Þui þier erud aller Guds Born/þ Truna a Jesum Christũ. 27 Þuiad so marg
er af ydur/s̄ erud skijrder/þier hafed jklædst Christo. 28 Hier er eingeñ Gydingꝛ nie Griskꝛ/
Hier er eingeñ Þræll nie Frelsinge / Hier er eingeñ Kall nie Kuiña/Þui þier erud aller eitt j
Christo Jesu. 29 Eñ fyrst þier erud Christi/ þa erud þier Abrahams Sæde/ ꝛ epter Fyr
erheitenu Erfingiar.

IIII

EN eg seige/So leinge sm̃ Erfingeñ er Barn/þa er a mille hn̄s ꝛ Þionsins
eingeñ greinarmunur/þo ad hn̄ sie Herra alls Gotzens. 2 Helldur er hn̄ vnd'
Forueriurum ꝛ Fiarhalldsmoñum/ allt til æsetts tijma af Fodurnũ. 3 Lijka
eirneñ vier/þa vier vorũ Born/vorũ vier fangader vnder vtvortis Setninga.
4 Eñ þa vppfylling tijmans var komeñ/vtsende Gud siñ Son / fæddan af
Kuiñu/ꝛ Logmælenu vndervorpen. 5 Vppa þ/ ad hn̄ frelsade þa sem vnder
Logmælenu voru/So ad vier medtækium Barna Vtualningena. 6 Eñ med þui þier erud
Borneñ/hefur Gud sent Anda sijns Sonar/j ydar Hiortu/kallande/ Abba/Kiære Fader. 7
Rom,8/17 So er hier nu eingeñ Þræll meir/helldur Born ein/Eñ eru þ Born/ þa eru þ eirneñ Arf
ar Guds/fyrer Christum.
8 EN þa þier þecktud ecke Gud/þionudu þi' þm̃/er af Nætturuñe eru onguer Guder.
9 Eñ nu þier hafed Gud þeckt (jæ myklu framar erud af Gude þeckter) Huorneñ
vended þier ydꝛ þa vm aptur/til þeirra breyskra ꝛ naudþurftugra Setninga/huoriũ
þier vilied nu aptur ad nyu þiona? 10 Þier hallded Daga ꝛ Manude/Helgeholld ꝛ Aartij
der. 11 Eg em oottasleigeñ vm ydur/þ eg hafe kañ vera/til einskis eruidad hia ydur. 12 Ve
red so sem ad eg em/þuiad eg em so sem þier.
Kiærer Brædur(eg beide ydur)þier hafed eckert mein mier giort. 13 Þuiad þier vited/þad
eg predikade ydur Evangelium/j fyrsta siñ j veykleika epter Holldenu. 14 Og mijnar Freist
aner/sem eg leid epter Holldenu/fyrerlitud þier ecke/ nie forsmadud/ Helldur so s̄ añañ Gu
ds Eingel medtokud þier mig/jæ/ lijka s̄ Christum Jesũ. 15 Huorneñ vorud þier so sæler j
þ siñ. Eg ber ydur þ Vitne/ef mogulegt hefde vered/ad þier hefdud ydar Augu wtslitid
ꝛ giefed mier. 16 Em eg þa so ordeñ ydar Ovin/þ eg seige ydur Sañleikañ?
17 Þeir vandlæta ecke vel vm ydur/helldur vilia þr giora ydur mier frasnuna/so ad þier skul
ud vandlæta vm þa. 18 Vmuandanen er good/ nær hun skier ætijd vm hid goda/ꝛ ei alleina
ßa þa eg em nalægur j hia ydur.
19 Mijn kiæru Barna korn/ þaug eg eñ nu aptur j añad siñ med Angist fæde/þangad til ad
Christus jmyndast j ydur. 20 Eñ eg villda þad eg være nu hia ydur/ꝛ giæte miñe Raust vm
skipt/Þuiad eg em efasamur vm ydur.
21 SEiged mier/þier s̄ vnd' Logmalenu vilied vera/Hafe þier ecke heyrt Logmæled? 22
Þuiad skrifad er/Þad Abraham hafde tuo Sonu/eirñ af Ambatteñe/ꝛ eirn af þeir
Gen. 16/15 re Frialsu. 23 Eñ sa af Ambatteñe var/er fæddur epter Holldenu. Eñ hn̄ af þre
Gen. 21/2 Frialsu/er þ Fyrerheited fæddur. 24 Þesse Ord merkia nockud. Þuiad þetta eru þau tuø
Testamenta/eitt af Fiallenu Sina/þ er til Þrælkunar Fæder/huør ad er Agar. 25 Þuiad
Agar heiter j Arabia Fialled Sina/ ꝛ nær allt til Jerusalem sem nu er/ꝛ er j Þrælkan med
sijnum Bornum. 26 Eñ hin Jerusalem/sm̃ þar vppe er/hun er su frialsa/huør ad er Mod
Esa. 54/1 er vor allra. 27 Þuiad skrifad er/Vert glød hin Obyria/þu sm̃ ecke fæder/briost fram ꝛ kall
a/sem ecke ert þungud/Þuiad hin einsama hefur myklu fleire Born/eñ hun er Mañeñ hef
Rom. 9/8 ur. 28 Eñ vier kiærer Brædur/erum Fyrerheitesins Born epter Isaac.
29 Eñ lijka sem j þañ tijma/ ad sa epter Holldenu er Fæddur/ofsokte þañ sem epter Andan
um var fæddꝛ/so geingur þ til nu eirneñ. 30 Eñ huad seiger Ritningeñ? Rek burt Ambatt
Gen. 21/10 ena ꝛ Son heñar/ Þuiad Ambattareñar Sonur skal ecke erfa med Syne þeirrar Frialsu
Kuiñuñar. 31 So erum vier nu/ Kiærer Brædur/ ecke Ambattareñar Born/ helldur Frials
rar Kuiñu.

V

So

O vered nu støduger j þui frelse/þar Christur hefur frelsad oss med/ z lated
ecke færa ydur aptur j þ Þrældoms oked. 2 Staed/ Eg Paall seigie ydur þ/ef
so er ad þier læted vmskiera ydur/þa er Christur ydur ecke nytsamur. 3 Eg
vitna eñ aptur sierhuorium Mañe / s̄ sig lætur vmskiera / ad hañ er eñ nu allt
Logmaaled a skylldugur ad giora. 4 Þier hafed mist Christum/ s̄ þ Logmaaled
vilted Riettlæter vera/ z erud Nadeñe frafallner. 5 Eñ vier vonum j Andan
um/ þ Truna/ þss Riettlætis/ s̄ Meñ eiga ad vona. 6 Þuiad j Christo Jesu gilder huorke
Vmskurn nie Yferhwd nockud/ Helldur su Trua sem fyrer Kiærleikeñ verkar.
7 Þier hlupud fijnlega/ Huor aptrade ydur Sañleiknum ad hlyda? 8 Þessar vmtolur eru eige
af hm̄/ s̄ ydur hefur kallad. 9 Lijted Surdeig syrer allt Deiged. 10 Eg vænte þess til ydar
j DROTTne/ þ þier munud ecke ødruuijs siñader vera. Eñ huor ydur viller/ sa mun bera
sin Dom/ huør hellst sem hñ er. 11 Eñ eg kiærer Brædur/ ef eg predika eñ nu Vmskurnena/
Huar fyrer lijd eg þa Ofsokner? Þa hefde Krossens hneyxlan duijnad. 12 Giæfe Gud þ þr
yrde z vpprætter sem ydur eydeleggia. 13 Eñ þier kiærer Brædur/erud til Frelsesins kalla
der/einasta siaed so til/ þ þier giefed þ Frelsed Holldenu ecke b rwm/ Helldur þa þione huør
ødrum j Kiærleika. 14 Þuiad øll Log verda j einu Orde vppfylld/ j þui/ Elska þiñ Naunga
sem sialfañ þig. 15 Eñ ef so er þ þier tonled z vppeted huor añan jñbyrdis/ þa siaed til/ þad
þier verdid ecke jñbyrdis vpp suelgder.
16 ÞVi seige eg/ Ganged j Andanum/ þa munud þier ecke fullkomna Hollzins gyrnder.
17 Þui Hollded gyrnest j mote Andanum/ z Andeñ j mote Holldenu. Og þsser eru hu
ører j mote ødrum/ so þier gieted ecke giørt huad þier vilied. 18 Eñ ef Andeñ stiornar
ydr/ þa erud þier ecke vnder Logmalenu. 19 Eñ Holldsins verk eru openber/ so s̄ ad er/ Hor
donur/ Frillulifnadur/ Saurlijfe/ Lausung. 20 Skurgodadyrkan/ Fiolkinge/ Fiandskapur/
Þrættan/ Kijf/ Reide/ Agreiningr/ Tuidrægne/ Flockadrattur. 21 Hatur/ Mord/ Ofdryckia
Ofaat/ z þssu likt/ Vm huoriu eg hefe adur fyrre sagt/ z seige eñ nu þ/ þ þr somu s̄ slijk
kt giora/ erfa ei Guds Rijke. 22 Eñ Avoxtr Andans er/ Kiærleike/ Fognudr/ Fridr. 23 Þol
enmæde/ Blijdleike/ Godgirne/ Tru/ Hoguærd/ Hreinlijfe/ J giegn slyku er ecke Logmaaled.
24 Eñ þr sem Christo til heyra/ þeir krossfesta sitt Holld med Girndum z Tilhneygingum.

VI

F vier lifum j Andanum/ þa gongum z eirneñ j Andanum. Verum eige Agiarner
Hiegoma dyrdar/ huor añan jñbyrdis ad reita z ofunda. 1 Kiærer Brædur/
Ef Madr verdur a noekurn hatt/ af nockrum Brest yferfalleñ/ þa leidriett
ed hñ med Hoguærum Anda/ þier s̄ erud Andleger/ Og haf gaat a sialfum þi
er/ ad þu verdr ei eirneñ freistadur. 2 Eiñ bere añars Byrde/ z so mund þier
vppfylla Christi Logmal. 3 Eñ ef einhuor lætr sier þikia/ þ hñ sie nockud s̄ hñ er þo eck
ert/ sa tæler sialfan sig. 4 Eñ huor eiñ reyne sijn eigeñ Verk/ z þa mun hñ a sialfum sier Hr
osum hafa/ z eige a einum a ødrum. 5 Þuiad huor eirn mun sijna Byrde bera.
6 ENn sa er fræddur verdur mz Ordenu/ hñ byte hm̄ allshattudum Giædum/ s̄ hñ vppfr
æder. 7 Fared eige villervega/ Gud lætur ei ad sier hæda. 8 Þui huad Madureñ sær
nidur/ þ mun hñ vpp skiera. Huor j Holldenu sær nidur/ sa mun af Holldenu Skadsæme
vppskiera. Eñ huor j Andanum nidursær/ sa mun af Andanum vpp skiera eilijft Lijf. 9 Latum
oss giøra gott/ z ecke þreytast/ Þuiad a sijnum tijma munum vier eirneñ oaflatanlega vpp skiera.
10 Fyrst vier hofum nu tijdena/ þa giørum gott huorium Mañe/ eirna mest þm̄ s̄ eru Truareñar
Heimkyñe. 11 Staed/ Huad morg Ord eg skrifade ydur til med eigin Hende. 12 Þeir ed sig
vilia þacknæma giora epter Holldenu/ þr þuinga ydur til ad vmskierast/ einasta vppa þ/ þeir
verde ei mz Krosse Christi offsokter. 13 Þuiad þr sialfer s̄ sig læta vmskiera/ hallda ei Logma
led/ Helldur vilia þr þ/ ad þier læted vmskiera ydr/ so ad þr meige hrosa sier/ af ydru Hollde.
14 Eñ fiærre sie mier ad hroosast/ nema einasta j Krosse vors DROTTins Jesu Christi
fyrer huorn mier er Heimureñ krossfestur/ z eg Heimenum. 15 Þui j Christo Jesu/ duger huo
rke Vmskurn nie Yferhwd nockud/ helldr ny skiepna. 16 Og so marger s̄ epter þssare b Reg
lu ganga/ yfer þm̄ sie fridur z Myskun/ z yfer Jsrael Guds. 17 Hier epter giøre mier eingeñ
meire Madu framar/ Þui eg ber c Markteikn DROTTEns vors Jesu a mijnum Lijkama.
18 Nad vors DROTTins Jesu Christi sie med ydrum Anda Kiærer Brædur/ Amen.

a (Skylldugur) þui an Truareñ ar er eckert hiarta hreint. Aanhia rtans Hreinleika er eckert Verk ri ett nie hreint.

1 Cor. 5/6.

b (Rwm) þad gi øra þeir sm̄ so se igia/ Fyrst Trueñ verkar alla hlute þa vilium vier ei ngeñ Goduerk gi øra / vier vilium treysta vppa Tru na.

a (ødrum) Falsk er Læremeistarar leita ecke þr epter ad þeir kuñe ad vera goder/ helldr alleinasta / ad þeir meige hafa miked afhalld hi a ødrum / z þeir stunda alleinasta þ/ ad hafa sier sm̄ flesta samsiñande þui þeir eru æru gyruger/ eñ ei so siñader sem skyll de.

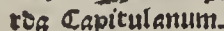
b (Reglu) Þesse Regla er ecke Ma ns Lærdomur/ helldur Evange lium/ z Truenn a Christum

c (Markteikn) er u ei Naglaforeñ z ørin a Christi Lijkama/ helldur allshattud Þijna sem vier berum þ Christs sokir a vorum Lijkama.

Til þeirra j Galatia
sendur af Rom.

Formale

Formale yfer S. Pals Pistil til Ephesios

Þessū Pistle kieñer hiñ H. Paall/j fyrstu/huad Evangeliū er/hüsu ꝥ sie all einasta af Gude ꝼ allar allder fyrerhugad/⁊ fyrer Christū forþienad/⁊ vtgeinged/So ad all er þr sem þar a trua/verde Riettferduger/Fromer/Lifande/Hialpleger/⁊ af Løgmalenu/ Syndeñe/⁊ Daudanum frialser/Þetta giører hñ j þremur fyrstu Capitulum.

Epter ꝥ kieñer hñ ad fordast allañ añan Lærdom/⁊ Maña Bodord/vppa þad/ad vier bl yfum vid eitt Høfud/⁊ sieum stadfaster/riettsiñader/⁊ alleina fullkomnader j Christo/af hu ørium vier høfum þad giøruallt/so ad vier þurfum einskis nema hans/Þad giører hañ j fio rda Capitulanum.

Sydan kieñer hañ framucigis ad jdka Truña/og audsyna med godum Verkum/⁊ Synder ad fordast. Og med Andlegum Vopnum ad beriast j giegn Diøflenum/ vppa þad/vier giætum j giegnum Krossen/ støduger staded j Voneñe.

Sancte Pals
Pistill til Ephesios.
I

All Postule Jesu Christi/fyrer Guds vilia.
Þeim Heilogum sem eru til Epheso/⁊ truudum a Christū
Jesum. 2 Naad sie med ydur ⁊ Fridur/af Gude vorum Fod
ur/⁊ DROTTne Jesu Christo.
3 Blessadur sie Gud ⁊ Fader vors DROTTIns Jesu
Christi/sa oss hefur blessad med allshattadre And
legre Blessan/j Himneskum Giædum fyrer Christ
um. 4 So sem hñ vtualde oss fyrer hñ/ædur eñ Verolldeñ
var Grunduollud/ꝥ vier skylldū vera Heilager ⁊ ostraffan
leger/ꝼ hm̄ j Kiærleikanū. 5 Og hefur sett oss til Barna vt
ualningar ꝼ sialfañ sig/ꝼ Jesū Christū/epter þocknan siñs

vilia. 6 Til lofs siñe dyrdarlegre Naad/fyrᵉ huoria hñ hefur oss þacknæma giort/j siñū El
skulega. 7 J huoriu̅m vier høfum Endurlausnena/ꝼ hans Blod/ sem er/Syndaña Fyrer
giefning/ epter Rijkdome hans Naadar. 8 Sem oss er gnoglegana skied / j allshattudum
Wijsdome ⁊ Forsialeik. 9 Og hefur oss vita læted Leyndan dom siñs Vilia/epter siñe þock
nan/Og hefur þā sama framflutt ꝼ hñ. 10 Þad hñ yrde predikadur/þa vppfylling tijmans
var komeñ. Vppa ꝥ/ad hñ ᵃ til samans take alla hlute j Christo/bæde þa sem a Himne og
a Jordu eru/ꝼ hñ sialfan. 11 Fyrer huorn vier erū eirneñ til Arfskiptisins komner/vier sm̄
erū ædur fyrerfram̄ ꝼ hugader/epter Forsio þss s̄ alla hlute verkar/epter Raade siñs Vilia.
12 Vppa ꝥ vier sieum hañs Dyrd til Lofs/sem ædur fyrerfram̄ vonudū vppa Christum.
13 Fyrer huorn þier hafed heyrt Sañleiksins Ord/ s̄ er Evangeliū af yduarre Saaluhialp
Fyrer huort þier/þa þier trudud/erud jñsiglader/m̄z Heilogū Anda Fyrerheitesins. 14 Sa
sem ad er Pantur vorrar Arfleyfdar/til vorrar Endurlausnar/so ad vier yrdum hans eigen
Eign/ til Lofs hans Dyrdar.
15 Hvar ꝼ eg eirneñ/epter þui eg hefe heyrt / vt af þre Tru hia ydur / til vors DR
OTTins Jesum/⁊ af ydrū Kiærleika til allra Heilagra. 16 Þa læt eg ei af þack
er ad giora ꝼ ydur/ ⁊ ad miñast ydar j mijnū Bænū. 17 Þad Gud vors DROTtins
Jesu Christi / Dyrdareñar Fader / gefe ydur Vijsdomsins ⁊ Opinberingariñar Anda/ til
hñs eigeñ vidurkieñingᵃʳ. 18 Og vpplyse Augu yduars Skilnings/ꝥ þiᵉ meiged vita/huilikt
ad sie su von/sm̄ þier erud til kallader/⁊ huor þar sie Rijkdomur hñs dyrdarfullrar Arfleyfd
ar/til hñs Heilagra. 19 Og huor þar sie hin yfergnæfanlega stærd hñs Kraptar vid oss/vt
er s̄ truū/epter verkan hñs vollduga Styrkleiks. 20 Sm̄ hñ hefur verkad j Christo/þa hñ
vppvakte hñ af Dauda/⁊ sette hñ til siñᵃʳ Hægre Handar a Himnū. 21 Yfer allan Hofding
skap/Valldsstiett/Magt ⁊ Herradom/⁊ allt huad nefnast ma/eige einasta j þssare Verolldu
helldr jafnuel j okomeñe. 22 Og alla hlute hefr hñ hm̄ vnder Fætur lagt/⁊ sette hñ Hofud
Safnadarens/ᵇ yfer allt. 23 huor ad er hans Lijkame/s̄ er vppfylling hñs/s̄ alla hlute j oll
um ᶜ vppfyller.

2 Cor. 1/9
1 Pet. 1/3

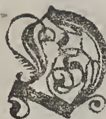
a (Til samans take) Gud vill giøra Christo alla hlute vndergiefna/ ⁊ ad hñ skule vera halldin fyrer DROTTeñ/⁊ eitt Høfud. Psal. 8. So ad huør sem ecke hefr hñ/skule øngvan Gud hafa.

b (Yfer allt) Christur er slijkt Høfud Safnadarens/ ad hñ er þo eiñ Herra yfer øllum hlutū/yfer Diøflenum/Heimenum/⁊/etc.

c (Vppfyller) Christur er ⁊ verkar øll Verk/j øllum skøpudum Skepnum/ þar fyrer eru allar Skiepnur fullar af hønum/So og er sa almeñelegr Christendomur hañs vppfylling/ad hñ er m̄d hm̄ / heill Lijkame/⁊ fullkomen hofur.

II

Og eirn

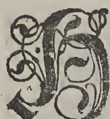
G eirneñ ydur(lꝼ́ꝼgade hñ) þa þier vorud dauder/ ꝼ̇ Afbrot og Synder. 2 J
huoriñ þier nockra ſtund gengud/epter hætte þeſſarar Veralldar/z epter þe
im Hoꝼdingia ſm̄ j Lopienu Drottnar/ſ̄ er epter þm̄ Anda/er a þeſſare tꝼ́d/
heꝼur ſꝼ́na verkan j Børnū Vantruarennar. 3 Medal huorra vier høꝼū all
fordū haꝼt vort athæꝼe j girndum vors Holldz/fremiande hollduſins z ſkilning
ſins vilia/z vorum af Natturuñe Børn Reidiñar/lꝼ́ka ſo ſ̄ hiner adrer.
4 Eñ Gud ſa audugur er aꝼ Myſkun/ ꝼ̇ ſꝼ́na myklu Elſku/mz huorre hñ elſkade oſſ. 5
Þa vier vorum dauder j Syndunum / heꝼur hñ giort oſſ lifande j Chriſto(þt af Nadiñe
erud þier hialpleger ordn̄ᵉ.) 6 Og hefur vppuaked oſſ mz hm̄/z ſette oſſ med hm̄/j Himneſkt
Athæfe j Chriſto Jeſu. 7 Vppa ꝥ hñ audſynde j epterkōande Olld/yfergnæfanlegā Rꝼ́kdō
ſiñar Nadar/ꝼ̇ ſꝼ́na godgirne yfer oſſ j Chriſto Jeſu. 8 Þuiad aꝼ Nadiñe erud þier hialple
iger ordner/ꝼ̇ Truna z ꝥ ecke af ydur ſialfum/Guds gæfa er ꝥ. 9 Eige af Verkunū/ ſo ad
eingeñ hroſe ſier. 10 Þuiad vier erū hñs verk/ſkapader j Chriſto Jeſu/til godra verka/til hū
ra ad Gud hefur oſſ ædur ꝼordū ꝼyrerbued/ꝥ vier ſkylldum þar jñe ganga.

11 H Var ꝼyrer verid þeſſ miñugier/ꝥ þier/ſ̄ ꝼordū daga vorud heidnar þioder epter Holld
enu z yꝼerhud kallader/aꝼ þm̄ ſ̄ kallader eru Vmſkurn/epter Holldenu/ſm̄ med Hend
iñe ſkier. 12 Þad þier vorud j þañ ſama tꝼ́ma ꝼ̇ vtañ Chriſtū/framande z ꝼ̇ vtan Bo
rgar riett Jſraels/z ꝼrāande fra Teſtamente Fyrerheiteſins/ Af þui hoꝼdud þier ongua von
z vorud æn Guds j Heimenū. 13 Eñ þier ſm̄ nu j Chriſto Jeſu erud/z fordū vorud j ꝼiarſka
þa erud nu nalæger ordner/ꝼ̇ Blod Chriſti. 14 Þuiad hñ er vor Fridur/ſm̄ giørde eitt af
bædum/z aꝼ hefur brotid þañ vegg ſ̄ þar var j mille/J þui/ꝥ hñ burt tok ꝼ̇ ſitt Holld/þñ
Ouinſkap/ſ̄ er. 15 a Logmalid ꝥ j Bodordunū var til ſett/ſo ad hñ ſkapadi aꝼ tueim eiñ ny
añ Mañ/j ſialꝼum ſier/z giorde Frid. 16 Þad hñ forlꝼ́kte huorutueggiu vid Gud/j einū Lꝼ́
kama/ꝼ̇ Kroſſeñ/ z deydde ſo Ouinſkapeñ/ꝼ̇ ſig ſialfañ. 17 Og er komeñ z kuñgiorde ydur j
Euangelio Frideñ/ydur ſm̄ vorud ꝼiærre/z hinū ſ̄ nærre voru. 18 Þuiad ꝼ̇ hñ høfū vier huo
rutueggiu adgang/j einū Anda til Fodurſins. 19 So erud þier nu eige meir gieſter z Fram
ande/helldur ſamborgarmeñ heilagra/z Guds heimameñ. 20 Vppbygder yꝼer Grunduoll
Poſtulaña z Spamaññaña/þar Jeſus Chriſtur er ſialꝼr ſa ypparlegaſte Hyrningar ſteiriñ.
21 A huoriū oll vppbyggingiñ er j eitt ſamañſett/z vex til heilags Muſteris j DROTTne.
22 Vppa huorn þier verded eirneñ vppbygder til Guds jbwdar j Andanum.

Colos. 2/13.

a Løgmæled var Ouinatta a mille Heidingia z Gyd inga/þuiad ꝼ̇ þad villdu Gydingar vera betre hinum Eñ nu mz þui ad ꝼ̇ Chriſtū æn Løg mal ſins/haꝼa allt er Andan niedreck ed þa er nu þeſſe Ouinætta vte/ z eru huører ødrum jaꝼner.

III

H Var ꝼ̇/eg Pall er bandinge Jeſu Chriſti/ꝼ̇ ydur Heidingia. 2 Aꝼ þui þier
hafed heyrt vtaf Embætte Guds Nadar/þre mier er til ydar giefeñ. 3 Þad
mier er kuñur ordiñ þſſe leyndur Domur ꝼ̇ opiñberan/epter þui eg hefe ædur
hid allra ſtyſta ſkrifad. 4 Af huoriū ef þier læſud ꝥ/kiñud ad merkia miñ ſkil
ning j leyndū dome Chriſti. 5 Huor ecke er Mañaña Børnū kuñur giørdur/
j vndañfareñe tꝼ́d/ſo ſ̄ nu er hñ opiñberadur hñs Heilogū Poſtulū z Spa
moñum/ꝼ̇ Andañ/ſm̄ er. 6 Ad hiner heidnu eru Sāarꝼar z eiñ Lꝼ́kame/z hluttakender hñs
Fyrerheita j Chriſto/ꝼ̇ Euangeliū. 7 Huors Þienare eg er ordeñ/epter gæfu Guds Nadar
ſ̄ mier er giefeñ/epter hñs vollduga Krapte. 8 Mier hinum ſꝼ́daſta allra heilagra er giefeñ
þſſe Nad/ ꝥ eg kuñgiorda medal Heidiña þioda þañ Orañſakañlega Rꝼ́kdom Chriſti. 9
Og vpp ad byrta ꝼ̇ huoriū Mañe/huor þar ſie ſameign Leyndardomſins/ſ̄ af Verolldar vpp
hafe hefur j Gude hulid verid ſa alla hlute heꝼur ſkapad ꝼyrer Jeſum Chriſtū. 10 Vppa
ꝥ ad kuñug yrde nu Hoꝼdingiū z a Herradomum a Himnū/ꝼyrer Soꝼnudeñ/ſu margꝼolld
Speke Guds. 11 Epter Fyrerhygginñe fra Veralldar Vpphafe/ſm̄ hñ hefr audſynt j Chri
ſto Jeſu vorū DROTTne. 12 Fyrer huorn vier høꝼū dirꝼung z adgang j ollu trauſte/fyr
er Truna a hñ.

13 F Yrer þui bid eg/ꝥ þier treigeſt ecke/vegna miñar Hørmungar/ ſm̄ eg þole ꝼ̇ ydur/
huor ydar Dyrd er. 14 Huat ꝼ̇ eg beyge myn Knie/ꝼ̇ Fodur DROTTins vors Jeſu
Chriſti. 15 Sa ſm̄ riettur Fader er/yꝼer allt huad b Børn kallaſt a Himne z a Jo
rdu. 16 Ad hñ giefe ydur Krapt epter rꝼ́kdome ſiñar Dyrdar/ad ſtyrkiaſt ꝼ̇ hñs Anda/j hin
um jñra mañe. 17 Og lata Chriſtum ꝼ̇ Truna byggia j ydrū Hiortū/z ꝼ̇ Kiærleikeñ jñræt
taſt

a (Herradomū) Þo ad Einglarner a Himnū ſieu aꝼ Gude vppꝼyllter/þa formerkia þr þo jaꝼnan hia Kriſtindomenū nyᵉ Gæꝼr z Nad/ſm̄ Gud daglega þm̄ vtdeiler/ So ſem Chriſtur eirneig eñ ſeiger/Luc. 15 ad Einglarner al edie ſig yꝼer einū Syndara ſem Jo ran giører.

e (Guds Upp þyll ingu) Ad Gud all eina kyñe ad stiorna ⁊ verka j ydur ⁊ þier kyñud ad vera þuller af hm̄

last ⁊ grunduallast. 18 So ad þier mættud høndla med ølln̄ Helgum/ Huor þar sie c Vijdd ⁊
Leingd/ Dypt ⁊ Hæd. 19 Og ad vita þ/ ad d Elska Christum/ þ er betra eñ allt ad vita/ so ad
þier vpfylldust med allshættadre e Guds Vppfyllingu. 20 Eñ hm̄ sm̄ mattugur er alla hlu
te yfergnæfanlegar ad giora/ helldur eñ vier bidiū eda skiliū/ epter þm̄ Krapte sm̄ j oss verkar.
21 Þm̄ sama sie Dyrd j Safnadenū/ sa j Christo Jesu er/ ætijd fra eilijfd til eilijfdar/ Am.

b (Børn) aller Eingl ⁊ aller Christner/ þ er ecke øll Mañaña børn eru Guds Børn/ þui hñ hefr skapad þ allt
c (Kiærleikureñ Beugsar þad/ ad Trueñ sie so sem hun a ad vera/ su sama Tru helldur þad vast/ ad þar sie
eckert so vijdt nie langt/ hatt nie diwpt/ ad Christur hafe þar ecke valld yfer/ ⁊ kuñe ad hialpa / ⁊ hun ottast
huørke þ Synd/ Dauda nie Heluijte/ huørt helldr þ er vijdt/ langt/ hatt edr diwpt. Psa. 139/ Quo ibo a facie tua
d (Elska) Þad er myklu meire hlutur ad elska Christum/ eñ ad kuña margt ad predika. 1 Cor. 8/ Viska vpp
þrokar/ eñ Kiærleikureñ betrar/ Jtm̄/ Ef nøckur elskar Gud/ hñ er þeckt af hm̄. Joh. 21. Petr elskar þu. ⁊ c.

IIII

Philip. 1/27. O æmiñe eg ydur nu/ eg Bandinge j DROTtne/ ad þier gãged so sm̄ ad he
Colos. 1/10 yrer yduare kallan/ þar þier erud jñe kallader. 2 Med øllu Lijtelæte ⁊ Hægue
rd/ ⁊ med þolinmæde/ ⁊ Vmlijded huor añan j Kiærleika. 3 Og verid kostgiæ
fner ad hallda eindrægne j Andanum/ þ Band Fridarens. 4 Eiñ Lijkame/
Rom. 12/10 ⁊ eiñ Ande/ so sē þier erud kallader vppa eina von ydr Kallan. 5 Eiñ DR
1 Cor. 12/11. OTtiñ/ ein Trua/ ein Skijrn. 6 Eiñ Gud ⁊ Fader (vor) allra/ sa sē ad er yfer
Malach. 2/10 ydur ollum/ ⁊ þ ydur øllū/ ⁊ j ydur øllum. 7 Og Nadeñ er giefeñ vor a mæal/ epter mæling gia
far Christi. 8 Huar þ ad hñ seiger/ Hñ er vppfareñ j Hædena/ ⁊ hefr a Herleidingena ad her
fange teked/ ⁊ Moñum gæfur giefed. 9 Eñ þ hñ er vppfareñ/ Huad er þ? Vtañ þ hñ er
adur nidurstijgeñ j hinar ystu ælfur Jardar? 10 Sa sm̄ nidur er stijgeñ/ hñ er sa same sem
vpp er fareñ yfer alla Himna/ vppa þ hñ villde alla hlute b vppfylla.

a (Herleidingena) Þad er Syndena Daudañ og Samuiskuna/ so þ þau kuña ecke ad hallda oss nie ad herleida.

11 Og suma hefur hñ sett til Postula/ eñ suma til Spamaña/ suma til Gudspiallara/ suma
til hirdara/ ⁊ Læreferdra. 12 So ad hiner Heiløgu/ sieu c reidubuner j verk Embættisins/ huar
mz Lijkame Christi kyñe ad vppbyggiast. 13 Þar til vier komū aller til eiñrar Truar/ ⁊ kyñ
ingar Guds Sonar/ ⁊ fullgiordr madur verdū/ sa hñ er j mæling fullkomins allders Christi.
14 So ad vier sieum ecke leingur Børn/ ofrodug so sm̄ Bylgiur/ vetfader af allshattudum
Vinde Lærdomsins/ þ d Prettskap ⁊ vnderhyggiu maña/ þar mz þr slæda epter/ oss ad pretta.
15 Verum helldur Sañleikanum epterfylgiande j Kiærleikanū/ ⁊ vøxū j ollu j hm̄/ sm̄ ad er
Hofudid Christur. 16 A huoriñ allur Lijkameñ samteingest/ ⁊ eiñ Limur a ødrum hanger/
þ alla Lidu/ huar af huor ødrum hialp veiter/ epter verke huors ⁊ eins Lidsins j siñ mata/ ⁊
gigører þ ad Lijkameñ vegs til siñar eigiñar betrunar/ ⁊ þ allt j Kiærleika.

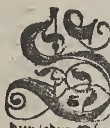
b (Vppfylla) ad hañ giørde allt þ j øllum hlutum/ ⁊ ad þar yrde eckert giørt/ talad edur þeinkt an hans.

17 SO seige eg nu ⁊ vitna j DROTtne/ ad þier gangid eige leingur so sm̄ ad hiner ad
rer Heidingiar ganga/ j Hiegomleik sijns hugskots. 18 Huorra hugskot formyrkuad
er/ ⁊ eru añarleger fra þui Lijferne sm̄ af Gude er/ þ þa fauisku sem j þm̄ er/ þ for
herding sialfs fra Hiarta. 19 Huorier hirdulauser eru/ ⁊ sig gæfu j Lausung/ ⁊ fromdu allz
hattadañ ohreinleik/ ⁊ þar til Agirne. 20 Eñ þier hafed ecke so numed Christum. 21 Ef þi
er hafed añars af hm̄ heyrt/ ⁊ erud j hm̄ lærder/ huorsu þ er j Jesu eitt riettelegt ad hafe.
22 SO afleggid j fra ydur epter fyrre breytne/ hiñ gamla mañiñ/ sē sig fordiarfar j Girn
dū Villudomsins. 23 Eñ endurnyed ydur j anda yduars hugskots. 24 Og klædest
þeim nyia Mañe sem epter Gude er skapadur/ j sañarlegu Riettlæte ⁊ Heilagleika.
25 Huar þ afleggid Lygar/ ⁊ taled Sañleik huor vid siñ Naunga/ þt vier erum huor añars
Limur. 26 Reidest ⁊ syndgest eige/ lated ei Solena vnderganga yfer yduare Reide. 27 Giefi
id ⁊ ecke rwm Lastaranū. 28 Huor stoled hefur/ sa stele nu eige meir/ helldur erfuide ⁊ afli
med Høndunū/ nockud gott/ so ad hñ hafe ad giefa þm̄ sm̄ þurftuger eru. 29 Læted ongua
vonda rædu fram̄ fara af ydrum Muñe/ helldur huad nytsamlegt er/ til betrunar þar sē þo
rf giorest/ ad þ sie þacknæmelegt ad heyra. 30 Og hrygged ecke heilagañ Anda/ þar þier er
ud med jñsiglader/ vppa Dag Endurlausnareñar. 31 Allur Beiskleike ⁊ Grimd/ Reide hrop
an ⁊ lastan/ sie langt j fra ydr/ samt allre Jllsku. 32 Eñ verid jñbyrdis huor vid añañ/ Vin
giarnleger/ ⁊ æstwdleger/ ⁊ fyrergiefed huor ødrum/ lijka so sem ad Gud hefur fyrergiefid
ydur j Christo.

c (Reidubwner) þ er vel vtbuner og a allar sijdur vel forsorgader ⁊ skyckader/ so ad þar vantar eckert til Embættis Christindomsins.

d (Prettuisse) þuiad so sem Skalkar hondla med Teninga / so vm gangast þeir og med H. Ritning sem Mannanna Lærdom framsetia.

V

SO verid nu Guds Eptierfylgiarar/ so sem Kiæruſtu Børn. 2 Og ganged j El Joh. 13/34.
ſkuñe/lijka so ſem ad Chriſtus heßur oſſ elſkad / ꝛ ſig ſialfañ wtgießed ꝥ oſſ/ 1 Joh. 4/11
til Fornßæringar ꝛ offurs Gude / til Sætlicks jlms. 3 Eñ Frillulijfe ꝛ allañ
Ohreinleik edur Agyrne/læted ei vm ydꝛ ſeigiaſt/ſo ſ Heilꝍgū hæßer. 4 Nie Coloſ. 3/5
ſkamarleg Ord ꝛ fiflslegt Hial eda Kieſkne/huad ydur heyrer ecke/helldꝛ myk
lu framar Þackargiord. 5 Þui þad ſkulud þier vita/ ꝥ eingeñ Frillulijfis ma
dur/edur Ohreiñ/eda Agiarn(huor ad er Skwrgodadyrkare)heßur Arftoku j Rijke Chri
ſti ꝛ Guds. 6 Læted ønguañ villa ydur med onytelegum Ordum/ Þui ßyrer ꝥ kiemur Reide
Guds/yßer Børn Vantruareñar. 7 Af þui vered eige þeirra hluttakarar. 8 Þuiad þier vo
rud fordum Myrkur/eñ nu erud þier Lios j DROTTne.

a (Vond tijd) Eiñ Christeñ Madur mæter so myklum Hindrunū ꝛ Ordſøkum/ til ad ßorſoma þan Nytſømu Verkeñ/ ad hñ meſtu leite/ ſo ſem añar Fangadur Madur/ verdur adſtijtaſig lauſan þar aß/ ꝛ ſo ſm hñ ſkyllde ſtela tymanū/ ꝛ ſtundum hñ dyrt kaupa mꝫ Ovinattu.

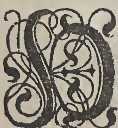
Ganged ſo ſem Børn Lioſſens. (9 Avoxtur Andans er allshattud Godgyrne/Riettlæte
ꝛ Sañleikur.) 10 Og reyned huad þar þacknæmt ſie DROTTne. 11 Og hafed eckert ſam
lag vid oßrioſamleg Verk Myrkrañа/eñ ſtraffed þau myklu helldur. 12 Þui huad heimugle
ga giøreſt aß þeim/er eirneñ ſkamarlegt ad ſeigia. 13 Eñ allt þad verdur openbert/nær þad
verdur af Lioſenu ſtraffad/Þui allt huad openbert verdur/ꝥ er Lios. 14 Fyrer þui ſeiger hñ
Vakna þu vpp ſem ſefur/ꝛ riſs vpp aß Dauda/ ſo mun Chriſtur vpplyſa þig.
15 SO ſiaed nu til/ꝥ þier ganged ßorſialega/eige ſo ſem Fauiſſer/helldur ſo ſm Vijſſer. 16
Og ſkycked ydur j tijdeñe/þui ꝥ er vond a tijd. 17 Fyrer þui/vered eige ſkilningsla
uſer/helldur ſkiliande huad Vilie DROTTins er. 18 Og drecked ydur ecke Vijndr
uckna/þui þar af kiemur b oſkyckanlegt Lijßerne/Helldur vppßylleſt aß Anda. 19 Og tale hu
ør vid añañ/af Pſalmum ꝛ Loffſønguum/ꝛ andlegum Kuædū/ ſynged ꝛ ſpiled DROTTne
j ydrū Hiørtū. 20 Og ſeiged þacker alla tijma Gude ꝛ Fodur fyrer alla hlute/j Nafne vors
DROTTEns Jeſu Chriſti. 21 Og vered huør ødrum vndergiefner j Guds Otta.
22 KVinurnar vere ſijnū Bændum vndergießnar/ſo ſem DROTTne. 23 Þuiad Mad
ureñ er Kuiñuñar Høfud/lijka ſo ſ Chriſtur er Safnadarens Høfud/ꝛ hñ er Fre
lſare ſijns Lijkama. 24 Eñ lijka ſo ſem Søfnudureñ er Chriſte vndergießeñ/ſo ſku
lu ꝛ eirneñ Konuñar ſijnum Bændum j øllu.

b (Oſkyckanlegt) ſo ſem vier ſiaum ad Dryckiurwtarar eru galder/vndarleger/ Ovidradanleger/Obliuger og a allan hatt Oteckluger j Ordum/ med hroope/ ꝛ ødrum þuilijkū ſanum lætum.

25 HIer Meñ/elſked ydar Hwſfreiur/lijka ſo ſ Chriſtur elſkade ſøßnudeñ/ꝛ gaf ſig ſialf
añ vt fyrer hñ. 26 Vppa ꝥ hñ helgade hñ/ꝛ hñ hreinſade hñ/ꝥ Vatzbaded j Ord
enu. 27 Vppa ꝥ hñ tilbygge ſier ſialfū eiñ Søfnud/ ſem er dyrdlegur/ꝛ ongua fle
ckan nie hrucku/edur þeſſ konar heßde/helldur ꝥ hñ ſie heilagur ꝛ oſtraffanlegur.
28 So ſkulu ꝛ Meñerner elſka ſijnar Eigeñkonur/ſem ſijna eigeñ Lijkame. Huør ſijna Eig
enkuiñu elſkar/hñ elſkar ſig ſialfañ. 29 Þui alldrei hefur nockur ſitt eiged Holld hatad/helld
ur nærer hñ þad ꝛ foſtrar/ſo ſem eirneñ DROTTiñ Safnaden. 30 Þuiad vier erū Limer
hñs Lijkama/aß hans Hollde/ꝛ af hñs Beinū. 31 Huørs vegna mun Madureñ forlæta Fo
dur ꝛ Modur/ꝛ nalægiaſt ſijna Eigenkonu/ꝛ tuo munu eitt Holld vera. 32 Þeſſe c Leyndur
domur er ſtor/ Eñ eg ſeige af Chriſto ꝛ Søfnudenū. 33 Þo elſke þier huør ſ eirn ſijna Eig
enkonu ſem ſialfañ ſig/Eñ Konañ otteſt Mañeñ.

c (Leyndardomur) Sacramentū edꝛ Miſteriū kallaſt Leyndardomꝛ edur huleñ Hlutꝛ ſem þo hid ytra hißꝛ ſijna þyding/ So er Chriſtur ꝛ hñs Søßnudur eiñ Leyndar domur/ eiñ ſtor Heilagur huleñ hlutur/ huorū mañ ſkal trwa eñ kañ ecke ad ſia.

VI

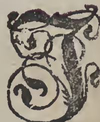
HIer Børn/ Vered hlydug ydrū Forelldrum/ j DROTTne/ Þuiad þad er Colo. 3/22
tilbærelegt. 2 Heidra Fodur ꝛ Modur/ þad er hid ßyrſta Bodord ſem Fyr Exod. 20/12
erheited hefur. 3 So ad þier vegne vel / ꝛ þu ſiert Langlijfur a Jørdu. 4 Deut. 5/16
Og þier Fedur ſkulud eige egna ydar Børn til reide/Helldur aled þau vpp j Syr. 3/9
Aga/ꝛ vmuondun til DROTTins. Col. 3/21
5 ÞIer Þionuſtumeñ/vered hlyduger ydrum likamlegū Drottnū/med otta ꝛ ſkielfingu/ j Col. 3/22
einßalldleik yduars Hiarta/ſo ſem Chriſto. 6 Ei alleinaſta med þionuſtu fyrer Aug Titum. 2/9
unum/Møñunum til þocknunar/Helldur ſo ſem Þionar Chriſti. 7 Þad þier giored 1 Pet. 2/18
þeñan Guds Vilia af Hiarta/ med godum vilia. 8 Læted ydur þikia/ſo ſ þier þioned DR
OTTne/ꝛ eige Møñunū/Og vited/ad huad ſem huør eirn giører gott/ꝥ mun hñ af DR
OTTne medtaka/huort hñ er Þræll eda Frelſinge.
9 OG þier Drottnar/giøred eirneñ ꝥta hid ſama vid þa/ꝛ læted aß Ognunum. Og vi Deut. 10/17
ted eirneñ/þad ydar DROTTiñ er a Himnum/og þad hia honum er eckert Mañ Job. 34/19
greinar alit. Rom. 2/11.
1 Pet. 1/17.

10 A D siduſtu miñer Brædur/Vered ſterker j DROTTne/ ꝛ j mætte hñs Kraptar.
11 Iklæded ydr Guds Herſkruda/ſo ad þier gieted ſtaded j giegn vmſatrū Dioſulſins.
12 Þuiad vier hoſū eige vid Holld ꝛ Blod ad beriaſt/ Helldur vid Hoſdingia ꝛ Vollduga/ſ
er/vid Drottna Veralldarenar/þr j Myrkrū þeſſarar Veralldar drottna/vidur Illſku anda
vnder Himnenū. 13 Huar fyrer hondled Guds Harneſku/ſo ad þier gieted j mot ſtaded/þa ſu
vonda ſtund kiemur/ꝛ framkuæmed allt vel ꝛ hallded Sigrenum.
14 S O ſtanded nu/vmgyrter vm ydar Lendar med Sañleikanū/ ꝛ ſkrydder med Bryniu
Riettlæteſins. 15 Og a Footū Stiguieladet/ſo ſ reidubūer ad [a] framfylgia Evange
lio Fridarens/huar med þier erud vtbwner. 16 Eñ vmfram alla hlute/ þa hondled
Truarenar Skiolld/med huortum þier kuñed vt ad ſlockua oll elldleg Skeyte þeſſ eitrada
Ovinar. 17 Og gripped Hialm Hialpræðeſins/ꝛ Suerd Andans/huort ad er Guds Ord. 18
Og bidied jduglega j allre Naudþurft/med Bænū ꝛ Beidne/j Andanū/ꝛ þar til vaked med
ollu ſtadfeſte ꝛ Akalle/ꝼ ollū Heilogū. 19 Og ꝼ mier/Vppa ꝥ mier giefeſt Orded med driſt
ugre opnan miñs Muns/So ad eg mætte kuñgiora Leyndan dom Evangelij. 20 Huors Se
ndebode eg em j Fiotrunum/ſo ad eg meige diarflega þar jñe hondla/ꝛ ſo ad tala ſem tilhey
rer. 21 Og vppa þad/ad þier vited eirneñ/huorſu hattad er vm mig/ꝛ huad eg giore/ꝥ
mun Tychicus ſa kiære Broder/ ꝛ trur Þienare j DROTTNE/ kuñgiora ydur allt ſam
an. 22 Huorn eg hefe ſent til ydar/vegna þeſſ/ad þier viſſud huorneñ mier geingur/ ꝛ ꝥ hñ
hugſualade ydrum Hiortum. 23 Fridur ſie med Brædrunū/ꝛ Kiærleike med Truñe/ af Gude
Fodur ꝛ DROTTne Ieſu Chriſto. 24 Nād ſie med ollum þeim ſem elſka vorn DR
OTTiñ Ieſum Chriſtum hreinferduglega/ Amen.

a (Framfylgia) ꝥ er ad framfylgia vidurkieña ꝛ giøra þad ſem Evangelio til heyrer.
Colo. 4/7 ꝛ Teſſ. 3/1

Skrifadur af Rom til þeirra j Epheſo medur Tychico.

Formale yfer S. Pauls Piſtil til Philippenſes.

Þeſſum Piſtle loſar ꝛ amiñer hiñ heilage Paall/þa Philippenſes/þad þr ſkulu ſamt afram hallda j riettre Tru/ꝛ vaxa j Kiærleikanum. Eñ med þui hiner Falſku poſtular ꝛ Verkaña Predikarar giøra Truñe ætijd ſkadſeme/þa varar hañ þa vid þeim enu ſømu. Og tiaer fyrer þeim marghattada Predikara ſuma goda/ſuma vonda/eirneñ ſialfañ ſig ꝛ ſyna Læreſueina/Timotheum ꝛ Epaphroditum. Þetta giører hñ nu j hinum fyrſta ꝛ ødrum Cap.

J hinum þridia. Burt ſkufar hñ þui Truarlauſa ꝛ Maña Riettlæte/ſem fyrer hina følſku poſtula kient ꝛ hallded verdur/Setiande ſig ſialfañ til epterdæmis/ſo ſem hañ er j ſlyku Riettlæte vegſamlega hefde lifad/og hallde nu eckert þar af/ ꝼ Chriſti Riettlætis ſaker. Þuiad þeir hiner giøra Magañ ad Gude/ꝛ giøra Ovine Kroſſens Chriſti.

J Fiorda/Amiñer hañ þa til Fridar/ꝛ til eins godrar wtuortis vmgeingne/huør vid añañ/ Og þackar þeim fyrer þeirra gaf/er þeir høfdu ſent hønum.

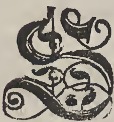
Sancte Pauls Piſtill til Philippenſes.

I

aall ꝛ Timotheus/Þionuſtumeñ Ieſu Chriſti.
Ollum Heilogum j Chriſto Ieſu j Philippen/ ſamt Biſk
upum og þienurum.
2 Nād ſie med ydur ꝛ Fridur/af Gude vorum Fodur ꝛ DR
OTTne Ieſu Chriſto.
3 V G þacka Gude miñum/ſo opt ſem eg hugſa vm ydr.
(4 Huad eg giore alla tijma j ollū miñum Bænū/
ꝼ ollū ydr ꝛ Bæn miña giore eg mz fagnade) 5 Fyr
er ydru ſamlage j Evangelio/j fra hinū fyrſta Deige/allt
til þeſſa. 6 Og em þeſſ hins ſama j godu Trauſte/ ad ſa ſē
j ydur hefur vppbyriad hid goda Verked/ hañ mun ꝥ ꝛ eirn
eñ full

en fullkomna/allt til þess Dags Jesu Christi. 7 So sem ad mier er vel heyrelegt/ꝥ eg hall
de af ydur øllum j þañ mæta. Þuiad eg hefe ydur j mÿnu Hiarta/j þessum mÿnū Fiotrum/
huar jñe eg forsuara ꝛ styrkie Evangelium/ so sem ad þier erud aller Nadareñar Hluttak
arar medur mier. 8 Þuiad Gud er miñ Vottur/Huorsu mig forleinger aþ Hiartans Gruñe/
j Christo Jesu/epter ydur øllum. 9 Og þess sama bid eg/Þad ydar Kiærleike audgest æ meir
ꝛ meir/j allre Vidurkieñingu/ꝛ j allre Reynslu. 10 So ad þier meiged reyna huad best er/vp
pa þad þier sieud skijrer ꝛ ān hneyxlunar/allt vppa þañ Dag Christi. 11 Vppfyllter Aveg
ste Riettlætesins/sem er fyrer Jesum Christum(j ydur)skied/til Dyrdar ꝛ lofs Gude.
12 ENn ꝥ læt eg ydur vita kiærer Brædur/ad huad mig er yþerkomed/ꝥ er til meire fram
gangs skied Evangelio. 13 So ad mÿn Fiøtur j Christo/eru openskar vordeñ/ j øllu
Domhwsenu/ꝛ hia þm̄ øllū odrum. 14 Og marger Brædur j DROTTne/sem fein
gu von af mÿnum Fiotrum/eru ordner þess diarfare Orded ad tala ān Hrædslu. 15 Sañ
lega/sumer þa predika Christū fyrer Naturs ꝛ Prætu saker/ eñ sumer wt af godre meining.
16 Þeir hiner kuñgiora Christum af þrætu/ꝛ eige hreinlega/Þuiad þr meina/ꝥ þeir vil
ie mÿnum Fiøtrum Hormung til leggia. 17 Eñ þesser vt af Kiærleika/þuiad þeir vita þad
eg ligg hier til Forsuars Evangelij. 18 Eñ huad þa? Þad Christur verde med allshattudu
mote kuñgiordur/huort þad skier aþ yþerhylmingu/ edur þad skiedur j Sañleika/þa gled eg
mig þo þar af/ꝛ vil mig eirneñ gledia. 19 Þuiad eg veit/ad þad sama mun mier falla til Hi
alprædis/þyrer ydra Bæn/ꝛ þyrer tilstyrking Jesu Christi Anda. 20 So s̄ eg ølldungis væ
nte ꝛ vona/þad eg verde j øngre grein skammadur. Helldur þad Christur med allre Diorfung
so sem allt hingad til/lÿka ꝛ eirneñ nu/mykladur verde a mÿnum Lÿkama/sie ꝥ fyrer Lÿfed
eda fyrer Daudañ. 21 Þuiad Christur er mitt Lÿf/ꝛ Daudeñ er miñ Auiñingur.
22 Eñ med þui/þad j Holldenu ad lifa/þienar meir til Avøgst ad syna/Þa veit eg eige huø
rt eg skal kiøsa. 23 Þuiad huørtueggia þreynger ad mier/Eg hefe Girnd a fra ad skiliast/
ꝛ hia Christo ad vera/huad eirneñ myklu betra være. 34 Eñ þad er nytsamlegra j Hollde
nu ad blÿþa/þyrer ydar saker. 25 Og eg veit j godre tilvæntingu/ þad eg mun blÿþa/ꝛ vera
hia øllū ydur til þramkuæmdar/ꝛ til Truareñar glede. 26 Vppa þad þier meiged nøg hro
sa ydur j Christo Jesu a mier/þyrer mÿna tilkomu aptur til ydar.
27 GAnged ad eins sem verdugt er Evangelio Christi/vppa ꝥ/eþ eg kiem ꝛ sie ydur/eda Eph. 4/1.
spyrie ꝥ vm ydur j miñe fiarlægd/ ad þier standed j einū Anda/ꝛ eirnre Sælu/ꝛ mz Colo. 1/10.
ur oss beriest fyrer Tru Evangelij. 28 Og lated ecke a nockurn Veg blygda ydr af 1 Thess. 2/12.
Motstøndørunum/huørt ad þeim er eitt Teikn Fyrerdæmingareñar/eñ ydur Saluhialpar
eñar/ꝛ ꝥ sama af Gude. 29 Þuiad ydur er ꝥ giefed/fyrer Christi saker ꝥ ad giøra/ ad þier
ecke alleinasta a hñ trued/Helldr eirneñ hans vegna lided. 30 Og hafed þa somu Barattu
sem þier haþed a mier sied/ꝛ nu af mier heyrt.

II

Ie nu hia ydur Amiñing j Christo/ sie þar huggū Kiærleiksins/sie þar sam
eign Andans/sie þar hiartgroeñ æstseme/ꝛ Myskunseme. 2 So vppfylled
miñ Føgnud/þad þier sieud eirnrar Lundar/hafande hiñ sama Kiærleika/ve
rande samhugader ꝛ eins siñader. 3 Eckert giørande fyrer Ofund edur Hie Rom. 12/10.
goma dyrd/ Helldur þyrer Lÿtelæte/ hallde huør sem eirn/añañ ædra/eñ sig
sialþañ. 4 Og huør eirn lÿte eige vppa þad sem hans er / helldur vppa þad 1 Cor. 10/24.
huad añars er.
5 Huør eirn sie so siñadur/sem Jesus Christus var. 6 Huør þo ed hñ være j Guds Mynd/
hiellt hñ þad þo ecke fyrer ran/Gude lÿkur ad vera. 7 Helldur mÿnkade hañ sig sialfañ/ꝛ
tok a sig mynd eins Þions/vard lÿkur ødrum Moñum / ꝛ ad hegdan fundeñ sem Madur. 8 Heb. 2/9.
Lÿtelæckade sig sialfan/ꝛ vard hlydugur allt til Dauda/ja/allt til Krossens Dauda. 9 Fyr
þui heþur Gud vpphaþed hñ/ꝛ gaþ hm̄ Nafn/ꝥ yþer øllum Nøþnum er. 10 So ad j Naþ
ne Jesu skulu sig beygia øll Knie þeirra sem a Himnum ꝛ a Jørdu ꝛ vnder Jørduñe eru. 11 Esa. 45/23.
ꝛ allar Tungur skulu vidurkieña/þad Jesus Christus sie DROTTiñ / til Dyrdar Guds Rom. 14/11.
Fødurs.
12 LIka so/mÿner Kiærustu/sem þier hafed alla tÿma hlyduger vered/ei alleinasta j mi
ñe naueru/helldr ꝛ nu myklu meir j miñe fraueru/þa verked ydar eigen Sæluhialp/
mz ugg ꝛ Otta. 13 Þui Gud er hañ sem j ydur verkar/bæde viliañ ꝛ giørningeñ/ept
er siñe þocknan.

a (An þrattunar) Ad þier knurred ecke a mote Gude af Odolenmæde/ z sieud ecke ostødugar j Trunne.
b (Fornfærdur) þ er/Þo eg skylldi deyia þar vppa ad eg hefe fyrer Evangelium og Truna giørt ydur ad Guds Þienustu z offre/ þa skal þad ecke hryggia mig / helldur vil eg giøra þ mz Glede/z þier skulud z so vita mier þeirrar Glede.

14 Giøred alla Hlute an møglunar / z a an þrætu. 15 Vppa þ þier sieud olastanleger/z
hrein Guds Børn/ostraffanleger mitt j mille þrar vondrar z frasnuenar Kynslodar/Medal
huørra þier skyned s̄ Lios j Neimenū. 16 Þar med/ad þier blijfed vid Lijfsins Ord/mier til
hroosunar a Deige Christi/so s̄ sa er ecke hefur til onytis hlauped/ nie forgiefens eruidad.
17 Og ef so er/þ eg verd b Fornfærdr/yfer Offre ydr Truar z Guds þionustugiordar/ þa gl
ed eg mig/z eg gled mig med ydur øllū. 18 Þar af skulud þier eirneñ gledia ydur/z skulud gled
ia ydur medur mier.
19 En eg vona j DROTTne Jesu/þ eg mune jñan skams senda Timotheum til yd
ar/so ad eg gledierst j huga/þa eg feinge ad vita huørneñ ydr fer ad. 20 Þui eg hefe
onguañ s̄ so algiørlega sie ept mijnu siñi/sa er so af Hiarta f ydr syrger. 21 Þui hin
aller leita þess huad þra er/eñ ei huad Jesu Christi er. 22 Eñ þier vited ad hm̄ er riettelega
hattad/Þui lijka so sm̄ Barned mz Fodurnū/so hefur hñ med mier þionad j Evangelio. 23
Þañ sama vona eg/þ eg mune snarlega senda/þa ad eg sie huad mier lijdur. 24 Eñ eg trey
stunst j DROTTne/þ eg mune eirneñ sialfur jñan skams tijma til ydar koma.

Epaphroditus

25 En mier leist Naudsynlegt/þ eg senda til ydar þañ Brodur Epaphroditum/sa miñ
Hialpare z mzstrijdare/z ydar Postule/z miñ Naudþurftar Þienare er. 26 Epter þui
hñ hafde forlangā til allra ydar/z var miog þuingadr/af þui þier høfdud heyrt þ
hñ hefde siukur vered. 27 Og hñ var ad sonu Daudsiukr. Eñ Gud myskunade sig yfer hm̄/
Eige einasta yfer hm̄/helldur z so yfer mig/so ad eg hefda ei Sorg a Sorg ofan.
28 Eñ eg hefe sent hañ þess skiotara/so ad þier sæud hñ/z yrdud glader aptur/z þ eg hefde
þess miñe sorg. 29 So medtaked hñ nu j DROTTne /mz allre Glede. Og hafed þess konar
(Meñ) i Heidre/Þuiad f saker verks Christi/er hñ Daudanū so nær komeñ/þa hñ sitt Lijf
þeye aktade/vppa þ hñ þionade mier j yduarn stad.

III

a (Vmskurn) Kallar hñ þa Falspredikara/þyrer þad þeir kiendu þ ad Vmskurnarskyrnen være naudsynleg til Saluhialpar/huar med ad Hiørtū vrdu fr a Trunñe fra sniden.

Framar/Kiærer Brædur/þa gledied ydur j DROTTne. Þui þ eg skrifa yd
ur jafnan hid sama/tregar mig ecke/z þ giorer ydr þess örugguare. 2 Giefed
giætur ad Hundunum/giefed giætur ad jllum Eruidurum/ giefed giætur ad
a Vmskurneñe. 3 Þuiad vær erum Vmskurn/ vier sem Gude þionum j And
anum/z hrosum oss af Christo Jesu/z forlatū oss ecke vppa Holldid. 4 Þo
ad eg hafe þ z eirneñ/ad eg meige mier af Holldenu hrosa. Fyrst eirn añar
lætur sier þikia/hñ meige sier af Holldenu hroosa/eñ þa myklu framar eg. 5 Sem a hinum
atta Deige er vmskoreñ/eiñ wt af Israels ætt/af BenJamins Kynþætte/Ebreskur af E
breskū/z epter Løgmalenu Phariseus. 6 Epter vandlætinguñe Ofsoknare Safnadarens/
sem var epter Riettlætenu j Løgmalenu ostraffanlegur.
7 En huad miñ Avinningur var/þ hefe eg Christi vegna f skada reiknad. 8 Þuiad eg
helld alla hlute skada vera/j hia þre yfergnæfālegu vidurkieñingu Christi Jesu mijns
DROttins/f huørssaker eg hefe alla hlute skada reiknad/z helld þa f þreck/vp
pa þ eg avinne Christū. 9 Og j hm̄ fundeñ verde/þ eg hefe ecke mitt Riettlæte sem kiemur

b (Skunda) þad er/Christur hefur mig kallad/z nært mig so til sinnar Nadar/henne villde eg giarnan giøra fullustu/ i þui ad høndla hana.
c (Reglu) Ad slijk Openberan sie ei Trunñe nie andlegu Samþyckie motstædeleg.

af Løgmalenu/ helldur þ sem f Truna a Christum kiemur/sem er þad Riettlæte er af Gu
de Trunñe tilreiknad verdur. 10 Hañ ad þeckia/z Krapt hans Vpprisu/ z sameign hñs Pijs
nu/þ eg ðde z hñs Dauda lijkur. 11 So ad eg mætte hm̄ j mote reña/ til vpprisu framlideña.
12 Eñ ecke þ eg hafe þ þegar høndlad/edur sie þegar fullkomeñ/eg b skunda þar epter/hu̇ort
ad eg giæte eirnen høndlad/epter þui ad eg em af Christo Jesu høndladur. 13 Mijner Br
ædur/Eg helld mig eñ nu ecke sialfañ f þañ/ad eg hafe þ høndlad. Eitt vil eg seigia/þ eg
gleyme þui/huad til baka er/z dreg mig ad þui sem j fyrer er. 14 Eg skunda ad þui vppset
ta Takmarke/epter þui Hnosse/huørt fram helldur þre Himneskre kallan Guds/j Christo
Jesu. 15 So marger sem af oss eru nu fullkomner/ þa verum so siñader. Og ef þier skulud
nockud añad hallda/þa læted Gud ydur þ openbera. 16 Þo so framt/ad vier framgaungum
epter c Regluñe er vier erum jñkomner/z verum eins siñader.

1 Cor. 11/1

17 Fylged mier epter kiærer Brædur/z giæted ad þm̄ sem so ganga/lijka sem þier hafed
oss til Fyrermyndar. 18 Þuiad marger ganga/af huøriū eg hefe optsiñes sagt ydur/

Rom. 16/17

z eg seige ydur eirneñ nu grætande/þeir Oviner Krossens Christi. 19 Huørra æfelok
er fyrerdæmingin/huørra Gud Mageñ er/ z þeirra vegsemd s̄ Jardlega siñader eru verdur
til skamar. 20 Eñ vor vmgeingne er a Himnum/huadan vier væntū Frelsarans Jesu Chri
sti vors

sti vors DROTtins. 21 Sa vorn faþeingaſt Lijkama mun forklæra/ þad hañ lijkur verde
hñs forklarudum Lijkama/epter þeim Krapte/þar hñ kañ ſier alla hlute mz vndergieþna ad
giora.

IIII

Þa ſo miner kiærer z æſkeleger Brædur/ miñ Fognudur/z miñ Korona/ve
red ſo ſtoduger j DROTTne/þier elſkanleger. 2 Evodian amiñe eg/z Syn
tichen amiñe eg/þ þær ſieu ſamlyndar j DROTTne. 3 Eg bid þig eirnen
miñ a trwr Laxmadur/veit þm hiaſtod/ſ med mier ſtrijdt haþa j Evangelio/
med Clemeſe/z hinum odrum mijnum Nialparmoñum/huorra Nofn ad eru j
Lijfs Bokenne.

4 Gledied ydur j DROTTne alla tijma/ z eñ aptur ſeigie eg/gledied ydur. 5 Ydra Hog
uærd læted kuña vera ollum Moñum/DROTTiñ er Nalægur. 6 Syrged ecke/
helldur læted ydar Bæner j ollum hlutum/j Bænahallde z akalle/ med Þackargio
rd/þyrer Gude kuñar verda. 7 Og Fridur Guds ſa hærre er ollum Skilninge/varducite ydar
Hiortu og Hugſkot/j Christo Jeſu.

8 Framar Kiærer Brædur/ Huad ſañarlegt er/ huad Erlegt er/huad riettelegt er/ hu
ad ſkijrlijft er/ huad aſtſamlegt er/huad vel ſomer. Er þad Dygd nockur ? Er þad
Lof nockud? Huxed þar epter. 9 Huort þier eirneñ lært z medteked/heyrt z ſied hafed
a mier/þad giored/Þa mun DROTTiñ Fridarens med ydur vera.

10 Eg em næſta miog gladur ordeñ j DROTTne/þ þier erud enduruaknader/fyrer mi
er ad ſyrgia/ſm þier hafed þo allt jafnt fyrer mier ſorgad/Eñ tijdeñ hefur þad ecke
viliad lijda. 11 Eige ſeige eg þad Naudþurftareñar vegna/Þuiad eg heþe lært/hia
þeim er eg em/ mier ad nægia læta. 12 Eg kañ lægur z hær ad vera/eg em vidvanur j oll
um hlutum/ z hia ollum/bæde ſaddur ad vera/ z ſo hungradur/ bæde gnog ad hafa z Breſt
lijda. 13 Eg þorma alla hlute/fyrer þañ ſem mig Mattugan giorer/ ſem er Chriſtur. 14
Þo hafed þier vel giort/þad þier haþed mijna Hormung annaſt.

15 Eñ þier Philippenſes vited þad/ad af vpphafe Evangelij/þñ tijd eg burt foor af Mace
donia/þad eingen Soþnudur heþur mier nockud veitt/j Reikningſkapnu/vtlæta z jñtekta/
vtan þier alleinaſta. 16 Þuiad/ til Theſſalonicam ſendu þier til miñar Naudþurftar/eitt
ſinn/ og þar epter enn einu ſinne. 17 Eige þad eg leite epter giofeñe/ helldur leita eg ad A
vegſtenum/þad hann ſie gnoglegur j ydrum Reikningſkap. 18 Þuiad eg heþe alla hlute/og
hefe yferfliotanlega. Eg þylltunſt þañ tijd eg medtok þyrer Epaphroditum/þad fra ydur
kom/ſætan Ilm/þægelegt Offur/Gude þacknæmt. 19 Eñ miñ Gud vppþylle alla ydar Na
udþurft/epter ſijnum Dyrdarennar Rijkdome/j Chriſto Jeſu.

20 Eñ Gude z Fodur vorum ſie Dyrd/þra Eilijfd til Eilijfdar/Amen. 21 Heilſed ollum
Heilogum j Chriſto Jeſu. 22 Ydur heilſa þeir Brædur ſem eru hia mier/Ydr heil
ſa aller Heilager/ ſierdeiles þeir af Keiſarans Hwſe. 23 Nææd vors DR
OTTins Jeſu Chriſti ſie med ydur ollum/Amen.

a (Trwr lagsmadur) þad er/miñ ſierdeilis trur Stallbroder þramar odrum/ huoriñ þ er Hiartans aluara ad predika Evangelium ſo ſem mier/ og helld eg ad hañ mune þañ yppaſta Byſkup j Philippen.

Rom. 12/13.

Skrifadur aþ Rom
med Epaphrodito.

Formaale yfer S. Pals
Piſtil Til Coloſſenſes

Formale

Ika so sem ad sa Pistillin̄ til Þrra j Galatia hefur Art ꝛ eptermynd epter Pistlenum til Romueria/Og þad sama j stuttu Mæle jn̄e lykur/ huad sa til Romueria vyd ar og rykuglegar wtbreider. So heßur ꝛ þesse Pistill til Colossenses/syna art ꝛ heydan epter þm̄ til Ephesios/ꝛ jn̄e helldur þad sama j stuttu Mæle.

J hinum ßyrsta loßar Postulen þa/og æsker þeim Colossum/þad þeir blyße j Trun̄e/og ßare vaxande. Og vtleggur huad Evangelium ꝛ Truen̄ sie/ Ad hun sie sa Vysdomur sem vidurkien̄er Christum eirn DROTTJNN ꝛ Gud/ßyrer oss Krossßestan̄/Sem aß Veralldar vpphaße var hulen̄/ꝛ nu ßyrer sitt Embætte ßramboren̄/ þad er hinn ßyiste Cap.

J ødrum Cap. bidur han̄ þa ad taka sig j vakt ßyrer Man̄a Lærdome/sem ætyd er Trun̄e motstædlegur. Og vppmælar þa sømu Lærendur a þen̄an hatt riettelega/so þad þeir eru j SkriptEn̄e huørge so vppmælad er/straßßande þa Meistarlega.

J hinum þridia æmin̄er han̄ þa/þad þeir sieu Avagstarsamer j skiære Tru/ med allshattudum goodum Verkum/huør vid an̄an̄/Og skrißar allshattadre Stiett/hen̄ar eigenleg verk.

J hinum ßiorda bißalar han̄ sig vnder þeirra Bænahalld/heilsar þeim ꝛ styrker þa.

Sancte Pauls Pist
ill til Colossenses

I

Timotheus. Aall Postule Jesu Christi/ßyrer Guds vilia/ ꝛ Timothe
us sa Broder.
2 Þeim Heiløgum j Colossen/ꝛ þeim truudum Brædrum
j Christo.
Nad sie med ydur ꝛ Fridur/af Gude vorum Fodur/ꝛ DR
OTTNE Jesu Christo.
3 Vier þøckum Gude/ ꝛ Fodur vors DROTtins Jesu
Christi/ꝛ bidiu̅ alla tyma ß̇ ydur. 4 Aß þui vier hø
fu̅ heyrt af yduarre Tru a Jesu̅ Christu̅/ ꝛ af ydar
Kiærleik til allra Heilagra. 5 Fyrer þrar Vonar saker/sm̄
ydur er øttlud a Himnum/af huørre þier hafed til forna he
yrt/ß̇ San̄leiks Orded j Evangelio. 6 Þad til ydar komed er/ so s̄ ꝛ wt vm allan̄ Heimen̄/
ꝛ er Avaxtarsamt / so sem ꝛ lyka a medal ydar / allt j fra þeim Deige er þier høfdud þad
Epaphras. heyrt/ꝛ vidurkient Guds Nad j San̄leika. 7 So s̄ þier lært haßed aß Epaphra/voru̅ kiæ
ra Medþienara. 8 Huør ad er trwr Þion Christi fyrer ydur/ sa oss eirnen̄ kun̄giørde yduarn
Kiærleika j Andanum. 9 Huar ß̇ vier eirnen̄ allt j ßra þeim Deige/þa vier Høfdu̅ ꝥ heyrt/
lietum vier ei aß ß̇ ydur ad bidia / ꝛ vier bidium þad þier vppßyllest/ mꝫ Vidurkien̄ing hn̄s
vilia/j allshattudum andlegum Vysdome ꝛ Skilninge. 10 So ad þier ganged DROTT
ne verduglegana /til allrar Þocknunar. 11 Og sieud Avaxtarsamer j øllu̅ godu̅ Verkum/og
vaxed j Guds vidurkien̄ingu/ ꝛ styrkest j ollum Krapte/ epter hans dyrdarlegre makt/j allre
Þolenmæde ꝛ Langlundargiede/med Føgnude. 12 Og þacker giøred Fødurnum/sem oss hefr
skapfellega giørt/til Arfskiptis Heilagra/j Liosenu.
13 Sa ad oss hefur ßrelsad aß yfervallde Myrkran̄a/ꝛ heßur oss jn̄ sett j Ryke syns elskuleg
a Sonar. 14 J huøriu̅ vi' høfu̅ Endurlausnena/ß̇ hn̄s Blod/s̄ er Syndan̄a fyrergießning.
15 Huør ad er eigenleg jmynd osynelegs Guds/hin̄ Frumgietne ß̇ allar Skiepnur. 16 Þuiad
Joh. 1/3 ß̇ hn̄ eru aller hluter skapader/ꝥ a Himnu̅ ꝛ a Jørdu er/hid synelega ꝛ osynelega/bæde Tro
narner ꝛ Herradomarner/Høfdingiadomur ꝛ Valldstietter/alltsaman er ꝥ ß̇ hn̄/ꝛ til han̄s
Hebre.1/2 skapad. 17 Og hn̄ er ßyrer øllum hlutum/ꝛ þad allt stendst j hm̄.
1 Cor.15/21. 18 Og hn̄ er Høfud Lykamans/sem er Safnadarens/huør ad er Vpphaßed/ ꝛ hin̄ Frumgi
Apoc.1/5 etne/fra Daudum/Vppa ꝥ hn̄ hafe j øllu̅ hlutum Høßdingia dæmed. 19 Þuiad þad hefur
so Þacknæmt vered/ad j hønum skyllde allur fullkomlegleike byggia. 20 Og aller hluter yrde
ßyrer han̄ forlykter til hans sialßs/ Huørt þad er a Jørdu edur a Himnum/þar med/ad hn̄
Friden̄ giørde/ßyrer Bloded a synum Krosse/ ßyrer sialßan sig.
21 OG ydur/þier s̄ ßordu̅daga vorud framande/ꝛ Oviner/ß̇ skynsemdēa j vondu̅ Verku̅.
22 En̄ nu hefur hn̄ forlykt ydur medur Lykama syns Holds/fyrer Daudan. Vpp
a ꝥ hn̄ giørde ydur Heilaga/ꝛ ostraffanlega/ꝛ Saklausa ß̇ sier sialßu̅. 23 Ef þier
blyfed

blijfed allars j Trunne grunduallader/ſtadfaſter ⁊ obrærãnleger/af voneñe þſſa Euangelij
ſem þier hafed heyrt/huort predikad er medal allra Skiepna/ſem vnder Himnenū eru/Þeſſ
Þienare eg Paall em ordeñ. 24 Eg gled mig j mijnū Harmkuælingum/þær eg lijd þ ydr/Og
vppfylle a mijnu Holldе/ huad ad vantar a þær Harmkuælingar j Christo/þ hans Lijkama/
huer ad er Søfnudurẽ. 25 Þeſſ Þienare eg em vordeñ epter Gudlegu Predikunar Embæt
te/ſem mier er giefed a medal ydar/ad eg Guds Ord rijkuglega predika ſkal. 26 Sem er þañ Ephes. 3/9
hañs Leyndardom/ huor hulen hefur vered fra Vpphafe Veralldar/⁊ vm æfe/Eñ nu open
beradr er hñs Heiløgū. 27 Huiū Gud hefr viliad kuñgiora þeñan dyrdarlega Rijkdom þſſa
Leyndardoms medal Heideña þioda(huor ad er Christur j ydur)ſ er voneñ Dyrdareñar/ hu
orn vier bodū. 28 Aminñande alla Meñ ⁊ lærande alla Meñ med allshattadre Speke/ Vpp
a þ vier framſettū huorn Mañ algiordañ j Christo Jesu. 29 Huar vppa eg eruida ⁊ ſtrijde
epter Krapte þeſſ ſem j mier kroptuglega verkar.

II

EG vil ydur vita lata/huort ſtrijd eg hefe þ ydur/⁊ fyrer þm j Laodicea/⁊ øll
um þm ſ mijna Perſonu hafa eige ſied j Holldenu. 2 So ad þra Hiørtu hug
ſuøluduſt/⁊ ſamanbundeñ yrde j Kiærleikanū/⁊ til allrar audgunar viſſelegs ſk
ilnings/ad þeckia Leyndañ dom Guds Fødurs ⁊ Christi. 3 J Huorium hu
lder liggia aller Fiesioder Viſkuñar ⁊ Vidurkieñingareñar.
4 EN eg ſeige þar af/þ eingeñ tæle ydur med liklegum a Rædū. 5 Þui þo eg ſie ecke þar
epter Holldenu/ þa em eg þo j Andanum hia ydur/fagnande/ þ eg ſie ydra ſkyckan
⁊ ydra ſtadfaſta Tru a Christū. 6 Lijka ſo ſem þier hafed nu medteked DROTT
iñ Christum Jesum/ſo lijka ganged j hm. 7 Og vered j ſtratter ⁊ vppbygder j hm / og vered
ſtadfaſter j Trune/ſem þier erud lærder til/⁊ vered rijkuglega þacknæmer j heñe.
8 Siaed til/þad eingeñ ræne ydur fyrer Philoſophiam/⁊ hiegomlegar tælingar/epter Man
na Lærdome/⁊ Veralldareñar Setninge/eñ eige epter Christo. 9 Þuiad j honum bygger
allur Fullkomlegleike Guddomſins Lijkamlega. 10 Og þier erud b fullkomner j hm hañ ſem
er Høfud alls Høfdingiadoms/⁊ Valldſtiettar. 11 J huoriū þier erud vmſkorner/med Vm
ſkurn an Handa/fyrer aflogu Syndſamlegs Lijkama j Holldenu/ſm er med Vmſkurn Ch
riſti. 12 J þui/þar þier erud mz h̄m greftrader/fyrer Skijrnena/j huørre þier erud vpp riſ
ner fyrer Truna/ſem Gud verkar/huor ed hañ vpp vakte af Dauda.
13 Og hñ hefur ydur eirneñ/med honum lifande giort/Þañ tijd þier vorud Dauder j Synd
um/⁊ j Yferhwd ydu ars Holldſ/Og hñ hefur oſſ fyrergiefed allar Synder. 14 Og afſkafed
þa c Handſkrift ſem mote oſſ var/ huor j Setningum var hulen/og oſſ gagnſtædleg var /og
hefur hana a burt teked/⁊ a Kroſſen neglt. 15 Og hefur afflett Høfdingiadoma ⁊ Voll
duga/⁊ til ſynis fram leidt openberlega/⁊ giorde eina Siguruiñing af þeim/ þ ſig ſialfañ.
16 Lat þ þui læted onguañ giora ydur Samuiſku neina/j Mat edur Dryck/ellegar med æ
ſett Helgedaga holld / eda Tunglkomur/edur Sabbath. 17 Huørt ad er Skugge
af þui ſem tilkomande var/eñ ſialfur Lijkameñ er j Christo. 18 Læted onguañ ſuipta ydur
Mæltеikninu/ af þm ſem epter eigen Vtualningu ganga/j audmykt ⁊ andlegleik Einglañ
a/huøria hañ ſa alldrei/⁊ er til onytis vpphrokadur j ſijnu Holldlegū ſiñe. 19 Og helldur ſig
ecke vid Høfuded/af huørium allur Lijkameñ fær hialp/fyrer Lide ⁊ ſamkomur/⁊ helldur ſi
er ſaman/⁊ vegs ſo til Guddomlegrar ſtærdar.
20 Sieud þier nu dauder med Christo/fra Veralldareñar Setningum/Huar fyrer læted þi
er þa veida ydur med Setningum? Lijka ſem ad lifdud þier eñ j Verolldeñe (huørier ed ſeig
ia) 21 Eige ſkalltu a þui taka/ Eige ſkalltu þui bergia/ Eige ſkalltu þad æhræra. 22 Huø
rt þo allt ſlitnar þa þ er med hondū haft. 23 Og eru Mañaboдord ⁊ kieñingar huøriar ed
hafa yferlit Viſkuñar/fyrer ſialfualeñ andlegleik ⁊ audmykt/⁊ j þui þeir þyrma ei Lijkam
anum/⁊ giøra eige Holldenu ſijna Sæmd/ til ſiñar Naudþurftar.

a (Rædum) Þær ſem koma ſaman vid Skinſemena ſo ſem ſa Lærdomur vm Godverken. ⁊c.

b (Fullkomner) þ er/þier hafed þ alltſaman/þegar þier hafed Christum/⁊ þurfed ecke ad meira ad leita

c (Handſkrift) þ er/Þar ſtendr ecke ert ſo hardlega a mote oſſ/ſem vor eigen Samuiſka/ mz huørre þ verdur vppa oſſ beuiſ ad/ſm med vorre eigen Handſkrift þegar Løgmæled openberar oſſ Syndena/mz huørre vier høfum ſlijka Handſkrift ſkrifad/eñ Christus frelſar oſſ fra øllu þeſſu / fyrer ſiñ Kroſſ/og burt drijfur Diøfulen ⁊ Syndena.

III

ERud þier nu vpp aptur riſner mz Christo/Þa leited þſſ huad þar vppe er/þ
ed Christr er ſitiãde til Guds hægre Handar. 2 Koſtgiæfed ept þui ſ þar vppe
er/⁊ eige epter þui ſem a Jordu er. 3 Þuiad þier erud dauder/ ⁊ ydart Lijf er
folged med Christo j Gude. 4 Eñ nær Christus ydu art lijf mun ſig openbera

þa mũud þier eirnenn med hm̃ openberader verda j Dyrdeñe.
Ephe. 5/3. 5 SO deyded nu ydra Limu ſem a Jørdu eru/ Hooraner/Ohreinleika/ſkam̃arlegañ bru
1 Theſſ. 4/3. na/Vonda Lyſting/ꝛ Agyrne(ſem er Skwrgodadyrkan.) 6 Fyrer huad ad kiemur
Ephe. 2/3 Guds reide yfer Børn Vantruareñar. 7 J huøriũ þier hafed fordũ Daga geinged/
þa þier lifdud j þm̃. 8 Eñ aflegged nu allt ꝥta j fra ydur/Reide/Grimd/Jlſku/Laſtaner
Ephe. 4/23. ſkiem̃eleg Ord af ydrum Muñe. 9 Liugied ecke huør ad ødrum/ Afklædeſt hinum Gamla
1 Pet. 2/1 Mañe/med ſijnum Verkum. 10 Og jklædeſt hinũ nya/ſa ſem endurnyaſt a til Vidurkieñing
Ebre. 12/1 ar/epter þeſſ jmind ſem hñ hefur ſkapad. 11 Þar ſem er eingeñ Griſkur/Gydingur/Vm
ſkurn/Yferhwd/Vtlendur/Schyta/Þræll/Frelſinge/helldur er Chriſtur allt ꝛ j øllum.
Ephe. 4/2 12 So jklædeſt nu/ſo ſem Guds Vtualder/Heilager ꝛ elſkanleger/hiartfolgeñe Myſkunſeme
Goduilia/Audmykt/Hoglynde/Þolenmæde. 13 Og vmlijded hũ añañ/ꝛ ef ad nockr hefr Kl
gumæl mot ødrum/ þa fyrergiefed þad huør ødrum jnbyrdis/ lijka ſo ſem Chriſtur hefur
fyrergiefed ydr/ſo ſkulud þier eirneñ. 14 Eñ fram̃ yfer allt þetta/þa jklædeſt Kiærleikanũ/
huør ad er Band Algiørlegleikans. 15 Og Fridur Guds rijke j ydrum Hiørtum/til huørs
ad þier erud kallader/j einum Lijkama. Vered ꝛ þacklater.
16 Læted Chriſti Ord rijkuglega byggia medal ydar / j allre Viſku. Læred ꝛ æmiñed ydur
ſialfa med Pſalmum ꝛ Lofſønguum/ꝛ andlegum liuflegum Kuædum/ Og ſynged DROT
Tne j ydrum Hiørtum. 17 Og allt huad þier giøred med Ord edur Verk/ þad giøred allt j
1 Cor. 10/31 Nafne DROTTins Jeſu/ꝛ þacked Gude ꝛ Fødur fyrer hann.
1 Pet. 3/1. 18 HJer Kuiñur /vered ydrũ Bændũ vndergiefnar j DROTtne/ſo ſ̄ ad byriar. 19 Þier
Epheſ. 5/22 Meñ/elſked ydar Eigeñkonur/ꝛ vered ecke Beyſklundader vid þær. 20 Þier Børn
Epheſ. 5/25 vered hlydug Forelldrunũ j øllum hlutum/Þuiad ꝥ er DROttne þacknæmelegt. 21
Epheſ. 6/1 Þier Fedur/reited ecke ydar Børn/ſo ad þau verde ecke jſtødulaus.
Epheſ. 6/4.
Epheſ. 6/5 22 HJer Þienarar/vered hlyduger j øllũ hlutũ/ydrũ lijkamlegũ Herrũ/ ei med Þionuſtu
Tit. 2/9 fyrer Augũ/ſo ſem Møñunũ til þocknunar/ helldur mz einfalldleik Hiartans/ꝛ mz
1 Pet. 2/18 Guds otta. 23 Allt huad þier giøred/ꝥ giøred af Hiarta/ſo ſ̄ ꝼ DROTTne/ꝛ eige ꝼ
Møñũ. 24 Og vited ꝥ þier munud ødlaſt af DROTTne verdlaun arfiøkuñar/ Þui þier
Deut. 10/17. þioned DROTTne Chriſto. 25 Eñ hũ orett giører/ſa mũ ꝥ medtaka/huad hñ hefr O
2 Par. 19/17 rett giort/ꝛ þar gillder eckert Mañgreinar ælit. 26 Þier Drottnar/huad rett ꝛ jøfnudur
Job. 34/16 er ꝥ audſyned Þienurunum/Og vited/ꝥ þier hafed eirn DROTTiñ a himnum.

IIII

Luc. 18/1
Ephe. 6/18 HEred ſtøduger j Bænaækallenu/ꝛ vaked j þui enu ſama mz Þackargiørd.
Theſſ. 5/17 2 Bidied ꝛ eirneñ ꝼ oſſ/So ad Gud vpplwke oſſ Ordſins Dyr/til ad tala Le
yndañ dom Chriſti/ꝼ huad eg em bundeñ. 3 Vppa ꝥ/ad eg openbere ꝥ ſa
Ephe. 5/15. 16 ma/ſ̄ mier byriar ad tala. 4 Ganged vijſlega j mote þeim ſ̄ ad eru þar ꝼ vt
an/ꝛ ſkycked ydr j tijdenne. 5 Ydar Ræda ſie ætijd liwfleg/ꝛ med Sallte kr
iddud/ꝥ þier vited huørneñ þier ſkulud ſierhuørium andſuara.
Tychicus. 6 HVørnen vm mig er hættad/ꝥ mũ ydur allt kuñgiøra Tychicus/kiær Broder ꝛ trur
Þienare/ꝛ medþion j DROTTne. 7 Hũn eg hefe þar ꝼ til ydar ſent/ad hñ ſkyll
de vita huørneñ ydr fære ad/ꝛ ꝥ hñ hugſualade ydar Hiørtũ. 8 Samt Oneſimo þm̃
Oneſimus. trua ꝛ kiæra Brodr/huør fra ydur er / ꝛ allt huørneñ hier fer fram̃/mũu þr kuñgiøra ydr.
Ariſtarchus. 9 YDur heilſar Ariſtarchus miñ Sambandinge/ꝛ Marcus Syſtrungur Barnabe/vm
Marcus. huørn þier hafed nockra Vifalning mzteked. Ef ſo er/ꝥ hñ kiemr til ydar/þa mz
taked hñ. 10 Og Jeſus ſa kallaſt Juſt/huørier wt af Vmſkurneñe eru. Þeſſer eru
Jeſus. alleinaſta mijner Hialpendur/ j Guds Rijke/þr mier eru huggan vordner. 11 Ydur heilſar E
Epaphras. paphras/huør j fra ydur er/eiñ Þion Chriſti/ꝛ jafnan ꝼ ydur ſtrijdande j ſijnũ Bænũ/Vp
pa ꝥ þier ſtanded fullkomner/ꝛ vppfyllter j øllũ Guds Vilia. 12 Eg ber hm̃ þad Vitne/ad
Lucas. hñ hefur ſtoora æſtundan ꝼ ydur/ꝛ fyrer þa j Laodicea ꝛ Hierapoli. 13 Ydur heilſar Lucas
1 Tim. 4/1 Lækner/miñ elſkulegur/ꝛ Demas. 14 Heilſed Brædrunum til Laodicea/ꝛ Nymphan/ꝛ Sø
Demas. fnudenum ſm̃ ad er j hans Hwſe. 15 Og nær þſſe Piſtill er leſeñ hia ydur/þa tilſkycked ad hñ
Nymphas. verde eirneñ ꝛ leſeñ j Samkunduñe til Laodicea. Og ꝥ þier leſed þañ ſem til Laodicea er ſkr
Archippus. ifadur. 16 Og ſeiged Archippo/tak vara a þui Embætte ſ̄ þu medteked hefur j DROttne/
ad þu

ad þu fullkomner þ. 17 Mijn Kuedia med minne Pauls Hende. Vered minnuger minna fiotra.
Naaden sie med ydur/ Amen.

Skrifadur af Rom medur
Tychico & Onesimo.

Formale yfer þann fyrra S. Pauls
Pistil til þeirra j Thessalonica.

NEstann Pistil skrifade S. Pall vt af sierlegre astseme/ & Postulegre vmhyg
giu/ Þui hñ lofar þa j tueimur hinum fyrstu Cap. Þad þr hafe Evangelium af hm̃ med
slikre Aluøru medteked/ ad þeir eirnenn fyrer Harmkuæle & Offsokn stande þar jnne / & eru
allstadar vordner øllum Søfnudum eitt ægiætt Epterdæme j Trunne/ & hafa lided Offsokn
af Gydingum/ synum Frændum & Vinum/ eins & Christr & hñs Postular/ so sem hñ sialfur
hafde & eirnẽ hia þeim lided/ þeim til Epterdæmis/ færande hia þm̃ eitt heilagt Lyferne.
Fyrer huad hñ þacker Gude þad hans Evangelium hefur slykann Avoxt hia þeim fært,
J hinum þridia. Audsyner hann syna kostgiæfne & vmhyggiu/ þad slykt hans Eruide/
& þeirra lofsamleg Vpphyrian/ verde ecke eydeløgd fyrer Diøfulenn & hans Postula/ med
Mannanna Lærdomum/ Fyrer þui hafe hann ædur fyrerfram Timotheum til þeirra sent/ slykt ad kunngiøra/ Og þackar Gude/ þad enn nu hafe vel til genged hia þeim/ Og æsker þeim vidurauknungar.

J hinum fiorda. Aminner hñ þa/ þad þeir vakte sig vid Syndum/ og giøre huad gott er jnnbyrdis. Þar til andsuarar hann þeim vppa eina Spurning/ sem þeir høfdu fyrer Timotheum læted til hans bera/ af Vpprisu Framlidenna/ huort þeir munu aller vnder eins/ eda huør epter ødrum vpp rysa.

J hinum fimmta Skrifar hñ þeim vm þann sydasta Dag / huørsu snøgt & skyndelega hñ skule koma/ & giefur þar med nøckrar godar skyckaner/ hinum ødrum ad stiorna/ & huørnenn þeir skulu hallda sig j giegn Lyferne & Lærdome hinna annara.

Hinn fyrre Sancte Pauls
Pistill til þeirra j Thessalonica.
I

PAall & Siluanus & Timotheus.
Þeim Safnade j Thessalonica j Gude Fodur & DROT
TTne Jesu Christo. Siluanus.
Naad sie med ydur & Fridur/ af Gude vorum Fodur & DR Timotheus.
OTTne Jesu Christo.
2 VIer þøckum Gude alla tijma/ fyrer ydur alla/ & þein
kiũ til ydar oafslætanlega j vorũ Bænũ. 3 Og vier þe
inkiũ æn aflats a ydar verk j Trunne/ & yduart eruide
j Kiærleikanũ/ & a ydra Þolenmæde j vonenne/ huør ad er til
vors DROTTins Jesum Christum/ fyrer Gud & vorn Fo
dur. 4 Þui Kiærer Brædur/ Vier vitũ/ þad þier erud vtual
der af Gude. 5 Þuiad vort Evangelium var hia ydur/ eige alleinasta j Ordenu/ helldur
huørtueggia j Krapte & Heilogum Anda/ & j næsta mykelle fulluissu/ So sem ad þier vited/
huiliker vier vorum medal ydar/ fyrer ydar skulld.
6 Og þier erud vorer epterfylgiarar vordner & DROTTEns/ & hafed Orded medteked/ j
myklum Motgange/ medur Fognude j heilogũ Anda. 7 So ad þier erud fyrermynd vordner
allra Truadra j Macedonia/ & j Achaia. 8 Þuiad af ydr er Ord DROTTins vijdfrægt ord
ed/ ei ad eins j Macedonia & Achaia/ helldur er ydar Tru til Guds vtbreidd / j allar ælfur.
So ad eige er þorf ydur nockud ad seigia. 9 Þuiad þeir sialfer kunngiora af ydur/ huad vier
høfũ þ jnngang hafst til ydar/ & huørnen þier erud vmsnuner til Guds/ j fra Skurgodum/ til
ad þiona Lifanda & sannarlegum Gude. 10 Og ad bijda epter hñs Syne af Himnum/ huørn
hñ vppvakte af Dauda/ Jesum/ sa oss hefur frelsad af tilkomande Reide.

Af þui

II

Act.16/19.

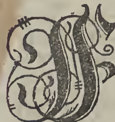
F þui þier vited kiærer Brædur/vorn jngang til ydar/ꝥ hn̄ hefur ei onytur
ved. 2 Helldr; so sm̄ vier høfdū ædur til ꝼorna lided/z Hædung þolad til Phi
lippen(sem ad þier vited)þo vorum vier samt z ædur alldiarfer/j vorum Gu
de/hia ydur ad tala Evangelium Guds/j storre Barættu. 3 Þui vor Amin̄
ing hefur ei vered til Villudoms/nie til Ohreinleiks/nie til Viela. 4 Helld
ur epter þui vier erum af Gude reynder/þad oss er tiltruad/ad predika Evan
gelium/so tølum vier/Eige sem villdū vier Mønum þocknast/helldur Gude/sem vor Hiørtu
reyner. 5 Þuiad vier høfum alldrei neitt sin̄ med Smiadrunar ordum vmgeinged(sm̄ ad þier
vited)z løgdum oss ei epter Agyrnd Gud er þess Vottur. 6 Og ei helldur leitudum vier
Vegsemdar aꝼ Mønum/huørke af ydur nie aꝼ odrum. 7 Vier hefdum mætt giøra ydur Þy
ngsl/sem Christi Postular. Helldur vorum vier Modurleger hia ydur. Lijka sem oñur Fost
ra añast Born sijn. 8 So høfum vier Hiartans lysting af ydur/z vorum viliuger til ad hlut
skipta vid ydur/ ei alleinasta Guds Evangelium/helldur jafnuel voru Lijfe/ Fyrer þui ad vi
er høfdum ydur ætfolgna.

Act.20/34. 1 Cor.4/12. 2 Thess.3/8.
9 HJer mikest vel kiærer Brædur/vors Ervides/z vorrar Mædu/ Þuiad Dag z Nott
erfiddum vier/so ad vier veittum ønguū nein Þyngsl a medal ydar/ z predikudū hia
ydur Evangeliū Guds. 10 Þess erud þier vottar z Gud/huørsu Heilaglega/Riettferd
uglega z ostraffanlega vier vorū hia ydur (þier sm̄ truader erud.)11 So sem ad þier vited ad
vier høfū huørn z eiñ af ydr/so s̄ Fader sijn Børn/æmint z huggad/z ꝥ vottad. 12 Ad þi'
skylldud verduglega ganga ꝼ Gude/þm̄ ydur hefur kallad til sijns Rykis/z siñar Dyrdar.

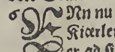
Eph.4/1. Philipp.1/27. Col.1/10.
13 FYrer þad þøckū vier eirnen̄ Gude oaflatanlega/ꝥ þier/ þan̄ tijd þier Medtokud aꝼ
oss ꝥ Ord Gudlegrar Predikunar/þa medtokud þier ꝥ ei/so sem Mañaña Ord/ hell
dur(epter þui ꝥ sañarlega er)sem Guds Ord/ꝥ eirnen̄ verkar j ydur/þier sem trued.
14 Þuiad þier erud epterꝼylgiarar vordner/kiærer Brædr/Guds Søꝼnudum j Judea/j Chr
isto Jesu/so ꝥ þier haꝼed ꝥ sama lided af ydrū nafrændū/s̄ hiner aꝼ Gydingum. 15 Huørier
eirnen̄/DROtten̄ Jesū haꝼa lijflæted/z ꝥra eigen̄ Spamen̄/z hafa oss offokt/z þocknast
ecke Gude/z eru øllum Mønum motstadleger. 16 Talma oss ad seigia Heidingium þad þe
ir meige af hialpast/so ad þeir vppꝼylle sijnar Synder allstadar/ Þuiad Reiden̄ er þegar en
delega yfer þa komen̄.

17 En vier kiærer Brædur/med þui ad oss hefur skilad vered/ j fra ydur vm stundar sak
er/epter yferlite / z eige epter Hiartanu/þa høꝼum vier þess framar flytt oss ydart
auglit ad sia/af storre þreyan. 18 Fyrer ꝥ høfū vier vliad til ydar koma(eg Pæll)
tuisuar siñum/En̄ Satan hefur hindrad oss. 19 Þuiad huør er vor von edur Føgnudur/ edr
Korona hrosunaren̄ar? Erud þier ꝥ eige ꝼ vorū DROTtne Jesu Christo/j hn̄s tilkomu?
20 Jæ/þier erud vor Vegsemd z Føgnudur.

III

Timotheus.

Yrer þui høfum vier ecke leingur ꝥ viliad vmlijda/z lietum oss þocknast ad ve
ra einsamer til Athenas. 2 Og høfum wtsent Timotheum vorn Brodur z
Guds Þienara/z vorn Hialparman̄ j Evangelo Christi / til ad styrkia og
a ad miña ydur j yduarre Tru. 3 So ad eingen̄ ydar veyklest j þessum Hørm

a (Setter) ꝥ er þad kan̄ ecke ødru vijs til ad ganga.
ungum. Þuiad þier vited/ad vier erum þar til a setter. 4 Og þa er vier vorū
hia ydur/søgdum vier ydur þad fyrer/Þad vier hlytum Motgang ad hafa/
so sem skied er/og þier vited. 5 Þar fyrer ad eg gat þad ei leingur lided/þa wtsenda eg/ so ad
eg mætte reyna ydra Tru/ Vppa ꝥ/ad eige mætte skie / ad Freistaren̄ freistade ydar/z yrdi
vort Ervide til onytis.

Timotheus.
6
En nu þad Timotheus er j fra ydur til vor komen̄/z hefur kun̄giørt oss ydra Tru z
Kiærleika. Og þad þier huxed til vor alltijd til hins besta/ z ꝥ ydur ꝼorleinger ept
er ad sia oss/so sem oss eirnen̄ epter ydur. 7 Þa vrdum vier kiærer Brædur huggad
er af ydur/j allre vorre Hørmung z Naud / fyrer ydra Tru. 8 Þuiad nu erum vier liꝼande/
med þui þier standed j DROTtne. 9 Þui huøria Þackargiørd gieturū vier Gude endurgolld
ed ꝼ ydur/ ꝼ allan̄ þan̄ Føgnud/s̄ vier høꝼum af ydur ꝼ vorū Gude? 10 Vier bidium Dag z
Nott mikelega/ꝥ vier mættum sia yduart Auglit/ z vppfylla ef nøckud brestur a ydra Tru.
11 En̄ Gud vor Fader/z DROtten̄ vor Jesus Christus/ greide vorn Veg til ydar. 12 En̄

ydur marg

margfallde DROTTiñ/ ꝛ læte Kiærleikañ verda ꝼullkomeñ jñbyrdis hia ydur/ ꝛ vid huo
rn Mañ (ſo ſem ad vier erum eirneñ vid ydur.)13 So ad ydar Hiortu ſieu ſtyrk ꝛ oſtraffan
leg/ j Heilagleik ꝼyrer Gude ꝛ vorũ Fødur/ til Tilkomu vors DROTTins Jeſu Chriſti/
med øllum hans Heiløgum.

IIII

FRamar kiærer Brædur/ bidium vier ydur/ ꝛ æmiñum j DROTTne Jeſu/
med þui þier hafed aꝼ oſſ mꝫteked/ huorneñ þier ſkulud ganga/ ꝛ Gude þock
naſt/ ſo ad þier æ meir ꝛ meir fullkomnare verded. 2 Þuiad þier vited/ huad
fyrer Bodord vier høfum giefed ydur/ ꝼyrer DROTTeñ Jeſum. 3 Þuiad
ꝥ er Vilie Guds/ ydar Helgun/ ad þier vmflyed Hooraner. 4 Og huør ydar ſ Ephe. 5/17
eirn/ vite ad eignaſt ſitt Ker/ j Helgan ꝛ Heidre. 5 Og ecke j Girndarbruna/ Rom. 12/1
ſem Heidingiar/ ꝥr aꝼ Gude eckert vita. 6 Og ꝥ eingeñ æſeyleſt edur take ægoda ꝼra ſijnũ
Brodur j Høndlaneñe/ þuiad DROTTiñ er hañ/ ſem hefner alls þeſſa/ ſem ad vier høfũ Leuit. 25/17.
ædur ꝼyrer ſagt/ ꝛ ydur vottad. 7 Þuiad Gud hefur ecke kallad oſſ til Ohreinleiks/ helldꝛ til
Helgunar. 8 Huør ſem nu forſmaer/ hañ forſmaer ecke Mañ/ helldur Gud/ ſa ſiñ Heila Luc. 10/16
ga Anda hefur j ydur gieꝼed.
9 EN af Brodurlegum Kiærleika er ecke þørf ydur ad ſkriꝼa. Þuiad þier erud ſialfer af Joh. 15/17
Gude lærder/ ydur jñbyrdes ad elſka. 10 Og þad giøre þier eirneñ vid alla Brædur/ ſ
j allre Macedonia eru/ Eñ vier bidium ydur goder Brædur/ þad þier verded eñ algi
ørdare. 11 Og koſtgiæfed ſpakꝼerduger ad vera/ ꝛ ydart eiged ad ſtunda/ Og erujded mꝫ ydar
eigen Høndũ/ ſo ſm̃ ad vier høfum boded ydur. 12 Vppa þad þier mættud ærlega ganga hia
þeim/ ſem þar fyrer vtan eru/ ꝛ einſkis þeirra med a þurꝼa.
13 EN vier vilium kiærer Brædur eige dylia fyrer ydꝛ/ af þeim ſ ſofa/ vppa ꝥ þier ſieud
ei hrygguer/ ſem þeir adrer ſem ønguа von haꝼa. 14 Þui eꝼ vier trwũ þui ad Jeſus
er daeñ/ ꝛ vpp aptur riſeñ/ So mun Gud ꝛ eirneñ/ þa ſm̃ ſofnader eru ꝼyrer Jeſum/
med hønum frãmleida. 15 Þui ꝥ ſeigium vier ydur/ ſo ſm̃ Ord DROTTins/ ad vier huør
ier lifum/ ꝛ epter bliꝼum j tilkomu DROTTins/ vier munum ei fyrre koma eñ ꝥr ſem ſo
fa. 16 Þuiad DROTTiñ ſialꝼur mun med hroope ꝛ Hoꝼudeingelſins Rauſt/ ꝛ Guds Lw
dre oꝼan koma aꝼ Himnum/ Og hiner Daudu j Chriſto munu fyrſt vpp aptur riſa. 17 Ep
tera vier/ vier ſem lifum ꝛ epter bliꝼum/ verdum til lijka vpp numder med þeim ſomu/ j Sky
en til mots vid DROTTiñ j Lopted/ ꝛ munum ſo med DROTTne vera alla tijma. 18 So
hugged nu huør añan jñbyrdes med þeſſum Ordum.

a (Þurꝼa) Pad er Hæred ydur ꝛ hialped ydur ſialꝼer ꝛ ligged ei ødrum Mønum a Høndum/ ſo ſem þeir Løtu Hwſgangs Mukar/ Endur ſkyrarar/ ꝛ Land hlauparar/ þui ſt ykt er onytt Folk og hneyxlar þa Vantruudu.

V

ENN af þeim tijma ꝛ Stundu/ Kiærer Brædur/ er ecke þørf ydur ad ſkrifa. 2
Þuiad þier vited ſialfer viſſulega/ þad Dagur DROTTins mun koma ſem 2 Pet. 3/10
Þioꝼur vm Nott. 3 Aꝼ þui/ nær ꝥr munu ſeigia/ Þar er Fridur/ ꝛ hier er ein Apoc. 3/3
geñ hætta/ þa mun Fordiorfuneñ ſnøgg yfer þa falla/ lijka ſo ſem Soott
Jodſiukrar Kuiñu/ ꝛ eige ſkulu ꝥr vmflwed gieta.
4 Eñ þier kiærer Brædur/ erud ecke j Myrkrenu/ ſo ad ſa Dagur grijpe ydur
ſem Þiofur. 5 Þier erud aller ſaman Lioſſens Børn/ ꝛ Dagſins Børn/ Vier erum ei af Not
teñe nie af Myrkrunum. 6 Fyrer þui lætum oſſ ei ſofa/ ſo ſem hina adra/ Helldur vokum ꝛ
verum ſparlijfer. 7 Þuiad þeir ſem ſofa/ þeir ſoꝼa a Nottuñe/ ꝛ þeir ſem druckner eru/ þeir
eru druckner a Nottuñe. 8 Eñ vier ſem erum Dagſins/ ſkulum ſparlijꝼer vera/ jklædder Bri
niu Truareñar ꝛ Kiærleikſins/ ꝛ med Hialme Vonareñar til Hialprædeſins.
9 Þuiad Gud hefur ei ſett oſſ til Reide/ helldur ꝥ vier ſkylldum Hialpræded ødlaſt/ ꝼyrer vo Eſa. 59/17
rn DROTTiñ Jeſum Chriſtum. 10 Sa fyrer oſſ hefur daed/ So huørt ad vier vokum eda Ephes. 6/17
ſoꝼum/ ſkulum til ſamans med hønum liꝼa. 11 Fyrer þui æmiñe huør ydar añan jñbyrdis/
ꝛ leidriette huør añan jñbyrdis/ ſo ſem ad þier eirneñ giøred.
12 EN vier bidium ydur/ kiærer Brædur/ ꝥ þier þecked þa/ ſem eruida a medal ydar/ ꝛ
eru ydar Forſtodu meñ j DROTTni/ ꝛ æmiña ydur. 13 Og haꝼed þa þeſſ kiærare/
fyrer þeirra Verks ſaker/ ꝛ vered a fridſamer vid þa.
14 Eñ vier bidium ydur/ kiærer Brædur/ Ad þier æmiñed Orædyanda/ hugged Jſtødulitla/
vmlijded

a (Fridſamer) Hrygged þa ecke/ legged þa ecke j Dagdoma/ møgled ei a mote þm̃/ Snotred þa ecke nie vered oꝼmyſer vpp yꝼer þeim.

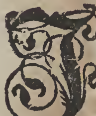
vmlīdeð breyſkua/vereð þolenmoder huør vid añañ. 15 Siaeð til þad eingeñ giallde nøckrum
jllt med jllu/ helldr ſtunded ætīð epter hinu Goda/bæde j ſīnbyrdis/z vid huørn Mañ. 16 Ve
red jafnan glader. 17 Bidieð oaflatanlega. 18 Vereð þacklæter j øllū hlutū/Þuiad þ er Gu
ds vilie/j Christo Jesu til ydar. 19 b Vtſløckued ecke Andañ. 20 Spadōana forſmæed ecke.
21 Eñ reyned alla hlute/z bihallded þui huad gott er. 22 Fordeſt allt ſem hefur jllt ælit. 23
Eñ hañ ſem er Gud Fridarens/helge ydur j allañ mæta / z c allur ydar Ande/æſamt Sæ
luñe z Lyſkamanum/ meige varduejttur verda/ oſtraffanlegur j Tilkomu vors DROT
TENS Jeſu Christi. 24 Trwr er hañ ſem ydur kallade/ hañ mun þ z eirneñ giora. 25
Kiærer Brædur/bidied f oſſ. 26 Heilſed øllum Brædrum med heiløgum Koſſe. 27 Eg
ſære ydur vid DROTTiñ/ad þier læted leſa þeñan Piſtel fyrer øllum heilog
um Brædrum. 28 Nææd vors DROTTins Jeſu Christi
ſie med ydur/ AMEN.

c (Allur ydar Ande) þ er j øllum pørtum/ So ſem er j Truñe/Kiærleikanum/Voneñe Ordum z giørdū.

b (Vtſløckned) Eñ þo ad Andarner eige ad læta ſig dæma af Søfnudenum/1 Cor. 4. Pa eiga Meñ þo ecke ad nidur þryckia þm edur wtſkufa þeim/fyrr eñ Meñ þeckia þa/helldur ad yfirheyra þa z reyna/ Eins lyka Spadomana z allañ Lærdom. 1 Cor. 1/9

Til þeirra j Theſſalonica fyrre Piſtill
Skrifadur fra Athene.

Formale yfer annan S. Paals
Piſtil til þra j Theſſalonica.

Hinū fyrra Piſtle hafde S. Pæll þeim j Theſſalonica/vpp leiſt eina Spurning af Doms deige/þad hñ munde koma ſkyndelega z ovart/ſem Piofur a Nætturþele/Eñ ſo ſem þ plagar ad vera/ þad ein Spurning elur adra/hellſt af raungum ſkilninge/ ſo vnd erſtodu þr j Theſſalonica/ þad Domadagr mūde þegar fyrer Høndum vera. Fyrer þad ſkrif ar hañ þeñañ piſtil/z forklærar ſig ſialfañ.

J hinum fyrſta Capitula huggar hñ þa med eilyfu Verdkaupe þeirra Truar z Polenmæde/j allahættadre Hørmung/z med ſtraffe þeirra Ofſokuara j eilyfum Pynum.

J hinum ødrum/Kieñer hañ þad/ad fyrer Domadag hliote ædur fyrre hid Romuerſka Ryke vnder ad ganga/z ad Antachriſtureñ vpphefie ſig fyrer eirn Gud j Chriſtendomenum/z m3 følſkū Lærdome z Jardteiknum/ville hñ hina Vantruudu Verølld/Par til ad Chriſtur kiemur/z nidur brytur hañ/fyrer ſyna dyrdarlega tilkomu/z deyder hñ fyrerfrañ med eirnre andlegre Predikan.

J hinum Pridia/ Giører hañ nøckrar Amiñingar/og ſierdeilis þad þeir ſtraffe þa ſm Jdiulauſer ganga z ſier vilia ecke biarga med eigenlegum Høndum/z ef þeir betra ſig ecke/þa ſkule þeir fordaſt þa. Huad næſta hardlega hliodar j giegn andlegre ſtiett a þeſſum tymum.

Hiñ annar Sancte Pæls
Piſtell til þeirra j Teſſalonica.
I

Aall z Siluanus z Timotheus.
Þeim Søfnude til Theſſalonica/j Gude vorum Fødur/og
DROTTne Jeſu Christo.
2 Nææd ſie med ydur z Fridur / af Gude vorum Fødur/ og
DROTTne Jeſu Christo.
3 Jer ſkulū alltiafnt giora Gude þacker f ydr Kiærer
Brædur/ſē ad verdugt er/þt ydar Trua vex ed næſta
z jñbyrdis Kiærleikureñ vex medal ydar allra. 4 So
ad vier hrooſum oſſ af ydur/j Guds Søfnude/ af ydar Þol
enmæde z Tru/j øllum ydar Ofſoknum/ z Hørmungū/ hu
øriar þier þoled. 5 Huad z æuñſar / þ Gud mune riettferd
uglega dæma/ z þ þier vduger vðed til Guds rykis/f hūt þier z lydeð. 6 Af þui þ er riett hia
Gude/ad endurgiallda þm Hørmung/ſē ydur Hørmung veita. 7 Eñ ydur/þier ſm Hørmuug
lydeð/huīld med oſſ/þa er DROTTiñ Jeſus mun openberaſt af Himne/medur Einglum
ſyns Krapt

ſijns Kraptar. 8 Og med Elldſins Loga/ Hefnd ad giefa yfer þa ſem ecke þeckia Gud/ ⁊ yf
er þa ſem ecke eru hlyduger Euangelio vors DROTTins Jeſu Chriſti. 9 Huorier Pijſl
er mūu lijda/ þa æfenlegu fordiørfun fra Auglite DROttins/ ⁊ fra hn̄s dyrdarlegre makt.
10 Þa hn̄ mun koma ꝥ hañ Dyrdarlega openbereſt med ſijnum Heiløgum/ ⁊ Daſamlegur
med øllum Truudū. Þuiad vorū Vitniſburde til ydar/ af þm̄ ſama Deige hafe þier truad.
11 Og ſaker þeſſ bidium vier eirneñ alla tijma fyrer ydur/ ꝥ vor Gud giøre ydur verduga þr"
kallanar/ ⁊ vppfylle alla velþocknā Giæſkuñar/ ⁊ Truareñar verk j Kraptenum. 12 So ad a
ydur verde prijſad Nafn DROTTIns vors Jeſu Chriſti / ⁊ þier a hm̄/ epter Nad vors
Guds ⁊ DROTTins Jeſu Chriſti.

II

EN vegna þrrar Tilkomu DROTTINS Jeſu Chriſti/ ⁊ vorrar ſam
anſøfnunar til hans/ bidium vier ydur kiærer Brædur. 2 Þad þier læted ecke
ſkiotlega ſnua ydur fra ydru ſiñe/ nie ſkielfa/ huorke ꝥ Anda/ eda ꝥ Ord/ nie
Brief/ ſo ſem af oſſ ſend/ ꝥ Dagur Chriſti ſie þegar ꝥ Hondū. 3 Læted ong
uañ villa ydur med neinu mote. Þuiad hn̄ kiemur ecke/ Nema ad ſo ſie/ ꝥ ad-
fyrre kome þar frafall/ ⁊ openſkar verde Madur Syndareñar/ ⁊ Gløtunareñ
ar ſonur/ ſa ſem ad er motſtandare. 4 Og ſig forhefur vpp yfer allt / huad Gud edur Guds
dyrkan heiter/ ſo ꝥ hn̄ [a] ſetur ſig j Guds Muſtere/ ſo s̄ Gud/ ⁊ giefur ſig vt þar ꝥ ad hn̄ ſie
Gud. 5 Miñeſt þier ecke þar a/ ꝥ eg ſagde ydur þta/ þañ tijd eg var eñ hia ydur? 6 Og huad
ꝥ eñ nu hindrar vited þier/ ad hn̄ ſkal openberaſt a ſijnū tijma. 7 Þuiad ſu Vondſka hreyfer
ſier alla reidu heimuglega / vtan þad ad ſa ſem þui nu jnne helldur/ hlytur burt tekeñ ad
verda. 8 Og ſo mun þa hiñ Vondſkufulle openſkær verda/ huørn DROTTiñ mun deyda
mz Anda ſijns Muñs/ ⁊ ad ønguu giøra ꝥ vppbyrting ſiñar tilkomu. 9 Huors tilkoma ſkier
epter Krapte Andſkotans/ med allshattudum lygelegū Krapte/ Taknū ⁊ Stormerkium. 10
Og med allshattadre afvegaleidſlu til Ranglætesins/ medal þra ſem tapader verda/ ꝥ ꝥ/ þr
hafa eige mzteked Kiærleikan til Sañleikſins/ ſo þr hialpuduſt. 11 Þui mun Gud ſenda þm̄
megnañ Villudóm/ ad þr true Lygeñe. 12 Vppa ꝥ þeir verde aller dæmder/ ſem Sañleikanū
ecke trua/ helldur hafa lyſting a Ranglætenu.

a (Setur) Þeſſe ſeta er Rykisſtiorn Antachriſti j Chriſtneñe/ mz huørre hann kiemur þui til leidar/ ad hañs Bodord halldaſt/ fram yfer Guds bodord ⁊ Þienuſtu/ Eñ frafalled er þad/ ad Meñ giefa ſig fra Truñe til Mañaña Lærdoms/ ſo ſem þar ſtendur ⁊ eirneñ. 1 Tim. 4. Eſa. 11/4

13 EN vier ſkulū þacka Gude alla tijma ꝥ ydur/ elſkanleger Brædur/ af DROTTne
ꝥ Gud hefr vtualed ydur allt fra Vpphafe/ til Saluhialpareñar j helgun Andans/
⁊ j Tru Sañleikſins. 14 Þar hañ hefur ydur j kallad fyrer vort Euangeliū/ til veg
ſamlegs Eigendoms vors DROTTins Jeſu Chriſti.
15 So ſtanded nu/ Kiærer Brædur/ ⁊ hallded þa Setninga/ s̄ þier erud til lærder/ ſie ꝥ ꝥ vor
Ord edur Brief. 16 Eñ ſialfur vor DROTTiñ Jeſus Chriſtus/ ⁊ Gud vor Fader/ ſa oſſ
hefur elſkad/ ⁊ giefed eilijfa huggū/ ⁊ goda von fyrer Nadena. 17 Hañ æmiñe ydar Hiørtu/
⁊ ſtadfeſte ydur j øllum Lærdome/ ⁊ godum Verkum.

III

FRamar/ kiærer Brædur/ bidied fyrer oſſ/ ſo ad Ord DROTTins hafe ſitt
hlaup/ ⁊ vegſamad verde/ lijka ſo ſem hia ydur. 2 Og ꝥ vier verdū frelſader j
fra Ormdvøndum ⁊ jllgiørnum Møñum. Þuiad Truan er ecke huørs Ma
ns. 3 Eñ ſa DROTTiñ er trur/ ſm̄ ydur mun ſtyrkia ⁊ vardueita fra jllu.
4 Eñ vier væntum til ydar j DROTTne/ þad þier giøred ⁊ giøra munud
huad vier biodum ydur. 5 Og DROTTiñ ſtiorne ydar Hiørtum/ til Guds
Kiærleika/ ⁊ til Þolinmæde Chriſti.

Ephes. 6/18. Coloſ. 4/3.

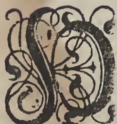
6 Eñ vier biodū ydur kiærer Brædr/ j Nafne vors DROTTins Jeſu Chriſti/ ꝥ þier burt
taked ydur j fra ſierhuørium þm̄ Brodur s̄ otilbærelega geingur/ ⁊ eige epter þm̄ ſetninge s̄
hañ hefur medteked af oſſ. 7 Þuiad þier vited/ huørneñ þier ſkulud oſſ epter fylgia/ Þui vier
vorū ei oſkyckanleg r a mzal ydar. 8 Hofū eirnen ecke Brauded ꝥ eckert vt af nockrū feked.
Helldur mz Erfide Dag ⁊ Nott þa hofū vier þionad/ ſo ad vier veittū ønguū ydar nein þy
ngſl. 9 Ei ꝥ ꝥ/ ſo ſem ad vier høfū þar ongua Magt til/ Helldur þad vier giefum oſſ ſialfa
ydur til Fyrermyndar/ oſſ epter ad fylgia. 10 Og þa vier vorum hia ydur/ budum vier ydur ꝥ
ad ef nockur vill eige erfida/ ſa ſkal og ecke helldur eta.

Acto. 20/34. 1 Cor. 4/12. 1 Theſſ. 3/9

11 Þuiad vier heyrum/ þad nockrer a medal ydar ganga oskickanlega / ⁊ eruida eckert/dryg
iande helldur slenskap. 12 Eñ slijkum biodum vier ⁊ aminnum þa/ fyrer vorn DROTTinn
Jesum Christum/þad þeir eruide med spaklæte/ ⁊ ete sitt eiged Braud. 13 Eñ þier kiærer
Gala. 6/9. Brædur þreytest ecke gott ad giora. 14 Eñ ef nockur er ei hlydeñ voru Orde/þañ teikned vpp
fyrer Brief/⁊ hafed eckert med hañ ad giora/ So ad hañ fae Kinnroda. 15 Nallded hañ þo
ecke sem Ovin/helldur aminned hañ sem Brodur.
16 Eñ sialfur DROTTinn Fridarens/giefe ydur Frid alla vegu/⁊ med ollum hættum.
DROTTinn sie med ydur ollum. Heilsan med minne Hende Pals/huort ad er þad mer
ke j ollum Briefum/so skrifa eg. Nad vors DROTTJNS Jesu Christi
sie med ydur ollum/AMEN.

Skrifadur fra Athene.

Formale yfer fyrra S. Pals
Pistil til Timotheum.

Eſſan Pistil skrifar. S. Pall til Fyrermyndar ollum Byskupum/ huad þeir eiga ad kienna/⁊ huørneñ þeir eige Christneñe ad stiorna/j allshattudum Stiettum/ Vppa þad ad eingeñ Mandsyn sie/þad vtaf eigenlegum Mañsins þotta sie Christneñe stiornad.

J fyrsta Cap. bydur hañ þad/ad eirn Byskup hallde vid riettа Tru/ ⁊ Kiærleika/og stande j mote þeim følsku Løgmalsins Predikurū/huørier jafnframt Christo ⁊ Evangelio/eirneñ vilia framdryfa Verkeñ Løgmalsins. Og jnnlykur so j stuttre suṁu allan Christelegan Lærdom/huar til ad Løgmaled þiene/⁊ huad Evangeliū er/Og setur sig sialfan til eins hugguna samlegs Eptterdæmis/øllū Syndurum/ og harmþrungnum Samuiskū.

J ødrum bifalar hañ/ad bidia fyrer allshattudum Stiettum/og bydur þad Konurnar predike ecke/bere eirneñ ønguan dyrmætan Bunad/helldur ad þær sieu sinum Bændum hlydugar.

J hinū þridia skrifar hañ huad Byskupar edur Prestar ⁊ þeirra Eigenkonur/fyrer Personur vera skulu/ Jtem/ Kyrkiuþienarar ⁊ þeirra Kuiñur/ ⁊ lofar þad ef nøkur gyrnest a þañ hatt Byskup ad vera.

J hinū fiorda kunngiører hañ vm þa Falsbyskupa ⁊ andlega Stiett/sem hinum fyrrsøgdū er motstadleg/ Og ꝥ [?] þær Personur munu þar ecke jnne vera / helldur þær sem fyrerbioda Hiu[?]skap ⁊ Matarnautn/ ⁊ med øllu breyta þuers a mote/medur Mañа Lærdomum/þeirre eptermynd ⁊ Eptterdæme sem hañ fyrr vm skrifad hefur.

J fimta bifalar hañ huørneñ til skule ganga vm Ekkiur ⁊ vngar Kuiñur/ ⁊ huørium Ekkium Menn skule frammbære veita/ vt af Safnadarens hialp/og huørneñ vier skulum froma Byskupa edur Presta j Heidre hallda/og þa straffa sem strøffunar eru verder.

J hinum siétta aminner hañ Byskupana/ad þeir hallde sig vid þad hreina Evangelium/og þui enu sama med Predikan og Lyferne fram fylgie / og fyrre sig foruitnissømum Spurningum/þar vppfyriadar verda til veralldlegrar hroosunar/og Rijkdoms ad leita.

Fyrre S. Pals
Pistill til Timotheum.
I

Pall Postule Jesu Christi/epter bodan Guds vors Frelsa
ra/ ⁊ DROTTins Jesu Christi/sa vor von er.
Acto. 16/1 2 Timotheo mijnum riettelegum Syne j Truñe.
Nad/Myskun/Fridur af Gude vorum Fodur/og vorum
DROTTne Jesu Christo.
3 SO sem ad eg beidda þig/ꝥ þu blifer til Epheso/þa
eg for j Macedoniam/⁊ bodader ꝥ nockrum. 4 Þad
þr eckert añad kiendu/⁊ giæfu ønguan gaum ad Af
Inf. 4/7 2 Tim. 2/16 entijrum/ ⁊ Attartølum/ sem ønguan enda taka/þær meir
afla Spurninga / eñ betrunar/til Guds j Truñe. 5 Þuiad
Summa Bodordsins er Kiærleikureñ af hreinu Hiarta/
Rom. 13/9 ⁊ af godre Samuisku og af omeingadre Trw. 6 J fra huorre sumer hafa vikid/⁊ eru vm
snuner til onyts Þuættings. 7 Vilia vera Ritninga Meistarar/skilia þo ecke huad þeir seig
ia/ eda huad þeir setia. 8 Eñ vier vitum þad Løgmaled er gott/ef nockur tijdkar þad riette
Rom. 7/12. lega. 9 Vitande þad/ad hinum Riettlata er eckert Løgmal sett/helldur Ranglatum/ ⁊ O
hlydnum/Ogudlegum ⁊ Syndurū/Þeim Oheilogu ⁊ Oandlegu/Fodurbønum/⁊ Modurbøn
um/Mann

um/Mañſløgurum. 10 Frillulijfismøñum/ þeim ſem ſkom̄ dryger med Kallmañe/ og þeim
ſem ſtela Møñum j burt/ ꝛ Lygurum/ ꝛ Meinſærismøñum/ ꝛ ſo þad fleira ſm̄ heilſuſamleg
um Lærdome motſtadlegt er. 11 Epter dyrdarfullu Evangelio hins heilaga Guds/ þad ſem
mier til truad er.

12 OG eg þacka vorū DROTtne Jeſu Chriſto/ ſem mig ſtyrkuañ giorer/ ꝛ mig Trw
lyndañ acktad hefur/ ꝛ ſetti mig j ꝥta Embætte. 13 Eg ſem var þo fyrrmeir Forſma
nare/ Offſoknare/ ꝛ Nædungar madur. 14 Eñ mier er Myſkunſeme yferkomeñ/ þui
ꝥ giørda eg ovitanlega j Vantru/ Eñ Næd vors DROTTins var þeſſ yfergnæfanlegre
med Truñe/ ꝛ Kiærleikanū/ ſem ad er j Chriſto Jeſu. 15 Þuiad ꝥ eru viſſuleg Sañinde/ og
dyrmætt verdugt Ord/ Þad Chriſtus Jeſus er komeñ j Heimeñ/ Synduga Sæluholpna ad
giøra/ medal huørra eg em hiñ ſtærſte. 16 Eñ mier er þui Myſkunſeme yferkomeñ/ vppa ꝥ
Chriſtus Jeſus audſynde a mier ſierdeiliſlega/ alla Þolenmæde/ þm̄ til Epterdæmis ſ̄ a hñ
ſkylldu trua/ til eilijfs Lijfs. 17 Eñ Gude eilijfum Konge/ oforgeingelegum og oſynelegum/
og alleina Vijſum/ ſie Lof og Dyrd ad eilijfu/ Amen.

a (Þetta Bodord) ꝥ er ad predika vt af Chriſto/ ſo ſem hañ ſeiger hier ad hañ ſie komen j Heimen.

18 ÞEtta a Bodord befala eg þier ſon miñ Timothee/ epter hinū fyrrū b Spadomū yf
þier/ ad þu fremier j þm̄ godan Riddaraſkap. 19 Hafande Truna ꝛ goda Samuiſku
huørre ſumer hafa fra ſier ſkwfad/ ꝛ a Truñe Skipbrot lided. 20 Af hueim er/
Hymenæus ꝛ Alexander/ huøria eg hefe Andſkotanum giefed/ ſo ad þeim yrde kient/ ad
Gudlaſta ecke meir.

b (Spadomum) Þad er/ Sa Lærdomr/ ſm̄ þu adur fyrre hefur medteked/ huør ed ſkrifadur ſtendur j Spamoñunum.

Hymenæus Alexander.

II

SO æmiñe eg nu/ ad Meñ vmfram̄ alla hlute/ giøre Boner/ Bæner/ Fyrerbe
idſlur/ ꝛ Þackargiørder ꝩ øllum Møñum. 2 Fyrer Kongū ꝛ øllu Yfervallde/
Vppa þad vier mættum hafa ſpakt ꝛ roſamlegt Lijferne/ j allre Gudrækne
ꝛ ſidſemd. 3 Þui ſlijkt er gott/ þar til eirneñ þacknæmt fyrer Gude vorum Fr
elſara. 4 Sa ſem vill/ ꝥ aller Meñ verde Sæluholpner/ ꝛ til vidurkieñing
ar Sañleikſins komeſt. 5 Þuiad þar er eirn Gud/ ꝛ eirn Medalgangare mille
Guds ꝛ Maña/ ſem er ſa Madur Chriſtus Jeſus. 6 Huør ſialfan ſig hefur vtgiefed ꝩ all
a til Endurlauſnar/ ꝥ þetta yrde predikad a ſijnum tijma. 7 Huar til eg em Predikare ꝛ Poſt
ule ſettur (eg ſeige Sañleik j Chriſto ꝛ lyg ei) lærare Heideña/ j Truñe ꝛ j ſañleikanū.
8 SO vil eg nu ꝥ/ ad Meñerner bidie j ølū ſtødū/ ꝛ vpphefie heilagar Hendr/ an Rei
de/ ꝛ a Oruinlunar. 9 Slijkt hid ſama Konurnar/ ad þær prijde ſig j ſomaſamlegum
Bwnade/ med Blygd ꝛ hreinferde/ ei med Folldū/ Hærfliettan edur Gulle/ edr Per
lum/ eda Dyrmætū Klædnade. 10 Helldur ſo ſem ꝥ Konunū hæfer/ þm̄ er audſyna Gudhræd
ſlu ꝩ Goduerk. 11 Ein Kuiña lære j hliode med allre vndergiefne. 12 Og eg leyfe ecke neirne
Kuiñu ad kieña/ ecke helldur ꝥ hun ſie Mañſins Herra/ helldur ꝥ hun ſie þøgul. 13 Þuiad
Adam er fyrre ſkapadr/ Epter a Eva. 14 Og Adam vard ei ſuikeñ/ eñ Konañ vard ſuikeñ
ꝛ hefur Yfertrodſluna jñleidt. 15 Eñ hun mun hialpaſt ꝩ Barnburdeñ/ Ef hun b blijfur j
Truñe ꝛ Kiærleikanū/ ꝛ j helguneñe med Hreinferde.

a (Oruinlan) Ad þeir ei møgle vid Gud/ nie efe hans Næd j ſiñe Samuiſku.
Phil. 2.

b (Blijfur) huørt helldur Meñ leſa er j trwñe/ edr eru j Trwñe/ gillder eins/ þui ꝥ er al meñelega ſagt vm Kuiñurnar/ eñ ecke vndereins vm Bornen/ ſo ſem ſumer mæda ſig hier vm til onytis.

III

ÞAd eru viſſeleg ſañinde/ Ef ad nøckur gyrneſt Byſkups Embætte/ ſa gyrneſt
ægiætt Verk. 2 Eñ Byſkupe byriar ad vera oſtraffanlegum/ eirnrar Kuiñu
Eigenmañe/ Sparneytnū/ Hogværū/ Sidſømum/ Gieſtriſnum/ ſ̄ hentugur
er til ad kieña. 3 Eingeñ Vijnſuelgiare/ ei Barættuſamur/ einſkis liotlegs
Avinings gyrugur/ helldur Lynkindarſamr/ eige þrætunarſømum/ eige Agi
ornū. 4 Sa goda fyrerſion veiter ſijnu Hwſe/ huør hlydug Børn hefur med
allre virding. (5 Þui ef nockur kñ ei ſijnu eigeñ Hwſe forſtødu ad veita/ huørneñ ma hñ þa
Guds Søfnude vmſion veita?) 6 Eige nykomnum til Truareñar/ ſo hñ vpphrokeſt ecke/ og
hrape ſo j Laſtarans wiſkurd. 7 Hañ hlytur ꝛ eirneñ ad hafa godan Vitnisburd/ af þeim ſ̄
þar fyrer vtan eru/ vppa þad hañ hrape ecke j forſmæn ꝛ ſnøru Laſtarans.
8 DJka eirnen ſkulu Þionarner vera Ærleger/ eige Tuitungader/ ønguer Vijn
ſuelger/ einſkis ſkiemelegs Avinings gyruger. 9 Þeir ed hafa leyndañ dom Trwar
eñar j hreiñe Samuiſku. 10 Þa hina ſømu læte Meñ reyna/ epter ꝥ læte Meñ þa
þiena/ ef þeir eru oſtraffanlegier.

Tit. 1/7.
Tit. 1/6.

11 SO ⁊ lijka skulu þra eigenkuinur vera erlegar/ei Løstunarsamar/Sparneytnar/Tru
lyndar j øllum hlutum. 12 Þienarana huørn sem eirn/ læt vera eirnrar Eckta
kuinu Eigenmañ/sa vel forstendur sijn Børn/ ⁊ syn eigeñ Hws. 13 Eñ þr ed vel þi
a (Andanum) Heilagur Ande hrosar Christo j Evangelio ⁊ Truñe/ huørn ad þo oll Verølldeñ lastar og fordæmer.
ona/ verdskullda sier sialfum goda stett/ ⁊ mijked traust j Truñe/j Christo Jesu.
14 ÞEtta skrifa eg þier/ ⁊ vona ꝫ fyrst til þijn ad koma. 15 Eñ ef mier seinkar/ ad þu
viter/huñeñ þu skallt vmgangast j Guds Hwse/hūt ad er Søfnudr Guds lifanda
Stolpe ⁊ Grunduallan Sañleikssins. 16 Og augliosllega mikell er sa Gudlege
Leyndardomur. Gud er openberadr j Holldenn/Riettlættur j a Andanum/ Auglystr Eing
lunum/Predikadur Heidingium/Truadur af Heiminum/ Medtekeñ j Vegsemdeñe.

IIII

1 Tim. 3/1
2 Pet. 3/3
Jud. v/18

EN Andeñ seiger skilmerkelega/þ a sijdustu tijmum/ muñu nockrer ganga af
Truñe/ ⁊ giefa sig til suiksamlegra Anda/ ⁊ Diofla Lærdoms. 2 Fyrer þa ꝫ j
vtvortis Heilagleika tala Lygie/ ⁊ Breñemark hafa j sijnu Samuisku. 3 Og þ
bioda ad giptast/ ⁊ bioda ad bindast þrar Fædu/ꝫ Gud hefr skapad/til medtoku
Truudum/medur Þackargiord/ ⁊ þeim sem Sañleikeñ vidurkieña. 4 Þuiad
øll Guds Skiepna er god/ ⁊ eckert burtkastanlegt/þad med Þackargiørd med
teked verdur. 5 Þui þad helgast fyrer Guds Ord ⁊ Bænena.
6 Nær þu ert þta Brædruñu fyrerleggiande/muntu vera godur Þienare Jesu Christi/ꝫ vpp
aleñ ert j Ordenu Truareñar/ ⁊ Goodum Lærdomum / hia, huørium þu hefur ætijd vered
1 Tim. 2/23
Tit. 3/9
7 Eñ oandlegar ⁊ gamallra Kierlinga Skrøksøgur fordast þu. Enn jdka þig sialfañ til
Gudhrædslu. 8 Þuiad lijkamleg jdkan er til lijtels nytsamleg/Eñ Gudrækne er til allra hlu
ta nytsøm/ hafande þessa Lijfs Fyrerheit/ ⁊ so hins epterkomanda. 9 Þetta eru visseleg sann
inde/ ⁊ dyrmætt verdugt Ord. 10 Þuiad til þess huns sama eruidū vier eirneñ/ ⁊ verdū Forsmæ
Psalm. 36/8
der/ ad vier høfum vonad vppa lifanda Gud/ sa sem ad er Frelsare allra Mañа/eñ sierdei
lis Truadra. 11 Þetta biod ⁊ kieñ. 12 Eingeñ forsmæe þijna Æsku/Helldur vertu fyrmynd
Truadra j Ordenu/j Breytneñe/j Kiærleikanum/j Andanum/j Truñe j Hreinlijfenu.
13 Vertu jdeñ med Lesningu/med Amiñingū/med Kieñingū/þangad til ad eg kiem. 14 Gl
a (Aulldungana) Þad er Presta ⁊ Predikara.
eym ecke þre gæfu/ꝫ þier er giefeñ þ Spadoma/med Hondaña vppalegging a Aulldungan
na. 15 Jdka þetta ⁊ vmgack/so ad þiñ frame sie openber j øllū hlutū. 16 Haf gæt a sialfū
þier/ ⁊ a Lærdomenum/ ⁊ blijf stødugur j þessum greinū. Þui ef þu giører þetta/muntu sialf
an þig hialplegan giøra/ ⁊ þa sem þier heyra.

V

ÞAmlañ straffa ecke/helldur æmiñ hñ sem Fodur/Vngañ sem Brodur. 2 All
dradar Konur sem Mædur/vngar sem Systur/med ollu Hreinlijfe.
3 Ekkiurnar heidra/þær ꝫ riettar Eckiur eru. 4 Eñ ef ein Eckia hefr Børn
edr Barnaborn/þa læt þäa fyrst læra/sijnn eigen Hwse Gudlega ad
stiorna/ ⁊ Forelldrunū lijkt aptur ad giallda/Þuiad þ er vel giørt/ ⁊
a (Einsømul) Ei hafande ad sorga þ neinū/ ⁊ er alleina.
þacknæmt þ Gude. 5 Eñ þad er sañarleg Eckia/ꝫ a Einsomul er/ ⁊ sijna
Von setur vppa Gud/ ⁊ stadnæmest j Bænum ⁊ ækalle Dag ⁊ Nott. 6 Eñ hun ꝫ j Vilijfi
lifer/er lifande Daud. 7 Biod þetta/vppa þ þær sieu ostraffanlegar. 8 Eñ ef einhuør
ræker ecke sitt/sierdeilis sijn Hiw/sa hefur afneitad Truñe/ ⁊ er Heidum verre.
9 Læt øngua Eckiu vtueliast/sem er fyrer jñan sextiju æra/ ⁊ vered hefur eins Mañs Eig
b (Lauslætar) þær sem verda offælar af Godum Døgum / af þui þær lifa j Sælld/af Almugans Ølmusu/ganga fram Jdiulausar/ ⁊ verda latar.
eñkona. 10 Og hefur vitnan godra Verka/ef hun hefur Børn vppfædt/ ef hun hefur Giest
riseñ vered/ef hun hefur heilagra Fætur þueiged/ ef hun hefur Hrelldum hialpad / ef hun
hefur til allra godra verka kostgiæfen vered. 11 Eñ vngar Eckiur varast þu/Þui nær þær
taka b Lauslæter ad giørast j giegn Christo/þa vilia þær giptast. 12 Hafande siñ Dom/þ
þær hafe hina fyrstu Tru broted. Eñ jafnframt þessu eru þær latar/ ⁊ læra vm Hws ad hl
aupa. 13 Eñ þær eru ecke alleinasta latar/ helldur eirneñ fullar af Mælge ⁊ Þarfleisu/og
tala þad sem ecke hæfer.
14 Þui vil eg/þ vngar Eckiur giptest/ ale Børn/ Heimelenu forstødu veite/ ⁊ giefe Moot
standaranum eckert tilefne til æmælis. 15 Þuiad þar eru þegar nockrar frahorfnar/
epter Andskotanum. 16 Eñ ef einhuør truadur Madur / eda truud Kuiña hefur Eck
iur/veite

iur/veite þau þm̃ sømu þramþærslu/z late Sofnudeñ ecke þuingadañ verda/so ad þær sem riettar Eckiur eru/mættu gnægd hafa.
17 Peir Olldungar sem vel forstanda/halldest tuøfalldlegs heidurs verduger/sierdeil is þeir sem erfida j Ordenu/z j Lærdomenum. 18 Þui Ritningeñ seiger/ Eige skall tu tilbinda Mwlen a erianda Naute/Og Verkamaduren er sijns kaups verdugur. Deut. 25/4 Matth. 10/11 Luc. 10/17. 1 Cor. 9/9.
19 J mote Olldunge mætak eckert Kløgumal/ an Vitnisburdar tueggia edur þriggia. 20
Þa sem syndga/ straffa fyrer øllum/vppa þad hiner hafe otta af.
21 Eg votta fyrer Gude z DROTTne Jesu Christo/z Vtuøldum Einglũ/þad þu vard ueiter þitta/an eigenlegrar c Giedþeckne/eckert gørande fyrer Vinattu. 22 Legg eige bræd lega Hendur yþer nockurn. Og gior þig ecke hluttakara j añarlegũ Syndũ. Geym þig sia lfan hreinþerdugan. 23 Dñer epter dreck ecke Vatn/helldur jdka lijted Vijn/fyrer þijns Ma ga saker/og þad þu optsiñis ert siukur.
24 Sumra Mañа Synder eru d openberar/so ad Meñ kuña þær fyrerfram ad dæma/enn sumar verda hier eptera openberar. 25 Lijka eirneñ sumra Goduerk eru fyrerfram openber/ z hiña añara blijfa ecke jñe byrgd.

c (Gedþeckne) Ad þu giefer ecke vpp/eda hlidrer ecke hia vegna nøckrar sakar / edur nøckrar persõnu a mote þessum Lærdome/eda skyckunum / eins z þegar eirn vill ræda j sialfs syns søk/edur epter sijnum eigen Gied þotta/edur vill hialpa nøckre persõnu a mote Riettindum.

d (Openberar) Sumra Villumaña z jllra Maña athæfner eru so openberar/ad þeir med synũ yferdrepskap ku ña ønguan ad sueckia/Sumer kuña ad suikia vm stundarsaker/eñ loksins verdur þ þo openbert. Eins þar þu ert a mot/kieña z lifa sumer Gudlega/so þad er openbert/z giøra huørtum Mañe forbetran/Eñ sumra Ord z giørder hallda Meñ ei ad vera godar/þar til tymeñ eptera seirna openberar þ ad þær hafa þo godar vered.

VI

Peir Þionustumeñ sem vnder okenu eru/skulu hallda sijna Drottna j øllũ He idre z Virdingu/vppa þ ad Guds Nafn/z Lærdomureñ verde ei lastadt. 2 Eñ þr s truada Drottna hafa/skulu ei forsma þa enu sømu (med þre ænsynd)ad þr eru Brædur/ Helldr skulu þeir þui þienugre vera / med þui þeir eru Tru ader/z elskanleger/z Velgiorningsins hluttakarar. Þetta kieñ z amiñ. Ephe. 6/5 Col. 3/22 Tit. 2/9 1 Pet. 2/18
3 Ef ad nockur kieñer odruuijs/ z blijfur ei vid heilsusamleg Ord/vors DROttins Jesu Christi/z vid þañ Lærdom vm Gudræknena. 4 Sa er a vppblæseñ/z veit eckert/hell dur er b siukur af Spurningũ z Ordadeilum/af huørium vpp sprettur Ofund/Þræ tur/Lastmæle/Misgrunur. 5 Onytar þrætur/slijkũ Møñum sm fordiorfud Hugskot hafa/ þeir ed Sañleiknũ suipter eru/huørier þ meina/ad Gudræknen mune c Fiarafle vera. Forda þier fra þm̃ sem eru þess hættar. 6 Eñ þad er mikell c Auiñingur/huør hñ er Gudhræddr/ z lætur sier ænægia. 7 Þuiad vier høfum eckert jñflutt j þeñan Heim/af þui er þ openbert/ ad vier munũ eckert j burtu hafa. 8 Eñ nær vier høfum Fæde z Klædnad/so lætũ oss nægia. 9 Þui þeir s rijker vilia verda/ falla j Freistne z Snørur/z j margar fauijslegar z skadsam legar girnder/þær ed Mañenum dreckia j Fordiarfan z Fordæming. 10 Þui Agirnd er Root alls jlls/þrar sumer girntust/z eru Truñe fra fallner/z giøra sier sø sialfum margar d Pijnur.

a (Vppblæsen) Sa sem geingur vpphrokatur af synum eigeñ þotta og skeyter øngvuum.

b (Siukur) Lyg enn er jafnan siuk/og þarf mik ellrar hialper z vrleggingar vid.

c (Fiarefla) Sodden Jdiu og vmsuif/med huør re Meñ kunna ad abata sig af vird ing z Gotze z ecke þiena Gudi allei na.

d (Pijnur) So sem er vmso rg/Kugde/ Groo seme Dag z Nott fyrer Audæfum/ So þeir verda all drei þar af glader So sem ad Christ ur. semlikir eirn en Rijkedæme vid Þyrne/Fyrer sord an Sottar z Vm sorgunar saker.

11 Enn þu Guds Madur/vmfly þuilijkt/z epterfylg Riettlætenu/Gudhrædslu/ Truñe/ Kiærleikanum/Þolenmædeñe/Hoguærdeñe. 12 Berstu godre barattu Truareñar/hø ndla eilijft Lijf/ þar þu eirneñ ert til kalladur / z jatad hefur goda Jatning fyrer mørgum Vottum. 13 Eg byd þier þ Gude/s alla hlute lijfgar/z fyrer Christo Jesu/sa vnd er Pontuerskum Pilato vottad hefur goda Jatning. 14 Þad þu vardueiter þetta Bodord an flekunar/ostraffanlegur/allt til auglysingar vors DROTTins Jesu Christi. 15 Huøria sa hiñ sæle z alleinasta volldugur/mun auglysa a sijnum tijma/Kongr Kongaña/z DROT Tiñ Drottnaña. 16 Hñ sem eirnsamall Odaudleikañ hefur/sa sem bygger j Liosenu/þar ein gen kañ til ad koma st /huørn eingeñ Madur hefur sied/nie sia kañ/Honum sie heidur og æf enlegt Vellde/Amen.
17 Rijkum þessarar Veralldar biod þu/þ þeir sieu ecke Mijkelæter/z legge ønguа Von vppa þeñan fallualltan Rijkdom/helldur vppa Lifanda Gud/sem oss rijkuglega gief ur/ allshættad til notkunar. 18 Þad þeir giøre gott/ þad þeir audgest j godum Verkum/sieu Giafmillder/ godutliader. 19 Safnande sier sialfum Siod/ til gods Grund uallar/vppa hid tilkomanda/so ad þeir høndle eilijft Lijf.

20 O Timothee/vardueit ꝥ þier er til truad / Og varast Vandlegt Hiegoma hial/⁊ kapp
deilur falsfrægrar listar. 21 Huørre ad nockrer fram̃ hallda/⁊ eru Truñe frauillter. Nad
en sie med þier Amen.

Skrifadur fra Laodicea/sem ad er ein
Hofudborg Landsins Phrigiæ Pacatianæ.

Formale yfer annañ S. Paals
Pistil til Timotheum.

HEsse Pistell er eitt Burtfararmiñes Brief/þar jñe S. Paall ámiñer Tim
otheum/þad hñ samt áfram̃ hallde/so sem hñ hefur vppbyriad/Evangelio fram̃ ad fylgia/
huørs ⁊ eirneñ vel þørf giørest/af þui þeir eru marger sem af falla. Þar til vpphefia sig
eirneñ Fals Andar/⁊ Lærendur j øllum ættum. Fyrer þui heyrer einum Biskupe til jdug
lega ad vaka/og erfida/j Guds Euangelio.

Eñ sierdeilis þa kuñgiører hañ j hinum þridia ⁊ fiorda Cap. þa hætskasamlegu tyd/j mo
te endingu Verallldarēñar/J huørre ꝥ ed falska andlegt Lyfferne/alla Verølldena mũ villa/
med wtuortis fegurd/huar allshattud Illska ⁊ Odygd/syna Breitne vnderbyrger/so sem
sia ma (þui verr) j þeñan tyd/a vorũ Andlegum/þeñañ S.Paals Spadom/ næsta noglega vppfylldan verda.

Añar S. Paals Pi
still til Timotheum.
I

PAall Postule Jesu Christi/ fyrer Guds Vilia / epter Fyrerheitenu Lijf
sins/j Christo Jesu.
2 Mijnum elskulega Syne Timotheo. Nad/Myskun/⁊ Fridur/af Gude
Fodur ⁊ Christo Jesu vorum DROTTNE.
3 Eg þacka Gude/þeim er eg þiona/j fra Langfedgum mijnum / j hreink
re Samuisku/þad eg oaflætanlega miñest þijn/ j mijnum Bænum/ Dag
⁊ Nott. 4 Og þad mig forleinger epter/þig ad sia (nær eg hugleide þijn
Tarafoll)vppa ꝥ/eg vppfyllest Fognude. 4 Jhugāde þa flecklausa Tru
sem j þier er/ og ædur fyrre bygde med þiñe Omu Loide/⁊ med þiñe Modur Eunike/eg em
þess fullutts þad eirneñ med þier.

a (Bindindis) ꝥ Ord Bindindi sm̃ Paalus hefur opt vm Hønd / þyder so mikid / sem ad fara skickanlega vel/ Suiñlega og skynsamlega med sitt Lataede.

1Tim 4/11.
Rom. 8/15.

6 Huar fyrer eg áminñe þig / þad þu vppueker þa Guds giof/ sem j þier er/ fyrer vppalegg
ing miña Handa. 7 Þuiad Gud hefur ecke giefed oss Hrædsluñar Anda/ helldur Kraptar
ins ⁊ Kiærleik sins/⁊ a Bindindes. 8 Fyrer þui skamast þijn ecke/ fyrer vors DROTTins
Tit. 3 / 4. Vitnisburd/nie fyrer mig hans Bandingia/ helldur medþolugur vert Evangelio / so sem
ad eg/epter Guds Krapte. 9 Þm̃ oss hefur hialpliga giort/⁊ kallad mz Heilagre kallan/ecke
epter vorum Verkum/helldur epter siñe fyrerhyggiu ⁊ Nad/huør oss er giefeñ j Christo Je
su/fyrer Veralldareñar tijma. 10 Eñ nu openberud er/fyrer Auglysing vors Lausnara Je
Tit. 1/3. su Christi/sa sem Daudañ hefur suipt Magteñe/eñ Lijfed ⁊ Odaudlegleikañ j lios leidt/ ꝥ
1 Tim. 2/7. Evangelium. 11 J huørt eg em settur Predikare/Postule ⁊ Lærare Heideña þioda. 12 Huø
rs vegna/er eg lijd þetta. Eñ eg skomunst mijn þss ecke/Þuiad eg veit a huørn eg true/⁊ em
fullutts/ꝥ hañ kañ ꝥ ad vardueita/huad mier er til truad/allt til þess Dags.
1 Tim. 6/3. 13 Blijf þu vid Heilsusamlega Fyrermynd fra Orda/sem þu hefur heyrt af mier/vt af
Truñe ⁊ Kiærleiknum j Christo Jesu. 14 Þad hid goda sem þier er tiltruad/ ꝥ vardueit fyr
er Heilagañ Anda/sem j oss bygger. 15 Þu veist þad þr hafa aller frasnuest mier sem j A
Phygellus. sia eru/ medal huørra er Phigellus ⁊ Hermogenes. 16 DROTTiñ giefe Myskun Hu
Hermogenes. se Onesiphori / Þuiad hañ hefur optsiñis mig endurnært / Og af mijnum Fiøtrum hefur
Onesiphorus. hañ sier ecke feylad. 17 Helldur þa hañ var j Rom/leitade hañ mijn sem jñelegast/ ⁊ fann
mig.

mig. 18 Herran giefe hm̃ þad hañ fiñe Myskun hia DROTTne a þeim Deige. Og j hu
orsu mørgu hñ hefur mier þionustu veitt til Epheso/ ꝥ veistu allra best.

II

O vertu nu styrkur Son miñ/ ꝑ Nadena j Christo Jesu. 2 Og þad þu hefr
af mier heyrt/ fyrer marga Vitnizburde/ bifala ꝥ truum Mønum/ þm̃ sem til
hæfeleger eru eirneñ ad kieña ødrũ. 3 Eñ þu vert herkeñ s godr Striidsmad
ur Jesu Christi. 4 Eingeñ Striidsmaña vefur sig j neirnre Syslan vm næ
ring þessa Lijfs / vppa þad hañ þocknest þeim hinũ sama sm̃ medtok hñ til
Striidsins. 5 Og þott nockur beriest/ verdur hañ þo ecke Koronadur/ 1 Cor. 9/7
nema hñ beriest riettelega. 6 Eñ sa Akurkalleñ sem Akureñ eriar/ skal fyrstur niota af A
vextenum. 7 Merk huad eg segie/ Eñ DROTTiñ mun giefa þier skilning j øllũ hlutũ.
8 Haf j miñe Jesum Christum/ huor vpp aptur er riseñ j fra Daudum / vt af Sæde Da
uids/ epter mĳnu Evangelio. 9 Yfer huøriu eg lĳd/ allt til Bandaña/ so sm̃ Illuirke/
Eñ Guds Ord er ecke bunded. 10 Fyrer þui þole eg allt/ saker Vtualdra/ vppa ꝥ þeir
ødlest eirneñ Hialpræded j Christo/ med eilĳfre Dyrd.
11 Þetta er sañarlega satt/ Ef vier deyum med/ þa munum vier med lifa. 12 Þolum vier/ so
munum vier med rĳkia/ Ef vier afneitum þa mun hañ eirneñ afneita oss. 13 Truũ vier ecke
þa blĳfur hañ trufastur/ þuiad hañ kañ ecke sier sialfum ad afneita. 14 Hier vm amiñ þu
þa/ og vitna fyrer DROTTne/ ꝥ þeir hafe ecke Ordaþrætur/ huoriar ønguu nytar eru/ ne
ma til frahuerfingar þeim sem til heyra.
15 Kostgiæf/ ad audsyna þig Gude/ riettskyckadã og ostraffanlegã Verkmañ/ sa er riett j
[a] sundurkliufe Orded Sañleiksins. 16 Vandlegt Hiegoma hial/ fly þu/ ꝥt þad
styrker myked til Ogudlegs athæfis. 17 Og þeirra Ord eta vm sig/ lĳka sem annar
Krabbe/ mzal huorra er Hymenæus og Philetus. 18 Huorier Sañleikanum hafa fra villst/
Segiande Vpprisuna skiedna vera/ og hafa so sumum snued fra Truñe.

Matth. 10/33
Luc. 12/9
Rom. 3/3
Himenæus.
Philetus.

a (Sundurkliufe) Ad hañ ecke blande til samans Løgmælenu og Evangelio/ helldur framfylgie Løgmælenu
mote þeim illu/ hardhusekudu og Oggalausu/ og giefe þa vnder Verallדlegan riett/ edr bañfære þa/ eñ hugge þa
skielfdu/ Istødulausu og godu med Evangelio.

19 Eñ styrk Grunduallan Guds/ stendur stødug/ hafande þetta Insigle/ DROTTIN
þecker sijna/ og ad huor sa vĳke fra Ranglætenu/ sem [b] nefner Nafn Christi. 20 J storu Hw
se eru ecke alleinasta Kiereñ af Gulle og Silfre/ helldur eirneñ af Trie og Leire/ sum til Heid
urs/ sum til Vanæru. 21 Og ef ad nockr hreinsar sig nu j fra þuilĳkũ Mønum/ sa mũ vera
heilagt Kier til Heidurs/ s Hwsherrañ kañ ad handtiera/ og til alls gods verks reidubwed er.
22 Fly þu girnder Æskuñar/ eñ epterfylg Rietlætenu/ Truñe/ Kiærleiknum/ Fridnũ/ mz
þeim øllũ/ sem ækalla DROTTiñ af hreinu Hiarta. 23 Eñ fauĳsslegar og onyt
samlegar [c] Spurningar fly þu ꝥt þu veist ad þær ala ecke vtan Þrættaner. 24 Eñ
Þionustumañe DROTTins tilheyrer ecke ad vera þrætusomum/ helldur vingiarnlegũ vid
alla Meñ/ og kieñingasomum/ sa er vonda vmlided gietur mz Hoguære. 25 Og straffa þa
sem þralæter eru/ ef ad Gud giæfe þeim eitthuad siñ yferboot/ Sañleikeñ ad vidurkieña. 26
Og enduruitkader verda vr Diøfulsins Snøru/ af þre þr fangader eru til hans Vilia.

1 Cor. 3/11.
b (Nefner) ꝥ er
Predikar/ Prijsar
ækallar.
1 Tim. 1/7.
Tit. 3/9
c (Spurningar)
Sem huørke duga
til nøckra Sidgiæ
da/ nie til Lærdo
ms.

III

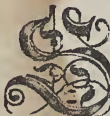

NN ꝥ skalltu vita/ þad a sĳdustu Døgũ munu koma hæskasamlegar tĳder. 1 Tim. 4/1
2 Þui þr munu vóa þeir Meñ/ s eru Siergoder/ Agiarner/ Mælskaps mykl 2 Pet. 3/3
er/ Dramblæter/ Hadgiarner/ Forelldrunũ Ohlyduger/ Oþacklæter/ Vand Jud. v/18.
leger. 3 Ohyrleger/ Osættanleger/ Lastmælsäer/ Lostasamer/ Otamder/ Van
artarsäer. 4 Suikuler/ Træssuger/ Hrokafuller/ ꝥr ed meir elska Mũadarlĳfi
eñ Gud. 5 Huorier ed hafa yferlit Gudlegs athæfes/ eñ þess krapte afneita
þeir/ fordast þu og so slĳka. 6 Af þessum eru og þeir/ s lædast hier og huar j Hwsũ/ og ad Her
fange leida Kueñsuipternar/ hladnar af Syndum/ og fara med marguĳslegt vnderferle. 7 Læ
rande jafnlega/ eñ gieta þo alldrei til Sañleiksins vidurkieñingar komest.
8 Eins ælĳka sem ꝥr Jañes og Jambres/ motstoodu Moysi/ so motstanda þesser eirneñ Sañ Exod. 7/11.
leikañ/ Eru Meñ fordiarfads Hugskots/ toruellder til Truareñar. 9 Eñ þeir mũu ꝥ ei lein Jañes.

 ge fremia Jambres.

gc premia/þt þeirra Fiflska mun auglios verda huorīi Mañe/ lÿka ſ eirnen þ hiña vard.
10 ENn þu hefur reynt miñ Lærdom/miñ vana/mÿna Fyrerætlan/mÿna Tru/mitt La
nglundargied/miñ Kiærleika/mÿna Þolenmæde. 11 Mÿnar Ofsokner/mÿnar Pÿsl
er/þær ed mier til fiellu j Antiochia z Iconio/j Lystran/huoria Ofsokn eg leid þar
z vtaf ollū hefur DROTTiñ mig frelsad. 12 Og aller þeir sem Gudlega vilia lifa j Chri
sto Jesu/þeir hliota Ofsokn ad lÿda. 13 Eñ hiner vondu Meñ z Sutkarar framleidast æ
til hins verra/þuiad þeir villa/ z verda villter.
14 Eñ þu vert stadfastur j þui sem þu hefur lært/z þier er til truad/ Af þui þu veist af hū
iū þu hefur lært. 15 Og med þui þier er kuñug heiløg Ritning/allt j fra Barndome/þa kañ
2 Pet. 1/21 hun ad vnderuisa þier til Sæluhialpar/þ Truna a Jesum Christum. 16 Þuiad oll Ritn
ing af Gude jñgiefen/er nytsamleg til Lærdoms/til vmuandanar/til Betrunar/til Leidriett
ingar j Riettlætenu. 17 So ad Guds Madur sie algior/til alls gods Verks hæfelegur.

IIII

O vitna eg nu fyrer Gude/ z DROTTne Jesu Christo/sa sem ad koma
skal/til ad dæma Lifendur z Dauda/med siñe auglysing/z med sÿnu Rÿke. 2
Predika þu Orded/hallt ad/huort þ skiedr j hagleguñ tÿma/ eda ohaglegā/
straffa/ogna/æmiñ med allre Þolenmæde/z Kieñingu. 3 Þui þ mū vera eiñ
tÿme/þ þeir munu ecke lÿda heilsusamlegan Lærdom/helldur munu þeir epter
sÿnum eigenlegum fysnum saman hruga sier sialfū Lærendr/epter þui s þm
Eyrun klæia. 4 Og munu Eyrunum j fra Sañleiknum snua/z sier snua til Lygie.
5 ENN þu vert odruckeñ j ollu/ lÿd Orietteñ / gior verk Gudspiallegs Predikara/
framkuæm þitt Embætte verduglega. 6 Þuiad eg verd nu fornfærdur/ z tyme miñ
ar burtfarar tilstendur. 7 Eg hefe goda Barættu barest/ eg hefe hlauped fullkomn
ad/eg hefe Truñe halldet. 8 Nu hiedan j fra er mier afsÿñdes løgd Korona Riettlætesins/s
ad DROTTiñ hiñ Riettlæte Domare/mun mier a þm Deige giefa/ Eñ þo ei alleinasta
mier/helldur jafnuel ollum þeim/sem hñs Tilkomu elska.
Demas. 9 LEgg kapp a ad koma til mÿn snarlega. 10 Þuiad Demas hefur mig yfergiefed/ el
Crescens. skande þeñan Heim/z er burt fareñ til Tessalonicam/Crescens j Galatiam/Titus
Titus. j Dalmatiam. 11 Lucas er eirnsaman hia mier/Marcum tak til þÿn/z haf mz þier/
Lucas. þuiad hñ er mier nytsamlegur til þionustu. 12 Tychicum hefe eg til Ephesum sent. 13 Þañ
Marcus. Mottul sem eg liet epter j Troade/ hia Carpo/ haf med nær þu kiemur/z so Bækurnar/enn
Tychicus. einkum þad Bokfell. 14 Alexander Smidur hefur audsynt mier margt vondt/DROTTiñ
Alexander. vmbune honum epter hans Verkum. 15 Fyrer huorium þu eirneñ vackta þig/ Þuiad hañ
hefur miøg j motstaded vorum Ordum.
16 J Mÿnu fyrsta forsuare stod eingeñ hia mier/helldur yfergafu þeir mig aller/Eñ ei
sie þm þ til reiknad. 17 Eñ DROttiñ stod hia mier/ z styrkte mig/vppa þ su Predik
an fyrer mig stadfest yrde/so ad aller Heidingiar heyrdu þ/ z eg em frelsadur af Gi
Prisca ne Lionsins. 18 Eñ DROTTiñ mun frelsa mig af ollu jllu/ z hialpa til sÿns Himneska
Aquila. Rÿkis/huorium ad sie Dyrd/ fra Eilÿfd til Eilÿfdar/Amen.
Onesiphorus. 19 Heilsa þu Priscam z Aquilam/z Heimkyñe Onesiphori. 20 Erastus bleif til Corintho/
Erastus. Eñ Trophimum liet eg epter j Mileto siukañ. 21 Haf kapp a/þad þu kemer til mÿn
Trophimus. fyrer Vetureñ. Þier heilsa Eubulus z Pudens/z Linus/z Claudia/z aller
Eubulus. Brædur. 22 DROTTiñ Jesus Christus sie med þÿnum Anda.
Pudens. Nadeñ sie med ydur / AMEN.
Linus.
Claudia.

Hiñ añar Pistell til Timotheum/Skrifadur fra Rom

þa er S. Páll var j añad siñ hafdur fyrer
Keisarañ Nero.

Formale yfer S. Pauls Pistel
Til Titum.

Þetta

ÞEtta er eirn ſtuttr Piſtill/ eñ er þo eirn Kiarne Chriſtelegs Lærdoms/huar
ed allshattadar Greiner Meiſtarlega jñe lucktar verda / ⁊ þar jñe folged er/huad einum
Riettchriſtnū þarflegt er ad vita/⁊ ſier epter ad hegda.
J fyrſta kieñer hañ/huad Byſkup/eda Soknarpreſtur/ſkal fyrer Mañ vera/ſem er/ ꝥ
ſkal vera fromur/⁊ lærdur vel Evangelium til ad priedika / ⁊ motſtødu ad veita føl ſkum
Lærdome Verkaña/⁊ Mañaña Setningum/ ſem alla tyma ſtryda j giegn Truñe/⁊ Samuit
ſkurnar villa j fra Chriſtelegu frelſe/j fangelſe Mañlegra Setninga/ſo ſem ſkyllde þau gi
ǿra oſſ þacknæma fyrer Gude/huar til þaug eru þo oduganleg.
J ødrum kieñer hañ allsþattudum Stiettum Gømlum ⁊ vngum / Kuiñum /⁊ Kørlum/ Hwſbændum og
Vndermøñū/huørnen̄ þeir ſkule ſier hegda/ſo ſm̄ þeir/huøria Chriſtur hefur fyrer ſiñ Dauda/aflad ſier ſialf
um til Eigendoms.
J hinum þridia kieñer hann j heidre ad hafa Veralldlegt Valld / ⁊ þeim Hlydne ad veita. Og æhrærer
eñ aptur j añad ſiñ/þa Nad/ſem Chriſtur hefur oſſ afrekad/vppa ꝥ ad eingeñ giøre ſier j Hugarlund/ad þad
nægie til Sæluhialpar/Valldſtietteñe hlydne ad veita. Af þui / ad allt vort Riettlæte er einſkis vert fyrer
Gude. Og bifalar hønum ſydan/ad fordaſt hina Hardſuyrudu/og Villuneñ.

Sancte Pauls Piſt
ill Til Titum.

I

Aall Þien Guds/enn Poſtule Jeſu Chriſti/ epter Truñe
Guds Vtualdra/⁊ Vidurkieñing Sañleikſins/til Gudræk
neñar. 2 J Voneñe eilijfs Lijfs/hꝛ̃ ꝥ́ til ſagt hefr ſa eckert
lygur/Gud/fyrer Veralldareñar tijma. 3 Enn openberad
hefur/j ſiñe tijd/ſitt Ord/fyrer þa Predikan ſem mier er til 2 Tim.1/9
truud/epter Bode Guds vors Lauſnara.
4 Tito mijnum Riettelegū Syne/epter beggia ockar Tru.
Nad/Myſkun/Fridur af Gude Fødur/⁊ DROTTNE
Jeſu Chriſto/vorum Frelſara.
VEgna þeſſ liet eg þig epter j Krit /þad þu ſkyllder
5 fullkomlega ſkycka þui/ſm̄ eg gafſt vpp vid/⁊ Olld
ungana nidur ad ſetia vm Borgernar/ſo ſem eg bifalade þier. 6 So ꝥ/ef nockur er oſtraff
anlegur/eirnrar Kuiñu Eigenmadur/ huor ed trulynd Børn hefur/ei Ordræmd/ ꝥ þaug
ſieu Ofeydſlu Meñ/edur ohlydeñ. 7 Þui Byſkupe byriar ad vera oſtraffanlegū/ſo ſem Gu
ds Tilſionarmañe/eige a Einſiñadur/eige Reideñ/eingeñ Vijnſuelgur/eige Baræattuſamr/ 1 Tim.3/2
eige neins ſkiemelegs Auiñings gyrugur. 8 Helldur Gieſtriſeñ/Godlyndur/b Sidugr/Riett a (Einſiñadur) Sa ſem ei vill læ
ferdugur/Heilagur/Hreinlijfur. 9 Sa ſ̄ faſt hellden̄ er þeſſ Ords ſem viſſelegt er / ⁊ kieña ta ſier koma ſam
kañ/ſo ad hañ ſie mættugur til ad amiña fyrer heilſuſamlegañ Lærdom/⁊ ad ſtraffa þa ſ̄ an vid adra/ Vill
a mote mæla. 10 Þuiad þar eru marger diarfer Hiegoma Þuættarar/⁊ Tælsmeñ/eirnameſt vndan øngum læ
vtaf Vmſkurneñe. 11 A huorium Meñ eiga Muñeñ til ad byrgia / Huorier ad heilum ta/helldr vill ad
Hwſum vmſnua/⁊ kieña ꝥ ſem ecke hæfer/fyrer ſkiemelegs Auiñings ſaker. 12 Neckur vt adrer læte vndã ſier.
af þm̄ /ſialfra þra Spæmadur ſagde/Kritar meñ eru jafnlega Lygegiarner/Jllkuikende/⁊
Letesamer Magar. 13 Þeſſe Vitnisburdr er ſañur. Huørs vegna þu ſtraffa þa ſnarplega/ Epimenides
vppa ꝥ þeir ſieu heilbrygder j Truñe. 14 Og giefe ønguar giætur ad þm̄ Gydinglegū Æfen
tijrum/⁊ Mañna Bodordū/ſem burt ſnua þm̄ fra Sañleiknum. 15 Hreinum eru aller hluter
hreiner/Eñ Saurugum ⁊ Vantruudum er eckert hreint/ Helldur eru ſaurug bæde þra Hug Rom. 14/20
ſkot ⁊ Samuitſka. 16 Þeir ſeigiaſt þeckia Gud/eñ med Verkum̄ afneita þeir þui/med þui
Gud hefr Andſtygd a þeim/⁊ þeir eru til allra godra Verka oſkyckanleger.

II

EN þu tala/ſo ſem þad hæfer/epter Heilſuſamlegum Lærdome. 2 Olldrudū a (Hæfelæter) Allſtadar þar ſm̄
ꝥ þeir ſieu ſparlijfer/ Heidarlegier/a Hæfelæter/Heilbrygder j Truñe/j Ki hier ſtendr Tuckt
ærleikanum/j Þolenmædeñe. 3 Lijka eirneñ Roſknum Konum/ad þær hegde edur tuckugur/ꝥ
ſier ſem Heiløgum hæfer/ ecke ælaſtanarſamar/ ecke Vijnſuelgiur / God ſkalltu merkia j
ar Lærcmædur. 4 Ad þær kienne Vngum Konum Tucktugum ad vera/ þre meiningu / ꝥ
og þad mañlega/mañræn ulega/⁊ ſacktmod

uga/þui eg þore ecke ad bruta þad Ord yfeburdale ga.

og þad ad þær hafe kiæra ſijna Bændur/ꝛ elſki ſijn Born. 5 Og ſieu ſidſamar/Skijrlijfar/
Vinſionarſamar/Godlyndar/ſijnum Bændum vndergiefnar/ Vppa ꝥ Guds Ord verde ecke
laſtad. 6 Slijkt lijka amiñ Vngmeñiñ/ ꝥ þau ſieu ſidſøm.
7 Vm j ollū hlutū/ſet þig ſialfan fyrermyndan godra verka/mz omeingudū Lærdome/
med Æruſeme. 8 Med heilſuſamlegu ꝛ oſtraffanlegu Orde/vppa ꝥ Motſtandareñ o
virdeſt/ꝛ eckert hafe ꝥ hñ kuñe vondt vm oſſ ad ſeigia. 9 Þionuſtumōñonū/ꝥ þr ſieu

Ephe. 6/5. Colo. 3/ 22.

ſijnū Drottnū vndergiefner/ꝛ þione ꝥ ſ þm er giedþeckt j ollū hlutum. 10 Vere eige ſuorug
ier/eige otruer/helldur ſyne þeim allan godan Truſkap/ſo ad þeir pryde Lærdom Guds vors
Lauſnara j øllum Greinum.
11 Þui heilſuſamleg Nad Guds er auglyſt ollū Moñum. 12 Og tyftar oſſ/ꝥ vier ſkul
um afneyta Ogudlegu athæfe/ꝛ veralldlegū Gyrndū/ꝛ lifa Sparlega/Riettferdug
lega/ꝛ Gudlega j þeſſum Heime. 13 Og vackta vppa þa Sælu Von/ꝛ Dyrdareñar

b (Aluøru) ꝥ er ad þeir meige vita ad þad er Guds bod/eñ ecke Gamañ/ ꝛ hñ vill ſo hafa þad Aluarlega.

auglyſing/hins mykla Guds/ꝛ vors Lauſnara Jeſu Chriſti. 14 Sem ſialfan ſig hefur giefi
ed vt fyrer oſſ/ Vppa ꝥ hñ endurleiſte oſſ j fra øllu Oriettlæte/ ꝛ hreinſade ſier ſialfū Folk
til eignar/ꝥ koſtgiæfed være til godra Verka. 15 Þetta tala þu ꝛ amiñ/ ꝛ ſtraffa med allre
b aluøru. Læt onguan forſmaa þig.

III

a (Miuker) þad eru þeir/ſem ſnua ꝛ vpptaka alla hlute j beſtu Meiningu.

Amiñ þa/ꝥ þeir ſieu Hofdingiunū ꝛ Valldſtiettunū vndergiefner/ꝛ hlyduger
til allra godra Verka reidubwner. 2 Onguañ laſtande/ei Deilugiarner/vere
a miuker/ audſynande alla Hooguære/vid huorn Mañ. 3 Þuiad vier vorum
eirneñ fordumdaga Fauijſer/Ohlyduger/Afvegageingner/þionande Girnd
um ꝛ marguijſlegu Bylijſe/ꝛ geingum j Illſku ꝛ Ofundſkap/ꝛ hotudū hu
or añan.
4 Eñ þa byrteſt Godgyrne ꝛ Mañliufleike Guds vors Lauſnara. 5 Ei ꝥ Riettlætis Ver
kaña ſaker/ſem vier hofdum giort/Helldur epter ſiñe Myſkunſeme giorde hñ oſſ Sæluholp
na/ꝥ Endurgiedningarlaugina/ꝛ Endurnyung Heilax Anda. 6 Huoriū hñ hefur wthellt
yfer oſſ rijkuglega/ꝥ Jeſum Chriſtum vorn Lauſnara. 7 So vier Riettlæter yrdum ꝥ hans
Nad/ꝛ Erfingiar eilijfs Lijfs/epter Voneñe. 8 Þetta er viſſelega ſatt.

b (ſtadfaſtlega) ſo ad adrer meige fornema ꝛ trua þui ad þad er vyſt og Aluara ꝥ þu kieñer/ꝛ meina ecke ad þad ſie onytt Hiegome/eduganlegt edur efaſamt/ſo ſm nyar edr ouiſſar priettir/helldr ſo ſem Chriſt ꝛ kiende kroptuglega/ eñ ecke ſo ſm þeir pharisei. Math. 7.

Þetta vil eg þu kieñer b ſtadfaſtlega/ſo ad þeir ſem trua a Gud/ meige fiñaſt koſtgiæfn
er til godra Verka. Þetta er gott ꝛ Moñum nytſamlegt. 9 Eñ fauijſlegar Spurningar ꝛ
Ættarþulur/Þrættaner ꝛ Lagaña deilur/fordaſt þu/þuiad þær eru oþarfar ꝛ hegeingar.
10 Villumañ/epter eina ꝛ adra Amiñing fly þu. 11 Og vit/ þad ſa er vmſnueñ ſem þeſſkon
ar er/og Syndgar/ſo ſem ſa er ſig ſialfan fordæmer.

c (Þørf) ad meñ kuñe ad hafa þa til Embætteſins ſem ecke ſieu onytiungar ſm til eintkis duga/ ſo ſem Munkar ꝛ Meſſu þienarar.

12 Nær eg ſende Arteman/ ellegar Tychicum til þijn/þa ſkunda þu ſem ſkiotaſt ad koma til
mijn til Nicopolim/Þui þar hef eg aſett j Vetur ad vera. 13 Zenam Loguitring ꝛ Apoll
on ſentu af ſtad med athygle/ſo ad þa breſte eckert. 14 Læt þa ſ vorer eru/læra ad læta ſig
fiña koſtgiæfna j goodum Verkum/huar ſ þra c þorf gioreſt/ſo ad þeir ſieu ecke Avaxtarla
uſer. 15 Þier heilſa aller þeir med mier eru. Heilſa þu øllum þeim oſſ elſka j Truñe.
Nadeñ ſie med ydur øllum/ AMEN.

Skrifadur fra Nicopoli j Macedonia.

Formale yfer S. Paals Piſtil til Philemonem.

Þeſſe Piſtill audſyner oſſ eitt Meiſtarligt liuflegt Epterdæme Kriſtelegs Kiærleika. Þuiad þar ſiaum vier/huørſu S. Pall j forſuar tekur þiñ Fatæka Oneſimum/ꝛ forþyder vid hans Herra/allt huad hann gietur/ꝛ ſkyckar ſier ei ødruvijs/eñ ſo ſem ſie hañ ſialfur Oneſimus/huør ed brotlegur hafde orded. Þo giører hñ þad ecke med Offryke/ edur twgan/ſem hañ hefde vel/Riett til haft/Helldur yfergiefur hañ ſiñ Riett/ huar med hauñ naudþrokar/þad Philemon hliote eirneñ ad læta ſiñ Riett nidur falla. Lijka amiñt ſem ꝥ Chriſtur hefur giørt vid oſſ hia Gude Fødur/ſo giører eirneñ S. Pall vegna Oneſimi/hia Philemone/Þuiad Chriſtur hefur ſiñ Riett yfergiefed/ꝛ medur Liufleik/ꝛ medur Lytelæte Fødureñ ſigrad/ ſo ꝥ hañ hefur ſiñ Riett ꝛ Reidi hloted nidur ad leggia/ꝛ oſſ til Nadar ad taka/fyrer Chriſti ſaker/Sa oſſ ſo aluarlega forþyder/og ſo af øllu Hiarta ad ſier tekur/ Þuiad vier erum aller hans Oneſimi/ef vier truum þad.

Sancte Paalz
Þistill til Philemonem.
I

Aall Bandingie Jesu Christi/ z Timotheus Broder. Timotheus.
Philemoni ꝼstsamlegum/ z vorū Medhialpara. 2 Og æstwdlegre App Archippus.
ia/ z Archippo/vorum Samstrÿdara/ z Soꝼnudenum j þÿnu Hwse.
3 Nꝼd sie med ydur/ z Fridur/af Gude vorum Fødur/ z DROTTNI
Jesu Christo.
4 EG þacka mÿnū Gude/ z minnist þÿn jafnlega j mÿnum Bænum.
5 Af þui eg heyre wt af þÿn Kiærleika z Tru/ sē þu hefꝼr til DRot
tins Jesu/ z vid alla Heilaga. 6 Þad þÿn Tru/ huøria vier sam
eiginlega høfum/ ỏde Kroptug j þier/ ꝼ vidurkiening alls hins Goda/ sē
þier hafed j Christo Jesu. 7 Eñ vi' høfū Fognud myken̄ z Huggun j þÿnū Kiærleika/ Þui
ad Hiørtu þeirra Heiløgu/eru endurnærd ꝼyrer þig/ Kiære Broder.
8 Fyrer þui/ þott eg hafe stora diørfūg til þi' ad bioda j Christo/ huad þier soomer. 9 Þa vil
eg þo ꝼ Kiærleiksins saker/ einasta bidia þig/ Eg sem þesshattar er/ sē er hin̄ Gamle Paall/ Col. 4/9.
og nu Bandinge Jesu Christi. 10 Þa beide eg fyrer Son min̄ Onesimum/ þan̄ eg aled he
fe j mÿnum Bøndum. 11 Huør þier var fordum oþarfur/ en̄ nu þier z mier næsta þarfsam
legur/ Huorn eg sende þier nu aptur. 12 Ad þu villder han̄ medtaka/ ꝥ er mitt eiged Hiarta.
13 Þui eg villde hafa hallded hm̄ hia mier/ ad hn̄ þionade mier j staden þÿn/ j bøndū Evan
gelij. 14 Eñ vtan þÿns vilia/ villda eg eckert giora/ So ad þin̄ gode være ecke neyddur/ helldr
sialfradur. 15 Ma vera/ ꝥ han̄ sie þar ꝼ vm stundarsaker fra þier faren̄/ ꝥ þu hn̄ aptur fe
inger eilijflega. 16 Nu ei leingur sē Þion/ helldur framar en̄ Þion/ eirn kiæran̄ Brodur/ ein
kanlega min̄/ Eñ huørsu meir þa þin̄? Bæde epter Holldenu/ z j DROTTNE? 17 Ef
þu helldur mig nu/ fyrer þin̄ Medbrodur/ þa medtaktu hn̄ sem sialfan mig. 18 Eñ hafe hn̄
giørt þier nockurt Tion/ eda sie þier nockud skylldugur/ ꝥ reikna mier til. 19 Eg Paall skrif
ade þetta med min̄e Hende/ Eg vil bitala. Eg þeige vm þad/ þu siert mier sialfan þig skylld
ugur. 20 Min̄ kiære Broder/ vñ mier þess/ þad eg endurnære mig hia þier j DROTTne/
Endurnær þu mitt Hiarta j DROTTNE.
21 Eg hefe þier vt af trauste þin̄ar Hlydne til skrifad/ Þuiad eg veit þad þu muner framar
giora/ en̄ eg seige. 22 Eñ jafnframt þessu/ reidubu þu mier Herberge/ Þuiad eg vona/ ꝥ eg
verde ydur fyrer ydra Bon veittur. 23 Þier heilsar Epaphras min̄ Sambandinge/ j Christo
Jesu. 24 Marcus/ Aristarchus/ Demas/ Lucas/ mÿner Hialpendur. 25 Nꝼd vors
DROTTins Jesu Christi sie med ydrum Anda AMEN.

Onesimus a Girsku erſso miked sem nytsamlegr a Islensku/ þar vppa sneyder S. Paall syn Ord þar han̄ seiger/ hn̄ er þier z mier nytsālegr þad er eirn Onesimus.

Epaphras. Marcus. Aristarchus. Demas. Lucas.

Skrifadur fra Rom
med Onesimo.

Formale yfer fyrra S.
Peturs Þistil.

Essan̄ Þistil hefur S. Petur skrifad til þeirra Heidenn Manna/ sem snuest
høfdu til riettrar Truar/ z aminer þa støduga ad vera j Trun̄e/ z ad vaxa fyrer allshatt
ada Lyding/og Goduerk.

J fyrsta Cap. styrker han̄ þeirra Tru med Gudlegu Fyrerheite/ og Krapte/ þeirrar til
komande Sæluhialpar/ Og beuijsar þad/ ad hun sie ei af oss forþienud/ helldur ædur fyr
erfram̄ af Spamøn̄ønum bodud/ Og fyrer þui skulu þeir nu j nyu Dagfare/ heilaglega li
fa/ z þui hinu gamla forgleyma/ so sem þeir ed nyfædder eru/ fyrer eilijflegt Lifande Gu
ds Ord.

J ødrum kienner han̄ ad þeckia Høfuded og Hyrningarsteinen̄ Christum/ og þad þeir offre sialfa sig so sem
riettelleger Prestar Gude/ lyka sem þad Christur hefur sig offrad. Og tiltekur sydan allshattadar Stiett
er ad leidrietta.

J fyrstu kienner hn̄ almen̄elega/ Veralldlegre Valldstiorn vndergiefnum ad vera. Eñ sydan sierdeilis ꝥ Pi
onustumen̄erner skule sÿnum eigenlegum Lanardrottnum vndergiefner vera/ og þad orietta af
þeim

þeim lyda fyrer Christi saker/sa ed eirnen fyrer oss hefur orett lided.

J hinum þridia kiener han/ad Konurnar sien hlydugar eirnen lyka þeim Mønnum sem Vantruader eru/z pryde sig heilaglegana. Jtem/ꝥ Mennerner sieu Polenmoder/z lydingasäer vid synar Konr. Og sydan þar epter til allra/þad þeir jnbyrdis vere eins huør vid annan/ Lytelaater/vingiarnleger z polenmoder/Lyka so sem þad Christur hefur fyrer vorar Synder vered.

J hinum fiorda kiener han Hollded ad þuinga/med Sparneytne/Vøkum/Bindende/Bænahallde/Og med pyningu Christi ad huggast z styrkiast. Og vndervijsan a giører/ þui Andlega Vallde/ huørnen Menn skule alleinasta Guds Orde z verkum/fram hialpa/ Og huør eirn vere ødrum þionustusamur med sinne Gaafu/ ei vndrauarsamer/ helldur gladuærer/þott ad vier hliotum ad lyda nøckud ꝥ Christi saker.

J hinum fimta aminner hn Byskupana/ z Prestana/huørnen þeir skulu lifa/ z Folked fæda/ Og tekur oss vara fyrer Diøflenum/þad hn j sifellu legst epter oss a al vega.

Fyrre S. Peturs Pistill

I

Etur Postule Jesu Christi.
Þeim Vtvoldum Vtlendingum/ allstadar/j Ponto/Gal
atia/Capadocia/ Asia/ Bythinia. 2 Epter Guds Fødurs
Fyrerhyggiu/fyrer helgun Andans/til hlydne/z til ædreyf
ingarblodsins Jesu Christi. Gud giefe ydur mykla Nææd z
1 Cor.1/3. Ephe.1/3. Frid.
3 BLessadur sie Gud/Fader DROTTJns vors Jesu
Christi/sa oss hefur epter sinne mykelle Myskunsemd
endurfædt/ til lifande Vonar/ꝥ Vpprisu Jesu Ch
risti fra Daudum. 4 a Til oforgeingelegrar / oflecekadrar/
z ovmskiptelegrar arfleyfdar / sem vardveitest ydur a Himn
um. 5 Þier sem af Guds Magt/ꝥ Truna varduteitter verded til Sæluhialpar/þrar s til reidd
er/ꝥ hun openber verde a sijdustu tijmum. 6 J huørre þier munud glediast/þier s nu litla stu
nd(þo ad ꝥ ætte so ad vera)hrygguer erud j marguijslegu Freistingu. 7 Vppa þad ad ydar
Rom.8/18. Tru rietteleg z myklu Dyrmætare funden yrde/en ꝥ hid forgeingelega Gull(s j Ellde reynt
2 Cor.4/8. verdr)til Lofs/Dyrdar/z Heidurs/nær ed nu Jesus Christus mun openberast. 8 Þn þier sa
a (Oforgeingelegrar) ꝥ er su sem onguann Otta edr Ugg hefr/ ad hun skule fa ending. (Oflecekadrar) su sem ecke er blønd ud med Sorg edr Olystingu (Ovmskiptelegrar) su sem manne leidist alldrei helldr verdur eilyf/ hrein/ ny og fersk/ Verallldarennar glede er þar þuert a mote
ud ecke/z þo elsked/Og nu a hn trued/þo ad þier siaed hn ei/So munu þier z eirnen glediast
med ovmrædanlegre z dyrdarsamlegre Glede. 9 Og endalok ydvar Truar þar fra bera/sem
er Sæluhialp Salarennar.
10 VPier huørre Sæluhialp hafa leitad z grenslast Spamennerner / sem vppa ydur/
af þeirre tilkomande Nææd / hafa fyrer spaad. 11 Og ransøkudu a huørium edur
huilijkum tijma / Anden Christi sa med þm var/tilteiknade/z ædur fyrerfram hefr
kunngiort/þær Pijsler sem ad j Christo eru/z epterkomande Dyrd/huørium ꝥ openberad er.
12 Þuiad eige hafa þeir sialfum sier/helldur oss/þar jnne þionad/huad ydur er nu kunngiort/
fyrer þa sem ydur hafa Evangelium bodad/fyrer Heilagan Anda af Himnum sendan/a hu
ad eirnen Einglarner fysast ad horfa.
13 HAr fyrer gyrded ydar hugskots Lendar/ Vered sparneytner/ z setied algiørlega ydar
Von vppa þa Nææd/sem ydur er bodud ꝥ openberan Jesu Christi. 14 So sem hlyd
ug Børn/ Og haged ydur ecke/ lijka sem ædur fyrre/þa þier j Heimsku / epter Sy
ndum lifdud. 15 Helldur epter þeim s ydur hefur kallad/z Heilagur er/Og vered þier z eirn
Leuit.11/44. en Heilager j øllu ydar Dagfare. 16 Þuiad skrifad er/Vera skulud þier Heilager/þt eg em
Deut.10/7. Heilagur. 17 Og med þui þier ækalled þn Fodurenn/s an Manngreinarælits dæmer/ huørn
Job.34/19. epter sijnum verknade/ Þui haged ydru Dagfare/so leinge s þier hier ganged/med ottablend
Rom.2/11. ne. 18 Og vited/ad þier erud ecke mz forgeingelegu Gulle edur Silfre endurleyst/ j fra ydru
Act.10/34. hiegoma athæfe/epter Fedranna vppsetninge. 19 Helldur med dyrmætu Blode Christi/so sem
Act.20/28. hins oflecekada z saklausa Lambs. 20 Huør ꝥhugadur er/ꝥ Veralldarennar Grunduallan/en
Ebre.9/12. openberadur a sijdustu tijmu/ydar vegna. 21 Þier sem ꝥ hn trued a Gud/huør ed hn vppuak
1 Joh.1/7. te af Daudum/z honu Dyrdena gaf/vppa ꝥ ad ydar Tru z Von være a Gud. 22 Og gio
Apoca.1/5. red ydar Sæler hreinferdugar/j hlydne Sannleiksins ꝥ Andann til Brodurlegs Kiærleika/
sem er an yferdrepskapar. Og ydur jnbyrdes mz gloande Kiærleika elsked af hreinu Hiarta.

23 So

23 So sem þr/huorier endurbotner eru/ei aꝼ forgeingelegu/ helldur aꝼ oforgeingelegu Sæde
sem er aꝼ Orde Guds lifanda/þ æfenlega blijꝼur. 24 Þui allt Hollld er s̄ Gras/⁊ oll Dyrd
Mañsins so s̄ Blomstr Grassens. Grased er vpp þornad/⁊ Blomstred er aꝼ ꝼalled. 25 Eñ
Ord DROTTins blijfur ad eilijꝼu/eñ þta er þ Ord/huort a medal ydar kuñgiort er.

Esa. 40/6
Syrac. 14/18.
Jacob. 1/10

II

Vi legged nu aꝼ alla Illsku/⁊ allt Suikræde/⁊ Smiadur/ ⁊ Oꝼund/⁊ alla
Bakmælge. 2 Og girnest þeirrar a skynsamlegrar hreinnrar Miolkur/so sm̄
nyfædd Børn/Vppa þad/ad þier þroest/fyrer þa sømu. 3 Ef þier hafed añ
ars smackad/ad DROTTiñ er liufur. 4 Til huørs þier erud konner/ so
sm̄ til lifanda Steins/huør aꝼ Moñum er burtkastadur/eñ hia Gude er hñ
vtualeñ/⁊ dyrmætur. 5 Og vpꝑbyggied ydur eirneñ sem lifande Steina/ til
Andlegs Hwss/⁊ til heilags Prestsdæmis / til ad offra andlegar Offraner/þær Gude þack
næmar eru/ꝼyrer Jesum Christum.

Ephe. 4/22.
Colos. 3/8
a (Skynsamlegrar) þ er su andlega Miolk/sem er Evangelium/huørt med Truñe meteked er/eñ ei med holldlegu siñe/ þui þar m⁊ verdur þad ꝼolsk ⁊ oklaar Miolk.

6 Ar ꝼyrer jñehelldur so Ritningeñ/ Sia þar/ Eg legg j Zion/vtualdañ Dyrmætañ
Hyrningarstein/Og huør a hañ truer/sa skal ecke til skamar verda. 7 Ydur/þier s̄
nu trued/ er hann dyrmætur/ enn hinum Vantruudum / er hann sa Steirn/ sem
Vppbyggiendur j burtkøstudu/ ⁊ ad Hyrningarsteine er vordeñ. 8 Ad ásteytingar steine/⁊
Hneyxlunar hellu/þeim s̄ reka sig a Orded/⁊ þar ei a trua/huar þeir eru vppa setter.

Esa. 8/14

9 En þier erud þ vtualda Sleckte/ Koñuglegur Kieñemansskapur/ hin heilaga Þiod/
Folk Eigendomsins/so ad þier skulud kuñgiøra Dygder hans/ s̄ ydr hefur kallad aꝼ
Myrkruñu/til sijns dasamlega Lioss. 10 Þier s̄ Fordūdaga ecke Folk vorud/⁊ erud nu
Guds Folk/⁊ huørier ꝼordum ecke j Nadeñe vorud/eñ nu j Nadeñe erud.

Exod. 19/6
Apoc. 1/6
Ose. 2/23.
Rom. 9/24. 25.

11 Kiærer Brædur/Eg beide ydur lijka s̄ Framande ⁊ Vtlendinga/ad þier hallded ydur
ꝼra holldlegū Girndū/huørtar j giegn Sæluñe strijda. 12 Og haꝼed goda vmgeing
ne medal Heideña Þioda/so ad þr sem vm ydur tala/so sm̄ aꝼ Illgiørdamøñum/siae
ydar Goduerk / ⁊ dyrke Gud/ þegar þad kiemur nu ꝼyrer b Dageñ.

Rom. 13/14.
Gala. 5/16.
Infra. 3/16.
b (Fyrer Dageñ) Þar verdur vm sijder eingeñ Dygd nie Odygd huleñ/

13 Vered vndergieꝼner allre mañlegre stickan/fyrer Herrans saker/sie þ Kongenum so
s̄ hinum ypparsta. 14 Edur Landstiornørunū/so sem aꝼ hm̄ vtsendū/til heꝼndar yf
er Illuirkiana/⁊ Godum til Lofs. 15 Þuiad þ er Vilie Guds/ad þier med Velgiør
ninge/nidur þagged Oviturleik heimskra Maña. 16 So sem Frelsingiar/⁊ ecke so sem heꝼd
ud þier Frelsed/Illskuñe til yꝼerhylmingar/ helldur so sem Guds Þionustumeñ. 17 Giøred
virding huørium Mañe. Brædurnar elsked. Ottest Gud/ heidred Kongeñ.

1 Tim. 5.
Þar er ockert hei muglegt / sem ei skule verda openbert. Matth. 10

18 Hier Þionustumeñ/ved Herrunū vndergieꝼner/med allre ottaseme/ei alleinasta Godū
⁊ spakꝼerdugū/ helldr eirneñ þm̄ sierlūdudu. 19 Þui þ er Nad/ eꝼ nockur ꝼ Samuisk
uñar saker til Guds/þoler hid jlla/⁊ lijdur hid oriettu. 20 Þui huør hroosan er þ/ef
þier ꝼ Misgiørda saker Slog lijded? Eñ nær þier vmlijded ⁊ þoled ꝼ Velgiørda saker/þ er
Nad hia Gude. 21 Þui þar til erud þier kallader/ med þui ad Christur hefur eirneñ lided ꝼ
oss/⁊ oss eitt Epterdæmi epter læted/ad þier skylldud epterfylgia hñs Fotsporū. 22 Hū ongua
Synd giørde/eige helldur eru Suik ꝼundeñ j hñs Muñe. 23 Sa ecke formællte j giegn/þa
hønum var formællt/eige ognade þa hñ leid/ Eñ hñ yfergaf þ hønum/sem riett dæmer. 24
Sa er sialꝼur hefur vorū Syndū offrad a sijnum Lijkama vppa Trienu / So ad vier j ꝼrꝼa
Syndunum deydder/lifdum Riettlætenu/Fyrer huørs Beniar þier erud heilbrigder vordner.
25 Þuiad þier vorud so sem villuræfande Sauder/ Enn nu eru þier vmvender/til Hirders ⁊
Byskups ydvarra Sæalna.

Ephes. 6/5.
Tit. 2/9
2 Cor. 7/10.
Esa. 53/9
1 Joh. 3/5.
Esa. 53/6

III

Ika eirneñ skulu Kuiñurnar vera vndergieꝼnar sijnum Moñum/So ad eirneñ
þeir sm̄ ei trua a Orded/verde fyrer Kuiñuñar vmgeingne/ꝼ vtan Ord yꝼeruñ
er. 2 Nær ed þeir sia ydart hreinlijft Sidferde j Ottaseme. 3 Huør skartseme
eige skal vera hin ytre/medur Haarfliettan/⁊ Gulle vmheingianda/edur Klæd
aburde. 4 Helldur sa hulde Madur Hiartans a ospialladur/m⁊ hogværū/⁊ kyrr
lætum Anda/ þ er Dyrmætt fyrer Gude. 5 Þuiad so haꝼa eirneñ fordum Hei
lagar Kuiñur prijdt sig/þær sem a Gud vonudu/⁊ vndergieꝼnar voru sijnum eigeñ Moñum.
6 Lijka sem Sara var Abraham hlydug/⁊ kallade hñ Herra/huørrar Dætur þier erud ord
nar/ef þier vel giøred/⁊ erud eige so b stadlitlar.

Ephes. 5/25
Col. 3/18
1 Tim. 2/9
a (Ospiallader) Ad þeir sieu hreiner ⁊ riettelega a sig konner j Truñe.
Gen. 18/12.

b (Stadlitlar) Kuiñurnar eru aꝼ Natturuñe hræddar ⁊ jstødulitlar/ lata sig snøgt skielꝼa/Eñ þær skulu vera stadꝼastar ⁊ hughraustar/⁊ ecke so epter Kueña sid skielꝼast/þegar nøckur Motgangur kiemur ad Høndum.

1 Cor.7/3

7 LIka eirnenn/þier Mennerner/bwed vid þær med ſkynſeme / z giefed þui Kuennlega ſo
ſem þui breyſkuaſta ᶜVerkfære ſijna Heidran/ſo ſem eirnenn Samerfingium Nadarenn
ar Lijpſins / So ad ydart Bænahalld verde ei hindrad.

c (Verkpære) Aller Chriſtner Menn eru Guds Verkpære/enn Kuinnunar eru Veykare enn Madurenn/ bæde vppa Lijkaman/z lijka j Sinne z Giede / þar pyrer eiga Menn ad vægia henne med Skynſeme/ ſo ad þar verde ecke o ſamlynde ap/huar ap Bænennølldungis porhindraſt.

Proverb. 20/22
Rom. 12/17.
1 Theſſ. 5/15.
Pſalm. 34/15.
Eſa. 1/18.

8 ENn ad ælycktan/þa vered aller einhugader/Samþoluger/Brodurleger/Myſkunſa
mer/Liuper. 9 Endurgiallded ecke jllt med jllu/edur Skammarord ꝑ Skammaryrde/hell
dur þar j giegn bleſſed. Og vited ad þier erud þar til kallader/ þad þier Bleſſanena
erped. 10 Þui huør hann vill lifa/ z ſia goda Daga/ ſa ſtille ſijna Tungu/ ad hun tale eck
ert vont/z ſijnar Varer/ad þær ecke ſuijke. 11 Hann ſnue ſier fra jllu/z giore hid goda/leite Fri
darens/z hm epterpylgie. 12 Þui Augu DROTTins lijta til þra Riettlætu/z hns Eyru
til þra Bæna. Enn Auglit DROTTins lijtur til þra ſem jlla giøra.

Matth. 5/10.
Supra. 2/12.

13 Og huør er ſa ydr giete grandad/ef þier epterfylged hinu goda? 14 Og þott ad þier lijded
eirnenn ꝑ Riettlætesins ſaker/þa eru þi' þo ſæler/hrædeſt ei þra Ognan z ſkielpeſt ecke. 15 Enn
helged Gud DROTTinn j ydar Hiørtum. Vered z jafnlega reidubuner/andſuar ad giepa hu
ørium Manne/þeim ſem ſkials krefia af þre von ſem j ydur er. 16 Og þad med Hoguære og
Otta/hafande goda Samuiſku/ſo ad þr/ huørier af ydur a bak tala/ ſē af Illgiørdamønnu/
til ſkammar verde/ꝥ þeir hapa laſtad ydra goda vmgeingne j Chriſto. 17 Þui ꝥ er betra ef
þad er Guds vilie / ad þier fyrer Velgiordaſaker lided/enn ꝑ vondra verka ſaker. 18 Ap þui

Rom. 5/6
Hebre. 9/14

ad Chriſtur hefur eitt ſinn ꝑ vorar Synder lided / hinn Riettlæte ꝑ Ranglata/Vppa ꝥ hann
fornfære oſſ Gude/Og er deyddur epter Holldenu/enn lifande giordur epter Andanum.

Gene. 8/16.
Matth. 24/37.
d (Sættmæle) Stipulatio/ Þad Gud jnnbindur ſig vid oſſ med Náden-ne/ og vier med-tøkum þad

19 J Þeim ſama er hann eirnenn j burt geingenn/z hepur þm Andonum predikad / j Fiot
runum. 20 Huørier fordum Daga ei trudu/ þann tijd Gud eitt ſinn epterbeid/z Þol
enmæde hafde a Noa Tijd/nær Orkenn var tilbwenn/j huørre pæer/þad er ætta Sæl
er/hialpuduſt ꝑ Vatned. 21 Huørt ad nu eirnenn oſſ hialplega giører j Skijrnenne/huør pyr
er hitt er tilmyndud/Ecke burttekt Holldſins ſaurleika/helldr ᵈSættmæle godrar Samuiſku
vid Gud/fyrer vppriſu Jeſu Chriſti. 22 Sa ſem ad er j Himenen vpp farenn/til Guds hægre
Handar/Og Einglarner z hiner Vollduqu/z Kraptarner eru hm vndergiepner.

IIII

MEd þui ad Chriſtus hefur nu pyrer oſſ lided j Holldenu/Þa brynied ydur ei
rnenn med þui ſama Hugſkote. Þui huør a Holldenu lijdur/ſa lætur af ad ſy
ndga. 2 So ad hn þadan j pra/huad epterparande æpe er j Holldenu / life
eige Girndum Mannſins/helldur vilia Guds. 3 Þuiad ꝥ næger/ad vier høf
um þann vmlidna tijma Lijfdaganna lifad/epter Heidinglegum Vilia/ þa vi
er geingum j Lauſung/Loſtaſemdum/Dryckiuſkap/Ofæte/z Ofdryckium/
z j herfelegum Skurgodadyrkunum.

Ephe. 4/17
a (Hylur) Huør ſem elſkar ſinn Naunga/hann lætur ſig ecke til Reide reittann v rda/ Helldur vmlijdur hann alla hlute/huørſu miked ſem a mote hm verdur broted/ þad merker hier ad hylia margpiølda Syndanna. 1 Cor. 13. Kiærleikurenn lijdur allt. z ct.

4 Huad ed þa vndrar/þad þier eige med þeim hlauped / j þui ſama oheilſuſama Ohoofe/ z
Gudlaſtan. 5 Huørier Reikningſkap ſkulu giora hønum / ſem reidubwenn er ad dæma Lip
endur z Dauda. 6 Þuiad pyrer þad er eirnenn hinum Daudum Evangelium kunngiort/vppa
þad þeir dæmder verde/epter Mønnonum a Holldenu/ enn j Andanum lipe Gude. 7 Og endet
allra hluta tekur ad nalgaſt.
7 FYrer þui vered Hopſamer z ſparneitner til Bænanna. 8 Enn vmpram alla hlute/haped
jnnbyrdis gloanda Kiærleik/Þuiad Kiærleikurenn ᵃ hylr eirnenn fiølda Syndanna. 9 Ver
ed Gieſtriſner jnnbyrdis/an Møglunar. 10 Og þione huør ødrum/huør eirn med þeir
re giof ſem hn hefur ødlaſt/ſo ſem goder Forſtiornarmenn/margunnſlegrar Guds Nadar. 11
Ef nøckur talar/tale hn ꝥ ſo ſē Guds Ord/ Ef nøckur hefur Embætte/hn þione epter þr
re orku ſem Gud giefur/So ad j øllum hlutum verde Gud dyrkadur/fyrer Jeſum Chriſtum/Hu
ørium ſie Dyrd z Vellde/pra Eilijfd til Eilijfdar/Amen.

b (Bruna) Þad er Opſokn ſu oſſ reyner ſm Elldur enn reyner Gulled.

12 MIner Kiæruſtu/Ei ſkulu þier lata þann ᵇ Brunann vndra ydur(huør ydur hender/ſo
ad þier reinder verded) ſo ſē ad hente ydur nockud fæheyrt. 13 Helldur gledied ydur
ꝥ þier med Chriſto lijded/Vppa ꝥ þier eirnenn a Openberingar tijma hns Dyrdar/
mættud glediaſt z fagna. 14 Sæler erud þier/þa þier vanvirdter verded fyrer Nafned Chri
ſti/ Þuiad Andenn ſa ſem er Dyrdarennar/z Guds Ande hujlleſt yper ydur/Hia hinum verdr
hann laſtadur/ enn j hia ydur vegſamadur.

Enn

15 Eñ eingeñ ydar lijde so sem Makdrapare/ Þiofur eda Illuirkie/eda sa sem j c añarlegt
Embætte fellr. 16 Eñ ef hñ lijdur so s̄ añar Christeñ/þa skameſt hñ sijn ei/eñ dyrke Gud
j slijku tilfelle. 17 Af þui ad tijme er/þ Domureñ tilltake a Guds Hwse. Eñ byrieſt hñ fyrſt
a oss/Huør mun þa ender verda þra s̄ Guds Evangelio ecke trua? 18 Og ef hiñ Riettlæte
verdur varla foruaradr/Huar mū þa hiñ Ogudlege z Synduge byrtast? 19 Þar þ skulu þr s̄
lijda/ept' Guds vilia/hm̄ sijn' Sæler a hendr fela/ so s̄ trulyndū Skapara/j godū Verkū.

c (Añarlegt Embætte) Þeñan Løſt z Odygd/fremur Diøfulleñ allra hellſt/j þeim Falschriſtnu / Þeir vilia ætijd hafa nøckud ad giøra z stiorna/j þui hinu sama sem þeim verdur ecke befalad/ So sem nu giøra Byſku par z þr Andlegu/þeir stiorna Heimenum. Item/þeir Oeydarsømu Predikarar/z þeir sem sletta sier jnn j añarlegt Embætte/huad ad eru hæskasamleger z skadleger Meñ.

V

ÖLdungana sem a medal ydar eru/æmiñe eg/Samølldungur/ z Vottur Pijſl
aña sm̄ eru j Christo/z hluttakare Dyrdareñar s̄ openber skal verda. 2 Aled
þa Hiord Guds,/ sem ydur er a hendurfalen/z giæted vel ad/ ei nauduger/
helldur sialfuiluger /ei þ slæmlegs Aviñings saker/ helldur af godum vilia.
3 Eige so s̄ þr yfer a Moñonū drottna/.helldur vered fyrermynd Hiardareñ
ar. 4 So munud þier(nær hiñ ædſte Hirder mun birtast) Ovisnanlega Koro
nu Dyrdareñar medtaka. 5 Lijka eirneñ þier/huørier vnger erud/vered Olldungunum vnder
giefner. Allersaman vered huør ødrum vndergiefner/z hallded ydur b fast vid Lijtelæted /þt
Gud motſtendur Dramblatum/ eñ Lijtelatum giefur hañ Næd. 6 Fyrer þui lijtelæted ydr
nu vnder vollduga Guds Hønd/ so ad hñ vpphefie ydur a sijnum tijma. 7 Allre ydar Ahyg
giu varped vppa hañ/Þuiad hñ ber vmhyggiu fyrer ydur.
8 Vered sparneytner z vaked/ þuiad ydar Motſtandare Diøfulleñ geingur vm kring /sem
greniande Leon/epterleitande þeim hñ suelgie. 9 Motſtanded hønum ørugglega j Truñe/
Og vited ad ydar Brædur/þr sem j Heimenum eru/ hafa þa sømu Anaud lided.
10 Eñ sa Gud allrar Nædar/sem oss hefur kallad til siñar eilijfrar Dyrdar/j Christo Jesu
hñ same mun ydur/þier sem vm litla ſtund lijded/fullgiora/tilreida/styrkia/efla/ z stadfesta/
11 Þeim hinum sama sie Dyrd z Vellde/fra Eilijfd til Eilijfdar Amen.
12 Fyrer Siluanum ydar truañ Brodur (ad þui eg meina) hefe eg fært eina skrifad
ydur til/til Amiñingar/z til Vottunar/ad þetta er hin saña Guds Næd/þar þier jñe ſtan
ded. 13 Ydur heilsa þr / sem samt ydur vtvalder eru j Babilonia/ z miñ Sonur
Marcus. 14 Heilsed ydur jñbyrdis med Kiærleiksins Kosse/Fridur
sie med øllum þeim/sem ad eru j Christo Jesu/ Am̄.

Proverb. 11/31.
Jerem. 25/29.

a (Møñum) Cleros kallast hlotan edur Deilld/þ eitum sierhuerū fyrer hlotnan til deilest/ so kallar hier Petrus Kirkiusoknar meñ edur Þyngunauta/ Clerum/þad þra Soknar preſte a hendur faled er.

Psalm. 55/23.
Matth. 6/25.
Lucæ. 12/22
Ephe. 4/27.
Jacob. 4/7.

b (Fast) So ad audmykteñ meige hnytast huør vid adra/og til samans flietrast/Suo ad Diøfulleñ kunne huorke m̄ Slægdum nie Magt ad adskilia hana.

Formæle yfer hiñ annañ S. Peturs Pistel.

ÞEsse Pistill er mote þeim skrifadur/s̄ þ meina/Ad Christeleg Trua meige añ godra Verka vera. Fyrer þui amiñer hañ þa/þad þeir reyne sig fyrer Godverk/z verde so visser vppa Truna/Lijka so sem þ vt af Avextenum þeckiest Tried. Og vppbyriar so þar eptera Evangelium ad prysa/j giegn Maña Lærdomum/Og þad vier skulum alleina sta þad heyra/eñ øngua Maña Lærdoma/med þui hañ seiger/ad þar sie eige nøckurn tijma eñ nu neirn Spadomur/skiedur af Mañsins Vilia.

Fyrer þui varar hñ vid j ødrū Cap. ad vier tøkū oss vara þ þm̄ Følsk ū epterkōande Læren dū er med Verkeñ vmgangast/z þar fyrer Christo afneita/z straffar þa hina sømu hardlega/med þremur Oguárlegum Epterdæmum/og þa so riettelega afmalar z til myndar/medur þeirra Agyrnd Drambseme/Træsse/Frillulifnade/Hræsne/so ad þreyfa ma a/ad hañ meinar hina andlegu Stiett sem nu er/ sem alla Verølld hefur med siñe Agirnd vpp suelgt/z eitt sialfradt/holldlegt/ Veralldlegt Lijferne Trassuglega fremur.

J hinum þridia/auglijsar hañ/ þad hiñ efste Dagur mune bradlega koma/og þo ad þad þikie fyrer Mønnum Þusund ar vera/þa er þad þo fyrer Gude so sem eirn Dagur. Og skrifar huørneñ þad mune til ganga a sijdasta Deige/ þad ad aller hluter skule med Ellde verda forterder/hañ spaer og eirneñ fyrer / þad Folked mune a þeirre sømu tyd næsta Hædgiarnt vera/og vtan Truñe eckert hallda/lijka sem hiner Epicurei.

Eñ alls/þa vtuijsar hiñ fyrſte Cap. Huørneñ Christneñ skule standa a Tijmum hins skiæra Evangelij. Hiñ añar Cap. vtuijsar/huørneñ hun a til reika ad vera a tijmum Pauaña/og Maña Vppsetninga. Hiñ þridie Cap. auglijsar huørneñ hiedan j fra mune Folked/bæde Evangelium forsmæ og alla Lærdoma / og ecke neinu trua munu/huad nu hefur fullan framgang/þangad til ad Christur kiemur.

Hin̄ annar S. Pet
urs Pistell.
I

SImon Petrus/Þion & Postule Jesu Christi.
Þeim sem med oss þa somu Dyrmætu Tru hafa hloted / j Riettlætenu
þui sem ad vor Gud giefur/ & Lausnaren̄ Jesus Christus.
2 Gud giefe ydur mykla Náad & Frid/ fyrer Kyn̄ing Guds / & Jesu Christi
vors DROTTins.
3 AF þui oss eru allshættader han̄s Gudleger kraptar veitter (huorier
til Lijfsins & Gudlegs Athæfes henta) ꝼ vidurkien̄ing þess sem oss
hefur kallad/ fyrer sijna Dyrd & Dygd. 4 Fyrer huoria þau Dyrmætu & hin allra stærstu
Fyrerheit eru oss giefen̄/ sem er ad þier fyrer þad sama hluttakarar yrdud Gudlegrar Nátt
uru/ ef þier flyed forgeingelegar Girnder Verralldaren̄ar.
5 Þui hafed þar alla kappsmune a/ Og audsyned j yduarre Tru Dygdena/ & j Dygden̄e Vi
tsmunena. 6 Og j Vitsmununū Hoofsemena/ & j Hoofsemen̄e Þolenmædena/ & j Þolenmæ
den̄e Gudræknena. 7 Og j Gudræknen̄e Brodurlegan Kiærleika/ & j Brodurlegū Kiærleika
almen̄elegan̄ Kiærleika. 8 Þui ef þetta er gnoglegt hia ydur/ þa mun þad ecke læta ydur ve
ra lata nie Oauaxtarsama/ j vidurkien̄ingu vors DROTTins Jesu Christi. 9 En hn̄ sem
þta hefur ei/ sa er blindur/ & falmar med Hendenne/ & forgleymer hreynsun sin̄a fyrre Synda.
10 Fyrer þui/ kiærer Brædur / Legged þess meire Kappsmune a ydra kallan & Vtualning ad
stadfesta. Þui ef þier giored þad/ munu þier eige hrasa. 11 Og mun ydur so rijkuglega gief
en jn̄gangur verda j æfenlegt Rijke vors DROTTins/ & Lausnara Jesu Christi.
12 FYrer þui vil eg eige læta hia lijda ad Amin̄a ydr jafnlega vm þta/ þo ad þier vited
þ/ & erud styrkuer j nalægū San̄leika. 13 Þuiad eg helld ꝧ tilheyrelegt/ so leinge s
ad eg em j þessu Hreysie/ ad vppvekia/ & a ad min̄a ydr. 14 Þui eg veit/ ꝧ eg mū snar
lega mitt Hreyse af leggia/ so sem vor DROTTin Jesus Christus hefur mier opinberad.
15 En̄ eg vil kapps vm kosta/ ꝧ þier jafnā epter mijna vtfor/ hefdud slijkt til mikils ad hallda.
16 Þuiad eige hofū vier þm̄ dæmafrodū frasognū epterfylgt/ þa vier giordū ydur kun̄an Kr
apt & hingadkomu vors DROTtins Jesu Christi/ Helldur hofū vier sialfer sied hans Dy
Matth. 17/5 Mar. 9/7 Luc. 9/35. rd. 17 Þan̄ tijd/ han̄ af Gude Fodur medtok Dyrd & Heidran/ fyrer Raustena s̄ til hans skie
de j mikellre Dyrd/ a þan̄ hátt/ Þesse er min̄ elskulegur Sonur/ a huoriū eg hefe þocknan.
18 Og þssa Raust heyrdū vier af Himnū koma/ þa er vier vorū m̄z hm̄ vppa Fiallenu helga.
19 Vier hofū eitt oflugt Spádōs Ord/ & þier giored vel/ þier hafed þar gát a/ so s̄ ad þui
Liose er skijn j Myrkuum stad/ þar til Dagurē birter/ & Morgunstiarnan̄ vpprennur j ydrum
2 Tim. 3/16. Hiortū. 20 Og ꝧ skulu þier fyrst vita/ ad eingen̄ Spádomr j Ritninguñe skier af eigenlegre
vtleggingu.. 21 Þui þar hefur eige enn nu neirn Spádomur / epter Man̄sins vilia fram
fluttur ved/ Helldur af heilogū Anda til knwder/ hafa þr Guds heilager Men̄ talad.

II

EN þr voru & so Fals Spámen̄ m̄zal Folksins. Lijka s̄ þr mūu & eirnen̄ a m̄z
al ydar verda Lygesamer Lærendr/ s̄m jafnframt jn̄leida munu hæskasamle
Judæ Pist. gar tuidrægner/ & afnepta DROTTne/ þm̄ sem þa hefur endurkeypt / Og
munu yfer sialfa sig leida snoggua Fyrerdæming. 2 Og marger munu epter
fylgia þra fordiorfun/ fyrer huoria San̄leiks vegurē mun lastadur verda.
3 Og ꝼ Agirne og vppdycktud Ord / munu þr høndla vid ydur/ Huørra Do
ms afelle mun ei leinge duelia/ & þeirra Fyrerdæming sefur eige.
Job. 4/18. 4 ÞVi ef Gud hefur ei þyrmt Englunū/ þm̄ s̄ syndgudust/ helldr hefur steypt þm̄ med
Hleckiū Myrkran̄a til Heluitis/ & ofurgiefed þa/ ꝧ þr til Domsins vardueittust. 5
Gen. 7/1. Og hefur ei þyrmt hin̄e fyrre Verolld/ helldur varduestte Noa/ þan̄ Riettlætis Predi
kara sialfan̄ attūda/ & jn̄leidde so Floded/ yfer Verolld hin̄a Ogudlegu. 6 Og hefur Borg
Gen. 19/24 ernar Sodoma & Gomorra ad Oſku giort/ vmturnad/ & fordæmt/ setiande þr med þm̄ Ogud
legu Epterdæme/ sem seirna meir koma mundu. 7 Og frelsade hin̄ Riettlæta Loth/ huoriū
sa skam̄arlegur Lydur alla Meinsemd giorde/ med þra Saurlegu Lijferne. 8 Þuiad m̄z þui
han̄ var Riettlætur/ & bygde a medal þra/ so ad hn̄ hlaut ad sia ꝧ & heyra/ Þa kuoldu þeir

Dag fra

Dag fra Deige/þa riettlꝍtu Sꝍlu/m̄z þra ranglꝍtū Verkū. 9 DROTTiñ kañ þa Gud
hrꝍddu vr Freistneñe ad ƀrelsa / eñ hina Ranglatu ad varduceita til Kualaña a Dag Dom
sins. a (Olmusu) þad er/ aß Kyrkiuñar rentu z jñtekt/huar þeir giøra eckert ƀyrer/z spott a ydur þar a oßan/ ꝥ Entryphontes merkia þa sem haßa adra ad Leik og Gamne/ sem spotta Meñ sem adra Gycke/ þeim til skada/z vilia þar til haß a þssa syna Synd ostraßßad.
10 EN eirna mest þa sem Holldenu epterƀylgia/j saurugum Girndū/ z Herradomeñ for
sma/eru Drÿstuger/Siergoder/ei skielƀandest Tignaruelldeð ad lasta. 11 Þar þo Ei
nglarner/ þeir ed meira mꝍtt z Krapt hafa/ei bored gieta þañ Lostunardom j giegn
sier af DROTTne. 12 Eñ þr eru so sem skynlaus Kuikende/ huor af Nꝍtturuñe eru þar
til fꝍdd/ ꝥ þau veidd z slꝍtrud verde. Þeir lasta ꝥ/ huad þr eckert afuita/ z munu ƀfarast
j sijnu fordiarƀanlegu atħæƀe. 13 Og Ranglꝍtis verdlaun þar aß hliota. Þeir hallda ꝥ Sꝍl
gꝍte daglegar Krꝍsingar/ þeir eru Skomm z Laster/ bramla aß ydar a Olmusu/ og bra
sta vt aß ydru. 14 Hafa Augun full Hordoma/ z lꝍta ecke varna sier ad syndga/z giña
ad sier lauslyndar Sꝍler/Hafa j giegnū smoged Hiarta af Agirne/Bøluad Folk. 15 Yfer
gieƀande riettan veg/z ƀara viller/z epterfylgia veige Balaams sonar Bosor/huor ad elska
de verdlaun Ranglꝍtesins. 16 Eñ hñ fieck straffan siñar yƀertrodningar/ s̄ var/ Ad ꝥ mꝍl
lausa klißbꝍrelega Dyr talade Mañlegre Raust/z aptrade so Spꝍmañsins Fꝍuisku.
17 Þeir eru Bruñar an Vatns/z Sky af Huirfilvinde driƀeñ/huoriū ad varduceitest Myr
krañа Dyma ad eilijfu. 18 Þui þr tala drambsøm Ord Hiegyliuñar/Og teygia ꝥ b Munad
seme til holldlegra Gyrnda/þa hina sm̄ riettelega vmflyder voru/z nu vegarviller ganga. 19 Joh. 8/24.
Og heita þm̄ Frelse/s̄ þr eru þo sialfer Fortoƀunareñar Þionar. Þui aß huoriū sem nock Rom. 6/20
ur er yƀeruñeñ/þess Þion er hñ ordeñ/20 Þui ƀyrst þr eru vmflyder Saurende Veralldareñ
ar/ꝥ Vidurkieñing DROTTins / z Lausnarans Jesu Christi/ eñ verda sijdan aptur j hid Matth. 12/45
sama/vafder z yferuñer/þa er hia þeim ꝥ sijdara orded verra hinu fyrra. 21 Þui betra vꝍre Luc. 11/26
þeim ꝥ/ad þr heƀdu ecke þeckt Riettlꝍtesins Gøtu/eñ ꝥ þr þecke hana/z vmuendu sier j fra
þui heilaga Bodorde/s̄ þeim er giefed. 22 Sañlega hender þa ꝥ/huad j søñum Ordskuide Pro. 26/11
plagar ad seigiast/Ad Hundureñ etur vpp aptur sijna Spyiu. Og þueiged Suin vellter sier
aptur j Saurnum.

b (Munadseme) So sem þaueñ med ƀorbode Hionabandsins / heƀur vppƀyllt Heimeñ/ med allrahanda Oþockꝍnlegu Lyƀerne, z hrꝍdelegum Holldlegum Syndum.

III

HEsse er sa añar Pistill s̄ eg skrifa ydur/ hiner Kiꝍrustu/j huoriū eg vppueck
z amiñe yduart skiꝍrt Hugskot. 2 So ad þier hugleided þau Ord/sm̄ ydr adr
ƀyrerƀram̄ eru sogd af Heilogū Spꝍmoñū/z vorn Bodskap/vier sm̄ erum
Postular DROTTins z Lausnarans.
3 OG j ƀyrstu þa vited / ꝥ a sijdustu Dogum munu koma a Spottarar/ 1 Tim. 4/1
huorier epter þra eigenlegum girndum munu ganga. 4 Og seigia/ 2 Tim. 3/1.
Huar er Fyrerheit hans tilkomu? Þui þadan j ƀra Fedurner soƀnudu/ blijfa aller hluter/so Judæ pist. v. 18
sem af Vpphaƀe Skiepnaña vered er. 5 Þui af þuerød vilia þr eige vita ꝥ / ad himeneñ Ezech. 12/27
eirneñ var ƀordum tijd/Þar med/þad Jordeñ af Vatnenu/ z j Vatnenu stood/ ƀyrer Guds
Ord. 6 Þo vard sem ꝍdur Verolldeñ j þñ tijd fyrer þau somu med Vatzflodenu fordiorfud. (þau sømu) Orded z Vatned.
7 So z eirneñ sa Himen z Jørd s̄ nu er/verda ꝥ hñs Ord sparud/so ꝥ þau Elldenum vard
ueitt verde/a Dag Domsins/z fyrerdꝍmingareñar Ogudlegra Manna. a (Spottarar) eru Gudleysingiar Epicurei/ Saduczæi / sem huørke trua eitt nie añad z liƀa so aƀram̄/ epter sijnum eiginlegum vilia/ edur se sem Petrus seiger/ epter sijnum eigen gyrndum/ giøra huad þeir vilia/ z þad sm̄ þeir haƀa mestu Lysting til/ so sem vt er siaum ƀyrer Augunum.
8 Eñ eitt sie ohuled fyrer ydur/hiner kiꝍrustu/Þad eirn Dagur ꝥ DROTTne/er sm̄ Þus
und Aar/z Þusund Aar so sem eirn Dagur. 9 DROTTiñ seinkar ei/sijnu Fyrerheite/ so
sem sumer hallda ꝥ ꝥ seinkun/Helldur hefur hñ Þolenmꝍde vid oss/z vill ei ꝥ nockur ƀorfarast/
est/helldur ꝥ huør Madur snue sier til yƀerbotar. 10 Eñ Dagur DROTTins mun koma
s̄ Þioƀur vm Nott/a huørium Himnarner munu forganga med storbrestum/eñ Hofudskiep
nurnar brꝍdna/z Jorden/z þau Verk sem þar eru jñe/munu vpp breña.
11 Med þui ad allt ꝥta sk̄ nu ƀorganga/Huilijkū byriar ydr þa ad vera/med Heilogu Athæ
fe/z gudrꝍkelegū Verkū? 12 So ad þier epterbided z skūded ad þre Tilkōu þss DRottins dag
sins/a huiū Himnarner munu af Eldde forgāga / z Hofudskiepnurnar af hita bradna. 13 Eñ
vier vꝍntū epter nyū Himne/z nyrre Jordu/epter hñs ƀheite/j huiū ad Riettlꝍted bygger.
14 FYrer þui mijner kiꝍrustu/m̄z þui þier skulud þssa vꝍnta/þa kostgiꝍfed/ꝥ þier ꝥ hm̄
oflecklader z ostraffanleger/j Fridnū fundner verded. 15 Og Þolenmꝍde vors DRO
TTins hallded ꝥ ydra Sꝍluhialp/ Sm̄ ydur eirneñ vor elskulegur Broder Pꝍll/ Rom. 2/4
epter þeirre Speke ed honum er gieƀeñ/ skrifad hefur. 16 So sem ad hañ j olluñ Briefū þar Pꝍlus.

vmrædir / j huorium ad eru sumer hluter þunger ad skilia / huoriu hiner ofrodu ꝛ ostodugu rangsnua / so sem eirnen odrum Ritningū / til sinrar eigenlegrar Fyrerdæmingar.
17 En þier miñer elskuleger / mz þui þier þ fyrerfram vited / þa vakted ydur / þad þier ecke þ villu Nidurlausra Mañа / fraleidder verded / ꝛ af falled j fra ydrum eigenlegum stadleik. 18
Helldur vaxed j Nadeñe / ꝛ vidurkieñingu vors DROTTins / ꝛ Lausnarans Jesu
Christi. Þeim sama sie Dyrd / nu ꝛ ad Eilifu / AMEN.

Formæle yfer þa þria
S. Johañis Pistla.

ÞEsse hiñ fyrste Pistell S. Johañis / er riettelega eirn Postuligur Pistill / ꝛ skyllde med riettu / strags hans Gudspiollum epter fylgia. Þuiad lyka so sem hañ j Gudspiollunū Truñe fram fylger / lyka so mæter hañ hier j þessum pistle / þeim sem sier hrosa af Truñe / an verkaña / Og kieñer margfallдlega / þad Verkeñ eige epterblyfe / huar ed Truen er. En ef Verken verda eige / þa er su Trua ecke riettelег / helldur Lygie ꝛ Myrkur. En þetta sama giører hann eige med Ognan Løgmælsins / so sem S. Jacobs pistill giører / helldur lockar hñ oss til / þ vier eirnen skulū elska / lyka sem Gud hefr oss elskad.

Hañ skrifar hier ꝛ eirneñ jñe / hart j giegn þeim / Cherentiansku / og j giegn Anda Antachristsins / sem þa þegar j þad siñe vpphoof Christo ad afneita / þad hañ hefde Holldgan a sig teked / huad nu allra fyrst hefur siñ fullañ framgang / Þui þott vær nu vm stunder ecke openskarlega afneitum med Muñenum / þ Christur hafe Holldgan a sig teked / þa afneita þeir þo þui med Hiartanu / med Lærdomenum / ꝛ med Lifnadenum. Þuiad huør ed fyrer syn verk og giørder / vill fromur ꝛ hialplegur verda / hañ giører jafnt lyka so miked / sem sa er Christo afneitar. Af þui ad Christur hefur þar fyrer Holldgan a sig teked / þad hañ oss an vorra Verka / alleinasta fyrer sitt Blod / Riettlæta ꝛ hialplega giørde.

So stryder nu þesse pistell j giegn badum Pørtum / sem er j giegn þeim / ed aluarlega an Verkaña vilia j Truñe vera / ꝛ giegn þeim sem med synum Verkum vilia fromer verda. Og helldur oss so vppa þetre riettu Midgøtu / þad vier fyrer Truna verdum fromer ꝛ Syndalauser. Og þar epter / nær vier erum fromer / þa jdkum sialfkrafa Kiærleikañ ꝛ Goduerk / fyrer Guds saker / an allrar epterleitingar vors Abata.

Hiner adrer tueir Pistlarner eru ønguer Lærdoms pistlar / Helldr Epterdæme Kiærleiksins / ꝛ Truareñar og hafa eirneñ eirn riettan postulegan Anda.

Hinn Fyrste S. Johanis Pistill.

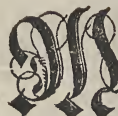
I

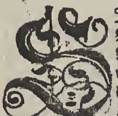
Ad er var af Vpphafe / huad vier heyrdū / huad vier saū
mz vorū Augū / ꝛ huad vier skodudū / ꝛ vorar Hendr a tokū /
vm Ord Lyfsins. 2 Og Lyfed er openberad / ꝛ vier saū / ꝛ
vottū / ꝛ bodū ydur Lyfed þ æfenlegt er / huort ad var hiа
Fodurnū / ꝛ byrtest oss. 3 Huad vier sæum ꝛ heyrdū / þ bod
um vier ydur / so ad þier hefdud samfielag med oss / ꝛ vort
samfielag sie med Fodurnum / ꝛ med hñs Syne Jesu Chri
sto. 4 Og þta skrifum vier ydur / vppa þad ydar Fognudr
sie fullkomlegur.
5 Og þta er Bodskapureñ huorn vier heyrdum af hm̃ /
Joh. 8/12 ꝛ bodum ydur / þ Gud er Lios / ꝛ eingeñ Myrkur eru j hm̃.
6 Ef ad vier seigium / þ vier hofum samfielag med hm̃ / ꝛ
gongum j Myrkrenu / þa liugū vier / ꝛ giorum ecke Sañ
leik. 7 En ef vier gongū j Liosenu / lyka sem hñ sialfur j
Heb. 9/14. Liosenu er / þa hofum vier samfielag jñbyrdis. Og Blo
1 Pet. 1/19 ded Jesu Christi hñs Sonar / hreinsar oss af ollum Syn
Apoc. 1/5. dum.
Aller eru Syndarar. 8 Ef ad vier seigium / Vier hofum ongua Synd / þa villum vier sialfa oss / ꝛ Sañleikureñ
1 Reg. 8/45 er ecke j oss. 9 En ef vier vidurkieñum vorar Synder / þa er hñ trwr ꝛ Riettlætur / so ad hñ
2 Par. 6/36. fyrergiefur oss vorar Synder / ꝛ hreinsar oss af ollu Ranglæte /. 10 Ef vier seigium / ad eige
Prover. 20/9. Eccl es. 7/21 hofum vier syndgad / þa giorum vier hñ ad Liugara / ꝛ hans Ord eru þa ecke j oss.

II

Mijn

Jin Barna korn/ Þetta ſkrifa eg ydur til/ ſo ad þier ſyndged eige. Og ef ein Rom. 8/34.
huør ſyndgar/ þa hofū vier Arnadarmañ hia Fodurnū/ Jeſum Chriſtum
hañ Riettlæta. 2 Og hñ ſame er forlÿkun fyrer vorar Synder. Eñ eige ei
naſta fyrer vorar/ helldur eirneñ fyrer allrar Verallдareñar. 3 Og þar af
vitum vier þad vier þeckium hñ/ ef ad vier varduetū hñs Bodord. 4 Huør
ed ſeiger/ eg þeckt hañ/ ⁊ helldur ecke hñs Bodord/ ſa er lÿgare/ ⁊ j þuilÿk
um er eingeñ Sañleikur. 5 Eñ huør hans Ord varduciter/ j þm̃ er ſañarlega Guds Kiær
leike fullkomlegur. Þar af þeckium vier/ þad vier erum j hm̃. 6 Huør hñ ſeiger ſig j hønum
vera/ ſa ſkal og ganga/ lÿka ſem hañ hefur geinged.
7 Brædur/ eg ſkrifa ydur ecke nytt Bodord/ helldur gamallt Bodord/ þad þier hafed fra vpp
hafe haft. Þad gamla Bodord er þ Ord/ huørt þier hafed heyrt fra vpphafe. 8 Og eñ ap
tur ſkrifa eg ydr nytt Bodord/ þ ſañarlegt er hia hm̃/ ⁊ hia ydur. Þt Myrkureñ eru fram hia Joh. 13/34
geingeñ/ ⁊ hid ſaña Lioſed ſkÿn nu. 9 Huør hñ ſeiger ſig j Lioſenu vera/ ⁊ hatar ſiñ Brod
ur/ ſa er eñ nu j Myrkrunū. 10 Huør ſiñ Brodur elſkar/ hañ blÿfur j Lioſenu/ ⁊ j hia hønū
er eingeñ hneyxlan. 11 Eñ huør ſiñ Brodur hatar/ ſa er j Myrkrenu/ ⁊ ræfar j Myrkrenu
⁊ veit ei huørt hñ geingur/ þuiad Myrkureñ hafa hans Augu forblindad.
12 Kiæru Børn/ eg ſkrifa ydur þad/ ad ydur verde Syndernar fyrergiefnar/ fyrer hans Na
fn. 13 Eg ſkrifa ydur Fedrunum/ þuiad þier þecked hañ ſem af Vpphafe er. Eg ſkrifa yd
ur Æſkumøñū/ þuiad þier hafed hañ Hreckuiſſa yferuñed. 14 Eg ſkrifa ydur Smabørnun
um þt þier þecked Fødureñ. Eg hefe ſkrifad ydur Fedrunū/ þui þier þeckied hñ ſem af Vpp
hafe er/ Eg hefe ſkrifad ydur Æſkumøñum/ ad þier ſtyrkuer erud/ og þad Guds Ord blÿfur
hia ydur/ og þier hafed hañ Hreckuiſſa yferuñed.
15 Eige ſkulud þier Heimeñ elſka/ nie neitt þ j Heimenū er. Ef nockur elſkar Heimeñ/ j hm̃ [a] Fyſn Holldſins
er ecke Kiærleike Fødurſins. 16 Þui allt þ j Heimenum er (ſm̃ ad er [a] Fyſn Holldſins/ ⁊ Fyſn er Saurlyfe. Fir
Augnaña/ ⁊ Drambſamt Lÿferne) þad er ecke af Fødurnum/ helldur af Heimenū. 17 Og nd Augnanna
Heimureñ forgeingur/ ⁊ hñs Fyſn. Eñ huør ad Guds vilia giører/ ſa blÿfur ad eilÿfu. er Agirne ⁊ Ryk
18 Ørn/ þad er hin ſÿdaſta ſtund/ ⁊ ſm̃ þier hafed heyrt þ Antachriſtur kiemr/ Og nu domur. Eñ Dra
Beru marger Antachriſtar ordner. Huar af vier vitum/ ad þad er hin ſÿdaſta ſtund. mbſamt Lyferne
19 Þeir eru fra oſſ vtgeingner/ eñ þeir voru ecke af oſſ. Þui hefdu þr ved af oſſ/ þa he er Lofgirne/ Ry
fdu þr hia oſſ blifed. Eñ vppa þ þr augliosſer verde/ þad þeir eru eige aller af oſſ. lld ⁊ Metord/ og
20 Og þier hafed Smurningena af þeim ſ Heilagur er/ ⁊ þecked allt. 21 Eg ſkrifade ydr ei/ Hroosan/ og vil
ſo ſ þ viſſu þier eige Sañleikeñ/ Helldur vited þier hñ/ ⁊ vited þ eingeñ Lygie vt af Sañleik ſa mikels met
anum kiemur. 22 Huør er Lÿgareñ/ vtan ſa ſem neitar ad Jeſus er Chriſtur? Þad er ſa An en vera.
tachriſtur ſem neitar Fødurenn og Sonenn. 23 Og huør Synenum afneitar/ hann hef
ur ⁊ ecke Fødureñ/ huør hñ vidurkieñer Soneñ/ hañ hefur ⁊ Fødureñ. 24 Huad þier hafed
nu heyrt af Vpphafe/ þ blÿfe hia ydur. Ef þ blÿfur hia ydur/ huad þier af vpphafe haf
ed heyrt/ þa munud þier hia Synenū ⁊ hia Fødurnū blÿfa. 25 Og þetta er Fyrerheited hu
ørt hñ hefur oſſ lofad/ ſ er eilÿft Lÿf. 26 Þetta hefe eg ſkrifad ydur til/ af þm̃/ huørier ydur
afuega leida. 27 Og Smurningeñ ſ þier af hm̃ hafed meteked/ blÿfr hia ydr/ ⁊ þi' þurfed
ei ad neirn kieñe ydur/ Helldur ſo ſem ſu Smurning kieñer ydur alla hlute/ þa er þ Sañinde
⁊ eingeñ Lygd. Og ſ hun hefur ydur kieñt/ þa blÿfed j hm̃. 28 Og nu Børn/ blÿfed j hm̃/
Vppa þ/ nær hñ mun openberaſt/ ad vier hofum Diørfung/ ⁊ verdū ei ꝼ hm̃ ad hneyxlan j
hñs tilkomu. 29 Fyrſt þier vited hñ er Riettuÿs/ þa vited eirneñ/ þ huør Riettuÿſena giører
ſa er af hm̃ fæddur.

III

Jaed/ huilÿkañ Kiærleika þ Fadereñ hefur oſſ audſynt/ Ad vier ſkulū Guds
Børn kallaſt. Fyrer þui þecker ydur Heimureñ ecke/ þt hñ þecker hñ eige. 2
Mÿñer kiæruſtu/ vier erū nu Guds Børn/ ⁊ þ er eñ ei openberad huad vier
verda munum/ Eñ vier vitum/ þa þ byrtaſt mun/ þ vier munū hm̃ lÿker ver
da/ þui vier munum hñ ſiæ/ ſo ſem ad hñ er. 3 Og huør eiñ er þuilÿka Von
hefur til hñs/ ſa hreinſar ſig/ lÿka ſ ad hñ er hreiñ. 4 Huør Synd giører/ ſa
giører rangt/ ⁊ Synden er hid ranga. 5 Og þier vited þ hñ hefur byrſt/ Vppa þ hañ vorar Eſa. 53/4
Synder burt tæke/ ⁊ eingeñ Synd er j hm̃. 6 Huør j hm̃ blÿfur/ ſa ſyndgar ecke/ huør hañ 1 Pet. 2/22
ſyndgaſt/ ſa hefur hañ eige ſied nie þeckt.

7 Barna korn/Lated onguan villa ydur. Huor Riettuiſſena giører/ ſa er Riettuis/ſlijka ſē
Joh. 8/44. hn̄ er Riettuiſ s. 8 Huor Syndena giører ſa er af Dioflenum/ꝥt Dioffullen̄ ſyndgar aß vpp
haße. Þar til byrteſt Guds ſon/ ad hañ nidur briote Diøfulſins Verk. 9 huør af Gude er
ßæddur/ſa giører eige Synd/ꝥt hn̄s Sæd blijfur hia hm̄/ ꝛ hn̄ getur eige ſyndgaſt/ꝥt hn̄
er aß Gude ßæddur. 10 Þar af eru auglios Guds Børn/ꝛ Diøfulſins Børn. Huør hn̄ ei gi-
rer Riettuiſſena/ſa er ecke af Gude/ꝛ huør ei elſkar ſiñ Broder.
Joh. 13/34. 11 Hviad ꝥ er ſa Bodſkapur/ huørn þier haßed heyrt ßra Vpphafe/Þad vier ſkulum el
ſka oſſ jn̄byrdis. 12 Ecke ſem Cain ſa aß hinum Vonda var/ꝛ j hel ſlo ſiñ Brodur.
Gen. 4/8. Og ꝥ̇ huad j hel ſloo hn̄ hn̄? Þui hn̄s Verk voru vond/ꝛ hn̄s Brodurs riettßerdug.
13 Vndreſt ecke Brædur mijner/þo Heimuren̄ hate ydur. 14 Vier vitum ꝥ vier vr Daudan
Joh. 15/13. um erum komner til Lijfſins/ꝥt vier elſkum Brædurnar. 15 Huør hn̄ elſkar eige ſiñ Brodur/
Matth. 5/22 ſa blijfur j Daudanū. Huør ſiñ Brodur hatar/ſa er Mañdræpare/Og þier vited ꝥ Mañ
draparen̄ hefur eige eilijft Lijß hia ſier blijfanda.
Joh. 15/13 16 Aß þui þeckiū vier Kiærleikañ/ad hn̄ hefur ſett ſitt Lijf vt ꝥ̇ oſſ/Og vier ſkulū eirnen̄ ſet
ia Lijfed vt ꝥ̇ Brædurnar. 17 En̄ nær nockur hefur þeſſarar Veralldar Audæfe/ꝛ ſier ſinn
Jacob. 2/15. Brodur Naud lyda/ꝛ lykur ſitt Hiarta til ꝥ̇ hm̄ / Huørnen̄ blijfur Guds Kiærleike hia hm̄?
18 Mijn Barnakorn/elſkum eige med Orde ꝛ Tungu/helldur med Verke ꝛ Sañleika.
19 Har af þeckium vier/ þad vier erum af Sañleiknū/ꝛ kuñum ad ſtilla til frids vor Hi
örtu/ fyrer hønum. 20 So þo ad vort Hiarta fordæme oſſ/ad Gud er meire voru Hi
arta/ꝛ þecker alla hlute? 21 Þier Aſtſamleger/eß vort Hiarta fordæmer oſſ eige/ þa
Joh. 16/24 høßū vier diørßung til Guds. 22 Og huad vier bidium/ꝥ munum vier af hm̄ ødlaſt/ Þuiad
Infra 5/14 vier geymū hans Bodord/ ꝛ giørū huad ꝥ̇ hm̄ þægelegt er. 23 Og þetta er hans Bodord/ꝥ
Joh. 6/29. vier truum a Naßn hn̄s Sonar Jeſu Chriſti/ꝛ elſkum huør añan/ſo ſē ꝥ hn̄ gaß oſſ Bodor
Joh. 14/23 ded. 24 Og huør hn̄ varduciter hn̄s Bodord/ſa blijfur j hm̄/ ꝛ hn̄ j hm̄. Og þar af þeckiū
vier/ꝥ hn̄ blyfur j oſſ/vtaß þeim Anda/huørn hn̄ hefur gießed oſſ.

IIII

Hier aſtſamleger/trued ei huørium ſem einū Anda/Helldur reyned Andana/
huørt þeir eru af Gude. Þuiad þar eru marger Fals ſpæmen̄/j Verølldena
vtgeingner. 2 Þar af ſkulu þier Guds Anda þeckia/Huør Ande ſē vidurkien̄
er/ꝥ Jeſus Chriſtus ſie j Hollded komen̄/ ſa er af Gude. 3 Og huør Ande ſē
ei vidurkiener/ꝥ Jeſus Chriſtus ſie j Holldenu komen̄/ſa er ei af Gude/Og
þad er ſa Ande þeſſ Antechriſts/aß huørium þier haßed heyrt/þad hn̄ muñ
de koma/ꝛ er nu þegar j Heimenum. 4 Barna korn/ þier erud af Gude/ꝛ haßed hina yfer
uñed. Þuiad ſa j ydur er/hañ er hinū meire ſem j Heimenum er. 5 Þeir eru aß Heimenū/fy
rer þui tala þeir vt af Heimenū/ꝛ Heimuren̄ heyrer þeim. 6 Vier erum af Gude/ꝛ huør hn̄
Joh. 8/47 vidurkiener Gud/ſa heyrer oſſ/huør hn̄ er ei aß Gude/ſa heyrer oſſ ecke/Þar aß þeckium vi
er Andan Sañleikſins/ꝛ Andañ Villudomſins.
7 Hier aſtſamleger/elſkū oſſ jn̄byrdis/Þuiad Kiærleikuren̄ er af Gude/ꝛ hū hn̄ elſkar
ſa er aß Gude ßæddur/ꝛ þecker Gud. 8 Huør hn̄ elſkar ecke/ſa þecker ei Gud/þuiad
Gud er Kiærleikuren̄. 9 J þui openberadeſt Kiærleike Guds vid oſſ/ꝥ Gud ſende ſiñ
Joh. 3/16 eingieten̄ Son j Heimen̄/ad vier ſkylldū ꝥ̇ hañ lifa. 10 Þar jñe er Kiærleikuren̄. Eige þad/
vier elſkudū Gud/helldr ꝥ hn̄ elſkade oſſ/ꝛ ſende ſiñ Son/til forlijkunar ꝥ̇ vorar Synder.
11 Þier aſtſamleger/fyrſt ꝥ Gud hefur oſſ ſo elſkad/þa ſkulū vier eirnen̄ elſka oſſ jn̄byrdis.
Joh. 1/18. 12 Eingen̄ hefur Gud nockru ſiñe ſienañ. Ef ad vier elſkū oſſ jn̄byrdis/ þa blijfur Gud j oſſ/
1 Tim. 6/16 ꝛ hn̄s Kiærleike er ßullkomlegur j oſſ. 13 Þar af þeckium vier/ꝥ vier blijßū j hm̄/ꝛ hn̄ j oſſ/
þuiad hn̄ heßur giefed oſſ af ſijnū Anda. 14 Og vier ſæū/ꝛ vitnum / ꝥ Faderen̄ hefur ſent
Sonen̄ til Heimſins lauſnara. 15 Huør nu vidurkiener/ꝥ Jeſus er Guds Sonur/j þeim blijß
ur Gud/ꝛ hn̄ j Gude. 16 Og vier høfū þeckt/ꝛ truad þm̄ Kiærleika/ſem Gud hefur til vor.
Gud er Kiærleiken̄/ꝛ huør j Kiærleiknum blijßur/ſa blijßur j Gude/ꝛ Gud j hm̄. 17 J þui
er Kiærleikuren̄ fullkōlegur hia oſſ/ vppa ꝥ vier høfū Diørfung a Deige Dōſins/ Þuiad ſlij
ka ſem hn̄ er/ſo erum vier eirnen̄ j þeſſum Heime. 18 Hrædſla er ei j Kiærleikanum/ helldr vt
drijfur fullkomlegr Kiærleike hrædſluna/þuiad hrædſlan heßur Kuøl/En̄ huør hn̄ hrædeſt/
ſa er ecke fullkomlegur j Kiærleikanum.

19 Elskum oss han̄ elska/þui hn̄ hefur elskad oss fyrre. 20 Ef einhuør seiger/Eg elska Gud
& hatar sin̄ Brodur/sa er Liugare. Þui huør hn̄ elskar ecke sin̄ Brodur/huørn hn̄ sier/Hu̇
nen gietur sa Gud elskad þan̄ er hn̄ sier eige? 21 Og þetta Bodord høfum vier af hm̄/þ hu̇
hn̄ elskar Gud/han̄ elske & eirnen̄ sin̄ Brodur

V

HVør hn̄ truer þ Jesus sie Christur/sa er af Gude Fæddr. Og hu̇ ed elsk^r þn̄
s̄ hn̄ hefr fædt/sa elsk^r & eirnen̄ þn̄ s̄ af hm̄ er fæddr. 2 Þar af þeckiu̇ vier/þ
vier Guds Børn elsku̇/nær vier elsku̇ Gud/& hølldu̇ hans Bodord. 3 Þuiad Matth. 11/30
þad er Kiærleiken̄ til Guds/þad vier hølldum hans Bodord/ & hans Bodord
eru eige þung. 4 Þui allt huad af Gude er fædt/þad yferuin̄ur Heimen̄. Og
vor Trua er yferuin̄ingen̄/ huør Verølldena hefur yferun̄ed. 5 En̄ huør 1 Cor. 15/57
er hn̄ s̄ Verølldena yferuin̄ur/vtan alleinasta sa er truer/þ Jesus sie Guds Sonur?
Þesse er sa sem kiemur med Vatne & Blode / Jesus Christus/Eige med Vatne allei a (Anden̄ er San̄
nasta/helldr mz Vatne & Blode. Og Anden̄ er sa s̄ vitnar/þ a Anden̄ er San̄leiken̄. 6 Þui leike) Þar sem
ad þrÿr eru sem Vitnisburden̄ giefa a Himne/Faderen̄/Orded/& heilagur Ande/& þr þrÿr Anden̄ er/ þar er
eru eitt. 7 Og þrÿr eru s̄ Vitnisburden̄ giefa a Jørdu/Anden̄/Vatned & Bloded/& þs^r þr eingen̄ Yferdrep
ÿr eru b eitt. 8 Ef vier medtøkum Man̄an̄a Vitnisburd/þa er þo Guds Vitnisburdur mei skapur/ en̄ þar er
re/Þuiad Guds Vitnisburdur er sa/þ hn̄ hefur vitnad af sÿnum Syne. 9 Huør han̄ truer allt riett og satt
a Guds Son/sa hefur þen̄an Vitnisburd hia sier. 10 Huør hn̄ truer ei Gude/ sa giører hn̄ med hønum/huad
ad Liugara/Þui hn̄ truer ecke Vitnisburdenu̇/þm̄ Gud vitnar af sÿnu̇ Syne. 11 Og þta er hellst hn̄ talar/gi
Vitnisburduren̄/þ Gud hefur giefed oss eilÿft Lÿf. Og þetta Lÿf er j hn̄s Syne. 12 Huør fręr eda ad hefst/
s̄ Guds son hefur/sa hefur Lÿfed. Huør hn̄ hefr ei Guds Son/sa hefur ei Lÿfed. en̄ huar Anden̄ er
ecke/ þar er yfer- drepskapur & lygd

b (Eru eitt) Huar þ eina er/þar er og hin øn̄ur/Þuiad Christi Blod/Skÿrnen̄/& heilagur Ande/ Reynsa/ Vidurkien̄a/& predika Euangelium fyrer Heimenum/& j huørs Mans Samuisku sem truadur er/þui han̄ for merker/ad hn̄ fyrer Vatn & Anda/huør ad er vtuegadur med Christi Blode/verdur Riettlatur & Saluholpen̄.

13 Þetta skrifade eg ydur/þier sem trued a Nafn Guds sonar/So ad þier vited/ þ þier haf
ed eilÿft Lÿf/& so ad þier trued a Nafn Guds Sonar. 14 Þui þad er su̇ Diørfung/sem vier Sup. 3/22.
høfum til hans/ad ef vier bidium nockurs/epter hans Vilia/þa heyrer han̄ oss. 15 Og fyrst
vier vitum þ han̄ heyrer oss/huad vier vm bidiu̇/ þa vitu̇ vier/þad vier þær Bæner hofum/
huoriar vier hofum beded af honum.
16 EF nockur sier sin̄ Brodur syndgast einhuørre Synd/eige til Dauda/ sa ma bidia/& c (Synd til) þ
mun hn̄ giefa þeim Lÿfed sem syndgade/ecke til Dauda. Þar er c Synd til Dauda/ er Synd a moote
eg seige ecke ad nockur fyrer hen̄e bidie. 17 Allt Ranglæte er Synd/ & þar er Synd Heiløgum Anda/
ecke til Dauda. 18 Vier vitum þ huør af Gude er fæddur/sa syndgar ecke/Helldr sa af Gu huar af Matthe
de er fæddur/hn̄ vardueiter sig/& hin̄ vonde mu̇ ei snerta hn̄. 19 Vier vitu̇ þ vier eru̇ af Gude us skrifar 12. C.
& þ allur heimuren̄ liggr j vondu. 20 En̄ vier vitu̇ þ Guds Sonur er komen̄/& hefr giefed Luc. 24/45.
oss þad sin̄e/ad vier þeckium þan̄ sem san̄arlegur er/& erum j hinum San̄arlega
hans Syne Jesu Christo. Þesse er san̄ur Gud/& eilÿft Lÿf. 21 Bar
na korn/vared ydur vid Afgudum/ AMEN.

Hinn Annar S. Johannis Pistill.

I

HJn̄ elldre/ þre vtualdre Fru/& hen̄ar Børnu̇/huør eg elska j San̄leika/
Og ei alleinasta eg/helldur eirnen̄ aller þr s̄ þeckia San̄leiken̄. 2 Fyrer
San̄leikans saker/sem j oss blÿfur/& j hia oss mun vera ad Eilÿfu.
3 Nad/Myskun/Fridur af Gude Fødur/& af DROTTne Jesu Ch
risto/Syne Fødursins/j San̄leika & Kiærleika/sie med oss.
4 MÆsta gladur em eg/þ eg hefe funded medal þin̄a Barna þa j
San̄leiknum ganga/ So sem þad vier høfum Bodorded af
Fødurnum medteked. 5 Og nu bid eg þig Fru / eige skrifa
eg þier

eg þier til ſo ſē eitt nytt Bodord/ Helldur þad vier høfum haft ꝼra Vpphafe/ ad vier elſkum
oſſ jñbyrdis. 6 Og þad er Kiærleikurenn/ad vier gongum epter hans Bodorde.

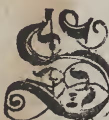
Joh. 15/12

Þetta er þad Bodord/eins & þier hafed heyrt af Vpphaꝼe/ vppa þ þier ganged þar jñe.
7 Þui marger Afvegaleidendr eru komner j Heimenn/ ſem ecke vidurkienna Jeſum Chriſtū j
Holldenu komenn vera. Þeſſe er ſa Afvegaleidare & Antachriſtur. 8 Siaed ydur Fyrer/
ad vier gløtum ecke þui/ huad vier høfum verkad/helldur ſo ad vier medtøkū fullkomenn verd
laun. 9 Huor hañ yfertredur/ & blyfur ecke j Lærdome Chriſti/ſa hefur a ønguann Gud/ Hu
or ed blyfur j Chriſti Lærdome/ ſa heꝼur bæde Fodurenn & Sonenn. 10 Ef ein
huor kiemur til ydar/& med ſier flytur eige þennañ Lærdom/þñ medtaked ei j ydar Hws/& heil
ſed honum eige. 11 Þui huor honum heilſar/ſa giorer ſig hluttakara hans vondra Verka.
12 Eg hefe margt ad ſkriꝼa ydur/eñ eg vil eige med Brieꝼe & Bleke/ Helldur vona eg ad ko
ma til ydar/& Muñlega vid ydur tala/ Vppa þad/ vor Fognudur fullkomlegur ſie/
13 Þier heilſa Børn/Syſtur þinnar hinnar Vtvøldu. Amen.

a (Onguann Gud) Athuga ad ꝼyrer vtan Truna a Chriſtum/ þa er øll Guds þionuſta til ꝼorgieꝼens / j allre Verølldenne.

Hin Þridie S. Jo hañis Piſtill.

I

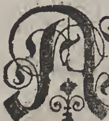
A Olldūgurenn. Gaio hinum elſkulega/huørn eg elſka j Sañleika. 2 Minn
Elſkulege/eg æſke j øllum greinum/þad ad þier vel vegne/& heilbrygdur ſiert
ſo ſē þ eirnenn þiñe Sæluvel vegnar. 3 Eg gladdeſt næſta þa Brædurner ko
mu/& gaꝼu Vitnisburd af þynum Sañleika/ſo ſem þu & geingur j Sañleik
num. 4 Eg hefe eige neckurn Fognud meire eñ þañ/þad eg heyre þad myn
Børn ganga j Sañleikanum.
5 Miñ æſtudlege/þu giorer trulega huad þu giorer vid Brædurnar & Gieſtena. 6 Huørier
aꝼ þynum Kiærleika haꝼa Vitnisburd giefed/ fyrer Seꝼnudenum. Og þad hefur þu vel
giørt/ad þu hefur þa ꝼører Gude/verduglega a Veg leidt. 7 Þui ꝼyrer hans Nafns ſaker
eru þeir vt ꝼarner/& haꝼa aꝼ Heidingium eckert teked. 8 Þui ſkulum vier þeſſ hattar med
taka/vppa þ vier ſieum Medhialparar Sañleikſins.
9 Eg ſkrifade Safnadenū til/ Eñ Diotrephes/ſa medal þra vill mikels meten vera/med
tekur oſſ eige. 10 Fyrer þui/nær eg kiem/vil eg amiña hñ a ſyn Verk/er hañ giorer/
& þuætter med vondum Ordum j giegn oſſ/ & lætur ſier ecke þ ænægia/ ad hañ medtek
ur eige ſialꝼur Brædurnar/& varnar þeim ſem þ vilia giora/ & wtrekur þa aꝼ Sofnudenū.
11 Miñ Kiæraſte/epterfylg eige hinu vonda/helldur þui hinu goda. Huør gott giorer/hañ
er aꝼ Gude. Huør jlla giører/ſa ſier eige Gud.
12 Nn Demetrius hñ heꝼur Vitnisburd af huørium Mañe/& af Sañleiknum ſialfum/
& vier berum eirnenn Vitne/& þier vited þ vor Vitnisburdur er ſañur. 13 Eg hef
da vel margt ad ſkrifa/eñ eg villda eige med Bleke & Peña til þyn ſkriꝼa. 14 Enn
eg vænte þad eg mune ſnarlega ſia þig / & vilium vier þa Muñlega vid talaſt. 15 Fridur ſie
med þier/Þier heilſa Vinerner. Heilſa þu Vinunum med Naꝼne.

Diotrephes.

Demetrius.

Formæle yꝼer Piſtil

eñ til Ebræos.

Allt hier til høfum vier haꝼt þær riettu Hoꝼudbækur hins nyia Teſtamentisſins. Eñ þeſſ ar ꝼiorar ſem epter ꝼylgia/þær haꝼa ꝼordum añad ælyt haꝼt. Og j ꝼyrſtu/ ad þeſſe Piſtill til Ebræos ſie huørke S. Paals/ne nøckurs añars Poſtula/þad er lioſt aꝼ þui / ad j ødrum Cap. ſtendur ſo/Þeſſe Lærdomur er ꝼyrer þa ſem þ ſialꝼer heyrdu aꝼ DROTTne/ til vor komen / & ſtaduæmdur. Huar med augliost er/þad hañ tale vm Poſtulana/ ſo ſem ſie hañ þeirra Læreſueinn/til huørs ſlikur Lærdomur ꝼra Poſtulunum ſie komenn. Ma vera laun gu ſeirna. Aꝼ þui ad S. Paall/Gal. 1. vottar merkuglega/þad hañ haꝼe ſitt Evangeliū aꝼ øngum Mañe/ne ꝼyrer Mañenn/helldur aꝼ Gude ſialꝼum.

Eñ yꝼer þad ꝼram/heꝼur hañ eirn hardañ Hnut/þar hñ j hinū ſiøtta & tiūda/Cap. þuer lega neitar & aꝼſeiger þeim yꝼerbot/ ſem ſyndgaſt epter Skyrnena. Og j hinum tolꝼta ſeiger hañ þad Eſau

haꝼe

hafe Yfirbotar leitad/⁊ þo ecke funded. Hvørt ad lyst epter Ordanna hliodan/ad vera j giegn øllum Evangelijs ⁊ S. Paals Pistlum. Og þo þar mætte eina Gloseran yfer giøra/ þa hliodar Orden so klaarlega / ad eg veit ecke/hvørt þad mune nægia. Enn nu er þijtier/ sem þad sie eirn Pistell af mørgum Greinum saman settur/ ⁊ ecke einshattar skickanleg høndlan.

Hvad sie nu hvad vill/ Þa er ꝥ þo eirn miøg ægiætur ⁊ fagur Pistill/ sa sem Kienemansdomenn Christi Meistarlega/⁊ Grundvøllunarlega vtskyrer vr Ritningunne. Þar til ꝥ hid gamla Testamented ægiætlega ⁊ gnoglega vtleggur. So ad þad er lioslegt/ad hann er af einum fraabærlega lærdum Manne samsettur/Hvør ed Lææresueinn Postulanna hefur vered/og margt numed af þeim/⁊ ørugglega j Trunne forsoktur/⁊ j Ritningunne jdkadur. Og þott hann legge ecke Grundvøll Truarennar/so sem sialfur hann voттar j siotta Cap. Hvad ad er Postulegt Embætte/þa bygger hann þo fordilldarlega þar vppa/Gull/Silfur/Gimsteina/ so sem ed S. Paall 1. Cor. 3 seiger. Þar fyrer skal oss ecke neina hindran giøra/þott ad þar verde/ma vera nøckud Triahark/Halmur og Hey/med jnnblandad/ Helldur skulu vær þennann merkelega Lærdom med allre vegsemd medtaka/Vtan þad vier meigum ecke jafna hønum j øllum hlutum vidur Postullega Pistla.

Hvør þennan Pistil hefur skrifad/er ovitanlegt/vill og eirnenn fyrst vm stunder ovitanlegt blyfa/Þar liggur og eige makt vppa. Oss skal nægia þesse Lærdomur/ sem hann so stadfastlega grundvallar j ⁊ af Ritningunne/og hann avysar eina rietta ægiæta vysu ⁊ Maata/til ad lesa ⁊ Handtiera Ritningena.

Pistillen Til Ebræos

I

EPter þad ad Gud Fordum mørgu sinne / og marghattadlega talade til Fedranna/ fyrer Spamennena. 2 Þa hefur hann a þessum sijdustu Dogum / til vor talad fyrer Sonenn / þann hann sette til Erfingia yfer alla hlute / fyrer hvørn hann hefur eirnenn Verolldena skapad. 3
Hvør /med þui hann er Liome hanns Dyrdar/ ⁊ riett jmynd hanns Veru/ Sap. 7/26
⁊ ber alla hlute mz sijnu kroptuga Orde/þa hann hafde giørt hreinsun vorra Synda/ fyrer sig sialfan/þa sette hann sig til hægre Handar Tignenne a Hædunum. 4 So myklu ædre ordinn Einglunum/sem hann hefur myklu
framar þeim erft eitt hærra Nafn. 5 Þuiad til hvørs Eingels þa hefur hann nockru sinne sa Psalm. 2/7
gt? Þu ert minn Sonur/j Dag ool eg þig? Og enn annad sinn/Eg mun hans Fader vera/⁊ hann 2 Sam. 7/14
mun minn Sonur vera. 6 Og enn aptur/sinn hann jnnleider þann Frumgietna j Heimenn/seiger hann Psalm. 97/8
Og hann skulu aller Guds Einglar tilbidia. 7 Af Einglunum seiger hann ad sønnu/Sijna Ein Psalm. 104/4.
gla giører hann Anda/⁊ sijna þienara Elldsloga. 8 Enn af Synenum/Gud/þitt Sæte varer fra
eilijfd til eilijfdar / Stiornarvøndur þijns Rijkes er vpprietttur Vønder. 9 Þu hefer elskad Riett Psalm. 45/7.
læted / ⁊ hatad Ranglæted/Fyrer þui hefur Gud/þinn Gud/smurt þig med Vidsmiøre Fagnadarens/framm yfer þijna Hluttakendur.
10 OG þu DROTTinn hefur af vpphafe Jordena grundvallad/⁊ Himnarner eru þijn Psalm. 102/26.
Handaverk. 11 Þeir sømu munu forganga/enn þu munt blijfa/⁊ aller munu þeir elldast sem annad Fat. 12 Og so sem Klæde muntu þa vmhuerfa/⁊ þr munu vmhuerfast/
Enn þu ert sialfur hinn same/⁊ þijn Aar munu ecke þrotna. 13 Enn til hvørs Eingels hefur Psalm. 110/1
hann nockurn tijma sagt? Set þig til minnar hægre Handar/ Þar til/þad eg þijna Ovine legg
til Skarar Fota þinna? 14 Eru þr ecke aller þionustusamleger Andar / vtsender til þionustu/ 1 Cor. 15/25.
vegna þra sem erfa skulu Sæluhialpena?

II

ÞAR fyrer byriar oss ad giefa þess framar gaum ad þui Orde/ꝥ vier heyrum/so ad
vier ᵃ ecke førunst. 2 Þui ef þad Ord er stødugt orded/sem fyrer Einglana er ᵃ (Førunst)
talad/ ⁊ hvør yfertrodsla ⁊ Ohlydne hefur medteked sijn riettferdug Laun. Eins og eitt Skip/ sem steyter a
3 Hvørnenn vilium vier þa vmflya / ef vier giætum ecke slijkrar Sæluhialp Grunne/⁊ brotnar
ar? Hvør med þui/ad hun var fyrst predikud fyrer DROTTEN / þa j Spon.
er hun komenn til vor fyrer þa sem hana heyrdu. 4 Og Gud gaf þm vitne/ med
Taknum ⁊ Dasemdum/⁊ marghattudum Krapta verkum / ⁊ med vtskiptingu heilags Anda/ epter sinne villd.

Þuiad

b (Þarƒnaſt) J Ebreſkuñe hliod ͬ Þra Vers ſo/ þu lieſt hn̄ þarƒnaſt Guds vm lytenn tyma/ þad er/ þu yƒergafſt hann j þra Daga j hn̄s Þynu/eins ꝛ eing en̄ Gud heƒde þra hønum vered/ en̄ huar Gud er ecke þar er Forndrañ langt ƒyr er ned an Einglana.

5 ÞViad hn̄ hefur ecke Einglunū vndergieƒed þa epterkomande Verolld/þar vier aƒſe
Þigium. 6 Þad vottar en̄ neckur j einum ſtad/ ſo ſeigiande/ Huad er Madurenn̄/ad þu
Þminneſt hn̄s? Og Manſins ſon/ad þu vitier hn̄s? 7 Litla ſtund heƒur þu hn̄ Engla
ña a þarfnaſt læted/ Med Dyrd ꝛ Heidre Koronader þu hn̄/ꝛ ſetter hn̄ yƒer verk þiña Han
da. 8 Alla hlute heƒur þu vnderlagt hn̄s Footū. J þui ꝥ hn̄ vnderlagde hm̄ alla hlute/ þa
heƒur hn̄ eckert epter ſkiled/ꝥ hm̄ ſie ei vndergiefed. En̄ nu fyrſt ad ſiñe ſiañ vier ecke/ þad
hønum ſieu aller hluter vndergieƒner. 9 En̄ þn̄ ſem vm ſtundarſaker hefur Einglaña þarf
naſt/ſiaum vier/ad þad er Jeſus/ ƒyrer Pyſſl Daudans/ Koronadur med Dyrd ꝛ Heidre/ vp
pa ꝥ/ad hañ af Guds Næd/fyrer alla Daudan̄ ſmackade.
10 Þuiad ꝥ ſæmde hm̄/ huors vegna aller hluter eru/ꝛ ꝼ huorn aller hluter eru/ſa morg Bø
rn heƒur til Dyrdareñar leidt/ꝥ hañ Høfdingiañ Þra Sæluhialpar ꝼ Pyſſlena fullkomen̄
giørde. 11 Med þui þeir koma aller vt af einū/bæde ſa ſem helgar/ꝛ þr ſem helgader verda/
Psalm. 22/23. Fyrer þui blygdaſt hn̄ ecke þa Brædur ad kalla. 12 Og ſeiger/ Kuñgiora vil eg Nafn þitt
Psalm. 8/3. mȳnū Brædrū/ꝛ mitt j Søƒnudenū þier loƒ ſyngia. Og en̄ aptur. 13 Vppa hañ vil eg mig
Esa. 8/18. reida. 14 Og en̄ añad ſiñ/Sia þar/Eg ꝛ þau Born/ſem Gud hefur mier giefed.
Nu med þui ad Børnen̄ hafa Holld ꝛ Blod/ þa er hn̄ eirnen̄ j ſama mata þeſſ hluttakare
Osee. 13/14 orden̄/Vppa ꝥ/ad hn̄ Maktena tæke ƒyrer Daudan̄/ fra þeim ſem Daudans makt hafde/
1 Cor. 15/54. ꝥ er Dioflenum. 15 Og endurleyſte þa/ſem ꝼ Ogn Daudans/ hlutu vm alla æƒe j Þrælkan
ad vera. 16 Þuiad eige neinſkadar tekur hn̄ til ſȳn Einglana/ helldur tekur hn̄ til ſȳn Sæde
Abrahams. 17 Þar fyrer hlaut hañ j øllū hlutū ſȳnū Brædrum lȳkur ad verda/ Vppa þad
hn̄ Myſkunſamr yrde/ꝛ trulyndr Byſkup ꝼ Gude/til ad ƒorlȳka Folkſins Synder. 18 Þuiad
j þui s̄ hañ heƒur lided/ꝛ freiſtadur er/ þa kañ hañ þm̄ ad hialpa/ſem freiſtader verda.

III

ÞVar ꝼ þier Heilager Brædur / huørier ꝛ ſo kallader erud m̄z Himneſkre kall
an/giefed giætur ad þm̄ Sendeboda ꝛ Byſkupe/ þañ vier vidurkieñum Jeſum
Chriſtum. 2 Sa trur er þm̄/ſem hn̄ heƒur fyrer ſettañ (lȳka ſem Moyſen)
j øllu ſȳnu Hwſe. 3 En̄ þeſſe er meire heidrūar verdur en̄ Moyſes/ Af þui ad
Num. 12/7. ſa heƒur meire heidran af Hwſenu s̄ ꝥ til byr/ en̄ Hwſed ſialƒt. 4 Þuiad ſier
huørt Hws verdur af einhuørium tilbwed/ en̄ ſa alla hlute tilbyr/ꝥ er Gud.
5 Moyſes var ꝛ ad ſøñu trur j øllu hans Hwſe/ ſo ſem Þionuſtumadur/ til Vitnisburdar
þeſſ ſem ſagt ſkyllde verda. 6 En̄ Chriſtur ſo ſem Sonur yƒer ſȳnu Hwſe/ huørs Hws ad
erū vier/ef vier añars Trwnadartrauſtēu/ꝛ hroſan vōareñar/ allt til enda/faſtlega hølldū.
Psalm. 95/8. 7 ÞVar ꝼ/ſo ſem ſeiger heilagur Ande/J Dag/ef þier heyred hans Rødd. 8 Þa ƒorher
ded ecke ydar Hiørtu / ſo ſem j Stygdiñe ſkiede a Freiſtingardeige j Eydemørku. 9
Huar ad freiſtudu mȳn ydar Fedur/þeir reyndu mig/ꝛ ſau mȳn Verk/j fiorutȳge ær.
10 Fyrer ꝥ vard eg reidur þeſſare Kynſlood/ ꝛ ſagde/ Jafnlega fara þr viller med Hiartanu/
en̄ eige viſſu þr mȳna Vegu. 11 So eg eirnen̄ ſoor j miñe Reide/ad eigi ſkylldu þr koma til
miñar huȳldar. 12 Siaed til kiærer Brædur/ꝥ ei nockur medal ydar hafe vont vantruad Hia
rta/ꝥ fragangande ſie/Gude lifanda. 13 Helldur æmiñed ydur ſialƒa alla Daga/ſo leinge s̄
ꝥ j Dag kallaſt/ad þar eingen̄ a medal ydar ƒorherdeſt/aƒ Suikræde Syndareñar. 14 Þui
vier erum Chriſti hluttakarar ordner / ef vier añars vppbyriudu Trunadartrauſte/ allt til
enda ƒaſtlega hølldum. 15 So leinge ſem ſagt verdur/J Dag/ ef þier heyred hn̄s Rødd/ þa
ƒorherded ecke ydar Hiørtu/ſo ſm̄ j þeirre Stygdeñe ſkiede. 16 Þuiad ſumer þa þr heyrdu
byriudu þr eina Stygd/ Þo ei aller þr ed vt geingu af Egyptalande ꝼ Moyſen. 17 En̄
Num. 14/37. huiū reiddeſt hn̄ j fiorutȳu Aar? Er ei ſo? Þm̄ s̄ ſyndguduſt/ huørra Hræ ad nidur hrundu j
Num. 14/22 Eydemørku. 18 En̄ huøriū ſoor hn̄/ꝥ þeir ſkylldu ei koma til hans Huȳldar/nema þeim s̄
vantruader voru? 19 Og vier ſiañ/ꝥ þr haƒa ecke kuñad jn̄ ad koma/ Vantruaren̄ ͬ vegna.

IIII

ÞVi lætum oſſ nu hrædaſt/ꝥ vier forſomū ecke þad Fyrerheit/jn̄ ad koma til
hn̄s huȳldar/ꝛ eingen̄ vorra epter verde. 2 Þui ꝥ er oſſ eirnen kuñgiørt/ſo
s̄ hinum. En̄ Orded Predikunareñar hialpade hinū eckert/ ſm̄ ecke trudu
og þad heyrdu. 3 Þuiad vier huørier truum/ jn̄gongum j Huȳldena/ſo ſem
ad hann

ad hn̄ ſeiger/Eg ſoor j minē Reide/þad eige ſkylldu þr til minar Hu̅ılldar koma.
Og ad ſøn̄u/þa þau Verken̄ j Vpphafe Veralldaren̄ar giordust. 4 Sagde hn̄ j nockrum
ſtad af hinum ſiounda Deige ſo/Og Gud hu̅ılldeſt a ſiounda Deige af øllum ſı̅ınu̅ Verku̅. Gen. 2/2
5 Og hier j þeſſum ſtad en̄ aptur/Þeir ſkulu eige koma til minar Hu̅ılldar.
6 Med þui ꝥ er en̄ fyrer Hondum/ ad nockrer ſkulu til þeirrar ſømu koma. Og þr/huørıu̅
ꝥ j fyrſtu kun̄giort var/eru þar ecke til komner/fyrer þra Vantruar ſaker. 7 Þa æſetur hn̄ Pſalm. 95/8
en̄ aptur eirn Dag/epter ſlı̅ıkan langan tı̅ıma/⁊ ſeiger ßyrer Dauid/J Dag/So ſm̄ ad ſagt
er/J Dag/ef þier heyred hans Rødd/ þa foi herded ecke ydar Hiørtu. 8 Þui eß Joſue hef
de þa til Hu̅ılldar leidt/hefde hn̄ ei epter þad af nockrum ødrum Deige ſagt. 9 Fyrer þui er
þar en̄ Hu̅ılld ßyrer Hondum Folke Guds. 10 Þuiad huør til hans Hu̅ılldar er komen/han̄
hu̅ılleſt eirnen̄ af ſı̅ınum Verkum/ſo ſem Gud af ſı̅ınum.
11 SO lætum oſſ nu kapp a leggia/j n̄ ad koma til þeſſarar Hu̅ılldar/Vppa ꝥ/ad eingen
falle j ꝥ ſama Epterdæme Vantruaren̄ar. 12 Þuiad Guds Ord er lifande ⁊ krøpt
ugt/⁊ huøriu Tuieggiudu Suerde huaſſara/⁊ þreynger ſier j giegnum/allt þar til
ꝥ j ſundur ſkilur Sælena ⁊ Andan/Og Merg ⁊ Bein/⁊ er Domare Hugren̄ingan̄a/og Hi Pſalm. 34/16
artans Hugarlundar. 13 Og þar er eingen̄ Skiepna ꝥ honum oſyneleg/En̄ aller Hluter eru Prov. 15/3.
nackter ⁊ ohulder fyrer hans Augum/af huørium vier tølum. Syrac. 15/20

V

MEd þui þa vier høfu̅ ein̄ Byſkup þn̄ mikell er/Jeſu̅ ſon Guds/hu̅ til Himēs
er faren̄/So lætum oſſ hallda Vidurkien̄inguñe. 2 Þuiad vier høßu̅ ei þan̄
Byſkup/ſ̄ ei kan̄ ſampı̅ınıng hafa med vorū breyſkleika/helldr þn̄ ſ̄ freiſtad Supra 2/14
ur er a allan hatt/lı̅ıka ſo ſem ad vier/þo an Syndar. 3 Fyrer þui lætu̅ oſſ
þar ad ganga med Hugarhreyſte/til þeſſ Nadaren̄ar ſtols/ſo ad vier ødlu̅ſt
Myſkunſeme/⁊ Nad fin̄um/a þeim tı̅ıma/nær vier þurfu̅ Fulltingis vid.
4 HUiad huør Byſkup ſ̄ aß Mon̄um teken̄ er/ſa verdur ꝥ Men̄ena ſettur/j þeim Hlut
um ſem Gude til heyra. Vppa ꝥ hn̄ fornfære Gafur/ ⁊ Helgeoffur ꝥ Syndernar.
5 Sa ſem ſamaumka kan̄/þeim ſem fauı̅ıſer eru/⁊ viller fara/med þui hn̄ er ſialßur
vmgiefen med Breyſkleika. 6 Fyrer þad hlytur hn̄ jaßnt/lı̅ıka ſem fyrer Folked/eirnen ßyrer
ſig ſialßan ad offra fyrer Syndernar. 7 Og eingen̄ tekur ſier ſialßum þan̄ Heidur til/ helldr 2 Paral. 26/18
han̄ ſem kalladur verdur aß Gude/ſo ſem Aaron. a (Skilningslau
8 So heßur Chriſtur eirnen ecke ſig ſialßan jn̄ ſett j þan̄ heidur/ ꝥ hn̄ yrde Byſkup/Helldur ſer) Groper ⁊ oſk
ſa ſem til hn̄s hefur ſagt/Þu ert min̄ Sonur/J Dag Ol eg þig. 9 Sem hn̄ eirnen en̄ j ød iſkanleget/ſm̄ ecke
rum ſtad ſeiger/ Þu ert eilı̅ıflega Kien̄emadur/epter ſkyckan Melchiſedech. 10 Og hn̄ hefur kunned ad heyra
a Døgum ſı̅ıns Holldz Bæner ⁊ Beidne / med øflugu kalle ⁊ Tarafollum/offrad til hans nie merkia/þo ad
ſem honum fra Daudanum biarga kun̄e/Og er eirnen̄ Bænheyrdur/fyrer þad han̄ vegſam þier hafed leinge
ade Gud. 11 Og þott hn̄ være Guds ſon/hefur han̄ þo j þui hn̄ leid/ Hlydne lært. 12 Og þa lært.
hn̄ fullkomnadur var/er hn̄ orden̄ øllu̅/huørier honum hlyduger eru/Orſøk eilı̅ıfrar Sælu b (Miolk) Mio
hialpar. 13 Aß Gude Byſkup kalladur/epter ſkyſkan Melchiſedech. lk kallar hn̄ Løg
14 Þar vt af høßdum vier margt ad ſeigia. En̄ ꝥ er þungt/a medan þier ſo a Skilningslau malſins Lærdom
ſer erud. 15 Og þier ſem ꝥ løngu ſkylldud Meiſtarar vera/þurfed nu vid aptur/ ꝥ Men̄ kien̄e huør ad er ein̄ ba
ydur þa fyrſtu Bokſtafe Gudlegs Ords / ⁊ ꝥ vier gießu̅ ydur b Miolk ⁊ ønguan̄ Megnan rna Age/En̄ pet
Mat. 16 Þuiad huørium vier hliotu̅ Miolk ad giefa/ſa er oreyndr j Orde Riettlæteſins/ꝥt ur kallar Evange
hn̄ er Vngbarn. 17 En̄ hinum fullkomnu̅ heyrer megn Matur/ſ̄ af Siduana hafa jdkad liu̅ Miolk aß þui
ſin̄e/til ßragreiningar Gods ⁊ Jlls. ad þad er þſſ xty
ia Teſtamenteſins
Barna Fæda.

VI

FYrer þui vilın̄ vier þn̄ Lærdom af Vpphafe Chriſtelegs Lı̅ıfernes/nu kyrran
lata/⁊ til algiørfeleikſins griþa/ Eige aptur ad nyu Grunduoll leggiande/
Jdrunaren̄ar daudra Verka/vm Tru̅a a Gud. 2 Vm Skı̅ırnena/⁊ Lærdom
handa vppleggingaren̄ar/vm Vppriſu Framlıden̄a/⁊ vm þan̄ eilı̅ıfa Dom.
3 Og þetta vilium vier giøra ef Gud vill an̄ars lofa. Matth 12/45
4 Þuiad þad er omøgulegt/ad þeir ſm̄ eitt ſin̄ vpplyſter eru/⁊ ſmeckad haßa 2 Pet. 2/20
Himneſka Gafu/og Hluttakarar eru vordner heilags Anda. 5 Og ſmackad hafa hid Go Inf. 10/26
da Guds Ord og Krapt epterkomande Veralldar. 6 Eß þeir af falla(og kroſſßeſta ſialßum

ſier Son Guds aptur/ ꝛ haꝼ ꝥ Skimp hallda) ad þr ſkylldu kuña aptur endurnyadet ad ver
da til Yferbotar. 7 Þui Jørden ſ̄ Regned dreckur/ ꝥ optſiñis a hana kiemur/ ꝛ hagkuæmele
gat Jurter ber þeim ſem hana yrkia/ medtekur Bleſſan aꝼ Gude. 8 Eñ hun ſem Þyſtla og
Þyrna ber/ hun duger ecke/ ꝛ er Bøluoneñe nær/ huør ad ſydurſtu vpplrend verdur.
9 MEn vier treyſtum elſkuleger betur til ydar/ ꝛ ꝥ Sæluhialpen nærare ſie/ þo ad vier
tølum ſo. 10 Þuiad Gud er ecke Ranglætur/ þad hn̄ gleyme ydar Giørninge/ ꝛ Kiær
leikans Eruide/ ſem þier audſyndud j hans Naꝼne/ ꝥa þier þienudut Heilegum/ og
eñ þioned. 11 Eñ vier gyrnunſt/ ad huør eirn ydar audſyne ꝥa ſømu Koſtgæꝼne/ Ver enne
ꝼaſt ad hallda allt til enda. 12 Ad þier eige oſtadꝼaſter verded/ helldur ſiead epterfylgtarar þe
irra/ ſ̄ fyrer Truna ꝛ Þolenmæde Fyrerheited erꝼa. 13 Þui ꝥa Gud fyrerhiet Abraham ꝥa
hn̄ vid ønguan añan ſtærra/ haꝼde vid ad ſueria/ ſoor hn̄ vid ſialꝼan ſig. 14 Og ſagde/ Sañ
[Gen. 22/16] lega vil eg bleſſa ꝛ margꝼallda þig. 15 Og hn̄ bar ſo þolenmodlega Bidlund/ ꝛ ødladeſt Fyr
[Gen. 12/3] erheited. 16 Meñernir ſueria vid eiñ ædra/ eñ þr eru/ ꝛ ſa Eidr giører enda allrar þrætu/ ſo ad
trwtt blyꝼur mille þra. 17 Eñ þa Gud villde yfergnæꝼanlega audſyna Erfingiū Fyrerheite
ſins ad ſitt Raad er eige oſtødugt/ heꝼur hn̄ þar til Eid a lagt. 18 Vppa ꝥ vier heꝼdū ꝥ tuær
Greiner/ þær obiꝼanlegar eru (þui ꝥ er omøgulegt ad Gud liuge) ørugt Trauſt/ vier ſ̄ Ad
huarꝼ høꝼū/ ꝛ faſtlega holldū þre frambodiñe Von. 19 Huoria vier høꝼū ſ̄ añad ꝼaſt ꝛ ør
ugt Akkere vorrar Sælar. 20 Su eirneñ jñgeingr j hid jñra Fortialldſins/ þar ed Fyrerreñ
areñ er ꝼyrer oſſ jñgeingeñ/ Jeſus ad eilyꝼu Byſkup ordeñ/ epter ſkickan [a] Melchiſedechs

a (Melchiſedech) Er ſo miked a Norrænu/ ſem Riettlætiſins Kongur/ Melchiſalem merker Fridarens Kong/ þt Chriſtur gieꝼur Riettlæte ꝛ Frid/ ꝛ hn̄s Ryke er Riettlæte ꝛ Fridur ꝥ Gude/ ꝥ Truna/ Rom. 1 ꝛ 5.

VII

EN þeſſe Melchiſedech var Kongur til Salem / Kiennemadur Guds hins
[Gen. 14/18] Hæſta/ huor Abraham j mote gieck/ ꝥañ tyd hn̄ kem aptur ꝼra Slæge Kon
gaña/ ꝛ bleſſade hn̄. 2 Huerium ꝛ ſo Abraham gaꝼ Tiūd af øllu ſynu Gotze.
J ꝼyrſtu/ vtlegſt hn̄ Kongur Riettlætiſins/ epter ꝥ er hn̄ eirnen Kongur Sal
em/ ꝥ er Kongur Fridarens. 3 Van Fødur/ vtan Mødur/ æn Sleckts/ haf
ande huorke Vpphaꝼ Dagaña/ ne endalok Lyfſins/ eñ hn̄ er ſamiaꝼnadur
Syne Guds/ ꝛ blyfur Kieñemadur ad eilyfu.
[Num. 18/21] 4 Eñ giæted ad/ huorſu mikell ad hañ er/ huorium Abraham ſa Patriarche gaf Tiund af
[Deut. 18/1.] Herfangenu. 5 Og ad ſøñu Syner Leui/ þañ tyd þeir medtaka Kieñemañeſkapen/ haꝼa þe
[Jos. 14/4] Bodord Tiundena jñ ad taka aꝼ Folkenu / þer af þra Brædrum/ epter Løgmalenu/ þo ad
þeir ſomu ſieu eirnen af Abrahams Lendum komner. 6 Eñ hn̄/ huørs Kynferde eige nefnt
verdur medal þeirra/ ſa tok Tiund af Abraham/ ꝛ bleſſade hañ ſem Fyrerheiteñ haꝼde. 7
Eñ æn alls Motmælis er þad ſo/ ad ꝥ hit miñia/ verdur af hinum Ædra bleſſad.
8 Og hier taka Tiund daudleger Meñ/ eñ þar vottar hn̄/ þad hn̄ life. 9 Og ſo ad ſeigia/
Leui ſa er Tiundena medtekur/ er eirnen tiundadur fyrer Abraham. 10 Þui hn̄ var eñ þa j
Lendum Fødurſins/ þañ tyd Melchiſedech gieck honum j mote.
[Psalm. 110/4] 11 Þui eꝼ ad fullkomnan være vorden fyrer Leuitiſkan Kieñemañsſkap (þui vnder þm̄ eñ
ſama heꝼur Lyduren Løgmaled medteked) huad være þørꝼ framar meir ad ſeigia/ ad añar
Kieñemadur ſkyllde þar koma epter ſkickan Melchiſedech/ og eige epter ſkickan Aarons? 12
Þui huar Kieñemañsſkapureñ vmſkipteſt / þar hlytur eirnen Løgmaled vm ad ſkiptaſt. 13
Þui ſa ſem þetta er aꝼ ſagt/ ſa er af ødru Sleckte/ vt af þui ſem eingen neckurn tyma Allta
renu þionad hefur. 14 Þui þad er þo openbert/ ad vor DROTTiñ er komen af Juda/ til
huørs Slecktis Moyſes heꝼur eckert talad af Kieñemanſſkapnum.
15 Og ſo er ꝥ eñ lioſlegra/ ef ad añar Kieñemadur vpp kiemur/ epter ſkickun Melchiſedechs.
16 Sa ecke er giørdur epter Løgmæle lykamlegs Boderds/ helldur epter Krapte oendanlegs
Lyꝼs. 17 Þui hn̄ Vitnar/ Þu ert Kieñemadur ad eilyfu/ epter ſkickan Melchiſedechs. 18 Þui
þar med verdr fyrra Løgmaled afteked/ vegna þeſſ ꝥ var oꝼveikt/ ꝛ ecke nytſamlegt. 19 Þui
Løgmaled kuñe ecke oſſ fullkomna ad giora/ eñ þar jñleideſt ein betre Von/ ꝥ huoria vier na
lægiunſt Gud. 20 Og þar ofan a/ huad miked er/ ei æn Eids/ þt hiner eru æn Eids Kieñe
meñ ordner. 21 Eñ þeſſe med Eide/ ꝥ þañ ſ̄ til hn̄s ſeiger/ DROTTiñ ſoor/ ꝛ ꝥ mū ei jdra
[Psalm. 110/4] hn̄/ Þu ert Kieñemadr ad eilyꝼu/ epter ſkickan Melchiſedechs. 22 So næſta myklu betra Te
ſtament

stamentis Tilsagnare er Jesus vorden.
23 Og hiner adrer eru marger/sem Kieñemeñ vrdu/ fyrer pad/ ad Daudeñ leifdde þeim ecke
ad bliffa. 24 Eñ þesse/fyrer þui hñ eilijflega blijfur/þa hefur hñ oforgeingelegan Kienne
mañsskap. 25 Þar fyrer kañ hñ z eirnen þa æ tijd Sæluholpna ad giora/sem fyrer hañ ko Rom. 8/34.
ma til Guds/ z hñ lifer æ þenlega/z bidur fyrer þeim.
26 Þuiad slijkan Byskup skylldum vier hafa/sa sem være Heilagur/ Saklaus/oflecktadur/
Syndugum fra skilen/z hærre eñ ad Himenen er. 27 Huorium daglega eige þorf gioreft/so Leuit. 9/7
sem hinum odrum Byskupum/j fyrstu fyrer sijnar eigenlegar Synder ad Fornfæra/epter þ z 16/6
fyrer Folksins Synder. Þui þad giorde hañ einusinne/ þa hñ sialfan sig Fornfærde. 28 Þui
þa Meñ giorer Lögmæled til Ædstu Presta/sem hafa Breyskleik/enn þetta Eidsins Ord
þad epter Lögmæled er sagt/setur Soneñ eilijflega z fullkomen.

VIII

Ad er nu Summa a þui sem vier vm tolum/vier hofum þañ Byskup sem situr
til hægre Handar a Tignarstolnū a Himnū. 2 Og er Forstodumadur Heila
gra Audæfa/z sañarlegrar Tialldbwdar/huoria Gud hefur vppreist/z ein
gen Madur. 3 Þuiad huor Byskup verdur til settur ad offra Giafer z Forn
fer. Fyrer þui hlytur þesse eirnen nockud ad hafa/þad hañ offre. 4 Og være
hañ nu a Jordu/þa være hñ ei Prestur/med þui þar eru Prestar sem epter
Lögmælenu giafer offra. 5 Huorier ad þiona þre Fyrermynd z Skugga Himneskra Audæ
fa/ so sem þ Gudlega Andsuar til Moysen sagde/ þa hñ Tialldbwdena fullkomna skyllde/ Act. 7/44
Sia til(sagde hñ)ad þu alla hlute giorer epter þeirre Lijkingu/s þier er a Fiallenu synd. Exod. 25/49
6 Enn nu hefur hañ ædra Embætte odlast/ so sem sa ed betra Testamentis Medalgongu
madur er/ huort eirnen a Ædra Fyrerheite stendur. 7 Þui ef hitt fyrra hefde ostraffanle
gt vered/þa hefde Rwms ecke leitad vered hinu odru. 8 Þui hñ straffr þa/so seigiande/Sia Jerem. 31/31
ed/þeir Dagar munu koma/seiger DROTTIN/þ eg vil yfer Hws Israels/z yfer Hws Ju
da/giora eitt Nytt Testament. 9 Ei epter þui Testamente sem eg giorde vid Fedur þra/a
þeim Deige/þa eg took j þeirra Hond/til ad wtleida þa af Egypta lande. Þui þeir blifu
ecke j mijnu Testamente/þa villde eg z ecke ackta þa/seiger DROTTIN.
10 Þuiad þetta er þad Testament/þad eg vil giora Hwse Israels/epter þessa Daga seiger
DROttiñ/Mitt Lögmæl vil eg giefa j þra Hugskot/z j þra Hiortu vil eg þ skrifa/z eg vil
þra Gud vera/ og þr skulu mitt Folk vera. 11 Og eige skal nockur kieña sijnum Naunga nie
sijnum Brodr/z seigia/Þecktu DROTTIñ/Þuiad þeir skulu mig aller þeckia/j fra hinū
minsta/til hins Stæsta. 12 Þuiad eg vil Lijknsamur vera þeirra Vondsku z Syndum/z þra
Ranglæte vil eg ecke framar j Miñe leggia. 13 J þui sem hñ seiger/eitt Nytt/giorde hñ þ
fyrra Gamallt. Eñ huad gamallt z alldrad er/þ er nærre sine Endingu.

IX

Id fyrra hafde z ad sonu sijn Riettlætingar/Guds þionustu/z vtuortis Hei
lagleik. 2 Þuiad hiñ fremre hlutur Tialldbwdareñar var vppgiordr/j huor Exod. 26/1
ium voru Liosastikurnar/Borded/z Skodunarbrauden/z þtta kallast þ Hei
laga. 3 Eñ a bak odru Fortialldenu var Tialldbwdeñ / su sem kalladest hid
allra Heilagasta/huor ed hafde þ Gullega Reykelsisker/z Testamtis Ork 3 Reg. 8/9
ena. 4 Alla vega Gullagda/j huorre var Gullfatan/s Himnabrauded haf
de/z Vondur Aarons s blomgast hafde/z Testamtis spiolldeñ. 5 Eñ þr vppyfer voru Che 2 Par. 5/10.
rubim Dyrdareñar/yferskyggiande Nadarstoliñ/Af huiu nu er ecke neitt sierlegt ad seigia.
6 Þa þetta var nu so til bwed/geingu Kieñemeñerner jduglegana j þa fremre Tialldbwde
na/z afluku Guds þionustugiordeñe. 7 Eñ j hitt añad jñgieck einusiñe a Aarenu/alleina Exod. 30/10
sta Byskupen/ei æn Bloods/þad hañ offrade þ sijna eigenlega/ z Folksins Fauisku. 8 Þar Leuit. 16/2.
hiñ heilage Ande med merkte/ ad Vegureñ til Heilagleiksins/være þa eñ ei openberadur/a
medan hid fyrra Tialldbwdarhwsed stæde. 9 Huort ed hlaut j þañ sama tijma fyrerlijking
ad vera/j huoriu Giafer z Fornfæringar offradar voru/z þo ei kuñe fullkomen ad giora ep
ter Samuiskuñe/ þañ s Guds þionustuna framde. 10 Alleinasta med Mat z Dryck/ z ma
rgufflegar skijringar/z vtuortis Helgedoma/sem allt til tijma Betranareñar voru vppa lag
dar.

11 EN Christur er komen/ ꝥ hn̄ sie Byskup epterkomande Audæfa/ ꝥ stærre z algiørda
Acto. 20/28 re Tialldbwd/ þa ē ecke er med Hondum giørd/ ꝥ er/ þa sem ecke er so bygd. 12 Ecke
1 Pet. 1/19. 1 Joh. 1/7 helldur fyrer Hafra Blood nie Kalfa/ Helldur er hn̄ fyrer sitt eiged Blood eitt sinn
Apoca. 1/5. jn̄geingen j hid Heilaga/ og fan̄ eilyf̄a Endurlausn.
13 Þui ef Vxana z Hafran̄a Blood/ z Askan Kuigun̄ar ædreifd/ helgar hina Saurugu/ til
Num. 19/4. Holldsins hreinsunar. 14 Huørsu miklu framar mun þa Blooded Christi/ sem sialfan sig
hefur æn fleckunar/ fyrer Heilagan Anda Gude offrad/ hreinsa vorar Samvisku af Dau
dum Verkum/ til ad þiona Gude Lifanda?
15 Og þar fyrer er hn̄ eirnen Medalgongumadur/ hins nyia Testamentis/ so ad ꝥ þan̄ Da
uda sem skiedur er til Frelsunar/ vt af þeim yfertrodningum (þær sem vnder hinu fyrra Tes
tamentenu voru) þeir sem kallader voru/ medtake þan̄ fyrerheitna eilyf̄a Arf.
Gal. 3/15. 16 Þui huar Testamented er/ þa hlytur þar þess Daude ad skie sm̄ Testamented giører. 17
Þuiad eitt Testament verdur stadfest ꝥ Daudan/ ellegar duger ꝥ ecke/ mz̄an hn̄ nu lifer ē ꝥ
Exod. 24/8. hefur giørt. 18 Huar ꝥ hid fyrra var eige æn Bloods til skickad. 19 Þui þan̄ tyd Moyses
hafde wttalad vt af øllū Bodordū epter Løgmælenu/ ꝥ øllu Folkenu/ tok hn̄ Kalfa z Hafra
Blod/ med Vatne z Purpura/ Vllu z Jsopo/ z støckte a Bokena/ z allt Folked. 20 Seigian
de/ Þetta Blod er þss Testam̄tis/ hūt Gud hefur boded ydur. 21 Og lyka eirnen Tialldbwd
ena/ z øll Verkfære Guds þionustugiordaren̄ar/ æstøckte hn̄ mz Blodenu. 22 Og næsta þui
aller hluter verda med Blode Hreinsader/ epter Løgmælenu/ z æn Bloods wthellingar skier
eingen̄ Fyrergiefning. 23 So hlutu nu fyrerlyk̄ingar Himneskra hluta/ mz slyku hreinsadr
ad verda. En̄ hiner Himnesker sialfer hliota betre Forner ad hafa/ en̄ hinar voru. 24 Þui
Christz er eige jn̄geingen̄ j ꝥ hid Heilaga/ sm̄ med Hondū er giort (huort ad er riett Jmind
þess hins san̄arlega) helldur j Himenen sialfan/ So ad han̄ auglystest nu ꝥ Guds Auglite ꝥ
oss. 25 Ecke helldur ꝥ hn̄ offre sig opt/ lyka so sm̄ hiner adrer Byskupar/ ꝥr a huøriu Aare
jn̄geingu j hid Heilaga/ mz an̄arlegu Blode. 26 An̄ars hefde hn̄ optar hloted ad lyda/ j fra
Rom. 5/6 Veralldar vpphafe/ en̄ nu j endalok Veralldaren̄ar/ birtest hn̄ eitt sin̄/ ꝥ syna eigen fornfær
1 Pet. 3/28 ing/ til burttøku Syndaren̄ar. 27 Og lyka so ē ꝥ Mon̄unū er tilskyckad/ einusin̄e ad deyia/ z
epter ꝥ er Domuren̄ / So er Christur einusin̄e offradur/ til j burt ad taka margra Synder/
En̄ j an̄ad sin̄ mun hn̄ birtast vtan Syndar/ øllū þm̄ sem hans vænta til Sæluhialpar.

X

Colo. 2/17 HViad Løgmæled hefur Skugga epterkomande Audæfa/ ecke Likneskiuna sl
alfra Audæfan̄a. Huørt ær hliota jafnan ad offrast sama slax Offraner/
z þad kan̄ þo ei þa sem offra/ fullkomna ad giøra. 2 An̄ars hefde Offred af
lagst/ hefdu þeir sem j Guds þionustugiord voru/ engua Samuisku framar
meir haft af Synden̄e/ þa þeir voru eitt sin̄ hreinsader. 3 Helldur skier ad ei
ns fyrer ꝥ/ Minning Syndan̄a huørt ær. 4 Þuiad ꝥ er omøgulegt/ ꝥ Vxa
z Hafra Blod/ Synder j burt ad taka.
Psalm. 40/7 5 Fyrer þui/ sem hn̄ kiemur j Verølldena/ seiger hn̄/ Offran z Forner villder þu eige/ en̄ Ly
kaman tilreidder þu mier. 6 Bren̄eforner z Synda offur þocknast þier ecke. 7 Þa sagda eg/
Sia/ Ad eg kiem/ fyrst j Boken̄e er skrifad af mier/ ꝥ eg skule giøra Gud þin̄ Vilia. 8 En̄
þar ꝥ ofan ē hn̄ sagde/ Offraner z Gæfur/ Bren̄efornr z Synda offur villder þu ei/ þær þo
æknudust þier z ecke (huøriar epter Løgmælenu offradar verda). 9 Þa sagde hn̄/ Sia/ Eg
kiem/ ad giøra Gud þin̄ vilia. Þar burt tekr hn̄ hid fyrra/ so ad hn̄ jn̄setie hid an̄ad. 10 J hū
ium vilia ꝥ vier erū helgader/ einusin̄e skiednū/ ꝥ Offran Lykama Jesu Christi. 11 Og hu
ør eirn Kien̄emadur er til settur/ ꝥ han̄ Guds þionustugiørd daglega ræke/ z optlega sama sl
ax Offraner giøre / huøriar alldrei kun̄a Syndernar af ad taka. 12 En̄ þesse/ þa hn̄ hafde
offrad eirne Forn ꝥ Syndernar/ huør ed æfenlega gillder/ situr hn̄ nu til hægre Handar Gu
Psalm. 110/2. ds. 13 Og epterbidur fram̄veigis/ þar til hn̄s Oviner verda lagder til Skarar hans Foota.
1 Cor. 15/25 14 Þuiad med eirnre offran/ hefur hn̄ ad eilyfu fullkomna giørt/ þa ē helgader verda. 15 En̄
ꝥ vitnar oss eirnen heilagur Ande/ þui epter þui hn̄ ædr fyrre hafde sagt. 16 Þetta er þad
Jerem. 31/33 Sup. 8/8. Testam̄t ē eg vil þm̄ giøra/ epter þssa Daga/ seiger DROTTIN̄/ Myn Løg vil eg giefa j
þra Hiørtu/ z j þra Hugskotū vil eg þau skrifa. 17 Og þra Synder z Ranglæte vil eg ecke
meir j Min̄e leggia. 18 Og huar þesse hin sama Fyrergiefning er/ þar er eingen Offran me
ire ꝥ Syndernar.

Fyrst

19 Fyrſt vier hofum nu þa/kiærer Brædur/Diorfungena til jñgangs j hid Heilaga/ꝥ
Bloded Jeſu. 20 Huørn hañ vyͤgde oſſ nyan ꝛ lifande Veg fyrer Fortiallded/þad
er ꝥ ſitt Holld. 21 Og vier hofũ eirn Ædſta Preſt yfer Guds Hwſe. 22 Þa lætum
oſſ þar fram̃ ad ganga med ſañarlegu Hiarta/j algiordre Tru/yferdreyfder j vorũ Hiørtũ/
ꝛ vidſkila vid vonda Samuiſku/ ꝛ þuegner a Lijkamanum/med hreinu Vatne. 23 Og lætũ
oſſ hallda vidurkieñingu Vonareñar/ꝛ vera ecke oſtadfaſta(Þuiad hñ er tryggr ſa þui hef
ur ꝥheited)24 Og lætũ oſſ athuga oſſ ſialfa jñbyrdis/med æſyſingu til Kiærleikſins ꝛ good
ra Verka. 25 Og eige forlæta vorn Sofnud/ſo ſẽ ſumra er ſidur/helldur ad æmiña huør an
an/ꝛ ꝥ þui myklu framar/ſo myklu/ſem þier ſiaed ad Daguren er nær. Sup. 6/4
26 Þui ef vier motþroanlega Synder drygium/ epter ꝥ vier hofum medteked Vidurkieñing
Sañleikſins/ þa hofum vier ongua adra offran framarmeir fyrer Syndernar. 27 Helldur
hrædelegt epterbid Domſins ꝛ þeſſ Vanlætingar ſama Ellds/ ſem Motſtandarana ſuelgia Deut. 17/6
mun. 28 Þegar nockur brytur Moyſes Logmaal / ſa hlytur ad deyia vtan Myſkunſemdar/ Matth. 18/16.
fyrer tueggia edur þriggia vitnan. 29 Huørſu myklu verra ſtraff meine þier ſa mune verdſku
llda ſem Son Guds med Fotum tredur/ ꝛ Teſtamentis Bloded ſaurugt reiknar/fyrer huørt Deut. 32/35
ad hñ er helgadur/ꝛ ſuiuirder Nædareñar Anda? 30 Þuiad vier vitũ þañ ſem ſeiger/mīn Rom. 12/19
er Hefnden/eg vil aptur giallda/ſeiger DROTTIN. Og eñ añad ſiñ/DROTTIN mun
dæma Folk ſitt. 31 Hrædelegt er ad falla j Hendur Lifanda Guds.
32 Leggied j miñe þa enu fyrre Daga/ a huøriũ þier vpplyſtuſt/ꝛ lidud ſtort Kualaña
ſtrijd. 33 Nockurn part/þad þier ſialfer fyrer forſmaan ꝛ Hormungar erud ordner
ad byſnum/ꝛ nockurn part ad þier hafed Laxmeñ vered fra/ſẽ ſo hefur geinged. 34
Þui þier hofdud ſampijñing med mijnũ Bondũ/ꝛ Ræn ydvarra Audæfa/med Fagnade vm
lidud/vitande ydur ad hafa hia ſialfũ ydur adrᵛ betre ꝛ blijfanlegre Eigr a Himnũ. 35 a Ka
ſted ecke j burt ydar Trauſte/hvỏt ad miked Verdkaup hefur. 36 Eñ Þolenmæde er ydr naud
ſynleg/ſo ad þiʳ giored Guds vilia/ꝛ medtaked Fyrerheited. 37 Þuiad eñ nu jñan ſkams tijͤ
ma mun koma ſa ed koma ſkal/ ꝛ mun eige ſeinka. 38 Eñ ſa Riettlæte mun af Truñe lifa.
Eñ huør ſem ᵇ fra vijkr/ a þeim mun Sæla mijn hafa ongua þocknan. 39 Eñ vier erũ ec
ke af þeim ſẽ vijkia ꝛ fyrerdæmder verda/ helldur af þm̃ ſem trua/ꝛ Sæleñe biarga.

a (Koſted ecke) Slæed heñe ecke vti Vind.

b (Frauikur) Sa ſem ecke vill ſtad næmaſt/ og byda Strydſins/ helldr ſnyr aptur a Bak og leyneſt j burt.

XI

Nn Truen er orugt Trauſt þra hluta ſem Madur vonar/ ꝛ efar ei vm ꝥ
ſẽ hñ ſier ecke. 2 Fyrer hana feingu hiner Gomlu Vitnisburden. 3 Fyrer Tr
una vnderſtondum vier Heimenn ᵃ giørdan vera/fyrer Guds Ord/ og allt ꝥ
huad ſynelegt er/er orded af onguu.
4 Fyrer Truna hefur Abel Gude meire offran giørt eñ Cain/ fyrer huør Abel.
ia hñ hefur Vitnisburden feinged/ þad hñ Riettlætur ſie/þa Gud gaf vitn Cain.
an af hans giofum/Og fyrer hañ talar hañ/eñ þo hñ ſie læteñ.
5 Fyrˢ Truna vard Enoch burt numen/ad hñ ſægie ei Daudan/ꝛ vard eige funden/af þui Enoch
þad Gud tok hñ a burt. Þuj ædur fyrre/eñ hañ var j burt numen/hefur hñ Vitnisburdeñ Gen. 5/24.
haft/þad hñ þocknadeſt Gude. 6 Eñ æn Truareñar er omogulegt Gude ad þocknaſt. Þui Eccle. 44/16.
huør hñ vill koma til Guds/ſa hlytur ad trua þad/ad hñ ſie/ꝛ þad hañ mune Endurgiallda
re verda/þeirra ſem hans leita.
7 Fyrer Truna hefur Noe vegſamad Gud/ ꝛ Orkena tilbwed/til Hialprædis ſijnu Hwſe/ Noe.
þa hñ medtok Gudlega Bifalning/vm þad huad Meñ eñ þa ecke ſæu/Fyrer huøria(Ork) Gen. 6/13.
hñ Verolldena fordæmde/ꝛ er Erfinge orden þeſſ Riettlætis ſem fyrer Truna kiemur. Syr. 44/16.
8 Fyrer Truna vard Abraham hlyden/þa hñ kalladur var vt ad ganga/j þad Land/ſẽ Abraham.
hñ erfa ſkyllde/Og hñ giecƙ vt/ꝛ viſſe ei huørt hñ munde koma. Gen. 12/4. ꝛ 13/1.
9 Fyrer Truna var hñ framande a þui Fyrerheitna Landenu/ſo ſm̃ a añarlegu/ꝛ bio
j Tialldbwd/mz Iſaac ꝛ Jacob/ſẽ voru Mederfingiar ſama Fyrerheitis. 10 Þui hñ vonade
vppa þa Borgena/ſẽ Grũduollen hefur/hũrar vppbyggingar Meiſtare ꝛ Skapare er Gud Sara.
11 Fyrer Truna medtok ꝛ ſo Sara Krapt/ꝥ hun vard frioſſom/ ꝛ fædde/fram̃ yfer Tijma Gen. 17/19.
heñar Alldurs/Þuiad hun hiellt hañ Trufaſtan/ſem hafde þui lofad. 12 Fyrer huad ad
marger eru vpp ruñer af einum/þo ad dæens Lijkama være/lijka ſẽ Stiornur Himens/ꝛ ſo ſẽ

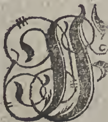
a (Giørdan) þad er/Hañ er komen j ſitt lag/ſo ad hñ geingur ꝛ ſtendr epter Guds Orde oaſtætanlega/æn hindrunar/ꝛ giefur ecke vpp.

 Sandur

Sandur vid Siaꝼarſtrøndu/ſem otelianlegur er.
13 Þeſſer aller eru j Truñe vnder Lok lidner/⁊ hafa ei Fyrerheited medteked/helldur aꝼ Fiar
ſka til þeſſ ſied/⁊ hafa ſig þᵛ vid huggad/⁊ ſier nægia læted/⁊ vidurkient ꝥ þeir være a Jor
du Gieſter ⁊ Vtlender. 14 Þuiad þr s̄ þetta ſeigia/þr gieꝼa til ad ſkilia/ꝥ þr epter einu Fø
durlande leite. 15 Og ad ſoñu/eꝼ þeir hefdu meint ꝥ/ꝼra huøriu þr voru vtfarner/hefdu þr
nogan tijma haft aptur ad ſnua. 16 Eñ nu gyrntuſt þr añad betra/ꝥ er ꝥ Himneſka. Fyrᵉ
þui ovirteſt ecke Gud/ad neꝼnaſt þeirra Gud. Þui hñ hefur þm̄ eina Borg ꝼyrerbwed.
Iſaac. 17 Fyrer Truna Fornꝼærde Abraham Iſaac/þa hañ vard freiſtadur/⁊ frañigaꝼ hiñ Ein
Gen. 22/9 gietna/þa hñ nu hafde Fyrerheited medteked. 18 Vt aꝼ huøriū ſagt var/J Iſaac ſkal þi
Syr. 44/21. er þitt Sæde kallad verda. 19 Og hñ þeinkte/ꝥ Gud kyñe ⁊ ſo vel aꝼ Dauda vpp ad vekia
huar fyrer hñ eirnen took hañ til Fyrermyndunar aptur.
Jacob. 20 Fyrer Truna bleſſade Iſaac/ aꝼ þui huad epterkomande var/ Jacob ⁊ Eſau. 21 Fyrer
Eſau. Truna bleſſade Jacob/þa hñ deide/bada Sonu Joſephs/⁊ giørde lotning ꝼyrer Toppnum
Joſeph. a hans Velldisſprota. 22 Fyrer Truna talade Joſeph vm vtgaungu Iſraels Barna/þa hñ
Moyſes. deyde/⁊ Bifalning giorde vm ſijn Bein.
Exod. 2/2. 23 Fyrer Truna vard Moyſes/þa hñ var fæddur/j þria Manude falen af ſijnū Forell
Acto. 7/20 drum/ꝼyrer þad þau ſæu ad hñ var ægiætlegt Barn/⁊ hræddust ei Kongſins Biꝼal
ning. 24 Fyrer Truna villde Moyſes ecke leingr/þa hñ giørdeſt ſtor/kallaſt Dott
urſon Pharaonis. 25 Og kiøre myklu helldur/med Folke Guds/Omak ad þola/ eñ ad haꝼa
ſtundlegt Epterlæte Syndareñar. 26 Og hiellt Vanuirding Chriſti/fyrer ſtærra Rijkdom/
Eñ Egypti Fieſiodu/Þuiad hñ leit a Launen.
27 Fyrer Truna forliet hñ Egyptaland/⁊ ottadeſt ecke Kongſins Grimd/Þuiad hñ hiellt
ſig ad þeim/huørn hñ ſæ ecke/lijka ſo ſem ad hñ ſæe hañ.
Exod. 12/21 28 Fyrer Truna hiellt hñ Pæſkana ⁊ Blods vthellingena/ vppa ꝥ ad eige ſnerte þa/ſa ſem
Frumburdena drap.
Exod/14/22 29 Fyrer Truna geingu þeir j giegnum Haꝼed Rauda/ ſo ſem vm Þurrlende/huørs eirnen
hiner Egyptſku freiſtudu/⁊ drecktuſt.
Joſu. 6/23 30 Fyrer Truna nidurhrundu Mwruegger Jericho/ þa er þeir hoꝼdu j ſiø Daga vm kring
hana geinged.
Rahab. 31 Fyrer Truna vard Rahab ſu Hoorkona ei fortøpud med Vantruudum/ þa hun medtook
Joſu. 2/3. þa Nioſnarmeñ vinſamlega.
32 Og huad ſkal eg meir ſeigia? Tijmen verdur mier oꝼſtuttr/nær eg ſkyllde fram̄þylia/
aꝼ Gedeon/⁊ Barach/⁊ Samſon/⁊ Jephthe/⁊ Dauid/⁊ Samuel/⁊ Spæmøñu
num. 33 Huørier ed hafa fyrer Truna/Kongarijkeñ yfervñed/ Riettlæted verkad/
Fyrerheiten ødlaſt/Leona Muñana til byrgt. 34 Elldſins megn vtſlockt/Suerdſins Egg
b (Breyſkleikan iar vmflyd/Krøptugᵉ orded aꝼ ᵇ Breyſkleikanū/Ofluger giorſt j Strijdenu/Añarlegra Her
um) þeir eru ord bwdum vinvellt. 35 Kuiñurnar haꝼa ſijna Frām̄lidna aꝼ Vppriſuñe aptur teked.
ner Krøptuger j Eñ hiner adrer eru Lemſtrader / og hafa øngua Frelſan medteked / So ad þeir ødluduſt
þeirra Kuølum/ hina betre Vppriſuna. 36 Sumer hafa Hædung ⁊ Hwdſtrokur lided/þar oꝼan a Bond ⁊
2 Cor. 12/Cap. Fiøtraner. 37 Þeir eru Steinum grytter/Skammhøggner/j giegnum ſtungner/ ꝼyrer Suer
Miñ Kraptur er de vegner. Þeir ed vm haꝼa fared j Saudafelldum ⁊ Geitſkiñum/med Eymdum/med Harm
ſterkur j þeim ve kuælum/med omake. 38 Huørra Heimureñ var ecke verdugur/hafa j Eymd geinged a Eyde
yku. morkum/a Fiøllum/j Giam og Hellrum Jardareñar.
39 Þeſſer aller ꝼeingu Vitnisburden ꝼ Truna/⁊ hafa ecke medteked Fyrerheited. 40 Fyr
er þui ꝥ Gud hefur eitthuad betra ædur til forna/ vm oſſ fyrerhugad / ſo ad þeir ꝼ vtan oſſ
yrde ecke ꝼullkomner giorder.

XII

Ephes. 4/22 23
Coloſ. 3/8.
1 Pet. 2/1.

Fyrer þui eirnen viᵉ/mz þui viᵉ høfū ſlijkan Hoop Vottaña vm kring oſſ/ þa
lætū oſſ afleggia Syndena/þa oſſ jafnan vid loder ⁊ letur/⁊ lætū oſſ hlaupa
fyrer Þolenmæde/j þa Oruſtu/ſem oſſ er tilſkickud. 2 Og lijta til Jeſum þeſſ
vppbyriara/⁊ Fullkomnara Truareñᵛ/huør ed þañ tijd hñ heꝼde vel mætt
hafa Føgnud/þolde hañ Kroſſen/⁊ acktade Forſmænena ecke/og ſette ſig til
hægre Handar/vppa Guds ſtole. 3 Miñeſt a þañ s̄ þuilijk motmæle j giegn
ſier af

sier af Syndurunum þolde/so ad þier þreytest ecke/ꝛ vppgiefest j ydar Hugskotū. 4 Þui þi
er hafed eñ ei allt til Bloodsins motstaded j Strijdenu/mote Syndeñe. 5 Og hafed nu þeg^v Prov.3/11
gleymt þui Trunadartrauste/ē til ydar seiger/so-ē til Barnaña/Son miñ/vird ei lijtils Ty Joh.5/17
ptan DROttins/ꝛ øruinlast ei þa þu verdꝛ af hm̄ straffadur. 6 Þuiad huørn ed DROtt Apoc.3/19
iñ elskar/þañ agar hñ/Eñ huørn þañ Son sem hañ ad sier tekur/þañ stryker hañ.
7 Eþ þier Typtunena þoled/þa frambydur Gud sig ydur ē Børnū/þui huor Sonur er sa/
þañ er Faderen typtar eige? 8 Eñ eþ ad þier erud an Typtunar/hūrar hiner aller eru hlut
takarar vordner/þa eru þier Hiaborn eñ ecke Børn. 9 Og eþ vier høfū haft vora Lijkam
lega Fedur/til Typtunarmaña/ꝛ þa hrædst/ Skylldū vier þa ecke myklu meir vndergieþner
vera hinum andlega Fødur/so ad vier liþum? 10 Og hiner hafa señelega fæina Daga oss
agad/ epter sijnum Giedþotta/ Eñ þesse til Nytsemdar/so ad vier ødlunst hañs Helgun. 11
Eñ øll Typtan/nær hun æliggur/þa þiker oss hun eingen Glede/helldur Hrygd vera. Eñ
eptera mun hun giefa Fridsamlegan Avøxt Riettlætesins/þm̄ sem þar vti jdkader eru.
12 FYrer þui vpphefied aptur tregar Hendur / ꝛ hin þreyttu Knie. 13 Og giored riettan
gang med ydrū Footū/so ad eingen hrase/lijka ē sa er halltrar/helldur myklu fram^v Rom.12/18
verde heilbrygdur. 14 Epterfylged Fridnum vid huørn Mañ/ꝛ Helguneñe/ an hu
ørrar þad eingen kañ/DROTtiñ ad sia. 15 Siaed ꝛ so til/þ eingen þorsome Guds Næd/so
ad þad eingeñ Beiskeroot nockurstadar vpp sprette/ꝛ Ofrid giøre/og þad marger þyrer þa Gen.25/33
sømu saurgader verde. 16 Ad þar sie eingen Frillulijfis Madur/edur Ogudlegur sem Esau/
sa sem ad fyrer Matar saker/sellde sijna Frumgietning. 17 Og vited/ad hañ þar eptera/þa Gen.27/38
hañ Blessunena erfa villde/er hñ vtskwfadur/Þuiad hañ fañ eckert Rwm Jdrunareñar/
þott hñ heñar med grætande Tarum leitade.
18 Þuiad þier erud ecke geingner til þess Fialls ē þreyfanlegt er/ꝛ med Ellde breñur/nie til Exod.19/12
Þoku eda Myrkurs/ꝛ Ovedurs. 19 Og ei til Lwdrarþyts/ꝛ til Raddar Ordaña/vid huørre
þr ottudust sem hana heyrdu/þ eige yrde til þra Orded talad. (20 Þuiad þr kuñu eige þ ad
standast/huad þar var sagt. Og ef ꝛ so Dyr snart Fialled/þa skyllde þad Steinum grytast/ Exod.19/13
eda med Skeyte j Hel skoted verda. 21 Og so ogurleg var su Syn/þ Moyses sagde/Eg em
ottasleigen ꝛ skielfdur) 22 Helldur eru þier komner til Fiallsins Zion/ꝛ til Borgar Guds Lifþ
anda/til Himneskrar Jerusalem /og til Margfiølda margra Þusunda Eingla. 23 Og til
Samkundu þeirra Frumgietnu/ huørier a Himnum vppskrifader eru/ꝛ til Guds allra Dom
ara/ꝛ til Andaña algiørfelegra Riettlætra. 24 Og til Medalgangara hins nyia Testame
ntis Jesu/ꝛ til Blodsins yferdreyþingar/þad betur talar eñ Abels. Gen.4/9
25 SJaed til/ad þier amest ecke vid þeim sem vid ydur talar. Þui ef hiner eru ei vmflyd
der/sem moot stoodu/þa hañ a Jørdu talade/myklu midur þa vier/eþ vier mootstøn
dum þeim sem aþ Himnum talar. 26 Huørs Rodd/þañ tijma Jørdena bifade / enn Hagg.8/7
nu heiter hañ þyrer ꝛ seiger/Eñ eitt siñ mun eg hræra ei alleinasta Jørdena/helldur eirnen a (Smyde) Hann
Himeneñ. 27 Eñ soddan/Eñ eitt siñ/merker/Ad þ hid hræranlega/skal vmskiptelegt verda/ meinar Mosis Tiall-
lijka sm̄ añad a Smijde/so ad þ/huad ohræranlegt er stodugt blijfe. 28 Huar þyrer/med þui dbwd/ sem giørd var med Hondum.
vier medtokum þa ohræranlegt Rijke/þa høþum vier Nædena/ þ huøria vier skulum Gude Deut.4/24
þiona/hm̄ til þocknunar/med Sidseme ꝛ Hrædslu/Þuiad vor Gud er eydande Elldur. Rom.12/10

XIII

VEred støduger j Brodurlegum Kiærleika. 2 Gestrisneñe þorgleymed ecke Rom.12/10
Þuiad þ hana haþa nockrer/þeim ovitande/ Einglunum Herberge veitt. 3 1 Pet.4/9
Miñest Bandingiaña/lijka sem adrer Sambandingiar/ꝛ þra sem Molgøn Gen.18/3
gu lijda/so ē þier ed eñ nu liþed j Lijkamanū. 4 Hiuskapureñ skal heidarlegur
hallden vera hia øllum/ꝛ Hionabandssængeñ oflecktud. Enn Frillulijþis
meñ og Hoorunar meñ mun Gud Dæma. 5 Ydart Framþerde sie an Agyr Jos.1/5
ne/ ꝛ læted ydur þad nægia sem j nænd er/þuiad hañ hefur sagt / Eg vil ecke yfergiefa þig
nie forsoma. 6 So ad vier dyrfunst ad seigia/DROttiñ er miñ Hialpare/eg vil eige ottast/ Psalm.56/12
Huad skyllde eirn Madur mier giøra? 7 Þeinked a ydra Lærefedur/þeir ed Guds Ord haþa
sagt ydur/huørra Aþelokum þa adhygged/ꝛ epterfylged þra Tru.
JEsus Christus/j Giær ꝛ j Dag/ ꝛ eirnen hiñ same ad eilijfu/ Læted eige vmhuirþla
ydur med marguijslegum og framande Lærdomum / Þuiad þad er agiætlegur hlutur

ad Hiar

a (Fædsluna) ꝥ er/ þyrer Mañanna Løgmaal/ sem kienna vm Mat og Klæde/og ecke vm Truna.
b (Vmgangast) ꝥ er/vilia þiona Gude þar med.

ad Hiartad er stadfast/huad ad skiedur ẜ Nꜳdena/eige ẜ a Fædsluna/huar vtaþ øngua nyt
semd hafa Þr ē þar med b vmgangast. 10 Vier høfum eitt Alltare/huar aþ Þr sem Tialld
bwdeñe þiena/ hafa eckert valld til af ad eta. 11 Þui huørra Dyra Blood ē jñbored verdur
af Ædsta Kieñemañenum/j hid Heilaga ẜ Syndernar/þra sømu Hrœ verda vppbrend vtan
Herbwdañ. 12 Fyrer þui hefur eirnen Jesus/vppa ꝥ hñ helgade Folked ẜ sitt eiged Blod/
vtan Borgarhlids lided. 13 Þui lꜳtū oss vt ganga til hñs vt yfer Herbwdernar/ z bera hñs
Vanuirding. 14 Þuiad vier høfum hier ønguan blyþanlegan samastad / helldur leitū vier
hins tilkomanda. 15 Þui lꜳtum oss nu offra þyrer hann Loþgiørdar offre/Gude alla tyma/ꝥ
er Avøxt Varañ/sem vidurkieñ hñs Nafn. 16 Gott ad giøra/z med ad'skipta þa þorgle
ymed ecke/Þuiad slyk Offur þocknast Gude vel. 17 Hlyded ydrū Kieñefedrum z fylged þm̄
þuiad þeir vaka yþer ydrum Sꜳlum/lyka sem þeir ed Reikningskap þar ẜ giøra skulu/so ad
Þr giøre ꝥ med Glede eñ ecke med Anduarpan/ Þt ꝥ er ydur ecke gott. 18 Bidied fyrer oss.
Vort Traust er þad/ad vier høfum goda Samuisku/og kostgiæfum/ gooda Vmgeingne
ad hafa hia øllum. 19 Eñ eg meir eñ beide ydur þar til / þuilykt ad giøra / vppa þad eg
kiæmest hid allra fyrsta aptur til ydar.
20 Eñ Gud Fridarens/sa sem vt hefur leidt j fra Daudum/hiñ mykla Hirder Saudañ/ẜ
Bloded þess eilyfa Testamentis/vorn DROTTiñ Jesum Christum. 21 Hañ giøre ydur
tilbwna j øllu goodu Verke/til ad giøra hans vilia/z efle þad med ydur/huad ẜ hønum þa
cknæmt er ẜ Jesum Christum/huørium ad sie Dyrd/fra Eilyfd til Eilyfdar/ Amen.
22 Eg ꜳmiñe ydur kiærer Brædur/hallded mier ꝥ ꜳmiñingar Ord til goda/ꝥ eg hefe stutt
lega skrifad ydur. 23 Vited ꝥ ad sa Broder Timotheus er laus aptur/ med huørium ef hñ
skiotlega kiemur/eg vil sia ydur. 24 Heilsed øllum ydar Lærurum/med øllum Heiløgum
Ydur heilsa Brædurner af Vallande. 25 Naden sie med ydur øllum/ Amen.

Skrifadur wr Vallande
Med Timotheo.

Formꜳle yfer S.
Jacobs Pistil.

NEckian Pistil hins heilaga Jacobi/Þott ad hñ sie aþ hinum Gømlu fyrer od al lagdur/ þa loþa eg hañ þo/z helld godan vera/hellst þar fyrer/ ad hñ alldeilis ønguañ Mañ Lærdom jñsetur/z Guds Løgmꜳle allhardlega þramþylger. Eñ ad eg seige myna Meining þar vm/ꜳn nøckurs Mans skada/þa þiker mier sem hñ sie eige nøckurs Postula Ritning/z er þetta min tilefne.

J þyrstu/ꝥ hañ so strax j giegn S. Paale/z allre añare Ritningu/ Riettlæted Verkunum til eignar/z seiger þad Abraham/sie aþ synum Verkum Riettlꜳtur orden / þañ Tyd hañ Son siñ oþþrade/Eñ S. Paall Rom. 4. kieñer þo þar j mote/og seiger ꝥ Abraham sie ꜳn Verkañ Riettlꜳtur orden/alleinasta þyrer Tru syna/og beuysar þad med Moyse. Gen. 15. ædur eñ hañ Syne synum oþþrade. Nu þo þessum pistle yrde vid hialpad/z ein gloserau þyndest yþer slyke Riettlæte Verkanna/Þa kañ hañ þo ecke j þui ad þorsuarast/ ad hann þa Mꜳlsgrein Moysi / Gen. 15 Huør ed alleinasta vm Abrahams Tru/z ecke vm hans verk talar/epter þui sem S. Paall Rom. 4 vtskyrer/Verkunum tileignar. Fyrer þui vrskurdar þad þesse Brestur/þad hñ sie ecke nøckurs Postula.

J annare Grein/þad hñ vill Christnum Lyd kieña/z gietur ecke eitt sinn j so langre Ordrædu/ Pyñingar Christi/ Vpprisu nie Anda. Hann neþner Christum nøckrum siñum/eñ kieñer ecke granded aþ hønum/vtan seiger aþ almeñelegre Tru a Gud/Þuiad Embætte eins riettelegs Postula þa er/ þad hañ aþ Pyst z Vpprisu Christi/z hans Embætte predike/z legge þeirrar sømu Truar Grunduøll/so sem ad sialþur Christur seiger/Joh. 15 Þier munud Vitnisburd aþ mier gieþa. Og j þui verda allar þær/ sem Heilagar Bæker eru samhliodande ad þær allarsaman predika Christum/z hans Ærende reka/so er þad og eirnen riett Prooþ/til allar Bæker ad straþþa/Nær vier sꜳum huørt þær reka Christi Ærende edur ecke/ Epter þui ad øll Ritningen tiaer z kieñer ecke añad eñ Christum/lyka sem hinn heilage Paall/ Rom. 3. vill eige aþ ødru vita vtan alleinasta Christo. Sem hañ seiger/1. Cor. 2. huad Christum ecke kieñer / þad er ei Postulegs Embættis/þott þad eirnen sialþer/ Petur og Paall kiendu/ Eñ þar j mote/huad hellst Christum predikar / þad er postulegt/þo þad giørde Judas/Annas/Pilatus/og Herodes.

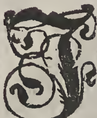
Enn þesse Jacobus giører eige meir/vtan hañ þramknyr til Løgmꜳlsins/ z þess Verka/z sleinger so oskickanlega einu j annad. So ad mier þiker/sem hñ mune vered haþa eirn goodur dugande Mañ/sa ed støku Greiner vt aþ Læresueinum Postulañ haþe høndlad/z haþe so vppa Bokþell skriþad. Ellegar kañ skie/ ad þad sie vt aþ Predikun hins heilaga Jacobi vpp skriþad/aþ einum ødrum til. Hañ kallar og Løgmꜳled/eitt Løgmꜳl Frelsesins/huørt ad S. Paall kallar þo eitt Løgmꜳl Þrælkunarenar/z Reideñar/Syndareñar z Daudans

Fram yfer þad/þa jtkar hn̄ Maltake hins heilaga Petri/Kiærleikuren hylur Synda fiølldan. Item/Lytelæted ydur vnder Guds Hønd. Item/ Mælsgrein S. Pæls/Gal. 5 Þad Andan lyste j giegn Holldenu/Þar þo ad hin̄ heilage Jacobus var langre Æfe af Herodes til Jerusalem (fyrr en̄ S. Petur) lyflaten/ So ad þad synest/þad han̄ hafe løngu seirna vered/en̄ þeir S. Petur og Pæll.

Summa/Han̄ hefur staded þeim j mot/sem sig vppa Truna an Verkan̄a forlietu/& hefur til þeirrar Mæls varnar/ecke fulløruggur vered/viliande þui med Løgmælsins Þuingun til Vegar koma / sem ad Postularner med tillockan til Kiærleiksins vtuega. Fyrer þui kan̄ eg han̄ ecke ad telia medal riettra Høfudbooka/Vil lande þo ønguum þar med hamla/ þad han̄ setie & vpphefie hn̄/ so hatt sem hønum sialfum vel lykar/Þuiad þar eru an̄ars margar ægiætar og goodar Greiner jn̄e skrifadar.

S. Jacobs Pistill

I

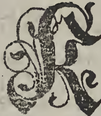

Jacob Þion Guds/og DROTTins Jesu Christi.
Þeim tolf Kynkuijslum/sem sundur dreifdar eru hier & þar/seigest kiærleg
Heilsun.
2 Brædur min̄er elskanleger/reikned ꝥ fyrer allan Fognud/nær þier j ma Rom. 5/3
rgunijslegar Freistingar falled. 3 Og vited þad ydar Tru verkar Þolen
mæde. 4 En̄ Þolenmæden mun stadfost blijfa/ allt til enda/ so ad þier
seud fullkomner/& algiorder/& j ønguu brest hafed.
5 Og ef einhuorn ydar vantar Vijsdom/hn̄ bidie af Gude/sa er einfalldlega giefur huørium Matth. 7/7
Man̄e/& bregdur þar ønguum vm/So mun hønum hn̄ giefast. 6 En̄ hn̄ bidie j Trun̄e/& Marc. 11/24
efe ecke/Þuiad sa sem efablanden er/hn̄ er lijka t Siafarbylgia/su er af Vinde verdur drif Luc. 11/9
en & vppæst. 7 Þuilijkur Madur þeinke ecke/ꝥ han̄ mune af DROTTne nockud ødlast. Joh. 14/13
8 a Efablanden Madur er ostødugur j øllum sijnum Vegum.
9 En̄ sa Broder sem lijtelæckadur er/han̄ hroose sier j sin̄e Vpphafningu. 10 Og hn̄ sem Psalm. 103/15
rijkur er/hn̄ hrose sier j sin̄e Lijtelægingu/Þui lijka sem Blomstur Grassens/mun hn̄ forga Esa. 40/6.
nga. 11 Solen vppgeingur med hita/þa skrælest Grased/& Blomstred fellur/ & þess fagra Syrach. 14/18
ælit fordiarfast/Lijka so mū sa Rijke a synum Vegum vppþorna. 1 Pet. 1/24.
12 Sæll er sa Madur sem Freistingena lijdur/Þui epter ꝥ hn̄ er reyndur/mun hn̄ ødlast Lijf
sins Koronu/huørre Gud hefur fyrerheited þm̄ sem hn̄ elska. 13 Eingen seige/nær hn̄ freist
ast/þad han̄ af Gude freistadur verde/ Þuiad Gud er eingen̄ Freistare til hins vonda/& ein
skis freistar han̄. 14 Helldur freistast huør eirn/nær hn̄ tilteigest af sin̄e eigen Girnd/& loc
kadur verdur. 15 Og sijdan ꝥ Girnden hefr gieted/fæder hun Syndena/En̄ nær Synden er
fullkomnud/ fæder hun Daudan.
16 Villest eige Kiærer Brædur. 17 Øll god Giøf/& øll fullkomen Giøf/kiemur ad ofan
fra Fodurnum Liossens/j hia huørium er eingen vmskipting/ nie Byting Liossens &
Myrkursins. 18 Han̄ hefur oss fædt epter sin̄e villd/fyrer San̄leiksins Ord/ Vppa
þad vier værum Frumburder hans Skiepnu.

a (Efablanden) Sa ecke er stadfastur j Trun̄e vppbyriar miked og a margan hatt/ og stendur þo ecke fast þar a/2 Tim. 3 Þeir læra ætyd & koma þo alldrei til San̄leiksins Kyn̄ingar.

19 Fyrer þui kiærer Brædur/sie huør Madur fliotur ad heyra/ en̄ tregur ad tala/& til Reide
tregur. 20 Þuiad Man̄sins Reide giører þad eige/huad fyrer Gude Riettferdugt er. Prov: 17/27
21 Þar fyrir aflegged allan Ohreinleik & Illsku/& medtaked Orded med Hoguære/ꝥ j ydur er Matth. 7/12
grodursett/huad er kan̄ ydar Sæler hialplegar ad giøra. 22 Vered & eirnen giorendur Ord Rom. 2/33
sins/en̄ eige alleinasta Tilheyrendur/ huar þier sialfa ydur med a tælar draged. 23 Þui ef
einhuor er Ordsins Tilheyrare & ecke giørare/ sa er lijkur þeim Man̄e sem sijna lijkamlega
Asionu j Speigle skodar. 24 Þui epter þad hn̄ hefur skodad sig/jafnskiott geingur han̄ burt
þadan/og gleymer huornen hans yferlitur var. 25 En̄ huør j giegnum skodar hid algiorda
Løgmæl Frelsesins/& stadnæmest þar jn̄e/& er ecke Forgleymanlegur Heyrare/ helldur giør
er þar epter/sa same mun hialplegur vera j sijnu Verke. 26 En̄ ef einhuør a medal ydar læ
tur sier þikia/ þad han̄ þione Gude/ & temur eige sijna Tungu/helldur forviller sitt Hiarta/
þess Guds þionusta er Hiegomleg. 27 Ein skiær & oflecked Guds þionusta fyrer Gude Fød
ur/er ad vitia Fødurlausra & Eckna/j þeirra Hørmungum/& sig oflecka dan fra Heimenum
ad varðueita.

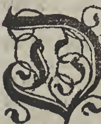
II

Kiærer

Leuit. 19/15. Deut. 1/17. Syrac 42/1 Kiærer Brædur/ þier skulud ei meina/ ꝥ Truen̄ a Jesū Christū vorn DRO
ttin̄ Dyrdarfulla/ lijde Man̄greinar ælit. 2 Þui ef ad j ydra Samkundu jn̄
geingur Madur/ berande Gullbaug/ z j kostulegū Klædum/ En̄ þar kiæme z
eirnen̄ eirn Fatækur j ohreinum Klædnadi. 3 Og þier sæud a þan̄ s̄ kostuleg
an Klædnad bære/ z segdud til hans/ Sit þu hier j godum Sesse/ Og til hins
Fatæka segdud/ stattu þarna/ eda set þig hier hia Fotū mijnū. 4 Giøre þier
þa ecke greinarmun m̄z sialfū ydur/ z verded Domarar/ j þui þier giøred vondan greinarmū.
5 Heyred til Brædur mijner elskuleger/ Hefur Gud ecke vtvaled Fatæka þessarar Veralldar
þa j Truñe rijker eru/ z Erfingiar Rijkesins/ huøriu han̄ hefur fyrerheited þeim sem han̄
elska? 6 En̄ þier hafed vanheidrad hina Fatæku. Eru hiner Rijku ecke þeir sem med yfer
gange nidurþryckia ydur/ z þeir ed fram̄draga ydur fyrer Dom? 7 Hæda þeir ecke þad hid
Goda Nafn/ sem þier erud af kallader?
Leuit. 19/18. 8 Og ef þier fullkomned ꝥ Konunglega Løgmæl epter Ritningunum/ þad/ Elska þu Naun
Matth. 22/39 ga þin̄ s̄ sialfan þig/ þa giøre þier vel. 9 En̄ ef þier hafed Man̄greinaralit/ þa drygie þier
Leuit. 19/15. Synd/ z óded aviijtader af Løgmælenu/ so s̄ Yfertrodslumen̄. 10 Þui þo ad einhuør hiellde
allt Løgmæled/ z brotlegr yrde j einu/ þa er hn̄ þeg^r alls þess sekr. 11 Þui hn̄ s̄ sagt hefr/ Ei
skalltu Hoor drygia/ sa hefr eirnen sagt/ Eige skalltu j Hel slæ. Þott þu dryger nu ecke Ho
or/ en̄ j hel slær/ þa ertu Yfertrodslumadur Løgmælsins. 12 Lijka so taled/ z so giøred/ sem ad
þeir er ꝥ Løgmæl Frelsesins dæmder óda. 13 En̄ þar mū omyskunsamur Domr yfer þn̄ gan
ga/ s̄ øngua Myskunseme hefur giørda/ z Myskunen̄ hun hrosar sier j mote Domenum.
1 Joh. 3/17. 14 HVad stodar ꝥ kiærer Brædur/ þott einhuør seige/ hn̄ hafe Truna/ z hefur ei Verk
en? Getur Truan giørt hn̄ hialplegan? 15 En̄ ef nockur Broder eda Syster være
naken/ z þørf hefde daglegrar Næringar. 16 Og einhuør ydar seige til þra/ Fared
j fride/ giøred ydr heitt/ z metted ydr/ en̄ giefed þm̄ eckert/ huad þra Lijkaans Naudþurft er/
Huad hialpar þm̄ ꝥ? 17 So z lyka Truan/ nær ed hun hefur eingen Verk/ þa er hū Daud
j sialfre sier. 18 En̄ þar mætte einhuør seigia/ þu hefur Truna/ z eg hefe Verken/ syn þu
mier Tru þijna vt af Verkū þijnū/ z mun eg syna þier mijna Tru af mijnū Verkū. 19 Þu
truer ad þar sie einūgis eirn Gud? ꝥ giør^r þu vel/ Dioflarner trua þui eirnen/ z eru skelfd^r.
Gen. 22/9 20 En̄ villtu vita þu Hiegoma madur/ ꝥ Truan æn Verkan̄a sie daud? 21 Er eige Abra
ham Fader vor/ af Verkun̄ Riettlætur orden/ þa hn̄ offrade Syne sijnū Isaac yfer Alltar
Gen. 15/6. ed? 22 Þar sier þu/ ad Truan hefur samverkad hn̄s Giordū/ z ꝥ Verken er Truen fullkom
Rom. 4/3. leg orden. 23 Og Ritningen er vppfijlld s̄ ad seiger / Abraham trude Gude/ z ꝥ er hm̄ taled
Gal. 3/6 til Riettlætis/ z er Guds vin kalladr. 24 So sia þier nu/ ꝥ Maduren verdur ꝥ Verken riett
Josu. 2/14? lætur/ z ei alleinasta ꝥ Truna. 25 So z eirnen Portkonan Rahab/ Er hū ecke af Verkun
Heb. 11/33. um Riettlæt orden/ þa hun medtok Sendebodana/ z liet þa vm an̄an Veg vt fara? 26 Þui
lijka sem Lijkamen er æn Andans daudur/ so er z eirnen Truan æn Verkan̄a Daud.

III

Yrfest ecke Brædur mijner/ huør Madur Læremeistare ad vera/ z vited ꝥ vi^r
Syrach. 14/1 19/16 munū þss meire Dom fæ. 2 Þui aller vier briotū margfalldlega. En̄ huør hn̄
ódur ei brotlegur j nøckru Orde/ sa er algiordur Madur/ z kn̄ eirnen øllū Lij
kāanū j taume ad hallda. 3 Siaed ꝥ vi^r høllduū Hestū j Taume/ so ad þr hlij
de oss/ z stiornū øllū þra Lijkama. 4 Siaed Skipen/ þo ad þau sieu stor/ z óde
af megnū Vinde reken/ þa ódr þm̄ þo stiornad af litlu Stijre/ huørt s̄ sa vill
er stijrer. 5 So er z eirnen Tungan lijtell Limur/ z af stad kiemur þo storū Hlutum.
Siaed eirn lijtēn̄ Elld/ huørsu miken̄ Skog kan̄ han̄ vpp ad bren̄a? 6 Tungan er eirnen
Elldur/ Verolld full Ranglætis/ so er Tungan a medal vorra Lima/ z fleckar allan Lijkam
an/ z vppkueiker alla vora vingeingne/ nær hū af Heluijte vpptendrud er. 7 Þuiad allar Nat
turur Dyra z Fugla z Høggorma/ z Sioskrimslan̄a verda Tamdar z eru tamdar af Man̄
legre Natturu. 8 En̄ Tunguna gietur eingen Man̄a tamed/ hid ospaklæta jllt/ fullt daudle
gs Eiturs. 9 Med hen̄e dyrkum vier Gud Fødur/ z med hen̄e formælum vier Mon̄unum ept
er Guds Mynd giørdum. 10 Af hinū sama Mun̄e/ framgeingr Blessan z Bøluan. Þad sk
eige so vera/ kiærer Brædur. 11 Vtueller nockud Brun̄uren̄ af samre vppræs/ sætu z beisku?
12 Gietur nockud Kiærer Brædur eitt Fikiu trie bored Vidsmiørs avoxt/ Eda Vijnuidr Fikir?

Lijka so kañ ecke hiñ same Bruñur/Sallt Vatn ꝛ Sætt ad giefa.
13 Huor er Vitur ꝛ Forsocktur a medal ydar? Hñ audsyne mz godre vmgeingne siñ Verk/j
Hoguærd ꝛ Hyggendū. 14 Eñ ef þier hafed beiskt hatr ꝛ Þrættan j ydrū Hiortū/so hrosed
ydur ecke/ ꝛ liuged ecke j giegn Sañleikanū. 15 Þui ꝥ er ecke su Viska sem ad ofan kiemur/
helldur jardleg/Lijkamleg ꝛ Diofulleg. 16 Þui huar hatur ꝛ þrættan er/þar er Vanskyckā
ꝛ aller hluter jller. 17 Eñ su Viska/ s̄ ad ofan kiemur/er fyrst hreinlijf/þar næst Fridsøm/
Hoglæt/lætur sier seigiast/full Myskunsemda/ ꝛ gods Avaxtar/ ꝛ Oagreiningarsøm/æn sin
jadurs. 18 Eñ Riettlætisins Avøxtur verdur þm̄ j Fride sædur/sem Frideñ hallda.

IIII

HVadan koma strijd ꝛ barættur a medal ydar? Koma þær ecke af ydar Vel
lystingum/ s̄ strijda j ydrū Limum? 2 Þier erud Agiarner/ ꝛ ødlest þar med
eckert/Þier hated ꝛ øfunded/ꝛ viñed þar med eckert/Þier slæest ꝛ beriest/ꝛ
hafed eckert/þui þier bidied ecke. 3 Þier bidied ꝛ ødlest ecke/af þui þier bidied
vondslega/sem er þar til/ad þier sooed þui j ydru Vellijfe.
4 Þier Hoorunarmeñ ꝛ Hoordoms Konur/Vite þier ecke þad Veralldareñ
ar Vinfeinge er Guds Ovinskapur? Huor Veralldar Vinur vill vera/sa mun Guds Ovin
verda. 5 Eda meine þier ꝥ Ritningen seige til Onytis? Andan þañ s̄ j ydur bygger/hñ lyst
er j giegn Øfundeñe. 6 Og giefur Nædena b rijkuglega. Þar fyrer seiger hñ? Gud motstie
ndur Dramblætum/ Eñ lijtelætum giefur hñ Næd.
7 Þui vered Gude vndergiefner/standed a mote Dioflenum/ so flyr hñ fra ydur. 8 Nalæged
ydur ad Gude/so nalæger hñ sig ad ydur. Hreinsed ydar Hendur/þier Synduger/ ꝛ hreinferd
ug giored ydar Hiortu/þier Efunarsamer. 9 Vered Vesalleger/syted ꝛ harmed/ydar Hlæt
ur skal vmsnuast j Græt/ꝛ ydar Glede j Hrygd. 10 Læcked ydr ꝥ Gude/þa mun hñ vpphefia
ydur. 11 Bakmæled ei huør ødrū/Kiærer Brædur/þui huør hñ Bakmæler Brodur sijnū/og
dæmer vm siñ Brodur/sa bakmæler Løgmælenu/ ꝛ dæmer vm Løgmæled. Eñ dæm̄ þu vm
Løgmæled/þa ertu ei Giørningsmadr Løgmælsins/helldur Domare. 12 Þui einungis eiñ er
sa Løgmælsins Giafare/ s̄ ad frelsa kañ ꝛ fordæma/Eñ huør ert þu sem añan dæmer?
13 NV vel/þier s̄ nu seiged/j Dag ellegar a Morgun viliū vier ganga j þessa edur þa
Borg/ꝛ vilium þar eitt Aar dueliast/ ꝛ Kaupskap fremia/og Avinning giora. 14
Þier sem þo eige vited/huad a Morgun skie mun.
Þui huad er ydart Lijf? Ryk er ꝥ sem litla stund varer/eñ sijdan hiadnar ꝥ. 15 J staden hu
ørs þier skylldud seigia/ vilie DROTTiñ/ꝛ ef vier lifum/þa vilium vier þetta edur ꝥ gi
ra. 16 Eñ nu hroose þier ydur j yduare Drambseme. Øll soddan Hrosan er vond. 17 Þuiad
hñ sem kañ nøckud Gott ad giora ꝛ giører þad ecke/þeim er þad Synd.

b (Rijkuglega) Med Øfund/Agyrne/Strijde og Suikum ydar a millum/ ødlest þier þad ecke sem þier gyrn
est/helldur epterfylged Andanum/so munu þier þar alla Næd/ꝛ yferfliotande Nægd.

Þad er ecke rie
ttur Mæte edur
adferd til ad afla
Gots ꝛ Rijkedæm
is/þegar eirn hef
ur hatur ꝛ Øfūd
a ødrū/ plægar ꝛ
ofsæker añañ/hell
dur Strijd/fremr
Agyrne og Vnd
erferle, ꝛ ct.

Ephe. 4/27.
1 Pet. 5/9.

1 Pet. 5/6.

Rom. 14/4

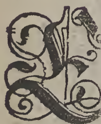
V

NV vel/Þier Auduger/yled ꝛ æped/yfer ydar Vesølld/sem yfer ydur skal ko
ma. 2 Yduart Rijkedæme er w̄lonad/ꝛ Klæde ydar eru Møl jeten. 3 Gull yd
art ꝛ Silfur er forrydgad/ꝛ þeirra Ryd mun ydur til Vitnisburdar vera/
ꝛ mun tæra ydru Holldé sem Elldur. Þier hafed ydur Siodum safnad a sij
dustu Døgū. 4 Siaed/Ad launen Verkamañaña/ fra sem ydar Akurlønd
hafa vpp yrkt/ꝛ vered hafa af ydur jñe halldeñ/ þau hroopa/ ꝛ Naustyrk
iaraña hroop er komed til Eyrna DROTTins Zebaoth. 5 Þier hafed kræselega lifad a
Jordu/ og ydar Vellijstingar drygt/ ꝛ kappaled ydar Hiortu/so sem til a Slatrunardags. 6
Hiñ Riettlæta hafe þier dæmt/ꝛ j Hel sleiged/ꝛ hañ hefur ei motstaded ydur.
7 Fyrer þui vered þolenmoder/kiærer Brædur/allt vppa Tilkomu DROTtins. Siaed/þad
Akurkalleñ vænter ægiætlegs Avaxtar Jardareñar/ꝥ þolenmodlega vmlijdande/þar til hñ
fær Morgunregn ꝛ Kuølldskwra. 8 Vere þier eirnen þolenmoder/ ꝛ styrked ydar Hiortu/ꝥt
tilkoma DROTTins er j nønd. 9 Anduarped ecke huør j mote ødrū/kiærer Brædur so ad
þier fordæmest ei. Siaed/Ad Domareñ er fyrer Dyrum. 10 Taked mijner kiærer Brædur til
Epterdæmis/ Spamañaña Kualer/ ꝛ Þolenmæde/þeir til ydar hafa talad j Nafne DR
OTTins. 11 Siaed/vier prijsum þa sæla ad vera/s̄ lided hafa. Þolenmæde Jobs hafe þier
heyrt/ꝛ ending DROTTins hafe þier sied/þuiad DROttiñ er Myskunsamur ꝛ Liknare.
Eñ fram

a (Slatrunarda
gs) so sem Meñ
slætra til Brullæ
ups edur Hatijd.
Luc. 15. Hñ slæ
trade feitum Kal
fe. Matth. 22.
Mijner Vxar og
Aled Fie eru slat
rad.
Deut. 11/14.

Matth. 5/27. 12 ENn fram̃ vm alla hlute/Brædur mijner/þa sueried huørke vid Himen nie vid Jørd/
nie nockurn añan Eid. Eñ ydar Ord sie/Jæ/ꝥ Jæ er/z Nei þad Nei er/so ad þier
falled ecke j Hræsne. 13 Lijde nockur a meal ydar/sa bidie. Er nockur j godu Giede?
Mar. 6/13. Sa synge Psalma. 14 Eñ sie nockur siukur/sa kalle til sijnØlldungana Safnadarens/og
læte bidia yfer sier/z sig Vidsmiøre smyria/j Nafne DROTTins. 15 Og Bænen Truar
eñar mun frelsa hiñ siuka/z DROTTiñ mun vidriesta hañ/z þo hñ hafe Synder giørt
munu þær honum fyrergiefast.
16 Jæte huør ødrum sijnar Synder/z bidied huør ꝥ ødrū/ꝥ þi' heilbrygder verdid. Þui
Elias. 1 Reg. 17/1. Luc. 4/25. 1 Reg. 18/41 ꝥss Riettferduga Bæn ma miked/þa hun er aluarleg. 17 Elias v' Madz lijka so s̄
vier/z hñ bad Bænar/ad ꝥ skyllde ei rygna/ z ꝥ rygnde ei yfer Jørdena j þriu Aar
z sex Manude. 18 J añad' siñ bad hñ aptz/z Himenen gaf Regn/z Jørden bar siñ Auøxt.
19 Kiærer Brædur/ef ad nøckur a medal ydar villest fra Sañleikanū/z vmsnyr h̄m eirnhu
ør. 20 Sa skal vita ꝥ/ad huør ed Syndaranū vmsnyr j fra villu hans Vegar/hefur
frelsad eina Ønd fra Dauda/Og mun nidre byrgia fiølda Syndañа.

Formaale yfer S. Ju dæ Pistil.

Jngeñ kañ þar a mote ad hafa/ad þesse Pistill S. Judæ/sie ecke jñehalld/z so sem ein vtskript vt af ødrum S. Peturs Pistle/þuiad hañ er hønum nalega / Ord epter Ord samhlioda/Og þar med og so eirnen talar hañ vm Postulana/so sem fra Læresueirn z so sem hefde hañ vered laungu seirna eñ þeir. Hañ framsetur þau Ord z þa Tilburde/Hu ørra huørge j heilagre Ritningu verdur gieted/Huad hid sama þa Gømlu Læresedur hræt hefur/þessum Pistle burt ad kasta/fra Høfud bookum Heilagrar Ritningar/Ad auk þessa/þa kom Judas Postule alldrei til þess Grijska Tungumaalsins/helldur hallda Meñ/ad hañ hafe vered j Persia/huadan hañ hafe ecke skrifad Grisku. Þar fyrer/Eñ þo ad mier virdest þetta godur Pistill vera/þa er ecke Naudsyn ad reikna hañ a medal þeirra riettu Høfudbooka/sem Truarennar Grunduøll leggia skulu.

S. Judæ Pistill

I

Vdas Þion Jesu Christi/eñ Broder Jacobi.
Þeim kølludum/sem Heilager eru j Gude Fødur/z vardueitter j Jesu Chr
isto. 2 Gud giefe ydur mykla Myskun/Frid z Kiærleika.
3 MIner Kiærustu/Med þui eg hafda Seining a/ydur ad skrifa/vt af Al
meñelegu voru Hialpræde/virtest mier Naudsynlegt/med Skrifte ad a
(Ødru Hollde) þad er med onat turlegum Hætte manns Holldenu ad syndgast/so sm j Sodoma skiede. Num. 14/37. minña ydur/þad þier yfer þeirre Tru strijded/sm̄ hinum Heilogu er eitt
siñ giefeñ. 4 Þuiad þar eru nøckrer Meñ/þeir jafnframt jñ hafa lædst/vt af huorium for
dum Tijd skrifad er/til soddan stroffunar/þeir eru Ogudleger/z draga Nad Guds vors vp
pa Þuerlynde/z afneita þeim eina Gude/z DROTTne Jesu Christo.
5 EN eg vil aminña ydur/ad þier eitt siñ vited/þad DROTTiñ þañ tijd hañ frelsade
Folked af Egyptalande/ad j añad siñ glatade hñ þeim sem ecke trwdu. 6 Lijka eirn
2 Pet. 2/4. en Einglana/huørier ecke geimdu þeirra Høfdingiadom/helldur forlietu sitt Heim
ele/hefur hañ varduejtt til Doms þess hins mykla Dags/med æfenlegum Bondum j Myrk
renu. 7 So sem eirnen Sodoma z Gomorra/ z vmliggiande Borger/er med sama hætte og
Gen. 19/24. þær/vthooraſt høfdu/z epter ª ødru Hollde geingnar voru/eru settar til Epterdæmis/og þo
la Kuol eilijfs Eldz. 8 Slijkt hid sama eru eirnen þesser Dreymarar/huørier Holldeд saur
ga/eñ Herrastiettena forsma/z Tigneñe bolua.

Eñ mi

9 Eñ Michael sa Hofud Eingell/þa hñ vid Diofuleñ þrættade ꝛ vid hñ talade vm Lÿka
ma Moysi/dyrfdest hñ ecke Doms atkuæde Hæadungarch[a] a ad fella/helldur sagde hñ/DR Zach. 3/1
OTTiñ straffe þig. 10 Eñ þesser lasta/þar þeir eckert af vita/ Eñ huad þeir af Nattur
uñe vita/þar j ñe fordiarfast þeir so sem skynlaus Dyr. 11 Vei þeim/þuiad þeir ganga veg Gen. 4/8
Cains/ ꝛ falla j Villudom Balaams/fyrer æuiñings saker/ ꝛ. fyrerfarast j moglan Chore. Num. 22/23 Num. 16/1.
12 Þessar Opeckter bramla blygdunarlaust af ydar Olmusu/ fædande sig sialfa an Otta. 2 Pet. 2/17
Þeir eru Vatzlaus Sky/sem af Vinde vm verda drifen/ Þeir eru Ber/Ofriosom Trie/tuis
uar Daud/og vpprætt. 13 Grimar Siafarbylgiur/ vtlodrande sÿnar eigenlegar Skamer/
villar Stiornur/ huorium varduceitt er Þokan Myrkrañä ad eilÿfu.

14 HAn Enoch hiñ siounde fra Adam/hefur eirnen af slÿkū spæd/ ꝛ sagt/ Siaed DR
OTTiñ kiemur med morg Þusund Heilagra. 15 Dom ad hallda yfer ollū/ ꝛ ad stra Apoc. 1/7
ffa alla þa sem Ogudleger eru af þeim/ fyrer allar Giorder þeirra Ogudlegrar vm
geingne/huar med þeir Ogudleger voru/ ꝛ fyrer allt þad harda/ sem Ogudleger Syndarar
hafa a mote honum talad. 16 Þeir eru Moglendur/ ꝛ iafnan b ætolusamer/þeir ed epter sÿ
num Gyrndum ganga/ ꝛ þeirra Muñur talar Hroka yrde/ ꝛ þeir ackta Mañgreinar ælit/fy
rer Gagnsemdar saker.

17 HAn þier mÿner elskuleger/vered miñuger þra Orda/ sem ædur fyrre sogd hafa ver
ed af Postulum DROTTins vors Jesu Christi. 18 Þad þeir sogdu ydur/ Ad a sÿ
dustu tÿmum mūu Spottarar vera/ huorier ganga epter eigen Girndum sÿns Ogud
legs Lÿfernis. 19 Þesser eru þeir huorier Tuidrægne giora/ huorier Lÿkamleger eru/þeir
onguan Anda hafa.

20 Eñ þier mÿner Astsamleger/vpp byggied ydur/vppa ydra allra heilogustu Tru/þ Heila
gan Anda/ ꝛ bidied. 21 Og varduceited ydur j Guds Kiærleika/Og vænted Myskunar DRO
TTins vors Jesu Christi/til eilÿfs Lÿfs. 22 Og hallded þeñan mismun/ad þi[r] aumked yd
ur yfer nockra. 23 Og c nockra med Hrædslu hialplega giored/ ꝛ rycked þeim wr Bælenu/ ꝛ
ad Hatre hafed þañ fleckada Holldsins Kyrtil. 24 Eñ þm̄ sem ydur kañ ad varduceita vtan
Vansa) ꝛ ad skycka fyrer Auglite siñar Dyrdar/ ostraffanlega medur Fognude. 25
Þeim Gude sem alleina er vitur/vorum Lausnara/sie Dyrd ꝛ Maje
stat/ ꝛ Styrkleike/ ꝛ Magt/ nu ꝛ til allrar Eilÿfdar/ Am̄.

b (Atolusamer) Þad geingur alldrei so til sem þm̄ lynder/Þeir kuña ad dæma ꝛ straffa alla hlute/ þm̄ þiker eckert nogu gott/allt villia þr betur vita.

c (Nockra) Þad er/hugged suma/ straffed suma þo med Hrædslu/enn ei med stergiædis Metnade/so ad þier giætud þm̄ burt ryckt wr hæ ska eilÿfs Bruna ꝛ Fyrerdæmingar

Formaale yfer S.

Johañis Openberaner.

MArghættadar Spæsagner edur Spædomar fiñast j Christendomenu. Su
mer Spæ so fyrer/ad þeir leggia vt Spæmañaña Ritningar/ huar vm S.
Pæll talar 1. Cor. 12/ ꝛ 14. ꝛ eñ vÿdar añarstadar. Þess hættar Spædom
ur er hiñ allra naudsynlegaste/huorn Meñ hliota Dags daglega ad hafa/
Þuiad þesse Spædomur hñ kieñer Guds Ord/ hñ leggur Grunduoll Christ
endomsins/ ꝛ verndar ꝛ forsuarar Truna/Snogt ad seigia/ hñ stiornar Pr
edikunar embættenu/helldur þui vid makt/skyckar ꝛ vtrietter þad. Marghættad ar Spæsagner

Sumer Spædomar fyrerspæ okomna hlute/þeir ed ecke standa ædur fyrre j Heilagre Rit
ningu/ /Og þesser Spædomar eru med þreñu mote. Þeir fyrstu giora þ med berum ꝛ liosū
Ordum/fyrer vtan allar Mynder ꝛ Figurur/ so sem ad giorer Moses/ David ꝛ fleire adrer
Spæmeñ/ þa þeir spæ fyrer vm Christum/ ꝛ so sem ad Christus ꝛ Postularner spæ fyrer
vm Antachristeñ og Fals lærendur. i Fyrersagner o komeña hluta eru þrepalldar.

Adrer giora þad med nockrum Myndum/ eñ þeir setia þar ꝛ so hia vtþydingena/med lios
um Ordum/ so sem ad giorde Joseph/ þa hañ vtlagde Draumana/ og Daniel vtlagde bæde
Drauma ꝛ Mynder. ij

Þridia slags Spædomar eru þeir/sem þ giora med einumsaman Myndum ꝛ Figurū an
Orda edur vtleggingar/so sem ad er þesse openberunar Bok/ ꝛ margra. H. Maña Draum
ar/Sioner ꝛ Mynder/ huoriar þeir hafa af Heilogum Anda. So sm̄ S. Petur Acto. 2. iij

Predikar/

Predikar vlaꝼ Spaadome Joelis/ Ydar Syner ꝛ Dætur skulu fyrer spaa/ ꝛ ydar Vngmenne skulu Sioner siaa/ ꝛ ydar Olldunga skal Drauma dreyma.

Og a medan slijker Spaadomar eru ecke wtþydder/ ꝛ fa ecke neina vissa Vtlegging/ þa er þ eirn hulen ꝛ þeigiande Spaadomur/ sem eige er þa eñ komen til sijns gagns ꝛ nytsemdar/ ꝛ hñ skal af sier giefa j Christendomenum. So heꝼur þ skied þssa Book/ allt til þssa. Marg er hafa reynt ꝛ forsokt sig þar a/ eñ þr hafa allt til þssa Dags eckert vissulegt j liose lated/ Sumer hafa blandad þar vid af þeirra eigen Hofde morgu oskyckanlegu. Vegna slijkrar efasamlegrar vtleggingar/ ꝛ hulens Skilnings/ høfũ vier eirnen lated þessa Book kyrra lig

Openberaner S. Johannis. gia/ hingad til. Hellst ꝥ þa Grein/ ad nockrer aꝼ þeim gomlu Fedrum/ hallda hana ecke ad vera S. Johañis Postula Book/ so sem þar stendur j 3 Bok Histo. Eccle. Cap. 25 J þrre somu Eꝼasemd/ laatum vier þ ꝥ oss eñ nu blijfa/ þo skal þar med ei neinum fyrerboded vera/ ad eigna hana S. Johañe Postula/ edur huørnen hñ vill.

EN med þui/ ad vier giarnan villdum þo samt/ þaa vissa vtþyding/ edur Vtlegging hier vppa/ þa vilium vier giefa þeim odrũ/ sm̃ hærre Andagypter haꝼa/ nockur tilefne/ ad huxa þar epter/ ꝛ vorn Hugskots þancka vilium vier j liose laata/ sem er þess hattar. Med þui ad þetta skal vera ein Openberan Ordeña hluta/ og einkum þra tilkomande Normungar/ ꝛ Ogiæꝼu/ sem koma skyllde yfer Christelega Kyrkiu/ þa hølldũ vier ad þetta mune næst ganga/ þeim vijsasta Veige/ til ad fiña þa riettu wtþyding/ eꝼ ad Menn samanlesa vr Sagnabokunũ edur Historiunũ/ vm lidna Giørninga/ ꝛ Normungar Christneñar/ sem hun lided heꝼur/ allt til þessa Dags/ ꝛ bera þad so saman vid þessar Mynder/ ꝛ jaꝼna þeim so vid Orden. Ef þ ber þa saman/ ꝛ verdur samhlioda/ þa meiga Meñ standa þar ꝼast a/ so sem a eirnre vissre/ edur ad miñsta koste/ so sem a eirnre obrirkastanlegre Vtþydingu.

Suma ꝛ jnne halld þeirra þrig gia Fyrstu Cap. SO holldum vier þa/ so sem Texten sialꝼur vppa hliodar/ ad þeir þrijr fyrstu Cap. sem tala vm þær sio Samkundur/ ꝛ þra Engla/ j Asia/ vilie ecke añad eñ ad auglijsa ein falllega/ hvnen þær somu Samkundur hafa j þañ tijma vered standande/ ꝛ ad þær

j yrdr aamiñtar/ ad vera stadꝼastar j Truñe/ ꝛ eflast/ edur ꝛ so ad giora Yfirboot. Ad auk þessa

ij lærum vier þad hier af/ ad þetta Orded ENGELL merker ꝛ so sijdarmeir/ j hinum odrũ

iij Myndum ꝛ Sionum/ Byskupa ꝛ Kieñeꝼedur j Christneñe/ suma goda/ so sem þeir Heilogu

Einglarner. Fedur ꝛ Byskupar voru/ suma vonda/ so sem voru þeir Villumeñ ꝛ Falsbyskupar/ huørra

iv. v fiolde meire er j þessare Book/ helldur eñ hiña.

Tuttugu ꝛ fio rer Olldungar. EN j hinum fiorda ꝛ fim̃ta Cap. verdur vtmalud øll Christneñ/ huor ed soddan Normung ꝛ Plagur lijda skal. Þar standa þeir Tuttugu ꝛ fiorer Olldungar frame ꝥ Gude þ eru aller Byskupar ꝛ Predikarar/ samhliodande j Lærdomenum/ ꝛ eru krynder mz Truñe/ þeir ed Christũ/ Lambed Guds med Horpum loꝼa/ Þad er/ þeir predika ꝛ þiona hm̃ mz Reykelsis Kierũ/ þ er ad skilia/ þeir jdka sig j Bænaakalle. Og giora þetta alltsaman Christneñe til huggunar/ so ad Meñ vite/ ad Christnen eda Christeleg Kyrkia/ skule vera ꝛ blijfa vid Magt/ samt j þeim tilkomande Plagum.

vj EN þm̃ siotta hefiast þar tilkomande Normungar/ ꝛ fyrst þær holldlegu Harmkuælingarnar/ s̃ eru Ofsokner Veralldlegs Yꝼervallds/ þ er sa hiñ Koronade Riddare mz Boga/ a Huijtũ Heste/ Jtm̃/ Bardagar ꝛ Blodsvthelling/ þ er sa Riddaren s̃ Suerded hefr a Raudũ Heste. Jtm̃ Hungr ꝛ Hallære/ þ er sa Riddareñ s̃ Metaskalernar haꝼde a suortũ Heste. Jtm̃ Drepsott ꝛ vond Kaun/ þ er sa Riddareñ j Daudans Mynd/ a bleikũ Heste/

Fiorar Plagr yfer Guds Ords Forsmanara. Þuiad þessar fiogra handa Plagur koma visselega yfer þa Opacklaatu/ ꝛ Foracktara Guds Ords/ aasamt med fleirum Foreydslũ/ ꝛ Valldstiettaña Fordiorfunum ꝛ vmskiptum/ allt til hins sijdasta Dags/ so sem þar stendur j nidurlæge hins siotta Cap. Og Saaler þra Heilogu Pijslarvotta koma þuilijku af stad/ yfer þa/ med sijnu Hroope ꝛ Kalle.

vij. viij. Andlegar Normungar Plagur Christneñar. J Siounda ꝛ attunda Cap. heꝼst su Openberan/ sem er vm þær andlegu Normungar/ þ eru margꝼallder Villudomar. Og þar verdur j añad siñ framsett ein huggunarsamleg Mynd/ þa Eingellen jñsiglar þa Christnu/ ꝛ stendur j mote þm̃ fiorũ jllu Englũ so ad Meñ meige fullkomlega/ ꝛ til sans þ vita/ ad Christeleg Kyrkia mũ ꝛ eirneñ hafa Goda Eingla/ ꝛ hreint Guds Ord a medal Villumañaña/ So sem Eingelleñ med Reykelsiskierenu auglijsar/ þ er/ med Bænaakalle. Slijker goder Einglar eru þr Heilogu Fedur/ sm̃ voru

Þeir Goodu Einglar. Spiridon/ Athanasius/ Hylarius/ ꝛ þeirra lijkar/ ꝛ þad Concilium Nicenum.

Tatianus. Lærdomur vm Verkenn. Sa fyrste vondur Eingell er Tatianus/ ꝛ hñs Encratitar/ s̃ fyrerbudu Hiuskaparband ed. Jtm̃ þr ed aꝼ Verkunum villdu goder ꝛ fromer verda/ so s̃ Gydingarner. Þuiad sa Lærdomur af Riettlæte Verkaña/ hlaut ad vera sa fyrste Lærdomur j giegn Evangelio/ hñ mun

og verda

ꝛ verda hiñ ſijdaſte/þrateknu þui/ad hñ þær atijd nya Kieñefedur/og øñur Nofn/ So ſem Pelagiani/ꝛ c.

Sa añar vondur Eingell er Martion/med ſijnum Kataphrygis/Manicheis/Montanis. ꝛ c. Þeir ed miked hrooſa aþ ſijnum Andlegleika/fram̃ yfer alla Heilaga Ritning/ ꝛ fara hraparlega/lijka ſem þetta breñande Biarg/a mille himens ꝛ Jardar. So ſem Thomas Munzerus/ꝛ þeir adrer Flugu Andar giørdu/ j Þiduerſkuñe. Martion.

Sa þridie er Origenes/huor ed fyrer ſijna Philoſophiam ꝛ Skilnings Speke/ſpillt hef ur Ritninguñe/ꝛ hana vt læge fært/lijka ſo ſem þeir Háſkoolar haþa hingad til giort. Origenes.

SA fiorde er Nouatus ꝛ hañs Kathari/ þeir ed Jdranar yferbootena af ſøgdu/ꝛ villdu vera hreiñe eñ aller adrer. Þeirrar ſømu tegundar voru ꝛ Donatiſtæ þar epter. Enn vorer Andleger eru ad meſtu lijker þeim øllū fiorum. Þeir enu Lærdu/huorium Hiſtor iurnar ꝛ Sagnabækurnar eru kuñugar/mættu vel vita ad reikna ꝥta/Þui hier er þad oflan gt fram̃ ad ſetia allt ſaman/ꝛ beuijſa. Nouatus. Kathari. Donatiſtar.

HEr j nijunda ꝛ tijunda Cap. vpphefſt ſu rietta Hormungen/ Þui allt þangad til/þa hafa þeſſar fyrſtu Harmkuælingarnar/bæde þær Lijkamlegu ꝛ Andlegu/ecke vered vt an eitt gaman ad reikna/ j hia þeim epterkomande Plagum. Huad ꝛ Eingelleñ ſialfr mvijſſar j nidurlage hins attunda Cap. Ad þar ſkule koma þriu Vei/huørium ꝥr adrer þrijr Einglarner ſkulu af ſtad koma/þad er ſa fim̃te/ſiotte ꝛ ſiounde Eingell/ꝛ þar med ſkal Ve rollden enda haþa. Hier koma bæde þær andlegu ꝛ lijkamlegu Offſokner j eitt/þær ſkulu vera þriar/Hin fyrſta er ſtoor/oñur er ſtærre/þridia er allra ſtærſt. ix x Andlegar ꝛ lijkamlegar Offſokn er.

So er nu ꝥ fyrſta Vei/ſa fim̃te Eingell/ Arius ſa mykle Villumadur ꝛ hñs Lagameñ/hu orier ſo hrædelega plagad haþa Chriſtendomiñ vm allan Heimen / ad Texten ſeiger hier med riettu/ Ad Gudhrædder Meñ hafe myklu helldur viliad vera Dauder/eñ ad ſia vppa ſlijkt/Eñ þeir vrdu þo ad ſia þar vppa/ ꝛ mattu ecke deyia. Hañ ſeiger ꝛ ſo/ad Eingellen af Heluijte ſem kallaſt Fordiarþare/ſie ꝥra Kongur/ So ſem villde hñ ſagt hafa/Dioſulleñ rijd ur þm̃ ſialþur/Þuiad þeir hafa ecke alleinaſta offſockt þa Chriſtnu andlega/helldur ꝛ ſo Lijkamlega med Suerdenu. Les Hiſtoriurnar ꝛ giorninga þeirra Arianorum/þa ſkalltu vel ꝛ riettelega meiga ſkilia þeſſe Ord/ꝛ þeſſa Figuru. Þad fyrſta Vei/Arius.

Þad añad Vei/er ſa ſiøtte Eingell/ſa ſkiem̃eleige Mahometh/ꝛ hañs Kompanar Saraceni/huier bæde med Lærdomenū/ꝛ ſo med Suerdenu ſtorlega hafa plagad Chriſtelega Kyrkiu. Jaþnþramt med þeſſum ſama Eingle/ꝛ ſo ad ꝥta Vei ode þeim mun ſtærra/þa kiemur þar til ſa ſterke Eingell/med Regnbogan ꝛ beiſku Bokena/ꝥ er ſa heilage Pauadomur/mz ſijnu ſtora andlega Fegurdar ſkine/þeir mæla ꝛ meta Muſterid med þeirra Lagaſetningum/ kaſta wt Koornum/ꝛ vppbyria Apaſpil j Kyrkiuñe/edur eirn vluortis Heilagleika. Þad añad Vei Mahometh. Pauadomuren

Ellepta ꝛ tølþta/verda midt j millū þeſſara Vei ꝛ Plagna/ fram̃ſettar tuær Hugg unar mynder/Su fyrre vm tuo Predikara/hin oñr vm þa Jodſiuku Kuñu/ſ eitt Su einbarn fædde/fyrer vtan Drekans Vilia. Med huoriu auijſaſt/ad þr ſkule lijka vel blijfa nockrer goder Kieñeþedur ꝛ Chriſtner Meñ/ bæde a mzan þau tuo fyrſtu Vei yferſtā da/ꝛ ſo eirnen þa ꝥ hid þridia Vei kiemur. Og þau tuo ſijduſtu Vei hlaupa nu til ſamans/ huort med ødru/ꝛ yferfalla Chriſtelega Kyrkiu vnder eins/mote Endalokunum/ ꝛ Dioþull eñ ſpreinger þar med/endelega Botnen vr Fatenu. xi xii Tuær Huggſl ar Mynder

SO kiemur nu j þeim þrettanda Cap. (vid Hliod Lwdurſins / þeſſ ſijdaſta Eingels a medal ꝥra ſiø/huor ad j vpphaþe hins tolþta Cap. Baſunade)ꝥſſ.ſama ſiounda Ein gelſins giørningur/þad þridia Vei/ſem er/ſa Paualege Keyſaradomur/ꝛ Keyſarlige Pauadomur. Hier tekur Pauadomuren og ſo eirnen ꝥ Veralldlega Suerded j ſitt Va lld/ꝛ yþergeingur ꝛ Drottnar nu ecke alleinaſta med Bokeñe j þui ødru Vei/ helldur og ſo med Suerdenu j þui þridia Vei/ſo ſem ad ꝥr hrooſa/ad Pauen hafe j ſiñe Magt ꝛ Vallde bæde ꝥ andlega ꝛ Veralldlega Suerded. xiii Þad þridia Vei/Sa Paualegie Keiſaradomur ꝛ Keiſarlege Pauadomur.

HJer eru nu þau tuo Dyren/Þad eina er Keiſaradomureñ/þad añad med tueimur Hor num/þad er Pauadomurenn/huor ad nu er orden og ſo eitt Veralldlegt Ryke/þo vnder yþeruarpe ꝛ ſkine Nafnſins Chriſti/Þuiad Pauen heþur þad nidurfallna Romuerſka Rijke vpp aptur reiſt/og komed þui fra þeim Griſku til Þyſkra / Og er þo raunar/ helldur Mynd þeſſ Romuerſka Rijkis/ helldur enn Lijkameñ ſialþur/ þeſſ ſama Rijkis/ ſo ſem þad var. Þo ſamt giefur hann þeſſare Myndenne Anda og Lijf/ſo ad hun hefur nu ſijnar Stiettir/Lagariett/Lime og Embætte/ꝛ er ad nockru leite Vollduġ. Þad er ſu Mynd Tuo Dyren.

den ſem

Huoriar Andstygder z Skada sa Keisarlege Pauadomur hefur giort. den sein særd var/z vard heilbrygd aptur.

En huilijka Andstygd/Vei z skada/slijkt Keisarligur Pauadomur giort hefur/þad ver dur nu ad siñe ecke vpp taled / Þuiad fyrst er Heimurenn fyrer hans Bok fullur ordenn med Mord z alla Afgudadyrkan/Klaustur/Styckte/Heilagra mana Bilæte/Pilagrijms Ferder Hreinsunar Ellda/Aflaat/Saurlijfe/z med oteliantlegar fleire Greiner Mañaña Lærdoms z Verka/z cet. Þar næst/huor kañ vpp ad reikna/huørsu mikellre Blodsvthellingu/Morde z Hernade z Hormungum/Pauarner hafa af stad komed/bæde med sialfs sijns eigenlegum Hernadar Bardøgum/ z so þar med/ ad þeir hafa vpphuatt z ørfad Keisara og Konga/og Hofdingia huoria j mote ødrum.

Hier vtsteypest z hellest nu j einu / øll Diøfulsins sijdasta Grimdar Reide til samans/ med allre Magt/Þar j Austuralfu Heimsins/þad añad Vei/ Mahometh z Saracé ni/Hier j Vesturalfuñe Pauadomurenn z Keisaradomurenn/med þui þridia Vei. Þar

Gog z Magog til kiemur Tyrkeñ/Gog z Magog/so sem añar ahæfer/sem sijdar epterfylger j hinum tuttu gasta Cap. Og j þañ mata verdur Christeleg Kyrkia vm allan Heimen/a allar sijdur hid allra hrædelegasta z hryggelegasta pijnd z plagud/med Fals Lærdome/med Bardøgum/mz Bokeñe z Suerdenu/Þad er sa sijdaste Dreggiarskierfurenn/ z su endelega sijdasta Plaga. Sijdan þar epter/fylgia ecke vtan einsamlar huggunar Mynder/ vm ending a øllum slijkū Vei og Andstygdum.

xiiij Nn j fiortanda Cap. hefur Christur fyrst vpp ad deyda siñ Antichristum/ med Anda sijns Muns (so sem S. Paall seiger) So z kiemur Eingelleñ med Evangelium/j gie gn þre Beisku Bok hins sterka Eingels. Og eñ ad nyiu standa þeir Heiløgu z Mey

Babilon. arnar j kringum Lambed/og Predika riettelega. Epter huort Evangelium kiemur Rødd hins añars Eingels/þad ad Borgen Babilon skule hrynia nidur/ z sa Andlege Pauadom ur forganga.

Rañuieigis fylger z þad epter / ad Haustuiñan verdur hallden/z ad þeir sem j Paua domenum stadfaster blijfa j giegn Evangelio/þr skulu vt vr Borgeñe Christi/j Vijn þrøgu Gudlegrar Reide/fleygder verda. Þad er/ Þeir verda fyrer Evangelium ad skilder fra Christendomenum/og vrskurdader til Guds Reide/huør ed mykel er/og su Þrøg an giefur af sier myked Blood. Edur ma skie/ad þar sie fyrer Hondum einhuør makleg Re fsing/edur Domur vorra Synda/þær ed ofmyklar eru/z meir eñ fulluaxnar til Ressingar.

xv Ar epter j hinum fimtanda og sextanda Cap. Koma þeir siø Einglar/med þær siø

xvj Skaler/ Þa vex Evangelium og strijder a Pauadomen j øllum ættum / fyrer marga Gudhrædda/z lærda Predikara. Og Hasæte Dyrsins/ Pauans Valld mun formyrk uast/z mun verda Ogiæfusamlegt z fyrerliteð. Eñ þeir munu reidast aller samt/z veria sig diarflega. Þuiad þriar Þoddur/þrijr Ohreiner Andar ganga vt af Muñe Dyrsins/z vpp æsa Konga z Høfdingia/j giegn Evangelio. Eñ þtta stodar ecke par/þeirra Bardage sten

Þoddurnar. dur þo j Harmageddon. Þoddurnar eru þeir Sophistar/so sem var Faber/Eccius/Emser z cet. Þeir ed margt þuætta j giegn Evangelio/viña þo eckert a/ helldur eru þr z blijfa samt Þoddur sem adur.

xvij J Hinum seytianda Cap. verdur sa Keisarlege Pauadomur/ z Paualege Keisaradomr/ fra Vpphafe til enda j eina Mynd saman dreigen/z so sem allur j eirnre Suñu fram settur/ huørnen ad hñ sie eckert (Þuiad þ gamla Romuerska Rijked er fyrer laungu j burt) z er þo nockud(þuiad þar er eñ epter af þui gamla Roma rijke/ bæde Romaborg sia lf/z nockur Lond.) Slijk Mynd verdur hier fram sett/þuilijkast sem þa nockur Storglæ

Pauadomsins Forsuars herrar pa madur verdur openberlega hafdur fyrer Domstool/so ad hañ dæmdur verde. So ad øllū verde vitanlegt/ad þetta Dyr skule og so nu snarlega fyrerdæmt verda/z so sem S. Paall tal ar/Fyrer byrting Tilkomuñar vors DROTTins verda afmaad. Huad hid sama þeir vpp byria/so sem j Textanum stendur / sem Pauadomsins sialfs Verndarar z Forsuarsmeñ lææt ast vera/þeir forsuara Pauadomen j þañ mata a þessum tijma/ad þeir Andlegu mūu klæd

xviij fæer verda/z nackter epter sitia.

Rom foreydest Nn j atianda Cap. vpphefst slijk Foreydsla/z þar verdr ad ønguu/þ mykla z Heilaga Fegurdar skrauted/þa læta þeir Styckkareyfarar/Kyrkiu Þiofar/ z Cortisanar af. Fyrer þessa sømu Grein hlaut Rom ad verda rænt z ruplud/og af heñar eigenlegum Verndar herra/med Ofridar storme yferuñen/so ad þad skyllde vera Vpphaf þeirrar sein ustu Foreydslu heñar/z nidurbrots.

NJ læta þr ad helldr af siñe vpptekt/ þeir hafa vte oll Rad/ hughreysta sig/ krynia sig ꝛ bwa til varnar/ ꝛ so s͂ hñ seiger hier j nitianda Cap. Þa þeir med Ritninguñe ꝛ xix
Bokunum gieta ei meir til giort/ ꝛ þegar Þodburnar hafa endad þra hliodalag/ þa verdur þeim aluara/ ꝛ leita vid med Magt ꝛ Vallde ad verta sig/ samansafna Kongum ꝛ Hofdingium til Bardaga/ eñ þeir vita þo eckert a/ Þuiad hñ sa sem situr a huitum Heste/ sem kallast Guds Ord/ hñ viñur Sigureñ/ Þar til vm sijder/ ad bæde Dyred ꝛ Spamadureñ verda Hondum tekner/ ꝛ j Heluijte nidur fleygder.

SEM þetta bil er allt þetta so til geingur/ kiemur fram̄ j tuttugasta Cap. sa seinaste ski xx
erþur/ Gog ꝛ Magog/ Tyrkeñ/ þr raudu Judar/ huørta Andskoten (sa sem þ Þusund Gog Magog.
arum fangadur var/ ꝛ Þusund arum sijdar er laus aptur ordiñ) med sier leider/ Eñn
þr skulu med hm̄ ꝛ so snarlega j þ gloanda Elldsins Dyke fleygder verda. Þuiad vier holl Vpphaf þra
dum/ ad þsse Mynd/ s͂ er fraskilen þra þeim þyrrskrifudu/ sie vegna Tyrkiañа fram̄sett. Og Þusund Aars.
ad þau Þusund Aar hefiast mune vm þ bil þa þesse Book skrifud var/ ꝛ ad a þeim sama tijma hafe Diofullen bunden vered. Þo ma þessa Aaratolu/ ei so grandlega reikna/ vppa Puncta edur Minutur. Epter Tyrkiana kiemur strax sa seinaste Domsdagur/ j nidurlæge þessa Capitula/ so sem ꝛ eirnen Daniel vottar j þeim 7. Cap.

MEd þ sijdasta j hinum tuttugasta ꝛ fyrsta Cap. verdur su sijdasta Huggunar Mynd xxi
fram̄ sett/ ad su heilaga Borg skule til reidd ꝛ fullbwen verda/ ꝛ so sem ein Brwdur/ leidast til þess eilijfa Brullaups. Ad Christur sie alleina DROTTIN/ ꝛ Ogudleger skulu verda fyrer dæmder/ ꝛ med Dioflenum burt kastast j Heluijtis Afgruñ.

EPter þessare Vtþydingu þa meigum vier giora oss þssa Bok nytsamlega/ ꝛ jdka hana Christendoom
vel. Fyrst til hugguñar/ So ad vier vitũ ad eckert Ofrijke/ onguar Lygar/ eingeñ Vijs uren byhelldr vm
domur nie Heilagleike/ Eingeñ Synd nie Hormung/ skal gieta nidurþrycki Christele syder Sigrenum/
gre Kyrkiu/ Helldur mun hun vm sijder yferuiña allt þetta/ ꝛ Sigrenum hallda. ꝛ c.

Jañan mæta til vidurunar j giegn so myklum/ margfolldum Hæskasamlegũ Hneyxlun Hneyxlan veg
um/ sm̄ til falla j Christneñe. Þuiad mz þui þad Megtuga Vallded ꝛ Fegurdarskined/ at na Farlegs Ar
te ad mistrijda Christelega Kyrkiu/ eñ hun skyllde þo an allrar prijde huleñ liggia/ vnder so lits Christneñar.
morgũ Harmkualũ/ Villudomũ/ ꝛ fleirũ odrũ Vansemdũ ꝛ Veikleikũ/ þa er vorre Skynse
me ꝛ Natturu omøgulegt ad þeckia Christelega Kyrkiu/ Helldur fellur vor Skynseme nid Skynseminn
ur/ ꝛ hneyxlar sig a þre lijtelmotlegre Yfermynd Christneñar/ kall͛ þa ꝛ nefner Christele dæmer ecke riett
ga Kyrkiu/ sem ad eru heñar orgustu Fiandmeñ / Og þar j mote kallar þa fordæmda Villu vm Christelega
meñ/ sem j Sañleika eru Christeleg Kyrkia/ So sm̄ allt hier til skied hefur/ vnder Rijke Pa Kyrkiu.
uadomsins ꝛ Mahomeths/ Ja/ a medal allra Villumaña/ ꝛ tyna ꝛ tapa so þessare Truargrein/ Eg true eina Heilaga Christelega Kyrkiu.

Alijka sem nu a vorum Dogum/ giora nockrer Sieruitringar/ þegar þr sia Villudoma/ Osamþycke/ ꝛ margfalldan brest/ ad so marger eru Falschristner/ marger Hræsnarar/ þa dæma þeir jafnsnart/ ad þar sie eingen christeleg Kyrkia. Þuiad þeir hafa heyrt/ ad þeir Christnu eiga ad vera eirn heilagur/ Fridsamur/ Samþyckur/ vmgiatnlegur/ Dygdum pryddur Sofnudur. Þar fyrer ætla þeir/ ad onguar Hneyxlaner/ onguer Villudomar/ onguar Fleckaner eige þar ad vera/ helldur einsaman Fridur ꝛ Dygdir.

Þuilijker ættu ad lesa Bok þessa/ ꝛ venia sig til ad ælijta Christelega Kyrkiu med odrũ Med huilijkũ
Augum/ eñ siñar eigenlegrar Skynseme. Þuiad þesse Bok (helld eg) setur fram̄ ꝛ syner næ Augum Meñ sku
sta hrædeleg ꝛ andstyggeleg Kuikende/ Ofrijda ꝛ grim̄lega Eingla/ myklar ꝛ hryggelegar lu lijta a Christiñ
Plagur/ Eg vil ecke tala vm adrar margfalldar Synder ꝛ añan Veykleika j Christelegre domeñ.
Kyrkiu/ sem er ꝛ vered hefur/ so ad oll Mañleg Skynseme hefur ad mestu/ j slijkre olld/ huørke þeckt nie vitad af Christelegre Kyrkiu. Sañlega siaum vier hier klaarlega/ huørsu hræðelegar Hneyxlaner/ ꝛ Brester vered hafa fyrer vora Daga/ þa Menn ottludu þo/ ad sem allra best munde til standa j Christneñe. So ad þsse tijme a huørium vier nu lifum/ ma vel reiknast Gylleneolld/ j hia þm̄ vmlidna tijma fyrre Alldar. Meinar þu ecke ad Heidingiarner hafe hneyxlad sig a þessu hinu sama/ ꝛ hallded þa enu Christnu fyrer Oraduanda/ Þuerbrotna/ ꝛ Þrætfunarsama Menn?

Þesse Grein (Eg true eina Heilaga Christelega Kyrkiu) hun er so vel vorrar Truar Arti Skinsemen þe
culus ꝛ Grein/ so sem hinar adrar. Þar fyrer kañ eingeñ Skilnings skarþleike Mañlegrar cker ecke Christele
Skynseme hana ad þeckia/ huørsu granduarlega sem þr skoda/ Dioflleñ kañ vel ad hylia ga Kyrkiu.
hana

hana med Hneyxlum ⁊ Villudomum/ so ad þu verder ad hneyxla þig þ'a. So kañ ⁊ Gud ad
hylia hana med Veykleika/ ⁊ marguijslegum Breiskleika/ so ad þu hlytur ad Heimsku ad ve
rda/ ⁊ ranglega vm hana ad dæma. Hun vill ecke med Lijkamlegū Augū sien verda/ helldur
Truen. med Truñe. Eñ Trueñ er þra hluta s̄ ecke siast/ Eb. 11. Og hun kuedur med DROTtne
sijnum Christo/ þessa Vijsu/ Sæll er sa s̄ ecke hneyxlast a mier. Þad skiedur ⁊ opt/ ad eitn
Christen Madur er hulen fyrer sialfum sier/ ⁊ sier ecke siñ Heilagleika ⁊ Mañkoste/ helldꝛ
alleina siñur med sialfū sier/ ecke vtan Synder ⁊ Løstu. Og þu plumpe Sterritring:/ meinar
ad þu faer sied Christendomen med þiñe blindre Skynseme ⁊ saurugum Augum.

Heilagleike Christeña Maña Snøgt ad seigia/ Vor Heilagleike er j Himnenum/ þar ed Christus er/ eñ ecke j þessum He
ime/ þ Augū Maña openber/ so sem Varningur a Torge. Þar fyrer/ þo ad þar sie Hneyxla
ner/ Villur ⁊ adrer Brester/ ⁊ kome slijku aþ stad sm̄ þær orka mest. Þa efum þad j onguan
mæta/ ad Christus er med oss/ eþ ad eins Evangelium ⁊ Guds Ord blijfur hreint/ ⁊ oþalsad
hia oss/ ⁊ vier elskum þ ⁊ j heidre høfum/ þo alldrei gange so jlla til/ So sem ad vier
siaum j þessare Bok / ad vm allar þessar Plagur/ a medal þessara Dyra ⁊
Vondra Eingla/ þa er Christus þo nalægur sijnum Heilogum
⁊ vinnur vm siider Sigurenn.

Openberan S.

Johañis Theologi.

I

Esse er Openberan Jesu Christi / huøria
Gud gaf hm̄/ til ad kuñgiøra sijnū Þionū/ huad skie skal
jñan skams/ ⁊ hñ vtþydde hana/ ⁊ sende hana fyrer sinn
Eingel/ til sijns Þienara Johañis. 2 Huor vitnad heþ
ur Guds Ord/ ⁊ Vitnisburdeñ af Jesu Christo/ huad he
llst hañ hefur sied. 3 Sæll er sa sem les/ ⁊ þeir sem heyra
Orded Spadomsins/ ⁊ varduelta huad þar jñe skrifad er
Þui Tijmen er nalægur.
4 JOhañes/ þm̄ sio Samkundū sm̄ j Asia eru. Næd
sie n:z ydur ⁊ Fridur/ aþ þm̄ s̄ er/ ⁊ þm̄ s̄ v''/ ⁊ þm̄
sem kiemur/ ⁊ af þm̄ sio Andū sem eru þ hñs Sto
le. 5 Og af Jesu Christo / sa sem er trwr Vottur/ og Fr
umgietningur Framlideña/ og Høfdinge Jardareñar Ko
nga. Huør oss hefur elskad/ ⁊ þueiged oss aþ Syndonum j
sijnu Blode. 6 Og hefur giørt oss til Konga ⁊ Kieneman
na/ þ Gude ⁊ sijnū Fodur. Þeim hinum sama sie Dyrd ⁊
Valld/ fra Eilijfþd til Eilijfþdar/ Amen. 7 Siaed/ hñ kiemur mz Skyunvm/ ⁊ øll Augu mu
nu hañ sia/ ⁊ þeir ed hann j giegnum stunged hafa / ⁊ allar Kynkuijsler Jardar munu kuei
na/ Ja/ Amen. 8 Eg er A ⁊ O/ Vpphaþ ⁊ Ender/ Seiger DROTTiñ/ sa sem er/ ⁊ sa s̄
var/ ⁊ sa sem kiemur/ hiñ Almattuge.
9 EG Johañes s̄ ⁊ so er yd'' Brod'' / ⁊ hluttakare j Hørmūgeñe/ ⁊ Rijkeu/ ⁊ þolēmædeñe
Jesu Christi/ var j Eyñe s̄ kallast Pathmos/ þ Guds Ords saker/ og Vitnisburdar
Jesu Christi. 10 Eg var j Anda a DROTtins Deige/ ⁊ heyrde a Bak mier apt:/
Raust mykla s̄ eitnrar Basunu. 11 Hun sagde/ eg em A ⁊ O/ fyrstur ⁊ sijdast:. Og huad þu
sier þad skrifa j eina Bok/ ⁊ send þ til Samkundaña j Asia/ til Ephesum/ ⁊ til Smyrnen/
til Pergamum/ ⁊ til Tyatiras/ til Sarden/ ⁊ til Philadelphiam/ ⁊ til Laodiceam.

Exod. 3/14

Psalm. 89/38. 1 Cor. 15/20 Coloss/ 1/ 18 Ebræ. 9/12 1 Pet. 1/24. 1 Joh. 1/7.

Esa. 3/13 Matth. 24/10. Zach. 12/10. Inf. 21/6. ⁊ 22/13

Pathmos.

Og eg

12 OG eg ſnere mier vid/ad ſia epter þeirre Rauſt ſem vid mig talade. Og ſem eg ſnere mi-
er vid/ſa eg ſiø Lioſaſtikur/Gullegar. 13 Og midt j mille fra ſiø Lioſaſtiakan̄a/eirn Dan. 7/9
er lijkur var ein̄ Man̄ſins Syne/ſa vᵃr klæddr ſijdū Kyrtle ofan ad Fotum/⁊ ſpentr
vm Bringuna Gullegu Bellte. 14 En̄ han̄s Hofud ⁊ Haar voru huijt/ ſem huijt Vll/lijka
ſem Snior/⁊ hn̄s Augu ſem Elldſins Loge. 15 Og hn̄s Fætur ſē þ̄ Latun er gloar j Ofne/
⁊ hn̄s Rodd ſem mikell Vats Nidur. 16 Og han̄ hafde ſiø Stiornur j ſin̄e hægre Hende/
⁊ vt af hans Mun̄e geck huaſt tuieggiad Suerd/ ⁊ hn̄s Andlit ſkein ſem klaara Sool.
17 Og ſē eg ſaa hn̄/fiell eg nidr ꝥ hn̄s Fætr ſo ſē Daudr. Og hn̄ lagde ſijna hægre Hond yfᵉ Eſa. 41/4.
mig/⁊ ſagde til mijn/Hrædſtu ei/Eg em ſa fyrſte ⁊ ſijdaſte. 18 Og ſa lifande/Eg var Dau ⁊ 44/6
dur/⁊ ſia/ad eg em lifande fra Eilijfd til eilijfdar/ Amen/⁊ eg hefe Lykla Helujtis ⁊ Daud
ans. 19 Skrifa huad þu ſied hefur/ ⁊ huad ſem er/⁊ huad hier epter ſkie ſkal. 20 Leyndan̄
dom fra ſiø Stiarna/ſem þu hefur ſied j min̄e Hægre Hende/⁊ þær ſiø Gullegar Lioſaſtikur Stiornur.
Þeſſar ſiø Stiornur/eru Einglar ſiø Samkundna/⁊ þær ſiø Lioſaſtikur/ ſem þu hefur ſied Lioſaſtiakar.
eru ſiø Samkundur.

II

OG Einglenum Samkūdun̄ar til Epheſo ſkrifa þu/Þetta ſeiger ſa ſē helldur
þm̄ ſiø Stiornū j ſin̄e hægre Hende/ſa ſē geingur midt a mille fra ſiø Gulleg i
ra Lioſaſtikna. 2 Eg veit þijn Verk/⁊ þitt Erfide/⁊ þijna Þolenmæde/⁊ þ̄
þu kant ecke hina Vondu ad vmlijda / ⁊ freiſtader fra ſem ſig ſeigia Poſtula
vera/⁊ eru þo eige/⁊ þu fanſt þa Liugara. 3 Og leidſt/⁊ Þolenmæde hefur/
Og þu erfidader ꝥ mijns Nafns ſaker/ ⁊ þreyteſt ecke. 4 En̄ þad hefe eg a
mote þier/ þad þu hin̄ fyrſta Kiærleik yfergafſt. 5 Minſtu a huar fra þu ert fallen/og gior
Jdran/⁊ gior hin fyrre Verken. En̄ ef ei/mun eg til þijn ſnarlega koma/⁊ þin̄e Lioſaſtiku
j burt hrinda vr ſijnū ſtad/ef þu ecke giorer Jdran. 6 En̄ þad hefur þu/ad þu hatar verk
þeirra Nicolaitarum/huør eg ⁊ eirnen hata. 7 Huør Eyru hefur/hn̄ heyre/huad Andenn Nicolaitar.
ſeiger Samkundunum. Huør hn̄ yferuin̄ur/þeim mun eg giefa ad eta af Lijfs trienu/þ̄ midt
j Guds Paradijs er.
8 OG þeim Eingl[illegible] Samkundun̄ar j Smyrnen ſkrifa þu / Þetta ſeiger hin̄ fyrſte ⁊ ſijd ij
aſte/ſa Daudur var/⁊ er Lifande orden. 9 Eg veit þyn Verk/ ⁊ þijna Hørmung ⁊
Fatækt(en̄ þu ert Audūgur) ⁊ Laſtan þeirra ſē ſeigia ſig Gydinga vera/⁊ eru þo ecke
helldur eru þeir Satans Sofnudur. 10 Hrædſtu eckert/af þui ſem þu lijda mūt/Sia/Diof
ullen̄ mun nøckrum af ydur kaſta j Dyblyſſu/vppa þ̄ þier freiſtader verded/⁊ þier munud Hø
rmung hafa j tiju Daga. Vert trwr allt til Daudans/ſo mun eg giefa þier Koronu Lijfſins
11 Huør Eyru hefur/ſa heyre huad Anden ſeiger Samkundunum. Huør helſt yferuin̄ur/
þeim ſkal eckert jllt ſkie/af þeim ødrum Dauda.
12 OG þm̄ Eingle Sākundun̄ᵃr til Pergamo ſkrifa þu/Þetta ſeiger ſa ſē hefr hid huaſſa iij
tuieggiada Suerded. 13 Eg veit huad þu giorer/⁊ huar þu byr/ huar ad er Andſko
tans ſæte/⁊ þu helldur vid mitt Nafn/⁊ afneitader ecke mijna Tru. Eirnen a þm̄
Døgū er Antipas min̄ trur Vottur vᵃr hia ydur i hel ſlegen/huar ed Satan bygger. 14 En̄ Antipas.
eg hefe lijten hlut a mote þier/þ̄ þu hefr þa þar/ſē vid Lærdom Balaams hallda/ſa ſē kiende Balaam.
ꝥ Balac/vpp ad ſetia Hneyxle ꝥ Jſraels Børn/til ad eta af þui ſm̄ Skwrgodum offradeſt/ Balac.
⁊ Hooraner ad drygia. 15 Lijka ſo eirnen hefur þu þa ſē hallda Kien̄ingar Nicolaitarum/hu Num. 25/1
ad ed eg hata. 16 Gior Yferbot/en̄ ef ei/þa mū eg ſnarlega koma til þijn/⁊ ſtrijda vid þa mz Nicolaitar.
Suerde mijns Mun̄s. 17 Huør Eyru hefur/ſa heyre huad Anden ſeiger Samkundunū/huꝛ
hn̄ yferuin̄ur/Þeim vil eg giefa ad eta af þui folgnu Man̄a/⁊ eg vil giefa hm̄ godan Vitn
isburd/⁊ med Vitnisburdenū nytt Nafn ſkrifad/þ̄ eingen̄ þecker/vtan ſa þ̄ medtekur.
18 OG þm̄ Eingle Samkundun̄ar j Thyatira ſkrifa þu/Þetta ſeiger Sonur Guds/ſa iiij
Augu hefr ſē Ellds loga/⁊ hn̄s Fætur ſē Latū. 19 Eg veit þijn Verk/⁊ þin̄ Kiærle
ika/⁊ þijna þiønuſtu ⁊ Tru/⁊ þijna Þolenmæde/⁊ þijn hin ſijdare Verken/ hinū fyr
ra meire. 20 En̄ ſmatt eitt hef eg a mote þiᵉ/þ̄ þu lætur þa Kuin̄u Jeſabel/ſē ſeiger ſig Spa Jeſabel.
konu vera/kien̄a ⁊ villa mijna Þiona/Hooraner ad drygia/⁊ Skwrgoda Forner ad eta. 21 Og
eg hefe hen̄e tijma giefed/þad hū ſkyllde Jdran giora/ꝥ heſſar [illegible]aner/⁊ hun giorer ecke
Jdran. 22 Sia/Eg kaſta hen̄e j Reckiu/⁊ þeim/ huorier [illegible]ne Hoordom drygt hafa/ j
ſtorar Hørmungar/ nema þeir giore Yferboot fyrer ſijn [illegible]. 23 Og þeirra Børn vil eg

deyda

deyda. Og allar Samkundur skulu vidurkienna/ þ eg em Nyrnanna ⁊ Hiartanna Ransakare
Psalm 7./10. Jerem. 11/20 ⁊ 17/10. Og eg mun giefa huorium ydar sem einum/ epter ydar Verkum.
24 Enn ydur seige eg/ ⁊ hinum odrum sem eru til Thyatira/ þeir þennan Lærdom ei hafa/ ⁊ hu
orier ecke þeckt hafa Dypt Andskotans (sem ad þr seigia) eige vil eg ødrum Þunga a ydur
kasta. 25 Þo huad þier hafed/ þad hallded/ þar til ad eg kiem. 26 Og huør sem yferuinnur
Psalm 2/9. ⁊ varduetter mijn Verk/ allt til enda/ þeim mun eg Valld giefa yfer hina Heidnu. 27 Og hann
skal stiorna þeim medur Jarnvende/ ⁊ so sem Leirgiorarans Kier/ skal hann j sundur mola þa.
28 Lijka sem eg af mijnum Fødur medteked hefe/ ⁊ Morgunstiornuna mun eg giefa honum.
29 Huør Eyru hefur/ sa heyre huad Anden seiger Samkundunum.

III

v
G þeim Eingle Samkundunnar til Sarden/ skrifa þu/ Þetta seiger sa sem hef
ur siø Anda Guds/ ⁊ Stiørnurnar siø. Eg veit þijn Verk/ þt þu hefur þad
Nafn/ ad þu lifer/ ⁊ ert Daudur. 2 Vert vakande/ ⁊ styrk hid annad huad dey
1 Tess. 5/2 2 Pet. 3/10. Ins. 16/15 ia vill/ Þui þijn Verk hefe eg ei fullkomleg funded þ Gude. 3 Þui legg nu j
minne/ huørnen þu hefur medteked ⁊ heyrt/ ⁊ varduett þad/ ⁊ giør Jdran.
Þui ef þu ei vaker/ þa mun eg yfer þig koma sem Þiofur/ ⁊ eige muntu vita
a huørre stundu er eg mun koma yfer þig. 4 Þu hefur ⁊ so fa ein Nøfn til Sarden/ er ei ha
fa saurgad sijn Klæde/ ⁊ þeir munu med mier ganga j huijtum Klædum/ þuiad þeir eru þess ve
Philip. 4/3 Matth. 10/32 rder. 5 Huør yferuinnur/ sa skal med huijtum Klædum klæddur verda/ ⁊ eige mun eg hans Nafn
vt slietta af Lijfsbokenne/ Og eg mun jata hans Nafn fyrer mijnum Fødur/ ⁊ fyrer hans Eing
lum. 6 Huør Eyru hefur/ sa heyre huad Anden seiger Samkundunum.
vi 7 G þeim Eingle Samkundunnar j Philadelphia skrifa þu/ Þetta seiger hinn Heilage og
Sannarlegie/ sa s hefur Lykelen Dauids/ huør ed vpp lætur/ ⁊ eingen aptur lykur/ hu
ed aptur lykur/ ⁊ eingenn vpp lætur. 8 Eg veit þijn Verk/ sia/ eg liet þ þier opnar Dyr
⁊ eingenn fær þær aptur læted/ Þuiad þu hefur eitt lijtenn Krapt/ ⁊ hefur varduett mijn Ord
⁊ hefur ecke mijnu Nafne afneitad. 9 Sia/ Eg mun giefa vt af Satans safnade/ þa sem se
igia sig Gydinga vera/ ⁊ eru ecke/ helldur liuga. Siaa/ Eg mun þeim giøra/ þ þeir skulu ko
ma/ ⁊ tilbidia fyrer þijnum Footum/ ⁊ vidurkienna þad eg hefe þig elskad.
10 Med þui þu hefur varduett Ord minnar Þolenmæde/ mun eg eirnen varduetta þig a Frei
stingar tijmanum/ sem koma mun yfer allt Jardrijke/ til ad freista þra sem a Jørdu byggia.
11 Sia/ Eg kiem snarlega/ hallt huad þu hefur/ so þ eingen take þijna Koronu. 12 Huør yf
er vinnur/ þann mun eg giora ad Stolpa j Mustere Guds mijns/ ⁊ hann skal ei meir vt ganga/
⁊ vppa hann vil eg skrifa Nafn Guds mijns/ ⁊ Nafn hinnar nyiu Jerusalem/ s er Borg mij
ns Guds/ su af Himnum ofan kiemur fra mijnum Gude/ ⁊ mitt hid nyia Nafn. 13 Huør Ey
ru hefur/ hann heyre huad Anden seiger Samkundunum.
vij 14 G þeim Eingle Samkundunnar til Laodicea skrifa þu/ Þetta seiger Amen/ Trur ⁊ sann
arlegur Vottur/ huør ad Vpphaf er Skiepnunnar Guds. 15 Eg veit þijn Verk þad
þu ert huørke kalldur nie heitur/ eg kiøre þu værer annadhuørt heitur eda kalldur. 16
Enn med þui þu ert volgur/ ⁊ huørke kalldur nie heitur/ mun eg vtskyrpa þier af mijnum Mu
nne. 17 Þu seiger/ Eg em rijkur/ ⁊ hefe ølldungis noog/ ⁊ þarf einskis/ ⁊ þu veist ei þ þu ert
vesall/ Aumur ⁊ Voladur/ Blindur ⁊ Fatlaus. 18 Eg ræd þier/ ad þu kauper Gull ad mier/ þ
j Ellde er hreinsad/ so þu Audugur verder/ ⁊ huijt Klæde/ huorium þu jklædest/ so ad ei aug
lysest Vanuirding þijns Fatleyses/ ⁊ smyr þijn Augu med Augnasmyrslum/ so ad þu siaer.
Prov. 3/12 Ebr. 12/5 19 Huoria eg elska/ þa straffa eg ⁊ typta/ þui vert nu kostgiæfen/ ⁊ giør Jdran. 20 Sia/ Eg
stend þ Dyrum/ ⁊ klappa vppa/ Ef nockur heyrer mijna Rødd/ ⁊ vpp lykur Dyrunum/ til hans
mun eg jnn ganga/ ⁊ Kuølldverd med honum snæda/ ⁊ hann med mier. 21 Huør yferuinnur/ honum mun
eg giefa med mier ad sitia a mijnum Stole/ lijka sem eg yferunned hefe/ ⁊ seted med mijnum God
ur a hans Stole. 22 Huør Eyru hefur/ sa heyre huad Anden seiger Samkundunum.

IIII

Þesse Mynd merker Christenn domen hier a Jordu/ j sinne riette Mynd og
Pter þ sa eg/ ⁊ sia/ ad Dyr vpplukust a Himne/ ⁊ hin fyrsta Røddin huia eg haf
de heyrt vid mig tala/ sem adra Basunu/ hun sagde/ stijg vpp hingad/ eg vil syna
þier/ huad hier epter skal skie. 2 Og jafnsnart var eg j Anda. Og sia/ ad Stoll
var settur

var ſettur a Himnum/ ꝛ a Stolnū ſat nockr. 3 Og ſa ſ̄ þar ſat/ hn̄ vr lijka aͤlits ſ̄ Steinen̄
Jaſpis/ ꝛ Sardis/ Og eirn Regnboge var kringū Stolin̄/ lijka aͤlits ſ̄ Smaragdus. 4 Og
vmhuerfis Stolin̄ voru fiorer ꝛ tuttugu Stolar/ ꝛ a þm̄ Stolū ſætu fiorer ꝛ tuttugu Olldun
gar/ ſkrydder huijtum Skrwda/ ꝛ bæru a ſijnum Hofdum gullegar Koronur.
5 Og af Stolnum vtgeingu Elldingar/ Reidarþrumur ꝛ Radder. Og ſiø Blis med Elld/
brun̄u fyrer Stolnum/ huorier ad eru ſiø Andar Guds. 6 Og fyrer Stolnum var Glerſior/
lijka ſem Chriſtallus. Og midt j Stolnū/ ꝛ kringum Stolin̄ fiøgur Dyr/ full Augna a Bak
ꝛ fyrer. 7 Og hid fyrſta Dyred var lijkt Leone/ ꝛ hid an̄ad Dyred lijkt Kalfe/ ꝛ hid þridia
hafde Aſian ſem Madur/ ꝛ hid fiorda var lijkt fliuganda Erne. 8 Og huørt þeirra fiøgra
Dyran̄a/ hafde ſex Vænge/ allt vm kring/ ꝛ jn̄an voru þau full Augna/ ꝛ høfdu eige Nuꝫ
ld/ Dag ꝛ Nott ſeigiande/ Heilagur/ Heilagur/ Heilagur er Gud DROTTin̄ Almattug
ur/ ſa ſem var/ ꝛ ſa ſem er/ ꝛ ſa ſem kiemur.
9 Og þa Dyren gafu hm̄ Dyrd ꝛ Heidran/ ꝛ þacker þm̄ er a Stolnū ſat/ ſa er lifer fra Ei
lijfd til Eilijfdar. 10 Þa fiellu fram̄ þeir fiorer ꝛ tuttugu Olldungarner/ ꝑ þan̄ ſem a Stol
num ſat/ ꝛ tilbædu þn̄ ſem lifer fra Eilijfd til Eilijfdar. Og ſnorudu ſijnū Coronū fram̄
ꝑ Stolen ꝛ ſøgdu/ DROTTin̄. 11 Þu ert verdugur ad medtaka Dyrd ꝛ Heidran ꝛ Krapt/
Þuiad þu hefur alla Hlute ſkapad/ ꝛ fyrer þin̄ vilia vrdu þeir/ ꝛ eru ſkapader.

Fridſamlegre ſkyckan/ yfer huørn ſlijkar epterkoman̄de Plagur eiga ad koma/ en̄ ſamt ſkal hun þo blijfa vid magt.

V

OG eg ſa j hægre Hende þeſſ ſ̄ a Stolnum ſat/ eina Bok/ ſkrifada jn̄an ꝛ vt
an/ jn̄ſiglada med ſiø Innſiglū. 2 Og eg ſa ſterkan Eingel predika med mikelle
Rauſt/ Huør er verdugur þſſare Book vpp ad luka/ ꝛ hen̄ar Innſigle vpp ad
briota? 3 Og eingen/ huørke a Himnum nie a Jørdu/ nie vnder Jørdu/ kun̄e
þre Bok vpp ad lwka/ nie þar j ad ſia. 4 Og eg æpte ogurlega/ ad eingen fa
nſt þar verdugur þre Bok vpp ad lwka/ ꝛ ad leſa/ nie þar j ad ſia.
5 Og eirn af Olldungunū ſeiger til mijn/ Græt ecke/ Sia/ Þad Leoned ſm̄ er af Ætt Juda/
Root Dauids hefur yferun̄ed/ ad þ opne Bokena/ ꝛ vpp briote hen̄ar ſiø Jn̄ſigle. 6 Og eg
ſæ/ ꝛ ſia/ J midid Stolſins ꝛ þra fiøgra Dyra/ ꝛ midt a mille Olldungan̄a/ þa ſtood eitt La
mb/ lijka ſem være þ ſlætrad/ ꝛ hafde ſiø Horn/ ꝛ ſiø Augu/ huor ad eru ſiø Andar Guds/
vt ſender vm oll Lond. 7 Og þad kom ꝛ tok Bokena vr hægre Hende þeſſ ſ̄ a Stolnum ſat.
8 Og þa er þ tok Bokena/ þa fiellu fram̄ þau fiøgur Dyren/ ꝛ fiorer ꝛ tuttugu Olldungar/
fyrer Lambenu/ ꝛ huør eirn hafde Hørpu ꝛ Gullker/ full Reykelſis/ ſem ad eru Bæner Hei
lagra. 9 Og ſungu nyan Lofſaung/ ꝛ ſøgdu/ Þu ert verdugur ad medtaka Bokena/ ꝛ vpp ad
briota hen̄ar Jn̄ſigle/ Þuiad þu ert ſlætradur/ ꝛ endurleyſter oſſ med þijnu Blode/ vt af alls
hættudum Kynkuijſlum/ ꝛ Tungum/ ꝛ Folke/ ꝛ Heidingium. 10 Og þu hefur oſſ giort fyrer
vorum Gude/ til Konga ꝛ Kien̄eman̄a/ ꝛ vier munum rijkia a Jørdu.
11 Og eg ſæ/ ꝛ heyrde Rødd margra Eingla/ vmhuerfis Stolin̄/ ꝛ vm Dyren/ ꝛ vm kring
Olldungana/ ꝛ þr voru ad tølu tiju Þuſund ſin̄um tiju Þuſunder/ ꝛ Þuſundſin̄um Þuſunder.
12 Og ſøgdu med hærre Rauſt/ Verdugt er Lambed/ þ ſlætrad er/ ad medtaka Krapt/ ꝛ Rijk
dom/ ꝛ Viſku/ ꝛ Styrk/ ꝛ Æru/ Prijs ꝛ Lof. 13 Og allar Skiepnr þar a Himnū eru/ ꝛ a Jo
rdu/ ꝛ vnder Jørdu/ ꝛ j Sionū/ ꝛ allt huad j þm̄ er/ heyrda eg ſeigia til hn̄s ſ̄ a Stolnū ſat/
ꝛ til Lambſins/ Lof/ Heidur/ Prijs/ ꝛ Valld/ fra Eilijfd til Eilijfdar. 14 Og þau fiøgur Dy
ren ſøgdu Am̄. Og þeir fiorer ꝛ tuttugu Olldungar fiellu fram̄/ ꝛ tilbædu þan̄ ſ̄ lifer/ fra
Eilijfd til Eilijfdar.

Þeſſe Book hefur jn̄e ad hallda þa hlute ꝛ Giørninga/ huørier fyrer Chriſtum verda kun̄er ꝛ openberer.

Eſa. 11/1/ Rom. 1/3.

Eſa. 53/7

1 Pet. 2/9

Dan. 7/10

VI

OG eg ſa þ ad Lambed opnade eitt af Jn̄ſiglunū/ Og eg heyrde eitt af þm̄ fior
um Dyrunū ſeigia/ lijka ſ̄ med Reidarþrumu Rauſt/ Kom ꝛ ſkoda. 2 Og eg
ſæ/ ꝛ ſia þu/ Eitt Huijtur Heſtur/ ꝛ ſa þr vppa ſat/ hafde Boga/ ꝛ hm̄ vard
giefen Korona/ ꝛ han̄ for vt ad yfervin̄a/ ꝛ ad hn̄ yn̄e Sigur.
3 OG þa þ opnade hid an̄ad Jn̄ſigled/ heyrda eg hid an̄ad Dyred ſeigia
Kom ꝛ giæt ad. 4 Og þar gieck vt an̄ar Heſtur/ ſa var Raudur/ og
þeim ſem þar ſat a/ vard giefed/ Friden j burt ad taka af Jørdu/ ſo ad þeir ſlætrudu huor od
rum/ ꝛ honum vard giefed ſtort Suerd.
5 OG er þ opnade hid þridia Jn̄ſigled/ heyrda eg hid þridia Dyred ſeigia/ Kom ꝛ ſkoda/
Og eg ſæ/ ꝛ ſia þu/ Ad eirn ſuartur Heſtur/ ꝛ ſa þar ſat a/ hafde Met j ſin̄e Hende/

Þetta er ſu fyrſta Plaga/ Opſokner Emilldra Tyran̄a.

2 Plaga/ Bardagar ꝛ Blodsvthelling.

3 Plaaga Hūg ur og Hallære.
4 Plaaga Daude ⁊ Drepsott.

6 Og eg heyrda a medal þra fiøgra Dyra eina Rodd seigia/eitt Mæler Hueitis ꝥ eirn Pen
ing/ ⁊ þrñ Mæler Byggs ꝥ eirn Pening/ ⁊ Vidsmiore ⁊ Vijne giør ønguan skada.
7 OG þa þad opnade hid fiorda Jnsigled/ heyrda eg Rodd hins fiorda Dyrsins/seigian
de/Kom ⁊ sia til. 8 Og sia/ ⁊ eg sa/eirn bleikz Hestur/ ⁊ sa þar a sat/þss Nafn hiet
Daude/ ⁊ Heluijte epter fylgde hm̄/Og hm̄ vard Magt gießen ad deyda þañ fiorda
part a Jørduñe/medur Suerde/ ⁊ med Hungre ⁊ med Dauda/ ⁊ fyrer Dyreñ a Jorduñe.

Hier huggar hñ þa Christnu j þeirra Harmkuælum ⁊ Motgange

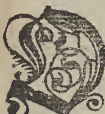
9 OG þa þad opnade hid fimta Jnsigled/ seit eg vnder Alltarenu/Sæler þra sem Lijflat
ner eru ꝥ Guds Ords saker/ ⁊ fyrer Vitnisburdarens saker/ sem þeir hofdu. 10 Og
þær kolludu hærre Roddu ⁊ søgdu/DROTTiñ/þu hiñ Heilage/ ⁊ Sañarlege / Hu
ørsu leinge þa dæmer þu ecke/ ⁊ heßner vors Blods a þm̄ sem a Jordu bwa ? 11 Og þm̄ sier
huørium einum vard giefen huijtur Kyrtill/ ⁊ til þra vard sagt/ ad þr huijldest/eñ vm nøck
ra Stund/ þar til ad þeirra Sampionar ⁊ Brædur kiæme þar til fullkomlega/ huorier eirn
en enn nu Lijflatner skylldu verda/lijka sem þeir.

Þetta eru allra handa Plaagur þegar Lond og Lyder ꝥordiaßa sig med Styriølld og Vpphlaupum/ allt til sydasta Dags.
Esa. 2/19: Hos. 10/8 Luc. 23/30

12 OG eg sa/ad ꝥ opnade hid siøtta Jnsigled/ ⁊ sia/þa giørdest mijkell Jardskialfte/ og
Soleñ vard suørt ẽ Hæruseckur/ ⁊ Tūgled vard ẽ Blod. 13 Og Stiørnur Himens
hrundu a Jørdena/lijka sm̄ añad Fikiutrie/nær þad hristest af Vinde mykium/aß
fleyger sijnum Fijkium. 14 Og Himeneñ veyk j burt/sm̄ su Bok/er saman verdur vaßen/Og
øll Fiøll ⁊ Eyar/hrærdust vr sijnum stødum. 15 Og Jardarcñar Kongar ⁊ Høfdingiar/og
Rijkismeñ/ ⁊ Høfudsmeñ/ ⁊ Magtarmeñ/ ⁊ aller Þrælar ⁊ Fryborner/skyldu sier j Holum
⁊ Hellum Fiallaña. 16 Og søgdu til Fiallaña ⁊ Biargaña/Falled yfer oss/ ⁊ hylied oss/ fyr
er Auglite þess/sem a Stolnum situr/ ⁊ ßyrer Reide Lambsins. 17 Þuiad hinn mykle Dagur
hans Reide er komeñ/Og huør þær stadest?

VII

Hier Hefiast þær andlegu Hørmungar ⁊ Plagur aß Villudomunū. Eñ mædur huggar hñ þa Christnu/ þuiad þeir skulu Jnsiglast ⁊ vard ueitter verda.
2 Tim. 2/19

G epter þad sa eg fiora Eingla standa/a fiorum Hornum Jardareñar/ ⁊ þr
hielldu jñe fiorum Vindum Jardareñar/ so ad eingeñ Vindur blies a Jørd
ena/nie a Sioen/nie a nockurt Trie.
2 Og eg sa añan Eingel vpp stijga vt af Vppgøngu Solareñar/ sa haßde
Jnsigle Lifanda Guds/ ⁊ kallade hærre Røddu til hinna fiogra Einglaña/
huørīū giefed er/ad grāda Jørdeñe ⁊ Sionū. 3 Og sagde/Granded ecke Jø
rduñe/ei Sionū/ nie Trianum/ fyrr eñ vier fæum Jnsiglad þiona vors Guds j þra Eñū.
4 Og eg heyrde tølu þra sem Jnsiglader voru/ Hundrad/fiorar og fiorutijgu Þusunder/sem
Jnsiglader vrdu/af øllū Kynkuijslū/Jsraels Barna. 5 Af Kyne Juda tolß Þusunder Jnsig
lader/ Aß Kyne Ruben/tolf Þusunder Jnsiglader. 6 Aß Kyne Gad/tolß Þusunder Jnsigla
der/Af Kyne Asser/tolf Þusunder jnsiglader/ Af Kyne Nephthali tolß Þusunder Jnsiglad
er. Af Kyne Manasse/tolf Þusunder Jnsiglader. 7 Af Kyne Simeon/tolf Þusunder Jnn
siglader. Aß Kyne Leui/tolß Þusunder jnsiglader. Af Kyne Jsaschar tolf Þusunder Jnsig
lader. 8 Af Kyne Zebulon/tolf Þusunder jnsiglader. Af Kyne Joseph/tolf Þusunder Jnn
siglader/ Aß Kyne BenJamin/tolf þusunder Jnsiglader.
9 HAr epter sa eg/ ⁊ sia. Ad Skare mikell/ hún eingeñ gat taled/aß ollum Heidingium ⁊
folke ⁊ Kynkuijslū/ ⁊ Tungumalū/stood frame ꝥ Stolnū ⁊ ßyrer Lambenu vmskrijd
der huijtū Skrwda/ ⁊ Palmavidur j þra Hondū. 10 Sm̄ kølludu mz mikelle Roddu/ ⁊
søgdu/Heilsa sie þm̄ sem a Stolnū situr vorū Gude ⁊ Lambenu. 11 Og aller Einglar stoodu
vmhuerfis Stoliñ/ ⁊ kringū Olldungana/ ⁊ vm kring þau fiogur Dyreñ/ ⁊ fiellu ꝥ Stolnū
ßram a þeirra Asionur/ ⁊ tilbædu Gud. 12 Og søgdu Amen. Lof ⁊ Dyrd/ ⁊ Speke/ ⁊ Þa
cker/ ⁊ Heidur/ ⁊ Kraptur/ ⁊ Styrkleike/sie vorum Gude/ fra Eilijfd til Eilijfdar/Amen.
13 Og eirn aß Olldungunū andsuarade ⁊ sagde til mijn/ Huorier eru þesser/sem vmskrydder
eru Huijtū Skrwda? Og huadan eru þr ad komner? 14 Og eg sagde til hñs/ Herra/ þu veist
ꝥ. Og hñ sagde til mijn/Þesser eru þr ẽ komner eru vr myklum Harmkuælum/ ⁊ siñ Skrw
da þueiged hafa ⁊ Huijtfægad hañ j Bloode Lambsins. 15 Af þui eru þeir frame fyrer St

Esa. 49/10 1 Pet. 4/2

ole Guds/ ⁊ þiona honum Dag ⁊ Nott j hñs Mustere. Og sa vppa Stolnū situr mun bwa
yfer þeim. 16 Eige mun þa hier epter hungra nie þysta/og eige mun yfer þa falla Sooleñ
nie nøckurs konar añar hite. 17 Þuiad ꝥ Lambed midt j Stolnum mun foodra þa/ ⁊ leida til

Jnf. 21/4

lifande Vatzbruña/ ⁊ Gud mun aßþurka allan Græt af þeirra Augum.

VIII

Og

Og þa þ opnade hid siounda Iñsigled/giørdest kyrrleike a Himnum/nær vm
halfa Stund. 2 Og eg sa sio Eingla/þeir geingu f Gud/ ⁊ þeim vrdu sio
Basunur giefnar. 3 Og añar Eingell kom ⁊ stood vid Alltared/ og hafde
Gullegt Reykelsis Kier/ ⁊ hm̃ vard miked Reykelse giefed/ þad hañ giæfe til
Bæna allra Heilagra/vppa þ Gyllene Alltared f Stolnum. 4 Og Reykur
Reykelsesins/af Bænū þra Heiløgu/gieck vpp af Hende Eingelsins/fyrer
Gud. 5 Og Eingelleñ tok Reykelsis Kiered/ ⁊ fyllte þ m Elld af Alltarenu/ ⁊ kastade þui
a Jordena/Og þa vrdu Radder/ ⁊ Reidarþrumur/ ⁊ Elldingar/ ⁊ Jardskialftar.

Hier koma þr siø Villumeñ/huør epter añan. Og huggan Bæ naarkallsins geingur hier aptur vndan.

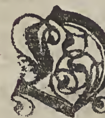
6 Og þr sio Einglar ē hofdu þær sio Basunur/høfdu tilbwed sig ad Basuna. 7 Og
hiñ fyrste Eingell Basunade/ ⁊ þa giørdest Hagl/ ⁊ Elldur med Blode blandadur/
⁊ fiell nidur a Jørdena/ ⁊ þridiungur Triaña brañ/ ⁊ allt græna Grased brañ vpp.
8 Og hiñ añar Eingell Basunade/Og þar foor lijka sem Biarg miked/af Ellde br
eñanda j Sioeñ/ ⁊ þridiungur Siafarens giørdest Blod. 9 Og þridiungur Lifande
Skiepna j Sionum drapst / ⁊ þridiungur Skipaña fyrerforst.
10 Og hiñ þridie Eingell Basunade/Og þar fiell stor Stiarna af Himne/ ⁊ hun loga
de sem Blis/ ⁊ fiell yfer þridiung reñande Vatna/ ⁊ yfer Vatsbruñana. 11 Og Na
fn Stiørnuñar hiet Remma/ ⁊ þridiungur sneref j Remmu/ ⁊ marger Meñ dou af Vo
tnunum/af þui þaug voru so Rom̃ orden̄.

Þesse er Tatianus ⁊ þr Encratitæ sem fyrerbudu Ektaskap ⁊ voru verkheilager/ so sem Pelagiani þar epter.
Þetta er Martion/ ⁊ Manicheus med synum Cataphrygis
Þetta er Origenes.

12 Og hiñ fiorde Eingell Basunade/ ⁊ þridiungr Solareñar vard sleigeñ/ ⁊ þridiungr
Tunglsins/ ⁊ þridiungur Stiarnaña/so þ þridiungur þra vard formyrkuadr/ ⁊ þrid
iungur Dagsins lyste ecke/lijka eirnen Nottiñ. 13 Og eg sa ⁊ heyrde eiñ Eingel fli
uga/midt j giegnū Himeneñ/ ⁊ seigia med hærre Raust/Vei/Vei/Vei/þeim ē a Jørdu bwa
fram̃ yfer adrar Radder Basunuñar/þeirra þriggia Eingla/sem eñ skylldu Basuna.

Þetta er Nouatus ⁊ Catari/ sem neitudu Yfer bøteñe/og sierleg an Heilagleik hafa.

IX

Og hiñ fimte Eingell basūade/ ⁊ eg sa Stiørnu eina falla af Himne/a Jørd
ena/ ⁊ hañe vard giefen Lykelleñ til Bruñs Vnderdiwpsins. 2 Og hñ lauk
vpp Bruñe Vnderdiwpsins/ ⁊ þar gieck vpp Reykur af Bruñenum/ so sem
Reykur eins mikels Ofns/ ⁊ Soleñ formyrkuadest/ ⁊ Vedred af Reyknum
Bruñsins. 3 Og vt af þeim Reyk komu Eingespretter a Jordena/ ⁊ þeim
vard Magt giefen/lijka sem þad Scorpionar Magt hafa a Jørdu. 4 Og
þar vard til þeirra sagt/þad þær skylldu eige granda Grase Jardareñar/nie nockru Grænu
edur nockurskonar Vide/vtan einasta þm̃ Mønum sem eige hafa Guds Iñsigle j sijnū Eñ
um. 5 Og þm̃ vard þad giefed/ad þær aflijfudu þa eige/helldur þad/ad þær kuelldu þa j fim̃
Manude. Og þeirra Kuøl var so sem Kuøl af einum Scorpion/ nær hñ stingur Mañiñ. 6
Og a þeim sømu Døgum munu Meñerner Daudans leita/ ⁊ eige fiña / þeir munu gyrnast
ad deyia/ ⁊ Dauden mun fra þeim flyia.

Þad fyrsta Vei er sa Høfud Villumadur Arrius/sa ed ecke truwde ad Christus være sañur Gud.

Esa. 2/19
Hose. 10/8
Luc. 23/30
Sup. 6/16

7 Og þær Eingespretter eru lijkar þeim Hestum/ē til Bardaga eru bwner/Og a þra Høf
dū ē Coronur Gulle lijkar/ ⁊ þra Andlit ē Mañs Andlit. 8 Og þær hofdu Hær sem Konu
Hær/ ⁊ Teñur þra voru sem Leona Teñur. 9 Og høfdu Bryniur so sem Jarn Bryniur/ ⁊
Þytur þra Vængia/so sem buldran af Vøgnū margra Hesta sem j Bardøgum hlaupa. 10
Og høfdu Hala lijka sem Scorpionar/ ⁊ þar voru Broddar a þra Holū/ ⁊ þeirra Magt vʳ
til ad plaga Meñ j fim̃ Manude. 11 Og høfdu yfer sier Kong/eirn Eingell af Vnderdiwp
enu/huørs Nafn er a Ebresku Abaddon/eñ a Grisku hefur hñ þ Nafn Apollyon. 12 Eitt
Vei er vmlided/Sia/þar koma eñ nu tuo Vei a epter.

Abaddon. Apollyon Fordiarfare.

13 Og hiñ siøtte Eingell Basunade/ ⁊ eg heyrde eina Rødd vt af fiorum Hornū Gylle
ne Alltaresins f Gude. 14 Sem sagde til hins siøtta Eingelsins/ē Basununa haf
de/Leys þu vpp þa fiora Eingla/sem būdner eru vid hid mykla Vatzfall Euphrat
es. 15 Og þeir fiorer Einglar vrdu lauser/ huier reidubwner voru/til stundar ⁊ Dags ⁊ Ma
nadar/ ⁊ ars/ad þr j hel slæe þridiung Mañaña. 16 Og tala þss rijdanda Hers/vʳ tuisuar
siñū tiju Þusūndsiñum tiju Þusūder/Og eg heyrde þra tølu. 17 Og eg sa Hestana so j syn/ ⁊
þa ē þar vppa sætu/þ þr høfdu Gloande ⁊ Gular/ ⁊ Breñesteinlegʳ Bryniur/ ⁊ Høfudeñ
Hestaña voru so ē Leona Høfud/ ⁊ vt af þra Muñe gieck Elldur/Reykur ⁊ Breñesteirn. 18
Af þessu þrenu er j hel sleigeñ þridiungr Mañа/af Elldenū/ ⁊ Reyknū/ ⁊ Breñesteinenum
er vt af þeirra Muñe gieck. Þuiad þeirra Magt var j þeirra Muñe/ og j þeirra Hølum.

Þad annad Vei er Mahometh ⁊ Saraceni.

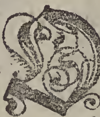
Og

19 Og þeirra Halar voru Hoggormum lïker/ z hofdu Hofud/og med þeim somu giordu þr
ſkada. 20 Og þar voru eñ Meñ afgāgs/þeir sm̄ eige voru j Hel ſlegner aþ þeſſum Plagū/
huorier ecke Yþerboot giordu ꝧ verk ſiña Handa/ſo ad þeir eige tilbædu Dioflana/ z Gulls
z Silfurs/ z Eirs/ z Steina/ z Tries Afgude/ſem huorke ſia nie heyra/nie ganga kuña.
21 Huorier eirnen øngua Yferboot giordu/af ſïnum Mañdrapū/Fiolkynge/Frillulifnade
z Stulde.

Pſalm. 115/4. z 133/15

X

Malach. 3. 1
Þetta er ſa Romuerſke Paue j ſinne Andlegre Umgeingne.

G eg ſa eirn aňan ſterkañ Eingel aþ Himnū ofā koma/ hñ var Skye vmkl
æddur/ z Regnboge a hñs Hoþde/ z hñs Andlit var ſ̄ Sool/ z hñs Fætr lïka
sm̄ Elldsſtolpar. 2 Og hñ hafde j ſiñe Hende Bokarkorn opnad/Og hñ ſet
te ſiñ hægra Foot a Sioeñ/ z hiñ vinſtra a Jørdena/ z hñ kallade hærre Rø
dd/ Lïka ſem þ Leon greniar. 3 Og þa hñ kallade/ tøludu ſiø Reidarþrumur
ſïnar Rauſter. 4 Og þa þær ſiø Reidarþrumur hoþdu talad ſïnar Rauſter/
villda eg hafa ſkriþad þær. Þa heyrda eg eina Rødd aþ Himne ſeigia til mïn/Iñſigla þu
huad þær ſiø Reidarþrumur haþa talad/ z ſkrifa þad ecke.

Dan. 12/7
a (Eingen tïd) Allt huad Sælu holped vill verda ſkal allt lwta vn der Pauan. Fyre er vtan Pauadō men er eingen Christen/pauen vill alleina vera Høfuded.

5 Og Eingelleñ/huørn eg ſa ſtanda a Sionū/ z a Jørduñe/ hoof vpp ſïna Hond til Him
ens. 6 Og ſoor vid þañ Lifanda/fra Eilïfd til Eilïfdar/ huør Himenen hefur ſkapad/ z
huad þar jñe er/ z Jørdena/ z huad þar jñe er/ z Sioen z huad þar jñe er/Þad hiedan j fra
a eingen tïd meir vera ſkal. 7 Helldur a Døgum Raddar þeſſ ſiounda Eingels/ nær hñ mun
Baſuna/þa ſkal fullkomnadur verda leyndur Domur Guds/ ſo ſem hañ kunngiorde ſïnum
Þionum/og Spamøñum.

Merk/Mann anna Lærdomur er ſætur hid ytra z þægelegur/ Eñ Samuiſkurnar þordiarþar hñ.
Pſalm. 5/10

8 OG Rodden ſem eg hafde heyrt af Himne/talade aptur vid mig z ſagde/Gack hiedan
tak þañ opnada Bækling af Hende Eingelſins/ſem a Sionum z a Jørduñe ſtendr.
9 Og eg gieck burt til Eingelſins/ z ſagde til hans/Gief mier Bæklingen. Og hañ
ſagde til mïn/Tak hñ j burt/ z ſuelg hñ/ z mun hñ beiſkia þiñ Kuid/eñ j þïnum Muñe mū
hñ ſætur vera ſ̄ Hunang. 10 Og eg tok Bæklingeñ af Hende Eingelſins/ z ſuelgde hñ. Og
hñ var ſætur j mïnum Muñe ſem Hunang/ Og þa eg haþde eted hañ/beiſkuadeſt Kuidur
miñ. 11 Og hñ ſagde til mïn/Þu hlytur aptur ad ſpa Folkenu/ Heidingium/ z Tungumæl
um/ z morgum Kongum.

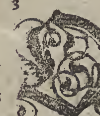
Cap. XI.

Hier jñiklyſa þeir Chriſtindom en hid ytra/ med ſoddan Løgmæle

1 OG mier vard gieþen Reyrleggur/lïka ſm̄ Stafur/ z ſagde/Statt vpp/ z mæl Muſtere
Guds z Allt ared/ z þa ſ̄ þar jñe tilbidia. 2 Eñ þm̄ hinum jñſta Koor Muſtereſins
kaſta þu vt/ z mæl hñ eige/þt hñ er Heidnū giefen/ z hina heilogu Borg munu þeir
vndertroda/tuo z fioruttïge Manude.

XI

Þetta eru aller ſañer z goder Gu ds ords Þienar þr ed þoruara hr eint Orded/þeim Chriſtnu til hugg unar.
1 Reg. 17

3

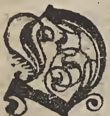
G eg vil giefa mïnum tueimur Vottum/ z þeir ſkulu ſpa Þuſund tuo Hund
rud og ſextïu Daga/ j klædder Seckium. 4 Þeſſe eru tuo Vidſmiørs Trie/ og
tueir Lioſaſtiakar/ ſtandande fyrer Gude Jardarinnar.
Og eþ nockur vill þeim granda/þa geingur Elldur wt af þeirra Muñe/ z
ſuelger Ovine þra. 5 Og eþ nockur vill þeim granda/ ſa hlytur ſo Lïflatenn
ad verda. 6 Þeſſer hafa Magt Himenen aptur ad luka/ ad þad rigne ecke
a Døgum þeirra Spaſagna. Og þeir haþa Magt yfer Votnunum/ til ad vmſnua þeim j
Blod/og ad ſla Jordena/med allshattadre Plagu/ſo opt ſem þeir vilia.

a (Dyred) Sa veralldlege Paue Inf. 12

7 OG nær þeir hafa ſiñ Vitnisburd endad/þa mun a Dyred þ vt af Vnderdiwpenu vpp
ſtygur/hallda Strïd vid þa/ z mun yferuiña þa/ z þa j hel ſla. 8 Og þra Lïkamer
munu liggia a Strætū hiñar myklu Borgar/huør ed andlega kallaſt Sodoma z E
gyptus/þar vor DRottiñ er kroſſfeſtur. 9 Og þra Lïkame munu nockrer aþ Þiodunū/ z Kyn
ſloodūum/ z Tungumælunū/ z Heidingiū/ſia j þria Daga/ z eirn Halfan/ z munu ecke þra
Lïkame leggia lata j Grafer. 10 Og þeir er a Jordu bwa mūu gledia ſig yfer þeim/ z kæter
vera/ z Giøfū ſendaſt jñbyrdis/þt þeſſer tueir Spameñ kuølldu þa ſem a Jordu bwa.
11 Og epter þria Daga/ z eirn halþā/foor j þa Lïfſins Ande af Gude/Og þr ſtodu a ſïn
Fætur/ z mikell Otte fiell yþer þa ſ̄ þa ſau. 12 Og þr heyrdu Rodd mykla af Himne ſeigia
til þra/ſtïged vpp hingad/Og þr ſtigu vpp j Himenen j einu Skye/ z þra Oviner ſau þa.
13 Og a þre ſamre ſtundu/vard mikell Jardſkialfte/ z tïunde partur Borgariñar hrapade ni
dur/ z þar vrdu j Jardſkialftanum j Hel ſleigen/ ſiø Þuſund Mañа Nøfn/Og hiner adrer
hrædd

hrædduſt/⁊ gaꝼu Dyrd Gude Himenſens. 14 Þad añad Vei er vmlided/ſia/hid þridia Ve
kiemur ſnarlega.

XII

OG hid ſiøunde Eingell Baſunade/Og þᵃ giørduſt myklar Radder a Himne/
ſem ſøgdu/Rijkeñ Verallдarekar eru orden vors DROTTEns/og hans
Chriſts/⁊ hñ mun rijkia fra Eilijfd til Eilijfdar. 16 Og þeir fiorer ⁊ tutt
ugu Olldungar ſem framme fyrer Gude ſætu a ſijnum Stolum/fiellu fram a
ſijnar Aſionur/⁊ tilbædu Gud. 17 Og ſøgdu/ Vier þockum þier DROttiñ/
Gud Almattugur/þu ſem ert/⁊ hefur vered/⁊ þu ſem tilkomande ert/ad þu
hefur medtekid þiñ mykla Krapt/⁊ Rijker. 18 Og Heidingiarner eru reider vorner/og þijn
Reide er komen/⁊ Tijme Framlideña/ad dæma/og Laun ad gieſa þijnum Þionum/ Spamø
ñunum og Heiløgum/⁊ þeim er þitt Nafn ottaſt/Smæum ⁊ ſtorum/Og ad glata þeim ſm̃
Jordune glatad hafa.

Hier kiemur ſa Verallдlege Paue Eñ ædur fyrerþram huggar hann eñ j ødru ſiñe Chriſtendomen j gieg̃n ſtyrkum Suiuirdingum.

19 Og Muſtere Guds vard vpp loked a Himne/⁊ hñs Teſtamtis Ork ſaſt j hñs Muſtere/
Og þar vrdu Elldingar/⁊ Radder/⁊ Reidarþrumur/⁊ Jardſkialftar/⁊ Hagl miked.

OG þar byrteſt Teikn miked a Himne/ ein Kuiña/Soleñe vmſkrydd/ ⁊ Tungled
vnder heñar Footum/⁊ a heñar Høfde/Korona af Tolf Stiørnũ. 2 Og hũ va
rd þungud/⁊ kallade /⁊ var Jodſiuk/⁊ hafde myklar Fædingar Hrijder.

Cap XII

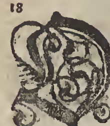
3 OG þar byrteſt eitt añad Teikn a Himne/Og ſia/Ad mykell Dreke Raudur/ſa hafde
ſiø Høfud/⁊ tiju Horn/Og a hans Høfdum ſiø Koronur. 4 Og hñs Hale droo þrid
iung af Stiørnum Himens/⁊ fleygde þeim nidur a Jordu.
Og Dreken ſtod framme fyrer Kuiñune/þre ſem fæda ſkyllde/ſo ad nær hun hafde fædt/ad
hañ vppſuelgde heñar Barn. 5 Og hun fædde eirn Son/ eitt Sueinbarn/ſa er ſtiorna ſkyll
de øllum Heidingium med Jarnvende/ Og heñar Barne vard burt kyppt/til Guds og hans
Stols. 6 Og Konan flyde a Eydemørk/huar hun hafde fyrerbwen ſtad af Gude / ad hun
fæddeſt þar Þuſund tuø Hundrud ⁊ ſextiju Daga.
7 OG þar byriadeſt eitt Strijd a Himne/Michael ⁊ hñs Einglar børduſt vid Drekan/
⁊ Drekeñ bardeſt ⁊ hñs Einglar. 8 Og yferuñu ecke/þra ſtadur vard ⁊ eirnen ei frã
ar meir funden a Himne. 9 Og ſa mykle Dreke vard vtſnaradur/hinn gamle Høgg
ormur ſa ſem ad heiter Dioful ⁊ Andſkote/huor ed alla Veralldarkringluna viller/⁊ hañ
vard vtſnaradur a Jordena/⁊ hñs Einglar vrdu ⁊ eirnen vtſnarader med honum.

Michael.

10 Og eg heyrde Rødd mykla a Himne/ſeigiande/Nu er Heilſa ⁊ Kraptur/⁊ Rijke ⁊ Matt
ur vors Guds/orden hñs Chriſts/med þui hñ er vtſnaradur/ſem þa æſakade Dag ⁊ Nott/
fyrer Gude. 11 Og þr hafa hñ yferuñed fyrer Lambſins Blod/ ⁊ fyrer Orded þra Vitnis
burdar/⁊ þr hafa ei elſkad ſitt Lijf allt til Daudans. 12 Þar fyrer gledieſt þier Himnar/ og
þier ſm̃/ þar jñe bygged. Vei þeim a Jordu bwa/⁊ a Siønum/þt Diofullen kiemur øfan til
ydar/hafande Reide mykla/⁊ veit þad hañ hefur ſtuttan Tijma.
13 OG ꝫ Dreken ſa þ hñ var vtſnaradr a Jordena/offſokte hñ þa Konu ꝫ þñ Sueineñ
hafde fædt. 14 Og Konuñe vrdu tueir Vænger giefner/lijka ꝫ mikellrar Arnar/ ſo
þ hun flye a Eydemørk/j ſiñ ſtad/þar hun fæddeſt vm eirn tijma/⁊ vm tuo tijma/
⁊ vm halfan tijma/fyrer Augſyn Høggormſins. 15 Og Høggormureñ Guſade epter Kon
uñe/vr ſijnũ Muñe Vatne/lijka ſem Vatsflode/ſo ad hñ villde dreckia heñe. 16 Eñ Jørd
en hialpade Konuñe/⁊ vpplauk ſiñ Muñ/⁊ ſuelgde Floded er Dreken guſade vr ſijnũ Mun
ne. 17 Og Dreken reiddeſt Konuñe/ ⁊ gieck burt ad beriaſt vid þa ſem epter voru af Heñar
Sæde/þeir ed Guds Bodord varduéita/⁊ hafa Vitnisburd Jeſu Chriſti.

XIII

18

OG eg ſtod a Siafarſande. 1 Og ſa eitt Dyr vpp ſtijga vr Siønũ/ þ hafde ſiø
Høfud/⁊ tiju Horn/⁊ a ſijnum Hornũ tiju Koronur/⁊ a ſijnũ Høfdum Nafn
Hædungareñar. 2 Og þ Dyr ꝫ eg ſa/var lijkt Pardels/⁊ þſſ Fætur ꝫ Biør
na Fætur/⁊ þeſſ Kiaptur ſem Leona Kiaptur. Og Dreken gaf þui ſiñ Krapt
⁊ ſiñ Stol/⁊ mykla magt. 3 Og eg ſa eitt af þſſũ Høfdũ/ſo ꝫ være þ ſart til

Þad þridia Vei/ſem er Pauans Suiuirding j Veralldlegre Handlan.

 Dauda

Imperium Romanum desertum a Græcis trãslatũ ad Germanos, per Papam.
Þetta Dyr er þad Romuerska Ryke/ꝛ giorde slykt a medan þad var eñ Heided
Gen. 9/6
Matth. 26/52

Dauda/ꝛ þess hin Banuæna Vnd vard læknud/Og oll Veralldarkringlan vndradest þ Dy
red/ꝛ epterþylgdu. 4 Og þeir tilbædu Drekan/þañ sem Dyrenu gaf þa Makt/ꝛ þr tilbæ
du þad Dyr ꝛ sogdu/ Huør er þessu Dyre lijkur? Og huør kañ ad strijda vid þad?.
5 Og þui vard giefen Muñr til ad tala mykla hlute/ꝛ Hædungar/ꝛ þui vard Mattur gie
fen til ad hallda Strijd j tuo ꝛ fiorutijge Manude. 6 Og þ vpp lauk sijnũ Muñe til Hædu
ngar j mote Gude/ad lasta hñs Nafn/ꝛ hñs Tialldbæd/ ꝛ þa a Himnũ byggia. 7 Og þui
vard giefed ad strijda vid Heilaga/ꝛ yferuiña þa. Og þui vard giefen Magt yfer allar Kyn
kuijsler ꝛ Tungumæl/ꝛ Heidingia. 8 Og aller sem a Jordu byggia tilbidia þad/huørra No
fn eige eru skriþud a Lifande Bok Lambsins/ huørt slætrad er af Vpphafe Veralldareñar
9 Hefur nockur Eyru/sa heyre. 10 Ef einhuør j Fangelse leider/sa mun j Fangelse ganga
Eþ nockur j hel slær med Suerde/sa skal med Suerde j hel sleigen verda. Hier er Þolenmæ
de og Tru Heilagra.

Þauen vpprey ser Ryked aptur.
2 Tim. 4/1
a (Ande ꝛ Mal) merker/ad þad er Kroptugt/ ꝛ ecke daudt Likneske/ helldur haþande Valldstiecter og Lagariett sem ha þa siñ beinan þr amgang.

11 OG eg sæ eitt añad Dyr vpp stijga af Jorduñe//þ hafde tuø Horn/lijka s̃ Lambed
ꝛ talade so s̃ Drekeñ. 12 Og þ giører alla Magt hins þyrra Dyrsins/ þ̇ þui/Og
þ giører/ad Jorden/ꝛ þr s̃ þar a bwa / tilbidia þ fyrra Dyred/huørs Daudlegar
Vnder voru læknadar. 13 Og þ giører stor Takn/so ad þ giører eirnen/ad Elldur af Him
ne fellur nidur a Jordena þ̇ Meñena. 14 Og þ viller þa s̃ a Jordu bwa/þ̇ saker þra Teik
na s̃ þui eru giefen til ad giøra þ̇ Dyrenu/Og þ sagde þm̃ a Jordu byggia/ad þeir giøre ei
na Mynd Dyrenu/þui sem Vndena af Suerdenu haþde/ꝛ lifande var orded.
15 Og þui vard giefed ad þ giæþe Myndeñe Dyrsins eirn a Anda/suo þ Mynden Dyrsins
talade/Og þ giørde/ad huerier sem hellst ei tilbædu Mynd Dyrsins/þr verda j hel slegner

b (Þad er) 666 ar/so leinge stendur sa veralld egie Pauadomur

16 Og þ giørde alla saman Sma ꝛ stora/ Rijka ꝛ Fatæka/Frialsborna ꝛ Þræla/ad þ gaf
þm̃ eitt audkieñing[v] Teikn j sijna Hægre Hønd/ellegar j sijn Eñe. 17 So þ̇ eingeñ þær ad
kaupa edur selia/vtan hñ haþe þ Audkieñingarmerke/edr Naþn Dyrsins/edur þa tolu Na
þnsins. 18 Hier er Speke. Huør Skilning hefur/ sa samanreikne tolu Dyrsins/ þuiad þad
er Mañsins Tala/Og þess tala er b Sex Hundrud/sex ꝛ sextijger.

XIIII

Hier huggar hañ þa Christnu Ad slykt Vei og slyk Suiuirding skule ÿyrer Evangelij Lærdom vm kollkastast.

G eg sa/ꝛ sia/eitt Lamb stod a Fiallenu Zion/ ꝛ med þui Hundrad ꝛ fiorar ꝛ
fiorutijger Þusunder/sm̃ høfdu Naþn Fødurs þess hins sama/ skrifad j sijnũ
Eñum. 2 Og eg heyrda eina Rødd af Himne/so s̃ Rødd margra Vatna/ ꝛ
so s̃ Rødd mykellrar Reidarþrumu/ꝛ Rødden sm̃ eg heyrde/var sem Hørpu
slagara/þeir ed sla sijnar Hørpur. 3 Og þeir sungu so sem nyan Loþsøng þyr
er Stolnũ/ꝛ fyrer þeim fiorum Dyrum/ꝛ fyrer Ølldungunũ / ꝛ eingen gat
þañ Loþsaung Numed/ vtan einasta þeir Hundrad ꝛ fiorer ꝛ Fiorutiju Þusunder/sem keypt
er eru af Jorduñe. 4 Þesser eru þr/huørier eige fleckader eru medur Konum/Þuiad þeir eru
Meyiar/ꝛ fylgia Lambenu epter huørt þad geingur. Þesser eru keypter vt aþ Møñum Gu
de til Frumgroda/ꝛ Lambenu. 5 Og j þeirra Munne er eckert Fals funded/Þuiad þeir eru
ostraffanleger/fyrer Stole Guds.
6 OG eg sa eirn Eingel fliuga midt j giegnũ Himenen/sa hafde æfenlegt Evangelium
til ad kuñgiora þm̃ sem a Jordu sitia/ꝛ byggia/ꝛ øllum Heidingium ꝛ Kynþættũ/
ꝛ Tungumælum/ꝛ Folke. 7 Og hñ sagde med mykellre Rødd/Ottest Gud/ og gief

Psalm. 146/6
Actor. 14/13

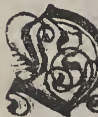
ed hønum Dyrdena. Þuiad komen er tijme hñs Doms/ꝛ tilbidied þañ sem giørt heþur Hi
men ꝛ Jørd/ꝛ Sioen ꝛ Vatzbruñana.

Esa. 21/9
Jerem. 51/8.
Inf. 18

8 OG eirn añar Eingell epterfylgde/sa sagde/ Fallen er hun/ Fallen er hun/Babylon
hin mykla Borg/ Þuiad hun hefur med Vijne sijns Saurlijþis/ druckna giørt alla
Heidingia.
9 OG hiñ þridie Eingell fylgde þm̃ epter/ꝛ sagde mꝫ mykellre Raust/Ef nockur tilbidr
Dyred ꝛ þss Mynd ꝛ medtekr þ/ Audkieñingarmerke j sitt Eñe/edur sijna Hond. 10
Sa mũ drecka af Vijne Reideñ[v] Guds/ s̃ jñbyrlad ꝛ skiært er j Bikar hñs Bræde.
11 Og mun kualdur øda med Ellde ꝛ Breñesteine/j Auglite heilagra Eingla/ꝛ þ̇ Auglite
Lambsins/Og Reykur þra Þijsla mũ vpp stijga/fra Eilijþd til Eilijfdar/Og þr hafa eige
neina huijld Dag og Nott/sem Dyred haþa tilbeded/ ꝛ þess Mynd/og ef nockur hefur med
teked Teikn þess Naþns. 12 Hier er Þolenmæde Heilagra / hier eru þeir sem hallda Bod

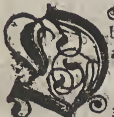
Orden og Truna a Jesum.
13 OG eg heyrde eina Rodd af Himne til myn seigia/ Skrifa þu/ Saler eru þ̃r Framlidnu
sem j DROTTne Deyia/ j fra þessu. Ja/ Anden seiger/ ad þeir huijle af þeirra Er
uide/ en̄ þeirra Verk fylgia þeim epter.
14 OG eg sa/ ꝛ sia/ eitt huijtt Sky/ ꝛ a þui Skye sat eirn sa ed lijkur var einum Mannsins Ymynd Dom
Syne/ han̄ hafde Gullkoronu a sijnu Hofde/ ꝛ j sin̄e Hende huassan Sygd. 15 Og an̄ sins.
ar Eingell gieck vt af Musterenu/ sa kallade med mikellre Raust til þess sem a Skyenu sat Joel. 3/13.
Sla til med þijnum Sigd/ ꝛ skier vpp/ þui Kornskieru tijmen er komen/ af þui ad Haustyrk Math. 13/39.
ian̄ Jardaren̄ar er þornud. 16 Og sa er a Skyenu sat sloo til med sijnum Sigde a Jordena/
ꝛ Jorden vard Haustun̄en.
17 OG hin̄ an̄ar Eingell gieck vt af Musterenu a Himne/ sa hafde eirn huassan Sigd. 18
Og an̄ar Eingell gieck vt af Alltarenu/ sa hafde Magt yfer Elldenum/ Og hroopa
de med myklu kalle/ til hins sem huassan Sigden hafde/ ꝛ sagde/ Hogg til m̃ þijnum huassa
Sigd/ ꝛ snijd af Vijnklasana Jardaren̄ar/ ꝥ þeirra Ber eru fulluaxen. 19 Og Eingellen
hio til med sijnum Sigd a Jordena/ ꝛ sneid af Vijnkuistu Jardaren̄ar/ ꝛ snarade þm̃ j hina
myklu Vijnþrꝍgu Guds Reide. 20 Og Vijnþrꝍgan vard vtan Borgar þergd/ ꝛ Blooded
gieck vt af Þrꝍgun̄e/ allt til Beisltauma Hestan̄a/ vm Þusund ꝛ sex hūdrud Akra leingder.

XV

G eg sa eitt an̄ad Teikn a Himne/ þad var miked ꝛ vndarlegt/ Sio Einglar Þetta eru aller
hofdu sio enar sijdustu Plagur/ ꝥ med þm̃ sꝍmu vtendadest Reide Guds. 2 Predikarar/ þeir
Og eg sa so s̄ eirn Glersio Ellde meingadan/ og þa s̄ sigrad hofdu Dyred/ sem styrkia Guds
ꝛ þ̃s Mynd/ ꝛ þ̃s Teikn/ ꝛ tꝍlu þ̃s Nafns/ ꝥ þ̃r stodu hia Glersionū/ ꝛ hꝍ Evangelij framm
fdu Harpr Guds. 3 Og sungu Lofsꝍng Moses Guds Þienustu Man̄s/ ꝛ Lof gang.
sꝍng Lambsins/ seigiande/ Mijkel ꝛ vndarleg eru þijn Verk DROTTJN Psalm. 25/19
Gud Almattugur/ riettuijser ꝛ san̄arleger eru þijner Veiger/ þu Kongur heilagra. 4 Huor Jerem. 10/7
skal þig ei hrædast DROTTin̄/ ꝛ prijsa þitt Nafn? Þuiad þu eirn ert Heilagur/ Af þui
aller Heidingiar munu koma ꝛ tilbidia fyrer þier/ þui þijner Domar eru openberer ordner.
5 EP Ar epter sa eg/ Og sia/ þa vard vpp loked Mustere Vitnisburdarins Talldbꝍdar/ a
Himne. 6 Og vt af Musterenu geingu þ̃r sio Einglar/ s̄ þær sio Plagur hꝍfdu/ kl
ædder hreinu klaru Lijne/ ꝛ gyrter vm Briosted Gullindum. 7 Og eitt af þm̃ fiorum
Dyrun̄ gaf þm̃ sio Einglū sio Gullskaler/ fuller Guds Reide/ þ̃s er lifer fra Eilijfd til Ei
lijfdar. 8 Og Mustered vard fullt af Reyk/ ꝥ Dyrd Guds/ ꝛ han̄s Krapt/ og eingen̄ kun̄e ad
ganga j Mustered/ þar til þær sio Plagur/ þra sio Eingla feingu Ending.

XVI

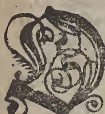
G eg heyrde Rodd mykla vr Musterenu/ hū sagde til þra sio Eingla/ Fared
burt/ ꝛ vthelled þm̃ Skalum Guds Reide a Jordena.
2 OG hin̄ fyrste gieck burt/ ꝛ hellte sin̄e Skal a Jordena/ ꝛ þar vrdu jll Ka
un ꝛ skadsꝍm/ a Mꝍn̄um þm̃ ed Audkien̄ingarmerke Dyrsins hofdu/ ꝛ
a þeim sem þess Mynd tilbadu.
3 OG sa an̄ar Eingell hellte vt sin̄e Skalu j Sioen/ ꝛ hn̄ vard Blood/ lij
ka sem eins þess Daudur er/ ꝛ ꝍll Lifande Sal deyde j Sionum.
4 OG sa hin̄ þridie Eingell hellte vt sin̄e Skalu j Vatsfꝍllen̄/ ꝛ j Vatzbrun̄ana/ ꝛ þaug
vrdu Blod. 5 Og eg heyrda þan̄ Eingel seigia/ Þu DROTTin̄/ sa sem ert/ ꝛ sa sem
varst/ þu ert Riettlatur ꝛ Heilagur/ þad þu dæmer þetta. 6 Þuiad þeir vthelltu Blode Hei
lagra/ og Spaman̄an̄a/ ꝛ Blood hefur þu giefed þeim ad drecka/ þui þ̃s eru þeir verduger.
7 Og eg heyrda eirn an̄an Eingel af Alltarenu seigia/ Ja/ DROTTJN Almattugur
Gud/ san̄er ꝛ Riettuijser eru þijner Domar.
8 OG hin̄ fiorde Eingell hellte vt sin̄e Skalu j Solena/ ꝛ hen̄e vard giefed ad giora Men̄
ena heita med Ellde. 9 Og Men̄erner brun̄u af ofur Hita/ ꝛ lꝍstudu Nafn Guds/ sa er
Makt hefur yfer þessum Plagum/ Og giordu ongua Yferboot/ hm̃ Dyrdena ad giefa.
10 OG hin̄ fimte Eingell hellte vt sin̄e Skalu yfer Stool Dyrsins/ ꝛ þess Rijke vard þor
myrkuad/ Og af Kualningu j sundur bitu þeir sijnar Tungur. 11 Og þ̃r lꝍstudu Gud

a Himne/ ß sijnar Kualningar/ z ß sijn Kaun/ Og ꝥr giørdu ecke Yferboot ß sijn Verk.
12 OG hiñ siøtte Eingell hellte vt siñe skaalu/ j þad mykla Vatzfall Euphrates/ z Va
tned vppþornade/ so ad tilreiddur yrde Vegur Kongaña/ vt aß Vppgøngu Solareñ
ar. 13 Og eg sa vt af Muñe Drekans/ z ut af Muñe Dyrsins/ z vt aß Muñe þess
ßalska Spaamañs/ ganga þria Ohreina Anda/ lijka a Poddum. 14 Og þad eru Andar Di
øfulsins/ ꝥr ed giøra Teikn/ z ganga vt til Konga Jardareñar/ z j kringum allan Heimen
ad samansafna þeim til Strijds/ vppa þañ mykla Dag Guds Almaattugs. 15 Sia/ Eg kiem
sem eirn Þiofur/ Sæll er sa sem vaker/ z helldur sijnum Klædum/ so ad hñ gange ecke nakeñ
so ad ei siaest hans Blygdan. 16 Og hñ samansaßnade þeim j þañ stad sem kallast a Ebre
sku b Harmageddon.
17 OG sa siounde Eingell hellte vt siñe Skaalu j Vedred/ Og þar gieck wt Rødd af Him
ne vr Stolnū/ s̄ sagde/ ꝥ er skied. 18 Og þar vrdu Radder z Reidarþrum̄/ z Elldin
gar/ z þar vard mikell Jardskialfte/ þuilijkur ad alldrei hefr vered/ vpp fra þui ad
Meñ haßa a Jørdu vered/ þuilijkur Jardskialfte so mykell. 19 Og vt af ꝥre hiñe myklu Bo
rg vrdu þrijr partar/ z Borger Heidingiaña hrøpudu nidur. Og hin mikla Babilon vard
hugleidd ß Gude/ heñe ad giefa Kaleik Vijnsins hans grimdar Reide. 20 Og allar Eyar
flydu/ z eingeñ Fiøll vrdu fundeñ. 21 Og Hagl stort sem Pund fiell af Himne a Meñena/ z
Meñerner løstudu Gud ß saker Plaagu Haglsins/ Þuiad þess Plaaga er næsta mykel.

a (Pøddur) eru þeir Maalugu sm̄ hia Høfdingium hræsna/ z þuætta j giegn Evangelio/ eñ vtrietta þo eckert.

b (Harmageddon) A Norrænu ßor dæmdur Strydsmadur/ Bøluadar Strydsveriur/ ed ur Luckulauser Strydsmeñ/ ab Herem et Gad. Jerem. 15/15

XVII

OG þar kom eirn aß siø Einglonū/ s̄ høßdu siø Skaalernar/ talade vid mig/ z
sagde til mijn/ Kom/ Eg mun syna þier Dom hiñar myklu Hoorkonu/ sem a
mørgum Vøtnum situr. 2 Med huørre Hooraner drygt haßa Kongar Jard
areñar/ z ꝥr sem a Jørdu bwa eru druckner ordner aß heñar Hoorunar vijne
3 Og hñ flutte mig burt j Anda a Eydemørk. Og eg sa þa Konu sitia a sa
gurraudu Dyre/ fullu aß Nøßnū Haadungar orda/ hafande siø Høfud z tiju
Horn. 4 Og Konan var klædd Purpura/ z Pelle Raudū/ z forgyllt Gulle z Gimsteinum/ og
Perlum/ z hafde j Hende Gullkier/ fullt Suiuirdingar og Ohreininda/ heñar Hoorunar. 5
Og j heñar Eñe skrißad þad Naßn/ a Leyndardomur/ Hin mykla Babilon/ Moder Frilluli
fnadaña/ z allrar Suiuirdu a Jørdu. 6 Og eg sa þa Kuiñu druckna af Blode Heilagra/ z
aß Blode Vottaña Jesu. Og eg vndradest miøg þa eg sa hana.
7 OG Eingelleñ sagde til mijn/ Huar ß vndrast þu? Eg mun seigia þier Leyndan doom
vm Konuna/ z vm̄ ꝥ Dyr sem hana ber/ z hefur siø Høfud/ z tiju Horn. 8 Þad Dyr
s̄ þu heßur sied/ ꝥ b var/ z er eige/ z mun vpp aptr koma af Vnderdiwpenu/ z mū so
ßara j Fyrerdæmingena/ Og ꝥr sem a Jørdu bwa/ huørra Nøfn ei standa skrifud a Lijfs
Bokeñe/ j ßra Vpphafe Veralldar/ munu vndrast nær þeir sia Dyred/ ad ꝥ var/ z er eige/ þo
ad ꝥ sie samt. 9 Og hier er þad Hugskot huøriu Speken til heyrer.
Þau siø Høßudeñ eru siø Fiøll/ a huørium Konan situr/ z ꝥ eru siø Kongar. 10 c Fim̄ eru
fallner z d eirn er/ z sa añar er ei komen eñ nu/ z nær hñ kiemr/ hlytr hñ e stuttan tijma ad bl
ijßa. 11 Og ꝥ Dyred s̄ f var/ z er eige/ ꝥ er sa hiñ aattunde/ z er vt af þm̄ siø/ z ßer j Fordæ
mingena. 12 Og þau tiju Horn þu heßur sied/ ꝥ eru g tiju Kongar/ þeir ed Rijked eñ nu ei mz
teked hafa/ Eñ þeir skulu sem Kongar a einum tijma ßa Magt med Dyrenu. 13 Þesser ha
fa eina Meining/ z munu giefa siñ Krapt Dyrenu. 14 Þesser munu strijda vid Lambed/ og
Lambed mun þa yferuiña/ Þuiad þad er DROTTiñ yßer øllum Drottnum/ z Kongur yß
er øllum Kongum/ z med hønum þeir sem kallader z Vtualder z Truader eru.
15 OG hñ sagde til mijn/ Vøtnen þau þu hefur sied/ þar ed Hoorkonan situr/ eru Foolk
z Lyder/ z Heidnar Þioder z Tungumaal. 16 Og þau tiju Hornen sm̄ þu hefr sied
a Dyrenu/ þau munu hata Hoorkonuna/ z munu hana h eydelagda z nackta giøra
z ꝥr munu heñar Holld eta/ z hana mz Ellde breña. 17 Þuiad Gud gaf ꝥ þm̄ j ꝥra Hiørtu/
ad giøra huad hñ meinar/ z ad giøra eins Meining/ z ad giefa Dyrenu sitt Rijke/ þangad
til ad fullkomnad yrde Guds Ord. 18 Og Konan sem þu hefur sied/ er hin mykla Borg/ hu
ør sitt Rijke hefur yßer Kongum Jardareñar.

Hier vysar hñ z syner þa Romuersku Kyrkiu j synu Manere og athæfe/ sem a ad ßordæmast.

a (Leindardomr) ꝥ er su Andlega stora Babilon

b Þad Romuerska Rijke er/ og er ecke/ þui þad er ecke þad heila Rijke helldur er ꝥ vpp komed ßyrer Pauañ eßrer sitt ßall
c (Fim̄) til Austurs j Grycklande
d (Eirn er) þad er Þyskaland.
e (Stuttañ tijma) ꝥ er nu Spanien
f (Var) er Rom edur Valland.
g (Tiju Kongar) Þeir adrer Kongar j Vngaria/ Bemen/ Polonia/ Frankarijke.

h Þeir hallda mz Pauanū z ßorsuara hñ/ eñ þeir plocka hañ samt/ so ad hñ mun verda naken/ z missa sitt Gotz.
Defensores Papæ Devoratores eius

XVIII

Og

OG epter þ sa eg annan Eingel ofan fara aþ Himne/sa hafde mykla Makt/z Esa. 21/14.
Jørden vpplysstest af hans Dyrte. 2 Og han̄ kallade af Vallde med hærre Jerem. 51/8
Røddu/z sagde/Hun er fallen/hu er fallen/Babylon hin mykla/z er Diøf Sup. 14/8
lana Heimele orden/z Hirdsla allra Ohreinna Anda/z Hirdsla alls Ohrei Þetta er þad
ns z haturlegs Fugls. 3 Þuiad af Reidennar Vijne hennar Hoordoms/hafa all Gledehroop yper
er Heidingiar drucked/ z Kongarner a Jørdunne/ hafa med henne Hooraner þm̄ fallna Þaua.
drygt/z hennar Kaupmen̄ eru Auduger vordner aþ hennar myklu a Vellysting. a (Vellysting) Puerwd.

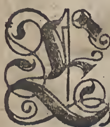
4 OG eg heyrde eina adra Rødd af Himne/sem sagde/vtganged af henne mitt Folk/so Esa. 48.
ad þier verded eige hluttakarar hennar Synda / vppa þ þier faed eige nøckud aþ hen̄ Jerem. 51
ar Plagum. 5 Þui hennar Synder na allt til Himens/og Gud minnest a hennar Puer
wd. 6 Gialldeð henne so sem hun heþur gollded ydur/ z giøred henne þad tuøfallt/epter hen̄
ar Verkum. Og med þeim Bikar sem hun byrlade ydur/byrled henne þar j tuoþallt. 7 Huad
miked sem þad hun hefur sig tignad/z vidhaþt sijna Puerwd/so miked jafnbyrled henne aþ Ku Esa. 47/8
ølum z Ecka/Þuiad hun seiger j sijnu Hiarta/Eg sit z em Drottning/z eige mun eg Eck
ia verda/z ønguan Trega mun eg sia. 8 Þar fyrer skulu hennar Plagur a einum Deige ko
ma/Daude/Harmur/z Hungur/med Ellde mun hun brend verda/ Þuiad øflugur er DRO
TTJN Gud/sa er hana mun dæma.

9 Og Kongar Jardarennar þeir sem med henne haþa Hooraner drygt/z j Munadsemd lifad
munu græta hana/z kueina yper henne/nær þeir sia Reyk af hennar Bruna. 10 Og munu æ
leyngdar standa fyrer Hrædslu saker hennar Kuala/z seigia/ Vei/Vei/Babylon hin mykla
Borg/ su hin sterka Borg/a eirnre Stundu er komen þin̄ Domur. 11 Og Kaupmen̄ a Jør
dunne munu græta z harma med sialfum sier/Þuiad þeirra Kaupeyrer vill eingen̄ kaupa me
ir. 12 Kaupeyrer Gulls z Silfurs/z Gymsteina/z Perlna/z Silkes/z Purpura/z Skarla
ts/ z allshattadan Dyrendes Vid/z allshattud Kier af Filabeinum/z allra handa Kier/
aþ dyrmætum Vide/z aþ Eire/ z aþ Jarne/ z af Marmara Steine. 13 Einamom/z Thi
mian/z Salue/z Reykelse /z Vijn z Vidsmior/Simliu z Hueite/Kuikfie z Saude/ Hesta
z Vagna/ z Lijkame z Sæler Mananna.

14 Og þad Alldine þar þijn Sæla hafde girnd a/er fra þier viked/z allt huad feitt z kostu
legt var/ þ er þra þier viked/z þu munt ei þuilijkt leingur finna. 15 Kaupmen̄ þessarar Voru
huørier aþ henne auduger ordner eru/munu æleingdar standa/aþ Hrædslu hennar Kuala/græ
tande z harmande. 16 Og seigia/ Vei/Vei/ hin mykla Borg/sem med Silke/Purpura og
Skarlate var klædd/z med Gulle var yfergyllt/z med Gimsteinum z Perlum. 17 Þuiad a ei
rnre stundu er slijkur Rijkdomur foreyddur. Og aller Skipherrar/z sa Hoopur sem a Skip
um handtiera/ z Skipveriar þr a Sionu̅ handtiera/ stodu æleingdar. 18 Og kolludu þa
þr sæu Reyken̄ af hennar Bruna/ z søgdu/ Huør er lijk þissare hinne myklu Borg? 19 Og þr
iusu Molldu yper Høfud sier z kolludu grætande og harmande/ og søgdu/Vei/Vei/su hin
mykla Borg/j huørre Auduger eru ordner aller þeir sem Skipen hofdu a Sionum/aþ henn
Voru/þuiad j eirnre Stundu er hun j eyde løgd.

20 GLed þig yfer henne Himen/z þier Heilager/ Postular z Spamenn/þt Gud hefur yd
ar Dom a henne dæmt. 21 Og eirn Øflugur Eingell tok vpp Stein/storan s̄ Kuarn
narstein/z kastade hm̄ j Sioen/z sagde/So sk nu einu̅ gny vtkastast hin mykla Bo
rg Babylon/z ei framm funden vórda. 22 Og Songmananna Rødd/z þra s̄ slæ vppa Streinge Esa. 24
z þra s̄ j Pijpur blæsa/z Basunur skulu ei framar meir heyrast j þier/z eingen̄ Embættes Ezech. 26
Madur/huørs sem hellst Embættis hn̄ er/skal meir j þier funden verda/og Kuernar Hliod Jer. 7/16. 25
skal ei meir j þier heyrt verda. 23 Og Liome Liossens skal ei framar meir skijna j þier. Og
Rødd Brwdgumans z Brwdarennar/ skal ei framarmeir j þier heyrd verda. Þui þijner Ka
upmen̄ voru Hoþdingiar a Jørdu/þt þ þijna Fiolkinge foru villt all Heidingiar. 24 Og Bl
oded Spamananna z Heilagra er j henne þunded/z allra þra s̄ a Jørdu eru j hel slegner.

XIX

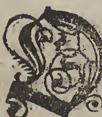
EPter þta heyrda eg Rødd mikels Skara a Himne/seigiande/Halelwia/Heil
sa z Heidr/Dyrd z Kraptr sie Gude voru̅ DROttne. 2 Þuiad sanner z riett
ußer eru hns Domar/þ hn̄ fordæmde hina myklu Hoorkonu/s̄ ad Jørdena mz
sinne Hooran þordiarþade/z Blods sinna Þiona aþ henn Hende hefr hn̄ hefnt

3 Og þeir sogdu eñ j aꝼlad ſiñ/Halleluia. Og Reykuren geingur vpp eilijꝼlega. 4 Og þeir
fiorer ꝛ tuttugu Ølldungar/ og þau fiogur Dyren fiellu fram̃ ꝛ tilbꝛdu Gud/ huør ed a St
olnum ſat/ꝛ ſogdu/ Amen/Halleluia. 5 Og ein Rodd gieck vt aꝼ Stolnum ſem ſagde/ Lofed
vorn Gud aller hans Þionar/ꝛ þr hn̄ Ottaſt/bæde ſmæer ꝛ ſtoorer.
6 Og eg heyrde eina Rodd mikels Skara/ꝛ ſo ſem eina Rodd margra Vatna/ꝛ ſo ſē Rodd
megnrar Reidarþrumu/ ſē ſagde/Halleluia. Þuiad Gud ſa Almættuge heꝼr Rijked vnder ſig
Matth. 22/2 lagt. 7 Fognum ꝛ verum glader/ꝛ giefum hønum Dyrd/ þuiad Brwdkaup Lambſins er kom
ed/ꝛ hans Hwsfrw heꝼur ſig tilbwed. 8 Og heñe vard gieꝼed þad hun ſkyllde vmklæda ſig
Lucæ. 14/16 med hreinu ꝛ fogru Silke(eñ þ Silke eru Riettlætingar Heilagra.)9 Og hn̄ ſagde til mijn
Judic. 13 Sæler eru þeir ſem kallader eru til Kuølldmaltijdar Lambſins/ Og hn̄ ſagde til mijn/ Þetta
Acto. 10/14 eru ſañarleg Guds Ord. 10 Og eg fiell nidur fyrer hønum/ til Foota hans/ ad eg tilbæde
Infra. 22 hann. Og hann ſagde til mijn/Siaa til/ gior þad ei/ Eg em þiñ Samþion og þinna Brædra/þeirra ſē hafa Jeſu Vitnisburd/Tilbid þu Gud/ þui Vitnisburdur Jeſu er Ande Spaadomſins.

Guds Ord hel
ldur Sigrenum j
giegn Verndar he
rrum Þauans/og
þar ſtodar eingen
Vørn j moti.

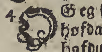
11 O G eg ſa Himenen opnadan/ Og ſia/eirn huijtur Heſtur/ꝛ ſa ſem þar ſat a/ hiet Tr
wr ꝛ Sañarlegur/ꝛ dæmer ꝛ ſtrijder med Riettlæte. 12 Og hn̄s Augu eru ſē Ellds
loge/ꝛ a hn̄s Hofde margar Koronur/ ꝛ hn̄ hafde eitt Nafn ſkrifad/ þ eingeñ viſſe
nema ſialꝼur hn̄. 13 Og hn̄ var jklæddr einu Klæde ſē med Blode var ꝺreiꝼt/ꝛ hn̄s Nafn
heiter Guds Ord. 14 Og hm̄ epterꝼylgde Her ſa a Himnū er/a huijtū Heſtū/kladder j huijtu ꝛ hreinu Silke. 15 Og aꝼ hn̄s Muñe fram̃ gieck eitt beitt Suerd/ þ hn̄ ſlær þar med Hei
Pſalm. 2. dnar Þioder/ꝛ hn̄ mun ſtiorna þm̄ medur Jarnuende. Og hn̄ Fottredur Þrwguna Vijnſins
Grim̄legrar Reide Guds Almættugs. 16 Og hn̄ heꝼur eitt Naꝼn ſkrifad a ſijnum Klædū
1 Tim. 6/15
Sup. 17/14 ꝛ a ſijnum Lendum/ſo lƺtande/ Kongur allra Konga/ꝛ DROTTin allra Drottna.
17 Og eg ſa eirn Eingel ſtanda j Soluñe/ og hañ kallade med mikellre Rodd/og ſagde til
allra Fugla ſem vnder Himne fliuga / Komed og ſamanſaꝼned ydur til Kuølldverdar hins
mykla Guds. 18 Ad þier eted Holld Kongaña/ꝛ Landſtiornaraña/ꝛ Holld Øflugra/ꝛ Heſt
Ezech. 39/18 aña/og þeirra ſem þar vppa ſitia/ og Holld allra Frijboreña/ og Þrælaña/bæde Smærra
og Storra.
19 O G eg ſa þ Dyred ꝛ Kōga Jardareñar/ꝛ þra Lid ſamanſafnaſt/til ad hallda Strijd
vid þañ ſē a Heſtenū ſat/ꝛ vid hn̄s Her. 20 Og Dyred vard fangad/ꝛ mz þui ſa Fal
ſke Spamadur/ ſem Teikneñ giorde ꝼ þui/med huørim̄ hn̄ villte þa ſem Audkieñin
gar merke Dyrſins medtoku/ og þa er Mynd Dyrſins tilbꝛdu. Þeſſer bader vrdu Lifande
fleygder j Ellds̄ins Dyke/ þ med Breñeſteine logar. 21 Og þeir adrer vrdu j hel ſlegner med
Suerde/þeſſ ſem a Heſtenum ſat / þad vt aꝼ hans Muñe gieck/ꝛ aller Fuglar vrdu ſadder
af þeirra Hollde.

XX

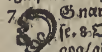

O G eg ſa eirn Eingel oꝼan fara af Himne/ſa hafde Likel Vnderdiwpſins/ꝛ
mykla Hlecke j ſiñe Hende. 2 Og hann høndlade Drekan/hiñ gamla Høgg
orm/ huør ad er Dioꝼull ꝛ Andſkote/ꝛ batt hañ vm Þuſund aar. 3 Og fleyg
de hm̄ j Vnderdiwped/ꝛ jñeluckte hn̄/ꝛ jnſiglade þar oꝼan yfer/ ad hn̄ ſkyll
de ei framarmeir villa Heidnar Þioder / þangad til ad vtendud yrde Þuſund
a Aar/ꝛ epter þad ſkal hañ laus verda vm ſtutta Stund.

a Þeſſe Þuſund aar heꝼiaſt þa þſſe Book giørd v. Þuiad Tyrkeñ kōed þyrſta/þuſuñd Aarū ſijdar/þſſ a mille voru þo þr Chriſtnu/ꝛ rijktu Pioslenū ad þak arlauſu. Eñ nu vill Tyrkeñ hialpa Þauanū ad eyde leggia þa Chriſtnu/med þui ecķert vill añad hialpa.

4 O G eg ſa Stola/ꝛ þeir ſettuſt þar a/ꝛ þm̄ vard Domureñ giefen/ꝛ þra Sæler ſē Af
hofdader voru vegna Vitnisburdarens Jeſu/ꝛ fyrer Guds Ords ſaker/ꝛ þra ſē ecke
hofdu tilbeded Dyred/nie þeſſ Mynd/ꝛ þeir ei medteked hoꝼdu þeſſ Audkieñingar
Merke j ſijn Eñe/edur a ſijnar Hendur/þeſſer lifdu ꝛ rijktu mz Chriſto Þuſund Ara. 5 Eñ
hiner adrer Daudu endurlifnudu ecke/ þar til ad Þuſund Aar fullkomnuduſt. Þetta er hin
þyrſta Vppriſa. 6 Sæll er ſa ꝛ Heilagur ſem hlutdeilld heꝼur j hiñe þyrſtu Vppriſu/ Yꝼer
þuilijkum heꝼur ſa añar Daude ønguan Magt/ helldur verda þeir Kieñemeñ Guds ꝛ Chriſti
og rijkia med hønum Þuſund Aar.

7 O G nær þau Þuſund aar eru fullkomnud / þa mun Satan laus verda aꝼ ſijnu Fangel
ſe. 8 Og mun vt ganga ad villa hina Heidnu/j fiorū attū Jardareñar/ b Gog ꝛ Ma
gog/ad ſamanſafna þm̄ til Barattu/huørra tala er ſem Sandur j Sio. 9 Og þeir
vppſtigu

b Gog edur Tyrk lar/Kōnger aꝼ Tartaria/ꝛ kallaſt þr raudu Gydingar.

vppſtygu yfer vÿdd Jardareñar/ ꝛ vmkringdu Herbuder Heilagra/ ꝛ hina elſkulegu Borg/
ꝛ þᵉ fiell Elldur fra Gude af Himnũ/ ꝛ ſuelgde þa. 10 Og Dioſulleñ ſa þa villte vard kaſt
adur j Gloande Dyke/ ꝛ Breñeſtein/þar ed Dyred ꝛ ſa Falſke Spamadur voru/ ꝛ þr verda
kualder Dag ꝛ Nott/ fra Eilÿfd til Eilÿfdar.
11 Og eg ſa mÿkeñ huÿtan Stool/ ꝛ þañ ſē þar vppa ſat/fyrer huørs Auglite ad flyde Hi
men ꝛ Jord/ ꝛ þm̃ var eingen ſtadur funden. 12 Og eg ſa hina Daudu/bæde ſtoora ꝛ ſmæ
ſtanda fyrer Gude/ ꝛ Bækurnar vrdu vpp lætnar/ Og ein øñur Book vard opnud/ huør ad
er Lÿfſins/ ꝛ hiner Daudu vrdu dæmder/epter Skripteñe j þeim Bookum/epter þra Verkũ.
13 Og Sioorenn gaf fram þa Daudu ſem j honum voru/ ꝛ Daude ꝛ Heluÿte gæfu þa Da
udu ſem j þeim voru/og þeir vrdu dæmder/huør epter ſÿnum Verkum. 14 Og Daude ꝛ Hel
uÿte vrdu køſtud j Elldſins Dyke/þad er ſa añar Daude. 15 Og ef nockur fanſt ei ſkrifadur
a Lÿfsbookeñe/ſa vard burtkaſtadur j þad Elldſins Dyke.

XXI

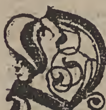
OG eg ſa nyan Himen og nyia Jørd/Þuiad hiñ fyrſte Himen/og fyrſta Jørd Eſa. 65/17.
forgeingu/ ꝛ Sioren er ecke meir. 2 Og eg Johañes ſa hina Heiløgu Borg/ ꝛ 66/22
þa nyu Jeruſalem/ofan hingad fara af Himne/fra Gude/tilreidda/ ſo ſē pr 2 Pet. 3/13
ydda Brudur mote ſÿnũ Mañe. 3 Og eg Heyrde Rodd mykla af Himnũ ſeig
ia/Sia þar Tialldbud Guds hia Moñum/ ꝛ hñ mun hia þm̃ byggia. Og
þr munu hñs Folk vera/ ꝛ hañ Gud ſialfur med þm̃ mun þeirra Gud vera.
4 Og Gud mun þerra øll Tar af þeirra Augum/ ꝛ Dauden mun eige meir vera/ eige Har Eſa. 25/8
mur nie Kueinan/nie helldur Pÿna mun meir vera/þuiad hid fyrſta er forgeinged. 5 Og ſa Sup. 7/17
vppa Stolnum ſat/ſagde/Sia/eg giøre alla hlute nyia. Og hñ ſeiger til mÿn/Skrifa þu/ Eſa. 43/19
þuiad þeſſe Ord eru ſøñ ꝛ viſſuleg. 2 Cor. 5/17
6 Og hañ ſagde til mÿn/Þad er giort/Eg em A ꝛ O/Vpphaf ꝛ Nidurlag/Eg vil Þyrſ Sup. 1/8
tum giefa af Bruñe Lifande Vatz/Giefens. 7 Huør ed yfervinñur/ſa mun erfa allt þad/og Inf. 22/13.
eg vil hans Gud vera/ ꝛ hñ mun miñ Sonur vera. 8 Eñ þeim Ottafullum/ ꝛ Vantruudum Eſa. 55/1
ꝛ Ognarlegum/ ꝛ Mañdræpurum/ ꝛ Frillulifnadar møñum/ ꝛ Tofrurum/ ꝛ Skurgodady
rkurum/ ꝛ øllum Lygurum/þeirra Hlutdeilld mun vera j Dykenu ſem med Ellde ꝛ Breñeſtei
ne logar/huørt ad er ſa añar Daude.
9 OG eirn af þeim ſiø Einglum/ſem hafde þær ſiø Skæler/fullar med þær ſiø ſÿduſtu 2 Cor. 11/2
Plægur/kom ad mier/ ꝛ talade vid mig/ ꝛ ſagde/ Kom/eg vil ſyna þier Kuiñuna/Br
udur Lambſins. 10 Og hñ leidde mig burt j Anda/vppa ſtort ꝛ hatt Fiall/ ꝛ ſynde
mier hina myklu Borg/ þa heiløgu Jeruſalem/ Ofan hingad fara af Himne fra Gude. 11
Og hafde Guds Dyrd/ ꝛ heñar Lios var lÿkt hinũ dyrmætaſta Steine/eirn ſkiær Jaſpis. 12
Og hũ hafde mykla ꝛ hæfa Murueggie/ ꝛ hafde tolf Port/ ꝛ vppa Portunũ tolf Eingla/
ꝛ Nøfn ſkrifud/huør ad eru tolf Kynkuÿſla Jſraels Barna. 13 Af Auſtre þriu Port/af
Nordre þriu Port/af Sudre þriu Port/ af Veſtre þriu Port. 14 Og Murueggiar Borgar Ephes. 2/20.
eñar høfdu tolf Grunduelle/ ꝛ j þeim ſomu/Nofn þeirra tolf Poſtula Lambſins. 1 Cor. 3/10. 11
15 Og ſa vid mig talade hafde eirn gullegan Reyr/ þ hñ ſkyllde mæla Borgena/ ꝛ heñar Po
rt/ ꝛ Murueggie. 16 Og Borgen liggur ferkontud/Og leingd heñar er ſo mikel ſem Breidd
en. Og hñ mællte Borgena med Reyrnũ/ vppa tolf þuſund Akraleingder/Eñ Leingden ꝛ
Breidden/ ꝛ Haeden Borgareñar er eins. 17 Og hñ mællte heñar Murueggie a Hũdrad fior a (Hundrud fior
ar ꝛ fiorutÿu Alner/epter eins Mans Mæling/ſē Eingellen hefur. 18 Og Bygging heñar ar og fiorutÿu) þ
Murueggia var af Jaſpis/ ꝛ Borgen af ſkÿru Gulle/eins ſkiær ꝛ Gler. 19 Og Grunduellер er þyckten a Mur
Murueggia Borgareñar voru Þrydder m3 allshattada Gimſteina. Hiñ fyrſte Grunduoll num.
ur var Jaſpis/ſa añar Saphir/þridie Chalcedonius/fiorde Smaragdus. 20 Fimte Sardon
ichus/ſiotte Sardis/ſiounde Chryſolitus/attunde Berillus/niunde Topaſius/tiunde Chry
ſopras/ellefte Hyacinthus/tolfte Amethyſt.
21 Og þau Tolf Porteñ voru Tolf Perlur/og ſierhuørt Ported var af eirnre Perlu/ ꝛ Str
æten Borgareñar voru ſkÿra Gull/ ſo ſem giegnum ſkÿnande Gler. 22 Og eg ſa þar eckert
Muſtere jñe/ þt DROTTiñ Gud Almattugur er heñar Muſtere/ ꝛ Lambed. 23 Og Borg
eñ þarf huørke vid Solar nie Tungls/þad þau lyſe j heñe/ þuiad Guds Dyrd vpplyſer ha

na/og

Esa. 60/19 na/⁊ Lios heñar er Lambed. 24 Og þeir Heidingiar sem holpner verda/ ganga j þui sama
Liose/⁊ Kongarner a Jordu munu jñflytia sijna Dyrd j þa hina somu. 25 Og heñar Hlid
Esa. 60/12. verda ecke vm Dagen aptr luckt/ þt þar mū eingen Nott vera. 26 Og þangad til heñar mū
flytiast Dyrd ⁊ Prijs Heidingiaña. 27 Og eckert almeñelegt sk þar nockurstadar jñ ganga
⁊ þ ō giorer Andstygd ⁊ Lyge/ Helldur þr ē skrifader eru a Lifande Bookeñe Lambsins.

XXII

Ezech. 47/1
Zach. 14/8

G hñ synde mier hreint Vatsfall lifande Vatz/ skiært ē Christallus/ fram
fliota af Stole Guds ⁊ Lambsins/ midt a heñar Stræte. 2 Og bædumeigeñ
Vatsins stod Lijfsins Trie/ ⁊ þ bar tolf handa Avoxt/ ⁊ færde siñ Avoxt a
ollū Manudū/ ⁊ Laufblod Triesins dugdu til Heilsubootar Heidingiunum.
3 Og þar verdur eingeñ Boluan framarmeir/ ⁊ Stoll Guds ⁊ Lambsins mū
þar jñe vera/ ⁊ hñs Þionar munu honum þiona. 4 Og hñs Andlit siæ/ og
hans Nafn mun j þeirra Eñum vera. 5 Og þar mun eingeñ Nott vera/ og eige vid þurfa
Esa. 60/20 nockrar Lysingar/ edur Lioss Solareñar/ Þuiad Gud DROTTiñ mun sialfur vpplysa þa
⁊ þeir munu rijkia fra Eilijfd til Eilijfdar.
6 OG hañ sagde til mijn/ þesse Ord eru vissleg ⁊ sañ. Og Gud heilagra Spamaña
DROTTiñ hefur vtsent siñ Eingel/ til ad kuñgiora sijnū Þionum/ huad snarlega
ske skal. 7 Siaed/ Eg kiem snart. Sæll er sa sem varduciter Orden Spadomsins j
þessare Bok. 8 Og eg em Johañes/ sem þetta sied ⁊ heyrt hefur. Og þa eg hafda þ heyrt
⁊ sied/ fiell eg fram ad tilbidia fyrer Fotum Eingelsins/ þess mier synde þetta. 9 Og hñ seig
er til mijn/ Giæt ad/ ad þu giorer ei þetta/ þuiad eg em þiñ Samþion/ ⁊ þiña Brædra Spa
maña/ ⁊ þeirra sem varduceita Ord þessarar Bokar/ Tilbid þu Gud.
10 Og hañ seiger til mijn/ Jñsigla ecke Ord Spadomsins j þessare Bock/ þuiad Tijmen er
j Nand. 11 Huor jllur er/ sa giore meira jllt/ ⁊ huor Ohreiñ er/ sa sie ohreiñe/ En huor Ri
ettuijs er/ sa giore eñ nu Riettlæte/ ⁊ huor Heilagur er/ sa verde eñ Heilagre. 12 Og siadu/
Rom. 2/6 Eg kiem snarlega/ og mijn Verdlaun medur mier/ ad eg giallde huorium sem einum/ epter
þui sem hñs Verk munu verda. 13 Eg em A ⁊ O/ Vpphaf ⁊ Ender/ fyrstur ⁊ sijdastur/ 14
Deut. 23/18. Sæler eru þeir sem hans Bodord varduceita/ vppa þad/ ad þra Magt sie a Lijfs Trienu/ og
Matth. 7/6 vm Hliden jñgange j Borgena. 15 Þuiad þar fyrer vtan eru Hundarner/ ⁊ Fiolkyngis meñ
⁊ Saurlifnadar/ ⁊ Mañdræparar/ ⁊ Skurgoda dyrkendur/ ⁊ aller þeir ē elska ⁊ giora Lyg
ena. 16 Eg Jesus vtsende miñ Eingel/ ad hñ vitnade ydur þta j Samkundunum. Eg em
Root Dauids Ættar/ Skiær Morgunstiarna. 17 Og Anden ⁊ Brwdureñ seiger/ Kom. Og
Esa. 55/1 huor ed heyrer/ sa seige/ Kom. Og huor hañ þyrster/ sa kome/ Og huor ed vill/ sa medtake
Vatned Lijfsins giefens.
18 Eñ eg vitna fyrer ollum þeim sem heyra Ord Spadomsins j þessare Bok/ Ad ef einhuor
Deut. 4/12 setur þar nockud til/ þa mun Gud tilsetia yfer hañ þær Plagur/ sem skrifadar eru j þessare
Prov. 30/ Book. 19 Og ef einhuor tekur þar nockud fra/ vt af Ordū Bokareñar/ þssarar Spasogu/
þa mun Gud afmæ hñs Deilld af Lijfsbokeñe/ ⁊ af hiñe heilogu Borg/ ⁊ af þui
sem j þessare Bok skrifad er. 20 Þetta seiger sa þetta Vitnar/ Jæ/ eg kiem
snarlega/ Amen. Jæ/ Kom þu DROTTIñ Jesu. 21 Nad
vors DROTTINS Jesu Christi sie med
ydur ollum/ A M E N.

Ender hins Nyia
Testamentisins.

Gudhræddum Lesara

Óskast Lucka og Blessun af Gude j Jesu Nafne.

HAalofleg er su Gudrækne & Millde vorra allra Nadugustu Herra & Konga/ Kongs Fridrichs þess annars/til Danmerkur og Noregs/& ct. (Huors haalofleg Minning er j Eilijfre Blessan) Og Kongs Christians þess fiorda/vors allra Nadugasta Herra & Kongs/Sem ecke alleinasta hafa þa Heilogu Ritningu/edr Bibliu/læted vtganga/& þryckia/a Danskt Tungumaal/fyrer Danmerkur & Noregs Rijke. Helldr hafa & eirnen/vort Fatæka Fodurland Island/sem heyrer til Noregs Kronu/ Milldelega alited/ & læted hier j sama maata/ vppa vort Tungumaal/ sem miog er fraviked fra Donskunne j morgu/ Eirnen vtganga þa heilogu Bibliu/& þar til lagt rijkuglegan Styrk. Huar fyrer vier Fatæker Jnnbyggiarar þessa Lands/ kunnum alldrei noglega Gude Almaattugum / edur þeim Haaloflegum Herrum & Kongum ad þacka/Vtan med vorre skylldugre & allra Audmiukustu Osk & Bon til Guds/Ad hann virdest þessa þeirra haaloflega Forsorgun/fyrer oss Fatækum Vndersaatum/med tijmanlegre & eilijfre Blessun ad bitala/þeim & þra Nidium. Er nu þesse Jslendska Biblia vtgeingen j annad sinn a Prent/ epter þeirre fyrre Editione/ vtan huad sumstadar hefur vered Ordum vmskipt/edur & so Greinum/epter þeirre Donsku Bibliu & Versione Lutheri/epter þui sem eg hefe meint fyrer Gude hentugast & riettast vera/so sem gior sia ma/ef Textarner eru saman borner. Huar med eg hefe aungrar Fordilldar viliad mier leita/Enn sijdur neitt rangt jnn setia/ Huar vm Gud mun mijna Samuisku best forsuara/huorium hun er kunnugust. Og hef eg a þetta Verk alla kostgiæfne lagt/epter mijnu litlu megne/ad þad mætte sem best fara/& riettast vera. Enn huad yfer hefur maatt siaast j Prentuerkenu/ Bid eg Gudhrædda Menn ad virda mier a þann Veg/ sem Christner Menn eiga Mannlegann Breyskleika huor odrum til Gooda ad virda/epter Guds Bode. Og er mijn Hiartans Osk/ ad DROTTinn læte sitt Heilaga Guddomlega Ord/sem j þessare Bibliu er jnnefaled/vara/lioma & lysa j þessu fatæka Lande/ hia oss/& vorum Epterkomendum/allt til þess seinasta Tilkomudags vors Herra Jesu Christi/So hier mætte ætijd vera Guds Heilog Christeleg Kyrkia/vor a medal/hafande & halldande hreint & Ofleckad Guds Ord/med riettre tijdkan þeirra Heilogu Sacramenta/ Gude til Dyrdar/enn oss til eilijfra Saaluhialpar Nota.

Þad sem hellst hefur synst Leidriettingar vid þurfa / og fundest hefur af þui sem yfer hefur siest j Prentenu/er hier vpp teiknad j þessa epterfylgiande Correcturu. Enn stafauillu/ þar eirn Bokstafur hefur matt fyrer annan setiast/til vanta/edur yfer hafa/vona eg & treyste/ad Goder & Gudhrædder Menn lese sialfer j Maaled/ & Godfwslega leidriette. Hier mz er eg þa & alla oss / Gude og Orde hans Nadar a Hendur befalande.

Thorlakur Skwla S.

Correcturan.

Genesis.

Cap. 46. vers 34 stendur Ebresku / les Egyptsku.

Cap. 47. er sett 18. vers f. 28. Og þar j þui sama verse stendur prentad/ø / enn a ad lesast sio & fiorutiju.

Exod.

Cap. 12. stendur tuisuar/ Pasach f. Passah.

J sama Cap. v. 13. stendur/ ef/ les eg.

Cap. 13/v. 21, Les Skysstolpa f. Skyskolpa.

Cap. 16/32. wtleida/les wtleidda.

Cap. 18/24 ad/les þad.

Cap. 25/31 les Greinunum.

Cap. 26 & 35. les Tialldbwdena f. Bwdena.

Cap. 34/16 Sonu ydar/les Sonu þijnum.

Cap. 34/35 þa hann liet/les þa liet hann.

Leuit.

Cap. 14/54 allshattada/les allshattud.

Cap. 23/24 þeir les þier.

Num.

Cap. 13/28 þeier les þier.

Cap. 24/18 Ovinur/les Ovinum.

Deut.

Deuteronom.

Cap. 9 / 7 þeim les þui.
Cap. 28 / 56 giefa / les vnna

Josua.

Cap. 2 / 10 þeir / les þier
Cap. 3 / v. 13 epter þesse Ord / Sættmaalans Ork / vantar þetta Ord / DROTTins.
Cap. 4 / v. 22. ⁊ 23 stendur tuisuar þr / þ þier
Cap. 5 / v. 5 les þeir / fyrer þier
Cap. 21 / 32 Stad / les Stade.

Domaraña Book.

Cap. 3 / 12 þ DROTTiñ / les þ DROttne /
Cap 19 / 30. þuilijkt hefur ecke skied edur sied (legg til) vered.

1. Book Samuelis

Cap. 1 / 22 þa var Anna epter / les / þa foor Anna ecke vpp med / helldur. cc.
Cap. 6 / 5 þeir / les þier
Cap. 29 / 6 med mire / les med mier.

2 Book Kongaña.

Cap. 21 / 17 ad Jsrael / les j Jsrael
Cap. 22 / 1. atta Vetra / les atta Aara

Nehemias

Cap. 12 / 22 Kgonsrijkis / les Kongsrijkis.

Job

Cap. 11 / 11 þu / les þa.

Psalm.

Psalm. 45 / 15 leid / les leidd.
Ps. 49 / 4 Vijsdom etala / les Vijsdome tala
Psalm. 66 / 5 furdanleg / les furdanlegur.
Psalm. 77 / 19 hræreft / les hrærdest.

Jeremias.

Cap. 29 / 13 þeir leited / þier leited.

Sacharias.

Cap. 8 / 16 þeir skulud / les þier skulud.

Matthe.

Cap. 6 / 5 Soolum / les Skoolum
Cap. 12 / 21 vnoa / les vona.
Cap. 25 / 9 fared þeir / les fared þier

Marcus

Cap. 6 / 46 for hun vpp / foor hañ vpp.

Lucas

Cap. 1 / 68 þeir hñ vitiade / les þui hñ vitiade
Cap. 11 / 2 Nimnum / les Nimne

Johañes

Cap. 12 / 49 Vantar þesse ord / helldur Fader en sem

Postulaña Giorningar.

Cap. 17 / 23 huorium þeir / les huorium þier
Cap. 18 / 2 les Claudius
Cap. 26 / 26 fa / les af.
Cap. 27 / 39 villd / les villdu

Pist. til Roman.

Cap. 14 / 22 hnaa / les hana.

Þetta Bibliu verk var en
dad a Hoolum j Hiallta dal / af Halldore As
munds syne / þañ 14. Junij. Anno. MDCXLiiij.

Einum / Allmattugum / Odaudlegum Gude / Fødur og Syne /
og Heilogum Anda / Sa sem er eirn Gud j Þreñingu / ⁊ þreñur
j Eiiningu / þeim hinum sama sie Lof ⁊ Dyrd / Heid
ur og Þackargiord / vm Allder allda / og ad
Eilijfu. AMEN.

Þessa Bibliu gefa Underskrifud Hyne synum
Jens Jonssyne i Tännse. Anno MDCCLXXX.
Eggertsson Þurydur Asmundardötter

1770